

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

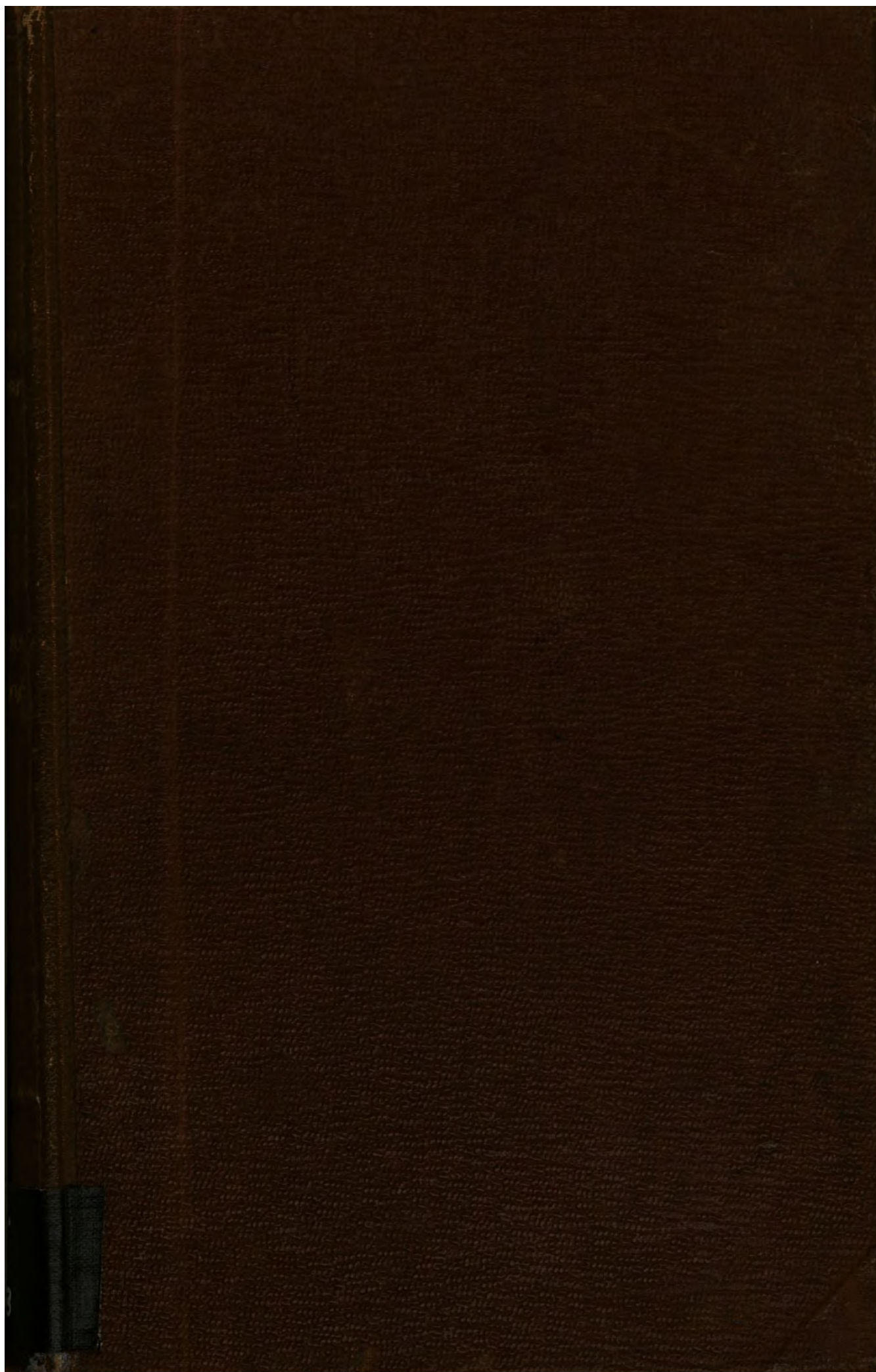
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

= 30

c

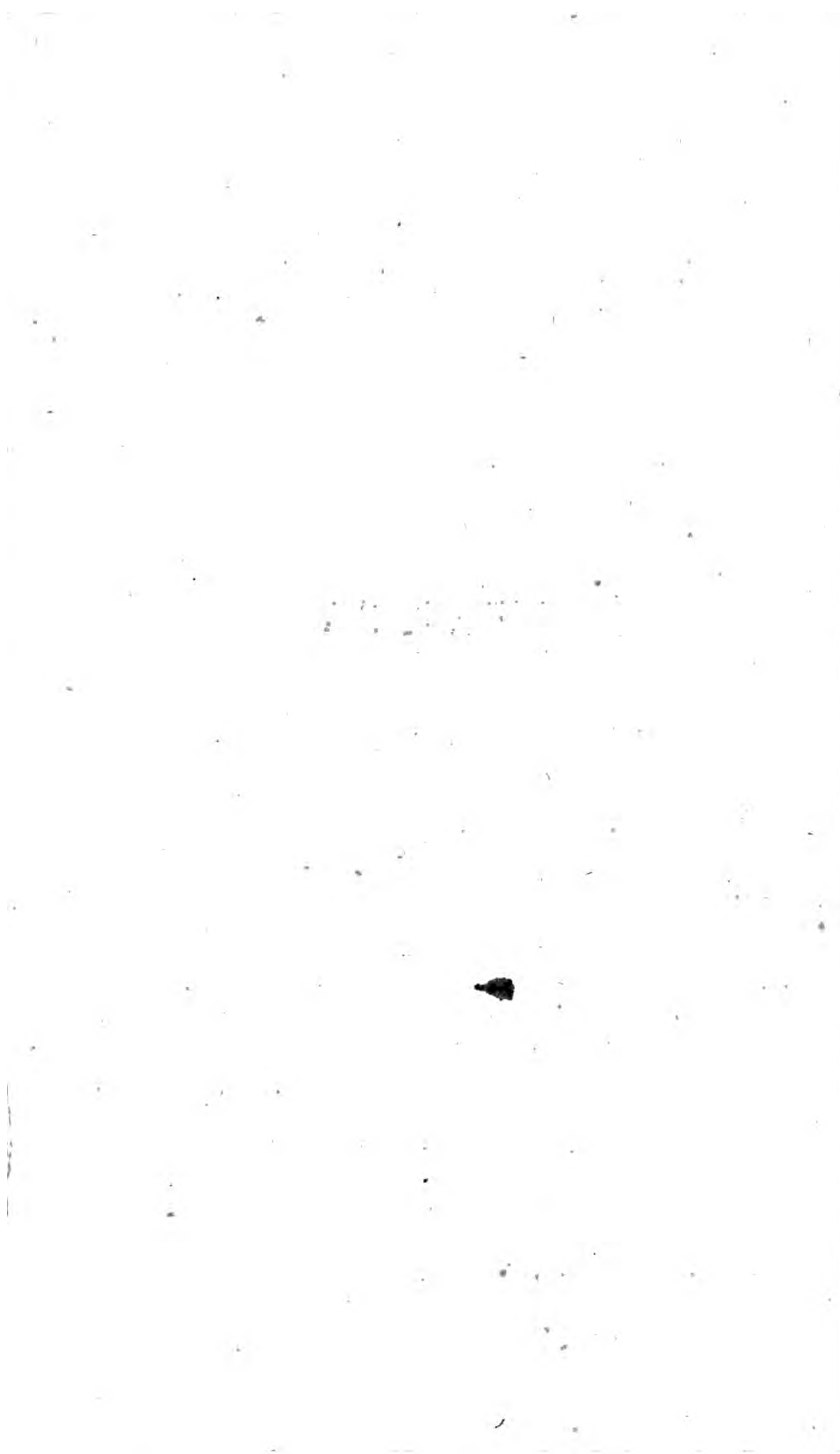
NO. 1 OF R. M. DAWKINS' COLLECTION
OF BOOKS OF USE TO THE HOLDER OF
THE BYWATER AND SOTHEBY CHAIR
OF BYZANTINE AND MODERN GREEK
IN THE UNIVERSITY OF OXFORD

Dawks. PA1315.K8.A8 (1)

A very useful book, but
hard to come by. This copy
was bought before 1914 at a
shop in Sep Street, Yiksek
Kalderim, Constantinople.
Price about one Turkish pound.

ATAKTA.

ΑΤΑΚΤΑ,

ΗΓΟΥΝ

ΠΑΝΤΟΔΑΠΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΝΕΑΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ,

ΚΑΙ ΤΙΝΩΝ ΑΛΛΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ,

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ,

ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ,

ΜΕ ΜΑΚΡΑΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΝΤΕ ΠΙΝΑΚΑΣ.

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Κ. ΕΒΕΡΑΡΤΟΥ.

SE TROUVE CHEZ

F. DIDOT, PÈRE ET FILS, RUE JACOB, N° 24:

1828.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

Μὴ παραξενισθῆ ὁ ἀναγνώστης ἀκούων, πρώτην ἴσως φοράν, ἐπιγραφόμενον βιβλίον ἌΤΑΚΤΑ, πρὶν ἀκούσῃ καὶ ὅ,τι μ' ἐκίνησε νὰ ἀσχημίσω τὰ νῦν ἐκδιδόμενα μὲ τοιαύτην ἐπιγραφὴν.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην μου εὐρίσκοντο σκορπισμένα πολλὰ διαφόρου ὕλης σημειώματα, ἄλλα εἰς τετράδια, καὶ ἄλλα εἰς ἀπλᾶ χαρτίου φύλλα, γραμμένα εἰς ἰδίαν μου χρήσιν παρέργως, ὡς ὁ καιρὸς μ' ἐσυγχώρει, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάξια νὰ κοινωνηθῶσιν εἰς κἀνένα, καὶ ἀναξιώτερα νὰ δημοσιευθῶσι διὰ τύπων. Φίλοι τινὲς ἀπ' ἐκείνων τῶν φίλων τὸ γένος, τῶν ὁποίων ἡ ἰσχυρὰ φιλία θεκάζει κάποτε τὴν κρίσιν, μ' ἐπαρακάλεσαν νὰ τὰ κοινοποιήσω, οὐδὲ μ' ἐσυγχώρησαν κἀν νὰ τὰ ἀναθεωρήσω, ἢ νὰ διορθώσω ὅπωςδῆποτε τὴν ἀταξίαν των, ὑποπτευόμενοι δικαίως, ὅτι ἡ ἡλικία μου δὲν μ' ἐσυγχώρει πλέον ἀναθεωρήσεως καιρόν.

Διὰ νὰ εὐχαριστήσω λοιπὸν τοὺς φίλους μου, παραβαίνω τὴν φρόνιμον συμβουλήν, « Τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν « δῆμῳ » καὶ τολμῶ νὰ δημοσιεύσω ὅσα δὲν ἔπρεπεν

ἴσως νὰ φανερῶσω εἰς κἀνένα. Τοῦτο εἶναι ἡ καθαρά ἀλήθεια· ἄς μὲ πιστεύσῃ ὅστις σέβεται τὴν ἀλήθειαν.

Ἄλλ' ἐπειδὴ σκοπὸν εἶχα νὰ συναθροίσω διαφόρου γένους σημειώματα εἰς ἓν σῶμα, διηρημένον εἰς πολλοὺς ἢ ὀλίγους τόμους, μ' ἐχρειαζέτο καὶ ἐπιγραφή εἰς τὸ πολυμελές καὶ πολυποίκιλον τοῦτο σῶμα. Ἐκαὶ ποίαν ἐπιγραφὴν ἢ ποῖον ὄνομα εἶχα νὰ δώσω ἀρμόδιον εἰς τοιαύτην ἀνάρμοστον σύνταξιν;

Οἱ παλαιοὶ ἐπέγραφαν τὰ τοιαῦτα, Σύμμικτα, Παντοδαπὰ, Ποικίλα, Σποράδην ὑπομνήματα, καὶ Ἄτακτα. Τοιαῦτα ἦσαν τὰ Σύμμικτα ἢ τὰ Καταβραχὺ ὑπομνήματα τοῦ Ἀριστοξένου, τὰ Παντοδαπὰ τοῦ Φιλήμονος καὶ τοῦ Φαβωρίνου, τὰ Σποράδην ὑπομνήματα τοῦ Ἰερωνύμου, τὰ Ἄτακτα τοῦ Φιλητᾶ καὶ ἄλλων ἄλλα (1)· ἐκ τῶν ὁποίων τίποτ' ἄλλο δὲν μας ἔμεινε παρὰ τὴν γνωστὴν εἰς ὅλους Ποικίλην ἱστορίαν τοῦ Αἰλιανοῦ.

Ἐποῖαν ἀπὸ ταύτας τὰς ἐπιγραφὰς ἔπρεπε νὰ διαλέξω; τὸ Σύμμικτα (mélanges), ὡς ὄνομα γενικόν, ἐμπορεῖ νὰ προσαρμοσθῇ εἰς πολλὰ τοιαῦτα· καὶ ἂν σημαίνῃ μίγμα ἀπὸ διαφόρου ἐπιγενεῖς ὕλης, δὲν ἀποβάλλει ὅμως ὀλότελα τὴν τὰς ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ τὴν Ποικίλην ἱστορίαν, διαταγμένην εἰς βιβλία καὶ κεφάλαια. Τοῦ Φιλητᾶ τὰ Ἄτακτα, ἐπι-

(1) Ἴδε τὸν Ἀθήν. III, σελ. 114, XIV, σελ. 619 καὶ 632, καὶ Διογ. τὸν Λαίρτ. II, 14 καὶ 20.

ΠΡΟΛΟΓΟΜΕΝΑ.

γ'

γραφόμενα ἔτι καὶ Ἄτακτοι γλώσσαι, ἴσως δὲν ἐπνομασθήσαν οὕτως, πλὴν διότι δὲν τὰς ἔταξε κατ' ἀλφαβητικὴν, ἢ ἄλλην τινὰ συνεχῆ σειρὰν, ἀλλὰ τὰς ἐσημείωνεν ὡς τοῦ ἤρχοντο εἰς νοῦν, καὶ ὡς τὸ ἐσυγχώρει ὁ καιρὸς. Ὅπως ἂν ἦναι, τόσον πλέον μ' ἄρσεν ὁ Φιλητᾶς (1), ὅσον ἐνδέχεται νὰ ἦναι καὶ τῶν Ἀτάκτων κείνου ἀτακτότερα τὰ ἰδικά μου Ἄτακτα.

Ἐσώρευσα εἰς αὐτὰ Ἐξηγήσεις λέξεων καὶ τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης, Ὑλην ὀλέγην, ἢ μᾶλλον Ὑλης Λεξικοῦ κοινοῦ δοκίμιον, γραμματικὰ τινὰ, ἠθικὰ, πολιτικὰ, ἱστορικὰ, ἀρχαιολογικὰ, ἴσως καὶ θεολογικὰ ὑπομνήματα ὅλα ἀτελῆ, ὅλα ἄξεστα, ὅλα ἀνεπίκριτα, εἰς ἓνα λόγον, Ἄτακτα. Μετὰ τοιαύτην ἐξομολόγησιν, δίκαιον ἔχω νὰ ἐλπίζω ἀπὸ τὸν δίκαιον

(1) Ὁ Φιλητᾶς ἦτο Κῶος τὴν πατρίδα· ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐπέκεινα, χρηματίσας καὶ διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ δευτέρου. Παρὰ τὰ Ἄτακτα ἔγραψεν Ἐλεγείας, Ἐπιγράμματα, καὶ ἄλλα. Ἄν πιστεύσωμεν τοὺς ἱστορήσαντας τὰ περὶ αὐτοῦ, ὁ Φιλητᾶς, καταγιγόμενος ἐπιμόνως εἰς λύσεις σοφισμάτων, καὶ ἐξαιρίτως τοῦ περιβοήτου σοφίσματος, τοῦ Ψευδομένου, ἔπεσεν εἰς φθίσιν καὶ ἀπέθανεν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἐπιγραφέν εἰς τὸν τάφον του δίστιχον τοῦτο :

Ξεῖνε, Φιλητᾶς εἰμί. Λόγων ὁ Ψευδομένος με
ᾤλεσε, καὶ νυκτῶν φροντίδες ἐσπέρισαι.

Φθίσις διὰ τὸν Ψευδόμενον! Τοῦτο ἦτο (ἂν ἡ ἱστορία ἀληθεύῃ) τῶν Ἀτάκτων τοῦ Φιλητᾶ τὸ ἀτακτότατον. (Ἰδ. Σουίδ. λέξ. Φιλητᾶς, Ἀθῆν. IX, σελ. 401, καὶ Αἰλιαν. Ποικ. ἱστορ. IX, 14).

α*

ἀναγνώστην, ὅτι δὲν θέλει μὲ κατακρίνειν ὡς τολμήσαντα νὰ τὸν ἀπατήσω, πωλῶν εἰς αὐτὸν τοὺς χάλικας ὡς μαργαρίτας.

Μ' ἐπροξένησε καὶ τοῦτο μικρὰν ἀπορίαν, πόθεν ἔπρεπε ν' ἀρχίσω τὴν ἔκδοσιν· ἀλλὰ δὲν ἄργησα νὰ καταλάβω, ὅτι τοιαύτη ἀπορία ὁμοιάζει τὴν φροντίδα νὰ βάλω τάξιν εἰς τὰ Ἄτακτα.

Ἀρχίζω λοιπὸν ἀπὸ δύο ποιήματα, γραμμένα εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν, περὶ τὰ μέσα τῆς δωδεκάτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἀπὸ Θεόδωρον τὸν ἐπονομασθέντα Πρόδρομον, ἢ Πτωχοπρόδρομον, προσφώνημένα, εἰς τὸν τότε τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκράτορα Μανουὴλ τὸν Κομνηνόν. Ἔλαβα τὸ κείμενον ἀπὸ ἀντίγραφον σημειωμένον μὲ τὸν ἀριθμὸν 1310, σωζόμενον εἰς τὴν ἐν Παρισίοις βασιλικὴν βιβλιοθήκην, καὶ ἐφρόντισα τὴν παραβολὴν τοῦ μὲ δεύτερον ἄλλο ἀντίγραφον σημειωμένον 382. Τὴν ἀνώμαλον κακὴν γραφὴν ὀλιγάκις ὠρθογράφησα· καὶ ἴσως οὐδ' ἔπρεπεν ὅλως νὰ φροντίσω περὶ αὐτῆς, ὡς δὲν ἐφρόντισεν οὐδ' ὁ Δουκάγγιος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Λεξικοῦ του, τοῦ ὁποίου ἐξήγησα κ' ἐδιόρθωσα πολλὰ μέρη, εἰς ἀμοιβὴν ὄσης ἔλαβα ὠφελείας ἀπ' αὐτό.

Ἡ Ποίαν ὁμως κοινωνίαν (ἤθελέ τις ἐρωτήσῃν) ἔχουν τοῦ Προδρόμου τὰ ποιήματα μὲ τὰ Ἄτακτα; Ἐνδεχόμενον νὰ ἐγράφησαν ἀτάκτως ἀπὸ τὸν ποιητὴν· ἐτάχθησαν ὁμως πρὸ πολλοῦ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν σωζομένων βιβλίων, καὶ ὁ δημοσιεύων αὐτὰ διὰ τύπων συγχωρεῖται

νά τὰ κρίνη ἢ νά τὰ κατακρίνη, ὅχι ὁμῶς καί νά τὰ προσκολλήσῃ εἰς τὰ ἴδιά του Ἄτακτα.

Ἄλλ' οὐδ' ἐγὼ συκοφαντῶ τὸν ποιητὴν, ὡς κοινωνὸν τῆς ἀταξίας μου. Τὰ δύο του ποιήματα μόλις ὑπερβαίνουν τὸν ἀριθμὸν χιλίων στίχων· ἀλλ' αἱ εἰς αὐτὰ σημειώσεις μου εἶναι ὑπέρμετρα μακρᾶι, καὶ ταύτας μόνας συγκαταριθμῶ μὲ τὰ λοιπὰ μου Ἄτακτα, μὴν ἔχων τὸν καιρὸν νά τὰς προσαρμόσω καλῆτερα εἰς τὸ κείμενον, νά τὰς καθαρίσω ἀπὸ πολλὰς παλιλλογίας, ταυτολογίας, ἴσως καὶ ματαιολογίας.

Τῶν σημειώσεων τούτων ἡ ἄτακτος συναγωγή ἔγινε πρὶν γνωρίσω τὰ ποιήματα τοῦ Προδρόμου· ἀλλ' ἀφοῦ τὰ ἐγνώρισα, ἔκρινα νά τὰ προθέσω ὡς κείμενον εἰς τὰς σημειώσεις, μὲ σκοπὸν νά διδαχθῶ (ὅχι νά διδάξω ἄλλους) τὴν διαφορὰν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης ἀπὸ τὴν πρὸ σχεδὸν 700 ἐτῶν κοινῶς λαλουμένην γλῶσσαν· νά ἐρευνήσω τί ἐκέρδησε καὶ τί ἔχασεν εἰς τὸ μακρὸν τοῦτο διάστημα, καὶ ποῖα εἶναι τὰ μέσα ν' αὐξήσωμεν τὰ κέρδη καὶ νά ἐλαττώσωμεν τὰς ζημίας της.

Ἄρκοῦν τόσα εἰς ἀπολογίαν μου. Καιρὸς εἶναι νά εἶπω τί καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ, καὶ περὶ τῶν ποιημάτων του, περὶ τῶν ὁποίων εἶπα τί ἐμπαρόθω καὶ ἄλλοτε (I).

(I) Εἰς τὰ εἰς τὸν Ξενοκράτ. καὶ Γαλην. Προλεγόμεν. σελ. κá-κέ.

ΠΕΡΙ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ.

Πότε ἐγεννήθη καὶ πόσον ἔζησεν ὁ Πρόδρομος, δὲν εἶναι γνωστόν. Τοῦτο γινώσκεται βεβαίως, ὅτι ἔζη κατὰ τὴν δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ 1143, καὶ τοῦ 1180 ἔτους διάστημα, ὅσον ἐβασίλευσε καὶ Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀναφέρει τὰ ποιήματά του. Ἀπ' αὐτὰ μαθηθάνομεν, ὅτι ἦτο Μοναχὸς τὸ ἐπάγγελμα, καὶ ὅτι ἔπασχε πενίαν ἄκραν, τόσον πλέον ἀνυπόφορον, ὅσον ἐλιμοκτονεῖτο ἀπ' αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς τρυφηλοὺς Μοναχοὺς, τῶν ὁποίων ἔβλεπε παρῶν τὰ συβαριτικὰ συμπόσια.

Περὶ τῆς λοιπῆς βιογραφίας τοῦ ποιητοῦ μας, ἄλλο δὲν ἐξεύρομεν, πλὴν ὅτι εἶχε πάππον ὀνομαζόμενον ὡσαύτως Πρόδρομον, καὶ θεῖον, ὀνομαζόμενον Χρίστον, Ἀρχιερέα Ῥωσικῆς τινος ἐπαρχίας, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἐξῆς ἱαμβικοὺς αὐτοῦ στίχους, διὰ τῶν ὁποίων ἀπολογεῖται, ὀργιζόμενος πρὸς τινὰ σύγχρονόν του λόγιον, ἐπονομαζόμενον Βαρὺν, ὅστις τὸν ἐσυκοφάντει (κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν λογίων ἐκείνου τοῦ καιροῦ), ὡς αἰρετικόν.

Ἐγὼ, κάκιστε, δυσσεβὴς εἰς τὸν λόγον,
Ὅς πατέρων μὲν ἐξέφυν θεοφρόνων,

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

ζ'

Τὴν πίστιν ἔκ τε πραγμάτων πιστουμένων ,
Καὶ κλήσεων μάλιστα χριστωνυμίας ;
Πάππου γὰρ εὐμοίρηκα Προδρομωνύμου ,
Καὶ Θεῖον ἔσχον ΧΡΙΣΤΟΝ ὀνομασμένον ,
Γῆς Ῥωσικῆς πρόεδρον , ἄβρὸν ἐν λόγοις ,
Υἶφ' οἷς ἀναχθεῖς εὐσεβῶς ἀνετράφην (1).

Εἰς τὸν πάππον καὶ εἰς τὸν Θεῖον του μόνους καυχῶται ὁ Πρόδρομος· ἡ περὶ τοῦ πατρὸς του σιωπὴ βάλλει εἰς ὑποψίαν , μὴ οἱ γονεῖς του ἦσαν τῆς ἐσχάτης τάξεως καὶ πολλὰ ταπεινοῦ ἐπαγγέλματος πολῖται , ὡς εἰκάζεται καὶ ἀπὸ τούς κατ' αὐτοῦ ὀνειδισμοὺς τῶν ἐπαγγελομένων εὐγένειαν Μοναχῶν (2).

Διὰ τὰ κρίνη τις τὸν Πρόδρομον καὶ τοῦ Προδρόμοι τὰ ποιήματα , χωρὶς τὰ τὸν ἀδικήση , χρεωστῆ τὰ ἐρευνήση τὴν σύγχρονον αὐτοῦ κοινὴν τοῦ ἔθνους ὅλου κατάστασιν , τὴν ὁποίαν εἰκονίζει ἀρκετὰ ἡ ποιήσις του .

Ὁ Πρόδρομος ἦτο σοφώτατος , ὅχι διὰ τὰ δύο του ταῦτα βάρβαρα στιχουργήματα , ἀλλὰ διότι ἔγραψεν ἄλλα πολλὰ , καὶ πεζὰ καὶ ἔμμετρα , εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν , γραμματικὰ , ἱστορικὰ , φιλοσοφικὰ , ἀστρονομικὰ καὶ θεολογικὰ συγγράμματα , τῶν ὁποίων ὁ κατά-

(1) Ἴδε FABR. *Bibliothec. Græc.* , tom. VI , pag. 817 , ὅπου γράφεται κακὰ εἰς τὸν ἕκτον στίχον , ὀξυτόνως ΧΡΙΣΤΟΝ . Ἄ ἦναι ἀπὸ τὸ Χριστὸς , τὸ κῦριον ὄνομα πρέπει νὰ γραφῆ προξυτόνως Χρίστος· ἐάν ἀπὸ τὸ ἐπίθετον Χρηστὸς , τὸ γεννώμενον ἐκ τούτου κυριωνυμικὸν γράφεται Χρηστὸς .

(2) Ἴδε Ποίημ. Β. στίχ. 97^α 98.

λογος εὐρίσκεται εἰς τὸν Φαβρίκιον (1). Ἄλλ' ἡ σοφία τοῦ Προδρόμου δὲν ἦτο πλήν Πολυμάθεια χωρὶς κρίσιν, καὶ, ὡς λέγει ὁ Ἐπίκτητος, φιλοσοφία χωρὶς ἐγκέφαλον (2). Τοιαύτη ὅμως ἦτο, πλήν ὀλίγων τινῶν (3), ὄλων τῶν συγχρόνων τοῦ Προδρόμου λογίων ἀνδρῶν ἡ σοφία. Τὸ μαρτυροῦν τὰ συγγράμματά των· τὸ μαρτυρεῖ ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγρία διαγωγή των, αἱ κατ' ἀλλήλων ὑβρεις, αἱ συκοφαντίαι. Ἰδαμεν ἅτι ὁ Πρόδρομος ἐσυκοφαντήθη ἀπ' ἄλλον ὁμοίον του λόγιον, τὸν Βαρῦν, ὡς αἰρετικός· δὲν ἠρκέσθη ὅμως οὐδ' αὐτὸς εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐξομολόγησιν τῆς ὀρθοδοξίας του, ἀλλ' ἀντυβρίζει τὸν συκοφάντην μὲ ὀργὴν πολλὰ γελοῖαν ἐτιμολογῶν τὸ ὄνομά του τοιουτοτρόπως·

Τὸ ΒΑΡ γὰρ υἱὸς ἐστὶν Ἑλλάδι φράσει,
Τοῦ δ' ὙΣ πρόδηλός ἐστιν ἡ σημασία (4),

ἤγουν τὸν ἐπωνόμασεν, Υἱὸν χοίρου, κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν ὄνομα, Β ἄ ρ Ἰ ω ν ᾱ (5). Τοιαύτην ἔλλειψιν

(1) FABR. *Bibliothec. Græc.*, tom. VI, pag. 815-820.

(2) « Δεῖ μὲν καὶ φιλοσοφεῖν, δεῖ δὲ καὶ ἐγκέφαλον ἔχειν » Δικτριβ. κβ', 18, σελ. 54.

(3) Ἀπὸ τούτων ὀλίγους τούτους, τοὺς σοφίαν καὶ ἐγκέφαλον ἔχοντας, ἐχρημάτισεν ἀναντιλέκτως ὁ μακαρίτης Εὐστάθιος ὁ Θεσσαλονίκης, ὅστις ἐπροσκόλλησε τὸ ὄνομά του εἰς τοῦ Ὀμήρου τόμομα, σχολιάζων τὰ ἀθάνατα ἐκείνου ποιήματα. Ἄν ἀπολεσθῇ ἡ μνήμη τοῦ Ὀμήρου, θέλει παύσειν ἢ μνημονεύεται καὶ ὁ Εὐστάθιος.

(4) FABR. *Bibliothec. Græc.* tom. VI, pag. 817.

(5) Τουτέστιν Υἱὸς Ἰωνᾶ (Ματθ. ις', 17), ἀπὸ δύο λέξεις ἑβραϊκᾶς· ἀλλὰ τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως ἔκαμε τὸν Πρόδρομον ἢ ὑποθέσῃ τὸ Βαρῦς σύμθετον ἀπὸ δύο γλώσσας διαφόρους.

ἀληθινῆς παιδείας μαρτυρεῖ τελευταῖον καὶ ἡ τότε κοινὴ τῶν ὄλων κυβέρνησις καὶ κοσμικὴ καὶ ἱερατικὴ· ἂν δὲν ἔχαναν τὸν ἐγκέφαλον, δὲν ἤθελαν χάσειν μετὰ τριακόςια ἔτη καὶ τὴν βασιλείαν.

Καὶ διὰ τὰ ἀρχίσω ἀπὸ τοὺς αὐτοκράτορας, ἓνας βέβαια ἀπὸ τοὺς ὄχι πολλὰ ψογεροὺς ἦτο καὶ ὁ πρὸς τὸν ὁποῖον προσφωνοῦνται τοῦ Προδρόμου τὰ ποιήματα, Μανουὴλ ὁ Κομνηνός. Ἄρκετός του ἔπαινος ἤθελ' εἶσθαι ἡ ἀκατάπληκτος ἀνδρεία, καὶ στρατηγικὴ του ἐμπειρία, ἐὰν ἡ λοιπὴ τοῦ βίου διαγωγὴ δὲν ὠμοίαζε πολλοὺς τῶν πρὸ αὐτοῦ, καὶ τῶν μετ' αὐτὸν αὐτοκράτορων. Δεσπότης ἀπόλυτος, ὡς ἦσαν ἐκεῖνοι, καὶ ἔκδοτος εἰς τὰς ἡδονάς, καθὼς πολλοὶ ἀπ' ἐκείνους, ἠναγκάζετο νὰ ποτίζη τὴν τρυφὴν του μὲ τοὺς ἰδρώτας τῶν μόλις ἐχόντων καὶ αὐτὴν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ὑπηκόων· περικυκλωμένος ἀπὸ αὐλικούς ὄχι ὀλιγώτερον δεσπότης τῆς περιουσίας, τῆς τιμῆς καὶ τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ, ἐχρημάτισε (τὸ χειρότερον) καὶ θρησκὸς μέχρις ἐνθουσιασμοῦ, καὶ θεολόγος, ὥστε νὰ φιλονεικῇ περὶ θρησκευτικῶν δογμάτων μὲ τοὺς τότε προεδρεύοντας τῶν ἐκκλησιῶν ἱερωμένους.

Ἡ τρυφὴ τῆς αὐλῆς δὲν ἦτον ὁμῶς εὐρημα τοῦ Μανουήλ. Πρὸ πολλοῦ οἱ αὐτοκράτορες, μιμούμενοι τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς Πάρθους, τὴν εἶχαν καταστήσειν ἀληθῶς Ἀσιανὴν αὐλὴν, ἕως καὶ νὰ τὴν γεμίσωσι πλῆθος εὐνούχων, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ καὶ ὑπερίσχυσαν, ὥστε νὰ κυβερνώσι καὶ τὸν βασιλέα, καὶ τὴν βασιλείαν ὅλην. Προ

πολλοῦ ἤρχισαν νὰ ἐνδύωνται ὡς οἱ Πέρσαι, νὰ φορῶ-
σιν ὑποδήματα περσικά, νὰ φέρωσιν ἐπὶ κεφαλῆς διά-
δημα περσικόν, νὰ πολυπλασιάσωσι τὰ ὀφείκια τῆς αὐ-
λῆς, καὶ τῶν αὐλικῶν τοὺς τίτλους, εἰς τοὺς ὁποίους
ἠσχολήθη περιεργότερον παρὰ τοὺς ἄλλους τοῦ Μα-
νουῆλ ὁ πάππος, Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός (1).

Ἄλλ' εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Μανουῆλ καὶ τῶν ἐξῆς
αὐτοκρατόρων, ἡ τρυφή τῶν αὐλικῶν ἐκίνησε καὶ τεχνί-
τας καὶ γεωργούς ν' ἀφήσωσι τὴν γεωργίαν καὶ τὰς
τέχνας, καὶ νὰ πέσωσιν ὡς ἀκρίδες εἰς τὴν αὐλήν· ὅπου
ἔστι μόνον ἐτρέφοντο χωρὶς πολλοὺς κόπους, ἀλλ' ἤλ-
πιζαν ἀκόμη καὶ νὰ λαμπρυνθῶσι μὲ κἀνένα τίτλον
ἀρχῆς, ἢ καὶ ὑπουργίας ἀνδραποδώδους, ὁποῖον ἤθελ'
εἶσθαι (φερειπεῖν) καὶ αὐτὸ τοῦ Λασανοφόρου (2)
τὸ ἐντιμότερον ἀξίωμα.

Μετὰ τὸν Μανουῆλ ἐβασίλευσε πρὸς μικρὸν, δωδε-
καετῆς τὴν ἡλικίαν, ὁ υἱὸς του Ἀλέξιος Κομνηνός ὁ
δεύτερος, τοῦ ὁποίου ἔφθειρ' ἐξεπίτηδες τὰ ἤθη διὰ νὰ
τὸν καταστήσῃ ἀνάξιον τῆς βασιλείας, ἔπειτα τὸν ἔπνιξε,
κ' ἐβασίλευσ' ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἐξάδελφος καὶ πενθερός του
Κομνηνός, Ἀνδρόνικος ὁ πρῶτος, ὁ ἐπονομασθεὶς Νέρων
τῶν Γραικῶν.

Ὁ Ἀνδρόνικος ἔζησεν ἀληθῶς καὶ ἐκυβέρνησεν, ὡς ὁ

(1) Καὶ διὰ ταύτην τὴν πολυπληθίαν καὶ ποικιλίαν τῶν τίτλων
ἐγκωμιάζεται πολὺ ὁ Ἀλέξιος ἀπὸ τὴν θυγατέρα του Ἄνναν τὴν Κο-
μνηνήν. Ἰδ. GIBBON, *Histoire de la decad. et de la chut. de*
l'empir. rom., tom. X, pag. 503-509, trad. Franç.

(2) Porteur de la chaise percée.

Νέρων· ἀλλ' ἔλαβε τέλος πολὺ δυστυχέστερον τοῦ Νέρωνος· ἀφοῦ κατεσπαράχθη ἀνηλεῶς ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκρεμάσθη κατακέφαλα, καὶ ἐξέψυξεν ἐβδομηκονταπενταετῆς τὴν ἡλικίαν, κατὰ τὸ 1185 ἔτος, ὅτε ἀνηγορεύθη εἰς τόπον αὐτοῦ Ἰσαὰκ ὁ δεύτερος, ὁ ἐπονομασθεὶς Ἄγγελος.

Τοῦ Ἄγγελου τούτου ἡ διαγωγὴ δὲν εἶχε τίποτε Ἄγγελικόν· ἔζησεν ὡς Σαρδανάπαλος, κ' ἐκυβέρνησεν ὡς Δεσπότης δημοβόρος, ἢ μᾶλλον ὡς ἤθελε πράξειν ληστής σπουδάζων νὰ μὴν ἀφήσῃ τίποτ' εἰς τὸν ληστευόμενον, διὰ φόβον μὴ δὲν εὖρη καιρὸν νὰ τὸν ληστεύσῃ καὶ δεύτερον. Ἡὔξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν εὐνοούχων καὶ λοιπῶν ὑπηρετῶν τῆς αὐλῆς εἰς εἴκοσι χιλιάδας ψωμοκαλόκων, ἀσωτεύων εἰς αὐτοῖς ἑκατὸν ἑκατομμύρια φράγκων κατ' ἔτος (1).

Παρὰ τὴν αὐλὴν εἶχαν οἱ ἀργοὶ καὶ ἄλλο καταφύγιον, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κόσμου, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῶν Μοναχῶν. Ἡ πρώτη, παρὰ τὰς πλουσιοπρoικισμένας ἀρχιερατείας ἐπολυπλασίασεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Χριστοῦ, κατὰ μίμησιν τῆς κοσμικῆς αὐλῆς, τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὀφφίγια καὶ ἀξιώματα· καὶ οἱ Πατριάρχαι ἤρχισαν νὰ μιμῶνται τῆς Παπικῆς αὐλῆς τὸν τύπον, καὶ νὰ συνερίζωνται, ὡς ἐκεῖνοι, μὲ τοὺς αὐτοκράτορας, ἐπιθυμοῦντες νὰ τοὺς ὑποτάξωσιν εἰς τὰ θελήματά των.

(1) Τέσσερα ἑκατομμύρια Στηρλίνων, λέγει ὁ Ἄγγλος Γιββὼν (*Ibid.* tom. XII, p. 17), τὰ ὅποια συμποσοῦνται εἰς ἑκατὸν ἑκατομμύρια (100,000,000) φράγκων.

Ἄρκει εἰς ἀπόδειξιν ἢ διαγωγή τοῦ Πατριάρχου Μηχαήλ τοῦ Κηρουλαρίου. Μὲ πρόφασιν ὀρθοδοξίας ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν εὕρισκομένων εἰς τὴν Ἀνατολήν Λατίνων, τοὺς ὁποίους ὠνόμαζεν Ἀζυμίτας, καὶ ἔκλεισε τὰς ἐκκλησίας των. Οὐτε τὰ ἄζυμα ὁμως, οὐτε αἱ λοιπαὶ καινοτομίαι τοῦ Πάπα ἔθλιβαν τὴν ψυχὴν τοῦ Κηρουλαρίου· ἡ ἀληθινή του θλίψις ἦτον, ὅτι ἐκεῖνος ὠνομάζετο Κεφαλή τῆς ἐκκλησίας, ἀπέλαυεν ἐξουσίαν σύνθετον ἀπὸ Χριστοῦ καὶ κόσμου βασιλείαν, καὶ οὐδ' εἰς τοῦτο ἀρκούμενος, ὑπέταξεν εἰς αὐτὴν καὶ τοὺς τότε βασιλεύοντας εἰς τὴν δύσιν ἀπαιδεύτους ἀπαιδευτῶν λαῶν ἡγεμόνας (1), ἐνῶ ὁ Κηρουλάριος ἐστερεῖτο τοιοῦτον ἀντίχριστον κράτος. Τοῦτο τὸν ἔθλιβε, καὶ τοῦτο προθυμούμενος νὰ κατορθώσῃ, ἐκίνησε τὴν κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Μηχαήλ τοῦ ἔκτου στάσιν, καὶ ἔβαλεν εἰς τόπον αὐτοῦ στέψας δημοσίως εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας (ἔτ. 1050) τὸν Κομνηνὸν Ἰσαὰκ τὸν πρῶτον, ἐλπίζων νὰ τὸν ἔχῃ πάντοτε χάριτος ὑπὸ χρεων ὡς εὐεργέτης. Μὴν ἀρκούμενος νὰ ἐπονομασθῇ

(1) Ὁ Πάπας Λέων ὁ ἔννατος (1049-1054) ἐκραταίωσε τὴν κατὰ τῶν κοσμικῶν ἡγεμόνων ἐξουσίαν, σύμβουλον ἔχων τὸν περιβόητον Ἰλδεβράνδον, ὅστις ἔμελλεν αὐτὸς μετ' ὀλίγους χρόνους (1073-1085) νὰ ψηφισθῇ Πάπας, ὑπὸ τὸνομα Γρηγορίου ἐβδόμου, καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν Παπικὴν καθέδραν εἰς τυράννου θρόνον, ἕως ν' ἀναγκάσῃ καὶ τὸν Αὐτοκράτορα τῆς δύσεως νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ρώμην ὡς κατάδικος, νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὴν Ἀγιότητά του. Ἰδ. DAUNOU, Ess. histor. sur la puiss. tempor. des Papes, pag. 120-139.

Πατριάρχης Οικουμενικός (1), ἤγουν νὰ ὑποτάξῃ εἰς ἑαυτὸν τοὺς λοιποὺς τρεῖς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς, ἐτόλμησε νὰ στολισθῇ καὶ τὰ βασιλικά παράσημα, ὑποδενόμενος πορφυρᾷ καταμαργαριτωμένα τσαγγία (2), τὰ ὅποια μόνοι τῶν Ῥωμαίων οἱ αὐτοκράτορες, κατὰ μίμησιν τῶν δεσποτῶν τῆς Περσίας, ἐστολίζοντο, ἀπαγορεύοντες αὐτὰ μὲ ποινὴν βαρυτάτην καὶ εἰς αὐτοὺς αὐτῶν τοὺς οἰκειοτάτους συγγενεῖς. Εἰς διαφορὰν τινὰ μετὰ τοῦ βασιλέως ἐτόλμησε νὰ ἐκφωνήσῃ, « Ἐγὼ σ' « ἔστεψα, ἐγὼ καὶ δύναμαι νὰ σὲ καταλύσω (3). » Ἡ

(1) Κατὰ τὸν Ἀγγλον Γιββῶνα, ὁ Κηρουλάριος πρῶτος ἐστολίσθη τοῦ Οἰκουμενικοῦ τὸν τίτλον· ἄλλοι πιθανώτερον ἰστόρησαν, ὅτι πρῶτος Ἰωάννης ὁ Νηστευτὴς ἐπωνομάσθη (περίπου τὸ 680 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ) Πατριάρχης οἰκουμενικός. Ἀλλόκοτος ἐπιθέτων συναπάντησις, Νηστευτὴς Οἰκουμενικός! Ὅπως ἂν ἦνκε, ἂν ὁ Κηρουλάριος δὲν ἐχρημάτισ' εὐρίτης, ἐφάνη ὅμως πλεον ἐραστής τοῦ τίτλου παρὰ τὸν Νηστευτὴν.

(2) Μετὰ 270 σχεδὸν ἔτη (ἤγουν 100 πρὸ τῆς ἀλώσεως), βασιλεύοντας τοῦ Παλαιολόγου Ἀνδρονικοῦ τρίτου, ἀνενέωσε τὴν γελοῖαν ταύτην κωμωδίαν, καὶ τὴν ἔπαιξε ζωηρότερα ἄλλος Πατριάρχης, Ἰωάννης ὁ Ἀπρηνός, ὑποδείξας καὶ αὐτὸς τὰ βασιλικά πορφυρᾷ τσαγγία. Ἰδ. GIBBON, tom. XII, pag. 250.

(3) Ἰσαάκ ὁ πρῶτος οὗτος (ὁλότελα διάφορος ἀπὸ Ἰσαάκ τὸν δεύτερον) ἐχρημάτισεν ἕνας ἀπὸ τοὺς χρηστοὺς αὐτοκράτορας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅσον εἶναι δυνατὴ ἢ χρηστότης εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν. Ὅτε ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, εὗρηκε τὸν δημόσιον θησαυρὸν ἐξηντλημένον ἀπὸ τὰς ἀλόγους δαπάνας τῶν μεγάλων, καὶ ἀπὸ τὰς εἰς τοὺς Μοναχοὺς δωρεάς. Διὰ νὰ παύσῃ τὴν κοινὴν ἀπορίαν, ἐπρόβλεπε παράδειγμα οἰκονομίας ἑαυτὸν, περικόψας πολλὰς δαπάνας τῆς αὐλῆς, καὶ εὐτύχησε νὰ κινήσῃ εἰς μίμησιν πολλοὺς τῶν ἀξιωματικῶν καὶ αὐλικῶν.

αυθάδειά του , τέλος , ἔφθασεν εἰς τόσον , ὥστε φοβηθεῖς ὁ αὐτοκράτωρ , ἠναγκάσθη νὰ ἐξώσῃ ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καὶ νὰ ἐξορίσῃ τὸν Κηρουλάριον.

Εἰς τὴν τότεν ὁμῶς τῶν ἱερωμένων αυθάδειαν συνήρῃσαν αὐτοὶ τῆς Ἀνατολῆς οἱ αὐτοκράτορες , καὶ τῆς Δύσεως οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες. Θέλοντες νὰ κυβερνώσιν ὡς δεσπότες , κατεπλούτισαν μὲ ἀργύρια , καὶ κατεστόλισαν μὲ τίτλους καὶ προνόμια τοὺς ἱερωμένους , ὡς μόνους ἱκανοὺς νὰ διδάσκωσι τὸν ἀπαίδευτον λαὸν τὴν εἰς τοὺς δεσπότες τυφλὴν ὑποταγὴν. Καὶ οἱ ἱερωμένοι ἐφάνησαν τόσον πρόθυμότεροι εἰς ταύτην τὴν διδαχὴν , ὅσον ἐξ αὐτῆς ἔμελλαν ν' αὐξήσωσι καὶ αὐτοὶ τὰς ἀπολαύσεις των.

Διὰ νὰ τὴν κάμωσι δραστηκωτέραν , ἔμθεσαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔθος παράλογον , ἔθος Ἰουδαϊκόν , τὴν δι' ἐλαίου χρίσιν καὶ στέφιν τῶν αὐτοκρατόρων. Τοιαύτης χρίσεως ἀκόλουθον ἦτον , ὅτι οἱ ὑπήκοοι ἐχρεώστων νὰ ὑποφέρωσι , ζωῆς , τιμῆς καὶ κτήσεως ἀφαίρεσιν χωρὶς γογγυσμὸν , ἐπειδὴ ὁ φονεύων , ἀτιμάζων ἢ ληστεύων αὐτοὺς δεσπότης , ἀλειμμένος μὲ ἔλαιον εἰς αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν , παρόντος καὶ ἀνευφημοῦντος πολλοῦ ἡλιθίου ὄχλου , ἐγίνετο χριστὸς Θεοῦ , ὄχι ὀλιγώτερον σεβάσμιος

Οἱ Μοναχοὶ μόνοι καὶ οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ δὲν ὑπέφεραν τὴν ἐλάττωσιν τῶν προσόδων , καὶ ἔχοντες συνήγορον καὶ προστάτην τῆς πλεονεξίας των τὸν Πατριάρχην Κηρουλάριον , ὀλίγον ἔλειψαν νὰ διεγείρωσι τὸν λαὸν κατὰ τοῦ οἰκονόμου τῶν ἰδρώτων τοῦ λαοῦ Ἰσαάκ. Ἴδε εἰς τὴν Καθολικὴν Βιογραφίαν, τοὺς βίους τοῦ Ἰσαάκ καὶ τοῦ Κηρουλαρίου.

καὶ σεβαστὸς παρ' αὐτὸν τὸν ἀληθινὸν Χριστὸν Ἰησοῦν (1).

Ἡ κρίσις τῶν βασιλέων, δὲν ἐξεύρω ἂν εἰσῆχθη ἀπὸ πρῶτον τὸν Κηρουλάριον εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν· δὲν ἐπέρασαν ὅμως πολλοὶ χρόνοι ἕως οὗ οἱ μετ' αὐτὸν Πατριάρχαι ἔχριαν τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ Βυζαντίου, κατὰ μίμησιν τῶν Πάπων, καὶ τῶν παπικῶν ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι πρῶτοι ἐπενόησαν νὰ κρίωσι τοὺς δυτικούς ἡγεμόνας.

Ὁ Ἄγγλος Γιββὼν, ἱστορῶν τὴν ἀπὸ τὸν Πάπαν Στέφανον τὸν τρίτον κρίσιν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Πεπίνου (περὶ τὰ μέσα τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος), λέγει ῥητῶς, « Ἀπὸ τοὺς Λατίνους ἐδανείσθη ἡ Κωνσταντινούπολις τὴν κρίσιν τῶν αὐτοκρατόρων τῆς, » εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς αὐτοκρατορίας. Κωνσταντῖνος ὁ Μανασσῆς, λαλῶν περὶ τῆς κρίσεως τοῦ Μεγάλου Καρόλου, τὴν ὀνομάζει ἱεροπραξίαν ξένην, » Ἰουδαϊκὴν, ἀκατανόητον (2). » Καὶ σημείωσε, ὅτι

(1) Ἀπόδειξιν τοῦ λεγομένου εὐρίσκει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰ ἐξῆς τοῦ Προδρόμου ποιήματα· ὅστις ἄλλην διαφορὰν δὲν εὔρηκε (Ποιημ. Β. 373-375) μεταξὺ τοῦ Ἐμμανουὴλ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ παρὰ τὸν τεσσαρακονταπέντε ἀριθμὸν.

(2) « L'onction royale de Constantinople fut empruntée » des Latins à la dernière époque de l'empire. Constantin » Manassès parle de celle de Charlemagne comme d'une » cérémonie étrangère, juive et incompréhensible. » GIBBON, *Histoir. de la decad. et de la chut. de l'empir. Rom.*, tom. IX, pag. 335, not. 1.

ὁ φερόμενος ἀπὸ τὸν Γιββῶνα εἰς μαρτυρίαν Μανασσῆς οὗτος ἔφθασε καὶ τὸν Κομνηνὸν Μανουὴλ καὶ τὸν ποιητὴν μας Πρόδρομον.

Ὅπως ἂν ἦναι, οἱ στεφανωμένοι καὶ χρισμένοι οὗτοι μὲ τὸ Ἰουδαϊκὸν χρίσμα αὐτοκράτορες ἐκέρδαιναν τοῦτο, γὰρ ἐπονομάζονται ΘΕΟΣΤΕΠΤΟΙ, ὡς καὶ οἱ σήμερον χριόμενοι Δυτικοὶ χριστιανοὶ ἡγεμόνες, καὶ παρὰ τοῦτο ἔτι καὶ ΘΕΪΟΙ, καὶ ΑΓΙΟΙ (1) · κέρθος ὄχι μικρὸν, τὸ ὁποῖον οἱ δεσπότες ἐξεύρουσιν γὰρ πολυπλασιάζωσιν εἰς ἀπολύτου ἐξουσίας θησαυρόν.

Ἄναγκαῖον ἔκρινα γὰρ ἐκτανθῶ εἰς τὸ περὶ τῆς χρίσεως τῶν βασιλέων, ὄχι μόνον διὰ γὰρ δεῖξω, ὅτι εἶναι εὖρημα τῆς Παπικῆς αὐλῆς (ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα περὶ τῶν ὁποίων μᾶς ὀνειδίζει ἀναισχύντως ἡ Ρώμη), καὶ ὄχι τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἢ χρίσις τῶν βασιλέων ἀλλὰ πολὺ πλεον διὰ γὰρ παρακαλέσω τοὺς ὁμογενεῖς μου εἰς τὴν χρεωστούμενην προσοχὴν μὴ μολύνωσι τὴν νέαν πολιτείαν μὲ ἄλλας πολλὰς καταχρήσεις τῆς Γραικορωμαϊκῆς βασιλείας.

Ἐκεῖνοι, καὶ βασιλεῖς καὶ πλούσιοι, παρὰ τὴν εἰς τὰς κατὰ πόλεις ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικούς δαιμονα καὶ ἄσωτον χορηγίαν, κατεπλούτιζαν ἀκόμη

(1) Ἡ ὙΜΕΤΕΡΑ ΘΕΙΟΤΗΣ, ἢ Ἡ ὙΜΕΤΕΡΑ ΑΓΙΟΤΗΣ, ἔλεγον οἱ ταλαίπωροι ὑπήκοοι λαλοῦντες ἢ γράφοντες καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς νερωνικοὺς τυράννους. ἌΓΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ, καὶ ἌΓΙΟΝ ΔΕΣΠΟΤΗΝ, ὀνομάζει ὁ Πτωχοπρόδρομος (Ποιημ. Β. 440, καὶ 504) τὸν Μανουὴλ.

καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῶν Μοναχῶν, πολυπλασιάζοντες, με
 μεγάλην καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῆς γεωργίας ζημίαν,
 τοὺς Μοναχοὺς καὶ τὰ Μοναστήρια. Εἰς τοῦτα, ὀνομά-
 σαντες αὐτὰ μὲ πολλὰ παράξενον ὄνομα, Καταφύγια
 τῶν σωζομένων, ὡς γὰ ἦτο τῶν χριστιανῶν ἡ σωτη-
 ρία ἔξω τῶν Μοναστηρίων ἀδύνατος· εἰς τοῦτα, λέγω,
 κατέφευγαν πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἄλλοι δι'
 ἀργίαν, ἄλλοι διὰ θεισιδαιμονίαν, πολλοὶ διὰ κενοδο-
 ξίαν, καὶ ὄχι ὀλίγοι, σπουδάζοντες γὰ σώσωσιν, ὡς ἀπὸ
 πυρκαϊᾶν, μέρος τι τῆς θαπανωμένης ἀπὸ φόρους ἀν-
 υποφόρους περιουσίας των, ἀφιερώνοντες καὶ ταύτην μὲ
 τὸ σῶμά των εἰς τὰ Μοναστήρια, καὶ ἐξάπτοντες μ' αὐτὴν
 ἐπιπλέον τὴν φιλαρχίαν καὶ τὴν πλεονεξίαν τῶν Μονα-
 χῶν. Ἐσυγκρότησαν λοιπὸν καὶ οὗτοι αὐλήν, ὡς οἱ
 Βασιλεῖς καὶ οἱ Πατριάρχαι, ἐσύνταξαν τυπικὰ, ἐδιώρισαν
 ἀξιώματα μοναστικά· καὶ οἱ ἡγούμενοι, ἂν δὲν ἔφθασαν
 εἰς ὅσην εἶχαν τότε ἐξουσίαν οἱ ἡγούμενοι τῶν μονα-
 στηρίων τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας (1), ἂν δὲν ἐτόλμησαν
 γὰ ὑποδεθῶσι πορφυρᾷ τσαγγίᾳ, ὡς ὁ Κηρουλάριος,
 ἀπέλασαν ὁμῶς ἰκανὴν ἀπόλυτον δεσποτείαν εἰς τοὺς
 ὑπ' αὐτοὺς Μοναχοὺς, ὥστε καὶ γὰ ὀνομάζονται αὐ-

(1) Εἰς τὴν Δύσιν οἱ Λατῖνοι Ἠγούμενοι (Abbés), εἶχαν δεσπο-
 τείαν ἀπόλυτον εἰς τοὺς Μοναχοὺς, ὥστε καὶ γὰ τοὺς κολάζωσι μὲ τὰς
 τότε συνήθεις εἰς τὰ κοσμικὰ κριτήρια βαρβάρους ποινάς, φυλακὴν εἰς
 σκοτεινὰ ὑπόγαια, ὀφθαλμῶν ἐκτύφλωσιν, ἀποκοπὴν γλώσσης, καὶ ἄλλα
 τοιαῦτα ἀπάνθρωπα κολαστήρια. GIBBON, *ibid.*, tom. VI, pag.
 503. — DE POTTER, *l'Esprit de l'Eglis.* tom. V, pag. 311.

ταί τε καὶ οἱ περὶ αὐτοὺς ΜΕΓΆΛΟΙ (1), καὶ τόσην ὑπόληψιν ἀπὸ τῆν ἡλίθιον Θεοβλάβειαν τῶν κοσμικῶν, ὥστε νὰ πρόσκυνῶνται ἀπ' αὐτοὺς ὡς ὀσιώτατοι, καὶ νὰ σύρῳσι καθημέραν τὰς οἰκίας, τοὺς ἀγροὺς, τοὺς ἔλαιῶνας, τοὺς ἀμπελῶνας, εἰς ἓνα λόγον, τὰ κτήματά τῶν εἰς τὰς Μονὰς, ὡς χρεωστούμενον μισθῶν, ὅσων ἔκαμναν, ἢ ἐπαγγέλλοντο ὅτι κάμνουν, νύκτα καὶ ἡμέραν προσευχῶν εἰς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῶν.

Τόσος πλοῦτος, τόση ἐξουσία ἀκόλουθον ἦτο νὰ γεννήσῃ τὴν φιληθονίαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Μοναχῶν, καὶ ἀκολούθως τὴν ὑπόκρισιν, διὰ τὸν φόβον μὴ μάθωσιν οἱ κοσμικοὶ ποῦ καὶ πῶς ἐξωθεύοντο αἱ εἰς τὰ μοναστήρια ἀνόητοι ἐλεημοσύναι καὶ δωρεαί των.

Καὶ ἂν τὸ δίκαιον ἀπαιτῇ, νὰ ὁμολογήσωμεν τὸ καὶ ἀπὸ τοὺς ἑτεροδόξους (2) ὡμολογημένον, ὅτι καὶ Μοναχοὶ καὶ ἱερωμένοι τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, παραβαλλόμενοι μὲ τοὺς τότε καὶ τοὺς μετέπειτα Πάπας, Ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καὶ Μοναχοὺς τῆς Δυτικῆς, πρέπει νὰ λογιζῶνται ἅγιοι, δὲν ἔλειψαν ὅμως νὰ σκανδαλίσωσιν ἀρκετὰ τοὺς κοσμικοὺς μὲ τὴν ἄσωτον αὐτῶν διαγωγὴν, καὶ νὰ ταχύνωσι πληθυνόμενοι μὲ τὴν αὐξηθεῖσαν ἀπ' αὐτοὺς κοινὴν δεισιδαιμονίαν, τὴν κατάλυσιν τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας.

(1) Εἰς τῶν ἀνδρῶν τὰ μοναστήρια ὁ Ἡγούμενος, ΜΕΓΑΣ, καὶ εἰς τὰ γυναικεῖα ἡκυρὰ Ἡγουμένησσα, ΜΕΓΆΛΗ (Ἴδε Δουκᾶγγ. σελ. 895-896.)

(2) Ἴδε κατωτέρ. σελ. μζ'.

Τὸ κακὸν εἶχεν ἀρχίσειν πρὸ πολλοῦ (1), καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῶν Κομνηνῶν ἔφθασεν εἰς τόσῃν ἀκμῆν, ὥστε νὰ κατασταθῇ ἀνίατον. Τῆς περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος συγκροτηθείσης εἰς τὴν Χαλκηδόνα τετάρτης οἰκουμενικῆς συνόδου οἱ κανόνες ἀποδείχνουν τὴν διαστροφὴν τῶν ἱερωμένων καὶ τῶν Μοναχῶν, τὴν ὁποίαν ματαίως ἐσπούδασε νὰ διορθώσῃ ἡ σύνοδος. Σιμωνίαι, μεταβάσεις ἀπὸ θρόνον εἰς θρόνον, χειροτονίαι χωρὶς χρείαν χειροτονουμένων, σφετερισμοὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀπὸ διοικήσεις κοσμικῶν κτημάτων, πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀξιωματῶν ἐπιθυμίαι, συνωμοσίαι, φατρίαι, ταραχοποιίαι μοναχῶν (2) καὶ κληρικῶν, ἀρπαγαὶ γυναικῶν· τοιαῦται ἀταξίαι ἀπαγορεύονται ἀπὸ τὴν σύνοδον (3). Εἰς τοὺς κατωτέρω χρόνους ἐπομπεύθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὲ μέγα σκάνδαλον τῶν θεατῶν, δύο ἀρχιε-

(1) Ἴδου τί λέγει ὁ Ζώσιμος περὶ τῶν Μοναχῶν τῆς τετάρτης καὶ πέμπτης ἑκατονταετηρίδος· « Συστήματα δὲ πολυάνθρωπα κατὰ πρό-
 » λεις καὶ κόμας πληροῦσιν ἀνθρώπων ἀγάμων, οὔτε πρὸς ἄλλην τινὰ
 » χρεῖν ἀναγκαίαν τῇ πολιτείᾳ· πλὴν ὅτι προϊόντες ὁδῶν, μέχρι τοῦ
 » νῦν ἐξ ἐκείνου, τὸ πολὺ μέρος τῆς γῆς ὠκειώσαντο, προφάσει τοῦ
 » μεταδιδοῦναι πάντων πτωχοῖς, πάντας (ὡς εἰπεῖν) πτωχοὺς κατα-
 » στήσαντες. (Ζωσιμ. Ἱστορ. V, 23).

(2) « Τῶ μοναχικῶ κεχρημένοι προσχήματι τὰς τε ἐκκλησίας καὶ τὰ
 » πολιτικά διαταράσσουσι πράγματα κ. τ. λ. » Καν. γ' τῆς ἐν
 Χαλκηδ. συνόδ.

(3) Ἴδε τοὺς 29 κανόνας τῆς ἐν Χαλκηδόνι συναθροισθείσης συνό-
 δου κατὰ τὸ 451 ἔτος·

ρείς (1). Τοῦτο δὲν ἀποδείχνει, ὅτι ἦσαν ὀληθῶς ἔνοχοι τοῦ βδελυροῦ ἐγκλήματος, διὰ τὸ ὁποῖον ἐκολάζοντο· ἐκ τούτου ὁμως συμπεραίνεται, καὶ ἡ τότε περὶ τῶν ἱερωμένων ὑπόληψις, καὶ ἡ βάρβαρος σκληρότης τῶν κολαστῶν καὶ τῶν νόμων, οἱ ὁποῖοι ἐθεάτριζαν, ὅσα ἦτο δυνατόν νὰ κολάσωσι χωρὶς τοιοῦτον θεατρισμὸν.

Τοῦ κακοῦ ἡ αὔξησις, εἰς τῶν Κομνηνῶν καὶ τοὺς καθεξῆς χρόνους, παρὰ τὴν συνήθη εἰς ὅλα τὰ μὴ καταρχὰς ἐμποδιζόμενα κακὰ προχώρησιν, ἐπλεόνασεν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν πλειοτέραν μὲ τοὺς Δυτικούς ἐπιμιξίαν. Εἰς τούτους τοὺς χρόνους (ἀπὸ 1095 ἕως 1248) συνέβησαν πέντε ἢ ἕξ σταυροφορικοὶ πόλεμοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐγεμίσθη ὅλη ἡ Ἀνατολή, καὶ πολὺ μέρος τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ χριστιανοὺς βαρβάρους καὶ θεοβλαβεῖς τῆς Δύσεως, καὶ τὸ χειρότερον, ἀπὸ πολλοὺς ἱερωμένους ἀποστόλους τῆς Παπικῆς αὐλῆς. Εἰς τοὺς αὐτοὺς χρόνους, ἐσυμπεθερίασαν (2) καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Γραι-

(1) Ὁ Ρόδου Ἡσαίας καὶ ὁ Διοσπόλεως Ἀλέξανδρος. Ἰδ. GIBBON, *ibid.* tom. VIII, pag. 321.

(2) Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς συνεζεύχθη μὲ τὴν γυναικαδελφὴν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Δύσεως Κορράδου, καὶ εἰς δευτερογαμίαν, μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ Πρίγκιπος τῆς Ἀντιοχείας· ἀρραβώνισε τὸν δυστυχῆ τοῦ υἱὸν Ἀλέξιον (ἀνωτέρ. σελ. 1) μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου Αὐγούστου (Philippe-Auguste), καὶ ἔδωκε τὴν ἰδίαν θυγατέρα γυναῖκα εἰς τὸν Μαρκίσσιον τοῦ Μοντφερράτου. Ἡ αὐλὴ του ἔτρεφε πλειότερους Λατίνους παρὰ Γραικοὺς· καὶ εἰς ἐκείνους ἐχάριζε τὰ πλειότερα καὶ ἐπικερδέστερα ἀξιώματα. Ἰδε GIBBON, *ibid.* tom. XII, pag. 13-14.

κορωμαίους αυτοκράτορας με τούς ηγεμόνας τῆς δυτικώτερης Εὐρώπης, καὶ οικειώθησαν ἀκόμη καὶ με τούς Πάπας (1), ποτὲ μὲν ὑποσχόμενοι, ποτὲ δὲ καὶ προθυμούμενοι τὴν ἔνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν, διὰ τὰς κενὰς ἐλπίδας τῆς παρ' ἐκείνων συμμαχίας κατὰ τῶν Τούρκων.

Ἡ Κωνσταντινούπολις, καὶ πρὶν ἀκόμη κυριευθῆ (ἔτ. 1204) ἀπὸ τούς Σταυροφόρους, ἐγεμίσθη ἀπὸ Βενε-

(1) Ὁ Μανουὴλ ἐκοινολόγει δι' ἐπιστολῶν καὶ με τὸν πάπαν Ἀλέξανδρον τὸν τρίτον, ὅστις ἐσπούδαξε νὰ τὸν διεγείρῃ κατὰ τοῦ δυτικῷ αυτοκράτορος Φριδερίκου, προβάλλων ἐντάμα καὶ τῶν ἐκκλησιῶν τὴν ἔνωσιν· ὁ Μανουὴλ, γνωρίζων ἐξ ἱστορίας καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ Παπῶν τὴν μανιώδη σπουδὴν νὰ ὑποτάξωσιν εἰς τὰ θελήματά των τούς κοσμικοὺς ἡγεμόνας, κατὰ μὲν τοῦ Φριδερίκου δὲν ἐκινήθη, ἐσυγκατένευσεν ὅμως εἰς τῶν ἐκκλησιῶν τὴν ἔνωσιν, πλὴν με συνθήκην νὰ μετακομισθῆ ἡ παπικὴ καθεδρὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· θέλων, ὡς φαίνεται, νὰ ἔχῃ τὸν Πάπαν (ὡς εἶχεν ἕως τότε τὸν Πατριάρχην) εἰς τὴν ἐξουσίαν του, καὶ ὄχι νὰ κινδυνεύῃ καθῶραν νὰ πολεμηθῆ μακρόθεν ἀπ' αὐτόν. Ἀλλ' ὁ πανούργος Ἀλέξανδρος ἀπέβαλε τὴν συνθήκην, προβλέπων ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ πράσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὅσα ἐτόλμα εἰς τὴν Ρώμην, οὐδ' ὅτι μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ τολμήσῃ εἰς τὴν Βενετίαν (ἔτ. 1177) κατ' αὐτοῦ τοῦ Φριδερίκου, ἀναγκάσας αὐτὸν νὰ προμυθήσῃ καταγῆς, καὶ νὰ τοῦ καταφιλῇ τοὺς πόδας, ζητῶν συγχώρησιν. Ἡ ἱστορία προσθέτει, ὅτι εἰς τὴν αἰσχρὰν ταύτην ὑπόκλισιν τοῦ Φριδερίκου, δὲν ἐντράπη ὁ Πάπας νὰ φανερώσῃ τὸν θρίαμβόν του με τοῦ Δαυὶδ τοῦτα τὰ λόγια « Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιθήσῃ κ. τ. λ. » (ἴδε GIBBON, *ibid.* tom. XII, σελ. 13-14. — DAUNOU, *Ess. histor. de la puiss. tempor. des Papes*, tom. I, pag. 177. — DE ROTTER, *l'Espr. de l'églis.*, etc., tom. VI, pag. 132). Ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος εἶναι ὅστις, συγχρόνως με τὸν κατὰ τοῦ Φριδερίκου θρίαμβον, ἐχάρισε καὶ τὸ δακτυλίδιον του εἰς τοὺς Ἐνετοὺς, διὰ νὰ νυμφεύωνται μ' αὐτὸ κατ' ἔτος τὴν θάλασσαν.

τικούς και Γενουηνσίους εμπόρους, τόσον πολλούς (1), τόσον κραταιούς διὰ τὰ πλούτη των, ὥστε λησμονήσαντες ὅτι ἦσαν μέτοικοι, οὐδὲ ὡς ἰσοπολίτας ἐμεταχειρίζοντο πολλοὺς ἐκ τῶν κατοίκων, καταφρονοῦντες καὶ αὐτοὺς τοὺς αὐτοκράτορας, καὶ στασιάζοντες πολλάκις κατ' αὐτῶν. Πρόσθετες, ὅτι καὶ συνοδευόμενοι μὲ πολλοὺς ἱερεῖς καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐκκλησιαζόμενοι κατιδίαν, ἐσπούδαζαν, κατὰ τὴν μαμινώδη των συνήθειαν, νὰ κάμνωσι τοὺς Γραικοὺς προσηλύτους τῆς παπικῆς κυριαρχίας.

Ἡ τόση ἐπιμιξία ἔπρεπε φυσικῶς ν' αὐξήσῃ τὴν φθορὰν τῶν Γραικορωμαίων, εἰσάγουσα ξένα καὶ τῆς πολιτείας καὶ τῆς θρησκείας ἔθνη καὶ νόμιμα πολλὰ τῶν δυτικῶν χριστιανῶν.

Ἀπὸ τούτους ἔλαβαν τὸν κατὰ διαδοχὴν σφέτερισμόν πολιτικῶν ἀξιωματίων καὶ τίτλων, τοὺς ὁποίους οἱ Φράγκοι, ὡς τῆς Γαλλίας δορικτήτορες, εἶχαν εἰσάξειν εἰς αὐτὴν, καθὼς ἄλλα ἔθνη ὄχι ὀλιγώτερον τῶν Φράγκων ληστρικὰ καὶ βάρβαρα εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ τούτους εἰσεχώρησε καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς νόμους τῶν Γραικορωμαίων, ἡ βαρβάρως ὀνομασθεῖσα θεία κρίσις, ἡ γουον ἢ διὰ πυρός, ὕδατος, ἡ καὶ μονομαχίας ἀπόδειξις τῆς ἐνοχότητος ἢ τῆς ἀθωότητος τῶν κρινομένων (2).

Ἰδαμεν καὶ τὴν Ἰουδαϊκὴν κρίσιν τῶν βασιλέων, ὅτι

(1) GIBBON, *ibid.*, tom. XII, pag. 67.

(2) GIBBON, *ibid.* tom. XII, pag. 177-180.

μᾶς ἦλθε καὶ αὐτὴ ἀπὸ τοῦς δυτικοῦς. Μετὰ τὴν ἀπὸ τούτους ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως (ἔτ. 1204), ἡ μικρὸν πρὸ αὐτῆς, πιθανὸν ὅτι εἰσεχώρησαν καὶ ἄλλα πολλὰ ἀτοπήματα, τὰ ὅποια δὲν ἐντρέπονται νὰ κηρύσσωσι σήμερον ὡς λαοπλανικὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἐφευρέματα. Ὁ συνοδεύων τὴν τετάρτην σταυροφορίαν πρέσβυς τοῦ Πάπα, Πελάγιος, παρὰ τὴν ὁποίαν ἐζήτηὶ ὁμολογίαν τῶν παπικῶν τῆς θρησκείας τοῦ δογμάτων καὶ τὴν εἰς τὸν Πάπαν τυφλὴν ὑποταγὴν, ἠνάγκαζε τοὺς Ἀνατολικοὺς νὰ πληρῶνωσι καὶ τὴν Ἰουδαϊκὴν δεκάτην εἰς τοὺς ἱερεῖς (1).

Οἱ τότε Γραικοὶ, ἂν πολὺ μακρυσμένοι ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν σοφίαν, ἦσαν ὅμως καὶ ἐκρίνοντο δικαίως σοφώτατοι, παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς Σταυροφόρους. Ἄν δὲν ἔγραφαν ὡς οἱ παλαιοὶ, οὐδ' εἶχαν πλέον τεχνίτας ὁμοίους τῶν παλαιῶν, ἐσέβοντο καὶ τὰ μείναντα ὀλίγα λείψανα τῆς ἀρχαίας ἐπιστήμης καὶ τέχνης, καὶ οὐδ' αὐτῆτων ἡ δεισιδαιμονία ἐξισώθη ποτὲ μὲ τὴν Θεοβλάβειαν τῶν Δυτικῶν.

Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ νὰ ἐκθέσω κατὰ πλάτος ὅλην τὴν διαγωγὴν τῶν Σταυροφόρων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι, κατακυριεύσαντες ἀδίκως τὴν Ἑλλάδα, ἐμετακόμιζαν καὶ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ τὰς βιβλιοθήκας, καὶ τοὺς ἀνδριάντας τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπ' ὅ,τι δὲν ἦτο μετακομιστὸν, ἐχωρίζοντο μὲ

(1) GIBBON, *ibid.* tom. XII, pag. 121.

πόθον, ὡς χωρίζονται οἱ φίλοι ἀπὸ φίλους. Οἱ Σταυροφόροι, ἐξεναντίας, ἐπυρπόλησαν πολλὰς βιβλιοθήκας, καὶ κατεσύντριψαν πολλὰ τῶν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἄλλας πόλεις σωζομένων ἀκόμη πολυτίμων ἀγαλμάτων ἤρπασαν δὲ ληστρικῶς τὰ κινητὰ κτήματα καὶ χρήματα τῶν ταλαιπώρων Γραικῶν, μετακομίσαντες μὲν αὐτὰ (δι' ἐξιλέωσιν, ὡς φαίνεται, τοῦ Θεοῦ) καὶ πλήθος ἀγίων λειψάνων, ὅχι μόνον ἀληθινῶν, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐπώλησαν εἰς αὐτοὺς πολλοὶ πανοῦργοι ὡς ἀληθινά (1). Τοῦτο ἔμελλε ν' αὐξήσῃ ἐπιπλέον τὴν Θεοβλάβειαν τῶν Δυτικῶν, νὰ πληθύνῃ τὰ μοναχικά των τάγματα, νὰ γεννήσῃ τὴν καπηλείαν τῶν παπικῶν συγχωρήσεων (*indulgences*), τὸ κατὰ τῶν ἑτεροδόξων ἄσπονδον μῖσος, καὶ τέλος τὸ φονικώτατον καὶ μιαρὸν τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως κριτήριον (2).

Ἀλλὰ δὲν ἔβλαψεν οὐδ' ἡμᾶς ὀλίγον. Ἡ προξενηθεῖσα τόση φθορὰ παλαιῶν ὑπομνημάτων ἀπὸ τοὺς Σταυροφόρους, καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη (1204-1261) κατοχὴ τῆς Γραικορωμαϊκῆς βασιλείας, αὐξάνουσα τὴν μὲν τοὺς Λατίνους ἐπιμιξίαν τῶν Γραικῶν, φυσικὰ ἔπρεπε ν' αὐξήσῃ καὶ τὴν ἀμαθίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους, καὶ τὴν ἀχάριστον αὐτῆς δεισιδαιμονίαν. Διὰ τὴν δεισιδαιμονίαν ταύτην μάλιστα μᾶς ὀνειδίζουν, καὶ εἰς αὐτὴν ἀποδίδουν τὸ πείσμα τοῦ κοινοῦ λαοῦ νὰ μὴν ἐνωθῇ

(1) Ἰδ. Συμβ. τριῶν ἐπισκόπ. σημ. 38.

(2) GIBBON, *ibid.* tom. XII, pag. 76-91, καὶ 150.

μέ τοὺς Παπιστάς, καὶ τὴν σταθερὰν αὐτοῦ ἀντίστασιν εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ τὸν ἐνώσωσιν αὐτοκράτορας.

Εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν ὁμως ταύτην (ἂν ἐγέννησε ποτὲ τί καλὸν ἢ δεισιδαιμονία) χρεωστοῦμεν οἱ σημερινοὶ Γραικοὶ τὴν ὑπαρξίν μας. Χωρὶς τὸ εὐτυχέστατον τοῦτο πείσμα τῶν πρὸ ἡμῶν, καὶ ἡ δεισιδαιμονία ἤθελ' αὐξηθῆν ἐπιπλέον, καὶ τὰ πολυπληθῆ τάγματα τῶν Δυτικῶν Μοναχῶν ἔμελλαν νὰ καταβρωμίσωσι τὸ ἔδαφος τῆς ταλαιπώρου Ἑλλάδος, καὶ τὰ Νερωνικά τῆς Ἰερᾶς ἐξετάσεως κριτήρια νὰ φλογίζωσι τοὺς Ἕλληνας, ὡς κατέφλεξαν πολλὰς μυριάδας Δυτικῶν, καὶ ἡ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία νὰ ὑποταχθῆ ὡς εἰς κεφαλὴν τὸν Πάπαν, καθὼς ὑποτάσσονται ἀκόμη σήμερον πολλοὶ τῆς φωτισμένης Εὐρώπης λαοὶ, ἄλλοι, διότι κρατοῦν ἀκόμη τοὺς ὀφθαλμοὺς κλεισμένους εἰς τὰ πανταχόθεν περιλάμποντα φῶτα τῆς παιδείας, καὶ ἄλλοι, διότι ἔχοντες καὶ αὐτοὶ μεταξύ των ὄχι ὀλίγους ἀκόμη ἐκουσίους τυφλοὺς, ἔκριναν φρονιμώτερον ν' ἀφήσωσι τὴν κατάτριψιν τῆς Παπικῆς τυραννίας εἰς τὰ ῥινίον τῆς τυπογραφίας, παρὰ νὰ τὴν πελεκήσωσι μὲ βίαν.

Καὶ ἡ τυπογραφία δὲν θέλει προδώσειν τὰς ἐλπίδας των. Ἡ ἀκαταμάχητος αὐτῆς ὀπλοθήκη

— Πολλῶν πολίων κατέλυσε κάρηνα,

Ἡδ' ἔτι καὶ λύσει (1). —————

(1) Ἰλιάδ. β', 117.

Ἄπ' ὅ,τι κατώρθωσεν ἕως τὴν σήμερον ἢ πολῦτιμος αὕτη θωρακὰ τοῦ οὐρανοῦ, εὐκόλως συμπεραίνεται τί ἔχει ἀκόμη νὰ πράξῃ, τώρα μάλιστα, ὅτ' ἔλαβε καὶ σύμμαχον ἀπροσδόκητον τὴν λιθογραφίαν, ὡς νὰ ἦτο δι' αὐτὴν προφητευμένον· τὸ « Ἐάν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι κεκράξονται » (1). Τὸ ἐκατάλαβαν καὶ αὐτοὶ οἱ στηλιτευόμενοι ἀπὸ τὴν τυπογραφίαν Φαρισαῖοι, καὶ ἐξεκωφώθησαν ἀπὸ τὰς βροντώδεις αὐτῆς κραυγὰς· ἀλλ' ἀντὶ νὰ συσταλθῶσι καὶ νὰ παύσωσι μαχόμενοι τὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ, ἐξανῆψαν κατ' αὐτῆς τὸν πόλεμον, καὶ βόσκονται μὲ μωρὰς ἐλπίδας νὰ τὴν πνίξωσι τώρα, ἀφοῦ ματαίως ἕως τώρα ἰδρῶσαν νὰ τῆς ἐμποδίσωσι τὴν πρόοδον.

Οὐδ' εὐρέθη εἰς τὴν παπικὴν αὐλήν, καὶ τῶν Καρθηναλίων τὸ σοφὸν συνέδριον, κἀνένας Γαμαλιήλ, νὰ φρενώσῃ τοὺς λακτίζοντας πρὸς κέντρα, λέγων πρὸς αὐτούς· » Ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε αὐτούς· ὅτι ἐάν ἢ ἐξ ἀνθρώπων ἢ βουλή αὕτη, ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται. Εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτὸ, μήποτε καὶ Θεομάχοι εὐρεθῆτε (2). Ἄς παύσωμεν νὰ πολεμῶμεν τὴν ἐξάπλωσιν τῶν φώτων, ἄς ἀφῆσωμεν τοὺς φίλους τῆς σοφίας ἡσύχους, Ἐάσωμεν αὐ-

(1) Λουκ. ιθ', 40.

(2) Πράξ. Ἀποστόλ. ε', 38-39.

» τούς μήποτε καὶ Θεομάχοι εὐρεθῶμεν.
 » Ἡ ἐλπίζομεν κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην ἑκατοντα-
 » ετηρίδα, ἀσθενεῖς καὶ πολεμούμενοι ἀπὸ τὴν κοινὴν
 » ὑπόληψιν, νὰ κατορθώσωμεν ὅ,τι δὲν ἐδυνήθημεν
 » τὴν δεκάτην πέμπτην, ὁπότε καὶ ὁ λαὸς μᾶς ἔτρεμεν
 » ἀκόμη, καὶ ἐξουσίαν ἀπόλυτον εἶχαμεν, καὶ κοσμι-
 » κῶν ἀπολύτων πολλῶν ἡγεμόνων μωρῶν συμμαχία
 » δὲν μᾶς ἔλειπε; Ἄντι νὰ μᾶς σωφρονίσῃ τὸ παρά-
 » δειγμα τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἥτις, μὴν ὑπο-
 » φέρουσα τὴν παπικὴν φιλαρχίαν καὶ πλεονεξίαν,
 » ἐχωρίσθη ὁλότελα ἀπὸ τὴν κοινωνίαν μᾶς, ἀντι,
 » λέγω, νὰ μᾶς σωφρονίσῃ ἢ κατὰ τὴν δεκάτην ἑκα-
 » τονταετηρίδα συμβᾶσα τῶν Ἀνατολικῶν ἀπόσπασις,
 » ἐπλεονάσαμεν καὶ τὴν φιλαρχίαν καὶ τὴν φιλοχρη-
 » ματίαν τόσον ἀναίσχυντα, ὥστε ν' ἀναγκάσωμεν,
 » κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην, ἔθνη ὁλόκληρα νὰ μᾶς
 » ἀφήσωσιν, ἐναγκαλιζόμενοι τοῦ Λουθήρου καὶ τοῦ
 » Καλβίνου τὰ δόγματα. Ὅποτε τῆς νεογεννήτου καὶ
 » ἔτι τρυφερᾶς τότε παιδείας τὰ ψελλίσματα δὲν ἰσχύ-
 » σαμεν νὰ κατασιγάσωμεν, εἶναι μωρία ἢ ἐλπίς
 » ν' ἀποστομίσωμεν σήμερον τὰς ἀνδρικός της κραυ-
 » γάς. »

» Μέγα καὶ σοφὸν στρατήγημα ἐφαντάσθημεν, τὴν
 » ἀνάστασιν τοῦ πρὸ πολλοῦ νεκρωμένου σατανικοῦ
 » τῶν Ἰησοῦϊτῶν τάγματος (1), καὶ δὲν αἰσθάνθη κά-

(1) Ὁ τελευταῖος κατὰ τὸ 1823 ἔτος Πάπας, Πίος ἕβδομος,
 ἐθαυματούργησε (κατὰ τὸ 1814 ἔτος) τὴν ἀνάστασιν τῶν Ἰησοῦϊ-

» νεῖς ἐξ ἡμῶν , ὅτι τοῦ νεκροῦ τούτου μάλιστα ἔδυσ-
 » ωδία ἀπομακρύνει καθημέραν ἀπὸ τὴν παπικὴν
 » αὐλὴν ὅσους ἐκράτει προσκολλημένους ἔτι εἰς αὐτὴν
 » ἡ δεισιδαιμονία. Τὴν Ἰσπανίαν μόνην ἐδυνήθησαν νὰ
 » βρωμίσωσιν οἱ Ἰησουῖται· ἀλλὰ τὴν κατεβρώμισαν
 » τόσον σφοδρὰ , ὥστε ἡ κατέχουσα τοὺς ταλαιπώρους
 » Ἰσπανοὺς ἀναρχία ἔκαμε τὰ λοιπὰ ἔθνη νὰ φοβῶνται
 » τοὺς Ἰησουίτας πλέον παρά τοὺς ποτὲ περιβοήτους
 » φονικούς Ἰακωβίνους (1). Ἄλλο δὲν ἀκούεται σήμε-

τῶν , καὶ τοὺς ἀνέστησεν , ὡς λέγει (τοῦτο εἶναι τὸ περίεργον) , παρα-
 κινούμενος ἀπὸ τὸν Φερδινάνδον βασιλέα τῆς Νεαπόλεως , καὶ ἀπὸ τὸν
 Αὐτοκράτορα τῆς Ῥωσίας Παῦλον. Ὑπομονὴ διὰ τὸν Φερδινάνδον ,
 ὅστις ἦτο πρόβατον τῆς ἐκκλησίας του , καὶ ἐσέβετο τὸν Πάπαν προ-
 βατικῶς. Ἀλλὰ τὸν σχισματικὸν Παῦλον ! : Καὶ πότε ἄλλοτε ἐπέισθη ὁ
 Πάπας εἰς τῶν Ἀνατολικῶν τὰς συμβουλὰς ; Ὁ Πίος οὗτος , πρὶν ἀναβῆ
 εἰς τὸν Παπικὸν θρόνον , ἔτι Καρδινάλιος καὶ ἐπίσκοπος τῆς Ἰμόλας
 χρηματίζων , ἐκήρυττε μὲ ζῆλον εὐαγγελικὸν εἰς τὸ ποιμνιὸν του τὴν
 δημοκρατικὴν ἰσονομίαν. Ἐνας ἀπὸ τοὺς στρατηγούς τῆς τότε Γαλλικῆς
 Πενταρχίας (le Directoire) θαυμάσας τὸν ζῆλον τοῦ ἐπισκόπου , τοῦ
 ἐκτύπησε τὸν ὄμον λέγων· « Εὖγε ! Καρδιναλίε μου , εἶσαι... καλὸς
 » δημοκρατικός· μὴ παύσης νὰ διδάσκης , καὶ θέλομεν σὲ ψηφίσειν
 » Πάπαν. » Allons, mon cardinal, vous êtes S... un bon
 républicain; continuez, et nous vous ferons pape (Ἴδε MONT-
 CAILLARD, *Histoire de Franc.*, tom. V, pag. 86-87, et tom.
 VIII, pag. 61).

(1) Πλέον ἐπικινδύνους παρά τοὺς Ἰακωβίνους , bien plus dan-
 gereux que les Jacobins, τοὺς κρίνει , ὄχι Γραικός , ὄχι Λουθη-
 ρανός ἢ Καλθινιστής , ἀλλὰ τῆς ὀνομαζομένης Καθολικῆς ἐκκλησίας
 Ἀββάς , καὶ προσθέτει , ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἰησουϊτικῆς ταύτης φατρίας
 εἶναι νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας τὴν παιδείαν τοῦ ἔθνους , διὰ νὰ καταβυθίσῃ
 τὴν ἐπερχομένην γενεάν εἰς τὴν ἄγνοιαν τῶν πολιτικῶν αὐτῆς δικαίων ,

» ρον ἀπο τοὺς ἐχθροὺς μας πολίτας, παρὰ τὸ Προ-
 » σέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαί-
 » ων (1). Ἄλλο δὲν παραγγέλου ἕνας τὸν ἄλλον,
 » παρὰ τὸ Ἐκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην (2).
 » Ἐδὲν βλέπετε πῶς κρίνει τοὺς Ἰησοῦίτας ἡ Γαλλία;
 » Ἡ ἀνάστασις τῶν Ἰησοῦιτῶν ἀνέστησε τὸν παλαιω-
 » θέντα καὶ σχεδὸν λησμονηθέντα Ταρτοῦφον τοῦ Μο-
 » λιέρου· καὶ εἰς ὅλα τῆς Γαλλίας τὰ θεάτρα κἀνέν
 » ἄλλο δράμα δὲν διεγείρει τόσους κρότους τῶν θεα-
 » τῶν, ὅσους ὁ θεατρίζων τὴν ὑπόκρισιν τῶν Ἰησοῦιτῶν
 » Ταρτοῦφος. Ἀφοῦ ἡ παρουσία τῶν Ταρτουφικῶν
 » τούτων πατέρων ἐτόλμησε νὰ πατήσῃ τῆς Γαλλίας
 » τὸ ἔδαφος, αἱ Γαλλικαὶ τυπογραφίαι δὲν παύουν νὰ
 » πολυπλασιάζωσι τὰς ἐκδόσεις τῶν φιλοσοφικῶν συγ-
 » γραμμάτων τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος·
 » καὶ τὰ ἀναγινωσκόμενα πρότερον ἀπὸ μικρὸν μέρος
 » τοῦ ἔθνους ἔγιναν σήμερον γνωστὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν
 » γυδαῖον ὄχλον.
 » Οὐδ' ἔμειναν ἕως ἐδῶ. Ἐπολυπλασίασαν ἀκόμη
 » καὶ τὰ ἱστορικὰ συγγράμματα, ἐκ τῶν ὁποίων εὐκολα

εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ εἰς τὴν δουλείαν: Faction qui veut se rendre maîtresse de l'instruction publique, afin de plonger la génération qui arrive dans l'ignorance de ses droits constitutionnels, dans la superstition et la servitude. MONT-GAILLARD, *Histoir. de Franc., etc.*, tom. V, pag. 192 et 246.

(1) Ματθ. ις', 6.

(2) Α. Κορινθ. ε', 7.

» πᾶς ἕνας, παραβάλλων τὴν σημερινὴν τοῦ ἔθνους
 » εὐδαίμονα κατάστασιν μὲ τὴν πρὸ ὀλίγων ἑκατον-
 » ταετηρίδων σιδηρᾶν τῶν ἀπολύτων καὶ κοσμικῶν καὶ
 » ἱερατικῶν ἡγεμόνων κυβέρνησιν, δύναται νὰ κατα-
 » λάβῃ, πόσον ἐκέρδησε, καὶ πόσον κινδυνεύει νὰ
 » ζημιωθῇ, ἂν δὲν κλείσῃ τὴν ἀκοήν του εἰς τὰς σατα-
 » νικὰς διδασκαλίας τῶν Ἰησουϊτῶν, ἂν δὲν ἀπομα-
 » κρύνη καθέν' ἀπὸ τοὺς ὑποκριτὰς τούτους πατέρας
 » ἀφ' ἑαυτοῦ, μὲ τὸ Ὑπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ,
 » σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ
 » Θεοῦ (1).

» Τῆς τυπογραφίας ὁ πόλεμος, ἀφοῦ ἀνεκάλυψε τῶν
 » Παπῶν ὅλων τὴν φιλαρχίαν καὶ πλεονεξίαν, καὶ
 » τινῶν ἔτι τὸν σαρδαναπαλικὸν βίον, ἐθεάτρισεν
 » ἀκόμη καὶ πολλῶν μοναστικῶν ταγμάτων τὰς ἐν τῇ
 » σκοτίᾳ, ὅχι μόνον πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων,
 » ἀλλὰ καὶ τὰς χθὲς καὶ πρώην τολμηθείσας ἀνομίας.
 » Ἡ δὲν ἐγνωρίσετε ἀκόμη τὸν ἐκδοθέντα τοῦ ματαίως
 » κοπιᾶσαντος νὰ τὰς διορθώσῃ ἐπισκόπου τῆς Πιστοίας,
 » Σκιπιάωνος, βίον (2); Ἡ δὲν ἐξεύρετε, ὅτι ἐτόλμησαν

(1) Ματθ. ις', 23.

(2) Τὸ βιβλίον ἐπιγράφεται, *Vie de Scipion de Ricci, évêque de Pistoie et Prato, etc.*, τυπωμένον εἰς τὰς Βρυξέλλας, κατὰ τὸ 1825, ἔτος, εἰς τόμους τρεῖς. Ὁ ἐπίσκοπος οὗτος τῆς Πιστοίας Σκιπίων, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν τότε κυβερνῶντα τὴν Τοσκάναν φιλόσοφον ἡγεμόνα, τὸν Λεοπόλδον, δὲν ἴσχυσεν ὅμως νὰ διορθώσῃ τῶν καλογήρων καὶ καλογραιῶν τὰς ἀταξίας, οὐδὲ νὰ καθάρισῃ τὰ μεταβληθέντα εἰς

» νὰ παραβάλλωσι τῶν Μακαριωτάτων Παπῶν τὰς
» πλεονεξίας μὲ τὰς πειρατείας τῶν Ἀλγερίνων (1);

» Τοιαύτην καὶ τοσαύτην καταφρόνησιν ἐπροξένησεν
» εἰς ὅλους ἡμᾶς ἡ μωρὰ τῶν Ἰησουϊτῶν ἀνάστασις,
» ἐρεθίζουσα τὴν τυπογραφίαν, ὥστε, ἐὰν δὲν ταχύνω-
» μεν νὰ τοὺς θάψωμεν πάλιν ὅθεν τοὺς ἀνεστήσαμεν,
» κινδυνεύομεν νὰ μὴ ποιμαίνωμεν πλέον ἄλλα πρόβατα
» παρὰ τὸν ἀχρεῖον ὄχλον τῆς Ρώμης, καὶ τοὺς Λαζα-
» ρόνους τῆς Νεαπόλεως, καὶ νὰ στερηθῶμεν ἀκολούθως
» καὶ αὐτὴν τὴν κοσμικὴν ἡγεμονίαν.

» Ναί! καὶ αὐτὴν τὴν κοσμικὴν ἡγεμονίαν. Τοῦτο
» μᾶς προφητεύει, τοῦτο μᾶς φωνάζει τῶν Γραικῶν ἡ
» ἐπανάστασις. Ἡ διπλωματία τῶν Εὐρωπαϊῶν ἐμπόδισε
» μέχρι τῆς σήμερον τὴν κατάλυσιν τῆς Τουρκικῆς
» τυραννίας. Μόλις ἠκούσθη τῆς Ἑλλάδος ἡ ἀπόστασις,
» καὶ οἱ φωτισμένοι τῆς Εὐρώπης λαοὶ ἔδειξαν τόσην συμ-

πορνοστάσια πολλά μοναστήρια, διότι εὑρίσκε πάντοτε ἐναντίαν εἰς
τὸν ζῆλόν του τὴν Παπικὴν αὐλὴν, ἕως οὗ ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ
τὴν ἐπισκοπὴν του. Αἱ ἰσορούμεναι τῶν Μοναχῶν ἀταξίαι εἶναι τόσον
φρικταί, ὥστε πολλὰς ἐξ αὐτῶν ὁ μεταφραστὴς Γάλλος, μὴ τολμήσας
νὰ εἰσάξῃ εἰς τὸ κείμενον, τὰς ἀφῆκεν εἰς τὰς ἰταλιστὶ γραμμένας
ὑποσημειώσεις.

(1) « Ἐξουσία, ἥτις δύο μόνους τρόπους ὑπάρξεως γνωρίζει, νὰ
» διώκῃ ἢ νὰ διώκεται· ὅταν δὲν ἐμπορῇ νὰ φορολογῇ τοὺς βασιλεῖς,
» τοὺς ἐνοχλεῖ καὶ τοὺς βρσανίζει μὲ τὰς ἀποστολικὰς παραινέσεις, αἱ
» ὁποῖαι κατ' ἄλλο δὲν διαφέρουν ἀπὸ τὰς Ἀλγερινὰς πειρατείας,
» πλὴν ὅτι τῶν λείπει ἡ ἀνδρία τῶν Ἀλγερίνων » (MONTGAILLARD,
Histoir. de Franc., etc., tom. VIII, pag. 395).

» πάθειαν εἰς τὴν καταπονουμένην Ἑλλάδα, ὥστ' ἠνάγ-
 » κασαν τελευταῖον καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ἢ μᾶλλον τοὺς
 » φιλοτούρκους αὐτῶν μινίστρος, νὰ βουλευῶνται τῶρα
 » καὶ μὴ θέλοντες περὶ ἀπολυτρώσεως τῶν Ἑλλήνων.

» Παρόμοιον τι κινδυνεύει νὰ πάθῃ καὶ ἡ Παπικὴ μας
 » αὐλή. Ἐως τῶρα ἐσέβοντο τὴν κοσμικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν
 » οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες, διότι ἦτον ἐνωμένη μὲ πλατεῖαν
 » θρησκευτικὴν δεσποτείαν. Ἄλλ' ἐὰν τολμήσωσι τινὲς
 » ἀκόμη ν' ἀποτινάξωσι τὸν θρησκευτικὸν ζυγὸν τῆς
 » Ῥώμης, ὡς τὸν ἀπεινάξαν οἱ Λουθηροκαλῶνι (καὶ
 » τοῦτο φοβερίζει τῶν Ἰησουϊτῶν ἢ ἀνόητος ἀνάστασις,
 » καὶ ὁ κατὰ τῆς παιδείας ἀνοήτως ἐξαναφθεῖς πόλε-
 » μος), τότε καὶ οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες μέλλουν νὰ διαμερι-
 » σθῶσι τὰς ἐπαρχίας τοῦ Πάπα, καὶ νὰ τὸν ἀφήσωσιν
 » ἀπλοῦν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης, νὰ εὐλογῇ καὶ νὰ
 » ἀγιάξῃ ὅσους ἔχει νὰ κρατήσῃ ἀκόμη προσκολλημέ-
 » νους εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας πλέον ἢ τύραννος τῶν
 » ἀνθρώπων συνήθεια, παρὰ ἢ πρὸς ἡμᾶς εὐλάβεια. »

Δὲν εὐρέθη κανεῖς (λέγω) νὰ δώσῃ τοιαύτην φρόνιμον
 συμβουλὴν εἰς τὸν Πάπαν καὶ τοῦ Πάπα τὸν κλῆρον.
 Ἐξεναντίας, παρὰ τοὺς περιγυρίζοντας καὶ πανηγυρίζον-
 τας αὐτὸν συμμεριστὰς τῆς ἐξουσίας του, εὗρηκε καὶ ἐξω-
 τερικοὺς ἱερεῖς συνηγόρους, οἱ ὅποιοι καὶ τοὺς Ἰησουίτας
 μὲ τὰς ἀγκάλας ἀνοικτὰς ἐδέχθησαν, καὶ τὰ ἴδια ποιμνία
 εἰς τὴν διδασκαλίαν ἐκείνων δὲν ἐφοβήθησαν νὰ παρα-
 δώσωσι, διώκοντες ἀναισχύντως τὴν ἀλληλοδιδασκτικὴν
 μέθοδον, καὶ ὅσα ἄλλα μέσα συνεργοῦν εἰς τὴν ταχινὴν

παιδείαν τοῦ λαοῦ ὡς ἀνίσχυρα νὰ πράξωσιν, ὅ,τι εἶναι φανερόν εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅτι ἔπραξαν.

Βλέποντες τὴν προξενηθεῖσαν ἀπὸ τὴν παιδείαν, εἰς μικρὸν χρόνου διάστημα, ἐπανόρθωσιν τῶν ἠθῶν τοῦ κοινοῦ λαοῦ, καὶ τὴν σωτήριον εἰς τὸ κάλλιον ἀλλοίωσιν ὅλου τοῦ ἔθνους, ὄχι μόνον τολμοῦν νὰ τὴν ἀρνῶνται ἀλλὰ καὶ συκοφαντοῦν οἱ καλοὶ ποιμένες οὗτοι τὸ ἔθνος, τὴν πατρίδα, τοὺς ἀδελφούς των, ὡς ἀπομακρυσμένους ἀπὸ τὴν ἀρετὴν ἣτις ἐστόλιζε τοὺς προγόνους των καὶ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, τὰς προτέρας ἑκατονταετηρίδας.

Τὴν ἀρετὴν! τὴν ἀρετὴν! ὅτε δηλαδὴ οἱ λαοὶ, κυβερνώμενοι ἀπὸ ἀπολύτους δεσπότας, περικυκλωμένους ἀπὸ Ἰησοῦίτας καὶ ἐρωμένας, καὶ ποιμαινόμενοι ἀπὸ ἐπισκόπους συβαρίτας, εἶχαν καθημερινὰ τῆς ἀρετῆς παραδείγματα πρὸ ὀφθαλμῶν, τοὺς μοιχικοὺς ἔρωτας τῶν θεοστέπτων βασιλέων, τὰς παλλακίδας τῶν ἱερωμένων, καὶ τοὺς φονικοὺς κατὰ τῶν ἑτεροδόξων διωγμούς· ὅτε οἱ πολῖται ἐξ-αντλημένοι ἀπὸ φόρους ἀνυποφόρους, διὰ νὰ τρέφωσι τῆς αὐλῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας τὴν σπατάλην, ἠναγκάζοντο νὰ μεταχειρίζωνται τὸν δόλον ἢ τὴν βίαν, γινόμενοι λησταὶ τῶν ἀδυνατῶν, ἢ χαμερπέστατοι κόλακες τῶν δυνατῶν, ἕωσοῦ ἢ κατέχουσα τὸ ἔθνος κακοδαιμονία ἐξερράγη εἰς στάσιν, κ' ἔφερε τὴν σωτήριον τῆς πολιτείας μετάστασιν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν μὴ θυνηθεῖσα νὰ ἐμποδίσῃ, ἀπεθηρίωσε πάλιν πρὸς καιρὸν ἢ ὀλιγαρχικὴ πλεονεξία τῶν ὀνομαζομένων εὐγενῶν καὶ τῶν ἱερωμένων (I), ὑποκρινο-

(1) Τοῦτο συνέβη ὄχι μόνον εἰς τὴν Γαλίαν, ἀλλὰ παντοῦ ὅπου

μένων, ὅτι ὑπερασπίζοντο, ὡς πολλῶν ἐπαίνων ἀξίαν, τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν.

Τὰ διδόμενα εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους (τοὺς χρόνους δηλαδή τῆς ἀφροσύνης καὶ νηπιότητος τοῦ ἀνθρώπου γένους) ἐγκώμια, εἶναι σόφισμα τῶν ὅσοι ἔμαθαν νὰ τρέφονται ἀργοὶ ἀπὸ τοὺς κόπους τῶν ἐργαζομένων. Φοβούμενοι τὴν φρένωσιν τῶν ἀφρόνων, ὡς παῦσιν τῶν πόρων τῆς ἰδίας των τροφῆς καὶ τρυφῆς, φυσικὰ ἐπαινοῦν τοὺς χρόνους τῆς ἀφροσύνης, ὡς χρόνους ἀρετῆς

οά ἀπόστολοι τοῦ Πάπα, αἰσθάνθησαν μέλλουσαν διόρθωσιν ἐκκλησιαστικὴν ἢ πολιτικὴν, ἐνώθησαν μὲ τοὺς ἀντιζήλους τῆς ἐξουσίας των κοσμικοὺς εὐγενεῖς, νὰ τὴν ἐμποδίσωσι. Ἴδου τί ἔλεγεν ὁ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς ἐπίσκοπος τῆς Πιστοίας Σικπίων, περὶ τῶν ἐναντιουμένων εἰς τοὺς εὐσεβεῖς σκοποὺς του : Quand une nation, par la force de l'habitude, a servilement soumis son intelligence à l'autorité des prêtres et des grands, elle cesse de réfléchir et perd tout désir de s'éclairer. S'abandonnant peu-à-peu, comme à un sommeil léthargique, elle-même se ferme à jamais la voie pour sortir de cet état de stupeur. Le clergé et la noblesse profitent habilement de son ignorance et de son inertie, et au moyen de petites séductions qu'ils savent lui présenter à propos, ils la guident sans peine à leur gré et selon les vues de leurs intérêts. On voit alors, que, quoique ces deux classes soient toujours rivales entre elles, et jalouses l'une de l'autre quand il s'agit de dominer, cependant elles ne manquent pas de se liguier fortement, chaque fois qu'il faut combattre ceux qui menacent leurs privilèges, et qui travaillent à rompre l'enchantement de leur pouvoir, pour améliorer le sort du peuple. (*Vie de Scip. de Ric., etc.*, de l'édit. de Bruxelles 1825, tom. I, pag. 204.)

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

λέ

καὶ ἀγιότητος, καὶ κατατρέχουν τοὺς σπουδάζοντας νὰ διαλύσωσι τὸ σκότος τῆς ἀπαιδευσίας, ὡς νεωτεριστὰς, ὡς σαλευτὰς τῶν καθεστώτων, ὡς ἐχθροὺς τῶν βασιλέων καὶ τῆς θρησκείας. Δὲν εἶναι νέα τὰ τοιαῦτα. » Μὴ » εἶπης (λέγει ὁ Σαλωμών), Τί ἐγένετο, ὅτι αἱ ἡμέραι » αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας; ὅτι οὐκ ἐν » σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου « (1). Ἐπολεμεῖτο ἄρα καὶ ὁ Σαλωμών, ὡς πολεμοῦνται οἱ σημερινοὶ βασιλεῖς ἀπὸ τοὺς Ἰησουίτας, ἀπὸ Ἑβραίους σοφιστὰς, ἐπαινέτας τῶν προτέρων ἡμερῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔδειχνε σπουδὴν νὰ πολιτίσῃ τὸ ἔθνος του. Τὸ σοφισμα, βλέπεις, εἶναι παλαιὸν, καὶ δυσωδέστατον διὰ τὴν παλαιότητά του· καὶ ὁμῶς εὐρίσκονται ἀκόμη ἄνθρωποι τόσο ἀπλοῖ, ὥστε νὰ ἐμπλέκωνται εἰς παγίδας σοφιστῶν.

Καιρὸς εἶναι νὰ ἐπιστρέψω τὸν λόγον εἰς τοὺς ὁμογενεῖς, διὰ τοὺς ὁποίους καὶ ἔκαμα τὴν μακρὰν ταύτην παρέκβασιν.

Ἐλευθερωμένοι ὄχι πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τῶν ἀγρίων Μουσουλμάνων τὸν ζυγόν, ἐνθυμᾶσθε βέβαια, φίλοι ὁμογενεῖς, ὅσα ἐπάθετε ἀπ' αὐτοὺς, καὶ πολλοὶ ἀπὸ σᾶς φέρουν ἀκόμη τοὺς μώλωπας καὶ τῶν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν μετὰ τὴν ἐπανάστασιν πληγῶν τῆς Τουρκικῆς ἀγριότητος. Τοὺς Τούρκους ὁμῶς δὲν τοὺς

(1) Ἐκκλησιαστ. ζ', 10.

ἔφέραμεν ἡμεῖς, οὐδὲ κάνεις ἐξ ἡμῶν ὑπετάχθη ἐκουσίως εἰς αὐτούς· τοὺς ἐλάβαμεν κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς προγόνους μας· συνέβη εἰς ἡμᾶς τοὺς ταλαιπώρους ὅ,τι ἄλλοτε ἐλέχθη περὶ ἄλλου ἔθνους ὁμοιοπαθοῦς, « Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἠμωδίασαν. (1). »

Διὰ τοῦτο χρεωστεῖτε, τώρα μάλιστα καταρχὰς τῆς πολιτείας σας, νὰ προσέχετε μὴν εἰσχωρήσῃ εἰς αὐτὴν τίποτε δουλοπρεπές, ἱκανὸν νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ἐξ αὐτῆς προσδοκώμενα καλὰ, καὶ νὰ προετοιμάσῃ εἰς τοὺς ἀπογόνους σας αἰμωδίας τόσον πλέον ὀδυνηράς, ὅσον οἱ ποτίζοντες αὐτούς ὄξος μέλλουν καὶ νὰ ὑποκρίνωνται καυχώμενοι ὅτι τοὺς ποτίζουν νέκταρ. Τοιαύτη εἶναι ὡσεπιπολὺ ἡ διαγωγὴ τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας, ὅταν ὁ δεσπότης ἐπαγγέλλεται χριστιανός.

Ἴδετε ὅτι τῶν Γραικορωμαίων βασιλέων ἡ ἀπόλυτος ἐξουσία, καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς κατάθλιψις τοῦ λαοῦ, ὁ πληθυσμὸς τῶν Μοναχῶν, ἡ φιλαρχία καὶ ἡ πλεονεξία τῶν ἐκκλησιαστικῶν, εἰς ἓνα λόγον, ἡ κοινὴ παραφροσύνη καὶ τῶν κοσμικῶν καὶ τῶν ἱερωμένων, καταναλίσκουσα, ὅσα ἔπρεπε νὰ δαπανῶνται εἰς παιδείαν τοῦ ἔθνους, εἰς τὴν προκοπὴν τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας, εἰς πεζικὴν καὶ ναυτικὴν στρατιωτικὴν παρασκευὴν, εἰς ὀχύρωσιν τῆς βασιλείας, ἔφερον ἀπαραιτήτως τὴν τόσῃν αἰσχροῦν ἄλωσιν, καὶ ὄχι ἡ κραταιὰ δύναμις τῶν Τούρκων.

(1) Ἰερ. λ᾽, 29.

Ἀλόγως ἐπαινέθη ἡ στρατηγικὴ ἐμπειρία καὶ ὁ ἡρωϊσμός τοῦ δορικτήτορος Σουλτάνου. Ἄν ἐφάνη τὸ ἡρωϊκὸν εἰς τὴν Φλιβεράν ἐκείνην τῆς ἀλώσεως ἡμέραν, ἀσυγκρίτως ἡρωϊκώτερος ἐδείχθη ὁ τελευταῖος δυστυχέστατος τῶν Γραικορωμαίων Ἀυτοκράτωρ, ὅστις μὴ δυνάμενος νὰ βοηθήσῃ ἀποθνήσκουσαν ἐλευθερίαν, ἐπροτίμησε νὰ συνενταφιασθῇ μ' αὐτὴν, παρὰ νὰ ἴδῃ τὴν πατρίδα του καταπατουμένην ἀπὸ Τούρκους.

Ἡ ποῖα ἦσαν αἱ ἀνδραγαθίαι τοῦ Σουλτάνου, τίνας ἐπολέμησε, καὶ ποῖαν ἀντίστασιν ἀπάντησε; Ἐντὶ φρουρίων, ἤνυρε πολλὰ μοναστήρια κυβερνώμενα ἀπὸ Ἡγουμένους ἀπολύτους, καὶ ἐντὶ στρατιωτῶν, πολὺ πλῆθος Μοναχῶν ἀργῶν (1), φιλονεικούντων περὶ δογμάτων θρησκευτικῶν, πολὺ πλῆθος δικολόγων ἀδίκων, καὶ σχολαστικῶν ὠπλισμένων μὲ χαρτία, καλαμάρια, καὶ ἄλλα τῆς τέχνης των παράσημα (2).

(1) Τριακόσια μοναστήρια εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ τὰ περιπόλια τῆς, καὶ πέντε χιλιάδας στρατιωτῶν, οὐδ' αὐτὰς ἀπαρτισμένας ὅταν ὁ δυστυχὴς Κωνσταντῖνος, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀλώσεως, ἔσειλε νὰ καταριθμῆσιν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως τοὺς δυνατοὺς νὰ ὀπλισθῶσι, δὲν ἐκαταγράφησαν πλὴν 4970 στρατιῶται. Ἴδε MULLER, *Histoir. univ.*, tom. III, pag. 187, καὶ GIBBON, *Histoir. de la decad. et de la chut. de l'Emp. Rom.*, tom. XIII, p. 78.

(2) Τοῦτο μάλιστα ὠνείδιζαν τοὺς Γραικοὺς οἱ πρὸ τῶν Τούρκων κυριεύσαντες (ἔτ. 1204) ληστρικῶς τὴν Κωνσταντινούπολιν βάρβαροι καὶ ἀγράμματοι Σταυροφόροι. Οἱ στρατιῶται των περιέτρεχαν τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, κρατοῦντες χαρτία καὶ καλαμάρια, εἰς περίεγλον τῶν κυριευθέντων : En dérision des armes propres à un peuple de scribes et d'étudiants, ils portaient à la main une plume,

Ἐπαρατηρήσετε προσέτι, φίλοι ὁμογενεῖς, ὅτι μέγα μέρος τῆς τότε δεισιδαιμονίας καὶ κοινῆς φθορᾶς τοῦ γένους ἐχρεωστεῖτο εἰς τὴν πλειοτέραν μὲ τοὺς Δυτικούς ἐπιμιξίαν τῶν Ἀνατολικῶν (1). Ἀπὸ τοὺς Δυτικούς ἔμαθαν οἱ Πατριάρχαι νὰ χρίωσι τοὺς βασιλεῖς, νὰ συνερῖζωνται ἔπειτα μ' αὐτοὺς, καὶ νὰ διεγείρωσι ταραχὰς καὶ στάσεις τοὺς Μοναχοὺς τῆς Δύσεως μιμούμενοι ἐπληθύνθησαν οἱ Μοναχοί μας, ἂν καὶ δὲν ἐδιδαιρέθησαν, εἰς διάφορα τάγματα, ὡς ἐκεῖνοι. Ἀπ' ἐκεῖνους πρῶτους (τὸ ὁποῖον πρῶτην ἴσως φοράν ἀκούετε σήμερον) ἠκούσθη, καὶ τὸ δυστυχέστερον, ἐπιστεύθη, καὶ πιστεύεται ἀκόμη σήμερον ἀπὸ πολλοὺς ἀπαιδεύτους, τὸ κατ' ἔτος θαυματουργούμενον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ Ἅγιον φῶς, εὐρημα καὶ τόλμημα τῶν Δυτικῶν Μοναχῶν (2). Ἀπὸ

du papier et un écritoire; sans s'apercevoir que les instruments de la science étaient entre les mains des Grecs modernes, aussi faibles et aussi inutiles que ceux de la valeur (GIBBON, *Histoire de la décad. et de la chute de l'Emp. rom.*, tom. XII, pag. 84). Τοῦτο συνέβη ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πτωχοπροδρόμου καὶ τοῦτο ἐξηγεῖ τοὺς Δεπλοκαλαμαράτους καὶ Τετρακαλαμαράτους τοῦ Παιήματός του (Α. 236 καὶ 349). Εἰς τοὺς ἔπειτα χρόνους, ὅσον ὀλιγόσεναν οἱ στρατιῶται, τόσον ἔπρεπε νὰ πληθύνωνται οἱ καλαμαράται.

(1) Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. κ' - κδ'.

(2) Παρακαλῶ τοὺς Ἄγιοταφίτας, νὰ μὴ σκανδαλισθῶσι, ἕως οὗ νὰ ἀποδείξω μὲ λόγους ἀναντιρρήτους, ὅτι τὸ θαῦμα τοῦτο ἐφευρέθη ἀπὸ τοὺς Δυτικούς, κατὰ τὴν ἐνάτην ἑκατονταετηρίδα. Ἡ ἀπόδειξις μέλλει νὰ ἐκδοθῇ εἰς κανέν ἀκόλουθον μέρος τῶν ἐπιγραφομένων τομῶν ἈΤΑΚΤΩΝ.

τὴν μὲ τοὺς Δυτικοὺς ἐπιμιξίαν ἐφθάρη τόσον ἢ βασιλικὴ αὐλὴ, καὶ εἰσεχώρησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας τινὰ ἄλλα ἄτοπα, μικρὰ, τὸ φαινόμενον, καὶ διὰ τοῦτο ἀδιάφορα ἴσως κρινόμενα ἀπὸ πολλοὺς, τοιαῦτα ὅμως, ὁποῖα (ὅτε μάλιστα παραστένονται θεατρικῶς, ὡς δράματα (1), ἐξαλείφουν κατὰ μικρὸν ἀπὸ τὰς ψυχὰς τὰ μεγάλα, ὑποσκάπτουν κατὰ μικρὸν τὰ θεμέλια καὶ τῆς θρησκείας καὶ τῆς πολιτείας, ἐωσοῦ νὰ μεταβάλωσιν ὅλον τὸ ἔθνος εἰς ἀγέλην Καπουτσίνων, ἀναξίων νὰ φυλάξωσιν ἐλευθερίαν, ἂν τὴν ἔχωσιν, ἀναξίων νὰ τὴν ἀποκτήσωσι ποτέ, ἂν ἀκόμη δὲν τὴν ἔλαβαν.

Βασιλεῖς βέβαια δὲν θέλει πλέον λάβειν ἡ Ἑλλὰς, ὅτι οὐδὲ συμφέρει εἰς αὐτὴν νὰ βασιλεύεται οὐδὲ ἀπὸ ὁμοίον τοῦ αἰοιδήμου Μάρκου Αὐρηλίου βασιλέα. Βασιλευομένη ὅμως ἀπὸ νόμους, ἐξανάγκης μέλλει νὰ κυβερνᾶται καὶ ἀπὸ ὑπηρετίας νόμων, τοὺς ἄρχοντας· καὶ λατρεύουσα τὸν Χριστὸν, ἐξανάγκης πρέπει νὰ ἔχη τελεστάς μυστηρίων, καὶ διδασκάλους τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ χρεωστεῖ νὰ ἐπαγρυπνῇ καὶ εἰς τῶν ἀρχόντων καὶ εἰς τῶν ἱερωμένων αὐτῆς τὴν διαγωγὴν· ἐκείνους καθυποβάλλουσα εἰς τὴν σωτήριον ἀνάγκην νὰ δίδωσι τῆς κυβερνήσεώς των ἀκριβῆ λογαριασμὸν,

(1) Ὡς εἶναι, παραδείγματος χάριν, τὸ κατὰ τὴν μεγάλην περὶ σκευὴν παρασκευαζόμενον εἰς τινὰς νήσους Σκότος (les ténèbres), καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, τῶν ὁποίων ἡ ἀπαρίθμησις ἤθελ' εἶναι πολὺ μακρά.

καὶ τοὺς ἱερεῖς παύουσα νὰ βάλῃ καθημέραν εἰς πειρασμὸν φιλαρχίας καὶ πλεονεξίας μὲ ἀργυρικὰς ἀνοήτους χορηγίας, καὶ μὲ τίτλους ἀντιχριστιανικούς.

Ἴδετε (πάλιν τὸ λέγω) εἰς ποίαν ἐλλεινὴν παράλυσιν ἔφερε τὸ ταλαίπωρον ἔθνος ἡ ἀπόλυτος τῶν Γραικορωμαίων δεσποτῶν ἐξουσία, ἡ ὅχι ἐλαφροτέρα καταδυναστεία καὶ πλεονεξία τῶν ὑπαλλήλων τιτοφόρων ἀρχόντων, καὶ ἱερωμένων καὶ λαϊκῶν, ἡ ἀπὸ τὰς τρυφὰς τῶν δυνατῶν ἐξάντλησις τῶν δημοσίων χρημάτων, καὶ ἡ ἀκόλουθος αὐτῆς ἀμέλεια τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους· παράλυσιν τοιαύτην, καὶ μέθην χωρὶς οἶνον, ὡς λέγει ὁ προφήτης (1), ὥστε νὰ βλέπῃ τοὺς Τούρκους προχωροῦντας, καὶ σχεδὸν νὰ τοὺς ἐπιθυμῇ, μὲ ἐλπίδα φιλανθρωποτέρας κυβερνήσεως, ἢ καὶ χωρὶς φόβου νὰ πάθῃ ὅσων ἔπασχε χειρότερα.

Ἴδετε προσέτι καὶ ὅσα ἔπραξεν εἰς τοὺς Δυτικούς χριστιανούς, τῶν ὀλιγαρχικῶν εὐγενῶν ἡ φατρία, ἐνωμένη μὲ τὴν φατρίαν τῆς παπικῆς αὐλῆς (2), καὶ ἀκούετε καθημέραν ὅσα πράσσει ἀκόμη εἰς τὴν δυστυχεστάτην Ἰσπανίαν καὶ τὴν Λυσιτανίαν, μὲ ἐλπίδα νὰ πνίξῃ τὴν παιδείαν τοῦ λαοῦ, νὰ τὸν διαιρέσῃ εἰς φατρίας, διὰ νὰ τὸν κυριεύῃ εὐκολώτερα.

Ὁφελούμενοι λοιπὸν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας ἱστορίας τὰ παραδείγματα, ἅς σπουδάσωμεν νὰ κτίσωμεν

(1) « Οὐαὶ οἱ μεθύοντες ἀνευ οἴνου! » Ἠσαΐ. κη', 1.

(2) Ἴδ', ἀνωτέρ. σελ. λγ'-λδ'.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

μά

ἀπαρχῆς τὴν πολιτείαν μας τοιαύτην , ὥστε νὰ μὴ συγ-
χωρῆ εἰς κἀνὲν ἄργον νὰ τρέφεται μὲ τοὺς ἰδρωτάς,
ἢ μᾶλλον μὲ τὰ αἵματα , τῶν ἐργαζομένων (1). Καὶ
τοῦτο εἶναι ἀσυγκρίτως εὐκολώτερον εἰς ἡμᾶς παρὰ εἰς
τὰ πολεμούμενα ἀπὸ προλήψεις εὐγενείας , καὶ θρησκευ-
τικῆς θεοβλαβείας ἔθνη. Τοῦτο κἂν ἐκερδήσαμεν ἀπὸ
τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν , τὸ σωτήριο καλὸν , νὰ ἐλευθε-
ρωθῶμεν ἀπὸ Γραικορωμαίους εὐγενεῖς , καὶ ἀπὸ τὸν
κίνδυνον νὰ ὑποπέσωμεν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς Ῥώμης· καὶ
τῶν ἱερωμένων μας ἢ ἐξουσία , οὐδ' ὅτ' ἀκόμη ἐλει-
τούργουν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀγίας Σοφίας , ἐξισώθη ποτὲ
μὲ τὴν παπικὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν.

Ἄς προσέχωμεν λοιπὸν , μὴτ' εὐγένειαν ἄλλην ν'
ἀφήσωμεν νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ πολίτευμά μας , παρὰ
τὴν εὐγένειαν τῆς φιλοπάτριδος ἀρετῆς , μὴτ' ἄλλους
ἱερεῖς νὰ σεβώμεθα παρὰ τοὺς διδάσκοντας καὶ μὲ τοὺς
λόγους καὶ μὲ τὰ ἔργα τὴν διδασκαλίαν ἐκείνου ,
ὅστις ἔλεγεν , « Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κό-
« σμου τούτου. » (2) Τοιοῦτοι ἱερεῖς , πληροφορημέ-
νοι , ὅτι ἡ διδασκαλία των , διὰ νὰ μὴ σπεύρεται εἰς
πέτρας , πρέπει νὰ διδάσκεται εἰς ψυχὰς προκαλλιεργη-
μένας μὲ παιδείαν , θέλουν φροντίσειν τὴν ἐξάπλωσιν
τῆς παιδείας , ὡς μόνον μέσον νὰ καταλάβῃ ὁ λαὸς τὰ

(1) « Οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵματι , καὶ ἐτοιμάζων πόλιν ἐν
» ἀδικίαις! » Ἀδακ. β', 12.

(2) Ἰωανν. ιη', 36.

ἀληθινά του συμφέροντα, γὰ ὁμολογήσῃ καὶ γὰ συνδεθῇ εἰς τὸν ἱερὸν ζυγὸν τῶν νόμων, μηδὲ ν' ἀφήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του ν' ἀποξηρανθῇ καὶ γὰ περάσῃ ὡς ὀλιγοχρόνιον ἄνθος (1).

Θρησκευτικὴ διδασκαλία δὲν μας ἔλειψε ποτέ· καὶ ἀναγνώσεις ἱερὰς ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ κηρύξεις ἐπ' ἄμβωνος ἠκούσαμεν, καὶ εἰς ἀκολουθίας μακρὰς καὶ λιτανείας παρεστέκαμεν συχνά. Καὶ ὅμως ὅλα ταῦτα δὲν ἐκαρποφόρησαν εἰς τὰς ψυχὰς μας· σπάρας σπειρόμενος εἰς πέτρας ἐφάνησαν ὅλα, ὡς τὸ ἀπέδειξεν ἡ πρὸ τῆς νῦν κυβερνήσεως διαγωγή τῶν προεστώτων τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων, πλὴν ὀλίγων τιμῶν, αἱ διχόνοιαὶ καὶ ἡ ἀνοικόνομος διοίκησις τῶν δημοσίων χρημάτων, ὀλίγον ἔλειψαν γὰ ἀφανίσωσιν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς καὶ αὐτὸ τῶν Ἑλλήνων τὸ ὄνομα. Ἐὰν τί τοῦτο; διὰ τί τόση ἀκαρπία ἀπὸ τὸν τόσον καρποφόρον τῆς θρησκείας σπόρον; Διότι ἐσπείροτο εἰς λαὸν ἀπαιδέυτον ἀπὸ ἱερατεῖον ἀπαιδέυτον· διότι εἰς τὰς ἱερὰς συνάξεις καὶ ἀκολουθίας μὲ μόνον τὰ σώματα ἐγεμίζαμεν τοὺς θρόνους καὶ τὰ στασίδια· ἡ δὲ ψυχὴ τῶν μὲν κοσμικῶν ἠσχολεῖτο, ὡς καὶ πρὶν ἐμβῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καθενὸς εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὸ ἐργαστήριον, τῶν δὲ ἱερέων καθενὸς ἐπαρατήρει τὸ πλήρωμα τοῦ δίσκου, ὡς θερμόμε-

(1) « Συναχθεὶτε καὶ συνδέθητε ἔθνος ἀπαιδέυτον, πρὸ τοῦ γε-
 » νῆσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ'
 » ὑμᾶς ὄργην κυρίου. Σοφον. β', 1-2.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

μγ'

τρον τῆς ἀπαιδεύτου τῶν κοσμικῶν εὐλαβείας· « Οὗτος ὁ
« λαὸς τοῖς χεῖλεσί με τιμᾶ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω
» ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. » (1)

Οἱ ὑπηρετοῦντες τὸν ναὸν δίκαιον εἶναι καὶ νὰ τρέφονται ἀπὸ τὸν ναόν· ἀλλὰ νὰ τρέφονται, καὶ ὄχι νὰ τρυφῶσι· μηδὲ νὰ τρέφονται πλὴν ὅσοι εἶναι ἀπαραίτητως ἀναγκαῖοι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ, ἀναλόγως μὲ τὸ πλῆθος τῶν κατοίκων ἐκάστης πόλεως. Τοὺς ὑπὲρ τὴν χρείαν τοῦ λαοῦ σωρευομένους εἰς μίαν ἐκκλησίαν πολλοὺς ἀργοὺς ἱερεῖς, μόνη ἢ ἀργία ἀρκεῖ νὰ ἀναγκάσῃ εἰς πορισμοὺς χρημάτων ἀτόπους, καὶ νὰ τοὺς καταστήσῃ ἀντὶ σεβασμίων διακόνων τοῦ εὐαγγελίου, ἀληθεῖς διακοναρίους καὶ ψωμοζήτας εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν πολλῶν, ἀληθεῖς ἐμπαίκτας καὶ διώκτας τῆς θρησκείας, ἱκανοὺς νὰ τὴν ἐξαλείψωσιν ὀλότελα καὶ ἀπὸ τὰς ψυχὰς τοῦ λαοῦ.

Διότι ἀφοῦ μίαν φοράν ὁ λαὸς φθάσῃ νὰ καταφρονήσῃ τοὺς ἱερεῖς του, δὲν ἀργεῖ νὰ μεταφέρῃ τὴν καταφρόνησιν, ἢ καὶ τὴν ἀδιαφορίαν, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν θρησκείαν. Ὀλίγοι ἰσχύουν νὰ καταλάβωσιν, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀτιμάξεται ἡ θρησκεία διὰ τὴν ἄτιμον διαγωγὴν τῶν ὑπουργῶν της, ἐπειδὴ καὶ κατ' αὐτάς αὐτῆς τὰς ἀρχάς, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐπαγγελιομένους αὐτὴν, τὴν ἔκαμαν ἀληθῆ πλούτου πορισμόν (2). Πολύ

(1) Μαρκ. ζ', 6.

(2) Α. Πρὸς Τιμόθ. ζ', 5.

μδ'

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

πλειότεροι κατά δυστυχίαν εἶναι οἱ συλλογιζόμενοι τοὺς ὀλεθρίους τούτους λογισμούς· « Ἄν ἢ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς μας
» διδασκομένη θρησκεία ἦτον ἀληθῆς, ἔπρεπε πρῶ-
» τους αὐτοὺς νὰ πείσῃ εἰς τὰ παραγγέλματά της.
» Ἐκείνη τοὺς διδάσκει τὸ, ἔχοντες διατροφᾶς καὶ
» σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα (1),
» καὶ οὗτοι τρυφοῦν καὶ λαμπροσκεπάζονται μὲ συβα-
» ριτῶν φορέματα· ἐκείνη τοὺς παραγγέλλει νὰ ταπει-
» νοφρονῶσιν ὡς ἀληθινοὶ τοῦ Χριστοῦ διάκονοι, φωνά-
» ζουσα καθημέραν εἰς αὐτούς· Οἱ ἄρχοντες τῶν
» ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ με-
» γάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Οὐχ οὕτως
» δὲ ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ὑμῖν
» μέγας γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν διάκονος (2).
» καὶ οὗτοι τοῦτο μόνον διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας
» καὶ σατράπας τῶν ἐθνῶν, ὅτι κατεστάθησαν Πανο-
» σιώτατοι, Πανιερώτατοι καὶ Παναγιώτατοι σατράπαι
» τοῦ χριστιανισμοῦ. » Τοιαῦτα φρονήματα, τοιούτους
ὀλεθρίους δισταγμοὺς γεννᾷ εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἀπλῶν
ἀνθρώπων ἢ κακὴ διαγωγή τῶν ἐκκλησιαστικῶν· καὶ
τοιούτους πραγματικῶς ἐγέννησε καὶ τρέφει εἰς τοὺς
Δυτικοὺς, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ ὀλίγοι σήμερον πληρο-
φοῦνται τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, σκανδαλιζόμενοι
καθημέραν ἀπὸ τοὺς ψωμοζήτας τῶν Μοναχοῦς, ἀπὸ

(1) Α. Πρὸς Τιμόθ. 5', 8.

(2) Ματθ. 23, 25.

τὴν φιλαρχίαν καὶ πλεονεξίαν τῶν ἱερωμένων καὶ τὴν ἀκατάπαυστον αὐτῶν σπουδὴν νὰ καταπνίξωσι τὴν παιδείαν, ὅχι δι' ἄλλο, πλὴν διότι ἡ παιδεία ἀναγκάζει καὶ τοὺς φιλάρχους νὰ ἄρχωνται ἀπὸ νόμους, καὶ τοὺς πλεονέκτας νὰ ἀπέχωσι τὰς χεῖρας ἀπ' ὅ,τι δὲν ἀπέκτησαν μὲ τοὺς κόπους των.

Ἐπιθυμεῖτε, φίλοι ὁμογενεῖς, νὰ ἦσθε, νὰ μείνετε διὰ παντός, ὡς ἐπαγγέλλεσθε, χριστιανοί; σπουδάσετε ν' ἀποκτήσετε ἱερωμένους τῶντι χριστιανούς· καὶ τοιοῦτοι ἱερωμένοι, ἐχθροὶ φιλαρχίας καὶ πλεονεξίας, δὲν ἐξαλείφθησαν ὁλότελα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα. Τούτων τὸ παράδειγμα ἀναγκάσετε καὶ τοὺς λοιπούς νὰ ἔχωσι πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν. Τρέφετέ τους ἐντίμως ὡς πατέρας, σέβεσθέ τους ὡς διδασκάλους τοῦ εὐαγγελίου· ἀλλὰ μὴ συγχωρήσετε εἰς αὐτοὺς ἄλλην ἀρχὴν παρὰ τὴν ἐνεργουμένην εἰς αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς πατρικὴν ἀρχὴν, μηδὲ πλοῦτον ἄλλον παρὰ τὸν εὐσεβῆ πορισμὸν τῆς αὐταρκείας (1).

Ἐπαρατηρήθη καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν πρὸ πολλοῦ ἀποδειγμένον, ὅτι τὰ ψυχικὰ πάθη εἰς τοὺς ἱερωμένους πλεον παρὰ τοὺς κοσμικοὺς ἐξάπτονται, καὶ γίνονται θηριωδέστερα, ἀφοῦ μίαν φορὰν λάβωσιν εἴσοδον εἰς τὰς ψυχὰς των* καὶ τοὺς ἐμπλέκουν εἰς ἀληθινὴν παγίδα διαβόλου, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος (2),

(1) « Ἐξί δὲ πορισμὸς μέγας ἢ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας » Α. Τιμοθ. ζ', 6.

(2) Α. Πρὸς Τιμόθ. ζ', 9.

ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἰσχύουν πλέον νὰ ἀπολυθῶσιν. Ὁ φίλαρχος ἱερωμένος καταντᾶ εἰς φονικὸν τύραννον (1)· ὁ φιλόπλουτος εἰς αἰσχροκερδῆ γόητα (2), καὶ ὁ φιλήθδονος γίνεται ἵππος Σηλυμανῆς (3).

(1) Ἄρκει εἰς ἀπόδειξιν τὸ σατανικὸν δικαστήριον τῆς Ἱερᾶς ἐξετάσεως, εὔρημα τῶν Δυτικῶν ἱερέων, διὰ νὰ μὴ καταριθμῶ τὴν περιβόητον μαιφονίαν τοῦ ἀγίου Βαρθολομαίου, καὶ τὰς ἄλλας πολλὰς κατὰ πόλεις καὶ χώρας σφαγὰς, πυρπολήσεις, παντὸς εἴδους βασάνους αἰρετικῶν, Ἰουδαίων, τολμηθείσας ἄλλας ἀμέσως ἀπὸ ἱερωμένους, καὶ ἄλλας διὰ κοσμικῶν θεοστέπτων ἡγεμόνων, χρισμένων ἀπὸ ἱερεῖς καὶ κληρημένων εἰς ἱερατικά σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια τὸ πρῶτον μάθημα ἀκόμη καὶ σήμερον εἶναι, ὅτι ἔξω τῆς ἐκκλησίας τῶν δὲν εἶναι σωτηρία. Συνέβησαν (δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἀρνηθῶ) καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῆς Γραικορωμαϊκῆς βασιλείας μεταξὺ τῶν ἀνατολικῶν τοιαῦται θεοβλάβειαι· ἀλλὰ παραβαλλόμεναι πρὸς τῆς Ρώμης τὰς φρικτὰς ἀνομίας λογίζονται μικρότατα ἀμαρτήματα. Ὁ Γιββὼν, κριτὴς ἀδυσώπητος καὶ τῶν Ἀνατολικῶν καὶ τῶν Δυτικῶν, ἀναγκάζεται ὅμως νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι τῆς Ἀνατολῆς οἱ ἐπίσκοποι, παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς Δυτικούς ἐπισκόπους, ἤθελαν κριθῆν γνήσιοι τῶν Ἀποστόλων διάδοχοι. Ἰδοὺ τί λέγει περὶ τῆς αὐλῆς τῆς Ρώμης: *Son avarice était tyrannique, son despotisme odieux... , ses innovations étaient d'ailleurs plus rapides et plus scandaleuses... , les mœurs des prêtres latins étaient plus corrompues, et les évêques de l'Orient auraient pu passer pour les successeurs des Apôtres, si on les eût comparés à ces prélats puissans, qui maniaient tour-à-tour la crosse, le sceptre et l'épée.* GIBBON, *Histoir. de la decad. et de la chut. de l'Emp. Rom.*, tom. XI, pag. 25.

(2) Γνωσθαί εἶναι τῶν περασμένων ἑκατονταετηρίδων αἱ σιμωνίαι, καὶ αἱ λοιπαὶ γοητικαὶ αἰσχροκερδεῖαι τῆς παπικῆς αὐλῆς· τὰ συγχωροχάρτια τῆς (indulgences) ἐγέννησαν τὸν Δουθηρανισμόν, τὸν Καλθωνισμόν καὶ πολλὰς ἄλλας αἱρέσεις.

(3) Ἡ ἀρχὴ καὶ ὁ πλοῦτος εἰς τοὺς ἱερωμένους ἢ Μοναχοὺς γεννῶσι πρῶτας τὰς Σαρδαναπαλικὰς τραπέζας, τὰς ὁποίας κατ' ἀνάγκην φυ-

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

μζ'

Μὴ δώσετε ἀφορμὴν, φίλοι ὁμογενεῖς, εἰς κἀνὲν ἀπο-
 τοιαῦτα σκάνδαλα πλουτίζοντες ἱερωμένους, ἢ εἰσά-
 γοντες αὐτοὺς εἰς πολιτικὰ ἀξιώματα· καὶ θέλετε, ὄχι
 εἰσμακρὰν, στολίσειν τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν θρησκείαν
 μὲ ἄνδρας ἀληθῶς ὁσίους, ἀληθῶς ἀγίους, ἀλη-
 θῶς ὠμιατωμένους καὶ βλέποντας (1), ἱκανοὺς νὰ
 σᾶς ὁδηγῶσιν εἰς τῆς ἀρετῆς τὸν δρόμον χωρὶς πρόσ-
 κομμα (2)· ἱκανοὺς ἀκόμη καὶ νὰ δείξωσι, πόσον
 σεμνοτέρα καὶ σεβασμιωτέρα εἶναι ἡ ἐκκλησία μας παρὰ
 τὴν Παπικὴν αὐλὴν, ἣτις κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην
 ἑκατονταετηρίδα ἐτόλμησε ν' ἀναστήσῃ τῶν Ἰησοῦιτῶν
 τὸ τάγμα, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ λαοῦ τῆς τὴν ὁμμά-

σικὴν ἀκολουθεῖ ἢ εἰς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆ. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦτο εἰάν
 ἴσως τινὲς ἀπὸ τοὺς ἀνατολικούς θέν ἐφάνησαν ἀθῶοι, ἐπρονόησαν κἀν
 οἱ πλείότεροι ν' ἀποφύγωσι τὸ σκάνδαλον. Τῶν Δυτικῶν ἡ περὶ ταῦτα
 ἱππικὴ θηλυμανία, ἀντὶ νὰ φροντίσῃ τὴν κρύψιν τῶν αἰσχρῶν,
 ὠμοίασε τὴν ἀναισχυντίαν ἐκείνου περὶ τοῦ ὁποίου εἶπεν ὁ Δαυὶδ
 τὸ « Ἐπαινεῖται ὁ ἀμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ,
 » καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται. » Γέμει ἡ ἰστορία ἀπὸ παραδείγματα
 τοσαύτης ἀναισχυντίας Παπῶν, Καρδιναλίων, Μοναχῶν καὶ ἄλλων
 ἱερωμένων (Ἴδε Συμβ. τρ. ἐπισκόπ. σημ. 26, 50, 68). Τοῦ περι-
 βοήτου Πάπα, Ἀλεξάνδρου ἕκτου (ἔτ. 1492), ὁ βίος σύγκειται, ὡς
 λέγει ἡ ἰστορία, ἀπὸ ἀρπαγᾶς, ἐπιπορίας, βακχείας, ἱεροσυλίας,
 ἀσελγείας, αἰμομιξίας, φαρμακείας καὶ φόνους (DAUNOU, *Ess.
 histor., etc.*, tom. I, pag. 283).

(1) ΒΛΕΨΟΝΤΑΣ ὀνομάζει ἡ γραφὴ τοὺς ἀληθεῖς διδασκάλους τοῦ
 λαοῦ, « Ἐν λόγοις Σαμουὴλ τοῦ βλέποντος... καὶ ἐπὶ λόγων Γὰδ τοῦ
 » βλέποντος. » Παραλειπομ. Α. κζ', 29.

(2) Α. Κορινθ. ι', 32. Ρωμ. ιδ', 13.

τωσιν· πόσον πλέον φροντίζει, ὡς μήτηρ φιλόστοργος, νὰ ἔχωσι τὰ πρόβατά της τὴν ἡμερότητα, ἀλλ' ὄχι καὶ τὴν κτηνωδίαν τῶν προβάτων.

Καὶ ταῦτα μὲν, ὁμογενεῖς καὶ ὁμόδοξοι φίλοι, περὶ τῶν κατὰ πόλεις ὑπουργούντων καὶ διοικούντων τὰς ἐκκλησίας ἱερωμένων.

Περὶ δὲ τῶν Μοναχῶν, λέγω ὅ,τι εἶπα καὶ ἄλλοτε· ἢ εἰς τὰς πόλεις διατριβή των ἀντιφάσκει μὲ αὐτὴν τοῦ ΜΟΝΑΧΟῦ τὴν ὀνομασίαν. Σωτηριωδέστερον καὶ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς ἡμᾶς ὅλους ἤθελ' εἶσθαι, νὰ κατασταθῶσιν ἀντὶ Μοναχῶν κοινωνικοί, νὰ συζῶσι, νὰ συνεργάζωνται καὶ νὰ συναπολαύωσι μὲ τοὺς λοιπούς των ἀδελφούς τῆς κοινῆς ἐργασίας τοὺς καρπούς.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐφαντάσθησαν, ὅτι χωριζόμενοι ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ περικλειόμενοι εἰς Μοναστήρια κτισμένα μὲ χρυσόβουλλα Γραικορωμαϊκὰ, καὶ προικισμένα μὲ Γραικορωμαίων Αὐτοκρατόρων δωρεάς, σώζουν τὴν ψυχὴν των εὐκολώτερα παρ' ἡμᾶς, ἢ σήμερον εὐτυχῶς ἐλευθερωθεῖσα Ἑλλάς, κατοικημένη ἀπὸ Γραικοὺς, καὶ ὄχι πλέον ἀπὸ Ῥωμαίους ἢ Γραικορωμαίους, ἀφίνει καὶ τοὺς ὄντας Μοναχοὺς, καὶ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ μονάσωσιν, ἐλευθέρους νὰ ζῶσιν ὡς θέλουν· δὲν ἐμπορεῖ ὅμως νὰ ἀναστήσῃ τὰς ἀφανισθείσας δωρεάς, ἐπειδὴ αἱ τοιαῦται μάλιστα δωρεαὶ φορολογούμεναι μὲ βίαν ἀπὸ λαὸν ἐργάτην, διὰ νὰ χαρίζωνται εἰς ἀργούς, τὴν ὑπέταξαν εἰς τὸν ἄγριον τῶν Τούρκων ζυγόν. Δὲν εἶναι περιπλέον δυνατὴ οὐδὲ τὰς μέχρι τοῦ νῦν

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

μθ'

έκουσίους έλεημοσύνας να προσφέρη εις τους Μοναχούς.

Παρά την από του νυν αναγκαίαν εις τους ιερείς των κατὰ πόλεις ναων δαπάνην, διά να τους έλευθερώση από πορισμούς ασχήμονας, χρεωστέι ακόμη των Ελλήνων ή κυβέρνησις να οικονομη ακριβέστατα τους πόρους της πολιτείας, μηδè να τους δαπανᾷ πλην εις τας άπαιρητήτους χρείας του κοινου, και εξαίρέτως την παιδείαν του γένους, μόνον μέσον ικανόν να φυλάξη την με τόσα αίματα αποκτημένην έλευθερίαν. Εις την Ελληνικην νεοκατάστατον πολιτείαν, έχουσαν χρείαν από εργάτας γεωργίας, εργάτας τεχνων, εργάτας επιστήμης και παιδείας του έθνους, δεν συγχωρεΐται πλέον να τρέφη άργους· και έχουσαν ιερείς πολίτας, προσευχομένους καθημέραν υπέρ αυτης εις τας εκκλησίας, ήθελ' εΐσθαι και περιττον και γελοιον να πληρόνη προσευχάς εγκλείστων και της πολιτείας αλλοτριων Μοναχων.

Πάλιν το λέγω· ουδεις έχει δικαιον να εμποδίση τον θελοντα να μονάση, ως ουδè να κλείση τα Μοναστήρια· άλλ' ή πολιτεία, και θησαυρους άπειρους εαν αποκτήση, δικαιότερον κρίνει να τους δαπανᾷ εις τας άπειρους αυτης χρείας, παρά να τους ελαττώση ενα μόνον οβολον, εις χάριν ανθρωπων ολότελ' άχρήστων εις αυτην. Εΐθε γινόμενοι πολΐται να χρησιμεύσωσι και αυτοι εις την πολιτείαν! ν' απολαύωσιν εργαζόμενοι τους κόπους των άλλων, αντιδίδοντες τους ιδίους εις τους άλλους, να συζώσι μ' έλευθέρους αδελφους ελεύθεροι, μηδè ν'

ἀναγκάζονται οὔτε σπαταλῶντας Ἡγουμένους νὰ στηλιτεύωσιν (1), οὔτ' εἰς ἀπολύτους ἄρχοντας ἀγίους καὶ Θεοστέπτους (2) νὰ καταφεύγωσιν, ὡς ἔκαμνε, δι' ἀνάγκην πλέον παρὰ διὰ πλεονεξίαν, ὁ ταλαίπωρος Πτωχοπρόδρομος.

Μόλις ἔφθασα εἰς τὸ τέλος ὅσων ἔκρινα ἀναγκαίων νὰ φανερώσω εἰς τοὺς ὁμογενεῖς, καὶ αἰσθάνομαι τώρα, ὅτι ἐνδέχεται τινὲς ἐξ αὐτῶν, ἀντὶ νὰ γνωρίσωσι τὴν ἀνάγκην αὐτῶν, νὰ τὰ ὀνειδίσωσιν, ὡς ὑπερβολῇ σκληρὰ, καὶ τὸ χειρότερον νὰ μὲ κρίνωσιν ἢ κατήγορον τῆς πατρίου μου Θρησκείας, ἢ Θεοβλαβῆ διώκτην τῶν ἑτεροθρήσκων. Εἰς τοὺς τοιοῦτους λοιπὸν κριτὰς, ἂν εὐρεθῶσι τινὲς τοιοῦτοι, ἀπολογούμενος λέγω.

Ἀπὸ τὴν πάτριόν μου Θρησκείαν δὲν ἐξέκλινα ποτέ· ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπὲρ αὐτῆς πάλιν τόσος ζῆλος, ὥστε νὰ μὲ κάμῃ διώκτην τῶν ἀλλοτρίων Θρησκειῶν, μ' ἐφάνη πάντοτε, ἢ ἐνθουσιαστοῦ μανιώδους ζῆλος, ἐναντίος εἰς τὰ παραγγέλματα τῆς Θρησκείας, ἢ σχηματισμὸς ὑποκριτοῦ, μεταχειριζομένου τὴν Θρησκείαν ὡς ὄργανον νὰ πληρόνῃ τὰς ἐπιθυμίας του.

Πρᾶγμα δεινὸν, ὁμογενεῖς φίλοι, φοβερίζει καὶ τὴν ἐκ παλαιοῦ παραδοθεῖσαν εἰς ἡμᾶς ἀνατολικὴν διδασκαλίαν, καὶ τὴν ἀκόμη νεαρὰν καὶ ἄπηκτον ἡμῶν πολι-

(1) Ἰδὲ Πτωχοπρόδρ. Β. 116-121, 158-218, 300-426.

(2) Ἰδ. τὸν αὐτ. Β, 504.

τείαν· και τοῦ δεινοῦ τούτου ὁ φόβος μ' ἐκίνησε, και τὰ μοναχικά πολυπληθῆ και πολυώνυμα τῶν Δυτικῶν τάγματα να κατηγορήσω, και τοὺς ἡμετέρους μοναχοὺς να δείξω, ὅτι καθὼς συνήργησαν εἰς τὴν πτώσιν τῆς ποτέ μας ἐλευθερίας, οὕτω δύνανται και πάλιν να βλάψωσι τὴν ἀνάκτησιν αὐτῆς, ἂν ἐπιμένωσι να πληθύνωνται, ὡς πρότερον, και ν' ἀπολαύωσιν ἄργοι τῶν ἐργαζομένων τοὺς κόπους, ὡς πρότερον.

Ἴδετε τῶν Δυτικῶν Μοναχῶν τὴν διαγωγὴν, και ἐξαιρέτως τὰς ἀπὸ τοὺς Ἰησοῦϊτας προξενηθείσας πάλαι, και προξενουμένας ἔτι σήμερον εἰς πολλὰ μέρη τῆς φωτισμένης Εὐρώπης ταραχάς. Σὰς ἐδιηγήθην και ἄλλοτε (1) τῶν νέων τούτων Φαρισαίων τὰς παγίδας, και σὰς ἐπαρακάλεσα να φυλάσσεσθε τὴν εἴσοδον αὐτῶν εἰς τὴν Ελλάδα. Ὁ περὶ αὐτῆς ὁμως φόβος μου δὲν ἦτο πλὴν φόβος πράγματος ἐνδεχομένου και μέλλοντος. Ἀλλὰ τὸ μυστήριον τῆς ἀνομίας ἤδη ἐνεργεῖται, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος (2), οὐδ' εἶναι πλέον ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν μελλόντων.

Οἱ Ἰησοῦϊται, ἂν και ἴσχυσαν να ταραξῶσι τινὰς λαοὺς τῆς φωτισμένης Εὐρώπης, φοβοῦνται ὁμως ἀκόμη και τὸν ἀπὸ τὰ φῶτα καθημερινὸν πόλεμον, και τοὺς δυνατοὺς να γεννηθῶσιν ἐξ αἰτίας των ἐμφυλίους πολέμους, τοὺς ὁποίους προβλέπουν ὅτι δὲν θέλουν παύσειν,

(1) Ἴδε τὰ εἰς τὰ Ἀπομνημ. τοῦ Εὐνοφ. Προλεγόμεν. σελ. ξξ.

(2) Β. Πρὸς Θεσσαλονικ. β', 7.

ἂν δὲν παύσῃ τὸνομα τῶν Ἰησουϊτῶν ν' ἀκούεται πλέον εἰς τὸν κόσμον.

Ταῦτα φοβούμενοι, σπουδάζουν νὰ στερεώσωσι τὴν ὑπαρξίν των ἐπάνω τῆς ἀπαιδευσίας τῶν λαῶν, καὶ καταφεύγουν ὅπου βλέπουν πλειοτέραν δεισιδαιμονίαν, καὶ ὅθεν ἐλπίζουν ν' ἀποκτήσωσι πλειοτέρους προσηλύτους. Τοιαύτην ἔκριναν καὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἤρχισαν νὰ σπείρωσι τὴν ἀντίσχριστον διδασκαλίαν των καὶ εἰς αὐτὴν, μὲ ἐλπίδα νὰ τὴν ἔχωσι τελευταῖον καταφύγιον, ἂν ἀποκλεισθῶσιν ὁλότελα ἀπὸ τὴν φωτισμένην Εὐρώπην.

Ἄν ἐμάθετε ἕως τώρα τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα παρουσίαν αὐτῶν, δὲν ἐγνωρίσετε ἴσως ἀκόμη, καὶ ποῖα μέσα μεταχειρίζονται νὰ ἀπατήσωσι τοὺς προσκολλημένους εἰς τὴν ἐκκλησίαν των ἡμετέρους ἀδελφοὺς καὶ συμπολίτας χριστιανούς. Ἐνθυμᾶσθε, βέβαια, ὅ,τι ἰστόρησα (1) περὶ τῆς νέας τῶν Ἰησουϊτῶν λατρείας εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ τῆς Μαρίας. Ἡ Καρδιολατρεία τοῦ Ἰησοῦ ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ Ἰησουίτην, ὅστις τὴν εἶχε παραλάβειν ἀπὸ πνευματικοθυγατέραν του Καλογραίαν. Εἰς αὐτὴν ἔπειτα ἐπροστέθη (πάλιν ἀπὸ Ἰησουίτας) ἡ Καρδιολατρεία τῆς Μαρίας, καὶ δὲν ἔμεινε πλέον παρὰ νὰ καταμελίσωσι καὶ τὸν Ἰησοῦν, καὶ τὴν Μαρίαν, καὶ νὰ εἰσάξωσιν εἰς τὸν χριστιανισμὸν τόσας νέας λατρείας,

(1) Ἴδε τὰ εἰς τὸν Λυκοῦργ. κατὰ Λεωκρατ. Προλεγόμεν. σελ. 07—08'.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

νγ'

ὅσα μέλη εἶχεν ὁ Χριστὸς καὶ ἡ πανάχραντος αὐτοῦ μήτηρ, ἡ Μαρία.

Ἔως ἐδῶ δὲν ἔχομεν δίκαιον οὔτε τῶν Ἰησουϊτῶν τὴν διόρθωσιν νὰ φροντίζωμεν, οὔτε τῆς δυναμένης νὰ τοὺς διορθώσῃ πνευματικῆς καὶ κοσμικῆς ἐξουσίας τὴν ἀμέλειαν νὰ ὀνειδίσωμεν. Αὐτοὶ ὄφονται! Ἄλλ' οἱ Ἰησουῖται, οἱ ὁποῖοι ἐνωχλοῦσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅτε ἔτι ἡ Ἑλλὰς ἀνεστέναζεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ τυράννου (1), ἐτοιμάζονται νὰ ἐμβῶσιν εἰς αὐτὴν καὶ πλειότεροι καὶ προθυμότεροι, τῶρα μάλιστα, ἀφορμὴν ἔχοντες τὴν μέλλουσαν ἐκστρατείαν τῶν Γάλλων εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀπὸ τοὺς Γάλλους δὲν ἔχομεν νὰ φοβώμεθα τίποτε. Τοῦ φιλανθρώπου τούτου γένους ἢ ἕως τῶρα συμπάθεια εἰς τὰς συμφορὰς τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀρκετὴ ἐγγύησις, ὅτι δὲν θέλουν παύσειν νὰ μᾶς φιλανθρωπεύωνται καὶ τουλοιποῦ εἰς πᾶσαν περίστασιν. Αὕτη των ἡ φιλανθρωπία μᾶς βεβαιώνει, ὅτι καὶ ἡ ἀπάνθρωπος δευτέρα τῆς ταλαιπώρου Χίου παράδοσις εἰς τοὺς Τούρκους δὲν ἔγινεν ἔργον τῶν Γάλλων. Τὸ ἐτόλμησαν, ἄβουλα καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ βασιλέως, οἱ αὐτοὶ ἐκεῖνοι ὑπουργοὶ τοῦ κράτους, οἱ ὁποῖοι ἐτόλμησαν νὰ ἐμβάσωσι καὶ τοὺς Ἰησουῖτας εἰς τὴν πατρίδα των.

Ὅπως ἂν κριθῶσι τὰ περὶ τούτου, οἱ Ἰησουῖται εἶναι

(1) Ἐμβαιναι καὶ ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἦτον ἔτι ὑπὸ τὸν ζυγὸν· ἀλλ' ὁ τύραννος τοὺς ἔβλεπε πάντοτε, καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς λοιποὺς ὁμοθρήσκους των, μὲ ὑποψίαν.

εἰς ἡμᾶς φοβεροὶ, καὶ τούτους πρέπει νὰ προσέχωμεν. Διὰ νὰ καταλάβετε, φίλοι ὁμογενεῖς, τί εἶναι ἱκανοὶ νὰ πράξωσιν εἰς τὴν ἐλευθερωμένην Ἑλλάδα, συλλογίσθητε τί ἔκαμναν, ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἐτυραννεῖτο ἀκόμη. Δύω ἢ τρία ἔτη πρὸ τῆς πρώτης καταστροφῆς τῆς Χίου, ἐφάνη εἰς τὴν δυστυχῆ νῆσον ταύτην ἕνας ἀπόστολος τῆς Ῥώμης Ἰησοῦίτης, ὁ Πατὴρ Φ. ὅστις εἰσέβασεν εἰς τοὺς ναοὺς τῶν ἑτεροθρήσκων ἀδελφῶν μας τὴν Καρδιολατρείαν τῆς Μαρίας, κ' ἐδίδαξε τὴν νέαν ταύτην εὐλάβειαν μὲ τόσῃν θεοβλάβειαν, ὥστε πολλοὶ νέοι καὶ πολλαὶ νέαι, ἀπαρνούμενοι τὸν κόσμον, κατέφυγαν εἰς τὴν Καρδιολατρείαν, ὡς εἰς μόνην ἄγκυραν τῆς σωτηρίας των.

Τοῦτο μόνον τὸ περὶ τῆς Χίου ἐγνώρισα ἕως τώρα πιθανὸν ὅμως ὅτι τὸ αὐτὸ δράμα ἐπαίχθη καὶ εἰς ἄλλας νήσους, ὅπου εὐρίσκονται Ἕλληνες τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ θέλει παίζεσθαι συχνότερα καὶ ζωηρότερα εὐθύς ἀποῦ παύση ἡ κατέχουσα ἀκόμη τὴν Ἑλλάδα ταραχῆ.

» Ἰτί μᾶς μέλει περὶ τούτου; ἤθελαν εἰπεῖν ἡ συλλο-
 » γισθῆν τινές· καὶ οἱ δραματουργοὶ καὶ οἱ θεαταὶ τοῦ
 » δράματος δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν αὐλήν· εἰς
 » τὴν χωριστὴν αὐτῶν αὐλήν εἶναι κύριοι νὰ παίζωσιν,
 » ἂν τοὺς ἀρέσκη, καὶ αὐτὸ τὸ τόσον τερπνὸν εἰς τοὺς
 » ὄχλους δράμα, τὰς Μαριονέτας. »

Οὐδ' ἐμὲ ἤθελε μέλει πολὺ, ἐὰν οἱ καρδιολάτραι, καὶ οἱ παρόντες καὶ οἱ μέλλοντες, ἦσαν ἑτερογενεῖς, ὡς

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ.

νέ

εἶναι καὶ ἑτερόδοξοι. Ἄλλ' αὐτοὶ εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους
 μὲ ἡμᾶς ἀδελφοί, τῆς αὐτῆς πολιτείας μέλη, τῆς αὐτῆς
 ἐλευθερίας συμμετοχοί. Ἐὰν ἦναι τῶν ἀδυνάτων νὰ
 ἐπαινέσωμεν τὰ θερησκευτικὰ τῶν δόγματα, χωρὶς νὰ
 φανῶμεν ἀδιάφοροι εἰς τὰ ἡμέτερα, δυνατὸν ὁμως καὶ
 δίκαιον καὶ συμφέρον εἶναι νὰ τοὺς θεωρῶμεν ὡς ἀδελ-
 φούς, καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσωμεν μὲ τὴν πρὸς αὐτοὺς
 ἀδολον ἀγάπην νὰ μᾶς ἀγαπῶσι καὶ αὐτοὶ ὡς ἀδελφούς.

Ταύτην τὴν ἀγάπην φοβούμενοι οἱ ἐκκλησιαστικοί
 των, ἐσπούδασαν, ἀπὸ τῆς πτώσεως ἔτι τῆς Γραικορω-
 μαϊκῆς βασιλείας μέχρι τῆς σήμερον, νὰ σπεύρωσιν εἰς
 τὰς ψυχὰς των τὸ πρὸς ἡμᾶς μῖσος· καὶ εἰς τοῦτο ἐμετα-
 χειρίσθησαν δύο μέσα. Τὸ πρῶτον ἦτο νὰ αὐξάνωσι
 τὴν ποίμνην των, σύροντες ἀπὸ τὴν ἰδικὴν μας ὅσους
 ἐδύναντο νὰ πλανήσωσι, μὲ πολὺ πλείοτερον ζῆλον,
 ὅσου εἶναι χρεία εἰς ἐπιστροφὴν Ἰουδαίων ἢ Τούρκων.
 Τοῦτο δὲν τοὺς ὠφέλησε πολὺ· διότι δὲν ἤυραν εἰς ἡμᾶς
 τόσῃν ἠλίθιον εὐκολίαν, ὅσῃν ἔδειξαν οἱ κακοδαίμονες
 Ἀρμένιοι. Ἐμεταχειρίσθησαν λοιπὸν τὸ ἄλλο μέσον,
 αὐξάνοντες τὸ τυπικὸν αὐτῶν μὲ ἱεροπραξίας δραμα-
 τικᾶς, ἀνομοίας τοῦ Ἀνατολικοῦ τύπου, πληροφορημένοι,
 ὅτι τῆς τῆς τῆς ἀνομοιότητος ἡ αὐξήσις ἔμελλε φυσικὰ
 ν' αὐξήσῃ καὶ τὴν ἀπὸ τοὺς Ἀνατολικούς ἀποστροφὴν.

Τοιαύτη ἀποστροφή, ἕως ἡμεθα μ' αὐτοὺς ὑπὸ τὸν
 ζυγὸν τῶν Τούρκων, ἂν καὶ λυπηρὰ, δὲν μας ἔδραπτε
 πολὺ. Σήμερον ὁμως, ὄντες τοῦ αὐτοῦ γένους, τῆς αὐτῆς
 μητρὸς καὶ πατρίδος τέκνα, μετέχοντες ἰσονόμως τῆς

αὐτῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἀφίνωμεν ἐλευθέρους ἀλλήλους νὰ φυλάσῃ καθεὶς τὴν ὁποίαν παρέλαβεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς τοῦ Θρησκείαν· ἀλλὰ χρεωστοῦμεν νὰ ἐμποδίζωμεν τῶν Θρησκευτικῶν διαφορῶν τὴν περαιτέρω προχώρησιν, καὶ νὰ μακρύνωμεν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ὡς κοινούς τῶν Ἑλλήνων ἐχθρούς, τοὺς σπουδάζοντας νὰ τὰς αὐξήσωσιν.

Διὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο, χωρὶς γογγυσμὸν, δίκαιον εἶναι νὰ ὑποτάσσωνται καὶ τῆς Δύσεως ὡς καὶ τῆς Ἀνατολῆς οἱ ἱερωμένοι εἰς τοὺς αὐτοὺς πολιτικούς νόμους τῆς Ἑλλάδος· δίκαιον εἶναι νὰ ἐκλέγωνται Γραικοὶ ἀπὸ Γραικοὺς, καὶ ὄχι ἀπὸ κανέν ἄλλο ξένον γένος· δίκαιον εἶναι νὰ μὴ πολυπλασιάζωνται ὑπὲρ τὴν χρείαν, ἀλλὰ νὰ ἀναλογῇ ὁ ἀριθμὸς των μὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαζομένων· δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον πρὸ πάντων εἶναι, ὅταν ἡ παιδεία ἀπλωθῇ ἐπιπλέον εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ μὴ χειροτονῆται, μήτε Δυτικὸς μήτ' Ἀνατολικὸς εἰς κανέν ἱερατικὸν ὑπουργημα ἱερωμένος ἀπαίδευτος· δίκαιον εἶναι μήτε ναὸς νὰ ἀνεγείρεται, μήτε μοναστήριον νέον ν' ἀνοίγεται, χωρὶς τὴν ἄδειαν τῆς κυβερνήσεως· δίκαιον εἶναι νὰ μὴ συγχωρῆται μακρὰ διατριβὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα μήτ' εἰς Ἀνατολικὸν μήτ' εἰς Δυτικὸν ἱερωμένον ἢ μοναχὸν ἄλλον, παρὰ τοὺς ὑπουργοῦντας τὰς ἐκκλησίας, ἢ τοὺς φυλακισμένους πρὸ πολλοῦ εἰς μοναστήρια, ἕωσοῦ εὐρίσκονται ἀκόμη τοιαῦτα φυλακαί (I).

(I) Τοῦτο διὰ τοὺς ἤδη φυλακισμένους· διὰ δὲ τοὺς ἐπιθυμοῦντας

Ἄπ' ὅλα τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας τὰ μοναστικά τάγματα, εἰς τοὺς Ἰησουίτας μάλιστα πρέπει νὰ κλεισθῶσιν οἱ λιμένες τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἀποκλείονται εἰς τοὺς πειρατάς. Ἡ διδασκαλία των εἶναι ἐχθρὰ τῆς παιδείας τῶν λαῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας, ὑπέρμαχος τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας, καὶ τῶν δεσποτῶν συνήγορος, τοὺς ὁποίους καὶ αὐτοὺς ὑπερασπίζει ἐνόσω ὑποφέρουν τὰ δευτερεῖα, ἀλλὰ σπουδάζει νὰ καταβάλλῃ, διεγείρουσα τὸν ὄχλον κατ' αὐτῶν, εὐθύς ἀποῦ τοὺς ἴδωσιν ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ Ἰησουίτας.

Προσέχετε τοὺς, φίλοι ὁμογενεῖς, μὲ πλειότεραν προσοχὴν ὅσης ὁ Χριστὸς παρήγγελλε τοὺς ἀποστόλους τοῦ νὰ προσέχωσι τοὺς Φαρισαίους· διότι αὐτοὶ ὑπερέβαλαν καὶ τὴν φιλαρχίαν καὶ τὴν πλεονεξίαν, καὶ αὐτὴν τὴν ὑπόκρισιν τῶν παλαιῶν Φαρισαίων. Τὸ ταραχοποιὸν αὐτῶν τάγμα, ἂν οὐτ' ἀρχὰς οὔτε πλούτη ἔχη ν' ἀποκτήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, μέλλει πάντοτε νὰ ταρασσῇ τὴν τόσον ἀναγκαίαν εἰς τὴν κοινὴν εἰρήνην τῶν Ἀνατολικῶν καὶ τῶν Δυτικῶν ὁμόνοιαν (I).

νὰ φυλακισθῶσιν εἶναι χρεια ἄλλου νόμου ἀπαγορευόντος τὴν ἀναχώρησιν ἀπὸ τὸν κόσμον πρὸ τῆς ἡλικίας τῶν εἰκοσιπέντε ἐτῶν. Εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην, ὅστις κρίνει δίκαιον νὰ σερῆσῃ τὴν πολιτείαν τῆς χρεωσούμενης ἀπ' ὅλα τῆς τὰ μέλη συνεργίας, εἶναι κύριος τῆς τοιαύτης σερῆσεως· ἀς ἐξεύρῃ ὅμως, ὅτι οὐδ' ἡ πολιτεία χρεωσεῖ πλέον τίποτ' εἰς αὐτόν.

(I) Ἐνας ἀπὸ τοὺς παρευρεθέντας εἰς τὴν Χίον πολίτης, ὅτε παρείδετο καὶ δεύτερον ἢ πατρίς του εἰς τῶν ἀσεβῶν τὰς χεῖρας, μὲ γράφει, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν ἐκεῖ εὕρισκομένων Δυτικῶν ἱερωμένων, ἐδού-

Τοσαύτην καὶ τοιαύτην προσοχὴν σᾶς παρακαλῶ, φίλοι ὁμογενεῖς, νὰ λάβετε, τῶρα μάλιστα, ὅτε εὐτυχήσετε νὰ ἔχετε πρόεδρον τῆς πολιτείας ἄνδρα φρόνιμον καὶ φιλόπατριν, ὅστις καθὼς φροντίζει νὰ φυλάξῃ τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν ἀνεξάρτητον ὀλότελα καὶ αὐτόνομον, οὕτω θέλει προνοήσῃν (εἶμαι βέβαιος) καὶ τῶν πολιτῶν ὅλων τὴν ὁμόνοιαν, ὡς μόνον μέσον νὰ σεβασθῶσι καὶ οἱ ξένοι ἡγεμόνες τὴν αὐτονομίαν μας.

λευσαν τοὺς ἀσεβεῖς ὡς ἀδελφούς των (ῥητῶς οὕτως « εἰς ἀδελφούς » των »). Κρίνε τῶρα, ἀναγνώσα, ὅποια πρέπει νὰ διδάσκωσι τοὺς κοσμικοὺς τοιοῦτοι ἰερωμένοι, οἱ ὅποιοι προκρίνουσιν νὰ βλέπωσι τὴν ἰδίαν των πατρίδα κατοικημένην ἀπὸ Τούρκους παρά ἀπὸ Ἀνατολικούς χριστιανούς! τοιοῦτοι ἰερωμένοι, τῶν ὁποίων τὴν καρδίαν δὲν ἴσχυσαν νὰ μαλάξωσιν οὐδ' ὅσα πάνθεινα καὶ φρικτὰ κακὰ ἔπαθαν οἱ ταλαίπωροι Ἀνατολικοὶ, εἰς τὴν πρώτην εἴσοδον τῶν Τούρκων!

ΣΤΙΧΟΙ

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡΟΜΟΥ.

BIBLION A'. 8714

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΚΥΡΙΟΝ

ΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΝ ΚΟΜΝΗΝΟΝ.

Μόλις τολμήσας, Βασιλεῦ Δέσποτα στεφηφόρε,
Σκηπτοῦχε Κομνηνόβλαστε, κράτιστε κοσμοκράτωρ,
Ἰπὸ τὴν σκέπην σῶν χρυσῶν προσέρχομαι πτερύγων,
Καθικετεύων, ἐξαιτῶν, παρακαλῶν ὁ τάλας,
5 Τὰς ἀκοὰς προσθεῖναί μοι σῆς Ἀνακρατορίας.
Ὅπως λεπτομερέστερον τὰ κατ' ἐμὲ λαλήσω.
Μόλις ποτὲ παραδραμῶν τὴν θάλασσαν τοῦ βίου,
Τὴν οὕτω κατακλύζουσαν καὶ συνδυθίζουσάν με,
Πρὸς τὸν κοσμοσωτήριον προσέδραμον λιμένα,
10 Τὸν τῆς χριστομιμήτου σου μεγάλης βασιλείας.
Σὺ γὰρ λιμὴν ἀκύμαντος τῶν σοί προσπεφυγόντων.
Μόλις λιπὼν τὸ πέλαγος τῶν ἀλμυρῶν φροντίδων,
Ἐφθασα πρὸς τὸ πέλαγος τῶν εὐεργετημάτων.
Σὺ γὰρ ἐλέους ἡ πηγὴ, καὶ τῶν χαρίτων χάρις,

- 15 Καὶ πέλαγος χρηστότητος, καὶ τῆς φιλανθρωπίας.
 Σὺ κράτος τῶν Ῥηγηναρχῶν, τῶν τοπαρχῶν αὐτάναξ.
 Ἐπὶ δὲ τῷ τετράνακτι τῷ τετραυγουστομόρφῳ
 Ῥώμης τῆς νέας τῆς χρυσῆς, τῆς Κωνσταντίνου Ῥώμης,
 Τῷ γένει τῷ τοῦ κράτους σου, καὶ μὴν καὶ τῆς πορφύρας,
- 20 Μερῶν τεσσάρων τῶν τῆς γῆς καὶ κράτος κηρυχθήσει.
 Αὐτὸ γὰρ τὸ τετραύγουστον, ἐκ τῆς προσηγορίας,
 Σταυροῦ τὴν τετραμέριαν πάντως παρασημαίνει.
 Ὡς γοῦν ὁ τύπος τοῦ σταυροῦ τετραμερῆς τυγχάνει,
 Οὕτω καὶ σὺ τετραμερῆ κατακρατήσας κόσμον
- 25 Ἐπὶ τῷ τετραυγούστῳ μοι τῷ Πορφυρογεννήτῳ.
 Ὅμως δὲ σὺ, τετραύγουσε, τοῦ τετραυγούστου δίχα,
 Σκῆπτρα κρατύνεις κρατικῶς τῆς μονοκρατορίας,
 Τριάδι συνεργούμενος τῇ θεαρχικωτάτῃ.
 Ἄν γὰρ τινὲς τῶν ἐν ἀρχῇ, τῶν μὴ καλῶς φρονούντων,
- 30 Τὸ καθ' ἡμᾶς φρονήσωσι καὶ περιθραυθηνῶσι,
 Καὶ νεύσης μόνου κατ' αὐτῶν μόνῳ τῷ νεύματί σου,
 Ὡσεὶ καπνὸς πορεύσονται πόρρω τοῦ σοῦ προσώπου,
 Πτοούμενοι τὴν σύγκρισιν, Μονάρχα Μονοκράτωρ,
 Τῇ λάμπει τοῦ προσώπου σου μήπως κατακαῶσι,
- 35 Καθὼς περ τήκεται κηρὸς ἀπὸ πυρὸς προσώπου.
 Ὡς πρὸ μικροῦ πεπόνθησι Δαντόνις καὶ Μελίας,
 Καὶ Νουραδῖνος σὺν αὐτοῖς, ἐξ ἄκρας τῆς ἀνοίας·
 Ὡς περ ἐκεῖνος Νεεμάν ὁ πρὶν ἀποσατήσας.
 Ἄλλὰ πρὸς τὸ προκείμενον καὶ πάλιν ἐπανέλθω·
- 40 Μόλις ῥυσθεῖς τῶν δυσχερῶν βιωτικῶν φροντίδων,
 Τῶν καταποντιζόντων με καὶ καταδυθιζόντων,
 Συντόμως ἦλθον, ὡς ὄραξ, ὡς ἀπὸ τῶν κυμάτων,
 Πρὸς κράτος τὸ γαλήνιον τῆς Αὐτοκρατορίας,
 Πρὸς ὄρμον καὶ ἀνάπαυλαν πάντων τῶν ἐν ἀνάγκαις.

- 45 Ἀλλὰ μὴ κλείσης ἀκοάς, μηδὲ ἀποσραφῆς με,
 Τὸν δοῦλον καὶ οἰκέτην σου τὸν κατηχρειωμένον·
 Εἰ γὰρ καὶ λέξων ἤρχομην μυθοπλασῶν τοὺς λόγους,
 Εὐλύτως εἶχες, Βασιλεῦ, πάντων ἐκ τούτων λύσιν·
 Ἐν σοὶ γὰρ ἐγκατοίκησεν ἡ τοῦ θεοῦ προνοία,
- 50 Ἡ Σολομῶντος ἄρρητος θεόσοφος σοφία.
 Ἄλλ' ἄρχομαι τὰ κατ' ἐμὲ τῷ κράτει σου γνωρίσαι,
 Καὶ πόσῃν ὁ τρισάθλιος ὑπέσῃν τὴν ζημίαν,
 Ἐκ τοῦ μαθεῖν με γράμματα καὶ βίβλους ἀναγνῶναι,
 Καὶ τῶν ἀρχαίων μυθουργῶν τὰς ληρομυθουργίας.
- 55 Ἐνταῦθα τοίνυν ἐξ ἀρχῆς τὰ κατ' ἐμὲ γνωρίσω.
 Ἀπὸ μικρόθεν μ' ἔλεγεν ὁ γέρον ὁ πατήρ μου,
 Τέκνον μου, μάθε γράμματα, ἂν θέλῃς νὰ φελέσῃς·
 Βλέπεις τὸν δεῖνα, τέκνον μου; πεζὸς ἐπεριπάτει·
 Καὶ τώρα (βλέπεις) γέγονεν χρυσοφτερουσηράτος,
- 60 Ἄλογοτριπλοντέλιος καὶ παχυμουλαράτος.
 Αὐτὸς, ὄνταν ἐμάθανεν, ὑπόδησιν οὐκ εἶχεν·
 Καὶ τώρα (βλέπεις τον) φορεῖ τὰ μακρημίτηκά του.
 Αὐτὸς μικρὸς οὐδὲν ἶδεν τοῦ λουτροῦ τὸ κατώφλιον,
 Καὶ τώρα λουτρικίζεται τρίτον τὴν ἐβδομάδα.
- 65 Ὁ κόρφος τοῦ βουρβούριζεν ψύρας ἀμυγδαλάτας,
 Καὶ τώρα τὰ ὑπέρπυρα γέμει τὰ Μανολάτα.
 Καβάδιον εἶχεν σούππινον τζαντζαλοφορεμένον,
 Καὶ φόρην το μονάλλαγος χειμὸν καὶ καλοκαίριν,
 Καὶ τώρα (βλέπεις) γέγονεν λαμπροπουκαμισάτος,
- 70 Παραγεμισοτράχηλος καὶ μορφοπροσωπάτος.
 Αὐτὸς ὄνταν ἐμάθανεν ποτὲ δὲν ἐκτενίσθην,
 Καὶ τώρα καλοχτένισος καὶ μαυροτριχαράτος.
 Καὶ πείσθητι γεροντικοῖς καὶ πατρικοῖς σου λόγοις·
 Καὶ μάθε τὰ Γραμματικά, ἂν θέλῃς νὰ φελέσῃς.

- 75 Ἄν γὰρ πεισθῆς ταῖς συμβουλαῖς καὶ τοῖς διδάγμασί μου,
 Σὺ μὲν λοιπὸν νὰ τιμηθῆς, μεγάλως εὐτυχῆσεις·
 Ἐμὲ δὲ τὸν πατέρα σου κἂν ἐν τοῖς τελευτοῖς μου,
 Νὰ θρέψῃς ὡς ἀδύνατον καὶ νὰ γεροβοσκήσῃς.
 Ὡς δ' ἤκουσα τοῦ γέροντος, Δέσποτα, τοῦ πατρός μου
- 80 (Τοῖς γὰρ γονεῦσι πειθεσθαι φησὶ τὸ θεῖον γράμμα),
 Ἐμαθα τὰ Γραμματικά, πλὴν μετὰ κόπου πόσου!
 Ἄφοῦ δὲ τάχα γέγονα γραμματικὸς τεχνίτης,
 Ἐπιθυμῶ καὶ τὸ ψωμὶν καὶ κύταλον καὶ ψίχαν·
 Καὶ διὰ τὴν πείναν τὴν πολλὴν καὶ τὴν σενοχωρίαν,
- 85 Ὑβρίζω τὴν Γραμματικὴν, καὶ κλαίγω καὶ φωνάζω·
 Ἀνάθεμα τὰ γράμματα! Χριστὲ, καὶ ποῦ τὰ θέλει!
 Ἀνάθεμαν καὶ τὸν καιρὸν, κ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν,
 Ὅπου με παρεδώκασιν εἰς τὸ σχολίον ἐμέναν!
 Τάχα νὰ μάθω γράμματα, τάχα νὰ ζῶ ἀπεκεῖνα.
- 90 Ἄν μ' ἔλειπαν τὰ γράμματα, καὶ μάθανα τεχνίτης,
 Ἄπ' αὐτοὺς ὅπου κάμνουσιν τὰ κλαποτὰ καὶ ζοῦσιν,
 Νὰ μαθα τέχνην κλαποτὴν καὶ νάζουν μετ' ἐκείνην·
 Μὲ ταύτην γὰρ τὴν κλαποτὴν τὴν περισορεμένην,
 Νὰ ἄνοιγα τὸ ἀρμάριν μου, νὰ τόβρισκα γεμάτου
- 95 Ψωμὶν κρασὶν πληθυντικὸν, καὶ θυνομαγερίαν,
 Καὶ παλαμιδοκόμματα, καὶ τζύρους καὶ σκουμπρία,
 Παροῦ ὅτι τὸρ' ἀνοίγω το, βλέπω τοὺς πάτους ὄλους,
 Καὶ βλέπω χαρτοσάκουλα γεμάτα τὰ χαρτία.
 Ἀνοίγω καὶ τὴν ἄρκλαν μου νάβρω ψωμὶν κομάτιν,
- 100 Καὶ βρίσκω χαρτοσάκουλον ἄλλο μικροτερίτζιν.
 Γυρέβω τοῦ κελίου μου τὲς τέσσαρες γωνίας,
 Καὶ βρίσκω σαρακιάρικα πολλὰ πολλὰ χαρτία.
 Ἀπλόνω στὸ περσίκιον μου, γυρέβω τὸ πουγγίν μου,
 Διὰ σάμενα τὸ ψηλαφῶ, καὶ αὐτὸ γέμει χαρτία.

- 105 Ἄφοῦ δὲ τὰς γωνίας μου τὰς ὄλας ψηλάφησω,
 Ἰσαμαι τότε κατηφῆς καὶ ἀπομεριμνημένος·
 Λιγοθυμῶ, λιγοψυχῶ ἀπὸ πολλῆς μου πείνας·
 Καὶ διὰ τὴν πείναν τὴν πολλὴν καὶ τὴν σενοχωρίαν,
 Ἄρνούμαι τὰ Γραμματικά, τὰ κλαποτὰ προκρίνω.
- 110 Τὴν κεφαλὴν σου, Βασιλεῦ, εἰς τοῦτο τί με λέγεις;
 Ἄν ἔχω γείτοναν τινὰν, κ' ἔχει παιδίον ἀγόριον,
 Νὰ τὸν εἰπῶ τι μάθε το Γραμματικά, νὰ ζήσῃ;
 Παρὰ κρानιαροκέφαλον πάντως νὰ μ' ὀνομάσουν,
 Νὰ τὸν εἰπῶ τι μάθε το τζαγγάρην τὸ παιδίον σου.
- 115 Γείτοναν ἔχω πετζοτὴν, τάχα ψευδοτζαγγάρην·
 Πλὴν ἔνε καλοφουνισῆς, ἔνε καὶ χαροκόπος.
 Ὅταν γὰρ ἴδῃ τὴν αὐγὴν περιχαρασσομένην,
 Λέγει, Ἄς βράσει τὸ κρασίον, καὶ βάλῃ καὶ πιπέριν.
 Εὐθύς τὸ βράσειν τὸ θερμὸν, λέγει πρὸς τὸ παιδίον του,
- 120 Νὰ τὸ, παιδίον μου, ἀγόρασε χορδοκοίλα δουκάτον·
 Φέρε καὶ Βλάχικον τυρὶν ἄλλην σαμεναρέαν·
 Καὶ δὸς με νὰ προγεύσομαι, καὶ τότε νὰ πετζόνω.
 Ἄφοῦ δὲ φθάσει τὸ τυρὶν καὶ τὰ χορδοκοιλίτζια,
 Κὰν τέσσερα τὸν δίδουσιν εἰς τὸ τρανὸν μου χρούτιν·
- 125 Καὶ πίνει τα καὶ ρεύγεται. Κερνοῦν τον ἄλλον ἕνα·
 Καὶ παρευθὺς ὑπόδημαν ἐπέρνει καὶ πετζόνει.
 Ὄνταν δὲ πάλιν, Βασιλεῦ, γέματος ὦρα φθάσῃ,
 Ῥίπτει τὸ καλαπόδιον του, Ῥίπτει καὶ τὸ σανίδιον,
 Καὶ λέγει τὴν γυναῖκά του, Κυρά καὶ θεὸς τραπέζιν·
- 130 Καὶ πρῶτον μισὸν ἐκξέσον, δεύτερον τὸ σφουγγάτον,
 Καὶ τρίτον τὸ ἀκριόπασον ὀφθὸν ἀπὸ μερίου,
 Καὶ τέταρτον μονόκυθρον· πλὴν βλέπε νὰ μὴ βράζῃ.
 Ἄφοῦ δὲ παραθέσουσιν, καὶ νίψεται, καὶ κάτζει,
 Ἀνάθεμά με, Βασιλεῦ, καὶ τρισανάθεμά με!

- 135 Ὄνταν γραφῶ καὶ ἴδω τον λοιπὸν τὸ πῶς καθίζει ,
 Τὸ πῶς ἀνακομπόνεται νὰ πιάσῃ τὸ κουτάλιν ,
 Καὶ οὐδὲν τρέχουν τὰ σαλιά μου , ὡς τρέχει τὸ ποτάμιν .
 Καὶ γὼ ὑπάγω κ' ἔρχομαι πόδας μετρῶν τῶν σίχων .
 Εὐθύς ζητῶ τὸν Ἰαμβον , γυρεύω τὸν Σπονδεῖον ,
- 140 Γυρεύω τὸν Πυρρίχιον καὶ τὰ λοιπὰ τὰ μέτρα ·
 Ἄλλὰ τὰ μέτρα ποῦ φελοῦν σὴν ἄμετρον μου πεῖναν ;
 Πότε γὰρ ἐκ τὸν Ἰαμβον νὰ φάγω , Κοσμοκράτωρ ;
 Ἡ πῶς ἐκ τὸν Πυρρίχιον ποτέ μου νὰ χορτάσω ;
 Ἔδε τεχνίτης σοφιστῆς ἐκεῖνος ὁ τζαγγάρης ·
- 145 Εἶπε τὸ Κύριε λήσου , ἤρξατο βουκαυίζειν .
 Ἐγὼ δὲ , φεῦ τῆς συμφορᾶς ! πόσους νὰ πλέξω σίχους ;
 Πόσους νὰ πλέξω καὶ νὰ πῶ , πόσους νὰ λαρυγγίσω ;
 Νὰ τύχω καὶ τοῦ λάρυγγος τῆς ἄκρας βοηθείας ;
 Ὄρμησα τάχα καὶ ἐγὼ τοῦ νὰ γενῶ τζαγγάρης ,
- 150 Ἴνα χορτάσω τὸ ψῶμιν , τὸ λέγουν Ἀφρατίτζιν ·
 Ἄλλὰ τὸ μεσοκάθαρρον τὸ λέγουν Κιβαρίτην ,
 Τὸ πιθυμοῦν Γραμματικοὶ καὶ καλοσιχοπλόκοι .
 Καὶ τέως ὀκάπου ἠῦρηκα κἂν τορνεσακίιν κάπου ,
 Καὶ δίδω το καὶ ἀγόρασα σουβλίν ἀπὸ τζαγγάρην .
- 155 Καὶ ὡς ἦσαν τὰ καλίγια μου πλήρις ἐξεσχισμένα ,
 Ἐπιάσα τάχα τε μικρὸν νὰ τὰ περισουφρόσω ·
 Καὶ κρούω σουβλέαν τὸ χέριν μου , καὶ διέβην ἀπεκεῖθε ·
 Καὶ πρίσμαν ἐκ τοῦ κρούσματος γέγονεν τῇ χειρὶ μου ·
 Καὶ ὀλόκληρον ἐδιέδασα μῆναν εἰς τὸ κρεδάτιν .
- 160 Ἀνάθεμά με , Βασιλεῦ , καὶ τρισανάθεμά με !
 Ἄν οὐ ζηλεύω πάντοτε τεὺς χειροτεχναρίους .
 Ἄν ἔμαθα καπουλικὴν , καὶ συκοτῆς ἂν ἤμουν ,
 Καὶ συκοτῆς νὰ σύκονα τὴν ἄπασάν μου μέραν ,
 Καὶ τὸ βραδὺν νὰ μέ διδαν μεγάλας κομματούκλας ,

- 165 Ἄλλὰ καὶ τὸ μποτόπουλον νὰ γέμιζα κρασίτζιν.
 Ἄν ἔμαθα τὴν ραυτικὴν ἐντέχνως ἐπισήμην,
 Μέναν βελόνιν τορνεσιοῦ, καὶ ράμματα σαμένου,
 Καὶ ψαλιδόπουλον μικρὸν, νὰ μουν καὶ γὰρ τεχνίτης.
 Ἄν γὰρ οὐκ ἐγυρεύετο ράρτης ποτὲ εἰς τὸν κόσμον,
- 170 Ὀκάποιας γειτόνισας ροῦχον νὰ παρελύθη,
 Καὶ παρευθῆς νὰ μέκραξεν, Μάστορι καὶ τεχνίτη,
 Νὰ, κέντησε τὸ ροῦχό μου, καὶ περιμάζωσέ το,
 Καὶ ράψε τὸ παράλυμαν, ἔπαρ τὸ ράψιμόν σου.
 Ἄν ἤμουν παραζυμωτής, ἢ δουλευτής μαγκίπου,
- 175 Προφούρνια νὰ χόρτενα, καὶ νὰ καλοπαθούμην.
 Καὶ γὰρ διέβαινα προχθῆς πλησίον μαγκιπίου,
 Καὶ βλέπω τὴν μαγκίπησαν ἔσωθεν ἰσαμένην,
 Καὶ τὲς χερσὶ κατέχουσαν ἄσπρον σεμιδαλάτον,
 Ἀπόξυσμαν τριπτούτζικον, καὶ ἐρουκάνιζέ το.
- 180 Ἐγὼ δὲ ρίψας, Βασιλεῦ, τὴν ἐντροπὴν παρέκει,
 Ἐσέβηκα στὸ σπίτιν της, καὶ προσεκύνησά την.
 Λέγω, Κυρὰ μαγκίπησα, τὸ πῶς ἀκούς οὐκ εἶδα,
 Δὸς καὶ μέναν τριπτούτζικον δαμίν νὰ ρουκανίσω.
 Ὡς δ' ἴδα τάνυπόλυφτον καὶ τὰδιάκριτόν της,
- 185 Ἀρπάζω το κτὸ χέριν της, καὶ ἄλλην ὁδὸν ἐπῆρα.
 Στενάζω καὶ λυπούμενος ἐκάτζα κέφαγά το.
 Ἄν ἤμουν ὀξύγαλατὰς, ὀξύγαλα νὰ πούλουν,
 Τὴν τζούκαν τοῦ ξυγάλατος εἰς τὸν νόμον μου νὰ βάσουν,
 Καὶ ἀπὸ ψυχῆς νὰ σρίγγιζα, περιπατῶν τὰς ρίμνας.
- 190 Ἐπάρετε ὀρουβανιστὸν ὀξύγαλον, Κυράδες.
 Καὶ κειῖνες, ὡς τὸ χρήξουσιν, σύντομα νὰ τὸ πούλουν.
 Καταβλατὰς ἂν ἤμουνε, καὶ συκοτῆς ἂν ἤμουν,
 Ὡς συκοτῆς νὰ δούλευα ἅπασαν τὴν ἡμέραν,
 Καὶ τὸ βραδὺν νὰ μέ διδαν μεγάλην κοματούραν,

- 195 Τὸ ἄσπερον ἐμποτόπουλον γεμάτου κραιοβόλιον,
 Καὶ μονοκύθρου μερτικὸν ἐκ τὰ λιπαρομένα,
 Καὶ κἄν ἐπὶ τὸ σκόλασμα νὰ πιανα τὴν λαπάραν,
 Καὶ νὰ τὴν ἔκρουγα βουκιές, ὡς καὶ τὸ δίκαιον εἶχεν.
 Κεντήκλας ἂν ἐμάθανα καὶ τοὺς πιπεροτρίφτας,
 200 Ὀδοιπορῶν νὰ σφίγγιζα, περιπατῶν νὰ λάχουν
 Κυράδες χειρομάχισες καλοκοδέσποινές μου,
 Προκύψατε, βηλαρικὰς ἐπάρετε κεντήκλας,
 Καὶ τοὺς πιπεροτρίφτας μου, νὰ τρίβετε πιπέριν.
 Καὶ ὡς εἶναι καλοκοδέσποινες ὀκάποσες κυράδες,
 205 Καὶ τὰς κεντήκλας νὰ περναν καὶ τοὺς πιπεροτρίφτας.
 Ἀλλὰ καὶ τί καλὲ παινώ τοὺς χεροτεχναρίους;
 Ὡς γὰρ θορῶ τὰ πράγματα, τὴν εὐτυχίαν τὴν ἔχουν.
 Κηπουρικὴν πολύκαρπον ναργάζουμου τὴν τέχνην,
 Συκίτζια καὶ ῥοδάκινα, ῥοδίτζια, μυγδαλίτζια,
 210 Δαμασκηναπιδόμηλα, δαμάσκηνα κροκάτα,
 Τὰ λεγουν ἀνατολικά, τὰ λέγουν λαγηνάτα;
 Καὶ ἄλλα τὰ τῶν κηπουρῶν σκόρδα καὶ κρομυδίτζια,
 Ματζάνας, λαχανόγουλα, κραμπιά καὶ σευκλογούλια.
 Καὶ κἄν ψωμὶν ὁ κηπουρὸς νὰ χόρτενα καὶ γούλας.
 215 Καὶ μουχτερὸν ὁ κηπουρὸς ἔχει καὶ θρέφει τοῦτο.
 Καὶ θρέφει καὶ τὸν κηπουρὸν καὶ μουχτερὸν ὁ κῆπος.
 Πασελοπούλης, καρυθὰς, καναβοσησαμάτος,
 Καὶ δαυκοψίσης, ῥεπανὰς, σευκλογουλάς ἂν εἴμουν.
 Τὰ κάρυδάτ', ἀρχόντισες, ἐδῶ τὰ σησαμάτα.
 220 Καὶ οἱ ἀρχόντισες νὰ τάπερναν, νὰ μέ διδαν κομμάτας,
 Καὶ νάχασιν τὰ χεῖλη μου κἄν γλυκασμὸν ὀλίγον.
 Τὴν ναυτικὴν πολύκοπον ναργάζουμου τὴν τέχνην,
 Νὰ μετερχόμην πέραμαν, ναῦρισκα ὀκάτι κέρδος,
 Ὡς κωπηλάτης πρότερον, δεύτερον ὡς πλωρήτης.

- 225 **Ν**ὰ γένουμουν καὶ ναύκληρος, καὶ νᾶχα μέγα κέρδος.
 Γείτοναν ἔχω κοσκινὰν, φάρσωμα μᾶς χωρίζει,
 Ἄπ' αὐτοὺς ὀποῦ μπήγουσιν κάτα κάμπου ματζούκαν.
 Ὄνταν εὐγοῦν καὶ τρέχουσιν συνδύο αἱ καροῦχαι.
 Καὶ βλέπω τὴν ἰστίαν των πῶς συχνοφλαμαρίζει,
- 230 **Κ**αὶ πῶς ἀπὸ τὰ κρέατα μοσχομυρίζει τζίκνα.
 Πότε δὲ τὴν ἀνθρακιὰν τὴν φοβερὰν ἐκείνην
 Κειμένην βλέπω, Βασιλεῦ, μετὰ τῶν ὀψαρίων·
 Καὶ τζίκναν φέρουσι πολλὴν ὡς ἀπὸ τῶν βρωμάτων·
 Καὶ γὼ τζικνόνω διὰ ψωμῖν, καὶ οὐκ ἔχω τί νὰ φάγω.
- 235 **Ζ**ητῶ, καὶ οὐδέν με δίδουσιν, λέγουν με, Περιπάτει·
 Γραμματικόν σε βλέπομεν τετρακαλαμαράτον,
 Καὶ φάγε μυριοεμπύρετε ἐκ τὰ γραμματικά σου·
 Ἐκβαλε τὰ παπαδικὰ, καὶ γίνου προχεράρης,
 Φόρει καὶ τὸ προσώμιν σου, καὶ τὸν πηλὸν κουβάλει,
- 240 **Κ**αὶ τὰ χαλίκια σύνασε, νὰ πέρνης τὸν μισθόν σου,
 Καὶ νὰ χορτάσης τὸ ψωμῖν, τὸ πεθυμᾶς, ὡς λέγεις·
 Ἐπεὶ γραμματικὸς εἶσε καὶ μέγας στιχοπλόχος.
 Καὶ πῖσεισον βαροῦμαί το νὰ γένω προχεράρης.
 Μπηγοματζούκης, κοσκινᾶς, κάλλιον τόχῳ νὰ γένω·
- 245 **Τ**ὸ κουβαλεῖν γὰρ τὸν πηλὸν, ὡς φορτικὸν ἠγοῦμαι.
 Σὺ δὲ πρὸς τοῦτο, Βασιλεῦ, τί με λέγεις νὰ ποίσω;
 Ἐλπίζω τι τὸ κράτος σου νὰ μὲ χειραγωγήσῃ,
 Καὶ πάλιν ἐκκλησιαστικὸς νὰ γένω νάπογράφῳ,
 Νὰ εὐχῶμαι τὰ σκῆπτρά σου μέσον ἀπὸ καρδίας,
- 250 **Σ**κηπτοκρατῆσαι κραταιῶς γῆς πάσης καὶ θαλάσσης.
 Ἀπὸ γὰρ τῆς πτωχείας μου καὶ βλασφημῶ πολλάκις·
 Καὶ λέγουσίν με, Σώπασε, σαλὲ, μὴ συντυχένῃς·
 Μήπως καὶ μετὰ θάνατον καταδικάσουσίν σε
 Εἰς σκώληκαν ἀκοίμητον, εἰς τάρταρον, εἰς σκότος.

- 255 Ἐγὼ δὲ, Κοσμοκράτωρ μου, ταύτας τὰς τρεῖς κολάσεις
 Ἐνταῦθα τὰς κολάζομαι καὶ πρὸ τῆς τελευτῆς μου·
 Σκώληκα τὸν ἀκοίμητον μιμοῦμαι τὴν πενίαν,
 Ἦτις με τρώγει πάντοτε καὶ καταδαπανᾷ με·
 Τάρταρον τὸν τουρτουρισμὸν, τὸν τουρτουρίζω τώρα,
 260 Ὡς ἐκ χειμῶνος παγετοῦ, καὶ τί φορεῖν οὐκ ἔχω.
 Καὶ γὰρ οὐκ ἔχων τί φορεῖν μεγαλῶς τουρτουρίζω.
 Σκότος δὲ πάλιν ἀφεγγές τὸν σκοτασμὸν μου κρίνω,
 Τὸν ἔχω τότε, Βασιλεῦ, ὅταν ψωμίον οὐκ ἔχω.
 Ἄν γὰρ οὐκ ἔχω τί φαγεῖν, σκοτίζομαι τῆς πείνας.
 265 Ἐδὲ καὶ σκότος ἀφεγγές, καὶ τάρταρος καὶ σκώληξ.
 Ἀλλὰ, Κρατάρχα Βασιλεῦ, τεσσάρων γῆς κλιμάτων,
 Χάρισόν μοι τῷ δούλῳ σου μικρὸν τὰς ἀκοάς σου,
 Ὡς ἵνα καὶ τὸ πρὸ μικροῦ συμβᾶν μοι σαφηνίσω.
 Εἰς τοῦ πατρὸς μου τὸ κελὶν ἀκρόπαστον ἀπάκιν
 270 Σύμπλευρον ἐμαγέρευσαν, σύλαρθον, ἐκ τὰ ξεύρεις·
 Καὶ τὸ τραπέζιον ἔσυραν, καὶ ἐκάθισαν ἐν φάσιν.
 Τούτους ἰδὼν ὁ δοῦλός σου γύρωθεν καθημένους,
 Ὡς ἔθος εἶχα, σὺν αὐτοῖς ὥρμησα συγκαθίσει.
 Ἐκεῖνοι δ' ἐξεπήδησαν λέγοντες ὁμοφώνως·
 275 Μαθὼν καὶ ποῦ ἀργαδιάζεσε; τάδο δὲν ἔχεις τόπον.
 Παπᾶς γραμματικὸς εἶσαι, τρέφε τὸν ἑαυτὸν σου.
 Μὴν βλέπῃς τὸ ἀπάκιν μας, δὲν εἶσε σὺ διὰ τοῦτο.
 Ἄν δὲ πεινάς, ἀγόρασε, γραμματικῆ, καὶ φάγε.
 Τούτων δὲ πρὸς με, Βασιλεῦ, ἀπάντων λεγομένων,
 280 Ὅκατι πῶς ἐγείνεται κτύπος εἰς τὸ κατώγιον·
 Καὶ πάντες ἐσυκώθησαν, ἔφυγον παραυτίκα,
 Ἐλπίζοντες ὅτι χαλᾷ τὸ σπίτιν ἐν τούτοις πνίξῃ.
 Πολλὰ γὰρ ἦτον παλαιὸν, πᾶνυ σεσαθρωμένον.
 Ἐγὼ δ', ὡς εὔρον κείμενον τὸ σύμπλευρον ἀπάκιν,

- 285 Ἡρξάμην συλλογίζεσθαι, καὶ εἰς τὸν νοῦν μου λέγω·
 Οὐκ εἶμ' ἐγὼ τὸν ἔλεγον, Οὐ διαβῆ εἰς λάρυγγά σου;
 Ἄλλ' ἴδε τὴν ἀσύγκριτον Θεοῦ φιλανθρωπίαν,
 Πῶς ὑπὲρ λόγον ἔφερε τὰπάκιν εἰς ἐμέναν.
 Ταῦτα δὲ λέγων, Βασιλεῦ, τὴν μάχαιραν κρατήσας,
 290 Ἡρξάμην ἐμπουκόνεσθαι μέχρις εἰς κόρον ἦλθον.
 Μετὰ δὲ ταῦτα, Βασιλεῦ, κάτω καγὼ κατῆλθον,
 Τάχα γυρεῦων σὺν αὐτοῖς πόθεν ὁ κτύπος ἦλθεν,
 Πρότερον τὸ κατούδι μασ στήσας εἰς τὸ τραπέζιν,
 Διὰ τὰ ποῦν ὅτι ἔποιεν ἢ κατά τὴν ζημίαν.
 295 Ἄπαντες δὲ μετὰ μικρὸν τῇ κέλῃ συνελθόντες,
 Καὶ τὸ κατούδι ἄνωθεν ἰδόντες τῆς τραπέζης,
 Ἐριψαν λίθους κατ' αὐτοῦ, λέγοντες, Φονευθήτω.
 Ὅτι ἔφαγεν τὸ θαυμαστὸν ἀκρόπαστον ἀπάκιν.
 Ὑστερον δὲ τὴν μηχανὴν εὐστόχως ἐγνωκότες,
 300 Ὀλίγον μειδιάσαντες ἐξεῖπον ὁμοφώνως,
 Ἐδ' ὁ παπᾶς ὅπου φαγεν τὸ θαυμαστὸν ἀπάκιν·
 Καὶ ἡμεῖς ἀδικούσαμεν τὸ ταπεινὸν κατούδι.
 Καὶ ἠῦραν τὰ σκουτέλια τους πλήρις καθερισμένα·
 Πλύσιμον οὐκ ἠθέλασιν καθόλου τὰ πινάκια.
 305 Ἡμεῖς ψωμῖν οὐκ εἶχαμεν, καὶ τί ἄλλον γυρέβεις;
 Ὅπου γὰρ λείπει τὸ ψωμῖν, προσφάν οὐκ ἐνθυμοῦνται.
 Τοῦ προσφαγίου ἢ μέριμνα κ' ἢ λειψίς τοῦ ψωμίου
 Τὰς ἐνθυμήσεις τὰς πολλὰς πολλὰ τὰς περικόπτουν.
 Πεῖνά μου, πάλιν Πεῖνά μου, καὶ δευτέρον σε γράφω.
 310 Καὶ τῶρα μόνον ἄφες με, ὅτι ψωμῖν οὐκ ἔχω.
 Πάλλ' ὡς τὰ πάρω δανεικόν. Ποσῶς οὐκ ἡμερώθη.
 Εἴ τις καὶ ἂν ἔχει σήμερον ψωμῖν καὶ λοκοτήνιν,
 Ἐκεῖνος καὶ φιλόσοφος, ῥήτωρ καὶ καλλιγράφος.
 Τί δὲ λαιπὸν, ἂν ἔμαθα τοῦ κόσμου τὰ βιβλία,

- 315 Καί τὸ ψωμῖν ἐπιθυμῶ πότε νὰ τὸ χορτάσω ;
 Καλὸς ἐν ὃ Λιδάνιος , ἄν ἔχη καὶ χρυσάφιν .
 Τὸν Ὅμηρον μὲ δίδασιν , καὶ ψόφουν ἐκ τὴν πεῖναν .
 Εἶπάν με , Μάθε Ὀππιανὸν , πεῖναν οὐδὲν φοβεῖσαι .
 Ὡς ἔμαθα τὸν Ὀππιανὸν , τάχα καὶ γὼ καυχῆσθην ·
- 320 Φεῦγε πτωχεῖα τοὺς χωρικοὺς , ὕπαγε εἰς ἀσόφους ·
 Ἐγὼ πλουσίαν ἔμαθα τὴν τέχνην τῶν γραμμάτων ,
 Ὀππιανὸν ἐκτίθησα , πεῖναν οὐδὲν φοβοῦμαι .
 Κ' ἐκεῖνη ὑπομουγγρίζουσα μικρὸν μὲ ἐπεστράφην .
 Ὡς ἐκατέστησεν λοιπὸν τὸ μάγουλόν μου ἢ πεῖνα ,
- 325 Οὐδὲ λαπάραν ὁμοιαζεν τὴν καταζαρωμένην .
 Ἄν μ' ἔλιπεν Ὀππιανὸς , κ' ἔπιανα φουρνητάρης ,
 Πολὺν καλὸν μ' ἐξέβαιεν καὶ διαφοροτερίτζιν ·
 Ἄν ἤμουν παραζυμωτῆς , ἢ ζυμωτῆς μαγκίπου ,
 Προφούρνια νὰ χόρτενα , νάχα καλὴν ἡμέραν .
- 330 Τὴν στράταν ἤρχουμουν ποτὲ μὲ πεῖναν καὶ μὲ δίψαν ·
 Καὶ τζίκνα γέμισαν πελλὴν ταρθούνιά μου στὴν στράταν ,
 Κ' εἰς τ'ἀντερά μου σέβηκεν , καὶ τάραξεν τὴν πεῖναν .
 Τὴν τζίκναν ἠκολούθησα , κ' εἰς μακελλεῖον μὲ πάγει ·
 Ἐκεῖβρα κρέας καὶ ψήνασιν σουγλιταρέαν μεγάλην .
- 335 Τοῦ μακελλάρη τὴν γυνὴν ἠρξάμην κολακεύειν ·
 Κυρά κυρά μαστόρισα , κυρά χορθοκοιλίστρα ,
 Καὶ μουτλογατονόσκουφε γυνὴ τοῦ μακελλάρη ,
 Δὸς με ὀλίγον ἔντερον , δὸς με δαμὶν μαστάριν ,
 Λαπάραν ἐκ τὴν λαπάραν σου , ἐξαύτην τὴν βαζάξεις ,
- 340 Λαπάραν τραγανόδεχτον τὴν ἀντικρυς νευρώδη ,
 Τὴν ἐκδαρμένην πάντοτε καὶ μὴ παχυνομένην ,
 Τὴν οὔσαν σταφιδόχνοτον τὴν ἀκροσαχνισμένην .
 Ἴδα καλὴν προαίρεσιν , ἴδα καλὴν γυναῖκα .
 Οὐκ ἐπιστάμην ἄτυχος τὴν συσκευὴν καὶ πράξιν ,

- 345 Τρόπον τὸν κακομήχανον τῆς γυναικὸς ὁ τάλας,
 Ἐκ τῆς χειρὸς λαβούσης με καὶ θρόνον ἐκτεθείσης.
 Καὶ τὸ τραπέζιν μέθηκεν, τοιαῦτα λέγων πρὸς με,
 Κάθησ' ἀφέντη, κάθησε γραμματικὴ νοτάρε,
 Γραμματικὴ φιλόσοφε διπλοκαλαμαράτε.
- 350 Καὶ τὸ τραπέζιν μέθηκεν καὶ σύρνει με μανδύλιν,
 Καὶ σκουτελίτζιν μέθηκεν γεμάτον τὴν λαπάραν.
 Καὶ πρώτην βούκαν ἔβαλα, καὶ δεύτερην, καὶ τρίτην.
 Τέταρτον, ὡς τὸ σύνηθες, ἔσκυψα νὰ τὴν κόψω·
 Εὐθύς καὶ ποῦ τὴν ἔκρυβεν τὴν σύσκατον ἐκείνην,
- 355 Τὴν κοπροπαραγέμιστον καὶ τὴν δυσωδεστάτην;
 Καὶ κροῦ με καταπρόσωπα μὲ τὴν κοιλίαν, καὶ λέγει,
 Φάγε, καλὴ γραμματικὴ, γραμματικὴ νοτάρε,
 Γραμματικὴ φιλόσοφε, ἐντεροχορδοπλύτα.
 Κάλλιον ἦτον νὰ τρωγες αὐτοῦνον τὸ μελάνιν,
- 360 Παρὰ τὴν τυμπανόκρουστον τὴν σκατωτὴν λαπάραν.
 Κάπα μου, πάλιν κάπα μου, παλιοχαρβαλομένη,
 Κάπα μου, ὄνταν σέθεκεν ἡ βλάβχα νὰ σὲ φάνη,
 Πολλὰ δάκρυα σὲ γέμισεν καὶ στεναγμοὺς μεγάλους.
 Ἐσὲν ἔχω καὶ πάπλωμαν, κάπα, καὶ ἀπανωφόριν,
- 365 Ἐσέναν καὶ ποκάμισον, ἐσὲν καὶ ἐπιβαλτάριν·
 Καὶ τὴν λαμπρὰν τὴν κυριακὴν, στὴν ἐκκλησίαν ἀν πάγω,
 Ὅλους χωρεῖ ἡ ἐκκλησία, καὶ μὲν οὐδὲν ἐχώρει·
 Καὶ ἀπὸ τὸ σείσμαν τὸ πολὺν καὶ τὸ πολὺν τὸ διώμαν,
 Ἐπέρνω, πάγω, Βασιλεῦ, στὸ σπίτιν ὑπαγένω,
- 370 Τὸ σπίτιν τὸ παλαιόσπιτον, τὸ καινουργιοχαλασμένον.
 Νυστάζω, πέφτω τάχα τε, τυλίγομαι τὴν κάπαν·
 Κοιμοῦμ' ὡς τὸ μεσάνυκτον· καὶ ἄκου τί παθαίνω.
 Ἐμπλέκονται μ' οἱ ψύρες μου ἀνωθεν ἕως κάτω·
 Καὶ βάνω τὸ χερίτζιν μου, συντριβῶ καὶ τζακίζω,

- 375 Εὐγάνω τ' ὀλοκόκκινον, νᾶπες βαφέαν ὁμοιάζω.
 Κάπα μου, ὁποῦ δύναται, κάπα μου, ἄς σὲ ἀγοράσῃ,
 Κάπα μου, ἡγανάκτησα, κάπα τὰς χάριτάς σου.
 Ἄλλ' ὦ Κομνηνοβλάστητον ἀπὸ πορφύρας ῥόδον,
 Ὡ βασιλέων βασιλεῦ, καὶ τῶν Ἀνάκτων Ἄναξ,
- 380 Καὶ κράτος τὸ τρικράτιστον ἀπὸ παποτερόθεν,
 Εἰσάκουσόν μου τῆς φωνῆς καὶ τῆς δεήσεως μου·
 Θύραν ἐλέους ἄνοιξον, καὶ χεῖρα πάρασχέ μοι,
 Ἀνάγουσαν ἐκ λάκκου με καὶ βόθρου τῆς πενίας.
 Σὺ γὰρ ἐλέους οἰκτιρμῶν μετὰ Θεὸν ἡ Θύρα·
- 385 Σὺ μόνος ὑπερασπιστῆς τῶν ἐν ἀνάγκαις βίου·
 Σὺ καὶ τὸ καταφύγιον πάντων τῶν χριστωνύμων·
 Σὺ βασιλέων Βασιλεὺς, σὺ ἐκ τῶν προπατόρων
 Φιλεύσπλαγχος, φιλότεκνος, φιλοϊκτωρ, φιλοικτίρμων.
 Ῥῦσαί με τῆς στερήσεως, ῥῦσαί με τῆς πενίας·
- 390 Τῶν δανειστῶν μου, Βασιλεῦ, λύσον τὰς ἐπιθέσεις·
 Οὐδὲ γὰρ φέρειν δύναμαι τούτων τὰς κατακρίσεις.
 Τοὺς τέσσαρας προβάλλομαι, Θεόστεπτε, μεσίτας,
 Τοὺς μαρτυρήσαντας στερῶς ὑπὲρ Χριστοῦ Σωτῆρος,
 Γεώργιον, Δημήτριον, Τύρωνα, Στρατηλάτην·
- 395 Οἱ τε καὶ ταξιδεύειεν ἐν πᾶσι ταξιδίοις,
 Καὶ συνοδοιποροῦσί σου τῷ τρισκρατίστῳ κράτει.
-

ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

BIBLION B'.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΥΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ,

ΚΑΤΑ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.

ΤΟΔΜΗΣΑΣ ἀναφέρω σοι τῷ κραταιῷ Δεσπότη,
Τῷ μέγα καὶ νικοποιῷ κραταιῷ στεφηφόρῳ.
Καὶ πρόσδεξε, καὶ λύσον μου τὰς πολυπλόκους δέσεις·
Οὐδὲ γὰρ δέονται πολλῶν ἐξόδων ἢ φροντίδων.
5 Ἴνα ῥαθύμως πρὸς αὐτὰς καὶ ἀνειμένως βλέψεις.
Δέον λοιπὸν ἀναμαθῶν τὰς νόσους τῶν νοσούντων,
Εἶδ' οὕτως καὶ τὴν ἴασιν ἐντέχνως ἐπιθεῖναι.
Καὶ θαύμασον τοῦ μύρμηκος τὴν τηλικαύτην τόλμαν,
Πῶς ὅλως οὗτος γέγονε τῆς ὄλης μυιοπίας,
10 Καὶ τρέχειν ἴσως ὄρμησεν τοῖς ἰσχυροῖς θηρίοις,
Ἀκολουθῶν τοῖς ἴχνεσιν ἀφόβως τῶν λεόντων,
Τὴν τῶν ἐνύχων δύναμιν ποσῶς μὴ κεκτημένος.
Ἐμέ δὲ σκόπει μύρμηκα, Δέσποτα στεφηφόρε,
Κατὰ τῶν λόγων τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν ἀκτημοσύνην,

- 15 Λέοντας δὲ τοὺς ῥήτορας μετὰ τῶν φιλοσόφων,
 Οἵτινες ὧσιν δυνατοὶ τοῦ γράφειν καὶ στιχίζειν,
 Καὶ συγγραφᾶς νικητικᾶς ἠρωϊκᾶς συμπλέκειν.
 Ὅμως ἐκεῖνοι γράφουσιν σοφῶς καὶ κατὰ λόγον,
 Ὡσπερ σοφοὶ καὶ ῥήτορες· ἐγὼ δ' οὐχ οὕτως γράφω.
- 20 Καὶ γὰρ ἀγράμματος εἰμί, καὶ νέος ῥακενδύτης,
 Καὶ μοναχὸς τῶν εὐτελῶν τῶν ἀποκαθησμένων,
 Καὶ τὴν ἰσχὺν ἐπίσης τε μύρμηκος κεκτημένον.
 Ἄλλ' οὖν λιτῶς, μοναχικῶς, ἀπλῶς, εὐκολοτάτως·
 Οὐδὲ γὰρ μύθους παλαιῶν ἱστοριῶν σοι γράφω,
- 25 Τῶν νοῦν ἐχόντων ἀκριβῆ, δυσνόητον τὴν λύσιν·
 Εὐληπτα μᾶλλον καὶ σαφῆ, καὶ γνώριμα τοῖς πᾶσιν,
 Τοῖς τὸν μονήρη τρέχουσιν ἐν κοινοβίοις δρόμον.
 Καὶ ταῦτα μὲν, ὦ Δέσποτα, μόνος ἐγὼ σοι γράφω,
 Ἄπερ καὶ λέξων ἔρχεται κατὰ μικρὸν ὁ λόγος.
- 30 Καὶ πρόσθε ἀρτι τὸ λοιπὸν ἐμοὶ τὰς ἀκοάς σου,
 Καὶ πάντα σαφηνίσω σοι κατὰ τὴν πράξιν, Ἄναξ.
 Ὅποταν γὰρ εἰς ἔννοιαν ἔλθω τῶν Ἡγουμένων
 (Δύο γὰρ ἄρχουσιν ἐκεῖ, Δέσποτα, παρανόμως,
 Καὶ παρὰ τὴν διάταξιν πατρὸς τοῦ πανοσίου,
 35 Πατὴρ, υἱὸς, τὸ κάκιστον, ὦ Θεῖα δίκη, ζευγος),
 Καὶ καθαρῶς τὰ παρ' αὐτῶν γινόμενα σκοπήσω,
 Ἄλλος ἐξ ἄλλου γίνομαι, καὶ τήκομαι τὰς φρένας,
 Καὶ πίπτω πρὸς ἀπόγνωσιν πάσης τῆς ἀθυμίας.
 Ὅταν ἐξέλθω γὰρ μικρὸν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας,
- 40 Ἄν ῥαθυμῆσω πώποτε καὶ λείψω ἀπὸ τὸν ὄρθρον,
 Οὐ φέρειν ὄλωσ δύναμαι τὰς προσταγὰς ἐκείνων.
 Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸν ἐξάψαλμον, φωμῖν μηδὲν τὸν δῶσουν,
 Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸ θυμιατὸν, ἀς βάλλει μετανοίας,
 Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸ κάθισμαν, κρασίην μηδὲν τὸν δῶσουν,

- 45 Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸν ἑσπερινὸν , ἀς τὸν ἐκβάλλουν ἔξω.
 Τὸν στίχον βάλε ἀπὸ ψυχῆς καὶ φώναζε μεγάλως,
 Μὴ συντυχένης , πρόσεχε , κὰν ὄλωσ τὸν ὀδεῖνα,
 Μὴ κνήθεσε , μὴ τρίβεσε , μὴ παραμουρμουρίζης ,
 Μὴ ψουψουρίζης , πρόσεχε , κὰν ὄλωσ τὸν ὀδεῖνα,
- 50 Ἐξάφες τὰ συχνὰ λουτρά , καλόγερος ὑπάρχεις ,
 Βαθέα καλήκια γόρασε , καὶ φόρει τα ὡς τὴν μέσσην ,
 Καὶ μὴ φορῆς τὰ χαμηλὰ μὲ τὰς μακρέας μήτας ,
 Ἀπέσω τὰ μανικιά σου , καὶ ἀπέσω τραχηλία σου ,
 Ἐξάφες τὸ νὰ κάθεσε ποσῶς εἰς τὸν πυλῶνα ,
- 55 Ἐξάφες τὰ προγεύματα καὶ τὰ διπλοσφουγγάτα ,
 Καὶ τὸ νὰ τρώγης σύντομα , νὰ πίνης κ' εἰς τὸ γέμα ,
 Καὶ σύναγε τὸ πλάτυσμα καὶ θές το εἰς γωνίαν .
 Μὴν βλέπης τὸ τρανώτερον τὸ μερδικὸν ἐκείνου .
 Ἐκεῖνος ἐν πρωτοπαπᾶς καὶ σύ σε καλονάρχος .
- 60 Ἐκεῖνος ἐν δομέστιχος , καὶ σύ παρακλησιάρχης .
 Ἐκεῖνος ἐν λογαριασῆς , σύ δὲ ἦσε θερμοδότης .
 Ἐκεῖνος Δοχιάριος , σύ δὲ κρομμυδοφύλαξ .
 Ἐκεῖνος ἐν γραμματικὸς , τεχνίτης χερονόμος ,
 Καὶ σύ οὐδὲ τὸν Ἀλφάβητον ἤξεύρης συλλαβῆσαι .
- 65 Ἐκεῖνος ἔχ' εἰς τὴν Μοῦν κὰν δεκαπέντε χρόνους
 Καὶ σύ ἀρμὴν οὐκ ἐπλήρωσες ἐξάμηνον ἀφ' οὐλθες .
 Σύ παρατρέχεις τὴν ὁδὸν πεζὸς μετὰ τζαγγίων ,
 Αὐτὸς δὲ καθαλᾶριος διηνεκῶς ὀδεύει ,
 Βουτουλομένας τοῖς ποσίν φέρων τὰς φτερνισήρας .
- 70 Ἐκεῖνος Οἰκουόμος ἦν , καὶ σύ σε κοπροξύσης .
 Ἐκεῖνος Παλατῖνος ἦν , σύ δὲ σκυβαλοφύλαξ .
 Ἐκεῖνος ἐδικόνησεν εἰς τὴν μονὴν πολλάκις ,
 Καὶ σύ ἔδοσκες τὰ πρόβατα , καὶ διοχες ταῖς κουρούναις .
 Ἐκεῖνος πάντ' ἐσέβαινεν σεισὸς εἰς τὸ παλάτιν ,

- 75 Καί σὺ ἐκαθέζου καὶ βλέπεις πῶς τρέχουν οἱ καροῦχοι·
 Ἴναι λαχένη τὸ δεμῆς, ἐμεῖς δὲ πάλιν τῖναν,
 Καὶ τῖναν τὸ παραβατὸν, καὶ τῖναν τὸ τῆς πρόδας.
 Αὐτὸς ἔνευ καλόφωνος τεχνίτης χερονόμος,
 Σὺ δὲ τυγχάνεις πάρηχος, καὶ ψάλλειν οὐκ ἰσχύεις.
- 80 Αὐτὸς ψηφίζει πέρπυρα, καὶ γράφει καὶ σρογγύλα,
 Καὶ σὺ ψηφίζεις φάδατα, καὶ γράφεις κωνηδάτα.
 Αὐτὸς φορεῖ αἰγιομέταξα, καὶ σὺ τὴν σαγολέβα.
 Αὐτὸς ἔχει κἂν τέσσαρα λαμπρὰ κρεβατοστρώσια.
 Καὶ σὺ κοιμᾶσαι στὸ φαθῖν, καὶ γέμεις καὶ τὰς ψήρας.
- 85 Αὐτὸς τὸν μῆναν τέταρτον εἰς τὸ λουτρὸν ὑπάγει,
 Σὺ δὲ ἀπὸ πάσχα ὡς πασχα λουτρὸν οὐδένα βλέπεις.
 Αὐτὸς ψουνίζει πάντοτε λαβράκια, φιλομήλας,
 Καὶ σὺ ποτὲ οὐκ ἠγόρασας κἂν τορνεσίου χαυῖᾶριν.
 Αὐτὸς κἂν δέκα κέκτηται λίτρας χρυσᾶς λογάριν,
- 90 Καὶ σὺ φόλαν οὐδὲν ἔχεις κἂν δὸς διὰ τὴν ψυχὴν σου.
 Αὐτὸς τὸν βλέπεις ἔδωκεν εἰς τὴν Μοῦνην εἰκόνα,
 Καὶ σαραντάπηχον βλατίν, καὶ δύο κυθροκανδήλας.
 Καὶ σὺλθες ἀνυπόδετος καὶ δίχα ὑποκαμίσου,
 Καὶ τὸ βρακίον σου φαίνεται ἀπὸ πενήντα τρύπας.
- 95 Καὶ περιπάτει ἐμπύρετε καὶ δούλευε τοὺς πάντας.
 Οὐκ εἶσε Σεβασοῦ παιδὶν οὐδὲ Κουροπαλάτου.
 Σαρδαμαρίου παιδὶν ἤσε χαβιαροκατελύτου,
 Σκουμπροπαλαμιδόπασου ἐγγραυλοπασοφάγου.
 Καὶ μὴν θορεῖς τοὺς βαθρακοὺς, τὰς Ἰσχας, τὰ ψησία,
- 100 Καὶ τρέχουσιν τὰ σάλια σου, καὶ συχνοκαταπίνεις.
 Οὐδὲν ἐνὶ διαλόγου σου τάδρην τὸ παξυμάδιν,
 Καὶ τὸ παλαμιδόκομιν, καὶ ἡ Φῦνα ἡ βρωμιαρέα.
 Καὶ τὸ τυρίν τὸ κρητικὸν να γδάρη τὸν λαιμόν σου.
 Κατάβαινε στὴν τράπεζαν, καὶ βόθρα τὸν κελλάρην,

- 105 Καί κόφτε ξύλα, καί νερόν κουβάλει στο κακάδι,
 Καί δίδε καί θερμούτζικον· οὐκ εἶσ' ἐν τῶν ἐνδόξων.
 Κομμάτια, βλέπω, ἀπέγδαρες τρανά καί γωνιδάτα,
 Καί μαγερίαν διπίνακον· οὐκ εἶσ' ἐκ τῶν ἐνδόξων.
 Καί πλούσιμον οὐ δέχεται καθόλου τὸ πινάκιον.
- 110 Καί παῦσε τὸ νὰ τρώς πολλά, νὰλέθης τόσα τόσα.
 Ἄπελθε φτιάσε τὸ θερμόν, δὸς νῆμαν τοῖς πατράσιν.
 Σπούδασε, φθάσε σήμερον γοργόν νὰ πᾶς στὸν μύλον,
 Καί διάδα κ' εἰς τὸ πέραμαν γοργόν ὡς ἐξηφτέρην·
 Ἐρώτησε στὸ διάδα σου κ' εἶπε τοὺς Βενετικούς,
- 115 Τὸ πῶς πουλιέται τὸ τυρίν, τί ἔχει τὸ κεντηνάρι.
 Ὕπαγε, λοῦσε σήμερα τὸν μέγαν Οἰκονόμον,
 Λοῦσε καί τὸν Ἡγούμενον, παράσσα καί τοὺς δύο.
 Ὁ μὲν προστάσσει, τρίψαι με, καί τάρασσε τὸ σκάμμα.
 Ὁ δ' ἄλλος πάλιν γέμησε, παράχυσέ με, ἄς εὐγῶ.
- 120 Καί μετὰ τούτοις ἔρχεται τρίτον ὁ Ἐκκλησιάρχης.
 Πρὸς με σταλείς τὸν ταπεινὸν τὸν κατηγεμισμένον.
 Πῶς ὑπομεινῶ, Δέσποτα, πῶς ἄνεσιν εὐρήσω;
 Καί πῶς νὰ ζήσω; λέξον με, σὺ γὰρ γινώσκεις πάντα.
 Στιγμὴν ἂν λείψω ταπεινὸς ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν,
- 125 Τὸ κρασοδόλιον μου πωλοῦν τὸ νεροκοπημένον,
 Ἐγὼ δὲ τρέχω στὸ νερόν, καί σκύφτω καί χορταίνω,
 Καί παραυτίκα πιάνει με τὸ ρίγος καί ἀποθνήσκω.
 Ἄπαξ τὸν χρόνον ἂν λουσθῶ, παλλάκις δι' ἀρρώσϊαν,
 Καυκίην κρασίην οὐ δίδουν με, τὸ λέγουν εὐλογίαν.
- 130 Ἄν ἔλθῃ φίλος μου ποτὲ τὸν χρόνον, νὰ τὸν ἴδω,
 Τὴν πόρταν ῥωμανίζουσιν, καί ἀφήνουσιν τὸν ἔξω.
 Ἄν δόσουν σάμενον ποτὲ τὸν χρόνον, νὰ ψουνίσουν,
 Λέγουσιν, Σήμερον ἰχθύς οὐ τρώγεται σὴν μέσῃ.
 Ἄν δώσῃ τις καί ψυχικόν ἀπὸ τῶν φιλοχρίστων,

- 135 Κἂν εἷς οὐ βλέπει τὸ κουκὶν ἀπὸ τοὺς Καλογέρους.
 Ἄν εἶπω, Δότε με ψωμὶν εἰς τὴν ὑποτροφὴν μου,
 Λαλοῦσιν, Μὴ ἐξέρχεται ποσῶς εἰς τὸν πυλῶνα.
 Καὶ πάντως ἀνυπόθετον ἂν μὲ παραχωροῦσαν,
 Νὰ ξέβενα, νὰ ἔβλεπα, καὶ οὐκ εἶχα το ἀτιμίαν.
- 140 Καὶ μᾶλλον ὅταν τρέχουσιν σύνδυο αἱ καροῦχαι.
 Τὴν γὰρ πολλὴν ἀσφάλειαν τῶν ἡμερῶν τῶν ἄλλων
 Οὐκ ἔστιν τόση μοι φροντίς, ὅση τότε τυγχάνει.
 Εἰ δὲ πολλάκις κρατηθῶ κ' εἰς τὴν αὐτὴν ἡμέραν,
 Τοὺς πελεγρίνους τοὺς πτωχοὺς μεγάλως μακαρίζω,
- 145 Καὶ θέλω τοῦ μιμήσασθαι τὸ ἐλεύθερον ἐκείνων.
 Καὶ οὐκ ἠμπορῶ ὁ κακότυχος, καὶ πῶς νὰ ζήσω οὐκ εἶδα.
 Ζητῶ σαπούνην νὰ λουσῶ, καὶ λέγουν με τὸ ζέμαν.
 Ἄπαξ τὸν χρόνον ἄλογον πολλάκις ἂν ζητήσω,
 Νὰ εὗρω νὰ ἰδῶ φίλον μου, μικρὸν νὰ τζαντζαρίσω,
- 150 Καὶ νὰ φανῶ στοὺς γείτονας ὅτ' εἶμαι καθαλάρης,
 Τὴν πόρταν ῥωμανίζουσιν, καὶ οὐδὲ πεζὸν μ' ἀφήνουν,
 Καὶ κἂν μὴ θέλω, Δέσποτα, στανέο μου δὲν εὐγένω.
 Ἐχω καὶ πλείσα καὶ πολλὰ, καὶ τίς νὰ τὰ συγγράφῃ;
 Καταλιμπάνω γὰρ αὐτὰ διὰ τὴν πολυλεξίαν,
- 155 Ἴνα μὴ φαίνωμαι βαρὺς τῷ Κράτει σου καὶ λάλος.
 Ὑπὲρ δὲ ταύτης κέκτημαι μικρὰν παρηγορίαν.
 Τὰ δ' ἄλλα πῶς ὑποίσωμαι ὁ κατηυτελισμένος;
 Τὰ τῆς τραπέζης δηλαδὴ τοῦ γεύματος ἐκείνου,
 Ὅταν τὰ τρία δώσουσιν καὶ πάντες συναχθῶσιν,
- 160 Καὶ ψάλλουν τὸ Ὑψώσω σε, καὶ ἄρξονται τοῦ τρώγειν.
 Καὶ τίς ὑποίσει καθορᾶν τὰ πλήθη τῶν ἰχθύων,
 Τῶν ἠγουμένων ἔμπροσθεν προκείμενα συνήθως;
 Πρῶτον διαβαίνει τὸ ἐγζεσον ψησόπουλον τουρδάτου,
 Καὶ δεύτερον ἀκρόβρασον μαζεῖ μ' ἀρβελισμένον,

- 165 Καί τρίτον ὄξυνόγλυκος κροκάτη μαγειρία ,
 Ἐχουσα στάχος σύγουδον καριόφυλλον τριψίδιν ,
 Ἄμανιτάριν ὄξος τε , καί μέλι ἐκ τάκάπνιν .
 Καί μέσα κείται κόκκινος μεγάλη φιλομήλα ,
 Καί κέφαλος τρισπίθαμος αὐγάτος ἐκ τὸ ρύγιν ,
 170 Καί συναγρίδα πεπανή , ὦ θε μου , μαγερία !
 Νὰ ἔφαγα τὰ θρύμματα , καί νάπια τὸ ζουμίτζην ,
 Καί Χιώτικον νὰ κότζουσα κἄν τέσσαρα μουχρούτια ,
 Καί νὰ ρευξάμην ἔμνοσα , καί νὰ παρηγορήθην .
 Καί τέταρτον ὀπτούτζικα καί ἀπέκει τὰ τηγάνου ,
 175 Κομμάτια σιακοκόμματα , τριγλία μουσακάτα ,
 Καί διπλοτήγανον παχὺν μεγάλες ἀθερίνες ,
 Καί κιθαργὸς ὀπτούτζικος ἀκέρεος μὲ τὸ γάρου ,
 Τὸ καρναβάδιν ἄνωθεν ὡς κάτω πεπασμένος ,
 Καί παλιν ἀπολάκτισμαν μεγάλου λαβρακίου .
 180 Καί τίς ἀκρήτις ἕτερος ἐκεῖ νὰ βρέθῃ τότε ,
 Καί τὰς ποδέας του νάμπηξεν , νὰ πῆρεν τὸ ραβδὶν του ,
 Καί μέσον νὰ κατεβηκεν εὐθύς ὡς ἀγουριτζης ,
 Καί νὰ τοὺς ἐσυνέτριψεν τοὺς παλαμναίους μίσους .
 Πολλάκις με παρέτρινεν ὁ λογισμὸς νὰ γέρθῳ .
 185 Ναμπῶ στὴν μέσην καί ναυγῶ , νὰ δώσω καί νὰ πάρω ,
 Μὴ νὰ τζακόσω πίνακαν κἄν ἕναν εἰς τὰς χεῖρας ,
 Καί πιάσω καί συτρίψω τον , καί σφίξω τοὺς ὀδόντας ,
 Καί σύντζεφλον λαφύξω τον , καθάπερ ἄρνα λέων .
 Ἄλλ' ὁ χαρὸς , ὦ Δέσποτα , τῶν σωματοφυλάκων ,
 190 Οὐδ' ἀτενίσαι καί ἰδεῖν κἄν ὄλωσ με ἀφείνουν .
 Μετὰ δὲ τὴν παράθεσιν ὧν εἴρηκα βρωμάτων ,
 Εἰσῆλθεν , ὦ τοῦ θαύματος , καί τὸ μονοκυθρίτζιν ,
 Ἵπεραθνίζον ὀλιγὸν , καί πέμπον εὐωδίαν .
 Ὅμως , εἰ βούλει , μάνθανε καί τὰ τοῦ μονοκύθρου .

- 195 Κραμβίν καρδίαι δώδεκα χονδραί και χιονάται,
 Και ξιφιοτράχηλον πασόν, Κυπρίνου άπαξυμάδιν,
 Γλαύκους χλωρούς καν είκοσι, άπάκιν βερζητίκιν,
 Αύγά καν δεκατέσσαρα και κρητικόν τυρίτζιν,
 Άθότυρα καν τέσσαρα και βλάχικον ολίγον,
 200 Και λίτραν μίαν έλαιον, πιπέριν φούκταν μίαν,
 Σκόρδα κεφάλια δώδεκα και τζήρους δεκαπέντε,
 Άπαλαρέα μουχρούτινος, γλυκύν κρασιν άπάνω.
 Ανακομπόματα τρανά, και τότε βλέπε βοϋκας.
 Αι τζούκα ποϋ τά χώρεςες, και πώς ουδέν έσχίσης!
 205 Εκείνη βαπτισήρα τον, ουκ είτον τζουκαλούδα.
 Εκίνησαν τά σάλια μου, Χρισέ, να την έπιάσα,
 Χρισέ μου, να την έπιασα σαν ήτον φουσκομένη,
 Να κάθησα στο πλάγι της, ναρξάμην ρουκανίζειν,
 Να χρίσην τὸ μουσάκιν μου, να κράτησεν λιγδίτζαν,
 210 Ναγκώθη η κοιλία μου, ναπλώθη η ψυχή μου!
 Και τότε νάδες, Δέσποτα, πηθήματα νεωτέρου,
 Και καλογέρου ταπεινοϋ γυρίσματα και κτύπους.
 Και ταϋτα μὲν τυγχάνουσι τά περι τῶν βρωμάτων.
 Τῶν δὲ πομάτων ἄδηλα και ξένης ὀπτασίας.
 215 Γεύσεως γάρ ουδέποτε μετέλαβον εκείνων,
 Τῆς εϋωδίας μόνης τε και θεας μαρτυρούσης.
 Ροδοβολει γάρ, Δέσποτα, τούτοις εϋθϋς ὁ πίνων,
 Και ρεύγεται συχνότερον, και υποκοιμάται ηδέως.
 Εγὼ δὲ νϋν καθεξομαι και ρεύγομαι τὸν ψόφον,
 220 Και καταπίνω πάντοτε χολόκοκκα πικρίας,
 Συχνά περιςρεφόμενος, και βλέπων τὸν κελλάρην,
 Και πυκνογυριζόμενος μη ναύρω καν σαβρήδιν.
 Η παλαμίδαν η σκουμπρίν, η θύνναν βρωμιαρέαν.
 Και μόλις να μάς φέρουσιν θυννόκομαν δαμάκιν

- 225 Ἄσπασρον, ἄξυσον, σαχλόν, ἀνάλατον, βρωμιάριν·
 Καί γάρ λεπτοκοποῦσίν το, ὡς οἱ χαβιαροποῦλοι,
 Καί λέγουν ἡμᾶς, Σπασρέβεισθε, πατέρες, μὴ βλαβῆτε.
 Καί πρὶν τὸ πιάσω χάνεται, καί φεύγει ἐκ τὸ σκουτέλιν·
 Εἰ δὲ παγώσει, κόλυται, καί ἀπέκει οὐκ ἀνασπᾶται,
- 230 Καί ἀπὸ μανίας μου ρίπτω το ἀπὸ τοῦ σκουτελίου·
 Καί μὲ ψωμὶν λιγούτζικον, καί δόλιον ἀγιοζούμιν,
 Διαβάζω τὰς ἡμέρας μου σενὰς καί τεθλιμμένας,
 Καί πίνω καί τὸ γάρισμαν αὐτὸ τὸ ὑδρομένον,
 Καί πρίσκεται ἡ κοιλία μου· τὰ δ' ἄλλα δὲν τὰ λέγω.
- 235 Ἄλλον γὰρ τί χερότερον παρὰ τὸ νὰ ψωνίσω,
 Ἐκεῖνοι τρώουσι βάτραχους, ψησία, φιλομήλας,
 Καί μᾶς λέγουσιν, Τρώγετε ὅλον τὰς παλαμίδας·
 Πρόπερου γὰρ ἐπιάσθησαν πολλαῖς οἱ παλαμίδες,
 Καί πάντες ἀγάπησάν τες καί μαγειρεῦσάν τες.
- 240 Ἀφ' οὗ πιασμός δὲ γέγονεν καί ἀνατροπὴ τὰς κύρβας,
 Καί πάντες ταῖς ἐχόρτασαν, κἂν εἷς οὐκ ἔχρηξέν τας,
 Εἷς πέντε τὰς ἐκόπτασιν κ' εἷς ἕξ ἄπὸ μανίας.
 Καί χρόνον ἔχω, πίσεισον, ὀπύφυγον ἀπέκει,
 Νοσηλευθεῖς παρὰ μικρὸν ἀπὸ τὰς παλαμίδας·
- 245 Παρὰ μικρὸν δὲν εἰλεψεν ἵνα μὲ θανατώσουν.
 Καί παλαμίδαῖς ποταπαῖς σαχναῖς καί βρωμισμένες,
 Ὅμως ἐτρώγαμεν αὐταῖς πεινῶντες καθ' ἑκάστην.
 Μακάρη νὰ ταῖς εὕρισκα! καί πάλε καί τρωγά τες.
 Τὸν ἔγκλεισον οὐκ εἶδα τον νὰ φάγη παλαμίδα.
- 250 Καί πάντες τὰς ἠγάπησαν, καί τρωγαν παλαμίδας.
 Καί λέγουσιν, Καλαῖς ἔνε, καί ὅς μᾶς φτιάσουν καί ἄλλας.
 Ἐγὼ δὲ μόνος ἀρρώσῳ, καί οὐ θέλω νὰ τὰς ἴθω,
 Φοβοῦμαι διὰ τὴν βλάβην των, φιλάσθενος ὑπάρχω.
 Ἄν ἀρρώσῳ καί κίτομαι, τὴν παλαμίδα βλέπω.

- 255 Τὸ πῶς νὰ ζήσω ἔξαπορῶ μὲ ταύτας τὰς τζερδέλας.
 Καθίζομαι σὴν τράπεζαν, καὶ παλαμίδαν βλέπω,
 Μὴ ἔχων δ' ἄλλο τι φαγεῖν τρώγω τὰς παλαμίδας,
 Παραβιδάζω πάντοτε καὶ τρώγω τὴν αὐτίκα,
 Πρὸς τοῦ Ἡγούμενου πάντοτε τοὺς μίσους ἀποβλέπω.
- 260 Ἄφ' οὗ δὲ δῶ τι πάρουσιν σαβοῦρα τὰ σκουτέλια,
 Πάλιν ἐξαναπιάνω τὴν, μαλάσσω καὶ τζιμπῶ τὴν,
 Μυρίζομαί τὴν, βλέπω τὴν, εἰς ὄρεξιν μὲ φέρνει,
 Σπουδάζω τάχα γλήγορα μὴ νὰ τὰς ἐξαλείψω,
 Νὰ μὴδὲ χνουῦς εὐρίσκεται κἂν ὄλως παλαμίδας,
- 265 Καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν αὔριον εὐρίσκω ἔμπροσθέν μου,
 Καὶ, κἂν μὴ θῆλω, τρώγω τὴν· καὶ πέ με τί νὰ φάγω;
 Ἐγὼ γὰρ ἠγανάκτησα τρώγειν τὰς παλαμίδας.
 Τὴν νύκταν βλέπω ὀράματα, καὶ μοιάζουν παλαμίδας.
 Ἄς ἐγενόμην ἔπαρχος κἂν δεκαπέντε ἡμέρας,
- 270 Νὰ ὤρισαν νὰ τὰς ἔδωκαν μαγγλάδια σὸν Εὐγένειν,
 Νὰ ἔκοψαν τὰς σάρκας των, νὰ τὰς ἐμασσησάμην!
 Καὶ τότε ἄς ἐπουλούντασιν ὀκτῶ καὶ ἐννέα σὴν φόλην.
 Ἄλλ' ἵνα μήπως φορτικὸς δόξω τοῖς ἀδελφοῖς μου,
 Καὶ μέμφεται με ὁ Ἡγούμενος, καὶ πάρουν τὸ κρασί μου,
- 275 Ἄρχομαι τρώγειν τίποτε, μασσοῦμαι κἂν ὀλίγον,
 Καὶ κατ' ὀλίγον ὀλιγὸν συντρίβω τὰ ὀστά μου.
 Εἰ δὲ πολλάκις πλανηθῆ κἂν εἰς τῶν καλογέρων,
 Καὶ μουρμουρίση τίποτε, καὶ ἀναστενάξῃ ὀλίγον,
 Ἡ λόγος ἐξεπέση του ποσὸς ὀλιγωρίας,
- 280 Οὐδὲ συνφθάνει ὁ ταπεινὸς νὰ πῆ τὸ Κύριε λήσσω,
 Ἡ κἂν τὸ κρασοβόλιν του τὸ ξίδιν νὰ πληρώσῃ·
 Αὐτίκα γὰρ ἀνάρπασον σηκώνουν τον ἀπέκει,
 Βιτζέας συνάγει ὁ ταπεινὸς πολλὰς καὶ ἀναριθμήτους,
 Ὡς τοῦ νὰ τὸν εὐγάλουσιν συρόμενον ἀπέκει,

- 285 Οἱ δ' ἄλλοι καταπίουσι, ἀντίς νερόν, φαρμάκιν.
 Ἀντίς ψωμίν, τὸν θρόλικον, ἀντίς φαγίν, τὸν σφάχτην.
 Πίνουσι ὄξος καὶ χολήν ἀντ' ὕδατος καὶ οἴνου.
 Κάθονται γὰρ οἱ κόλακες πλησίον τοῦ ποιμένος,
 Τὰ παρ' αὐτοῦ γινόμενα μεγάλως ἐπαινοῦντες,
 290 Καὶ πρὸς ἡμᾶς φθεγγόμενοι μετὰ θυμοῦ τοιάδε·
 « Τοῦ Μοναχοῦ, τοῦ σοματᾶ, τοῦ λάλου, τοῦ φλυάρου,
 « Φοβεῖτω τὸ παράδειγμα τοὺς μονοτρόπους πάντας,
 « Ἴνα μὴ περιπέσῃ τις κακίσοις τοῖς ὁμοίοις·
 « Ἄρχοντας γὰρ οὐ δίδωσι ὁ νόμος καθυβρίζειν. »
- 295 Ὡς τῆς σοφῆς σου, Δέσποτα, πολλῆς μακροθυμίας!
 Ὡσπερ ἐδείκνυσο σαφῶς πρὸς τοὺς Φιλοθεΐτας.
 Εἰ γὰρ μικρὸν ἠθέλησας τὰ τούτων ἐξετάσαι,
 Ἐπέγνωσ κὰν ἐξ ἀκοῆς ψιλῆς καὶ μόνης, Ἄναξ,
 Τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ εἰς ἡμᾶς ἀδικίας.
- 300 Μεγάλως ἐξεμίσησα τὰς τούτων ἀνομίας.
 Καὶ πῶς οὐ πάσω κεφαλῆν, καὶ πῶς οὐ πάσω κόνιν,
 Τὸ τυπικὸν τοῦ κτήτορος βλέπων ἡμελημένον,
 Καὶ πᾶσαν τὴν συνήθειαν τὴν θεῖαν ἐξωσμένην,
 Βασιλικὰ προστάγματα συνοδικὰς τε κρίσεις,
 305 Εἰς μάτην προσγινόμενα καὶ κατηυτελισμένα,
 Καὶ μὴ διόρθωσίν τινα δυνάμενα ποιῆσαι;
 Τάχα τς προφητεύομαι καὶ λέγω το μεγάλως·
 Ὡς εἰ θελήσεις, Δέσποτα, τὰ τούτων ἐρευνῆσαι,
 Καὶ δώσεις τὴν ἐκδίκησιν τοῖς νῦν ἀδικουμένοις,
- 310 Ὡς κόνις λεπτυνθήσεται βαρβάρων ἅπαν θράσος.
 Τὴν τοῦ Χριστοῦ μιμούμενος εὐθέως συμμαχίαν.
 Λσιπὸν εὐθυδρομήσωμεν ἐπὶ τὰς διοικήσεις,
 Ἴνα καὶ τούτων ἀκριβῶς τὰ πάντα καταμάθῃς.
 Οὐκ ἔνε τοῦτο, Δέσποτα, δαιμονικὸν, εἰκάζω;

- 315 Οὐκ ἔνε τοῦτο τῶν ἐμῶν ἀμαρτημάτων ἔργον ;
 Ἐκεῖνοι νὰ χορτένουσιν , κ' ἐγὼ νὰ μὴν χορτένω ;
 Ἐκεῖνοι νὰ σαυλίζονται ἐκ τὸ φαγὶν καθώραν ,
 Καὶ γὼ νὰ ὁμοιάζω πάντοτε τὸν λιμοταγισμένον ;
 Καὶ οἱ πάντες νὰ μὲ κρᾶζουσιν , Ὁ σπαταλοκρομύδης ;
- 320 Ἐκεῖνοι νὰ χορτένουσιν τὰ πρῶτα τῶν ἰχθύων ,
 Ἐμένα δὲ νὰ δίδουσιν θύναν τὴν βρωμισμένην ;
 Ἐκεῖνοι νὰ κοτζόνουσιν τὸ Χιώτικον εἰς κόρον ,
 Ὁ δὲ δικός μου ὁ σόμαχος , νὰ πάσχη ἀπὸ τὸ ξίδιν ;
 Καὶ κἂν ἄς ἐγεμίζασιν τὸ ἐμποτόπουλόν μου ·
- 325 Ἀμὴ λαλῶ , καὶ λέγουν με , Περπάτει στὸ πηγάδιν .
 Ἐκεῖνοι νὰ χορτένουσιν τὸν ὕπνον καθεκάσῃν ,
 Ἐγὼ δ' ἂν λείψω Ἀντίφωνον αὐτίκα νὰ ποθνήσκω ;
 Αὐτοὶ καβαλικεύουσιν , διαβαίνουσιν τὴν πόλιν ,
 Καὶ μὲ τοὺς ὄψικᾶτορας καὶ μὲ πολὺν ὄψικιν ,
- 330 Καὶ ὡς διεμέναν λέγουσιν , Ῥωμάνισε τὴν πόρταν ,
 Νὰ μὴ μὲ ἀφήνουν κἂν πεζὸν νὰ βγένω νάρκουδίζω .
 Εἰ δὲ καὶ ἀφήσουν με ποτὲ νὰ ξέλθω πρὸς ὀλίγον ,
 Καὶ οὐ φθάσω εἰς τὸν Ἀπόστολον , καὶ οὐκ εἶμαι εἰς Ὀ Βαγγέλιον ,
 Ἀφήνουσιν με νησικὸν τὴν ἄπασαν ἡμέραν .
- 335 Ἐκεῖνοι Θεὸς καὶ Κύριος ψάλλουσιν καθημέραν ,
 Ἡμᾶς δὲ λέγουν , Σήμερον ψάλλετε Ἀλληλούϊα .
 Εἰδὲ καὶ κατακρίνωμεν τοὺς νησευτὰς πατέρας ·
 Εἰ γὰρ καὶ βρωῶσιν τρέφονται διηνεκῶς ἐκεῖνοι ,
 Ἄλλ' οὖν τὰς δύο πάντοτε νησεύουσιν ἡμέρας ,
- 340 Τετράδα καὶ παρασκευὴν ξηροφαγοῦσιν ὅλως .
 Ἰχθὺν γὰρ οὐκ ἐσθίουσιν , Ἄναξ , ποσῶς ἐνταῦθα ,
 Εἰ μὴ ψωμίτζιν καὶ κρασίον , σακοὺς καὶ ὄρια παγούρια ,
 Καραβιδίτζας ἐκζεσᾶς , τηγάνου καριδίτζας ,
 Καὶ λαχανίτζιν καὶ φακὴν μὲ ὀσριδομυδίτζια ,

- 345 Καί μισόν γόμον, Δέσποτα, τὰ κτένια τὰς σουλήνας,
Καί φαβατίτζιν ἄλεσον, ὀρίζιν μὲ τὸ μέλιν,
Φασόλιν ἐξοφθάμισον, ἐλαίας καὶ χαυϊαρίτζιν,
Καὶ πορινὰ ἀυοτάραχα διὰ τὴν ἀνορεξίαν,
Μηλίτζια καὶ φοίνικας, σύκα [καὶ] καρυδίτζια,
350 Καὶ ἀσαπίδας ὀλιγὰς, καὶ τὸ διὰ κυτρίου.
Τὰς γὰρ ἡμέρας πάντοτε τὰς θείας τὰς ῥηθείσας,
Τοιαύταις ἐκδιδῶσιν αὐτοὺς ξηροφαγίαις.
Οὐδὲ γὰρ οἶνον πίνουσιν Χιώτικον εἰς κόρον,
Ἴνα καὶ τί χωνεύσουσιν ἀπὸ ξηροφαγίας·
355 Ἀλλὰ γλυκὺν Μιτυληναῖον, καὶ Κρητικὸν ἀθύρην,
Ἴνα χυμοὺς ἐκβάλλωσιν τοὺς τῆς ξηροφαγίας.
Ἡμᾶς δὲ προτιθέασιν κυάμους βεβρεγμένους,
Τὴν δέ γε δίψαν παύουσιν ἐκ τῶν κυμινοθέρμων,
Τὸ τυπικὸν φυλάσσοντες καὶ νόμους τῶν Πατέρων.
360 Καλόγερος ἐλάλησεν; Τὸ τυπικὸν ἄς φθάσει,
Γοργὸν ἄς τ' ἀναγνώσουσιν μεγάλως εἰς τὴν μέσην.
« Κακὸν, κακὸν, κραυγάζουσιν, Πάτερ, τὸ λελεγμένο·
» Ἀπελαθῆτω τῆς Μουῆς ὁ φλύαρος ἐν τάχει,
» Ἴνα μὴ βλάβῃ καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν ἀφελεστέρων ».
365 Ὡ τοῦ μεγίστου πτώματος, ὦ τῆς ἀπανθρωπίας!
Ἄξιον γὰρ ἐκρίνασιν τὸν Μοναχὸν θανάτου.
Βούλει μαθεῖν, ὦ Δέσποτα, καὶ τί τὸ πταῖσμα τούτου;
Ὁξυνον ἔνε τὸ κρασί, ὁ Μοναχὸς εἰρήκει,
Καὶ παρευθὲς κατὰδικος ἐφάνη παρ' ἐκείνων.
370 Οἱ δέ γε καταλύοντες τὸ τυπικὸν ἐκείνων
Ἀνάτιοι ὑπάρχουσιν καὶ δίκαιοι ὀρῶνται.
Ὡ τῆς χριστομιμήτου σου πολλῆς φιλανθρωπίας!
Ὄντως τυγχάνεις, Μανουὴλ, θεὸς ἐπίγειός τε,
Ἐμμανουὴλ Παμβασιλεῦ παρὰ σαρανταπέντε.

- 375 Καὶ γὰρ ἡ κλῆσις ἄνωθεν ἐδόθη φερωνύμως.
 Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς ἔχουσιν, ὁ δοῦλός σου προσλέγω.
 Ἡμεῖς δὲ γοῦν ἐσθίομεν καθ' ὄλου τὸ ἁγιοζούμιν·
 Καὶ σκόπει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τὴν ποικιλίαν.
 Κακάβιν ἔνε, Δέσποτα, διώτιν μετρῶν τεσσάρων.
- 380 Καὶ ἕως ἄνω οἱ μάγεροι γεμίζουσιν το ὕδωρ,
 Καὶ βάνουσιν κρομύδια κὰν εἴκοσι κολέντας,
 Καὶ πῦρ ἐξάπτουσιν πολὺ κατὰ τοῦ κακαβίου.
 Καὶ βλέπε τότε πράγματα, καὶ ξένας ὀπτασίας.
 Ἐκεῖ νὰ ἴδῃς τὸν Χονδρὸν μετὰ τοῦ Καλολέωντος,
- 385 Πῶς κOURTALÍZOUN ἔμνοστα, καὶ κροῦσιν καὶ κλοστάτα,
 Καὶ παίζουσιν τὸ λέγουσιν αἱ παῖδες, Εἶπα, εἰπέτε,
 Καὶ ἀφότου κOURTALÍZOUSIN καὶ παίζουσι, ὡς τὸ ἔθος,
 Λαμβάνουσιν, ὦ Δέσποτα, καλὴν φιλοτιμίαν·
 Εἰς κλῆσιν γὰρ βαπτίζονται τῆς ἁγίας Τριάδος.
- 390 Στάσει γὰρ τρεῖς ὁ μάγειρος τὸ ἔλαιον ἀπέσω,
 Καὶ βάλλει καὶ Σρυπτόξυλα τινὰ διὰ μυρωδίαν,
 Καὶ τὸ ζουμὶν ἐκχέει το ἐπάνω τῶν ψυχίων,
 Καὶ δίδουν μας καὶ τρώγομεν, καὶ λέγουσι το Ἅγιοζούμιν.
 Κάλει λοιπὸν, Ἡγούμενε, τοῦτο Θερμαλατέαν,
- 395 Καὶ μὴν καλῆς Ἁγιοζουμον διὰ τὴν ὁμωνυμίαν.
 Τοῦτο δαμάζει πάντοτε τοὺς ταπεινοὺς Ἀβάδας.
 Τί μαγειρεύουσιν σήμερον; καὶ λέγουσι, Ἅγιοζούμιν.
 Σηκώνω τὸ πινάκιν μου, καὶ βλέπω τὸ σκουτέλι,
 Καὶ γέμει ὡς ἄνω θρύμματα, καὶ λέγουσι τ' ἁγιοζούμην.
- 400 Κουντῶ τὸν συψωμήτην μου, σύρνω τον ἐκ τὸ μάτιν,
 Καὶ λέγω τί ἐν τὸ τρώγομεν· καὶ λέγει, Ἅγιοζούμιν.
 Καὶ πίσευσον, οὐ ψεύδομαι, μεγάλως ἀληθεύω.
 Τῶν γὰρ κρομμύων πάντοτε συντόμως ἢ δριμύτης,
 Καὶ ὁ ἰὸς τοῦ λέβητος ἐπάνω πρασινίζει.

- 405 Καὶ πίσεισον, ἐμάνην το, καὶ οὐ θέλω νὰ τὸ φάγω·
 Πεινῶν δὲ πάλιν τρώγω το, καὶ εἶπέ με, τί νὰ φάγω;
 Πάντως πεινῶν ἀγανακτῶ, κινουῦμαι εἰς τὸ ἀγιοζούμιν,
 Καὶ λέγω ναῦρα θρύμματα καλὰ καὶ νὰ χορτάσω.
 Ἐκεῖνοι τρώγουν βαθρακοὺς, ἡμεῖς δὲ τὰγιοζούμιν.
- 410 Ἐκεῖνοι πάντα πίνουσιν τὸ Χιώτικον εἰς κόρον,
 Ἡμεῖς δὲ τὸ Βαρνιώτικον τὸ νεροκοπημένον.
 Ἐκεῖνοι πάλιν τὸ γλυκὸ μετὰ τῶν κουτρουδίων,
 Ἡμεῖς δὲ τὸ νερούτζικον μετὰ τοῦ πινακίου.
 Ἐκεῖνοι τὸ σεμίδαλιν, ἡμεῖς τὸν πιτυροῦντα.
- 415 Ἐκεῖνοι τὰφρατούτζικον αἰεὶ μετὸ σησάμιν,
 Ἡμεῖς δὲ τὸ χονδρόχυλον τὸ στακτοκυλισμένον.
 Ἐκεῖνοι τὰ λαλάγγια συχνάκις μετὸ μέλιν,
 Ἡμεῖς δὲ τὸ λελέεβε συχνῶς μετὸ φαρμάκιν,
 Ἐκεῖνοι τὰ γλυκύσματα μετὰ τῶν δισκαρίων,
- 420 Ἡμεῖς δὲ τὰ χολόκουκα καθ' ὥραν μετὸ μόνδιν·
 Ἐκεῖνοι τὰ νομίσματα συνάγουσιν ἀπλήστως,
 Ἡμεῖς δὲ κατηχίζουσι περὶ φιλαργυρίας,
 Καὶ τὸ μὴ κτᾶσθαι πώποτε χαλκὸν ἐπὶ τὴν ζώνην.
 Ἐκεῖνοι τὰ λαδράκια καὶ τοὺς τρανοὺς κεφάλους,
- 425 Ἡμεῖς δὲ τὸ βρωμόκαπνον ἐκεῖνο τὸ Ἀγιοζούμιν.
 Ἐκεῖνοι τὰ Γοφάρια, τὰς ἴσχας τὰ ψησία,
 Ἡμεῖς δὲ πάλιν τρώγομεν αὐτὸ τὸ, Πῶς τὸ λέγουν;
 ἔχει τὸ ὄνομα καλὸν παράξενον ὀκάτι,
 Καὶ τζυγαρίζεται κἂν εἰς ὡς τοῦ νὰ τὸ πιτύχη.
- 430 Ἐπληξα τῶρ' ἀπέθανα, σκουλήκια νὰ τὸ φάσιν.
 Ἴδὲ τὸ λέγουσιν τινὲς, ἐὰν σπουδάξης κάτζε.
 Ἐδε κεφάλιν σκορδαλοῦ, ὀκάτι ἐγὼ ἐμαγεύθην.
 Ἐδάρε ἂν ἦσαν κέφαλοι, ψησία, φιλομήλες,
 Ἄν τύχη νὰ τὸ πέτυχα, ἴδε μυσηρίον μέγα·

- 435 Στήν γλῶσσάν μου γυρίζεται, Δαίμων, ἀνάθεμά σε.
 Συγχαρίσει τὸν δρόλικον, μόλις ἐπέτυχά το.
 Ἴδὲ τὸν βρῶμον ποῦ ἔκειτο, καὶ γὰρ τζυγαριζόμην.
 Πειῖσμαν ἐθέκασιν αὐτοὶ νὰ μὲ τὸ παραβάλουν.
 Ἄλλ' οὐδεγὼ με χωρικός, νὰ μὴν τὸ κρῶ καὶ ξάπτει.
- 440 Αἰ Ξλίψιν, ἄγιε Δέσποτα, τὴν ἔχω εἰς τὴν ψυχὴν μου,
 Ἔδε καὶ παραπόνεσιν, ἔδε μυσηρίον μέγα.
 Ἀλλὰ καὶ ταῦτα φέρομεν ἄκοντες τὰ λεχθέντα,
 Μικρόν τι παρηγόρημα κεκτημένοι σπανίως.
 Τίς δὲ καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς πόρτας ὑπομένει;
- 445 Οὐ γὰρ ἰσχύει τό λοιπὸν ἀλήθεια πολλαίς,
 Ὡσπερ τὸ ψεῦδος δύναται πρὸς ἐκβολὴν τῆς Ψύρας.
 Μυρίας γὰρ εἰ λέγει τις καθ' ὥραν ἀληθείας,
 Οὐκ ἂν μαλάξῃ πώποτε τὸν νοῦν τοῦ Ἡγουμένου,
 Εἰ μὴ πη ψεῦδος τί καλῶς πεποιημένον,
- 450 Βομβοκτυπίζον σερειῶς τὰ ὦτα τοῦ ποιμένου·
 Καὶ σύντομον ἐξέρχεται γοργὸν εἰς τὸν πυλῶνα.
 Καὶ πρόσχεσ καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ψεύδους ἵνα μάθῃς,
 Καὶ νὰ γελάσῃς τῶν πολλῶν ἐφευρεμάτων λόγους.
 Πάτερ, πετζίν οὐδὲν ἔχω, νὰ νήσω νὰ γοράσω,
- 455 Καὶ μελανίτζιν ὀλιγὸν, καὶ τώρα γιὰ που φθάνω.
 Πάτερ, ρογεύει ὁ Βασιλεὺς ὅλα τὰ μονασήρια·
 Ἄς εὔγω, ἄς ἴδω τί δίδουν, καὶ τώρα γιὰ που φθάνω.
 Ἐκόπην τὸ ζωνάριν μου, νὰ νήσω νὰ γοράσω,
 Καὶ χρήζω καὶ καλίγια, καὶ τώρα γιὰ που φθάνω.
- 460 Πάτερ, πανίτζιν ἔδωκα προχθές εἰς τὸν βαφέαν,
 Ὑπάγω νὰ ζητήσω το, καὶ τώρα γιὰ που φθάνω.
 Πάτερ νὰ νήσω στὸν Χριστὸν εἰς τὴν Χαλκὴν ἀπάνω,
 Νὰ πομυρίσω ὅτι ἐρυγῶ, καὶ τώρα γιὰ που φθάνω.
 Πάτερ, ὡς λέγουν, ἐκ παντὸς ψυχομαχεῖ ἀδελφός μου,

- 465 Ἄς δράμω, ἄς ἴδω τί λαλοῦν, καὶ τώρα γιά που φθάνω.
 Πάτερ, διὰ δέκα στάμενα κρατοῦν με λοκοτύνη,
 Ὑπάγω νὰ ζητήσω το, καὶ τώρα γιά που φθάνω.
 Ταῦτα λαλοῦντες ἔχομεν μικρὰν παραμυθίαν,
 Καὶ τῆς Μονῆς εὐγένομεν καὶ βλέπομεν τὸν κόσμον,
 470 Καὶ παρηγόρημα μικρὸν εὐρίσκομεν θαμάκιν.
 Τὰ δ' ἄλλα τὰ γινόμενα καὶ τὰς ὄνειδισίας,
 Καὶ τὰς πολλὰς ἐπιβουλάς πῶς ὄλωσ ὑπομείνω;
 Τὸ τίς εἶσε καὶ τί θέλεις, καὶ τί με συντυχένης;
 Τὸ πῶς λαλεῖς, πῶς στέκεσαι, καὶ πῶς ἐμβλεμματίζεις;
 475 Οὐκ εἶσαι εὐγενικόπουλον, οὐδ' ἀπὸ τῶν ἐνδόξων,
 Οὐδ' ἔφερες τὰ κτήματα εἰς τὴν μονὴν νὰ ρίζης.
 Καλογερίτζιν ταπεινὸν ὑπάρχεις ἐκ τὸ μῆλιν,
 Ψιριάρικον, κοντριάρικον, γυμνὸν, ἀπολεσμένον,
 Γαδοῦριν παλαιόπληγον, ὀρνίθιν κορυντζάριν,
 480 Καὶ ψυχικὸν ψωμίν τρωγεις, καὶ δίδουν σε καὶ ράσον.
 Καὶ φρυῖσαι, πῖε τὸν πυρετὸν, καὶ ξάφες τὰς σαλίας,
 Καὶ τὸ νὰ λέγης ἀναιδῶς καὶ μετὰ παρῶρησίας.
 Ἐξάφες τὰ στιλδῶματα καὶ τὰς ἀδρολαλίας,
 Πρὶν ἂν σε κοπανίσουσιν καὶ μάθουν σε τὸ σπάσμα,
 485 Καὶ τῆς μονῆς ὀλόγυμνον ἐκβάλουσί σε ἔξω.
 Ὑπάγεγε μὲ τὸ καλὸν καὶ μὲ τὸν λογισμὸν σου.
 Εἶδὲ καὶ θέλεις νὰ σε δῶ νὰ τρώγης τὸ ψωμίν μας,
 Σφίξε σφικτὰ τὰ δόντια σου, καὶ κράτει τὴν φωνὴν σου,
 Καὶ κάμυζε ταμμάτια σου, καὶ μὴ πολυπραγμόνει,
 490 Καὶ ἂν σε δέρουσιν.... ταῦτα γενναίως φέρε.
 Ἄλλ' ἴσως καὶ λυπούμενος πολλάκις ἂν λαλήσης,
 Καὶ τάχα τραχυτέροις τις ἂν χρήσεται τοῖς λόγοις,
 Καὶ ἂν ἔνε κὰν εἰς δόκιμος, καὶ χει ψυχὴν θρασεῖαν,
 Καὶ θέσει τὰ τοῦ πλάσματος, καὶ ἀποδειλιάσει ὀλίγον,

- 495 Καὶ σφίξει τὰ μερία του, πονέσει τὴν ψυχὴν του,
 Καὶ ἀποκοτίσει ὡς ἄγουρος καὶ πιλαλήσει εἰς μέσην,
 Καὶ σείσει τὸ κοντάρην του καὶ πεῖ τὸ Ἀλέτζη, ἀλέτζη,
 Καὶ καταβῆ, τὸ λέγουσιν τινές, τὸ κότου βόλον,
 Καὶ εἶπη, « Πράγματα κακὰ γίνονται, Πάτερ ὧδε·
- 500 » Καὶ ποίησον διόρθωσιν. Οὐκ εἶνε γονικά σου,
 » Οὐδὲ διεσέν τὸ ἔκτισαν τοῦτο τὸ μονασῆριν,
 » Τὸ νὰ τὸ τρώγῃς μοναχὸς καὶ μὲ τοὺς συγγενεῖς σου,
 » Καὶ τοὺς πτωχοὺς τοὺς Μοναχοὺς νὰ διόχῃς, ὡσπερ ξένους·
 » Ἡμεῖς νὰ σέγκαλέσωμεν στὸν ἅγιον Βασιλέαν,
- 505 » Καὶ πάντες νὰναδράμωμεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον. »
 Ἄς πῶ τότε καὶ τί νὰ ζῆ, καὶ φαίνεται στὸν κόσμον.
 Κἀλλιόν του νὰπέθανεν ὁ Μοναχὸς ἐκεῖνος,
 Ἡ πάλιν, τὸ λεγόμενον, ποσῶς νὰ μὴ ἐγευνήθην.
 Ἐκτοτε βλέπε μηχανὰς καὶ δόλους ποῦ συρράπτουν.
- 510 Τὸν οἰνοχόον πρότερον συντόμως παραγγέλλει·
 Ὁξυνοὺν δίδε ἀπὸ τοῦ νῦν κράσιν τὸν Μητροφάνην,
 Ἄς ἔνε καὶ ὀλιγούτζικον, νὰ μὴν ἀναισχυντίζη.
 Καὶ ἂν λαλήσῃ τίποτε καὶ θέλη νὰ τὸ σρέψη,
 Τότε θέλω νὰ σὲ ἰδῶ τὸ πῶς τὸν θέλεις σύρειν.
- 515 Καὶ σπρόσεις καὶ λακτίσης τον ἔξωθεν τοῦ πυλῶνος.
 Καὶ τὸν Κελλάρην ὁμοια τῷ πρώτῳ κατηχίζει,
 Πάντα τὸν δεῖναν μερτικὸν μικρότερον τὸν δίδε.
 Ἄς ἔνε σύσειον σύνομον, ἄς ἔχει κ' αἱματίτζιν,
 Καὶ ἂν οὐ τὸ πάρη, ἐξάφες τον, καὶ διάβα ἐπὶ τοὺς ἄλλους·
- 520 Καὶ κείνος ἄς καθέζεται, καὶ ἄς γεύεται τὸν ψόφον.
 Κρεῖττον δὲ νῦν τὸν θυρωρὸν ὁ γέρων κατηχίζει·
 Ἄν ἔλθῃ ὁ δεῖνα πῶποτε νὰ κάτζῃ στὸν πυλῶνα,
 Ῥαβδέας καλὰς, ἂν μὲ ἀγαπᾷς, καὶ δῶξέ τον ἀπέκει.
 Εἰ δὲ πολλάκις ἂν εὐγῆ ἔξω μικρὸν νὰ ἴδῃ,

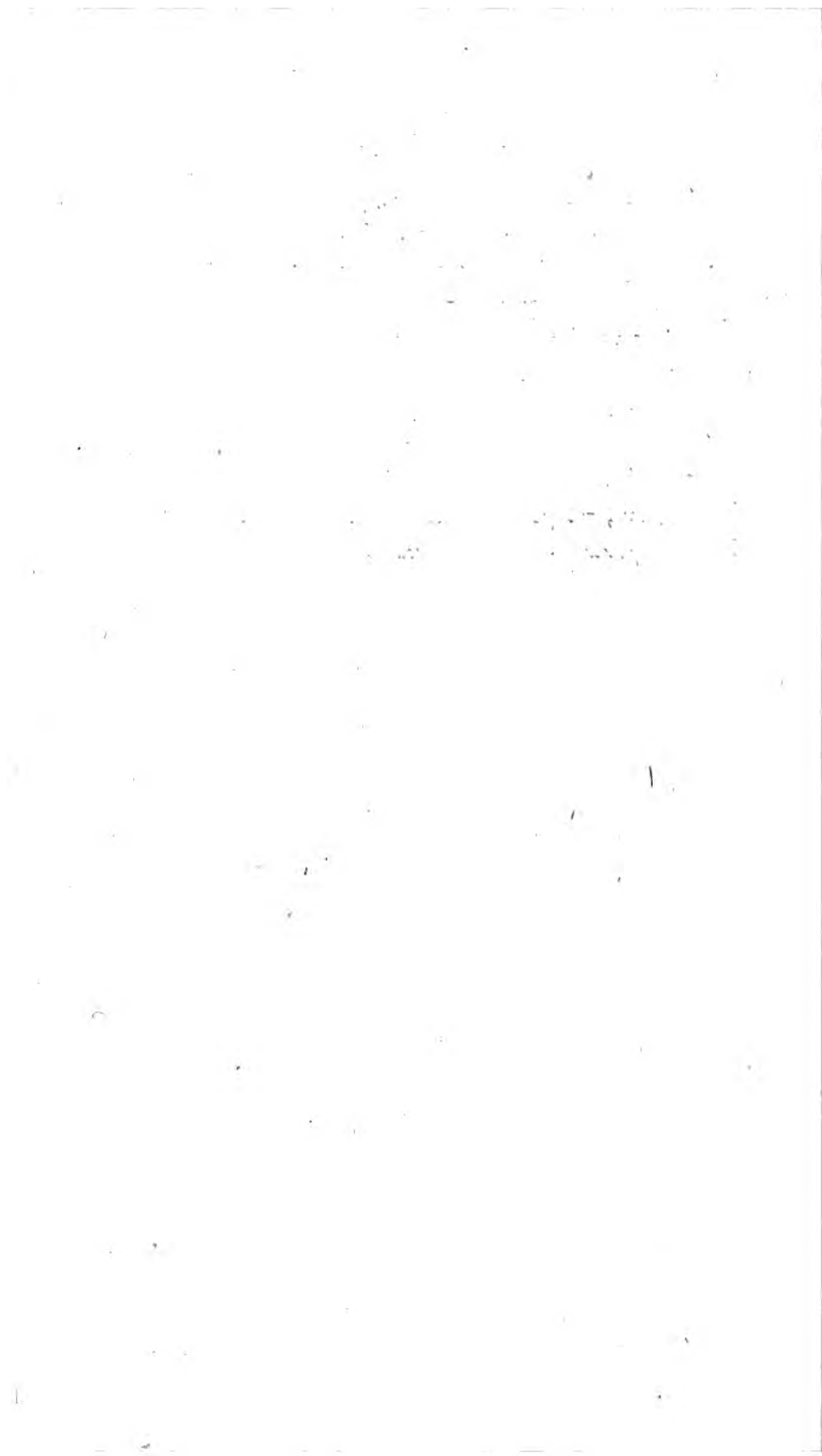
- 525 Τὴν πόρταν σου ῥωμάνιζε, καὶ ἄς κεῖται στὸν πυλῶνα.
 Τὸν δέ γε Δοχιάριον ἡσύχως παραγγέλλει,
 Λέγει, ὅτι « Τὸν καλόγερον τὸν δεῖνα μὴν τὸν δώσης
 » Ἀπ' ὅλα τὰ διδόμενα συνήθως εἰς τὴν μέσσην·
 » Ἄλλ' εἶπερ καὶ πρστάζει σοι πολλάκις νὰ τὸν δώσης,
 530 » Ὡς νουνεχῆς καὶ φρόνιμος σὺ παραδίβαζέ τον,
 » Καὶ λέγε τον, Οὐ δὲν ἔχω, καρτέρησον ὀλίγον·
 » Καὶ μὴ νὰ πλήξη νὰ σφαγῆ, μὴ νὰ τὸν πιάσῃ ὁ σρόφος,
 » Καὶ λυτρωθοῦμέν τον γοργόν, διὰ νὰ μὴ παραψάλλη. »
 Καὶ καθεξῆς τοὺς ἅπαντας ὁμοίως παραγγέλλει
- 535 Τοῦ πράττειν πάντα, Δέσποτα, τὰ τῆς οἰκειᾶς γνώμης.
 Εἰ δὲ πολλάκις στερεὸς ὁ Μοναχὸς τυγχάνει,
 Καὶ φέρει ταῦτα νουνεχῶς καὶ μετ' εὐχαριστίας,
 Πρόσχες ποιμένος, Δέσποτα, δευτέραν πανουργίαν.
 Ὁ κέκτηται προάσειον μικρότερον τῶν ἄλλων,
 540 Πρὸς ὀλιγούτζικον καιρὸν ἐκεῖ τὸν ἀποσέλλει·
 Καὶ τοῦτο δὲ μηχανικόν, ἵνα τὸν παρεκβάλῃ·
 Καὶ ἀπέκει τὰ τὸν πολεμεῖ, καὶ ἀπέκει τὰ τὸν κἀμνει,
 Μόνος Θεὸς ἐπίσταται καὶ ὁ Μοναχὸς ἐκεῖνος.
 Εἰ δὲ πολλάκις συμβουλήν τῶν Μοναχῶν οἱ πλείους
 545 Ποιήσωσι, καὶ δράμωσι πρὸς σὲ τὸν Βασιλέα,
 Τὸν Μανουὴλ τὸν Κομνηνόν, τὸν τῆς πορφύρας γόνον,
 Τὸν πύργον τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Δύσεως τὸ δόρυ,
 Τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν χηρῶν πατέρα καὶ προσάτην,
 Καὶ κλῆσιν νῦν βασιλικὴν καλῶς ὀχυρωθῶσιν,
 550 Πόσα λοιπὸν σημειώματα καὶ λύσεις τοῦ σοῦ κράτους,
 Τὸ τυπικόν τοῦ κτήτορος ἰσχύσουσιν ἀνῦσαι;
 Ὡσπερ αὐτὸς ὁ λογαρᾶς ἀτζαλοπεριπάτης,
 Ὁ πουλιτζίζης, ὁ πτωχὸς, ὁ λερομενοσόλης.
 Ποῦ με φελοῦν ὅτι ἔμαθα καμπόσα γραμματίτζια,

- 555 Καὶ περπατῶ καὶ πρασαιτῶ , καὶ φύλην οὐ λαμβάνω ,
 Καὶ φαίνονται καὶ οἱ σάρκες μου , καὶ ὁμοιάζω νυκτοκλέπτης ,
 Ξυραφιστῆς κακότυχος , ἀπορουχοσυνάχτης ,
 Καὶ τζαντζαλιαρουτζούριχος ἀπὸ τὸ δημοκ . . .
 Καὶ πάντοτε κλονίζομαι καὶ θλίβομαι καὶ κλαίω ,
- 560 Γυμνοποδῶν , ῥακενδυτῶν , πεζοπορῶν , δουλεύων ,
 Καὶ φέρων ἅπερ εἶρηκα τῷ Κράτει σου πολλάκις ;
 Ἄλλ' ὦ μικρὸν , Θεόσεπτε , τὰς ἀκόας σου πρόσχες ,
 Ὅπως νὰ μάθῃς ἀκριβῶς καὶ περὶ τῶν νοσούντων .
 Ἄν ἀρρώσῃσῃ Ἡγούμενος , ἢ πόνος τὸν κρατήσῃ ,
- 565 Κράζει γοργὸν τοὺς ἰατροὺς , τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα .
 Ἔρχονται βλέπουσιν εὐθὺς , κρατοῦσι τὸν σφυγμὸν του ,
 Θωροῦσι καὶ τὰ σκύβαλα μετὰ τοῦ ἡελίου .
 Λέγουσιν , Ποῖσε τὰ καὶ τὰ , καὶ ἄς γένη τόδε τόδε ,
 Καὶ ἄς φέρουσι συλίγουρδον , καὶ ἄς βάλουσιν ἀπέσω ,
- 570 Καὶ σύντομον ἄς γένηται τοιαύτη ἰατρεία .
 Ὁ μὲν ὑπάγει σάγοράν ἰατρικῶν σπερμάτων ,
 Ἄλλος ὁρᾶται εἰς πέραμαν , ἄλλος εἰς τὰν γενεῖου .
 Σπουδάζουσι νὰ εὕρωσι βατόπουλα , ψησία ,
 Φιλομηλίτζας τρυφεράς , κωβίδια , γαλέας .
- 575 Γοργὸν τὰ μαγειρεύουσιν σὺν πάσαις ἀρτυσίαις ,
 Ὁ μὲν τὸ σαχαρόθερμον , ἄλλος δὲ τὸ δροσάτον ,
 Ἄλλος φροντίζει τὸ χυλὸν , διὰ τὴν ἀθρεψίαν ,
 Καὶ πάλιν ἄλλος ἔτοιμος κνήθει τὴν κεφαλὴν του ,
 Ἐτεροὶ δὲ τοὺς πόδας του μεθ' ἡσυχίας τρίβουν .
- 580 Προσάσσει δὲ καὶ δίδουσιν τοὺς ἰατροὺς πλουσίως ,
 Διὰ νὰ τοὺς ἔχη πάντοτε ἀόκνως , ἂν νοσήσῃ .
 Δότε τὸν ἰατρὸν κρασίον κὰν δεκαπέντε ἀγγεῖα ,
 Τὸν δ' ἄλλον δὸς νομίσματα κὰν δέκα μανολάτα .
 Καὶ καθεξῆς τοὺς ἅπαντας μετ' ἐξουσίας δίδει .

- 585 Εἰ δ' ἀρρώσῃσει Μοναχός, ἢ πόνος τὸν κρατήσῃ,
 Ἄτος του γίνεται ἰατρὸς, καὶ τάδε παραγγέλλει·
 » Ἡμέρας τρεῖς ἀφήτε τον, καὶ νησικὸς ἄς κείται·
 » Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν, ὧν εἶπον,
 » Ψυχίζας ζεματίσετε μικρὰς εἰς τὸ πινάκιν,
 590 » Καὶ ψήσετε μικρούτζικον κεφάλιν κρομυδίτζιν,
 » Καὶ βάλετε λιγούτζικον ἐλάδιον νὰ μυρίση,
 » Καὶ φλισκουνίτζιν ὀλιγὸν διὰ τὴν εὐωδίαν.
 » Εἰ δὲ διψήσῃ, δότε τον νερούτζικον ὀλίγον,
 » Καὶ πάλιν ἐξαφήτε τον ἄλλας καὶ τρεῖς ἡμέρας. »
- 595 Σὰν νάμαθεν ἐξάπαντος ἀπὸ τοῦ Ἱπποκράτους.
 Ἴδες πανάρισον ἰατρὸν, ἴδες λαμπρὸν τεχνίτην;
 Διέβη τὸν Νεκτάριον, διέβη τὸν Κανίκλην,
 Διέβη τὸν Ἀέτιον, αὐτὸν τὸν Ἱπποκράτην.
 Νὰ σὲ ἰατρεύσῃ, Δέσποτα, νὰ σὲ τὸν προξενήσω·
- 600 Νὰ μὴν φοβᾷς εἰς ποταμὸν ξερὸν νὰ κινδυνεύσῃς,
 Σκυλὸν ποτὲ ψοφιάρικον νὰ γέρῃ νὰ σὲ δάκῃ.
 Εἰ δὲ καὶ γράφω περισσά, καὶ τοὺς λόγους μηκύνω·
 Καὶ δῆλα πάντα καθισῶ τῷ Κράτει σου τῷ μέγα,
 Καὶ ἡ κοιλία μου ἐξάρωσεν ἀπὸ τῆς ἀφαγίας,
- 605 Ἀπὸ τὸ κυμινόθερμον ὅλως ὑδροπιμιάσα,
 Ἐκ τὰς πολλὰς ἐβλάβησαν δουλείας τὰ νεφρά μου.
 Κουρτέσης δ' αὖθις ὑπ' αὐτῶν καλούμενος πολλάκις,
 Ὀλόγυμνος ἀπέμεινα διὰ τὴν ὄνειδισίαν,
 Ἀφῆκα καὶ τὰ μαλακὰ στρώματα νὰ κοιμοῦμαι,
- 610 Τὰ ὄσέα μου συνετρίβησαν ἀπὸ ξηροκοιτίας.
 Εἰς τὸν χορὸν ποῦ ψάλλομεν φοβούμενος πολλάκις,
 Ἐπόνεσα τὸν γούργουρον ἐκ τῆς πολυφωνίας,
 Τὰ γόνατά μου σφένησαν ἀπὸ τὰς μετανοίας,
 Τὰ μμάτιά μου ἐξηράνθησαν ἀπὸ τῆς ἀγρυπνίας,

- 615 Τὰ δόντια μου ἐσπαράχθησαν ἀπὸ ξηροφαγίας,
 Καὶ τὰ μαλίτζιά μου ἔπεσαν ἀπὸ τὴν ἀλουτζίαν.
 Ἐδε καρβούνια, Δέσποτα, καὶ θλίψεις τὰς βασιλεύω.
 Καὶ τίς οὐκ οἰκτειρήσει με τὸν κακοδικημένον;
 Οὐδ' ἄπερ εἶπον χαλεπὰ ἔλευθερίαν δίδουν.
- 620 Ἄλλ' ὦ πορφύρας βλάσημα, Παντάναξ τροπαιοῦχε,
 Καὶ τεῖχος ἀπροσμάχητον τῆσδε τῆς Βυζαντίδος·
 Αὐτὰ λοιπὸν, ὡς εἶρηκα τῷ Κράτει σου, μὴ φέρων,
 Ἐκὼν ἐξέρχομαι Μονῆς ἐκ τῆς τοῦ Φιλοθέου,
 Δι' ἃς ἐξεῖπον ἄνωθεν πανπλείους τὰς αἰτίας,
- 625 Καὶ πρὸς τὴν σὴν κατέφυγα μεγάλην βασιλείαν.
 Ἀφ' οὔτου γὰρ ἐκέρδησας ταύτην Θεοῦ βουλήσει,
 Οὐκ ἔστησας τὰς χεῖράς σου ποσῶς εἰς τὸ δίδόναι
 Καὶ Μοναχοὺς καὶ κοσμικοὺς, καὶ γέροντας καὶ νέους.
 Καὶ πάντες ἐπαγγέλλονται σκιρτῶντες, εὐφημοῦντες,
- 630 Τῶν σῶν ἐπαπολαύοντες μεγάλων δωρημάτων.
 Ἄρτι δὲ πρόσχες καὶ εἰς ἐμὲν σενούμενον, πινόντα,
 Τὸν Ἰλαρίωνα τὸν σὸν δούλον οἰκτρὸν καὶ πένην,
 Οὐ γὰρ ὑπέρογκα ζητῶ, Δέσποτα σφεηφόρε,
 Νὰ λάβω σὺν τῇ ζήτησιν εὐθύς καὶ ἀτιμίαν.
- 635 Ψωμῖν ζητῶ τῷ Κράτει σου καλὸν κοματοπούλιον,
 Εἰς ἣν ἡ Βασιλεία σου Μονὴν μὲ παραπέμψης.
 Ἐπειδὴ καὶ προβάλλομαι μεσίτην τε καὶ πρέσβυν,
 Ὡς πρὸς τὴν Βασιλείαν σου, Γεώργιον τὸν μέγαν,
 Τὸν ἐν πολέμοις ὄντα σοι καλὸν συνοδοιπόρον,
- 640 Εἰς τούτου τὴν Μονὴν ζητῶ ἐκεῖ κατατεθεῖναι.
 Ὡς γὰρ Χριστὸς ἐρύσατο Πέτρον ἀπὸ θαλάσσης,
 Καὶ Ἰωνᾶν διέσωσε τοῦ ἀβυσσίου κήτους,
 Καὶ τρεῖς παῖδας διέσωσε πυρὸς ἑπταπλασίου,
 Οὕτω καὶ σὺ με, Δέσποτα, τὸν ἄθλιον καὶ πένην

- 645 Τῶν δυσχερῶν ἀπάλλαξον δεινῶν μηχανημάτων,
ὧνπερ κατεῖπον ἄνωθεν λεπτομερῶς ὁ τάλας,
Καὶ δίδου μοι τὴν ἅπασαν αὐτῶν ἐλευθερίαν·
Ποθῶ καὶ γὰρ, ὦ Δέσποτα, τῷ Κράτει σου προθύμως,
Ὡς δοῦλός σου ἀνάξιτος τολμήσας ἐδεήθην·
- 650 Μὴ ἀποτύχω, Δέσποτα, τῆς ἰκεσίας ὅλως,
Ὡς ἂν καὶ ἐκτενέστερον ἐκ καρδίας ἐκπέμπων
Ἵπὲρ τοῦ κράτους σου εὐχὴν πρὸς τὸν ἄνακτα κτίσῃν,
Ἴνα σοι καὶ αἰείζων παρέξῃ βασιλείαν,
Τὴν ἄληκτον, τὴν μένουσαν, τὴν μετὰ τῶν ἡδίστων.
- 655 Πατρὶ, υἱῶ, καὶ πνεύματι δόξα, καὶ πάλιν δόξα.
-

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Α΄.

ΣΤΙΧΟΙ Θεοδώρου τοῦ Πτωχοπροδρόμου, πρὸς τὸν βασιλέα, κύριον Μανουὴλ τὸν Κομνηνόν.] Ἐκ ΔΓ, τοῦ ἀντιγράφου σημειωμένου μετὰ τὸν ἀριθμὸν 382, ἀντὶ τοῦ, ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, τὸ ὁποῖον μόνον εὑρίσκεται εἰς τὸ ἄλλο ἀντίγραφον, σημειωμένον 1310.

ΣΤΙΧ. 3, ὙΠὸ τὴν σκέπην κ. τ. λ.] Τὸ ἄλλο ἀντίγραφον φέρει τὸν σίχον οὕτως·

Τῆ σκέπῃ τῶν χρυσέων σου προσέρχομαι πτερύγων.

ΣΤΙΧ. 5, Σῆς ἀνακρατορίας.] ΔΓ, τῆς σῆς ἀνακρατορίας. Πιθανώτερον ὅμως ἔκρινα τὸ βαρβαροσύνητον, ἀνακρατορίας, ἀπὸ τὸ, ἀναξ, καὶ τὸ, κράτος·

ΣΤΙΧ. 6—55, τοὺς πενήκοντα τούτους σίχους ἐπῆρα ἀπὸ τὸ 382 ἀντίγραφον, ἀντὶ τῶν ὁποίων τὸ 1310 ἀντίγραφον ἔχει τρεῖς μόνους τοὺς ἐξῆς·

Ὅρμος σὺ γὰρ ὁ γαληνὸς πάντων τῶν ἐν ἀνάγκαις.

Καὶ μὴ μὲ κλείσης ἀκοὰς τὰς βασιλικωτάτας,

Μηδὲ σὸν ἀποστρέψῃς με δούλον κατησχυμένον.

ΣΤΙΧ. 12, ΤῶΝ ἈΛΜΥΡῶΝ ΦΡΟΝΤΙΔῶΝ.] Ποιητική, ἀξεία, καὶ σοφωτέρου αἰῶνος ἀξία μεταφορά. Οὕτως ὠνόμασεν ὁ Πλάτων (Νομ. Δ, σελ. 705) τὴν Θάλασσαν, Ἀλμυρὸν καὶ πικρὸν γειτόνημα, ὄχι διὰ τὴν φυσικὴν αὐτῆς ἀλμυρίαν, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς γεννώμενα κακὰ εἰς τοὺς πλησίον τῆς κατοικοῦντας.

ΣΤΙΧ. 16, ΡΗΓΗΝΑΡΧῶΝ.] Βαρβαροσύνθετος λέξις ἀπὸ τὸ Ἄρχων, καὶ τὸ Λατινικὸν Ρήξ (Rex), σημαῖνον κυβερνήτην, ἄρχοντα, βασιλέα. Ἀπὸ τὴν Αἰτιατικὴν (Regem) ἐμόρφωσεν ἡ χυθθαία συνήθεια τὴν ὀνομαστικὴν, ὁ Ρῆγας.

ΣΤΙΧ. 19, Τῷ Γένει τῷ τοῦ Κράτους σου.] Ἦτο γραμμένον χωρὶς νόημα, Τῷ γόνῃ τὸ τοῦ κράτους σου (πλὴν ἂν ἦτο σφάλμα ἀντιγραφείως, ἀντὶ τοῦ Τῷ γόνῳ Τῷ κ. τ. λ.). Ἀπὸ τὸ Γένος καὶ τὴν Πορφύραν ἦτο σύνθετον, τὸ Πορφυρογέννητος, ἐπίκλησις τῶν Γραικορωμαίων Αὐτοκρατόρων, ἐκείνων ἐξαίρετως, ὅσοι ἐγεννῶντο ἀπὸ ἐλάμβανεν ὁ πατήρ τὴν βασιλείαν (Ἰδ. Δουκαγγ. σελ. 1207). διότι τότε ἐγεννῶντο ὄχι μόνον ἀπὸ πατέρα ἐνδυμένον πορφύραν, ἀλλὰ καὶ εἰς οἶκημα τοῦ Παλχτίου, τὸ ἰδίως ὀνομαζόμενον Πορφύραν, διωρισμένον ὡς λέγει Ἄννα ἡ Κομνηνὴ (Βιβλ. ζ', σελ. 166), θεία τοῦ Μανουὴλ τούτου, εἰς τοὺς τόκους τῶν βασιλισσῶν· « Τὴν » βασιλίδα κατὰ τὸ ἀφωρισμένον πάλαι ταῖς τικτούσαις τῶν βασι- » λίδων οἶκημα ἐπὶ ταῖς ὠδίσειν εὐρηκῶς· Πορφύραν δὲ τοῦτο οἱ » ἀνέκαθεν ὀνομάζουσιν, ἐξ οὗ καὶ τὸ τῶν Πορφυρογεννήτων ὄνομα, » εἰς τὴν οἰκουμένην διέδραμεν. » Ἄλλου πάλιν ἡ αὐτὴ Ἄννα (Βιβλ. ζ', σελ. 190) λέγει, ὅτι οὕτως ὠνομάσθη τὸ οἶκημα, διότι καὶ τὸ ἔδαφος καὶ οἱ τοῖχοί του ἦσαν ἀπὸ μάρμαρα πορφυρᾶ. Ἄλλοι δὲ ἄλλως ἐξηγοῦσι τῶν Πορφυρογεννήτων τὴν ὀνομασίαν. Ὅπως ἂν ἦναι, τὰ νόημα τοῦ Πτωχοπροδρόμου, φαίνεται τοῦτο· Διὰ τὸ πορφυρογέννητον τῶν Κομνηνῶν γένος, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὴν νέαν καὶ χρυσὴν τοῦ Κωνσταντίνου Ρώμην τέσσαρες ἀνακτας καὶ Αὐγούσους, θελεῖς κηρυχθῆναι καὶ κράτος τῶν τεσσάρων μερῶν τῆς γῆς. Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀνακτες, ἀδιακόπως εἰς μετὰ τὸν ἄλλον βασιλεύσαντες, ἦσαν, πρῶτος, ὁ πρῶτος Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὅστις συνεργῶντος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰσαακίου ἐσέφησεν ἀδίκως τῆς βασιλείας τὸν εὐεργέτην καὶ φίλον αὐτῶν, Νικηφόρον τὸν Βοτανειάτην· δεύτερος, Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, υἱὸς τοῦ Ἀλεξίου· τρίτος, ὁ Μανουὴλ οὗτος, υἱὸς τοῦ Ἰωάν-

νου· τέταρτον καταριθμεί ὁ ποιητής, ἂν καὶ ὄχι ἀκόμη βασιλεύσαντα, τὸν υἱὸν τοῦ Μανουὴλ, τὸν δεῦτερον Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν.

ΣΤΙΧ. 21, ΑΥΤΟΪ.] Ἐγράφετο κακῶς, Αὐτός.

ΣΤΙΧ. 22, ΠΑΝΤΩΣ.] Ἐγράφετο κακῶς, Πάντας. Τὸ δὲ νόημα, Αὐτὸ τὰ τετραύγουςον, ἢ τετραυγουςόμορφον, ἤγουν ὁ πάππος, ὁ πατὴρ σου, σὺ, βασιλεύσαντες εἰς μετὰ τὸν ἄλλον συνεχῶς, καὶ τέταρτος ὁ μέλλων νὰ βασιλεύσῃ υἱός σου, παραξένουν τὴν τετραμερίαν, τουτέστι τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ Σταυροῦ. Παραβολὴ βάρβαρος, γελοιώδης, οὐδὲ πολλὰ χριστιανική.

ΣΤΙΧ. 24, ΚΑΤΑΚΡΑΤΗΣΑΣ.] Σφάλμα γραφικόν, ἀντὶ τοῦ, Κατεκράτησας, ἢ ἴσως τοῦ, Κατακρατήσεις. Ἐὰν τοῦτο, τὸ νόημα ἦναι, Τὸ γένος τῶν Κομνηνῶν τότε θέλει ὑποτάξῃν τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ κόσμου, ὅταν ὁ τέταρτος Αὐγουςος ὁ Πορφυρογέννητος, Ἀλέξιος ὁ υἱός σου σὲ διαδεχθῇ.

ΣΤΙΧ. 26, ΤΕΤΡΑΥΓΟΥΣΤΕ.] Ἴσως ἦτο Τριαύγουςε. Τούλαχισον τὸ νόημα εἶναι, Ὅμως δὲ σὺ ὁ τρίτος Αὐγουςος καὶ Πορφυρογέννητος ἐκ τῶν Κομνηνῶν, συνεργὸν ἔχων τὴν ἀγίαν Τριάδα, διοικεῖς κραταιῶς τὰ σκῆπτρα τῆς μοναρχίας, καὶ πρὶν βασιλεύσῃ ὁ υἱός σου Ἀλέξιος ὁ τετραύγουςος, ἤγουν ὁ μέλλων νὰ ὀνομασθῇ τέταρτος Κομνηνὸς Πορφυρογέννητος. Ὁ ποιητὴς μας εἶχε χρεῖαν τοῦ Σταυροῦ, διὰ τοὺς τέσσαρας Κομνηνοὺς Πορφυρογεννήτους· ἀλλ' ἀπ' αὐτοὺς ὁ τέταρτος, δὲν ἦτον ἀκόμη βασιλεύς. Ὄθεν, θέλων ἐξαιρέτως νὰ ἐγκωμιάσῃ τὸν βασιλεύοντα Μανουὴλ, ἐπενόησεν ἄλλο παράδειγμα, τῆς Τριάδος, τὴν ὁποίαν παρίστανεν ὁ Μανουὴλ μὲ τοὺς ἀποθανόντας δύο, Ἀλέξιον τὸν πάππον, καὶ Ἰωάννην τὸν πατέρα του. Πόσον ἀρμόδια καὶ σοφὰ εἶναι τοιαῦτα παραδείγματα, δὲν εἶναι χρεῖα νὰ τὸ δεῖξω.

ΣΤΙΧ. 30, ΤΟ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.] Ἦγουν εἰς τοὺς χρόνους μας. Ἴσως ἦτο γραμμένον, Τί καθ' ὑμῶν, ἤγουν καθ' ὑμῶν τῶν Κομνηνῶν.

ΠΕΡΙΘΡΑΓΘΗΝΩΣΙ.] Γραφικὸν ἀμάρτημα· ἴσως ἦτο Περιθρασυνομασι. Δὲν εἶν' ἄτυχος λέξις τὸ Περιθρασύνομαι.

ΣΤΙΧ. 31, ΝΕΥΣΗΣ.] Ἦτο κακὰ γραμμένον, Νεύσας.

ΣΤΙΧ. 33, ΠΤΟΟΥΜΕΝΟΙ.] Ἐγράφετο σφαλμένα, Πτοούμενος.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΝ. Ἴσως ἦτο ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΝ, ἢ μᾶλλον ΣΥΓΚΑΥΣΙΝ, μεταφορικῶς, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ἐξῆς Κατακαῶσι.

ΣΤΙΧ. 36, ΔΑΝΤΟΝΙΣ.] Δέν ἐδυνήθην ἀκόμη νά μάθω, τίς ἦτον οὗτος ὁ Δαντόνις.

ΜΕΛΙΑΣ. Κατά τὸν Κίνναμον (Ἱστορ. Βιβλ. 5', 11, καὶ 12), ὁ Μελίας ἦτον Ἀρμένιος τὸ γένος· διεδέχθη τὸν ἀδελφόν του Γερόζην εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Κιλικίας.

ΣΤΙΧ. 37, ΝΟΥΡΑΔΙΝΟΣ.] Οὗτος, κατά τὸν αὐτὸν Κίνναμον, ἦτο Σατράπης τῆς Βερρούιας. Καὶ αὐτὸς, καὶ ὁ Μελίας ἐκίνησαν πόλεμον κατὰ τοῦ Μανουήλ.

ΣΤΙΧ. 38, ΝΕΕΜΑΝ.] Ὁ Νεεμάν ἦτον Ἡγεμὼν Δαλματίας Σκλαβούνος, τὸν ὅποῖον οἱ Δαλμαῖται ὠνόμασαν Νεμαγνάμ (Nemagnam)· Ἐξεστράτευσε κατ' αὐτοῦ ὁ Μανουήλ κατὰ τὸ 1167 ἔτος. Ἀκούσας μόνον τὴν ἐκστρατείαν ὁ Νεεμάν ἐφοβήθη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον ἐζήτησε κ' ἔλαβε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν βασιλέα (ἴδ. Du Cange, Histor. Byzant. Famil. Byzantinæ, p. 285).

ΣΤΙΧ. 41, Τῶν καταποντιζόντων, κ. τ. λ.] Σημείωσε τὸν σολοικισμόν, Καταποντιζόντων φροντιδῶν. Κατωτέρω (σίχ. 347) εὐρίσκομεν ὁμοίως, Λέγων, ἀντὶ τοῦ Λέγουσα.

ΣΤΙΧ. 42, ΣΥΝΤΟΜΩΣ.] Ποιητὴς καλῆτερός τοῦ Πτωχοπροδρόμου ἤθελεν εἰπεῖν Συντόμως.

ΣΤΙΧ. 47, Ἡρχομένην.] Οὕτως ἔγραψα ἀντὶ τοῦ Ἡρχόμενῃν, κινήσεις ἀπὸ πολλά ἄλλα παραδείγματα τοῦ ποιητοῦ μας, ὅσας μετατοπίζει τοὺς τόνους διὰ τὸν ρυθμὸν τοῦ σίχου. Ὁμοίως μετ' ὀλίγον (σίχ. 49) γράφει Προνοία καὶ ὄχι Πρόνοια.

ΣΤΙΧ. 56, Ἀπὸ μικροῦ.] ΔΓ, Ἀπὸ μικροῦ. Ἡ πρώτη ὅμως εἶναι ἡ γνησία· ὡς καὶ εἰς τὸ ἐξῆς (σίχ. 380) θελεῖ εἰπεῖν Ἀπὸ παποτερόθεν. Μιμεῖται δηλαδὴ τὸ Ἐξ οὐρανόθεν τοῦ ἀμιμήτου Ποιητοῦ (Ἰλιάδ. 9', 19).

ΣΤΙΧ. 57, Φελέσης.] Ἀντὶ τοῦ Ὀφελήσης. Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν λέγομεν Φελέῃ ἢ Δέν φελέῃ, ἤγουν εἶναι ἢ δέν εἶναι χρῆσιμον, μέ διπλοῦν νεωτερισμόν, τὴν ἀφαίρεσιν δηλαδὴ τοῦ ἀρχικοῦ σοιχείου, καὶ τὴν μετάθεσιν τοῦ ῥήματος ἀπὸ τῆς πρώτης εἰς τὴν δευτέραν τῶν περισπωμένων, ἣτις θεωρεῖται καὶ εἰς ἄλλα πολλά ῥήματα, οἷον Ἀκολουθαῖ, Ζηταῖ, Πολεμαῖ. Ἡ σημασία ὅμως εἶναι Ἑλληνική· παραδείγματος χάριν, τοῦ Ξενοφῶντος τὸ « Τί σοι ὄφελος ὦν » ἔμαθες » ὁ Πτωχοπρόδρομος, εἰς τὴν πτωχὴν του γλῶσσαν καὶ ποίησιν, ἤθελε τὸ μεταγλωττίσειν, Τί σε φελοῦν ὅσα μαθες· καὶ τὰς

φράσεις, Οὐδὲν ὄφελος τούτου, ἢ Ἄνωφελές ἐστι τοῦτο, ἤθελε τὰς μεταποιήσῃν εἰς τὸ, Δέν φελᾶ τίποτε, ἢ, Εἶναι ἀνωφέλετον, ἢ ἀνωφέλευτον. Τὸ πρῶτον (φελᾶ) εἶναι, Ὀφέλει, τὸ δεύτερον, (Ἄνωφέλητον) ἀπὸ τὸ Ὀφέλεω, καὶ τὸ τρίτον (Ἄνωφέλευτον) ἀπὸ τὸ Ὀφέλεύω. Οὕτως ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ, Τυραννέω καὶ Τυραννεύω, καὶ Νόσημα (ἀπὸ τὸ Νοσέω) καὶ Νόσευμα (ἀπὸ τὸ Νοσεύω).

ΣΤΙΧ. 59 καὶ 60, Καὶ τώρα (βλέπεις) γέγονεν χρυσοπτερνιστηράτος, Ἄλογοτριπλοντέληνος καὶ παχυμουλαράτος.] Ἄντι τῶν δύο σίχων τούτων, τὸ 382 ἀντίγραφον ἔχει μόνον ἓνα, τὸν ἐξῆς:

Καὶ τώρα ἐν διπλοεντέληνος καὶ παχυμουλαράτος.

ΧΡΥΣΟΠΤΕΡΝΙΣΤΗΡΑΤΟΣ λέγεται ὅστις ἔχει χρυσᾶ πτερνισήρια, διὰ νὰ κεντᾶ τὸ ἄλογον. Πρῶτος βαρβαρισμὸς εἶναι ἡ τροπὴ τοῦ π̄ εἰς τὸ φ̄, ὁ ὁποῖος συνειθίζεται καὶ εἰς τὸ Βαφτίζω, Φταίγω, Φτωχὸς, καὶ ἄλλα πάμπολλα. Δεύτερος ὁ σχηματισμὸς εἰς ᾠτος, τὸν ὁποῖον ἐκερδήσαμεν ἀπὸ τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν, μιγμένην μετὴν Ἑλληνικὴν εἰς τὸν καιρὸν τῆς Γραικορωμαϊκῆς βασιλείας. Εἰς τὸ ἐξῆς θελομεν εὐρεῖν εἰς τὸν ποιητὴν μας, Ἀμυγδαλάτος, Δαμπροπαυκαμισάτος, Μορφοπροσωπάτος, Μαυροτριχαράτος, Γεμάτος· περὶ τῶν ὁποίων ἴδε τὰ κατωτέρω (εἰς στίχ. 130) καὶ τὰ ἄλλου (Πλουτάρχ. Μέρ. Β', σελ. 377) σημειωμένα.

ἌΛΟΓΟΤΡΙΠΛΟΝΤΕΛΗΝΟΣ. Ἡ σύνθεσις εἶναι ἀπὸ τὸ Ἄλογον, Τριπλοῦν, καὶ τὸ Ἄντελήνα (Antelena, παράγωγον τοῦ Antella ἢ Antela τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ) τὴν ὀνομαζομένην καὶ Ἐμπροσθελήναν. Ἐσήμαινε τὸν περὶ τὸ σῆθος τοῦ ἀλόγου περιεκείμενον λῶρον, διὰ νὰ κρατῇ τὴν σέλλαν, τὸν ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ Σθηθισῆρα (portail, Τουρκισί, Σινεμπένθ). Ἐξεναντίας, ὁ ὀπισθεν τῆς σέλλας κατερχόμενος καὶ κρατῶν τὴν οὐρὰν λῶρος ἐλέγετο, Ὄπισθελίνα, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Postilena, καὶ Ὄπισθία (χυδ. Πιστιά, croupière, Τουρκ. Κουσκούν). Σήμερον ὀνομάζεται Καπουλοδέτης (Δουκάγγ. σελ. 1048).

ἌΛΟΓΟΝ ὀνομάζομεν τὸν Ἴππον, κατὰ ἀντονομασίαν, διὰ τὴν ἐξοχὴν τοῦ ζώου, ἢ καὶ διὰ τὴν πλειοτέραν παρά πολλῶν ἄλλων ζώων χρῆσιν καὶ συνήθειαν, ὡς ὀνομάζομεν καὶ Πετεινὸν (coq) τὸν Ἀλέ-

κτορα, καὶ ὄρνιθαν (roule) τὴν Ἀλεκτορίδα. Ἡ χρῆσις εἰς τοιαύτην σημασίαν εἶναι παλαιά· « Ἀπώλεσαν . . . ἸΠΠΑΓΩΓΟΥΣ καὶ πλοῖα » ἕτερα, τριακόσια. Ἀπὸ δὲ Καμαρίνης ἕως Παχύνου τὰ σώματα » καὶ τὰ ἌΛΟΓΑ καὶ τὰ ναυάγια ἔκειντο. » (Διοδώρ. Σικελ. Ἐκλογ. Βιβλ. XXIII, σελ. 505). Τῆς δὲ ὄρνιθος ἢ χρῆσις εἶναι ἀρχαιοτέρα καὶ τοῦ Διοδώρου· ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς Μένανδρος, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἀθήναιος (Βιβλ. θ', σελ. 373), ὠνόμασεν ὄρνιθας τὰς ὁποίας καὶ σήμερον ὀνομάζομεν οὕτως.

ΠΑΧΥΜΟΥΛΑΡΑΤΟΣ ἢ (ὡς τὸ ἄλλο ἀντίγραφον) ΠΑΧΥΜΟΛΑΡΑΤΟΣ. Φανερόν ὅτι ἡ λέξις (μὲ τὸν αὐτὸν ἀνωτέρω σημειωθέντα βαρβαρισμὸν τοῦ *ατος*) σημαίνει τὸν καθήμενον ἐπάνω εἰς παχὺ μουλάριον.

ΜΟΥΛΑΡΙΟΝ. (Ἕλληνησι, Ὀρεὺς ἢ Ἡμίονος). Λέξις βάρβαρος, ἀπὸ τῶν Λατίνων τὸ *Mulus*, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ, ἂν πισεύσωμεν τὸν Οὐόσσιον, παράγεται ἀπὸ τὸ *Μόλος* (ὁ κόπος), διὰ τὸ φερέπον καὶ πολύπονον τοῦ ζώου.

Ἄντι τῶν προγραμμένων δύο σίχων (59 καὶ 60) τὸ ἄλλο ἀντίγραφον φέρει ἓνα μόνον (ὡς εἶπα) τὸν ἐξῆς,

Καὶ τῶρα ἔΝΙ διπλοεντέληνος καὶ παχυμολαράτος.

ΔΙΠΛΟΕΝΤΕΛΗΝΟΣ. Φανερόν ὅτι σημαίνει τὸν ἔχοντα διπλὴν Ἄντελήναν· ἀλλὰ τὸ ἀξιώτερον σημείωσεως εἶναι τὸ :

ἔΝΙ. Ἀπὸ τοῦτο πρῶτον ἐγεννήθη τὸ ἔνε, (εὕρισκόμενον καὶ εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον καὶ εἰς ἄλλους συγχρόνους αὐτοῦ συγγραφεῖς, καὶ συνειθιζόμενον ἀκόμη σήμερον εἰς πολλοὺς τῆς Ἑλλάδος τόπους), καὶ τελευταῖον τὸ εἶναι. Ἴδε τὰς ἐξῆς σημειώσεις (σίχ. 116).

ΣΤΙΧ. 61, ὄΝΤΑΝ.] Ἄντι τοῦ ὄταν (τοῦ ἄλλου ἀντιγράφου) μὲ τὴν βάρβαρον προσθήκην τοῦ *ν*, περὶ τῆς ὁποίας ἴδε τὰ κατωτέρω (σίχ. 127) σημειωμένα.

ΕΜΑΘΑΝΕΝ.] Ἀπὸ ἐνεσῶτα Μαθάνω, ἀντι τοῦ Μανθάνω, μὲ τὴν βάρβαρον ἀφαίρεσιν τοῦ αὐτοῦ *ν*, ἢ ὁποία καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας λέξεις συνειθίζεται, οἷον Ἀθίζω, Ξαθός, ἀντι τοῦ Ἀνθίζω, Ξανθός. Σήμερον λέγομεν Μαθαίνω, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ ῥήματα εἰς *ανω* τῶν παλαιῶν, προφέρομεν διὰ τοῦ *ανω*· οἷον Λαχαίνω, Λαθαίνω, Δαθαίνω, Τυχαίνω, Σταίνω, Αὐξαίνω, Παθαίνω, ἀντι τοῦ Λαγχάνω, Λαμβάνω, Λανθάνω, Τυγχάνω, Ἰστάνω, Αὐξάνω, Πανθάνω. Διότι καὶ τὸ τελευ-

ταῖον τοῦτο, Πανθάνω, ἢ ὡς κατωτέρω (σίχ. 372) τὸ γράφει ὁ ποιητής μας, Παθάνω, ἃν καὶ φαίνεται βαρβαρισμὸς τῶν Γραικορωμαίων, καθὼς εἰς τούτους τοὺς ἀνεκδότους στίχους (Στεφάνου τοῦ Σαχλήκη) :

Καὶ καθημέρα, Φρατζησκῆ, ἐσὺ θέλεις μανθάνειν
Τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ κακὰ, τὰ ποῖα θελεις πανθάνειν,

εὐρίσκεται ὁμως εἰς τὸν Ἐτυμολόγον (σελ. 566). Ὅτι δὲ καὶ ἡ κατάληξις *ανῶ* ἦτο πολαιὰ εἰς χρῆσιν, φαίνεται ἀπὸ τὸ Ὀλισθαίνω, Κερθαίνω, ἄλλα πολλά. Ἄν δὲν ἔλεγαν Μαθαίνω, εἶχαν ὁμως τὸ σύνθετον Ἀμαθαίνω.

ΣΤΙΧ. 62, ΜΑΚΡΗΜΙΤΗΚΑ.] ΔΓ, Μακρομήτικα· ὁ Δουκάγγιος, μὴ νοήσας τὸν σίχον, τὸν ἔγραψεν οὕτως ἀθλίως εἰς τὸ Λεξικόν του (λέξ. Μίτη) :

« Καὶ τώρα βλέπεις, φέρει τὰ μάκρη μίτη κάτου. »

Ὁ λόγος δὲν εἶναι περὶ τοῦ *Μακρο*, ἢ *Μακρη*· τοιαῦται ἀνωμαλῖαι τῆς συνθέσεως τῶν ὀνομάτων εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς, οἷον Βιβλιαγράφος καὶ Βιβλιογράφος, Πανταλέων καὶ Παντολέων, Κυνάμυια καὶ Κυνόμυια, Μυρικφόρος καὶ Μυριοφόρος. Τὸ σημειώσεως ἄξιον εἶναι ἡ Μύτις, ἢ κοινότερον Μύτη, τῆς ὁποίας ἡ πρώτη συλλαβὴ πρέπει νὰ γράφεται διὰ τοῦ *ϕ*. Μύτιν ἢ Μύτιδα ὠνόμαζαν οἱ πλαιοὶ ἐκεῖνο τὸ μέρος θαλασσίων τινῶν ζώων, τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ, ἢ ἐνόμισαν ὅτι ἀναλογεῖ μὲ τὴν ρίνα, ἢ τὸν μυκτῆρα τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς τὸ ἐσημείωσεν ὁ σύγχρονος τοῦ Πτωχοπροδρόμου Εὐστάθιος (εἰς Ἰλιάδ. ν', σελ. 950). Οἱ νέοι Ἕλληνας ἐμεταχειρίσθησαν ἔπειτα τὴν λέξιν καὶ διὰ τὴν ἀνθρώπινον ρίνα· διὰ τοῦτο εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον, « Μυσιᾶν » (ἴσ. γρ. Μυτιᾶν), ἀναπνεῖν κ. τ. λ. » ἐπειδὴ ἀναπνέομεν διὰ τῆς μύτης. Τὴν ἔλεγαν ἀκόμη καὶ Μούτην, διὰ διφθόγγου (Δουκάγγ. σελ. 930)· ὅθεν παράγεται καὶ τὸ χυδαιότατον Μούτζουνον (mu-seau), κατὰ τροπὴν τοῦ *υ* εἰς *ου*, καθὼς Οὔλη (lie), Φούσκα (vessie), ἀντὶ τοῦ Ὑλη, Φύσκη, καὶ τοῦ *ϕ* εἰς τὸ βάρβαρον τζ (καθὼς Τζιτζυρίζω καὶ Τζίντζικας, ἀντὶ τοῦ Τιτυρίζω καὶ Τέττιξ)·

καὶ αὐτὰ δὲ τῶν Γάλλων τὸ *Museau* (ζῶων τινῶν τὸ προέχον τῆς κεφαλῆς μέρος) ἄλλην παραγωγὴν πιθανὸν ὅτι δὲν ἔχει, παρά τὴν ἀπὸ τῆς Μύτης, ἐπειδὴ αὕτη εἶναι τὸ ἐπιφανέστερον καὶ πλείον ἐξέχον μέρος τοῦ προσώπου.

ΜΑΚΡΟΜΥΤΙΚΑ. Ὑποδήματα μὲ μύτας μακράς (*souliers pointus*), τὰ ὅποια φαίνεται ὅτι ἦσαν τότε εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀναμεταξὺ τῶν πλουσίων καὶ τρυφηλῶν καινοπρεπῆς ζολισμὸς, καθὼς ἦσαν εἰς τοὺς Παρισίους πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, καὶ ἀρχαιότερα κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην καὶ δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα, ὅτε τὰ ἀνόμαζαν *souliers à poulaines*, ἤγουν Ὑποδήματα Πολονικά (Ἴδε *BAYLE*, *Dictionnair. historiq. et critiq. tom. IX*, pag. 233 τῆς νέας ἐκδ.).

ΣΤΙΧ. 63, Αὐτὸς μικρὸς οὐδὲν ἶδεν τοῦ λουτροῦ τὸ κατώφλιον.] ΔΓ,

Αὐτὸς μικρὸς οὐδὲν εἶδε τὸ τοῦ Λοετροῦ κατώφλιον.

Ἴσως ἦτο Μικρῶς, ἐπίρρημα, διὰ τὰ ἦναι τὸ νόημα, Οὐδὲ μικρὸν, Οὐδὲ ποσῶς. Τὸ Οὐδὲν ἶδεν, ἐγκλίθη βαρβάρως, διὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ σίχου. Τοῦ Οὐδὲν, ἀντὶ τοῦ Οὐκ, εὐρίσκονται παραδείγματα καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς εἶναι τὰ ἐξῆς·

Τὰ μὲν ἄλλα λέγεις οὐδὲν σκαιῶς

(Ἀριστοφ. Ἐκκλησιαζ. 644) ἀντὶ τοῦ, Οὐ σκαιῶς·

Ὅρχούμενος τῆς νυκτὸς οὐδὲν παύεται,

(ὁ αὐτὸς Σφηξ. 1478) ἀντὶ τοῦ Οὐ παύεται·

« ὅτ' οὐδὲν ἢ χάρις χάριν φέρει »

(Σοφοκλ. Οἰδ. Κολ. 779) ἀντὶ τοῦ Οὐ φέρει. « Οὐδὲν, ἀντὶ τοῦ Οὐ » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸν νομιζόμενον τούτον Ἀττικισμὸν ἐμεταχειρίσθησαν κατακόρως καὶ κακοζήλως οἱ μεταγενέστεροι, καὶ τέλος ὁ χυδαῖος λαὸς κολοβώσας τὴν κεφαλὴν τοῦ Οὐδὲν, μᾶς ἀφῆκε μόνον τὸ Δέν· περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε κατωτέρω (εἰς τὸν σίχ. 183) καὶ ἄλλην σημείωσιν.

ΚΑΤΩΦΛΙΝ. Κατὰ συγκοπὴν ἀντὶ τοῦ Κατώφλιον (ἴδε Ἡλιοδώρ. Β', σελ. 48). Ἀπὸ ταύτην τὴν βάρβαρον συγκοπὴν τῶν ὑποκοριστικῶν

ἐγεννήθη ἢ βαρβαροτέρα χρῆσις τῶν ἀπείρων ὀνομάτων τῆς κοινῆς γλώσσης εἰς τ, τὰ ὅποια μεταχειρίζομεθα ὄχι πλέον ὡς ὑποκοριστικά, ἀλλ' ὡς ἀπλᾶ πρωτότυπα. Ἴδε τὰ ἄλλου (Πρόδρ. Ἑλλην. Βιβλιοθ. σελ. 317) σημειωμένα· καὶ πρόσθετες εἰς αὐτὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πολυδεύκους (σελ. 481) « Ὅταν δ' εἶπη Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι, Δυοῖν » λυχνιδίον, δηλονότε Λυχνίας εἶρηκεν, ἀλλ' οὐ Λύχνους μιν κρούς, κ. τ. λ. » Ὅτι δὲ ἀπὸ τὴν συγκοπὴν τοῦ ἰων εἰς τὸ ἰν ἔλαβαν ἀρχὴν τὰ τοιαῦτα, τὸ μαρτυροῦν αἱ γενικαὶ, τὰς ὁποίας ἀναγκαζόμενοι ἐπαναφέρομεν εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν κλίσιν· οἷον τὸ Παιδίον, τοῦ Παιδίου, τὸ Καλοκαίριν, τοῦ Καλοκαιρίου, κ. τ. λ. Εὐρίσκονται πολλάκις εἰς τοὺς βαρβάρους τούτους συγγραφεῖς καὶ διὰ τοῦ ἰν, καθὼς, παραδείγματος χάριν, τοῦ ἐξηκοστοῦ ἐβδόμου εἰχου τὸ Καβάδιν ἔχει διάφορον γραφὴν, Καβάδην· ἀλλὰ τοῦτο ἐπροῆλθε ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τῆς προφορᾶς τοῦ ἦ καὶ τ. Εἰς μόναν ὅμως τὰ οὐσιαστικά τῶν διὰ τοῦ ἰων οὐδετέρων ἔλαβε χώραν ἢ βάρβαρος συγκοπή, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὰ ἐπίθετα· ἐπειδὴ ποτὲ δὲν λέγομεν Ἄγιν καὶ Ἄξιν, ἀντὶ τοῦ Ἄγιον καὶ Ἄξιον (παρεκτὸς τινῶν χυδαϊκῶν συνθέτων, Ἄγιγιώργις καὶ Ἄγιθημήτρις). ἔχει δὲ χώραν εἰς ἀρσενικὰ ἐπίθετα, ἢ ὡς ἐπίθετα, καθὼς καὶ εἰς οὐσιαστικά, διὰ τοῦ ἰος· οἷον ἀπὸ τοῦ Κύριος ὁ Κῦρις (ὁθεν ὁ Οἰκοκῦρις, ὁ Καραβοκῦρις) ἀπὸ τοῦ Γεώργιος ὁ Γιώργις, ἀπὸ τοῦ Δημήτριος ὁ Δημήτρις (ἴδ. Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθήκ. σελ. 353).

Τὸ Ἀοετροῦ τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, ἀντὶ τοῦ Λουτροῦ, εἶναι Ὀμηρικόν· ἀπὸ πηγὴν μελίρρυντον δυστυχῆς νεροκουβάλημα!

ΣΤΙΧ. 64, ΛΟΥΤΡΙΚΙΖΕΤΑΙ. Σήμερον λέγομεν Λούεται (χυδ. Λούζεται). Τὸ Λουτρικίζεται εἶναι λέξις παράγωγος ἄλλης παραγωγῆς λέξεως, Λουτρικόν, τὸ ὅποιον εἰς ἡμᾶς σημαίνει τὸν μισθὸν τὸν διδόμενον ἀπὸ τὸν λουόμενον εἰς τὸν Λουτράριον, (τὸν Ἑλληνιστὶ Βαλανέα).

ΣΤΙΧ. 65, ΚΟΡΦΟΣ.] ΔΓ (ἑλληνικωτέρα) Κόλπος. Κόρφος λέγεται καὶ σήμερον, καθὼς καὶ ἄλλαι πολλαὶ λέξεις τῶν ὁποίων τὸ λ̄ μετεβλήθη εἰς τὸ ρ̄ (ὡς Ἀδερφός, Ἀρμυρόν) καὶ τὸ π̄ εἰς τὸ φ̄ (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 43).

ΒΟΥΡΒΟΥΡΙΖΕΝ. ΔΓ, Ἐβουρβούριζε. Τὸ ἀναύξητον, Βουρβούριζε, ἔγινε διὰ τὸ μέτρον. Γράφε διὰ τοῦ ῥ̄, Ἐβουρβούριζε, διότι δὲν παράγεται ἀπὸ τὸ Βόρβορος, ἀλλ' εἶναι τὸ

Βορβορύζω (grouiller), παλαιά ονοματοποιημένη λέξις, σημαίνουσα τὸν ἤχον τῆς κοιλίας καὶ τῶν ἐντέρων. Ὁ τοιοῦτος ἤχος, λέγεται καὶ Βορβορυγμός, καὶ Κορκορυγμός, ἀδιαφόρως· ἴσως δὲ καὶ Μορμορυγμός, ὡς οἱ Ῥωμαῖοι, *murmur ventris*, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Μορμούρω, τὸ σημαῖνον τὸν ἤχον τοῦ ρέοντος ὕδατος, ὅθεν εἶναι τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Μορμουρύζω. Τῆς κοιλίας ὁ ἤχος σήμερον λέγεται Γουργουρυσμός ἢ Γουργούρυσμα, ἐπειδὴ λέγομεν, Γουργουρύζει ἢ κοιλία μου. Ἡ διαφορὰ τῶν ἀρκτικῶν ζοιχείων (Β, Γ, Κ ἢ Μ) προέρχεται ἀπὸ τὴν φύσιν αὐτὴν τῆς ονοματοποιίας· ἡ λέξις σκοπὸν ἔχουσα νὰ παραστήσῃ ἐνάρθρως ψόφον ἀναρθρον, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφωνηθῇ ἢ νὰ γραφθῇ πάντοτε καὶ ἀπὸ πάντα μὲ τοὺς αὐτοὺς χαρακτῆρας. Οὕτω τὸ νερὸν, ὅτε ταρασσεται καὶ ἀνασηκόνεται ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ πυρὸς, λέγομεν ονοματοποιητικῶς, ὅτι Βράζει· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ἔλεγαν ἀκόμη καὶ Παφλάζει, καὶ Καχλάζει, ὅθεν μᾶς ἔμεινε τὸ Χοχλάζει.

Μὲ τὸ Ἐβουρβοούρυσεν ὁ ποιητὴς μας ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ μεταφορικῶς, ὅτι τόσας ψείρας ἐθησαύριζεν ὁ Κόλπος του, ὡς' ἐξηκούετο ὁ ἤχός των, ὡς βορβορυγμός κοιλίας· τοῦτο δὲν εἶναι τόσον ἄνοσον· βωμολοχικώτερον εἶναι τὸ ἐξῆς:

ἌΜΥΓΔΑΛΛΑΤΑΣ, ἢ γουν ἴσας μ' ἀμύγδαλα. Ἀμυγδαλάτος εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ βαρβαροσχηματισμένα ὀνόματα εἰς ἄτος περὶ τῶν ὁποίων ἐλάλησα ἀνωτέρω (σελ. 43), καὶ θέλω λαλήσειν πλατύτερον.

ΨΥΡΑΣ. Τὸ ἄλλο ἀντίγραφον ἔχει Ψήρας. Γράφε Ψείρας, ἀπὸ τοῦ Ψείρα· τοῦτο δὲ εἶναι ἀπὸ τοῦ Φθείρ, ἀρσενικοῦ Ἑλληνικοῦ. Τὴν αἰτιατικὴν Φθείρα, ἐμεταχειρίσθημεν ἀντὶ ὀνομαστικῆς μεταβαλόντες εἰς τὸ θηλυκὸν Ψείρα, καθὼς καὶ πολλοτάτων ἄλλων θηλυκῶν περιπτοσυλλάβων ὀνομάτων τὰς ἐνικὰς αἰτιατικὰς μεταχειριζόμεθα εἰς τόπον ὀνομασικῶν, οἷον ἢ Μητέρα, ἢ Θυγατέρα, ἢ Τρίχα, ἢ Λαμπάδα· ὁ βαρβαρισμὸς ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ παλαιὰ παραδείγματα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν πολλά· ὅποια εἶναι τὸ ἘΨειρ καὶ ἘΨειρα (Σουίδ.), ἢ κόμη τῆς κεφαλῆς, ἢ Μητηρ καὶ ἢ Μητειρα (Ἰδ. Ἡσύχ. εἰς τὸ Μητειρα), τὸ σημερινὸν ἢ Μητέρα. Ὡσαύτως ἢ Δημήτηρ καὶ ἢ Δήμητρα (Θεὰ τῆς γεωργίας), ἢ Γόρτυν καὶ ἢ Γόρτυνα (Πόλις τῆς Κρήτης). Ἐπειτα καὶ αὐτὴ τῶν Λατίνων ἢ γλῶσσα (ἣτις ἀναμφιδόλως εἶναι διάλεκτος τῆς Ἑλληνικῆς) ἐμεταχειρίσθη πολλάκις τὰς τοιαύτας αἰτιατικὰς εἰς τόπον ὀνομασικῶν, λέγουσα *Salamina*, *Ptolemaïda*,

ἡ Σαλαμίνα ἢ Πτολεμαίδα, ἀντὶ τοῦ ἢ Σαλαμίς ἢ Πτολεμαίς. Τὸ ἀξιό-
τερον ἀπορίας εἶναι, πῶς τὸ φθ (τοῦ Φθειρ) μετεβλήθη εἰς Ψ. Ἄλλ'
εἶναι φανερὸν ὅτι οἱ Λάκωνες ἐκρόφεραν τὸ Θ ὡς Σ· οὕτως ἔλεγον Σιδόν
τὸν Θεόν, Ἀσαναίους τοὺς Ἀθηναίους, Ἀγασῶς τοὺς Ἀγαθούς, Πάρ-
σένον τὴν Παρθένον, κ. τ. λ. Μεταβάλλεται δὲ καὶ τὸ Φ εἰς τὸ Π, ὡς
εἶναι τῆς γλώσσης μας ὁ Στρόπος, ἀπὸ τοῦ Στρόφου. Πιθανόν
λοιπὸν ὅτι καὶ ἀντὶ τοῦ Φθειρ ἔλεγον Φσειρ, ἢ Πσειρ· ἀλλὰ τὸ
ΦΣ, καθὼς καὶ τὸ ΠΣ, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ διπλοῦν Ψ. Διὰ τοῦτο καὶ
ἐμετάβαλαν τὴν ἀντωνυμίαν Σφε (ὡς νὰ ἦτο Φσε) εἰς τὸ Ψε, ὅθεν
ἐγεννήθη ἡ Λατινικὴ ἀντωνυμία Ipse.

ΣΤΙΧ. 66, ὙΠΕΡΠΥΡΑ.] Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὰ
χρυσᾶ νομίσματα, τὰ κοινῶς ὀνομαζόμενα σήμερον Φλωρία. Ἡ ὀρθὴ
γραφή εἶναι, Ὑπέρπυρρα, ἀπὸ τὸ Πυρρῶς, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ
φυσικὸν χρῶμα τοῦ χρυσοῦ, μάλισα ὅταν ἦναι εἰς ἄκρον καθαρὸν.
Τὰ ὠνόμαζαν καὶ τὰ ἔγραφαν καὶ Πέρπυρα (Ἰδ. Ποίημ. Β', σίχ. 80),
ἀφαιροῦντες τὴν πρώτην συλλαβὴν.

ΜΑΝΟΛΑΤΑ. Ἐπίθετον τῶν ὑπερπύρων, ὅσα εἶχαν τὴν εἰκόνα τοῦ
Αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, πρὸς τὸν ὁποῖον προσφέρεται
τὸ ποίημα τοῦτο· ὡς ὠνόμαζαν Κωνσταντινάτα ὅσα ἔφεραν τὸν
τύπον τοῦ Κωνσταντίνου. Ἰδε περὶ τούτων τὰ ἐξῆς (Ποίημ. Β', σίχ.
583) σημειωμένα.

ΣΤΙΧ. 67, ΚΑΒΑΔΙΝ εἶχε στούπινον τζαντζαλοφορεμένον.]
ΔΓ,

Τζαντζαλον εἶχε στούπινον, καβάδιον λερωμένον.

ΚΑΒΑΔΙΝ, κατὰ συγκοπὴν ἀντὶ τοῦ Καβάδιον. Εἰς τοὺς Γραικο-
ρωμαίους εὐρίσκεται καὶ Καββάδιον μὲ δύο β̄ καὶ Καβάδης
ἀρσενικῶς· ὁ Σαλαμίσιος τὸ ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τὸ Cara ἢ Carra τῶν
Ἰταλῶν (Γαλλ. Carote), τὴν ὁποίαν καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσ-
σαν Κάππαν ὀνομάζομεν (Ἰδ. κατωτέρ. σίχ. 361-362). Πιθανώ-
τερον ἔλεγεν ὁ Τζέτζης (ΐλιαδ. ΙΒ', σίχ. 792), ὅτι τὸ Καβάδιον ἢ ὁ
Καβάδης ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τοὺς Πέρσας,

Ἐσθημα ἐνυάλιον, στρατιωτῶν τὸ εἶμα,
Ὅπερ Καβάδης λέγεται ἀπὸ Καβάδου Πέρσου.

Τῆς αὐτῆς γνώμης εἶναι καὶ ὁ Κωδίνος, ἐπειδὴ λέγει, ὅτι οἱ Αὐτοκρά-
τορες τῶν Ῥωμαίων ἔλαβαν τὴν χρῆσιν τοῦ Καβαδίου ἀπὸ τοὺς Ἀσσυ-
ρίους.

- ΣΤΟΥΠΗΝΟΝ, ἀντὶ τοῦ Στύπηνου ἀπὸ τὸ ζυπίον ἢ ζυπεῖον (τὸ
ὅποῖον καὶ μετὰ δύο π̄ γράφεται) καὶ κοινῶς στουπίον, κατὰ τὴν
συνειδητένην τροπὴν τοῦ ὕ̄ εἰς τὴν σὺ δίφθογγον (Ἰδ. σελ. 45). Τὸ
Στυπίον εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ θηλυκοῦ ὀνόματος Στύπη, ὅθεν τὸ
Stupa τῶν Λατίνων, τὸ Stoppa τῶν Ἰταλῶν, τὸ Étoupe τῶν Γάλ-
λοι, τὰ Estopa τῶν Ἰσπανῶν, τὸ Στοῦπα, τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσ-
σης, καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ῥῆμα Στουπόνω (ἰταλ. Stoppare, Γαλλ.
étouper, Ἀγγλ. to stop, Γερμαν. stopfen), ἤγουν φράσσω με-
ζουπίον· καὶ προσέτι τὸ ἀπρόσωπον Στουπίζει, ἤγουν Χιονίζει, ὅτε
δηλαδὴ τὰ χιόνια καταβαίνουν ὡς ζουπία, ἢ ὡς μαλλία, καθὼς λέγει
ὁ Δαρσίδ (Ψαλμ. 147) « Διδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον » κατὰ μεταφορὰν
ὁμοίαν τοῦ Ἰταλικοῦ Fioccare (Γαλλ. neiger bien fort). Τὸ Στ'ου-
πίζω, προσωπικόν, σημαίνει ἀκόμη εἰς ἡμᾶς τὸ Κοπανίζω (piler),
τὸ ὅποῖον ἐσύγχυσε ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1455) μετὰ τὸ Στουπόνω. Καὶ
ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι εἶναι τῆς αὐτῆς συγγενείας ῥήματα τὸ
Τύπτω καὶ Στύπω, ὅθεν καὶ τὸ Στυπάζω (Ἰδ. περὶ τῆς προσ-
θῆκης τοῦ σ̄, Ἡλιοδώρ. Β, σελ. 184)· τὸ ὅποῖον ἐκατάλαβε καὶ ὁ
Ἐτυμολόγος (σελ. 731), « Στυπεῖον τὸ τυπτόμενον λινάριον, κατὰ
» πλεονασμὸν τοῦ σ̄· τυπεῖον γάρ, καὶ αὐτὸ παρά τὸ τύπτω ». Ἐν-
δέχεται καὶ ἀπλῶς τὸ Στουπίζω, ὡς τῶν παλαιῶν τὸ Στυπάζω
να παράγεται ἀπὸ τοῦ Στύπος, τὸ σημαῖνον ζέλεχος ἢ κορμὸν δέν-
δρου, ὅθεν γίνονται δι' κόπανοι· ὅθεν σημαίνει τὸ Στουπίζω, με-
ζύπος κτυπῶ, ὡς τὸ Κοπανίζω, μετὰ κόπανον κτυπῶ.

- ΤΖΑΝΤΖΑΛΟΦΟΡΕΜΕΝΟΝ. Λέξις σύνθετος ἀπὸ τὸ Φορῶ καὶ
Τζάντζαλον. Τζάντζαλον (ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Cencio, ὑποκοριστι-
κῶς, Cencerello) ὀνομάζομεν τὸ παλαιὸν, κατατριμμένον καὶ
ἄχρηστον φόρεμα (guenille ἢ haillon).

- ΛΕΡΩΜΕΝΟΝ. Μετοχὴ τοῦ Λερόνω ῥήματος. Ἡ λέξις εἶναι Ἑλ-
ληνική, ἂν καὶ ἡ παραγωγὴ τῆς ὄχι τόσο φανερά. Πολλὰ ῥήματα
τῶν Παλαιῶν εἰς ὠ̄να σχηματίζομεν τὴν σήμερον διὰ τοῦ ὠ̄να· τοιαῦ-
τα εἶναι τὸ Διαρτύνω, Ἐλαφρύνω, Μαλακύνω, Μεγαλύνω,
Μολύνω, προπερόμενα σήμερον, Διαρτόνω, Ἐλαφρόνω, Μα-
λακόνω, Μεγαλόνω, Μολόνω· ὅθεν γίνεται πιθανὸν ὅτι καὶ

τὸ Λερόνω, παράγεται ἀπὸ τὸ Λερύνω· τοῦτο δὲ ἴσως ἦτο συνώνυμον τοῦ Ἀλαρύνω, ἢ ἐσχηματίσθη ἐξ αὐτοῦ κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ α , καὶ τροπὴν τοῦ δευτέρου εἰς $\bar{\epsilon}$. « Ἀλαρῦναι, ῥυπάναι » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἄλλ' εἰς τὸν Ἡσύχιον τὸ πρῶτον Α ἐνδέχεται νὰ ἦναι γραφικὸν ἀμάρτημα, ἐνδέχεται δὲ καὶ νὰ ἦναι τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου, καθὼς τὸ Ἀσπαίρω ἀπὸ τὸ Σπαίρω, κ. τ. λ. Οἱ Χίοι ἀντὶ τοῦ Λερόνω μπηταχειρίζονται πολλάκις τὸ Κασσόνω· τὸ ὅποιον φαίνεται νὰ ἔχη κάποιαν συγγένειαν μὲ τὸ Κάσσας, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον, Πτωχός· ἐπειδὴ ὡσεπιπολὺ οἱ πτωχοὶ εἶναι κασσωμένοι καὶ λερωμένοι. Ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος λέγει, καὶ « Κασσόν· ἱμάτιον παχὺ· καὶ τραχὺ περιβόλαιον » ἑποῖα δηλαδὴ φοροῦν οἱ πτωχοί.

ΣΤΙΧ. 68, ΚΑΙ ΦΟΡΗΝ, κ. τ. λ.] ΔΓ, Καὶ ἐφόρει, ὀρθότερα, ὄχι ὅμως γνησιωτέρα. Ἡ προσθήκη τοῦ ν χώραν εἶχεκατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς εἰς τῶν ἐνεργητικῶν παρατατικῶν τὰ τρίτα πρόσωπα, καὶ πολὺ πλέον ἀκόμη εἰς τὰ τρίτα τῶν παθητικῶν ἀορίστων, ὡς νὰ συγχέωνται μὲ τὰ πρῶτα. Οὕτω κατωτέρω (στίχ. 71) λέγει ὁ ποιητής Ἐκτενίσθη, ἀντὶ τοῦ Ἐκτενίσθη. Συγχωρημέναι εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον τοιαῦτά ἀνωμαλίας, ἐπειδὴ οὐδ' οἱ παλαιοὶ τὰς ἀπέφυγαν· γνωστὰ εἶναι τὸ, Ἡεῖν (ἐπορευόμην καὶ ἐπορεύετο), τὸ Ἡδεῖν (ἐγνώριζα καὶ ἐγνώριζε), καὶ τὸ συνεχέζερον Ἡν (ἤμην καὶ ἦτο).

ΜΟΝΆΛΛΑΓΟΣ. Ἀπὸ τοῦ Μόνος καὶ Ἀλλαγῆ. Ἀλλαγὴν ἢ Ἀλλαξίαν ὀνομάζομεν ἔτι καὶ σήμερον, τὴν ἐντελῆ ἐνδυμασίαν (un *rechange de v\^e*tement) ἐνὸς ἀνθρώπου (συνθεμένην ἀπὸ χιτῶνα, βραχίον, φόρεμα, ἐπανωφόριον, κ. τ. λ.) ἄλλην παρά τὴν ὅποιαν φορεῖ. Ἡ λέξις εἶναι ἀρχαιότερα τοῦ Γρικκορωμαϊσμοῦ· ἐπειδὴ εὐρίσκομεν ἔχνη ταύτης εἰς τοὺς Ἐβδομήκοντα (Γενέσ. κεφ. ΜΕ', 22), « Πέντε ἘΞΑΛΛΑΣΣΟΥΣΑΣ σολὰς » ὅπου ἡ Συριακὴ μετάφρασις λέγει « Πέντε ζυγὰς σολῶν » ἤγουν, Πέντε ἀλλαξίας ἢ ἀλλαγῆς φορεμάτων· καὶ (Κριτ. ΙΔ', 13) « Τριάκοντα ἈΛΛΑΣΣΟΜΕΝΑΣ σολὰς ἱματίων. »

ΧΕΙΜΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΟΚΑΪΡΙΝ. Ἡ φράσις αὕτη εἶναι καὶ τὴν σήμερον εἰς ὅλων τὰ σόματα. Ἦθελεν εἶσθαι ἐσχάτως βάρβαρον, ἀν ἔγραφα, καθὼς εὐρίσκεται καὶ εἰς τὰ δύο ἀντίγραφα, Χειμῶν καὶ καλοκαίριν· διότι ἔπρεπε νὰ ὑποθέσωμεν ἢ ἀποκοπὴν, Χειμῶν ἀντὶ

τοῦ Χειμῶνα, ἢ ὀνομαστικὴν ἀντὶ αἰτιατικῆς. Εἶναι ὄνομα Χειμὸς, Χειμοῦ (ἀντὶ τοῦ Χειμῶν Χειμῶνος), τοῦ ὁποίου μόνη ἡ αἰτιατικὴ ἔμεινεν εἰς χοῆσιν, καὶ εἰς μόνην ἴσως ταύτην τὴν φράσιν, Χειμὸν καὶ καλοκαίριν. Τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα εἰς ᾧν ἢ μετοχικὰ ἢ τῆς περιττοσυλλάβου κλίσεως ἐμετάφερον ἢ κοινὴ γλῶσσα εἰς τὴν ἰσοσύλλαβον τῶν εἰς ᾧς, οἷον Ἄρχος, Γέρος, Δράκος, Θαμβὸς (καὶ χυδ. Θαμπὸς), Σιγὸς (ὁ Σιγανὸς), Χάρος· ἀντὶ τοῦ Ἄρχων, Γέρων, Δράκων, Θαμβῶν, Σιγῶν, Χάρων, τῶν ὁποίων καὶ τὸν τόνον ἐφύλαξαν· ἄλλα δὲ πάλιν μὲ τὴν μεταβολὴν τῆς ληγούσης ἔπαθον καὶ μεταβολὴν τόνου, οἷον Πλειὸς (ᾧθεν τὸ πλειότερος συγκριτικόν), Πρεπὸς, Σκεπὸς, Φευγὸς, ἀντὶ τοῦ Πλείων, Πρέπων, Σκέπων, Φεύγων. Παρόμοια, Μύλος λέγεται καὶ τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου ἀλέθουν, καὶ ὁ Μυλῶν, ἤγουν τὸ οἶκημα εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται τὸ ὄργανον. Τοιούτων δικαταλήκτων ὀνομάτων παράδειγματα εὐρίσκονται καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς Ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς· εἰς ὅλην τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Οδύσσειαν μεταχειρίζεται πολλάκις ὁ Ὅμηρος τὸ Ἄρχος ἀντὶ τοῦ Ἄρχων. Τοῦ Εὐριπίδου (Φοινισσ. 603) τὸ Κομπὸς εἶναι ἀπὸ τὴν μετοχὴν Κομπῶν, ἤγουν κομπάζων, καυχώμενος, κοινῶς Καυχησάρης. Εἰς τοῦ Ἀριστοφάνους τὴν Κωμῶδιαν ἐπιγραφομένην, Πλοῦτος, ὁ Πλούτος καὶ Πλούτων εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον, καὶ ὁ αὐτὸς θεός. Τὸ Ἐπιλησμότατος ὑπερθετικὸν δείχνει, ὅτι οἱ παλαιὲι ἔλεγον, ὄχι μόνον Ἐπιλήσμων, ἀλλὰ καὶ Ἐπίλησμος· ὡς ἔλεγον Ἐθελήμων καὶ Ἐθλήμος, Ἀναίμων καὶ Ἄναιμος. Τὸ Μειζοτέρα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου (Ἐπισ. Καθολ. Γ, 4) ἀπὸ τοῦ Μείζος ἀντὶ τοῦ Μείζων, εἶναι βέβαια Ἑλληνισμοῦ παρακμάζοντος ἀπόδειξις· ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ αἰτία καὶ τοῦ Χειρότερος τῆς κοινῆς γλώσσης, σχηματισμένον ἀπὸ τὸ Χεῖρος ἀντὶ τοῦ Χείρων, οὐδὲ τοῦ Πλειότερος, ἀπὸ τοῦ Πλειὸς ἀντὶ τοῦ Πλείων· τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται καὶ εἰς τὸν Ὅμηρον (ἰλ. υ', 436 καὶ Ὀδ. λ', 359). Οὕτω λέγομεν Διάκος καὶ Ἐγγος, ὄχι κατὰ συγκοπήν (ὡς ἤθελέ τις φαντασθῆν) ἀπὸ τοῦ Διάκονος καὶ Ἐγγονος, ἀλλὰ, κατὰ μετασχηματισμὸν, ἀπὸ τοῦ Διάκων καὶ Ἐγγων, λέξεων Γραικορωμαϊκῶν (Ἰδ. Δουκάγγ. σελ. 294 καὶ 342).

ΣΤΙΧ. 69, Καὶ τώρα (βλέπεις) γέγονεν λαμπροπουκαμισάτος.] ΔΓ, ... Λαμπρὸς καὶ Λουρικάτος. Ὁ Δουκάγγιος (Λεξ.

Καμισάτος) διαιρεί κατὰ τὸ Λαμπροπουκαμισάτος εἰς τὸ Λαμπρό-
που Καμισάτος.

ΓΕΓΟΝΕΝ. Σημειώσεως ἄξιον, ἐὰν εἰς τοσαύτην βρβαρότητα
ἐφυλάττετο ἀκόμη ὁ παρακείμενος, Γέγονεν (ἀντὶ τοῦ ὁποίου σή-
μερον λέγομεν, Ἐγένεν) ἴσως ὅμως εἶναι μακαρονισμὸς τοῦ ποιητοῦ.

ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΚΑΜΙΣΑΤΟΣ, σύνθετος λέξις ἀπὸ τοῦ Λαμπρὸς
καὶ Ὑποκάμισον καὶ χυδαιότερον Ποκάμισον καὶ Πουκάμισον, ὁ Λαμ-
πρὸν ὑποκάμισον φορῶν. Κατωτέρω (στ. 365) λέγει,

Ἐσέναν καὶ ποκάμισον, ἐσέν καὶ ἐπιβαλτάριν.

Ὁ δὲ ποιητὴς τοῦ Θρήνου περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως,

Γυμνοὶ χωρὶς πουκάμισον, ἐξάγκωνα δεμένοι.

Ὑποκάμισον εἶναι μία ἀπ' ἐκείνας τὰς νοθογενεῖς (hibrides)
λέξεις, τῶν ὁποίων μέρος εἶναι Ἑλληνικὸν καὶ μέρος Λατινικόν·
σύγκειται δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Ὑπὸ πρόθεσιν, καὶ τοῦ παρακμάζοντος
Λατινισμοῦ τὸ Camisium οὐδετέρως (Καμίσιον), ἢ Camisia
Δηλυκῶς, ὅθεν τῶν Ἰσπανῶν τὸ Camisa, τῶν Ἰταλῶν τὸ Camicia
καὶ τῶν Γάλλων τὸ Chemise, καὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Κα-
μισόλα (camisole). Τοῦτο ὅμως σηκίει ὄχι πλέον τὸν χιτῶνα,
ἀλλὰ τὸ ἐπάνω τοῦ χιτῶνος βαλλόμενον ἐκ διαφόρου ὕλης ὕφασμα. Εἰς
τοὺς Γρικορωμαίους συγγραφεῖς τὸ ἀπλοῦν Καμίσιον δὲν ἐσήμαινε
μόνον τὸ Ὑποκάμισον, ἤγουν τὸν χιτῶνα, ἀλλὰ καὶ ἔνδυμά τι τοῦ
Ἀναγνώστου (Lecteur), τὸ αὐτὸ σχεδὸν μὲ τὸ ὀνομαζόμενον Φαιλόλιον
ἢ Φαινόλιον, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Θεσσαλονίκης Συμεῶν, τὸν ὁποῖον
φέρει ὁ Δουκάγιος (Λέξ. Καμίσιον) μάρτυρα.

ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΚΑΜΙΣΑΤΟΣ. Σημείωτε καὶ πάλιν τὴν βάρβαρον
κατάληξιν εἰς ατῶς (ἀπὸ τοῦ Λατινικοῦ Camisiatus) περὶ τῆς ὁποίας
ἐλάλησαμεν ἀνωτέρω (σελ. 43, 44 καὶ 48). Τοῦ αὐτοῦ σχηματισμοῦ
εἶναι καὶ τὸ ἐξῆς:

ΛΟΥΡΙΚΑΤΟΣ, καὶ συνεχέστερον Λωρικάτος, ἤγουν Σωρακι-
σμένος, ἀπὸ τὸ Loricatus τῶν Λατίνων, παράγωγον τοῦ Lorica τοῦ
σημαίνοντος τὸν Σώρακα· διότι οἱ Σώρακες τὸ παλαιὸν ἐπλέκοντο
ἀπὸ λωρία (Loga, ἱμάντας), ἤγουν μακρόστενα δερμάτων κομμάτια,

καὶ ὄχι ἀπὸ σίδηρον, ὡς τὰ γνωστὰ σιδηροῦποκάμισα, τὰ ὅποια ἔπειτα καὶ αὐτὰ Λουρίκια ἢ Λωρίκια ὠνόμασαν. Ὄθεν καὶ ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 460) « Λέγεται δὲ Θώραξ τὸ ἔπλον, ὁ σιδηροῦς » χιτῶν, ἕπερ ἐστὶ Λουρέκιον. » Κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ Ἴταλοὶ ὀνομάζουσι Corazza καὶ οἱ Γάλλοι Cuirasse τὸν θώρακα, οἱ πρῶτοι ἀπὸ τὸ Corame, οἱ δεῦτεροι ἀπὸ τὸ Cuir (Δέρμα).

ΣΤΙΧ. 70, ΠΑΡΑΓΕΜΙΣΤΟΤΡΑΧΗΛΟΣ.] Σύνθετον ἀπὸ τὸ Τράχηλος, ὁ λαιμὸς, καὶ τὸ ἐπίθετον Παραγεμιστός. Ἡ τελευταία λέξις εἶναι μαγειρική· οὕτω λέγομεν Σηπίας παραγεμιστάς, Καλαμάρια παραγεμιστά, Γαλλισὶ farcis, τὰ Γεμισμένα μὲ μίγμα διαφόρων ἡδυσμάτων, οἷον σαφίδων, κοκκωναρίων, χόρτων καὶ ἄλλων τοιούτων, τὸ ὅποιον διὰ μιᾶς λέξεως Παραγέμισμα (farce) ὀνομάζομεν. Τὸ Παραγεμιστοτράχηλος λοιπὸν, σημαίνει μεταφορικῶς τράχηλον τόσον παχὺν ὥστε νὰ φαίνεται παραγεμιστός· τοιούτους τραχήλους βλέπει τις πολλοὺς τὴν σήμερον μεταξὺ τῶν ἀρχιερέων· καὶ δικαίως. Ἡ σκληραγωγία εἶναι διὰ τοὺς πτωχοκαλογήρους, καὶ ὄχι διὰ ποιμένας προβάτων, καὶ μάλιστ' ὅταν τὰ πρόβατα ἦναι καὶ παχέα καὶ πολλὰ.

ΜΟΡΦΟΠΡΟΣΩΠΑΤΟΣ.] ΔΓ, Μεταξοσφυκτούράτος· Μορφοπροσωπάτος κατ' ἀφαίρεσιν τῆς διφθόγγου καὶ βάρβαρον παραγωγὴν εἰς ἄσας, ἀντὶ τοῦ εὐμορφοπρόσωπος. Ἄλλοι τρέπουσι τὴν διφθόγγον εἰς ε, λέγοντες Ἐμορφος καὶ Ἐμορφοπροσωπάτος, καὶ ἄλλοι ἔτι χυδαιότερον εἰς σ, Ὀμορφος καὶ Ὀμορφοπροσωπάτος (ὡς λέγουσι καὶ Ὀβριὸς ἀντὶ τοῦ Ἐβραῖος, Ὀχθρὸς ἀντὶ τοῦ Ἐχθρὸς, καὶ Ὄξω ἀντὶ τοῦ Ἐξω). Τὰ σύνθετα ταῦτα ὀνόματα ἐπλάνησαν πολλάκις τοὺς ἄλλογενεῖς, ὅσοι καταγίνονται εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς κοινῆς τῶν Γραικῶν Γλώσσης. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὁ Δουκάγγιος (σελ. 380), νομίσας ὅτι εἶναι μετοχὴ τὸ Ὀμορφομαλλοῦσα (ἦγον γυνὴ ἔχουσα εὐμορφα μαλλία), ἐσημάτισεν ἀπ' αὐτὸ ἀπάρεμφατον ῥῆμα Ὀμορφομάλλειν. Εἶναι ὅμως τὸ Ὀμορφομαλλοῦσα (μὲ δύο σ), ἀπὸ τὸ Εὐμορφομάλλεσσα, κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν συνηρημένων εἰς ουσσα ἀπὸ τοῦ οεσσα, τὰ ὅποια σημαίνουν πληθὸς ἢ εὐφορίαν τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ· ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ ἀπλοῦν Μαλλοῦσσα (παράγωγον τοῦ Μαλλός), ἦγον γυνὴ ἔχουσα πολλὰ μαλλία. Ἄλλο σφάλμα τοῦ Δουκαγγίου· τὴν ἐπιθετικὴν λέξιν Παραγεμιστὴ ἐσημείωσεν εἰς τὸ Λεξιμὸν του

(σελ. 1103) ὡς οὐσιαστικόν, καὶ τὰ ἐξήγησεν ὡς σημαντικὸν τῆς Νάρκης (εἶδους ἰχθύος), φέρων καὶ μάρτυρα αὐτῶν τὸν Εὐστάθιον, τὸν ὁποῖον δὲν ἐνόησε. Τοῦ Εὐστάθιου ἡ ῥῆσις εἶναι αὕτη (Εἰς Ἰλιάδ. β', σελ. 261), « Ὁ μὲνταὶ γράψας πρὸς ἀσείσμῳ τὸ Νάρκη πικτή, » πέρη σχισή, τενθίς σακτῆ (ταῦτ' ὅν εἰπεῖν κατὰ τὴν ἰδιωτικὴν » τας, ΠΑΡΑΓΕΜΙΣΤΗ), γλαύκου προτομή, γόγγρον κεφαλή. » Ἄλλο δὲν λέγει ὁ Εὐστάθιος, πλὴν ὅτι τὸ Σακτῆ, ἐπίθετον τῆς τενθίδος, λέγεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν Παραγεμιστῆ. Τενθίς εἶναι τὸ λεγόμενον συνήθως. Καλαμαρίων· καὶ Πέρη· ἢ Περκίθα (αἰτιατικὴ τοῦ Περκίς)· τὴν δὲ Νάρκην ὀνομάζομεν Μανδριάσπραν, καὶ Μαργωτήραν, ὡς ἐσημειώθη ἄλλου (Ξενοκρατ. σελ. 197).

ΜΕΤΑΞΟΣΦΥΚΤΟΥΡΑΤΟΣ. Σύνθετον ἀπὸ τὸ Μετάξα (κοιγότερον, Μετάξιον) καὶ τὸ Σφυκτούριον, ἤτοι Σφυκτῆριον (ἀπὸ τοῦ Σφίγγω ῥήματος). Ταυτῆ μετὰ τὴν εἰς τὴν ἀνδιφθογγαν θεωρεῖται εἰς τὸ Ζουλεῶν, Ημιον, Σουπία, Σουσίμιν, Φουμίζω, ἀντὶ τοῦ Ζηλεῶν, Ημην, Σηπία, Σησίμιον, Φημίζω. Δύσκολον εἶναι νὰ μάθῃ τις ποίον εἶδος ἔνδυμα ἦτο τὸ Σφυκτῆριον. Σφυκτῆρα κατὰ τὸν Ἡσύχιον ὀνομάζοντο οἱ Ταραντῖνοι τὸν Χιτῶνα. Ἴσως ὅμως εἰς τοὺς Γραικορωμαίους ἐσημειώθη ἐπακρωφῆριον μάλλινον, τὴν κοινῶς λεγομένην Γουέλλαν ἀπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ gonella. Ὁ Τζέτζης εἰς τὰ Ἔργα καὶ Ἡμέρας τοῦ Ἡσιόδου λέγει « Χλαῖνα δὲ καὶ Χλανίσχιον, τὸ » γυν καλούμενον Σφυκτούριον, καὶ πᾶν παχὺ ἱμάτιον. » Ἄλλου (Δουκάγγ. σελ. 1498) εὐρίσκομεν, « Οἱ δύο δομέσικοι ἴσανται ἐν » τοῖς δύο χοροῖς, καὶ ψάλλοντες φοροῦσι σφυκτούρια, ὡς ὁ Πρωτο- » ψάλτης. » ὁ δὲ Κωδῖνος λέγει, « Καὶ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ τὸ » ὑποκαμισοβράχιον καὶ τὸ σφυκτούριον, καὶ τὰ φκεῶλιον. » Δὲν ἦτο λοιπὸν τὸ Σφυκτῆριον, οὔτε χιτῶν, οὔτε ἱμάτιον (τὸ βαρβάρως λεγόμενον ζηπαῦμιον ἀπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ Giuppone).

ΣΤΙΧ. 71. Αὐτὸς ὄνταν. κ. τ. λ.] Περὶ τοῦ ὄνταν καὶ περὶ τοῦ Μαθάνω, ἴδε ἀνωτέρω (σελ. 44 καὶ 45), ὡσαύτως καὶ περὶ τοῦ Δέν (σελ. 46), καὶ περὶ τῆς βαρβάρου καταλήξεως τῶν τρίτων προσώπων τῶν παθητικῶν ἀρτίων εἰς ἡν (σελ. 51), τῆς ὁποίας παράδειγμα ἔχομεν τὸ Ἐκτενίσθη ἀντὶ τοῦ Ἐκτενίσθη.

ΠΟΤΕ ΔΕΝ.] ΔΓ, ΠΟΤΕ ΤΟΥ ΟΥΚ. Καὶ τὴν σήμερον ἐπι-συνειδίζομεν νὰ συγτάσωμεν τὸ χρονικὸν ἐπίρρημα μετὰ τὴν γενικὴν τῆς Ἀντωνυμίας, Ποτέ μου, Ποτέ σου, Ποτέ του. Ἡ σύνταξις

ἡμᾶς δὲν εἶναι καινοφανεστέρα τῆς συνειθισμένης παλαιᾶς συντάξεως τῶν χρονικῶν ἐπιρρήματων μετὰ γενικῆς, ὡς τὸ Πηνικά τῆς ἡμέρας; Ὁψὲ τῆς ἡλικίας· ἔτι δὲ καὶ τῶν τοπικῶν, Ποῦ γῆς; Οὐδαμοῦ γῆς· ἀλλὰ καθὼς ταῦτο ἀναλυόμενον ἄλλο δὲν σημαίνει παρά τὸ, Εἰς οὐδένα τόπον τῆς γῆς, οὕτω τὸ, Ποτέ μου, δηλοῖ εἰς οὐδένα χρόνον τῆς ἡλικίας ἢ τῆς ζωῆς μου.

ΣΤΙΧ. 72, ΚΑΛΟΧΤΕΝΙΣΤΟΣ.] ΔΓ (ὀρθότερα) Καλοκτένιστος, ὁ καλά κτενισμένος, Pulchre pexus, Λατινισί, καὶ ὄχι plexus καθὼς εὐρίσκειται, ἴσως τυπογραφικῶς σφαλμένον, εἰς τὸν Δουκᾶγγιου (Append. σελ. 90).

ΜΑΥΡΟΤΡΙΧΑΡΑΤΟΣ.] ΔΓ, ΚΑΜΑΡΟΤΡΙΧΑΡΙΣ. Μαυροτριχαράτος εἶναι ὁ ἔχων μαύρας τρίχας ἢ μαῦρα μαλλία. Τὸ Μαῦρος ἦτον εἰς χρῆσιν καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, κατ' ἀφαίρεσιν τῆς πρώτης συλλαβῆς ἀπὸ τοῦ Ἄμαυρός, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε κυρίως τὸ Σκοτεινός. « Μαῦρον (λέγει ὁ Ἡσύχιος) τὸ ἀμαυρόν, ἀσθενές ἢ μωρόν. » Καὶ σημαίωσε, ὅτι εἰς τὴν κοινὴν ταύτην φράσιν, « Τί νὰ κάμη ὁ μαῦρος; » τὸ Μαῦρος παριστάνει ἔννοιαν ἀσθενείας, ἢ ἀδυναμίας καὶ ταπεινότητος. Ἐχομεν δὲ καὶ ἄλλας μεταφορικὰς φράσεις, εἰς τὰς ὁποίας τὸ Μαῦρος σημαίνει δυστυχίαν ἢ λύπην, ὡς τὸ, Μαύρη ἡμέρα, καὶ ἡ χυδαϊκὴ κατάρα, Μαύρη ὦρα νὰ σ' εὔρη (malheur à vous!) τοῦ ὁποίου τὸ ἐναντίον, Λευκὴ ἡμέρα (ἦγουν εὐτυχῆς καὶ χαρμόδουνος) ἐμεταχειρίσθη ὁ Σοφοκλῆς (Bekker, Anecd. Græc. pag. 106). Ὡσαύτως λέγομεν καὶ Μαύρη ἢ Μαυρισμένη καρδιά, καθὼς ὁ Διοσχύλος (Ἀγαμ. 557) εἶπεν, Ἄμαυρᾶς ἐκ φρενὸς ἀναστένειν.

ΚΑΜΑΡΟΤΡΙΧΑΡΙΣ. Κατὰ συγκρότην τοῦ Καμαροτριχάριος, περὶ τῆς ὁποίας ἐλάλησα ἀνωτέρω (σελ. 43). Σημαίνει τὸν ἔχοντα τρίχας καμαρωτάς, ἦγουν σρεμμένας εἰς εἶδος καμάρας, τὸν κοινῶς λεγόμενον τὴν σήμερον Σγουρομάλλιν (qui a des cheveux crépus), ὅστις εἶναι τῶν παλαιῶν ὁ Οὐλόθρεξ ἢ Οὐλόκάρηνος. Ὁ Δουκᾶγγιος (σελ. 1338) ἐξήγησε κατὰ τὸ Σγουροδὸς διὰ τοῦ Obscurus, Subfuscus, καὶ χειρότερα τὰ ἀπὸ τοῦ Σγουροδὸς σύνθετα ἢ παράγωγα, οἷον Σγουρομάλλης, Σγουρίτζειν, Σγουρίτζης, Σγουρότης, Σγουροειδής, Σγουροκέφαλος. Ὅλα ταῦτα τὰ κεφάλαια τοῦ λεξικοῦ του ἔχουν χρεῖαν διορθώσεως. Δὲν εἶναι ὀρθότερα ἢ ἐξήγησις τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὸ Καμαροτριχάρης, In cameræ speciem tonsus· βάλτε εἰς τόπον αὐτῆς :

Qui crispus habet pilos, seu crines; cujus crines in camerae speciem convoluti sunt.

ΣΤΙΧ. 76, Σὺ μὲν λοιπὸν νὰ τιμηθῆς, κ. τ. λ.] ΔΓ,

Σὺ μὲν μεγάλως τιμηθῆς, πολλὰ νὰ εὐτυχήσῃς.

Σημειώσεως ἄξιόν εἶναι τὸ Νὰ τιμηθῆς, καὶ Νὰ εὐτυχήσῃς, ἀντὶ τοῦ Θέλεις τιμηθῆν, καὶ Θέλεις εὐτυχήσειν. Ἀκόμη τὴν σήμερον εἰς μερικὰς φράσεις μεταχειριζόμεθα· τὸ ΝΑ (ἀπὸ τὸ παλαιὸν Ἴνα) εἰς σημάσιαν μέλλοντος· παραδείγματος χάριν, πρὸς τὸν ἐρωτῶντα, « Μὲ δανείσεις τὸ ποίημα τοῦ Πτωχοπροδρόμου δι' ὀλίγας ἡμέρας; » δυνάμεθα νὰ ἀποκριθῶμεν, « Νὰ σὲ τὸ δανείσω, » ἢ ὅποια φράσις εἶναι ἐλλειπτικὴ τοῦ Θέλω ἴνα σοὶ αὐτὸ δανείσω).

ΣΤΙΧ. 77, Ἐν τοῖς τελευτοῖς.] ΔΓ, Ἐν τῇ τελευτῇ.

Τὸ τελευτοῖς φαίνεται νὰ ἦναι συναίρεσις ποιητικὴ ἀντὶ τοῦ Τελευταίοις, ἤγουν Τελευταίοις ἔττει, χρόνοις ἢ καιροῖς. Ἴσως ὅμως εἶναι γνησιωτέρα γραφή, τὸ Ἐν τῇ τελευτῇ, τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου.

ΣΤΙΧ. 83, ΨΩΜΙΝ.] Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ ψωμίον, ὑποκορευτικὸν τοῦ ψωμὸς, μὲ τὸ ὅποιον ἐσήμαιναν οἱ παλαιοὶ, ὄχι τὸν ἄρτον, καθὼς ἡμεῖς, ἀλλὰ τοῦ ἄρτου μικρὸν κομμάτιον τόσον, ὅσον δύναται τὸ εἶμα νὰ χωρήσῃ κατὰ φοράν. Τὸ ἔλεγον ἀκόρη καὶ Ἐνθεσιν. Ἡ Ἐνθεσις ἀπὸ τὸ ψωμίον ἄλλην διαφορὰν δέν ἔχει, πλὴν ὅτι λέγεται ἀπλῶς περὶ παντὸς φαγητοῦ, τὸ δὲ ψωμίον περὶ μόνου τοῦ ἄρτου. Ἐλέγετο καὶ Βλωμὸς, καὶ Ἐγκαφος, ἀπὸ τοῦ Ἐγκάπτω συνθέτου ῥήματος, τοῦ ὁποίου τὸ ἀπλοῦν Κάπτω ἐμεταβάλαμεν σήμερον εἰς τὸ Χάπτω, ὅθεν εἶναι καὶ ἡ Χαψία τῆς κοινῆς γλώσσης, πολὺ οἰκειότερα λέξις παρά τὸ βάρβαρον Βουκία ἢ Βουκουνία, ἀπὸ τὸ ἰταλ. *Boccione* (ἰδ. κατωτέρ. σημ. εἰς τὸν 198 σίχ.), ἐπειδὴ δέν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι τὸ Κάψις τῶν παλαιῶν δύναται νὰ σχηματισθῇ καὶ Καψία (κοινῶς Χαψία) ἀναλόγως μὲ τὸ Δοκίμασις καὶ Δοκιμασία, Σύνθεσις καὶ Συνθεσία, κ. τ. λ. Ὁ Εὐστάθιος εἰς τὸ Δ τῆς Ὀδυσσεΐας (σελ. 1481) λέγει ταῦτα· « Κάπη δὲ ἡ φάτνη, παρά τὸ Κάπτω, τὸ » χανθὸν ἐσθίω, ὅθεν καὶ τὸ ἐνέκαψε παρά τῷ Κωμικῷ, ἀφ' οὗ » Ἐγκαφος, ὁ Ψωμὸς, ἦτοι Βλωμὸς, ὡς Εὐπολις, Οὐ γὰρ λέλει-

» πται τῶν ἐμῶν οὐδ' ἔγκαφος. Οἱ χυδαῖοι δὲ τὸ τοιοῦτον
 » Κάπτω, Χάπτω φασί. »

ΚΥΤΑΛΟΝ. Οὕτως ὀνομάζομεν καὶ τήμερον ἔτι τὸ ἐξωθεν σκληρόν, καὶ πλέον ἐψημένον μέρος τοῦ ἄρτου. Ἄλλα ποῖα λέξις εἶναι τὸ Κύταλον; Γνωσθόν, ὅτι καθὼς πολλῶν Ἑλληνικῶν λέξεων ἐμεταβάλαμεν τὸ Λ εἰς Ρ (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 47), οὕτως ἐξεναντίας εἰς ἄλλα μετεβλήθη τὸ Ρ εἰς Λ, οἷον Ἀλέτρι, Ἀχλάδα, Μάλαθρον, Πλώρη, ἀπὸ τὸ Ἄρστρον, Ἀχράς, Μάραθρον, Πρώρα. Πιθανόν ὅτι καὶ τὸ Κύταλον εἶναι τὸ αὐτὸ μὲ τὸ Κύταρον ἢ Κύτταρον τῶν Παλαιῶν. Τοῦτο, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ἐσημαίνει, Ζωμήρυσιν, ἀπὸ τὸ Ζωμός καὶ τὸ Ἀρύω, ἥτις (λεγομένη καὶ Μυστίλη) εἶναι, κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον, « Ζωμοῦ ἀρυσρίς » καὶ « Μυσίλη, ὁ κοῖλος ψωμός » καὶ « Μυσιλᾶσθαι, τὸ ἐκρά » φῆσαι τὸν ζωμὸν τοῖς ψωμίσι. » Ἐκ τούτων συμπεραίνεται, καὶ ἂν δὲν τὸ ἔλεγε καθαρά ἡ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Πλάυτ. 627), ὅτι οἱ πολλῶν ἐνθεῖς ἡμῶν πρόγονοι, μὴ γνωρίζοντες ἀκόμη τὴν χρῆσιν τῶν ξυλίγων ἢ μεταλλίνων Κουταλίων, ἐξανάγκης ἐμεταχειρίζοντο, ἢ τὰ ὄσρακα τῶν κογχυλίων καὶ τῶν κοχλιῶν, ὅθεν παράγεται τὸ Κοχλιάριον (Χυδ. Χουλιάριν. Λατ. cochlear, ἰτ. cuchiajo, Γαλ. cuiller), ἢ ἔσκαπταν μέρος ἄρτου, ἐκβάλλοντες τὴν ψίχαν, καὶ ἀφίνοντες τὸ ἐξωθεν σκληρότερον μέρος, διὰ τὰ ροφῶσαι τὸν ζωμὸν ἢ ἄλλο τι ὑγρὸν ἄρτυμα. Τὸ σκαμμένον τοῦτο ἢ κοῖλον τοῦ ἄρτου ὠνόμαζαν Ζωμήρυσιν, ἢ Μυστίλην, διὰ τὸ ἔργον τοῦ, καὶ Κύταρον, διὰ τὴν ὕλην, ἐπειδὴ ἀληθῶς ἦτον αὐτὸ τοῦ ἄρτου τὸ Κύταλον. Ὅθεν τὰ συνώνυμα Μυστιλιάριον καὶ Κοχλιάριον τοῦ Πολυδεύκουσ' καὶ ἡ Κώταλις τοῦ Σουίδα (Λέξ. Λάκτιν). Σημείωσ' ἀκόμη, ὅτι ἀπὸ τὸ Κύταλον ἐγεννήθη καὶ αὐτὸ τὸ Κουτάλιον, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζομεθα εἰς τὴν ἐκρόφησιν τῶν ὑγρῶν φαγητῶν· ἐπειδὴ κατ' ἄλλο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ Κύταλον, ἢ Κυτάλιον πλὴν κατὰ τὴν συνήθη τροπὴν τοῦ ὤ εἰς τὴν οὐδέφραστον (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 45 καὶ 50). Τὸ δὲ Κύταλον ἢ Κύταρον παράγεται ἀπὸ τὸ Κύτος, τὸ κυρίως σημαίνειν ὁποιοῦνδήποτε κοίλωμα, φυσικὸν ἢ τεχνητὸν, χρήσιμον εἰς ὑποδοχὴν τινὸς σώματος. « Κύτος . . . χώρημα, βάθος » λέγει ὁ Ἡσύχιος· καὶ ἀπὸ τὴν ἐξήγησιν ταύτην μαυθάνομεν, ὅτι καὶ τὸ Κίοῦντιον (boîte) ἄλλο δὲν εἶναι παρά τὸ Κύτιον ὑποκοριστικὸν τοῦ Κύτος· ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ἀριστοφάνους (Εἰρήν.

665), ὅστις λέγει καθαρά, ὅτι τὸ Κυτίς καὶ Κίση εἶναι λέξεις ταυτοσημοὶ καὶ ἴσως ἀπὸ τὸ Κυτίον ἢ Κουτίον εἶναι καὶ τὸ Ἰταλικὸν Scutola, ὡσάν νὰ εἶπης Κυτάλη, μὲ τὴν προσθήκην τοῦ Σ, τὴν ὁποίαν θέλομεν ἐξετάσειν κατωτέρω. Διὰ τοῦτο ὠνόμαζαν Κύτη, ἢ Κυτάρους, τὰ ὀσσεῶδη περισφαλισμάτα τῶν σροβίλων, ἤγουν τῶν κοκκωναριῶν, τὰς κοιλότητας ἢ τὰ κελία τῶν κηρίων τῶν μελισσῶν, τὰ περικάρπια τινῶν δένδρων, καὶ Κυτίνοους, τὰ πρῶτα ἐξαυθήματα τῆς ροιᾶς, τῆς κοινῶς λεγομένης ροδιᾶς. Κύτος τοῦ ποταμοῦ (lit d'une rivière) ἐλέγετο ἀκόμη τὸ ρεῖθρον, τὸ βάθος καὶ τὸ χῶρημα εἰς τὸ ὁποῖον ῥεεῖ τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ. Εὐρίσκομεν καὶ Κίττυλα (ἢ γραφικῶς σφαιμένην λέξιν, ἢ κατὰ διάλεκτον, ἢ διότι δὲν ἦτον οὐδεμία σχεδὸν διάκρισις τῆς προφορᾶς τοῦ τ̄ καὶ ῡ), ἀντὶ τοῦ Κύττυλα, τὸ ὁποῖον ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ Κελύφη τῶν καρπῶν, ἤγουν ὅλα τὰ περιφράγματα, εἰς τὰ ὁποῖα περικλείονται οἱ καρποὶ, ὡς τῶν καρυδίων, λεπτοκαρύων, ἀμυγθάλων, κισσάνων, κ. τ. λ. διότι ἔχουν τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν πρὸς τοὺς περιεχόμενους καρπούς, ὁποῖον ἔχει τὸ Κύταλον (croule) πρὸς τὴν ψίχην (mie) τοῦ ἄρτου· καὶ σημείωσε πάλιν ἐδῶ τὸ λ̄ ἀντὶ τοῦ ρ̄ εἰς τὸ Κίττυλα, καθὼς καὶ εἰς τῆς γλώσσης ἡμῶν τὸ Κύταλον. Ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρήν. 199) ὠνόμασε κωμικῶς καὶ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, ἢ τὸν περιέχοντα ἀέρα, Κύτταρον, ἤγουν Κύταλον ἢ Κουτίον τῆς γῆς. Τὸ δέρμα τῶν ζώων ὠνομάσθη, Σκύτος, τὸ ὁποῖον ὅτι δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ Κύτος πλὴν διὰ τὴν προσθήκην τοῦ Σ, γίνεται φανερὸν πρῶτον ἀπὸ τὸ Ἐγκυτί τοῦ Ἀρχιλόχου, ἐπίρρημα σημαίνον τὸ Ἐν χρω̄, ἀντὶ τοῦ Ἐνσκυτί (Ἔτυμολογικ. σελ. 311)· ἔπειτα ἀπὸ τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν, ἥτις ὀνομάζει τὸ Σκύτος cutis, χωρὶς τὸ σ̄, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει πάλιν εἰς τὸ Scutum, τὴν Ἀσπίδα, τὸ Σκουτάριον, ἤγουν τοῦ Ὀμήρου τὴν Βοεῖν, διότι παλαιὰ καὶ ἀσπίδες ἀκατασκευάζοντο ἀπὸ βοδίων δέρματα. Ὅθεν φαίνεται πόσον ἄτυχος εἶναι ἡ Ἔτυμολογία τοῦ Σκύτος « Παρὰ τὸ Σῦω, Εὔτος, εἴτα διαλύσει τοῦ Σ, καὶ ὑπερ- » θήσει, γίνεται Σκύτος, τὸ ξυόμενον » (Ἔτυμολογικ. σελ. 720). Ἀπὸ τὸ Scutum πιθανὸν ὅτι παράγεται τῶν Λατίνων τὸ Scutella, ὅθεν τῶν Ἰταλῶν τὸ Scodella, τῶν Ἰσπανῶν τὸ Escudilla, τῶν Γερμανῶν τὸ Schüssel, τῶν Ὀλλανδῶν τὸ Schotel, καὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Σκουτέλλα καὶ Σκουτέλλιον, διὰ τινὰ ὁμοιότητα, ὡς φαίνεται, τῆς Σκουτέλλας πρὸς τὴν ἀσπίδα. Εἶναι λοιπὸν καὶ τοῦ Σκου-

τέλλα ἢ γένεσις Ἑλληνική, ὡς νὰ ἔλεγεσ Σκυτέλα ἢ Σκυτάλη. Οὐδὲ πρέπει νὰ φαίνεται παράδοξον, ἐὰν εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν Σκουτελίων ἢ Τρυβλίων προσπλέκεται ἡ ἔννοια τοῦ Σκύτους ἢ δέρματος· διότι καὶ τὸ Σκύτος, ὡς καὶ τὸ Σκουτέλιον ἢ Σκυτέλιον, ἔχουν κοινήν παραγωγήν τὴν ἀπὸ τὸ Κύτος, ἡγουν χώραμα, βιάθος· ἀγγεῖα εἶναι καὶ τὰ δύο, τὸ Σκουτέλιον ὡς δεχόμενον τὰ βρώματα· τὸ Σκύτος, διότι περιέχει καὶ συνέχει ὅλον τοῦ ζώου τὸ σῶμα. Τὴν δὲ Σκυτάλην, νομίζω ὅτι πρῶτον δὲν ἐσήμαινε παρά δέρματος κόμμα, ὅποιον εἶναι τὸ λωρίον, ἢ μάσιξ (ἦτις καὶ Scutica διὰ τοῦτο λατινιστὶ λέγεται), ἔπειτα καὶ τὰ κατασκευασμένα ἀπὸ δέρμα, ὡς σακκία δερμάτινα, μεμβράναι, δέλτοι, πίνακες. « Σκυτάλαι (λέγει ὁ Ἡσύχιος), βακτηρηαί, . . . φλαγγεῖαι, λῶροι, πίνακες . . . ἢ θυλάκες δερμάτινοι. » Σκυτάλη ὠνομάσθη ἰδιαιτέρως καὶ ἡ Λακωνικὴ ἀγγελιοφορία, διότι ἦτο βακτηρία ἢ ξύλον τυλιγμένον μὲ μακρόσθενον δέρμα, ἐπάνω τοῦ ὁποίου ἔγραφον οἱ ἔφοροι τὰ ἀπόρρητα τῆς πολιτείας, καὶ τὰ ἔξελαν εἰς τοὺς στρατηγοὺς (Ἰδ. Σουίδ. λέξ. Σκυτάλη)· καὶ τέλος κατήντησεν ἡ λέξις νὰ σημαίνῃ πᾶσαν ἀπλῶς βακτηρίαν, ράβδον ἢ ρόπαλον. Σήμερον ἀκόμη εἰς πολλὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη, τὰ μάλλινα φορέματα, ἢ ὑφάσματα, ὠνομάζονται Σκουτία, διότι ἡ ὕλη των λαμβάνεται ἀπὸ σκύτη (δέρματα ζώων). Εἶναι λοιπὸν τὰ Σκουτία, Σκυτία, κατὰ τὴν συνήθη τροπὴν τοῦ σ̄ εἰς τὴν σ̄ διφθογγον (καθὼς ἀπὸ τὸ Σκύζω, εἶναι τὸ Σκούζω). Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Σκουτάριον, ἂν καὶ φκίνεται παράγωγον τοῦ Λατινικοῦ Scutum, ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τὸ Σκυτάριον ὑποκοριστικὸν τοῦ Σκύτος, ἐπειδὴ οἱ Λατῖνοι, ὡς εἶπα, ἔλαβαν τὸ Scutum, καθὼς καὶ τὸ Cutis, ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Ἡ αὐτὴ τροπὴ ἔλαβε χώραν καὶ εἰς τὸ Κούτελον, τὸ ὅποιον ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ Κύτελον, Κύταλον, ἢ Κύταρον, ἀπὸ τὸ Κόττη, τὸ σημαῖνον θαυμαστῶς τὴν κεφαλὴν (Φώτ. λέξ. Προκότταν). Πιθανὸν ὅτι οἱ Δαριεῖς ἔλεγον Κόττη τὸ Κύττη ἢ Κύττη· ἐπειδὴ ἔτρεπαν ὄχι μόνον τὸ ᾱ εἰς ὰ, ὡς Ὄνομα, τὸ Ὄνομα, ἀλλὰ καὶ ἀνάπαλιν τὸ ὰ εἰς ᾱ, ὡς φαίνεται ἀπὸ τῆς Λατινικῆς γλώσσης τὸ Anchora, Mola, Nox, ἀπὸ τοῦ Ἄγκυρα, Μύλη, Νύξ. Μάρτυς ὁ Ἡσύχιος, ὅστις γράφει τὴν Κόττην μὲ τὴν τροπὴν εἰς ὰ, καὶ προσθήκην τοῦ σ̄, « Σκύτη, » κεφαλὴ. » ὠνομάσθη δὲ Κύττη ἢ κεφαλὴ, ὡς κύταλον (croule), ὡς κουτίον (boîte), ἀκόμη καὶ ὡς σκουτάριον (bouclier) τοῦ ἐγκεφάλου· τὸ δὲ Κούτελον (ἀπὸ τὸ Κύταλον), ὡς ἀρχὴν τῶν τινὰ τοῦ

ξηροῦ καὶ σκληροῦ μέρους τῆς κεφαλῆς μετὰ τὸ πρόσωπον, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ Μέτωπον ὠνομάσθη. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν καὶ τὸ ὀπισθεν αὐτῆς μέρος, ἦγουν ἡ ρίζα τῆς κεφαλῆς, τὴν ὁποῖαν οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν Ἰνίον, ὠνομάζεται τὴν σήμερον Κούτικας καὶ Ἀντικοθτικας, καὶ Κουτούνιον. Τὸ πρῶτον εἶναι ἀπὸ τὸ Κοτίκας, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε κατὰ τὸν Ησύχιον, Ἀλέκτωρ; διὰ τὸ ὕψωμα, ὡς φαίνεται, καὶ τὸν λόφον τῆς κεφαλῆς του· τὸ δεύτερον εἶναι Κοτίνιον, ἢ Κυτίνιον, ἦγουν τῆς Κότης Ἰνίου. Καὶ ἐδῶ πάλιν σημειώσε, ὅτι ἐδώκαμεν εἰς δύο ἐναντία μέρη τῆς κεφαλῆς, τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ὀπισθεν, τοῦ αὐτοῦ γένους ὀνόματα, ὡς ἔκαμαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ὠνομάσαντες τὸ μέτωπον Sinciput (ἦγουν semicaput, ἡμικέφαλον), καὶ τὸ Ἰνίον Occiput (ἦγουν Obcaput, ἀντικέφαλον).

Πρὶν δῶσω τέλος εἰς τὴν μακρὰν ταύτην γενεαλογίαν τῶν ὀνομάτων, σημειῶνω καὶ τὸ σφάλμα τοῦ Δουκαγγίου· αὐτὸς (εἰς τὴν λέξιν Κουτάλι καὶ Κουτάλα σελ. 744) φέρει παράδειγμα τῆς Κουτάλας τὸν σίχον τοῦτον,

Μὰ θε κουτάλες δυναταῖς παρὰ ταῖς πρώταις κάλια.

Ὁ σίχος εἶναι ἀπὸ τὸ ποίημα ἐπιγραφόμενον Τὸ θανατικὸν τῆς Ῥόδου, καὶ συνθεμένον ἀπὸ τὸν Ἐμμανουὴλ Γεωργιλλᾶν, τὸν ἐπονομαζόμενον Λειμενίτην, ὅστις αὐτόπτης τῆς φθορᾶς, τῆς συμβάσης εἰς τὴν Ῥόδον, κατὰ τὸ 1498 ἔτος, ἠθέλησε νὰ τὴν θρηνήσῃ ποιητικῶς διὰ σίχων· ἀλλὰ ποῖων σίχων! ἀξίων ἄλλου θρηνητικοῦ ποιήματος. Ὁ Δουκάγγιος ἐνόμισεν, ὅτι ὁ ποιητὴς λαλεῖ ἐδῶ περὶ μεγάλου κουταλίου, τοῦ ὠνομαζομένου, Κουτάλα, περὶ τῆς ὁποίας εἶναι τὸ δεύτερον παράδειγμα τοῦ Λεξικοῦ του· « Εὐγαλέ τα μὲ τρυπημένην κουτάλαν, » ἦγουν χουλιάραν· » διότι δὲν ἤξευρεν ὅτι τὸ Κουτάλα εἰς τοὺς Γραικοὺς σημαίνει ὄχι μόνον τὸ μέγαλον Κουτάλεον, ἀλλὰ καὶ τὴν βαρβαροῖταλις λεγομένην Σπάλλαν (Spalla, Γαλλ. Épaule) ἦγουν τὴν ὠμοπλάτην ἢ πλάτην, εἰς τῆς ὁποίας τὸ βαδύ μέρος, ὡς εἰς Κουτίον ἢ Κουτάλιον, ἢ Κύταλον, περιέχεται ἡ κεφαλὴ τοῦ βραχίονος. Ἐδῶ λοιπὸν ἡ Κουτάλα παράγεται ἀπὸ τὸ Κύτος, ὡσάν νὰ εἴπῃς, Κυτάλα, ἢ Σκυτάλα, διότι ἡ κλειθρῶσις τῆς ὠμοπλάτης εἶναι τῶντι ὡς Κουτίον. Ὅθεν καὶ οἱ Λατῖνοι ὠνόμασαν Scutula τὰς ὠμοπλάτας, ὡσάν νὰ εἴπῃς Scatole (Κουτία). Τὸ Κουτάλες λοιπὸν τοῦ

ποιητοῦ Γεωργιλλᾶ¹, σημαίνει τὰς ὠμοπλάτας, καὶ ὄχι τοῦ μαγειρίου τὰς κουτάλας. Ὁ Γεωργιλλᾶς διὰ τοῦ,

Μὰ θεῖ κουτάλες δυνατάις παρὰ ταῖς πρώταις κάλια,

ἐνόει « Ἄλλὰ θελεῖ (ἤγουν χρειαὺν ἔχει ἀπὸ) Κουτάλας δυνατωτέρας » παρὰ τὰς πρώτας. »

ΨΙΧΑΝ.] ΔΓ, Μάμαν. Τὸ παλαιὸν ὄνομα ἦτο Ψίξ, τοῦ ὁποῦ τὴν αἰτιατικὴν, ἐπειδὴ τὴν μεταχειρίζομεθα ὡς καὶ πολλοτάτων ἄλλων θηλυκῶν περιττοσυλλάβων ἀντὶ ὀνομαστικῆς, ἢ Ψίχα (mie), ἀνάγκη ἦτο νὰ προσθέσωμεν τὸ Ν, διὰ νὰ σχηματίσωμεν νέαν αἰτιατικὴν τὴν Ψίχαν. Ἄς σημειωθῇ μόνον, ὅτι εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς παλαιούς ὁ ἰσοσύλλαβος σχηματισμὸς, Αἰ Ψίχαι, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ, ἢ Ψίχη, ἢ Ψίχα, τὸν ὁποῖον μᾶς ἐφύλαξεν ὁ Ἡσύχιος (λέξ. Ψίχαι). Εἰς ἐκείνους τὸ Ψίξ, ἢ Ψίχη, καθὼς καὶ τὸ ὑποκοριστικὸν Ψιχίον ἐσήμαινεν ἀπλῶς τὰ θρύμματα τοῦ ἄρτου· εἰς ἡμᾶς δὲ τὸ μὲν θρύμμα ὀνομάζεται Ψίχουλον (miette)· Ψίχαν δὲ λέγομεν τὸ ἔνδον μαλακὸν καὶ λευκότερον μέρος τοῦ ἄρτου, πρὸς διαίτησιν τοῦ Κυτάλου.

Τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Μάμαν, εἶναι ἀπὸ τὸ παλαιὸν Μήναν, διὰ τοῦ ὁποῦ ἐκεῖνοι ἐσήμαιναν τὴν Ἐντεριώνην, ἤγουν τὸ κατάμεσον σπογγώδες σῶμα τῶν ξύλων τῶν φυτῶν, τὸ ὁποῖον σήμερον ὀνομάζομεν Καρδίαν (ceur, moelle). Ἴσως ὀνομάζεται κάπου καὶ Μάνα, ὁμωνύμως μὲ τὴν ὀνομαζομένην ἀπὸ τὸν Πρόδρομον Ψίχαν. Ὁ Ἡσύχιος λέγει, « Μήνα, τὸ μέσον τοῦ ξύλου, ὅπερ » Καρδία, καὶ Ἐντεριώνη. » Τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν κάμνει καὶ τοῦ Μήτρα, λέγων, « Μήτρα... καὶ τῶν ξύλων τὸ ἐντὸς, ὃ Καρδίαν » τενές, ἢ Ἐντεριώνην καλοῦσιν. » Ἀπὸ ταύτην τὴν συνωνυμίαν τοῦ Μήνα (Δωρικ. Μάνα) καὶ τοῦ Μήτρα (ὀνομαστικὴ ἀπὸ αἰτιατικὴν Μητέρα καὶ Μήτρα) ἔλαβεν ἀρχὴν καὶ ἡ λέξις Μάνα (mère) μὲ τὴν ὁποίαν σήμερον ὀνομάζομεν τὰ τέκνα τὴν Μητέρα. Τὸ ὑποκοριστικὸν Μαννάριον (ἰσοδύναμον μὲ τὸ χυδαῖκόν Μανίτσα) εὐρίσκεται εἰς τοῦ Λουκιανοῦ τοὺς Ἐταιρικούς διαλόγους, μὲ δύο ᾗ γραμμένον. Οἱ Ἄττικοὶ ὠνόμαζαν τὴν μητέρα Μάμηνην, καὶ ὑποκοριστικῶς Μαμμίαν· ὄνομα εὐρισκόμενον σήμερον εἰς ὅλας σχεδὸν τῆς Εὐρώπης τὰς γλώσσας (Γαλλ. maman)* εἰς ἡμᾶς ὁμοῦ σημαίνει ὄχι τὴν μητέρα, ἀλλὰ

τῆς μητρὸς ἢ τοῦ πατρὸς τὴν μητέρα (grand' mère). Ἡ σημασία κατακρίνεται ἀπὸ τὸν Φρύνιχον ὡς ἀνάττικος· « Μάμμη, τὴν τοῦ » πατρὸς ἢ μητρὸς μητέρα οὐ λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι, ἀλλὰ τίτην, » κ. τ. λ. » Εἶναι ὅμως ἀρκετὰ ἀρχαῖα, ἐπειδὴ εἶχε χώραν εἰς τοῦ Φρυνίχου τοὺς χρόνους, ὅστις ἤκμασι κατὰ τὴν δευτέραν ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα.

Ἀπ' αὐτὴν τὴν συνωνυμίαν τοῦ Μητραγύρτης καὶ Μηναγύρτης, εἰκάξω, ὅτι τὸ Μῆνα ἢ Μάνα ἐσήμαινε, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς παλαιούς, τὴν Μητέρα. Μητραγύρτας ὠνόμαζαν, τοὺς ἱερεῖς τῆς Ρέας ἢ Κυβέλης, οἱ ὅποιοι περιερχόμενοι κατὰ πόλεις καὶ κώμας, ἐξήπουν κ' ἐσυνάθροιζαν διὰ τὴν θεᾶν αὐτῶν Κυβέλην, τὴν ἐπονομασθεῖσαν Μητέρα τῶν Θεῶν. Ἐλεγαν δὲ τοὺς αὐτοὺς καὶ Μηναγύρτας, ὅχι, ὡς νομίζουσι οἱ Γραμματικοὶ (Σουῖδ. λέξ. Μηναγύρτης), διότι ἔκαμναν τὴν ἀργυροσύναξιν κατὰ μῆνα, ἀλλὰ, πιθανώτερον, διότι τὸ Μῆνα καὶ Μήτηρ ἦσαν ὀνόματα ταυτόσημα.

ΣΤΙΧ. 85, ΚΑΑΙΓΩ.] Σημειώσεως ἄξιον τὸ Κλαίγω ἀντὶ τοῦ Κλαίω. Ἡ κοινὴ γλῶσσα εἰς πολλὰ βήματα διφθογοπαρρηλούμενα ἐπρόσθεσε μετὰ τὴν διφθογγον τὸ Αἰολικὸν Δίγαμμα F, τὸ ὅποιον ποτὲ μὲν προφέρεται ὡς τὸ β̄ (ἢ ὡς τὸ ληκτικὸν ῡ τῶν διφθόγγων εἰς τὸ Αὐρίον καὶ Εὐρίσκω), οἷον Παλαίω, ἀπὸ τοῦ Παλαίω, ποτὲ δὲ ὡς τὸ Γ, οἷον Πταίγω, Καίγω ἢ Καύγω, Ἀκούγω, Γεύομαι, ἀπὸ τοῦ Πταίω, Καίω, ἢ Καύω (ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν μέλλοντα Καύσω), Ἀκούω, Γεύομαι. Καὶ σημείωσε ὅτι τὸ Καύγω ἔλαβε δύο δίγαμματα, τὸ πρῶτον δηλαδὴ χαρακτηριζόμενον διὰ τοῦ ῡ, Καύω (ἀπὸ τοῦ Κάω) καὶ τὸ ἄλλο διὰ τοῦ γ̄, Καύγω. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὴν λέξιν Αὐγὸν, (œuf), ἀπὸ τὸ Ὠόν, τὸ ὅποιον οἱ μὲν Λατίνοι ἐσημάτισαν μὲν ἓν μόνον δίγαμμα Ovum (καθὼς ἀπὸ τὰς λέξεις Αἰών, Βόες, Λεῖος, Ὅϊς ἐσημάτισαν Ævum, Boves, Levis, Ovis), ἡμεῖς δὲ, τρέψαντες τὸ ω̄ εἰς ᾱ, καὶ προσθέσαντες τὸ δίγαμμα, ἐσηματίσαμεν πρῶτον Αὐόν, ἔπειτα Αὐγόν, καὶ ὅχι Αὐούον ἢ Ἀγγόν, διὰ τὸ κακόφωνον, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἀγγλικὴν λέξιν Egg, τὴν σημαίνουσαν τὸ Αὐγόν. Εἰς τὴν σύνθεσιν ὅμως, ἄλλοι προφέρουσι μὲν ἓν, καὶ ἄλλοι μὲν διπλοῦν δίγαμμα· ἐπειδὴ λέγομεν καὶ Αὐγοτᾶραχον καὶ Αὐοτᾶραχον (boutargue). Ἠπατήθησαν, νομίζω, ὅσοι ἀρνοῦνται ὅτι τὸ Δίγαμμα ἐπροφέρετο κάποτε καὶ ὡς ἀπλοῦν γ̄, ἢ τοῦλάχιστον ἐσίμονε τὴν προφορὰν τοῦ γ̄. Κατ' αὐτοὺς,

ὅσαι διγαμματισμέναι λέξεις εὐρίσκονται εἰς τὸ στοιχεῖον Γ τοῦ λεξικοῦ τοῦ Ἡσύχιου εἶναι σφαλμέναι, οἷον Γάθος, Γέλα, Γέλιξ, Γέσμα, Γοῖνος, κ. τ. λ. καὶ ἀκολούθως τρέπει νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὸ Β, ὅπου καὶ τῶντι εὐρίσκονται πολλαὶ ἀπ' αὐτάς, ἢ ἀπὸ τὰς συγγενεῖς καὶ ἀναλόγους αὐτῶν, οἷον Βάθομαι, Βαληκιώτης, Βείκας, Βείκατι, Βέλας, Βείρακες, κ. τ. λ. Ἡ τοιαύτη δόξα ἔγινεν ἴσως αἰτία νὰ μείνωσιν ἔτι πολλαὶ λέξεις τοῦ Στοιχείου Γ ἀκατανόητοι καὶ ἀνεξήγητοι. Ἄς δοκιμάσωμεν, ἂν ἦναι δυνατόν, νὰ ἐξηγήσωμεν τινάς.

ΓΕΣΜΑ κατὰ τὸν Ἡσύχιον, εἶναι συνώνυμον τοῦ Γεῦμα. Ἄλλο δὲν εἶναι τὸ Γέσμα παρ' αὐτὸ τὸ Ἔσμα ῥηματικὸν ὄνομα παράγωγον τοῦ Ἡσμαι παθητικοῦ παρακειμένου τοῦ Ἐδω ῥήματος, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν προσθήκην τοῦ Δίγαμμα ἔγινε Γέσμα, ταυτοσήμαντον μὲ τὸ Ἐδεσμα. Πληρεστάτην ἀπόδειξιν τούτου μᾶς δίδει ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος, ὅταν ἐξηγῇ τὸ Ἔσμιον διὰ τοῦ Νόστιμον.

« ΓΥΛΟΣ· Μένος » λέγει ὁ αὐτὸς Λεξικογράφος. Καὶ ἐδῶ βέβαια νυστάζοντες ἀντιγραφεῖς τὸν ἕκαμαν νὰ λέγῃ ἄλλ' ἀντ' ἄλλων. Γράφω λοιπὸν, « Γῦλος, νέμος » ἔπειτα λέγω: Ὑλη, κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον, σημαίνει « Σύνδενδρον τόπον » ἤγουν τὸ κοινῶς λεγόμενον Δάσος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ Λατῖνοι (προσθέσαντες τὸ σ̄ καὶ τὸ υ, ὡς δύο δίγαμμα) ἐσχημάτισαν τὸ Sylva, ὡς ἀπὸ τὸ Ὑπέρ τὸ Super, ἀπὸ τὸ εἶμι τὸ Sum, ἀπὸ τὸ Ἡλιος τὸ Sol καὶ ἄλλα μυρία. Ἀλλὰ τὸ θηλυκὸν Ὑλη δύναται νὰ σχηματισθῇ καὶ οὐδ' ἕτερος, τὸ Ὑλος, κατὰ τὴν αὐτὴν χρῆσιν καὶ ἀναλογίαν τοῦ Ἄνθη καὶ Ἀνθος, Βλάβη καὶ Βλάβος, Πάθη καὶ Πάθος, Μάθη καὶ Μάθος, Νάπη καὶ Νάπος, Νίκη καὶ Νίκος, κ. τ. λ. καὶ ἐπειδὴ τὸ Ὑλος δὲν διαφέρει πλὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν ἀπὸ τὸ Ὑλη, ἀκολουθεῖ ὅτι καὶ σημαίνει ὄχι Μένος (ἤγουν ἰσχύς, δύναμις), ἀλλὰ Νέμος, τὸ ὁποῖον ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος ἐξηγεῖ « Σύνδενδρος τόπος, καὶ νομὴν ἔχων... καὶ » νάπος. » Ὀνομάσθη δηλαδὴ Νέμος ἀπὸ τὸ Νέμω τὸ Βόσκω, διότι ἔχει νομὴν ἢ βοσκὴν ἐπιτήθειον εἰς τροφήν τῶν ζῶων· ὅθεν φαίνεται ὅτι καὶ αὐτὸ τῶν ὀλλανδῶν τὸ Bosch, τῶν Γάλλων τὸ Bosquet, τῶν Ἰταλῶν τὸ Bosco παράγονται ἀπὸ τὸ Βόσκω· ὅθεν ἴσως καὶ οἱ παλαιοὶ εἶχαν ὄνομα αὐδέτερον τὸ Βόσκος, συνώνυμον τοῦ Νέμος, ἢ καὶ ἀρσενικὸν, καθὼς εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν σήμερον, Ὁ Βόσκος (ὄχι ὁ Μπόσκος), κατὰ τὸ Ὁ καὶ τὸ Ἐλεος, Ὁ καὶ τὸ Ὀνειδος, Ὁ καὶ τὸ Σκότος.

ΦΩΝΑΖΩ. Είναι από τὸ Φωνάω, εἰς τὸ ὁποῖον προσθέσαντες τὸ ζ̄, ἐσχηματίσαμεν τὸ Φωνάζω κατὰ τὸν τύπον τοῦ Κραυγάζω. Τοιούτων διπλῶν σχηματισμῶν, διὰ τοῦ $\bar{a}\omega$ καὶ $\bar{a}\zeta\omega$, δὲν λείπουν παραδείγματα οὐδ' εἰς αὐτοὺς τοὺς παλαιούς· ἐπειδὴ ἔλεγον Ἀγαπάω καὶ Ἀγαπάζω, Ἀτιμάω καὶ Ἀτιμάζω, Αὐθάω καὶ Αὐθάζω, Ἄρπάω καὶ Ἄρπάζω, Ἐνθουσιάω καὶ Ἐνθουσιάζω, Σκεθάω καὶ Σκεθάζω, Πειράω καὶ Πειράζω.

ΣΤΙΧ. 87, ΑΝΑΘΕΜΑΝ.] Ἡ βάρβαρος προσθήκη τοῦ ν̄ εἰς τὰς τελευταίας συλλαβὰς τῶν περιττοσυλλάβων οὐδετέρων ὀνομάτων εἰς $\bar{\alpha}$, Ἀνάθεμαν, Πράγμαν, Κλαῦμαν, ἀντὶ τοῦ Ἀνάθεμα, Πράγμα, Κλαῦμα, εὐρίσκεται συνεχῶς εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Γραικορωμαϊκῆς βαρβαρότητος, ὡς θέλομεν εὐρεῖν καὶ ἄλλα παραδείγματα εἰς τὸν παρόντα καὶ εἰς ἄλλους ὁμοίους τοῦ ποιητᾶς. Τινὲς ἐσχημάτιζαν καὶ τὴν γενικὴν τούτων τῶν ὀνομάτων διὰ τοῦ $\bar{a}\tau\omega$, οἷον Ἀναθεμάτου, Πραγμαίου, Κλαυμάτου· ὅθεν ὁ Δουκάγγιος ἀπατηθεὶς ἔπλασεν εἰς τὸ Λεξικόν τοῦ ὀνομαστικᾶς ἀνυπάρκτους, Κλαμάτον (σελ. 659), Μισέματον (σελ. 938), Ψαρέματον (σελ. 1071), ἀντὶ τοῦ Κλαῦμα, Μίσεμα, Ψάρεμα.

ΚΑΙ ΠΟΥ ΤΑ ΘΕΛΕΙ, ἤγουν Καὶ ὁποῦ (ἢ ὅπου) τὰ θέλει, τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ, Καὶ ἐκεῖνον, ὅστις τὰ θέλει. Σημείωσε, πόσον εἶναι παλαιὰ ἢ βάρβαρος χρῆσις τοῦ τοπικοῦ ἐπιρρήματος Ὄπου, ἀντὶ τοῦ, ὅς ἢ Ὅστις, Ὄν, Ὄντινα, Οἶ, Οἷτινες, Οὗς, Οὔστινας, Ἥτις, Ἦν, Ἦντινα, Αἶ, Αἷτινες, Ἀς, Ἀστίνας, Ὁ, ἢ Ὁτι, Ἀ, Ἀτινα· οἷον ὁ ἄνθρωπος, ἡ γυνή, τὸ παιδίον, οἱ ἄνθρωποι, αἱ γυναῖκες, τὰ παιδιά ὁποῦ μ' ἐχαιρέτισαν, ἢ ὁποῦ ἐχαιρέτισα. Παρόμοιος βαρβαρισμὸς συνέβη εἰς τῶν Ἰταλῶν τὸ Che, ἀναφερόμενον εἰς ὅλα τὰ γένη καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμούς· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἴσως καὶ τὸν ἐκερδήσαμεν, κατὰ τοὺς Σταυροφορικοὺς πολέμους. Οἱ Γάλλοι τὸν ἀπέφυγαν διὰ τοῦ Qui, Lequel, Laquelle, Lesquels, Lesquelles, Que, ὡς δυνάμεθα νὰ τὸν ἀποφύγωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ τοῦ Ὅστις, Ὁ ὁποῖος, καὶ τῶν ἀκολούθων γενῶν, πτώσεων καὶ ἀριθμῶν. Ἡ ἐπινοηθεῖσα ἀπὸ τινος θεραπεία διὰ τῆς διαστολῆς, Ὄπου, τὸν βαρβαρισμὸν κάμνει βαρβαρῶτερον, ἀλλὰ δὲν θεραπεύει τίποτε. Μεταχειριζόμεθα προσέτι τὸ Ὄπου ἀντὶ τοῦ χρονικοῦ ἐπιρρήματος Ὄποτε, Ὅτε ἢ Ὅταν, λέγοντες, Εἰς καιρὸν, Εὐθὺς, Τὴν ἡμέραν, Τὸν χρόνον ὁποῦ· ἔτι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ Ὅτι συνδέσμου, οἷον, Μ' ὅλον ὁποῦ. Καὶ ἡ μὲν χρονικὴ

σημασία δὲν εἶναι τόσο βάρβαρος· ἐπειδὴ ἔχει τίς νὰ φέρῃ καὶ παραδείγματα αὐτῆς παλαιά, ὅποιον εἶναι τοῦ Λουκιανοῦ (Πρὸς ἀπαί-
 δευτ. κ. τ. λ. § 21) « Καὶ τί θαυμαστὸν εἰ τοῦτο, ἔπαθες, . . . ὅπου
 » καὶ Πύρρον, φασὶ, τὸν Ἡπειρώτην, κ. τ. λ. » τὸ ὅποιον μεταφρά-
 ζεται ὀρθῶς εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, « Καὶ τί θαυμαστὸν ἐάν ἐσὺ τὸ
 » ἔπαθες, εἰς καιρὸν ὅπου (ἔχι ὅπου), καὶ ὁ Πύρρος, καθὼς λέγουν,
 » ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου, κ. τ. λ. » Κάμμίαν φορὰν ὅμως οἱ ὅμοιοι
 τοῦ Προδρόμου ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς, αἰσχυρόμενοι τρόπον τινὰ
 τῆς γλῶσσης τὸν βαρβαρισμὸν, ἐπέστρεφαν εἰς τὴν ἀρχαίαν χρῆσιν,
 καὶ ἐμιμοῦντο ἀκόμῃς τὴν παλαιὰν κομψότητα· ὅθεν εὐρίσκομεν εἰς
 τὸ Ποίημα ἐπιγραφόμενον, Διήγησις Βελθάνδρου καὶ Χρυ-
 σάτζας,

Πλὴν τὴν καρδιοφλόγησιν, ἮΝ ὁ Φίλαρμος εἶχε,
 Στὸ μίσημα τοῦ ἀδελφοῦ οὐκ ἠμπορεῖ βαστάζειν.

Εἰς ἄλλο ἐπιγραφόμενον, Ἱστορικὴ ἐξήγησις περὶ Βελισα-
 ρίου,

Εἰς ἓν νησίον ἐφθάσασιν, Ὅ λέγουν Μυτηλήνη.

Ἄφου μίαν φορὰν ἡ γλῶσσα ἀρχίσῃ νὰ διαστρέφεται, ἡ διαστροφή
 προβαίνει ἀπὸ τὸ κακὸν εἰς τὸ χειρότερον· μετεβλήθη πρῶτον, ὡς
 ἴδαμεν, τὸ Ὅς εἰς τὸ Ὅπου ἢ Ποῦ· μετὰ ταῦτα ἤρχισαν νὰ μετα-
 χειρίζωνται τὸ Ποῖος μετὰ τοῦ ἄρθρου Ὁ, λέγοντες Ὁ ποῖος, Ἡ
 ποία, Τὸ ποῖον· καὶ τούτων παράδειγμα εὐρίσκομεν, τοῦ μὲν θηλυ-
 κοῦ, εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ Θρήνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
 (ὅστις εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ τοῦ Βελισαρίου),

Καὶ ψέξετε τὸν λογισμὸν ἐμοῦ δὲ καὶ τὴν γλῶσσαν,
 Τὴν ποίαν δὲν ἐδυνήθηκα νὰ τὴν ἀποκρατήσω·

τοῦ δὲ ἀρσενικοῦ, εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ Βελθάνδρου καὶ Χρυσά-
 τζας,

Δημότυχοι Ἀλέξιος ἔτι καὶ Πετρολήφας,
 Οἱ ποῖοι ἠνδραγάθησαν καὶ πήδησαν καὶ πήραν·

ἄσαύτως καὶ εἰς τὸν μεταφραστὴν τῆς Βατραχομουμαχίας, Δημήτριον τὸν Ζῆνον,

Μάχην τὴν πολυτάραχον τοῦ ἰσχυροῦ τοῦ Ἄρη,
Ὁ ΠΟΪΟΣ θεὸς λογίζεται, καὶ θεῖον παλικάρι.

Παράδειγμα τοῦ οὐδετέρου εὐρίσκομεν πάλιν εἰς τὸν Θρήνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως,

Καὶ μάχετό μοι λογισμὸς νὰ γράψω τὰ συμδάντα,
Τὰ ΠΟΪΑ ἐσυνέβησαν τὴν ἄτυχον τὴν πόλιν.

Τέλος, τὸ Ὁ ποῖος, Ἡ ποία, Τὸ ποῖον, ἐκατήντησαν εἰς τὴν σημερινὴν χρῆσιν τοῦ Ὁ ὁποῖος, Ἡ ὁποία, Τὸ ὁποῖον. Παράδειγμα καὶ τούτου ἀπὸ τὸν αὐτὸν ποιητὴν τοῦ Θρήνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως,

Λοιπὸν μηδὲν ἀφήσετε τὸν Τοῦρκον νὰ ριζώσῃ
Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτινε φόβος μέγας
Τὸ ὈΠΟΪΟΝ ποῦ ξεύρετε, καὶ οὐδὲν τὸ ἀναφέρνω.

ΣΤΙΧ. 88, ὈΠΟΥ.] Ἐδῶ τὸ Ὀποῦ εἶναι ἀντὶ τοῦ Ὅτε, ἢ Ὄποτε (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 65).

ΠΑΡΕΔΩΚΑΣΙΝ. Σημείωσε τὴν παραγωγὴν τῶν ἀορίστων εἰς $\bar{a}σιν$, Παρεδῶκασιν ἀντὶ τοῦ Παρέδωκαν. Τὸν βαρβαρισμὸν τοῦτον δυνατὸν ἦτο νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ τις μὲ τὸ Εἶξασι ἀντὶ τοῦ Εἶξαν (ἀπὸ τὸ Εἶκω, τὸ Ὀμοιάζω) τῶν Ἀττικῶν Ποιητῶν καὶ Συγγραφέων, ἐὰν ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 297) δὲν μᾶς ἔλεγεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀόριστος, ἀλλὰ παρακειμένος Βοιωτικὸς κατὰ τροπὴν τοῦ \bar{x} εἰς $\bar{\xi}$, ἀντὶ τοῦ Εἶκασι (εἰόκασι). Μ' ὅλον τοῦτο ἡ σύγχυσις τῆς καταλήξεως τῶν ἀορίστων καὶ τῶν παρακειμένων, φαίνεται νὰ ἦναι παλαιότερα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εὐρίσκονται καὶ παραδείγματα ἐξεναντίας παρακειμένων μὲ κατάληξιν ἀορίστου, Πέφρικαν, Παρείληφان, Ἀπελήλυθαν, ἀντὶ τοῦ Πεφρίκασι, Παρείληφασι, Ἀπεληλύθασι. Ἄφοῦ μίαν φορὰν ἡ κατάληξις $\bar{a}ν$ τοῦ ἀορίστου, ἐπέρασεν εἰς τοὺς παρακειμένους, πιθανὸν ὅτι ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ κατάληξις τῶν παρακειμένων εἰς $\bar{a}σι$ ἔλαβεν εἰς τοὺς ἀορίστους τὸν τύπον τοῦ $\bar{a}ν$.

ΣΚΟΛΙΟΝ, ἀντί τοῦ Σχολεῖον. Καθὼς εἰς πολλές λέξεις ἐμετεβάθη τὸ $\bar{\kappa}$ εἰς $\bar{\chi}$ (σελ. 56 καὶ 57), οὕτως ἐξεναντίας εἰς ἄλλας ἔλαβε τὸν τόπον τοῦ $\bar{\chi}$ τὸ $\bar{\kappa}$, οἷον Βάθρακος, Καρκέσι, ἀντί τοῦ Βάτραχος, Καρχήσιον· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Κόρδα (μ' ὅλον ὅτι ὁμοιάζει μὲ τῶν Λατίνων τὸ Chorda, ἢ τῶν Ἰταλῶν τὸ Corda) ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τὸ Χορδά (Χορδή) τῆς Δωρικῆς καὶ Αἰολικῆς διαλέκτου, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀναμφιβόλως τὸ ἔλαβεν ἡ Λατινική. Συνειθίζεται δὲ μάλιστα ἡ τροπὴ αὕτη εἰς τὰς ἀρχομένας ἀπὸ τὸ $\sigma\chi$ λέξεις· ὅθεν λέγομεν Σκάζω, ἢ Σκῶ, Σκάρρα, Σκίζω, Σκίζα, Σκίνος, ἀντί τοῦ Σχάζω ἢ Σχῶ, Ἐσχάρρα, Σχίζω, Σχίζα, Σχίνος, καὶ ἄλλα πολλά τὸν αὐτὸν τρόπον.

ΕΜΕΝΑΝ, ἀντί τοῦ Ἐμέ. Περὶ τοῦ ὁποῖου κατωτέρω.

ΣΤΙΧ. 91, ΑΠ' ΑΥΤΟΥΣ.] ΔΓ, ΑΠΑΥΤΟΥΣ, παροξύτουν, ἀλλὰ προσφυέστερον εἰς τὸν ῥυθμὸν τῶν βαρβάρων στίχων.

ΚΛΑΠΟΤΑ. Γράφει Κλαπωτά. Κατὰ τὸν Δουκάγγιον, Κλαπωτά ἐλέγοντο τὰ συρματοκεντημένα ἐνδύματα, ἤγουν Κλαυωτά, ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Clavata. Ἡ λέξις ἐσυνειθίζετο εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Γραικορωμαίων Αυτοκρατόρων, ὅπου φανερόν ὅτι ἐπέρρασεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, τῆς ὁποίας οἱ συγκλητικοὶ, ἐφοροῦσαν, εἰς ἐνδειξὴν ὑπεροχῆς, τὸ λεγόμενον Laticlavium, ἤγουν τὴν Πλατύηλον, μεταφρασθὲν ὅμως ἀπὸ τοὺς Ἑλληνικοὺς συγγραφεῖς Πλατύσημον. Παράγεται δὲ ἀπὸ τὸ Clavus, ἦλος, διότι τὸ κέντημα ἦτον εἰς σχῆμα καρφίων, τὸ ὁποῖον οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγαν βαρβάρως Κλάπον, οἷον εἰς τούτους τοῦ Τζέτζου τοὺς στίχους (Δουκάγγ. λέξ. Κλάπος),

Ὅμως γυναῖκες εὐγενεῖς καὶ τινες τῶν ἀρχόντων

Κλεπτῶν Ἀββάδων ἔχουσι κλάπους τιμιωτέρους.

Κλάπον ἀκόμη ὠνόμαζαν καὶ τὴν Ἑλληνιστὶ λεγομένην Ποδοκάκην (les ceps), καὶ θηλυκῶς Κλάπαν τὸ ξύλινον ὑπόδημα (sabot). Ἦτο καὶ ἄλλη στολὴ Angusticlavium, ἤγουν Στενόσημος ἢ Στενόηλος, τὴν ὁποῖαν ἐφόρουσιν οἱ ἵππεῖς (οἱ κοινῶς Καβαλλέροι) τῆς Ῥώμης. Μ' ὅλον τοῦτο φαίνεται (τοῦλάχιστον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Βυζαντίου) κάποια διαφορὰ μεταξὺ τῶν Συρματηρῶν καὶ τῶν Κλαπωτῶν, περὶ τῆς ὁποίας, ἴδε τὸν Δουκάγγιον (σελ. 660).

ΖΟΥΣΙΝ, ἀντί τοῦ Ζῶσιον. Οὕτω καὶ Ἀγαποῦσιν, ἀντί τοῦ

Ἀγαπῶσιν, Κολλοῦσιν, ἀντί τοῦ Κολλῶσιν, καὶ πολλῶν ἄλλων τῆς λεγομένης δευτέρας τῶν περισπωμένων ῥημάτων, σχηματίζομεν τὰ πληθυντικὰ τρίτα πρόσωπα εἰς τὸν τύπον τοῦ Ποιοῦσιν τῆς Πρώτης. Ἴδε τὰς κατωτέρω (εἰς σίχ. 141) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 92, ΝΑ ΜΑΘΑ.] Εἴπαμεν ἀνωτέρω (σελ. 57) ὅτι τὸ Νά εἶναι διαφθορά τοῦ Ἰνα· ἐδῶ κατὰ συναίρεσιν ἢ κατ' ἀπόστροφον, ἐκολλήθη μὲ τὸν ἀόριστον, Νάμαθα, ἀντί τοῦ Νά ἔμαθα, τοῦτο δὲ, ἀντί τοῦ Ἰνα ἔμαθον. Ὡσεπιπολὺ τὴν κατάληξιν ὦν τῶν πρώτων προσώπων ἐνικῶν τῶν παρατατικῶν καὶ δευτέρων ἀορίστων βχυρτόνων, μεταβάλλομεν εἰς ᾱ, τῶν δὲ πληθυντικῶν, εἰς ᾶν ἢ ᾶσι, οἷον Ἐλαβα, Ἐλαβαν, Ἐλάβασιν. Ἐλάμβανα, Ἐλάμβαναν, Ἐλαμβάναςιν. Ἐφαγα, Ἐφαγαν, Ἐφάγασιν. Ἐτρώγα, Ἐτρώγαν, Ἐτρώγασιν. Ἐφυγα, Ἐφυγαν, Ἐφύγασιν. Ἐφευγα, Ἐφευγαν, Ἐφεύγασιν, κατὰ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 67) Παρεδῶκασιν. Καὶ τῶν μὲν δευτέρων ἀορίστων δὲν εἶναι παράδοξον· ἐπειδὴ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ὅλοι οἱ δεῦτεροι, καὶ εἰς τὴν παλαιάν τινεὶ ἐξ αὐτῶν, πληροῦσι τόπον τῶν πρώτων, ἀκόλουθον ἦτο νὰ λάβωσι καὶ τὸν σχηματισμὸν τῶν πρώτων. Ἡ ἀνωμλία, ὡς λέγουσι οἱ Γραμματικοὶ, ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦς Ἑλληνιστὰς τῆς Κιλικίας. Παραδείγματα ταύτης εὐρίσκεις μάλιστα εἰς τὴν Παλαιάν γραφὴν, οἷον Ἐγκατέλιπαν, Ἐφαναν, Ἀπέθαναν, Εἶδαν, Εὔραν, Ἀνεῖλαν, κ. τ. λ. εἰς τὸ πληθυντικὸν τρίτον, ἀντί τοῦ Ἐγκατέλιπον, Ἐφανον, Ἀπέθανον, Ἀνεῖλον. Περί δὲ τῶν παρατατικῶν, ἀπολογίαν δικαίαν ἔχομεν τὴν σαφῆνειαν. Τῶν παλαιῶν τὸ Ἐλάμβανον εἶναι βέβαια ἀσαφέστερον τοῦ Ἐλάμβανα, ἐπειδὴ τοῦτο μίαν ἔννοιαν μόνην ἔχει τὴν Ἐγὼ ἐλάμβανα, ἐκεῖνο δὲ σημαίνει καὶ τὸ Ἐγὼ ἐλάμβανον, καὶ τὸ Ἐκεῖνοι ἐλάμβανον.

ΜΕΤ' ΕΚΕΙΝΗΝ.] ΔΓ, Ἀπ' ἐκείνην. Ἡ σύνταξις τοῦ Μετ' ἐκείνην εἶναι βάρβαρος. ΖΩ ἈΠΟ (καθὼς καὶ στ. 89) θίλει νὰ εἴπῃ, Ζῶ τρεφόμενος ἀπὸ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. ΖΩ ΜΕ σημαίνει Διάγω τὴν ζωὴν μὲ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον· οὕτω λέγομεν περὶ δυσκόλου τινὸς, Δέν ἐμπορεῖ κανεὶς νὰ ζήσῃ μ' αὐτόν. Ἀξία δὲ σημειώσεως εἶναι ἡ Μετὰ πρόθεσις μὲ Αἰτιατικὴν, εἰς σημασίαν τοῦ Ὁμοῦ. Εἰς τοῦς παλαιούς τὸ Μετ' ἐκείνην σημαίνει, τάξιν, ἦγουν Ἰστέρον ἀπ' ἐκείνην. Διὰ νὰ σημάνη, κατ' ἐκείνους, ὁ ποιητὴς μας τὸ Ὁμοῦ, ἔπρεπε νὰ εἴπῃ Μετ' ἐκείνης. Οὕτω λέγομεν ὁρθῶς Μετὰ ταῦτα, ἦγουν Ἰστέρον ἀπὸ ταῦτα· ἀντί δὲ τοῦ Μετὰ τούτων, λέγομεν Μὲ

ταῦτα, ἢ Μὲ τοῦτα, χωρὶς κίνδυνον ἀμφιβολογίας. Μ' ὅλον τοῦτο ἔξω ἀπὸ ταύτην τὴν χρῆσιν τῆς Μὲ προθέσεως κατὰ ἀποκοπὴν ἀπὸ τῆς Μετά, μεταχειρίζομεθα καὶ τὴν Μετά, ἐκθλίβοντες δι' ἀποστρόφου τὸ τελευταῖον μόνον α-, ὅτε ἡ ἀκόλουθος λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος, εἴαν ἦναι μάλιστα μία τῶν Ἀντωνυμιῶν, οἷον Μετ' ἐμένα, Μετ' ἐσένα, Μετ' ἐκείνον, ἀντὶ τοῦ Μετ' ἐμοῦ, Μετὰ σοῦ, Μετ' ἐκείνου. Ἐκ τούτου πλανηθεῖς ὁ χυδαῖος λαὸς, ἐπρόσθεσε καὶ εἰς ἄλλας προθέσεις τὸ τ' οἷον Διατ' ἐμένα, Διατ' ἐσένα, Ἀποτ' ἐμένα, Ἀποτ' ἐσένα.

ΣΤΙΧ. 93, ΜΕ ΤΑΥΤΗΝ ΓΑΡ, κ. τ. λ.] Σημείωσε τὴν χρῆσιν τοῦ ΓΑΡ συνδέσμου σωζομένην ἀκόμῃ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πτωχοπροδρόμου. Οἱ συγγραφεῖς καὶ ποιηταὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου καὶ τῶν ἀκολουθῶν τὸν μεταχειρίζονται πολλάκις καὶ ὡς παραπληρωματικὸν, ἤγουν, κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν Γραμματικῶν, μὴ σημαίνοντες δι' αὐτοῦ τίποτε. Τὴν σήμερον ἐξαλείφθη ἡ χρῆσις τοῦ ἀπὸ τὴν γλώτταν. Μόνος ὁ μεταφραστὴς τοῦ Πολιτικοῦ Θεάτρου (περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς περασμένης ἑκατονταετηρίδος) τὸν μεταχειρίζεται καὶ τὸν μεταχειρίζεται κατακόρως (Ἰδ. καὶ κατωτέρ. τὸν στίχ. 117).

ΚΛΑΠΟΤΗΝ. Βαρβάρως, ὡς καὶ εἰς τὸν πρότερον στίχον, ἀντὶ τοῦ Κλαπωτῆν, ἢ μᾶλλον Κλαπωτικῆν, κατὰ τὸν συνειδισμένον σχηματισμὸν τῶν ὀνομάτων τῶν τεχνῶν, οἷον Ῥαπτική, Ἰφαντική.

ΠΕΡΙΣΟΡΕΜΕΝΗΝ. Ὁ Δουκάγγιος δὲν ἐσημείωσε τὴν λέξιν εἰς τὸ Λεξικόν του, ἢ διότι τὴν ἐλησμόνησε, ἢ διότι δὲν τὴν ἐνόησε. Ἴσως εἶναι γραφικὸν σφάλμα, ἀντὶ τοῦ Περισσορωμένην, ἤγουν περισσῶς ὀρωμένην, περίβλεπτον καὶ τιμωμένην ἀπ' ὅλους, ἢ Περισυρομένην (ἀπὸ τὸ Περισύρω), ἤγουν τὴν εἰς πολλὴν χρῆσιν, καὶ ἀπὸ πολλοὺς σπουδαζομένην.

ΣΤΙΧ. 94, ἈΡΜΑΡΙΝ. Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Ἀρμάριον, τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Armarium, ὅθεν τὸ τῶν Ἰταλῶν Armario, καὶ τῶν Γάλλων τὸ Armoire. Οἱ νησιῶται Γραικοὶ λέγουν Ἀρμάριον, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀσιανοὶ ὀνομάζουσι βαρβαροτουρκικῶς Ντυλάπι. Εἰς τοὺς Λατίνους ἐσήμαινεν ὅτι ἐχρησίμευεν εἰς φύλαξιν ἐργαλείων, σκευῶν καὶ ὄπλων διαφόρων, ἀπὸ τοῦ Arma (Ὅπλα). Ὅτι δὲ ἔλαβαν καὶ τοῦτο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, φαίνεται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, ὅστις μεταχειρίζεται καὶ τὸ Ὅπλα καὶ τὸ Ἄρμενα, σχεδὸν ὡς συν-

ώνυμα, τὸ πρῶτον εἰς τὴν γενικὴν σημασίαν ὅλων τῶν σκευῶν τοῦ πλοίου (Ὀδυσσ. Β', 430),

Δησάμενοι δ' ἄρα ὄπλα θοὴν ἀνά νῆα μέλαιναν.

Τὸ δεύτερον ὡς ἐπίθετον τοῦ Ἐπικρίου, ἤγουν τῆς κοινῶς λεγομένης Ἀντένας (ἀπὸ τοῦ Λατινικοῦ Antenna).

Ἐν δ' ἴσον ποίει, καὶ ἐπικρίον ἄρμενον αὐτῷ,

(Ὀδυσσ. Ε', 254). Ὁθεν καὶ τῆς κοινῆς γλώσσης τὰ Ἄρμενα, ἤγουν τὰ πανία τοῦ πλοίου, καὶ τὸ Ἄρμενίζω (faire voile), καθὼς τὸ παρετήρησε καὶ ὁ Εὐστάθιος. Λέγει καὶ ὁ Σουΐδας, « Ἄρμενα, ἀρμό- » δια, ἐπιτήθεια· ἐν Ἐπιγράμματι,

» Πανὶ τὰδ' αὐθαιμοὶ τρισσοὶ θέσαν ἄρμενα τέχνης·

» καὶ Ἄρμενον τὸ Ἰστίον. » Τὸ φερόμενον εἰς μαρτυρίαν ἐπι-
γραμματοῦ τοῦτο, εἶναι ἀπὸ τὸ ἔκτον βιβλίον τῆς Ἀνθολογίας, ὅπου τὸ
ἌΡΜΕΝΑ ΤΕΧΝΗΣ ἄλλο δὲν σημαίνει παρά τὰ ὄργανα καὶ ἐργαλεῖα
τῆς τέχνης· καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται συχνά ὁ
Ἰπποκράτης, ὀνομάζων Ἄρμενα τοῦ Χειρουργοῦ, τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν
Χειρουργίαν σκευή. Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον, εἴαν οἱ Λατῖνοι ὠνό-
μασαν Ἀρμάριον τὴν θήκην τῶν Ἀρμένων, ἤγουν τῶν σκευῶν. Μ' ὅλον
τοῦτο ἴσως τοῦ Ἀρμαρίου τὰ γενέθλια εἶναι Ἑλληνικώτερα, ἤγουν
κατάγεται ἀμέσως ἀπὸ τὴν παλαιάν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν, χωρὶς νά
περάσῃ διὰ τῆς Λατινικῆς. Τὸ Ἀρμάριον σημαίνει εἰς ἡμᾶς ὄχι ἀπλῶς
ὅποιουδήποτε πράγματος ἀποθήκην, ἀλλ' ἰδιαίτερος τῶν τροφῶν, εἰς
τάς ὁποίας βασιλεύει ὁ Ἄρτος. Ἀλλ' ὁ Ἄρτος παράγεται ἀπὸ τὸ Αἶρω,
καθὼς καὶ τὰ συγγενῆ του Ἄρμα ἢ Πρόσαρμα, καὶ Ἀρμαλία.
« Ἀρμαλία ἢ τροφή » λέγει ὁ Ἡσύχιος· « Προσάρματα, τροφαὶ » ὁ
Ἐρωτιανός· καὶ κατὰ τὸν Ἑλλάδιον (παρὰ τῷ Φωτίῳ, κώδ. σοθ', σελ.
1589), « Ἄρτος ἐκ τοῦ αἶρειν εἴρηται, ὃ δηλοῖ τὸ προσφέρεσθαι »
» καὶ γὰρ καθ' ἐκάστην τοῦτον προσφερόμεθα. Καὶ Ἄρμα δὲ ἢ
» τροφή, παρ' Ἰπποκράτει, καὶ πολλοῖς ἄλλοις. » Τὸ Αἶρω σημαίνει
κυρίως, σηκόνω, ὑψόνω, καὶ ἐμεταφέρθη εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ προσ-

φέρω, διότι τὰ προσφερόμενα εἰς τροφήν, ὑψόνονται ἐξανάγκης διὰ τὰ ἐγγίσει τὸ στόμα.

Αἶρ', αἶρε μάζαν ὡς τάχις α κανθάρω,

λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρ. 1), ἤγουν πρόσφερε, δός. Τὴν σημασίαν τοῦ ὑψόνω ἐφύλαξεν ἄλλο παράγωγον τοῦ Αἶρω, ἡ Ἀρσις. « Ἀρσις, » ζύμη » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ἤγουν τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον, θηλυκῶς, Προζύμη, καὶ οὐδετέρως Προζύμιον, τὸ ὅποιον οἱ Γάλλοι ὀνομάζουσι levain, φυλάξαντες καὶ αὐτοὶ ὁμοίαν παραγωγὴν ἀπὸ τὸ lever Αἶρω. Διότι ἡ προζύμη φυσᾷ καὶ αἶρει εἰς ὕψος τὸ φύραμα, δηλαδὴ τὸ μὲ νερὸν μιγμένον καὶ μαλαγμένον ἀλεύριον. Ὅθεν νοεῖται, διὰ τί ὁ Χριστὸς παρομοιάζει τὴν διδασκαλίαν τῶν Φαρισαίων μὲ τὴν ζύμην, « Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἧτις ἐσὶν ὑποκρισις » (Λουκ. ιβ', 1). Διότι τὸ κυριώτερον ἀποτέλεσμα τῆς διδασκαλίας τῶν ὑποκριτῶν ἐκείνων ἦτον ἡ ἔπαρσις καὶ τὸ φούσκωμα τῆς κεφαλῆς. Μὲ τὰς νηστείας καὶ προσευχὰς ἐνόμιζαν ὅτι ἐπλήρουσαν τὸν νόμον. Ὅστις λοιπὸν ἐμαθητεύετο εἰς τὸ σχολεῖον τῶν Φαρισαίων, ἔβηκεν εἰς τὴν κεφαλὴν προζύμιον, ἧτις τοῦ τὴν ἐφούσκουε τόσον, ὥστε νὰ νομίσῃ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους κνώδαλα. Ἐπιστρέφων εἰς τὸ προκειμένον λέγω, ὅτι ἐνδέχεται τὸ Ἀρμάριον νὰ ἦναι φθορὰ τοῦ Ἀρμάλιου ἢ Ἀρμαλεῖου (ὡς λέγομεν καὶ Ἀρμυρὸν ἀντὶ τοῦ Ἀλμυρὸν) ἤγουν ἀποθήκη τῆς Ἀρμαλιᾶς, ἢ Ἀρτοθήκη.

ΣΤΙΧ. 95, ΚΡΑΣΙΝ.] Τὸ Κρασίν ὅτι εἶναι ὑποκοριστικὸν βαρβαρώτατον τοῦ θηλυκοῦ, Κραῖσις, δὲν ἀμφιβάλλεται. Ἡ λέξις ἐσημαίωε συγκερασμένον οἶνον μὲ ὕδωρ, καὶ πιθανὸν ὅτι κατήντησε νὰ σημαίωη ἀπλῶς τὸν οἶνον, εἴτε συγκερασμένον, εἴτε καὶ ἄκρατον, διὰ τοῦτο, ὅτι οἱ ζητοῦντες, φερειπεῖν, εἰς τὴν τράπεζαν ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην νὰ πῖωτιν, ἐσυνείθιζαν νὰ λέγωσι « Δός μοι κρασίν. » Τοῦλάχιστον ἡ συγγενὴς αὐτῆς λέξις Κραῖμα ἐσυγχύθη πρὸ πολλοῦ μὲ τὸ Οἶνος, ὥστε νὰ λαμβάνεται τὸ ἐν ἀντὶ τοῦ ἄλλου. Λέγει ὁ Πλούταρχος (Γαμικ. παραγγέλμ. § 20), « Τὸ κραῖμα, καίτοι ὕδατος « μετέχον πλείονος, Οἶνον καλοῦμεν. » Μὲ τοῦ χρόνου τὴν πρόοδον ἔπειτα ἔλαβε τὸ Κραῖμα καὶ τὸ Κραῖσις τὴν ὁποίαν ἔχει σήμερον σημασίαν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀκράτου οἶνου. Ἀπὸ τὸ Κραῖσις, ἐσχηματίσθη τὸ παράξενον ὑποκοριστικὸν τοῦτο, Κράσιον ἢ Κρατίον (ἀντὶ τοῦ Κρα-

σίδιον, κατὰ τὸν τύπον τοῦ Πολίδιον καὶ Λεξίδιον), καὶ τέλος, κατὰ τὴν συνειδησμένην συγκοπὴν τῶν Οὐδετέρων, Κρασίν, καὶ ὄχι διὰ τοῦ η̄, Κρασὴν, καθὼς ἐσφαλμένως γράφεται εἰς τὸ παρὸν ποίημα πολλάκις, καὶ ἄλλα πολλὰ τοῦ καιροῦ ἐκείνου συγγράμματα. Ἀπὸ ταύτην τὴν γραφὴν πλανηθεὶς ὁ Δουκάγγιος ἔβαλεν εἰς τὸ Λεξικόν του ὡς ὄνομα θηλυκὸν τὸ Κράση.

ΘΥΝΟΜΑΓΕΡΙΑΝ.] ΔΓ, Θύναν μαγειρίαν. Σημαίνει Θύννην μαγειρευμένην. Ἡ Θύννη (μέ δύο, καὶ ὄχι μέ ἐν ὕ) ἢ Θυννάς, καθὼς τὴν ὀνομάζει ὁ Κωμικὸς Ἀντιφάνης (παρὰ τῷ Ἀθην. VII, σελ. 304),

Τῆς τε βελτίστης μεσαίου
Θυννάδος Βυζαντίας,

ἀν συνωνυμῇ μέ τοῦ Ἀριστοτέλους (Περὶ ζ. ἱστορ. VI, 17) τὴν Θυννίδα, εἶναι ἢ θήλια τοῦ Θύννου, τὸν ὅποιον ὀνομάζουσι οἱ Ἴταλοὶ Tonno, οἱ Γάλλοι Thon. Τὴν σάρκα τοῦ Θύννου ὀνομάζει ὁ κοινὸς λαὸς Τοννίνα (ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Tonnina). Οἱ Θύννοι τοῦ Βυζαντίου, καὶ ἀπλῶς τῆς Μαύρης θαλάσσης ἦσαν καὶ τὸ παλαιὸν περίφημοι, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω μαρτυρίαν τοῦ Ἀντιφάνους, καὶ ἀπὸ ἄλλους κωμικοῦς.

ΣΤΙΧ. 96, Καὶ Πηλαμιδοκόμματα, κ. τ. λ.] Ἡ κοινῶς λεγομένη Παλαμίδα εἶναι ἢ Πηλαμὺς τῶν παλαιῶν. Οἱ Μασσαλιῶται, ὡς ἀπόγονοὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐφύλαξαν ἕως τὴν σήμερον τὸ ὄνομα, λέγοντες αὐτὴν Palamida. Ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἱστορ. VI, Κεφ. 17. Ἰδ. καὶ Ἀθην. VII, σελ. 203), καὶ ἄλλοι παλαιοὶ Ζωολόγοι τὴν συγγέουν μέ τὸν Θύννον, λέγοντες, ὅτι τὸ αὐτὸ ὄψαριον, ἔτι νεογέννητον, ὀνομάζετο Σκορδύλη, ἢ Αὐξίς, τὸ ἐξῆς ἔαρ, ἐλάμβανε τὸ ὄνομα Πηλαμὺς ἢ Θυννίς, καὶ τὸν ἀκόλουθον χρόνον ἐλέγετο Θύννος, καὶ ἐπιπλέον ἀξανάμενος, Ὁρκυνος. Κατὰ τοὺς νεωτέρους, οἱ παλαιοὶ ἠπατήθησαν ἀπὸ τὴν ἐπίσημον ὁμοιότητα τοῦ Θύννου μέ τὴν Πηλαμίδα.

ΤΖΥΡΟΥΣ. Ὁ Τζύρος ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τὸ Σκομβρίον ἔτι μικρὸν παστωμένον. Τὸ βάρβαρον τῆς ὀνομασίας φαίνεται ἀπὸ τὸν συλλαβισμόν τοῦ τζ, ὅστις ἐξ ἀτυχίας εὐρίσκεται καὶ εἰς πολλάς ἄλλας λέξεις. Τὸ παράδειγμα τῆς λέξεως Κίχλη, ἢ ὅποια βερβάρως μετεβλήθη εἰς τὸ Τζίχλα φέρει εἰς ὑπόψιν μὴ καὶ τὸ Τζύρος ἦτο παλαιά, Κύρος.

Εἰς τὸν Ἡσύχιον εὐρίσκομεν « Κίρυλος, ἰχθύς ποιός » τοῦ ὁποίου ὁ ὑποκοριστικὸς σχηματισμὸς, φανερόναι τὸ πρωτότυπον Κίρος, καθὼς ἀπὸ τὸ Σιμὸς παράγεται τὸ Σιμύλος καὶ ἀπὸ τὸ Μικκὸς (ἀντὶ τοῦ Μικρὸς) τὸ Μικκύλος (ὁ χυθαῖσι λεγόμενος Μικρούλης, ἢ Μικρούτζικος). Πρόσθετες ὅτι καὶ τὸ Κιρρά (Θηλυκὸν τοῦ Κιρρὸς ἢ Κιρὸς) εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἡσύχιον, μετὰ τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν, « Κιρρά, ἰχθύς ποιός. » Ὁ Ὀππιανὸς (Ἀλιευτ. Γ', 187) τὸν ὀνομάζει Κιρράδα (ἀπὸ τῆς ὀνομαστικῆς Κιρράς). Ἐνδεχόμενον λοιπὸν ὁ Κίρος ἢ Κίρρος ἢ Κιρράς τῶν παλαιῶν νὰ ἦναι ὁ νῦν λεγόμενος Τζίρος, ἢ μᾶλλον Τσίρος (Ἰδ. καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκρατ. σημ. σελ. 82 καὶ 210).

Ὁ Τσίρος σημαίνει ἀκόμη εἰς ἡμᾶς καὶ τὸν Ὀρόν ἢ Ὀρρόν τοῦ Γάλακτος, τὸν ὁποῖον οἱ Κρητικοὶ μέχρι σήμερον ὀνομάζουσι Οὐρόν. Ἀλλὰ πάλιν ὁ Ἡσύχιος μᾶς λέγει, « Κίρρος, ὈΡΟΣ· καὶ αἶμα· καὶ » πόμα γάλακτος· Λάκωνες. » Φανερόν ὅτι πρέπει νὰ γραφθῆ ὈΡΟΣ ἢ ὈΡΡΟΣ. Εἶναι λοιπὸν καὶ ὁ Τσίρος, ἡγουν τὸ ὑδατῶδες μέρος τοῦ γάλακτος (Λατινιστὶ Serum, Ἰταλισταὶ Siero del latte) ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ, Κίρρος, οὕτως ὀνομασθέντος ἴσως διὰ τὸ Κιρρόν ἡγουν ξανθὸν αὐτοῦ χρῶμα. « Κιρρόν, πυρρόν, ἐρυθρόν, ξανθόν » λέγει πάλιν ὁ Ἡσύχιος.

ΣΤΙΧ. 97, Παροῦ ὅτι τὸρ ἀνοίγω το, βλέπω τοὺς πάτους ὄλους.] ΔΓ, ΠΑΡὸ ὍΤΙ κ. τ. λ.

ΠΑΡΟΥ, ἀπὸ τὸ Παρ' οὔ, καθὼς τὸ Ἄφου ἀπὸ τὸ Ἄφ' οὔ· μετ' ὀλίγον ὁμως θελομεν ζητήσιν τὴν ἀληθινὴν αὐτοῦ ἔτυμολογίαν. Τῶν περασμένων ἑκατονταετηρίδων οἱ συγγραφεῖς, ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Πτωχοπροθρόμου καὶ κάτω, καὶ σήμερον ἔτι πολλοὶ νησιῶται, μεταχειρίζονται τὸ Παροῦ ἀντὶ τοῦ Ἡ, διαζευτικοῦ συνδέσμου. Οἱ λοιποὶ Γραικοὶ μεταχειρίζονται εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τὸ Παρά, τὸ ὁποῖον ὅτι δὲν εἶναι πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἢ Παρά πρόθεσις μόνη, ἀλλ' ἰσοδυναμεῖ πολλάκις μετὰ τὸ Παρ' ἄ, φαίνεται ἀπὸ τὸ Παρ' ὀ, καθὼς ἦσαν τὸ Καθὸ καὶ Καθά, ἢ Καθάπερ, ἀντὶ τοῦ Καθ' ὀ καὶ Καθ' ἄ ἢ Καθ' ἄπερ. Παράδειγμα τοῦ Παροῦ ἔχομεν καὶ εἰς τὸν ἀνέκδοτον Ποιητὴν τοῦ Βελθάνδρου καὶ Χρυσάτζας,

Συναποθάνω μετὰ σοῦ κ' εἰς ἄδην συνατέβω,

Παροῦ νὰ ζήσω ἐπώδυνα τὸν ἄπαντά μου βίον·

καὶ εἰς τὸν Στέφανον τὸν Σαχλήκην,

Ἐπρωτιμαῖτον νὰ γενῆ νεκρὸς διὰ τὸν φίλον,
Παροῦ νὰ ζῆ καὶ νὰ θωρῆ τὴν ἐντροπὴν τοῦ φίλου.

Ἄντι τούτου ἐμεταχειρίζοντο κάμμειαν φορὰν καὶ τὸ Παρ' ὅτι (ἤγουν Παρ' ὅ,τι), οἷον ὁ προειρημένος ποιητὴς τοῦ Βελθάνδρου καὶ Χρυσάτζας λέγει,

Κρεῖττον γὰρ ἵνα γένωμαι τῶν πετεινῶν γε βρωμα,
Παρ' ὅτι πάλιν νὰ στραφῶ τοῦ ποταμοῦ ἐξοπίσω.

Τοῦτο δὲ τὸ Παρ' ὅ,τι, ἢ Παρὸ, ἢ Παρά, τὸ σημαῖνον τὸν διαζευτικὸν Ἡ, εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν Ἀριστοτέλην Περίφυτῶν (Βιβλ. α' κεφ. 4) σύγγραμμα, « Καὶ ἐκεῖσε Κρειττόνως αὐξάνουσι παρὸ ἄλλα-
» χου· » καὶ πάλιν (Βιβλ. Β, κεφ. β') « Κυριώτερον συμβέβηκε τῷ
» ὕδατι τὸ εἶναι σοιχειῶ παρὰ τῇ γῆ. » Τὸ πλήρες τῶν ἐλλειπτικῶν
τούτων φράσεων εἶναι, Κρειττόνως αὐξάνουσι παρ' ὃ αὐξά-
νουσιν ἄλλαχου, καὶ Κυριώτερον συμβέβηκε τῷ ὕδατι παρ'
ἃ συμβέβηκε τῇ γῆ. Ἄλλ' ἐάν τὰς συγκριτικὰς ταύτας προτάσεις μετα-
βάλλωμεν εἰς ὁμοιωματικὰς τότε λέγομεν, Ὡσαύτως αὐξάνουσι
καθ' ὃ (ἢ καθ' ἃ) ἄλλαχου, καὶ Ὡσαύτως συμβέβηκε τῷ ὕδατι,
καθ' ὃ (ἢ καθ' ἃ ἢ καθ' ἅπερ) συμβέβηκε τῇ γῆ. Χωρὶς λοιπὸν δια-
εσροφὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης εἰς μὲν τὸ πρῶτον παρά-
δειγμα « Παρὸ ἄλλαχου » εἰς δὲ τὸ δεύτερον, « Παρὰ τῇ γῆ » ἀπαραλ-
λάτως καθὼς τὸ μεταχειριζόμεθα τὴν σήμερον.

Τὸ Παροῦ, ἂν τὸ ὑποθέσωμεν ὡς τὸ Ἄφου, ἤγουν σύνθετον ἀπὸ τὴν
γενικὴν Οὔτ καὶ τὴν ΠΑΡΑ πρόθεσιν, εἶναι βάρβαρον, ἔξω ἂν οἱ πρῶτοι
μεταχειρισθέντες ἠθέλησαν νὰ παρασήσωσι τὸν διπλοῦν τρόπον τοῦ
συγκρίνειν τῶν παλαιῶν, ἤγουν τὸν διὰ τοῦ Ἡ διαζευτικοῦ, καὶ τὸν διὰ
τῆς γενικῆς τοῦ συγκρινομένου προσώπου ἢ πράγματος. Ἐλεγον, παρα-
δείγματος χάριν, Ἀριστοτέλης σοφώτερος ἢ Πλάτων, Ἀριστοτέλης σοφώ-
τερος Πλάτωνος, καὶ σπανιώτερον, Ἀριστοτέλης σοφώτερος παρά
Πλάτωνα, καὶ σπανιώτατα, Ἀριστοτέλης σοφώτερος παρὸ Πλάτων.
Πιθανώτερον ἴσως εἶναι ὅτι τὸ Παροῦ (μάλιστα εἰς τὸ ποίημα τοῦτο τοῦ
Πτωχοπροδρόμου, ὅπου τὸ ἀναφορικὸν Οὔτ γίνεται περιττὸν διὰ τὸ

ἀκόλουθον δεύτερον ἀναφορικὸν ὍΤΙ) ἀναλύεται εἰς τὸ ΠΑΡ' ΟΥ', ἤγουν εἰς τὴν ΠΑΡΑ πρόθεσιν καὶ τὸ ἀρνητικὸν μόριον ΟΥ', καθὼς καὶ ἄλλα τοιαῦτα σύνθετα, οἷον τὸ Ὅσον οὐ καὶ τὸ Μονονοῦ· ἢ ἀληθέστερον, εἰς τὸ ΠΑΡ' Ὁ ΟΥ' (ὡς τὸ χρυσοῦ εἰς τὸ χρυσοῦ). Ἡ ἄρνησις πλεονάζει, ὡς τὴν ἐμεταχειρίζοντο πλεοναστικῶς καὶ οἱ Ἀττικοὶ εἰς τὰς συγκρίσεις μετὰ τὸν Ἡ διαζευτικὸν, « Ὡμὸν τὸ βούλευμα... πόλιν ὄλην » διαφθεῖραι μᾶλλον, Ἡ ΟΥ' τοὺς αἰτίους. » (Θουκυδ. Γ', 36), τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν Γρηγόριος ὁ Κορίνθου (Περὶ Διαλέκτ. σελ. 42) λέγει, « Ἀντὶ τοῦ ΠΑΡὸ τοὺς αἰτίους. » Ἐμμενε τῶρα, ἐπειδὴ μεταχειριζόμεθα συνεχέστατα τὸ ΠΑΡΑ εἰς τὰς συγκρίσεις, νὰ ἐξετάσωμεν, πότε εἶναι πρόθεσις, καὶ πότε σύνθετον μόριον (ἤγουν ΠΑΡ' Ἀ). Πρόθεσις φαίνεται, ὡςάκις συντάσσεται μετὰ τὴν αἰτιατικὴν, οἷον, Προτιμῶ τὸν θάνατον παρὰ τὴν ἄτιμον ζωὴν, Μόριον δὲ σύνθετον, ὡςάκις προηγείται τῆς ὀνομαστικῆς· οἷον, Προτιμότερος εἶναι ὁ θάνατος παρὰ ἢ ἄτιμος ζωὴ. Ἡ ἀνάλυσις ταύτης τῆς φράσεως εἶναι, Παρ' ἄ, ἢ Παρ' ὁ, καὶ κοινότερον, Παρ' ὅ,τι εἶναι ἢ ἄτιμος ζωὴ. Ἀμφίβολον γίνεται, ὡςάκις συντάσσεται μετὰ τὸ ΝΑ προηγούμενον ὑποτακτικοῦ ῥήματος· οἷον Προτιμῶ, ἢ Προτιμότερον ἔχω ν' ἀποθάνω παρὰ νὰ ζῶ ἄτιμος. Τότε καὶ ὡς πρόθεσις δύναται νὰ θεωρηθῇ, ἂν ὑποθεθῇ ἡ φράσις ἑλλειπτικὴ τοῦ αἰτιατικοῦ ΤΟ (ἤγουν Προτιμῶ Τὸ Ν' ἀποθάνω, παρὰ Τὸ ΝΑ ζῶ ἄτιμος), καὶ ὡς μόριον ΠΑΡ' Ἀ, ἂν θεωρηθῇ ὡς ἄλλη ἑλλειψίς ἀναπληρουμένη οὕτως, ΠΑΡΑ ταῦτα, Ἀ εἰς ἵνα ζῶ ἄτιμος.

ΣΤΙΧ. 98, Καὶ βλέπω χαρτοσάκουλα γεμάτα τὰ χαρτία.]

ΧΑΡΤΙΟΝ ἀπὸ τὸ Χάρτης· ὅθεν τῶν Λατίνων τὸ Charta, τῶν Ἰταλῶν τὸ carta, τῶν Γάλλων τὸ carton, καὶ τὸ charte. Ὅτι ἡ λέξις εἶναι Ἑλληνικὴ, φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν χρῆσιν τοῦ Κωμικοῦ Πλάτωνος, τὴν ὁποίαν φέρει εἰς παράδειγμα ὁ Πολυδεύκης,

Τὰ γραμματεῖα τούς τε χάρτας ἐκφέρων.

Παρατηρεῖ πρὸς τούτους ὁ Πολυδεύκης ὅτι Χάρτην ὠνόμαζαν τὸ γραμμένον χαρτίον, καὶ Βιβλίον, τὸ ἄγραφον. Εἰς τῶν Ἰσπανῶν τὴν γλῶσσαν ὁμοίως carta λέγεται ἢ ἐπιστολή, ὡς καὶ, εἰς τῶν Γάλλων τὴν γλῶσσαν, ἢ charte σημαίνει ἔγγραφον σύνταγμα πολιτικόν.

Ὁ Σκαλιγέρος, ἐτυμολογεῖ τὸ Χάρτης ἀπὸ τὸ Χάριεν, τὸ ὁποῖον ἐσυνείθιζαν νὰ γράφωσιν εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν ἐπιστολῶν. Ἀπίθανον τοῦτο,

ὡς καὶ ἡ ἀπό τὸ Χόρτος, ἢ ἀπὸ τὸ Χῶ, τὸ χωρῶ, παραγωγή τοῦ Ἑτυμολόγου (σελ. 807). Πιθανώτερον ἐτυμολογεῖ ὁ Εὐστάθιος (σελ. 631) τὸν χάρτην, ἀπὸ τὸ Χαράσσω ὅθεν λέγομεν ἔτι καὶ τὴν σήμερον Χαρακτῆρα (caractère) τὸν ἰδιάζοντα τρόπον τοῦ γράφειν καθενός. Ἀκριβέστερον ὅμως ἤθελε σημειώσῃ τὴν παραγωγήν ἀπὸ τὸ Χάρω, πρωτότυπον ἄχρηστον τοῦ χαράσσω ὡς καὶ ἄλλα εἰς ασσω ἢ αζω ῥήματα ἐγενήθησαν ἀπὸ ἀπλούστερα καὶ παλαιότερα ἄλλα, οἷον Εἰκάζω, Θαάσσω, ἢ Θαάζω, Κυπτάζω, Ρίπτάζω, ἀπὸ τὸ Εἶκω, Θάω, Κύπτω, Ρίπτω, οὕτω καὶ Χαράσσω (εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, Χαράζω) ἀπὸ τὸ Χάρω.

Τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ συνθέτου χάρτος ἀκκουλα, εἶναι τὸ Σακκούλιον (Ἑλλ. Σακκύλλιον), ὑποκοριστικὸν τοῦ Σάκκος, ὀνόματος εὐρισκομένου εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς ἀπὸ τῆς Λατινικῆς, καὶ τὰς ἀπὸ τῆς Γερμανικῆς γεννηθείσας γλῶσσας τῆς Εὐρώπης. Κατὰ τὸν Οὐόσσιον, ὁ Σάκκος δὲν εἶναι οὐδ' Ἑλληνικὴ τὴν ἀρχὴν λέξις, ἀλλὰ παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν שַׂק (Σάκ). Ὁ Ἑτυμολόγος ἐξ ἐναντίας (σελ. 707) τὸ παράγει ἀπὸ τὸ Σάσσω, τὸ φορτόνω, καὶ προσθετεῖ ὅτι τέσσαρα ὀνόματα εἶναι τὰ γραφόμενα ἐκ τῶν δύο κκ, Σάκκος, Λάκκος, Μάκκος, Κόκκος. Ὅπως ἂν ἦναι περὶ τούτου, τὸ Σάκκουλον ἢ Σακκούλιον ἔχει σχηματισμὸν ὑποκοριστικὸν τῶν Λατίνων (Sacculus), τὸν ὁποῖον καὶ αὐτοὶ ἔλαβαν ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ ὑποκοριστικά εἰς ὕλος.

ΣΤΙΧ. 99, ἈΝΟΙΓΩ ΚΑΙ τὴν ἄρκλαν μου νάβρω ψωμὶν κομάτιν.] ΔΓ, ΚΑΙ ἈΝΟΙΓΩ ΚΑΙ.

ἌΡΚΛΑ. Ἀπὸ τῶν Λατίνων τὸ Arcula ἢ Arcella (Κιβώτιον), ὑποκοριστικὸν τοῦ Arca (Κιβωτός). Εἰς ἐκείνους ἐξικιρέτως τὸ Arcula ἐσήμαινε τὸ κοινῶς εἰς ἡμᾶς λεγόμενον Συρτάριον (tiroir). Ἡ λέξις ἀπὸ τὴν Ῥώμην ἐπέρασεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ σώζεται ἔτι εἰς τινὰς τόπους τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Βλάχος εἰς τὸ λεξικόν του τὴν βάλλει ὡς σημαίνουσαν τὴν Λάρνακα ἢ τὴν Σορὸν (cercueil), ἤγουν τὴν Κιβωτὸν εἰς τὴν ὁποίαν ἔθετον τοὺς νεκρούς. Τὴν Ἄρκλαν ἢ Κιβωτὸν ὀνομάζομεν ἀκόμη καὶ Σενδοῦκιον ἢ Σεντοῦκιον (coffre), λέξιν τὴν ὁποίαν ἤθελ' ἀδιεξάκτως νομίσαιν παράγωγον τοῦ Τουρκικοῦ Σαντούκ, ἐν δὲν εὕρισκα ῥητῶς εἰς τὸν Ἡσύχιον, « Σάνδυξ... καὶ ἡ Κιβωτός » τὸ ὁποῖον παρετήρησε καὶ ὁ Σαλμάσιος. Ἄλλοι τὴν ὀνομάζουσιν Κασσέλα, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Cassella, ὑποκοριστικὸν τοῦ Cassa (Γαλλ. caisse), τὸ ὁποῖον οἱ Λατίνοι λέγουσιν Capsa, ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κάψα. Ση-

μαίνει δὲ ἢ Κάψα ὄχι μόνον τὴν Κίσην ἢ Θήκην, κατὰ τὸν Σουΐδαν, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἄλλου εἴδους Δοχείον ἢ Ἀγγεῖον· ὅθεν « Καψάκης τοῦ » Ἐλαίου » εἰς τὴν Παλαιάν Διαθήκην (Γ, Βασιλ. ιζ' 12 καὶ 16), λέγεται τὸ Ἐλαιοδόχον ἀγγεῖον, ἦγουν τὸ κοινῶς λεγόμενον Λαδικόν. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 627), ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς Κάψας ἔπλασε ῥῆμα ἀπαρέμφατον Ἐμπροκαψᾶν, καὶ τὸ ἐξήγησεν *In capsam, vel carcerem includere*, φέρων παράδειγμα τοὺς στίχους τούτους Στεφάνου τοῦ Σαχλήκη,

Καὶ οὐδὲν ἀνοίγουν κανενὸς, ἀμ' ὄλους ἀπηλογιαζοῦν·
Καὶ τοῦτο ὄλον γίνεται ὡς διὰ νὰ τοὺς ἐμπροκάψουν.

Ὁ λόγος εἶναι περὶ τῆς ἀσπλαγχνίας καὶ σκληρότητος τῶν δεσμοφυλάκων, οἱ ὅποιοι δὲν συγχωροῦν τὴν εἴσοδον τῆς φυλακῆς εἰς τοὺς συγγενεῖς ἢ φίλους τοῦ φυλακωμένου, ἐὰν πρῶτον δὲν τοὺς δωροδοκῶσιν, ἐὰν δὲν τοὺς ταγίσωσιν, ὡς λέγομεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ἦγουν ἐὰν δὲν τοὺς δώσωσιν τι νὰ χάψωσιν. Εἶναι λοιπὸν τὸ Ἐμπροκάψουν ἀόριστος τοῦ ῥήματος Ἐμπροκάπτω ἢ Ἐμπροχάπτω (μεταβατικῶς ἐδῶ), καὶ ὄχι τοῦ Ἐμπροκαψᾶν. Καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ ἀπὸ τοὺς ἀκολούθους στίχους τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, τοὺς ὁποίους προσθέτει ὁ Δουκάγγιος,

Κεῖς μίαν ὁ φυλακάτορας, ὅταν τὸν ἐμπροκάψουν,
Καὶ δώσουν του ὑπέρπυρα, καὶ φράξουν τὸν λαιμόν του,
Καὶ καισκέψουν τον πολλά κ. τ. λ.

Διόρθωσε λοιπὸν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Δουκαγγίου οὕτως, « Ἐμπροκάπτειν, *muneribus corrumpere, fidem alicujus pecunia labefactare; proprie, in os immittere. Verbum compositum a praepositionibus Ἐν et Πρὸ, et verbo Κάπτειν, quod recentiores Græci Χάπτειν usitatus proferunt. Potest etiam ab Ἐμπροσθεν (quod recentioribus est Ἐμπρός) et Κάπτειν compositum esse. »*

ΨΩΜΙΝ ΚΟΜΜΑΤΙΝ ἦγουν ψωμίον κομμάτιον, τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ ἑλληνικωτέρου, ψωμίου κομμάτιον· σήμερον συνηθέστερον ἐκφέρεται ἀντισρόφως, οἷον Κομμάτι ψωμί, Κομμάτι τυρὶ, ὡσαύτως λέγομεν Ποτῆρι κρασί, Φύλλον χαρτί, Σταλχηματιὰ νερόν κ. τ. λ. τὰ

ὅποια ὅλα εἶναι ὄχι κατὰ μίμησιν τῶν Τούρκων, καθὼς ἐφαντάσθη Θωμᾶς ὁ Παρισινὸς εἰς τὴν Γραμματικὴν του (σελ. 315) ἀλλὰ φράσεις ἐλλειπτικαὶ τῆς Ἀπὸ προθέσεως, καθὼς ἦσαν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, Τέμαχος ἄρτου ἢ τυροῦ, Ποτήριον οἴνου, Φύλλον χάρτου, Σταλεγγμὸς ὕδατος· ἡ διαφορὰ δὲν εἶναι πλὴν κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὴν γενικὴν, ἀφίνοντες ἔξωθεν νοουμένην τὴν Ἐκ προθέσει, ἡμεῖς δὲ νοοῦμεν συνηθεσέρως τὴν Ἀπὸ, τὴν ὁποῖαν μὲ αἰτιατικὴν συντάσσομεν.

Ἄντι τοῦ Κομμάτιν, ἔλεγαν, καὶ λέγομεν ἀκόμη καὶ Φελὶν ἢ Φελί (morceau) ἀπὸ τῶν Λατίνων τὸ Ofela ἢ Offela ὑποκοριστικὸν τοῦ Offa τοῦ σημαίνοντος τὸ Κομμάτιον· Offa panis ἔλεγαν σημαίνοντες τὸ Φελὶν ψωμίου. Ἀπὸ τοῦτο ἐσχηματίσθη καὶ τὸ σύνθετον πληθυντικὸν Ἀπὸφέλα, συνώνυμον τοῦ Ἀποφάγια (restes de table).

ΣΤΙΧ. 100, Κκι ΒΡΪΣΚΩ χαρτοσάκουλον ἄλλο μικροτερίτζιν.] ΔΓ, ΕΥΡΪΣΚΩ κ. τ. λ. Δύναται τις νὰ εἴπῃ καὶ συντομώτερον, Κ' εὐρίσκω, ἰωνικῶς.

ΜΙΚΡΟΤΕΡΙΤΖΙΝ. Ἐσχάτης βαρβαρότητος σχηματισμὸς (λησμονημένος σήμερον κατ' εὐτυχίαν), ἤγουν συγκριτικοῦ (τοῦ Μικρότερον) ὑποκοριστικὸν, ὡς καὶ κατωτέρω (στίχ. 327) λέγει, Διαφοροτερίτζιν, ἀπὸ τὸ συγκριτικὸν Διαφορώτερον.

ΣΤΙΧ. 101. Γυρέβω τοῦ κελίου μου τὲς τέσσαρες γωνίας] ΔΓ,

Γυρεύω τοῦ κελίου μου τὰς τέσσαρας γωνίας.

— ΓΥΡΕΪΩ, ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸν Γῦρος συνώνυμον τοῦ Κύκλος, ὡς λέγομεν, « Ὁ γῦρος τοῦ κοσκίνου. » Τὸ ὀξύτονον, Γυρὸς, ἐπίθετον, σημαίνει τὸ κυκλοτερὲς ἢ καμπύλος· ὅθεν ὁ « Γυρὸς ἐν ὄμοισιν » τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσ. τ', 246) ἤγουν ὁ καμπύλος (à dos nouité) ἢ ὁ συνήθως λεγόμενος Γυρτός· καὶ αἱ « Γυραὶ πέτραι » (Ὀδυσ. δ', 500), αἱ κυκλοτερεῖς καὶ σρογγύλαι, ὡς τὰς ἐξηγεῖ ὁ Εὐστάθιος. Ἡ κυρία τοῦ Γυρεύω ὡς καὶ τοῦ Γυρίζω (ὅθεν τῶν Ῥωμαίων τὸ gyrgare, τῶν Ἰταλῶν τὸ girare, καὶ τῶν Γάλλων τὸ girouette, ὁ Ἄνεμοδείκτης) σημασία εἶναι, Πλανῶμαι, περιέρχομαι περιστρέφομαι τὸν γῦρον. Ὁ Ἡσύχιος λέγει « Ῥέμβεται, πλανᾶται, γυρεύει. » Καὶ τὸ μὲν Γυρίζω ἐφύλαξε τὴν σημασίαν του· τὸ δὲ Γυρεύω σημαίνει τὸ Ζητῶ, διότι οἱ ζητοῦντες τὴν περιστρέφονται καὶ γυρίζουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, νὰ τὸ εὔρωσι.

Παρόμοια ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ **Circus** (Ἑλλ. Κίρκος ἢ Κρίκος), κύκλος, τροχὸς ἢ γῦρος, ἐσχημάτισεν ὁ φθαρμένος Λατινισμὸς τὸ **Circare**, ὅθεν ἔλαβαν οἱ Ἴταλοὶ τὸ **cercare** καὶ οἱ Γάλλοι τὸ **chercher**, ζητῶ, ἐρευνῶ. Εἰς τὴν διπλὴν ταύτην σημασίαν ἐμεταχειρίσθη ὁ Στράβων (σελ. 259) τὸ Γυρεύω, ἐσορῶν τὴν ἀσελγῆ διαγωγὴν Διονυσίου τοῦ τυράννου, «*Συνάγων δὲ τὰς ὠραίας περσέτους, περισερὰς ὀλοπτέρους* » ἐν τοῖς συμποσίοις ἤφει, κάκεινας ἐκέλευε γυρεύειν. »

Γῦρον ἀκόμη ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὸν σκαμμένον κυκλοτερῆ λάκκον εἰς τὰς ρίζας τῶν ποτιζομένων θένδρων, νὰ κρατῆ τὸ νερόν. Ἐκ τούτου ἄλλος τύπος ῥήματος τὸ Γυρόω, ἤγουν περικυκλῶν θένδρον μὲ λάκκον, καὶ γενικώτερον, κάμπτω ἢ κλίνω τί εἰς σχῆμα κύκλου, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς λέγομεν, Γέρνω μεταβατικῶς (Γέρνω τὸ λαγήμιον, νὰ χύσω τὸ νερόν), καὶ οὐδετέρως (Γέρνω εἰς τὴν κλίνην). Τὸ Γέρνω ὅμως παράγεται ἀπὸ θεματικώτερον τύπον παλαιόν, τὸ Γύρω (ὡς ἀπὸ τὸ Σύρω ἐσχηματίσαμεν τὸ Σέρνω), ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ τὸ Γυρτὸν καὶ τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας γλώσσης. «*Γυρτὸν, σκυφὸν* » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ἤγουν κυφὸν, σκυπτὸν, καμπύλον. Τοῦ γυρώω τὸ μέσον **Γυροῦμαι**, σημαίνει ἀνακάμπω, ἐπιστρέφω, κατὰ τὴν ὁποίαν φέρουν ἀπὸ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον μαρτυρίαν τὰ Λεξικά,

Γυροῦται προτέρην ἔμπαλιν ἐς κακίην,

ἤγουν ἐπιστρέφει ὀπίσω εἰς τὴν προτέραν του κακίαν. Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει τῆς σημερινῆς Κρητικῆς διαλέκτου τὸ βαρβαροσύνθετον **Γι-αγέρνω**, τουτέστι **Διαγέρνω** ἢ **Διαγύρω** (ἐπιστρέφω, γυρίζω ὀπίσω). Τούτου τὸν ἀόριστον, **Διέγυρα** ἢ **Ἐδιάγυρα**, ἐμεταχειρίζοντο οἱ Γραικορωμαῖοι τῆς δεκάτης τετάρτης ἢ καὶ δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, ὡς μαρτυρεῖ τοῦ Δουκαγγίου τὸ Λεξικὸν (*App. pag. 197*),

ἘΔΙΕΓΕΙΡΕΝ ἢ **θέσποινα** μὲ πρόσωπον χεσμένον.

Γράφε, **ἘΔΙΕΓΥΡΕΝ** ἢ **ἘΔΙΑΓΥΡΕΝ**.

Ὡς ἀπὸ τὸ Γυρτὸν ἀνακαλύπτεται τὸ ἀρχαῖον ἄχρηστον **Γύρω**, παρόμοια καὶ τὸ συνώνυμον τούτου **Κυρτὸν**, φανερόν ἐστι, τὸ **Κύρω** παρὰ τὴν εἰς τὰ λεξικά εὐρισκόμενην σημασίαν τοῦ **Τυγχάνω**, ἐσυνωνύμει ἀκόμη καὶ μὲ τὸ **Γύρω**, καὶ ὅτι τὸ **Κυρτὸν** ἐλέγετο καὶ **Κυρὸν** (κατὰ τὸ **Γυρόν**). Μάρτυς ἡ γλῶσσα τῶν Ῥωμαίων, ἧτις ἐσχημάτισε μὲ

τὸ δίγαμμα, ἀπὸ μὲν τὸ Κύρω τὸ Curvo (Γαλλ. courber), ἀπὸ δὲ τὸ Κυρὸς, τὸ curvus (Γαλλ. courbe). Καὶ καθὼς τὸ Γύρω, ἐγέννησε τὸ Γυρεύω, οὕτω καὶ ἀπὸ τὸ Κύρω ἐσχηματίσθη τὸ Κυρεύω, σωζόμενον εἰς τὸν Ἡσύχιον· « Κυρεῦσαι ἢ Γυρεῦσαι, φυτεῦσαι. »

ΚΕΛΛΙΟΥ. Κελλίον (cellule), ὑποκοριστικὸν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ cella, τοῦ σημαίνοντος ἀπλῶς τὴν Ἀποθήκην, ἢ τὸ λεγόμενον ἀπὸ ἡμᾶς Κελλάριον. Ὄθεν ἔλεγον Cella panaria τὴν ἀποθήκην τοῦ ἄρτου (garde-manger), cella vinaria τὴν ἀποθήκην τοῦ οἴνου (cellier, cave), cella olearia τὴν ἀποθήκην τοῦ ἐλαίου. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ Cella πιθανὸν ὅτι συγγενεῖ μετὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἄχρηστον, Κέλλη ἢ Κέλη, ἀπὸ τὸ χρῆσόν Κέλλω, τοῦ ὁποίου τὸν ἀόριστον Κέλσαι ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχιος διὰ τοῦ Συγκλεῖσαι. Ἀπὸ τὸ Κέλλω ἐγενήθη καὶ τὸ Celo τῶν Ῥωμαίων, τὸ σημαῖνον τὸ κρύπτω (celer, cacher).

ΤΕΣ ΤΕΣΣΑΡΕΣ (γρ. Ταῖς τέσσαραις) γωνίαις.] Ταῖς τέσσαραις εἶναι ἡ παλαιὰ τῶν Αἰολέων ἢ Δωριέων τροπὴ τοῦ $\alpha\varsigma$ εἰς $\alpha\iota\varsigma$, ὅχι μόνον εἰς τὰς θηλυκὰς πληθυντικὰς αἰτιατικὰς, οἷον Ταῖς τιμαῖς, ἀντὶ τοῦ Τὰς τιμὰς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ὀνομαστικὰς τῶν περιττοσυλλάβων ὀνομάτων, καὶ τῶν μετοχικῶν ἀορίστων, οἷον Μέλαις, ἀντὶ τοῦ Μέλας, καὶ Τύψαις, ἀντὶ τοῦ Τύψας.

ΣΤΙΧ. 102, Καὶ βρίσκω σαρακιάρικα πολλὰ πολλὰ χαρτία.] ΔΓ,

Καὶ εὐρίσκω ἐκεῖσε κείμενα πολλὰ πολλὰ χαρτία.

Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1334) ἀφῆκε τὸ δεύτερον, Πολλὰ, ἢ ἐξ ἀπροσεξίας, ἢ διότι τὸ ἐνόμισε περιττόν· ὅτι δὲν εἶναι περιττόν, τὸ δείχνει ὅχι μόνον τοῦ σίχου τὸ μέτρον, ἀλλὰ καὶ τῆς γλώσσης ἢ συνήθεια. Πολλάκις ἢ ἐπαναδίπλωσις τοῦ ἐπιθέτου κρατεῖ τόπον ὑπερθετικοῦ· οἷον τὸ, Πολλὰ πολλὰ, ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ, Πολλότατα, καθὼς τὸ, Συχνὰ συχνὰ, μετὰ τὸ Συχνότατα. Παράδειγμα τὸ τοῦ Ἐρωτοκρίτου (σελ. 76).

Πῶς σπλαγγνικὰ συχνὰ συχνὰ ἀνατρανίζει ἡ κόρη.

ΣΑΡΑΚΙΆΡΙΚΑ. Λέγονται καὶ Σαρακοφαγωμένα, ἀπὸ τοῦ, Σαράκιον, τὸ ὁποῖον εἶναι εἶδος σκωληκίου, ὀλέθριον μάλισα εἰς τὰ φορέματα καὶ εἰς τὰ βιβλία. Ἐὰν πόθεν παράγεται τὸ Σαράκιον; ἂν

ὑποθέσωμεν τὸν σχηματισμὸν αὐτοῦ δωρικὸν, εἶναι ἀπὸ τὸ Σηράκιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Σήραξ, σήρακος (ὡς ἀπὸ τοῦ Δέλφαξ, Δελφάκιον, καὶ τοῦ Λάδραξ, Λαδράκιον), τοῦτο δὲ ἀπὸ τοῦ Σήρ, σηρός. Σῆρες ἐλέγοντο τὰ σκωλήκια, ἐκ τῶν ὁποίων γεννᾶται τὸ μετᾶξιον, ὅθεν καὶ Σηρικά, τὰ μεταξωτά· ἀλλὰ Σῆρες ὠνομάζοντο ἀκόμη καὶ αὐτὸ τὸ ἔθνος (ἢ τανῦν λεγομένη Κινική Ταταρία), εἰς τὸ ὁποῖον ἐπρωτογνωρίσθησαν τὰ σκωλήκια τῆς μετᾶξης, ὅθεν ἐπέρσσαν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τόπους. Ἄρα τὰ σκωλήκια ἔλαβαν τὸνομα ἀπὸ τὸ ἔθνος, ἢ τὸ ἔθνος ἀπὸ τὰ σκωλήκια; Ὁ Πausanias δέλει τὸ δεύτερον· πιθανώτερον ὅμως φαίνεται τὸ πρῶτον, διότι καὶ σήμερον ἀκόμη οἱ πραγματευόμενοι τὰ ξένα προΐοντα δίδουν συνήθως εἰς αὐτὰ τὸνομα τοῦ τόπου, ὅθεν τὰ φέρουν. Τοιαῦτα εἶναι, παραδείγματος χάριν, τὰ Γαλλισι ὀνομαζόμενα *Brésil, Campêche, Indigo*, οὕτως ὀνομασθέντα ἀπὸ τοὺς τόπους. Οἱ Ἕλληνες τόσον φυσικώτερα ἐκινήθησαν νὰ δώσωσι τὸνομα, Σήρ, εἰς τὸ ἐρχόμενον ἀπὸ τοὺς Σήρας Σκωλήκιον, ὅσον ἦτο καὶ τρόπον τινὰ Ἑλληνικόν, ἐπειδὴ τὸ Σήρ, Σηρός, ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τὸ Σῆς, Σητός, κατὰ τροπὴν δωρικὴν τοῦ σ εἰς τὸ ρ , καθὼς ἀντὶ τοῦ Σκληρότης, $\overline{\tau\eta\sigma}$, ἔλεγον οἱ Δωριεῖς Σκληροτήρ, $\overline{\eta\rho\sigma}$. Τὸ Σῆς (*ver rongeur*) ἐσήμαινε Σκώληκα, καὶ εἰδικῶς τὸν σκώληκα, ὅστις τρώγει τὰ φορέματα ἢ τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα καὶ Σητόβρωτα ὠνομάζοντο, καὶ Δωρικῶς Σηρόβρωτα ἢ Σαρόβρωτα, ἦγουν Σαρακοφαγωμένα ἢ Σαρακιάρικα· ὅθεν καὶ ὁ Σουίδας ἐξηγεῖ τὸ « Ἄσηρος, ὁ μὴ ἔχων » σκώληκος » ἦγουν ὁ Ἀσαράκωτος. Ὁ δὲ Ἡσύχιος λέγει· « Σῆρες, » ζῶα νήθοντα μετᾶξαν· ἢ ὄνομα ἔθνους, ὅθεν ἔρχεται καὶ τὸ ὄλο· » σήρικον. » Τὸ Ὄλοσῆρικον εἶναι τὸ ὑποῖον ὀνομαζόμενον σήμερον Ὄλομέταξον. Λέγει ἀκόμη, « Σηρῶν, σκωλήκων, τῶν γεννώντων τὰ » σηρικά· Σῆρες γὰρ οἱ σκώληκες. » Συνώνυμον τοῦ Σητόβρωτα ἦτο τὸ Θριπήδεςα, ἀπὸ τὸ Θρίψ, εἶδος σκώληκος. Θριπηδέσατον, ἦγουν Σαρακοφαγωμένην (*vermoulue*), ὠνόμασε μεταφορικῶς τὴν Ἑλλάδα ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους ῥήτορας, μάρτυς αὐτόπτης πολλῶν προδοτῶν τῆς πατρίδος του, οἱ ὁποῖοι ὡς σκώληκες κατέτρωγαν τὴν Ἑλλάδα, ἕως τὴν ἐκατάσθησαν ἀδύνατον νὰ φυλάξῃ τὴν ἐλευθερίαν της· « Ὑπερίδης ἐν τῷ Κατὰ Δημάδου, Θριπηδέσατον τὴν Ἑλλάδα » εἶπεν, ἀντὶ τοῦ, διεφθαρμένην, ἀπὸ τῶν ὑπὸ Θριπῶν κατεθροισμένων ξύλων. » (Ἄρποκρατ. καὶ Σουίδ.)

ΣΤΙΧ. 103, Ἀπλόνω σὸ περσικὸν μου, γυρέω τὸ πουγγίν μου.]

ΑΠΛΟΝΩ. Εδῶ εἶναι ἑλλειπτικὸν τοῦ χεῖρα (tendre la main), Ἑλληνιστί, Ἐκτείνειν τὴν χεῖρά, ὡς ὅτε τὴν ἀπλόνομεν πρὸς ἀντικείμενον τι, θελοντες νὰ τὸ δεῖξωμεν, νὰ τὸ σιμώσωμεν, ἢ καὶ νὰ τὸ πιάσωμεν. Χωρὶς ἑλλειψιν, Ἀπλόνω τὴν χεῖρα, ὅτε τὴν ἐκτείνωμεν, διὰ νὰ παρακαλέσωμεν, ἢ νὰ λάβωμεν τι θιδόμενον (Ἑλληνιστί, Προτίσχειν τὴν χεῖρα ἢ τὴν χεῖρε), ἢ καὶ νὰ ψωμοζητήσωμεν, νὰ δωροδοκηθῶμεν αἰσχροῶς, πωλοῦντες ἐλευθερίαν καὶ τιμὴν, Ἑλληνιστί, Ἰπέχειν τὴν χεῖρα.

————— Ὅς τις ὑπέχει χρυσίω
τὴν χεῖρα, κὰν μὴ φῆ πονηρὰ βουλεύεται.

(Μενανδρ. λείψαν.) Ἀπλόνω τι (étendre, étaler), ὅτε ἐκθέτω τι, προσαρμόζων αὐτὸ εἰς ἐπίπεδον παράλληλον μὲ τὸν ὀρίζοντα, ἢ κατὰ κάθετον. Ἀπλόνω τι, (déployer), ὅτε τυλιγμένον, ἢ διπλωμένον, τὸ ἐξαπλόνω ἢ τὸ ἐκτυλίσσω, Ἑλληνιστί, Ἀναπτύσσω.

ΠΕΡΣΙΚΙΝ. Εἶδος βαλαντίου. Εδῶ πιθανὸν ὅτι σημαίνει τὸ βαλάντιον ἢ τὸν σάκκον τὸν προσραμμένον εἰς αὐτὸ τὸ φόρεμα. Τὸ Περσικίον παρεφθάρη ἀπὸ τὸ Περσικὸν (ἑλλειπτικῶς τοῦ Βαλάντιον, Μαρσύπιον ἢ Σακκίον). Περσικά ἢ Παρθικά ὠνόμαζαν, ὡς θελομεν ἰδεῖν κατωτέρω (εἰς τὸν 114 σίχ.) τὰ κοκκινοβαμμένα δέρματα, καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν κατασκευαζόμενα ὑποδήματα ἢ σακκύλλια, ὡς ἐρχόμενα ἀπὸ τοὺς Πέρσας ἢ Πάρθους. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ὠνόμαζαν ἀκόμη οἱ Ῥωμαῖοι τὸ Ῥοδάκινον, ὅχι μόνον Μῆλον Περσικὸν (Malum persicum), ἀλλὰ καὶ ἑλλειπτικῶς, Περσικὸν (Persicum), τὸ ὁποῖον οἱ Γάλλοι παρεσχημάτισαν εἰς τὸ Pêche, ὡς εἶναι πιθανὸν ὅτι καὶ ἀπὸ τὴν αὐτὴν λέξιν (Περσικίον) ἔπλασαν τὸ Roche.

ΠΟΥΓΓΙΝ. Συνώνυμον τοῦ Περσικίν. Σήμερον ὀνομάζομεν Πουγγίον (bourse), Σακκίον χωριστὸν ἀπὸ τὸ φόρεμα, ὠρισμένον εἰς φύλαξιν νομισμάτων.

ΣΤΙΧ. 104, Διὰ ΣΤΑΜΕΝΑ τὸ ψηλαφῶ, καὶ αὐτὸ γέμει χαρτία.] ΔΓ, ΣΤΑΜΕΝΟΝ. Στάμενα ἔλεγαν τὰ χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, ἢ χαλκᾶ νομίσματα, κατ' ἀφαίρεσιν τῆς ἀρχικῆς συλλαβῆς ἀπὸ τὸ Ἰστάμενα, ἦγουν ζυγιζόμενα, ἐπειδὴ ἐζυγιζόντο τὰ νομίσματα.

ΓΕΜΕΙ ΧΑΡΤΙΑ. Φράσις ἑλλειπτικὴ ὡς ἀνωτέρω (σελ. 79), ἀντὶ τοῦ, Γέμει ἀπὸ χαρτία, κατὰ μίμησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, εἰς

τὴν ὁποίαν ἡ συντασσομένη μὲ τὰ πληρώσεως σημαντικὰ ῥήματα ἢ ὀνόματα γενική, οἷον Πλήρης, Πληρώω, Γέμω, κ. τ. λ. εἶναι προθέσεως ἑλλειπτική τῆς Ἐκ, ἢ τῆς Ἀπό. Ἡ πληρωσις τῆς προθέσεως εὐρίσκειται εἰς τοὺς Εὐαγγελικοὺς συγγραφεῖς οἷον (Ματθ. ΚΓ, κέ), « Ἐσώθεν » δὲ γέμουσιν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. » Οἱ παλαιοὶ σπανίως ἀνεπλήρουν τὴν πρόθεσιν, ὁποῖον εἶναι τὸ τοῦ Εὐριπίδου (Ἴων. 1194),

————— Ἐκ δ' ἐπίμπλαμεν δρόσου
Κρατῆρας ἱερούς, Βιβλίνῳ τε πώματος.

ΣΤΙΧ. 105, Ἄφου δὲ τὰς γωνίας μου τὰς ὄλας ψηλαφήσω.] Πλεονασμὸς τοῦ δευτέρου ἄρθρου διὰ τὸ μέτρον. Σημείωσε καὶ τὴν βάρβαρον ἀνωμαλίαν καὶ ποικιλίαν· ἐδῶ μὲν, Τὰς γωνίας τὰς ὄλας, φυλάσσει τὴν Ἑλληνικὴν κατάληξιν τῶν αἰτιατικῶν· ἄλλου δὲ, ὡς ἴδαμεν ἀνωτέρω (σελ. 81) καὶ θελομεν εἰς τὸ ἐξῆς πάλιν ἰδεῖν, Γαῖς γωνίαις.

ΣΤΙΧ. 106, ἸΣΤΑΜΑΙ τότε κατηφῆς καὶ ἀπομεριμνημένος.] Ἰσαμαί. Ἐσώζετο ἴσως τὸ Ἰσαμαί εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ποιητοῦ μας· Ἰσως λέγω, διότι τὸ χυδαῖον τοῦτο ποίημα, ἔχει πολλάκις καὶ μακαρονισμούς. Σήμερον λέγομεν, Στέκομαι, ἢ Στέκω, ἀπὸ τὸ Στηκω, σπανιώτατον εἰς τοὺς παλαιοὺς, συχνότερον εἰς τῆς Νέας διαθήκης τοὺς συγγραφεῖς (Πρὸς Ῥωμ. ιδ', 4). Τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ Ἐστῆκω τῶν Παλαιῶν. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγον ὄχι μόνον Στέκω, ἀλλὰ καὶ Ἰσέκω, οἷον τὸ τοῦ Στεφάνου τοῦ Σαχλήκη (Δουκάγγ. λέξ. Στέκειν).

Καὶ ὅταν παγαίνουσι καὶ ἔρχονται, καὶ ῥωτοῦν πῶς ἰσέκει.

ΚΑΤΗΦΗΣ. Λέξις Ἑλληνική, καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς χρῆσιν.

ἈΠΟΜΕΡΙΜΝΗΜΕΝΟΣ. Κατὰ τὸν σύγχρονον τοῦ ποιητοῦ μας Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. κ', 503), τὸ Ἀπομεριμνημένος ἐσήμαιεν εἰς τὸν καιρὸν του καὶ τὸ Ἀποθαμένος· « Ἀπομεριμνήσαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ » ἀποδαρθεῖν, ὡς τοῦ κοιμωμένου μηδὲν μεριμνῶντος. Εἰ δέ τις » τόλμην ἔσχε θεῖναι τὸ Ἀπομεριμνίζεῖν, καὶ ἐπὶ τοῦ θεῖναι, ἀσφαλῶς » ἂν ἐτόλμησεν· ἐπεὶ καὶ ἡ κοινὴ γλῶσσα, ἐντεῦθεν ἴσως λαβοῦσα, » λέγει Ἀπομεριμνᾶν τὸ θεῖσκειν. » Ἐδῶ ὅμως ἡ Ἀπὸ εἰς τὸ Ἀπομε-

ριμνημένος σημαίνει τὸ ὅλως διόλου, καθὼς καὶ εἰς τὸ, Ἀποκταλυμένος, Ἀποκοιμισμένος, Ἀπονεκρωμένος, Ἀποτελειωμένος, Ἀποτυφλωμένος, καὶ ἄλλα πολλά· ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, τὸ Ἀπαμελεῖσθαι καὶ Ἀποθαυμάζειν (Ἡρόδοτ. III, 129, καὶ 148) σημαίνει τὸ Ὀλότελα ἀμελεῖσθαι, καὶ τὸ Μεγάλως Θαυμάζειν.

ΣΤΙΧ. 107, Λειγοθυμῶ, λιγοψυχῶ ἀπὸ πολλῆς μου πείνας] ΔΓ (ἑλληνικώτερον) Δειποθυμῶ, λειποψυχῶ κ. τ. λ. Σημείωσε τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ σοιχείου, ἧτις καὶ σήμερον συνειθίζεται ὄχι μόνον εἰς τὸ Λειγοθυμῶ καὶ Λειποψυχῶ, ἀντὶ τοῦ Ὀλιγοθυμῶ καὶ Ὀλιγοψυχῶ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα σύνθετα ἢ ἀρχόμενα ἀπὸ τὸ Ὀλίγος, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἀπλοῦν Ὀλίγος, τὸ ὁποῖον Λίγος γράφουν οἱ χυδαῖοι. Τὸ αὐτὸ συνέθη καὶ εἰς ἄλλας τινὰς λέξεις, οἷον εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς Βατραχομουμαχίας παρὰ Δημητρίου τοῦ Ζήνου (στίχ. 228),

Τὰ νύχια εἶχαν ξύμητα σὰν τᾶχουσιν ἢ γάταις,

ἀντὶ τοῦ, Ὀνύχια καὶ Ὀξύμητα. Τοιαύτην ἀφαίρεσιν ἐμμύθη καὶ ἡ Λατινικὴ γλῶσσα εἰς λέξεις τινὰς θανεισθείσας ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν οὔτω, παραδείγματος χάριν, ἀπὸ τὸ Ὀδόντες ἐσχημάτισε τὸ Dentes, ὡς ἐσχηματίσαμεν ἡμεῖς τὸ Δόντια ἀπὸ τὸ ὑποκοριστικὸν Ὀδόντια, ἀπὸ τὸ Ὀπίσω τὸ Post (καὶ ἡμεῖς τὸ Πίσω), καὶ ἀπὸ τὸ Ὄνομα τὸ Nomen, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ Ὄνόματα λέγομεν Ὄνοματῶι, καὶ Νομάτῶι (personnes), ἀντὶ τοῦ Ἄνθρωποι, καὶ ἡ τοιαύτη σημασία ἐγεννήθη ἐκ τούτου, ὅτι μόνον οἱ ἄνθρωποι ἔχουν κύρια ὀνόματα· ὅθεν κατήντησε τὸ, φερειπεῖν, Δύο νομάτῶι (ἤγουν Δύο ὀνομασμένοι), γὰρ σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ Δύο ἄνθρωποι. Τοῦτο σημαίνει καὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ (Πράξ. α', 15) τὸ « Ἦν δὲ ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν. »

Ἴσως καὶ τὸ Ἀολῶς (ὁ μωρὸς σου) ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Ὀλολος. Ὁ Φώτιος λέγει, « Ὀλολον, Μένανδρος τὸν γυναικῶδη καὶ βᾶκηνον. . . » Ὀλόλους τοὺς θεισιδαίμονας ἐκάλουν κ. τ. λ. » Ὁ δὲ Ἡσύχιος, « Ὀλογύγων. . . καὶ τοὺς εὐήθεις δὲ οὔτως ἐκάλουν. »

ΣΤΙΧ. 108, Καὶ ΔΙΑ τὴν πείναν τὴν πολλὴν καὶ τὴν στενοχωρίαν.] ΔΓ, ἈΠΟ.

ΣΤΙΧ. 109, Ἄρνοῦμαι τὰ γραμματικά, Τὰ ΚΛΑΠΟΤΑ προκρίνω.] ΔΓ (ἀσύντακτος καὶ ἀνακόλουθος), Γράμματα τῶν γραμματικῶν τοῖς κλαπωτοῖς προκρίνω.

Καὶ ἂν τὸ μεταβάλης εἰς τὸ Τῆς Κλαπιωτῆς (ἤγουν τῆς Κλαπιωτικῆς τέχνης, ὡς καὶ τὸ Κλαπιωτᾶ, ἀντὶ τοῦ Κλαπιωτικᾶ), οὐδ' οὕτως ἔχει νόημα τοῦ δευτέρου Ἀντιγράφου ὁ σίχως. Περὶ τῶν Κλαπιωτῶν ἴδε τὰ προσήμειωθέντα (σελ. 68 καὶ 70).

ΣΤΙΧ. 110, Τὴν κεφαλὴν σου, Βασιλεῦ, Εἰς τοῦτο τί με λέγεις;] ΔΓ, ΠΡΟΣ. Τὴν κεφαλὴν σου, ἑλλειπτικῶς τῆς προθέσεως ἀντὶ τοῦ, Εἰς τὴν κεφαλὴν σου, ἢ καὶ τοῦ, Νὰ χαρῆς, καθὼς καὶ τὴν σήμερον λέγομεν ἐντελῶς, Νὰ χαρῆς τὸ κεφάλιν σου, τὰ ὀμμάτιά σου, κ. τ. λ. Οἱ παλαιοὶ, ὅταν ἂ λόγος ἦτο παρακλητικὸς πρὸς ἄλλον, ἔλεγον, Πρὸς τῆς σῆς κεφαλῆς, Πρὸς γενείου, Πρὸς γονάτων. Σήμερον λέγομεν, Εἰς τὸν Θεόν σου, Εἰς τὴν ψυχὴν σου, κ. τ. λ. μὲ τὴν Εἰς πρόθεσιν ἥτις ἔλιπε πολλάκις καὶ εἰς τοὺς παλαίους, (ὡς καὶ εἰς τὸν Πτωχοπρόδρομον), αἶον, « Τὸν Θεόν σοι » (Διατρ. Ἐπικτήτ. III, ζ', 19, σελ. 170). Ἄλλ' ὅταν ἀπλῶς ἤθελαν νὰ βεβαιώσωσι τὰ λεγόμενα, ἐμεταχειρίζοντο τὴν αἰτιατικὴν τοῦ ὑποκειμένου, εἰς τὸ ὁποῖον ὤμνυαν, μὲ τὸ μόριον Μά, ἀποφατικῶς ἢ ἀπωμοτικῶς, οἶον Οὐ μὰ Δία, καὶ τὸ Ναὶ ἢ Νῆ, καταφατικῶς ἢ κατωμοτικῶς, οἶον Ναὶ Δία, ἢ Νῆ Δία. Κάποτε, δι' εὐλάβειαν, καὶ μόνον τὸ Μά, ἑλλειπτικῶς τῆς αἰτιατικῆς τοιοῦτον εἶναι τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Βατρ. 1374).

Μὰ τὸν, ἐγὼ μὲν οὐδ' ἂν, εἴτις
Ἐλεγέ μοι τῶν ἐπιτυχόντων,
Ἐπειθόμην. —————

Ἄλλοτε, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἔλειπεν αὐτὸ τὸ ὀμωτικὸν μόριον καθὼς εἰς τὸν Σοφοκλέα (Ἀντιγ. 758),

—— Ἄλλ' οὐ, τόνδ' Ὀλυμπον, ἴσθ' ὅτι,
Χαίρων ἐπὶ ψόγοισι δευνάσεις ἐμέ.

Μένον τὰ Μά ἔμεινε εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν ὁ δὲ Ναὶ μεταχειρίζομεθα ὡς ἀπλῆν καταφατικὴν βεβαίωσιν, ἀλλ' ὄχι καὶ ὡς ὀρκωτικὴν.

ΣΤΙΧ. 111, Ἄν ἔχω γείτονα τινὰν, κ' ἔχει παιδὶν ἀγόριν.] Σημείωσε πρῶτον τὸ Γείτονα τινὰν, ἀντὶ τοῦ Γείτονα τινά. Εἰ-

πα ἀνωτέρω (σελ. 48), ὅτι κινήθεντες ἀπὸ τινὰ δίχλιτα θηλυκά τῶν παλαιῶν, ἐμετασχημάτισαν βαρβάρως οἱ μεταγενέστεροι τὰ θηλυκά ὀνόματα τῆς περιττοσυλλάβου κλίσεως εἰς θηλυκά ἰσοσύλλαβα, οἷον Η μητέρα, Ἡ θυγατέρα κ. τ. λ. Τὸ αὐτὸ ἔκαμαν καὶ εἰς τὰ ἀρσενικά περιττοσύλλαβα, μὲ ταύτην μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι εἰς μὲν τὰ θηλυκά ἐμετασχημάτισαν τὴν αἰτιατικὴν ἐνικὴν εἰς ὀνομαστικὴν, διὰ τοῦτο (ὡς φαίνεται) ὅτι εὐρίσκετο κατάληξις θηλυκὴ ὀνομαστικῶς εἰς $\bar{\alpha}$, οἷον ἡ Μοῦσα· εἰς δὲ τὰ ἀρσενικά, ἐπῆραν τὴν αἰτιατικὴν πληθυντικὴν, Τ ὕς πατέρας, Ὁ πατέρας, Τοὺς γείτονας, Ὁ γείτονας· καὶ τοῦτο, διότι δὲν ἦτο κατάληξις ἀρσενικὴ ὀνομαστικὴ εἰς α , πλὴν μερικῶν Μακεδονικῶν ἢ μᾶλλον Αἰολικῶν ὀνομαστικῶν, Ὁ Μητίετα, Ὁ Ἴππότα κ. τ. λ. Ἀροῦ μίαν φοράν εἶπαν, Ὁ γείτονας, καὶ Ὁ τίνας, εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, κατὰ τὸ Αἰνείας, ἀκόλουθον ἦτο νὰ σχηματίσῃ καὶ τὴν αἰτιατικὴν Γείτοναν Τινάν, κατὰ τὸ Αἰνείαυ. Ἡ χρῆσις, ἂν καὶ ὄχι ἑλληνικὴ, εἶν' ὅμως ἰκανῶς παλαιά· οὕτως εὐρίσκεται Πρωτέας ὀνομαστικὴ ἐνικὴ κυρίου ὀνόματος ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν πληθυντικὴν τοῦ Πρωτεὺς ὁμοίως κυρίου, Λυγεὺς καὶ Λυγεάς, δύο ὀνομαστικαί, Ἀμοιβεὺς καὶ Ἀμοιβέας (ἴδ. τὰς εἰς τοὺς Πλουτάρχ. Βίους σημ. Μέρ. δ', σελ. 435), ὡς καὶ σήμερον ἀκούεται εἰς ἡμᾶς τὸ, Ὁ βασιλεὺς καὶ Ὁ βασιλέας.

ΠΑΙΔΙΝ ἈΓΟΡΙΝ. Κατὰ συγχοπὴν ἀπὸ τὸ Παιδίον καὶ τὸ Ἀγόριον, περὶ τῆς ὁποίας ἐλαλήσαμεν ἀνωτέρω (σελ. 47).

ἈΓΟΡΙΟΝ. Πιθανὸν ὅτι ἐσχημάτισθη ἀπὸ τὸ Ἄγορος, τοῦτο ἀπὸ τὸ Ἄκορος, τοῦτο ἀπὸ τὸ Κόρος, μὲ τὸ πλεοναστικὸν α · τοῦ ὁποίου Ἄττικου πλεονασμοῦ (κατὰ τὸ Στάχυς, Ἄσχυς) παραδείγματα εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν εἶναι ἀναρίθμητα· οἷον Ἀμασχάλη (aisselle), Ἀπεξός (à pied), Ἀπήγανος (gue) κ. τ. λ. ἢ δὲ τροπὴ τοῦ $\bar{\alpha}$ εἰς $\bar{\gamma}$ ἔλαβε τόπον καὶ εἰς τὸ Γυφέλιον (ἀπὸ τὸ Κυφέλιον ruche), καὶ εἰς τὸ Γρεπίδα (ἀπὸ τὸ Κρηπίς frise) καὶ ἄλλα. Κόρους καὶ Κούρους ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὰ ἀρσενικά τέκνα, καθὼς Κόρας καὶ Κούρας, τὰ θηλυκά. Εἰς τὸν Εὐριπίδην (Ἀνδρομ. 24) πλεονάζει τὸ Ἄρσην,

Κάγῳ δόμοις τοῖς δ' ἄρσεν' ἐντίκτω κόρον.

εις δὲ τὸν ἐξῆς σίχον τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. Ζ, 59),

————— Μηδ' ὄντινα γαστέρι μήτηρ
Κοῦρον ἔοντα φέροι, μηδ' ὄς φύγοι, ———

δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι τὸ Κοῦρον σημαίνει τὸ ἀρσενικὸν τέκνον, τὸ ἀγόριον. Παρὰ ταύτην ὅμως τὴν σημασίαν ἐλαμβάνετο ἀκόμη ὁ Κοῦρος ἐπιθετικῶς ἀντὶ τοῦ Νέος ἢ Νεανίας· καὶ μάρτυς πάλιν τούτου ὁ Ὀμηρος (Ἰλιάδ. Δ, 321),

Εἰ τότε κοῦρος ἔα, νῦν αὐτέ με γῆρας ἰκάνει,

ὅπου γράφει Εἶποτε, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὴν Βολισσίαν ἔκδοσιν τῆς Ἰλιάδος (δ', 321, σελ. 44) εὐκτικῶς, κατὰ τὸ Ἄμποτε τῆς κοινῆς γλώσσης· διότι τὸ νόημα εἶναι, « Ἄμποτε νὰ ἤμην ἀκόμη νέος! ἀλλὰ τώρα μ' » ἔφθασε τὸ γῆρας. » Ὁ Ἡσύχιος περιλαμβάνει ὅλας τὰς τὰς σημασίας λέγων, « Κοῦρος· παῖς, νέος, υἱὸς ἄρρην, νεανίας, νήπιον. » Τὸ ἐμεταχειρίσθησαν δὲ καὶ εἰς ἡλικίας διωρισμένης ὄνομα, καθὼς λέγει ὁ Εὐστάθιος (Ὀδυσσ. ὁ, 471), « Τὴν δὲ ἐξῆς ἡλικίαν [ἤγουν μετὰ τὴν παιδικὴν], » οἱ μὲν Πάλληκα, οἱ δὲ Βούπαιδα, οἱ δὲ Ἀντίπαιδα, οἱ δὲ Μελλέ- » φηθον καλοῦσιν· ὁ δὲ μετ' αὐτὴν, Ἐφηθος· ἐν δὲ Κυρήνη τοὺς Ἐφή- » θους Τρικαδίους καλοῦσιν· ἐν δὲ Κρήτη, Ἀποδρόμους, διὰ τὸ μήπω » τῶν κοινῶν δρόμων μετέχειν· Ἀχαιοὶ δὲ, ΚΟΨΡΟΥΣ, Θραῖκες, » ἈΓΟΥΨΟΥΣ. » Εἶναι λοιπὸν τὸ Ἀγόριον Θρακικὴ παραφθορὰ τοῦ Κούριον ὑποκοριστικὸν τοῦ Κοῦρος.

Ἴσως καὶ αὐτὸ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ ἐπίθετον Ἀγούρος (ἤγουν ὁ μὴ ὠριμος) ἔλαβε τὴν ἀρχὴν μεταφορικῶς ἀπὸ τὴν ὀνομασίαν τῶν Κούρων ἢ Ἀγούρων, ἤγουν τῶν Ἐφήθων· διότι Ἐφηθοὶ ὠνομάζοντο οἱ νέοι, ὅταν ἔμβαιναν εἰς τὸ δέκατον ὄγθοον ἔτος τῆς ἡλικίας, ἥτις δηλαδὴ δὲν ἦτον ἀκόμη ὠριμος διὰ πολιτείαν, ἐπειδὴ δὲν ἐγράφοντο εἰς τὸν κατάλογον τῶν πολιτῶν πρὶν τοῦ εικοσοῦ ἔτους. Ἐνδέχεται ὅμως τὸ Ἄγουρος, εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Μὴ ὠριμος, νὰ ἐσχηματίσθη κατ' ἄλλην παραφθοράν ἀπὸ τὸ Ἄωρος. « Ἄωρα, τὰ παρὰ τὸν καιρὸν » τρυγώμενα » λέγει ὁ Σουΐδας. Δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ἀπὸ τὸ Ἄωρος ἔγινε πρῶτον Ἀγωρος, μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ἀνωτέρω (σελ. 63) σημειωθέντος Δίγαμμα, ἔπειτα ἐσχηματίσθη Ἄγουρος, κατὰ τροπὴν

τοῦ ὦ εἰς τὴν δίφθογγον, ἥτις θεωρεῖται καὶ εἰς τὸ Ζουμίον, Κουθού-
νιον, Κούνουπας, Ρουθούνιον, Σκούληκας, Σκουρία, Ψουνίζω, κ. τ. λ.
ἀπὸ τὸ Ζωμός, Κώδων, Κώνωψ, Ρώθων, Σκώληξ, Σκωρία, Ὀψωνίζω·
καὶ εἰς τὰ ἀνωτέρω (σελ. 69) σημειωθέντα τρίτα πρόσωπα πληθυν-
τικά τῆς δευτέρας τῶν περισπωμένων. Εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 17)
εὐρίσκεται καὶ διὰ δίφθογγου, καὶ διὰ τοῦ ὦ γραμμένον· εἰς τὸν
ὁποῖον χρεῖαν διορθώσεως ἔχει καὶ τοῦτο, « Ἄγουρος, ἄωρος,
» ἈΠΑΠΑΝΤΟΣ, » τρεπόμενον εἰς τὸ ἈΠΕΠΑΝΤΟΣ.

Ἀπὸ τὸ Ἄγουρος παράγεται καὶ ἡ λείπουσα εἰς τοῦ Δουκαγγίου τὸ
Λεξικόν, Ἄγουρίδα, ἤγουν ἡ νέα καὶ ἄωρος σαφυλή, ἡ ὀνομαζομένη
παλαιὰ Ὄμ φ α ξ.

ΣΤΙΧ. 112, Νά τὸν εἰπῶ τι μάθετον γραμματικόν, νά ζήση;] ΔΓ,

Καὶ εἶπω ὅτι μάθετο τὰ γράμματα, νά ζήση;

Ὁ δὲ Δουκάγγιος (App. σελ. 167) τὸ γράφει οὕτως,

Καὶ εἶπω ὅτι μάθε το γραμματικά νά ζήση;

Ὅθεν φαίνεται, ὅτι τὸ Τι τοῦ πρώτου εἶναι τὸ Ὅτι συνηρημένον ἢ
ἐκθλιμμένον, Νά τὸν εἰπ' ὅτι, ἢ Νά τὸν εἰπῶ ὅτι. Σημείωσε
τὴν φράσιν, Μάθε τον Γραμματικόν, ἀντὶ τοῦ Μάθε τον ἢ δι-
δαξέ τον τὴν Γραμματικὴν· ἢ ὁποῖα καὶ τὴν σήμερον εἶναι εἰς χρῆσιν,
καὶ μεταβατικῶς, ὡς Ἦον ἔμαθα ράπτην, καὶ ἀμεταβάτως, οἶον
ἔμαθε ράπτῃς. Ἴδε καὶ τὰ ἄλλου (Πλουτάρχ. Μέρ. I, σελ. 407)
σημειωθέντα, εἰς τὰ ὁποῖα προσθέτω τώρα καὶ ἐνδοξοτέρου συγ-
γραφέως μαρτυρίαν, τοῦ Ξενοφῶντος (Ἀπομνημ. Δ, IV, § 5) « Εἰ
» μὲν τις βούλοιο σκυτέα διδάξασθαι τινα ἢ τέκτονα κ. τ. λ. »

ΣΤΙΧ. 113, Παρά κρᾶνιαροκέφαλον πάντως νά μ' ὀνομάσουν.] ΔΓ,

Σαλοκρανιοκέφαλον πάντως νά μὲ ὀνειδίξη.

Ἐγράφετο ἴσως συνθέτως, Παρακρανιοκέφαλον, ἀντὶ τοῦ κατὰ
παράθεσιν Παρά κρᾶνιοκέφαλον. Ὁ δὲ Δουκάγγιος (App. 167)
τὸ γράφει οὕτως.

Σαλοκρανιοκέφαλον πάντως νά μὲ ὀνομάξη.

Παρακρανιοκέφαλον πιθανόν ὅτι ὠνόμαζαν συνθέτως (ἀπὸ τὴν Παρὰ πρόθεσιν, καὶ δύο ὀνόματα Κρανίον καὶ Κεφαλὴν) τὸν παράφρονα καὶ ἀνόητον, τὸν μὴ ἔχοντα κεφαλὴν ἢ κρανίον. Ὁ Σαλοκρανιοκέφαλος, τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, εἶναι ὁ ἔχων κρανίον ἢ κεφαλὴν σαλὴν. Οἱ μεταγενέστεροι Ἕλληνες, τῆς Βυζαντιῆδος μάλιστα οἱ συγγραφεῖς ἐμεταχειρίσθησαν τὸ Σαλὸς εἰς σημασίαν τοῦ Ἀνόητος, μωρός· ὅθεν εὐρίσκομεν εἰς τὰ Συναξάρια τινὰς διὰ Χριστὸν σαλοὺς, τοὺς ὁποίους, οἱ Συναξαρισταὶ (ὄχι βέβαια ἀπὸ βασιεῖαν φρόνησιν τοῦ κρανίου) ἔβαλαν εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ἁγίων, ὡς νὰ εὐαρεσθεῖτο ὁ Χριστός, ἤγουν ὁ ΛΟΓΟΣ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἀνθρώπους, ἐκουσίως ἀρνούμενους τὸ ἀξιολογώτερον ὅσων μᾶς ἐχάρισε δώρων ὁ Θεὸς τὸ ΛΟΓΙΚΟΝ· καὶ τοιοῦτοτρόπως μᾶς δείχνουσι μωροτέρους καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς Τούρκους, ἐπειδὴ ἐκεῖνοι σέβονται καὶ ὄχι τοὺς καθ' ὑπόκρισιν, ἀλλὰ τοὺς ἀληθινούς σαλοὺς. Οἱ ἡμέτεροι σαλοὶ, ἀντὶ νὰ δοξολογῶνται ὡς Ἅγιοι, ἔπρεπε νὰ ἐλεεινολογῶνται, ὡς καταφρονηταὶ τῆς Θείας δωρεᾶς καὶ τιμῆς τοῦ λογικοῦ, ὅμοιοι ἐκείνων περὶ τῶν ὁποίων εἶπε ὁ Δαυὶδ, « Ἄνθρωπος » ἐν τιμῇ ὦν, οὐ συνῆκε, παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, » καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς. » (Ψαλμ. μθ', 12). Καὶ μὴ σκανδαλίση μηδένα ἢ σημειώσις μου. Εὐρέθησαν καὶ μεταξὺ τῶν πατέρων, οἱ κατακρίναντες τὴν προσποιήτην ταύτην μωρίαν. Ὁ Δουκῆγγιος (σελ. 1329) φέρει μάρτυρα Νίκωνα τὸν Μοναχόν, ὅστις λέγει, « Τοὺς τὸ Σαλάτου καὶ » τὸ Σαλόν, κατὰ τὸν μέγαν Συμεών, καὶ Ἀνδρέαν, ἐπιτηθεύοντας » οἱ Θεῖοι νόμοι ἀποδοκιμάζουσι, καὶ παντάπασιν ἄρτι τὰ τοιαῦτα » κωλύουσιν. »

Ἐἶναι τάχα ἡ λέξις Σαλὸς παραφθορὰ τοῦ Σιάλος ἢ Σίελος, κοινῶς Σάλιον, ἢ παράγεται ἀπὸ τὸν Σάλον, ἤγουν τὴν συνεχῆ κίνησιν τῆς θάλασσης; Τῶν Σαλῶν εἶναι ὡσεπιπολὺ καὶ τὸ σιαλοχόον, ἤγουν νὰ βέωσι τὰ σάλια τῶν· εἶναι ἀκόμη καὶ φλύαροι, ἢ ὡς τοὺς ὀνομάζει ἡ συνήθεια, Φαφλατάδες, ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Παφλάσαι, παράγωγον τοῦ Παφλάζω ῥήματος, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν Ἱπποκράτην φανερόναι « τοὺς πταίοντας καὶ ἐπαναλαμβάνοντας ἐν τῷ διαλέγεσθαι » ἢ « τοὺς ἀσαφῶς καὶ ἀδιαρθρώτως φθεγγομένους » καθὼς ἐξηγεῖ τὴν λέξιν ὁ Γαληνός. Τὸ πάθος τοῦτο συμβαίνει μάλιστα εἰς ἐκείνους, ὅσων τὸ σῶμα ἔχει πολὺν σίαλον. Λέγει ἀκόμη ἡ συνήθεια καὶ Σαλίζω, ἀντὶ τοῦ Φλυαρῶ, καὶ Σαλιάρης ἀντὶ τοῦ Φλύαρος· τὴν ὁποίαν μεταφορὰν ἐφύλαξαν οἱ Γάλλοι εἰς τὴν λέξιν Bavard (Φαφλατᾶς, Φλύαρος)

πραγγομένην ἀπὸ τὸ Βαυε, ἤγουν τὸν ῥέοντα ἀπὸ τὸ σῶμα σίαλον. Ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὴν λέξιν Σιαλις (ἴσ. Σιαλός) διὰ τοῦ Βλέννος, καὶ ταύτην διὰ τοῦ Μωρός. Ὁ δὲ Βλέννος ἢ Βλεννός σημαίνει κυρίως τὸν λεγόμενον Μυξάρην, ἀπὸ τὸ Βλέννα, ἢ Μύξα· διότι ὅπου πολλά σάλια ἐκεῖ καὶ μύξαι παλλαί· ὅθεν πάλιν ἡ συνήθεια τὰς φλυαρίας ὀνομάζει παροιμιακῶς, « Σάλια καὶ μύξας. » Ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος ἔχει καὶ λέξιν, αἰνευματώδη τρόπον τινα, τὴν Σιαλοπάλλαγος, τὴν ὁποίαν ἐξηγεῖ « παράληρος καὶ ἀνόητος. » Ἀφίνων τὰς εἰκασίας τῶν κριτικῶν, λέγω, ὅτι εἰς τὴν κακογραφημένην ταύτην λέξιν κρύπτονται τὰ γενέθλια τῆς καινῆς ἡμῶν λέξεως Παλαβός, ἤγουν μωρός, συνθεμένης μετὰ τὸ Σιαλός, ἤγουν Σαλός. Τὸ Παλαβός τῆς συνηθείας εἶναι ἀπὸ τὰ Παλαιός, τὸ ὁποῖον οἱ Αἰολαῖς ἐπρόφεραν Πάλαος, κατὰ τὸν Εὐστάθιον (σελ. 28), καὶ οἱ Λάκωνες, Παλαιός (ὡς ἔλεγαν καὶ Μελήσιοι ἀντὶ τοῦ Μελήσιος). Καὶ τὰ δύο ταῦτα, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, σημαίνουν, Ἄφρονα, Ἠλίθιον, Μωρόν. Ἀλλ' οἱ αὐτοὶ Λάκωνες ἔπρεπε νὰ λέγωσι καὶ Παλαβός ἢ Παλαβός, μετὰ τὸ δίγαμμα· καθὼς ἐλέγετο καὶ Μάτταβος (γρ. Μάταβος) ὁ Μάταιος, καὶ καθὼς ἐσημειώσαμεν ἀνωτέρω (σελ. 63) τὸ Καύω ἢ Κάβω ἀπὸ τὸ Καίω, καὶ τὸ Παλαίβω ἀπὸ τὸ Παλαίω. Ἐκ τούτων γίνεται πιθανόν, ὅτι τὸ ΣΙΑΛΟΠΑΛΛΑΓΟΣ τοῦ Ἡσύχιου πρέπει νὰ διορθωθῇ ΣΙΑΛΟΠΑΛΛΑΓΟΣ ἢ ΣΙΑΛΟΠΑΛΛΑΒΟΣ, ἢ ΣΙΑΛΟΠΑΛΛΑΓΟΣ, ἤγουν Σιαλοπάλαιος, καὶ κοινῶς Σαλοπαλαβός. Ἰδομεν ἀνωτέρω (σελ. 63) ὅτι τὸ Δίγαμμα ἐπροφέρετο καὶ ὡς β̄, καὶ ὡς γ̄, καὶ ὡς ῡ. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς πρώτης ἐτυμολογίας ἢ παραγωγῆς τοῦ Σαλός ἀπὸ τὸ Σιαλός ἐπίθετον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔλαβε τοῖς μὲν διάφορον ἀπὸ τὸ Σίαλος, οὐσιαστικόν, εἰμὴ πρὸς διάκρισιν τῆς διαφοροῦ σημασίας.

Ἐνδεχόμενον ὅμως καὶ νὰ παράγεται τὸ Σαλός, ἐπίθετον, ἀπὸ τὸ Σάλος οὐσιαστικόν, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν ταραχώδη κίνησιν τῆς θαλάσσης· ὅθεν καὶ τὸ ῥῆμα Σαλεύω, τὸ ὁποῖον μεταχειριζόμεθα εἰς τὴν σημασίαν τῆς ψυχικῆς διαθέσεως τοῦ σαλοῦ καὶ μωροῦ, λέγοντες Σαλευμένον τὸν μωρόν, καὶ Ἐσάλευσεν ὁ νοῦς του, ἀντὶ τοῦ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰς φρένας του. Εἰς τὸν Ἡσύχιον εὐρίσκομεν, « Σαλαχθέν, σεισθέν » καὶ « Σαλάξαι, κατακλύσαι, κινήσαι » ἀπὸ τὸ Σαλάσσω ῥῆμα, τὸ ὁποῖον καὶ Σαλαγέω λέγεται (κατὰ τὸ Πατάσσω καὶ Παταγέω). Τὸ Σαλαγεῖ, ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Ταράσσει. Ἀπὸ ταύτας τοῦ Ἡσύχιου τὰς ἐξηγήσεις πρέπει νὰ διορθωθῇ ἄλλος

τόπος τοῦ αὐτοῦ Ἡσύχιου, ὅπου λέγει, « Σεσαλαγμένον, ΣΕΣΑΓΜΕ-
 » ΝΟΝ, ΔΙΑΤΕΤΑΓΜΕΝΟΝ. » Ἀπίθανον ὅτι ὁ Ἡσύχιος ἐξήγησε τὸ
 Σεσαλαγμένον, διὰ τοῦ Σεσαγμένον (ἀπὸ τὸ Σάσσω) καὶ τοῦ Διατεταγμέ-
 νον (ἀπὸ τὸ Διατάσσω). Γράφει λοιπὸν, « Σεσαλαγμένον, ΣΕΣΑΛΕΥΜΕ-
 ΝΟΝ, ΔΙΑΤΕΤΑΡΑΓΜΕΝΟΝ. » καὶ ἐξήγει τὸ « Πρέσβυν σεσαλαγμέ-
 » νον οἴνω » τοῦ Ἀνακρέοντος, γέροντα σαλευμένον (ἤγουν παρα-
 φρονοῦντα) ἀπὸ τὸν οἶνον, καὶ ὄχι φορτωμένον ἀπὸ οἶνον, ὡς τὸ ἐξήγη-
 σαν ἔως τῶρα. Μαρτυρεῖ εἰς τοῦτο καὶ ἡ κοινὴ παροιμία, « Ἀπὸ
 » σαλῶν καὶ μεθυσμένων νὰ μάθῃς τὴν ἀλήθειαν » (Δουκαγγ. σελ. 1330).
 διότι ὀλίγον διαφέρει ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἐπειδὴ ταρασσεται καὶ
 ἀπὸ τὸν οἶνον ὁ νοῦς, καθὼς καὶ ἀπὸ ἄλλας διαφόρους αἰτίας. Πιθα-
 νὸν λοιπὸν ἔτι ὁ Σαλὸς (ἤγουν ὁ σαλευμένος τὸν νοῦν) παράγεται
 ἀπὸ τὸ Σάλος. Ἡ διαφορὰ τοῦ τόνου σημαίνει τὴν διαφορὰν τῆς ἐπιθετι-
 κῆς πρὸς τὴν οὐσιαστικὴν σημασίαν· καθὼς ἀπὸ τὸ Ὠχρος, ὁ Ὠχρὸς
 (ὁ χλωμὸς), ἀπὸ τὸ Γύρος, ὁ Γυρὸς (ὁ γυρτὸς ἢ καμπύλος), ἀπὸ
 τὸ Τέτανος, ὁ Τετανὸς (ὁ τεταμένος), ἀπὸ τὸ Τόμος, ὁ Τομὸς (ὁ
 κοπτερός), ἀπὸ τὸ Τόρος, ὁ Τορὸς (ὁ ὄξυς), ἀπὸ τὸ Φόρος, ὁ Φορὸς
 (ὁ γόνιμος).

ΠΑΝΤΩΣ ΝΑ' Μ' ὈΝΟΜΑΣΟΥΝ. Ἦγουν, ὡς λέγομεν σήμερον,
 Ἐξάπαντος θέλουσιν μ' ὀνομάσειν. Καὶ σημείωσε πάλιν τὴν δύ-
 ναμιν τοῦ ΝΑ' ὅτι καὶ καθ' ἑαυτὸ σημαίνει τὸν μέλλοντα χρόνον.

ΣΤΙΧ. 114. Νὰ τὸν εἶπῶ τι μάθε το τζαγγάρην τὸ παιδὶν σου.]
 ΔΓ, « Ἐάν τὸν οὐκ εἶπῶ μάθε το τζακάρην κ. τ. λ. »

ΤΖΑΓΓΑΡΗΣ. Ἐπρεπε νὰ γράφεται Τζαγγάρις δια τοῦ ι·
 τοῦλάχισον οὕτως ἐγράφετο καταρχάς, ὅτ' ἐσχηματίσθησαν τὰ εἰς
 ἀρις ὀνόματα. Ὅλα ταῦτα εἶναι συγκομμένα ἀπὸ τῶν εἰς ἀρις,
 κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ (Προδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 353) σημειωθέντα.
 Εὐρίσκειται δὲ γραμμένον ἄλλοτε διὰ τῶν δύο γγ καὶ ἄλλοτε διὰ
 τοῦ γκ. Εἰς τὸν Ἡσύχιον (λέξ. Σκυτεῦς) γράφεται, Σαγγάριος. Ὁ
 τζαγγάρις ἢ τζαγγάριος εἶναι γνωστὸς καὶ εἰς τοὺς σημερινοὺς Γραικοὺς,
 καὶ σημαίνει ὄχι μόνον τὸν κατασκευάζοντα τὰ ἰδιαιτέρως ὀνομα-
 ζόμενα Τσαγγία, ἤγουν τὰ ἀναβαίνοντα ἔως τὸ γόνατον ὑποδήματα
 (τὸν Γαλλ. bottier), ἀλλὰ τὸν τεχνίτην παντὸς εἶδους ὑποδημάτων
 (cordonnier), ὡς τὸν ὀνομάζει καὶ ὁ Πτωχοπρόδρομος, καὶ τὸν
 ὀνόμαζαν οἱ σύγχρονοὶ τοῦ Γραικορωμαῖοι. Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἔκαμναν
 ἀκόμη καὶ διάκρισιν μεταξύ τοῦ Τσαγγαρίου καὶ τοῦ Τσαγγᾶ.

Τσαγγᾶνώνομαζαν, μόνον τὸν κατασκευάζοντα τὰ βασιλικά τσαγγία, τὰ ὅποια ἦσαν ἀπὸ δέρμα κόχρινον ἢ πορφυροῦν, καὶ μὲ χρυσὸν καὶ μαργαρίτας στολισμένα, ὡς ἐσυνείθιζαν νὰ τὰ φορῶσι τῶν Περσῶν ἢ Πάρθων οἱ Βασιλεῖς, ἀκόμη καὶ τῶν Βουλγάρων οἱ ἡγεμόνες. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦσαν ἀπηγορευμένα εἰς τοὺς ἰδιώτας ἐν βάρει ποι- νῆς· μόνος ὁ Αὐτοκράτωρ τὰ ἐφόρει· « Ὑποδήματα μέχρι εἰς γόνυ » φοινικοῦ χρώματος, ἃ δὴ βασιλέα μόνον Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν » ὑποδεῖσθαι θέμις . . . ἃ καλοῦνται τσαγγία, ἔχοντα ἐκ πλαγίων » κατὰ τὰς κνήμας καὶ ἐπὶ ταρσῶν ἀετούς, διὰ λίθων καὶ μαργάρων, » ἄτινα καὶ φορεῖ ὁ βασιλεὺς εἰς τε τοὺς περιπάτους καὶ τὰς προ- » κύψεις. Καὶ ὁ ταῦτα ποιῶν οὐ Τζαγγάριος, ἤγουν σκυτεὺς, ὡς οἱ » ἔτεροι, ἀλλὰ Τζαγγᾶς ὀνομάζεται (Δουκαγγ. σελ. 1555). » Καὶ αὐτὰ, καὶ τὰ δέρματα ὅθεν ἐκατασκευάζοντο, ὀνομάζοντο Περ- σικά καὶ Ῥούσια ἢ Ῥούσια· « Τὰ γὰρ τσαγγία αὐτοῦ ρού- » σια περσικῶ σχήματι, ἔχοντα μαργαρίτας » (Ὁ αὐτ. σελ. 1307). Ἀκόμη καὶ Παρθικά, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ *Zanchas parthicas* (TREBELL. POLL. *Claud.* pag. 208, cum not. Salmas. pag. 342) καὶ τὸ *Sacculum parthicum* Παρθικὸν σακκού- λιον, τὸ ὅποιον (ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἀμμιανὸς) εὐρών τις Ῥωμαῖος στρα- τιώτης εἰς τὸ Περσικὸν στρατόπεδον, μετὰ τὴν νίκην, μεστὸν ἀπὸ μαργαρίτας, ἔρριψε μὴ γνωρίζων τοὺς μαργαρίτας, ὡς ἀνωφελές βάρ- ρος, καὶ εὐχαριστήθη εἰς τὴν λαμπρότητα τοῦ κοκκινοβαφοῦς σακκού- λίου: *Vallo regis Persarum direpto, gregarium quemdam, post sacculum Parthicum, in quo erant margaritæ, comper- tum, projectis imperitia gemmis, abiisse pellis nitore solo contentum* (AMMIAN. MARCELL. XXII, 4.). Ὅθεν ὀνόμα- ζαν καὶ τοὺς ἐπιθεξίους κλέπτας, Περσικαρίους (coupeurs des bourses), ὡς καὶ οἱ Ἕλληνες, Βαλαντιοτόμους, τοὺς ὁποίους ἡ κοινὴ μας γλῶσσα ἐμπορεῖ νὰ ὀνομάσῃ Κομβολύτας· « Κομβολύ- » τας, βαλαντιοτόμος » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ Παρθικά ἢ Περσικά ὑποδήματα εἰσεχώρησαν εἰς τῶν Γραικορωμαίων Αὐτοκρα- τῶρων τὴν αὐλήν, κατὰ μίμησιν τῶν δεσποτῶν τῆς Ἀσίας, πιθανὸν ὅτι καὶ τὸνομά των, Τσαγγία (bottes), εἶναι τῆς Περσικῆς ἢ Παρθικῆς διαλέκτου, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Διάγχη, Ζάγχη, (ὑπόδεσις ἄγχουσα τὴν κνήμην), ὡς ἐνόμιζεν ὁ Σαλμάσιος, ἢ ἀπὸ τὸ Σάγη ἢ Σάγιον, ὡς αὐτὸς τὸ ἐτυμολογοῦσα εἰς τοὺς Βίους τοῦ Πλουτάρχου

(Μέρ. β', σελ. 401). Παρθικά ἢ Περσικά ὠνομάζοντο τὰ τοιαῦτα, ἢ ὡς ἐρχόμενα κατασκευαστά, ἢ ὡς κατασκευαζόμενα ἀπὸ δέρματα κοκκινὰ, τὰ ὅποια ἐλάμβαναν ἀπὸ τοὺς Πάρθους ἢ Πέρσας. Τὰ ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ Ρ' οὐ σ α ι α, ὡς ἀπὸ τοὺς Ρ' ὠ σ ο υ ς ἢ Ρ' οὐ σ ο υ ς. Ἐφυλάχθησαν καὶ τὰ δύο ὀνόματα εἰς τοὺς Γραικούς· εἰς μὲν τὴν σύγχρονον τοῦ Πτωχοπροδρόμου γλῶσσαν τὸ ἀνωτέρω (σελ. 38) Περσικὴν (ἤγουν Περσικὸν σακκίον)· εἰς δὲ τὴν σημερινὴν τὸ Ρ' οὐ σ ι ο ν, ἤγουν τὸ κοκκινὸ βαφές δέρμα· τὸ ὅποιον καὶ Μεσίνοι ὠνομάζεσθαι, ἴσως ἀπὸ τὴν Μυσίαν, ἢ Μοισίαν, ὡς ὠνομάζετο παλαιὰ ἢ σήμερον Βουλγαρία, ἀποικία τῶν εἰς τὸν Βόλγαν ποταμὸν Ρ' ὠ σ ω ν· τῆς ὁποίας οἱ ἡγεμόνες ἴδαμεν ὅτι εἶχαν τὸ προνόμιον νὰ φορῶσι τὰ κοκκινοβαφῆ ὑποδήματα. Πιθανὸν ὅτι καὶ τῶν γυναικῶν τῆς Ἀττικῆς αἱ Περσικαὶ, ὑπόδημα οὕτως ὠνομαζόμενον (Ἀριστοφάν. Νεφ. 151) ἦσαν ἀπὸ δέρμα Περσικόν. « Ἰδία δὲ γυναικῶν ὑποδήματα Περσικαὶ » λέγει ὁ Πολυδεύκης, ὅστις ὠνομάζει καὶ ἄλλο εἶδος, Μεσοπερσικὰς (ἴσως τὰς Γαλλεῖς bottines).

ΣΤΙΧ. 115. Γείτοναν ἔχω πετζοτὴν, τάχα ψευδοτσαγγάρην.] Εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον ὁ σίχος οὗτος λείπει ὁλότελα. Καὶ τοῦτον καὶ τὸν πρὸ τούτου (114) ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1558) ἀντέγραψε τόσον διεστραμμένα, ὥστε ἀμφιβέλλω ἀν τοὺς ἐκατάλαβε.

ΓΕΪΤΟΝΑΝ. Ἀντὶ τοῦ Γείτονα. Ἴδε τὰ πρὸ μικροῦ (σελ. 87) σημειωμένα περὶ τῶν τοιούτων αἰτιατικῶν.

ΠΕΤΖΟΤΗΝ (γρ. ΠΕΤΖΩΤΗΝ) νοεῖ ἐδῶ, τὸν διαρτωτὴν παλαιῶν ὑποδημάτων, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν ὁποίαν προσθέτει ἐξήγησιν, Ψευδοτσαγγάριν. Ἀπὸ τὸ Πετσίου, ἤγουν Πέσκιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Παλαιοῦ Πέσκος (Ἑτυμολογικ. σελ. 665), τὸ δέρμα τῶν προβάτων, ἐσχηματίσθη τὸ Πετσωτῆς, καθὼς τῶν παλαιῶν ὁ Σκυτεὺς ἀπὸ τὸ Σκύτος. Πετσωτῆς ἢ Ψευδοτσαγγάρης εἶναι, τὸν ὅποιον οἱ Ἴταλοι ὠνομάζουν Ciabattino, καὶ οἱ Γάλλοι Savetier. Οἱ Ἕλληνες τὸν ὠνόμαζαν Παλαιὸ ῥῥάφον, καὶ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Γαληνοῦ, Νευροῦ ῥῥάφον· « Ὑπόδημα δημιουργησάι » μὲν, τοῦ σκυτοτόμου· πονῆσαν δὲ ἐπανορθώσασθαι, τοῦ νευροῦ ῥῥάφου » (Γαλην. Πρὸς Θερασύβουλ. τόμ. IV, σελ. 288).

ΣΤΙΧ. 116. Πλὴν ἔνε καλοψουνιστῆς, ἔνε καὶ χαροκόπος.] ΔΓ,

Πλὴν ἔνε καλοψουνιστῆς, ἔνε καὶ χαροκόπος

ἜΝΕ. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Ἔνι, μανθάνομεν τὰ γε-
 νέθλια τῆς ἀνωμαλίας τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος, **ΕἶΝαι.** Οἱ παλαιοὶ
 ἔλεγον, **ἜΣΤΙ** καὶ **ἜΝΙ**, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται κάποτε (Ποίημ. Β.
 101 καὶ 142) μακαρονικῶς καὶ ὁ ποιητὴς μᾶς. Τὸ Ἔνι τοῦτο εἰς τὸν
 πεζὸν λόγον δὲν εἶχε χώραν καταρχὰς πλὴν εἰς μερικὰς φράσεις,
 καθὼς παραδείγματος χάριν εἰς τὸ, Ὡς ἔνι μάλισα* καὶ εἰς τὸ
 σύνθετον Ἐνιοι (ἀντὶ τοῦ Τινές), τὸ ὁποῖον ἄλλο δὲν εἶναι παρά
 Ἔνι οἱ, ἤγουν Εἰσὶν οἱ. Μὲ τοῦ χρόνου τὴν πρόοδον, ἡ χρῆσις
 ἔγινε τόσο συχνή, ὥστε ἐδίωξε τὸ Ἔσι, κ' ἔβαλεν εἰς τόπον αὐτοῦ
 τὸ **Ενι.** Τοῦτο πάλιν μὲ τὸν καιρὸν ἡ βαρβαρότης ἐμετασχημά-
 τισεν εἰς τὸ Ἐν, Ἐνε, Ἐναι, καὶ τελευταῖον εἰς τὸ σημερινὸν
Εἶναι. Τὸ ἀξιοσημεῖωτον εἶναι, ὅτι ὁ χυδαῖος λαὸς, ἀκόμη καὶ ὅταν
 φθεῖρη τὴν γλῶσσαν του, ὀδηγεῖται ἀπὸ φυσικὴν διάθεσιν τοῦ ἀν-
 θρωπίνου πνεύματος εἰς κάποιον ὁμαλισμὸν τῆς γλώσσης. Ἐπειδὴ τὸ
 πρῶτον καὶ δεῦτερον πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἦσαν ἡ κατὰ διάλεκτον
 παλαιάν, ἡ καὶ ἔγιναν κατὰ χυδαῖσμὸν **Εἶμαι**, **Εἶσαι**, ἐσπούδασε
 νὰ καταλληλίση, ὅσον δυνατὸν, καὶ τὸ τρίτον. Τὸ κατάλληλον ἦτο
 βέβαια **Εἶται** (κατὰ τὸ **Κεῖμαι**, **Κεῖσαι**, **Κεῖται**), τὸ ὁποῖον
 μὴ δυναθεῖς νὰ ἀπορθώσῃ, ἠρκέσθη νὰ φυλάξῃ τὰ φωνήεντα
 ε̄ ῑ ᾱ ῑ, ἡ καὶ τὴν προφορὰν τῶν φωνηέντων. Ὁ βαρβαρι-
 σμὸς οὗτος ἔχει πολλὴν ἀνωμαλίαν* πρῶτον διότι δὲν ἀναλογεῖ μὲ
 τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον πρόσωπον* δεῦτερον, ὅτι τὸ αὐτὸ παριστά-
 νει καὶ τὸν ἐνικὸν καὶ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, οἷον **Εἶναι** δυνα-
 τὸς, καὶ **Εἶναι** δυνατοί* καὶ τρίτον, ὅτι τὸ μεταχειριζόμεθ'
 ἀκόμη (ἂν καὶ σπανιώτερον), ὡς οἱ παλαιοὶ, ἀπαρεμφάτως, καθὼς
 εἰς τὴν κοινὴν φράσιν ταύτην. « Ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι. »
 Μ' ὅλα ταῦτα τὰ ἐλαττώματα, ὁ σχηματισμὸς τοῦ ὑπαρκτικοῦ εἶναι
 ὀλιγώτερον ἀνώμαλος τοῦ παλαιοῦ σχηματισμοῦ, **Εἶμι**, **Εἶς** (καὶ **Εἶ**),
Ἔσι, **Ἔσμεν**, **Ἔσε**, **Βισί.** Βέβαια, ἂν τῆς γλώσσης ἡμῶν τὸ **Εἶμαι**,
 ἦτο δυνατόν νὰ φυλάξῃ καὶ εἰς τὸ τρίτον, καθὼς εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ,
 τὴν ἀναλογίαν τοῦ **Κεῖμαι**, εἰς τοῦτον τὸν τρόπον, **Εἶμαι**, **Εἶσαι**,
Εἶται, **Εἶμεθα**, **Εἶσθε**, **Εἶνται**, ἐάν τοῦτο, λέγω, ἦτο δυνατόν, καὶ
 αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ, ἂν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν κόσμον, ἤθελαν τὸ προκρί-
 νειν. Μηδ' εἶπη τις, ὅτι διαφέρει τοῦ παλαιοῦ τὸ σημερινὸν καὶ κατὰ
 τὴν διάθεσιν. Ἡ διάθεσις εἶναι ἀδιάφορος, ἐπειδὴ δὲν σημαίνει οὔτ'
 ἐνέργειαν οὔτε πάθος, ἀλλὰ μόνον ὑπαρξιν* ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν

άνωμαλιαν τοῦ παλαιοῦ, Εἰμί, τοῦ ὁποῖου ὁ μέλλων μεταβαίνει εἰς τὸν μέσον ἢ παθητικὸν τύπον, Ἐσομαι, Ἐση, Ἐσεται, σχεδὸν κατὰ τὸ Κείσομαι, Κείση, Κείσεται, καθὼς ἔτι καὶ ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ τὸν παρατατικὸν, Ἡμην, Ησο, Ητο, κατὰ τὸ Ἐκείμην, Ἐκείσο, Ἐκείτο.

ΚΑΛΟΨΟΥΝΙΣΤΗΣ. Ἀντὶ τοῦ Καλοψωνιστῆς, κατὰ τροπὴν τοῦ $\bar{\omega}$ εἰς τὴν \bar{o} δίφθογγον, περιτῆς ὁποίας ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 88-89). Ἡ λέξις ἔτι καὶ σήμερον συνειθισμένη, σύγκειται ἀπὸ τὸ Καλὸς καὶ τὸ Ὀψωνιστής (ἀπὸ τὸ Ὀψωνίζω). Εἰς τοὺς παλαιούς ἦτο συνηθέστερον τὸ Ὀψωνέω, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν Ἀγοράζω ὄψα· ὡς τὸ καλάθιον ἢ ἡ σπυρίς εἰς τὴν ὁποίαν ἐβάλλοντο, ἐλέγετο Ὀψώνωνος, καὶ ὁ ἀγοράζων, Ὀψωνητής, ἢ Ὀψώνης. Ὄψον ὠνόμαζαν ὅ,τι χρησιμεύει εἰς τροφήν ἔξω ἀπὸ τὸν ἄρτον, ἤγουν ὅ,τι ὀνομάζομεν τὴν σήμερον Προσφάγιον. Ἐπειτα κατ' ἐξοχὴν ἐδόθη τὸ ὄνομα εἰς τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τοὺς ὁποίους διὰ τοῦτο ἐκατήντησαν νὰ ὀνομάζωσιν Ὀψάρια, ἀπὸ τοὺς χρόνους ἤδη τοῦ Μενάνδρου. Καλοψωνιστῆς εἶναι ὅστις ἐξεύρει ν' ἀγοράξῃ καλὰ ὄψα, ὁποιαδήποτε. Τοῦτον οἱ παλαιοὶ, ἂν ὁ λόγος ἦτο περὶ ἰχθύων, ὠνόμαζαν Ὀψοφάγον, ἢ Φίλοψον. Κακὰ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1074) ἐξηγεῖ τὸν Καλοψουνιστὴν qui obsonia belle apparat, ἤγουν τὸν καλῶς κατασκευάζοντα τὰ ὄψα, ἂν καὶ πολλάκις ὅστις ἐξεύρει νὰ τ' ἀγοράξῃ, ἐξεύρει καὶ νὰ τὰ μαγειρεύῃ. Ἐπρεπε νὰ εἶπη, qui bona obsonia comparare amat, ἢ συντομώτερον: qui belle obsonatur.

ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ. Κακῶς ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1749) ἀναγινώσκει Χεροκόπος καὶ τὸ ἐξηγεῖ Manutruncus, ἤγουν χειροκοπημένος. Ἄλλου δὲ (App. σελ. 196) λαμβάνει τὸ Χαροκόπος ὡς συνώνυμον τοῦ Ἰλαρός. Χαροκόπος λέγεται ὅστις ἀγαπᾷ τὰς ἡδονὰς τῆς ζωῆς, καὶ ἐξαιρέτως τὰς συμποσιακάς. Ἄν ἐξετάσῃς τὴν σύνθεσιν τῆς λέξεως ἀπὸ τὸ Χαρά καὶ τὸ Κόπος, ἢ Κοπιῶ, εἶναι, ὡς νὰ εἶπη τίς, ὅστις κοπιάζει, ἤγουν καταγίνεται σφοδρῶς εἰς τὴν χαρὰν· καὶ τοῦτο γίνεται πιθανὸν καὶ ἀπὸ ἄλλο ὄνομα ὁμοίας συνθέσεως, τὸ Χαρτοκόπος, ὅστις μεταχειρίζεται τὸ παιγνίδιον τῶν χαρτίων, ὅχι ὡς παιγνίδιον, ἀλλ' ὡς ἔργον, κοπιάζων εἰς αὐτὸ νύκτα καὶ ἡμέραν. Οὐδ' εἰς τοὺς παλαιούς ἦτον ἄγνωστος ἢ τοιαύτη σημασία· ὁ Σουΐδας, ἐξηγῶν τὸ Μετεωροκοπεῖν, λέγει, «Μετενήνεκται δὲ ἡ λέξις τὸ Μετεωροκοπεῖν παρὰ τὸ Θαλαττακοπεῖν· ἐπὶ γὰρ τοῦ σφοδροῦ τὸ Κόπτειν παραλαμβάνεται.» Παρί-

μοιον ῥῆμα ἔχει ἢ κοινή γλῶσσα τὸ Μεθοκοπῶ, ἤγουν καταγίνομαι εἰς πότους καὶ μέθας, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ Ἐβδομήκοντα ἐμεταχειρίσθησαν τὸ Συμβολοκοπῶ (Δευτερονομ. κ'α, 20) « Ὁ υἱὸς ἡμῶν... » οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ. » διότι οἱ μεθοκοποῦντες, συνειθίζουσιν νὰ κάμνωσι τὰ λεγόμενα Ἀπόσυμβολῆς δεῖπνα (Pique-niques), πληρόνων καθεὶς ἀπὸ τοὺς συμπίτας ἔρανον (écot). Γνωστὸν εἶναι, πόσον ἦσαν εὐτελεῖ τὰ δεῖπνα τῶν Σπαρτιατῶν· καὶ ὅμως ἐδειπνοῦσαν καὶ αὐτοὶ κάποτε λαμπρά· καὶ τὸ τοιοῦτον δεῖπνον ὠνομάζετ' ἀπ' αὐτοὺς Κοπίς, καὶ οἱ δειπνοῦντες ἐλέγοντο, ὅτι Κοπίζουσι (ἴδ. Ἀθην. σελ. 138, 139).

ΣΤΙΧ. 117, Ὅταν ΓΑΡ ἴδῃ τὴν αὐγὴν περιχαρασσομένην.] Σημείωσε πάλιν τὴν χρῆσιν τοῦ Γὰρ συνδέσμου, περὶ τῆς ὁποίας ἐλάλησα ἀνωτέρω (σελ. 70). Καὶ εἰς μὲν τὸν ποιητὴν μας εἶναι καὶ σημαντικὸς· οἱ δὲ τῆς δεκάτης τρίτης, δεκάτης τετάρτης καὶ δεκάτης πέμπτης ἑκτονταετηρίδος ποιηταὶ τὸν ἐμεταχειρίζοντο βαρβάρως, ὅχι ὡς αἰτιολογικὸν σύνδεσμον, ἀλλὰ μόνον εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ μέτρου τῶν συλλαβῶν τοῦ σίχου, καθὼς παραδείγματος χάριν, εἰς τοῦτον τὸν σίχον (παρὰ Δουκάγγ. λέξ. Παρατιοῦσθαι).

Καὶ παρατιοῦνται τάρματα, καὶ χάμου γὰρ τὰ ρίχνουν.

ΑΥΓΗΝ. Αὐγὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας, ἢ μᾶλλον τὸ μεταξὺ τοῦ τελευταίου μέρους τῆς νυκτὸς διάστημα καὶ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἤγουν τὸ ἀρχόμενον φῶς τοῦ ἡλίου, πρὶν αὐτὸς ἔτι φανῆ εἰς τὸν ὀρίζοντα. Ἡ ἀρχὴ τῆς λέξεως εἶναι ἀπὸ τὸ Ὀμηρικὸν (β', 181) « Ὑπ' αὐγᾶς » Ἡελίοιο. » Τοῦ Νικάνδρου (Θηριακ. 275) τὸ « Ἐννέα αὐγᾶς ἡλίου » σημαίνει, Ἐννέα ἡμέρας. Τοῦ δὲ Πολυβίου τὸ « Ἄμα τῷ διαυγάζειν » (III, 104, 5) εἶναι τὸ σήμερον ἐπιρρήματικῶς καὶ διὰ μιᾶς λέξεως λεγόμενον Σύνναυγα. Εἶπε καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος (Καθολικ. Β, α, 19) μεταφορικῶς, « Ἔως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ » ἤγουν, Ἔως νὰ φέξῃ, ἢ ἔως νὰ ἐξημερώσῃ, ὡς λέγομεν τὴν σήμερον.

ΠΕΡΙΧΑΡΑΣΣΟΜΕΝΗΝ. Κομφῶς μὲ τὴν Περι πρόθεσιν, ἥτις ἐδῶ σημαίνει τὸ κύκλω τοῦ ὀρίζοντος, ὅπου δείχνει ὁ ἥλιος τὸ φῶς, πρὶν φανῆ ὁ δίσκος του. Τὴν σήμερον δὲν μεταχειρίζομεθα παρά τὸ ἀπλοῦν, Χαράσσει, ἢ Χαράζει, κατὰ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 77) διττόσχημα ῥήματα, ἀπροσώπως καὶ οὐδετέρως. Τὸ Χαράσσω, μεταβατικῶς, ση-

μαίνει, κεντῶ, σίζω, σκάπτω, ἢ διαχωρίζω τι, « Χαράξαι (λέγει ὁ » Ἡσύχιος) κόψαι, κοιλάναι, τυπῶσαι. » Ὄθεν ἡ Χαραμάδα ἢ Χαραμίδα (fente, fissure). Κατὰ τὸν αὐτὸν πάλιν Ἡσύχιον, « Χαραμὸς, ἢ τῆς γῆς διάσασις, οἶον χηραμὸς » καὶ « Χηραμίδες τὰ κοιλα » καὶ ἔχοντα κενώματα. » Χαράσσει ἢ ἡμέρα, μεταφορικῶς, λοιπὸν σημαίνει ὅτι ὁ ἥλιος σχίζει τρόπον τινὰ μὲ τὰς ἀκτῖνάς του τὴν ἀτμοσφαιραν, ἀνακαλύπτων τὰ πρότερον κρυμμένα ἀπὸ τὸ σκότος τῆς νυκτός. Ἡ αὐτὴ μεταφορὰ ἐφυλάχθη εἰς πολλοτάτας, ἢ ἴσως ὅλας τὰς γλώσσας. Τοιοῦτον εἶναι τῶν Γάλλων τὸ le jour commence à poindre (ἢ ἡμέρα ἀρχίζει νὰ κεντᾶ), le point du jour (τὸ κέντημα, ἢ σίξις τῆς ἡμέρας), τῶν Γερμανῶν τὸ Der Tag bricht an (ἢ ἡμέρα κόπτει ἢ σχίζει)· τοιοῦτον ἀκόμη, νὰ μὴ μακρολογῶ, τῶν Ἰταλῶν τὸ lo spuntar del giorno (τὸ σίζειν τῆς ἡμέρας) κ. τ. λ.

Ἡ Χαραμάδα προφέρεται πολλάκις καὶ χωρὶς τὸ χ Ἄραμάδα, τὸ ὁποῖον ἐπλάνησε τὸν Δουκάγγιον (σελ. 113), ὡς νὰ τὸ ἐξηγήσῃ lutum (βόρβορον). Τὰ φερόμενα παραδείγματα ἦσαν ἀρκετὰ νὰ τὸν βάλωσι καὶ εἰς διςαγμὸν. Τὸ πρῶτον εἶναι ἀπὸ τὸ Γεωπονικὸν τοῦ Ἀγαπίου, « Πρόσεχε, ὅταν ἀρχίζῃ νὰ γεμίξῃ καπνὸς τὸ σκέπασμα, » νὰ φράξῃς καλὰ ταῖς ἀρχμάδες, νὰ μὴ ξεθυμαίνῃ. » Τὸ δεῦτερον ἀπὸ τὸ ποίημα Στεφάνου τοῦ Σαχλήκη.

Τὴν νύκταν ὁποῦ περπατῆ, ἄσχημα ροῦχα βάνη,
Σταῖς ἀρράμαδαῖς τῶν πορτῶν τὰ μάτια του νὰ βάνη.

ΣΤΙΧ. 118, Λέγει, ἄς βράσει τὸ κρασὶν, καὶ βάλῃ καὶ πιπέριν.]

ΑΣ ΒΡΑΣΕΙ (γρ. ἈΣ ΒΡΑΣΗ). Τὰ δεύτερα πρόσωπα τῶν προσκτικῶν ἐφυλάχθησαν σχεδὸν ἀπραλλάκτως εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, καθὼς ἦσαν καὶ εἰς τὴν παλαιάν· διὰ δὲ τὰ τρίτα, καὶ τὰ πρῶτα τῶν λεγομένων Ἀυθυποτάκτων ἐξανάγκης μεταχειριζόμεθα τὸ μόριον Ἀς, οἶον Βράσε (Ἑλλ. Βράσον), Ἀς βράση καὶ Ἀς βράσω, Ἀς βράσωμεν. Ἐπόθεν ἐγεννήθη ἡ χρῆσις αὕτη, καὶ ποίου εἴδους μόριον εἶναι τὸ Ἀς; Τινὲς τὸ ἐνόμισαν προφθορὰν τοῦ Ἄγε, τὸ ὁποῖον, ὡς εἶναι γνωστὸν, οἱ παλαιοὶ ἔβαλλον πολλάκις πρὸ τῶν προστακτικῶν. Ἄλλοι πιθανώτερον θέλουν, ὅτι τὸ Ἀς παράγεται κατὰ συγχοπὴν ἀπὸ τὸ Ἄφες, φέροντες μαρτυρίαν τὸ ῥητὸν τοῦ Εὐαγγελι-

τοῦ Ματθαίου (κζ', 49) « Ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας σώσων αὐτόν » ἤγουν Ἄς ἰδῶμεν, ἂν ἔρχεται ὁ Ἡλίας νὰ τὸν σώσῃ. Τοῦτο γίνεται πιθανόν, πρῶτον ἀπὸ τὴν συγκοπὴν τοῦ Ἄφες εἰς τὸ Ἄφς, εὕρισκομένην πολλάκις εἰς τοὺς ποιητάς τῆς δεκάτης πέμπτῃς καὶ δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος, οἷον (Ἐρωτόκριτ. σελ. 199),

Ἄφς τουε τὸν Ῥωτόκριτον, καὶ πίασε τὴν βουλήν μου.

Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον ἐὰν τὸ Ἄφες ἔπαθε καὶ δευτέραν συγκοπὴν, καὶ μετεβλήθη εἰς τὸ Ἄς μόριον. Δεύτερον, ἀπὸ παρόμοιον σχηματισμὸν τοῦ προσακτικῆς μέλλοντος τῶν Γερμανῶν, οἷον *Lasst uns sehen* (ἤγουν, Ἄφες ἡ μᾶς ἰδεῖν), τὸ ὁποῖον σημαίνει τῶν παλαιῶν τὸ αὐθυπότακτον, ἴδωμεν, τὸ Ἄφες ἴδωμεν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, καὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Ἄς ἰδῶμεν. Τοῦτο διαφέρει τὸ Ἄς ἀπὸ τὸ *Lasst* τῶν Γερμανῶν, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν τὸ μεταχειρίζονται εἰς τὸ πληθυντικὸν πρῶτον καὶ τρίτον πρόσωπον τῶν προσακτικῶν ἐνεργητικῶν καὶ οὐδετέρων ῥημάτων ἡμεῖς δὲ εἰς τὸ πρῶτον καὶ τρίτον τῶν ἐνικῶν καὶ τῶν πληθυντικῶν ἀπαραιτήτως ὅλων τῶν ῥημάτων. Πλὴν ἴσως μόνου τοῦ ὑπαρκτικῆς ῥήματος εἰς προσακτικὴν σημασίαν, ἐπειδὴ λέγομεν εἰς δευτέρον πρόσωπον ὄχι μόνον, Εἴσου φρόνιμος, Εἴσθε φρόνιμοι, ἀλλὰ καὶ Ἄς εἴσαι φρόνιμος, Ἄς εἴσθε φρόνιμοι. Διαφέρει ἀκόμη καὶ κατὰ τοῦτο, ὅτι τὸ μεταχειριζόμεθα μὲ τὸν ὀριστικὸν παρατατικὸν ὅλων τῶν ῥημάτων, ὄχι ὁμῶς προστακτικῶς, ἀλλ' εἰς εὐκτικὴν, ἢ ἐπιθυμίας σημασίαν, ὡς τὸ Εἴθε! οἷον Ἄς ἤμην, Ἄς ἦσο, ἢ Ἄς ἦτο πλούσιος! Ἄς ἤμεθα, Ἄς ἦσθε, Ἄς ἦταν πλούσιοι! Ἄς τὸν ἔβλεπα! κ. τ. λ.

Ἴσως ἐκ τούτων συμπεράνη τις, ὅτι τὸ Ἄς, δὲν εἶναι οὔτε τὸ Ἄγε, οὔτε τὸ Ἄφες, ἀλλὰ τὸ Ὡς μόριον τῶν παλαιῶν, προφερόμενον ἀπὸ τοὺς Δωριεῖς, Ἄς (κατὰ τὸ Βᾶμες, Πρᾶτος, ἀντὶ τοῦ Βῶμεν, Πρῶτος), ὡς λέγομεν καὶ Πᾶς ἀντὶ τοῦ Πῶς (εἰς σημασίαν τοῦ Εἴπως, ἢ Μήπως), οἷον, Φοβοῦμαι πᾶς δὲν θελήσῃ, Συμβούλευσέ τον, πᾶς ἔλθῃ εἰς εἴσθησιν. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ χυδαῖον Κιόλας φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ Καὶ ὅλως. Πρόσθε, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίσθησαν τὸ Ὡς εἰς προσακτικὴν καὶ εἰς εὐκτικὴν σημασίαν εἰς προσακτικὴν ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρήν. 320),

Ὡς κυκάτω, καὶ πατείτω πάντα καὶ ταρατίετω,

ἡγουν, « Ἄς ἀναδεύη, Ἄς πατῆ, καὶ ἄς τεράτση ὄλα· » εἰς εὐκτικὴν ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. σ', 107),

Ὡς ἔρις ἔκ τε Θεῶν ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο !

ἡγουν, « Ἄς ἐχάνετο καὶ ἀπὸ τοὺς Θεοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἡ διχόνοια ! » Καὶ πάλιν, συνταγμένον μὲ δεύτερον εὐκτικόν, Ἰλιάδ. ὦ, 764),

— Ὡς πρὶν ὠφελλον ὀλέσθαι !

« Ἄς ἤθελα ἀπολεσθῆν ἀρχήτερα ! » Ὁ Ἡσύχιος εἰς τὸ Λεξικόν του ἐξηγεῖ τὸ Ἄς διὰ τοῦ « Ἐως, ὅπως, μέχρις οὗ. » Ἀλλ' ἐὰν ἐσήμαινε τὸ Ἐως καὶ Ὄπως, πολὺ πρότερον ἔπρεπε νὰ σημαίνη τὸ ἰσοδύναμον μ' αὐτὰ Ὡς. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἐσύντασσαν τὸ Ἄς καὶ μὲ τὸ ἀπαρέμρατον, ὡς φαίνεται ἀπὸ μίαν ἐπιστολὴν τοῦ Βησσαρίωνος « Ἐξάπαντα ἌΣ ΜΑΘΕΪΝ ὁ καθεὶς ἀπ' αὐτοὺς ἐκ » στήθους ἕνα προσφώνημα, » ἀντὶ τοῦ ἌΣ ΜΑΘΗ. Ἴδε τὰ προσμειωθέντα ἀλλοῦ (Πλουταρχ. Β, Μέρ. 3, Αὐτοσχ. στοχ. σελ. μδ'-ν').

ΚΡΑΣΪΝ. Περὶ τῆς κατὰ συγκοπὴν κατὰλήξεως ταύτης τῶν οὐδετέρων δὲν εἶναι χρεῖα νὰ λαλήσω πλειότερα ὅσων εἶπα ἀνωτέρω (σελ. 47).

ΠΙΠΕΡΙΝ. Ἡ κατὰλήξις τοῦ Πιπέριν, δὲν εἶναι κατὰ συγκοπὴν τοῦ Πιπέριον, ὡς τοῦ Κρασίον, ἀπὸ τὸ Κρασίον (ἂν καὶ εὐρίσκειται τὸ ὑποκοριστικὸν Πιπέριον εἰς τὸν Ἀθήναιον), ἀλλ' ἀπλῶς κατὰ προσθήκην τοῦ π, παρομοίαν τῆς ὁποίας εἶπα (σελ. 65) ὅτι ἐσυνείθιζαν εἰς τὰ οὐδέτερα εἰς ᾱ. Οἱ Ἕλληνες ἔλεγον Πέπερι· ἡμεῖς ἐτρέψαμεν τὸ πρῶτον ε̄ εἰς ἰ̄, Πιπέρι, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ Λατῖνοι, Piper (poivre). Ἀλλ' ἡ λέξις δὲν εἶναι οὔτε Λατινικὴ, οὔτ' Ἑλληνικὴ· ἀλλὰ παράγεται ἀπὸ τὴν Ἰνδικὴν ὀνομασίαν, Πιμπιλιμ, ὡς λέγει ὁ Σαλμάσιος (Exercitat. Plinian. pag. 722 καὶ 754).

ΣΤΙΧ. 119, Εὐθύς τὸ βράτειν τὸ θερμὸν, λέγει πρὸς τὸ παιδίον του] ΔΓ « Εὐθύς ἌΣ βράση τὸ κ. τ. λ. » ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1756) ἔγραψεν ἐσφαλμένως, « Εὐθύς ἌΝ βράση. »

ἌΣ ΒΡΑΣΗ. Ἄν ἡ γραφὴ τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, Ἄς βράση, ἦναι γνησία, ἐδῶ βέβαια τὸ Ἄς παραστένει τὸ δωρικὸν δατὺ Ἄς, ἀντὶ τοῦ Ὡς χρονικοῦ (ὡς ἔλεγα εἰς τὸν πρὸ τούτου

στίχον), ἤγουν· Εὐθύς ὅταν (ἢ ἀφοῦ) βράσῃ. Εἰς τὸ « Εὐθύς τὸ βράσειν » τοῦ πρώτου ἀντιγράφου, ἂν ἡ γραφή δὲν σφαλῆ, σημείωσε, ὅτι τὸ ἄρθρον, Τὸ, ἢ εἶναι ἐλλειπτικὸν τῆς προθέσεως, ἤγουν Εὐθύς μετὰ τὸ, ἢ ἐμεταχειρίζοντο αὐτὸ τὸ Εὐθύς ἀντὶ τῆς Μετὰ, συντάσσοντές το με ἀιτιατικὴν, ἢ τελευταῖον, ἴσως ἢ ἀνωμαλία στέκει εἰς τὸν ἀντιχρονισμόν καὶ τὴν ἀντίπτωσιν. Ὡς λέγομεν, Τὸν εἶπα ἀντὶ τοῦ Τῶ (Αὐτῶ) εἶπα, παρόμοια εἶπε καὶ ὁ ποιητῆς Τὸ βράσειν, ἀντὶ τοῦ Τῶ βράσαι, καὶ μετὰ τὸ χρονικὸν ἐπίρρημα, Εὐθύς τῶ βράσαι, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ μετὰ ἄλλο χρονικὸν ἐπίρρημα, Ἄμα τῶ βράσαι. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται, διὰ τί τὸ ἄρθρον Τὸ εὐρίσκεται συχνὰ εἰς τὸν Ἐρωτόκριτον, ἀντὶ τοῦ χρονικοῦ ἐπίρρηματος, Ὅτε ἢ Ὅταν, οἶον (σελ. 41),

Τὸ ΔΟΥΝ μίαν κάρην ὠμορφη, ἢ πεθυμιά ναι ἢ πρώτη
Νὰ τοὺς νικᾷ νὰ ῥέγουνται τῆς λυγερῆς τὴν νειότη·

ἀντὶ τοῦ ὍΤΑΝ ἸΔΩΣΙ. Καὶ πάλιν (σελ. 66),

Τὸ ΚΟΥΣΕΝ ὁ Ῥωτόκριτος, τὰναθηθάνει ἢ μάννα,

ἀντὶ τοῦ Ὅτε ἤκουσεν. Καὶ πάλιν (σελ. 71),

Χαράν μεγάλην ἔπερνε, τὸ ΘΕΛΑΝ Πῆ πῶς γιαίνει,

ἀντὶ τοῦ, ὍΤΕ ΗΘΕΛΑΝ Εἶπεῖν. Σημείωσε δεῦτερον τὸν βάρβαρον ἀντιχρονισμόν τοῦ μέλλοντος Βράσειν (ἀντὶ τοῦ ἀόριστου Βράσαι), ὅστις μέχρι καὶ νῦν ἔχει χώραν εἰς τὸν βαρβαροσύνητον ὑπερσυντελικὸν χρόνον, Εἶχε βράσει. Εἰς τοὺς λοιποὺς συνθέτους χρόνους τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, οἶον εἰς τὸν μέλλοντα, Θέλω, Θέλεις, Θέλεις, Θέλομεν, Θέλετε, Θέλουν βράσειν, καὶ εἰς τὸν Δυνητικὸν ἀόριστον, Ἦθελα, Ἦθελες, Ἦθελε, Ἦθέλαμεν, Ἦθέλετε, Ἦθελαν βράσειν, εἰς τούτους λέγω τοὺς χρόνους, ἢ βαρβαρότης ἔχει ἀπολογία, διὰ μὲν τὸν μέλλοντα αὐτὴν τὴν μελλοντικὴν ἔνοιαν· διὰ δὲ τὸν ἀόριστον, ὅτι τὸ συνοδεῦον Ἦθελα κ. τ. λ. σημαίνει ἀληθῶς τὸ Ἐμελλε, καθὼς καὶ ὁ δυνητικὸς Ἄν τῶν παλαιῶν ἐσήμαινε καὶ τὸ Δύναμαι καὶ τὸ Μέλλω καὶ τὸ Θέλω. Παραδείγματος χάριν,

ἡ φράσις αὕτη Οὐκ ἂν ποιήσαιμι τοῦτο, ἐμπορεῖ, κατὰ διαφόρους περιστάσεις, νὰ ἐξηγηθῇ τριχῶς, Δέν δύναμαι, Δέν θέλω, καὶ Δέν Μέλλω νὰ τὸ κάμω. Εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν ὅμως, « Εἶχα, « Εἶχες, Εἶχε, Εἶχαμεν, Εἶχετε, Εἶχαν βράσειν » δὲν χωρεῖ τοιαύτη ἀπολογία, παρεκτός, ὅταν τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει τύπον ἀορίστου ἐνεργητικοῦ ἢ παθητικοῦ, οἷον τὸ Εἶχα δράσειν, ἀναλύεται εἰς τὸ Εἶχα τελειωμένην τὴν ἐνέργειαν τὴν σημαυνομένην διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου Δραμεῖν, συντομώτερον, Εἶχα τὸ δραμεῖν. Ἀλλὰ δὲν ἐμπορεῖς νὰ ἀναλύσης τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὸ Εἶχα τρέξειν. Παραδείγματος χάριν, Ἐάν φυσᾶς τὴν φωτίαν, τὸ νερὸν θέλει βράσειν· καὶ Ἐάν ἐφύσας τὴν φωτίαν, τὸ νερὸν ἤθελε βράσειν, ἤγουν τὸ πρῶτον παράδειγμα ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Μέλλει βράσειν, καὶ μὲ τὸ ἀπλοῦν Βράσει τῶν παλαιῶν· τὸ δεῦτερον μὲ τὸ Ἐμελλε βράσειν, καὶ μὲ τὸ Ἐβρασεν ἂν τῶν παλαιῶν· ὅθεν ὀρθῶς γράφεται εἰς τὸν Ἐρωτόκριτον (σελ. 65) διὰ τῆς διφθόγου ἀπαρεμφατικῶς.

Γιατὶ ΓΥΡΕΨΕΙΝ ἩΘΕΛΕ ἀσῆμιν ἢ τορνέσα.

Εἰς ταῦτα λοιπὸν τὰ παραδείγματα, τὸ Θέλω ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Μέλλω. Εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν ὅμως Εἶχε γυρέψειν (ὡς ἤθελ' εἶπειν ὁ Ἐρωτόκριτος) ἔπρεπε μᾶλλον νὰ λέγεται Εἶχε γυρευμένον, ἢ γυρευμένα· καὶ τοῦτον ἐσημείωσαν ὑπερσυντελικὸν τινὲς ἀπὸ τοὺς ἀλλογενεῖς συντάκτας Γραμματικῆς Γραικικῆς γλώσσης· τοῦ ὁποῖου παραδείγματα εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, σπανιώτερα εἰς τοὺς ἐνδόξους, συχνότερα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, μὲ ταύτην τὴν διαφορὰν, ὅτι ἐκεῖνοι ἐμεταχειρίζοντο τὴν ἐνεργητικὴν ἢ μέσην ἀντὶ τῆς παθητικῆς μετοχῆς. « Τοὺς ἄλλους πάντας ὑπ' ἑαυτῶ εἶχε » καταστρεψάμενος ὁ Κροῖσος » λέγει ὁ Ἡρόδοτος (I, 28). Καὶ τοῦτο μὲν (Εἶχε καταστρεψάμενος) εἶναι τὸ φαινόμενον πλέον, παρὰ τὴν ἀλήθειαν ὑπερσυντελικός· σαφέστερον ἔχομεν εἰς τὸν Ζώσιμον (I, 7) συγγραφέα τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος « Ἄπερ εἶχον ἀπολωλέκότες » ὅσις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, Τὰ ὁποῖα εἶχαν χαμένα (Ceux qu'ils avaient perdus), ἢ ἀνωμαλώτερον, Εἶχαν χάσειν τῆς κοινῆς γλώσσης. Φαίνεται ἀκόμη ἢ ἀνωμαλία τοῦ Εἶχε γυρεύσειν, ἢ Εἶχε χάσειν, ἀπὸ τὸν ἀνάλογον οὐδέτερον ἢ παθητικὸν ὑπερσυντελικὸν, τὸν σχηματιζόμενον διὰ τοῦ ἀορίστου, καὶ ὄχι διὰ τοῦ

μέλλοντος τοῦ ἀπαρεμφάτου, οἷον Εἶχεν ἐλθεῖν, Εἶχε σταθῆν (κατ' ἀποκοπὴν τοῦ Σταθῆναι), τῶν ὁποίων ὁ μέλλον εἶναι Θέλω ἐλθεῖν, Θέλω σταθῆν, καὶ ὁ δυνητικὸς ἀόριστος Ἦθελα ἐλθεῖν, Ἦθελα σταθῆν, (κατὰ τὴν αὐτὴν ἀποκοπὴν). Ἡ τοιαύτη ἀποκοπὴ εὐρίσκεται συχνὰ εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε εἰς μὲν τὸ παθητικὸν ἔλεγον, Σταθῆν, ἀντὶ τοῦ Σταθῆναι, οἷον (ἀπὸ Ποιήματ. ἀνεκδοτ.),

Καὶ εἰς τοσαύτην ἀπειλήν καὶ εἰς τοῦ νεροῦ τὴν βίαν
Οὐκ ἠθελήσασιν ποσῶς ΣΤΑΘῆΝ καὶ ἀνασάνειν,

εἰς δὲ τὸ οὐδέτερον, Ἐμβῆν, ἀντὶ τοῦ Ἐμβῆναι, (ἀπὸ τὰ αὐτ.),

Εἰπέ μοι πῶς ἐτόλμησας ἐμβῆν εἰς περιβόλιν.

Δὲν εἶναι ὅμως ὀλότελα βάρβαρος· ἐπειδὴ τὴν εὐρίσκομεν καὶ εἰς τοὺς παλαιούς Αἰολεῖς ἢ Δωριεῖς, οἷον Μεθυσαθῆν ἀντὶ τοῦ Μεθυσθῆναι (Ἰδ. Πλουταρχ. Β, Μερ. 3, Αὐτοσχ. στοχ. σελ. ξβ'). Μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, ἀπεκόπη καὶ τὸ ν̄, ὥστε νὰ λέγωμεν τὴν σήμερον Θέλω σταθῆ, Θέλω ἐμβῆ.

Τὸ ΘΕΡΜΟΝ.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Ἰθῶρ, καθὼς καὶ οἱ παλαιοὶ (Ἄριτοφάν. Νεφέλ. 1044),

Ὅστις σε ΘΕΡΜῶ φησὶ λοῦσθαι πρῶτον οὐκ ἐάσειν·

τοὺς ὁποίους ἐμιμήθησαν καὶ οἱ Εὐαγγελισαὶ (Ματθ. Ι, 42),
« Ποτήριον ψυχροῦ » ἀντὶ τοῦ « Ποτήριον ψυχροῦ ὕδατος ».

ΣΤΙΧ. 120, Νὰ τὸ, παιδίμ μου, ἀγόρασε χορδόκοιλα δουκάτον.] ΔΓ,

Καὶ νὰ παιδίμ μου στάμενον εἰς τὸ χορδοκοιλίτζιν.

ΝΑ. Μόριον δεικτικόν, παραφθορὰ τοῦ Ἡνὶ τῶν παλαιῶν (ὅθεν τῶν Λατίνων τὸ ΕΠ), κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ η̄ (ὡς καὶ ἀπὸ τὸ αἰτιολογικόν, Ἴνα, ἐγεννήθη τὸ κοινὸν Νά), καὶ τροπὴν τοῦ τ̄ εἰς ᾠ, κατὰ τὸ χυθαιέστατον Ἀκανετὸς ἀντὶ τοῦ Ἰκανός. Ἡ ἀφαίρεσις τοῦ καταρχᾶς η̄ θεωρεῖται καὶ εἰς τὸ Δύοσμος, ἀντὶ τοῦ

Ἡδύσμος, Λιάζω, ἀντὶ τοῦ Ἡλιάζω, καὶ ἄλλα πολλά. Σημειώσεως ἄξιον εἶναι ὅτι καθὼς οἱ παλαιοὶ ἐπρόσθεταν εἰς τὸ Ἡνί, τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ὀράσεως ῥῆμα ἸΔΕ, ἢ τὸ μέσον Ἰδοῦ, λέγοντες Ἡν' ἶδε, ἢ Ἡνίδε, καὶ Ἡν' ἰδοῦ, προσθέτομεν ἡμεῖς τῆς ἀκοῆς τὸ ῥῆμα ἌΚΟΥΕ, λέγοντες Νάκου. Ἡ ἀποκοπὴ τῆς τελευταίας τοῦ Ἀκουε, ὡς καὶ ἡ συγκοπὴ εἰς τὸ Ἀκοῦς, Ἀκοῦμεν, Ἀκοῦτε, Ἀκοῦν, ἀντὶ τοῦ Ἀκούεις, Ἀκούομεν, Ἀκούετε, Ἀκούουσι, ὁμοιάζει τὴν Ἀττικὴν συγκοπὴν τοῦ Λοῦται ἀντὶ τοῦ Λούεται, Λοῦσι ἀντὶ τοῦ Λούουσι. Θέλונτες λοιπὸν νὰ δείξωμεν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα τὶ παρὸν, λέγομεν Νά τον, Νά την, Νά το. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ πρόσωπον, πρὶν τῆς παρουσίας του, προβαίνει κ' ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς, ὡς ε' ἀκούεται ἡ φωνὴ του, ἢ ὁ ἦχος τοῦ βαδίσματος, τότε λέγομεν πρὸς τὸν προσδιαλεγόμενον, Νάκου τον, Νάκου την, Νάκου το.

ἈΓΟΡΑΣΕ. Ἀόριστος προσακτικὸς τοῦ ῥήματος Ἀγοράζω. Οἱ παλαιοὶ ἐσχημάτιζαν τοὺς τοιοῦτους ἀορίστους πρώτους διὰ τοῦ ὄν, οἷον Ἀγόρασον. Ἄρα βαρβάρως ἡμεῖς; Πιθανὸν ὅτι, καθὼς οἱ Συρακούσιοι ἀντὶ τῶν εἰς ε̄ δευτέρων ἀορίστων προσακτικῶν Εἶπέ, Λαβέ, ἔλεγον διὰ τοῦ ὄν, Εἶπον, Λάβον (Ἐτυμολογ. σελ. 302), οὕτως ἄλλη κάμμία διάλεκτος παλαιὰ ἐμετασχημάτισε τοὺς πρώτους ἀορίστους εἰς τὴν κατάληξιν τῶν δευτέρων. Καὶ αὕτη ἔπρεπε νὰ ᾔηται ἡ Ἰωνικὴ· διότι ἔχνη τοιοῦτων ἀορίστων εὐρίσκονται εἰς τὸν Ὅμηρον, ὅσους ἐμεταχειρίσθη προσακτικῶς (Ἰλιάδ. Γ, 103 καὶ 105) τὸ πληθυντικὸν Οἴσετε καὶ Ἄξετε (ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ Οἴσε καὶ Ἀξε), ἀντὶ τοῦ Οἴσατε καὶ Ἄξατε (ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ Οἴσον καὶ Ἄξον). Εἰς τὴν Ὀδύσειαν (χ', 481) λέγει,

Οἴσε θεῖον γρηῖ κακῶν ἄκος, Οἴσε δέ μοι πῦρ,

ἀντὶ τοῦ Οἴσον, ὡς καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Βατρ. 482),

Ἄλλ' Οἴσε πρὸς τὴν καρδίαν μου σπογγίαν.

Λέγει ἀκόμη ὁ Ὅμηρος καὶ Εμπεσε (Ἰλιάδ. π', 81) ἀντὶ τοῦ Ἐμπεσον· καὶ ὁ Ἀριστοφάνης (Ὀρν. 840) Κατάπεσε, ἀντὶ τοῦ Κατάπεσον, κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὴν γλῶσσάν μας προσακτικὸν Πέσε. Δὲν εἶν' ὅσους ἀγνοεῖ τὴν κοινὴν παροιμίαν, « Πέσε πίττα νὰ σὲ φάγω. » Ὅτι

δὲ ἔλεγον καὶ Εἶξε (ἤγουν ὁμοιώθητι) προσακτικῶς, ἀπὸ τοῦ Εἶκω, τοῦ σημαίνοντος τὸ Ὅμοιοῦμαι, Δοκῶ, ἢ Φαίνομαι, γίνεται πιθανὸν ἀπὸ τὸ Εἶξασι τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 341 καὶ 343), τοῦ Πλάτωνος (Πολιτικ. σελ. 291) καὶ τοῦ Εὐριπίδου (Ἰφ. Αὐλ. 848). Περὶ τούτων τῶν σχηματισμῶν ἐμπορεῖς νὰ ἀναγνώσῃς τοὺς σχολιασὰς τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Ἀριστοφάνους, καὶ τοὺς Λεξικογράφους (λεξ. Εἶξασι)· ὅπου θέλεις ἀπορήσειν διὰ τὴν ἀμηχανίαν τῶν Γραμματικῶν. Τινὲς ἀπ' αὐτοὺς θέλουν, ὅτι οἱ τοιοῦτοι σχηματισμοὶ εἶναι ἐνεσῶτες ἀπὸ μελλόντων, ἄλλοι, ὅτι εἶναι μέλλοντες, καὶ ἄλλοι ἄλλως. Ἀρκεῖ ἡ κοινὴ ἡμῶν γλῶσσα νὰ δείξῃ ὅτι εἶναι ἀληθεῖς ἀόριστοι προσακτικοὶ παλαιᾶς διαλέκτου τῆς Ἰωνικῆς λείψανα, λέγω τοῦ Οἶσε, τοῦ Ἄξε, τοῦ Εἶξε καὶ τῶν τοιούτων, κατὰ τὰ ὅποια ἐσημάτισεν ἡ κοινὴ συνήθεια ὅλους τοὺς προσακτικούς ἀορίστους. Μόνος ὁ Ἀπολλώνιος (Περὶ συντάξ. I, 36) φαίνεται ὅτι τὸ ὑπώπτειθαι, ἂν καὶ κατὰ δυσυχίαν ἢ ῥῆσις του ἦναι καὶ σκοτεινὴ καὶ φθαρμένη ἀπὸ τοὺς Ἀντιγραφεῖς· « Ὅτε ποιητικὸν κώτερον μὲν τὸ Οἶσε [καὶ τὸ Γραψέτω], κατ' ἐναλλαγὴν εἴρηται » τῆς φωνῆς τῆς Φέρε (ἴσ. γρ. Οἶσον) καὶ τῆς Γραψέτω, καὶ τὰ » ὅμοια, οὐ κατὰ διάφορον μὲν χρόνον, κατὰ δὲ ἐκλογὴν ὀνόματος, » ὀπότερον εἶη, κατωρθωμένον· καθάπερ ἤδη προεμελετήθη τιαύτη » ζήτησις καὶ ἐν τῇ ὀριστικῇ ἐγκλίσει, Ἐγραψας ἢ Ἐγραψες, οὐ διαφορᾶς » οὔσης χρονικῆς, αὐτὸ δὲ μόνον γραφῆς, δυναμένης οὐκ ἀπιθάνως » παραλαμβάνεσθαι. » Ἀπὸ ταύτην τοῦ Ἀπολλωνίου τὴν ῥῆσιν φαίνεται πρῶτον, ὅτι ἤρην εἰς χρῆσιν καὶ τὸ Γραψ-έτω ἀντὶ τοῦ Γραψ-άτω· ὅθεν τὸ δεύτερον πρόσωπον ἀναλογικῶς ἔπρεπε νὰ ἦναι Γράψε, ὡς λέγομεν τὴν σήμερον, καὶ ὄχι Γράψον· δεύτερον, ὅτι τὸ Οἶσε, Γράψε, καὶ τὰ τοιαῦτα, δὲν σημαίνουσι διαφορὰν χρονικὴν, ἤγουν δὲν εἶναι οὔτε μέλλοντες (ἐπειδὴ κατ' αὐτὸν τὸν Ἀπολλώνιον ἡ προσακτικὴ ἐγκλίσις δὲν ἔχει μέλλοντα), οὔτ' ἐνεσῶτες ἀπὸ μελλόντων σχηματισμένοι, ἀλλ' ἀόριστοι, διαφέροντες ὄχι κατ' ἄλλο ἀπὸ τοὺς συνήθεις ἀορίστους, Οἶσον (ἢ Φέρε δευτέρου ἀορίστου) καὶ Γράψον, πλὴν κατὰ τὴν φωνὴν ἢ γραφὴν. Εἰς βεβαίωσιν τούτου προσθίεται, ὅτι καὶ τοῦ ὀριστικοῦ ἀορίστου τὸ δευτέρον πρόσωπον, ἐάν ἀντὶ τοῦ Ἐγραψας, ἐγράφετο Ἐγραψες, δὲν ἤθελε διὰ τοῦτο νομισθῆναι ἄλλου χρόνου ῥῆμα, ἀλλ' ἀόριστος, κατὰ γραφὴν διάφορον, ὄχι ὅμως ἀπιθάνον. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. Τόσον δ' ἀπέχει ἡ τοιαύτη γραφὴ τοῦ ἀπιθάνου, ὡς περὶ πεισῶν, ὅτι παλαιὰ ἔλεγον, κατὰ διάλεκτον, ὄχι μόνον Ἀγόρασε, Γράψε, Κίνησε, Λοῦσε

κ. τ. λ. ἀλλὰ καὶ Ἠγόρασες, Ἐγραψες, Ἐκίνησες, Ἐλουσες. Ὅτι τῶν προσακτικῶν ἀορίστων, ἡ γραφή ἐνδέχεται νὰ ἦτο τοιαύτη, μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς ὅλους χρόνους, οἱ ὁποῖοι σχηματίζονται ἀπὸ τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ὀριστικῶν παρωχημένων. Καθὼς ἐσχηματίσθη,

ἀπὸ τὸ Ἐτυπε ————— τὸ Τύπε ,
 ἀπὸ τὸ Τέτυφε ————— τὸ Τέτυφε ,
 ἀπὸ τὸ Τέτυπε ————— τὸ Τέτυπε ,
 ἀπὸ τὸ Ἐ'τυπε ————— τὸ Τύπε ,

οὕτως ἀπὸ τὸ Ἐτυψε ἔπρεπε νὰ σχηματισθῇ Τύψε, καὶ ὄχι Τύψον, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ Ἐπέσε, τὸ ἀνωτέρω (σελ. 104) Πέσε, καὶ ἀπὸ τὸ Ἐβζλε τὸ Βάλε (Ματθ. δ', 6).

ΧΟΡΔΟΚΟΙΛΙΑ. Σύνθετον ἀπὸ τὸ χορδῆ καὶ Κοιλία. Χορδᾶς οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν τὰ λεπτὰ ἔντερα τῶν ζώων· αὐτὰ ἐνωμένα μὲ τὸ μεσεντέριον καὶ μέρος τοῦ ἐπιπλόου, τοῦ κοινῶς λεγομένου σήμερον Σχέπη (καὶ ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους Κνισάριον), ἐλέγοντο Χορδόκοιλα (fraise) εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Προδρόμου. Χορδαὶ ἔπειτα ὠνομάσθησαν, καὶ τὰ ἐκτεινόμενα σχοινίδια ἐπάνω τῶν μουσικῶν ὀργάνων, διότι ἐγένοντο ἀπὸ χορδᾶς, ἤγουν ἔντερα ζώων, καὶ ἐξαιρέτως τοῦ προβάτου, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. φ', 407),

Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε νέφω ἐπὶ κόλλοπι ΧΟΡΔῆΝ ,
 Ἄψας ἀμφοτέρωθεν εὐςρεφές ἘΝΤΕΡΟΝ ΟἴΟΣ.

Τὴν μουσικὴν χορδὴν οἱ Λατῖνοι ὠνόμασαν Chorda, ὅθεν τὸ Corda τῶν Ἰταλῶν καὶ τὸ Corde τῶν Γάλλων. Ἐξω τούτου σημαίνει ἀκόμη καὶ μακρὸ πλέγμα ἀπὸ Κάνναβιν, Λινάριον, Μετάξιον, ἢ ἄλλην ὕλην, ἐπιτηδεῖαν εἰς δεσμούς, τὸ ὁποῖον ἢ κοινὴ γλῶσσα ὀνομάζει ὄχι μόνον Κόρδαν, ἀλλὰ καὶ Σχοινίον, διότι τὰ τοιαῦτα πλέγματα γίνονται καὶ ἀπὸ τὸ φυτὸν τὸ λεγόμενον Σχοῖνος. Ὀνομάζομεν ἀκόμη καὶ Κορδέλλαν ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Cordella (ὑποκοριστικὸν τοῦ Corda) τὴν πλεκτὴν ἀπὸ μετάξιον καὶ πλατεῖαν ταινίαν, τὴν ὁποῖαν οἱ Κύπριοι ὠνόμαζαν Κορδύλην, ὡς μαρτυρεῖ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 10) καὶ ὁ Σουΐδας. « Νιδάριον παρὰ Πέρσαις τὸ πρὸς τῇ κεφαλῇ προσεῖλημα· » ὁ δὲ παρ' Ἀθηναίοις καλεῖται Κρώθυλος, παρὰ δὲ Κυπρίοις, Κορ-

» δύλη, κ. τ. λ. » Τὴν δὲ στρογγύλην ὀνομάζομεν Γατάνιον, ἢ Γαϊτάνιον, ἤγουν Γαετανὸν ἢ Γαϊτανὸν, ἀπὸ τῆς Γαίτας (Gaeta) Ἰταλικῆς πόλεως, ὅπου τὴν ἀρχὴν ἐκατασκευάζετο, ὡς λέγει ὁ Γαληνὸς (Θεραπευτ. μεθόδ. Βιβλ. γ', Τόμ. Δ, σελ. 184), « Γινέσθωσαν δ' οἱ » τοιοῦτοι τῶν βρόχων ἐξ ὕλης δυσσήπτου· τοιαύτη δ' ἐστὶν ἐν Ρώμῃ » ἢ τῶν Γαϊτανῶν ὀνομαζομένων, ἐκ μὲν τῆς τῶν Κελτῶν χώρας κομιζομένων, πιπρασκομένων δὲ μάλισα κατὰ τὴν Ἱεράν ὁδὸν κ. τ. λ. » Σημείωσε προσέτι, ὅτι οἱ Λατῖνοι ὠνόμαζαν ἀκόμη τὰς μουσικὰς χορδὰς Fides· ὅθεν πιθανὸν ὅτι ἐλάβαμεν τὸ Φιδῆς, γνωστὸν εἰς ὅλους ζυμαρικὸν, πλασμένον εἰς σχῆμα κλωσῆς ἢ χορδῆς, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοῦ Ἰταλοῦ Vermicelli (Γαλλ. vermicelle). Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ Fides τῶν Λατίνων ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Σφίθη τῶν Ἑλλήνων· « Σφίθη, χορδή » λέγει ὁ Ἡσύχιος· ὅθεν οἱ Λατῖνοι, ἀποβαλόντες τὸ σ ἔπλασαν τὸ Fides, καθὼς ἀπὸ τὸ Σφάλω ἐσχημάτισαν τὸ Fallo, καὶ ἀπὸ τὸ Σφενδὸνη τὸ Funda.

ΔΟΥΚΑΤΟΝ.] ΔΓ, Στάμενον. Τὸ Στάμενον εἶν' ὄνομα γενικὸν ὅλων τῶν νομισμάτων, περὶ τοῦ ὁποῦ ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 83) σημειώθεντα. Τὸ δὲ Δουκάτον, εἶδος νομίσματος, ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Δούκα, ἤγουν ἡγεμόνα, (ἐκ' τοῦ Λατινικοῦ Dux), καθὼς ἀπὸ τὸν Δαρεῖον βασιλέα τῶν Περσῶν ὠνομάσθησαν οἱ Δαρεικοὶ, ἄλλο εἶδος παλαιοῦ νομίσματος. Δουκάτον (Ducatus) λέγεται καὶ αὐτὴ ἢ ἐπαρχία εἰς τὴν ὁποῖαν ἐξουσιάζει ὁ Δούξ. Τὰ πρῶτα ὀνομασθέντα Δουκάτα νομίσματα ἐτυπώθησαν εἰς τὸ Δουκάτον, ἤγουν τὴν ἡγεμονίαν τῆς Ἀπουλίας (Ἰταλ. Puglia) ἀπὸ τὸν Ρογέριον βασιλέα τῆς Σικελίας, κατὰ τὸ 1240 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ. Μετὰ 40 ἔτη ἐτυπώθησαν καὶ εἰς τὴν Βενετιαν τὰ χρυσᾶ Δουκάτα (τὰ νῦν ὀνομαζόμενα Τζικίνια), ὅτι καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Βενετίας ὠνομάζετο Doge, ἤγουν Δούξ· ἔπειτα ἔκοψαν Δουκάτα καὶ ἄλλοι ἡγεμόνες ἢ βασιλεῖς.

ΧΟΡΘΟΚΟΙΛΙΤΖΙΝ. Ὁ βάρβαρος οὗτος σχηματισμὸς, εἶναι ὑποκορισμὸς τοῦ Χορθόκοιλον, ὡσάν νὰ εἴπῃς Χορθοκοιλίσκιον, κατὰ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 94) Πετζίον, ἀπὸ τὸ Πεσκίον. Οὕτως ἀπὸ τὸ Κορίσκιον ἐσχηματίσθη τὸ Κορίτζιον καὶ Κορίτζιν, καὶ ἀπὸ τὸ Κυρίσκος (ἤγουν Κυρὸς ἢ Κύριος) ὁ Κυρίτζης, καὶ ἀπὸ τὸ Κυράσκα (ἤγουν Κυρά) ἢ Κυράτζα. Τοιαῦτα φαίνεται νὰ ἦναι καὶ τὰ παρωνύμια Πετρίτζης καὶ Σκυλίτζης, ἀπὸ τὸ Πετρίσκος καὶ Σκυλίσκος, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ Πετρίσκος καὶ Σκυλίσκος.

ΣΤΙΧ. 121. Φέρε καὶ Βλάχικον τυρὶν ἄλλην σαμεναρέαν.] ΔΓ,

Καὶ φέρε με καὶ Βλάχικον τυρὶν σαμεναρέαν.

ΦΕΡΕ ΜΕ. Ἄντι τοῦ Φέρε μοι. Σημείωσε ὅτι ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου ἤρχισεν ἡ κατάχρησις τῆς αἰτιατικῆς ἀντὶ τῆς δοτικῆς. Πιθανὸν ὅτι ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ πολλὰ ῥήματα τῶν παλαιῶν συνταγμένα Ἀττικῶς μὲ δύο αἰτιατικὰς· ὡς εἶναι τὸ Δρῶ, Ποιῶ, Ἐργάζομαι, ἢ Λέγω σε κακά. Ἐλεγαν ἔτι καὶ Ἀρέσκει με τοῦτο κ. τ. λ. Καὶ ἡ τοιαύτη χρῆσις ἦτο τόσοσιν σαθερά, ὥστε ἐνομιζέτο σολοικισμὸς· ἢ μὲ δοτικὴν σύνταξις, οἷον Δρῶ, Ποιῶ, Ἐργάζομαι, ἢ Λέγω σοι κακά, Ἀρέσκει μοι τοῦτο. Μὲ τοῦ καιροῦ τὴν πύουδον, ἡ μερικὴ χρῆσις ἐξαπλώθη εἰς ὕλα τὰ ῥήματα, ἔπειτα ἐγέννησεν ἄλλην βαρβαροτέραν σύνταξιν τὴν μετὰ γενικῆς, ὥστε σήμερον λέγομεν ὄχι μόνον Σὲ κάμνω κακόν, ἀλλὰ καὶ Σοῦ κάμνω κακόν, ὄχι μόνον Μὲ ἀρέσκει, ἀλλὰ καὶ Μοῦ ἀρέσκει τοῦτο, ὄχι μόνον Μὲ εἶπε, ἀλλὰ καὶ Μοῦ εἶπε τόσα κακά, Μὲ δίδει καὶ Μοῦ δίδει, Μὲ πισεύει καὶ Μοῦ πισεύει. Καὶ ὅτι μὲν ἡ σύνταξις τῆς αἰτιατικῆς εἶναι ἐλλειπτικὴ προθέσεως τῆς Εἰς ἢ Πρὸς, ἢ καὶ τῆς Διὰ, φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ Ὀμηρικὸν παράδειγμα (Ἰλιάδ. ρ', 257),

Καὶ τότε ἄρ' Αἴας Εἶπε βοὴν ἀγαθὸν ΜΕΝΕΛΑΟΝ,

παραβαλλόμενον μὲ τὸ (Ἰλιάδ. λ', 403),

Ὀχθήσας δ' ἄρα Εἶπε πρὸς δὴν μεγαλήτορα ΘΥΜΟΝ.

Σὲ κάμνω κακόν, λοιπὸν εἶναι, Κάμνω εἰς σὲ κακόν, Ἀρέσκει με, Ἀρέσκει εἰς ἐμὲ, κ. τ. λ. Ὅτι δὲ ἡ βαρβαροτέρα χρῆσις τῆς γενικῆς εἶναι καὶ αὐτὴ ἐλλειπτικὴ τοῦ Ἔνεκα, ἢ Χάριν, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὴν λεγομένην δοτικὴν χαριστικὴν τῶν Ἑλλήνων, ὡς εἶναι, παραδείγματος χάριν, τὸ « Τύψον μοι τὸν παῖδα » τὸ ὁποῖον εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν σημαίνει « Δῆρέ μου τὸν δοῦλον » ἤγουν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ, Τύψον ἔνεκα ἐμοῦ, ἢ χάριν ἐμοῦ, τὸν παῖδα. Ἀφοῦ μίαν φοράν ἡ βαρβαροτικὴ ἐμετάβαλε τὰς δοτικὰς χαριστικὰς εἰς γενικὰς χαριστικὰς, ἐπροχώρησε καὶ εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν κυρίως δοτικῶν (ἤγουν τῶν συντα-

σαρένων με ῥήματα μεταβατικά) εἰς γενικάς, οἷον, Σοῦ λέγω τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ Λέγω τοῦτο ἕνεκα σοῦ, ἤγουν τὸ λέγω, διὰ τὰ ἀκούσης σύ. Τὸν αὐτὸν, ἢ παρόμοιον τρόπον δύνανται ν' ἀναλυθῶσι καὶ ὅλα τὰλλα· οἷον, Μοῦ πισεύει, ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ Πισεύει, ἕνεκα ἐμοῦ, Πισεύει, διότι τὸ εἶπα ἐγὼ κ. τ. λ.

ΒΛΑΧΙΚΟΝ ΤΥΡΙΝ. Τὸ τυρίον τῆς Βλαχίας ἦτο καὶ τότε, καθὼς καὶ τὴν σήμερον ὀνομασμένον.

ΣΤΑΜΕΝΑΡΕΑΝ. Ὁ Δουκάγγις (σελ. 1427) τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνώνυμον τοῦ Στάμενον, ἤγουν νόμισμα. Σημαίνει μᾶλλον, Σχεθὸν ζάμενον, κατὰ τὸν βάρβαρον τύπον τῶν ληγόντων εἰς αρια, οἷον Εἰκοσαρία, Τριανταρία, ἤγουν Σχεθὸν εἴκοσι, Σχεθὸν Τριάντα· τὰ ὅποια εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου ἐγράφοντο Εἰκοσαρία, Τριανταρία κ. τ. λ. Ἴδε κατωτέρω (σελ. 110 — 111).

ΣΤΙΧ. 122, Καὶ δὸς με νὰ προγεύσομαι, καὶ ΤΟΤΕ νὰ πετζόνω] ΔΓ, ΠΑΛΙΝ. Ὁ Δουκάγγις (σελ. 1160) γράφει συμφώνως τὸ πρῶτον ῥήμα, ΠΡΟΓΕΥΣΟΜΑΙ· ἀλλοῦ (σελ. 1427) ὅμως τὸ ἐκφέρει ΠΡΟΣΕΙΣΟΜΑΙ (γρ. ΠΡΟΣΟΪΣΟΜΑΙ).

ΔΟΣ ΜΕ. Ἐλλειπτικῶς τῆς προθέσεως, Εἰς, ἀντὶ τοῦ, Δὸς εἰς ἐμέ, τοῦτο δὲ οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Δὸς μοι. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 108).

ΠΡΟΓΕΥΣΟΜΑΙ. Προγεύομαι εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ Ἄκρατιζομαι, καὶ Πρόγευμα τὸ Ἄκρατισμα. Οὕτως ἔλεγον ἐκεῖνοι τὴν ταχυνὴν βρώσιν, διότι ἦτον ἄρτος βαμμένος εἰς οἶνον ἄκρατον· ἡμεῖς δὲ τὴν ὀνομάσαμεν Πρόγευμα, ὡς πρὸ τῆς μεσημερινῆς βρώσεως, τῆς ὀνομαζομένης Γεῦμα. Τοῦ Δουκαγγίου τὸ Προσοῖσομαι (καὶ ὅχι καθὼς εἶναι σφαλμένα γραμμένον, Προσεῖσομαι) εἶναι Ἑλληνικώτερα ἂν καὶ γενικωτέρα λέξεις. Ἦγουν εἶναι ὁ μέλλων τοῦ Προσφέρομαι μέσου ῥήματος, τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο ἐπὶ τῆς τροφῆς. Ὁ Ἱπποκράτης ὀνομάζει ὅχι μόνον Προσφερόμενα, ἀλλὰ καὶ Προσοίσματα (Ἴδ. Φοεσ. Οἰκονομ· λέξ. Προσφέρειν) τὰ βρώματα καὶ τὰς τροφάς· ἔλεγον δὲ Προσφορὰν καὶ τὴν γεῦσιν, ἤγουν αὐτὴν τῆς γεύσεως τὴν αἴσθησιν (Ἴδε Ἀθῆν. σελ. 356, καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημειώσ. σελ. 113).

ΠΕΤΖΟΝΩ. Ἀπὸ τὸ Πετζιον, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐτυμολογία ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 94). Ἐδῶ τὸ Πετζόνω ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ Καττύω τῶν παλαιῶν. « Καττεύειν, συρράπτειν » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΣΤΙΧ. 123, Ἀφοῦ δὲ φάσει τὸ τυρὶν καὶ τὰ χορδοκοιλίτζια.] ΔΓ,

Ἄφ' οὔ δὲ φάγει τὸ τυρὶν καὶ τὰ χορδοκοιλιά του.

Ἄφ' ΟΥ΄ (ἢ ἈΦΟΥ΄). Ἀδιάφορον ἐδῶ, εἴτε διηρημένως, Ἄφ' οὔ, εἴτε συνθέτως, Ἀφοῦ, γράψεις· εἶναι πρόθεσις μετὰ τῆς ὑποτακτικῆς ἀντωνυμίας, ἔλλειπτικῶς τοῦ Χρόνου ἢ Καιροῦ, οἶον Ἄφ' οὔ χρόνου, κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Ἐξ ἴσου καὶ Ἐξίσου, τοῦ Κατ' ἀρχάς καὶ Κατ-αρχάς καὶ ἄλλων πολλῶν τοιούτων. Εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν ὅμως εὐλογώτερον εἶναι τὸ Ἄφ' οὔ ἐνωμένον, ὡς ἐπίρρημα, παρὰ τὸ διηρημένον Ἄφ' οὔ, τὸ ὁποῖον γίνεται βαρβαρισμὸς, ἐπειδὴ τὸ Οὔ δὲν εὐρίσκεται εἰς αὐτὴν, οὔτ' ὡς ἀντωνυμία, οὔτε ὡς ἐπίρρημα. Τὸ Φάγει τοῦ δευτέρου, ἢ τὸ Φθάσει τοῦ πρώτου ἀντιγράφου, πρέπει νὰ γράφονται Φάγη καὶ Φθάση, ὑποτακτικῶς, διότι καὶ τὰ παθητικά δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γραφῶσιν ἄλλως· ἐπειδὴ λέγομεν, Ἀφοῦ σωθῆ, καὶ Ἀφοῦ γραφθῆ, εἰς τὸ παθητικὸν, ἐξανάγκης εἰς τὸ ἐνεργητικὸν ἀπαιτεῖται τὸ, Ἀφοῦ σώση καὶ Ἀφοῦ γράψη.

ΣΤΙΧ. 124, Κἄν τέσσερα τὸν δίδουσιν εἰς τὸ τρανὸν μουχρού-τιν.] ΔΓ,

ΚΑΝΤΕΣΣΑΡΑ τὸν δίδουν μὲ τὸ τρανὸν μησοῦριν.

Οὕτως ἐνωμένον (εἰς τὸ δεῦτερον ἀντίγραφον) Καντέσσαρα, ἀντὶ τοῦ Κἄν τέσσαρα τοῦ πρώτου.

ΚΑΝ. Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πρόδρομου, τὸ Κἄν ἐσήμαιεν ἐδῶ τὸ Σχεδὸν, τὸ Ἔως, ἤγουν Σχεδὸν ἢ Ἔως τέσσερα, ἢ ὡς λέγομεν σήμερον, Τρία τέσσερα, ἔλλειπτικῶς τοῦ διαζευτικῶ συνδέσμου, ἀντὶ τοῦ, Τρία ἢ τέσσερα. Μικρὸν ἔχνος ταύτης τῆς σημασίας ἔμεινεν εἰς τὸ Κἄνεις, γραμμένον εἰς τὸν Πρόδρομον (Ποιημ. Β. 155 καὶ 186) διαιρετῶς, Κἄν εἷς, καὶ Κἄν ἕναν· εἰς τὸ Κἄμμία, ἀντὶ τοῦ Κἄν μία, ἤγουν, κατὰ τοὺς παλαιούς, Μία τις. Διότι τοῦτο τὸ Κἄν ἐσήμαιναν κ' ἐκεῖνοι συνάπτοντες τὸ Τίς μὲ τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα. Τοιοῦτον εἶναι τοῦ Θουκυδίδου (VII, 87) τὸ «Ἡμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινας,» ὡς καὶ οἱ Γάλλοι ἀπαραλλάκτως διὰ τοῦ quelque, οἶον, quelque soixante-dix jours. Ὁ Πρόδρομος ἤθελε τὸ ἐκφράσειν, Κἄν ἑβδομήντα μέραις· ἡμεῖς δὲ σήμερον, ἑβδο-

μήκοντα σχεδὸν ἡμέρας ἢ χυδαῖκῶς, Κάμμίαν ἐβδομηνταρίαν ἡμέρας. Τοιοῦτον ἀκόμη εἶναι καὶ τὸ Καμπόσον (quelque peu), ἀντὶ τοῦ Κάν ποσόν, ἢ Κάν ποσον, ἤγουν Ὀλίγον τί· διότι τὸ Ποσόν εἰς τοὺς παλαιούς, τοὺς Ἴωνικούς μάλιστα συγγραφεῖς, ἐσήμαινε τὸ Ὀλίγον, καθὼς ἔτι καὶ τὸ Ὅσον· τοῦ πρώτου παράδειγμα εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἱπποκράτην (B, περὶ Γυναικείων § 54) « Τὴν « λινόζωσιν ἐψοῦσα ξὺν οἴνῳ ποσῶ ἐσθιέτω ὡς κράμβην » ἤγουν Ἀσβράση τὴν λινόζωσιν μὲ ὀλίγον οἶνον, καὶ ἀσ τὴν φάγη ὡς λάχανον. (Λινόζωσις (Mercuriale) εἶναι τὸ κοινῶς λεγόμενον Παρθενοῦδι, ἢ Σκαρολάχανον). Ὁ Γαληνὸς εἰς τὰς Ἐξηγήσεις λέγει, « Ποσῶ, ὀλίγω. » Περὶ τοῦ δευτέρου μαρτυρεῖ ὁ Ἡσύχιος, « Ὅσον, » ὀλίγον. » Οἱ δὲ Ἐβδομήκοντα (Ἡσαί. κς', 20) εἶπαν καὶ « Μικρὸν » ὅσον ὅσον » τὸ ὁποῖον ἐμιμήθησαν καὶ οἱ συγγραφεῖς τῆς Νέας Διαθήκης (Πρὸς Ἑβρ. ι, 37). Ὡσαύτως καὶ τὸ ἐπίρρημά Ποσῶς εἶχε σημασίαν τοῦ Ὀλίγον, ἥτις ἔμεινεν εἰς τὸ ἀρνητικόν, Οὐδέ ποσῶς, τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης.

ΤΕΣΣΕΡΑ, κατὰ τὸ πρῶτον ἀντίγραφον, διὰ τοῦ ε, ὡς λέγομεν καὶ σήμερον Ἴωνικῶς, ἀντὶ τοῦ Τέσσαρα τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου. Τοῦτου τὸν Ἴωνισμόν ἐφύλαξεν ἡ κοινὴ γλῶσσα καὶ εἰς τὸ Κάμερα (Ἰταλίσι Camera), ἀντὶ τοῦ Καμάρα (Λατινίσι Camara), Κρεβάτιον ἀντὶ τοῦ Κραβδάτιον, ὑποκοριστικοῦ τοῦ Κράβδατος (Γαλλίσι Grabat), Βελανίδιον (Vélanède), ἀντὶ τοῦ Βλανίδιον, ὑποκοριστικοῦ τοῦ Βάλανος. Τοιαύτη ἴσως εἶναι καὶ ἡ γραφὴ τῶν προθέσεων εἰς τὸ Ἀνεβαίνω καὶ Κατεβαίνω, ἂν δὲν ἐγεννήθησαν μᾶλλον ἀπὸ τὸ Ἀναβαίνω καὶ Καταβαίνω (διὰ τῆς διφθόγγου), ὡς εὐρίσκονται εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς παράδειγματα προθέσεων Ἀπαί, Καταί, Παραί, Υπαί, ἀντὶ τοῦ Ἀπό, Κατά, Παρά, Υπό. Ἐτι καὶ τὴν σήμερον λέγομεν « Ἄπαί ποῦ ἔρχεσαι; »

ΔΙΔΟΥΣΙΝ ἢ ΔΙΔΟΥΝ. Σημείωσε πρῶτον, πόσον εἶναι παλαιὰ ἡ βάρβαρος μετάθεσις τοῦ τόνου Δίδουσιν, ἀντὶ τοῦ Διδούσιν, ἤγουν ἀπὸ τὴν συζυγίαν τῶν εἰς μι εἰς τὴν βαρύτερον συζυγίαν τῶν εἰς ῶ. Δεύτερον, τὴν ἴσως ὄχι βάρβαρον συκοπὴν τοῦ Δίδου ἀντὶ τοῦ Δίδουσιν· ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον εἰς τὸ προσακτικόν παθητικόν Τυπτέσθων ἀντὶ τοῦ Τυπτέσθωσαν, καὶ εἰς τὸ ἐνεργητικόν Τυπτόντων, ἀντὶ τοῦ Δωρικοῦ Τυπτόντων. Λέγω, τοῦ Δωρικοῦ, διότι, ἐπειδὴ οἱ Δωριεῖς ἔλεγον Τύππτοντι ἀντὶ

Τυπτούσι, πιθανόν ὅτι ἔλεγαν καὶ Τυπτόντων, ἀντὶ τοῦ Τυπτέτων, καὶ κοινότερον Τυπτόντω (ὅθεν ἔλθον οἱ Λατῖνοι τὴν προσακτικὴν κατάληξιν verberanto). Πιθανώτερον εἶναι, τοῦτο παρὰ τὸ λεγόμενον ἀπὸ τοῦς Γραμματικούς, ὅτι τὸ Τυπτόντων, Λεγόντων καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι μετοχαὶ ἐλλειπτικαὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος, ἀντὶ τοῦ Ἐξωσαν τῶν τυπτόντων, ἢ τῶν λεγόντων.

ΤΡΑΝΟΝ. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Τρανὸς καὶ Τρανῆς. Ἡ κυρία καὶ ἀρχικὴ σημασία του, ὡς καὶ τοῦ συνωνύμου Τορὸς, ἦτο, διαπεραστικός, ἢ νὰ εἶπω οὕτως, τρυπητικός (percant, ἀπὸ τῶν Λατίνων τὸ percido). Μεταφορικῶς ἐσήμαινεν, ὡς ἐπίθετον τῆς ἀκοῆς, τῆς ὁράσεως, ἢ τῆς φωνῆς, τὸ Σαφῆς, Ἐναργῆς, Καθαρός· ὅθεν Τρανὴ ἀκοή (ouie fine), Τρανὴ φωνή (voix percante, Τρανῶς λαλεῖν, (parler haut), Ὄρα (voir clair), καὶ ῥῆμα Τρανόω, ἤγουν ἀναφαίνω, ἀνακαλύπτω, ἐξηγῶ, σαφηνίζω, δείχνω κ. τ. λ. Ἐκ τούτου ἡ κοινὴ γλῶσσα ἐμετάφερε τὸ ὄνομα εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Μεγάλος, ἐπειδὴ τὰ μεγάλα φαίνονται ἐναργέστερα εἰς τὴν ὄψιν, καὶ ἀκούονται σφφέστερα εἰς τὴν ἀκοήν. Ἀλλ' ὅμως καὶ ταύτης τῆς σημασίας ἔμειναν ἔχνη εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν. Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Τρανόν, ἐξκμηνιαῖον πρόβατον, » ἀφοῦ ὀλίγον ἀνωτέρω εἶπε, « Τρανίαν· Αὔλην ἐν Ὀδῷ μεγάλην » εἰς τὸ ὁποῖον οἱ κριτικοὶ δὲν ἐσημείωσαν ἀκόμη τίποτε. Ἴσως ἦτον Οἶκος ἀντὶ τοῦ Ὀδοῦ. Ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ ἔσφαλαν οἱ ἀντιγραφεῖς καὶ βαρύτερον, ἀντὶ τοῦ, « Τρανίαν, Αὔλησιν ἢ Ὀδὴν μεγάλην. »

Ἀπὸ τὸ ῥῆμα Τρανόω ἐσχηματίσθη καὶ τὸ ἄχρηστον Τρανίζω, ὅθεν καὶ τὸ σύνθετον τῆς κοινῆς γλώσσης, Ἀνατρανίζω, ἢ καὶ μὲ δύο προθέσεις, Ἀνετρανίζω (καὶ ὄχι Ἀναντρανίζω) ἤγουν ἀναβλέπω, ἐπειδὴ τὰ ἀναβλεπόμενα ἀπὸ ἀσαφῆ καὶ σκοτεινά, γίνονται φανερά. Εἶναι λοιπὸν τὸ Ἀνατρανίζω, φανερόνω εἰς ἑμαυτὸν τί διὰ τῆς ὁράσεως, ἤγουν βλέπω, οἷον (Ἐρωτόκριτ. σελ. 73),

Δὲν θέλει παρὰ μιὰ φορά νὰ τὴν ἀνατρανίσῃ·

καθὼς καὶ εἰς τοὺς παλαιοὺς τὸ Αὔγάζω (ἤγουν φωτίζω, περιλάμπω) ἐσήμαινε καὶ τὸ βλέπω, οἷον τὸ τοῦ Σοφοκλέους (Φιλοκτ. 216),

ναὸς

Ἄξενον αἰγάζων ὄρμον.

ΜΟΥΧΡΟΥΤΙΝ. Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ Μουχρούτιον, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ Δουκάγγιος (σελ. 967) γράφει Μουχρόντιον. Εἰς ἄλλο δὲ μέρος (σελ. 779) καὶ ἀπ' ἄλλο σύγγραμμα γράφει Μουχρόντου, ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ Μουχρούτια. Ἀφῆκε τὴν λέξιν ἀνεξήγητον. Ὅτι σημαίνει εἶδος ποτηρίου ἢ οἰνοδόχου ἀγγείου, δὲν εἶναι κάμμία ἀμφιβολία· πόθεν δὲ παράγεται ἢ ἐτυμολογεῖται ἢ βάρβαρος αὕτη λέξις, εἶναι ἄγνωστον, εἰς ἐμὲ τοῦλάχιστον. Κάνεν ἀπὸ τὰ ὀνόματα πολλοτάτων εἰδῶν ποτηρίων ὅσα μᾶς ἐφύλαξεν ὁ Ἀθήναιος (σελ. 466-504) δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀναλογίαν ἢ συγγένειαν μὲ τὸ Μουχρούτιν. Τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Μησοῦριν, παράγεται κατὰ τὸν Δουκάγγιον (*glossar. med. et infim. latin. V. Missorium*) ἀπὸ τὸ *Missorium* ἢ *Mensorium* τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ, τὸ σημαῖνον τὰ τρυβλία ἢ πινάκιχ τῆς τραπέζης (Ῥωμ. *mensa*). Πιθανώτερον μὲ φαίνεται, ἀπὸ τὸ *Mensura* τῶν Ῥωμαίων, ὅθεν τῶν Ἰταλῶν τὸ *Misura* καὶ τῶν Γάλλων τὸ *Measure*, ἤγουν Μέτρον, ἢ Μετρητῆς οἴνου. Ὅλα ταῦτα παράγονται ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν *Metior*, τὸ σημαῖνον τὸ Μετρῶ, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ ἐγεννήθη, ὡς καὶ τῶν Ὀλλανδῶν τὸ *Meten*, καὶ τῶν Γερμανῶν τὸ *Messen*.

Εἰς τὰ προειρημένα εἶδη ποτηρίων τοῦ Ἀθηναίου εὐρίσκεται τὸ Κύπελλον (ὅθεν τὸ Γαλλ. *Coupelle*), ὑποκοριστικὸν τοῦ Κύπη, εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν Κούπα, εἰς τοὺς Λατίνους *Cupa* (ὅθεν τῶν Γάλλων καὶ τὸ *coupe* καὶ τὸ *cuve*), ἀπὸ τοῦ Αἰολικοῦ ἢ Δωρικοῦ Κύπα. Σημειώσεως ἄξιος εἶναι καὶ ὁ Κώψων, διότι σημαίνει ὄχι μόνον εἶδος ποτηρίου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν οἰνοποισίαν, καθὼς καὶ εἰς τοὺς Χίους σήμερον τὸ Γαβάθιον σημαίνει καὶ εἶδος τρυβλίου βαθυλοῦ (Γαβαθὸν τ' ὀνομάζει ὁ Ἡσύχιος, καὶ τὸ ἐξηγεῖ ἀπλῶς τρυβλίον), καὶ τὸν πότον ἢ τὸ συμπόσιον. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον καὶ Κωψωνίζω, εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ οἰνοποτῶ, τὴν ὁποίαν ἐφύλαξε καὶ τῶν Χίων τὸ Γαβαθίζω. Διόδωρος ὁ Σικελιώτης (V, 19) ὠνόμασε καὶ Κωψωνιστήριον, τὸ λεγόμενον σήμερον Γαλλιστί *Guingette*, ἤγουν τόπον ἔξω τῆς πόλεως, ὅπου τὰς ἐορτὰς σχολάζει ὁ ὄχλος εἰς τὴν οἰνοποισίαν.

ΣΤΙΧ. 125, Καὶ πίνει τὰ καὶ ρεύγεται. Κερνοῦν τον ἄλλον ἕνα.] Σημειώσε τὸ Ρεύγεται ἀντὶ τοῦ Ἐρεύγεται. Ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἀρχικοῦ ε̄ θεωρεῖται καὶ εἰς τὸ Λασιά ἀντὶ τοῦ Ἐλασία (ἤγουν Κωπηλασία), Σμάριον ἀντὶ τοῦ Ἐσμάριον ἀπὸ τὸ Ἐσμός, ὁ κοινότερον λεγόμενος

Μελισσώνας και Μελίσσιον (essaïm). Τὸ οὐδέτερον τοῦτο εὐρίσκεται και εἰς τὸν Ἡσύχιον, « Μελίσσιον, τὸ σμῆνος. » Ἐχει χώραν πρὸς τοῦτοις και εἰς τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ προθέσεων, τῆς Ἐν, οἶον Γκρεμνίζω ἀντὶ τοῦ Ἐγκρεμνίζω, ἤγουν εἰς κρημνὸν ὠθῶ και ρίπτω, και Μπρούμυτα ἀντὶ τοῦ Ἐμπρόμυτα · τῆς Εἰς ἢ Ἐς, οἶον Στόν, ἀντὶ τοῦ Ἐς τὸν (καθὼς και εἰς τοὺς παλαιούς τὸ Σκορακίζω ἀπὸ τὸ Ἐσκορακίζω, ἤγουν Ἐς κόρακας πέμπω) · τῆς Ἐπί, οἶον Πίμυτα (συνώνυμον τοῦ Ἐμπρόμυτα) ἤγουν Ἐπίμυτα, ἢ Ἐπί μύτιν, Πίστομα, ἀντὶ τοῦ Ἐπίσομα, ἢ Ἐπί σόμα, μάλιστα δὲ τῆς Ἐξ, οἶον Ξαγοράζω, Ξαγορεύω, Ξακουσμένος, Ξαναβλασάνω, Ξαναβαπτίζω, Ξανκγράφω, κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ Ἐξαγοράζω, Ἐξαγορεύω, Ἐξακουσμένος, Ἐξαναβλαστάνω, Ἐξαναβαπτίζω, Ἐξανκγράφω.

ΚΕΡΝΟΪΝ. Ἀντὶ τοῦ Κερνώσιν, ἀπὸ τὸ Κερνώ συνηρημένον τοῦ Κερνάω, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Κιρνάω, Κιρνῶ. Τὸ Κερνώ εἶναι ἀναλογώτερον τοῦ Κιρνῶ, ἐπειδὴ παράγεται ἀπὸ ἀπλούσερον ἄλλο ρῆμα τὸ Κεράω, ὃ μέλλον Κεράσω, ἀπὸ τὸ Κέρας, διότι ἀπὸ κέρατα ἦσαν τῶν παλαιῶν τὰ ποτήρια (Ἄθην. XI, σελ. 476) · φαίνεται δὲ ἡ παραγωγή και ἀπὸ τὸ Κεραννύω ἢ Κεράννυμι, και ἀπὸ τὸ Κέρνις ἢ Κέρνον, τὸ ὁποῖον ἐξηγοῦν Κρατῆρα μουσικόν.

ἌΛΛΟΝ ἘΝΑ. Τὸ ν̄ τοῦ Ἄλλον εἶναι ἐφελκυσικὸν εἰς ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας. Τὸ Ἐνα, βάρβαρον, ἀντὶ τοῦ Ἐν. Εἰς τὰς ἀντωνυμίας προσίθεται ὅλη συλλαβή, ἢ Να, οἶον Ἐμένα, Ἐσένα ἢ Σένα, λείψανον τῶν παλαιῶν δωρικῶν ἀντωνυμιῶν, περὶ τῶν ὁποίων, καθεξῆς.

ΣΤΙΧ. 126, Καὶ παρευθὺς ὑπόδημα ἐπέρνει και πετζώνει.] ΔΓ,

« Καὶ παρευθὺς ὑπόδημα ἐγείρει και πετζώνει. »

ΠΑΡΕΥΘΪΣ. Ἀπὸ τὴν Παρά πρόθεσιν και τὸ Εὐθὺς ἐπίρρημα. Λέγομεν Εὐθὺς, ὡς οἱ παλαιοὶ, και Παρευθὺς, ὡς ἔλεγεν ὁ παρακμάζων Ἑλληνισμός.

ΥΠΟΔΗΜΑΝ. Σημείωσε και πάλιν τὴν βάρβαρον προσθήκην τοῦ ν̄. Ὑπόδημα σημαίνει γενικῶς τὸ κάλυμμα τῶν ποδῶν, εἰδικῶς εἰς ἡμᾶς σήμερον τὸ Τζαγγίον (botte) · παράγεται ἀπὸ τὸ Δέω, διότι οἱ παλαιοὶ τὰ ἔδεναν εἰς τοὺς πόδας · ὅθεν ἔλεγον, Ἰποθεῖται, ἤγουν βάλλει τὰ ὑποδήματά του, καθὼς ἐξ ἐναντίας Ὑπολύεται, ὅταν

τά ἐκβάλλη. Ἐκ τούτων ἐγεννήθη τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Ἐξυπόλυτος καὶ Ἐξυπόδητος ἢ Ἐξυποδημένος, τὸν ὁποῖον ἐκείνοι ὠνόμαζον Ἄνυπόδητον.

ΕΠΕΡΝΕΙ. Τὸ Ἐγείρει τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, ἂν δὲν ἔσφαλ' ὁ ἀντιγραφεὺς, ἢ εἶναι ἀμεταβάτως, ἀντὶ τοῦ Ἐγείρεται, καθὼς εὐρίσκονται καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα καὶ εἰς τοὺς παλαιούς καὶ εἰς ἡμᾶς, οἷον τὸ Μεταβάλλει κ. τ. λ. εἰς ἐκείνους, τὸ Κινεῖ κ. τ. λ. εἰς ἡμᾶς· ἢ ἦτο συνώνυμον τοῦ Ἐπέρνει, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου. Καὶ τοῦτο εἶναι τὸ πιθανώτερον· διότι καὶ αὐτὸ τὸ Ἐπέρνει ἄλλο δὲν εἶναι παρά τὸ Ἐπαίρει τῶν παλαιῶν, ἧγουν ἀπὸ τῆς γῆς αἶρει, ἐγείρει, ἢ σηκώνει, καὶ ἀκολούθως λαμβάνει εἰς χεῖρας. Τούτου ἡ γένεσις μαρτυρεῖται μάλιστα ἀπὸ τὸν ἀόριστον Ἐπῆρα (ἀπαραλλάκτως ὅμοιον μὲ τὸν παλαιὸν ἀόριστον τοῦ Ἐπαίρω) καὶ τὸν μετοχικὸν παθητικὸν παρακείμενον Ἐπαρμένος (καὶ χυδαιέστερον Παρμένος) ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Ἐπηρόμενος. Ὁ μέσος ἐνεσῶς, Ἐπαίρομαι ἐφυλάχθη σῶος, καὶ σημαίνει εἰς ἡμᾶς, ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, τὸ Ὑπερηφανεύομαι, φαντάζομαι, καυχῶμαι, οἷον Ἐπαίρεται εἰς τὸν πλοῦτον, εἰς τὸ γένος του, καθὼς κάμνουν ὅσοι δὲν ἔχουν ἄλλα προτερήματα παρά μόνα ταῦτα, ἧγουν οἱ κακῶς ἀναθραμμένοι· καὶ Ἐπαρσις ἢ ὕπερηφάνια. Λέγομεν καὶ μὲ διπλὴν πρόθεσιν Ἐξεπαίρομαι (χυδ. Ξεπέρνομαι) καὶ Ἐξεπαρμένος (enflé d'orgueil) καὶ Ἐξέπαρσις. Ἡ βάρβαρος προσθήκη τοῦ ν̄ εἰς τὸ Ἐπέρνω, ἢ μᾶλλον Ἐπαίρνω πιθανὸν ὅτι ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὸ ἀχρηστον Ἄρνω, ὅθεν τὸ Ἄρνύω ἐνεργητικὸν ῥῆμα συγγενές καὶ συνώνυμον τοῦ Αἶρω, καὶ τὸ μέσον Ἄρνυμαι, τὸ Λαμβάνω, ἢ ἐπιθυμῶ νά λάβω (Ἰλιάδ. X, 159),

ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοεῖην

Ἀρνύσθην

» ἐπειδὴ δὲν ἔπερναν, ἢ δὲν ἔμελλαν νά ἐπάρωσι (ἂν ἐνίκων), οὔτε
» σφακτὸν, οὔτε βφθίου θέρμα. » Ἐκ τούτου καὶ ἡ Μισθαρινία, ἧγουν
ἢ Μισθοληφία, ἢ ὡς ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχιος « ἢ ἐπὶ μισθῶ γινομένη ἐργα-
» σία » καὶ ὁ Μισθαρνής, ὁ μισθὸν λαμβάνων, ὁ μισθωτὸς ἐργά-
της, τὸν ὁποῖον τινὲς σήμερον ὀνομάζουν Μίσθαργον, ἢ κατὰ
τροπὴν τοῦ ν̄ εἰς τὸ γ̄, ἢ ἀπὸ τὸ Μισθός καὶ Ἔργον, κατὰ τροπὴν τοῦ

ε̄ εἰς τὸ ᾱ, ὡς καὶ τὸ Ξάργου καὶ Ξαργοτοῦ (ἀπὸ τὸ Ἐξ ἔργου), ἤγουν Ἐξεπίτηδες, περὶ τοῦ ὁποίου Ἴδε τὰς ἐξῆς (στίχ. 152), καὶ τὰς ἄλλου (Προδρ. Ἑλλ. Βιβλ. σελ. 283) καταχωρισθείσας σημειώσεις.

ΠΕΤΖΟΝΕΙ. Ὡς ἀπὸ τὸ Χρυσός, γίνεται τὸ Χρυσόω, καὶ μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ν̄ Χρυσόνω, οὕτως ἀπὸ τὸ Πέσκος (ἴδ. ἀνωτέρω σελ. 94) γίνεται τὸ Πεσκώω, ὅθεν τὸ Πετζόνω. Ἐκ τούτου πρέπει νὰ διορθωθῇ καὶ ὁ Λεξικογράφος (BEKKER, *Anecd. Græc.*, vol. I, pag. 422), ὁ λέγων « ἈΠΕΣΚΗ, γυμνά θήκης τόξα » μὲ μόνην τοῦ τόνου τὴν μετάθεσιν ἈΠΕΣΚῆ, πληθυντικὸν τοῦ οὐδετέρου Ἀπεσκές, γυμνὸν τοῦ πέσκους, ἤγουν τῆς ἀπὸ πετζίον σκευασμένης θήκης. Ἡ αὐτὴ τοῦ τόνου κακὴ θέσις εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον. Ἴδε καὶ τὸ Λεξικὸν τοῦ Σνεϊδέρου (λέξ. Ἀπεσκές).

ΣΤΙΧ. 127, Ὄνταν δὲ πάλιν, Βασιλεῦ, γέματος ὦρα φθάσῃ.] ΔΓ

Ὄταν δὲ πάλιν, Δέσποτα, γεύματος ὦρα φθάσῃ.

ὌΝΤΑΝ.] Ἀντὶ τοῦ Ὄταν. Οὕτω καὶ τὸ Ὄτε εἰς τὸν Ἐρωτόκριτον γράφεται πολλάκις Ὄντε, καὶ μὲ ἐφελκυστικὸν δεύτερον ν̄ Ὄντεν. Τὸ ἐβαρβαρίσαν καὶ κατ' ἄλλους τρόπους οἱ χυδαῖοι, λέγοντες Ὄντας, καὶ συνθέτως Ἀφόντης καὶ Ἀπόντης, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Ἐξότε. Δὲν εἶναι βάρβαρον οὐδὲ τὸ Ἀφότε ἢ Ἀπότε.

ΓΕΜΑΤΟΣ. Οὕτω καὶ σήμερον χωρὶς τοῦ ν̄ οἱ χυδαῖοι, Γέμα ἀντὶ τοῦ Γεῦμα, ὡς λέγουν καὶ Γνέμα (μὲ τὸ δίγαμμα) ἀπὸ τοῦ Νεῦμα, καὶ Ἀτὸς (εἰς τὸ Ἀτός μου, moi-même), ἀντὶ τοῦ Αὐτὸς, καὶ οἱ Χῖοι, Ἀπατά (à propos), ἀντὶ τοῦ Ἀπ' αὐτά. Τοιαύτη ἐκθλιψις τοῦ ν̄ ἔγινε καὶ εἰς τῶν παλαιῶν τὸν Ἀτάρ σύνδεσμον, ταυτόσημον τοῦ Αὐτάρ. Τὸ Αὐτίον τῆς σημερινῆς γλώσσης εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἄτον. « Ἄτα, ὦτα. Ταραντῖνοι » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον εὐρίσκομεν ἀκόμη « Ἀτάλλει. . . σκιρτᾶ » καὶ « Αὔταλεν » ἐσκίρτα. »

ΦΘΑΣΗ. Οὕτως ἔγραφα (ἀντὶ τοῦ Φθάσει), διὰ τὸ Ὄταν.

ΣΤΙΧ. 128, ῤίπτει τὸ καλαπόδιν του, ῤίπτει καὶ τὸ σανίδιν.] Ἀντὶ τοῦ ἐνὸς τούτου σίχου τὸ ἄλλο ἀντίγραφον ἔχει δύο, τοὺς ἐξῆς :

ῤίπτει τὸ καλαπόδιν του, ῤίπτει καὶ τὸ σανίδιν,
Καὶ τὸ σουβλῖν, καὶ τὸ σμιλῖν, καὶ τὰ σφικόματά του.

ΚΑΛΑΠΟΔΙΟΝ. Ἀπὸ τὸ Καλαπόδιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Καλάπου (ἢ Καλόπου), ἀπὸ τὸ Κἄλον (τὸ ξύλον) καὶ Ποῦς, ἤγουν ξύλινον ποδάριον, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ ὑποδηματοουργοὶ ἢ σκυτοτόμοι. Ἐπροκρίθη ἴσως ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους ἢ διὰ τοῦ $\bar{\alpha}$ γραφῆ, Καλάπους, διὰ νὰ τὸ διακρίνωσιν ἀπὸ τὸ Καλόπους, τὸ ὁποῖον ἐδύνατο νὰ σημάνη τὸν ἔχοντα καλὰ ποδάρια. Εἰς ἡμᾶς σήμερον, ἢ μᾶλλον εἰς τοὺς δεισιδαίμονας ἡμῶν, ὁ Καλοπόδαρος ἰσοδυναμεῖ μετὸν Ἄγαθὸν οἰωνὸν τῶν παλαιῶν. Οὕτως ὀνομάζομεν, παραδείγματός χάριν, τὸν κατὰ τύχην ἀπαντήσαντα ἢ ἐλθόντα πρὸς ἡμᾶς, μικρὸν πρὸ τινὸς εὐτυχήματος, Καλοπόδαρον (de bon augure), ὡς ἐξεναντίας Κακοπόδαρον, τὸν ἐλθόντα εἰς καιρὸν ἐπικειμένης ἢ μελλούσης συμφορᾶς· καὶ Καλὸν ἢ κακὸν ποδαρικὸν, τὴν τοιαύτην σύμπτωσιν. Τοῦτο μὴ νοήσας ὁ Στέφανος (Θησαυρ. Ἑλλήν. γλ. Β, σελ. 36) ἐνόμισε σφαλμένον τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὀρν. 722), ὅπου ἐξηγῶν ἀπὸ τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ «Θεράποντ' ὄρνιν» τοῦ Κωμικοῦ, λέγει, «Ἐπεὶ πολλάκις εἰώθαμέν» τινὰς τῶν θεραπόντων καλόποδας λέγειν καὶ καλοινίσιους.» Ὁ Κυσέρου ἐσφαλεν ἔτι πλέον· ὄχι μόνον δὲν ἐκατάλαβε τὸν σχολιαστὴν, ἀλλ' ἐνόμισε τὸν τόπον παράλληλον μετ' ἄλλον τοῦ αὐτοῦ σχολιαστοῦ (Νεφ. 347) ἀληθῶς σφαλμένον «Ἄγριους δὲ καὶ ΚΑΛΟΠΟΔΙΩΚΤΑΣ...» τοὺς παιδερασάς, «τοῦ ὁποίου ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι ΚΑΛΟΠΑΙΔΟΔΙΩΚΤΑΣ, ἤγουν τοιούτους, ὁποῖοι εἶναι τὴν σήμερον οἱ ἄγριοι καὶ τῶν καλῶν παιδῶν διώκται τύραννοι τῆς Ἑλλάδος (ἴδ. Κυσέρου τὰς εἰς τὸν Ἀριστοφάν. Νεφ. 347, καὶ Σουίδαμ λέξ. Ἄγριους, σημειώσεις). Ἡ πλάνη τοῦ καλοῦ ἢ κακοῦ ποδαρικοῦ βλέπεις ὅτι ἐκυρίευσεν καὶ εἰς τοὺς προγόνους ἡμῶν Ἕλληνας, ἐπειδὴ τὸ «Θεράποντ' ὄρνιν» ὁ σχολιαστὴς ἐξηγεῖ ἀπὸ τὴν συνήθειαν τοῦ καιροῦ του (καὶ τὸ ἐξηγεῖ καλὰ), ὑπερέτην καλοπόδαρον, ἢ κακοπόδαρον, ἤγουν ὑπερέτην, τοῦ ὁποίου ἡ σοίχησις καὶ πρώτη ἔμβασις εἰς τοῦ δεσπότη συμπίπτει μετ' ἁμμίαν εὐτυχίαν ἢ δυστυχίαν τοῦ οἴκου. Παραδείγματός χάριν, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφοῦ μισθώσῃ τις ὑπερέτην, συμβαίνει τοῦ υἱοῦ του ὁ θάνατος· καὶ ἀντὶ νὰ τὸν ἀποδώσῃ εἰς τὴν φύσιν, ἀντὶ νὰ εἴπῃ, «Ἀπέθανε,» διότι ἦτο θνητὸς» μισεῖ τὸν ταλαίπωρον ὑπερέτην ὡς κακοπόδαρον, ἤγουν ὡς αἴτιον τοῦ θανάτου τοῦ τέκνου του. Τοιαύτη εἶναι ἡ Λογικὴ τῶν ἀπαιδύτων καὶ χυδαίων ἀνθρώπων, «Τοῦτο μετὰ τοῦτο» ἄρα διὰ τοῦτο.» Ἡ αὐτὴ δεισιδαμονία ἐκυρίευσεν καὶ τοὺς Ἑβραίους.

Πρὶν ἐμβῶ εἰς τὸν οἶκόν σου (λέγει πρὸς τὸν Λάβαν ὁ Ἰακώβ) τὰ ὑπάρχοντά σου ἦσαν ὀλίγα· καὶ τώρα αὐξήσαν, καὶ σ' εὐλόγησεν ὁ Θεὸς διὰ τὸ ποδαρικόν μου· « Μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἐναντίον ἐμοῦ· » καὶ ἠυξήθη εἰς πλῆθος, καὶ εὐλόγησέ σε κύριος ὁ Θεὸς ἐπὶ τῷ ΠΟΔΪ μου (Γενέσ. λ', 30). » Ὅτι δὲ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπίστευαν καλὸν καὶ κακὸν ποδαρικὸν φαίνεται ἀπὸ τὸν Ἀπούλειον (Μεταμορφ. ς', σελ. 127) *Pessimo pede domum nostram accedit*, « Χειρίζω ποδὶ εἰς τὸν » ἡμέτερον οἶκον εἰσέφρησεν. » Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ *Dextro pede* « Δεξιῶ ποδὶ » τοῦ Πετρωνίου (Σατυρικ. κεφ' λ').

ΣΑΝΙΔΙΝ. Σανίδιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Σανίς, ἴδος.

ΣΟΥΒΛΙΝ. Σουβλίον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Σούβλα, τὸ ὁποῖον παράγεται ἀπὸ τὸ Λατινικὸν *Subula*· τοῦτο δὲ οἱ Λατῖνοι γραμματικῶς ἐξήγησαν μὲ διαφόρους ἐτυμολογίας, ὅλας, ἂν δὲν πλανῶμαι, ἀπιθά- νους. Νομίζω ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἐσχημάτισαν τὸ *Subula* (Γαλλ. *alène*) ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ὀβελός, προσθέτοντες τὸ *σ*, καθὼς καὶ εἰς πολλάς ἄλλας λέξεις, οἷον *Sol* ἀπὸ τὸ Ἥλιος, *Sum* ἀπὸ τὸ Εἰμί.

ΣΜΙΛΙΝ. Σμιλίον, καὶ κοινότερον Σμιλάκιον (ἀπὸ τὸ Φηλυκὸν Σμίλη, εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν Σμίλα), κοπτικὸν ἐργαλεῖον τοῦ σκυτοτόμου, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Πλάτωνα (Α. Ἀλκιβ. σελ. 129) « Ὡσπερ σκυτο- » τόμος τέμνει που τομεῖ καὶ σμίλη καὶ ἄλλοις ὄργανοις· » ὅπου ὁ σχολιαστὴς διακρίνει τὴν σμίλην ἀπὸ τὸν τομέα. « Τομεύς ἐστὶν ἐργα- » λεῖον τὴν βάσιν ἔχον κυκλικήν· σμίλη δὲ ἡμικυκλικήν. » Ὁ τομεύς εἶναι τὸ κοινῶς λεγόμενον *Κοπίδιον* (*tranchet*), ὑποκοριστικὸν τοῦ *Κοπίς*, συνωνύμου τῆς *μαχαίρας*.

ΣΦΗΚΩΜΑΤΑ. Οὕτω πρέπει νὰ γράφεται διὰ τοῦ *η* ἀπὸ τὸ ῥῆμα *Σφηκῶω*, ἥγουν *συσέλλω*, *συμμαζεύω*, *συνδεσμεύω* καὶ *συσφύγω*, ἀπὸ πλατὺ εἰς στενὸν *συνάγω*· ἀπὸ τὴν *Σφήκα* τὴν κοινῶς *Σφήκαν*, τῆς ὁποίας τὸ μέσον τοῦ σώματος εἶναι *συνεσφιγμένον* καὶ *λεπτόν*. Τάυτην τὴν σημασίαν ἔχει τὸ (Ἰλιάδ. ρ', 52),

Πλοχμοί Ϝ', οἱ χρυσῶ τε καὶ ἀργύρω ἐσφήκωντο.

Ἄλλὰ τί εἶναι τοῦ σκυτοτόμου τὰ σφηκώματα; ὁ Πολυδεύκης καταριθμεῖ ἐργαλεῖα σκυτοτομικὰ, Τομέα (ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω μαρτυρίαν τοῦ Πλάτωνος), Σμίλην, Καλάποδα, Χηλεύματα καὶ Ὀπίτιον. Εἰς ἄλλο μέρος κρίνει, καθὼς καὶ ὁ Ἡσύχιος (λέξ. Χηλεύσεις),

ὡς συνώνυμα τὸ Χήλευμα καὶ τὸ Ὀπήτιον. Τοῦτο ὅμως εἶναι χωρὶς ἀμφιβολίαν τὸ Σουβλίον, οὕτως ὀνομασθέν ἀπὸ τὰς Ὀπὰς, ἦγουν τὰς τρύπας, τὰς ὁποίας κάμνει. Ὁ Τομεὺς εἶναι, ὡς εἶπα, τὸ Κοπίδιον ἢ Σμίλη καὶ ὁ Καλάπους, ἐξηγήθησαν. Τὸ Σφήκωμα, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, σημαίνει Πύκνωμα καὶ Δεσμὸν. Ἴσως λοιπὸν καὶ τὸ Σφήκωμα τοῦ Προδρόμου σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Χήλευμα τοῦ Πολυδεύκου, ἢ Χήλωμα, παράγωγον τοῦ Χηλόω. Ὁ Ἡσύχιος λέγει· «Κεχήλωμαι,» πόδας δέδεμαι, συνέρραμαι τοὺς πόδας· χηλεύειν γὰρ τὸ ράπτειν...» καὶ χήλευμα τὸ σπαρτίον κ. τ. λ. Ὅπως ἂν ἦναι, πιθανὸν ὅτι τὸ Σφήκωμα, σημαίνει ὅτι οἱ σκυτοτόμοι μας σήμερον ὀνομάζουσι Κατόχιον (tire-pied), λέξιν, τὴν ὁποίαν ὁ μὲν Δουκάγγελος ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Μοχλὸς (verrou), ὁ δὲ Σομαυέρας διὰ τοῦ Ἰταλικοῦ staffa (l'étrier).

ΣΤΙΧ. 129, Καὶ λέγει τὴν γυναῖκά του, ΚΥΡΑ' ΚΑΙ' Θῆς τραπέζιν.] ΔΓ, ΚΕΡΑ' ΜΟΥ, Θῆς κ. τ. λ.

ΛΕΓΕΙ Τὴν ΓΥΝΑΪΚΑ' ΤΟΥ. Σημείωσε πάλιν τὴν σύνταξιν τοῦ Λέγει μὲ ἀιτιατικὴν (ἐλλειπτικῶς τῆς προθέσεως), ἀντὶ τοῦ Λέγει εἰς, ἢ πρὸς τὴν γυναῖκά του, ἢ ἀντὶ τῆς δοτικῆς τῶν παλαιῶν, Λέγει τῇ ἐκτουῦ γυναικί.

ΓΥΝΑΪΚΑ, ἔγραψα ἀντὶ τοῦ Γυναίκαν. Ἀφοῦ ὁ βαρβαρισμὸς μετέβλε τὰς ἀιτιατικὰς τῶν θηλυκῶν περιττοσυλλάβων εἰς ὀνομαστικὰς ἰσοσυλλάβους, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 48), ἀκόλουθον ἦτο νὰ προσθήσῃ εἰς τὰς ἀιτιατικὰς τὸ ν̄ διὰ νὰ τὰς διακρίνη ἀπὸ τὰς ὀνομαστικὰς, Ἡ γυναῖκα, Τὴν γυναῖκαν, καθὼς Ἡ ἡμέρα, Τὴν ἡμέραν.

ΚΥΡΑ', ἢ ΚΕΡΑ'. Κυρά, Ἀντὶ τοῦ Κυρία. Περὶ τῆς τοιαύτης βαρβάρου συγκοπῆς, ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 47). Τὸ Κερά τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου εἶναι δεύτερος βαρβαρισμὸς, ἔτι καὶ νῦν εἰς χρῆσιν. Τοιαύτην τροπὴν τοῦ ῡ εἰς τὸ ε̄ ἔπαθε καὶ ὁ Μέρμηκας ἢ Μέρμηγκας ἀπὸ τὸ Μύρμηξ, καὶ τὸ Ἄχερα ἀπὸ τὸ Ἄχυρα. Ὡς τὸ Κυρά εἶναι συγκοπή τοῦ Κυρία, οὕτω καὶ τὸ Κυρὸς, ἐσυγκόπη ἀπὸ τὸ Κύριος. Εἶναι καὶ τὰ δύο τιμητικαὶ προσαγορεύσεις· τὴν πρώτην μεταχειρίζομεθα λαλοῦντες πρὸς γυναῖκα· τὴν δευτέραν ἐμεταχειρίζοντο οἱ Γραικορωμαῖοι πρὸς ἄνδρα, ἀντὶ τῆς ὁποίας σήμερον ἔχομεν τὸ ὀλόκληρον Κύριος, ἢ τὸ ἀποκομμένον Κύρ. Ἐκεῖνοι ἔλεγαν Τοῦ κυροῦ Ἰωάννου, ἡμεῖς δὲ Τοῦ κύρ Ἰωάννου. Ἐχομεν ἔτι συγκομμένον ἀπὸ τὸ Κύριος, τὸ Κυρίς· ἀλλὰ τοῦτο ἐσήμαινεν εἰς ἐκείνους τὸν Κύριον, εἰς ἡμᾶς δὲ

σημαίνει τὸν πατέρα ἡ σημασίαν ἣτις εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας συγγραφεῖς, ὡς εἰδείχθη ἄλλοῦ (σημ. εἰς τὸν Ἰσοκράτ. σελ. 164)· Καὶ τοῦτο μὲν εἶναι καὶ σεμνὸν καὶ δίκαιον, τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς. Τὸ δὲ πρὸς τοὺς ἄλλοτρίους, ἔλαβεν ἀρχὴν, ἀφοῦ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ εἰς αὐτοὺς ὑποταχθέντες Ἕλληνες ἔχασαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀρετὴν· μὴ ἔχοντες πλὴν τὸν ἀληθινὸν τοῦ ἀνθρώπου ζολισμὸν, ἄρχισαν νὰ καλλωπίζωνται μὲ ἐπιδέτους ζολισμούς· μὴ ἔχοντες ἐλευθερίαν, ὠνομάζοντο Κύριοι· σεσημασμένοι ἀπὸ εὐγένειαν, δόξαν καὶ τιμὴν, Εὐγενέστατοι, Ἐνδοξότατοι, καὶ Τιμιώτατοι· ἀπὸ σοφίαν, Δογιώτατοι, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ὁ Ἐπίκτητος, ὅστις ἠκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Νέρωνος, καὶ τοῦ Δομιτιανοῦ, ἤγουν εἰς καιρὸν ὅτε ἡ δουλοπρέπεια καὶ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκμὴν της, ἔλεγεν (Ἐγχειριδ. XL) « Αἱ γυναῖκες εὐθύς ἀπὸ τεσσα- » ρεθ. αἰδέκα ἐτῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ΚΥΡΙΑΙ καλοῦνται. Τοιγαροῦν, » ὁρῶσαι, ὅτι ἄλλο μὲν οὐδὲν αὐταῖς πρόσσεσι, μόνον δὲ συγκοιμῶνται » τοῖς ἀνδράσιν, ἄρχονται καλλωπίζεσθαι, καὶ ἐν τούτῳ πάσας ἔχειν » τὰς ἐλπίδας. Προσέχειν οὖν ἄξιον, ἵνα αἰσθῶνται, διότι ἐπ' οὐδενὶ » ἄλλῳ τιμῶνται, ἢ τῷ κόσμῳ φαίνεσθαι καὶ αἰδήμονες. » Ὁ Ἐπίκτητος ἐφώνησε ταῦτα πρὸς τὰς Κοκῶνας τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' αἱ Κοκῶναι δὲν ἐδιορθώθησαν, καὶ οἱ νεανίσκοι κατεσάθησαν καὶ ἀπὸ τὰς Κοκῶνας ἔτι θηλυπρεπέστεροι καὶ γελοιότεροι.

ΣΤΙΧ. 130, Καὶ πρῶτον μισὸν ἐκζεσὸν, δεῦτερον τὸ σφουγγά-
τον.] ΔΓ,

Καὶ πρῶτον θές τὸ ἐκζεστόν, καὶ τότε τὸ σφουγγάτον.

ΜΙΣΟΝ. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ λέξις εἶναι Λατινική· ὅθεν ἔπρεπε νὰ γραφῆ Μισσὸν ἢ Μίσσον *Missus*, ἀπὸ τὸ *Mittere*, τὸ σημαῖνον κυρίως, Ἀφίνω, καὶ δεῦτερον, Θέτω· διότι ὅστις θέτει τί, τὸ ἀφίνει καὶ τὸ ἀπολύει ἀπὸ τὰς χεῖράς του. Ἀπὸ τὴν πρώτην σημασίαν ἐγεννήθη ἡ βάρβαρος τῶν Δυτικῶν χριστιανῶν λέξις *Missa*, ἡ Λειτουργία, διότι μετὰ τὸ ἀποστολοευάγγελον ἀπέλυαν καὶ ἀπέπεμπαν ἔξω τοὺς κατηχουμένους, ἤγουν τοὺς ἔτι ἀβαπτίτους, μὲ τοῦτα τὰ λόγια, *Ite, missa est*, « Ἀπέλθετε· ἀπόλυσις ἐστίν » ἀντὶ τῶν ὁποίων εἰς ἡμᾶς εἶναι τὸ « Ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, μήτις τῶν κατηχουμένων. » Ἀπὸ τὴν αὐτὴν σημασίαν προῆλθε καὶ ἡ ἔτι βαρβαρωτέρα τῆς κοινῆς

ἡμῶν γλώσσης λέξις, Μισσεύω, ἤγουν Ἀπέρχομαι, Ἀποδηῶ, διότι οἱ ἀπερχόμενοι, ἀποπέμπονται καὶ ἀπολύονται, ἢ ὡς δοῦλοι ἀπὸ κυρίους, ἢ ὡς φίλοι ἀπὸ φίλους. Καὶ ὄνομα ἐκ τούτου ὁ Μισσευμὸς καὶ τὸ Μίσσευμα, ὅχι τὸ Μισέματον, καθὼς γράφει ὁ Δουκάγγιος (σελ. 938) πλανηθεὶς ἀπὸ τὸν βάρβαρον σχηματισμὸν τῆς γενικῆς Μισεμάτου, ἀντὶ τοῦ Μισσέματος ἢ Μισσεύματος. Ἀπὸ τὴν δευτέραν σημασίαν ἐγεννήθη εἰς τὸν παρακμάζοντα λατινισμὸν τὸ Missus (ἐλλειπτικῶς τοῦ Cibus), καὶ εἰς τὸν Γραικορωμαϊσμὸν ὁ Μίνσος ἢ Μίτος (ὅθεν τῶν Γάλλων τὸ Mets, καθὼς ἀπὸ τὸ mittere τὸ Mettre), τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι φέρεται καὶ τίθεται εἰς τὴν τράπεζαν, διὰ βρωσίν, ἤγουν ὅσα ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ Ἐπιτραπεζώματα, Παραθέσεις, καὶ μετοχικῶς Παρατιθέμενα, οἱ Λατίνοι εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς γλώσσης τῶν Fercula, ἀπὸ τὸ φέρω ῥῆμα, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτοὶ ἀπαρλλάκτως Fero λέγουσι. Γράφε λοιπὸν εἰς τὸν Πρόδρομον,

Καὶ πρῶτον μίσον ἐκζεστον, δεύτερον τὸ σφουγγάτον,

προξυτόνως, ὡς τὸ ἔγραψε καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 952). Πρῶτον μίσον εἶναι premier mets, ἢ μᾶλλον premier service, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, Πρῶτον θές, ὅπου τὸ θές δὲν εἶναι προσакτικὸν ἀπὸ τὸ τίθημι, ὡς εἰς τὸν πρὸ τούτου σίχον (129), ἀλλ' ἀπαρέμφατον ὀνοματικὸν, Πρῶτον θέμα, Πρώτην θέσιν (premier service) ἀπ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῶν ἀπαρεμφάτων περὶ τῶν ὁποίων ἐλάλησα μακρότερον ἄλλοῦ (Πλουτάρχ. Β, Μέρ. 3, Αὐτοσχ. 50χ. σελ. νή — ξά).

ἘΚΖΕΣΤὸΝ. Προπροξυτόνως, Ἐκζεστον (ἀπὸ τὸ Ἐκζέω) εἶναι τὸ λεγόμενον τὴν σήμερον Βρασὸν (bouilli), ἀπὸ τὸ Βράζω.

ΣΦΟΥΓΓΑΤΟΝ. Ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 193) ἀνέγνωσε κακῶς, ΦΟΥΣΚΑΤΟΝ. Σώζεται καὶ τὴν σήμερον ἡ λέξις Σφουγγάτον (omelette), σημαίνουσα ἀνυγὰ ἀναδευμένα καὶ τηγανισμένα, διότι ὁμοιάζουν τὸ Σπογγάριον (ὑποκοριστικὸν τοῦ Σπόγγος) τὸ ὁποῖον προφέρομεν διὰ τοῦ φ καθὼς καὶ οἱ Ἄττικοὶ ἔλεγον τὸν Σπόγγον, Σπόγγον, καὶ τὸν Ἀσπάραγον, Ἀσφάραγον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἡ τροπὴ τοῦ σ εἰς τὴν δίφθογγον ου, ἥτις θεωρεῖται καὶ εἰς τὸ Κοικ-

κίον· ἀπὸ τὸ Κόκκος, καὶ τὸ Κούβακας ἀπὸ τὸ Κόαξ, καὶ τὸ Κου-
λούρα ἀπὸ τὸ Κολύρα, καὶ εἰς ἄλλα πολλά, εἶναι βερβαρισμὸς, ἢ
ἴσως λείψανον τῆς ἀρχαίας προφορᾶς τοῦ $\bar{\sigma}$ σοιχείου τῆς αὐτῆς με-
τὴν δίφθογγον. Περί δὲ τῆς καταλήξεως εἰς $\bar{\alpha}\tau\omicron\nu$ καὶ $\bar{\alpha}\tau\omicron\varsigma$, εἰς ὅσα εἶπα
ἀνωτέρω (σελ. 43) προσθέτω τοῦτο μόνον ἐδῶ, ὅτι τινὰ ἀπὸ τὰ
λήγοντα εἰς $\alpha\iota\upsilon\varsigma$ λατινικὰ ὀνόματα, ὅσα μάλιστα δὲν εἶναι μετοχικά,
σημαίνουν τὰ διὰ τοῦ ὀξυτόνου $\bar{\alpha}\tau\omicron\varsigma$ τῶν Ἑλλήνων. Παραδείγματος
χάριν τὸ *Onatus* εἶναι τὸ Ὠωτὸς, ἤγουν εἰς σχῆμα Ὡοῦ κατασκευα-
σμένος, τὸν ὁποῖον καὶ Ὠάτον βερβάτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορω-
μαῖοι (Δουκάγγ. σελ. 1788). Σημαίνει ἀκόμη καὶ τὸν ἔχοντα αὐγά,
οἶον Κέφαλος αὐγάτος (Δουκάγγ. σελ. 151), ὃ σήμερον λεγό-
μενος Ἀύγωμενος. Ὡσαύτως ὁ Λεπιδωτὸς, ἤγουν ὁ ἔχων λεπίδας
ἢ λέπια, ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς Λατίνους *Squamatus* (οἶον, βερβά-
τως, Λεπιδάτος, *couvert d'écailles*) ἀπὸ τὸ *Squama*, τὸ
σημαῖνον Λεπίδα. Κατ' ἀναλογίαν καὶ τὸ *Σφογγάτον* ἤθελ' εἶσθ'
ἐλληνικώτερον, *Σφογγωτὸν*, ἐπειδὴ παρομοιάζει τὸν Σπόγγον.

ΣΤΙΧ. 131 — 132. Καὶ τρίτον τὸ ἀκρίοπασον ὀφθὸν ἀπὸ μερίου,
καὶ τέταρτον μονόκυθρον· πλὴν βλέπε νὰ μὴ βράζη.] Ἀντὶ τῶν δύο
εἰχῶν, τὸ ἄλλο ἀντίγραφον φέρει μόνον ἓνα τὸν ἐξῆς:

Καὶ τρίτον τὸ ἀκρόπαστον, πλὴν βλέπε νὰ μὴ βράζη.

ἈΚΡΙΟΠΑΣΤΟΝ, ἢ ὀρθώτερον ἐκ τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου
ἈΚΡΟΠΑΣΤΟΝ. Λεῖπει ἢ λέξις ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον, ἴσως διότι εἶναι
Ἑλληνική. Ἀκρόπασον ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ τὸ ὀλίγον ἢ τὸ πρὸ μικροῦ
ἀλατισμένον ὀψάριον ἢ κρέας, τοῦ ὁποῖου ἐπομένως τὸ ἄλας δὲν ἐπέ-
ρασεν ἀκόμη εἰς τὸ βᾶθος, οἶον (παρὰ Ἀθην. III σελ. 119),

Μενδήσιος θ' ὠραιῖος ἀκρόπαστος εὔ,
Ξανθαῖσιν ὀπτὸς κέφαλος ἀκτίσιν πυρός·

τὸ τοιοῦτον πασὸν ὠνομάζετο καὶ Ἡμιτάριχον, καὶ Ἡμίνηρον
τάριχον. Ἐδῶ ὁ Πρόδρομος νοεῖ κρέας πασὸν, ἢ τοῦλάχισον ὀλι-
γαλατισμένον.

ὈΦΘΟΝ. Ἤγουν ὀπτόν. Σημείωσε τὴν βάρβαρον τροπὴν τοῦ $\bar{\pi}$ εἰς
τὸ $\bar{\varphi}$, ἢ ὁποῖα ἐκυρίευσεν καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας λέξεις, εἰς ὅσας μάλιστα

μετὰ τὸ $\bar{\pi}$ ἀκολουθεῖ τὸ $\bar{\tau}$, οἷον Βαφτίζω, Ἐφτά, Φταίω, Φτενός (ὁ λεπτός), Φτερόν, Φτέρνα, Φτυάριον, Φτύσμα, Φτωχός, ἀντὶ τοῦ Βαπτίζω κ. τ. λ. Φτενόν (mince), ἤγουν Πτενόν ἢ Πτηνόν, ὠνόμασεν ἢ συνήθεια τὸ Λεπτόν, διότι τὰ λεπτά σώματα εἶναι εὐκίνητα, καὶ τρόπον τινα εὐκολοπέταστα (Πτηνά). Μάρτυς τὸ εἰς τὸν λεπτόν Στρατόνικον ἀστεῖον ἐπίγραμμα (BRUNCK, *Analect.* tom. II, pag. 328),

Ἐν καλάμῳ πήξας ἀθέρα Στρατόνικος ὁ ΛΕΠΤΟΣ,
Καὶ τριχὸς ἐκδήσας, αὐτὸν ἀπηγχόνισε·
Καὶ τί γάρ; οὐχὶ κάτω βρῖσεν βαρὺς· ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν,
Νηνεμίας οὔσης, νεκρὸς ἄνω ΠΕΤΑΤΑΙ.

ΜΕΡΙΟΥ. Ἀντὶ τοῦ Μηρίου, ἀπὸ τὸ Μηρός. Ἡ τροπὴ τοῦ $\bar{\eta}$ εἰς τὸ $\bar{\epsilon}$ εἶναι Ποιητικὴ. Καθὼς ἀπὸ τὸ Μηρίον, ἐσχηματίσαμεν τὸ Μερίον, καὶ ἀπὸ τὸ πρὸ μικροῦ σημειωμένον Πτηνός, τὸ Πτενός, καὶ Φτενός, οὕτω λέγομεν Ἀπόσεμα, Στέκω, Θεμωνία, Θερίον, Ξερός, ἀντὶ τοῦ Ἀπόσημα κ. τ. λ. Τοιοῦτον εἶναι τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. ε', 402) τὸ,

Ρόχθει γάρ μέγα κῦμα, ποτὶ ΞΕΡὸΝ ἠπειροιο.

Ὡσαύτως καὶ τὸ Ὑγιηρός τῶν παλαιῶν ἐχυδαίεσθαι εἰς τὸ Γιερός.

ΜΟΝΟΚΥΘΡΟΝ. Ἀντὶ τοῦ Μονόχυτρον, Ἰωνικῶς, ὄχι Δωρικῶς, καθὼς ἐνόμισεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 951), μὴ νοήσας τοῦ Εὐσαθίου (Ἰλιαδ. δ', σελ. 468) τὴν ῥῆσιν. Οἱ Ἴωνες ἔτρεπαν τὰ ψιλὰ, εἰς τὰ δασέα, καὶ ταῦτα πάλιν εἰς τὰ ψιλὰ, ἐπειδὴ ἔλεγαν, Κιθῶν, Κύθρη, Βάθρακος (ὡς ἀκόμη τὸν ὀνομάζομεν καὶ τὴν σήμερον), ἀντὶ τοῦ Χιτῶν, Χύτρα, Βάτραχος. Ὁ Ἐπίκουρος, γράφων πρὸς φίλον, τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν στείλῃ μικρὰν χύτραν τυρίου, « Πέμψον μοι τυροῦ » ΚΥΘΡΙΔΙΟΥ » (Διογ. Λαερτ. X, 11), ὅπου γράφει μόνον εἰς αἰτιατικὴν, ΚΥΘΡΙΔΙΟΝ (ἤγουν Χυτρίδιον), μὴ προσέχων εἰς τὰς προβληθείσας πολλὰς ἄλλας διορθώσεις, καὶ πρόσθετος τὴν λέξιν εἰς τὰ Λεξικά. Μονόκυθρον λοιπὸν ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι, διαφόρων εἰδῶν φηγία μιγμένα κ' ἐψημένα εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν χύτραν,

ὁποῖον εἶναι τὴν σήμερον παρόμοιον ἔφημα, τὸ ἀπὸ τοὺς Ἰσπανοὺς ὀνομαζόμενον *Olla podrida*, καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Pot-pourri* (οἶον Σαπρόχυτρον). Τὸ ὀνομάζουσι ἔτι καὶ *Salmigondis*. Οἱ παλαιοὶ τὸ ὀνόμαζαν, κατὰ τινας, *Σύγκρουμα*, ὡς λέγει ὁ Ἡσύχιος, «*Σύγκρουμα, χρέος, δάνειον. Τινές, τὴν σύμμικτον λοπάδα.*» Τὸ ἔλεγαν ἀκόμη καὶ *Θρυμματίδα*, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν κωμικὸν Ἀντιφάνην (παρ' Ἀθην. IX, σελ. 370),

Οὐδὲ Θρυμματίς

Τετραγαμένη, καὶ λαπάδες ἀνθρώπων φθοραί.

Ἴσως τὸ ἔλεγαν καὶ *Λασταυροκάκαθον* (Ἰδ. τὸν αὐτ. Ἀθην. I, σελ. 9). Τὰ περίεργα *Μονόκυθρα* ταῦτα ἀρέσκουσι μάλις τοὺς γαστριμάργους· καὶ τοιοῦτοι ἦσαν, τὸν καιρὸν τοῦ Προδρόμου, οἱ πανοσιώτατοι Καθηγούμενοι τῶν μοναστηρίων, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ ἐξῆς δεύτερον αὐτοῦ ποίημα, τὸ ἐπιγραφόμενον, *Κατὰ Ἠγουμένων*, καὶ τοιοῦτοι θέλουσι εἶσθαι παντοῦ καὶ πάντοτε οἱ Μοναχοὶ ἐωσοῦ νὰ αἰσθανθῶσιν οἱ κοσμικοὶ τὴν μωρίαν νὰ τρέφωσι μὲ τοὺς ἰδίους κόπους, τοὺς μὴ θέλοντας νὰ συγκοπιᾶζωσι μὲ τοὺς συμπολίτας των.

ΣΤΙΧ. 133, Ἀφοῦ δὲ παραθέσουσιν, καὶ νίψεται, καὶ κάτζει.] ΔΓ,

Ἄφ' οὗ δὲ φάγουσι τὸ ἐκζέσθον, ἔκτοτε τὸ σκορδάτον.

ΠΑΡΑΘΕΣΟΥΣΙΝ. Κυριολεκτικῶς τοῦτο, καθὼς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, οἱ ὅποιοι ἐμεταχειρίζοντο τὸ Παρατιθέναι εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Τιθέναι τὰ βρώματα ἐπὶ τῆς τραπέζης, οἶον (Ὀδυσσ. E, 91),

Ἄλλ' ἔπειο προτέρω, ἵνα τοι Πᾶρ ξείνια Θείω.

Ἐλέγετο δὲ καὶ *Παράθεσις* καὶ μετοχικῶς *Παρατιθέμενον* (*service*) τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης βαλλόμενον βρώμα· ὅθεν καὶ ὁ Παῦλος, καὶ ὡς φιλόσοφος καὶ ὡς Ἀπόστολος Θείας Φρησκείας, παραγγέλλει λέγων (Ἄ, Κορινθ. i, 27), «*Πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, ἢ μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν.*» Σημείωσε καὶ τὸ *παραθέσουσιν* ἀντὶ τοῦ ὑποτακτικοῦ *Παραθέσωσι*, καθὼς καὶ τὸ ἀκόλουθον,

ΝΙΨΕΤΑΙ. Ἀντί τοῦ Νίψεται. Σήμερον (ὁμοίως κατὰ μέσσην διάθεσιν) λέγομεν, Νίψθῃ. Τὸ Νίπτομαι, Λούομαι, Κτενίζομαι, Ξυρίζομαι, Σπογγίζομαι, Ἐνδύνομαι, Ἐκδύνομαι καὶ ἄλλα πολλά τοιαῦτα εἶναι καὶ λέγονται εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλώσσαν, καθὼς καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, Μέσα ῥήματα, ὄχι, καθὼς λέγουσι οἱ Γραμματικοί, διότι σημαίνουν ποτὲ μὲν ἐνέργειαν, ποτὲ δὲ πάθος, ἀλλὰ διότι σημαίνουν ἐνέργειαν καὶ πάθος ἐνταυτῷ, ἤγουν σημαίνουν, ὅτι τὸ πρόσωπον, περὶ τοῦ ὁποίου λέγονται, ἐνεργεῖ εἰς ἑαυτὸν καὶ πάσχει ἀπ' ἑαυτοῦ, ὡς ἂν γίνετο μνήμη ἄλλου προσώπου ἐνεργούντος.

Μὲ μόνην τὴν βοήθειαν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν φύσιν καὶ δύναμιν τοῦ Μέσου ῥήματος. Δὲν εἶναι σχεδὸν κἀνὲν ἐνεργητικὸν ῥήμα, τοῦ ὁποίου ἡ παθητικὴ φωνὴ εἰς μαι δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καὶ μέσως, ὅταν τὸ σημαζόμενον πάθος εἶναι αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος ἔργον, καὶ ὄχι ἄλλου. Παραδείγματός χάριν, ἂν εἴπῃ τις, Μετρεῖται τὸ σιτάριον, ἐξανάγκης τὸ ῥήμα εἶναι παθητικόν, ἐπειδὴ ὑποθέτει πρόσωπον ἐνεργούν εἰς αὐτὸ τὸ σιτάριον· ἀλλὰ τὸ αὐτὸ πρόσωπον δύναται νὰ εἴπῃ καὶ Μετροῦμαι, ἂν μετρή αὐτὸς ἑαυτὸν, ἤγουν τὸ μέγεθος τοῦ ἰδίου σώματος· καὶ τότε τὸ ῥήμα γίνετο Μέσον ἐνεργείας καὶ πάθους, ἤγουν δὲν σημαίνει οὔτ' ἀπλῶς ἐνέργειαν, οὔτ' ἀπλῶς πάθος, ἀλλ' ἐντάμα καὶ τὰ δύο, ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον εἶναι τὸ μετροῦν καὶ τὸ μετρούμενον. Καὶ τοῦτο ἴτως ἐκίνησε τοὺς Γραμματικούς νὰ εἴπωσιν, ὅτι τὸ Μέσον σημαίνει ποτὲ ἐνέργειαν καὶ ποτὲ πάθος. Τοιοῦτος ὅμως τρόπος ἐξηγήσεως δὲν εἶναι οὔτε σαφής, οὔτ' ἀκριβής. Ἀσαφές ὁμοίως ὄνομα ἔδωκαν εἰς αὐτὰ, καὶ ὅσοι τὰ ὠνόμασαν Περιεκτικά, καθὼς ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Ἀπολλωνίου (Ἀργοναυτικ. Α, 1). Σαφέστερα ἐξήγησαν οἱ Στωϊκοὶ φιλόσοφοι τὴν φύσιν τῶν μέσων ῥημάτων. Αὐτοὶ ὠνόμαζαν ὅλα τὰ ῥήματα, Κατηγορήματα, καὶ τὰ μὲν ἐνεργητικά, Ὁρθὰ κατηγορήματα, τὰ δὲ παθητικά, Ἰπτια, τὰ δὲ μήτε πάθος μήτ' ἐνέργειαν σημαίνοντα, Οὐδέτερα, τὰ δὲ καὶ πάθος καὶ ἐνέργειαν σημαίνοντα, Ἰπτια ἀντιπεπονθότα (ἴδ. Διογένη. Λαέρτ. Ζήν. σελ. 476). Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ κοινὴ εἰς ὅλους σήμερον γνωστὴ φύσις τῶν μέσων ῥημάτων, ἡ ἀντιπάθεια, ἢ καὶ ἀντενέργεια, ἢ γουν ἀπ' αὐτοῦ τινος εἰς ἑαυτὸν ἀντιστροφὴ τῆς ἐνεργείας. Ἰσοδυναμεῖν λοιπὸν τὸ Νίπτομαι, Λούομαι, Κτενίζομαι κ. τ. λ. μὲ

τὸ Νίπτω, Λούω, Κτενίζω ἑμαυτὸν· καὶ εἰς αὐτὰ, ἤγουν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν σύνθετον ἀντωνυμίαν, ἀναλύονται.

Ἐάν τινα τῶν εἰς μαί ὠνομάσθησαν ἐξαιρέτως μέσα, τοῦτο συνέβη εἰς ἐκεῖνα τὰ ῥήματα ὅσα σημαίνουν πράξεις ἢ ἐνεργείας, τὰς ὁποίας ἡ συνήθεια ἐπεκράτησε νὰ ἐνεργῶμεν αὐτοὶ εἰς ἑαυτούς, καὶ ὄχι νὰ ἐνεργῶσιν ἄλλοι εἰς ἡμᾶς. Παραδείγματος χάριν, ἐπειδὴ συνειθίζομεν νὰ νίπτωμεν καὶ νὰ ἐνδύνομεν κ. τ. λ. αὐτοὶ ἑαυτούς, ὠνομάσθησαν τὸ Νίπτεται, Ἐνδύεται κ. τ. λ. μέσα ῥήματα, ἤγουν σημαίνουν ἐνέργειαν ἀντιστρέφουσαν εἰς αὐτὸν τὸν ἐνεργοῦντα, Νίπτει ἢ Ἐνδύει ἑαυτόν. Ἀλλὰ δὲν συνιστάνουν κλάσιν ἐξαιρετον μέσων ῥημάτων μόνα ταῦτα τὰ προκαταλεχθέντα ῥήματα, οὕτω δηλαδή, ὥς πάντοτε νὰ λαμβάνωνται εἰς σημασίαν μέσων καὶ αὐτοπαθητικῆν· ἐπειδὴ ἀντὶ μέσων δύνασαι νὰ τὰ καταστήσης καὶ παθητικά, ἂν ὑποθέσῃς τὸν πάσχοντα μὴ δυνάμενον ἢ μὴ θέλοντα, νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὸς, ὡς εἶναι τὰ νήπια, οἱ ἀσθενεῖς τὸ σῶμα, οἱ ἀξιωματικοί, οἱ τρυφηλοὶ, καὶ ἀπλῶς ὅσοι κρίνουν ἄτιμον πρᾶγμα καὶ τῶν πλέον ἀναγκαίων ἀνθρωπίνων χρεῶν τὴν αὐτοουργίαν. Ὅταν λοιπὸν λέγῃς περὶ ἰδιώτου τινός, ὅτι Ἐνδύεται, τὸ ῥῆμα εἶναι Μέσον, ἤγουν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἐνδύει ἑαυτόν· ὅταν δὲ περὶ νηπίου, βασιλέως, αὐλικοῦ τινός, ἢ πληγωμένου τὰς χεῖρας ἢ τὸν νοῦν, τὸ Ἐνδύεται γίνεται παθητικόν, ἤγουν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐνδύεται ἀπ' ἄλλον τινά.

Τοῦτο μοῦ ἐνθυμίζει τὴν ἀγχίνοϊαν τῆς Σπαρτιάτιδος Γοργοῦς, θυγατρὸς ἐναετίδος τοῦ Κλεομένου, βασιλέως τῆς Σπάρτης. Βλέπουσα τὸν σαπημένον ἀπὸ τὴν Ἴωνικὴν τρυφὴν Ἀρισχγόραν, ὑποδενόμενον ἀπὸ χεῖρας δούλου, ἔδραμε πρὸς τὸν πατέρα της λέγουσα μὲ ἐκπληξιν, « Πάτερ, ὁ ξένος χεῖρας οὐκ ἔχει » (Ἰδ. Πλουταρχ. Λακαίν. Ἀποφθεγμ.).

Καὶ αὕτη μὲν ἡ χρῆσις τῶν Μέσων, ἢ Ὑπτίων ἀντιπεπονηθότων εἶναι κοινὴ καὶ εἰς τὰς δύο Ἑλληνικὰς γλώσσας, τὴν παλαιὰν λέγω καὶ τὴν σημερινήν. Ἀλλ' οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο καὶ εἰς ἄλλους τρόπους κομψοτάτους πολλοὺς τὰ μέσα ῥήματα, οἱ ὁποῖοι δὲν σώζονται πλέον εἰς ἡμᾶς. Ἐκεῖνοι ἐσήμαιναν ἀκόμη διὰ τῶν Μέσων ὄχι μόνον τὴν ἐνέργειαν τὴν ἀντιστρέφουσαν ἀμέσως καὶ κατ' εὐθείαν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντιστρέφουσαν ἐμμέσως δι' ἄλλου τρίτου τινός, πράγματος ἢ προσώπου. Παραδείγματος χάριν, ἔλεγον εἰς μέσων διάθεσιν, ὄχι μόνον Τύπτομαι, ἀντὶ τοῦ Τύπτω

ἐμαυτὸν (καθὼς ἀπαραλλάκτως λέγομεν εἰς τὴν κοινήν, Δαίρομαι, ἀτὶ τοῦ Δαίρω ἐμαυτὸν), Αἶρομαι, ἀντὶ τοῦ Αἶρω ἐμαυτὸν εἰς ὕψος, ἢ ἀπὸ τῆς γῆς, ὡς καὶ εἰς τὴν κοινήν τὸ Σηκόνομαι, ἢ Ὑψόνομαι ἀπὸ τὴν γῆν, ἤγουν Σηκόνω ἢ Ὑψόνω ἐμαυτὸν ἀπὸ τὴν γῆν (καὶ ὄχι καθὼς ἐσφαλμένως ὁ Στέφανος, [Θησαυρ. Ἑλλήν. Γλ. Τόμ. Α, σελ. 209.] ἐσύγχυσε τὸ « Ἀρθεῖς εἰς ὕψος » μέσον, μὲ τὸ « Ἀρθεῖσα τράπεζα » παθητικόν) ἀλλ' ἔλεγον ἀκόμη καὶ Τύπτομαι τὸν παιῖδα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐμπορεῖ πλέον νὰ ἀναλυθῆ ἀμέσως εἰς τὸν μεταβατικὸν σχηματισμὸν, Τύπτω ἐμαυτὸν, ἀλλ' εἰς τὸ τύπτω τὸν ἐμαυτοῦ παιῖδα.

Οἱ γραμματικοί, εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὀρισμοῦ, ὅτι τὸ Μέσον σημαίνει ποτὲ μὲν ἐνέργεια, ποτὲ δὲ πάθος, φέρουν παραδείγματα τὸ Βιάζομαι τὸν ἐχθρὸν, καὶ Βιάζομαι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀλλὰ τὸ μὲν Βιάζομαι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ, εἶναι καὶ θελ' εἶσθαι πάντοτε παθητικόν· τὸ δὲ Βιάζομαι τὸν ἐχθρὸν ἐνομίσθη κατεξάιρετον μέσον, διότι ὁ σωζόμενος σήμερον εἰς τὴν γλώσσάν μας ἐνεργητικὸς αὐτοῦ τύπος Βιάζω, δὲν εὑρέθη εἰς τοὺς πεζογράφους Ἑλληνας. Μόνος ὁ Ὀμηρὸς τὸν ἐμεταχειρίσθη (Ὀδυσσ. μ', 297),

Εὐρύλοχ', ἢ μάλα δὴ με βιάζετε μῦνον ἐόντα,

καὶ ὁ Ἀλκαῖος (ΒΕΚΚΕΡ, Anecd. Græc. pag. 86). Ἐσυγχωρεῖτο λοιπὸν καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους νὰ εἴπωσιν (ὡς λέγει σήμερον ἡ κοινὴ γλῶσσα) Βιάζω τὸν ἐχθρόν. Ἄν ἐπεκράτησεν ὁ παθητικὸς τύπος, Βιάζομαι τὸν ἐχθρόν, τοῦτο προῆλθεν ὄχι μόνον ἐκ τοῦ ὅτι ἀναλύεται εἰς τὸ Βιάζω τὸν ἐμαυτοῦ ἐχθρόν, ἀλλ' ἔτι καὶ ἀπ' αὐτὴν τοῦ ῥήματος τὴν φύσιν· οὐδεμίαν βίαν ὁποιανδήποτε δύναται κάνεις νὰ ἐνεργήσῃ εἰς ἄλλον, χωρὶς νὰ τὴν αἰσθανθῆ ὀπωσοῦν καὶ εἰς ἑαυτόν. Ἐκ τούτου καὶ τὸ ἀμετάβατον (καὶ παλαιὰ καὶ εἰς ἡμᾶς σήμερον) Βιάζομαι (ἤγουν Βιάζω ἐμαυτὸν) συνωνυμεῖ ποτὲ μὲ τὸ Σπείδω (Λουκ. ιε', 16). Τοιοῦτον εἶναι τὸ Μάχομαι, ταγμένον εἰς τὴν τάξιν τῶν ὀνομασθέντων Ἀποθετικῶν, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐνεργητικὸς τύπος, Μάχω, ἐξωρίσθη ὡς ἄχρηστος καὶ ἀπὸ τὴν παλαιάν καὶ ἀπὸ τὴν σημερινὴν γλῶσσαν· διότι οἱ μαχόμενοι ἐνεργοῦν καὶ πᾶσχουν ἐνταυτῷ ἀπ' ἀλλήλους καὶ εἰς ἀλλήλους.

Ὡσαύτως ἔλεγον « Αἶρομαι τὸ φορτίον » τὸ ὁποῖον δὲν ἀνχλύεται οὔτε εἰς τὸ Αἶρω ἐμαυτὸν, οὔτ' εἰς τὸ Αἶρω τὸ ἐμαυτοῦ φορτίον,

ἀλλ' εἰς τὸ Αἴρω τὸ φορτίον ἐπ' ἑμαυτοῦ, ἤγουν ἐπὶ τῶν ὤμων ἢ τῆς κεφαλῆς μου. Λεῖπει καὶ αὕτη ἢ χρῆσις ἀπὸ τὴν κοινὴν γλώσσαν, εἰς τὴν ὁποίαν μεταχειρίζομεθα τὸν ἐνεργητικὸν σχηματισμὸν, Σηκώνω τὸ φορτίον· παρεκτός ὀλίγων τινῶν φράσεων, ὅπου ἔχει τόπον ἢ μεσότης αὕτη, ὁποῖον εἶναι τὸ Φορτόνομαι· ἐπειδὴ λέγομεν Ἐφορτώθη τὸν σάκκον, εἰς τὴν μέσην καὶ κυρίαν σημασίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ, Ἦρατο τὸν σάκκον· καὶ Ἐφορτώθη τὸν φίλον του, τὸ ὁποῖον ἔχει τρεῖς σημασίας μέσας, τὴν κυρίαν, ἀντὶ τοῦ Ἐσήκωσεν εἰς τοὺς ὤμους του τὸν φίλον· τὴν μεταφορικὴν ἀντὶ τοῦ, Ἐβάλλθη ὡς φορτίον ἐπάνω τοῦ φίλου του, ἤγουν ἔγινεν ὀχληρὸς εἰς τὸν φίλον του, καὶ τρίτην, ὁμοίως μεταφορικὴν, ἀντὶ τοῦ, Ἐλάβεν ὡς φορτίον ἐπάνω του τὸν φίλον, ἤγουν ὑπέφερε τὸ βᾶρος καὶ τὴν ἐνόχλησιν τοῦ φίλου του.

Εἶναι περιστάσεις εἰς τὰς ὁποίας ἢ μεσότης εἶναι τρόπον τινὰ διπλῆ, ἤγουν εἰς τὰς ὁποίας ἢ ἀνάλυσις ἀπαιτεῖ δις τὴν σύνθετον ἀντωνυμίαν· οἷον « Ἀράμενος τὸν πατέρα ἔφευγε » ἀντὶ τοῦ, Ἄρας ἐπὶ τῶν ἑαυτοῦ ὤμων τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, ἔφευγε. Οἱ Ἕλληνες ἔλεγον μεταφορικῶς καὶ « Αἴρωμαι νίκην » ἀντὶ τοῦ Αἴρω ἐπ' ἑμαυτοῦ (ἤγουν Λαμβάνω) νίκην, καὶ συντομώτερον, Νικῶ. Ἐλεγον ἀκόμη καὶ « Αἴρωμαι κλέος, ἢ δόξαν » ἀντὶ τοῦ Δοξάζομαι ἢ γίνομαι ἔνδοξος· διότι ἔκριναν τὴν δόξαν ὡς φορτίον, ὡς καὶ εἶναι ἀληθῶς, φορτίον ὅμως εὐάρεστον, ὅταν ἀποκτᾶται καὶ σώζεται μὲ τοὺς διὰ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν κόπους. Ὅποια δόξα δὲν γεννᾶται ἀπὸ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν, εἶναι Νόθος δόξα, καὶ ὅποια δὲν τρέφεται οὐδὲ ποτιζέται καθ' ἡμέραν μὲ ἀδιακόπους ἰδρώτας, εἶναι Ἀποθαρμένη δόξα.

Μεταχειρίζονται κάποτε τὰ μέσα ῥήματα, καὶ ὅταν ὁ πάσχων ἦναι μὲν διάφορος ἀπὸ τὸν ἐνεργοῦντα, συνεργῆ ὅμως τρόπον τινὰ μ' αὐτὸν ἢ αὐτοθελήτως, ἢ καὶ μὴν ἐμποδίζων τὴν εἰς ἑαυτὸν γινομένην ἐνέργειαν. Παραδείγματος χάριν, εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Νεφ. 494) ἐρωτᾷ ὁ Σωκράτης τὸν Στρεψιάδην,

Φέρ' ἴδω, τί δρᾶς, ἦν τίς σε τύπτῃ; —

« Εἶα εἰπέ με, τί θέλεις κάμειν, εἰάν τίς σε δαίρη; » καὶ ὁ Στρεψιάδης ἀποκρίνεται,

Τύπτομαι.

Τὸ Τύπτομαι τοῦτο, ἂν ὑποτεθῇ κυρίως παθητικόν, ἤγουν ἂν ἐξηγηθῇ διὰ τοῦ Δαίρομαι, ἀποδίδει ψυχρόν. Δὲν εἶναι οὐδὲ κυρίως μέσον· διότι δὲν σημαίνει, Τύπτω ἑμαυτὸν ἢ τινὰ τῶν ἐμῶν. Συγχωρεῖται ἴσως νὰ ἑνομασθῇ Παράμεσον· διότι ἀναλύεται κυρίως εἰς τὸ Ὑπομένω, ἢ Παρέχω, ἢ Ἀφήμι ἑμαυτὸν τύπτεσθαι, καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς ταύτης συνεργῶ μὲ τὸν τύπτοντά με, ἐπειδὴ ὅστις δαιρόμενος, δὲν ἀντιστέκει εἰς τὸν θαίροντα, ἀντιθαίρων αὐτὸς, ἢ προσκαλούμενος ἄλλου βοήθειαν, ἢ καὶ ὀδυρόμενος καὶ παρακαλῶν, ἐκεῖνος μακρύνει τὸν χρόνον τοῦ θαρμοῦ. Τὰ τοιαῦτα Παράμεσα, αἱ ξένοι γλώσσαι τὰ ἐρμηνεύουν διὰ τοῦ Ἀφήμι ῥήματος, οἷον τὸ προειρημένον Τύπτομαι, Ἰταλιστὶ ἐξηγεῖται *mi lascio battere*, Γαλλιστὶ *je me laisse battre*. Εὐρίσκονται καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλώσσαν ὀλίγα τινὰ παραδείγματα, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς δύναται νὰ αὐξήσῃ χωρὶς βίαν, ὅταν ὁ γράφων γράφῃ μὲ κρίσιν. Παραδείγματός χάριν, ὅστις πωλεῖ τὴν τιμὴν τοῦ δι' ἀργύριον, καὶ ὀλίγον ψηφίζει τὰς καταφρονήσεις τῶν ἄλλων, ἐὰν μόνον προξενῶσιν εἰς αὐτὸν κέρδος, δύναται νὰ εἴπῃ μὲ ἀνδραποδώδη ἀναισχυντίαν, *Καταφρονοῦμαι* διὰ τὸ κέρδος, ἤγουν Ὑποφέρω τὰς καταφρονήσεις τῶν ἄλλων, ἢ Ἀφίνω νὰ μὲ καταφρονῶσιν οἱ ἄλλοι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ κέρδους. Ὅτι τὸ *Καταφρονοῦμαι* ἐδῶ δὲν εἶναι κυρίως παθητικόν, φαίνεται ἀπὸ μόνην τὴν εἰς τὸ ἐνεργητικόν μεταβολὴν τῆς φράσεως. Διότι αἱ παθητικαὶ φράσεις, ὅτε σημαίνουν πάθος ἀπλῶς, ἰσοδυναμοῦν μὲ τὰς ἐναντίας ἐνεργητικὰς, οἷον τὸ *Καταφρονοῦμαι* ἀπὸ τὸν δεῖνα, δὲν λέγει τι πλεον παρά τὸ, *Μὲ καταφρονεῖ ὁ δεῖνα*· ἀλλ' εἰς τὴν προειρημένην φράσιν, ὁ αἰσχροκερδῆς σκοπὸν μόνον ἔχει νὰ μᾶς διδάξῃ, ὅχι ὅτι τὸν καταφρονοῦν οἱ ἄνθρωποι (πρᾶγμα εἰς ὅλους γνωστὸν), ἀλλ' ὅτι ὑποφέρει αὐτὸς τὰς καταφρονήσεις, καὶ τρόπον τινὰ τὰς ἐνεργεῖ αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν διὰ τὴν αἰσχροκέρδειαν.

Τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ *Διδάσκομαι*, μέσον ῥῆμα, ἐσήμαινε πρῶτον *Διδάσκω ἑμαυτὸν*· οἷον (Ἀριστοφάν. Νεφ. 194),

Αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται·

ὅθεν ὁ *Ἀυτοδιδάκτος*, ἤγουν ὅστις ὅ,τι ἐξεύρει τὸ ἔμαθεν ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ὅχι ἀπὸ διδασκῆν ἄλλου· καὶ τοῦτο ἴσως ἑνοοῦσαν οἱ

γραμματικοί, λέγοντες, ὅτι ὁ Σοφοκλῆς ἐμεταχειρίσθη τὸ Ἐδιδάξατο ἀντὶ τοῦ Ἐφεῦρε· ἤγουν, ὅτι ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην, καθόσον ὁ διδάσκων ἑαυτὸν ἐφευρίσκει αὐτὸς, ὅ,τι μανθάνουν ἄλλοι ἀπ' ἄλλους. Ἡ ῥῆσις τοῦ Σοφοκλέους εἶναι περὶ ὅλου τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ὡς ἐνὸς ἀτόμου ἢ προσώπου θεωρουμένου. Τὰ πρόσωπον τοῦτο (Ἀντιγ. 354),

Καὶ φθέγμα, καὶ ἠνεμόεν
Φρόνημα, καὶ ἀσυνόμους
Ὅργας ἘΔΙΔΑΞΑΤΟ,

ἤγουν ἐδίδαξεν αὐτὸ ἑαυτὸ καὶ γλῶσσαν, καὶ τὴν περὶ τῶν μετεώρων φιλοσοφίαν, καὶ τὴν πολιτικὴν· καὶ ἀκολούθως τὰ ἐφεῦρε. Διότι, ἐὰν κατὰ μέρος, καὶ χωριστὰ ἐν' ἀπὸ τὸν ἄλλον θεωρήσης τοὺς ἀνθρώπους, οὐδ' εἰς ἀπείρους μυριάδας θέλεις εὑρεῖν ἓνα μόνον αὐτοδίδακτον εἰς ὅλα ταῦτα. Ἀλλ' ὅταν συλλογισθῆς ἀφηρημένον ὡς ἐν ὑποκείμενον ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ ἐπιστήμας καὶ τέχνας, εἰς ὀλίγα λόγια, ὅ,τι ἐξεύρουν οἱ ἄνθρωποι, τὰ ἔμαθον αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ ἀκολούθως τὰ ἐφεῦραν, ἐπειδὴ δὲν τὰ ἐδιδάχθησαν ἀπὸ κένενός ἄλλου γένους ζῶων.

Τὸ Διδάσκομαι σημαίνει δεύτερον, τὸ Ἀφήμι ἢ παρέχω ἑμαυτὸν διδάσκεσθαι, ἤγουν παραδίδω ἑμαυτὸν εἰς ἄλλον νὰ μὲ διδάξῃ, ὅποιον εἶναι τὸ λεγόμενον ἀπὸ τὸν γέροντα Στρεψιάδην (Ἀριστοφάν. Νεφ. 127),

Ἄλλ' εὐξάμενος τοῖσιν θεοῖς, διδάξομαι
Αὐτὸς, βαδίζων εἰς τὸ φροντιστήριον.

Ὡσαύτως, ὅταν συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν, οἷον Διδάσκομαι τὸν υἱόν, δύναται πρῶτον νὰ σημάνῃ Διδάσκω αὐτὸς ἐγὼ τὸν ἑμαυτοῦ υἱόν, ἂν ὑποθέσῃ τοὺς γονεῖς ἰκανοὺς εἰς τοῦτο· ὅθεν ὠνομάσθη καὶ Μητροδίδακτος Ἀρίστιππος ὁ νεώτερος, διότι ἐδιδάχθη τὴν φιλοσοφίαν ἀπ' αὐτὴν τὴν μητέρα του Ἀρήτην (Διογεν. Λαερτ. II, 86). Σημαίνει δεύτερον, Παραδίδω τὸν υἱόν μου εἰς ἄλλον νὰ τὸν διδάξῃ,

καθώς πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς Στρεψιάδης πρὸς τὸν ἴδιον υἱὸν (Ἀριστοφάν. Νεφ. 1338),

Ἐδιδάξάμην μέντοι σε, νῆ Δί', ὦ μέλε·

καὶ τοῦτο φέρει παράδειγμα ὁ Ἀμμώνιος, (σελ. 46) λέγων, « Ἐδίδαξε μὲν γὰρ ὁ καθηγητής, Ἐδιδάξατο δὲ ὁ πατήρ συστήσας, » Εἰς τὸ αὐτὸ ἀποβλέπει καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ, « Ἐπαιδεύσατο τὸν υἱὸν ὁ πατήρ· Ἐπαίδευσεν δὲ (γρ. δὲ ὁ) διδάσκαλος. » Πλειότερα τούτων ὅσιν ἐπιθυμεῖ, ἀς ἀναγνώσῃ τὸ Περὶ μέσων ῥημάτων σύνταγμα τοῦ Κυζέρου.

ΚΑΤΖΕΙ. Ἐτι καὶ σήμερον ἐπικρατεῖ μεταξύ τῶν χυδαίων ὁ βάρβαρος συλλαβισμὸς τοῦ τζ εἰς τὸν μέλλοντα καὶ τὸν ἀόριστον τοῦ Καθίζω ῥήματος, οἷον θελεῖ κάτζειν, Ἐκατζε, Κάτζη, Κάτζε, ὅσιν δὲν ἐγεννήθη ὡς εἶναι τὴν σήμερον, παρευθὺς ὀλόκληρος, ἀλλ' ἤρχισεν ἀπὸ τὴν συγκοπὴν, Κάτσειν, Ἐκάτσε, Κάτση, Κάτσε, καὶ κατήντησεν εἰς τὴν τροπὴν τοῦ θσ εἰς τὸ τζ, ἢ μᾶλλον τσ. Τοῦ Καθίζω ἡ κυρία σημασία εἶναι γνωσὴ· ἀλλ' ἔχει καὶ τροπολογικὰς φράσεις πολλὰς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀρκοῦμαι νὰ σημειώσω ὀλίγας τινὰς, ἀφοῦ πρῶτον ἐξηγήσω τὴν διάθεσιν, ἔπειτα τὴν διπλοῦν σχηματισμὸν τοῦ ῥήματος.

Τὸ Καθίζω εἶναι καὶ οὐδέτερον, καὶ ἐνεργητικὸν, ἀπαραλλάκτως καθὼς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς· ἐπειδὴ λέγομεν Καθίζω ἐγὼ (ἤγουν σιμώνω τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος πρὸς τὸ κάτω, χωρὶς νὰ τὸ κλίνω ἀπὸ τὴν κάθετον), καὶ Καθίζω ἄλλον. Παρὰ τοῦτο εἶναι καὶ τὸ Κάθηναι τῶν παλαιῶν, τὸ ὁποῖον οἱ χυδαῖοι προφέρουν Κάθομαι, τρέψαντες τὸ η̄ εἰς τὸ ο̄, ὅχι ὅμως παντάπασιν ἀλόγως· διότι τὸ Κάθηναι, μέσον ῥῆμα, εἶναι ἀπὸ τὸ Ἔω τοῦ ἐνεργητικοῦ σχηματισμοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγεται καὶ τὸ Ἰζω (ὅθεν τὸ Καθίζω), ὡς τὸ Αἰνίζω ἀπὸ τὸ Αἰνέω, τὸ Σακκίζω ἀπὸ τὸ Σακκέω, καὶ τὸ Τειχίζω ἀπὸ τὸ Τειχέω. Ἀλλὰ τοῦ Ἔω τὸ ἄχρηστον παθητικὸν ἔπρεπε νὰ ᾔηται Ἔομαι (καθὼς τοῦ Πνέω τὸ Πνέομαι καὶ τοῦ Ρέω τὸ Ρέομαι), καὶ μετὰ τὴν πρόθεσιν Καθέομαι. Τοῦτο ἔκριν' εὐλογον ἡ χυδαιότης νὰ συγκόψῃ εἰς τὸ Κάθομαι· ἐξεναντίας δὲ τὴν μετοχὴν Καθεόμενος ἐπρόκρινε νὰ συναίρῃ εἰς τὸ Καθούμενος (κατὰ τὸ Ποιζόμενος Ποιούμενος) ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Καθήμενος, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζομεθα καὶ τὴν σήμερον καθὼς καὶ τὸ Κάθηναι. Τὸ Κάθηναι ἢ Κάθομαι μέσον

κατά τοῦτο μόνον διαφέρει τοῦ οὐδετέρου Καθίζω, ὅτι ἡ χρῆσις του ἔχει χώραν πλέον εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Μένω εἰς τὴν στάσιν τοῦ καθ-εσμοῦ, ἦγουν δὲν ζέκω ὀρθός, τὸ δὲ Καθίζω σημαίνει κυρίως, τὸ Παύω νὰ ζέκω ὀρθός, ἦγουν μεταβαίνω ἀπὸ τὴν ὀρθιον ζάσιν εἰς τὸν Καθεσμόν· καὶ εἰς τοῦτο ἀποβλέπει ὁ κανὼν τοῦ Λουκιανοῦ (Σολοικισ. § 11), « Τὸ ΚΑΘΙΣΘΝ τοῦ ΚΑΘΗΣΘ διαφέρειν φημί... τῶ τὸ » μὲν πρὸς τὸν ἐσῶτα λέγεσθαι, τὸ Κάθισον, τὸ δὲ πρὸς τὸν καθ- » ἐξόμενον. » Τὸ προσακτικὸν Κάθησο ἐλέγετο κατὰ συγκοπὴν καὶ συναίρεσιν καὶ Κάθου, καθὼς τὸ λέγει σήμερον ἢ συνήθεια, ἦγουν Μένε καθήμενος, μὴ σηκωθῆς.

Ἀπὸ τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶναι τροπολογικαὶ φράσεις, ἀπὸ μὲν τὸ Κάθομαι, Κάθου φρόνιμα, ἦγουν Μένε εἰς τὴν ζάσιν τῆς φρονή-σεως· Εἰς τὰ καλὰ καθούμενα, ἦγουν χωρὶς αἰτίαν ἢ ἀνάγκην, τὸ ὁποῖον καὶ ἑλληνικώτερον λέγομεν κάμμίαν φορὰν, « Καλῶς ἐχόντων » τῶν πραγμάτων » Κάθημαι ἢ Κάθομαι μὲ χέρια σαυρωτὰ, ἢ μὲ χεῖρας σαυρωμένας, ἦγουν ἀργῶ, ἀμελῶ, δὲν ἐνεργῶ ὅ,τι πρέπει νὰ κάμω· Ἔτι κάθησαι καὶ βλέπεις; ἦγουν τί προσμένεις καὶ δὲν ἐνεργεῖς ὅ,τι πρέπει νὰ κάμης; Ἀπὸ δὲ τὸ Καθίζω, λέγομεν, Κάθισε φρόνιμα, ἦγουν παῦσε τὰς ἀφροσύνας· Ἐκάθισε τὸ καράθιον, ἦγουν ἦγγισεν εἰς τῆς θαλάσσης τὸν πάτον, διὰ τὸ ἀνά-βαθον τῶν ὑδάτων, ἀπαραλλάκτως καθὼς εὐρίσκεται εἰς τὸν Στράβωνα (Β, σελ. 99) « Καθίσαι γὰρ τὸ πλοῖον, ἡσυχῇ δὲ, ὥστε μὴδ' ἀθροῦν » διαλυθῆναι, κ. τ. λ. » Παρόμοια λέγομεν, Ἐκάθισε τρεῖς χρό-νους εἰς τὴν Σμύρνην, ἦγουν ἔμεινεν ἢ διέτριψε, ἢ ἐκατοίκησεν, ἥτις εἶναι φράσις τῶν Ἐβδομήκοντα (Κριτ. ιθ', 4) « Καὶ ἐκάθισε μετ' » αὐτοῦ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον κ. τ. λ. » ἦγουν συγγραφείων ἀρχαιοτέρων τοῦ Στράβωνος. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν μεταχειριζόμεθα πολλάκις καὶ τὸ Κάθημαι ἢ Κάθομαι, οἷον Ἄμε εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ κάθου ἐκεῖ, ἕως νὰ σὲ γράψω, καθὼς λέγουσι πάλιν οἱ αὐτοὶ Ἐβδομήκοντα (Γ. Βασιλ. γ', 36) « Οἰκοδόμησον » σεαυτῶ οἶκον ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ κάθου ἐκεῖ, καὶ οὐκ ἐξελεύση » ἐκεῖθεν οὐδαμοῦ. » Τὴν αὐτὴν σημασίαν φαίνεται νὰ ἔχη καὶ ἡ φράσις, ὅταν ὁ λόγος ᾖ περὶ βρωμάτων φυσικὰ, ἢ διὰ ἀδυναμίαν σομάχου, δυσπέπτων, Ἐκάθισεν εἰς τὸ στομάχιόν μου, ἦγουν ἔμεινε, διέτριψε πλέον τοῦ πρέποντος· διότι, ὅταν τὰ βρώματα ᾖναι εὐπεπτα, ἢ ἰσχυρὸς ὁ στομάχος, δὲν χροονίζουσι εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ

χωνευόμενα διαβαίνουν εἰς τὰ ἔντερα. Λέγομεν προσέτι, Ἐκάθισε βασιλεύς, ἀντὶ τοῦ ἀνηγορεύθη, ἐψηφίσθη ἢ ἐχειροτονήθη βασιλεύς· διότι μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν, καθίζει εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον. Εἶναι καὶ αὕτη φράσις τῶν Ἑβδομήκοντα (Ψαλμ. κή, 10), « Καὶ καθ- » εἴται κύριος βασιλεύς εἰς τὸν αἰῶνα. » Ἡ κομψοτέρα ὁμως ἀπ' ὕλης καὶ τρόπου τινὰ ἰδίᾳ τῆς γλώσσης τῶν Γραικῶν φράσις εἶναι, Ἄς καθίσωσιν ὁλοι κάτω, ἤγουν, ἄς μὴ συνερίζωνται, παραβάλλοντες ἢ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς μὲ τὸν θεῖον, ὅσις τοὺς ὑπερβάλλει ὅλους παραπλύ. Εἰς ταύτην τὴν περίερασιν ὑποθέτομεν τοὺς ὑποδεεστέρους ὡς συναγωνιστὰς, σηκωμένους νὰ συντρέξωσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀρετῆς, τέχνης, ἢ ἐπιστήμης σάδιον, διὰ τοὺς ὁποίους λέγομεν, Ἄς καθίσωσιν κάτω, ἤγουν ματαίως ἐσηκώθησαν νὰ συναγωνισθῶσι μὲ ἄνθρωπον, τὴν ὁποῖον δὲν θέλουν νικήσειν. Τοῦτο δὲν περιορίζεται εἰς μόνους τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ' ἀπλῶς εἰς ὅσα χωρεῖ σύγκρισις καὶ παραβολὴ ὑποδεεστέρου ζώου ἢ πράγματος, πρὸς πολὺ ἀνώτερον, ἢ τοῦλάχιστον τοιοῦτον ὑπολαμβανόμενον ἄλλο τί. Τὸ εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν ὑποδεεστέρων λυπηρὸν ἄκουσμα τοῦτο (Ἄς καθίσωσιν κάτω) ὅσις φοβεῖται ν' ἀκούσῃ, ἄς ἐνθυμᾶται τὸ χρυσοῦν παράγγελμα τοῦ Ἐπικτήτου, « Ἀνίκητος » εἶναι δύνασαι, ἐὰν εἰς μηδένα ἀγῶνα καταβαίνῃς, ὃν οὐκ ἔστιν ἐπὶ » σοὶ νικήσαι. » Καὶ ἄς ἐξεύρῃ καλὰ, ὅτι ἡ κοινὴ ὑπόληψις σπανίως πλανᾶται, καὶ ἂν ποτὲ πλανηθῇ, ἡ πλάνη τῆς δὲν πολυχρονίζει, ἀλλ' ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὴν προτέραν τῆς κρίσιν, καὶ χωρίζει τὰς μελίτσας ἀπὸ τοὺς κηφῆνας, τοὺς ἀθλοὺς πολίτας ἀπὸ τοὺς πολιτοκαπήλους. Τὸ παράγγελμα τοῦτο ἀποβλέπει ὅχι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ τάγμα τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅλους ἀπλῶς τοὺς ἀνθρώπους· διότι ἐπεξηγεῖ τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον χρησμὸν ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ, χρησμὸν χρήσιμον εἰς τὸν πραγματευτὴν, χρήσιμον εἰς τὸν τεχνίτην, καὶ ἔτι χρησιμώτερον εἰς τοὺς ἐπαγγελλομένους νὰ ἐξεύρωσι τί πλέον παρά τοὺς ἄλλους.

ΦΑΓΟΥΝ. Ἐμάθαμεν ὅτι οἱ τοιοῦτοι σχηματισμοὶ τῶν ῥημάτων γίνονται κατὰ συγκοπὴν, εἶον Φάγουν ἀντὶ τοῦ Φάγουσιν. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ ῥῆμα, Φάγω, καὶ ἄλλα τινὰ ὅχι ὀλίγα τὸν ἀριθμὸν, ἔπαθαν καὶ ἐν ἄλλοις συγκοπῆς τρόπον ἰδιαιτέρον· διότι λέγει ὁ κοινὸς λαὸς ὅχι μόνον Φάγουν, ἀλλὰ καὶ Φᾶσιν, καθὼς λέγει, Τρώγουν καὶ Τρώσι, Ὑπάγουν καὶ Ὑπᾶσι (καὶ χυδαίεσσερον Πᾶσι) Λέγουν καὶ Λέσι, Θέλουν καὶ Θέσι, Ἀκούουν καὶ Ἀκούσι, Κλαίουν καὶ Κλαῖσι, Κρούουν καὶ Κρούσι, Πταίουν καὶ Πταῖσι, Καίουν καὶ Καῖσι. Τοιαύτην συγκοπὴν

ἐσυνείθιζαν οἱ Ἄττικοὶ εἰς τὸ Λοῦται, Ἐλοῦμεν, Λοῦμενος, ἀντὶ τοῦ Λοῦεται, Ἐλοούμεν, Λοοόμενος. Τῆς γλώσσης ὅμως ἡμῶν ὁ χυδαῖσμός δὲν ἐσάδη μέχρι τούτου, ἀλλ' ἀπετόλμησε καὶ τριπλῆν συγκοπὴν εἰς πολλὰ ἀπὸ ταῦτα, Φῆν, Τρῶν, Ὑπᾶν, Λέν, Θέν, Ἄκοῦν, Κλαῖν, Κροῦν, Πταῖν, Καῖν. Ὅσιν θέλει νὰ δικαιολογήσῃ τὰ τοιαῦτα, δύναται νὰ φέρῃ εἰς παράδειγμα τὰς Βοιωτικὰς συγκοπὰς τῶν Παλαιῶν, Ἐσαν καὶ Ἐφιν, ἀντὶ τοῦ Ἐσησαν, καὶ Ἐφησαν, καὶ Τέτυφαν ἀντὶ τοῦ Τετύφασιν. Ὁ αὐτὸς χυδαῖσμός ἐσύγκοψε καὶ τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα τῶν πληθυντικῶν, καὶ τὰ δεύτερα καὶ τρίτα τῶν ἐνικῶν, λέγων, Φᾶμεν, Φᾶτε, Φᾶς, Φᾶ, Τρῶμεν, Τρῶτε, Τρῶς, Τρῶ, Ὑπᾶμεν, Ὑπᾶτε, Ὑπᾶς, Ὑπᾶ, Λέμεν, Λέτε, Λές, Λέ, Θέμεν, Θέτε, Θές, Θε, Ἀκοῦμεν, Ἀκοῦτε, Ἀκοῦς, Ἀκοῦ, Κλαῖμεν, Κλαῖτε, Κλαῖς, Κλαῖ, Πταῖμεν, Πταῖτε, Πταῖς, Πταῖ, Καῖμεν, Καῖτε, Καῖς, Καῖ, Κροῦμεν, Κροῦτε, Κροῦς, Κροῦ. Ὁ ποιητὴς μας κατωτέρω (Ποίημ. Β. στίχ. 439) ἐτόλμησε καὶ τὸ Κρῶ, ἀντὶ τοῦ Κρούω.

ἘΚΤΟΤΕ. Ἀντὶ τοῦ Ἐπειτα, ἢ Μετὰ ταῦτα. Μεταχειριζόμεθα σήμερον καὶ τὸ τοπικὸν Ἀπέκει καὶ τὸ χρονικὸν Τότε εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, οἷον εἰς τὴν παροῦσαν φράσιν Φάγε πρῶτον, καὶ τότε (ἢ ἀπέκει) ὑπάγεις κ. τ. λ. Ὅχι παντάπασιν ἀλόγως, διότι καὶ τῶν Παλαιῶν τὸ τοπικὸν Ἐντεῦθεν ἐλαμβάνετο πολλάκις χρονικῶς ἀντὶ τοῦ Ἐκτοτε, Ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου. Καὶ ἴσως ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ χυδαία χρῆσις τοῦ τοπικοῦ Ὄπου (χυδ. Ὄπού), εἰς χρονικὴν σημασίαν, οἷον, Εὐθύς ὄπου, Εἰς καιρὸν ὄπου, Τὴν ἡμέραν ὄπου μὲ εἶπες κ. τ. λ. ἀντὶ τῶν ὁποίων ὀρθότερον εἶναι νὰ λέγωμεν, Εὐθύς, Εἰς καιρὸν, Τὴν ἡμέραν, ὅτε μὲ εἶπες. Οἱ Παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὰ συνανταποδοτικὰ Ὄπου μὲν, Ὄπου δὲ ἀντὶ τοῦ Ποτέ μὲν, Ποτέ δέ. Ὡσαύτως καὶ μόνον τὸ Ὄπου, ἐλάμβανε χρονικὴν σημασίαν, ὅτε εἶχε πρὸ αὐτοῦ ἢ μετ' αὐτὸ τὸ Ηπου, ἢ πευσικὸν ἄλλο τι μόριον. Ἀλλ' ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 65 — 67) σημειωθέντα, εἰς τὰ ὁποῖα πρόσθετες καὶ τὸ ἐξῆς παράδειγμα· « ὍΠΟΥ δὲ καὶ τοῦ λόγου τιμωρίαν ἡξίουσαν λαμβάνειν, ΗΠΟΥ » τὸν ἔργω παραδόντα τὴν πόλιν... οὐ μεγάλας ἂν ζημίαις ἐκόλασαν » (Λυκουργ. Κατὰ Λεωκράτ. σελ. 20), ἤγουν, ὍΠΟΤΕ καὶ μόνους τοὺς λόγους ἐκόλαζαν, ΠΟΣΩ Μᾶλλον δὲν ἤθελαν κολάσειν τὸν ἐμπράκτως προδότην τῆς πόλεως.

ΣΚΟΡΔΑΤΟΝ. Ἐπρεπε νὰ εἶπῃ Σφουγγάτον· ἐπειδὴ περὶ Σφουγγ-

γάτου ἐλάλησεν ἀνωτέρω (σίχ. 130). Ἡ λοιπὸν εἶναι γραφικὸν ἁμάρτημα, ἢ ἐσυνείθιζαν τότε νὰ βάλλωσι καὶ σκόρδα εἰς τὰ σφογγάτα, καθὼς σήμερον βάλλομεν κάποτε κρομμύδια, ἢ τέλος, νοεῖ τὴν κοινῶς λεγομένην Σκορδαλίαν (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 121). Πιθανώτερον τοῦτο, διὰ τὸν σχηματισμὸν εἰς ατον (ἴδ. αὐτόθ. σελ. 122), Σκορδάτον ἤγουν Σκορδατὸν, κατὰ τὸ ὁμοιοκατάληκτον τῶν παλαιῶν Μυττωτὸς, τὸ σημαῖνον τὴν Σκορδαλίαν (aillade), ἢ καὶ εἶδος τι Σκορδαλίας, παρόμοιον μὲ τὴν ὀνομαζομένην Γαλλισὶ Moutarde. Τὴν κυρίως Σκορδαλίαν (λέξιν σύνθετον ἀπὸ τὸ Σκόρδον καὶ Ἄλας), τὴν ἀπὸ τοὺς Χίτους λεγομένην Σκορδαλατίαν, ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ Σκοροδάλημην συνθέτως, ἀπὸ τὸ Σκόροδον καὶ τὸ Ἄλημ· ὅθεν καὶ ὁ κωμικὸς Ἀρισοφάνης (Ἰππ. 1094) ἔπλασε τὴν Ἀθηναῖαν βρέχουσαν ἐπάνω τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἀμβροσίαν, καὶ κατὰ κεφαλῆς τοῦ ἐξωλεσάτου δημαγωγοῦ Κλέωνος σκορδαλίαν,

Εἶτα κατασπένδειν κατὰ τῆς κεφαλῆς ἀρυβάλλω
Ἀμβροσίαν κατὰ σοῦ· κατὰ τούτου δὲ σκοροδάλημην.

Σημείωσε καὶ τὴν συγχοπὴν τοῦ Σκόρδου ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Σκόροδον, ὅτι δὲν εἶναι οὔτε νέα οὔτε βάρβαρος· διότι εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Διοσκορίδην. Δικαιολογεῖ τὴν συγχοπὴν καὶ τὸ ὑποκοριστικὸν Σκόρδιον (Scordium), βοτάνιον οὕτως ὀνομασθῆν ἀπὸ τοὺς παλαιούς, διὰ τὸ παρόμοιον τῆς ὀσμῆς τοῦ Σκόρδου.

ΣΤΙΧ. 134-135, Ἀνάθεμά με, Βασιλεῦ, καὶ τρισανάθεμά με! Ὄνταν σραφῶ καὶ ἴδω τον λοιπὸν τὸ πῶς καθίξει.] Ἀντὶ τῶν δύο τούτων σίχων τὸ ἄλλο ἀντίγραφον φέρει ἓνα μόνον τὸν ἐξῆς,

Ἀνάθεμά με, βασιλεῦ, ὅταν σραφῶ καὶ ἴδω τον.

Σημείωσε πρῶτον τὰς συνήθειας ἀκόμη καὶ σήμερον κατάρας, Ἀνάθεμα καὶ Τρισανάθεμα, συγχωρημένας καὶ (ἂν καὶ ὄχι εἰς τοὺς καλῶς ἀναθραμμένους), ὅταν ἀναθεματίζῃ τις ἑαυτὸν· ὡς εἶναι τῆς ἐσχάτης ἀπανθρωπίας οἱ κατ' ἄλλων ἀναθεματισμοί. Μόνη ἢ ἐκκλησία τῶν πιστῶν ἔχει τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ δίκαιον νὰ ἀναθεματίσῃ, ἤγουν νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν κοινωनीαν τῆς, μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν νοουθεσίαν,

τούς σπουδάζοντας να φθειρωσιτήν παραδοθεῖσαν ἠθικὴν ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον. Διότι τοῦτο μόνον σημαίνει τὸ Ἀνάθεμα. « Ἀνάθεμα, ἐπάρατος » ἀκοινωνητος » λέγει ὁ Ἰσύχιος· καὶ τοῦτο νοεῖ ὁ Ἀπόστολος (Γαλ. α', 9) λέγων, « Εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. »

Σημείωσε δεύτερον τὸν διττοτονισμόν τοῦ Ἰδῶ (κατὰ τὸ πρῶτον) καὶ Ἰδῶ (κατὰ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον), ἀκόμη καὶ σήμερον ἐπικρατοῦντα. Οἱ περισπῶντες ἔλαβαν ἴσως ἀφορμὴν νὰ περισπῶσι τοὺς δευτέρους ἀορίστους τῶν ὑποτακτικῶν, Ἰδῶ, Ἐλθῶ (λέγομεν καὶ Ἐλθω) Εἰπῶ, Εὐρῶ (καὶ Εὐρω) ἐκ τούτου, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ ὠξυτονοῦσαν τοὺς δευτέρους ἀορίστους τῶν προσακτικῶν τῶν αὐτῶν τούτων ῥημάτων, οἱ μὲν Ἀττικοὶ λέγοντες Ἰδέ, ἀντὶ τοῦ Ἰδέ, οἱ δὲ λοιποὶ, Ἐλθέ, Εἰπέ, Εὐρέ, ἀντὶ τοῦ Ἐλθε, Εἶπε, Εὐρε. Οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγαν πρὸς τούτοις καὶ Λαβέ, καὶ Φαγέ, ἀντὶ τοῦ Λάβε, καὶ Φάγε· δὲν λέγομεν ὅμως, Ὅταν λαβῶ, ἢ φαγῶ, ἀλλὰ παροξυτόνως καθὼς οἱ ἀρχαῖοι, Ὅταν λάβω, ἢ φάγω. Οἱ ἀορίστοι τοῦ Βκίνω ἢ Βῆμι, λαμβάνουν τόνον διάφορον, κατὰ τὴν διάφορον πρόθεσιν, μὲ τὴν ὁποίαν συντίθενται, οἷον, Ὅταν ἐμβῆ, συμβῆ, ἀναβῆ, καταβῆ, διαβῆ, μετὰβῆ, παραβῆ, ἀποβῆ, ὑπερβῆ, ὡς οἱ παλαιοὶ· καὶ χυδαιέστερον, ἔμβη (ἢ ἔμπη), ἀναίβη, καταίβη, παραιβῆ. Οἱ χυδαῖοι λέγουσι ἔτι καὶ Εἰσέβη (ἀντὶ τοῦ Εἰσβῆ) ἀπὸ τὸ βάρβαρον Εἰσεβαίνω, καὶ Ἐβγῆ καὶ Ἐβγη, ἢ Εὐγῆ καὶ Εὐγη (ἀντὶ τοῦ Ἐκβῆ), ἀπὸ τὸ χυδαῖον Ἐβγαίνω (ἀντὶ τοῦ Ἐκβαίνω).

Ἀπὸ τὸ Γίνομαι λέγομεν, Ὅταν Γενῶ ἢ Γένω. Τὸ περισπώμενον εἶναι ἀορίστος δευτέρος ὑποτακτικῆς τοῦ Γίνομαι ῥήματος, κατὰ τὸν τύπον τοῦ Ἐάν τυπῶ, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν εἰς μέσην διάθεσιν Γένωμαι τὸ παροξυτόνον εἶναι ἀπὸ τοῦ Γείνω, εἰς οὐδετέραν σημασίαν κατὰ τὸ Γίω, τῶν Ῥωμαίων, τὸ ἀρχαιότερον γραφόμενον Γυο, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Φύω (ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι καὶ ἡ παλαιὰ τῆς προφορᾶς τοῦ ὕ καὶ τ διαφορὰ ἦτο σχεδὸν ἀνεπαίσθητος). Δύναται νὰ γραφῆ καὶ διὰ διφθόγγου Γείνω εἰς τὸν πρῶτον ἀορίστον ἀπὸ τὸ θεμα Γένω, ὡς λέγομεν, Ὅταν μείνω, ἀπὸ τὸ θεμα Μένω. Ἐξεναντίας τοὺς περισπωμένους δευτέρους ἀορίστους τῶν ἀπαρεμφάτων, τοὺς ὁποίους σχηματίζομεν μὲ τὴν συνδρομὴν τοῦ Θέλω καὶ Ἐχω ῥήματος, παροξύνει ἢ συνήθεια, λέγουσα Θέλω ἢ Εἶχα ἔλθει, Εὐρει, Λάβει, Φάγει, Ἀποθάνει, Μάθει, Φύγει, Λίπει, Λάχει, Πάθει, Δράμει, Βάλει, Ψάλει, κ. τ. λ. ἀπὸ τοῦ Ἐλθεῖν, Εὐρεῖν, Λαβεῖν κ. τ. λ. Φυλάττομεν τὸν τόνον εἰς τὰ

Ἰδεῖν καὶ Εἶπεῖν, οἶον Θέλω ἢ Εἶχα ἰδεῖ, Εἶπεῖ. Ἄλλα δὲ πάλιν διττογραφοῦμεν, οἶον Θέλω ἢ Εἶχα ἔλθει, ἢ ἔλθει (ἀπὸ τοῦ ἐλθεῖν), Εὔρει ἢ Εὐρεῖ ἀπὸ τὸ Εὐρεῖν. Τοῦ Βαίνω ἢ μᾶλλον εἶπεῖν τοῦ Βῆμι οἱ ἀπχρεμφατικοὶ δεύτεροι ἀόριστοι πρέπει νὰ γράφονται διὰ τοῦ ἡ ἀνυπογράφτου, διὰ νὰ μὴ συγχέωνται μὲ τὰ ὑποτακτικά· διότι εἶναι ἀληθῶς σχηματισμένοι κατ' ἀποκοπὴν ἀπὸ τὸ Βῆναι, οἶον Θέλω ἢ Εἶχα ἐμβῆ, συμβῆ, ἀναβῆ (καὶ ἀναιβῆ), καταβῆ (καὶ καταιβῆ), διαβῆ, μεταβῆ, παραβῆ, ἀποβῆ, ὑπερβῆ, ἢ Θέλω ἢ Εἶχα ἐμβῆν κ. τ. λ. καθὼς λέγομεν Θέλω σαθῆ, ἢ σαθῆν, γραφθῆ ἢ γραφθῆν κ. τ. λ. ἀπὸ τὸ Σταθῆναι καὶ Γραφθῆναι. (Ἴδε κατωτέρ. τὰς εἰς τὸν 145 σίχ. σημ.).

ΣΓΙΧ. 136, Τὸ πῶς ἀνακομπόνηται νὰ πιάση τὸ κοντάλιν.] ΔΓ,

Τὸ πῶς ἀνακομπόνηται κατὰ τῆς μαγαιρίας.

ΑΝΑΚΟΜΠΟΝΕΤΑΙ. Γράφε, Ἀνακομπόνηται. Ἡ τροπὴ τοῦ β, εἰς τὸ π, θεωρεῖται καὶ εἰς ἄλλας λέξεις, μάλιστα ὅταν ἀκολουθῆ τὸ μ σοιχεῖον, οἶον Ἐμπαίνω ἀντὶ τοῦ Ἐμβαίνω, καὶ Θαμπὸς ἀντὶ τοῦ Θαμβός. Οὕτω καὶ Κόμπος ἀντὶ τοῦ Κόμβος, ὅθεν τὸ Κομβίω, καὶ τὸ Ἀνακομβίω, Ἀνακομπόω, καὶ μὲ τὴν προσθήκην τοῦ ν, Ἀνακομπόνω. Τοιαύτην προσθήκην ἐτόλμησεν ἡ κοινὴ γλῶσσα εἰς πολλὰ ῥήματα τῶν παλαιῶν διὰ τὴν εὐφωνίαν· καθὼς λοιπὸν λέγομεν Δένω καὶ Σδένω, ἀπὸ τὸ Δέω καὶ Σδέω, χωρὶς κἀμμίαν ἄλλην μεταβολὴν τῆς γραφῆς, οὕτως ἀρμόζει νὰ λέγωμεν Χρυσόνω, Σημειόνω, Ἀνακομβόνω, καὶ τὰ λοιπὰ ὅλα τῆς τρίτης τῶν περισπωμένων, ἀπὸ τὸ Χρυσώ, Σημειώ, Ἀνακομβόω.

Τὸ ἀπλοῦν Κομβίω, παράγεται ἀπὸ τὸ Κόμβος, τὸ σημαῖνον Δεσμόν. Τὸ ὑποκοριστικὸν Κομβίον (ἢ Κομπίον) σημαίνει τοὺς σφαιροειδεῖς ἢ ερογγύλους δεσμοὺς κατασκευασμένους ἀπὸ ὕφασμα ἢ μέταλλον (boutons) οἱ ὅποιοι ἐμβαίνοντες εἰς τοῦ ἐνδύματος τὰς ὀνομαζομένας Θελείας ἢ Κομβοθηλείας (boutonnières) κρατοῦν τὸ ἐνδυμα προσαρμωσμένον εἰς τὸ σῶμα. Ἐκ τοῦ Κόμβου σύνθετον εἶναι καὶ τὸ Κομβολόγιον ἢ Κομβοσχοίνιον (chapelet), διότι ὁμοιάζουν τοὺς κόμβους τὰ τρυπημένα καὶ ὀρμαθιασμένα σφαίρια. Θήλεια (ἤγουν Θελυκῆ) εἶναι ἡ κοινῶς λεγομένη Θελιά, ὅθεν τὸ Θελυκόνω (boutonner) ῥῆμα συνώνυμον τοῦ Κομβόνω, καὶ τὰ

Θηλύκιον. οὐδέτερον ὄνομα, οἶον τὰ Θηλύκεια τοῦ βιβλίου. Λέγεται ἡ Θήλεια ἢ Θηλεία ὄχι μόνον εἰς τὰ φορέματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ σχοινία, ἢ λωρία, ὅταν δένωμεν τὴν μίαν ἄκρην, διὰ νὰ περάσωμεν μέσα τὴν ἄλλην. Ἐκ τούτου διορθώνεται ὁ Ἡσύχιος, « Θήλεα, ἱμάντων » τὰ τετριμμένα (γρ. τετρημένα), εἰς ἃ διωθεῖται τὰ ὀξέα καὶ τῶν » σπονδύλων τὰ κοῖλα. » Ἐὶς τὸ περὶ σπονδύλων τοῦτο ἐξηγεῖται ἀπ' ἄλλην γλῶσσαν τοῦ Ἡσυχίου, « Ἀρρένα.... τῶν κονδύλων τὰ ἐξέχοντα, » καὶ τὰ εἰς κοιλότητος ἐμπίπτοντα. » Ἡ μεταφορὰ νοεῖται καὶ ἀπὸ τοὺς σεμνοῦς, καὶ ἀπὸ τοὺς φοβουμένους τὰς ἀσέμνους λέξεις πλέον παρὰ τὰς ἀσέμνους πράξεις. Λέγομεν ἀκόμη Θηλείαν, ἀπλῶς καὶ τὸν κόμβον ἢ δεσμὸν (lacs, noeud), ὅθεν τὸ σύνθετον Συρτοθηλεία (noeud coulant), καὶ Θηλείαν τὸ τύλιγμα τῶν κλωσῶν (écheveau). Καὶ παράγωγον Θηλείαζω (nouer καὶ devider), ὡς ἀπὸ τὸ Ἄδεια, Ἀδειάζω, ἀπὸ τὸ Ἐταιρεία, Ἐταιριάζω. (Χυδ. Τεριάζω), καὶ ἀπὸ τὸ Εὐθεῖα, Εὐθειάζω (χυδ. Φτιάνω).

Ἀπὸ τὸ Κόμβος οἱ Παλαιοὶ ἐσχημάτισαν ῥῆμα σύνθετον τὸ Ἐγκομβόω, τὸ ὁποῖον κυρίως σημαίνει, τὸ Κομβόω ἢ Δένω, καὶ διὰ μιᾶς συνθέτου λέξεως τὸ Κομβοδένω. Ὁ Ἡσύχιος λέγει « Ἐγκομβωθεῖς, » θεθεῖς. » Μεταφορικῶς σημαίνει τὸ Περιτυλίσσω, Περιβάλλω, Στολίζω· ὡς λέγει πάλιν ὁ αὐτὸς, « Ἐγκεκόμβωται· ἐνείληται » καὶ, « Κομβώσασθαι· ζολίσασθαι, » καὶ, « Κόμβωμα· ζόλισμα, ΣΚΕΪ- » ΡΩΜΑ » Ὅπου, εἰς τόπον τῆς τελευταίας λέξεως ἐνόμισαν οἱ Κριτικοὶ ὅτι ἔπρεπ' ἴσως νὰ γραφῆ ΣΠΕΪΡΩΜΑ. Ἐάν ὁμως δὲν λανθάνωμαι, ἐνόησεν ὁ Ἡσύχιος διὰ τοῦ Σκεῖρωμα (ὀρθότερον Σκίρρωμα) τὸν σκληρὸν ὄγκον, ὅστις εἰς μὲν τὰ φυτὰ ὀνομάζεται Ὄζος (κοινῶς Ῥόζος) εἰς δὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, λέγεται ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς καὶ Σκίρρος καὶ Σκίρρωμα καὶ Πῶρος (Φοεσ. Οἰκονομ. λέξ. Σκίρρος καὶ Σκύρος)· ὅθεν ἴσως πρέπει νὰ διορθωθῇ ἄλλος τόπος τοῦ Ἡσυχίου, « Σκεῖρος.... Φιλητᾶς δὲ τὴν ΠΥΡΡΩΔΗ γῆν. » Γράφε ΠΩΡΩΔΗ.

Ἐμεταχειρίσθη τὴν μεταφορὰν τοῦ Ἐγκομβόω ὁ Ἀπόστολος Πέτρος (Α. Ἐπιστολ. Ε, 5) κομψότατα, ὅταν λέγη, « Τὴν ταπεινοφροσύνην » ἐγκομβώσασθε, » ἤγουν, Ἐνδύσασθε καὶ ζολίσθητε τὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ κρατεῖτέ τὴν σφιγκτὰ ὡς νὰ ἦτο κομβωμένη, διὰ νὰ μὴ σᾶς γυμνώσῃ ἀπ' αὐτὴν ὁ ἄνεμος τῆς κενοδοξίας· διότι ταπεινοφροσύνην νοεῖ ὁ Ἀπόστολος, τὴν μετριοφροσύνην, ἤγουν ἐκείνην τῆς ψυχῆς τὴν διάθεσιν, ἥτις δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ φρουῶμεν πλέον ἀπ' ὅ,τι

πρέπει, ἀλλ' οὐδὲ συγχωρεῖ πάλιν νὰ καταφρονῶμεν ἑαυτοὺς καὶ νὰ ἐξευτελιζώμεθα ὡς ἀνδράποδα. Ταύτην τοῦ Πέτρου τὴν κομφήν καὶ ὠραίαν ῥῆσιν ὁ Νικομηθείας Γεώργιος ἔκρινε βάρβαρον· πρὸς τὸν ὁποῖον γράφων ὁ Πατριάρχης Φώτιος (Ἐπιστολ. ρνζ'), ἀποδείχνει μὲ μαρτυρίας παλαιῶν καθάρᾳ, ὅτι ὁ Νικομηθείας ἦτον ἀμαθής, καὶ ὄχι ὁ Πέτρος βάρβαρος. Ἀλλ' ὅμως καὶ ὁ σοφὸς Φώτιος ἐχρεώσκει νὰ ἀρκεσθῆ εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ ἀποσόλου ἀπολογία, καὶ ὄχι νὰ κάμῃ τὸν σοφιστὴν, ἰσχυριζόμενος, ὅτι ὁ Ἀπόσολος ἐμεταχειρίσθη τὴν κομφήν ταύτην φράσιν, ὄχι κομφεούμενος καὶ μιμούμενος τοὺς παλαιούς, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς δώσῃ νὰ καταλάβωμεν, ὅτι καὶ κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ ὑπὲρ τοὺς παλαιούς ἠδύνατο νὰ γράψῃ διόλου τὰς ἐπιστολάς του, ἂν ἔκρινε τὴν τοιαύτην σπουδὴν ὠφέλιμον εἰς ψυχῶν σωτηρίαν. Ὁ Πέτρος ὅμως καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι ἔγραψαν, καθὼς ἐγράφετο, ἢ καὶ ἐλαλεῖτο, ἢ Ἑλληνικῇ γλῶσσᾳ εἰς τὸν καιρὸν καὶ τόπον ὅπου ἤκουσαν, καὶ καλλίον νὰ γράψωσι δὲν ἠδύνατο. Ὁ Παῦλος ἀναμφιβύλως ἐχρημάτισεν ὁ εὐφραδέστερος καὶ ῥητορικώτερος ὢλων τῶν ἀποστολικῶν συγγραφεῶν· καὶ ὅμως ὁ χαρακτήρ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἀπέχει ἀπίστευτον ὅσον ἀπὸ τὸν χαρακτήρα τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Πλάτωνος. Ἄν οἱ Ἀπόστολοι ἐπεχείρουν νὰ γράψωσιν ὡς οἱ παλαιοὶ, τοιαύτη ἐπιχειρήσις δὲν ἠμπόρει νὰ κητορθωθῆ, πλὴν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου θαύματος τῶν πυρίνων γλωσσῶν, τὸ ὁποῖον τοὺς ἐθίδαξε τὰς ξένας γλώσσας. Ἀλλ' ἡ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ δὲν θαυματουργεῖ ποτὲ χωρὶς ἀνάγκην. Ἐξανάγκης ἔπρεπε νὰ γνωρίζωσι τὰς γλώσσας τῶν ἔθνῶν, διὰ νὰ κηρύξωσιν εἰς αὐτὰ τὸ Εὐαγγέλιον· ἀλλ' οὐδεμία ἀνάγκη ἦτο καὶ νὰ τὰς λαλῶσιν ἢ νὰ τὰς γράψωσιν ὡς τὰς ἐλάλουν ἢ τὰς ἔγραφαν οἱ παλαιοὶ, καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, ὅτε καὶ οἱ σύγχρονοι τῶν Ἀποστόλων λόγιοι Ἕλληνες δὲν ἔγραφαν οὐδ' ἐλάλουν πλέον κατὰ τοὺς παλαιούς. Οἱ καλοὶ συγγραφεῖς εἰς τὸ ἔθνος ὑποθέτουσαν ἀναγνώσας ἢ ἀκροατάς καλοῦς· ἀλλ' ἦσαν τὰ αὐτὰ τούτων ἦναι βαρβαρωμένα τόσον, ὥστε νὰ μὴ διακρίνωσι τὸ καλὸν, τί τοὺς ὠφελεῖ νὰ ἀκούωσι τὸν Δημοσθένην ἢ τὸν Πλάτωνα; Ὁ Πέτρος λοιπὸν ἔκαμε καλὰ νὰ μεταχειρισθῆ τὴν κομφήν φράσιν « Τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε » ὄχι μόνον διότι παραστένει ζωηρὰ τὴν συμβουλήν του, ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν ἐκαταλάμβαναν οἱ ἀκούοντες, ἐπειδὴ ἀκόμη σήμερον καὶ οἱ ἄπειροι τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαίας γλώσσης τὴν καταλαμβάνουν. Ὅχι ὅμως διὰ τοῦτο πρέπει νὰ νομίσωμεν, ὅτι ὁ Πέτρος ἠδύνατο νὰ γράψῃ καθὼς ὁ Πλάτων,

ἤγουν νὰ γράψῃ εἰς χαρακτῆρα λόγου, τοῦ ὁποίου τὴν καλλονὴν δὲν ἐδύνατο νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ διακρίνῃ παρὰ ὁ σύγχρονος μὲ τὸν Πλάτωνα λόγος τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ ἡμέτερον Ἀνακομβόνομαι σημαίνει, ὡς φαίνεται νὰ ἐσήμαινε καὶ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Προδρόμου, Ἀνωτοὺς κόμβους καὶ τὰ θηλυκώματα, διὰ νὰ ἀνακαλύψω τὰς χεῖρας, ἀνασύρων πρὸς τοὺς βραχίονας, ἢ καὶ τοὺς ὤμους, ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ ἐνδύματος, τὸ κοινῶς λεγόμενον Μανίκιον ἀπὸ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ Λατινικοῦ Manica (Γαλλ. Manche). Τοῦτο εἶναι παράγωγον τοῦ Manus μὲ τὸ ὁποῖον οἱ Λατῖνοι ἐσήμαιναν τὴν χεῖρα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν ἄχρηστον ἀπλοῦν Μάρα (ὡς ἀπὸ τὸ Πλήρης ἐσχημάτισαν τὸ Plenus), τοῦ ὁποίου ἔχνη σώζονται εἰς τὸ σύνθετον Εὐμαρῆς, συνώνυμον τοῦ Εὐχερῆς, ἴσως δὲ καὶ εἰς τὸ Μάρπτω (τὸ κοινῶς Πιάνω), ἤγουν Τῆ μάρη (χειρὶ) ἄπτομαι, καὶ εἰς τὸ Μάρναμαι, τὸ πολεμῶ καὶ μάχομαι.

ΝΑ ΠΙΑΣΗ. Τὸ ῥῆμα εἶναι τὴν σήμερον Πιάνω. Παλαιὰ ἐλέγετο Πιέζω καὶ Δωρικῶς Πιάζω (Ἑτυμολογ. σελ. 671), τὸ ὁποῖον κυρίως ἐσήμαινε Σφίγγω τὶ μὲ τὴν χεῖρα, ἢ κρατῶ δυνατὰ, διὰ νὰ μὴ μοῦ φύγῃ τὴν χεῖρα. Μίαν φορὰν εὐρίσκεται εἰς τὸν Πλούταρχον (Πῶς δεῖ τὸν νέον Ποιημ. ἀκούειν § 10) τὸ Πιέζω « Βέλτιον δὲ, ταῦτα τοῖς » Γραμματικοῖς παρέντας ἐκεῖνα μᾶλλον ΠΙΕΖΕΙΝ, οἷς ἅμα τὸ χρήσιμον » καὶ πιθανόν ἐσι » ὅπου δύναται νὰ σημάνη καὶ τὸ Κρατῶ, καὶ τὸ Δαμβάνω εἰς χεῖρας, ἤγουν τὸ σημερινὸν Πιάνω, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ Παρέντας. Τοῦτο μὴ νοήσας ὁ Ρείσκιος, ὑπωπτεύθη ὡς ἀντιγραφῆς σφάλμα τὸ Πιέζειν. Δὲν εἶναι μακρὰν τῆς σημασίας ταύτης καὶ τὸ τοῦ Θεοφράστου (περὶ Πυρῶς, σελ. 433), « Καὶ τοὺς διαπύρους ὀβελίσκους σφοδρότερος πιάσαντες, ἤττον » καίονται. » τὸ Δωρικὸν Πιάζω εὐρίσκεται συχνότατα εἰς τὴν νέαν Διαθήκην, ἀπαραλλάκτως ταυτόσημον μὲ τὸ σημερινὸν Πιάνω, « Καὶ » πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρε (Πράξ. Ἀποστόλ. Γ, 7). » Ἐμμενε τώρα νὰ ἐρευνήσωμεν πῶς ἢ κοινὴ γλῶσσα ἐμετέβαλε τὸ Πιάζω εἰς τὸ Πιάνω (καθὼς ἐσχημάτισε καὶ τὸ Φτιάνω ἀπὸ τὸ Εὐθειάζω). Πιθανὸν ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν, τὸ Πιάζω καὶ τὸ Πιαίνω (ἤγουν τὸ Παχύνω) ἦσαν συγγενῆ καὶ ταυτόσημα ῥήματα, καθὼς τὸ Λιπάζω καὶ Λιπαίνω, τὸ Περκάζω καὶ Περκαίνω, τὸ Ἰφάζω καὶ Ἰφαίνω, τὸ Χειμάζω καὶ Χειμαίνω, καὶ ἄλλα πολλά. Λέγω ταυτὸσημα· διότι τί ἄλλο εἶναι τὸ Πιαίνεται, ἤγουν Παχύνεται, παρὰ

τὸ Πιέζεται ἢ Πιάζεται, ἤγουν πυκνοῦται, σφίγγεται; ἀλλ' αἱ καταλήξεις αὗται εἰς *άνω* ἐγεννήθησαν ἀπὸ ἀπλουςέρας καὶ ἀρχαιοτέρας ἄλλας εἰς *άνω*, οἶον Λιπάνω, Ὑφάνω, Χειμάνω, καὶ ἀκολούθως Πιάνω (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 44), ὡς γίνεται πιθανὸν ἀπὸ τὸ Κραυγάζω καὶ Κραυγάνω, Κλαγγάζω καὶ Κλαγγάνω, τὰ ὁποῖα ἔμειναν εἰς τῶν Ἑλλήνων τὴν γλῶσσαν χωρὶς παραλλαγὴν τῆς σημασίας. Ἀλλὰ τοῦ Κλαγγάνω ἢ Κλαγγάζω τούτου, σημαίνοντος κυρίως τὰς ἀνάρθρους φωνὰς τῶν ζώων, ἢ καὶ τοὺς ἀσημοὺς ἤχους ἢ ψόφους τῶν ἀψύχων, πρωτότυπον εἶναι τὸ Κλάζω. Τὰ ὄρνεα κατὰ τὸν Ὀμηρον, Κλάζκουσι (Ἰλιάδ. μ', 207) καὶ Κλάζουσι (π', 419). Κλαγγὴν ὀνομάζει καὶ τῶν γεράνων τὴν φωνὴν (γ', 5) καὶ τοῦ πετομένου βέλους τὸν ἤχον (α', 49), σχεδὸν κατὰ τὸ τῶν Γάλλων *cliquetis des armes*, Κλαγγή τῶν ὀπλων.

Ἐκ τούτου μανθάνομεν, ὅτι καὶ τὸ Κλάνει τῆς κοινῆς γλώσσης (διὰ τοῦ ὁποίου σημαίνομεν τὸ Πέρεται τῆς παλαιᾶς) δὲν εἶναι πλὴν διάφορος σχηματισμὸς τοῦ Κλάζω, εἴτε διὰ τὸν ἄσημον ψόφον τῆς πορδῆς, ὅθεν ὠνομάσθη καὶ Ἀποψόφησις (Πλούταρχ. Περὶ τῆς Ἡρόδ. κακοηθ. § 32), εἴτε διὰ τὴν ῥῆξιν καὶ οἶον διάκλασιν. Διότι σημαίνει καὶ τὰ δύο, ὡς καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ *Crepitus* ἀπὸ τὸ ῥῆμα *Crepito* καὶ *Crepro* (Γαλλ. *Crever*, *Craquer*). « Κλάζοντες, » κραυγάζοντες » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Κλάζων, βοῶν, διασχίζων..... σημαίνων τῷ ψόφῳ τὴν πορείαν. »

Ἀπὸ τὰς φρασεολογίας τοῦ Πιάνω, ἀξία νὰ σημειωθῇ ἡ ἔλλειπτικὴ φράσις τῶν ναυτῶν μας οἶον Ἐπιασα εἰς τὴν Χίον, εἰς τὴν Σμύρνην κ. τ. λ. ἤγουν Ἡραξα, ἢ Ἐρρήξα σίδηρον εἰς τὴν Χίον ἢ εἰς τὴν Σμύρνην. Τὸν αὐτὸν ἔλλειπτικὸν τρόπον ἐμεταχειρίζοντο οἱ Ἀγτικοὶ συγγραφεῖς τὸ Σχέω (κρατῶ, πιάνω) ῥῆμα, οἶον (Ἀριστοφάν. Βατρ. 188),

———— Ποῦ σχήσειν δοκεῖς;

Ἐποῦ σοχάζεσαι νὰ πιάσης; δηλαδὴ νὰ κρατήσης, νὰ καταπαύσης τὸ πλοῖον ἀπὸ τὸν πλοῦν. Ὅτι δὲ ἡ φράσις ὑπονοεῖ τοιαύτην ἔλλειψιν, τὸ μαρτυρεῖ τὸ ἀνελλιπές τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. Α, 70),

Νῆσον ἐς Αἰαίην ΣΧΗΣΕΙΣ εὐεργέα ΝῆΑ,

ἤγουν (ἐλλειπτικῶς) Θέλεις πιάσειν εἰς τὸ νησίον τῆς Αἰαίας.

Ἄλλη φράσις εἶναι τὸ, Τὸν ἐπίασα κλέπτῃν, ψεύσῃν κ. τ. λ. Οὕτω λέγει καὶ ὁ Τειρεσίας πρὸς τὸν Οἰδίποδα (Σοφοκλ. Οἰδ. Τύρ. 461),

————— Κὰν λάβῃς μ' ἐψευσμένον,
Φάσκειν ἔμ' ἤδη μαντικῇ μὴδὲν φρονεῖν,

ἤγουν, Καὶ ἂν μὲ πιάσῃς ψεύσῃν (εἰς ὅσα σὲ προλέγω), εἰπέ ὅτι δὲν γνωρίζω ὀλότελα τὴν μαντικὴν. Ἄλλη φράσις εἶναι, Μ' ἐπίασεν ὁ θυμός, τὸ ὁποῖον λέγομεν καὶ Μ' ἐπῆρεν ὁ θυμός. Τοιοῦτον εἶναι τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. Α, 387) τὸ,

• Ἀτρείωνα δ' ἔπειτα χόλος λάβεν. —————

Λέγομεν καὶ Τὸν ἐπίασε τὸ γλυκύ του, περὶ ἐκείνου, ὅστις σεληνιάζεται· διότι τοὺς τοιοῦτους οἱ παλαιοὶ ὠνόμαζαν Ἐπιλήπτους, ἢ Θεολήπτους, ἤγουν Πιασμένους, ἢ Θεοπιασμένους. Ὀνομάζομεν δὲ Γλυκύ (κατ' ἔλλειψιν τοῦ Πάθος) τὴν Ἐπιληψίαν, κατ' εὐφημισμὸν ἀρχαιότατον, ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ Σοφοκλῆς δίδει τὸ ἐπίθετον τοῦτο εἰς τὰς Ἐρινύας (Οἰδ. Κολ. 106),

Ἴτ', ὦ ΓΛΥΚΕΪΑΙ παῖδες ἀρχαίου Σκότου·

διότι ἀπὸ τὰς Ἐρινύας μάλισα ἐνόμιζαν βασανιζομένους τοὺς ἐπιλήπτους· ὅθεν ὠνόμαζαν καὶ ἱεράν νόσον τὴν Ἐπιληψίαν, ἀκόμη καὶ Δαιμονικὴν· « Ἐπιλήπτῳ, ὑπαιτίῳ, δαιμονιζομένῳ » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὴν δὲ μετοχὴν, Πιασμένος μεταχειριζόμεθα σημαίνοντες τὸν πάσχοντα τὴν λοιμικὴν νόσον, τὴν λεγομένην Σκορδούλαν· καθὼς καὶ ὁ Θουκυδίδης εἶπε, περὶ ταύτης τῆς νόσου λαλῶν « Δις γὰρ τὸν αὐτὸν, ὥς καὶ κτείνειν οὐκ ἐπελάμβανε, » ἤγουν Δὲν ἐπίανε δύο φορές τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον τόσον σφοδρὰ, ὥς νὰ τὸν θανατώσῃ. Τὸ ὄνομα ὁμῶς Πιασμός σημαίνει εἰς ἡμᾶς τὸν πυρετὸν, τὸν κοινῶς λεγόμενον Παροξυσμὸν ἢ Θέρμην· διότι καὶ οἱ παλαιοὶ τὴν περιοδικὴν ἀρχὴν, ἢ Καταβολὴν (accès) τῆς Θέρμης ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ Λαβὴν ἢ Ληψιν (ἤγουν πιασμὸν) τοῦ πυρετοῦ.

Λέγομεν ἀκόμη οὐδετέρως καὶ ἀμεταβάτως, Τὸ δένδρον ἐπίασε, ἤγουν ἐρρίζωθη εἰς τὴν γῆν, ὕταν ἐπιτύχη ἢ φύτευσις του, ἐλλειπτικῶς,

(ἀντί τοῦ, Ἐπίασεν ἢ Ἐλάβε ρίζας), ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ ἀνελλιπές τῆς Γαλλικῆς γλώσσης *Prendre racine*.

ΚΟΥΤΑΔΙΝ. Ἐξήγησα τὴν λέξιν ταύτην ἀνωτέρω (σελ. 61) κατὰ πλάτος.

ΜΑΓΑΙΡΙΑΣ. Γράφε *Μαγερσίας*, καὶ ἔτι ὀρθότερον, *Μαγειρίας*. Εἶναι ἀπὸ τὸ *Μαγερσύω*, καθὼς τὸ *Βασιλεία* ἀπὸ τὸ *Βασιλεύω*, καὶ τὸ *Δουλεία* ἀπὸ τὸ *Δουλεύω*.

ΣΤΙΧ. 137, ΚΑΙ ΟΥΔΕΝ τρέχουν τὰ σάλια μου, ὡς τρέχει τὸ ποτάμιν.] Ἰσ. γρ. **ΚΑΙ ἌΝ ΔΕΝ** (ἢ **ΚἈΝ ΟΥΔΕΝ**), καθὼς καὶ σήμερον συνειδίδει ὁ κοινὸς λαὸς, νὰ θέτῃ τὰ τρία ταῦτα μόρια, **ΚΑΙ ἌΝ ΔΕΝ**, μετὰ τὰς κατάρας, τὰ μὲν δύο, ἀναγκαίως, τὸ δὲ **Καὶ**, πλεοναστικῶς· οἷον *Ἀνάθεμά με*. *Νὰ μὲ κόψῃ ὁ Θεὸς*, *Νὰ μὴ φθάσω τοῦ χρόνου*, ἄν δὲν (ἢ *Καὶ ἄν δὲν*) σέ εἶπα τὴν ἀλήθειαν. Πλεονάζει πρὸς τούτοις ὁ **Καὶ** μετὰ τὸ **Εἰ** δέ, οἷον, *Ἄν νικῆσῃ*, *ἀσλάβῃ τὸν σέφανον*· εἰ δὲ **ΚΑΙ** *νικηθῇ* κ. τ. λ. Ὡσαύτως μετὰ τὰ ὁμοιωματικά ἐπιρρήματα, οἷον, *Τὸν ἀγαπῶ ὡσάν καὶ τέκνον μου*. Κεὶ μετὰ τὰ χρονικά, οἷον, *Ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς*, *Ἀπὸ τώρα κ' ἐμπρός*. Ἄν φυλάξωμεν τὴν πρώτην γραφὴν, **Καὶ οὐδὲν**, τὸ **Οὐδὲν** εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ σημερινὸν **Δέν**, ἀντί τοῦ ἀρχαίου ἀρνητικοῦ, **Οὐ**, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ Γραικορωμαῖοι ἐπρόσθεταν πολλάκις τὸ μόριον **Δέν**, ὡς καὶ κατωτέρω (Ποίημ. Β. 44) θέλομεν εὐρεῖν τὸ **Μ** ἢ τῶν παλαιῶν μετασχηματισμένον εἰς τὸ **Μ** ἢ **δέν**. Περὶ τοῦ ὁποίου ἐλάλησα καὶ πρότερον (σελ. 46).

ΤΑ ΣΑΛΙΑ ΜΟΥ. Σάλιον κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ *Σιάλιον* (ὑποκοριστικὸν τοῦ *Σιάλος*, καθὼς *Σαγόνιον* ἀπὸ τὸ *Σιαγόνιον* (ὑποκοριστικὸν τοῦ *Σιαγών*). Διαφέρει ἡ τοιαύτη συγκοπὴ ἀπὸ τὴν Αἰολικὴν ἐξάλειψιν τοῦ **τ** εἰς τὸ, **Πάλαος** (ἀνωτέρ. σελ. 91) καὶ **Ἄρχαος**, καὶ ἄλλων (Ἔτυμολογ. σελ. 66). Διαφέρει ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν Ἰωνικὴν κρᾶσιν τοῦ **Ἰραξ**, **Ἰρός** κ. τ. λ. ἀντί τοῦ **Ἰέραξ**, **Ἰερός**. Παρομοίαν συγκοπὴν τοῦ **τ** ἐτόλμησεν ἢ συνήθεια καὶ εἰς τὸ **Ἐσπερνός**, **Χαιρνόν**, καὶ **Ἰςερνόν**, ἀπὸ τὸ **Ἐσπερινός**, **Χοίρινον** (ἤγουν κρέας τοῦ **Χοίρου**), καὶ **Ἰςερινόν**. Ἐτι δὲ καὶ εἰς τὰ σύνθετα ἀπὸ τὴν **Περὶ** πρόθεσιν, οἷον **Περβόλιον**, **Ἐμπερδεύω**, ἀντί τοῦ **Περιβόλιον**, **Ἐμπεριδέω**. Ὁ χυδαῖσμός ἐτόλμησε καὶ τὸ **Περσός** ἀντί τοῦ **Περισσός**, καὶ **Περμαζεύω** ἀντί τοῦ **Περιμαζεύω**. Τοιαύτην συγκοπὴν ἢ μᾶλλον ἀποκοπὴν τοῦ τελικοῦ **τ** τῆς **Περὶ**, ἐμεταχειρίζοντο καὶ οἱ Αἰολεῖς, ὡς μαρτυρεῖ ὁ **Εὐστάθιος**

(σελ. 1036.) Τοιοῦτον εἶναι τὸ Περιφερές (Ἡροδότ. IV, 33), ὄνομα ἐκεῖνων, οἱ ὅποιοι ἔφεραν ἀπὸ τοὺς Ὑπερβορέους εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ ἱερά, ἀπὸ τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν Περιφερεὺς (ἀκαταχώριστον ἀπόμνη εἰς τὰ Λεξικά), καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν Περιφερῆς, ὡς ἐνόμισαν οἱ Λεξικογράφοι. Τοῦτο σημαίνει τὸ Στρογγύλος· τὸ δὲ Περιφερεὺς, ἢ Περιφερεὺς, τὸν Περιφέροντα. Ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται παραθέτως, ἀντὶ τῆς Ἀνά τὴν Ἄν, οἶον Ἄν ζόμα, καὶ ἀντὶ τῆς Παρά τὴν Πάρ οἶον, Πάρ Ζηνί, Πάρ ποταμόν κ. τ. λ. καὶ συνθέτως, οἶον Ἀνσάς καὶ Παρσάς, ἀντὶ τοῦ Ἀναστάς, καὶ Παρασάς. Ὀνομάζουσι οἱ Χῖοι καὶ Περιογήν (ἤγουσι Περιλογήν) τὸν ἀσκόν, ἀπὸ παλαιᾶν ἴσως Ἑλληνικὴν τινα διάλεκτον· οἱ Λάκωνες ὠνόμαζαν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἡτύχιος, Ἐκιογήν, τὸν Κάλκθον, ἤγουσι εἰδός τι καλαθίου, ἴσως ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον οἱ Χῖοι σήμερον Χαλικολόγον (καὶ χυδαιέστερον Χανικολόγον) ὀνομάζουσι, ὡς χρήσιμον εἰς ἐκλογήν καὶ συλλογὴν χαλικίων.

Βαρβαρωτέρα εἶναι ἡ συγκοπή τοῦ $\bar{\iota}$ πρὸ τοῦ $\bar{\alpha}$ εἰς τὰ Θηλυκὰ τὰ τελευτῶντα εἰς τὸ $\bar{\tau}\bar{\rho}\bar{\alpha}$ ἀπὸ τῶν εἰς $\bar{\tau}\bar{\eta}\bar{\varsigma}$ ἀρσενικῶν ὀνομάτων, οἶον Χορεύτρια καὶ Χορεύτρα, Χρεωφειλέτρια καὶ Χρεωφειλέτρα, Ψάλτρια καὶ Ψάλτρα, καὶ ἄλλα ἀναρίθμητα τοιαῦτα, τῶν ὁποίων ὁ Σομαυέρας ἐσημείωσε καὶ ἐπιμελῶς τὴν διπλὴν κατάληξιν εἰς τὸ Λεξικόν του. Ἡ Θεραπεία του εἶναι εὐκόλος, χωρὶς ξενισμὸν τῆς ἀκοῆς. Εἰς τοὺς παλαιούς ἢ κατάληξις $\bar{\tau}\bar{\rho}\bar{\alpha}$ ἐσήμαινε τὴν ἔχουσαν ἢ ἐνεργοῦσάν τι πρᾶγμα, καὶ ἢ κατάληξις $\bar{\tau}\bar{\rho}\bar{\alpha}$, ὡσεπιπολὺ, τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου, ἢ τὸν τόπον, εἰς τὸν ὅποιον ἐνεργεῖται τὸ πρᾶγμα. Παραδείγματος χάριν, Ὀρχήστρια (ἀπὸ τὸ Ὀρχηστής) ἐσήμαινε τὴν Χορεύτριαν, καὶ Ὀρχήστρα τὸν τόπον ὅπου γίνεται ὁ χορὸς, Κυλίστρια, τὴν κυλιομένην, καὶ Κυλίστρα, τὸν τόπον τῆς κυλίσεως. Ἡ τοιαύτη διαφορὰ σώζεται καὶ εἰς πολλὰ τοιαῦτα τῆς σημερινῆς γλώσσης· ἐπειδὴ λέγομεν Ποτίστραν, τὸν τόπον ὅπου ποτίζονται τὰ κτήνη, καὶ Ποτίστριαν, τὴν ποτίζουσαν αὐτὰ γυναῖκα.

ΣΤΙΧ. 138 καὶ 139, Καὶ γὼ ὑπάγω κ' ἔρχομαι πόδας μετῶν τῶν σίχων· Εὐθύς ζητῶ τὸν ἱαμβόν, γυρεύω τὸν σπονδεῖον.] Ἀντὶ τῶν δύο τούτων σίχων, τὸ ἄλλο ἀντίγραφον ἔχει τρεῖς τοὺς ἐξῆς,

Καὶ ἐγὼ ὑπομένω καὶ ἔρχομαι ποσῶς μετῶ τοὺς στίχους,
 Αὐτὸς κοτζόνει τὸ γλυκὶν εἰς τὸ τρανὸν μισούριν,
 Καὶ ἐγὼ ζητῶ τὸν ἱαμβόν, γυρεύω τὸν σπονδεῖον·

ΥΠΟΜΕΝΩ. Γραφικὸν ἴσως σφάλμα ἀντὶ τοῦ Ὑπάγω (κατὰ τὸ πρῶτον ἀντίγραφον) ἢ Ὑπαγίνω, ἢ Ὑπαγένω. Τὸ Ὑπάγω εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὴν Ὑπὸ πρόθεσιν καὶ τὸ ἀπλούσατον καὶ πρωτότυπον ῥῆμα Ἄγω. Ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν τὰ ἄχρηστα Ἀγέω, Ἀγίω· καὶ ἀπὸ τοῦτο πάλιν τὸ Ἀγίνω, καὶ τὸ χρηστὸν εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Ἡρόδοτον Ἀγινέω. Εἶναι λοιπὸν τὸ Ὑπαγένω, ἢ ἀπὸ τὸ Ὑπαγίνω, κατὰ τροπὴν τοῦ $\bar{\iota}$ εἰς $\bar{\epsilon}$, ἢ ἀπὸ τὸ Ὑπαγέω κατὰ παρένθεσιν τοῦ $\bar{\nu}$, ὡς τὰ ἀνωτέρω (σελ. 137) Δένω καὶ Σβένω. Κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀπὸ τὸ Ἄρχω ἐσχηματίσαμεν τὸ Ἀρχινῶ (Ἀρχινέω), καὶ τὸ Ἀρχίζω, κατὰ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 131) σημειωθέντα διφορούμενα τῶν παλαιῶν.

ΠΟΣΩΣ. Ἰσως καὶ τοῦτο σφαλμένον ἀντὶ τοῦ Πόσους, ἢ ἀντὶ τοῦ Πόσας, ὡς εἶναι γραμμέρον εἰς τὸ πρῶτον ἀντίγραφον.

ΚΟΤΖΟΝΕΙ. Τοῦτο εἶναι παραφθορὰ τοῦ Κοττόνει ἢ Κοσσόνει, καὶ τοῦτο πάλιν τοῦ Κοττόει ἢ Κοσσόει κατὰ τὸν τύπον τοῦ Χρυσόει (ὅθεν τὸ κοινὸν Χρυσόει). Οὕτως ἀπὸ τὸ Κόττυφος ἢ Κόσσυφος ἐσχημάτισεν ἢ χυδαιότης τὸ Κότζυφος. Τὸ Κοσσώω εἶναι ἀπὸ ἀπλούσερον ἄλλο ῥῆμα τὸ Αἰολικὸν Κόσσω, ἢ Κόττω, ἀντὶ τοῦ Κόπτω, (κατὰ τὸ Ὄσσω καὶ Πέσσω ἢ Πέττω, ἀπὸ τὸ Ὄπτω καὶ Πέπτω). Ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ Κοττεῖν (περισπωμένως) διὰ τοῦ Τύπτειν. Εἶναι λοιπὸν ἡ φράσις τοῦ κωμικοῦ ἢ μᾶλλον τοῦ βωμολοχικοῦ χαρακτηριστῆρος, Κοτζόνει, ἀντὶ τοῦ Πίνει, ἀρμοδιωτέρα εἰς τὰ τρωγόμενα (ὡς μασσώμενα καὶ κοπτόμενα ἢ τυπτόμενα) παρά εἰς τὰ πινόμενα. Οὕτως ὁ Ἀριστοφάνης ἐμεταχειρίσθη τὸ συνώνυμον τοῦ Τύπτειν, Παίειν, ἀντὶ τοῦ Ἐσθίειν (Ἄχαρν. 835).

Παίειν ἐφ' ἄλι τὰν μάδδαν, αἶκα τις διδῶ.

Ἡ συνήθεια ἀντὶ τοῦ Παίω μεταχειρίζεται εἰς τὴν αὐτὴν κωμικὴν σημασίαν συνώνυμον τοῦ Παίω, τὸ Κτυπῶ, οἷον Τὸ ἐκτύπησεν ὄλον. Ἐτι δὲ καὶ ἄλλο ῥῆμα τὸ Παίζω, οἷον Τὸ ἔπαιξεν ὄλον, ἤγουν τὸ ἔφαγεν ὄλον. Ἰσως δὲ καὶ αὐτὸ τὸ Κόσσω, ἢ Κόττω, ἐσήμαινε καὶ τὸ Παίζω· ἐπειδὴ καὶ τὸ πολυθρύλλητον ἐκεῖνο παιγνίδιον, τὸ ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι ἔλαβαν ἀπὸ τοὺς Σικελιώτας, ὁ Κότταβος, πιθανὸν ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Κόττω. Ὅχι μόνον οἱ παίζοντες αὐτὸ ἐλέγοντο ὅτι Κοτταβίζουσιν, ἀλλὰ καὶ οἱ μὲ συνερισίαν

πίνοντες. « Κότταβος, εἶδος συμποσίου * ἀπὸ τοῦ Κοτταβίζειν, » τοῦ σὺν ἔριδι πίνειν (Ἑτυμολ. σελ. 533). » Ἐκ τούτου ἔγινε καὶ ὁ Μεθυσσοκότταβος τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχαρ. 525),

Νεανῖαι κλέπτουσι μεθυσσοκότταβοι.

Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται καὶ τὸ εὐρισκόμενον εἰς τοῦ Κυρίλλου τὸ λεξικὸν « Παράσιτος, κοσσοτράπεζος » ἤγουν ὅσις κοτζόνει, ἤγουν τρώγει καὶ πίνει δωρεὰν εἰς ξένα τραπέζια, καὶ ὄχι, καθὼς τὸ ἐξηγήτην ὁ Δουκάγγιος (σελ. 722) qui alapis e mensa ejicitur (ἤγουν ὁ μὲ ράπισματα διωκόμενος ἀπὸ τὴν τράπεζαν), πλανηθεὶς ἀπὸ τὸ Κόσσοσ, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Σουΐδαν διὰ τοῦ Ῥάπισμα, καὶ τὸ Κοσσίζω, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν εἰς τοὺς Γραικορωμαίους τὸ Ῥαπίζω. Τὸ Κόσσοσ καὶ Κοσσίζω, ἢ εἶναι ἀπὸ τὸ Κόττη, τὸ σημαῖνον ὡς εἶπα (σελ. 60), τὴν κεφαλὴν, τὸ ὁποῖον ἐγράφετο καὶ Κόσση. Ὅθεν τὸ Κοσσίζω δὲν σημαίνει ἄλλο παρά τὸ « Ἐπὶ κόρρησ παιεῖν » τῶν παλαιῶν (ὅτι καὶ ἡ Κόρρη σημαίνει τὸν κρόταφον). Ἡ πιθανώτερον συγγενεῦει μὲ τὸ Κόσσω ἢ Κόττω, ἤγουν Κόπτω, καὶ τότε σημαίνει Τύπτω ἢ Παίω, καθὼς καὶ αὐτὸ τὸ Κόπτω, ὅθεν τὸ Ξυλοκοπῶ καὶ τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας γλώσσης, ἤγουν « Ξύλω παίω, ἢ κόπτω. »

Τὸ Κοσσίζω ἢ Κοσσεύω (καὶ ὄχι Κοσίζω, ἢ Κοσεύω) τὴν σήμερον σημαίνει κυρίως τὸ Κόπτω μὲ τὸ δρέπανον, ἤγουν θεριζω, καὶ ὁ Κοσσιστής, τὸν θεριστήν, καὶ ἡ Κοσσία, αὐτὸ τὸ δρέπανον.

Ἀπὸ τὸ Αἰολικὸν τοῦτο Κόσσω (τὸ σημαῖνον τὸ Κόπτω), ὅθεν ἐγεννήθη τὸ Κοτζόνω, ἐπαράγεται καὶ ἄλλο ῥῆμα Κοσσαίνω ἢ Κοτταίνω, σημαῖνον μεταβατικῶς τὸ Κολοβόνω, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ συνήθεια ἐσχημάτισεν ὄχι μόνον τὸ ἀμετάβατον Κουτσαίνω (Ἑλλ. Χωλκίνω) ἀλλὰ καὶ τὸ μεταβατικὸν Κουτσόνω καὶ Κουτσαζω ἢ Κουτσανω (Δουκαγγ. σελ. 745), ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ σύνθετα, Κουτσοκεφαλίζω, Κουτσομυτίζω, Κουτσουρίζω, κ. τ. λ. ἤγουν κόπτω τὴν κεφαλὴν, τὴν μύτην, τὴν οὐράν * ὅθεν καὶ Κούτσουρον (ὡς ἤθελ' εἶσθαι ἑλληνιστὶ Κόττουρον, ἢ Κόσσουρον) ὁ κορμὸς, ἢ μέρος κορμοῦ (bûche) δένδρου, γυμνωμένον ἀπὸ τοὺς κλάδους, ἀναλογοῦντας μὲ τὴν οὐράν τῶν ζώων. Καὶ σημείωσε ὅτι καὶ ὁ

Κορμός (τροπος) ἀπὸ τὸ Κεῖρω, συνώνυμον τοῦ Κόσσω ἢ Κόπτω, ἔχει τὴν παραγωγὴν.

Τὸ ΓΛΥΚΙΝ. Κατ' ἔλλειψιν τοῦ Κρασίον, ὡς εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Ἱπποκράτην τὸ ἀρσενικὸν Γλυκὺς ἐλλειπτικῶς τοῦ Οἶνος (Φοεσ. Οἰκονομ. σελ. 137). Γλυκάδιον ὀνομάζομεν σήμερον τὸ ὄξος, ὄχι κατὰ τὴν λεγομένην ἀντίφρασιν τῶν γραμματικῶν, ἀλλὰ διότι γλυκαίνει, ἤγουν ἠδύνει τὰ φαγητά. Διὰ τὴν ἠδυσιν ταύτην τὸ ὠνόμαζαν καὶ οἱ Ἀττικοὶ Ἡδός, ἤγουν ἠδυσμα, ἄρτυμα. « Ἡδός, » ἠδονή, καὶ ὄφελος... καὶ ὄξος » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἡ λέξις (Γλυκάδιον) δὲν εὐρίσκεται ἀκόμη εἰς τὰ κοινὰ μας Λεξικά. Ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 65) ἡ βάρβαρος προσθήκη τοῦ $\bar{\nu}$ εἰς τὰ οὐδέτερα ὀνόματα εἰς $\bar{\alpha}$. Ἰδοὺ καὶ ἄλλη βαρβαρότης εἰς τὰ εἰς $\bar{\nu}$. Ἐσχημάτισαν δηλαδὴ καὶ ταῦτα κατὰ τὸν τύπον τῶν εἰς $\bar{\iota}\bar{\omega}\bar{\nu}$ μεταβληθέντων εἰς $\bar{\iota}\bar{\nu}$ ὡς ἔλεγαν Παιδίον, Τυρίον, κ. τ. λ. ὁμοίως εἶπαν καὶ Ἀνάθεμαν, Γλυκὺν (καὶ Χυδαιέσπερον Γλυκίον). Ἀλλ' εἰς τὰ εἰς $\bar{\iota}\bar{\nu}$ ὀνόματα τὸ $\bar{\nu}$ δὲν εἶναι προσθήκη, ἀλλ' ἔμεινεν ἀπὸ συγκοπῆς ὅθεν συμπεραίνεται ὅτι ἡ βάρβαρος συγκοπὴ τῶν εἰς $\bar{\iota}\bar{\omega}\bar{\nu}$, ἣτις ἐγέννησε τὰ ἔτι βαρβαρότερα εἰς $\bar{\alpha}\bar{\nu}$ καὶ $\bar{\iota}\bar{\nu}$, ἦτο πολὺ ἀρχαιοτέρα τοῦ Προδρόμου. Ἡ ἀρχαιότης ἐξήλειψε τὴν μνήμην τῆς συγκοπῆς, ὥσε νὰ σοχασθῶσι τὸ $\bar{\nu}$ ὡς ἐφελκτικόν, ἀρμόδιον ἐπίσης εἰς τὰ εἰς $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\nu}$, καθὼς καὶ εἰς τὰ εἰς $\bar{\iota}$.

ΤΡΑΝὸν ΜΙΣΟΥΡΙΝ. Ἰδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 110 — 113), σημειωμένα, ὅπου γράφεται καὶ Μησοῦριν διὰ τοῦ $\bar{\eta}$.

ἸΑΜΒΟΝ. Ἰαμβον ὀνομάζουσι οἱ Ποιηταὶ τὸν συγκείμενον ἀπὸ δύο συλλαβᾶς πόδα, βραχεῖαν τὴν πρώτην, καὶ μακράν τὴν δευτέραν.

ΓΥΡΕΪΩ ΤὸΝ ΣΠΟΝΔΕΪΟΝ. Ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 79) τὸ Γυρεύω. Σπονδεῖον ὠνόμαζαν τὸν πόδα, ὅτε εἶχε δύο συλλαβᾶς μακράς. Οἱ ἰαμβικοὶ λεγόμενοι σίχιοι παλαιῶν Τραγικῶν καὶ Κωμικῶν ποιητῶν εἶναι συνθεμένοι ὡσεπιπολὺ ἀπὸ Ἰάμβους καὶ Σπονδεῖους. Τοιούτους σίχους ἔκαμε πολλοὺς εἰς τὴν ζωὴν του καὶ ὁ Πτωχοπρόδρομος, καὶ μεταξὺ τῶν ἄλλων τὴν Μυθιστορίαν ἐπιγραφομένην « Τὰ κατὰ » Ῥοδάνθην καὶ Δοσικλέα » ἀλλ' οἱ Ἰαμβικοὶ τοῦ Προδρόμου διαφέρουσι ἀπὸ τοῦ Ἰαμβικοῦ τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους, ὅσον οἱ κώνωπες ἀπὸ τοῦ ἐλέφαντος. Πολὺ φρονιμώτερα ἤθελε πράξειν, ἂν ἔγραφεν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, ἀντὶ τῶν Ἰαμβικῶν σίχων, ποιήματα βάρβαρα, σικυδαριώτερα ὅμως, καὶ ὄχι, ὡς τοῦτό του τὸ ποίημα,

βωμολοχικά. Τοὺς ἰάμβους του δὲν τοὺς ἀναγινώσκει σήμερον, πλὴν ὅσους δὲν γνωρίζει πόσον ἀξίζει ἡ οἰκονομία τοῦ καιροῦ· ἀλλὰ τὸ βάρβαρον τοῦτο ποιημάτιον δίδει κἂν ἀφορμὴν εἰς ἔρευναν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης, καὶ ἀκολούθως εἶναι ὠφέλιμον.

ΣΤΙΧ. 140, Γυρεύω τὸν Πυρρίχιον καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ΜΕΤΡΑ.] Ἀπὸ ΔΓ, ΑΓ, ΜΕΤΡΗ. Ὁ Πυρρίχιος, συγκείμενος ἀπὸ δύο βραχείας, δὲν ἔχει χώραν παρά εἰς τὸν ἕκτον πόδα τῶν ἰαμβικῶν σίχων, οἷον (Ἀριστοφάν. Ὀρν. 1238),

Ὡ μῶρε, μῶρε, μὴ θεῶν κίνει φρένας,

ὅπου ὁ ἕκτος εἶναι Πυρρίχιος, καὶ οἱ λοιποὶ Ἴαμβοι.

ΜΕΤΡΑ. Τὸ Μέτρα εἶναι ἀπὸ τὸ Μέτρον· τὸ Μέτρη, ἀπὸ τὸ Μέτρος τῆς κοινῆς συνηθείας, ἣτις γνωρίζει καὶ τὸ Μέτρον. Ἐλέγαν καὶ οἱ παλαιοὶ Δένδρα (ἀπὸ τὸ δένδρον), καὶ Δένδρη (ἀπὸ τὸ Δένδρος), ὡς καὶ Κρίνα καὶ Κρίνη. Λέγομεν ἀκόμη καὶ Οὔρος, ἀντὶ τοῦ Οὔρον, ὅθεν τὸ Κάτουρον (urine), ὅχι ὅμως καὶ Οὔρη. Εἰς τὸν Ἴπποκράτην εὐρίσκεται καὶ Πύον καὶ Πύος (pus).

ΣΤΙΧ. 141, Ἀλλὰ τὰ μέτρα ποῦ ΦΕΛΟΥΝ ΣΤΗΝ ἄμετρόν μου πεῶν;] ΔΓ, ὉΦΕΛΟΥΝ ΤΗΝ. Ἐδῶ φανερά παρωθεῖ ὁ ποιητής μας τὸν Ἀριστοφάνην· εἰς τὸν ὁποῖον, ὁ Στρεψιάδης παρακινούμενος νὰ μάθῃ τὰ μέτρα τῶν σίχων καὶ τοὺς ῥυθμοὺς, ἀποκρίνεται,

Τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς τάλφιτα;

ΦΕΛΟΥΝ, καὶ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, ὉΦΕΛΟΥΝ. Συνηθέστερον γράφεται Ὁφελουῦν διὰ τοῦ ω̄. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀδιάφορον, κἂν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν· ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν παλαιάν τὸ Ὁφελέω παρήγετο ἀπὸ ἄλλο ἀπλούστερον τὸ Ὁφέλω ἢ Ὁφέλλω, ὅθεν καὶ τὸ Ὁφελος κοινὸν καὶ εἰς τὰς δύο. Ἀξιοτέρα σημειώσεως εἶναι ἡ βάρβαρος ἀφαίρεσις τοῦ ἀρχικοῦ ζοιχείου, Φελοῦν ἀντὶ τοῦ Ὁφελουῦν, καὶ σήμερον ἀκόμη συνηθῆς ὅχι μόνον εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας λέξεις ἀρχομένας ἀπὸ τοῦ ω̄, οἷον Ρίμασμένος, Ρολόγιον, Σάν, ἀντὶ τοῦ Ὁριμασμένος, Ὁρολόγιον, Ὁσάν (ἤγουν Ὡς ἄν). Τὸ συνέκοπταν κάποτε καὶ οἱ Διολεῖς εἰς τὴν μέσην τῆς λέξεως, οἷον Ἀμυθάν καὶ Ἀλκμάν, ἀντὶ τοῦ Ἀμυθῶν καὶ Ἀλκμάων. Σημείωσε προσέτι, ὅτι

ἀντὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου προσώπου τῶν ἐνικῶν Ὀφελεῖς, Ὀφελεῖ, ἢ συνήθεια λέγει καὶ Ὀφελᾶς, Ὀφελᾶ, τὸ ὁποῖον ἔκαμε καὶ εἰς ἄλλα πολλότατα ῥήματα, μεταφέρουσα ἀπὸ τῆν πρώτην εἰς τὴν δευτέραν τῶν περισπωμένων συζυγίαν, οἷον Κινᾶς, Κινᾶ, Κινᾶτε· οὕτω καὶ, Ζητᾶς, Εὐχαριστᾶς, Ἀγασκτᾶς κ. τ. λ. ἢ ὁποῖα ἀλλαγὴ τῆς συζυγίας ἔχει χώραν καὶ εἰς τὰ δευτέρα καὶ τρίτα τοῦ παρατατικοῦ, οἷον Ἐκίνας, Ἐκίνα, Ἐκινᾶτε κ. τ. λ. Δὲν ἔλιπεν ἡ τοιαύτη ἀνωμαλία οὐδ' ἀπὸ τοὺς παλαιούς· ἐπειδὴ ἔλεγαν Ἐλεεῖς καὶ Ἐλεᾶς, Ἐυρεῖς καὶ Ἐυρᾶς (Ἔτυμολογ. σελ. 129 καὶ 327). Ἐξεναντίας οἱ Ἴωνες ἐσχημάτιζαν ὅλα σχεδὸν τὰ τῆς δευτέρας κατὰ τὸν τύπον τῆς πρώτης, λέγοντες Ἀπατέω, Ὀρέω, Φοιτέω, ἀντὶ τοῦ Ἀπατάω, Ὀράω, Φοιτάω. Σημείωσε τρίτον, ὅτι ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου εἶχε κρατήσῃν ἢ βάρβαρος τῶν ῥηματικῶν καταλήξεων ουσι καὶ ωσι ἀποκοπὴ, ἢ μᾶλλον συγκοπὴ εἰς τὸ ων, οἷον τὸ ἐδῶ Ὀφελουῦν, ἀντὶ τοῦ Ὀφελουῖσιν, καὶ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 114) Κερνουῦν, ἀντὶ τοῦ Κιρνώσι· οὕτω καὶ Θέλουν, Ἀέγουν, καὶ ἘΧΟΙΝ, ἴσως καὶ τοῦτο ἀρχαίας τινός διαλέκτου λείψανον, ἐπειδὴ εὐρίσκομεν εἰς τὸν Ἡσύχιον, « ἘΧΟΝΙ, » ἔχουσι· Κρήτες. »

Αἱ συνήθειαι φράσεις ἀπὸ τὸ Ὀφελῶ εἶναι, Δὲν ὠφελεῖ (χρῶ. Δὲν φελᾶ), ἤγουν εἶναι ἄχρηστον καὶ ἀνωφέλητον· « Τέχνη (λεγεῖ ὁ » Θεσχυθίδης) ἀνευ ἀλκῆς οὐδὲν ὠφελεῖ » ἤγουν, Τέχνη χωρὶς δύναμιν δὲν ὠφελεῖ τίποτε. Ἀόγια πολλά καὶ ἀνωφέλητα, ἢ ἀνώφελετα, ὡς εἶναι τοῦ Σοφοκλέους (Αἶαντ. 1272) τὸ,

Ὡ πολλὰ λέξας ἄρτι κἀνόνητ' ἔπη.

Δὲν εἶναι ὄφελος ἀπὸ σέ, ἤγουν δὲν χρησιμεύεις εἰς τίποτε, τὸ ὁποῖον ὁ αὐτὸς Σοφοκλῆς εἶπε (Ἡλεκτρ. 1031),

Ἄπελθε· σοὶ γὰρ ὠφέλησις οὐκ ἔνι.

Ἔτι ὄφελος; ἐρωτηματικῶς, καθὼς καὶ εἰς ταύτην τὴν ῥῆσιν τοῦ Πλάτωνος (Γοργ. § 60) « Τί γὰρ ὄφελος... σώματί γε κάμνουσι » καὶ μοχθηρῶς διακειμένω σιτία πολλὰ διδόναι; » ἤγουν, Ἔτι ὄφελος γὰρ διδῆς πολλὴν τροφήν εἰς ἀβρωσον καὶ κακῶς ἔχον σώμα; Οἱ πλεοναξιόλογοι παρά τοὺς ἄλλους πολῖται, ἤγουν οἱ πλεοναξίμοι εἰς

τὴν πόλιν, ὠνομάζοντο ἀφηρημένως καὶ περιεκτικῶς, τὸ ὄφελος τῆς πόλεως (Ἀριστοφάν. Ἐκκλησ. 53),

— Ὅ,τι περ ἔστ' ὄφελος ἐν τῇ πόλει.

ΣΤΗΝ. Ἡ ἐκθλίψις τῆς διφθόγγου $\bar{\epsilon}\iota$, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τοῦ $\bar{\epsilon}$ σοιχείου (ἀπὸ τὴν Ἐς πρόθεσιν) κυριεῦει ἔτι καὶ σήμερον, οἷον Στὸν, Στὸς, Στὴν, Στάς, Στό, Στά, ἀντὶ τοῦ Ἐς τὸν, Ἐς τοὺς, κ. τ. λ. Ἦσαν μάλιστα εἰς χρῆσιν αἱ τοιαῦται ἐκθλίψεις καὶ ἀπόστροφοι τοῦ ἀρχικοῦ $\bar{\epsilon}$ τῶν προθέσεων, καθὼς ἔτι καὶ αὐτοῦ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος, καὶ τῆς ἀντωνυμίας, οἷον, Ἄ'ξήκουσε, Ὅ'νδύεται, Ἄ'χθομαι ἐγὼ, Ὡρα'στί, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα εἰς τοὺς Ἀττικοὺς Τραγικοὺς καὶ Κωμικοὺς ποιητάς, ἀντὶ τοῦ Ἄ'εξήκουσε, Ὅ'ένδύεται, Ἄ'χθομαι ἐγὼ, Ὡρα ἐσί. Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην εὐρίσκονται τρεῖς ἐκθλίψεις ἢ ἀπόστροφοι προθέσεων εἰς ἓνα σίχον (Λυσιτρ. 2),

Ἡ'ς Πανός, ἡ'πί Κωλιάδα, ἡ'ς Γεμετυλλίδος.

ΣΤΙΧ. 142—143, Πότε γὰρ ἐκ τὸν Ἰαμβὸν νὰ φάγω, Κοσμοκράτωρ; Ἡ πῶς ἐκ τὸν Πυρρίχιον ποτέ μου νὰ χορτάσω;] ΠΟΤΕ ΓΑΡ. Εἶπα ἀνωτέρω (σελ. 70 καὶ 97) περὶ τῆς χρήσεως τοῦ Γάρ συνδεσμοῦ, ὅτι δὲν συνειθίζεται πλέον τὴν σήμερον· πρόσθετος τῶρα, ὅτι τὸν ἐφυλλάξαμεν εἰς μόνον τὸ Μηγαρί (χυδ. Μηγάρις) ἐρωτηματικὸν, τὸ ὁποῖον ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ τὸ Μήγαρι (ἤγουν Μή γάρ) κατὰ προσχηματισμὸν Ἀττικὸν, ὡς τῶν παλαιῶν τὸ Νυνγαρί καὶ Νυνμηνί, ἀντὶ τοῦ Νῦν γάρ, καὶ Νῦν μὲν. Παραδείγματός χάριν, « Πῶς εὐέλεις » νὰ τὸν συμβουλεύσω; μηγαρί (est-ce que) ποτε ἤκουσε τὴν σὺ » βούλην μου; » Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν μεταχειριζόμεθα καὶ ὁ Τιγαρί καθὼς γραφόμενον διὰ τοῦ $\bar{\eta}$, ὡς εἰς τούτους τοὺς σίχους (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.),

Τιγάρη δὲν γνωρίζεται μυριστικὸν κλωνάρη,

Στοὺς βρώμους ἀν εὐρίσκεται, ποῦ δὲν τοῦ λείπει χαιρη;

Ἐκ τὸν Ἰαμβὸν, καὶ μετ' ὀλίγα, Ἐκ τὸν Πυρρίχιον. Σημειώσεως ἄξιον ἢ σύνταξις τῆς Ἐκ προθέσεως με ἀιτιατικὴν, Ἐκ τὸν Ἰαμβὸν,

Ἐκ τὸν Πυρρίχιον, ἀντὶ τῆς παλαιᾶς συντάξεως Ἐκ τοῦ Ἰάμβου, Ἐκ τοῦ Πυρρίχιου. Ἡ τοιαύτη βαρβαρότης ἐπεκράτησε πολλὰς ἐκατονταετηρίδας μετὰ τὸν Πρόδρομον, διότι εὐρίσκομεν εἰς τὸν Στέφανον Σαχλήκην,

Λοιπὸν ἐχάθην ἢ φιλία τελείως ἐκ τὸν κόσμον.

Εἰς τὸν συγγραφεῖα τῆς Μυθιστορίας ἐπιγραφομένης, Βέλθανδρος καὶ Χρυσάντζα,

Ἐκ τῆς σελήνης ἔπεσεν ἐκεῖνη τὰς ἀγκάλας,

ἤγουν Ἐκ τὰς ἀγκάλας (ἐκ τῶν ἀγκαλῶν) τῆς σελήνης. Εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς Βατραχομουμαχίας ἀπὸ Δημήτριον τὸν Ζῆνον (στ. 60),

Ἐκ τοῦ νεροῦ τὰ βότανα γίνεταί ἡ τροφή σου,
καὶ τέλος, εἰς τὸν Ἐρωτόκριτον,

Κ' ἐβάλλθηκε ὅσον ἠμπορεῖ κ' τὴν χώραν νὰ μακρύνῃ.

Ἡ βαρβαρότης ἔλαβεν ἴσως ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν σύνθετον ἐπιρρήματικὴν πρόθεσιν Παρὲκ, τὴν ὁποῖαν μίαν μόνην φορὰν (Ὀδυσσ. ε', 116) συντάσσει ὁ Ὅμηρος μὲ γενικὴν, τὰς δὲ λοιπὰς μὲ αἰτιατικὴν (διὰ τὴν Παρά), οἷον (Ἰλιάδ. κ', 391),

Πολλῆσιν μ' ἄτησι παρέκ νόον ἤγαγεν Ἐκτωρ,

ἤγουν (ὡς ἤθελ' ἴσως τὸ μεταφράσειν ὁ Πρόδρομος),

Ἐκτωρὸς δόλοι περισσοί μ' ἔβγαλαν ἐκ τὸν νοῦν μου.

Ὅπως ἂν ἦναι, ἡ βάρβαρος σύνταξις τῆς Ἐκ, δὲν εἶναι πλέον εἰς χρῆσιν τὴν σήμερον. Ἐμείνεν ὁμως ἄλλη βαρβαρότης σύγχρονος καὶ συγγενῆς ταύτης, ἡ σύνταξις τῆς συνωνύμου προθέσεως Ἀπὸ, ἐπειδὴ

λέγομεν Ἀπό τὸν νοῦν, Ἀπό τὸν ἄνθρωπον, ἀντὶ τοῦ Ἀπό τοῦ νοῦ, Ἀπό τοῦ ἀνθρώπου. Ἴσως μὲ τὸν καιρὸν ἐξαλειφθῆ καὶ τὸ Ἀπό τὸν, ὡς ἐξαλειφθῆ τὸ Ἐκ τὸν.

ΝΑ ΦΑΓΩ. Καὶ μετ' ὀλίγον, ΝΑ ΧΟΡΤΑΣΩ. Ἐλλειψις τοῦ ῥήματος Ἐμπορῶ, ἢ Δύναμαι, ἤγουν ἰΠότε δύναμαι νὰ φάγω, καὶ ἰΠῶς δύναμαι νὰ χορτάσω; Ἀπὸ τὸ μεταβατικὸν Χορτάζω τῶν παλαιῶν ἐσχηματίσαμεν τὸ Χορταίνω, κατὰ τὸν τύπον τῶν διαφορουμένων εἰς αζω καὶ ανω, τῶν πρότερον (σελ. 140) σημειωθέντων. Εἰς ἡμᾶς εἶναι ποτέ μὲν μεταβατικὸν, οἶον, Δέν ἐμπορῶ νὰ σέ Χορτάσω, (rassasier), ποτέ δὲ ἀμετάβατον, οἶον Δέν ἐμπορεῖ νὰ χορτάσῃ, (se rassasier), ἀντὶ τοῦ δέν ἐμπορεῖ νὰ χορτασθῆ. Ἡ χρῆσις ἔλαβε τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπὸ ἄλλα μὲν πολλὰ ῥήματα ἐνεργητικά, τὰ ὅποια καὶ οἱ παλαιοὶ πολλάκις ἐμεταχειρίζοντο ἀμεταβάτως ὡς οὐδέτερα, ἢ μέσα, ἢ μᾶλλον ὡς ἐλλειπτικά τῆς πτώσεως, εἰς τὴν ὁποίαν γίνεται ἡ μετάβασις, λέγοντες, πκραδείγματος χάριν, Ἐπισρέφω, Μεταβάλλω, Ἀναλαμβάνω (ἀπὸ τὴν νόσον), Κινῶ, καθὼς ἀπαρλλάκτως τὰ μεταχειριζόμεθα καὶ τὴν σήμερον, ἀντὶ τοῦ Ἐπισρέφω ἑμαυτὸν, ἢ Ἐπισρέφομαι κ. τ. λ. Τούτου δὲ τοῦ Χορταίνω ἀμεταβάτου τὸ συνώνυμον Κορέω εὐρίσκειται ὁμοίως ἀμετάβατον καὶ εἰς τοὺς Ἐβδομήκοντα (Δευτερονομ. λά, 20) « Καὶ φάγονται, καὶ ἐμπλησθέντες κορήσουσι (ΔΓ, κορέσουσι) κ. τ. λ. » ὅπου τὸ Ἑβραϊκὸν יָשַׁב (Δασέν) σημαίνει Πιανθῆσονται, ἢ Παχυνθῆσονται. Ἐπειδὴ τὸ Χορταίνω, ἢ Χορτάζω, παράγεται ἀπὸ τὸ Χόρτος, οἱ παλαιοὶ τὸ ἐμεταχειρίζοντο κυριολεκτικῶς διὰ τὰ κτήνη, ἤγουν ἐκεῖνα τὰ ζῶα, ὅσα τρέφονται μὲ χόρτον. Ὅθεν Χορτάζω τὸν βοῦν, ἐσήμαινε παγίζω τὸ βῶδιον μὲ χόρτον, ὡς τοῦ Ἡσιόδου (Ἔργ. καὶ Ἡμ. 452) τὸ,

Δὴ τότε χορτάζειν ἑλικας βόας ἔνδον ἔοντας.

Μὲ τοῦ καιροῦ τὴν πρόοδον, οἱ κωμικοὶ πειρηταὶ τὸ ἐμεταχειρίσθησαν καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους, διὰ τοὺς ὁποίους κυριολεκτικώτερον ἦτο τὸ Πληρῶ, Ἐμπλήθω, ἢ Κορέννυμι· μετέπειτα κατακόρως οἱ Ἕλληνοὶ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας διαθήκης συγγραφεῖς, οἶον (Μάρκ. Η, 4) « Πόθεν τούτους θνήσκειται τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἠ ἐρημίας; » καὶ τέλος, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἀθηναίου, ἤγουν κατ-

αρχὰς τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος, ἔγινε κοινότατον, ὡς καὶ τὴν σήμερον· διότι εἰς τοὺς Δειπνοσοφιστὰς (Ἄθην. III, σελ. 99, 100) ἓνας ἀπὸ τοὺς συμπότας κατηγορούμενος, ὅτι εἶπε, **Κεχορτασμένοι**, ἀντὶ τοῦ Κεκορεσμένοι, φέρει εἰς ἀπολογίαὶν του πολλὰς παλαιῶν μαρτυρίας, τὸ πλεόν Κωμικῶν. Ἀλλὰ μὲ τοιαύτας ἀπολογίας τί δὲν ἐμπορεῖ τις νὰ δικαιώσῃ; ἡ βαρβαρότης δὲν θεωρεῖται μόνον εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἀγνώστων εἰς τοὺς παλαιούς λέξεων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κατάχρησιν τῶν ὁποίων ἢ σπανίως, ἢ εἰς ἓνα μόνον χαρακτῆρα λόγου (φερειπεῖν τὸν Κωμικόν, τὸν Ῥητορικόν κ. τ. λ.) ἐμεταχειρίσθησαν ἐκεῖνοι. Ἐπειδὴ τὸ Χορτάζω μετεφέρθη ἀπὸ τὰ ζῶα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀκόλουθον ἦτο νὰ ὀνομάσῃ καὶ **Χόρτον** (μὲ τὴν αὐτὴν κατάχρησιν) καὶ τὴν ἀνθρώπινον τροφήν, ὡς ὁ Ἰππώναξ (παρ' Ἄθην. VII, σελ. 304),

Καὶ κρίθινον κόλλικα, δούλιον χόρτον,

ἤγουν, Καὶ κολλίκιον κρίθινον, δουλικὸν φαγητόν. Καὶ σημείωσε ὅτι ἡ κοινὴ μας γλῶσσα δὲν ἐφύλαξε ταύτην τὴν σημασίαν τοῦ Χόρτου. Σημείωσε προσέτι καὶ τὴν λέξιν Κολλίκιον ἢ Κολίκιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κόλλιξ ἢ Κόλιξ σωζόμενον ἀκόμη καὶ σήμερον.

Φράσεις μεταφορικὰς τοῦ χορταίνω ἔχομεν, Χορταίνω τὸν **Θυμόν μου**, ἀπαρallάκτως ὡς ἐμεταχειρίζοντο οἱ παλαιοὶ τὸ Πλήθω ἢ Πίμπλημι, οἶον (Θουκυδ. ζ', ξ'), « Ἀποπλήσαι τῆς γνώμης τὸ **Θυμόν μου** » καὶ (Πλάτ. Νόμ. Δ, σελ. 717) « **Θυμουμένοις οὖν** » [τοῖς γονεῦσι] ὑπέικειν δεῖ, καὶ ἀποπιμπλάσει τὸν **Θυμόν**. » Ὡσαύτως πρὸς τὸν μεμρόμενον, κατηγοροῦντα, ἢ καὶ ὀπωσθήποτε πολυλογοῦντα, λέγομεν **Χόρτασε τὰ λόγια σου**, καθὼς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ. 603),

Ἐμπλησο λέγων· πάντως γάρ τοι παύσει ποτέ. —

Ἐχομεν καὶ παροιμίαν ὄχι ἀκομψον, Ὁ χορτασμένος τὰ λόγια τοῦ πεινασμένου δὲν πιστεύει, ἥτις μᾶς διδάσκει νὰ μὴν ἀπιστῶμεν εἰς τὰς χρείας τῶν ἄλλων, ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν τὰ ὑπὲρ τὴν χρεῖαν. Διότι τότε μάλιστα εἶναι πιθανόν, ὅτι εὐρίσκονται ἄλλοι

χρείαν ἔχοντες, ὅταν ἡμεῖς τρυφῶμεν. Δέν λιμνάζει οὐδὲ πλημμυρεῖ ποῦ ποτε νερόν, χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἄλλα μέρη γῆς ξηρά.

ΣΤΙΧ. 144, Ἐδε τεχνίτης ΣΟΦΙΣΤΗΣ ἐκεῖνος ὁ τζαγγάρης.] ΔΓ, ΣΤΙΧΙΤΟΣ. Τὸ Σοφιστής ἐδῶ σημαίνει ἀπλῶς τὸν σοφὸν εἰς τὴν τέχνην (habile). Οὕτως ὁ Ὅμηρος (Ἰλιάδ. ὁ, 411) ὀνομάζει καὶ τὴν τεκτονικὴν, Σοφίαν,

Τέκτονος ἐν παλάμησι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
Εὖ εἰδῆ σοφίης.

Ὅθεν λέγει καὶ ὁ Ἡρόδοτος, « Σοφιστὴν ὅσον πάσαν τέχνην Σοφίαν ἔλεγον » κ. τ. λ. »

Ε'ΔΕ. Ἀντὶ τοῦ Ἰδε. Ἡ βάρβαρος τροπὴ τοῦ τ̄ εἰς ε̄, ἔχει χώραν καὶ εἰς τὸ Ἐδικός, Ῥεπίδιον, κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ Ἰδικός (ἢ καὶ Εἰδικός κατ' ἀφαιρέσιν τοῦ τ̄), Ῥεπίδιον τοιαύτην μεταβολὴν ἐμεταχειρίζοντο οἱ Δωριεῖς εἰς τὸ Νεώβη ἀντὶ τοῦ Νιόβη. Ἐξεναντίας τρέπομεν καὶ τὸ ε̄ εἰς ῑ, μάλιστα εἰς τὰ ἔχοντα τὴν λήγουσαν ε̄α, οἷον Μηλιά, Συκιά, ἀντὶ τῶν παλαιῶν Μηλέα, Συκέα, καὶ Στεριά ἀπὸ τὸ Στερεά. Καὶ εἰς μίαν δὲ μόνην λέξιν ἐτόλμησε τὰς δύο ἐναντίας τροπὰς ὁ χυδαῖσμος, ὀνομάζων Ἐτιάσ τὴν Ἰτιάσ (saule).

ΣΤΙΧΙΤΟΣ. Γράφε Στιχητός, ἢ Στοιχητός, ἀπὸ τὸ Στιχέω ἢ Στοιχέω. Ἐάν ἦναι ἀπὸ τὸ Στιχίζω, πρέπει νὰ γράφεται Στιχιστός ὅσον τὰ ἀπλούστερα θέματα εἶναι Στίχῳ καὶ Στείχῳ. Τοῦτο ἄλλο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ συνώνυμον Βαίνω, τὸ πορεύομαι (ὅθεν τὸ Βῆμα τοῦ ποδός), πλὴν ὅτι σημαίνει τὴν κατὰ τάξιν πορείαν πολλῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο ὁ Ὅμηρος τὸ μεταχειρίζεται μάλιστα, ὅταν ἐκφράξῃ τὴν ἐμπρόσθιον κίνησιν τῶν πολεμούντων (Ἰλιάδ. π', 257),

Οἱ δ' ἄμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
Ἔστιχον.

Ὅθεν ὀνομάζει συχνὰ καὶ σίχας (ἀπὸ τὸ Στίξ σιχός) τὰς τάξεις τῶν στρατιωτῶν τὰς κοινῶς λεγομένας Ἀράδας (files), ἡγουν τὰς τοιαύτας θέσεις, ὅπου ζέκει ἕνας κατόπιν τοῦ ἄλλου (à la file). Ἐκ τούτου καὶ Στίχοι αἱ γραμμαὶ τῶν βιβλίων (κοιν. Ἀράδαι, lignes) αἱ γεμί-

ζουσαι τὸ καταβατὸν ἢ τὴν σελίδα. Στίχοι, ἐξαιρέτως καὶ τῶν ποιητῶν αἱ συνθέσεις, ἐπειδὴ ἀραδιάζονται εἰς ὀπίσω τοῦ ἄλλου. Καὶ καθὼς τὸ Συμβαίνω, κυρίως σημαῖνον τὸ συμπορεύομαι μὲ ἄλλον, οἱ παλαιοὶ μεταφορικῶς τὸ ἐμεταχειρίσθησαν καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Συμφωνῶ, Συμβιδάζομαι (ὅθεν ἡ χυδαία συνήθεια ἔλαβε τὸ Συβάζομαι καὶ τὸ Συβασμός), Συγκατατίθεμαι, οὕτως ὄχι μόνον τὸ Συσειχῶ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπλοῦν Στοιχῶ ἐμετάπεσεν εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Συμφωνῶ, εἰς τὴν ὁποίαν μάλιστα τὸ ἐμεταχειρίσθησαν οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς· ὅθεν ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ τὸ Στοιχῶ διὰ τοῦ Συναινῶ. Ἐκ τούτου ἡ κοινὴ συνήθεια ἔκαμε τὸ Στοιχημα (ἤγουν τὸν συμβιβασμὸν καὶ τὴν συνθήκην δύο ἢ καὶ πλειοτέρων ἀνδράπων περὶ πράγματος ἀντιλεγομένου, νὰ πληρόνωσι οἱ νικηθέντες), ἀπὸ τὸ ῥῆμα Στοιχῶ (Δουκάγγ. σελ. 1453), τὸ ὁποῖον ἡμεῖς σήμερον λέγομεν Στοιχηματίζω, ἢ Βάλλω σοίχημα, οἱ δὲ παλαιοὶ Περιδίδομαι· οἶον (Ἰλιάδ. ψ', 485),

Δεῦρό νυν, ἢ τρίποδος περιδόμεθον, ἢ ἐλέθητος,

ἤγουν, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Εὐστάθιος κατὰ τὴν συνήθη γλῶσσαν τοῦ καιροῦ του, « Θῶμεν σοίχημα. »

Λέγομεν προσέτι καὶ Στοιχιζῶ ἢ Στιχίζω, τὸ λαμβάνω ἢ μισθῶν ὑπηρετήν, ἤγουν συμφωνῶ καὶ συμβιδάζομαι μὲ τινα νὰ μὲ ὑπηρετῇ μὲ μισθόν· ὅθεν τὸ τοῦ Σουίδα, « Συνέβησαν, ἐσοίχησαν, » ὡμολόγησαν κ. τ. λ. » καὶ Στοιχίζομαι, ἢ ἀμεταβάτως Στοιχῶ, τὸ Συμφωνῶ νὰ ὑπηρετῶ τινα μὲ μισθόν. Τοῦτο λέγεται καὶ Ρογεύομαι, καθὼς τὸ πρῶτον, Ρογέυω. Ἐλέγετο δὲ καὶ Ρόγα ὁ διδόμενος μισθὸς εἰς τοὺς ὑπηρετάς ἀπὸ τὸ Λατινικὸν Roga, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν ὄχι μόνον τὰ εἰς τὸν λαὸν φιλοδωρήματα τῶν Ῥωμαίων Αὐτοκρατόρων, (Ἰδ. Σουίδ. λέξ. Ρόγα), ἢ τὰ χαριζόμενα εἰς τὸν κληρὸν ἀπὸ τοὺς Πατριάρχας, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἰανουαρίου, τὰ καὶ Εὐαρχισμός (étrennes) ὀνομαζόμενα ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους, ἀπὸ μᾶς δὲ σήμερον Ἀρχιχρονιατικά (ὅθεν καὶ Μῆνα χρυσοχίτωνα ὠνόμασε τὸν Ἰανουάριον Παῦλος ὁ Σιλεντιάριος), ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς τὸ διδόμενον ἐτήσιον σιτηρέσιον εἰς τοὺς ἄρχοντας τοῦ Παλατίου, καὶ αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν τὸν μισθόν (Δουκάγγ.

λέξι. Ῥόγα). Είναι λοιπὸν ὁ Τεχνίτης σιχητὸς τοῦ Προδρόμου, τεχνίτης μισθωτὸς, ὅστις ἐργάζεται λαμβάνων μισθὸν ἀπ' ἄλλον τεχνίτην ἀνώτερον.

Ἀπὸ τὸ Στιχῶ ἢ Στοιχῶ τοῦτο ἐσχημάτισεν ἡ συνήθεια καὶ τὸ Στιχόνω καὶ τὸ Στιχωτῆς, τὰ ὅποια οἱ χυδαῖοι προφέρουν Σταχώνω ἢ Στακώνω, καὶ Σταχωτῆς ἢ Στακωτῆς. Είναι δὲ τὸ Στιχόνω, συνδέω φύλλα γραμμένα ἢ τυπωμένα, εἰς ἓν σῶμα, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται τότε, βιβλίον, καὶ Στιχωτῆς, ὅστις τὰ συνδέει, ὁ λεγόμενος καὶ Βιβλιοδέτης, καὶ Βιβλιοῤῥάφος, πρὸ ἡμῶν δὲ, καὶ Βιβλοαμφιάσης (Δουκάγγ. σελ. 198)· διότι καὶ τὰ φύλλα διὰ τὰ συνδεθῶσιν εἰς βιβλίον, πρέπει νὰ τεθῶσι κατὰ σίχον ἓν ἐπάνω τοῦ ἄλλου καὶ νὰ ἀραθισθῶσιν, ὥστε νὰ μὴν ἐξέχη ἓν ὑπὲρ τὸ ἄλλο. Ἡ λέξις εἶναι τῆς δεκάτης τετάρτης καὶ δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (Constantinopl. Christian. pag. 163), εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκω ταῦτα, « Τὸ παρὸν βιβλίον, τὸν Διο- » σκορίδην, παντάπασι παλαιωθέντα, καὶ κινδυνεύοντα τελῶς δια- » φθαρῆναι, Εὔστιχῶσεν ὁ Χορτασμένος Ἰωάννης, προτροπῆ καὶ » ἐξόδῳ τοῦ τιμιωτάτου ἐν μοναχοῖς κυρίου Ναθαναήλ, νοσοκόμου » τηρικαῦτα τυγχάνοντος ἐν τῷ ξενῶνι τοῦ Κράλη, ἔτους 7918'. » Τοῦτο τὸ ἔτος συμπίπτει μὲ τὸ 1406 ἀπὸ χριστοῦ. Τὸ Εὐσίχωσεν ἐνδέχεται μὲν νὰ ἦναι καὶ γραφικὸν ἢ τυπογραφικὸν ἀμάρτημα ἀντὶ τοῦ Ἐσίχωσεν, ἐνδέχεται δὲ νὰ ἔλεγον τότε καὶ Εὐσίχόνω, τὸ Καλοσιχόνω. Τὸ ἀξιώτερον σημειώσεως εἰς τοῦ Χορτασμένου τὰ λόγια εἶναι ἡ δυστυχῆς βαρβαρότης τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ἥτις ἔκρινε τόσον ἀξιόλογον καὶ ἀξιομνημόνευτον τὸ σίχωμα βιβλίου, ὥστε νὰ ἀπαθανατίση καὶ τὸ ὄνομα τοῦ σιχωτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πληρώσαντος τὴν δαπάνην τοῦ σιχώματος· Τοιαῦται κεφαλαὶ πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως; τὴν παρέδωκαν καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς Τούρκους, ἀπαθανατισθέντες διὰ τὴν ἀτυχίαν των, καθὼς ἀπαθανατίσθησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιοῦτοι.

Ἐπειδὴ ἀνεφέρθη καὶ ἡ Ἀράδα, καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς Ἀραδιάζω, ἴσως ποθῆσῃ τις καὶ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως. Τὸ ἀρχικὸν ἄπιθανὸν ὅτι ἐπλεόνασεν, ὡς καὶ εἰς ἄλλα (ἀνωτέρ. σελ. 87), ἐπειδὴ οἱ Γραικο-ρωμαῖοι ἔλεγον καὶ Ἀράδα καὶ Ῥάδα (Δουκάγγ. σελ. 113 καὶ 1279). Εἰς τοὺς παλαιούς δὲν εὐρέθη ἀκόμη ἡ λέξις· δὲν εἶναι ὅμως βάρβαρος. Εὐρίσκεται εἰς ὅλας σχεδὸν τῆς Εὐρώπης τὰς γλώσσας, διαφόρως

μορφωμένη, ὡς τὸ ἐσημείωσεν ὁ Ἀδελούγγης εἰς τὸ Γερμανικὸν αὐτοῦ Λεξικόν (λέξ. Reihe). Τὴν Ἀράδαυ ἢ Ῥάδαυ σημαίνουν λεκτικῶς, ἢ συνωνύμως, οἱ Ῥῶσοι, Σουηκοὶ καὶ Σλαῦοι διὰ τοῦ Rad, καὶ ἄλλα βόρεια ἔθνη διὰ τοῦ Raido, Redas, ἢ Ridda. Μὲ ταύτην ἀκόμη τὴν λέξιν συγγενεῦει τῶν Λατίνων καὶ Ἰταλῶν τὸ Riga, τῶν Ἰσπανῶν τὸ Raya, τῶν Γερμανῶν τὸ Reihe, τῶν Ἀγγλων τὸ Ridge, καὶ τῶν Γάλλων τὸ Raie. Ἀπὸ τὰς Ἀσιανῶν γλώσσας, ἡ Ἑβραϊκὴ ἔχει τὸ רַיָּה (Ἀράχ) τὸ σημαῖνον τὸ Ἀραδιάζω, καὶ οἱ Πέρσαι ὀνομάζουσι Ῥέδε τὴν Ἀράδαυ. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Ἑλληνικὸν Ῥάθδος, παρὰ τὸ κοινὸν (verge, baguette), ἐσήμαινεν ἀκόμη καὶ στίχον ποιητικὸν (vers), καὶ Ἀράδαυ (raie)· ὅθεν καὶ τὰ μὲ ἀράδας σημειωμένα φορέματα, ἢ ἄλλα σκεῦη, ἐπωνομάζοντο Ῥαθωτά (rayés, cannelés, striés).

ΣΤΙΧ. 145, Εἶπε τὸ Κύριε λήσον, ἤρξατο ρουκανίζειν.] Γράφε, Κύρι' ἐλέησον, ἢ, Κύριε ἑλέησον. Ὁ πρῶτος τρόπος τῆς ἀποστροφῆς εἶναι γνωστὸς εἰς ὅλους· τὸν δεύτερον, ἤγουν τὸν καταρχὰς τῶν λέξεων, ἐσυνήθιζαν μάλιστα οἱ Ἀττικοὶ (ἴδ. ἀνωτέρω σελ. 150). Δύναται ὅμως καὶ νὰ γράψῃ τις ὀλοκλήρως, Κύριε ἐλέησον (προφέρων ταχύτερον τὰ δύο ε̄, κατὰ τὴν λεγομένην συνίζησιν ἢ συνεκφώνησιν), ὡς τὸ ἔγραψε καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1287).

ἩΡΞΑΤΟ ΡΟΥΚΑΝΙΖΕΙΝ. Σημείωσε τὸ μιζοθάραρον τῆς γλώσσης καὶ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἡρξατο (ἀντὶ τοῦ ὁποῖου ἡ συνήθεια κλίνει πλειότερον εἰς τὸ Ἄρχισε ἢ Ἀρχίνησε, ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 145) σημειωθὲν Ἀρχίζω ἢ Ἀρχινίζω) καὶ εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ ἀπαρ-εμφάτου Ρουκανίζειν, τὸ ὁποῖον ἐξ ἀτυχίας ἢ συνήθεια ἀναλῦει ὡσεπιπολὺ εἰς τὸ Ὑποτακτικὸν καὶ τὸ μόριον Νά (ἀπὸ τὸν αἰτιολογικὸν σύνδεσμον Ἰνα), ἐκ τούτου λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν, ὅτι καὶ εἰς τοὺς παλαιούς εὐρίσκεται (ἀλλὰ σπανιώτατα) ἢ τοιαύτη ἀνάλυσις. Τοιοῦτον εἶναι τὸ τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. γ', 327),

Λίσσεσθαί δέ μιν αὐτὸν, ἸΝΑ νημερτὲς ἐνίσπη,

ἤγουν νὰ τὸν παρακλέσωσι ΝΑ' εἶπη τὴν ἀλήθειαν. Παρόμοιον σχεδὸν εἶναι καὶ τὸ (Ὀδυσσ. σ', 53 — 57),

————— Ἀλλά με γασήρ
 Ὀτρύνει κακοεργός, ἼΝΑ πληγῆσι δαμείω.
 Ἄλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσετε καρτερόν ὄρκον,
 ΜΗ τις ἐπ' Ἴρω ἦρα φέρων ἐμέ χειρὶ βαρείη
 ΠΛΗΞΗ, —————

ὅπου τὸ μὲν ἼΝΑ ὀλίγον διαφέρει ἀπὸ τὸ ἡμέτερον ἀπαρμυφατικὸν Νά· τὸ, δὲ ΜΗ ΠΛΗΞΗ, εἶναι ἐλλειπτικόν, ἀντὶ τοῦ Ἴνα μὴ π λ ῆ ξ η, τὸ ὁποῖον ὁ Ποιητὴς ἐμεταχειρίσθη ἀντὶ τοῦ Μὴ π λ ῆ ξ α ι, ἐπειδὴ τὸ συντάσσει μὲ τὸ Ὅμόσσετε, συντασσόμενον ὡσεπιπολὺ μὲ ἀπαρέμφατον, οἶον (Ἰλιάδ. ψ', 585),

Ὀμνυθι, μὴ μὲν ἐκὼν τὸ ἐμὸν δόλω ἄρμα πεδῆσαι.

Ὁμοίως συντάσσει καὶ τὸ Ὡς συνώνυμον τοῦ Ἴνα (Ἰλιάδ. ι, 181),

Πειρᾶν ὩΣ ΠΕΠΙΘΟΙΕΝ ἀμύνονα Πηλεΐωνα,

ἀντὶ τοῦ ἼΝΑ ΠΕΠΙΘΟΙΕΝ (ἢ ΠΕΠΙΘΩΣΙ), καὶ συντομώτερον ΠΕΙΘΕΙΝ. Ἡ ἔννοια εἶναι, Νά προσπαθήσωσι ΝΑ ΠΕΙΣΩΣΙ τὸν ἀνδρῆιον υἱὸν τοῦ Πηλέως. Ἡ παράχρησις τῶν ὀλίγων τούτων παραδειγματῶν ἐξήλειψεν ἀπὸ τῆν κοινῆν γλῶσσαν τὸ Ἀπαρέμφατον. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐξήλειψεν ὀλότελα· καὶ ἡ ἀνάγκη νά τὸ μεταχειριζόμεθα κάποτε προξενεῖ βαρβαρωτέραν ἀνωμαλίαν. Τὸ ἀπαρέμφατον κατεπλακώθη μᾶλλον κ' ἐπνίχθη, ὅχι χωρὶς ἐλπίδα νά ἀνασταθῆ πάλιν μὲ τὸν καιρόν.

Καὶ πρῶτον μὲν εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ὁ σχηματισμὸς τῶν μζλλόντων τῆς κοινῆς γλώσσης γίνεται μὲ ἀπαρέμφατα, ἐπειδὴ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς παθητικούς τύπους εὐρίσκεται ἀπαράλλακτος ὁ ἐνεσῶς τοῦ ἀπαρμυφάτου, Θέλω, θέλεις, θέλει, θέλομεν, θέλετε, θέλουσιν ἀγαπᾶσθαι· καὶ κολοβωμένος ὁ ἀύρισος, Θέλω κ. τ. λ. ἀγαπηθῆ (ἀντὶ τοῦ ἀγαπηθῆναι). Ὅτι δὲ ἐκολοβώθη ἀληθῶς, μαρτυρεῖ ἡ χρῆσις τῶν περασμένων τριῶν ἢ τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων, ὅπου ἔλεγον ἀκόμη, Θέλω ἀγαπηθῆναι, καὶ Θέλω ἀγαπηθῆν. Τοιαῦτα εἶναι τοῦ συγγραφέως τῆς Μυθιστορίας, ἐπιγραφομένης Βέλθανδρος καὶ Χρυσάτζα, τὰ ἐξῆς,

Ὅσις γὰρ θέλει ἐξ αὐτῆς θλιβῆν τε καὶ χαρῆναι·

καὶ πάλιν,

Εἰ μὲν καὶ μὲ τὸ θῆλημα καὶ τὴν προαίρεσίν σου

Θέλεις γυρίσειν καὶ στραφῆν, παυόμεθα τοῦ λέγειν,

ὅπου βλέπεις φανερά τὴν δυσυχῆ πάλιν τοῦ πνέοντος τὰ λίσθια Ἑλληνισμοῦ μὲ τὸν ἀνεγειρόμενον καὶ ἀνδριζόμενον βρβαρισμόν. Ἐξ ἐνὸς μέρους ἐφύλαξε τὸ *Χαρήναι* καὶ τὸ *Γυρίσειν* ὀλόκληρα ἀπαρέμματα, ἀπὸ τᾶλλο ἐκολόβωσε τὸ *Θλιβῆναι* καὶ τὸ *Στραφῆναι* εἰς τὸ *Θλιβῆν* καὶ *Στραφῆν*. Ὅτι δὲ εἰς τοὺς ἐνεργητικούς τύπους, τὸ *Θέλω*, *Θέλεις* κ. τ. λ. *Γράφει*, *Γράψει*, τὸ *Γράφει* καὶ τὸ *Γράψει*, εἶναι ἀπαρέμματα, ἀφηρημένα τὸ *ν*, τὸ μαρτυρεῖ τὸ *Θέλεις γυρίσειν τῶν προσημειωθέντων ζίχων*. Ἐξω τούτων, μᾶς ἔμειναν ἀκόμη πολλὰ φράσεις ἀπαρεμπατικά εἰς τόσην χρῆσιν, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰς ἐξορίσῃ τις ἀπὸ τὴν γλώσσαν. Ἐκὶ διὰ τί νὰ τὰς ἐξορίσῃ; σοφώτερον εἶναι νὰ τὰς ὀμαλίσῃ καὶ νὰ τὰς συμφωνήσῃ μὲ τὰ λοιπά. Τοιαῦται εἶναι τὸ, *Ἡ μᾶλλον εἶπεῖν*, τὸ, *Ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι*, τὸ, *Τί θέλει γενέσθαι*. Λέγομεν καὶ *Κατὰ τὸ λέγειν σοῦ* (ἤγουν τὸν λόγον σου), *Μεῖ ἰδεῖν* (ἤγουν βλέμμα) *ἄγριον*, *Τὸ ἔχειν του*, ἤγουν ἡ περιουσία, τὰ ὑπάρχοντά του (καθὼς τῶν Ἰταλῶν τὸ *Il suo avere*), *Εἰς ἓν ἄψαι καὶ σβέσαι*, *Τὸ λύσειν καὶ τὸ δέσειν*. Ἀπαρέμματα πρὸς τούτοις φθαρμένα φαίνονται νὰ ἦναι, καὶ ὅσα *προσακτικὰ* ἢ *συνήθεια* συντάσσει μὲ τὸ ἄρθρον, οἷον *Τὸ φάγε καὶ τὸ πίε*, *Τὸ δὸς καὶ λάβε*, *Τὸ δῶσαι καὶ λάβε*, *Τὸ ἄμε κ' ἔλα*. Ἄψαι καὶ σβέσαι εἶναι ἀόριστοι πρῶτοι, καθὼς καὶ τὸ *Δῶσαι* (ἀπὸ ἄχρησον ἀόριστον *Ἐδωσα*, ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν ἀνωμάλως *Ἐδωκα*). *Φάγε*, *Πίε*, *Λάβε*, εἰν' *Διολοικὸι ἀόριστοι* δεῦτεροι (ὅταν συντάσσωνται δηλαδὴ μὲ τὸ ἄρθρον) *Φαγῆν*, *Πιῆν*, *Λαβῆν*, ἀφηρημένοι τὸ *ν*, ἀντὶ τοῦ *Φαγεῖν*, *Πιεῖν*, *Λαβεῖν*. Τὸ *Ἄμε*, δωρικὸς ἐνεσῶς *Ἄμεν*, ἀντὶ τοῦ *Ἄμειν*, ἀπὸ τὸ *ἄχρησον* *θέμα Ἄμω*, τοῦ ὁποίου παράγωγον εἶναι τὸ *Ἀμεῖβω* καὶ τὸ *Ἀμεύω* *συνώνυμα* ῥήματα, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν *Ἡσύχιον*, « *Ἀμεύσασθαι*, » *Ἀμείβεσθαι*, *διελθεῖν*, *περαιώσασθαι*, » καὶ « *Ἐξαμεύσαι*, ἀπο- » *κινῆσαι*. » Τὸ *Ἐλα* ἀναμφιβόλως εἶναι ἀπὸ τὸ *Ἐλᾶν* ἀπαρέμπατον τοῦ *Ἐλάω*, ὦ, ὅθεν παράγεται τὸ *Ἐλεύθω*, ἤγουν *ἔρχομαι*, καθὼς καὶ τὸ *Ἐλάυνω*.

ΡΟΥΚΑΝΙΖΕΙΝ. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1287) ἀντὶ τοῦ Ρουκανίζεῖν, ἀνέγνωσε κακὰ Ρέγκανίζεῖν καὶ τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνώνυμον τοῦ Ρουχαλίζεῖν (Ἑλλ. Ρέγχειν ἢ Ρέγκειν καὶ Ρογχάζειν). Τὸ Ρουκανίζω (raboter), κατὰ τὴν πολλάκις σημειωθεῖσαν τροπὴν τοῦ \bar{u} εἰς τὸ \bar{ou} , εἶναι ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Ρυκανίζω· τοῦτο δὲ παράγεται ἀπὸ τὸ Ῥυκάνη, (ὄθεν τῶν Ῥωμαίων τὸ *Runcina*), κοινῶς Ῥουκάνη καὶ Ῥουκάνιον (rabet). Τοῦτο σημαίνει τεκτονικὸν ἐργαλεῖον, μὲ τὸ ὁποῖον οἱ τέκτονες ρυκανίζοντες καὶ ξέοντες ὀμαλίζουσι τὰ σανίδια. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ κυρία σημασία τοῦ Ῥυκανίζω. Ῥουκάνη δὲ θηλυκῶς (διὰ τινὰ ὁμοιότητα πρὸς τὸ τεκτονικὸν ἐργαλεῖον) ὀνομάζομεν τὸ ξύλινον ἐκεῖνο σκεῦος, τὸ ὁποῖον σρέφουν, χάριν παιγνίου, τὰ παιδία, κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαίων μάλισα, εἰς τὰς ρύμας τῶν πόλεων. Οἱ Γάλλοι τὸ ὀνομάζουσι *Crécelle* καὶ οἱ Ἴταλοὶ *Tabella*· ἀλλ' οὗτοι τὸ μεταχειρίζονται τὴν μεγάλην ἐβδομάδα ἀντὶ σημάντρου. Τὸ ἐκ τούτου Ῥυκανίζω σημαίνει Γυρίζω τὴν ρυκάνην, κάμνω κρότον μὲ τὴν ρυκάνην. Ὁ δὲ ποιητὴς μας μεταχειρίζεται ἐδῶ, καὶ πολλάκις εἰς τὸ ἐξῆς, τὸ Ῥουκανίζω (καθὼς ἔτι καὶ σήμερον τὸ μεταχειριζόμεθα) κατὰ μεταφορὰν κωμικὴν, ἀντὶ τοῦ Τρώγῳ ἢ Μασσῶ· διότι καὶ ὅστις τρώγει, κατακόπτει τὰ φαγητά, καθὼς τὸ Ῥουκάνιον τοῦ τέκτονος τὰ ξύλα, καὶ κρότον κάμνει μὲ τοὺς ὀδόντας του, ὡς ἡ παιδικὴ Ῥουκάνη. Κατὰ τὴν αὐτὴν μεταφορὰν λέγομεν καὶ Ἀλέθω (ἀπὸ τὸν ἀλέθοντα σιτάρια ἢ ὄσπρια μύλον) καὶ Πελεκῶ (ἀπὸ τὸν τεκτονικὸν πελεκυν), ἀντὶ τοῦ τρώγῳ λαιμαργικῶς. Ἀνάλογα τούτων ῥήματα, καὶ αὐτὰ μεταφορικὰ καὶ κωμικὰ, ἔχουν οἱ Γάλλοι τὸ *Bâfrer*, *Croquer*, καὶ *Gruger*. Τοῦτο σημαίνει κυρίως, συντρίβω κοπανίζω· τὸ *Croquer* ἴσως ὀνοματοποιήθη, ὡς ἐνόμισαν τινές· τοῦ *Bâfrer* ἡ ἐτυμολογία διςάζεται.

ΣΤΙΧ. 146, Ἐγὼ δὲ, φεῦ τῆς συμφορᾶς! πόσους νὰ πλέξω σίχους;] Σημείωσε τὴν ἄκρατον Ἑλληνικὴν φράσιν, Φεῦ τῆς συμφορᾶς, μιγμένην μὲ τὴν βάρβαρον γλῶσσαν.

ΝΑ ΠΛΕΞΩ. Ἀπαρέμφατον ἀναλυμένον εἰς τὴν ὑποτακτικὴν ἔγκλισιν, Ἴνα πλέξω, καὶ συνταγμένον μὲ ἔξωθεν ὑπακουόμενον τὸ Δύνημαι, ἢ ἄλλο τι ὁμοιόσημον ῥῆμα. Τοιαύτας ἐλλείψεις ἔχει πολλὰς ἡ κοινὴ γλῶσσα, μάλισα εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς φράσεις, οἷον Ἐγὼ νὰ κάμω; Ἐγὼ νὰ ὑπάγω; Πῶς νὰ τὸν ἰδῶ; αἱ ὁποῖαι ἀναπλη-

ροῦνται μὲ τὸ Δύναμαι, Χρεωσῶ, Πρέπει, ἢ κάνέν ἄλλο ῥῆμα κατάλληλον εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ λόγου.

ΣΤΙΧ. 147, Πόσους νὰ πλέξω καὶ νὰ πῶ, πόσους νὰ λαρυγγίσω;] ΔΓ,

Πόσα νὰ γράψω καὶ νὰ πῶ, πόσα νὰ λαρυγγίσω.

ΝΑ ΠΩ, ἦγουν Νὰ πῶ, ἢ κατὰ κράσιν, Νάπῶ, ἀπὸ τὸ Ἴνα εἶπω.

ΛΑΡΥΓΓΙΣΩ. Γελοῖος Ἀττικισμὸς εἰς τοῦ Προδρόμου τοὺς σίχους. Ὁ Ἀρποκρατίων καὶ ὁ Πολυδεύκης τὸν ἐσημείωσαν ὡς λέξιν τοῦ Δημοσθένους, ἀντὶ τοῦ « Πλατύνειν τὴν φωνὴν καὶ μὴ κατὰ φύσιν » φθέγγεσθαι. »

ΣΤΙΧ. 148, Νὰ τύχω καὶ τοῦ λάρυγγος τῆς ἄκρας βοηθείας.] ΔΓ,

Νὰ τύχω μου τοῦ λάρυγγος τῆς ἄκρας Θεραπείας.

Ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι πιθανώτερον ὅτι ἔγραψεν ὁ Πρόδρομος, ὀλίγον μὲ μέλει νὰ ἐρευνήσω.

ΣΤΙΧ. 149, Ὄρμησα τάχα καὶ ἐγὼ τοῦ νὰ γενῶ τζαγγάρης.] ΔΓ,

Ὄρμησα τάχα καὶ ἐγὼ τὸ νὰ γενῶ τζαγγάρης.

ὈΡΜΗΣΑ. Ἀόριστος ἀναύξητος, τὸν ὁποῖον τὸ δεύτερον ἀντίγραφον προσφέρει μὲ τὴν συνειθισμένην αὐξῆσιν, Ὄρμησα. Αἱ χρονικαὶ αὐξήσεις $\bar{\omega}$ καὶ $\bar{\eta}$, καταρχὰς δὲν ἦσαν εἰς χρῆσιν· ἀλλ' ἔλεγον, Ὄρμησα καὶ Ἀμέλησα, ἀντὶ τοῦ Ὄρμησα καὶ Ἡμέλησα, ὅχι μόνον οἱ Ἴωνες, καὶ (διὰ τὸ μέτρον) οἱ ποιηταί, ἀλλ' ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἐνόσω δὲν εἶχαν ἔτι συγκαταλεχθῆναι εἰς τὸ Ἀλφάβητον τὰ δύο ταῦτα σοιχεῖα, τὸ $\bar{\omega}$ λέγω καὶ τὸ $\bar{\eta}$. Σφάλλουν οἱ Γραμματικοὶ λέγοντες, ὅτι τὸ Ζὴν εἶναι Ἴωνικόν, ἀντὶ τοῦ Ζωῆ, καὶ τὸ Ἔρος Δωρικόν, ἀντὶ τοῦ Ἐρωσ· ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἔγραφαν ἐξανάγκης Ζὴν καὶ Ἐρος, ὅτε τὸ ἀλφάβητον αὐτῶν δὲν εἶχεν ἀκόμη οὔτε τὸ $\bar{\eta}$ οὔτε τὸ $\bar{\omega}$. Ἀφοῦ νῦξήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμμάτων, ἠλλάχθη καὶ ἡ ὀρθογραφία πολλοτάτων λέξεων· ἀλλὰ τὴν ἀλλαγὴν ταύτην οὔτ' ὅλαι αἱ διαλέκτοι οὔτ' εἰς ὅλας τὰς λέξεις τὴν ἐδέχθησαν. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, οἱ Ἀττικεῖ

ἀλλάξαντες τὴν φυσικὴν καὶ παλαιὰν κατάληξιν τῆς ἐνικῆς δοτικῆς οἱ (Λόγοι, ἀνθρώποι) εἰς τὸ ὦ (Λόγω, ἀνθρώπω), τὴν ἀμέλησαν εἰς τὸ ἐπιρρήματικὸν Οἶκοι (τὸ ὅποιον εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Οἶκω ἔλλειπτικὸν τῆς ἘΝ προθέσεως). Ἐπί παραδόξον λοιπὸν, ἐὰν ἐφύλαξαν τὴν ἀρχαίαν γραφὴν οἱ Ἴωνες τοῦ Ζόη, καὶ οἱ Δωριεῖς τοῦ Ἐρος; Ἀλλὰ τὸ Ἐρος δὲν εἶναι μόνον τῶν Δωριέων ἢ, ὡς λέγει ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 379), τῶν Αἰολέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Ἰώνων, ἐπειδὴ ὁ Ὅμηρος λέγει Ἐρῶν (ἀπὸ τοῦ Ἐρος, Ἐρου), ἀντὶ τοῦ Ἐρωτα, καὶ Γέλιον (ἀπὸ τοῦ Γέλος, Γέλου), ἀντὶ τοῦ Γέλωτα. Ταύτης τῆς διπλῆς γραφῆς καὶ κλίσεως παρὰδειγμα ἔμεινεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ὁ Ἴδρος τοῦ Ἴδρου, τὸν Ἴδρον, ἀντὶ τοῦ Ἴδρῶς, Ἴδρῶτος, Ἴδρῶτα. Εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. ρ' 385 καὶ 745) σώζεται ἡ δοτικὴ Ἴδρῶ (ἀπὸ τοῦ Ἴδρῶς). Ἐκ τούτου συμπεραίνεται, ὅτι τὸ Γέλιον τῆς κοινῆς γλώσσης, ὅταν ἦναι οὐσιαστικόν, ἤγουν ὅταν σημερινὴ τὸ Γέλος τῶν παλαιῶν, πρέπει νὰ γράφεται διὰ τοῦ ἰ, ὡς υποκοριστικὸς σχηματισμὸς τοῦ ὀμικρογραφομένου παλαιότερου Γέλος, καθὼς γράφομεν Λόγιον ἀπὸ τὸ Λόγος.

ΤΟΥ ΝΑ ΓΕΝΩ.] Ἐλλέβρις τοῦ Ἐνεκά, ἤγουν Ἐνεκα τοῦ γενέσθαι, ἐπειδὴ τὸ Νά γενῶ ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὸ Γενέσθαι. Ἐὰν ὁμως ἦναι ἀληθέστερον τὸ δεύτερον ἀντιγράψου τὸ, Τῷ νὰ γενῶ, τότε λείπει ἢ Εἰς πρόθεσις, ἤγουν Ὄρησα εἰς τὸ γενέσθαι.

ΣΤΙΧ. 150, Ἴνα χορτάσω τὸ ψωμίον, τὸ λέγουν ἀφρατίτζιν.] ΔΓ, Μὴ νὰ χορτάσω κ. τ. λ. Ὁ Δουκάγιος (σελ. 653) ἀνέγνωσεν, « Ἴνα » χορτάσης τὸ ψωμίον τὸ λέγουν τεφρατίτζιν. »

ΤΟ ΛΕΓΟΥΝ. Ἀντὶ τοῦ Ὀλέγου σ. ι. Σημείωσε τὴν Ἰωνικὴν χρῆσιν τοῦ πρωτακτικῶ ἀφροῦ, ἀντὶ τοῦ λεγομένου ὑπατακτικῶ, περὶ τῆς ὁποίας ἔδρασε εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημειώσεις (Μέρ. Β, σελ. 46).

ἈΦΡΑΤΙΤΖΙΝ. Ἀντὶ τὸ Χορτάσης τοῦ Δουκαγγίου εἶναι φωνηρὸν σφάλμα, τὸ Τεφρατίτζιν (ἐπίσης βάρβαρον ὡς καὶ τὸ Ἀφρατίτζιν) δὲν ἐξέφυγε ἡμῶς ἀν' ἧτον ἀνομοιότερον παρὰ τὸ Ἀφρατίτζιν. Τοῦτο σημαίνει τὸ καὶ σήμερον ἐτι λεγόμενον ψωμίον ἀφράτον (ἀπὸ τὸ Ἀφρός), ἤγουν ψωμίον καλῶς μαμαμένον καὶ καλεψημένον· τὸ δὲ Τεφρατίτζιν, ἀπὸ τῆν Τεφραν (τὴν κοινῶς Ἀχυλίαν) πιθανὸν ὅτι σημαίνει ψωμίον ἐφημένον εἰς τὴν Ἀχυλίαν, τὸ ὅποιον ὁ αὐτὸς οὗτος ποιητὴς ὀνομάζει ἄλλοῦ (Ποιήμ. Β. 416) Στακτοκυλισμένον· οἱ δὲ παλαιῶι ὀνομάζαν Σπαθύτην ἢ Ἐγκρυφίαν ἄστον.

ΣΤΙΧ. 151, Ἀλλὰ τὸ μεσοκάθαρτον τὸ λέγουν Κιβαρίτην.] ΔΓ,

Ἡ ἀπὸ τὸ μεσοκάθαρτον, τὸ λέγουν τῆς πωχίας.

ἈΛΛΑ΄. Τὸ Ἡ τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου ἀρμόζει κάλλιον παρά τὸ ἈΛΛΑ΄ τοῦ πρώτου.

ΜΕΣΟΚΑΘΑΡΤΟΝ, ἢ ὡς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, ΜΕΣΟΚΑΘΑΡΤΟΝ. Σημείωσε τὴν χρῆσιν τοῦ Μέσος ἀντὶ τοῦ Ἡμισυς τῶν παλαιῶν, ἢ τοῦ Μισοῦς τῶν σημερινῶν· Μισοκάθαρτον, ἀντὶ τοῦ Ἡμικάθαρτον, ἔχον ὄχι τελείως καθαρὸν. Τοιαύτης χρήσεως ἔχνη εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, οἷον Μεσασιπόλιας, ἀντὶ τοῦ Ἡμιπόλιας, ὁ ἐξημισείας λευκὸς τὰς τρίχας· Μεσατριβῆς, ἀντὶ τοῦ ὁποίου τῆς σήμερον λέγομεν Μεσατριβος (à moitié usé), οἷον φόρεμα μισοτριβῶν, τὸ μὴ καινοῦργον, ἀλλ' ἐξημισείας τριμμένον. Ὁμοίως λέγομεν Μεσοκαιρίτην καὶ Μισοκαιρίτην (entre deux âges), τὸν εὐρισκόμενον εἰς τὸ μέσον ἢ ἡμισυ τοῦ καιροῦ τῆς ζωῆς του, τὸν ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Μεσακόπαν·

Νέα, παλαιᾶ, μεσοκόπω, πεπαιτέρω,

λέγει ἓνας ἀπὸ τοὺς κωμικούς, περὶ γυναικῶν λαλῶν (παρ' Ἀθην. XIII, σελ. 569). Καὶ ἡ λέξις, Μεσοκόπος σώζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, καθὼς καὶ ἡ μετοχὴ Μεσοκοπημένος. Τοιαύτη σύγχυσις εὐρίσκεται καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας (ὡς παραδείγματος χάριν εἰς τὴν Ἰταλικὴν τὸ Mezzo σημεῖνει καὶ τὸ Μέσον καὶ τὸ Ἡμισυ), καὶ προῆλθε φυσικὰ ἐκ τούτου, ὅτι πάσης συνεχοῦς ποσότητος τὸ μέσον εἶναι ἐκαίη ἢ σιγμῆ, ὅπου χωρισθὴν ἀποτελεῖ δύο ποσότητας ἴσας, ἐκ τῶν ὁποίων πασαμία ὀνομάζεται Ἡμισυ τῆς ὅλης.

ΚΙΒΑΡΙΤΗΝ. Τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Πωχίας φαίνεται γραφικὸν σφάλμα ἀντὶ τοῦ Πτωχίας· διότι ὁ μεσοκάθαρτος ἄρτος εἶναι ἰδίως ὁ ἄρτος τῶν πτωχῶν. Τὸν ταιούτου ἄρτον ὀνόμαζαν Ἄρτον Κιβαρίτην, ἢ Ἄρτον Κιβαρὸν, ἀπὸ τὸ Panis Cibarius. Οὕτως ὀνόμαζαν οἱ Λατίνοι τὸν ῥυπαρὸν καὶ μαῦρον ἄρτον, τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλληνες ἔλεγον Ἄρτον αὐτόπυρον, Πιτυρίτην, ἢ Συγκομισόν (pain de munition).

ΣΤΙΧ. 152, ΤΟ πιθυμοῦν Γραμματικοὶ καὶ καλοσιχοπλόκοι.] Πάλιν (ὡς ἀνωτέρ. σελ. 162.) τὸ ΤΟ, ἀντὶ τοῦ Ὁ. Τὸ Καλοσιχοπλόκος (bon versificateur) δὲν εἶν' ἄτυχος λέξις.

ΠΙΘΥΜΟῦΝ, ἀντὶ τοῦ ΕΠΙΘΥΜΟῦΝ. Ἡ κοινὴ γλῶσσα ἀγαπᾷ πολὺ τὰς ἀφαιρέσεις τῶν ἀρχικῶν στοιχείων, εἰς τὰς συνθέτους μάλιστα μὲ πρόθεσεις λέξεις. Παραδείγματα,

Τῆς ἘΝ. Γκρεμνίζω (precipiter), ἀπὸ τὸ Ἐγκρημνίζω, ἤγουν Ἐν κρημνῶ ἢ Κατὰ κρημνοῦ βάλλω, Γκλυς ἤρι (clystère) τὸ Ἐγκλυστήριον, Νοῖκι (loyer), ἀπὸ τὸ Ἐνοίκιον, καὶ Νταλόνω (éblouir), ἀπὸ τὸ Ἐνταλόνω, ἤγουν Θαμβόνω, πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Τάλωσ, ὁ ἥλιος (κατὰ τὸν Ἡσύχιον), ἐπειθὴ οἱ ἀτενίζοντες μάλιστα τὸν ἥλιον θαμβόνονται, Ντηροῦμαι, ἀπὸ τὸ Ἐντηροῦμαι (se retenir, n'oser), Μπίθι (καὶ ὄχι Μπήθι) ἀπὸ τὸ Ἐμπίθιον, μισθὸν διδόμενον διὰ πίθους δανειζομένους εἰς προσωρινὴν χρῆσιν, Μπερδέω ἢ Μπερδένω (embarrasser, brouiller, compliquer) ἀπὸ τὸ Ἐμπεριδέω (καθὼς τὸ Δένω ἀπὸ τὸ Δέω καὶ τὸ Σβένω ἀπὸ τὸ Σβέω), Μπήγω (ficher, enfonce), ἀπὸ τὸ Ἐμπήγω, Μπατέκι ἀπὸ τὸ Ἐμβατίκιον, Μπαίνω ἀπὸ τὸ Ἐμβαίνω, Μπλαςρόνω ἀπὸ τὸ Ἐμπλαςρόνω, Μπλέκω (ἀμετάβατον) ἀπὸ τὸ Ἐμπλέκω (être impliqué, enveloppé), Μπορῶ ἀπὸ τὸ Ἐμπορῶ, Μπόλια (κάλυμμα τῆς κεφαλῆς γυναικείου) ἀπὸ τὸ Ἐμβολίς. Ἐμβολίδα ἔλεγον οἱ παλαιοὶ, τὴν περίθετον κόμην, τὴν ἄλλως λεγομένην Φενάκην (Γαλλ. Perruque). Ἴδε Ἡσύχιον εἰς τὴν (κακῶς ἐξηγηθεῖσαν) λέξιν Ἐμβολίδες. Μπόλι καὶ Μπολιάζω (τὸ λεγόμενον καὶ Φυλλιιάζω καὶ Ἐμφυλλίζω, καὶ Ἐγκεντρίζω), ἀπὸ τὸ Ἐμβόλιον (greffe) καὶ Ἐμβολιάζω (greffer). « Πάντα δὲ τὰ ἐμφυτευόμενα ἡμερα τοῖς » ἀγρίοις, ἐμβλήματα καλεῖται » λέγει ὁ Πολυδεύκης· καὶ « Ἐμβεβλημένα, τὰ ἐγκεκεντρισμένα, καὶ Ἐμβολάδας ἀπίους » ἔλεγον, κατὰ τὸν Σουΐθαν, τὰς ἐμβολιασμένας ἀπιδίας.

Τῆς ΕἰΣ. Εἰς ταύτην τὴν πρόθεσιν ἄλλαι σχεδὸν ἀφαιρέσεις δὲν εἶναι εἰς χρῆσιν, πλὴν ὅτε συντάσσεται μὲ ἄρθρα ἢ ἀντωνυμίας· οἷον Στὸν, Στὴν, Στὸ, Στούς, Στάς, Στά, Στούτον κ. τ. λ. Σεμέ, Σεκείνον κ. τ. λ. Ἀπὸ ὀνόματα εἶναι τὸ σύνθετον Σπολάτη (εἰς πολλὰ ἔτη), τὸ Σωκάρδιον (camisole), ἀπὸ τὸ Ἐσωκάρδιον, καὶ τὸ Σωτικὰ (entrailles), ἀπὸ τὸ Ἐσωτικά· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ τὸ Ἐσω εἶναι ἀπὸ τὴν Ἐς πρόθεσιν.

Εἶναι δύο ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγή εἶναι ἄπορος, τὸ Στριμόνω (fouler) καὶ τὸ Σπρώχνω (pousser). Τὸ πρῶτον (ἐπειδὴ λέγεται καὶ Ντριμόνω καὶ Ἐντριμόνω) πιθανὸν ὅτι σύγκειται ἀπὸ τὴν Εἰσπρόθεσιν καὶ τὸ Τριμόνω. Ἀλλὰ τί εἶναι τοῦτο τὸ Τριμόνω; Καθὼς ἀπὸ τοῦ Κάμνω τὸν ἄχρηστον παθητικὸν παρακείμενον Κέκαμαι ἐσχηματίσθη τὸ Καμόνω (Καμόω), πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ Τρίβω τὸν παρακείμενον Τέτριμμαί ἐσχημάτισεν ἡ χυδαία συνήθεια τὸ Τριμμόνω, (Τριμμώω) καὶ μὲ τὴν πρόθεσιν, Εἰστριμμόνω· διότι τρίβονται καὶ θλίβονται μάλιστα τὰ εἰστριμμόμενα. Μ' ὅλον τοῦτο εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἡσύχιον « Στρύμοξ (γρ. Στρύμωξ) ξύλον μεμηχα- » νημένον ἐν ταῖς ληναῖς (γρ. ληνοῖς) πρὸς τῆν τῶν σαφυλῶν ἔκθλιψιν. » Ἡ ἀναλογία μᾶς διδάσκει ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸν μέλλοντα Στρυμώξω, τοῦ ὁποῖου ὁ ἐνεστὼς εἶναι Στρυμώσσω, καθὼς ἀπὸ τὸ Πτώσσω, Πτώξω, ὁ Πτώξ, ἀπὸ τὸ Πτύσσω, Πτύξω, ἡ Πτύξ, ἀπὸ τὸ Γλαύσσω, Γλαύξω, ἡ Γλαύξ, ἀπὸ τὸ Αἴσσω, Αἴξω, ἡ Αἴξ, ἀπὸ τὸ Φρίσσω, Φρίξω, ἡ Φρίξ, ἀπὸ τὸ Εἰλίσσω, Εἰλίξω, ἡ Εἰλίξ, ἀπὸ τὸ Ἀνάσσω, Ἀνάξω, ὁ Ἀνάξ καὶ ἀπὸ τὸ Νύσσω, Νύξω, ἴσως ἡ Νύξ.

Περὶ δὲ τοῦ Σπρώχνω, ἴδε τὰς εἰς τὸ δευτέρον ποίημα (σελ. 515) σημειώσεις. Ἐπιστρέφω εἰς τὰς προθέσεις.

Τῆς ἘΚ καὶ ἘΞ. Δύο εἶδη μάλισα ῥημάτων ἐβαρβαρώθησαν εἰς τὴν σύνθεσιν ταύτης τῆς προθέσεως, τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ τὸ β, καὶ τὰ ἀπὸ τὸ γ. Ἀπὸ τὸ β εἶναι τὸ Βγάζω (ἀπὸ τὸ Ἐκβιάζω)· οἱ πρῶτοι χυδαῖσαι εἶπαν κατ' ἀραίρεσιν Ἐκβάζω. Μὲ τοῦ καιροῦ τὴν πρόοδον ἐσχημάτισαν ἄλλοι τὸ Κβάζω· ἀλλ', ἐπειδὴ τοῦτο ἐνομίσθη κακώφρων, εἶπαν Βγάζω. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ Βγαίνω (ἀπὸ τὸ Ἐκβαίνω) καὶ πολλάκις μὲ τὸ ἀρχικὸν τῆς προθέσεως, Ἐβγαίνω, ἢ Εὐγαίνω· ταῦτα συγχέονται εἰς χρόνους τινὰς ἐν μὲ τὸ ἄλλο, καὶ μὲ τὸ Βγάλλω ἢ Ἐβγάλλω (ἀπὸ τὸ Ἐκβάλλω)· οἷον Βγάξει φύλλα τὸ δένδρον (ἀπὸ τὸ Ἐκβιάζω), εἰς δὲ τὸν ἀόριστον Ἐβγαλε φύλλα τὸ δένδρον (ἀπὸ τὸ Ἐκβάλλω), καὶ εἰς τὸ ἀμετάβατον Ἐβγῆκαν τὰ φύλλα τοῦ δένδρου (ἀπὸ τὸ Ἐκβαίνω). Ἐβγα (sors), καὶ Ἐβγαλε (fais sortir), Ἐβγαλμα, Ἐβγαλτὸν ἢ Εὐγαλτὸν (éruption cutanée) ἀπὸ τὸ Ἐκβάλλω, καὶ, Ἐβγατὸν, ἢ καὶ Ἐκβατὸν (Δουκάγγ. σελ. 444) ἀπὸ τὸ Ἐκβαίνω. Οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ τὸ ὀνόμαζαν μεταφορικῶς Ἐξάνθημα (exanthème)· ὅθεν νοεῖται τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Ἐκβάσις, » πέρρας τινὸς ὑποθέσεως· ἢ ἐκβλάστησις. » Τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ τὰ γ

εἶναι τὸ Γδέρω ἢ Γδέρνω (écortcher) ἀπὸ τὸ Ἐκδέρω, καὶ τὸ Γδύνομαι (se déshabiller) ἀπὸ τὸ Ἐχδύομαι, ἢ Ἐχδύνομαι.

Ἐπαθεν ἢ ἘΞ εἰς πολλὰς λέξεις ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ ζοιχείου, οἷον Ἐαγοράζω, Ἐαγορεύω, Ἐακουσμένους, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, καὶ μάλιστα ὅσα φέρουν μὲ τὴν ἘΞ ἐνωμένην τὴν ἈΝΑ, οἷον Ἐαναγράφω, Ἐαναγεμίζω, Ἐαναγυρίζω, ἀντὶ τοῦ Ἐξαναγράφω κ. τ. λ. Σημείωσε οὖτο ταῦτα, τὸ Ἐάργου (à dessein), καὶ τὸ Ἐηπάζομαι (s'effrayer). Τὸ πρῶτον, τὸ σημαῖνον τὸ Ἐπίτηδες ἢ Ἐξεπίτηδες τῶν παλαιῶν, ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ Ἐξ ἔργου (καὶ ἐπιρρηματικῶς Ἐξέργου), τὸ μαρτυρεῖ καὶ τὸ ἐναντιόσημον Παρέργως, καὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ ταυτόσημον *Opera data*. Κερδαίνει λοιπὸν κομψὸν ἐπιρρήμα ἢ γλῶσσά μας τὸ Ἐξέργου, καὶ ὄχι Ἐξάργου. Ἐκ τούτου εἶναι τὸ Ἐεργάζομαι (ἀντὶ τοῦ Ἐξεργάζομαι), συνώνυμον τοῦ Πανουργέομαι, καὶ τὸ Ἐεργασία (ἀντὶ τοῦ Ἐξεργασίαι) συνώνυμον τοῦ Πανουργία. Ὁ Σομαυέρας ἐξαγεί τὸ πρῶτον *oprar con malitia*, ὁ *con mala intentione* (*agir à mauvais dessein*) καὶ τὸ δεύτερον, *Malitia*, ὁ *mala intentione*. Ὁ αὐτὸς ἀκόμη διεκρίνει τὸ ἔργον (*opera*, *attione*) ἀπὸ τὸ ἔργος (*cattiva intentione*). Καὶ ἐκ τούτου ἴσως διορθωθῆ καὶ τοῦ Ἡσύχιου τὸ « Ἐργάνη... ἐργασία, » ἐργατική, ΔΟΡΥ, τέχνησις, » ἐὰν βάλωμεν εἰς τόπον τοῦ ἀτόπου Δόρυ τὸ ΔΟΛΟΣ.

Τὸ Ἐηπάζομαι (ὡς τὸ γράφει ὁ Σομαυέρας) ἠπάτησε πολλοὺς, νομίζοντας καὶ τοῦτο τὸ ῥῆμα, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων, ὅσα ἔπαθαν κολούθωσιν τῆς ἘΞ προθέσεως. Ἡ ἀληθὴς ὀρθογραφία του εἶναι Ἐυσπάζομαι, ἑλληνικώτερον Ἐυσπῶμαι, ἀπὸ τὴν Ἀττικὴν πρόθεσιν ἘΥΝ καὶ τὸ ῥῆμα Σπάομαι, ἤγουν ἔλκομαι, σύρομαι ὀπίσω, πάθος συμβαῖνον εἰς τοὺς φοβουμένους ἢ ἐκκλησσομένους διὰ τι ἀπροσδόκητον. Ὁ ποιητὴς τῆς ἐπιγραφομένης Ἀπολλώνιος ὁ ἐν Τύρῳ ἱστορίας λέγει,

Ὁ δάσκαλος τῆς γιατρικῆς ἀνοιξε τὴν κασέλα,
Τὴν ὥραν ἐξυσπάστηκεν, ὡς εἶδε τὴν κοπέλα,

Ἐξυσπάσθηκε, ἀντὶ τοῦ Ἐυνεσπάσθη, ἤγουν ἐξεπλήθη εὐρίσκων εἰς τὴν κιβωτὸν τὴν κόρην. Ἄν δὲν ἀρχὴ τοῦ βαρβάρου ποιήματος

ἡ μαρτυρία, ἔχομεν ἀξιοπιστότερον μάρτυρα τὸν Ἀριστοτέλην, ὅς τις (Περὶ ζῶων ἰσθρ. IV, 4), λαλῶν περὶ τῶν ὄσρακοδέρμων λέγει· « Ἡ δὲ κεφαλὴ ἐξέρχεται πᾶσι τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ὅταν φοβηθῆ, » συσπᾶται πάλιν εἰς τὸ ἐντός. » Ὅθεν φαίνεται, ὅτι ἐδώκαμεν εἰς αὐτὸ τὸ πάθος (τὸν φόβον) ὄνομα ἐνός ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πάθους. Ἡ μετοχὴ, εἶναι Ξυσπασμένος (surpris, effrayé) διάφορος ἀπὸ τὸ, Ξεσπασμένος (arraché). Τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὸ Ξεσπάζω, Ἑλληνιστί, Ἐκσπάω (arracher).

Εἶναι καὶ ἄλλη μετοχὴ, λείπουσα ἀκόμη ἀπὸ τὰ κοινὰ Λεξικά, ἡ Ξεπαρμένος, ἤγουν Ἐξεπαρμένος (Ἑλλ. Ἐξεπηρμένος, enflé d'orgueil), ὅχι ἀπλῶς πᾶσαν ἔπαρσιν, ἀλλὰ τὴν προξενουμένην, καθὼς ἀπὸ τὸν φόβον, ἀπὸ ἀπροσδοκίτου εὐτυχίας, ὡς εἶναι ὁ Ξυσπασμὸς τῶν νεοπλούτων καὶ ταχυπλούτων, ἐκείνων μάλιστα περὶ τῶν ὁποίων λέγει ὁ ἀστείότατος κωμικὸς (Ἀριστοφάν. Ἰππ. 58-59),

Ὡ νῦν μὲν οὐδεὶς, αὖριον δ' ὑπέρμεγας·
Ὡ τῶν Ἀθηνῶν ταγὲ τῶν εὐθαιμόνων,

πλάττων τὸν ἄλλαντοπώλην (vendeur de boudins), μεταβαλόμενον ἐξαίφνης εἰς ῥήτορα καὶ δημαγωγὸν τῶν εὐθαιμόνων καὶ σοφῶν Ἀθηναίων. Τοιούτων ἄλλαντοπωλῶν ἐξεπαρμένων καὶ ξυσπασμένων παραδείγματα δὲν εἴληψαν ποτέ.

ΣΤΙΧ. 153, Καὶ τέως ὀκᾶπου ηὔρηκα, καὶ τορνεσάκιν κάπου.] ΔΡ.

Καὶ τέως ὀκᾶπου ηὔρηκα τὸ ταρτερόν τὸ λέγουν.

ὈΚᾶΠΟΥ. Κατωτέρω θέλομεν εὑρεῖν Ὀκᾶποιας (στίχ. 170), Ὀκᾶποσες (στίχ. 204), Ὀκᾶτι (στίχ. 223). Πιθανὸν ἔστι τὸ ἀρχικὸν ὄ εἶναι φθορὰ τοῦ Ὄς, τοῦ σημαίνοντος τὸ Ἴνα, ἢ τὸ σχεδὸν τῶν παλαιῶν (οἶον « Νῆες ὡς τρικλοσῆαι ») προσκολλημένον βαρβάρως μετὰ ὀνόματα σημαντικὰ ποιότητος ἢ ποσότητος, ὡς εἶναι τὸ Κᾶπιοι, Κᾶτι καὶ τὰ ὅμοια. Ὁ ποιητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ, τὸ προσκολλᾷ εἰς τὴν Διὰ πρόθεσιν·

Βάλη καλαῖς ἀρματωσαῖς ὈΓΙΑ ΝΑ σου βοηθήσου,

Διάλεγε ὈΓΙΑ τὴν ζῶην, καὶ ὈΓΙΑ τὴν ψυχὴν σου,

Καί πάλιν

Νά τόν κρατίξεις ἔδεπα ὍΓΙΑ ΝΑ με μαθάνη,

καθώς ἐσύντασσαν οἱ παλαιοὶ τὸ Ὄς με τὴν Ἐπί πρόθεσιν, οἷον Ὄς ἐπί πολὺ, Ὄς ἐπί πλεῖστον. Ὅτι τὸ ὄ τῶν ποιητῶν τούτων σημαίνει τὸ παλαιὸν Ὄς, φαίνεται ἀπ' ἄλλον ὀλιγώτερον βάρβαρον ποιητὴν, ὅς τις, εἰς τὴν ἐπιγραφομένην Ἱστορίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ ἐφύλαξεν ἀμετάβλητον, μεταχειριζόμενος πλεοναστικῶς εἰς σημασίαν τοῦ αἰτιολογικοῦ Ὄς ἢ Ὅπως, οἷον,

Ἄρματωθήτε δυνατὰ, σύρετε μὲ μανίαν,
ὌΣ ΓΙΑ ΝΑ μὴ γυρίσουσιν, ὄλ' εἰς Μακεδονίαν.

Ἐδῶ ἤρκει μόνον τὸ ΓΙΑ ΝΑ, ἤγουν Διὰ νά, τὸ ὅποιον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἴνα, (Ἴνα μὴ γυρίσωσι). Ἀλλ' ὁ ποιητὴς ὑπερεπλέονασεν ἀκόμη καὶ μὲ τὸ ὌΣ συνώνυμον τοῦ ἼΝΑ, καθὼς καὶ ὁ ἡμέτερος Πρόδρομος λέγει κατωτέρω (στίχ. 268), « ὌΣ ἼΝΑ... σαφηνίσω » διότι ἔλεγαν παλαιὰ καὶ Ἴνα ἐπιστρέψωσι, καὶ Ὄς (ἢ Ὅπως) ἐπιστρέψωσι, Ὄς σαφηνίσω καὶ Ἴνα σαφηνίσω.

ΤΟΡΝΕΣΑΚΙΝ.] ΔΓ, ΤΑΡΤΕΡΟΝ. Τορνεσάκιν, συγκομμένον ἀπὸ τὸ Τορνεσάκιον, ὑποκοριστικὸν τῆς λέξεως Τορνέσιον τὴν ὁποίαν ἔλαβαν ἀπὸ τὸ Tournois τῶν Γάλλων. Τὸ Τορνέσιον ἐσήμαινεν εἰς τοὺς Γραικορωμαίους μικρὸν μικρᾶς ἀξίας νόμισμα, ἴσως τῆς αὐτῆς καὶ τὸ Ταρτερὸν, τὸ ὅποιον εἶναι, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δουκάγγιος, κατ' ἀφαίρεσιν, ἀντὶ τοῦ Τεταρτηρὸν, ἤγουν μέρος τέταρτον βαρυτέρου νομίσματος, ὡς τῶν Ἰταλῶν τὸ ταυτόσημον quattrino.

ΣΤΙΧ. 154, ΣΟΥΒΑΪΝ.] Συγκοπὴ τοῦ Σουβλίον ὑποκοριστικοῦ τοῦ Σούβλα, τὸ ὅποιον εἶναι τῶν Λατίνων τὸ Subula, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 118), σημαῖνον εἰς ἐκείνους κυρίως, ὅ,τι σημαίνομεν ἡμεῖς διὰ τοῦ ὑποκοριστικοῦ Σουβλίον, ἤγουν τὸ ἐργαλεῖον (alêne) μὲ τὸ ὅποιον οἱ σκυτοτόμοι τρυποῦν τὰ δέρματα διὰ νά περάσωσι τὸ ράμμα. Τὸ δὲ πρωτότυπον, Σούβλα, σημαίνει εἰς ἡμᾶς τῶν παλαιῶν τὸν ὀβελὸν (broche), διὰ τοῦ ὁποίου ὀπτῶνται τὰ κρέατα.

ΤΖΑΓΓΑΡΗΝ.] Κατά συγκοπὴν τοῦ Τζαγγάριον. Ἴδε τὰ ἀνωτέρω περὶ τῆς λέξεως (σελ. 92-93) καὶ περὶ τῆς συγκοπῆς (σελ. 47), καὶ τὰ ἄλλοῦ (Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 353) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 155, ΚΑΛΙΓΙΑ. Ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Calceus (ἐὰν οἱ Ῥωμαῖοι δὲν τὸ ἔλαβαν μᾶλλον ἀπὸ τοὺς Σικελιώτας Ἕλληνας, ἐπειδὴ, κατὰ τὸν Πολυδεύκην, εὗρίσκετο ἡ λέξις εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τραγωδίας τοῦ Ταραντίνου Ῥινθωνος) ἐσχημάτισαν εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμὸν ἄλλοι ἄλλως τὴν λέξιν. Ὁ Πλούταρχος (Αἰμ. Παυλ. § 5, καὶ Πολιτικ. παραγγελμ. § 17 ἐμ. ἐκδ.) τὰ ὀνόμασεν ἀρσενικῶς Κάλτιοι· ἄλλοῦ (Περὶ εὐθυμ. § 1) τετρασυλλάβως, Καλτίκιοι. Ὁ Ἡσύχιος, δισυλλάβως, «Κάλτοι, ὑποδήματα κοῖλα, ἐν οἷς ἵππεύουσι.» Ὁ ποιητὴς μας Καλίγία, ἐκ τοῦ ὁποίου ἔχομεν καὶ ῥῆμα τὸ Καλιγόνω, καὶ χυδαιέστερον Καλιβόνω, ἤγουν καρφόνω πέταλα εἰς πόδας ἀλόγου (ferrer un cheval)· καὶ Καλήκία (B, 51).

ΠΛΗΡΙΣ. Κατὰ τὸ δευτέρον ἀντίγραφον, ΠΛΗΡΗΣ. Κατωτέρω (σίχ. 303) ΠΛΗΡΙΣ, ὅπου ἴδε τὰς σημειώσεις. Χυδαῖσμός τῶν Γραικορωμαίων ἀντὶ τοῦ Πλήρες, καὶ τοῦτο ἐπιρρήματικῶς ἢ συνεκδοχικῶς (κατὰ τὸ πλήρες).

ΣΤΙΧ. 156, ΠΕΡΙΣΟΥΦΡΟΣΩ.] Ἦγουν περιμαζεύσω, συνενώσω τὰ διηρημένα καὶ σχισμένα. Τὸ δὲ ἀπλοῦν Σουφρόνω ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 346), ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Συνοφρούω, κυρίως, συστέλλω τὰ ὀφρύδια (froncer les sourcils), ὡς κάμνουσι οἱ συλλογιζόμενοι τι πολλῆς φροντίδος ἄξιον, ἢ σκυθρωπάζοντες. Εἰς ἡμᾶς τὸ Σουφρόνω ἔλαβε σημασίαν μεταφορικὴν, τοῦ συνάγω τι εἰς πολλὰς δίπλας, οἷον Σουφρόνω χιτῶνα (froncer une chemise).

ΣΤΙΧ. 157, ΣΟΥΒΛΕΑΝ.] Παράγωγον τοῦ Σούβλα (περὶ τοῦ ὁποίου ἀνωτέρ. σελ. 168). Σήμερον γράφεται καὶ προφέρεται Σουβλία, ὡς ἐτρέψαμεν ὅλα σχεδὸν τὰ διὰ τοῦ εᾶ εἰς τὴν διὰ τοῦ ιᾶ κατάληξιν (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 154)· ἔτι δὲ καὶ τὰ διὰ τοῦ αῖα, οἷον Γριά, Παλαιά, ἀντὶ τοῦ Γραῖα, Παλαιά.

ΔΙΕΒΗΝ. Σημείωσε ἐδῶ πάλιν ὡς ἀνωτέρω (σελ. 51) καὶ πολλάκις εἰς τὸ ἐξῆς τὴν βάρβαρον προσθήκην τοῦ ν̄, εἰς τὰ τρίτα ἐνικά πρόσωπα τῶν παρωχημένων χρόνων, ἡ ὁποία τὰ συγγέει μὲ τὰ πρῶτα. Παρομοίαι τὶς προσθήκη τοῦ ν̄ εἶχε χώραν καὶ εἰς τῶν παλαιῶν τοὺς ἐνικούς παρωχημένους, σπανίως ὅμως καὶ εἰς τὰ συνηρημένα μὲνα ῥήματα. Τοιοῦτον εἶναι τὸ Ἡσκειν εἰς τὸν Ὀμηρον (Ἰλιαδ. γ'. 388), ἀντὶ

τοῦ Ἡσκει, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἀλλὰ τοῦτο εἶχε καὶ λόγον· ἐπειδὴ τὸ διαλυμένον Ἡσκεε ἐδέχετο πολλάκις καὶ τὸ ἐφελκυστικὸν ὦ Ἡσκεεν, δὲν ἦτον ἀνακόλουθον νὰ φυλαχθῇ καὶ εἰς τὸ συνηρημένον Ἡσκεεν. Πολὺ ἀλογωτέρα ἦτον εἰς τοὺς παλαιούς ἢ σταθερὰ συνήθεια νὰ ταυτίζωσι τὰ πρῶτα πρόσωπα ἐνικὰ μὲ τὰ τρίτα πληθυντικά εἰς τοὺς παρατατικούς καὶ δευτέρους ἀρίστους τῶν ῥημάτων, πλὴν τῶν εἰς μί, οἶον, Ἐλεγον ἐγὼ, καὶ Ἐλεγον ἐκεῖνοι. Τοιαύτη σήμερον εἶναι εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἢ σύγχυσις τοῦ πρώτου καὶ τρίτου ἐνικοῦ προσώπου εἰς τοὺς παρατατικούς, οἶον *temeva*, Ἐφοβούμην καὶ Ἐφοβεῖτο.

ΣΤΙΧ. 158, Καὶ πρίσμαν ἐκ τοῦ κρούσματος γέγονεν τῇ χειρὶ μου.] ΔΓ (πολὺ βωμολοχικωτέρα),

Καὶ ὡς τύμπανον ἐγένετο καλλίστου τυμπανάρη.

ΠΡΙΣΜΑΝ. Ἐσημειώθη ἀνωτέρω ἢ βάρβαρος ἐφελκυσίς τοῦ ὦ, ἀντὶ τοῦ Πρίσμα (Ἑλλ. Ἡρῆσμα *enflure*).

ΓΕΓΟΝΕΝ. Οὔτε Γέγονεν, ὡς τὸ πρῶτον, οὔτ' Ἐγένετο, ὡς τὸ δευτέρον ἀντίγραφον, λέγομεν σήμερον, ἀλλ' Ἐγένε.

ΤΥΜΜΙΑΝΑΡΗ. Γενική τοῦ Τυμπανάρης ἀπὸ τὸ Τυμπανάρης, κατὰ συγκοπὴν τοῦ Τυμπανάρης.

ΣΤΙΧ. 159, Καὶ ὀλόκληρον διεβίβασα μῆναν εἰς τὸ κρεβάτιν.] ΔΓ,

Καὶ ὀλόκληρον διεβίβασα μῆναν εἰς τὸν ξενῶνα.

Σημείωσε τὸν διάφορον σχηματισμὸν τοῦ Ἐδιέβασα, καὶ τοῦ Διεβίβασα. Σημαίνουσι καὶ τὰ δύο (ὡς καὶ τὸ ἀντ' αὐτῶν πλέον σύνηδες σήμερον Ἐπέρασα) τὸ Διέτριψα, ἢ Ἐμεινα.

ΣΤΙΧ. 161, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΑΡΙΟΥΣ.] Χειροτεχνάριος (*manouvrier*), καὶ κατὰ συγκοπὴν (τὴν ἑποίαν διὰ τὸ μέτρον δὲν ἐμμεταχειρίσθη ἁπορητῆς) Χειροτεχνάριος, ὄνομα παράγωγον καὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τοῦ παλαιοῦ, Χειροτέχνης, σημαίνει τὸν ἐργαζόμενον μετὰς χεῖρας, τὸν ἀσχολούμενον εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς ὀνομαζομένας μηχανικὰς τέχνας. Ὁ Θουκυδίδης, λέγων (VII, 27) « Ἄνδραπόδων » πλέον ἢ δύο μυριάδες ἠντομολήκεσαν, καὶ τούτων πολὺ μέρος χειροτέχνηται, » νοεῖ τοὺς Χειροτεχνάριους τοῦ Πτωχοπροδρόμου.

Ὅπου δὲ, παραβάλλων τοὺς Συρακουσίους μετὰ τοὺς Ἀθηναίους, λέγει (VI, 72), « Τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρία, ιδιώτας ὡς εἰπεῖν » ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΑΣ, ἀνταγωνισαμένους » δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι ἡ διόφορος γραφή ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΑΙΣ πρέπει νὰ προκριθῇ, ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς παραβάλλει τὴν εἰς τὰ ναυτικά πείραν τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Συρακουσίους, ὡς τὴν πείραν ὁποιοῦδήποτε ἄλλου τεχνίτου, πρὸς τὴν ἀπειρίαν ιδιώτου τῆς τέχνης.

ΣΤΙΧ. 162, ΚΑΠΟΥΛΙΚΗΝ.] Ἐλλειπτικῶς τοῦ Τέχνην, ἀπὸ τὸ Καπούλα, ἢ Καπούλιον. Τοῦτο δὲ ἀπὸ τῶν Λατίνων τὸ Scapulae (Ἰμυπλάται). Ὅθεν ὠνόμαζαν Ὀπισωκάπουλα, τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ σώτου τῶν ἀλόγων, τὸ σήμερον λεγόμενον, Ἐξωκάπουλα, καὶ τὸν ἀνωτέρω (σελ. 43) σημειωθέντα Καπούλοδέτην. Εἶναι λοιπὸν ἡ Καπουλικὴ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ βασταγαρίου, τοῦ τουρκικώτερον ὀνομαζομένου Χαμάλη, τὸν ὁποῖον οἱ Γραικορωμαῖοι καὶ Νωτάριον ὠνόμαζαν, κατὰ τὰ Γλωσσάρια· « Νωτάριος, ὁ βαρυβαστάκτης· Νοτάριος δὲ, ὁ γραφεὺς. »

ΣΤΙΧ. 163, Καὶ συκωτῆς νὰ σύκονα κ. τ. λ.] Γράφε, Σηκωτῆς καὶ Σήκονα. Καὶ ἴδε τὴν ἐξηγήσιν τῶν λέξεων κατωτέρω (στιχ. 281), καὶ εἰς τὰ σημειωθέντα εἰς τὸν Ἰσοκράτην (τόμ. β', σελ. 37).

ΜΕΡΑΝ.] Ἦγουν Ἡμέραν, κατὰ ἀφίρουν, (μέχρι τῆς σήμερον εἰς χρῆσιν) τῆς πρώτης συλλαβῆς. (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 103-104).

ΣΤΙΧ. 164, ΒΡΑΔΥΝ.] Προσθήκη βάρβαρος τοῦ ν̄ εἰς τὰ λήγοντα εἰς ὀ οὐδέτερα. Ἀφοῦ μίαν φοράν ἐσύγκοψαν τὰ εἰς ἰῶν εἰς τὸ ἠ, Τυρίν, Ψωμίον κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ Τυρίον, Ψωμίον, ἐνόμισαν οἱ χυδαῖοι ὅτι τὸ ν̄ ἦτον ἀναγκαῖον εἰς ὅλα τὰ οὐδέτερα· ὅθεν εἶπαν καὶ Βραδύν, καὶ Ταχύν, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως, ἀκόμη δὲ καὶ Γράμμαν καὶ Πράγμαν. Τὸ Βραδύν εἶναι κατ' ἔλλειψιν τοῦ Μέρους ἡμέρας, τὸ ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἐξέφραζαν διὰ τὸ, Ὅψε τῆς ἡμέρας, λέγοντες καὶ Ὀψίζω ἢ Ὀψίζομαι, ὅ, τι λέγομεν ἡμεῖς σήμερον Βραδειάζομαι, ἀπὸ τὸ Βραδεῖα (ὡς ἀπὸ τὸ Ἄδεια τὸ Ἄδειάζω καὶ ἀπὸ τὸ Χρεῖα τὸ Χρειάζομαι). Τοῦ Βραδὺ παραδείγματα δὲν εὐρίσκονται πλὴν εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν, οἷον (Διογ. Λαερτ. II, 159), « Προηρίστα μετὰ θναῖν » ἢ τριῶν, ἕως βραδέως ἦν τῆς ἡμέρας, » ἦγουν Ἐωσοῦ ἐβραδεῖαζε.

ΚΟΜΜΑΤΟΥΚΛΑΣ. Βάρβαρος ἐπίτασις τοῦ Κομμάτιον. Κομματούκλα (grand morceau, καὶ λεξιμώτερον, κατὰ τοὺς Ἰταλοὺς, pezzaccio) μέγα κομμάτιον.

ΣΤΙΧ. 165, ΜΠΟΤΟΠΟΥΛΟΝ.] Ἄλλη ἀφαίρεσις τοῦ ἀρχικοῦ στοιχείου ἀντὶ τοῦ Ἐμποτόπουλον, ὡς τὸ γράφει εἰς τὸ ἐξῆς (στίχ. 195), σύνθετον ἀπὸ τὸ Ἐμπότης (pot à boire) καὶ τὸ Πῶλος, καὶ ἰσοδύναμον μὲ τὸ ὑποκοριστικὸν, Ἐμπότιον. (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλούταρχ. Μέρ. Α, σελ. 419 σημ.). Τὸ Πῶλος (Λατιν. Pullus) ἐσήμαινε παλαιὰ τὸ νέον γέννημα τῶν κτηνῶν, οἴου ἵππων, ὄνων, καὶ τῶν τοιούτων, καθὼς καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ ὑποκοριστικὸν, Πωλάριον, Πουλάριον, Πουλάρειν (roulain) ἐφύλαξε τὴν αὐτὴν σημασίαν. Εἰς τὴν σύνθεσιν ὁμοῦ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Τέκνον λογιχοῦ ζώου, μεταφορικῶς ἀπὸ τοὺς πῶλους, ἤγουν τὰ γεννήματα τῶν ζώων. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὀνομάζομεν Νικολόπωλον τὸν υἱὸν τοῦ Νικολάου, Παπαδόπωλον, τὸν υἱὸν τοῦ Παπαῦ (ἤγουν τοῦ ἱερέως), καὶ Ἀρχοντόπωλα, τὰ τέκνα τῶν ἀρχόντων, ὡς λέγομεν καὶ Ἀρχουδόπωλα (oursons) τὰ γεννήματα τῆς ἄρκτου, Τουρκόπωλα, τὰ γεννήματα τῶν Τούρκων, καὶ Πετεινόπωλα ἢ Ὄρνιθόπωλα (poulets), τὰ γεννήματα τοῦ πετεινοῦ καὶ τῆς ὄρνιθος. Ἡ αὐτὴ μεταφορὰ εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς παλαιούς. Τὸ «Κακῆς γυναικὸς» πῶλον» τοῦ Εὐριπίδου (Ἄνδρομ. 622) ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Κακῆς γυναικὸς θυγατέρα. Καὶ ἐπειδὴ τὰ τέκνα πρὸς τοὺς γονεῖς ἀναλογοῦν, ὡς τὰ μικρὰ πρὸς τὰ μεγάλα, ἐκ τούτου τὸ Πῶλος εἰς τὰ σύνθετα σημαίνει καὶ ἀπλοῦν ὑποκορισμὸν. Ὅθεν Ἐμποτόπουλον ἰσοδυναμεῖ, ὡς εἶπα, μὲ τὸ Ἐμπότιον, ἤγουν μικρὸν Ἐμπότην, καθὼς καὶ τὸ ἐυθέτερον Παπαδόπωλον, πρὸς τὸ Τέκνον Παπαῦ, δύναται ἀκόμη νὰ σημάνη καὶ Παπαῦν πυγμαῖον τὸ σῶμα, ἢ τοὺς χρόνους πολλὰ νέον.

Ἄλλο ὑποκοριστικὸν ἀρχαῖον τοῦ Πῶλος εἶναι τὸ Πωλίον, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Πωλάριον ἢ Πουλάρειον· ἔπειτα ἐδόθη καὶ εἰς τῶν πτερωτῶν ζώων τὰ νέα γεννήματα, (Ἑλλ. νεόττια) τὰ ὁποῖα ἔτι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους τοῦ Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ὠνόμαζαν Πωλία (poussins) (Ἴδε Γεωπονικ. βιβλ. ΙΔ', ἡ, 3). Καὶ τέλος ἐκατήντησε νὰ σημαίη γενικῶς τὰ πτηνὰ, ἤγουν τὰ Πωλία ἢ Πουλία (oiseaux), ὡς τὰ ὀνομάζομεν σήμερον.

ΚΡΑΣΙΤΖΙΝ. Ἦγουν Κρασίτζιον· τοῦ βαρβάρου Κρασίον (σελ. 72) βαρβαρώτερος ὑποκορισμὸς, ὡς νὰ ἦτον ἀπὸ τὸ Κρασίσκιον, καθὼς τὸ Κορίτζιν ἀπὸ τὸ Καρίσκιον.

ΣΤΙΧ. 166, Ἄν ἔμαθα τὴν ῥαυτικὴν κ. τ. λ.] ΔΓ (Ἑλληνικώτερον, ἢ μᾶλλον μακαρονικώτερον), Ἐάν ἔμαθον τὴν ῥαπτικὴν κ. τ. λ.

ΣΤΙΧ. 167, Μέναν βελόνιν τορνεσιού, καὶ ῥάμματα σταμένου.] ΔΓ,

Μετὰ βελόνης ταρτεροῦ, καὶ ῥάμματος σταμένου.

ΣΤΑΜΕΝΟΥ. Στάμενον, εἰς τοὺς Γραικορωμαίους ἐσήμαινε εἶδος μικροῦ νομίσματος, καὶ Στάμενα, πληθυντικῶς καὶ περιεκτικῶς, πᾶν εἶδος νομίσματος. Ἡ παραγωγή του εἶναι Ἰσάμενον, μετοχὴ παθητικὴ τοῦ ῥήματος Ἰσημι (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 83). Ἀπὸ τὸ αὐτὸ ῥῆμα εἶναι καὶ τῶν παλαιῶν ὁ Στατήρ, εἶδος νομίσματος καὶ αὐτός. Τὸ Τορνέσιον καὶ τὸ Ταρτηρόν ἐξηγήθησαν πρότερον (σελ. 168).

ΒΕΛΟΝΗΣ. Τὸ ὑποκοριστικὸν τούτου εἶναι τὸ φερόμενον εἰς τὸ πρῶτον ἀντίγραφον, Βελόνιν, ἤγουν Βελόνιον. Βελόνην τὴν ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ· μάρτυς τὸ ἠθικώτατον τοῦτο τοῦ Μενάνδρου παράγωγευμα (Παρά Κλημ. Ἀλεξάνδρ. Στρωμ. V, σελ. 606),

Μηδὲ βελόνης, ὧ φίλτατε,
Ἐπιθυμήσης ποτ' ἀλλοτρίας· ὁ γὰρ Θεὸς
Ἔργοις δικαίοις ἡδεταί κ. τ. λ.

ῬΑΜΜΑΤΟΣ. Ῥάμμα καὶ σήμερον ὀνομάζομεν συνωνύμως τὴν Κλωστήν (fil). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν μεταχειρίζεται τὸ Ῥάμμα ὁ Ἱπποκράτης (Κατ' Ἱητρ. IV, σελ. 618).

ΣΤΙΧ. 168, Καὶ ψαλιδόπουλον μικρὸν, νά μουν καὶ γὼ τεχνίτης.] ΔΓ,

Καὶ ψαλιδόπουλον καλὸν, νά μουν οἰκοδεσπότης.

ΣΤΙΧ. 169, Ἄν γὰρ οὐκ ἐγυρεύετο Ῥάφθης ποτέ στον κόσμον.] ΔΓ, Ῥάψιμον εἰς τόν.

ΣΤΙΧ. 170, Ὀκάποιας γειτόνισας ρούχον νά παρελύθη.] ΔΓ,

Ὀκάποιας καὶν γειτόνισσας ρούχον ἐπαρελύθη.

ὈΚΑΠΟΙΑΣ. Σημαίνει τὸ Τινὸς τῶν παλαιῶν. Περὶ τῆς βχρβάρου

προσθήκης τῆς πρώτης συλλαβῆς, ἴδε τὰ ἀνωτέρω σημειωμένα (σελ. 167-168). Σήμερον δὲ λέγομεν **Κάποιος**, **Κάποια**, **Κάποιον** συνθέτως ἀπὸ τὸ **Κᾶν** καὶ **Ποῖος**. Τὸ **Κᾶν** ἀπέβαλε τὸ **ν** καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ **Κάτι** (ἤγουν **Κᾶντι**), τὸ ἔτρεψε δὲ εἰς τὸ **μ** εἰς τὸ **Καμπόσος**, καὶ **Καμμία**.

ΓΕΙΤΟΝΙΣΣΑΣ. Ὡς λέγεται ἀκόμη καὶ σήμερον. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον **Γεΐταινα**, ἀπὸ τὸ **Γεΐταν**, ὡς **Τέκταινα** ἀπὸ τὸ **Τέκτων**, καὶ **Λάκταινα** ἀπὸ τὸ **Λάκων**. Ἡμεῖς τὸ ἐσχηματίσαμεν **Γεϊτόνιασσα** ἢ μᾶλλον **Γεϊτόνησσα**, κατὰ τὸ **Πρόφρων**, **Πρόφρασσα**.

ΡΟΥΧΟΝ. Ἐνδύμα ἢ Φόρεμα. Κατὰ τὸν **Μενάγιον**, οἱ **Γραικω-ρωμαῖοι** ἔλαβαν τὴν λέξιν ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος **Λατινισμοῦ** τὸ **Roccus**, εἶδος ἐνδύματος (ἐκ τοῦ ὁποίου τῶν **Ἰταλῶν** τὸ **Rocchetto**, καὶ τῶν **Γάλλων** τὸ **Rochet**)· οἱ δὲ **βαρβαρωθέντες** **Λατίνοι** ἀπὸ τῶν **Γερμανῶν** τὸ **Rock**, τοῦ ὁποίου ὑποκοριστικὸν εἶναι τὸ **Röckchen**. Ἄλλοι ἐνόμισαν, ὅτι εἶναι ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ **Ράκος**. Καὶ τῶντι εὐρίσκομεν εἰς τὸν **Ἡσύχιον**, « **Ράκη**... ἱμάτια » καὶ « **Ρακεάζει**, ἱμάτια » **ξηραίνει**. » Ὅθεν καὶ ἂν παράγεται, ἡ λέξις εὐρίσκεται εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς γλώσσας τοῦ βορειοτέρου μέρους τῆς **Εὐρώπης**, ὡς τὸ ἐσημείωσεν ὁ **Γερμανὸς Ἐτυμολόγος**.

ΣΤΙΧ. 171, **Καὶ παρευθὺς νὰ μέκραξεν Μάστορι, καὶ τεχνίτη.**] **ΔΓ**,

Καὶ παρευθὺς νὰ μ' ἐκραξαν, δεῦρο τεχνίτα δεῦρο.

ΜΑΣΤΟΡΙ. Ἀπὸ τὸ **Magister** τῶν **Λατίνων** ἐπλασαν οἱ **Γραικω-ρωμαῖοι** τὸ **Μαγίςωρ**, ὄνομα ἀξιώματος τῆς **Αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς**, περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὸν **Δουκάγγιον** (σελ. 843). Τὸ ἐπρόφερν καὶ **Μάγισρος**, καὶ **Μαῖςωρ** (κατὰ τὸν τύπον τοῦ **Ἰταλικοῦ Maestro**, τοῦ **Γαλλικοῦ Maître**, τοῦ **Γερμανικοῦ Meister**), ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ἔπειτα τὸ **Μάστορις** ἢ **Μάστορης**, σημαῖνον εἰς ἡμᾶς τὸν ἐπιστάτην τέχνης τινὸς ἢ ἐπαγγέλματος, ἔχοντα ὑπουργοὺς τῆς τέχνης ἄλλους. Ἐκ τούτου ὁ **Πρωτομαγίςωρ**, καὶ κοινότερον **Πρωτομάστορης**, ὁ προεσὼς συστήματος τινὸς τεχνιτῶν. Ὁ **Ἀδελούγγης** νομίζει ὅτι τῶν **Λατίνων** τὸ **Magister** παράγεται ἀπὸ τὸ **Γερμανικὸν Meister**. Πιθανωτέρα με φαίνεται ἡ κατὰ τὸν **Οὔοσιον** παραγωγή ἀπὸ τὸ **Ἑλληνι-**

κόν Μέγιστος, ὡς ὠνόμασαν καὶ Magistratus τοὺς Μεγιστᾶνας, τοὺς ἀπὸ τοὺς Πολοῦς λεγομένους Magnats.

ΣΤΙΧ. 172, Νά, κέντησε τὸ ροῦχό μου καὶ περιμάζωσέ το.] ΔΓ,

Νά, κέντησε τὸ ροῦχόν μου, ἔπαρε τὸ ραπτικόν σου.

ΝΑ, ΚΕΝΤΗΣΕ. Τὸ Νά, ἴδαμεν (σελ. 103) ὅτι εἶναι μόνον δεικτικόν, σηματικόν τοῦ παλαιοῦ Ἰδοῦ. Τὸ Κεντῶ ἐδῶ σημαίνει καταχρηστικῶς τὸ ἀπλῶς Ῥάπτω· εἰς ἡμᾶς δὲ σήμερον ἐρμηνεύει κυρίως μὲν τὸ *riquer* τῶν Γάλλων, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ *broder*.

ΠΕΡΙΜΑΖΩΣΕ. Σήμερον λέγομεν, Περιμάζωξε, διὰ τοῦ ξ, καὶ Περιμάζευσε, διὰ διφθόγγου καὶ σ. Τὸ ἀπλοῦν εἶναι Μαζεύω καὶ Μαζόνω, ἀπὸ τὸ Μαζῶ (ἄχρηστον Ἑλληνικὴν λέξιν), ὡς ἀπὸ τὸ Χρυσόω, τὸ Χρυσόνω. Ὅθεν εἰς τὸν μέλλοντα καὶ εἰς τὸν ἀόριστον τούτων οἰκειότερον εἶναι τὸ σ, παρὰ τὸ ξ. Τὸ Μάζωξε ὡς καὶ ὁ παθητικὸς ἀόριστος, Ἐμαζώχθησαν, ὑποθέτει ἐνεσῶτα ἄχρηστον Μαζώσω. Τὸ ῥηματικόν σήμερον προφέρεται, Μάζευσις (*amas, assemblage*)· καὶ Μάζωξις. Τὸ Μαζόνω κυρίως πρέπει νὰ σημαίη Μάζαν ποιῶ, εἰς μάζαν μεταβάλλω, ἡγούσιν συναθροίζω εἰς βῶλον ἓνα πολλὰ χωρισμένα καὶ διεσπαρμένα. Κατὰ μεταφορὰν δὲ καὶ τὸ ἀπλῶς συνάγω εἰς τόπον ἓνα τὰ εἰς διαφόρους σκορπισμένα, ὡς εἶναι τὸ, τὸ Τοὺς ἐμάζωξεν ἔλους εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅθεν καὶ Μάζωξις, ἢ σύναξις ἢ συνέλευσις (*Assemblée*). Τὸ Περιμαζόνω τοῦ Πτωχοπροδρόμου σημαίνει τὸ ἐνόνω τὰ σχισμένα.

Ὅτι τὸ Μαζόνω ἢ Μαζεύω εἶναι ἀπὸ τὸ Μάζα τὸ σημαῖνον εἰς τοὺς παλαιούς ζύμην ἀλεύρου κριθίνου, τὸ μαρτυρεῖ ἢ ἀπὸ τοῦτο σχηματισθεῖσα Λατινικὴ λέξις *Massa* (Ἰταλ. *Massa*, Γαλλ. *Masse*) ὅθεν τῶν Ἰταλῶν τὸ *Annimassare* καὶ τῶν Γάλλων τὸ *Amasser*, σημαίνοντα καὶ τὰ δύο τὸ Μαζόνω.

Ἐκ τούτου καὶ ἐπιρῥήμα Μαζῆ, τὸ ὁποῖον ὁ Σομαυέρας γράφει Μαζί, ὃ δὲ Δουκάγγιος, Μάζη καὶ Μάζι. Τὸ ἐτυμολογοῦν (Δουκαγγ. σελ. 850) ἀπὸ τὸ Ἄμασύν (Μαζύ). Πιθανὸν ὅμως ὅτι εἶναι Μάζη (ἔπειτα Μαζῆ), ἐπιρῥηματικὴ δοτικὴ τοῦ Μάζα, ὡς εἶναι τὸ Κομιδῆ, Σπουδῆ, Σχολῆ, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. Παραδείγματός χάριν, ἢ φράσις αὕτη, «Ἰπῆγαν ὅλοι μαζῆ,» σημαίνει τὸ Ὅλοι ἐνωμένοι, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν ἐναντίαν φράσιν, «Ἰπῆγαν καθένας

« χωριστά. » Παρόλιγον ἐλησμόνησα νὰ προσθέσω, ὅτι καὶ εἰς τὸ Ποίημα ἐπιγραφόμενον Ἀπολλώνιος ὁ ἐν Τύρω, τὸ ἐπίρρημα τοῦτο γράφεται σχεδὸν πάντοτε Μαζῆ.

ΣΤΙΧ. 173, ΠΑΡΑΔΥΜΑΝ. Βάρβαρος προσθήκη τοῦ ν̄, περὶ τῆς ὁποίας ἐλάλησα ἀνωτέρω (σελ. 171).

ΡΑΨΙΜΟΝ. Ἡ ΔΓ, Ῥαπτικόν, εἶναι λογικώτερα, σημαίνουσα τὸν μισθὸν τοῦ ῥάπτου, ὡς λέγομεν καὶ Λουτρικόν τὸν μισθὸν τοῦ Λουτράρου, καὶ Πλυρικόν τὸν μισθὸν τοῦ Πλύσου· καὶ τὰ ὅμοια. Τὸ Ῥάψιμον εἰς ἡμᾶς εἶναι συνώνυμον τοῦ Ῥάψις, ἤγουν σημαίνει αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν τοῦ Ῥάπτειν, καθὼς καὶ πολλά ἄλλα ὁμοιοκατάληκτα εἰς ἡμῶν, ἑτερόκλητα, οἷον Βλέψιμον, Τρέξιμον, Πέσιμον κ. τ. λ. ἐπειδὴ ἔχουν γενικὴν περιττοσύλλαβον, Βλεψίματος, Τρεξίματος, Πεσίματος. Εἰς τοὺς παλαιούς τραγικούς εὐρίσκεται τὸ Πεσήματος· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι μὲν ἡ, ἀπὸ τὸ Πέσημα (συνώνυμον τοῦ Πτώμα) παράγωγον τοῦ Πεπέσημαι ἀχρήστου ἀπὸ μέλλοντα χρῆσιν περισπώμενον τὸν Πεσοῦμαι. Τοιοῦτον τι εἶναι καὶ τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Βλέπημα.

ΣΤΙΧ. 174, ἩΜΟΥΝ.] Ἀντὶ τοῦ ἤμην (Ἰδ. ἀνωτέρω σελ. 55).

ΠΑΡΑΖΥΜΩΤΗΣ. Ὑπηρέτης τοῦ ζυμωτοῦ (Γαλλ. mitron), τοῦ κοινῶς λεγομένου φουρνάρου.

ΜΑΓΚΙΠΟΥ. Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὸν ἀρτοποιὸν (boulangier) ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Manceps, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν παρακμάζοντα λατινισμὸν ἐσήμαινε καὶ τὸν φουρνάριον. « Μάγκιψ ὁ τεχνίτης τοῦ δημῶδους ἄρτου. » Γλ. Πιθανὸν ὅτι ἡ σημασία ἔλαβεν ἀφορμὴν ἐκ τῆς παλαιᾶς σημασίας τοῦ Manceps, τὸ ὁποῖον σιμὰ τῶν ἄλλων, ἐσήμαινε καὶ τὸν συνάγοντα τὰ σιτάρια ἢ ἄλευρα, διὰ νὰ τὰ πωλῆ ἀκριβώτερα (accapareur, ἢ monopoleur).

ΣΤΙΧ. 175, ΠΡΟΦΟΥΡΝΙΑ.] Ἦγουν τὰ πρῶτα ὀπτώμενα εἰς τὸν φοῦρνον, καὶ πρῶτα συρόμενα ἔξω. Εἶναι καὶ ὁ Φοῦρνος τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ λέξις, ἀπὸ τῶν Λατίνων τὸ Furnus· ἀρχαιοτέρα ὁμῶς τῶν Γραικορωμαίων, ἐπειδὴ εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἀθηναῖον (III, σελ. 113), ὅστις ἤκμασεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τρίτης ἑκατονταετηρίδος. Ἀπὸ τὸ Φοῦρνος ἐσχηματίσαμεν καὶ ῥῆμα Φουρνίζω, ἤγουν βάλω εἰς τὸν φοῦρνον, καὶ ῥηματικὸν ὄνομα τὸ Φουρνισὸς, ὡς ὅταν λέγωμεν, Κρέας φουρνιστὸν, τὸ ὀπτημένον εἰς φοῦρνον, καὶ, Σῦκα φουρνιστά, τὰ φρυγόμενα εἰς αὐτόν. Ἀπὸ τὸ ἔθος τοῦτο τῶν φουρνιστῶν ἴσως ἐξηγηθῆ πιθανώτερον

ὁ Ἀριστοφάνης, ὅπου φέρει τὴν γυναῖκα τοῦ Χρεμύλου λέγουσαν πρὸς τὸν δούλον Καρίωνα (Πλουτ. 764),

Νῆ τὴν Ἐκάτην, κᾶγωγ' ἀναδῆσαι βούλομαι
Εὐαγγελιά σ' ἐν κριβανωτῶν ὄρμαθῶ.

Ἡ ἐξήγησις τῶν σχολιασῶν « ἄρτων δέσμη ἐν κριβάνῳ ὠπτημένων » εἶναι παράξενος. Δὲν ὀρμαθιάζονται τὰ ψωμιά, ὡς τὰ σῦκα, « ἰσχά- » δων ὀρμαθῆς » (Ἀριστοφ. Λυσ. 647)· καὶ ὁ εἰς τὸν Κριβανον (εἶδος φούρνου διάφορον ἀπὸ τὸν ἵπνον) ὀπτώμενος ἄρτος ἐλέγετο συχνότερα Κριβανίτης, παρὰ Κριβανωτός. Ὁ Κωμικὸς νοεῖ, ἂν δὲν λανθάνωμαι, τοῦτο, Μὰ τὴν Ἐκάτην, κ' ἐγὼ θέλω νὰ σέ ἔσφρανώσω μὲ ὀρμαθιὰν σύκων φουρνισῶν, διὰ τὴν ὁποίαν μ' ἔφερες καλὴν ἀγγελίαν. Ἐπειδὴ τὸ Κριβανίτης ἐλαμβάνετο ἐλλειπτικῶς τοῦ ἄρτος, ὡς μαρτυρεῖ τοῦ αὐτοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχαρν. 1123) τὸ,

Καὶ τῆς ἐμῆς τοὺς κριβανίτας ἔκφερε,

ἴσως, ὅταν ἡ ἔλλειψις ἦτον ἰσχάς, ἔλεγαν εἰς διάκρισιν, ὄχι Κριβανίτες, ἀλλὰ, Κριβανωτὴ, ἢ Κριβανωτὸν (ἐννοοῦντες Σῦκον). Ὅπως ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ὁ λόγος ἐδῶ εἶναι περὶ ὀρμαθιᾶς σύκων φουρνισῶν, καὶ ὄχι ἄρτων. Τὰ φουρνισᾶ ταῦτα σῦκα ὀνομάζονται εἰς τὴν Χίον σήμερον Καβούρια, ἤγουν Καπύρια, ὡς τὰ ὀνομάζει ὁ Ἀθήναιος III, σελ. 78, (ἂν καὶ τὰ συγκαταριθμῆ ὡς γένος μὲ ἄλλα γένη σύκων χλωρῶν), παράγωγον τοῦ Καπυρά, σημαίνοντος τὰ ξηρά, καὶ ἰδιαιτέρως τὰ ξηραίνόμενα ἀπὸ πῦρ.

ΚΑΛΟΠΑΘΟΥΜΗΝ. Παρατατικὸς τοῦ μέσου ῥήματος Καλοπαθοῦμαι. Σημαίνει τὸ Εὐπαθεῖω τῶν παλαιῶν ὅθεν, ἢ Εὐπάθεια. « Πίνειν καὶ εὐπαθεῖν » λέγει ὁ Ἡρόδοτος (II, 133), καὶ « Χορεύειν καὶ ἐν εὐπαθήσει εἶναι » (I, 191). Ἀναγκαία λέξις τὸ Καλοπαθῶ, νὰ εἰσαχθῆ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν, ἐπειδὴ ἔχομεν τὸ ἐναντίον του, Κακοπαθῶ (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ἡλιόδωρον σημ. σελ. 291).

ΣΤΙΧ. 176, ΜΑΓΚΙΠΙΟΥ.] Παράγωγον τοῦ Μάγκιψ ἢ Μάγκιπος, Μαγκίπιον, ὁ φούρνος, ἢ τὸ ἐργαστήριον, (boulangerie), ὅπου

κατασκευάζεται και πωλείται ὁ ἄρτος· « Ἄρτοπωλείον, τὸ Μαγκιπέιον, » ἐν ᾧ οἱ ἄρτοι γίνονται κ. τ. λ. » λέγει ὁ Σουίδα.

ΣΤΙΧ. 177, ΜΑΓΚΙΠΗΣΑΝ.] Γράφε Μαγκίπισσαν (boulangère) παράγωγον τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. Σημαίνει γυναῖκα φουρνάρου, ἢ ἀπλῶς γυναῖκα ἐπάγγελμα ἔχουσαν φουρνάρου.

ΣΤΙΧ. 178, ΣΕΜΙΔΑΛΑΤΟΝ.] Τὸ ἀπὸ σεμίδαλι ζυμωμένον· ἐλλειπτικῶς τοῦ ψωμίον.

ΣΤΙΧ. 179, ΑΠΟΞΥΣΜΑΝ. Λέξις καλὴ, χωρὶς τὴν βάρβαρον προσθήκην τοῦ ν. Ἐχομεν σήμερον καὶ τὸ Ἀπόξυμα, καὶ, τὸ Ἀποπλασίδιον, οὐδὲ τοῦτο κακόν.

ΤΡΙΠΤΟΥΤΖΙΚΟΝ. Βάρβαρος ὑποκορισμὸς τοῦ Τριπτόν· ὅστις σώζεται ἀκόμη καὶ σήμερον εἰς τοὺς χυδαίους, οἷον Μικροῦτζικον ἀπὸ τὸ Μικρόν, Μεγαλοῦτζικον ἀπὸ τὸ Μεγάλον, κ. ἄλ. πολ. Οἱ παλαιοὶ ἱατροὶ ὠνόμαζαν, Μάζαν (ἤγουν ζύμην ἀπὸ κριθινῶν ἄλευρον) τριπτήν, καὶ Μάζαν ἄτριπτον· περὶ τῶν ὁποίων ἴδε τὰ ἱατρικὰ Λεξικά.

ΕΡΟΥΚΑΝΙΖΕ. Ἴδε τὰ σημειωθέντα ἀνωτέρω (σελ. 160).

ΣΤΙΧ. 181, Ἐσέθηκα στὸ σπίτιν της καὶ προσεκύνησά την.] ΔΓ,

Εἰσῆλθα τοίνυν παρευθὺς, καὶ πρὸς ἐκείνην εἶπα.

ΕΣΕΒΗΚΑ. Σημειώσεως ἄξιον, ὅτι εἶναι σχεδὸν ἐπτακόσια ἔτη ἀποῦ εἶχεν εἰσχωρήσειν ὁ βαρβαρισμὸς οὗτος εἰς τὴν γλῶσσαν, ὁ διὰ τοῦ κ σχηματισμὸς, λέγω, τῶν δευτέρων παθητικῶν ἢ οὐδετέρων ἀορίσων. Ὡσαύτως λέγομεν Εὐρέθηκα, Ἐγράφθηκα, Ἐλούσθηκα κ. τ. λ. ἀντὶ τοῦ Εὐρέθην, Ἐγράφθην, Ἐλούσθην.

ΣΠΙΤΙΝ. Κατ' ἀφαίρεσιν καὶ συγκοπὴν, ἀντὶ τοῦ Ὄσπίτιον. Τοῦτο δὲ (εἰς χρῆσιν μέχρι τῆς σήμερον) ἔλαβαν οἱ Γραικορωμαῖοι ἀπὸ τὸ *Hospitium*, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐσήμαινεν ὄχι ἀπλῶς οἶκον, ὡς εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' οἶκον εἰς ὑποδοχὴν ξένων, Ξενῶνα, ἢ Ξενοδοχεῖον (hospice).

ΣΤΙΧ. 182, Λέγω, Κυρά μαγκίπισσα, τὸ πῶς ἀκούς, οὐκ εἶδα. ΔΓ,

Κερά, Κερά μαγκίπισσα, τὸ πῶς ἀκούεις οὐκ εἶδα.

ΑΚΟΥΨ. Συγκοπὴ τοῦ Ἀκούεις βάρβαρος, περὶ τῆς ὁποίας ἴδε τὰ

ἀνωτέρω (σελ. 134) σημειωμένα. Σημαίνει δ' ἐδῶ τὸ ὀνομάζεσθαι, σημασίαν (ἥτις λείπει ἀπὸ τὰ κοινὰ Λεξικά) καὶ Ἑλληνικῆν καὶ παλαιάν, οἶον (Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 988),

Ἄλλ' οὐ γὰρ οὐτ' ἐν τοῖσδ' ἀκούσομαι κακός.

ΣΤΙΧ. 183, Δὸς καὶ μέναν ΤΡΙΦΤΟΥΤΖΙΚΟΝ δαμὶν νὰ ρουκανίσω.] ΔΓ,

Δὸς μοι δαμὶν ΤΡΙΠΤΟΥΤΖΙΚΟΝ, ὅπως τὸ ρουκανίσω.

Τοῦ Δουκαγγίου (σελ. 1307) ἡ γραφή, ΤΡΙΦΤΟΝΤΖΙΚΟΝ, εἶναι σφαλμένη.

ΜΕΝΑΝ. Ἀντὶ τοῦ Ἐμέ ἢ Μέ. Ἡ νὰ συλλαβὴ εἶναι ἡ νῆ, τὴν ὁποίαν ἐπρόσθεταν οἱ Δωριεῖς εἰς τὰς ἀντωνυμίας, λέγοντες Ἐγώνη, Ἐμήνη, Ἐμίν, ἀντὶ τοῦ Ἐγὼ, Ἐμοῦ, Ἐμοί, καὶ Τύνη, Τιν, ἀντὶ τοῦ Σὺ (τύ), Σοί. Τὸ τελευταῖον ν (ἐμέναν) εἶναι πλουσιοδῶρημα τοῦ Πτωχοπροδρόμου.

ΔΑΜΙΝ. Σημαίνει Ὀλίγον, Μικρόν. Ἡ λέξις εἶναι μάλιστα τῶν Κρητικῶν. ἔχει καὶ ὑποκοριστικὸν Δαμάκιν, κατὰ τὸ Ὀλιγάκιν. Εἰς τὸν ποιητὴν τοῦ Ἐρωτοκρίτου εὐρίσκεται συχνά, οἶον (σελ. 38),

Δέν εἶμαι τόσον ἀφορμαρὰ, μάχῳ δαμάκι γνῶσι.

Ὡσαύτως καὶ ὁ ποιητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ ἐν Τύρῳ, λέγει,

Ὡς εἶδε τὴν ἀγάπην της, ἀλάφρυνε δαμάκη.

Ἡ πηγὴ τῆς λέξεως φαίνεται ἡ αὐτὴ καὶ τοῦ Οὐδαμῶς τῶν παλαιῶν, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ἄλλος στίχος τοῦ Ἐρωτοκρίτου οὗτος (σελ. 181),

Μέ μία φωνὴ ἔτζι δαμινῆ, ποῦ δέν καλογορικᾶται.

Δέν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι τὸ Δαμινῆ (ἤγουν μικρά, λεπτή,

ἀσθενῆς) τοῦ στίχου τούτου ἔχει συγγένειαν, καὶ κατ' ἔννοιαν καὶ κατὰ λέξιν, μὲ τὸ Οὐδαμινῆ τῶν παλαιῶν, παράγωγόν τοῦ Οὐδαμός. Ἀλλὰ τοῦτο μένει ἀκόμη ἄπορον· ἄρα ἢ πάντα τολμῶσα βαρβαρότης ἔπλασε πρῶτον ἀπὸ τὸ Οὐδαμός, ὑποκοριστικὸν Οὐδαμίον, καὶ μὲ τὴν συνειδισμένην συγκοπὴν Οὐδαμίν, ἔπειτα ἀποκόψασα τὴν πρῶτην συλλαβὴν, τὸ ἐσχημάτισε Δαμίν; ἢ ἐνόμισε τὸ, Οὐδαμός σύνθετον ἀπὸ τὴν ἄρνησιν, Οὔ καὶ τὸ ΔΑΜΟΣ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦ Οὔτις; Τοῦτο φαίνεται πιθανώτερον· ἦγουν ἐφικτάσθη ὅτι τὸ Δαμός, χωρισμένον ἀπὸ τὴν ἄρνησιν, ἐγένετο σχεδὸν συνώνυμον τοῦ Τίς, ὥς τὸ Ἐχω δαμάκιν γνῶσιν τοῦ Ἐρωτοκρίτου ἔπεται νὰ σημαίῃ, Ἐχω τινὰ γνῶσιν, καὶ τοῦ Πτωχοπροδρόμου τὸ Τριπτούτζικον δαμίν, Τριπτόν τι, ἢ Ολίγον τριπτόν. Ἀλλ' ὅμως τὸ Οὐδαμός, ἂν πιστεύσωμεν τὸν Ἐτυμολόγον (σελ. 95), εἶναι σύνθετον ἀπὸ τὸ Οὐδέ καὶ τὸ Ἄμός τὸ ὁποῖον εἰς τῶν Δωριέων τὴν διάλεκτον ἐσήμαινε τὸ Τίς. Ἡ παραγωγή πιθανολογεῖται ἀπὸ τὸ Ἄμόθεν (ἔκ τινος τόπου), καὶ ἀπὸ τὸ Ἀμηγέπη ἢ Ἀμωσγέπως (κατὰ τινα τρόπον), καὶ ἀπὸ τὴν συνωνυμίαν τοῦ Οὐδαμός μὲ τὸ Οὐδέτις, ἢ Οὐδεῖς. Μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὸν Ἡσύχιον εὐρίσκωμεν, « Ναιδαμῶς, τὸ ἐναντίον τῷ Οὐδαμῶς » ὅπου, εἴτε Ναιδαμῶς ἀναγνώσεως, εἴτε κατὰ τὴν σχεδὸν βεβαίαν διόρθωσιν τῶν κριτικῶν, Ναιδαμῶς, φαίνεται, ὅτι ὁ Δεξικογράφος κῆρεν εἰς τοὺς παλαιούς ὡς μέρος λόγου χωριστὸν καὶ τὸ Δαμῶς, ὡς εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν βάρβαρον Πτωχοπροδρόμον, καὶ εἰς τὸν βαρβαρότερον Ἐρωτόκριτον. Παράδοξον τοῦτο· ἀλλ' ἰδοὺ ἄλλο παραδοξότερον. Αὐτὸ τὸ Οὐδεῖς (συνώνυμον τοῦ Οὐδαμός καὶ τοῦ Οὔτις) δὲν εἶναι σύνθεμα ἢ συνάθροισμα τριῶν λέξεων τούτων, Οὔ, ΔΕ, Εἶς, ἀλλὰ, κατὰ τὸν Ζηνόδιον (παρὰ τῷ Ἐτυμολόγ. σελ. 639), σύνθετον ἀπὸ τὸ Οὔ καὶ ΔΕἶς· ὅστις φέρει καὶ μαρτυρίαν ῥῆσιν ἀρχαίου ποιητοῦ, τοῦ Ἀλκαίου, ταύτην, « Κούθεν ἐκ ΔΕΝΟΣ γένοιτο. » ἄρα σημαίνει τὸ ΔΕΝΟΣ, τὸ Τινός· ἢ, κατὰ ποιητικὴν ἄδειαν μοναδικὴν, εἶπεν ὁ Ἀλκαῖος Δενός ἀντὶ τοῦ Οὐθενός, ὡς λέγομεν τὴν σήμερον Δέν ἀντὶ τοῦ Οὐδέν εἰς τὴν σημασίαν τῆς ἀπλῆς ἀρνήσεως Οὔ; Τὸ πολλά σύντομον τῆς ῥήσεως δὲν συγχωρεῖ βεβαίαν λύσιν. Ἀλλ' ὅτι πιθανολογεῖ τὴν ὑπαρξιν τοῦ Δεῖς ὡς χρηστῆς λέξεως, εἶναι, ὅτι ὀξύνεται, ὁπότ' ἔπρεπε νὰ περισπᾶται ἂν ἦτον ἀπὸ τὸ Εἶς, καὶ ὅτι ἔχει πληθυντικὸν τὸ Οὐδένες. Πρόσθετε ὅτι

καὶ ἀπὸ τὸ Δεῖς τοῦτο φαίνεται νὰ ἐγεννήθη καὶ τὸ Δεῖνα, (τὸ ἀπὸ τοὺς Συρακουσίους προφερόμενον μονοσυλλάβως. Δεῖν) καὶ τέλος, ὅτι τὸ Δαμῶς (εἰς τὸ Ναιδαμῶς τοῦ Ἡσύχιου) καὶ τὸ Δαμῖν, Δαμάκιν, Δαμινός, τῆς Γραικικῆς γλώσσης, βάλλουν εἰς ὑπόψιν, ὅτι οὐδὲ τὸ Οὐδαμός εἶναι ἀπὸ τὸ Ἀμός, ὡς οὐδὲ τὸ Οὐδεῖς ἀπὸ τὸ Εἶς. Ταῦτα ἂν δὲν ἔχωσι τόσον εὐκόλον τὴν λύσιν, μᾶς διδάσκουν καὶ πόσον εἶναι χρήσιμος εἰς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης τὴν ἔρευναν, ἢ παράθεσις τῆς σημερινῆς.

ΣΤΙΧ. 184, Ὡς δ' ἴδα τάνυπόλυπτον καὶ τὰδιάκριτόν της.] ΔΓ,

Ὡς δ' ἴδα τὸ ἀνυπόλυπτον καὶ τὸ ἀσυνείδητόν της.

ΑΝΥΠΟΛΥΠΤΟΝ, ἢ Ἀνυπόλυπτον. Ὁ Σομαυέρας τὸ γράφει Ἀναπόληπτον. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι Ἀνυπόληπτον. Σημαίνει τὴν μὴ τιμίαν πρὸς τοὺς ἄλλους διαγωγὴν καὶ ἀναστροφὴν. Ἄνθρωπος ἀνυπόληπτος εἶναι ὅστις μεταχειρίζεται τοὺς ἄλλους χωρὶς τὴν πρέπουσαν εἰς αὐτοὺς καλὴν ὑπόληψιν. Ἐχομεν καὶ θηλυκὸν Ἀνυποληψία, τὸ ἑποῖον ἄλλο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ οὐδέτερον, πλὴν ὅτι τοῦτο εἶναι συγκεκριμένον, ἐκεῖνο δὲ ἀφηρημένον. Καὶ σημείωσε, ὅτι ἐφύλαξεν ἢ σημερινὴ γλώσσα τῆς παλαιᾶς τὴν χρῆσιν εἰς τοῦτο. Οὕτω λέγομεν τὸ ἀδιάκριτον, τὸ ἀμετανόητον, τὸ ἀμετάθετον, καὶ τὰ ὅμοια, συγκεκριμένως, ἀντὶ τῶν ἀφηρημένων, ἢ ἀδιακρισία, ἢ ἀμετανοησία, ἢ ἀμεταθεσία.

ΣΤΙΧ. 185, ΚΤὸ ΧΕΡΙΝ. Ἦγουν, Ἐκ τὸ χέριν, ἢ χέριον (ἐκ τῆς χειρός). Περὶ τῆς καταργημένης σήμερον βαρβάρου συντάξεως τῆς Ἐκ προθέσεως με' αἰτιατικῆν, ἐλάλησα ἀνωτέρω (σελ. 151. Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτ. σημ. Μ. Β, σελ. 322).

ἌΛΛΗΝ ΟΔΟΝ ΕΠῆΡΑ. Ἡ φράσις σώζεται, ὡς καὶ ἡ συνώνυμος, Ἄλλοῦ δρόμου (χρὺδ. Ἄλληνην σράταν) ἐπῆρα. Τὴν μεταχειρίζομεθα καὶ μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ, ἀλλάσω μέθοδον, τρόπον, εἰς πράγματα καὶ περιστάσεις δηλαδὴ, ὅπου δὲν ὠφέλησεν ὁ πρῶτος. Διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς παρακμῆς τῆς γλώσσης, ἐπαραξενίσθη ὁ Κασσῶδων εἰς ταύτην τοῦ Δίωνος τοῦ Χρυσσοστόμου (λόγ. μβ') τὴν φράσιν, « Ὅμως δὲ καὶ αὐτὸς ἐτέραν καὶ ἐτέραν λαμβάνω ὑδόν· ὅταν μὲν γὰρ εἰς ἑμαυτὸν ἀπίδω κ. τ. λ. » Ὅτι δὲ καὶ πολλοὶ ἀρχαιότεροι

καὶ δοκιμώτεροι τοῦ Δίωκος συγγραφεῖς ἐμεταχειρίσθησαν τὸ ἀπλοῦν Ὁδὸς ἀντὶ τοῦ συνθέτου Μέθοδος, τὸ διδάσκουν τὰ Λεξικά.

ΣΤΙΧ. 186, Στενάζω καὶ λυπούμενος ἐκάτσα κέφαγά το.] ΔΓ,

Στενάζω καὶ λυπούμενος ἄλλην ἔδωκα ῥύμην.

Ταύτην τὴν γραφὴν φέρει ὁ δεύτερος ἀντιγραφεὺς ἐδῶ, ἀφήσας τὸν 185 στίχον.

Τὸ ΣΤΕΝΑΖΩ καὶ εἰς τὰ δύο ἀντίγραφα ἴσως εἶναι γραφικὸν σφάλμα ἀντὶ τοῦ ΣΤΕΝΑΖΩΝ. Τὸ Ἐδωκα ἴσως καὶ αὐτὸ σφάλμα ἀντὶ τοῦ Ἐδίωκα, προφερόμενον, κατὰ συνίησιν, τρισυλλάβως, διὰ τὸ μέτρον, Ἐδίωκα, ἀπὸ τὸ Διώκω, σήμερον Διώκτω καὶ Διώχνω. Τὸ Διώκω τούτο εἰς ἡμᾶς ἰσοδυναμεῖ παλλάκις μὲ τὸ παλαιὸν Ἐλαύνω· καθὼς ἐκεῖνοι ἔλεγαν, Ἐλαύνω τὸν ἵππον, παρόμοια καὶ ἡμεῖς, Διώχνω τὸ ἄλογον, καὶ ὡς ἐκεῖνοι, Ἐλαύνω δρόμον (Ἀριστοφάν. Νεφ. 25),

Φίλων, ἀδικεῖς. Ἐλαυνε τὸν σαυτοῦ δρόμον,

οὕτω πιθανὸν ὅτι ἔλεγον καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι Ἄλλην ἐδίωκα ῥύμην. Εἰς τὸν Λουκιανόν (Ἀληθ. ἱστορ. Γ, § 29) ὁμοῦς εὐρέσκειται καὶ αὐτὸ τὸ Διώκω εἰς τὴν σπανιωτέραν ταύτην σημασίαν, « Ἀφικόμεθα εἰς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἥδη τὸν κάτω πλοῦν » διώκοντες. »

Τὸ Ῥύμη (ὅθεν εἶναι γνώμη τινῶν ὅτι ἐγεννήθη τοῦ παρακμάζοντος λατινισμοῦ τὸ Ruga καὶ τῶν Γάλλων τὸ Ruc) εἶναι ἀρχαία λέξις συνώνυμος τοῦ Πλατεῖα κατὰ τὸν Πολυδεύκην. Εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν ὁμοῦς ἔγινε ταυτόσημος τοῦ παλαιοῦ Ἀγυεῖα, ἤγουν τοῦ Ῥωμαιοχυδαϊκῶς λεγομένου Στράτα. Γνωστὸν εἶναι τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Λουκ. ιθ', 21) τὸ « Ἐξέλθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ » ῥύμας τῆς πόλεως. » Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Προδρόμου ἡ λέξις Ῥύμη ἦτο κοινὴ εἰς τὴν γλῶσσαν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ σύγχρονος τοῦ Προδρόμου Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. Α, σελ. 166).

ἘΚΑΤΖΑ. Ἀπὸ τὸ Ἐκάθισα ἐσυγκόπη εἰς τὸ Ἐκάθσα, Ἐκάτσα καὶ εἰς τὸ ἔτι χυθαιότερον Ἐκάτζα, ἢ ἰμᾶλλον, ὡς

ἄρθότερον τὸ τονίζει ὁ Πτωχοπρόδρομος, Ἐκάτζα (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 131).

ΣΤΙΧ. 187, ΟΞΥΓΑΛΑΤΑΣ. Πωλητῆς Ὄξυγάλακτος. Ἐπρεπε νὰ ἦναι, Ὄξυγαλακτάς.

ΟΞΥΓΑΛΑ. Ἡ λέξις φαίνεται πρῶτον εἰς τὸν Κτησίαν, συγγραφεὶα σύγχρονον τοῦ Ἡροδότου, ὅστις λέγει περὶ τῶν Κυνοκεφάλων τῆς Ἰνδίας· « Πίνουσι δὲ γάλα καὶ ὀξύγαλα τῶν προβάτων. » Εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Στράβωνα, καὶ εἰς τὸν Γαληνόν, καὶ εἰς τὸν Πολύαινον. καὶ ἐσώζετο, ὡς φαίνεται, ἕως τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Ἄντ' αὐτῆς σήμερον ἔχομεν τὸ Ὄξυνόγαλον ἢ Ξυνόγαλον.

ΣΤΙΧ. 188, Τὴν τζούκαν τοῦ ξυγάλατος στὸν νόμον μου νὰ βάστουν.] ΔΓ,

Τὴν τζούκαν δὲ τοῦ ὀξύγαλου εἰς τὸν νόμον μου νὰ ἐκράτουν.

ΤΖΟΥΚΑΝ. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Zucca, τὸ σημαῖνον Κολοκύνθιον (citrouille, courge). Γνωστὴ εἶναι ἡ χρῆσις τῶν ξηρῶν κολοκυνθίων εἰς ἀγγεῖα χωρητικὰ διαφόρων ὑγρῶν. Ὄθεν ἡ λέξις, ἢ μᾶλλον τὸ παράγωγον τῆς λέξεως Τζουκάλιον, μετεφέρθη καὶ εἰς τὸ πῆλινον ἀγγεῖον, τὴν χύτραν. Καὶ αὐτὸ ὅμως τὸ Zucca (κατὰ τὸν Μενάγειον) παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Σικύα. Ὁ Ἡσύχιος λέγει, « Σικύα, εἶδος κολοκύνθης· καὶ σκεῦός ἰατρικόν. » Τὸ σκεῦος ἰατρικὸν εἶναι ἡ Γαλλιστὶ λεγομένη ventouse, ὀνομασθεῖσα Σικύα διὰ τινὰ πρὸς τὰ μικρὰ κολοκύνθια ὁμοιότητα. Ἡ σικύα εἶναι τῶν νεωτέρων βοτανικῶν ἢ Cucurbita prophetarum (Γαλλ. Concombre d'Arabie).

ΣΤὸν Νόμον Μοῦ. Βαρβάρως ἀντὶ τοῦ Εἰς τὸν ὦμόν μου, ἢ τοῦ Ἑλληνικωτέρου, Ἐπ' ὦμων. Ἀπὸ τὸ ἡ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἄρθρου ἐγεννήθη ἡ βάρβαρος προσθήκη τοῦ αὐτοῦ σοιχείου εἰς ὀνόματατινά, οἷον Νῶμος (ὦμος) διότι ὁ ἀκούσας Τὸν ὦμον, ἐπλανήθη νομίσας ὅτι ἤκουσε Τὸν Νῶμον. Οὕτως ἀπὸ Τὸν οἰκοκύρη ἐγεννήθη ὁ Νοικοκύρης. Ἄλλα ἔπαθον τὸ ἐναντίον, διὰ τὴν αὐτὴν τῆς ἀκοῆς ἀπροσεξίαν, οἷον ἀπὸ Τὴν Νάξιαν (τὴν Νάξον νῆσον) ἐπλάσθη ἡ Ἀξιὰ.

ΣΤΙΧ. 189, Καὶ ἀπὸ ψυχῆς νὰ σρίγγιζα περιπατῶν τὰς Ρίμνας.] ΔΓ, ΡΥΜΑΣ.

ΣΤΡΙΓΓΙΖΑ, ἐκραύγαζα, ἐφώναζα, ὡς φωνάζουν οἱ πωλοῦντές τι εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν πόλεων. Τὸ Στριγγίζω πιθανὸν ὅτι εἶναι παραφθορὰ τοῦ Στρηνίζω ἢ Στρηνιάω. Τοῦτο σημαίνει κυρίως τὸ, Ὑβρίζω, ἀτακτῶ, καὶ ἐπομένως μεγαλοφονάζω. « Στρηνὸν » (λέγει ὁ Φώτιος), οἱ μὲν τὸ ὄξυ καὶ ἀνατεταμένον · Νικόστρατος δὲ, » τὸ τραχὺ καὶ πρόσαντες τῇ ἀκοῇ φθέγμα. » Τὸ οὐδέτερον ὄνομα, Στρηῆνος, ἐμεταχειρίσθησαν οἱ Ἐβδομήκοντα (Δ. Βασιλ. εἶ', 28), εἰς σημασίαν θορυβώδους καὶ ἀτάκτου κραυγῆς · « Τὸ στρηῆνός σου ἀνέβη » ἐν τοῖς ὡσί μου. »

ΡΙΜΝΑΣ. Βαρβάρως ἀντὶ τοῦ ἑλληνικωτέρου, Ρύμας, τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου. Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πτωχοπροδρόμου ἔλεγαν Ρύμη καὶ Ρύμνα ἢ Ρίμνα (Ἰδ. ἄνωτερ. σελ. 182).

ΣΤΙΧ. 190, ΔΡΟΥΒΑΝΙΣΤΟΝ. Οὔτε ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 61) ἐξήγησεν, οὔτ' ἐγὼ ἔχω πῶς νὰ ἐξηγήσω τὴν λέξιν. Εἰς ἄλλο μέρος (Δουκαγγ. σελ. 1009) φέρει ἀπὸ Λεξικά Βάρβαρα ταύτην τὴν γλῶσσαν « Ντούκ, ὑδρόγαλα τὸ ἀπὸ τοῦ Δρουβάνου. »

ΚΥΡΑΔΕΣ. Δὲν ἐξεύρω πόθεν ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 61) ἔγραψε ΓΥΝΑΪΚΑ, ἀντὶ τοῦ πιθανωτέρου καὶ ΓΥΝΑΪΚΕΣ. Τὸ Κυράδες εἶναι βάρβαρον πληθυντικὸν τοῦ Κυρά.

ΣΤΙΧ. 191, ΧΡΗΖΟΥΣΙΝ, ἤγουν χρήζουσιν (ὑπογραμμένον), Χρείαν ἔχουν, ἢ χρειάζονται. Χρηίζω ἢ Χρήζω, σημαίνει εἰς ἡμᾶς, ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς τὸ χρείαν ἔχω τινός. Μετὰ τὸ πλεοναστικὸν ᾱ, Ἀχρήζω, σημαίνει ἀκόμη τὸ Χρείαν παρέχω, Χρησιμεύω, οἶον, Δὲν ἀχρήζει (ἢ χρήζει) τίποτε, ἤγουν δὲν χρησιμεύει εἰς τίποτε. Ὄθεν λαμβάνεται καὶ εἰς δήλωσιν τῆς χρηματικῆς τιμῆς, ὡς τὸ Ἀξίζω, οἶον Χρήζει δέκα γρόσια. Μετὰ τὴν ἄρνησιν σημαίνει (μεταβατικῶς) καὶ τὸ καταφρονῶ, οἶον, Δὲν τὸν χρήζω, ἤγουν Δὲν τὸν ἔχω χρείαν, Δὲν τὸν ψηφῶ. Τὸν στίχον τῆς Βατραχομουμαχίας,

Καὶ πτέρνης λαβόμεν, καὶ οὐ πόνος ἄνθρα ἵκανεν,

μεταγλωττίζει ὁ Ζῆνος,

Δαγκάνω καὶ τὴν φθέρνα του · τίποτε δὲν τὸ χρήζει.

ΣΤΙΧ. 192, ΚΑΤΑΒΛΑΤΤΑΣ. Γράφε με δύο ττ̄, Καταβλαττάς ἢ μάλλον Καταβλαττάς. Ἐλησμόνησε τὴν σύνθετον λέξιν ὁ Δουκάγγιος, μ' ὅλον ὅτι ἐθησαύρισε τὴν ἀπλήν Βλατὴν (γρ. Βλαττίν), λαβὼν αὐτὴν ἀπὸ τὸ δεύτερον ποίημα τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Κατὰ Ἡγουμέν. στίχ. 92),

Καὶ σαραντάπηχον βλατίν, καὶ δύο κυθροκανδήλας.

Εἰς τὸν παρακμάζοντα Λατινισμόν, εὐρίσκεται καὶ τὸ σύνθετον ὑποκοριστικὸν Catablattion Καταβλάττιον. Τὸ ἀπλοῦν εἶναι ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Blatta σημαῖνον κυρίως σκώληκα, ἀπὸ τὸ Βλάπτω, ὡς τὸ ἐτυμολογεῖ ὁ Οὐόσσιος, εἶτα κατ' ἐξοχὴν τὸ κογχύλιον, τὴν Πορφύραν, ὅθεν ἐβάπτοντο τὰ πολύτιμα κόκκινα φορέματα τῶν παλαιῶν, ἐξαιρέτως τὰ μάλλινα. Ἐλέγετο Βλαττίον, ὅχι μόνον ἡ πορφύρα, ἀλλὰ καὶ τὸ χρωματισμένον ἢ βαμμένον ἀπ' αὐτὴν πανίον ἢ φόρεμα. Καὶ Βλαττάς (Λατιν. Blattearius) ὁ τεχνίτης τῶν Βλαττίων, ἤγουν ὁ Βαφεύς, τοῦ ὁποῦ τὸ σύνθετον Καταβλαττάς μᾶς ἐφύλαξεν ὁ Πτωχοπρόδρομος.

ΣΥΚΩΤΗΣ. Γράφε ΣΗΚΩΤΗΣ. Ἀπὸ τὸ Σηκόω (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 171). Σημαίνει τὸν ἀχθόφορον, τὸν τουρκοχυδαῖσι ὀνομαζόμενον Χαμάλην.

ΣΤΙΧ. 194, ΒΡΑΔΥΝ. Προσθήκη βάρβαρος τοῦ ν̄.

ΚΟΜΑΤΟΥΡΑΝ. Ἐπιτατικὸν τοῦ Κομματίον (ἀπὸ τὸ Κόμμα), ὡς τὸ Σκοτούρα, Φαγούρα, καὶ τὰ παρόμοια. Ἀνωτέρω (σελ. 171) τὴν ὠνόμασε Κομματούκλαν.

Μετὰ τοῦτον τὸν στίχον τὸ ἄλλο ἀντίγραφον ἔχει πέντε στίχους τοὺς ἐξῆς·

Τὴν χθῆς οὐκ ἐζυμώσαμεν· ἀλεύρειν [γάρ] οὐκ εἶτον·
Καὶ ὀλοκοτίνιν, πίστευσον, οὐκ εἶχα νὰ ἀγοράσω.
Πολλὰ τὴν εἶπα, Πεινά μου, ἄφες μοι τρίτην ὥραν,
Καὶ μόνον ἔασον μικρὸν, μὴ τραλισθῆ τὸ φῶς μου.
Ἄλλ' ὁμως οὐχ ὑπήκουσεν, ὅσον νὰ τὴν κοτζώσω.

ὈΛΟΚΟΤΙΝΙΝ. Κατὰ συγχοπὴν ἀπὸ τὸ Ὀλοκοτίνιον· τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ, Ὀλοκότινος, ὄνομα νομίσματος εὐρισκόμενον συχνά

εἰς τοὺς Γραικορωμαίους συγγραφεῖς. Κατὰ τὸν Σουίδαυ εἶναι ἰσότιμον τοῦ Δηνάριου (Denarium), « Δηνάριον, εἶδος ἀργυρίου, ὀλοκοτίνου » ἴσῃν ἔχον ἰσχύν. » Ἀλλὰ τὴν ἐτυμολογίαν οὐτ' ὁ Σουίδας, οὐτ' ἄλλος κἀνεὶς ἀκόμη μᾶς ἐξήγησεν.

ΤΡΑΛΙΣΘΗ. Ζαλισθῆ σκοτισθῆ. Λεῖπει ἢ λέξις Τραλίζω εἰς τοῦ Δουκαγγίου τὸ Λεξικόν. Ἴσως εἶναι φθορὰ τοῦ Τραυλίζω, τοῦ ὁποίου τὸ ὕ ἀφῆρέθη καὶ εἰς τὸ παράγωγον, Τρελός. Ἐσημείωσα κατὰ πλάτος ἀλλοῦ (εἰς τὸ Ἰπποκρατ. Περὶ Ἀέρ. ὑδ. τοπ. Γαλλικ. τόμ. Β', σελ. 229), ὅτι τὸ Τρελός (fou) εἶναι παραφθορὰ τοῦ Τραυλός, καὶ ὅχι ὡς ἐνόμισεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1601), τοῦ Στρεβλός. Ἄν δὲν ἀπατῶμαι, ἐμεταφέρθη ἡ λέξις ἀπὸ τῆς γλώσσης τὸ πάθος, εἰς τὸ πάθος τῆς σκοτιζομένης ὄψεως. Ὅ,τι λογίζεται ἡ παντελής ἀφωνία πρὸς τὴν ἀορασίαν, ἢ τύφλωσιν, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει καὶ ὁ τραλισμὸς τῆς γλώσσης πρὸς τὸν σκοτισμὸν τῆς ὄψεως.

ΣΣΟΝ ΝΑ ΤΗΝ ΚΟΤΖΩΣΩ. Ἔως νὰ τὴν πληρώσω, νὰ τὴν εὐχαριστήσω. Ἀνωτέρω (σελ. 145) ἐμεταχειρίσθη τὸ Κοτζόνω εἰς ὀλίγον διάφορον σημασίαν.

ΣΤΙΧ. 195, ἘΜΠΟΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ἦγουν Ἐμποτόπουλον, σύνθετον ἀπὸ τὸ Ἐμπότης καὶ Πῶλος (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 172).

ΓΕΜΑΤΟΝ. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 48 καὶ 122) περὶ τῆς βαρβάρου καταλήξεως ταύτης εἰς ἄτος.

ΚΡΑΣΟΒΟΛΙΝ. Συγκοπὴ τοῦ Κρασοβόλιον, ἀπὸ τὸ Κρασίον (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 72) καὶ τὸ ῥῆμα Βάλλω εἰς σημασίαν τοῦ Ἐγχεῖω (verser), ὡς το ἐμεταχειρίζοντο καὶ οἱ παλαιοὶ, οἷον (Ἀνακρ. λς'),

Δὸς ὕδωρ, βάλ' οἶνον, ὦ παῖ·

Τὴν ψυχὴν μου κάρωσον·

ΣΤΙΧ. 196, ΜΟΝΟΚΪΘΡΟΥ.] Ἐκ ΔΓ, ΑΤ, ΜΟΝΟΚΪΘΡΟΥ, περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 123).

ΜΕΡΤΙΚΟΝ. Κατὰ συγκοπὴν τοῦ Μερειτικόν, ὡς καὶ τὸ συνηθέστερον εἰς ἡμᾶς σύμμερον Μερδικόν, ἀπὸ τὸ Μερειδικόν. Ἴδε τὰ σημειωθέντα εἰς τὸν Ἰσοκράτην (Μέρ. Β, σελ. 229).

ἘΚ ΤΑ ΛΗΠΑΡΟΜΕΝΑ. ΔΓ, Ἐκ τὰ λαπαριμαῖα. Τὸ πρῶτον σημαίνει, ἐκ τῶν λιπαρῶν, ἐκ τῶν παχέων. Βάρβαρος μετοχὴ βαρβάρου

ρήματος τοῦ Διπαρόω, ἀντί τοῦ ὁποίου οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Διπαίνω, καὶ εἰς τὴν μετοχὴν, Δελιπασμένος. Ἡ ΔΓ, Ἐκτά λαπαριμαῖα, σημαίνει ἐκ τῶν πλαγίων μερῶν τῆς Λαπάρας ἢ κοιλίας· τὸ ὁποῖον ἂν καὶ φαίνεται καταλλήλοτερον πρὸς τὸν ἐξῆς στίχον, δὲν εἶν' ὁμῶς γνησία γραφή.

ΣΤΙΧ. 197, ΣΚΟΛΑΣΜΑ.] Ἀντί τοῦ Σχόλασμα, καὶ τοῦτο ἀντί τοῦ Σχόλασις, ἦγουν παύσις τοῦ ἔργου.

ΛΑΠΑΡΑΝ. Λαπάρα σημαίνει κοιλίαν, ἢ μᾶλλον τῆς κοιλίας τὰ πλάγια μέρη, τὰ μεταξὺ τῶν νόθων πλευρῶν καὶ τοῦ ἰσχίου. Ἡσύχιος· « Λαπάρας τὰ παρά ταις πλευραῖς τοῦ σκῆνους. Διοκλῆς δὲ τὴν ἐκκενωμένην κοιλίαν. »

ΣΤΙΧ. 198, ἘΚΡΟΥΓΑ. Ἐκρούα (Ἐκρουον) μετὰ τὸ δίγαμμα, ἀπὸ τὸ Κρούω, συνάνυμον τοῦ Κτυπῶ, καὶ ὡς τοῦτο, μεταφερόμενον εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Ἐπάθω (ἀνωτέρω σελ. 145).

ΒΟΥΚΙΕΣ. ΔΓ Κοπετόν. Ὁ δὲ Δουκάγγιος (σελ. 214) ἔγραψε Βούκην. Βουκίες εἰσὶν αἰσιατικὴ πληθυντικὴ (ἀντί τοῦ Βουκίας) τοῦ Βουκία ἢ Μπουκία. Λέγεται καὶ Βουκουσία, ἢ Μπουκουσία. Ὅλα ταῦτα εἶναι ἀπὸ τὸ ἰταλικὸν Boccone ἢ Boccata (Γαλλιστί Bouchée). Οἱ παλαιοὶ τὴν ἔλεγον Ἐνθεσιν, ἢ Ἐγκαρον, ἀπὸ τὸ σύνθετον ῥῆμα Ἐγκαπτω, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 57).

ΣΤΙΧ. 199, ΚΕΝΤΗΚΛΑΣ. Γράφει, Κεντεκύκλας, ἀπὸ τοῦ Κεντούκλα Θηλυκοῦ, τὸ ὁποῖον συχνότερα εὐρίσκεται εἰς τοὺς Γραικορωμαίους συγγραφεῖς ὑθετέρως, Κέντουκλον, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Centunculus, καὶ κατὰ συγχοπὴν Centunclus. Τοῦτο δὲ εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ Cento, κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ρ, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κέντρων, διὰ τοῦ ὁποίου ἐσημειώθη ὅτι σημαίνει ἡ Γαλλικὴ λέξις Centon, ἦγουν ποίημα συρράχμμενον ἀπὸ διαφόρους στίχους προγενεστέρου ποιητοῦ· ἔθεν ὠνομάσθησαν καὶ τὰ Ὀμηροκεντρα, καὶ Βιργιλιοκεντρα, καὶ ἄλλα ταῦτα ματαιοπονήματα ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐσυλλογίζοντο πόσον ἀξίζει ὁ καιρὸς. Τὸ cento ἐσημαίνει καὶ φάρμακον ἢ σιέπασμα συρράχμμενον ἀπὸ διαφόρων χρωμάτων παννία, ὡς εἶναι παραδείγματός χάριν, τοῦ Ἀρλεκίνου τὸ ἔνδυμα εἰς τὴν σκηνὴν, καθ' ὁμοίωσιν τῶν κεντητῶν (brodés), τὰ ὁποῖα σημεῖονονται μετὰ διαφόρων χρωμάτων κλωστής. Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Κεντήματα, ΖΗΜΙΩΜΑΤΑ » τὸ ὁποῖον δὲν σημαίνει τίποτε, ἂν

δὲν μεταβάλης τὴν δευτέραν λέξιν εἰς τὸ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ. Εἰς τὸν παρακμάζοντα Λατινισμόν ὄθεν τὸ ἐδανείσθη ὁ παρακμασμένος Ἑλληνισμός, τὸ Κέντουκλον ἐσήμαινε πανίον τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ὑφαντὸν, οὐδὲ πλεκτὸν, ἀλλὰ πιλητὸν, τὸ τουρκοχυθαῖστί λεγόμενον Κετσέν. « Πιλία, τὰ κέντουκλα. Πίλος τὸ κέντουκλον » λέγει ὁ Σουΐδας.

ἌΝ ΕΜΑΨΘΑΝΑ. (Ἰδ. τὰ ἀνωτέρ. σελ. 89).

ΣΤΙΧ. 200, ΣΤΡΙΓΓΙΖΑ. Ἰδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 184).

ΣΤΙΧ. 201, ΚΥΡΑΔΕΣ. Βάρβαρος ἐπέκτασις τοῦ Κυραί. Τοῦτο δὲ ὅτι εἶναι κατὰ συγκοπὴν τοῦ Κυραί, ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 47 καὶ 107).

ΧΕΙΡΟΜΑΧΙΣΕΣ. Χειρομάχος, τὸ θηλυκὸν Χειρομάχισα, ὡς Μάγος, Μάγισα. Ἰδε Πρόδρομ. Ἑλληνικ. Βιβλιοθ. σελ. 339.

ΚΑΛΟΚΟΔΕΣΠΟΙΝΕΣ. ΔΓ, ΚΑΛΟΟΙΚΟΔΕΣΠΟΙΝΕΣ. Τὸ πρῶτον εἶναι ἢ κατὰ συναίρεσιν Καλωκοδέσποινες, ἢ κατὰ συγκοπὴν, καὶ τροπὴν τοῦ τελικοῦ, ἀντὶ τοῦ Καλοοικοδέσποιναί, ἤγουν Καλαὶ οἰκοδέσποιναί.

ΣΤΙΧ. 202, ΠΡΟΚΥΨΑΤΕ. Σήμερον λέγομεν Προβάλετε, ἀμεταβάτως (ὡς καὶ τὸ Προκύπτω), ἢ ἐλλειπτικῶς τοῦ Ἐκυτός ἢ Ἐκαυτοῦς.

ΒΗΛΑΡΙΚΑΣ. Ἡ μᾶλλον Βιλλαρικᾶς, τοῦτέστι χωριατῆς, κατασκευασμένης εἰς τὸ χωρίον, ἢ ἴσως εὐτελεῖς, καὶ τοιαύτας ὁποίας μεταχειρίζονται οἱ χωριατοὶ, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Villa, τὸ ὅποιον εἰς ἐκείνους (ὡς καὶ εἰς τοὺς σημερινούς Ἰταλοὺς) ἐσήμαινε κατοικίαν ἐξοχῆς, ἢ χωρίον, ὅθεν τὸ Villaggio τῶν Ἰταλῶν. Ἐμταχειρίζοντο καὶ τὸ πρωτότυπον Βίλα, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν Βασιλικῶν, « Αἱ δὲ » οἰκοδομαίαι, ἐν μὲν τῇ πόλει οἰκίαι λέγονται ἐν δὲ τοῖς χωρίοις, » Βίλαι » Ἀπὸ τὸ κτητικὸν Villaris ἔπλασαν τὸ Βηλαρικαὶ ἢ Βιλαρικαί.

ΚΕΝΤΗΚΛΑΣ. Ἐδῶ, καὶ εἰς τὸν ἐξῆς 205 ἀτίχον, ὀρθότερον τὸ ἄλλο ἀντίγραφον φέρει Κεντούκλας.

ΣΤΙΧ. 204, ΟΚΑΠΟΣΕΣ. Σημαίνει τὸ τινές ἀπὸ τὸ Κᾶν καὶ Πόσαι, μὲ πλεονασμὸν βάρβαρον τοῦ σ, περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε ἀνωτέρω (σελ. 167).

ΣΤΙΧ. 205, Καὶ τὰς κεντήκλας νάπερναν καὶ τοὺς πιπεροτρίπτας.] ΔΓ,

Καὶ τὰς κεντούκλας νά ἔπερναν καὶ τοὺς πιπεροτρίπτας.

Πιπεροτριπτην ὀνομάζει τὸ ἰγδίον, ἢ ἄλλο τι παρόμοιον σκεῦος, ὅπου τρέβεται ἢ κοπανίζεται τὸ πιπέρι· ὡς οἱ παλαιοὶ ὀνόμαζαν Ἀλετριβανον, τὸ ὅπου ἔτριβαν τὸ ἄλας.

ΣΤΙΧ. 206, Ἀλλά καὶ τί καλὲ παινῶ τοὺς χειροτεχναρίους;] ΔΓ,

Ἀλλά τί τοῦτο ὅτι ἐπαινῶ τοὺς χειροτεχναρίους;

ΧΕΡΟΤΕΧΝΑΡΙΟΥΣ, ἢ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΑΡΙΟΥΣ. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 170).

ΣΤΙΧ. 207, Ὡς γὰρ θεοῦ τὰ πράγματα, τὴν εὐτυχίαν τὴν ἔχουν.] ΔΓ (σαφεστέρα),

Πρὸς ὃ θεωρῶ εἰς τὰ γράμματα τὴν εὐτυχίαν, ἣν ἔχω.

Σημείωσε τὴν καὶ σήμερον συνήθη συγκοπὴν τοῦ Θεωρῶ εἰς τὸ Θεορῶ ἢ Θεωρῶ, ὡς λέγομεν καὶ Χρωστῶ ἢ Χρουστῶ, ἀντὶ τοῦ Χρεωστῶ.

ΣΤΙΧ. 208, ΚΗΠΟΥΡΙΚΗΝ. Κτητικὸν τοῦ Κηπουρὸς, ἐλλειπτικῶς τοῦ τέχνην.

ΣΤΙΧ. 209, ΣΥΚΙΤΖΙΑ ἔγραψα, ΑΤ, Σικύτζια. Ὑποκοριστικὸν τοῦ Σῦκα. Συκίτζιον εἶναι ἀπὸ τὸ Συκίσκιον ὑποκοριστικὸν, ὡς Κορίτζιον, ἀπὸ τὸ Κορίσκιον (ἴδ. Πρόδρομ. Ἑλληνικ. Βιβλιοθ. σελ. 340).

ΡΟΔΑΚΙΝΑ. Εἶναι τῶν παλαιῶν τὰ Περσικὰ μῆλα. Ὁ Πλίνιος ὀνομάζει ἐν εἶδος αὐτῶν *Duracina Persica* (ὅθεν καὶ τὸ σημαῖνον αὐτὰ Γαλλικὸν ὄνομα, *rêches*), ἐκεῖνα δηλαδὴ, τῶν ὁποίων ἡ σὰρξ εἶναι σκληροτέρα (*Dura*) καὶ προσκολλημένη εἰς τὸν πυρῆνα, τὸν κοινῶς λεγόμενον Κούκκουτσον (ἀπὸ τὸ Κόκκος). Ὅθεν ἔκρινεν ὁ Σαλμάσιος ὅτι τῶν Γραικῶν τὸ Ροδάκινα ἐσχηματίσθη κατὰ μετάρθεσιν ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν *Duracina*, ὡς καὶ τῶντι εὐρίσκεται γραμμένον Δωρακινα εἰς τὰ Γεωπονικά (Βιβλ. ε, κεφ. 13-17).

ΡΟΔΙΤΖΙΑ. Τῆς Ῥοιδῆς ὑποκοριστικὸν ἦτο τὸ Ῥοίδιον καὶ κατὰ διάλυσιν Ῥοίδιον, ὡς τοῦ Βοὸς, Βοίδιον καὶ Βοῖδιον. Ὁ παρακαμάζων Ἑλληνισμὸς ἐσχημάτισεν ὑποκοριστικοῦ ὑποκοριστικόν

ἄλλο τὸ Ῥοιδίσκιον ἢ Ῥωδίσκιον (ὡς Κόριον Κορίσκειον) ὅθεν οἱ βάρβαροι ποιεῖται ἐμόρφωσαν τὸ Ῥοδίτζιον.

ΜΥΓΔΑΛΙΤΖΙΑ. Ἀπὸ τὸ Ἀμυγδάλη σχηματίζεται ὑποκοριστικὸν, Ἀμυγδαλίσκη, ὡς ἔλεγον καὶ Λεκανίσκη, ἀπὸ τὸ Λεκάνη. Ὁ Πρόδρομος δὲν ἠρέσθη νὰ πλάσῃ καὶ οὐδέτερον, ἀλλὰ τοῦ ἀφαίρεσε καὶ τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον, τρέψας εἰς τὸ Μυγδαλίτζια (ἀπὸ τὸ Ἀμυγδαλίσκια). Σημείωσε δὲ ὅτι ἡ αὐτὴ τῶν Ῥωδίων καὶ τῶν ἀμυγδαλῶν ἔνωσις εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Μένανδρον (παρ' Ἀθην. σελ. 651).

Ἐγὼ μετ' ἄριστον γὰρ, ὡς ἀμυγδάλας
Παρέθηκα, καὶ τῶν ῬΟΙΔΙΩΝ ἐτρώγομεν.

ΣΤΙΧ. 210, ΔΑΜΑΣΚΗΝΑΠΙΔΟΜΗΛΑ. Σύνθετον ὄνομα ἀπὸ τὸ Δαμασκηνὸν, Ἀπίδιον καὶ Μηλον.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΑ. ἢ μᾶλλον ΔΑΜΑΣΚΗΝΑ. Οὕτως ὠνομάσθησαν ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν ὅθεν μετεφέρθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Syria (λέγει ὁ Πλίνιος, XIII, 5) *peculiares habet arbores...* Pruna in Damasco monte nata, et Myxa. Τὸ Pruna (pruneaux) εἶναι ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Πρὺνον, ἢ Προῦνον· τὰ ὠνόμαζαν καὶ Κοκκύμηλα. Τὸ Myxa (Ἑλλ. Μύξα), οὐδέτερος καὶ πληθυντικῶς, ὡς τὰ ὠνομάζει ὁ Σικελιώτης Διόδωρος (I, 34), συχνὰ καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἶναι τὰ Γαλλιστὶ ὠνομαζόμενα Sébestes.

ΚΡΟΚΑΤΑ. Εἰς τῶν παλαιῶν τὴν γλῶσσαν ἔπρεπε νὰ λέγεται Κροκωτὰ, ὅθεν καὶ ὁ Κροκωτὸς, χιτῶν ἢ πέπλος, κροκοῦ (saffran) χρῶμα βαμμένος. Ἐμεταβλήθη εἰς τὸ Κροκάτα, κατὰ σχηματισμὸν Λατινικὸν (Crocata) συνήθη εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμὸν, ὡς ἀνωτέρω (σελ. 43 καὶ 122) ἐσημείωσα.

ΣΤΙΧ. 211, Τὰ λέγουν Ἀνατολικά, τὰ λέγουν Λαγηνάτα.] ἈΝΑΤΟΛΙΚΑ, ὡς πρὸς τὸ Βυζάντιον, διότι ἐφέροντο ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν.

ΛΑΓΗΝΑΤΑ. Παρόμοιος βάρβαρος σχηματισμὸς, ὡς τὸ Κροκάτα. Τοῦτο ἐσήμαινε, Κρόκου χρῶμα ἔχοντα· τὸ δὲ Λαγηνάτα, λαγήνου σχῆμα ἔχοντα. Πιθανὸν ὅτι νοεῖ τὰς σήμερον λεγομένας Βαρδάσας, ἢ Βερδάσας, αἱ ὅποια εἶναι τῶντι λαγηνωταί, ἧγον ἔχουν σχῆμα λαγηνίου. Τὸνομα, Βαρδάσα, ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν verdaccia, διότι εἶναι πράσιναί τὸ χρῶμα. (Ἴδε Πλουτάρχ. Μέρ. Α, Αὐτοσχεδ. Στοχ. σελ. κ').

ΣΤΙΧ. 212, ΣΚΟΡΔΑ, ἀντί τοῦ Σκόροδα. Ἴδε ἀνωτέρω (σελ. 135) περὶ τῆς συγκοπῆς ταύτης.

ΣΤΙΧ. 213, ΜΑΤΖΑΝΑΣ. Σήμερον τὰς ὀνομάζομεν Μελιντζάνας, ἢ Μελτζάνας. Οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν ἔτι τὸν καρπὸν τοῦ καὶ Μελιντζάναν θηλυκῶς, καὶ Μελιντζάνιον, οὐδετέρως, εἶναι ὁ Κηπαῖος Τρύχνος ἢ Στρύχνος, ἤγουν ὁ φαγήσιμος, τὸν ὁποῖον ὁ Διναῖος ὀνομάζει Solanum Melongena (Γαλλ. Melongène ἢ Aubergine). Περὶ δὲ τῆς ἐτυμολογίας, ὁ μὲν Σηλασίος (De homonym. hyl. Iatr. pag. 65), παράγει τὸ ὄνομα τῆς Μελιντζάνας ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Μπεθεντζιάν (Τουρμιστὶ Μπαντλιθζάν)· ἄλλοι δὲ τὸ ἐτυμολογοῦν ἀπὸ τὸ Λατινικὸν Malum insanum, τουτέστι Μῆλον μανικὸν, νομίζοντες ὅτι καταχρηστικῶς ἐδόθη εἰς τὸν Κηπαῖον στρύχον τὸ ὄνομα ἄλλου Στρύχνου, τὸν ὁποῖον ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. Ἱστορ. Βιβλ. θ', κεφ. 12) ὀνομάζει, Στρύχον μανικὸν (Γαλλιστὶ Morelle furieuse), διότι φέρει εἰς μανίαν τοὺς γενομένους. Δὲν ἐξεύρω ἂν ὁ μανικὸς οὗτος Στρύχνος ἦναι ὁ αὐτὸς καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (Εἰδυλλ. ι', 37) ὀνομάζει, Ἀγριομελιττάναν.

ΛΑΧΑΝΟΓΟΥΛΑ. Οἱ καυλοὶ τῶν Λαχάνων ὡς καὶ τῶν Μαρουλίων ὀνομάζονται Γοῦλαι, καὶ Κοτσάνια. Καὶ τοῦτο μὲν ἴσως εἶναι φθορὰ τοῦ Κοττάνιον, τὸ ὁποῖον, ὡς ἀπὸ τὴν Κόττην ἐνδέχεται νὰ ἐστήμινε καὶ τὴν κεφαλὴν. Τὸ δὲ Γοῦλα, ἢ εἶναι ἀπὸ τὸ λατινικὸν Gula (λαιμὸς), ἢ φθαρμένον ἀπὸ τὸ Καυλὸς (tige).

ΚΡΑΜΠΙΑ. Ἦγουν Κραμβία ὑποκοριστικὸν τῆς Κράμβης, τὴν ὁποίαν σήμερον ὀνομάζομεν Λάχανον (chou) κατ' ἐξοχὴν (Ἴδε τὰ εἰς τὸν Ξενοκράτην Προλεγόμενα σελ. λγ', σημ. 2).

ΣΕΥΚΛΟΓΟΥΔΙΑ. Ἀπὸ τὸ Σεῦτλον (μέτροπὴν τοῦ τ εἰς τὸ $\bar{\tau}$, ὡς Στιλθῶ, Σκλιθῶν) καὶ τὸ Γοῦλιον (ὑποκοριστικὸν τοῦ ἀνωτέρω Γοῦλα). Σευκλογούλιον εἶναι ἡ στρογγύλη ρίζα τοῦ Σεύτλου (betterave). Γοῦλια (gencives) ἀκόμη ὀνομάζομεν τὰ συνέχοντα τὰς ρίζας τῶν ὀδόντων σαρξία· ἀλλὰ τοῦτο εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ Οὔλα, μὲ τὴν προσθήκην τοῦ Δίγαμμα, ὡς λέγομεν καὶ Γλάρον τὸν Λάρου (mouette) καὶ Γνεύω (faire signe de la tête) τὸ Νεῦω.

ΣΤΙΧ. 215, ΜΟΥΧΤΕΡΟΝ. Τὸν ὄνον, ἤγουν τὸν γάδαρον, οὕτως ὀνομάζει, ἀπὸ τὸ Μοχθηρὸς, διὰ τοὺς ὁποίους ὑπομένει καθημερινούς μόχθους καὶ κόπους τὸ ζῶον τοῦτο. Ἠσύχιος, « Ἀγονομόχθος

» (ἴσ. γρ. Ἀγωνόμοχος) ἡμίονος. » Ἴδε καὶ Δουκάγγιον (λέξ. Μοχθηρός), ὅστις ὅμως (σελ. 569) ἀναφέρων τὸν στίχον τοῦτον, γράφει Μοιχθηρόν.

ΣΤΙΧ. 217, ΠΑΣΤΕΛΟΠΟΥΛΗΣ. Ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Πωλῶ, καὶ τὸ Λατινικὸν Pastillus, Πάσιλλος, ἢ ὡς σήμερον τὸνομάζομεν Πασέλλιον « Μελιτοῦτται... εἰσὶν οἱ νῦν λεγόμενοι Πάστιλλοι » λέγει ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Λουκιανοῦ (τόμ. 5, σελ. 185). Ἐν ἀπ' ὅσα ἐκατηγόρου τὸν Χρυσόστομον οἱ ἐχθροὶ του ἦτο καὶ τὸ, « Ὅτι ἐν θρόνῳ ἀποδύεται καὶ πάστιλλον τρώγει. » (Ἴδε Δουκάγγιον Λέξ. Πάστιλλος). Ἀλλ' εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Χρυσόστομου τὸ Πάστιλλος ἐσήμαινε πλεον τοὺς ὀνομαζομένους ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἱατροὺς, Τροχίσκους ἢ Κυκλίσκους (Pastilles)· εἰς ἡμᾶς δὲ σήμερον τὸ Παστέλλιον ὁμοιάζει τὴν Γαλλιστὶ λεγομένην pâte de coing, πλὴν ὅτι κατασκευάζεται ἀπὸ μούστον (γλεῦκος), καὶ σημαίνει πλεον, ὡς καὶ ἡ Μουστόπιττα, τὴν Οἰνοῦτταν τῶν παλαιῶν, παρὰ τὴν Μελιτοῦτταν. « Οἰνοῦσσα (λέγει ὁ Ἡσύχιος), μάζα οἴνω » πεφυραμένη... Οἰνοῦσαι καὶ Οἰνοῦτται, ΤΟΙΑΥΤΑΙ » ὅπου γράφει, ΑἸ ΑΥΤΑΪ. Ἡ Μελιτοῦττα, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, εἶναι « Μάζα μέλιτι » δεδευμένη. » Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος (Σχόλ. εἰς τὸν Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 1121), λέγει ὅτι εἰς τὸν καιρὸν του (ἤγουν περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης τετάρτης ἐκατονταετηρίδος, τὴν ὀνόμαζαν κοινῶς Ἀπόθηρον.

ΚΑΡΥΔΑΣ, ἢ μᾶλλον ΚΑΡΥΔΑΣ. Καρυδίων πωλητής. Καρύδιον, ὑποκοριστικὸν Ἑλληνικὸν τοῦ Κάρυον.

ΚΑΝΑΒΟΣΗΣΑΜΑΤΟΣ. Βάρβαρον σύνθετον ἀπὸ τὸ Κάνναβις καὶ Σήσαμον, διὰ τοῦ ὁποίου ἠθέλησεν ὁ ποιητὴς νὰ σημάνη τὸν πωλοῦντα τὸ σησάμιον καὶ τὴν Κάνναβιν. Ὁ σπόρος ἢ κόκκος τῆς Καννάβις, ὀνομαζόμενος Κανναβούριον, χρησιμεύει εἰς τροφήν ὀρνιθίων. Κατὰ τὸν Γαληνὸν (Περὶ τροφ. δυνάμ. βιβλ. α', σελ. 317-318), τὸ ἔτρωγαν καὶ οἱ ἄνθρωποι φρυκτὸν (χυδ. καθουρδιστὸν Γαλλ. torréfié). Ἀπὸ τὸ Σησάμιον ἐψημένον μὲ μέλι, ἐκατεσκευάζαν τὰς Σησαμίδας (Τουρκιστ. Σουσάμ χαλβά). Ἀπὸ τῆς Καννάβις ἀκόμη τὸ σπέρμα κατασκευάζεται ἔλαιον (ὡς καὶ ἀπὸ τὸ σησάμιον τὸ σησαμόλαδον), τὸ ὁποῖον χρησιμεύει εἰς ἱατρικὰς τινας συνθέσεις. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Στράβωνα Ἑλληνικὰς σημειώσεις (τόμ. IV, σελ. 317) περὶ τῶν Σησαμίδων, καὶ τοῦ Σησαμίνου ἐλαίου. Ἀπὸ τὴν Κάνναβιν εἶναι καὶ τὸ βάρβαρον παράγωγον Κανναβάτζον (ἴταλ. canavaccio, Γαλλ. canegas), ἤγουν πανίον καννάβινον.

ΣΤΙΧ. 218, ΔΑΥΚΟΨΙΣΤΗΣ. Ἐλληνίζων ἤθελέ τις εἰπεῖν Δαυχεψητήρ, ἤγουν δαύκων ἐψητής, ὅστις πωλεῖ ἐψημένα Δαυκία, ἢ Λαυκία. Καὶ τὰ δύο ταῦτα ὀνόματα σώζονται εἰς τὴν γλῶσσαν ὅθεν εἶναι ἐσχάτης χυδαιότητος νὰ τὰ ὀνομάζωμεν Τουρκιστὶ Χαβούτζια. Τὸ Δαυκίον εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δαῦκος. Τὸ ἄντι τοῦ δ εἰς τὸ Δαυκίον φαίνεται νὰ ἦναι Αἰολικὴ τροπὴ παρομοία τῆς τροπῆς τοῦ Δάφνη εἰς τὸ Λάφνη (Ἡσύχ. λέξ. Λάφνη), ὅθεν οἱ Αἰολίζοντες Ῥωμαῖοι ἐσημάτισαν τὸ laurus, καθὼς καὶ τὸ lacryma ἀπὸ τὸ Δάκρυμα. Σημείωσε ὅτι τὸ ἡμέτερον Δαυκίον εἶν' ἀπ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος τῶν Δαύκων, τὸ ὁποῖον οἱ νεώτεροι βοτανικοὶ ἐπωνόμασαν Daucus Carota, Γαλλιστὶ Carotte, ἐπώνυμον καὶ τοῦτο Ἑλληνικόν, Καρατόν. Οὕτως ὠνόμαζαν τὸ Δαυκίον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἀθηναίου (IX. pag. 371).

ῬΕΠΑΝΑΣ, ἢ ῬΕΠΑΝΑΣ. Ῥεπανίων (raves) πωλητής, Ἑλληνιστὶ, Ῥαφανοπώλης.

ΣΕΥΚΛΟΓΟΥΓΛΑΣ. Σευκλογουλίων πωλητής, Σευτλοπώλης (Ἴδε ἀνωτέρ. σελ. 191).

ΣΤΙΧ. 220, Οἱ Ἀρχόντισες. Βαρβάρως ἀντὶ τοῦ Αἰ ἀρχόντισαι (Les Dames). Λέγει δὲ τὰς γυναῖκας τῶν Ἀρχόντων, ὅχι τῶν ἡγεμόνων ἢ ἐξουσιαστῶν, ἀλλὰ τῶν πλουσίων ὁτι καὶ τότε, ὡς καὶ σήμερον, Ἀρχοντες ὠνομάζοντο οἱ πλούσιοι. Εἰς τὰ τυραννούμενα ἔθνη, ὅσον αὐξάνει ἡ δουλεία, τόσον πλεονάζουν τὰ ὀνόματα τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς ἐξουσίας, καθὼς καὶ ὅσον αὐξάνει ἡ ἀπαιδευσία, τόσον πολυπλασιάζονται τὰ διδόμενα εἰς τοὺς ὀπωσοῦν παιδευμένους, ἐπίδετα, οἷον Λογιώτατος, Σοφολογιώτατος, καὶ τὰ τούτων ὅμοια. Καὶ καθὼς τῶν Ἀρχόντων τούτων ἡ ἀρχὴ ἐπεριορίζετο εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας ὑπηρέτας ἢ δούλους, παρόμοια καὶ τῶν Λογιωτάτων ἡ σοφία ἐπερικλείετο ἕως πρὸ μικροῦ εἰς τὰ θαυμαζόμενά μας Καλά γραμματικά.

ΣΤΙΧ. 223, Νὰ μετερχόμην πέραμαν κ. τ. λ.] Σημείωσε τὴν δυστυχή πάλην τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὸν χυδαῖσμόν. Εἰς τὸν πρότερον στίχον (222) νὰργάζουμουν (οὐμουν), εἰς δὲ τὸν παρόντα, μετερχόμην (οὐμν).

ΠΕΡΑΜΑΝ. Βάρβαρος προσθήκη τοῦ ν. Πέραμα εἶναι τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς παλαιούς Πορθμεῖον (raquebot), ἤγουν μικρὸν πλοῖον χρησιμεῦον εἰς πέρασιν στενῶν θαλάσσης πορθμῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς

εἰς τὴν ἄλλην παραθαλασσίαν (rivage), ὡς εἶναι σήμερον τὰ περάματα τοῦ Βυζαντίου, ἢ τὰ περάματα (bachots) τῶν ποταμῶν, ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην (rive). Ὁ πορθμεὺς ἐλέγετο Περάτης (Σουΐδ. λέξ. Πορθμεὺς), νῦν δὲ, Περματάριος, καὶ Περματάρεις.

ΣΤΙΧ. 224, Ὡς κωπηλάτης πρότερον, δεύτερον ὡς πλωρήτης.]

ΠΛΩΡΗΤΗΣ. Κατὰ τροπὴν τοῦ ρ εἰς τὸ λ, καὶ τοῦ α εἰς τὸ η ἀπὸ τὸ Πρωράτης (οἱ παλαιοὶ ἔλεγον καὶ Πρωράτης καὶ Πρωρεῦς), ὡς καὶ Πλώρη ἀπὸ τὸ Πῶρα. Ὁ βάρβαρος στίχος μᾶς ἐνθυμίζει τοὺς κομψοὺς τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἰππ. 542-544) στίχους τούτους,

Ἐρέτην χρῆναι πρῶτα γενέσθαι, πρὶν πηδαλίοις ἐπιχειρεῖν,
Κᾶτ' ἐντεῦθεν πρῶρατεῦσαι, καὶ τοὺς ἀνέμους διαθρῆσαι
Κᾶτα κυβερναῖν αὐτὸν ἑαυτῶ.

ΣΤΙΧ. 225, ΝΑΥΚΛΕΡΟΣ. Τροπὴ Ἰωνικὴ ἀντὶ τοῦ Ναύκληρος, ὡς λέγομεν καὶ Ξερόν τὸ Ξηρόν, καὶ Σίδερον (τὸ) τὸν Σίδηρον. Ναύκληρος εἶναι ὁ κύριος τῆς νηὸς ἢ τοῦ πλοίου (Γαλλ. patron ἢ maître).

ΣΤΙΧ. 226, Γεῖτοναν ἔχω κοσκινάν, φάρσωμα μᾶς χωρίζει.]

ΚΟΣΚΙΝΑΝ. Κοσκινᾶς εἶναι κατασκευαστὴς ἢ πωλητὴς κοσκινῶν (Ἕλλην. Κοσκινοποιὸς ἢ Κοσκινοπώλης).

ΦΑΡΣΩΜΑ.] ΔΓ, ΦΑΛΣΩΜΑ. Ὁ Δουκάγγιος ἔβαλε καὶ τὰς δύο γραφὰς εἰς τὸ Δεξικόν του, τὴν πρώτην (σελ. 1666) χωρὶς ἐξήγησιν, τὴν δευτέραν (σελ. 1662) γράφων, Φάλομαν, καὶ ἐξηγῶν falsus paries, ὡς νὰ ἔλεγε Ψευδοτοιχοσ (cloison), ἤγουν τοῖχος ἢ διάφραγμα ἀπὸ σανίδια, ἢ ἄλλην ὕλην λεπτήν, καὶ ὄχι ἀπὸ λιθάρια. Ἡ ἐξήγησις δὲν εἶναι ἀπίθανος, ἐπειδὴ τὴν Λατινικὴν λέξιν falsus τὴν ἐμσταχειρίζοντο οἱ Γραικο-ρωμαῖοι συχνά. Παραδείγματος χάριν, ἔλεγον Φαλσίαν τὴν ἀπάτην, Φαλσεύω τὸ νοθεύω βιβλίον ἢ γράμμα τι, καὶ Φαλσευτὴν ἢ Φαλσογράφον (un faussaire) τὸν νοθευτὴν. Μ' ὅλον τοῦτο νομίζω, ὅτι ἡ παραγωγὴ τῆς λέξεως εἶναι ἀπὸ τὸ Φάρσος, εἴτε γράφεις Φάρσωμα, εἴτε Φάλομα· διότι σώζεται τὴν σήμερον εἰς τὴν γλῶσσαν ἐπίρρημα σύνθετον ἐκ τούτου, ὁμοίως διττογραφούμενον, τὸ Ἐξώφαρσα καὶ Ἐξώφαλσα (superficiellement), τὸ ὁποῖον σημαίνει Ἐξεπιπολῆς, Ἐξ ὄψεως (χυδ.

Ἐξόψις), Ἐκ τοῦ ἔξω μέρους. « Φάρσος (λέγει ὁ Φώτιος), » τρύφος, ράκος, πετρυγιον, ἀκρωτήριον, κλάσμα. » Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Σουΐδας καὶ ὁ Ἡσύχιος. Ὄταν ὁ Ἡρόδοτος (I, 180) λέγη « Δύο φάρσεα » τῆς πόλιος » νοεῖ, Δύο μέρη τῆς πόλεως. Εἰς τὸν Ἰώσηππον εὐρίσκειται καὶ « Λίνεον φάρσος » με διάφορον γραφὴν Φάρρως, κατὰ τὸ Ἄρσην καὶ Ἄρρην, Τύρσις καὶ Τύρρις (une tour). Ἴδε περὶ τῆς λέξεως ταύτης τὴν τελευταίαν ἔκδοσιν τοῦ Θεσαυροῦ τοῦ Στεφάνου (XXIX, pag. 9935), καὶ τοῦ Γρηγορίου Κορίνθου τὸ Περὶ διαλέκτων (σελ. 513).

ΣΤΙΧ. 227, Ἄπ' αὐτοὺς ὅπου μπήγουσιν κάτα κάμπου ματζούκαν.] ΔΓ,

Ἄπ' αὐτοὺς ὅπου σπύγωσι κάτα κάμπου ματζούκαν.

Ὀλίγον διαφέρει ἡ γραφὴ τοῦ Δουκαγγίου (σελ. 1662),

Ἄπ' αὐτοὺς, ὅπου σπύγωσιν κατὰ κάμπου ματζούκης.

Ἡ ὀρθὴ γραφὴ, ἂν καὶ δυσνόητος, εἶναι ·

Ἄπ' αὐτοὺς ὅπου μπήγουσιν κατὰ κάμπων ματζούκας,

ἔχουσι Ἄπὸ τοὺς ἐμπήγουσιν εἰς τοὺς κάμπους ματσούκια, διὰ τῶν ὁποίων τίνες νοεῖ ὁ ποιητής μας, δὲν νοῶ. Ματζούκα θηλυκῶς, καὶ Ματζούκιον οὐδετέρως, εἶναι ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος λατινισμοῦ τὸ Machuca ἢ Mazuca, τὸ σημαῖνον τὸ Ῥόπαλον. Ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν εἶναι καὶ τὸ Γαλλικὸν Massue καὶ τῶν Ἰσπανῶν τὸ Machuca. Πλὴν οὗτοι ἐσχημάτισαν καὶ ῥῆμα ἀπ' αὐτὸ, τὸ Machucar, ἢ Machucar, ὡς καὶ ἡμεῖς τὸ Ματσουκίζω ἄντι τοῦ ὁποίου ὁμοῦς κάλλιον ἦτο νὰ λέγωμεν Ῥοπαλίζω, ἐπειδὴ σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ πρωτότυπον Ῥόπαλον, χυδαῖστί προφερόμενον, Ῥούμπαλον.

ΣΤΙΧ. 228, ὄνταν εὔγοῦν.] ΔΓ, ὄνταν ἐκβοῦν.

ΣΥΝΔΥΟ. ΔΓ, Αἱ δύο. Γράφει, ΣΥΝΔΥΟ, ὡς γράφεται καὶ εἰς τὸ ἐξῆς Ποίημα (B. 140). Εἰσώξετο λοιπὸν ἀκόμη εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου

τὸ Ἑλληνικὸν Σύνδυο (προπρωξυτόνως). Εἰς τὸν Ὀμηρον (Ὀδυσ. ε', 429) εὐρίσκεται καὶ τὸ Σύντρεϊς, καὶ Ξυνεείκοσι (Ὀδυσσ. ξ', 98).

ΚΑΡΟΥΧΑΙ. Καρούχα, σημαίνει ἀμάξιον, ἀπὸ τὸ Λατινικὸν *Carroca*, ὅθεν εἶναι καὶ τῶν Ἰταλῶν καὶ Ἰσπανῶν τὸ *Carrozza*, καὶ τῶν Γάλλων τὸ *Carrosse*, καὶ τὸ ἀντὶ τῆς Καρούχας λεγόμενον εἰς ἡμᾶς σήμερον Καρρότσα.

Ὁ ποιητὴς νοεῖ τὸν περιβόητον καὶ διὰ τὴν μωρὰν ἀσωτίαν τῆς δαπάνης, καὶ διὰ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα ἀγῶνα τῶν ἀμαξίων, πρῶτον εἰς τῆς Ῥώμης τὸν Κίρκον (*cirque*), ἔπειτα εἰς τὸ Ἴπποδρόμιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθησαν διάφοροι φατρίαί, καὶ ἐξαιρέτως ἡ ὀνομασθεῖσα τῶν Βενετικῶν (Πτωχοπροδρ. Β. 114), καὶ ἡ τῶν Πρασίνων. Καταρχὰς δὲν ἦτο πλήν δρόμος ἀμαξίων, συνωδευμένος μὲ μόνον τὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας συνήθη ἀβλαβῆ θόρυβον, γεννώμενον ἀπὸ τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἀγωνιζομένων, καὶ ἀπὸ τὴν ὀπωσοῦν εἰς αὐτοὺς προσπάθειαν τῶν θεατῶν. Ἀλλὰ μὲ τοῦ χρόνου τὴν πρόοδον, ἡ φιλοτιμία ἐγέννησε φιλονεικίας καὶ μάχας, αἱ ὁποῖαι ἀντὶ τὰ παύσει μὲ τὴν παῦσιν τῆς θεάς, διέμεναν καὶ διεδίδοντο κατὰ διαδοχὴν, ὅχι μόνον μεταξὺ τῶν ἀγωνιστῶν, διακρινομένων μὲ φόρεμα πράσινον (*verd*), ἢ Βένετον (*bleu céleste*), ἀλλὰ καὶ τοῦ πλειοτέρου μέρους τῶν λοιπῶν πολιτῶν. Ἡ στάσις ἐπροχώρει ἀπὸ τὸ κακὸν εἰς τὸ χειρότερον, καὶ ἔγινεν ἀνίατος, ἀφοῦ ἐτόλμησαν καὶ τῆς ἀνωτέρας τάξεως πολῖται, καὶ αὐτοὶ οἱ Αὐτοκράτορες νὰ προσκολληθῶσιν εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην φατρίαν. Ἀλλὰ ποῖοι Αὐτοκράτορες; Ἡ ἱστορία ὀνομάζει φατριασὰς Πρασίνων, ἢ Βενετικῶν, τὸν Καλιγόλαν, τὸν Νέρωνα, τὸν Κόμμοδον καὶ ἄλλους τοιοῦτους βδελυροὺς τυράννους, ὅχι τὸν φιλόσοφον πατέρα τοῦ Κομμόδου, ὅστις ἀπεσρέφετο τὰς εἰσεῖς (Μάρκ. Ἀντων. Α', 5), καὶ ἐλυπεῖτο ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ τὰς παύσῃ. Οἱ πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν (ἀνόμοιοι τοῦ ἡγεμόνες) εἶχαν ἀπολογίαν τῆς τόσης μωρίας τὰς τιτανομαχίας καὶ γιγαντομαχίας τῆς θρησκείας τῶν καὶ ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ ἠλπίζετο ἀπὸ τοὺς μεταβάτας εἰς τὸ Βυζάντιον διαδόχους τῶν. Οὗτοι, ἐπαγγελόμενοι θρησκείαν στηριζομένην εἰς τὴν μετὰ πάντων εἰρήνην, ἠδύνατο νὰ εἰρηνεύωσι καὶ τοὺς ὑπηκόους τῶν. Συνέβη ὅμως ὅλον τὸ ἐναντίον, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Βυζάντιον, καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας πόλεις, ὅσαι κατὰ μίμησιν τῆς Μητροπόλεως, εἶχαν ἵπποδρομίας. Οἱ φατριασκι ἔγιναν θρησιώδστεροι, διότι ἐπροστα-

τέοντο πολλάκις ἢ μία ἢ ἡ ἄλλη πατρία φανερώς, ἢ ἀφανῶς, ἀπ' αὐτοῦς τοὺς Αὐτοκράτορας, ἕωσ' ἐκίνησαν (κατὰ τὸ 532 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ) τὴν φρικτὴν ἐκείνην στάσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπυρπολήθη ὅλη σχεδὸν ἡ Κωνσταντινούπολις, ἐφονεύθησαν ἀνηλεῶς τριάκοντα, ἢ κατ' ἄλλους, τεσσαράκοντα, χιλιάδες λαοῦ, εἰς πέντε ἡμερῶν, ὅσας ἐκράτησεν ἡ στάσις διάστημα, καὶ παρολίγον ἐκινδύνευσεν τὰ χάσθη καὶ τὴν αὐτοκρατορίαν καὶ τὴν ζωὴν ὁ φίλος τῶν Βενετικῶν Ἰουστινιανός. Ἴδε τὸν GIBBON, *Hist. de la decad. et de la chut. de l'empir. Rom.* trad. par Guisot, tom. VII, pag. 248-256.

ΣΤΙΧ. 229, ἸΣΤΙΑΝ. Ἰωνικῶς ἀντὶ τοῦ Ἐστίαν. Εἶναι ὁ τόπος ὅπου ἀνάπτεται τὸ πῦρ (foyer), τὸ μαγειρεῖον. Σήμερον λέγομεν Ἐτία ἀντὶ τοῦ Ἐσία, σημαίνοντες αὐτὸ τὸ πῦρ, ἢ τὴν φωτίαν (καθὼς καὶ οἱ Ἴταλοὶ ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Focus (ἐσίχ) ἐσχημάτισαν τὸ Fuoco πῦρ (Γαλλ. feu), οἷον εἶναι (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.) τὸ,

Νὰ πέμψη στίαν εἰς αὐτὸν, ποῦ νὰ τόνε χαλάσῃ.

Ἐφυλάχθη ὅμως ἡ ἀρχαία χρῆσις τρόπον τιμὰ εἰς τὰ σύνθετα Σιδηροστία καὶ Πυροστία, ἢ Παριστία, ὡς τὸ γράφει ὁ Εὐστάθιος· « Καλοῦσι δὲ βαῦνον μέχρι καὶ ἐσάρτι Πελοποννήσιοι τὸν τοῦ » πυρὸς τόπον, ὃν καὶ Παριστίαν λέγομεν ἰδιωτικῶς (Εὐστάθ. εἰς » τὴν Ἰλιάδ. α', σελ. 132). »

ΣΥΧΝΟΦΛΑΜΑΡΙΖΕΙ.] ΔΓ. ΣΥΧΝΟΦΛΑΚΑΡΙΖΕΙ. Τὴν πρώτην γραφὴν ἐσημείωσεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1681) ὀρθῶς, Συχνοφλαμαρίζει· εἰς τὴν δευτέραν (σελ. 1660) ἐμετάθεσε τὰ στοιχεῖα, γράφων, Συχοφακλαρίζει. Βάρβαρος σύνθεσις ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Συχνὰ καὶ τὸ Ἴταλικὸν fiammeggiare, τὸ ὁποῖον ἐμετασχημάτισεν ὁ ποιητὴς εἰς τὸ Φλαμαρίζει (Γαλλ. flamboyer).

ΣΤΙΧ. 230, ΜΟΣΧΟΜΥΡΙΖΕΙ. Ἦγουν μυρίζει ὡς μύσχος, ὡς σώζεται καὶ σήμερον ἀκόμη, μετὰ ἑπτὰ σχεδὸν ἑκατονταετηρίδας, ἢ λέξις. Εἶναι καὶ ἄλλα σύνθετα, Μοσχοκάρυδον ἢ Μοσχοκάρυον (poix muscade), καὶ Μοσχοκάρφιον (clou-de-girofle). Λέγομεν καὶ Σταφύλιον Μοσχάτον, καὶ Κρασίον Μοσχάτον.

ΤΖΙΚΝΑΝ. Δὲν εἶναι, ὡς ἄλλοτ' ἐνόμισα (Σημ. εἰς τὸν Ξενοκράτ. σελ.

179) αναγραμματισμός τοῦ Κνίσα, ἢ Κνίσσα, ἀλλ' ὡς εἶχα στυμειώσειν ἀρχήτερα (σημ. εἰς Ἴσοκράτ. σελ. 65), παλαιὸς ἄχρηστος διπλασιασμός αὐτοῦ τούτου τοῦ Κνίσα, ὡς ἀπὸ τὴν Κνίδην ἐσχηματίσαμεν τὴν Τσικνίδαν. Καὶ ἡ Κνίδη καὶ ἡ Κνέσα εἶναι τῆς αὐτῆς πηγῆς καὶ συγγενείας ὀνόματα ἀπὸ τοῦ πολύμορφου ῥήμα, Κνάω, Κνέω, Κνῆμι, Κνήθω, Κνίω, Κνύω, Κνίζω, Κνύζω, Κναίω, Κνώω, ἀκόμη καὶ Κνάπτω. Ἡ κοινὴ μας γλῶσσα διδάσκει, ὅτι εὐρίσκειτο εἰς κάμμειαν ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος τὰς διαλέκτους καὶ κάνεις ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τούτους τύπους μὲ διπλασιασμόν τοῦ ἀρχικοῦ στοιχείου, οἷον Κικνίω ἢ ΚΙΚΝΌΩ, ὡς ἔλεγαν διπλασιάζοντες, Γκνῶσκω, Διδάσκω, Κικλήσκω, Μιμνήσκω, Πιπίσκω, καὶ ὄνομα Κίκνα ἀπὸ ἀπλοῦν ἄλλο Κνέα, ΚΝΑ (ὡς ἔλεγαν Μνέα, Μνᾶ), ὅθεν ὁ χυδαῖσμός ἐπλασε τὸ ΤΣΙΚΝΌΝΩ καὶ τὸ ΤΣΪΚΝΑ.

ΣΤΪΧ. 231, ἈΝΘΡΑΚΙΑΝ. Σήμερον ὀνομάζεται ἈΝΘΡΑΚΟΪΦΗ (braise), ἤγουν Ἀνθρακιά κούφη. Ὁ Ἴπποκράτης τὴν ὀνομάζει ὄχι μόνον Ἀνθρακίην, ἀλλὰ καὶ Μαλακὸν ἢ Μαλθακὸν πῦρ. Ὁ Ξενοκράτης (σελ. 112) Ἀνθρακας μαλακούς.

ΣΤΪΧ. 232, Μετὰ τῶν ὀψαρίων.] ὈΨΆΡΙΟΝ, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ὀψον. Καὶ τὰ δύο ἐσήμαιναν εἰς τοὺς παλαιοὺς, ὅτι σήμερον ὀνομάζομεν Προσφάγιον, ἤγουν, πλὴν τοῦ ἄρτου, ὅσα τρώγονται μ' αὐτόν. Καὶ ἐπειδὴ οἱ λαίμαργοι φυσικὰ κλίνουν πολὺ πλέον εἰς τὰ προσφάγια παρά εἰς τὸν ἄρτον, ἐκ τούτου τὸ Ὀψοφάγος κατήνησε νὰ γενῆ συνώνυμον τοῦ Λαίμαργος, καὶ τὸ Ὀψον ἢ Ὀψάριον, νὰ σημαίη ἐξαίρετως, τοὺς ἰχθύας, ὡς ἡδύτερα προσφάγια. Ἡ κατάχρησις τῆς λέξεως θέν εἶναι νέα, ἐπειδὴ εὐρίσκονται εἰς τοὺς κωμικοὺς τῶν ἀρχαίων καὶ τὰ Ὀψάρια σημαίνοντα, ὡς καὶ εἰς ἡμᾶς σήμερον, τοὺς ἰχθύας, οἷον (Μενανδρ. παρ' Ἀθην. ΙΧ σελ. 285),

Ἐπιθυμιάσας τῷ Βορέα λιθανίδιον,
ὈΨΆΡΙΟΝ οὐδὲν ἔλαβον· ἐψήσω φακῆν.

ΣΤΪΧ. 234, ΤΣΙΚΝΌΝΩ ΔΙΑΪΨΩΜΪΝ. Τὸ Τσικνόνω καὶ σήμερον, ὡς καὶ εἰς τοῦ Προδρόμου τοὺς χρόνους, σημαίνει κυρίως, τὸ ἐψήνω ἢ καίω τὶ ὑπὲρ τὸ μέτρον, οἷον Πρόσεχε μὴ τὸ τσικνώσης, ὡς εἶπε καὶ ὁ Λουκιανός (Ἐπιστολ. Κρον. § 23) « Τὸν μάγειρον δὲ τὸν

» ζωμόν κνισσῶσαι · » καὶ Τξικνωμένον φαγίον (qui sent le brûlé). Τὸ μεταχειριζόμεθα καὶ ἀμεταβάτως , οἷον Τὸ ζωμίον ἐτσίκνωσεν , ἀντὶ τοῦ ἐτσίκνώθη . Ἐδῶ ὅμως ὁ ποιητὴς μας μεταχειρίζεται τὸ Τσικνόνω μεταφορικῶς εἰς σημασίαν τοῦ Λυποῦμαι , Θλίβουμαι , Ἀναστενάζω , Κλαίω , καθὼς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς πολλά ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 198) σημειωθέντα ῥήματα ἐμεταφέροντο ὁμοίως . Ὁ Ἡσύχιος λέγει , « ΚΝΑΣΑΙ , ὀλέσαι , λυπῆσαι , ΚΝΕΟΜΕ- » ΝΩΝ , λυπουμένων , ΚΝΙΖΕΙ , λυπεῖ , ΚΝΥΖΟΥΜΕΝΟΝ (ἴσ. ΚΝΥ- » ΖΟΜΕΝΟΝ) στένοντα . . . γοερὸν φθεγγόμενον . » Σῶζεται ἡ μεταφορὰ καὶ σήμερον .

ΣΤΙΧ. 256 , ΤΕΤΡΑΚΑΛΑΜΑΡΑΤΟΝ . Ἐχοντα τέσσαρα καλαμάρια , τέσσαρας μελανοθήκας (quatre écritoires) . Κατωτέρω (στίχ. 349) βελομεν εὑρεῖν καὶ τὸ Διπλοκαλαμαράτος .

ΣΤΙΧ. 257 , Καὶ φάγε μυριοεμπύρετε ἐκ τὰ γραμματικά σου .] ΔΓ ,

Καὶ τρῶγε μυριοεμπύρετον καὶ ἀπὸ τὰ γράμματά σου .

ΜΥΡΙΟΕΜΠΥΡΕΤΟΝ . Ταύτην τὴν γραφὴν τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου προκρινω . Ὀρθότερον ἴσως (ἐὰν εὑρίσκηται τι ὀρθὸν εἰς τὰ βάρβαρα) ἤθελ' εἶσθαι τὸ Μυριοπύρετον . Εἰς τὸ δεύτερον ὅμως ποίημα (στίχ. 95) εὑρίσκηται καὶ τὸ ἀπλούσερον , Ἐμπύρετε . Ὅπως ἂν γράψης , τὸ νόημα εἶναι , Φάγε μυρίον πυρετόν . Τοιαῦται κατάραι οὐδὲ σήμερον λείπουν ἀπὸ τὴν γλώσσαν . Τοιαύτη εἶναι τὸ , Φάγε τὸν περίδρομον . Ὁ Περίδρομος σημαίνει , ὡς τὸν ἐξηγοῦν τὰ λεξικά τῆς κοινῆς γλώσσης , τὴν Παρωνυχίαν (ranaris) τῶν παλαιῶν , σημασίαν πολλὰ μακρυσμένην ἀπ' ὅ,τι ἔλεγον εἰ Παλαιοὶ Περίδρομον · πλὴν ἂν ἦναι κατὰ σοικεῖων μεταβολὴν καὶ μετάθεσιν ἀπὸ τὸ Περίδρομος .

ΣΤΙΧ. 258 , Ἐκβαλε τὰ παπαδικά , καὶ γίνου προχεράρης .] ΔΓ ,

Ἐκβαλε τὰ ἐκκλησιαστικά καὶ γίνου προσχεάρης .

ΠΡΟΧΕΡΑΡΗΣ . Ὁ Δουκάγγιος (App. pag. 161) , Προσχεριάρης καὶ (Gloss. σελ. 1749) Προχεράρης . Τὰ Γλωσσάρια ἐξηγοῦν , « Προσχειράριος , amanuensis . » Ἀλλὰ τοῦτο σημαίνει

γραμματέα (secrétaire, copiste), σημασίαν ἀνάρμοσον ἐδῶ, καὶ ὡς τὸ Προσχεάρης τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, τὸ ὁποῖον ἤθελε σημαίνει τὸν ὑπηρετήν, τὸν προσχέοντα νερόν, ὅταν ὁ κύριος ἔχῃ χρείαν νὰ πῆ ἢ νὰ νιφθῇ. Ὁ Προχεάρης τοῦ ποιητοῦ μας σημαίνει τὸν ἐργαζόμενον μὲ τὰς χεῖρας, καὶ μάλιστα εἰς τὰς οἰκοδομὰς, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ ἀκόλουθόν, « Τὸν πηλὸν κουβάλει » καὶ ὡς τὸ ἐνόησε καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1749), ἂν καὶ ἄλλοῦ (σελ. 1257), ἀπ' ἄλλον συγγραφέα, τὸ γράφη Προσχειριάριος.

ΣΤΙΧ. 239, Φόρει καὶ τὸ ΠΡΟΣΩΜΙΝ σου, καὶ τὸν πηλὸν κουβά-
λει.] Ἐκ ΔΓ, ΔΤ, ΠΡΟΣΨΙΝ.

ΠΡΟΣΩΜΙΝ, ἦγουν προσώμιον. Ἡ ἄλλη γραφή, Προσόψιν σημαίνει κυρίως μὲν τὸ εἰς ἀποσφόγγισιν προσώπου χρήσιμον πανίον, πλατύτερον δὲ ὅ,τι μεταχειρίζομεθα, ὡς χειρόμακτρον. Ἐπρῶ-
κρυνα τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Προσώμιν, εἰς σημασίαν τοῦ Ἐπώμιον, τὸ ἐπιβλλόμενον μεταξὺ τοῦ ὤμου καὶ τοῦ φορτίου, διὰ νὰ μὴ τρίβεται ἡ ράχις. Συγχωρεῖται νὰ τὸ ὀνομάσωμεν καὶ Τυλά-
ριον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Τύλη, ὡς τὴν ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ, εὐρημα τοῦ Πρωταγόρου, κατὰ Διογένην τὸν Λαέρτιον (IX, 53) « Πρῶτος » τὴν καλουμένην ΤΥΛΗΝ, ἐφ' ἧς τὰ φορτία βασάζουσιν, ἐφεῦρε. » Ὅταν ἐβάλλετο ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μόνης, ὠνομάζετο Σπεῖρα (bougrelet).

ΚΟΥΒΑΛΕΙ. ἦγουν, διχώνει, μεταφέρει τὰ χαλίκια, ὡς ὑπουργός, ἀπὸ τόπον εἰς τόπον. Ἡ λέξις εἶναι ἀρχαία, ἀπὸ τὸ Κόβαλος, γραμμέρον καὶ διὰ τοῦ ὕ Κύβαλος, ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὰ Κυβηλιζάς καὶ Κοβάλους ἐξηγούμενα ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον· καὶ διὰ τοῦ τ, ὡς γράφει πάλιν ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος, « Κίβαλος, διάκονος. » Ὁ δὲ Σουΐδας λέγει, « Κοβαλεύειν, τὸ μετασφύρειν (γρ. μεταφέρειν) » τὰ ἀλλότρια μισθοῦ κατ' ὀλίγον. » Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτην (Μέρ. Β, σελ. 62) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 240, ΧΑΛΙΚΙΑ. Ὑποκοριστικὸν τοῦ Χάλιξ, ἐκ τοῦ ὁποίου, κατὰ συγκοπὴν, ἐσχηματίσθη τῶν Ῥωμαίων τὸ calx (chaux) « Χάλικες, οἱ εἰς τὰς οἰκοδομὰς μικροὶ λίθοι » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἴδε καὶ τὰ εἰς τὸν Πλούταρχον (Μέρ. 3, σελ. 394) σημειωθέντα.

ΣΥΝΑΣΕ. ΔΓ, ΣΥΝΑΣΕ. Καὶ τὰ δύο βαρβάρως ἀντὶ τοῦ Σύν-
ναγε.

ΣΤΙΧ. 242, Ἐπεὶ γραμματικὸς Εἶσε καὶ μέγας στιχοπλόκος.] Ὁ στίχος οὗτος λείπει ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἀντίγραφου.

Εἶσε. Ἴσως ἦτο γραμμένον Εἶμαι, με ζίζειν διάφορον, συμφωνητέραν με τὸ ἐξῆς (στίχ. 243) Βαροῦμαι.

ΣΤΙΧΟΠΛΟΚΟΣ. Ὁ Δουκάγιος δὲν ἐγνώρισεν, ἢ ἐλησιμόνησε τὸ Στιχοπλόκος τοῦ στίχου τούτου. Ἄλλου ὅμως (σελ. 1452) καὶ ἀπ' ἄλλο σύγγραμμα ἐξήγησε διςάζων τὸ πληθυντικόν, Στιχοπλόκοι, ὡς συνώνυμον τοῦ Κομμώτριαι, Ornatrices etc. Κ' ἐκεῖ, καθὼς ἐδῶ, ὁ Στιχοπλόκος εἶναι ὁ λεγόμενος ἀπὸ τοὺς Γάλλους Versificateur. Ἀνωτέρω (στίχ. 152) ἐμεταχειρίσθη τὸ σύνθετον Καλοστιχοπλόκοι.

ΣΤΙΧ. 244, ΜΠΗΓΟΜΑΤΖΟΥΚΗΣ. ΔΓ, Σπιγοματζούκης. Τὸ πρῶτον εἶναι κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ, ἀντὶ τοῦ ΕΜΠΗΓΟΜΑΤΖΟΥΚΗΣ, καὶ πιθανὸν ὅτι σημαίνει τὸν ἐμπήγοντα εἰς τὴν γῆν ματζούκας, ὡς ἔλεγεν ἀνωτέρω (στίχ. 227). Ἄλλ' ἡ ἐξήγησις αὕτη δὲν ἀρκεῖ νὰ μᾶς φανερώσῃ ποῖον ἦτο, καὶ εἰς τί ἐχρησίμευε τὸ ἔργον τοῦ Ἐμπηγοματζούκου. Τὸ Ἐμπήκτης τοῦ Ἡσύχιου δὲν ἔχει οὐδεμίαν σχέσιν με τοῦτο: « Ἐμπήκτης, ὁ τὰ δικαστικὰ γραμματίδια » παρὰ τοῦ Θεσμοφόρου (γρ. Θεσμοθέτου) λαμβάνων ὑπηρετίας, καὶ » πῆσσω εἰς τὴν κανονίδα » ἀπὸ τὸ ὁποῖον διαφέρει τοῦ Ἐτυμολόγου (σελ. 335) τὸ ἀσαφέσερον, « Ἐμπήκτης, ὁ Θεσμοθέτης. »

ΣΤΙΧ. 246, Τί με λέγεις νὰ ποίσω;] ΔΓ, ΔΙΑΚΕΛΕΥΕΙΣ.

ΠΟΙΣΩ. Κατὰ συκοπὴν, ἀντὶ τοῦ Ποιήσω.

ΣΤΙΧ. 247, Ἐλπίζω τι τὰ κράτος σου νὰ με χειραγωγήσῃ.] ΔΓ, Ἐλπίζω εἰς τὸ κράτος σου ἵνα με ἐλεήσῃς.

Ἐλπίζω τι, εἶναι συνίζησις, ἀντὶ τοῦ Ἐλπίζω ὅτι.

ΣΤΙΧ. 248, Καὶ πάλιν ἐκκλησιαστικὸς νὰ γένω νάπογράφω.] ΔΓ, Καὶ πάλιν ἐκκλησιαστικὸς διάκονος νὰ γένω.

Ἐκκλησιαστικὸς (homme d'église) νὰ γένω, ἤγουν νὰ ἱερατεύω πάλιν.

Νάπογράφω. Δὲν εἶναι ἐνεργητικόν, ἵνα ἀπογράφω, ἀλλὰ παθητικὸς ὑποτακτικὸς ἄριστος, ἵνα ἀπογραφῶ. Ἡ ἀνάβασις τοῦ τόνου εἶναι διὰ τὸν ποιητικὸν ρυθμὸν τοῦ ἀρρῦθμου ποιήματος.

ΣΤΙΧ. 249, Μέσον ἀπὸ καρδίας.] ΔΓ, Μέσησ ἀπὸ καρδίας.

ΣΤΙΧ. 250, Σκηπτοκρατήσαι.] ΔΓ, Σκῆπτρα κρατήσαι.

ΣΤΙΧ. 252, Καὶ λέγουσίν με, Σώπασε, σαλέ, μὴ συντυχένης.] ΔΓ, Καὶ λέγουν με, σίγα σαλέ, καὶ μὴ πολλα φωνάζης.

ΣΩΠΑΣΕ. Ἀντί τοῦ Σιῶ πη σε, τοῦτο δὲ ἀντί τοῦ Σιῶ π η σ ο ν ,
καὶ δωρικῶς Σιῶ π α σ ο ν. Ἡ δὲ συγκοπὴ τοῦ τ , ἀν ἦναι βαρβαρισμὸς,
δὲν τὸν ἐπλάσαμεν ἡμεῖς· ἄς ἔχη τὴν αἰτίαν ὁ Πίνδαρος (Ἰσθμ. I, 88),

— Πολλάκι καὶ τὸ ΣΕΣΩΠΑΜΕΝΟΝ εὐ-
θυμίαν μείζω φέρει, —

ἀντί τοῦ ΣΕΣΙΩΠΗΜΕΝΟΝ.

ΣΤΙΧ. 255. ΚΟΣΜΟΚΡΑΤΩΡ.] Ὡς ὁ ποιητὴς ἐνομιζέτο, καὶ
πεθάνον ὅτι καὶ ὠνομάζετο Πά ν σ ο φ ο ς, οὕτως ἔδιδε καὶ εἰς Μα-
νουήλ τὸν Κομνηνὸν τὸ ἐπίθετον Κοσμοκράτωρ, τὴν λέξιν μόνον
διάφορον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὸ ἐπίθετον Παντοκράτωρ. Κατὰ
τοῦτο διαφέρει ἡ παιδεία ἀπὸ τὴν βαρβαρότητα, ὅτι ἡ πρώτη πλεο-
νάζει τὰ πράγματα, ἡ δευτέρα τὰ ὀνόματα.

ΣΑΔΕ. Σαλὸς λέγεται ὁ μωρός. Ἴδε τὰς ἀνωτέρω (σελ. 89 — 92)
καὶ τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτην (Μέρος Β, σελ. 61) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 257, ΜΙΜΟΥΜΑΙ.] ΔΓ, ΚΕΚΤΗΜΑΙ. Ἄλλος ποιητὴς ἀρχαιό-
τερος, ὀδυρόμενος τὴν πενίαν του, ὡς ὁ Πτωχοπρόδρομος, ἐμεταχει-
ρίσθη τὸ Μελετῶ. (BRUNCK, *Analect. Græc. Tom. III*,
pag. 239).

Εἰ κρίσις ἐςὶ κάτω καὶ Τάνταλος, οὐδὲν ἀπισῶ,
Τῇ πενίῃ μελετῶν τὴν ὑπὸ γῆν κόλασιν.

ΣΤΙΧ. 259, ΤΑΡΤΑΡΟΝ κ. τ. λ.] Ἀπὸ τὸν Τάρταρον παράγεται
ῥῆμα τὸ Ταρταρίζω, κοινῶς σήμερον, Τουρτουρίζω (*grelotter*
de froid), ἤγουν τρέμω διὰ σφοδρὸν ψύχος ἢ κρύος, ὃθεν ἄλλο ὄνομα,
ὁ Τουρτουρισμὸς, κατὰ τροπὴν τῆς $\sigma\bar{u}$ διφθόγγου εἰς τὸ α , ἥτις
ἐτολμήθη καὶ εἰς τὸ Γυοῦρα, (νήσου ὄνομα), ἀντί τοῦ Γύαρα.
Τάρταρον ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τόπον τῆς γῆς, ἢ τοῦ ἄδου τὸν κατώ-
τατον καὶ ψυχρότατον. « Διὸ καὶ τάρταρος οὗτος ὑπὸ ψυχρότητος
» κέκληται . . . καὶ τὸ ῥιγοῦντα πάλλεσθαι καὶ τρέμειν, ταρταρί-
» ζεῖν. » Πλούταρχ. (Περὶ τοῦ πρώτ. ψυχρ. § 9). Τοῦτον ἡμεῖς ὄχι
μόνον Τάρταρον, ἀρσενικῶς, ἀλλὰ καὶ Τάρταρα, οὐδετέρως καὶ
πληθυντικῶς ὀνομάζομεν, ὡς καὶ ὁ Ἡσίοδος (Θεογον. 841),

Πόντος τ', Ὠκεανοῦ τε ῥοαὶ καὶ Τάρταρα γαίης.

ΣΤΙΧ. 261. Καὶ γὰρ οὐκ ἔχων Τὶ φορεῖν κ. τ. λ.] Ἐκ ΔΓ, ἀντί τοῦ ΤΟ'.

ΣΤΙΧ. 263, Τὸν ἔχω.] ΔΓ. ὍΝ ἘΧΩ. Ἡ χρῆσις ὁμοῦ τῶν ἄρθρων ἀντι τῶν ἀντωνυμιῶν (κατὰ τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον) ἔμεινε μακρὸν χρόνον εἰς τὴν γλῶσσαν. Σήμερον δὲν σώζεται παρὰ εἰς παροιμίας τινάς, οἷον « Τὰ κερνᾶς, χάνεις, καὶ τὰ χρωσεῖς, πληρόνεις » ἀντι τοῦ, Ἄ κερνᾶς, καὶ Ἄ χρωστεῖς· « Τὰ φέρει ἡ ὥρα, χρόνος δὲν τὰ φέρει » ἀντι τοῦ, Ἄ φέρει κ. τ. λ.

ΣΤΙΧ. 264, Ἄν γὰρ οὐκ ἔχω τί φαγεῖν, σκοτίζομαι τῆς πείνας.] ΔΓ,

Καὶ γὰρ μὴ ἔχων τι φαγεῖν, σκοτίζομαι τῇ πείνῃ.

ΣΚΟΤΙΖΟΜΑΙ Τῆς ΠΕΪΝΑΣ. Ἐλλειπτικῶς τῆς Ἐκ, ἢ τῆς ὑπὸ προθέσεως, ὡς καὶ σήμερον λέγομεν, Ἄπέθανε τῆς πείνας. Τὸ, Σκοτίζομαι τῇ πείνῃ, εἶναι μακρονομός.

ΣΤΙΧ. 265, Ἐδε καὶ σκότος ἀφεγγές, καὶ τάρταρος καὶ σκώληξ.] ΔΓ,

Ἴδου νῦν σκώληξ, τάρταρος, καὶ ἀφεγγές τε σκότος.

ΣΤΙΧ. 266. Ἀλλά, Κρατάρχα βρασιλεῦ, τεσσάρων γῆς κλιμάτων.

ΤΕΣΣΑΡΩΝ Γῆς ΚΛΙΜΑΤΩΝ. Ἦγουν Ἀνατολῆς, Δύσεως, Ἄρκτου καὶ Μεσημβρίας, τεσσάρων ἁερῶν ἢ περάτων τοῦ κόσμου, τὰ ὅποια καὶ διὰ μιᾶς συνθέτου λέξεως ἔλεγον, ὡς ἀκόμη λέγονται σήμερον, Τετραπέρατα.

ΣΤΙΧ. 267, Χάρισόν μοι . . . τὰς ἀσάς σου.] Παρομοία φράσις συνειθίζεται τὴν σήμερον· εἰς ἐρώτησιν ὁμοῦ ὀνόματος, οἷον, Χάρισε με τὸ ὄνομά σου (Votre nom, s'il vous plaît), ἤγουν, Εἰπέ με, πῶς ὀνομάζεσαι.

ΣΤΙΧ. 268, Ὡς ἴνα . . . σαφηνίσω.] Ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 168) περὶ τοῦ πλεονασμοῦ τούτου σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 269, Εἰς τοῦ πατρός μου τὸ κελὶν ἀκρόπασον ἀπάκιν.] Οὕτως ἀπαραλλήλως, Εἰς τοῦ πατρός μου. Οἱ κατὰ τοὺς χρό-

νους ὁμως τοῦ Προδρόμου, καὶ ἔτι πρὸ μικροῦ οἱ ἡμέτεροι ταχυγράφοι ἐσυνείδιζαν, διὰ τὸ συντομώτερον, νὰ γράφωσι διὰ σημείων πολλές λέξεις, οἷον $\overline{\text{Πρὸς}}$ ἀντὶ τοῦ Πατρὸς, $\overline{\text{Πρὶ}}$ ἀντὶ τοῦ Πατρὸς, καὶ $\overline{\text{Πρα}}$ ἀντὶ τοῦ Πατρός. Ἀπὸ τοιαύτην γραφὴν πλανηθεὶς ὁ Δουκάγγελος (σελ. 94) ἔγραψε τὸν τίτλον τοῦτον Εἰς τοῦμπρός μου, κ. τ. λ.

ΚΕΛΙΝ. Ἀντὶ τοῦ Κελίου, ἢ Κελλίου, ἀπὸ τὸ Λατινικὸν *Cella*, τὸ σημαίνον ταμεῖον, ἢ ὄψοθήκην. Ἡμεῖς σήμερον Κελλίον ὀνομάζομεν τὴν κατοικίαν τῶν μοναχῶν· τὴν δὲ ὄψοθήκην (Γαλλ. *garde-manger*) σημαίνομεν διὰ τοῦ Κελλάριον. Ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 81) πλατύτερον σημειωθέντα.

ἈΚΡΟΠΑΣΤΟΝ ἈΠΑΚΙΝ. Ἴδε τὰς ἀνωτέρω (σελ. 122) καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην (σελ. 80, καὶ 177 — 178) σημειώσεις. Ἀπάκια ὠνόμαζαν τὰ περὶ τοὺς νεφροὺς κρέατα τοῦ ζώου, τὰς Ἑλληνιστὶ λεγομένας Ψόας ἢ Ψύας. Κατὰ τὸν Ἀθηναῖον (IX, σελ. 399), ἔφεραν καὶ ἄλλα ὀνόματα· « Ὀσφύος αἰ ἐκ πλαγίων σάρκες ἐπανεση- » κυῖαι, Ψύαι... Κλέαρχος δ' ἐν δευτέρῳ Περὶ Σκελετῶν οὕτως » φησὶ· Σάρκες μυωταὶ καὶ ἐκέρτερον μέρος, ἅς οἱ μὲν Ψύας, οἱ δ' » Ἀλώπεκας, οἱ δὲ Νεφρομήτρας καλοῦσι κ. τ. λ. » Αἰ διορθώσεις, Μυωταὶ καὶ Νεφρομήτρας, ἀντὶ τῶν κακῶς γραμμένων, Μυωταὶ καὶ Νευρομήτρας, εἶναι τοῦ Ἑρρίκου Στεφάνου. Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος· « Ψυῖαι (γρ. Ψύαι), ἀλώπεκες... καὶ αἰ κατὰ τὴν » ὄσφυν σάρκες. » Γαλλιστὶ ὀνομάζεται *gâble* ἢ Ψόα. Σημειώσεως ἄξιον καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ λέξις Ἀπάκια, εἶναι πολὺ ἀρχαιοτέρα τοῦ Προδρόμου, ἐπειδὴ ὁ κατὰ τὴν ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα ἀκμάσας ἰατροσοφιστῆς Θεόφιλος (Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς, V, 5) λέγει, « Τούτους τοὺς ραχίτας μύας ὀνομάζει ἢ κοινῇ συνή- » θεια Ἀπάκια. » Ἐπιπλέον εἶναι παραφθορὰ τοῦ Ἀλώπεκας, εἰς τὸ Ἀλάπακια, Ἀπάκια, καὶ τέλος εἰς τὸ Ἀπάκια;

ΣΤΙΧ. 270, ΣΥΜΠΛΕΥΡΟΝ. Ἦγουν τὸ ἀπάκιον μὲ τὰς προσκολλημένας εἰς αὐτὸ πλευράς.

ΣΥΛΛΑΡΔΟΝ. Ἡ μᾶλλον Σύλλαρδον, ἀπὸ τὴν Σύν πρόθεσιν, καὶ τὸ Λαρδίον, παράγωγον τοῦ Λατινικοῦ *Lardum* (Γαλλ. *lard*), τοῦ σημαίνοντος τὸ μεταξὺ τοῦ δέρματος καὶ τῆς σαρκὸς τοῦ χοίρου πάχος. Ὁ Οὐόσσιος νομίζει τὰ Ῥωμαϊκὸν *Lardum*, συγκοπὴν τοῦ *Laridum*, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Λαρινός. « Λαρινοὶ, οἱ πίονες, σιτιστοί, « λιπαροὶ » λέγει ὁ Φώτιος εἰς τὸ Λεξικόν του. Ὅτι μάλιστα πιθανο-

λόγει τὴν ἐτυμολογίαν εἶναι οἱ Λαρινοὶ σύες, τοῦ Ἐρτοσθένους (παρ' Ἀθην. σελ. 376), οἱ παχύτατοι χοῖροι, ὡς νὰ ἐλέγες, οἱ φορτωμένοι λαρδίον.

Ἐκ τὰ ξεύρεις. Ἐλληνιστῖ, Ἐξ ὧν οἶδας. Σημείωσε πάλιν τὴν χρῆσιν τοῦ ἄρθρου (τά) ἀντὶ τῆς ἀνωθυμίας (ἀ), καὶ τὴν μέ αιτιατικὴν σύνταξιν τῆς Ἐκ προθέσεως (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 151 καὶ 203). Σημείωσε ἀκόμη καὶ τὴν βωμολοχικὴν ἐνδειξιν θάρρους καὶ οικειότητος πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῶν τεσσάρων γῆς κλιμάτων. Ὡς νὰ ἐλάλει πρὸς ἄλλον Πτωχοπρόδρομον, τὸν λέγει ἀφόβως, Ἐκ τὰ ξεύρεις. Καὶ τί ἔχει νὰ φοβηθῆ! Τοὺς τότε βασιλεῖς ὅσον ἐτάρασσαν ἢ ἀληθῶς ἀξεία παρρησία, τόσον εὐθύμιζαν αἱ βωμολοχίαι.

ΣΤΙΧ. 271, Καὶ τὸ τραπέζιν ἔσυραν, κ' ἐκάθισαν νὰ φᾶσιν.] ΔΓ,

Καὶ θέντες καὶ τὴν τράπεζαν ἐκάθισαν νὰ φάγουν.

ΦΑΣΙΝ. Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Φάγωσιν. (Ἰδε ἀνωτέρ. σελ. 133).

ΣΤΙΧ. 275, Μαθὼν καὶ ποῦ ἀργαδιάζεσε; τάδο δὲν ἔχεις τόπον.] ΔΓ,

Μαθὼν μὴδ' ἄρτι βιάζεσαι, ἐλθέ καὶ νὰ καθίσης.

Καὶ αἱ δύο γραφαὶ καὶ βάρβχροι καὶ δυσνόητοι. Πρῶτον, τὸ Μαθὼν ἐδῶ δὲν σημαίνει τίποτε. Ἐπειτα τὸ Ἄρτι βιάζεσαι, ἂν καὶ ἦναι σαφέστερον τοῦ Ἀργαδιάζεσαι, τοῦτο ὅμως, καὶ ὄχι ἐκεῖνο, φαίνεται πιθανωτέρα γραφή. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 114) ἐλησμόνησε τὸ σύνθετον τοῦτο ῥῆμα· ἐσημείωσεν ὅμως ἀντ' αὐτοῦ, ἀπὸ τὰ Τακτικά τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος, θηλυκὸν ὄνομα σκεύους τινὸς στρατιωτικοῦ, τὴν Ἀργαβίαν, τὸ ὄπισθον, καὶ ἂν ἦτο βέβαιον (ἐπειδὴ τινὲς τὸ διορθοῦν, Ἀργαλίαν), δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸ ἈΡΓΑΒΙΑΖΟΜΑΙ. Τοῦτο εἶναι ἢ ἀπὸ τὸ Ἐργοδιάζομαι (ἤγουν, εἰς τὸ ἔργον βιάζομαι, μὲ βίαν καὶ σπουδὴν ἐργάζομαι), κατὰ τροπὴν ὁμοίαν τοῦ Ξάργου ἀντὶ τοῦ, Ἐξ ἔργου (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 166), ἢ σημαίνει τὸ Ἀργά βιάζομαι (ὅμοιον τοῦ Σπεύδω βραδέως) κατὰ σχῆμα τὸ λεγόμενον Ὁξύμωρον, ὡς εἶναι τὸ Κλαυσίγελως τὸ

Μωρόσοφος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα (Ἰδ. Πλουτάρχ. Βίους Μέρ. 5, σελ. 335 ἐμ. ἐκδ.). Ὅποιον καὶ ἂν ἦναι τοῦ ποιητοῦ μας τὸ νόημα, καλαὶ καὶ αἱ δύο λέξεις νὰ φυλαχθῶσιν εἰς τὴν γλῶσσαν, Ἐργοβιάζομαι, διὰ τοὺς σπεύδοντας νὰ τελειώσωσι τὸ ἔργον των, ἢ καὶ τοὺς βιαζομένους ἀπ' ἄλλου νὰ ἐργάζωνται (Ἐργοδιοκτουμένους), καὶ Ἀργοβιάζομαι, διὰ τοὺς βραδέως σπεύδοντας, ὅποιοι εἶναι οἱ σπεύδοντες μὲ κάποιαν συζολήν.

ΤΑΪΔΟ. Ἀντὶ τοῦ, Τὰ ἐδῶ (Ἑλληνιστὶ Τῆδε, καὶ Δωρικῶς, Τᾶδε).

ΣΤΙΧ. 276, Παπᾶς γραμματικὸς εἶσαι, τρέφε τὸν ἑαυτὸν σου.]

ΤὸΝ ΕΑΥΤὸΝ ΣΟΥ. Ἀξιοσημείωτος φράσις διὰ τὴν ἀρχαιότητά της. Οἱ Ἕλληνες ἔλεγον Ἐμαυτὸν, Σεαυτὸν, Ἐαυτὸν, διὰ μιᾶς λέξεως· ἡμεῖς ὄχι μόνον μὲ τὸ ἄρθρον ἀλλὰ καὶ μὲ δευτέραν ἀντωνυμίαν, λέγοντες εἰς τὸ πρῶτον πρόσωπον, Τὸν ἑμαυτὸν μου, ἢ Τὸν ἑαυτὸν μου, εἰς τὸ δεύτερον, Τὸν ἑαυτὸν σου, καὶ εἰς τὸ τρίτον, Τὸν ἑαυτὸν του. Ὁ τοιοῦτος λοιπὸν βαρβαρισμὸς εἶναι ἐπτακόσια ἔτη ἀποῦ ἦτον εἰς χρῆσιν, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν ποιητὴν μας.

ΣΤΙΧ. 277, Μὴν βλέπῃς τὸ ἀπάκιν μας· δὲν εἶσε σὺ διὰ τοῦτο.] ΔΓ,

Μηδὲν βλέπεις τὸ ἀπάκιν μας, οὐκ ἔνι τοῦ λάρυγγός σου,

στίχος ὑπέριμετρος, ὅστις πιθανὸν ὅτι ἐγράφετο, ἢ καὶ ἐπροφέρετο δεκαπέντασυλλάβως, « Μηδὲν βλέπῃς τὰπάκιν μας· οὐκ ἔΝ τοῦ » Λάρυγγός σου.» Ἐλέγαν καὶ μονοσυλλάβως ἔΝ, ἀντὶ τοῦ ἔΝΕ ἢ ἔΝΙ (Ἰδ. κατωτέρ. στίχ. 316).

ΔΕΝ Εἶσαι σὺ διὰ τοῦτο. Γνησιωτέρα εἶναι τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου ἢ γραφῆ, « Οὐκ ἔνι τοῦ λάρυγγός σου· » ὡς πλεόν συμφωνος μὲ τὸν ἐξῆς 286 στίχον.

ΣΤΙΧ. 279, ΒΑΣΙΛΕΥ. Ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, ΔΤ, Βασιλεὺς, Ἀττικισμοῦ βαρβάρου, τὸν ὅποιον ἔπρεπεν ἴσως ν' ἀφήσω.

ΣΤΙΧ. 280, Ὁκάτι... κατώγειν.] ΔΓ. Ὁκάτι... κατώγειν. Περὶ τοῦ Ὁκάτι, ἀρκοῦν τὰ προσημειωμένα (σελ. 167).

ΣΤΙΧ. 281, ΕΣΥΚΩΘΗΣΑΝ. Γράφει, ΕΣΗΚΩΘΗΣΑΝ, ἤγουν ἠγέρθη-

σαν (se lever), κατά μεταφοράν ἀπὸ τὸ παλαιὸν Σηκῶ. Τὸ σύνθετον Ἀνασηκῶ, ἢ Ἀντισηκῶ, ἐσήμαινεν, ἀνεγείρω βάρος τι ἐπιθεμένον εἰς ἓν μέρος τοῦ ζυγοῦ, προσθέτων εἰς τὸ ἐναντίον του ἄλλο βάρος, τὸ λεγόμενον κοινῶς Ἀντιζύγιον καὶ Ἑλληνικῶς, Σήκωμα (contrepoids). Ἀνωτέρω (σελ. 171) ἐμεταχειρίσθη ὁ ποιητής μας τὸ ἐνεργητικὸν Σηκῶνω (porter) καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα Σηκωτής (porte-faix).

ΣΤΙΧ. 282, Ἐλπίζοντες ὅτι χαλᾶ τὸ σπίτιν νὰ τοὺς πνίξῃ.] ΔΓ,

Νομίζοντες ὅτι χαλᾶ τοῦτο νὰ τοὺς πλανώσῃ.

Σημείωσε τὸ Ἐλπίζοντες, ἐξηγημένον εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον διὰ τοῦ Νομίζοντες. Τοῦτο (τὸ Νομίζω) ἐσήμαινε καταρχάς (εἰς τοὺς Ἴωνας μάλιστα συγγραφεῖς) τὸ Ἐλπίζω ἢ Ἐλπομαι· ἔπειτα ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ Νομίζω.

ΣΠΙΤΙΝ. Ἐσημειώθη (σελ. 178) ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Λατινικόν, Hospitium, ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ τὸ Σπιτάλιον (hôpital) τὸ σημαῖνον Νοσοκομεῖον.

ΧΑΛᾶ. Εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐσήμαινε κυρίως τὸ ἐναντίον τοῦ Τείνω, ἤγουν ἦτο συνώνυμον τοῦ Ἀνίημι, Εὐρύνω, Λύω, Καθαιρῶ (Détenir, élargir, relâcher, baisser, ouvrir). Ὅθεν ἔλεγον Χαλᾶν τὰς χορδὰς, τὰ τόξα, τὸν ἰσὸν, τὰς πύλας. Καὶ Χαλᾶν ἀντὶ τοῦ Ἀραιοῦν (garéfier), ἐπειδὴ τῶν ἀραιουμένων εὐρύνεται καὶ αὐξάνεται ὁ ὄγκος. Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Χαλαρῶν, ὈΡΑΪΩΝ » διὰ γραφικὸν ἴσως σφάλμα, ἀντὶ τοῦ ἈΡΑΪΩΝ. Τὸ ἐμεταχειρίζοντο, καὶ ἀντὶ τοῦ Μαλάσσω, καὶ κυρίως καὶ μεταφορικῶς, οἶον Χαλᾶν τὴν ὀργήν (s'apaiser, s'adoucir, se calmer). Καὶ αὐτὸ τὸ Calmer τῶν Γάλλων παράγεται ἀπὸ τὸ Χαλᾶν ἀμέσως, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Μαλακός, ἀν καὶ σημαίνει καὶ τὸ Μαλάσσω. Ἐκ τούτου καταλαμβάνονται αἱ γλῶσσαι τοῦ Ἡσύχιου, « Χαλία, ἠσυχία. — Χαλιπροσύνη, ἡ τῆς ψυχῆς ἀνεσις. — » Χαλίφρων, κεχλασμένως ἔχων τὰς φρένας, ἤγουν ἀσύνητος. » Ἐκ τούτων φαίνεται, διὰ τί κατήντησεν εἰς ἡμᾶς νὰ σημαίῃ τὸ φθείρω, κρημνίζω, ἀφανίζω, gâter, détruire, démolir. Ὅθεν λέγομεν Ἐχάλασε τὸν οἶκον (il démolit la maison) μεταβατικῶς, καὶ Ἐχάλασεν ὁ οἶκος, ἀμεταβάτως, ἤγουν κατέπεσεν αὐτόματος διὰ παλαιότητα ἢ ἄλλην αἰτίαν· ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, Χαλῶ τὰς πύλας,

καὶ Χαλώσειν αἰ πύλαι. Τὰ ῥηματικά του εἶναι Χαλάστρα (brèche) καὶ Χαλάσματα (masures), συνώνυμον τοῦ παλαιοῦ Ἐρείπια, καὶ ἐνικῶς Χάλασμα αὐτὸς ὁ τόπος τῆς χαλασμένης οἰκίας, τὸ Οἰκόπεδον, τὸ ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους ὀνομαζόμενον Ἐρειποτόπιον (Σχολ. Ὀππικαν. Ἀλ. I, 54). Λέγομεν ἔτι μεταφορικῶς, Μοῦ ἔκαμε χαλάστραν ἢ χαλάστρας (il a déconcerté, dérangé, fait échouer mes projets; il m'a rendu un mauvais service). Καὶ εἰς τὸ ῥῆμα, Τὰ ἐχαλάσαμεν (nous nous sommes brouillés), Ἐχάλασε τὸ στομάχιόν μου (mon estomac s'est dérangé), Μοῦ ἐχάλασε τὸ στομάχιον (il m'a dérangé l'estomac), ὅταν ὁ λόγος ἦναι περὶ φαγίου τινός.

ΣΤΙΧ. 285, Ἡρξάμην ΣΥΛΛΟΓΙΖΕΣΘΑΙ, καὶ εἰς τὸν νοῦν μου λέγω.] Ἐκ ΔΓ·ΑΤ. ΣΥΒΟΥΚΙΖΕΣΘΑΙ.

ΣΥΛΛΟΓΙΖΕΣΘΑΙ. Ἐπρόκρινα ταύτην τὴν γραφήν. Τὸ Συβουκίζεσθαι, τὸ ὁποῖον ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1469), ἔγραψε, Σουβουκίζεσθαι, εἶναι τὸ κατωτέρω (στίχ. 290) Ἐμποुकόνεσθαι.

ΣΤΙΧ. 286, Οὐ ΔΙΑΒῆ. Βαρβάρως ἀντὶ, Οὐ διαβήσεται. Οἱ Ἕλληνες, μεταχειριζόμενοι τοὺς ὑποτακτικούς ἀορίστους ἀντὶ ὀριστικῶν μελλόντων, ἐπρόσθεταν εἰς τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν ὁμοῦ, λέγοντες Οὐ Μὴ ΔΙΑΒῆ. Ἴδε καὶ τὰ σημειωθέντα εἰς τὰ Προλεγόμενα τῆς Συναγωγῆς τῶν Αἰσωπειῶν μύθων (σελ. νγ', σημ. 1).

ΣΤΙΧ. 287, Ἀλλ' ἴδε τὴν ἀσύγκριτον ΘΕΟΥ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΝ.] ΔΓ, ΤΟΥ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΡΙΣΙΝ.

ΣΤΙΧ. 288, Πῶς ὑπὲρ λόγον κ. τ. λ.] ΔΓ, Πῶς εὐσυγκρίτως κ. τ. λ. Ἴσως σφάλμα γραφικὸν τὸ Εὐσυγκρίτως, ἀντὶ τοῦ (ὄχι ὀρθοτέρου) Ἀσυγκρίτως.

ΣΤΙΧ. 290, Ἡρξάμην ἐμποुकόνεσθαι μέχρις εἰς κόρον ἤλθον.] ΔΓ, Ἡρξάμην ἐμβουκόνεσθαι μέχρι τοῦ κορεσθῆναι.

ΕΜΠΟΥΚΟΝΕΣΘΑΙ (ἢ ὡς ἀνωτέρω, ΣΥΒΟΥΚΙΖΕΣΘΑΙ), ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν imboccare.

ΣΤΙΧ. 292, Τάχα ΓΥΡΕΨΩΝ σὺν αὐτοῖς πόθεν ὁ κτύπος ἦλθεν.] ΔΓ, ΓΥΡΕΨΕΙΝ καὶ ἦΤΟΝ.

ΓΥΡΕΨΩΝ. Ἴδε τὰς ἀνωτέρω (σελ. 79-80) καὶ τὰς εἰς τὸν Πλούταρχον (Μέρος Α, σελ. 474) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 293, ΚΑΤΟΥΔΙΝ. Συγκοπὴ τοῦ Κατούδιον, ἀντὶ τοῦ Κατίδιον ὑποκοριστικὸν τοῦ Κάτα, Κάτος ἢ Κάτης, ἀπὸ τοῦ

παρακμάζοντος Λατινισμού τὸ *Catus*· διότι ὁ Ἑλληνιστὶ Ἀΐλουρος (ἤγουν ὁ Κάτος) εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς Λατινικῆς γλώσσης ὠνομάζετο ὄχι *Catus*, ἀλλὰ *Felis*. Ἡ βάρβαρος κατάληξις τοῦ ὑποκοριστικοῦ εἰς *ουδιον* ἐπεκράτησε καὶ εἰς ἄλλα πολλά. Ἀρκεῖ ἐν εἰς παράδειγμα τὸ Παρθενουδιον ἀπὸ τὸ Παρθενίδιον τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμού, τὸ τοῦ ἀκμάζοντος Παρθένιον. Οὕτως ὠνόμαζαν, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Διοσκορίδου, τὴν ἀνωτέρω (σελ. 111) ὀνομασθεῖσαν Δινόζωστιν (*Mercuriale*)· ἡμεῖς δὲ σήμερον ὀνομάζομεν Παρθενουδιον, ἔτι δὲ καὶ Σκαρολάχανον, τὴν ἀγρίαν Δινόζωστιν (*Mercuriale sauvage*, ἢ *chou de chien*), τὴν ὁποίαν ἐκεῖνοι ἔλεγον Κυνοκράμβην. Ὅθεν καὶ δύναται τις νὰ ὑποπτευθῇ μὴ τὸ Σκαρολάχανον ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Σκυλολάχανον.

ΣΤΙΧ. 294, Διὰ νὰ ποῦν ὅτι ἘΠΟΙΚΕΝ ἢ κατά τὴν ζημίαν.] ΔΓ, ἘΠΟΙΗΣΕΝ.

ἘΠΟΙΚΕΝ. Παραφθορὰ τοῦ Πεποιήκεν παρακειμένου, συχνῇ εἰς τὸν μεταφραστὴν τῆς Βατραχομουμαχίας. Ἡ χυδαιότης ἤρχισεν ἀπὸ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ πρώτου στοιχείου (π) τῆς συλλαβικῆς ἀνξήσεως· ἔπειτα ἐσύγκοψε καὶ τὸ η̄, ὡς ἔκαμε καὶ εἰς τὸ Ποίσω ἀντὶ τοῦ Ποιήσω (ἀνωτέρ. σελ. 201).

ΣΤΙΧ. 295, Ἄπαντες δὲ μετὰ μικρὸν τῇ κέλῃ ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ.] ΔΓ, ΠΡΟΣΕΛΘΟΝΤΕΣ.

ΚΕΛΗ. Τὸ αὐτὸ μετὰ ἀνωτέρω (σελ. 204) Κελίν, ἀπὸ τὸ Λατινικόν, ὡς εἶπα, *Cella*.

ΣΤΙΧ. 302, Καὶ ἡμεῖς ἀδικούσαμεν τὸ ταπεινὸν κατοῦδιν.] ΔΓ,

Καὶ ἡμεῖς ἐγκατεπλέκαμεν τὸ πονηρὸν κατοῦδιν.

ΣΤΙΧ. 303, Καὶ ἦσαν τὰ σκουτέλια τους πλήρις καθαρισμένα.] Δυστυχεστάτα ἐγράφη εἰς τοῦ Δουκαγγίου τὸ Λεξικὸν (σελ. 1400) ὁ σίχος οὕτως,

Καὶ ἦν ραντὰ σκουτέλια τους πλήρις καθαρισμένα,

πλὴν ἂν ἐγεννήθη ἀπὸ ὀρθοτέραν γραφὴν, Καὶ ἦσαν τὰ σκουτέλια (ἀπὸ τὸ ῥῆμα, Ἀἶρω).

ΣΚΟΥΤΕΑΙΑ ΤΟΥΣ. Περί τῆς λέξεως Σκουτέλιον, ἀρχαῖα τὰ ση-
μειωμένα ἀνωτέρω (σελ. 59). Ἴδε καὶ τὰ προσημειωθέντα εἰς τὸν Πλού-
ταρχον (Μέρ. 5', σελ. 377). Τὸ βαρβαρώτατον ΤΟΥΣ, καὶ σήμερον
ἀκόμη σύνηθες, εἶναι ἀντὶ τοῦ βαρβάρου ΤΩΝ· τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ
ἐλληνικοῦ Αὐτῶν.

ΠΛῆΡΙΣ. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι εἶναι κ' ἐφ' ὧς ἀνωτέρω (σελ.
169) ἐπιρρήμα, σημαῖνον τὸ ἐντελὲς ἢ τελείως. Εἰς τὴν Ἰσθρίαν
τοῦ Βελισαρίου, ποιήμα οὕτως ὀνομαζόμενον, γραμμένον ἀπὸ
ποιητὴν νεώτερον καὶ βαρβαρώτερον τοῦ Πτωχοπροδρόμου γράφεται:
Πλήρης, οἶον (Δουκαγγ. σελ. 1754),

Πέρνουν χολόκκοκα πικρὰ πλήρης φαρμακωμένα.

Πιθανὸν ὅτι ἦτο Πλήρης, ἐπιρρηματικῶς (ἦγουν κατὰ τὸ πλήρης), ὡς
καὶ εἰς τοὺς παλαιούς τὸ Ὀλίγον, Μικρὸν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὀ-
δέτερα ὀνόματα.

ΚΑΘΕΡΙΣΜΕΝΑ. Τὸ Καθαρισμένα τοῦ Δουκαγγίου εἶναι βεβαίως
ὀλιγώτερον βάρβαρον· ἀλλὰ λέγεται καὶ σήμερον ἀκόμη ἀπὸ τοὺς
χουδαίους τὸ Καθερισμένα, ἀντὶ τοῦ, Καθαρισμένα, καὶ τοῦτο
πάλιν ἀντὶ τοῦ Κεκαθαρισμένα. Εἶναι λοιπὸν σχεδὸν ἐπτακῶσια
ἔτη ἀποῦ αἱ συλλαβικαὶ τῶν ῥημάτων αὐξήσεις ἄρχισαν νὰ ἀφανίζωνται
ἀπὸ τὴν γλῶσσαν.

ΣΤΙΧ. 304, ἩΘΕΛΑΣΙΝ. Σημείωσε πρῶτον τὸν ἔτι καὶ σήμερον
συνειθισμένον σχηματισμὸν τοῦ παρατατικοῦ Ἡθέλασιν, ἀντὶ τοῦ
Ἡθέλον, ἢ κἄν, Ἡθέλαν· ὡς καὶ τοῦ Ἐφεύγασιν, ἀντὶ τοῦ
Ἐφευγον, καὶ κατωτέρω (σίχ. 317) Ἐδίδασιν, ἀντὶ τοῦ Ἐδί-
δου, καὶ ἄλλων πολλῶν· ὅσας ἔχει χώραν καὶ εἰς τοὺς ἀορίστους,
οἶον Ἡθέλησασιν, Ἐφύγασιν, ἀντὶ τοῦ Ἡθέλησαν, Ἐφυγον·
βαρβαρισμὸν πολὺ ἀρχαιότερον τοῦ Προδρόμου, ἐπειδὴ εὐρίσκειται
συχνὰ εἰς τοὺς Ἐβδομήκοντα, οἶον Ἐδολιοῦσαν ἀντὶ τοῦ Ἐδο-
λίου, Ἐφάγοσαν ἀντὶ τοῦ Ἐφαγον, Ἐφύγοσαν ἀντὶ τοῦ
Ἐφυγον. Παράβαλε καὶ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 67 καὶ 69) σημειωθέντα
περὶ τῶν παρωχημένων χρόνων. Παρατήρησε δεύτερον καὶ τὴν σημα-
σίαν τοῦ Θέλω ἀντὶ τοῦ Χρήζω, Δέομαι. Πλύσιμον οὐκ ἠθέ-
λασιν, σημαίνει ἐλληνιστὶ Οὐκ ἔχρηζον πλύσεως. Οὕτω λέγει,

παραδείγματος χάριν, ὅσας λαμβάνει ἑπτὰ νομίσματα ἀντὶ τῶν δέκα, « Θέλω ἀκόμη τρία, διὰ νὰ γένωσι δέκα. » Σημαίνει ἀκόμη καὶ τὸ Χρεωστῶ, οἷον « Μοῦ θέλει δέκα γρόσια. » Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτην (Μέρ. Β, σελ. 342) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 306, Ὅπου γὰρ λείπει τὸ ψωμῖν, ΠΡΟΣΦΑΝ οὐκ ἐνθουμούνται.] Οὕτως ἔγραψα ἀντὶ τοῦ διαιρετοῦ ΠΡΟΣ ΦΑΝ. Τὸ Προσφάν εἶναι συγκοπή βάρβαρος τοῦ Προσφάγιον, ὡς καὶ ἀνωτέρω (σελ. 133) Φᾶσιν ἀντὶ τοῦ Φάγωσιν. Ἡ λέξις, Προσφάγιον, εὐρισκόμενη καὶ εἰς τοὺς Εὐαγγελιστάς (Ἰωαν. κᾶ, 5), ἀν' ὅχι Ἀττικῆ, δὲν εἶναι ὅμως κακῆ· ἐπειδὴ σημαίνει, πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ ψωμίου ἢ ἄρτου, καθὲν ὅ,τι τροφῆς εἶδος τρώγομεν μὲ τὸν ἄρτον. « Ὁψον » Ἀττικῶς, Προσφάγιον, Ἑλληνικῶς » λέγει ὁ Ἀττικιστῆς-Μοῖρις. Σημείωσε καὶ τὸν σίχον ὅλον ὡς παροιμιώδη, καὶ ἀρμόδιον εἰς τοὺς μὴ φροντίζοντας τὰ περιττά, ὅταν δὲν ἔχωσι τὰ ἀναγκαῖα.

ΣΤΙΧ. 311, ΠΑΛΛ' ὩΣ κ. τ. λ. Τοῦτο τί σημαίνει δὲν εἶναι φανερόν. Ἴσως ἔγραψε, ΠΑΥ' ὩΣ νὰ πᾶρω δανεικόν, ἤγουν Πάυε, ἕως νὰ δανεισθῶ, ἢ βαρβαρώτερον, Π' ἈΛΛΟΥΣ, ἤγουν, Ἀπὸ ἄλλους νὰ δανεισθῶ. Ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον δὲν εἶναι βοήθεια, διότι λείπουν εἰς αὐτὸ 75 σίχοι ἀπὸ τοῦ 303 ἕως τοῦ 376.

ΣΤΙΧ. 312, Εἴ τις καὶ ἀν' ἔχει σήμερον ψωμῖν καὶ λοκοτήνιν.] Περὶ γραφὴν τοῦ Δουκαγγίου (σελ. 1039) Εἴ τι, εἶναι σφαλμένη. Τὸ, Εἴ τις, διὰ νὰ ἀνταποδοθῆ εἰς τὸ ἐξῆς Ἐκεῖνος, ἔπρεπε νὰ λέγεται, Ὅτις ἢ Ὅστις. Τὸ Λοκοτήνιν εἶναι τὸ ἀνωτέρω (σελ. 1185) Ὀλοκοτήνιν.

ΣΤΙΧ. 316, ΕΝ. Γράψ με ἀπόστυφον Ἐν', ἀντὶ τοῦ Ἐνε, ἀπὸ τὸ Ἐνε, τὸ ὁποῖον σήμερον ἐμεταμορφώθη εἰς τὸ εἶναι. Ἴδε ἀνωτέρω (σελ. 206).

ΛΙΒΑΝΙΟΣ. Κατωτέρω (σίχ. 318) θέλομεν εὐρεῖν καὶ τὸν Ὀππιανόν. Ἀπὸ τὴν μνήμην τοῦ Ὀππιανού, ποιητοῦ τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος, καὶ τοῦ Λιβανίου, σοφιστοῦ τῆς τετάρτης, ἔμπορεῖ τις νὰ συμπεράνῃ πόσον ἐτιμῶντο, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πτωχοπροδρόμου, ὁ Λιβάνιος καὶ ὁ Ὀππιανός, καὶ ἀπὸ τὴν τόσην τιμὴν, πόσον ἀθλία ἦτον ἡ κατάστασις τοῦ γένους, κατὰ τὴν δωδεκάτην ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, ὅτε ἤκμαζεν ὁ Πρόδρομος. Τὸ κακὸν ὅμως εἶχε γεννηθῆν ἀρχήτερα τοῦ Προδρόμου. Κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἐκινήθη τὸ ὁποῖον ἄλλου (Προλεγομ. εἰς τὴν Μύθ. αἰσωπ. συναγωγ. σελ. κθ' - λβ') ἐσημείωσα μέγα καὶ παράδοξον ζήτημα μεταξὺ τῶν λογίων, 'Τίς

ἐσιχούργει κάλλιον, ὁ Εὐριπίδης, ἢ Γεώργιος ὁ Πισί-
δης; ὅστις ἔζησε κατὰ τὴν ἐβδόμην. Τὴν ἐνάτην ἐκρίνοντο οἱ λόγοι
Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου τόσον ἀνώτεροι (τὴν τέχνην δηλαδὴ, ὅχι τὰς
περὶ Θεοῦ δόξας, περὶ τοῦ ὀπρίου κανεῖς δὲν ἀμφιβάλλει), τόσον λέγω
ἀνώτεροι τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους, ὅσον ὑπερβαίνουν οἱ ἄνδρες
τὰ παιδάρια· « Ὁ Θεολόγος οὐ μόνον Δημοσθένην, ἀλλὰ καὶ πάντας
» ὑπερεβάλετο· καὶ τοὺς λόγους παραβάλης, παιδίον εὐρήσεις τὸν
» Δημοσθένην, κ. τ. λ. » (BEKKER, *Anecd. Græc.* tom. III,
pag. 1447).

ΧΡΥΣΑΦΙΝ. Συγκοπὴ τοῦ Χρυσάφιον· τοῦτο δὲ ὑποκοριστικὸν
ὑποκοριστικῶς ἄλλου ἀπλουστέρου τοῦ Χρυσίου. Ἴδε τὰς εἰς τὸν
Ἰσοκράτην (B, σελ. 100 καὶ 333) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 320, Φεῦγε πτωχεῖα τοὺς χωρικοὺς, ὕπαγε εἰς ἀσόφους.]

ΧΩΡΙΚΟῦΣ ἐδῶ νοεῖ, ὅχι τοὺς συνήθως χωριανοὺς (*villageois*,
campagnards), ἤθουν τοὺς κατοικοὺς τῶν χωρίων, ἀλλὰ τοὺς
κατοικοῦντας τὴν πόλιν (*citadins*), λαμβάνων τὴν Χώραν ὡς καὶ
σήμερον ἀκόμη τὴν λαμβάνομεν, εἰς τὴν σημασίαν τοῦ Πόλιν· καὶ
τούτους πάλιν μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ κομψοῦς, χρησθήσεις, ὡς καὶ
οἱ παλαιοὶ ἀνόμαζαν ἀπὸ τὸ Ἄσυ καὶ τὰς Ἀσικούς (*citadins*) καὶ
τοὺς Ἀσείους (*civils*).

ΣΤΙΧ. 322, ΕΚΤΗΘΗΣΑ. Σήμερον λέγομεν ὀρθότερον Ἐξεςή-
θισα, ἢ Ἀπεσθήθισα, ἤθουν ἔμαθα τι ἐκ βιβλίου καὶ τὸ ἐθη-
σαύρισα εἰς τὴν μνήμην οὕτως, ὡς καὶ χωρὶς βιβλίου γὰρ τὸ ἀπαγ-
γέλλω ἀπὸ σήθους. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλούταρχον (Μέρ. Δ, σελ. 350)
σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 323, ὙΠΟΜΟΥΓΓΡΙΖΟΥΣΑ. Ἐσύνθεσε τὸ βάρβαρον,
Μουγγρίζω, μὲ τὴν Ὑπὸ πρόθεσιν. Βάρβαρον τὸ λέγω, ἂν καὶ
τὰ γενέθλιά του ἦναι Ἑλληνικά, ἀπὸ τὸ Μυκάμαι τῶν παλαιῶν,
σημαίνει κυρίως τὴν φωνὴν τοῦ βωδίου. Οἱ Λατίνοι τὸ ἐμεταμόρφωσαν
εἰς τὸ Mugire (Γαλλ. Meugler καὶ Beugler), ὅθεν ἔγινε τῆς
γλώσσης μας τὸ Μουγγρίζω ἢ Μουγκρίζω.

ΣΤΙΧ. 324, ΩΣ ἐκατέστησεν λοιπὸν τὸ μάγουλόν μου ἢ πείνα.] Τὸ
ἀντίγραφόν μου ἔχει μόνον Ω, χωρὶς πνεῦμα καὶ χωρὶς τόνου. Ὁ
Δουκάγγιος (σελ. 848) ἀνέγνωσε τὸν σίχον δὲν ἐξέυρω μὲ ποῖον
νόημα,

Ὡς καθίσκειν τὸ λίπε τὸ μάγουλόν μου ἢ πείνα.

ΜΑΓΟΥΛΟΝ. Ἀπὸ τὸ Λατινικὸν *Maxilla*, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ *Γένυς*, ἢ *Γνάθος*, (*machoire*). Τὴν ὠνόμαζαν καὶ *Κάναδον* ὅθεν τὸ *Ganache* (ἵππου γνάθος) τῶν Γάλλων. « *Κάναδοι, »* *σιαγόνες, γνάθοι* » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἀπὸ τὸ *Maxilla* παράγεται καὶ τὸ *Μαξιλλάριον*, ἧγουν τὸ προσκεφάλαιον, διότι εἰς αὐτὸ προσαναπαύεται μάλιστα ἐν ἀπὸ τὰ μάγουλα τοῦ κοιταζομένου.

ΣΤΙΧ. 325, *Λαπάραν... τὴν καταζαρωμένην.*] Περὶ τῆς *Λαπάρας*, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 187). *Λαπάραν καταζαρωμένην* νοεῖ κοιλίαν ῥυτιδωμένην καὶ εἰς πολλὰ κοιλώματα χωρισμένην, ὡς εἶναι τῶν ζώων ἡ κοιλία, ἢ τουρκοχυδαῖσι ὀνομαζομένη *Σκεμπές*. Τοῦ *Ζαρόνω* (*se rider, froncer, retrecir*), γεννημένου, ὡς ἐσημείωσα ἄλλου (Ἡλιοδώρ. Αἰθ. Μερ. Β', σελ. 140), ἀπὸ τὸ *Σαρόω* (*balayer*), τὸ *θέμα* εἶναι *Σαίρω*, σημερινὸν τὸ, *Γελῶν ἀνοίγω τὸ στόμα*, ὥστε νὰ φαίνονται τὰ ὀδόντια. Καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς τοιαύτης ἀνοίξεως, τὰ πλάγια τοῦ σώματος μέρη συστέλλονται εἰς τὸ ἐναντίον, καὶ συνενόονται, ἧγουν *Ζαρόνονται*, σημαίνει ἀκόμη, ὡς καὶ τὸ παράγωγον αὐτοῦ (*Σαρόω*) τὸ φιλοκαλῶ, ἧγουν *συνάγω* καὶ *συστέλλω* εἰς ἐν τὰ σκορπισμένα σκύβαλα καὶ τὰς ἀκαθαρσίας. Τὸν παρακείμενον *Σεσηρῶς* μετέφραζαν οἱ *Γραικορωμαῖοι* διὰ τοῦ *Ζαρωμένος* (*Δουκαγγ.* σελ. 459), καὶ τὰς *Ῥυτιδάς* (*rides*) διὰ τοῦ *Ζαρώματα* « *Ῥυτιδες, ἅς οἱ κοινοὶ λέγουσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου Ζαρώματα* » (Σχόλ. εἰς τὸν *Ἄριστοφ. Πλουτ.* 1052).

ΣΤΙΧ. 326, **ΦΟΥΡΝΗΤΑΡΗΣ.** Οἱ *Γραικορωμαῖοι* ἔλεγαν *Φουρνάριος*, *Φουρνάρις* ἢ *Φουρνάρης*, ὡς λέγομεν ἀκόμη σήμερον, καὶ ὄχι *Φουρνητάρης*. Ἴσως ὁ *Πτωχοπρόδρομος* τὸ παρεμάκρυνε διὰ τὸ μέτρον. Ὁ *Φουρνάρης* καὶ ὁ ὅθεν παράγεται *Φοῦρνος* εἶναι ἀπὸ τῶν *Ῥωμαίων* τὸ *Furnus*. Ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 176) σημειωθέντα· εἰς τὰ ὁποῖα πρόσθετες, ὅτι οἱ παλαιοὶ τὸν ὠνόμαζαν *Ἰπνὸν* ἢ *Κρίβανον*. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ *Φοῦρνος* *Furnus* πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ παλαιὸν ἄχρηστον ἑλληνικὸν ὄνομα τὸ *Πύρνος* (κατὰ συγκοπὴν τοῦ *Πύρινος*) ἀπὸ τὸ *Πῦρ*, ὡς ἐσχημάτισαν καὶ τὸ *Ἔργο* (*Γαλλ. Ficher*) ἀπὸ τὸ *Πήγω*. Ἀπὸ τοῦ *Φοῦρνου* τὸ παράγωγον *Φουρνίζω*, ἔχομεν τὸ *Φουρνισὸς*, ὁ ἐψήμενος εἰς *φοῦρνον*, ὡς *Φουρνισὸν κρέας*, *Φουρνισὰ σῦκα*, ὁποῖα εἶναι τὰ *σῦκα* τῆς *Χίου* τὰ λεγόμενα *Καυούρια* ἢ *Καβούρια*, κατὰ παραφθοράν τοῦ *Καυηριά* ἀπὸ τὸ *Καῖω* (καίω), ὡς ἀπὸ τὸ *Λυπῶ* τὸ *Λυ-*

πηρά, ἢ ἀπ' αὐτὸ τὸ Καπυρά, ἤγουν ξηραμμένα ἀπὸ τὸ πῦρ, λίξιν συγγενῆ καὶ συνώνυμον τοῦ Καηρά, ὡς μᾶς διδάσκει ὁ Ἡσύχιος, « Καυαλέον, ἢ Καυαλές. . . . κατακεκαυμένον, καπυρὸν, ξυρὸν, » θερμόν. » Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ὠνόμαζαν καὶ Καπύριον καὶ Καπυρίδιον εἶδός τι ζυμαρικοῦ, τηγανισμένου ἕως ξηρασίας, τὸ ὁποῖον ἐσημείωσε καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 589) φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὴν γραμματικῆν τοῦ Ψελλοῦ τὸν πολιτικὸν ζίχον τοῦτον,

· Λάγανον τὸ καπύριον· ΔΟΡΓὸν ΣΥΓΚΕΚΑΥΜΕΝΟΝ,

ἔπου γράφη, ΔΟΡΑὸν, ΣΥΓΚΕΚΑΜΜΕΝΟΝ· διότι δύο λέξεις ἐξηγεῖ ὁ Ψελλὸς, τὸ Λάγανον, καὶ τὸ ὀλότελα διάφορον Δορδάν. « Δορ-αδόν. . . συγκεκαμμένον τῷ σώματι » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΣΤΙΧ. 327, ΔΙΑΦΟΡΟΤΕΡΪΤΖΙΝ. Βαρβαρισμὸς ὅμοιος τοῦ ἀνωτέρω, Μικροτερίτζιν. (Ἴδε τὰ προσημειωθέντα σελ. 79).

ΣΤΙΧ. 328, ΜΑΓΚΪΠΟΥ. Ἴδε ἀνωτέρω (σελ. 176).

ΣΤΙΧ. 330, ΣΤΡΑΤΑΝ. Ἀπὸ τὸ Strata τῶν Ῥωμαίων, ἀφοῦ ἐκεῖνοι τὸ ἔλαβαν ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸν Στρωτή· Strata via εἰς ἐκεῖνους ἐσήμαινεν, ἐπιθετικῶς, Ὁ δὲ Σρωτὴν (rue pavée), ἤγουν λιθόστρωτον. Οἱ Γραικορωμαῖοι μετέβαλαν τὸ ἐπίθετον εἰς οὐσιαστικὸν, σημαῖνον ἀπλῶς πᾶσαν ὁδὸν (rue, chemin, voie), ὡς καὶ τὴν σήμερον εἰς ἡμᾶς.

ΣΤΙΧ. 331, ΤΑΡΘΟΥΝΙΑ. Μετάφρασις βάρβαρος σοιχείων μὲ τὴν ἐκθλιψιν Τὰ ρθούνια, Τὰ ρθούνια ἀντὶ τοῦ Τὰ ρουθούνια· διότι εὐρίσκεται (Δουκαγγ. σελ. 886) καὶ Ἀρθούνι. Τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ Ῥωθώνιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ ἀρσενικοῦ Ῥώθων. « Ῥώθωνες, » μυκτῆρες » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ἀπὸ τὸ Ῥώθων, Ῥουθούνιον, ὡς ἀπὸ τὸ Κώδων, Κουδούνιον. Μεταξὺ τῶν ὑβριστικῶν καταρῶν εἶναι καὶ τὸ Ἀπὸ τὰ Ῥουθούνια ἢ, Ἀπὸ τὴν μύτιν σου νὰ ἐκβῆ ὅ,τι ἔφαγες! Παρόμοια καταρᾶται τοὺς Ἰσραηλίτας ὁ Θεὸς (Ἀριθμ. ια' 20), ὅτε βαρυμένοι ἀπὸ τὸ Μάννα, ἐζήτουν μὲ πολὺν θόρυβον κρέατα· « Φάγεσθε κρέα. . . ἕως ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν μυκτῆρων ὑμῶν, καὶ ἔσσι ὑμῖν εἰς χολέραν. »

ΣΤΙΧ. 333, ΜΑΚΕΛΛΕΪΟΝ. Σημαίνει τὸ Κρεωπώλιον, ὡς καὶ τὴν σήμερον, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν *Macellum*· περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Πλάυ-

ταρχος (Ῥωμαϊκ. κεφαλ. καταγραφ. § 54) διττάζει, ἂν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ἔλαβαν ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν, Μαγειρεῖον, ἢ ἀπὸ λησὴν τινα, ὀνομαζόμενον Μάκελλον (Macellus), τὸν ὁποῖον καταδικάσαντες εἰς θάνατον, ἔκτισαν ἀπὸ τὰ χρήματά του δημόσιον Κρεωπώλιον. Ὁ Σαλμάσιος δέχεται πιθανῶς τὸ πρῶτον· τὸ Μάγειρος κατὰ τῶν Αἰδολέων τὴν διάλεκτον ἐλέγετο Μάγερρός, ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι ἐσχημάτισαν τὸ Macellum. Τὸ ἀπλούςερον, Μάκελλον (boucherie) ἐμεταχειρίσθη ὁ Ἀπόστολος (Α' Κορινθ. ε', 25), λέγων, « Πᾶν τὸ ἐν Μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντας διὰ τὴν συνείδησιν. » Ὁ χριστιανισμὸς τῶν Ἀποστόλων δὲν ὠμοίαζε τὸν χριστιανισμὸν τῶν Καπουκίνων.

ΣΤΙΧ. 334, ΕΚΕΪΒΡΑ. Βάρβαρος γραφή ἀντὶ τοῦ, Ἐκεῖ ηῦρα, ἢ καὶ Ἐκηῦρα Ἑλληνισί, Ἐκεῖ εὔρον. Σημείωσε καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ Καὶ συνδέσμου, Ἐκηῦρα καὶ ψήνασιν, ἀντὶ τοῦ, Ἐκεῖ εὔρον ἔψοντας. Ὁ Καὶ σύνδεσμος σημαίνει πολλάκις καὶ τὸ Ὡς, ὡς εἰς ταύτην τὴν φράσιν Ἀφῆκες τὰ μῆλα κ' ἐσάπησαν, ἀντὶ τοῦ, Ὡς ἐνάσαπήσωσι. Καὶ τὸ Ἴνα, οἷον Ἐπρόσραξε καὶ τὸν ἔδειραν, ἤγουν Ἴνα δείρωσιν αὐτόν. Περὶ τοῦ τελευταίου ὅμως τούτου, ἴδε τὰ ἄλλου (Πλουτάρχ. Βίων Μέρ. 5, σελ. 427) σημειωθέντα.

ΣΟΥΓΛΙΤΑΡΕΑΝ. Ἀντὶ τοῦ Σουβλιταρέαν, ἀπὸ τὸ Σούβλα. Ἀνωτέρω (σελ. 169) εἶπε Σουβλέαν. (ἴδε καὶ σελ. 118).

ΣΤΙΧ. 336, ΧΟΡΔΟΚΟΙΛΙΣΤΡΑ. Πωλήτρια χορδοκοίλων. Ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 106, 107).

ΣΤΙΧ. 337, ΜΟΥΤΛΟΓΑΤΟΝΟΣΚΟΥΦΕ. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 966) τὸ γράφει Μουτλογαζονόσκουφε. Ἡ σύνθεσις εἶναι Μοῦτλος, Γατόνο ἢ Γαζόνο καὶ Σκοῦφος, ἢ Σκούφια. Καὶ ἡ μὲν Σκούφια τί σημαίνει δὲν εἶναι ὅσιν δὲν τὸ ἐξεύρει (ἴδ. Πλουτάρχ. Μέρ. Α, σελ. 411)· τὰ δὲ λοιπὰ οὔτ' ὁ Δουκάγγιος ἐξήγησεν, οὔτ' ἐγὼ νὰ ἐξηγήσω δύναμαι. Τὸ μέσον ὄνομα τῆς συνθέσεως ἴσως εἶναι Γατάνο ἀπὸ τὸ Γατάνιον ἢ Γαῖτάνιον (ἀνωτέρ. σελ. 107), ταινίαν, δηλαδὴ ὁποίας συνειθίζουσι αἱ γυναῖκες νὰ προσδένωσιν εἰς τὰς Σκούφιας. Ἀπὸ τὸ Μοῦτλος καὶ ῥῆμα Μοῦτλόνω, τοῦ ὁποίου τὴν μετοχὴν Μοῦτλωμένος ἀνέγνωσεν ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 137) εἰς τὸ ἄλλο τοῦ Πτωχοπροδρόμου ποίημα τὸ Κατὰ Ἠγουμένων (σίχ. 69) οὕτως·

Καὶ μουτλωμένας δὲ φορεῖ αὐτὸς τὰς φτερνισήρας·

ἔπου ὁμως ἀπὸ τὰ δύο μου ἀντίγραφα τὸ ἐν ἔχει,

Βουτουλομένας τοῖς ποσὶν φέρων τὰς φτερνισήρας,

τὸ δὲ ἄλλο·

Καὶ μουτλουμένας δὲ φορεῖ αὐτὰς τὰς πτερνισήρας.

Ἄλλ' ἐκεῖ τὸ νόημα μᾶς ὁδηγεῖ νὰ ἀναγνώσωμεν πιθανῶς, Βουκου-
λωμένας, ἢ κατὰ συγκοπὴν, Βουκλωμένας (Bouclés), ἀπὸ τὸ
Buccula (Γαλλ. Boucle), τὸ ὁποῖον εἰς τὸν παρχμαζόντα Λατινι-
σμὸν ἐσήμαινε τὸ ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτέρους λεγόμενον Fibula, ὅθεν ἡ
χυδαία γλώσσα ἔπλασεν εἰς ἡμᾶς τὸ Φίβλα καὶ Φιούμπα (Ἰδ. τὰς
εἰς τὸν Πλούταρχον Μέρ. Δ, σελ. 428 σημειώσ.). Ἐνδεχόμενον λοιπὸν
καὶ εἰς τὸ κείμενόν μας ἀντὶ τοῦ Μουτλογατονόσκουφε ἦτο
γραμμένον, Βουκλογατονόσκουφε, ἤγουν ἔχουσα τὴν σκούφιαν
περικυκλωμένην μὲ γατάνια, ἢ ταινίας συνδεμένας μὲ βούκλας.

ΣΤΙΧ. 338, ΔΑΜΙΝ. Ὀλίγον τι. Ἰδε ἀνωτέρω (σελ. 179 — 180).

ΜΑΣΤΑΡΙΝ. Συγκοπὴ τοῦ Μασάριον ὑποκοριστικοῦ τοῦ Μασός
(τοῦ κοινῶς Βυζίου). Οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν, Μασάρια
τοὺς ἀδένους (glandes) τῶν ζώων, τὰς σήμερον λεγομένας Γαργαλί-
δας, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς φύσεως μὲ τοὺς μασούς, οἱ ὁποῖοι καὶ
αὐτοὶ εἶναι ἐκ τοῦ γένους τῶν ἀδένων. Ἀπὸ τὰ ὑπὸ τὸν λαιμὸν τῶν
μοσχάρων μασάρια κατασκευάζεται τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζό-
μενον Ris de veau φαγητόν. Ἰδε τὰς εἰς τοὺς Βίους τοῦ Πλουτάρχου
(τομ. Δ', σελ. 455) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 339, . . . ἘΞΑΪΤΗΝ ΤΗΝ ΒΑΣΤΑΖΕΙΣ.] Ἑλληνικῶς ἤθελ'
εἶσθαι, Ἐκ ταύτης, ἧς φέρεις, καὶ συντομώτερον Ἐξ ἧς
φέρεις.

ΣΤΙΧ. 340, Ὅλος ὁ σίχος οὗτος ἐλησμονήθη ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον
(σελ. 1438), μ' ὅλον ὅτι ἔγραψεν ἀκολούθως τοὺς πρὸ αὐτοῦ δύο καὶ
τοὺς μετ' αὐτὸν ἄλλους δύο.

ΤΡΑΓΑΝΟΔΕΧΤΟΝ. Πιθανὸν ὅτι ἔγραψεν, ἢ κἂν ἐνόησεν ὁ ποιητής

μας, Τραχανόδηκτον, ἤγουν τραχανήν εἰς τὸ δάγκαμα, σκληράν, ὅποια εἶναι τὰ χονδρώδη μέρη τοῦ σώματος, τὰ λεγόμενα ἐπιθετικῶς καὶ ὀξύτωνος Τραχανά (croquants) τῶν ὁποίων ἡ φύσις εἶναι μέση μετξὺ σαρκὸς καὶ ὀστέων. Τοιαῦτα εἶναι τὰ αὐτία, τὰ ῥωθώνια, καὶ ἄλλα. Τὰ Λεξικά μας σημειῶνουν καὶ οὐσιαστικόν, με ἀνάβασιν τοῦ τόνου, τὸ Τράγανα, καὶ Τρώγανα, σημαίνοντα τοὺς Χόνδρους (cartilages). Καὶ τὰ δύο παράγονται ἀπὸ τὸ Τρώγειν, Τραγεῖν, ῥῆμα· καὶ ἐπειδὴ τὸ Τρώγω, ἐλέγετο διὰ τὰ ἀνέψητα καὶ σκληρά (εἰς διάκρισιν τοῦ Ἐσθίω), ὠνομάσθησαν οἱ χόνδροι Τράγανα, ὡς ἔλεγαν καὶ Τρωγάλια καὶ Τραγήματα ὄσους καρπούς ἔτρωγαν ξηρούς, οἷον ἀμύγδαλα, καρύδια καὶ τὰ παρόμοια.

ΣΤΙΧ. 341, ΠΑΧΥΝΟΜΕΝΗΝ. Ἐπρόκρινα τὴν γραφὴν τοῦ Δουκαγγίου (σελ. 1438) ἀντὶ τῆς ὁποίας τάντίγραφόν μου ἔχει, Παχενυμένην, οἰκειοτέρας ἴσως εἰς τὸ παχὺ σκότος τοῦ τότε χρόνου.

ΣΤΙΧ. 342, ΣΤΑΦΙΔΟΣΧΝΟΤΟΝ. Ἡ κοιλία τῶν ζώων ὁμοιάζει τὰς σαφίδας διὰ τὰς ῥυτίδας καὶ τὰ ζαρῶματα (ἀνωτέρ. σελ. 213)· ἀλλὰ δὲν ἔχει σταφίδων ὁσμήν. Ἴσως λοιπὸν ἔγραψεν ὁ Θαυμαστός μας ποιητής, Σταφιδόχρωτον ἤγουν ὁμοίαν τῆς σταφίδος κατὰ τὸ χρῶμα. Ὁ Χνότος ἀρσενικῶς, καὶ τὰ Χνότα πληθυντικῶς καὶ οὐθετέρως (κατὰ τὸ Ὁ δεσμὸς καὶ Τὰ δεσμὰ, Ὁ λύχνος καὶ Τὰ λύχνα), εἶναι λέξεις τῆς κοινῆς γλώσσης σημαίνουσαι ἐκεῖνο ἐξαιρέτως τῆς δυσωδίας τὸ εἶδος τῆς γεννωμένης ἀπὸ παλαιώσιν ἢ σῆψιν, ὡς εἶναι ἡ δυσωδία τῶν θνησιμαίων. Τὴν παραγωγὴν ἢ ἐτυμολογίαν δὲν ἔχω πῶς νὰ ἐξηγήσω. Ἴσως τὰ πρῶτα σοιχεῖα (χν) ἐσφετερίσθησαν τὸν τόπον τῶν θν, τὰ ὅποια ἐσήμαιναν βαρβάρως τὸ θνησιμαῖον. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, τὸ ἀντίσοιχον (τοῦ θν) τν ἐμεταμορφώθη εἰς τὸ χν, οἷον Παχνίον ἀπὸ τὸ Φατνίον, ὑποκοριστικὸν τῆς Φάτνης. Ἡ τροπὴ τοῦ η εἰς τὸ σ ἔχει παράδειγμα τὸ Κάθουμαι ἀντὶ τοῦ Κάθουμαι. Ἀπὸ τὸ Χνότος παράγεται καὶ ῥῆμα ἀμέταβατον Χνοτῶ καὶ Χνοτίζω, τὸ ὁποῖον ἐμπορεῖ νὰ σημάνη κάποτε καὶ τὸ Γαλλικὸν sentir la venaison.

ἌΚΡΟΣΑΧΝΙΣΜΕΝΗΝ. Ἄπαχον, ψαχνήν. Τὸ Ψαχνός τῆς γλώσσης μας πιθανὸν ὅτι εἶναι ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Σαχνός. « Σαχνόν, » ἀσθενές, χαῦνον, » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ἐπειδὴ καὶ Ἀδύνατον (ἤγουν ἀσθενές) κρέας λέγομεν τὸ μὴ παχὺ. Λέγεται καὶ Σαχλός,

εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἀπὸ τὸν αὐτὸν Πτωχοπρόδρομον (Ποιημ. Β. σίχ. 225).

Ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 168) φέρει παράδειγμα ἀπὸ Λεξικὸν ἀνεκδοτὸν , « Ἰχθύας τοὺς εὐσάρκους , τοὺς οὔτε πῖους , οὔτε » ΣΑΧΡΟΥΣ · » ὅπου ἡ τελευταία λέξις πρέπει νὰ μεταβαλῆ εἰς τὸ ΣΑΧΛΟΥΣ , ἢ ΣΑΧΝΟΥΣ .

ΣΤΙΧ. 344 , ΣΥΣΚΕΥΗΝ. Τὴν ἐπιβουλήν . « Συσκευὴ , ἐπιβουλὴ » λέγει ὁ Ἡσύχιος .

ΣΤΙΧ. 346 , ἘΚΤΕΘΕΪΣΗΣ. Βαρβάρως , ἀντὶ τοῦ Ἐκθεΐσης , ἢ καὶ Ἐκτιθεΐσης .

ΣΤΙΧ. 347 , ΛΕΓΩΝ. Βαρβάρως , ἀντὶ τοῦ λέγουσα .

ΣΤΙΧ. 348 , ΝΟΤΑΡΕ. Νοτάρως , ὡς ἀκόμη σήμερον τὸν ὀνομάζουσι οἱ Χῖοι , κατὰ συγκοπὴν , ἀντὶ τοῦ Νοτάριος (notaire) . « Νοτάρως , ὁ Γραφεὺς » Γλ. Λέγει καὶ ὁ ἔτυμολόγος (σελ. 607) « Νοτάρως , Ῥωμαϊκὴ ἢ λῆξις . Νότα γὰρ τὰ γράμματα , Ῥωμαϊσί . » Καὶ χάρις καὶ διὰ τοῦτο εἰς αὐτὸν , ὅτι δὲν μᾶς ἔτυμολόγησε τὸν Νοτάριον Ἕλληνας , τὸν Τηροῦντα τὰ νοήματα , ὡς τὸ ἐξήγησεν ἄλλος . Notarius εἰς τοὺς Ῥωμαίους , παράγωγος τοῦ Nota (σημεῖον) , ἐσήμαινε τὸν Σημειογράφον , ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Πλούταρχος (Κατ. νεώτερ. § 23) , ἤγουν τὸν γράφοντα τὰ ὀνόματα , ὅχι διὰ λέξεων ὀλοκλήρων , ἀλλὰ διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων , ἢ ἀπλῶν , ἢ διαφόρως συμπλεγμένων (Sténographe) τὰ ὅποια ὀνόμαζαν σημεῖα , ἔτι δὲ καὶ Σίγλας , ἀπὸ τὸ Singulas , διότι ἐν μόνον γράμμα ἐσήμαινε πολλάκις λέξιν πολυγράμματον . Παραδείγματος χάριν , τὰ τέσσαρα ταῦτα γράμματα , S . P . Q . R , ἐσήμαιναν , Senatus populusque Romanus , ἤγουν Ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος Ῥωμαίων . Ὅθεν ὀνομάζετο καὶ τὸ οὕτως σημειωμένον βιβλίον ἢ γράμμα , Κατάσιγλον , καὶ ὅχι Κατασιγίλον , ὡς γράφεται εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 1365) . Ἐσήμαινεν ἀκόμη ὁ Νοτάριος καὶ τὸν δημόσιον Γραμματεῖα , τὸν γράφοντα τῶν πολιτῶν τὰς διαθήκας , ὁμολογίας , πωλήσεις , ἀγοράς , καὶ ἀπλῶς παντὸς εἶδους συμβόλαια · καὶ εἰς ταύτην μόνην τὴν σημασίαν εἶναι σήμερον εἰς ἡμᾶς , καθὼς καὶ εἰς ἄλλα ἔθνη , ὁ Νοτάριος (Γαλλ. Notaire) . Τρίτον ἐκατήντησε νὰ σημαίνῃ ἀπλῶς ὅποιονδήποτε Γραμματεῖα , ὡς τὸ νοεῖ ἐδῶ ὁ Πτωχοπρόδρομος .

ΣΤΙΧ. 349 , ΔΙΠΛΟΚΑΛΑΜΑΡΑΤΕ. Εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ ἀνωτέρω

(σελ. 199) ὀνομασθεῖς, Τετρακαλαμαράτος· ὁ μόνος ὁ ἀριθμὸς τῶν καλαμαρίων ὀλιγόστυσε.

ΣΤΙΧ. 350, ΜΑΝΑΪΛΙΝ. Ἄν ἦναι τῆς αὐτῆς παραγωγῆς μετὸν Μανδύαν (manteau), Περσικὴν λέξιν (σημαίνουσάν σήμερον Ἀρχιερατικὴν σολὴν), πρέπει νὰ γράφεται Μανδύλιον. Εἰ δὲ παράγεται ἀπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν γλῶσσαν, ἡ γραφή του εἶναι Μαντήλιον ἢ Μαντίλιον, διότι καὶ εἰς ἐκείνους διπλογραφεῖται Mantile καὶ Mantele. « Μανδύας (λέγει ὁ Ἡσύχιος), εἶδος ἱματίου Περσῶν, » πολυμικτὸν, ἢ Μαντύας » καὶ « Χειρόμακτρον, ἢ Χειρόμαζρον, » μανδίλιον. » Εἰς ἡμᾶς σήμερον τὸ Μαντίλιον σημαίνει πλεον τὸ ρινόμακτρον (mouchoir) παρὰ τὸ χειρόμακτρον (serviette, ἢ essuie-mains). Ὁ ποιητὴς ἐδῶ νοεῖ ὅτι ἡμεῖς λέγομεν συνθέτως Τραπεζομάντιλον (nappe).

ΣΤΙΧ. 351, ΣΚΟΥΤΕΛΙΤΖΙΝ. Βάρβαρον ὑποκοριστικὸν τοῦ Σκουτελλίου, ἢ τῆς Σκουτέλλας (ἴδ. ἄνωτέρ. σελ. 59-60).

ΣΤΙΧ. 352, ΒΟΥΚΑΝ. Τὴν ὁποῖαν ἄνωτέρω (σελ. 187) εἶπε Βουκίαν.

ΣΤΙΧ. 353, ἘΣΚΥΨΑ. Ἀόριστος τοῦ Σκύπτω (se baisser, s'incliner) ἀντὶ τοῦ Κύπτω, ὡς λέγομεν καὶ Σκόνιν (poussière), τὴν Κόνιν, καὶ Σκορδαλὸν (alouette), τὸν Κορδαλὸν, καὶ Σκορδούλαν (peste) ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κορδύλη (tumeur), μετὰ πρόσθεσιν τοῦ σ, συνήθη καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, καθὼς ἄλλοῦ (Ἡλιοδώρ. Αἰθιοπικ. Β', σελ. 184) πλατύτερον ἐσημειώθη.

ΣΤΙΧ. 354, ΣΥΣΚΑΤΟΝ. Τὴν ἄπλυτον, καὶ ἀκόμη μετὰ κόπρια γεμισμένην, ὡς ἐκβαίνει ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ζώου, καὶ ὡς τὴν ὀνομάζει εἰς τὸν ἀκόλουθον στίχον, Κοπροπαραγέμιστον (farcie de merde).

ΣΤΙΧ. 355, ΚΟΠΡΟΠΑΡΑΓΕΜΙΣΤΟΝ. Παραγεμιστὴν ἀπὸ κόπρια ἀντὶ τοῦ συνήθους γεμίματος τῶν ἡδυσμάτων. Τοῦτο σημαίνει κυρίως τὸ ὠνθυλευμένη τῶν πλαιῶν, ἀπὸ τὸ ὄνθος, ἐξηγούμενον κατὰ τὸν Ἡσύχιον « ὄνθος, βόλιτον, κόπρος βοῶν. » Ἄλλ' ἐκεῖνοι ἐμεταχειρίζοντο τὴν λέξιν κατὰ κωμικὴν κατάχρησιν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐναντίου, ἤγουν καὶ διὰ τὰ παραγεμιστὰ μετὰ ἡδύσματα, ὡς εἶναι αἰσπηταί, τὰ καλαμάρια, τὰ κολοκύνθια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα (ἴδ. ἄνωτέρ. σελ. 54-55). Ὅθεν εὐρίσκεις εἰς αὐτοὺς, Γαστρίον ὠνθυλευμένον, τὸ ὁποῖον κατὰ μὲν τὴν λέξιν εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Κοπροπαραγέ-

μις ος κοιλία τοῦ ποιητοῦ μας, κατὰ δὲ τὴν γεῦσιν πολλὰ διάφορον. Ἴδε Πλούταρχ. Μέρ. Γ, σελ. 410.

ΣΤΙΧ. 356, ΚΡΟΥΪ. Βάρβαρος ἀποκοπή, κατὰ ποιητικὴν ἄδειαν, ἀντὶ τοῦ Κρούει. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὰ Ἀκ οῦ, Θέ, Κλαῖ, Λέ, ἀντὶ τοῦ, Ἀκούει, Θέλει, Κλαίει, Λέγει. κ. τ. λ. σημειωθέντα ἀνωτέρω (σελ. 134). Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ ἐξεναντίας ἐμεταχειρίζοντο τὴν ποιητικὴν ἄδειαν, ἢ μᾶλλον κατάχρησιν ταύτην, εἰς τὰ ὀνόματα πλέον παρὰ εἰς τὰ ῥήματα (Ἴδ. Στράβ. Γεωγραφ. Βιβλ. η, σελ. 364). Παράδειγμα ῥημάτων εἶναι τὸ ἀνωτέρω (σελ. 134) σημειωθὲν Λοῦται, ἀντὶ τοῦ Λούεται· τοιοῦτον ἀκόμη, καὶ τὸ Ἄνοις, ἀντὶ τοῦ Ἀνούοις, καὶ Ἄνοντος, ἀντὶ τοῦ Ἀνούοντος.

ΣΤΙΧ. 358, ἘΝΤΕΡΟΧΟΡΔΟΠΑΪΤΑ. Ἐντεροχορδοπλύτην ὀνομάζει τὸν πλύνοντα καὶ καθαρίζοντα τὰ ἔντερα καὶ τὰς κοιλίας τῶν ζώων· Cure-tripaille ἤθελέ τις τὸ ἐρμηνεύσειν Γαλλισί, ἂν ἐσυγχώρει τοιαύτην λέξιν ἢ γλῶσσά των. Τὸ ἐπιτήδευμα εἶν' ἀπὸ τὰ διακονικὰ καὶ πλέον καταφρονητὰ ὑπουργήματα, ὡς τὸ ἐνόμιζαν καὶ οἱ παλαιοί. Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Πλούτ. 1168) ὁ Καρίων πέμπει τὸν Ἐρμῆν νὰ πλύνῃ κοιλίας·

Καὶ πλυνέ γε

Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς κοιλίας,
Ἴν' εὐθέως διακονικὸς εἶναι δοκῆς,

ὡς λέγομεν ἀκόμη καὶ σήμερον, ἀποπέμποντες τινὰ μὲ ὄργην· Δὲν ὑπάγεις νὰ ξύῃς κοιλίας;

ΣΤΙΧ. 359, ΑΥΤΟΥΪΝΟΝ. Ἀντὶ τοῦ Αὐτό. Ἐλεγον Αὐτῆνος, καὶ βαρβαρώτερον Αὐτοῦνος, κατὰ τὸ παλαιὸν Δωρικὸν Τῆνας (Ἴδ. Πλουτάρχ. Μέρ. Α, σελ. 391).

ΣΤΙΧ. 360, ΤΥΜΠΑΝΟΚΡΟΥΣΤΟΝ. Ἦγουν τὴν ὁποίαν ἐμπορεῖ τις νὰ κρούῃ ὡς τύμπανον.

ΣΤΙΧ. 361, ΚΑΠΑ. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Carpa, ἢ μᾶλλον, ἀπὸ δὲν ἐξέφυω πόθεν, ἐπειδὴ εἰς ὅλας τὰς γλώσσας σώζεται τὸνομα τῆς Κάππας, σημαῖνον διάφορα εἶδη καλυμμάτων τοῦ σώματος, καὶ ὄχι μόνον τὴν γνωστὴν εἰς ὅλους Κάππαν, ὑφασμένην ἀπὸ μαλλίων, καὶ πολλάκις ἔχουσαν εἰς τὸ ἄνω μέρος προσκόλλημα, εἰς σκέπην τῆς κεφαλῆς, τὸ ὀνομαζόμενον Κουκούλλαν (Γαλλ. Caruchon). Εἰς τὸν Ησύχιον εὐρίσκομεν, « Καππάτια, γυναικεῖα ἱμάτια, » καὶ, « Κα-

» *πάνη, τριχίνη κυνή.* » Τὸ πρῶτον πιθάνον ὅτι σημαίνει τὸ συνειθισμένον εἰς τόπους τινὰς τῆς Εὐρώπης γυναικεῖον σκέπαστρον τῆς κεφαλῆς, τὸ ἀπὸ τούτων Ἰταλοῦς ὀνομαζόμενον *Zendado* · τὸ δεύτερον, ἐπειδὴ σημαίνει σκέπην καὶ αὐτὴν τῆς κεφαλῆς (*κυνήν casque*), ἀναλογεῖ μὲ τὴν *κουκούλλαν*, καὶ προσέτι μὲ τὸ λεγόμενον *Καπάσιον* (*Chapeau*). Τέλος, αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸν *Σκέπη*, καὶ *Σκέπας* ἂν ἀφαιρέσης τὸ *σ* (ἀφαιρούμενον ἢ προσιθέμενον ἀδιαφόρως καὶ εἰς ἄλλας λέξεις, ὡς εἶναι τὸ *Κάπετος* καὶ *Σκάπετος*, τὸ *Κεθάζω* καὶ *Σκεθάζω*, τὸ *Κύτος* καὶ *Σκύτος*, τὸ *Κύπτω* τῶν παλαιῶν, καὶ τὸ σημερινὸν *Σκύπτω*), γίνεται συγγενές καὶ συνώνυμον τῆς *Κάπας*. Ἴδε τὰς ἀνωτέρω (σελ. 219) καὶ τὰς εἰς τὸν *Ἡλιόδωρον* (σελ. 184) σημειώσεις.

ΠΑΛΙΟΧΑΡΒΑΛΟΜΕΝΗ. Παλαιὰ καὶ σχισμένη · ἀπὸ τὸ *Χάρβαλον*, τοῦ ὁποίου γνωστὴ εἶναι ἡ σημασία, ὅχι ὁμως καὶ ἡ γένεσις. *Χάρβαλον* ἢ *Χαρβαλωμένον* φόρεμα, εἶναι φράσις συνώνυμος τῆς ἀρχαίας φράσεως *Διεῖρρωγὸς* ἢ *Ῥακῶδες ἰμάτιον*, ἤγουν κατασχισμένον καὶ κατατρυπημένον ἀπὸ τὴν παλαιότητα. Ἐάν τὸ *χ* ἐπροστέθῃ ὡς *δίγαμμα*, κατὰ διάλεκτον, ἢ κατὰ βαρβαρισμὸν, ἐνδεχόμενον τὸ *Ἄρβαλον* ἢ *Ἄρβαλὸν* νὰ ἔχη τινὰ συγγένειαν μὲ τοῦ *Ἡσυχίου* τὸ « *Ἄρβον, διεσὸς, ἀριὸν, ἐλαφρὸν* » ὅποια τῶντι εἶναι τὰ παλαιὰ φορέματα, ἐπειδὴ, πρὶν σχισθῶσιν, ἀραιούνται καὶ λεπτύνονται. Ἀπὸ τὸ, *Ἄρβος*, ἐσχηματίσθη τὸ, *Ἄρβαλός*, ὡς ἀπὸ τὸ, *Ὄμος*, τὸ, *Ὄμαλός*. Σημείωσε προσέτι, ὅτι τὸ *Χάρβαλον*, ἢ *Ἄρβαλον*, ἢ *Ἄρβαλὸν* τοῦτο, παραφράζει καὶ κάποιαν συγγένειαν σημασίας, μὲ τὸ *Ἄρβελίζω* (*hacher*) τὸ εἰς μικρὰ κατακόπτω · ὅθεν καὶ τὸ *Ἄρβελιστὸν κρέας*, τὸ λεπτοκατακομμένον. Ἀλλ' ὁμως εἶναι *χρεῖα* ἀκριβεστέρας σκέψεως.

ΣΤΙΧ. 362, ΒΛΑΧΑ. Γυνὴ ἀπὸ τὴν *Βλαχίαν*, ἢ καὶ *Βλάχισσα* λεγομένη. Πιθάνον ὅτι ἐκεῖθεν ἐσέλλοντο αἱ *κάπαι* εἰς τὸ *Βυζάντιον*.

ΝΑΣΕΦΑΝΗ. Ἀντὶ τοῦ, *Νάσεύφάνη*, ἢ *Νάσεύφάνη*. Φαίνω λέγουν ἀκόμη σήμερον πολλοὶ, ἀντὶ τοῦ *Υφαινῶ*, κατὰ ἀρχιραιοσίν τοῦ ἀρχικοῦ ὡς καὶ *Βρίζω* ἀντὶ τοῦ *Υβρίζω* καὶ *Γιερός* ἀντὶ τοῦ *Υγιερός*, ἢ *Υγιηρός* · καὶ *μάλισα*, ὡς τὰ σύνθετα μὲ τὴν *Υπό* πρόθεσιν, αἶον, *Ποκάμισον*, *Πολῆνι*, *Ποσατικὸν*, ἀντὶ τοῦ *Υποκάμισον*, *Υπόληνιον*, *Υποσατικὸν*.

ΣΤΙΧ. 364, ΕΣΕΝ. Τὸ *Ἐσέν* καὶ *Ἐσένα* ἔχουν παράδειγμα τὸ

Ἐγών και Ἐγώνη τῶν παλαιῶν. Μὲ τὸ Ἐσέ ἀναπληρῶνει ἡ κοινή μας γλῶσσα τὴν ἔλλειψιν τῆς παλαιᾶς ἀντωνυμίας· τῆς ὁποίας ἐλάττωμα εἶναι νὰ μὴν ἔχη καὶ διὰ τὴν ἐγκλινομένην καὶ διὰ τὴν ὀρθοτονομένην πλὴν μόνον τὸ Σέ, ὅποτε ἔχει Ἐμέ και Μέ, Ἐμοῦ και Μοῦ, Ἐμοί και Μοί.

ΠΑΠΑΩΜΑΝ. Ἀντὶ τοῦ, Ἐπάπλωμα· τοῦτο δὲ, ἀντὶ τοῦ Ἐφάπλωμα. Ὅτι ἐσημείωσα μικρὸν ἀνωτέρω περὶ τῆς Ὑπὸ προθέσεως, συνέβη καὶ εἰς τὴν Ἐπί· ἀφαιρεῖται καὶ ταύτης τὸ ἀρχικὸν ζοιχειῶν εἰς πολλὰς λέξεις, οἷον Πιδέξις, Πιτήθειος, ἀντὶ τοῦ Ἐπιτήθειος, Ἐπιδέξις. Τὴν αὐτὴν ἀφαίρεσιν ἴδαμεν ἀνωτέρω (σελ. 114 καὶ 150) ὅτι ἔπαθαν καὶ ἄλλαι προθέσεις, καὶ ὀνόματα ἄλλα ἀπρόθετα.

ἈΘΑΝΩΦΟΡΙΝ. Ἀντὶ τοῦ, Ἐπανωφόριον.

ΣΤΙΧ. 365, ἘΣΕΝΑΝ. Τὸ τελευταῖον ν̄ εἶναι τοῦ Πτωχοπροδρόμου βάρβαρον πλουσιδῶρημα.

ἘΠΙΡΑΛΤΑΡΙΝ. Πιθανὸν ὅτι νοεῖ ἐδῶ τὴν ἀνωτέρω (σελ. 53) σημειωθεῖσαν Καμισόλαν. Συγγενεῦει μὲ τὸ Ἐπίβλημα τῶν παλαιῶν· δὲν ἔχει ὅμως τὴν αὐτὴν σημασίαν.

ΣΤΙΧ. 367, ΧΩΡΕΪ. Καλὴ φράσις (Ὅλους χωρεῖ ἡ ἐκκλησία, καὶ μὲν οὐδὲν ἐχώρει), καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀκόμη συνειδησμένη. Οὕτω λέγομεν, Δέν τὸν χωρεῖ ὁ οἶκος, καὶ ἔτι ἐμφατικώτερον, Δέν τὸν χωροῦν τὰ φορέματα του, ἐπειδὴ παραξένει ζωηρῶς τὴν ἀπὸ σφοδρῶν πάθος προξενουμένην ἀνησυχίαν, μὲ εἰκόνα ἀνθρώπου, ὅστις διὰ τὰ σενὸν τῶν ἐνδυμάτων, κινεῖ ὅλα του τὰ μέλη.

ΚΑΙ ΜΕΝ. Ἴσως ἦτον ὀρθότερα γραμμένον, Κ' ἘΜΕΝ, ἤθουν Καὶ ἐμέ.

ΣΤΙΧ. 368, Καὶ ἀπὸ τὸ σείσμαν τὸ πολὺν καὶ τὸ πάλιν τὸ διῶμαν.] Σημείωσε τὴν εἰς ἓνα εἶχον τετράκις βάρβαρον προσθήκην τοῦ ν̄, ἀκόμη καὶ τὸν πλεονασμὸν τῆς τελευταίου ἄρθρου.

ΔΙΩΜΑΝ. Ἀπὸ τὸ Ἰδίωμα, τὸ ὁποῖον ἐδῶ σημαίνει Βαρύτητα, σεμνότητα, σοβαρότητα. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζεται ὁ Ἐρωτόκριτος (σελ. 92),

Πεζοὶ μὲ ζάλα μετρητὰ, καὶ διῶμαν ἐπορπατοῦσαν.

Καὶ ὁ ἔχων τοιοῦτον ἰδίωμα, ἢ Διῶμα, λέγεται Διωματαῖος ἢ Διωματαῖος, ὡς ὁ αὐτὸς πάλιν Ἐρωτόκριτος·

Στῆς κεφαλῆς τὴν ζωγραφίαν τούνου τοῦ διωματάρη.

Ἐνας μόνος τόπος εἰς τοὺς παλαιούς εὐρίσκεται, ὅπου τὸ ἰδίωμα δέχεται τοιαύτην ἢ παρομοίαν ἔννοιαν, ὡς τὸ ἐσημείωσα εἰς τὸν Ἀθήναιον (Ἴδε τὴν ἀπὸ τὸν Schweighaeuser νέαν ἔκδοσιν τοῦ Ἀθηναίου, τομ. V τῶν σημ. σελ. 482).

Σημείωσε καὶ τοῦ Ἐρωτοκρίτου τὸ Ζάλα ἀντὶ τοῦ Σάλα (ὡς προφέρομεν καὶ Ζόχον, τὸν Σόγχον, καὶ Ζοφόν, τὸ Σομφόν), ἤγουν Σαλεύματα, κινήματα. Μὲ διπλὴν γραφὴν φέρεται καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον· « Σαλάξαι... κινῆσαι » ὅθεν καὶ τὸ προσημειωθὲν (σελ. 92) Σεσαλαγμένον, καὶ « ΖΑΛΛΑΥΔΑ, ΚΙΝΟΥΪ » τὸ ὁποῖον πιθανὸν ὅτι ἐγράφετο, ΖΑΛΕΥΪ, ΔΙΑΚΙΝΟΥΪ.

Τὸ Τούνου εἶναι Αὐτού, ὡς καὶ τὸ ἀνωτέρω (στίχ. 220) Αὐτοῦνον ἦτον Αὐτό· ἀπὸ τὸ Αὐτῆνος, λείψανον ἴσως τῆς δωρικῆς διαλέκτου.

ΣΤΙΧ. 369, ΕΠΕΡΝΩ, ΠΑΓΩ. Λέγεται καὶ σήμερον, τὸ πλεον ὅμως μὲ τὸν σύνδεσμον, Πέρνω καὶ Πάγω. Τὸ ἀσύνδετον εἶναι ποιητικώτερον, κατὰ τὸ συχνὰ εὐρισκόμενον εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. β', 8) « Βάσκ' ἴσι· » μὲ ταύτην ὅμως τὴν διαφορὰν, ὅτι τούτου καὶ τὰ δύο ῥήματα σημαίνουν τὸ αὐτό. Λέγομεν ἀκόμη ἀσυνδέτως, Ἄμε ἰδέ, Ἄμε κάμε. Τὸ Πάγω ἀναμφιβόλως εἶναι ἀπὸ τὸ Ὑπάγω, μὲ τὴν συνήθη ἀφαιρέσιν (σελ. 221) τοῦ ἀρχικοῦ. Τὸ Πέρνω ὅμως, ἢ Ἐπέρνω, ἤθελε δυσάσειν τις, ἂν ἦναι (εἰς ταύτην λέγω τὴν φράσιν) ἀπὸ τὸ Ἐπαίρω, εἰς τὴν συνήθη (σελ. 115) σημασίαν τοῦ λαμβάνω μὲ ἔλλειψιν τοῦ, ὁδὸν ἢ δρόμον, ὡς λέγομεν, κατὰ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 181) « Ἄλλην ὁδὸν ἐπῆρα » ἢ ἦναι φθορά τοῦ Περνώ, ἤγουν διαβαίνω.

ΥΠΑΓΕΝΩ. Τὸ Πάγω (ὑπάγω) ἔγενεν εἰς τὸν αὐτὸν σίχον, Ὑπαγένω, ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 145) σημειωθὲν Ἰωνικὸν Ἀγινέω.

ΣΤΙΧ. 370, ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΧΑΛΑΣΜΕΝΟΝ. Τὸ νεωστὶ χαλασμένον, τὸ δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ἀποῦ ἐχάλασε.

ΣΤΙΧ. 371, ΠΕΦΤΩ. Τὸ Πέφτω (Πίπτω) δὲν σημαίνει ἐδῶ το Γαλλικὸν tomber, ἀλλ' ἔλλειπτικῶς τὸ, Πίπτω εἰς κλίνην, ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ se coucher. Ἴδε τὰ σημειωθέντα εἰς τὸν Ἠλιόδωρον (Β, σελ. 255).

ΤΆΧΑ ΤΕ. Μὲ πλεονασμὸν τοῦ Τε, συνδέσμου, ὡς τὸν ἐπλεόναζαν καὶ οἱ παλαιοὶ εἰς τὸ Ὅσον τε, Οἶόν τε, Ὡς ε, ἐφ' ᾧ τε, Ἐπει τε. Λέγουν καὶ (χυδαίεςτερον) Τάχατες, ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ Δωριεῖς Οἶκαδες, ἀντὶ τοῦ Οἶκαδε. Ὁ ποιητὴς τὸ μεταχειρίζεται ἴσως ἐδῶ ἀντὶ τοῦ Ταχέως, ἤγουν πάραυτα. Εἰς ἡμᾶς σήμερον τὸ Τάχατε ἰσοδυναμεῖ μὲ τῶν παλαιῶν τὸ Δῆθεν (comme si).

ΤΥΛΙΓΟΜΑΙ. Ἀντὶ τοῦ, Τυλίσσομαι, ὡς λέγομεν καὶ Ἀλλάγω ἀντὶ τοῦ Ἀλλάσσω.

ΣΤΙΧ. 372, ἌΚΟΥ. Ἀποκοπὴ βάρβαρος τοῦ Ἄκουε.

ΠΑΘΑΝΩ. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 45).

ΣΤΙΧ. 273, Οἱ ΨΥΡΕΣ. Ἑλληνισί, Ὁ φθειρ, Οἱ φθειρες. Σήμερον θηλυκῶς, Ἡ ψείρα (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 49).

ΣΤΙΧ. 374, ΧΕΡΙΤΖΙΝ. Ἀντὶ τοῦ Χερίτζιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Χέριον. Σήμερον λέγομεν Χεράκιον. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγαν Χερύδριον. Ὁ Μόσχος (Εἰδυλλ. Α, 13), παραβάλλον τὴν μικρότητα τῶν χειρῶν τοῦ Ἐρωτος μὲ τὴν μεγάλην αὐτοῦ δύναμιν, λέγει,

Μικκύλα μὲν τήνω τὰ χερύδρια, μακρὰ δὲ βάλλει·

τὸ ὁποῖον ὁ Πτωχοπρόδρομος ἤθελ' ἴσως ἐκφράσειν οὕτως,

Χερίτσια ἥ χει μικρούτσικα, μακρὰν δὲ σαγιτεύει.

ΤΖΑΚΙΖΩ. Σημαίνει θραύω, θρύπτω συντρίβω, κόπτω. Ἄλλὰ πόθεν παράγεται ἡ βάρβαρος αὕτη λέξις; Πρῶτον μὲν φαίνεται ὅτι συγγενεῦει μὲ τὸ Τσακίον, ὄργανον κοικτικόν, μετρίου μήκους, τοῦ ὁποῖου τὸ μεγαλύτερον λέγεται μαχαίριον, καὶ μάχαιρα, χρήσιμος εἰς τοὺς πολέμους. Ὅθεν καὶ ἡ κατὰ πόλεμον θραῦσις καὶ ὁ συντριμμὸς ὠνομάζετο Τζακισμὸς, καθὼς καὶ τὸ Τζακίζω, ἐσημαίνει τὸ κατατροπὸν τῶν ἐχθρῶν. Ἴδε τὰ παραδείγματα εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 1559 — 1560)* εἰς τὸν ὁποῖον θέλεις εὑρεῖν, ὅτι ἐλέγετο καὶ εὐφροντέρως, Σακίζω. Εὐρίσκεται λέξις Γερμανικὴ ἀπηρχαιωμένη, Sachs ἢ Säch σημαίνουσα αὐτὸ τοῦτο τὸ Τσακίον (ἴδ. BECKMANN, *Beyträge zur Geschichte der Erfind.* Band 5, S. 105) καὶ ἴσως ἀπ' αὐτὴν ἐγεννήθη ἡ λέξις Τσακίον

καὶ Τσακίζω, ἐὰν δὲν τὴν ἔλαβαν καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τὸ Secare (κόπτω, τέμνω) τῶν Ῥωμαίων. Μεταχειριζόμεθα τὴν λέξιν καὶ μεταφορικῶς, ἀντὶ τοῦ Θλίβω, Λυπῶ, οἶον, Μοῦ ἐτσακίσει (παντεγ) τὴν καρδίαν, ὡς εἶπε καὶ ὁ Ἀπόστολος (Πράξ. κ'α, 13), « Συνθρύπτου- » τές μου τὴν καρδίαν. » Ὅπως ἂν ἦναι, ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν παρά- γεται καὶ τὸ Τζακόνω, μαχητικὴ λέξις καὶ αὐτὴ, οἶον, Ἐτσακώ- θησαν, λεγόμενον περὶ δύο ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τῆς φιλονεικίας ἤλθαν εἰς χεῖρας.

ΣΤΙΧ. 375, ΕΥΓΑΝΩ. Ἀπὸ τὸ Ἐκβάζω (Ἑλλ. Ἐκβιβάζω) ἔγινεν Ἐκβάνω, κατὰ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 140 — 141) σημειωθέντα εἰς αζω καὶ ανω ῥήματα, ἔπειτα, Ἐγβάνω, ἕως ἐκατήντησεν εἰς τὸ Ἐβγάνω, ἢ Εὐγάνω. Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῆ μετὰ τὸ ἐνεργητικὸν τοῦτο ῥῆμα ἄλλο συγγενές ἀμετάβατον, τὸ Ἐβγαίνω ἢ Εὐγαίνω (Ἐξέρχο- μαι), τὸ ὁποῖον ἐχυδαίσθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀπὸ τὸ Ἐκ- βαίνω.

ὈΛΟΚΟΚΚΙΝΟΝ. Τὸ Ὀλος εἰς τὰ σύνθετα τῆς γλώσσης ἡμῶν ἰσοδυναμεῖ μετὰ τὴν Ἐκ πρόθεσιν, διὰ τῆς ὁποίας οἱ παλαιοὶ ἐσήμαι- ναν ἐπίτασιν ποιότητος. Τὸ Ὀλοκόκκινος λοιπὸν εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τῶν παλαιῶν τὸ Ἐξέρυθρος. Ἴδε καὶ τὰ σημειωμένα εἰς τὸν Ἡλιόδωρον (B, σελ. 163). Εἰς ἐκείνους τὸ Ὀλος ἐνόητο ὡσεπιπολὺ μετὰ οὐσιαστικά, οἶον Ὀλόκληρος, Ὀλόψυχος. Ἡ μετὰ ἐπίθετα σύν- θεσις εἶναι μεταγενεστέρα.

ΝΑΠΕΣ. Νὰ εἶπες. Ἐδῶ ὁ Νὰ δὲν εἶναι, ὡς ἀλλοῦ πολλαχοῦ, ἰσοδύναμος τοῦ Ἴνα τῶν παλαιῶν, ἀλλὰ τοῦ Ἄν δυνητικοῦ. Νὰ εἶπες, εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ, Εἶπες ἂν. Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει καὶ μετὰ τὸ Ὡς, οἶον Ὡς νὰ, ἢ Ὡσάν νὰ (Ἑλλ. Ὡς ἂν, Ὡσα- νεῖ, ἢ Ὡσπερανεῖ). Σημαίνει πολλάκις καὶ τὸ Ἐάν, ἢ μᾶλλον τὸ Εἰ, ὡς εἰς τοῦτο τὸ παράδειγμα, Νὰ ἤρχεσο ἐνωρῆτερα, ἢ θε- λες μ' εὐρεῖν.

ΣΤΙΧ. 376, ὈΠΟΥ. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 65) περὶ τοῦ βαρβαρισμοῦ τοῦ Ὀποῦ, ἀντὶ τοῦ Ὀς, ἢ Ὀσις.

ΚΑΠΑ ΜΟΥ, Ἀς Σε Ἀγοράση. Εἰς ἡμᾶς ὅλους εἶναι γνωστὸν, ὅτι διὰ νὰ ἔχη ῥυθμὸν τὸ ἡμισίχιον, πρέπει νὰ ἀναγνωσθῆ κατὰ συν- ἰζησιν, ἤγουν ὡς νὰ ἦτο γραμμένον, Κάπα μ' ἄς σ' ἀγοράση· ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τοὺς ξένους. Διὰ τοὺς ξένους λοιπὸν, ὡς φαίνε- ται, συνειθίζουσι τινὲς σχεπολόχοι νὰ φανερῶσι τὴν συνίζησιν

μέ την Ὑφέν, ἢ μ' ἄλλο τι σημεῖον ἀνάλογον τῆς Ὑφέν. Τοιαύτη ὁμως συνήθεια, σιμὰ τῆς ἀσχημίας εἰς τὴν γραφὴν ἢ τύπωσιν τῶν ποιημάτων, εἶναι καὶ ἄλογος. Πρῶτον, διότι τὴν Ὑφέν οἱ παλαιοὶ (x' ἐδῶ ὀνομάζω παλαιούς, ὅχι τοὺς κυρίως ἀρχαίους, ὅτε ἤκμαζεν ἡ γλῶσσα, καὶ ὅτε κάμμι' ἀκόμη ἀπὸ τὰς προσωδίας δὲν ἐγράφετο) τὴν ἐμεταχειρίζοντο ὅχι εἰς τὰς συνιζήσεις (ὅποῖαι πολλαὶ εὐρίσκονται καὶ εἰς ἐκείνους), ἀλλ' εἰς τὰς συνθέτους λέξεις, καὶ μόνας ἐκείνας, ὧσων ἡ σύνθεσις ἐδύνατο νὰ γεννήσῃ ἀμφιβολίαν, καθὼς εἶναι τὸ, Νεά πολις, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Ὑφέν διδάσκει ὅτι ἡ ἀνάγνωσις εἶναι ὡς μιᾶς λέξεως προπαροξυτόνου, Νεάπολις, καὶ ὅχι ὡς δύο παροξυτόνων Νέα πόλις. Ἐπειτα οἱ ξένοι ἔχουν καὶ αὐτοὶ συνιζήσεις εἰς τὰς γλώσσας των, ἀλλὰ δὲν τὰς σημειοῦν διὰ χάριν ἡμῶν. Αὐτοὶ μεταχειρίζονται τὴν Ὑφέν (iiger), ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, εἰς τινὰ σύνθετα, καθὼς εἶναι τὸ, Belles-lettres, εἰς ἀποφυγὴν τῆς συγχύσεως· διότι χωρὶς τὸ σημεῖον, σημαίνει ὅχι τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, ἀλλὰ σοιχεῖα καλλιγραφημένα.

ΣΤΙΧ. 377, ΗΓΑΝΑΚΤΗΣΑ . . . ΤΑΣ ΧΑΡΙΤΑΣ ΣΟΥ. Φράσις κωμικὴ, διότι εἶναι (ὡς λέγουν οἱ τεχνικοὶ) παρά προσδοκίαν. Ἄγανακτεῖ τις δι' ἀδικίας ἢ ἀνομίας, καὶ ὅχι διὰ χάριτας, ὅποιας ἐλάμβανεν ἀπὸ τὴν κάπνυ του ὁ Πτωχοπρόδρομος.

ΣΤΙΧ. 378, ἌΛΛ' Ω ΚΟΜΝΗΝΟΒΛΑΣΤΗΤΟΝ κ. τ. λ. Ἐδῶ ἀρχίζει ὁ ἐπίλογος τοῦ ποιήματος. Καὶ σημείωτε, ὅτι καθὼς οἱ 55 σίχοι τοῦ Προσιμίου ἦσαν Ἑλληνικοὶ, παρόμοια Ἑλληνιστὶ ἔγραψεν ὁ ποιητὴς μας καὶ τὸν εἰς δεκαεννέα σίχους ἐπίλογον· ἤγουν ἐκατασκεύασεν ἀνδριάντα πῆλινον μὲ χρυσῆν κεφαλὴν καὶ πόδας χρυσοῦς, ἀπαράλλακτα ὡς γράφονται συνήθως σήμερον αἱ πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας ἐπιστολαί, τίτλον ἔχουσαι, παραδείγματος χάριν, Τὴν ὑμέτεραν θεοφροῦρητον πανιερότητα ταπεινῶς προσκυνῶ, καὶ τὴν σεβάσμιον αὐτῆς δεξιάν πανευλαβῶς κατασπάζομαι· ἐπίλογον δὲ, Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος, αἱ δὲ τῆς ἡμετέρας πανιερότητος εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι εἴησάν μοι ἀρωγοὶ ἐν βίῳ παντί· τὸ δὲ μεταξύ τοῦ τίτλου καὶ τοῦ ἐπιλόγου, εἰς τὴν ὀμιλουμένην γλῶσσαν (καὶ πολλὰκις, ὅποῖαν γλῶσσαν!) Τοιαῦτα χρυσᾶ παραδείγματα περιέχει πολλὰ τὸ χρυσοῦν Ἐπισολάριον, τὸ ὁποῖον τυπύνεται, μετατυπύνεται, οὐδὲ θέλει ἴσως παύσειν νὰ τυπύνεται εἰς τὴν Βενετιάν, ἀπαράλλακτον ὡς ἐτυπύνετο πρὸ ἑκατὸν ἢ καὶ ἑκατὸν πενήκοντα ἐτῶν· τῶρα μάλιστα ὅτε κυβερνᾶται ἡ Βενετία ἀπὸ τὴν Αὐστριακὴν τοῦ Μετερνίχου βαθύνουσαν.

ΣΤΙΧ. 379, Ω ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΩΝ ΑΨΝΑΞ.] Ἔτινων ἀνάκτων, τίνων βασιλέων, πανοσιολογιώτατε Πρόδρομε; Ἄν ἦσα πτωχός, τιμιώτερον ἦτο νὰ ψωμοζητῆς, παρά νὰ ὀνομάξῃς, Βασιλέα βασιλέων, καὶ Ἀνάκτων ἄνακτα, Μανουὴλ τὸν Κομνηνόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπὸ τῆν ποτὲ ἐξαπλωμένην εἰς ὄλην σχεδὸν τῆν οἰκουμένην Ῥωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν δὲν εἶχε μείνειν πλὴν μικρόν τι ἀπόσπασμα καὶ ῥάκος, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ μετὰ σχεδὸν εἴκοσι χρόνους ἔμελλαν νὰ σπαράξωσιν οἱ Σταυροφόροι Φράγκοι, καὶ μετὰ διακοσίους πενήκοντα νὰ τὸ συρράψωσι μὲ πολλὰς ἄλλας χώρας οἱ Τοῦρκοι, νὰ τὸ σελισθῶσιν, καὶ νὰ ἐπονομασθῶσι βαρβάρως, ὡς βάρβαροι, Βασιλεῖς βασιλέων.

ΣΤΙΧ. 380, Καὶ κράτος τὸ τρικράτισον ἀπὸ παποτερόθεν.] ΔΓ,

Καὶ κράτος τὸ τρισκράτισον μητρόθεν καὶ πατρόθεν.

ΤΡΙΚΡΑΤΙΣΤΟΝ, ἢ ΤΡΙΣΚΡΑΤΙΣΤΟΝ. Σημείωσε πόσον εἶναι γόνιμος ἡ κολακεία, νὰ πλάττῃ νέα ὀνόματα. Ἐδίπλωσε τῆν ὑπέρθεσιν τοῦ Κράτιστον μὲ τῆν προσθήκην τοῦ Τρίς. Τοιοῦτου εἶναι καὶ τὸ Τρισμέγιστος, καὶ ἄλλα ἴσως ὁμοίου κάλλους ὑπερθετικά. Τὸ εἶπα καὶ πρότερον (σελ. 120 καὶ 193), καὶ πάλιν τὸ ἐπαναλαμβάνω εἰς ὠφέλειαν τῶν ἱκανῶν νὰ ὠφελῶνται ἀπὸ τῆς ἱστορίας τὰ πραδείγματα· τὰ ταλαίπωρα ἔθνη ὅσον γυμνόνονται ἀπὸ τῆν πραγματικὴν ἀξίαν, τόσον πλέον ζητοῦν νὰ παρηγορηθῶσι μὲ τῆν λεξικὴν πτωχολαζουεῖαν. Ὁ Ἰσοκράτης, ὅταν ἔγραφε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ Φιλίππου Ἀλέξανδρον ἀρκεῖτο εἰς τὸ ἸΣΟΚΡΑΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ ΧΑΪΡΕΙΝ· καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰς πρὸς τὸν Ἰσοκράτην ἀποκρίσεις ἔγραφε μόνον, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ἸΣΟΚΡΑΤΕΙ ΧΑΪΡΕΙΝ. Τῆν σήμερον καὶ τῶν Ἀρχόντων οἱ γραμματικοὶ θέλουν νὰ λέγωνται Ἄρχοντες· καὶ δὲν εἶναι κἀνεὶς ἀπὸ τοὺς ἐτι μείναντας ὀλίγους μας σχολαστικούς, ὅστις δὲν σὲ σριβοπέλει, ἂν δὲν τὸν ὀνομάσῃς Σοφολογιώτατον.

ἈΠΟ ΠΑΠΟΤΕΡΟΘΕΝ. Τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου ἡ γραφή, Μητρόθεν καὶ πατρόθεν, φαίνεται, ἀλλὰ δὲν εἶν' ὅμως γνησία. Γνησιώτερον εἶναι τὸ Ἀπὸ παποτερόθεν. Ἴδε τὰ πρότερον (σελ. 42) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 388, ΦΙΛΟΪΚΤΩΡ. Ἐγράφετο βαρβάρως, Φιλίκτωρ. Ἐλλὰ καὶ τὸ Φιλοίκτωρ τί πλέον λέγει παρά τὸ ἀμέσως ἐπόμενον Φιλοικτίρμων;

ΣΤΙΧ. 389, ΣΤΕΡΗΣΕΩΣ. Ἐκ ΔΓ, ΑΤ, ὙΣΤΕΡΪΣΕΩΣ (γρ. ὙΣΤΕ-

ΡΗΣΕΩΣ), ὄχι διότι δὲν ἦτο καὶ τοῦτο τόσον καλὸν (εἰς τοιαῦτα μάλισα ποιήματα), ἀλλὰ διότι διασρέφει τὸν ῥυθμὸν τοῦ σίχου. Εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμόν τὸ Ὑσέρεω (rester en arriere ἢ s' arriérer, retarder) ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ Στερέω (priver), καὶ τὸ Ὑσέρημα (retard) τοῦ Στέρημα (privation). Δὲν εἶν' ὅστις δὲν ἐνθυμᾶται τοῦ Εὐαγγελίου τὸ Ἐκ τοῦ ὑσερήματος. Σήμερον λέγομεν ὀρθῶς Στεροῦμαι, Στερεύομαι, ἢ Στερίζομαι, καὶ καταχρηστικῶς Ὑσεροῦμαι (être privé ἢ se priver). Ὁ ἐνεργητικὸς τύπος Στερεύω (priver) δὲν διαφέρει ἀπὸ τῶν Παλαιῶν τὸ Στερέω, ὡς οὐδ' εἰς ἐκείνους ἐδιάφερε τὸ Τυραννέω ἀπὸ τὸ ἐπίσης χρῆσόν Τυραννεύω. Λαμβάνεται δὲ καὶ ἀμεταβάτως πολλάκις τὸ Στερεύω, ὅτε σημαίνει τῶν Γάλλων τὸ tarir, οἷον « Τὸ πηγάδιον » ἐσέρευσεν » ἤγουν ἐσερήθη τὸ ὕδωρ, ἐξηράνθη.

ΣΤΙΧ. 394, ΓΕΩΡΓΙΟΝ κ. τ. λ. Εὐχεται τεσσάρων στρατιωτῶν ἀγίων τὴν προσασίαν εἰς τὸν Μανουήλ, ἀληθῶς ἔμπειρον τῆς στρατηγικῆς τέχνης. Ὀνομάζει τοὺς δύο, Γεώργιον καὶ Δημήτριον, καὶ σημαίνει διὰ τῶν ἐπιθέτων τοὺς δύο Θεοδώρους.

ΣΤΙΧ. 395, Οἱ τε καὶ ταξειεύοιεν... ταξειδίσις.] ΔΓ, οἱ καὶ συνταξειδέουσιν κ. τ. λ. Ταξίδιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Τάξις, ἐσήμαινεν εἰς τοὺς Γραικορωμαίους, ὄχι ὅτι σημαίνει εἰς ἡμᾶς, ὅταν ἐκφράζωμεν τὸ Γαλλικὸν voyage, ἀλλὰ τὴν ἐκστρατείαν, ἣγουν τὴν εἰς πόλεμον κίνησιν καὶ ἀποδημίαν (Γαλλ. expédition militaire, ἢ ἀπλῶς expédition). Ἐκ τούτου ἐσχημάτισαν καὶ ῥῆμα Ταξειδέω (faire une expédition). Σήμερον ἐκατήνησε νὰ σημαίη κυρίως τὴν διὰ θαλάσσης ὁδὸν, καὶ καταχρηστικώτερον καὶ τὴν διὰ ξηρᾶς. Ἡ γραφὴ τοῦ Στίχου ἴσως ἦτον, Οἱ καὶ συνταξειδέοιεν.

ΣΤΙΧ. 396, Καὶ συνοδοιποροῦσί σου τῷ τρισκρατίστῳ κράτει.] ΔΓ,

Καὶ συνοδοιπορήσουσιν τῇ σῇ Θεοσεφίᾳ.

ΣΥΝΟΔΟΙΠΟΡΟΥΣΙ. Οὔτε τοῦτο, οὔτε τὸ Συνοδοιπορήσουσιν τοῦ ἄλλου ἀντιγράφου, εἶναι ὀρθόν, ἂν ἐλπίζη τις ὀρθά ἀπὸ τοιούτους ποιητάς. Ἐπρεπε γὰρ νὰ ἦναι, Συνοδοιποροῖεν, διὰ νὰ συναρμόζῃ μὲ τὸ εὐκτικὸν τοῦ προτέρου σίχου.

Ἄλλ' ἀρκοῦν τόσα εἰς τὸ πρῶτον ποίημα τοῦ Προδρόμου. Εἶθε ἢ ἐκ τῶν σημειώσεων ὠφέλεια νὰ παρηγορήσῃ τὴν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως ἀηδίαν!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΟΙΗΜΑ

ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡΟΜΟΥ.

ΕΛΑΒΑ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ Ποιήματος « Πτωχοπροδρόμου Βιβλίου δευτέρου Κατὰ ΗΓΟΥΜΕΝΩΝ » ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (Ind. auct. ineditor. etc., pag. 32.), τοῦτο μόνον διαφέρων, ὅτι ἐκεῖνος γράφει τὸ τέλος εἰς αἰτιατικὴν ἐνικὴν ΗΓΟΥΜΕΝΟΝ, σφάλμα προφανές, τὸ ὁποῖον ἐδύνατο καὶ νὰ διορθωθῇ ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ. Ἐπρόκεινα ὅμως τὴν γενικὴν πληθυντικὴν, ὅχι μόνον διότι ὁ ποιητὴς ὀνομάζει (στίχ. 32-33) δύο ἡγουμένους, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ σκατάλη τῶν ὁσιωτάτων Μοναχῶν, κατὰ τῆς ὁποίας ἀγανακτεῖ, εἶναι τόσο ὑπέρμετρος, ὥστε γίνεται ἀπίθανον ὅτι δὲν εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὰ λοιπὰ Μοναστήρια, ὄντα καὶ αὐτὰ πολυ-ἀριθμα, ὡς ἔπρεπε νὰ ἦναι εἰς βασιλείαν, ἥτις ἔτρεχεν ἀληθῶς τότε τὸν περὶ ψυχῆς κίνδυνον, καὶ ἔμελλε μετὰ τριακόσια ἔτη νὰ πείσῃ, χωρὶς νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πτώσιν τῆς τῶν τόσων Μοναχῶν αἰ προσευχαί.

Ἄντι ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς, τὸ Ἀντίγραφόν μου φέρει διάφορον ἄλλην ταύτην, « Ἐτεροὶ στίχοι Ἰλαρίωνος Μοναχοῦ, τοῦ Πτωχοπροδρόμου, πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα κύριον μεγαλοπορφυρογέννητον, τὸν Κομνηνόν, » τὴν ὁποίαν ἐγνώρισε καὶ ὁ Δουκάγγιος ὅστις ἐξηγεῖ τὴν διαφορὰν τοῦ ὀνόματος, ἀπὸ τὴν συνήθειαν ν' ἀλλάσσεται τὸ ὄνομα τοῦ μεταβαίνοντος ἀπὸ τὸν κοσμικὸν εἰς τὸν μοναχικὸν βίον. Διὰ τὸ ἔθος λοιπὸν ἔγινεν ὁ Θεόδωρος, Ἰλαρίων, κατὰ τὸν

Δουκάγγιον. Ἴσως ἀλλ' ὅπως ἀν ἦναι, καὶ τὰ δύο ποιήματα τὸν αὐτὸν ἔχουν πατέρα καὶ ποιητὴν.

Τεσσαράκοντα σχεδὸν στίχοι οἱ πρῶτοι, καθὼς καὶ ἄλλοι σχεδὸν τριάκοντα, οἱ συντελοῦντες τὸν ἐπίλογον, εἶναι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μισο-βάρβαρον γλῶσσαν, κατὰ τὸ βάρβαρον ἔθνος, περὶ τοῦ ὁποίου ἐλάλησα ἀνωτέρω (σελ. 226).

ΣΤΙΧΩ, 2, Τῷ μέγα κ. τ. λ.] Σολοικισμὸς ἢ τροπὴ τῆς αἰτιατικῆς Μέγα εἰς δοτικὴν, συνήθης, ὡς φαίνεται, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. Τὸ ἐπαναλαμβάνει καὶ κατωτέρω (στίχ. 603.)

ΣΤΙΧ. 6, Δέον λοιπὸν ἀναμαθῶν κ. τ. λ.] Ὀλιγώτερον ἀτυχέστερος ἤθελ' εἶσθαι ὁ στίχος, ἀν ἔγραφεν ἢ ὁ ποιητῆς, ἢ ὁ αντιγραφεὺς του, ἀναμαθεῖν.

ΣΤΙΧ. 9, Μυιοπίας.] Γράφει Μυοπίας. Μυοπία (ἀπὸ τὸ Μῦς καὶ Ὀπή) εἶναι ἢ κοινῶς λεγομένη Ποντικοφωλέα, κατὰ λέξιν, Ποντικὸ τρυπα.

ΣΤΙΧ. 10, Ἴσως... τοῖς ἰσχυροῖς θηρίοις.] Ἴσα μὲ τὰ ἰσχυρὰ θηρία.

ΣΤΙΧ. 20, Ῥακενδύτης.] Εἶναι καὶ τοῦτο τῆς Μοναχικῆς ταπεινοφροσύνης ἐπίθετον· οὕτως ὠνομάζοντο οἱ ῤασαφόροι Μοναχοί, Ῥακενδύται, ἤγον ἐνδυμένοι ῤάκια.

ΣΤΙΧ. 21, Καὶ Μοναχὸς τῶν εὐτελῶν τῶν ἀποκαθρισμένων (γρ. ἀποκαθρισμένων).] Διὰ τὰ καταλάβη τις τὴν ὁποίαν ἤρε σχέσειν ἢ ὀξύνοια τοῦ ποιητοῦ τοῦ ῬΑΚΕΝΔΥΤΗΣ πρὸς τὸ Ἀποκαθρισμένων, πρέπει νὰ ἐνθυμηθῇ τοὺς λόγους τοῦ προφήτου Ἡσαίου (ξδ', 6) « Καὶ ἐγεννήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, ὡς ῬΑΚΟΣ » ἈΠΟΚΑΘΗΜΕΝΗΣ πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν. » Ἀποκαθρισμένην ὠνόμαζαν οἱ Ἑβραῖοι, τὴν χωριστὰ καθισμένην γυναῖκα, ὅτε εἶχε τὰ καταμήνια της, ὡς ἀκάθαρτον καὶ μολυσμένην. Καὶ τοῦτο ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον (Λευϊτικ. κ', 18) « Καὶ ἀνὴρ ὃς ἀν κοι- » μηθῇ μετὰ γυναικὸς ἀποκαθρισμένης... ἐξολοθρευθήσονται ἀμφό- » τεροι ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν. »

ΣΤΙΧ. 25, Τῶν νοῦν ἐχόντων κ. τ. λ.] Ἴσως Τῶν. Τὸ Ἐχόντων εἶναι κατὰ μακαρονισμόν, ἀντὶ τοῦ Ἐχουσῶν.

ΣΤΙΧ. 30, Πρόσθε.] Ἴσως, Πρόσχε.

ΣΤΙΧ. 33-35, Δύο γάρ... Πατήρ, υἱὸς κ. τ. λ.] Ἐρα εἶχεν

ἀληθῶς υἷον ὁ ἠγούμενος, μετακομίσας αὐτὸν ἀπὸ τὸν κόσμον μετὰ χηρείαν, ἢ ὀνομάζει υἷον κἀνένα ἀπὸ τοὺς ὑποτακτικούς ἐπιστήθιον;

ΣΤΙΧ. 44, Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸ κάθισμα, κραστὴν μηθὲν τὸν δώσουν.] ΚΑΘΙΣΜΑΝ, μὲ τὴν παρατηρηθεῖσαν πολλάκις Βάρβαρον προσθήκην τοῦ ν. Νοεῖ τὰ εἰς ἡμᾶς γνωστὰ Καθίσματα τοῦ ψαλτηρίου, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν· τοὺς δὲ μὴ γνωρίζοντας αὐτὰ ξένους πέμπω εἰς τὸν Δουκάγιον (λεξ. Κάθισμα).

ΜΗΔΕΝ. Ἐδῶ δὲν σημαίνει τι πλεον τοῦ ἀπαγορευτικοῦ (καὶ παλαιοῦ καὶ νέου) Μή, ὡς οὐδὲ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 143) Οὐδὲν, τοῦ παλαιοῦ Οὐ, καὶ τοῦ νέου Δέν.

ΣΤΙΧ. 48, κνήθεσε.] Γρι. κνήθεσαι. Ἄν ἦτον, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Πτωχοπροδρόμου, τῆς κοινῆς ὁμιλίας τὸ Κνήθεσαι (ἤγουν ξύομαι), καλὸν εἶναι νὰ ἀποκατάσταθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν.

ΠΑΡΑΜΟΥΡΜΟΥΡΙΖΕΙΣ.] Ἀπὸ τὸ ἀπλοῦν Μορμουρίζω, ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Μορμυρίζω, καὶ τὸ θεματικώτερον Μορμύρων. Κατὰ τὸν Ἠσύχιον, « Μορμύρει, ποιὸν ἤχον ἀποτελεῖ, ταρασσει, πλυμ- » μύρει, δεινοποιεῖ (ἴσ. γρ. δεινοπαθεῖ). » Τοῦτο τὸ τελευταῖον (δεινοπαθεῖ) σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς ἡ λέξις Μορμουρίζω, ὡς καὶ τὸ *muigmuget* τῶν Γάλλων.

ΣΤΙΧ. 49, Ψουψουρίζης.] Βάρβαρος παραφθορὰ τοῦ ψιψυρίζω. Εἰς τὸν Δουκάγιον (σελ. 1783) γράφεται κακὰ διὰ τοῦ ν Ψονψουρίζης.

ΣΤΙΧ. 51, Καλήκια.] Τὰ ὅποια εἰς τὸ πρῶτον Ποίημα (σίχ. 155) ὠνόμασε Καλίγια.

ΣΤΙΧ. 52, Μὲ τὰς μακρέας μήτας.] Τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ὀνομασθέντα εἰς τὸ πρῶτον Ποίημα (σίχ. 62) διὰ μιᾶς λέξεως, Μακρημήτικα.

ΣΤΙΧ. 53, Τραχηλία.] Γνωστὴ λέξις σήμερον εἰς ἡμᾶς. Εἶναι τὸ ἄνω μέρος τοῦ χιτῶνος (col) ὅσῳ περικυκλῶνει τὸν τράχηλον. Καὶ Τραχηλᾶς (τοῦτο δὲν εἶναι γνωστὸν), ὅστις ἔχει τράχηλον παχύν· οὕτως ἐπώνομαζε σκώπτων τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ὁ ἄτακτος καὶ θορυβώδης τοῦ Βυζαντινοῦ ὄχλος, ὡς λέγει ὁ Κεδρηνὸς « Εὐρύτερος » τοὺς ὄμους καὶ παχὺς τὸν ἀχένα· ὅθεν καὶ Τραχηλᾶν αὐτὸν ἐπ- » ὠνόμαζον. » Μὴ γνωρίσας, ἢ ἀμνημονήσας τοῦτο ὁ περίφημος ἱστορικὸς Γιβδῶν, καὶ ἀπατηθεὶς ἀπὸ κακὴν ἴσως γραφὴν, Trachala, ἱστορικοῦ Λατινοῦ, δὲν ἐνόησε τὸ σκῶμμα. Ἰδοὺ τὰ λόγια τοῦ ἱστορικοῦ Ἀβρηλίου Βίκτωρος : Unde proverbio vulgari, TRACHALA decem annis præstantissimus, duodecim sequentibus LATRO,

decem novissimis PUBILLUS, ob profusiones immodicas nominatus, ἤγουν « Ὅθεν καὶ ἡ δημώδης παροιμία, Ὁ Τραχαλᾶς » τοὺς δέκα πρώτους χρόνους ἄριστος, τοὺς ἐξῆς δώδεκα ληστής, καὶ τοὺς τελευταίους δέκα ὀρφανός, » ὀνομασθεὶς οὕτως διὰ τὰς ἀμέτρους ἀσωτίας. » (Ἴδε Δουκαγγ. σελ. 1600, καὶ GIBBON, de la décad. et de la chut. de l'emp. Rom. tom. III, pag. 423).

ΣΤΙΧ. 55, ΠΡΟΓΕΥΜΑΤΑ. Ἴδε τὰς ἄνωτέρω (σελ. 109) σημειώσεις.

ΔΙΠΛΟΣΦΟΥΓΓΑΤΑ. Ὀνόμασεν ἀρχύτερα (A. 130) τὰ ἀπλᾶ κοινὰ σφουγγάτα· τὰ διπλᾶ ἤσαν εὔρημα τῶν Μοναχῶν.

ΣΤΙΧ. 57, Πλάτυσμα.] Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1178) τὸ γράφει Πλάτισμαν, καὶ τὸ ἐξηγεῖ, vestis pars latior, ἤγουν τὸ πλατύτερον μέρος τοῦ ἐνδύματος. Δὲν ἐξεύρω ἂν ἔχη τινὰ σχέσιν μετὰ τοῦτο τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Πλατεῖα, κόσμος τίς. »

ΣΤΙΧ. 59, Καλονάρχος.] Οὕτω κακῶς καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ γράφουν καὶ τὸ προφέρουν πολλοὶ, ἀντὶ τοῦ Κανονάρχος, ἢ μᾶλλον Κανόναρχος. Κανόναρχον ἢ Κανονάρχην ὠνόμαζαν τὸν ἀπαγγέλλοντα τοὺς κανόνας, ἤγουν τὰ τροπάρια τῶν Κανόνων, τὸν ὁποῖον ἀκούοντες τὰ ψάλλουν οἱ Ψάλται. Εἰς τὰ μοναστήρια, τοῦ Κανονάρχου ἐπάγγελμα ἦτον ἀκόμη, νὰ κρούῃ καὶ τὸ σήμαντρον.

ΣΤΙΧ. 60, Ἐκεῖνος ἘΝ δομέστιχος.] Τὸ ἘΝ ἐδῶ σημαίνει Ἐνε Ἐνε ἢ Εἶναι. Ἡ γραφή τοῦ Δουκαγγίου (σελ. 365), ΜΕΝ, εἶναι σφαλμένη. Ἀλλοῦ (σελ. 1746) τὸ γράφει ἄχι ὀρθότερα, ἌΝ.

ΔΟΜΕΣΤΙΧΟΣ. Τὸ ἔγραψαν συνήθως διὰ τοῦ κ (ὡς τὸ ἔγραψε καὶ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 365), ἢ ἀπὸ τὸ ἀντίγραφόν του, ἢ διορθώσας αὐτός). Δομέστικος, ἀπὸ τὸ Ρωμαϊκόν Domesticus. Εἰς ἐκείνους ἐσώμεινε κυρίως τὸ Οἰκεῖος, ὡς καὶ οἱ Γάλλοι σήμερον ὀνομάζουν Domestique τὸν Οἰκέτην, ἤγουν τὸν ὑπηρετήν τῆς οἰκίας. Εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Γραικορωμαίων Ἀυτοκρατόρων ἐγένεν ὄνομα ἀξιώματος, σημαῖνον τοὺς περὶ τὸν Ἀυτοκράτορα ἐπισκοκόμενους στρατιωτικούς, ὑποδιαγουμένους εἰς πολλὰ γένη καὶ τάγματα Δομεστίκων, οἷον ὁ Μέγας Δομέστικος, ὁ Δομέστικος τῶν σχολῶν, κ. τ. λ. Ὁ Κλήρος δὲν ἤρρησε νὰ μιμηθῇ τὴν Βασιλικὴν αὐλὴν, καὶ νὰ μεταμορφώσῃ τὸ Πατριαρχεῖον εἰς Παλάτιον. Ὅθεν εἶχε καὶ ἡ Ἐκκλησία τοὺς Δομεστίκους τῆς, ἀξίωμα δεύτερον μετὰ τὰν Πρωτοψάλτην.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΑΡΧΗΣ. Γράφε Παραεκκλησιάρχης. Ἀξίωμα ἐκκλησιαστικόν, τὸ ὁποῖον ἐπέρασεν ἀπὸ τὰς αὐλὰς τῶν Πατριαρχῶν καὶ Μητροπολιτῶν εἰς τὰ Μοναστήρια, ὁ Ἐκκλησιάρχης. Ὁ ὑπ' αὐτὸν, ἡ τοποτηρητὴς αὐτοῦ, ὠνομάζετο Παραεκκλησιάρχης. Ὑπὸ τὸν Ἐκκλησιάρχην ἦσαν ὁ Κανδηλάπτης καὶ ὁ Διαβαστής, ἤγουν ὁ ἀναγνώστης (lecteur). Τὰ ἀξιώματα εἰσεχώρησαν, καὶ εἰς τῶν Καλογραιῶν τὰ Μοναστήρια· εἶχαν κ' ἐκεῖναι Ἐκκλησιάρχισσαν καὶ Παραεκκλησιάρχισσαν.

ΣΤΙΧ. 61, ΛΟΓΑΡΙΑΣΤΗΣ. Ὁ φροντιστὴς ἕως τῆς πληρωμῆς τῶν ὑπουργούντων μὲ μισθὸν τὸ μοναστήριον, κατὰ μίμησιν τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς, ἥτις εἶχε Μέγαν λογαριαστήν, Λογαριαστήν τῆς αὐλῆς, καὶ Λογαριαστήν τῆς πλόας· οὗτος ἐφρόντιζε τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ναυτικοῦ (Δουκαγγ. σελ. 820).

ΘΕΡΜΟΔΟΤΗΣ. Ἴσως διακονικὸν ἐπάγγελμα ἐκεῖνου, ὅστις ἐφρόντιζε νὰ θερμαίνῃ τὸ νερὸν, καὶ νὰ τὸ προσφέρῃ εἰς τοὺς ὀσιωτάτους Μοναχοὺς. Εἰς Τυπικὸν γυναικείου Μοναστηρίου τῆς Κεχαριτωμένης φέρεται, « Κυμινάτον θερμὸν πόμα » τὸ πόμα τῶν Καλογραιῶν ἀρτυμένον μὲ κύμινον (Δουκαγγ. σελ. 493).

Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον (61) τὸ ἄλλο ἀντίγραφον φέρει στίχους δύο τοὺς ἐξῆς:

Ἐκεῖνος ἐνὶ Παλατιανός, καὶ σὺ εἶσαι Λεβατάρης·

Ἐκεῖνος ἐνὶ Ὀριάριος καὶ σὺ σκυβαλοφύλαξ.

Τὸ Παλατιανός εἰς τὸν ἀκόλουθον (71) στίχον, γράφεται ἴσως ἄρθροτερον Παλατίνος. Ἀντὶ τοῦ Λεβατάρης, ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1082) ἀνέγνωσε Λεβετάρης. Ἴσως ἡ ὀρθὴ γραφή εἶναι Λεβητάρης, ὁ ἔχων τὴν ἐπιστάσιαν καὶ φροντίδα τοῦ βράζοντος Λέβητος εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ὁ Ὀριάριος, ἄρθροτερα εἰς τὸν Δουκάγγιον (αὐτ.) Ὀρειάριος, εἶναι ὁ φύλαξ τοῦ Ὀρείου. Οὕτως ὠνόμαζαν τὴν σιτοθήκην (grenier) ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν horreum.

ΣΤΙΧ. 62, ΔΟΧΙΑΡΙΟΣ.] Εἰς τὸ αὐτὸ Τυπικὸν τῆς Κεχαριτωμένης ὀρίζονται δύο Καλογραῖαι Δοχιάριαι, ἢ μία νὰ κρατῇ « τὸ » Κεβώτιον τῆς ληψοδοσίας τῶν νομισμάτων » ἢ ἄλλη « τὸ Βε » στίον τῶν ἐνδυμάτων » (Δουκαγγ. σελ. 329). Ἀπὸ ταύτας λοιπὸν ἐξηγεῖται καὶ ὁ Δοχιάριος τῶν Καλογέρων.

ΣΤΙΧ. 63, Ἐκεῖνος ἐν Γραμματικὸς, τεχνίτης χερονόμος.]

Ἄν φυλάξωμεν τὴν γραφὴν *Χερονόμος* (ἀντὶ τῆς ὁποίας ὅμως τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, φέρει, Ἄναγνώστης), ἐξανάγκης πρέπει νὰ τραπῶσιν αἱ δύο δευτέραι Λέξεις εἰς τὸ ἜΝΕ ΜΟΥΣΙΚΟΣ, ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸν ἀκόλουθον 78 στίχον· « Αὐτὸς ἔνεν καλόφωνος, » τεχνίτης χερονόμος. » Ὁ λόγος ἐδῶ δὲν εἶναι περὶ γραμματικοῦ, ἀλλὰ περὶ ψάλτου, ὅστις ψάλλων καὶ χειρονομεῖ, διὰ νὰ κανονίξῃ τὸν ῥυθμὸν τοῦ μέλους·

ΣΤΙΧ. 64, ΤὸΝ ἈΛΦΑΒΗΤΟΝ.] Ἀρσενικῶς, Τὸν ἀλφάβητον οἱ Γραικορωμαῖοι. Ὁ Σομαυέρας τὸ σημειώνει εἰς τὸ Λεξικόν του, Ἡ ἀλφάβητος, θηλυκῶς. Ἐπειδὴ τῶν ζοιχείων τὸ γένος εἶν' οὐδέτερον, ὀρθότερον λέγομεν σήμερον, Τὸ Ἀλφάβητον (Γ'Alpha- » bet), ἤγουν, « τὸ Α μετὰ ἀκόλουθά του ζοιχεία.

ΣΤΙΧ. 65... , καὶ δεκαπέντε χρόνους.] Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 110.)

ΣΤΙΧ. 66, ἈΚΜΗΝ.] Τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ ἐκρίθη τοῦτο, ἐπειδὴ εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Εὐαγγελιστάς (Ματθ. ιε', 16). Ἀπὸ τοὺς Ἀττικοὺς συγγραφεῖς μόνος καὶ μόνην μίαν φοράν τὸ ἐμεταχειρίσθη ὁ Ξενοφῶν. Τὸ ἐτρέψαμεν σήμερον εἰς τὸ Ἀκόμεν.

Ἀφ' οὐλθες] Γράφε, Ἀφοῦ ἤλθες, ἤγουν Ἀφοῦ ἤλθες.

ΣΤΙΧ. 69, ΒΟΥΤΟΥΛΟΜΕΝΑΣ τοῖς ποσὶν φέρων τὰς πτερινισήρας.] ΔΓ, « ΚΑΙ ΜΟΥΤΛΟΥΜΕΝΑΣ δὲ φορεῖ αὐτὰς τὰς πτερινισήρας. » Γράφε, ΚΑΙ ΒΟΥΚΛΩΜΕΝΑΣ (attachés avec une boucle, bouclés). Τὸ δὲ Boucle τῶν Γάλλων εἶν' ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ τὸ Buccula σημαῖνον κυρίως Ἀσπίς, ὅθεν καὶ τὸ Γαλλιστὶ bouclier. Ἴδε καὶ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 216) σημειωθέντα.

ΦΤΕΡΝΙΣΤΗΡΑΣ] Γρ. Πτερινισήρας, ὡς φέρει τὸ δεύτερον ἀντίγραφον. Ἡ Πτερινισήρα, θηλυκῶς. Ὄρθότερον λέγομεν σήμερον οὐδέτερώς Τὸ Πτερινιστήριον (éperon), ἀπὸ τὸ Πτερνίζω, κτυπῶ, πλήσσω μετὰ τὴν πτέρναν.

ΣΤΙΧ. 70, ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.] Ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα ὁ Οἰκονόμος, ἤγουν ὁ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων τὴν πρόνοιαν ἔχων. Εἶχαν καὶ τὰ Μοναστήρια Οἰκονόμοι (Économe) καὶ Παροικονόμον (surpléant de l'Économe). Καταρχὰς ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐγνώριζεν οἰκονόμους, ἐπειδὴ οὐδὲ κτήματα εἶχεν, ἀρκουμένη εἰς τὰς ἐκουσίας προσφοράς τῶν πιστῶν, ἀναλόγους μετὰ τὰς μικρὰς αὐτῆς χρεῖας. Οἱ Ἀπόστολοι τότε πρῶτον ἔκριναν ἀναγκαῖον νὰ καταστήσωσι διοικητὰς

χωριστούς τῶν προσφορῶν, ἀφοῦ ἠυξήθη ὁ ὄρισμός τῶν πιστῶν· καὶ ἐχειροτόνησαν ὄχι ἓνα, ἀλλὰ ἑπτὰ, καὶ τοὺς ὠνόμασαν Διακό- νους (Πράξ. δ', 14. ς', 5), διότι ἀληθῶς δὲν ἦσαν παρὰ διάκονοι καὶ ὑπουργοὶ, διωρισμένοι νὰ μοιράζωσι τὰς προσφοράς τῶν πλουσίων εἰς τοὺς πτωχοὺς. Οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν ἀληθῶς οἱ Οἰκονόμοι, ὄχι ὅμως οἰ- κονόμοι χρημάτων, ἀλλ' « Ὑπηρεῖται Χριστοῦ, καὶ οἰκονόμοι μυστη- ρίων Θεοῦ » (Α. Κορινθ. δ', 1). Τοιοῦτοι ἐχρεώστουν νὰ ἦναι καὶ οἱ καθεξῆς διαδεχθέντες αὐτοὺς ἐπίσκοποι τῶν ἐκκλησιῶν· ἀλλὰ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, κατὰ τὴν τετάρτην μάλισα ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα, ὅτε τὰ κτήματα τῶν ἐκκλησιῶν ἠυξήθησαν καὶ ὑπὲρ τὸ μέτρον καὶ ὑπὲρ τὸ πρέπου, μὴν ἀρκούμενοι εἰς τὴν οἰκονομίαν τῶν μυστηρίων, ἐτόλμησαν νὰ οἰκονομῶσι καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ χρήματα καὶ κτήματα, ἕως οὗ ἠναγκάσθησαν ἀπὸ τὴν ἐν Χαλκηδόνι τετάρτην οἰκουμενικὴν σύνοδον (ἔτ. 451) νὰ ἔχωσιν οἰκονόμους. Ἰδοὺ ὁ Κανὼν : « Ἐπειδὴ ἔν » τισιν ἐκκλησίαις, ὡς περιηγήθημεν, δίχα οἰκονόμων οἱ ἐπίσκοποι » τὰ ἐκκλησιαστικὰ χειρίζουσι πράγματα, ἔδοξε πᾶσαν ἐκκλησίαν, » ἐπίσκοπον ἔχουσαν, καὶ οἰκονόμον ἔχειν ἐκ τοῦ ἰδίου κλήρου, οἰκο- » νομοῦντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ κατὰ γνώμην τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου· » ὥστε μὴ ἀμάρτυρον εἶναι τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐκ τού- » του σκορπίζεσθαι τὰ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας πράγματα, καὶ λοιδορίαν » τῇ ἱερωσύνῃ προστρίβεσθαι. Εἰ δὲ μὴ τοῦτο ποιήσει, ὑποκείσθαι » αὐτὸν τοῖς θείοις κανόσιν. » Ἀπὸ τὸν κανόνα τοῦτον φαίνεται, ὅτε τὸ κατ' αὐτὸ ἔργον τῶν ἐπισκόπων πρέπει νὰ ἦναι ἡ Οἰκονομία τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι χρηματικαὶ ληψοδοστικαὶ μέριμναι, ἱκαναὶ νὰ τοὺς βάλωσιν εἰς πειρασμὸν νὰ σφτερίζωνται τὰ χρεωστού- μενα εἰς τοὺς πτωχοὺς. Γνωστὴ εἰς ὅλους εἶναι ἡ κοινὴ παροιμία : Τίς κρατεῖ μέλι καὶ δὲν γλύφει τὰ δάκτυλά του ;

ΚΟΠΡΟΞΥΣΤΗΣ. Ὁ ξύων καὶ καθαίρων τὴν κόπρον.

ΣΤΙΧ. 71, Ἐκεῖνος ΠΑΛΑΤΙΝΟΣ ἦν, σὺ δὲ σκυβαλοφύλαξ.] Ἰδα- μεν ἀνωτέρω (σελ. 233) τὴν διάφορον γραφὴν ΠΑΛΑΤΙΑΝΟΣ. Ὁ Δου- κάγγιος (σελ. 1086) ἐξηγεῖ τοῦτο, ἐπάγγελμα μοναστικόν, τὸ δὲ τετρασύλλαβον Παλατίνος, ἀξίωμα τῆς Αυτοκρατορικῆς αὐλῆς, σημαῖνον ἐκείνους τοὺς μεγιστᾶνας, ὅσοι ἦσαν πάντοτε παρόντες εἰς τὴν αὐλὴν (courtisans).

ΣΚΥΒΑΛΟΦΥΛΑΞ] Ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Κοπροφύλαξ. « Σκύβαλα, » κόπρος » κατὰ τὸν Ἠσύχιον.

ΣΤΙΧ. 72, ΕΔΙΚΟΝΗΣΕΝ.] Ἀντί τοῦ Εἰδικόνησεν, ἢ ὡς φέρει τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, Διηκόνησεν.

ΣΤΙΧ. 73, Καὶ σὺ ἔβοσκες τὰ πρόβατα, καὶ διοχεσ ταις κουρούναϊς.] ΔΓ, καὶ ἐδίωκες τὰς κουρούνας. Κουρούνα (corneille), ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κορώνη. Λεῖπει ἀπὸ τὰ κοινὰ λεξικά τῆς Κουρούνα, ὡς καὶ τὸ σύνθετον Κουρουνόμυαλος ὁ ἔχων ἐγκέφαλον κορώνης, προσόμοιον μὲ τῶν Γάλλων τὸ παροιμιῶδες, il y va... comme une corneille, etc.

ΣΤΙΧ. 74, ΣΕΙΣΤΟΣ. Ἐμεινε καὶ σήμερον καὶ τῶνομα καὶ ἡ σημασία του· καὶ μὲ προσθήκην κάποτε δευτέρου ἐπιθέτου, Σειστός καὶ λυγιστός (en se dandinant) « Λυγίζόμενός τε καὶ καμπτόμενος » κατὰ τὸν Ἡλιόδωρον (Αἰθιοπ. Α', σελ. 376). Ἀκόμη καὶ ἐπιρρήματικῶς, οἶον, Περιπατεῖ σειστά καὶ λυγιστά· τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Σείω ῥῆμα, τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Λυγίζω, παράγωγον τοῦ Λύγος, τοῦ σημαίνοντος ὄχι μόνον τὴν κοινῶς λεγομένην Λυγαρέαν, (Ἑλλ. Ἄγνον) ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄλλο φυτὸν εὐστροφον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, « Λύγος, ῥάβδος ἀπαλή, ἄγνος, ἢ δεινδρύφιον θαμνώδες, ἱμαντῶδες » φυτόν. »

ΣΤΙΧ. 75, Καὶ σὺ ἐκαθέζου καὶ βλέπεις πῶς τρέχουν οἱ καροῦχοι.] Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, Ἐκαθέζου, καὶ θηλυκῶς, Αἰ καροῦχαι, ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον Ποίημα (στίχ. 228), ὅπου ἐξηγήθη καὶ ἡ Καρούχα.

ΣΤΙΧ. 76, 77, Τῶν δύο στίχων τούτων ἡ γραφή εἶναι αἰνιγματῶδης. Τὸ πρῶτον ἀντίγραφον φέρει :

Τίναν λαχένη τὸ δεμεις ἐμεις δὲ πάλιν τίναν,
Καὶ τίναν τὸ παραβατὸν, καὶ τίναν τὸ τῆς πρόβας.

Τὸ δεύτερον :

Καὶ ποῖον λαγχάνει τόδε μεῖς δὲ πάλιν ποῖον,
Καὶ τίνα τὸ βαράβατον, καὶ τίνα τὸ τῆς πρόβας.

Ὁ Δουκάγγιος (App. pag. 35) φέρει τὸν δεύτερον στίχον μόνον, ὡς εὐρίσκεται εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, « Καὶ τίνα τὸ βαράβατον, » καὶ τίνα τὸ τῆς πρόβας » χωρὶς ἐξήγησιν· ἄλλοῦ δὲ (σελ. 1579) φέρει καὶ τοὺς δύο οὕτως :

Τίναν λάχεν κτὸ δεμείς δὲ πάλιν τίναν
Καὶ τὸ παραβατὸν, καὶ τίναν τὸ τῆς πρόβας.

καὶ ἐξηγεῖ ἀτυχεῖσατα μόνον τὸ Τίναν, « Cura, vas halneaiorium » (Κύπελλον, Δουτήρ), ἀφίνων τὰ λοιπὰ ἀνεξήγητα. Μὴ δυνάμενος οὐδ' ἐγὼ νὰ τὰ ἐξηγήσω, νοῶ μόνον, ὅτι ὁ λόγος εἶναι περὶ δρόμου ἀμαξῶν ἢ ἀλόγων, ἀγωνιζομένων περὶ βραβεῖου. Ἡ γραφή Παραβατὸν, ἂν ἦναι γνησία, ἐνδέχεται νὰ σημαίη τὸν Παραβάτην (ποιητ. Παραιδάτην) τῶν παλαιῶν, ἐν' ἀπὸ τοὺς δύο ἀναβάτας τοῦ ἀμαξίου· ὁ ἄλλος ὠνομάζετο, Ἡνίοχος. (Ἰδ. Εὐστάθ. Ἰλιάδ. λ', σελ. 833). Ὁ Ἡσύχιος λέγει, « Παραιδάται, οἱ ἐπὶ τῶν δίφρων ἐξῶτες » μαχόμενοι, οἱ κύριοι τῶν ἀρμάτων. »

Ἄν ἡ ἄλλη γραφή, Βαράβατον, προκριθῆ, ἴσως σημαίνει τὸ σήμερον ὠνομαζόμενον, Ἄλογον βαρβάτον, (cheval entier), ὡς ἐξηγεῖται κοινῶς.

Τὸ, Πρόβας, πιθανὸν ἔτι εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν prona, Δοκιμασία.

ΣΤΙΧ. 78, Χερονόμος.] ΔΓ. ΧΕΙΡΟΝΟΜΟΣ. Ἡ χειρονομία, παρὰ τὴν μουσικὴν χρῆσιν, ἐγένετο καὶ ὡς γυμνασία τοῦ σώματος. Ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ διαίτ. III. § 26, σελ. 259) λέγει « Ἀκροχειρίτις, καὶ » χειρονομίη. » Χειρονομεῖ, ὅστις κινεῖ κατ' ἑαυτὸν τὰς χεῖρας τοῦ μέρῳδμόν· Ἀκροχειρίζονται δὲ δύο, ὅταν μὲ μόνας τὰς χεῖρας, χωρὶς τοῦ λοιποῦ σώματος, ἀγωνίζωνται.

ΣΤΙΧ. 79, ΠΑΡΗΧΟΣ.] Ὁ παρὰ τὸν ἦχον ψάλλων. Λέξις ἀξία νὰ θησαυρισθῆ, ὅχι μόνον εἰς τὰ κοινὰ μας Λεξικά, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά, εἰς τὰ ὁποῖα τὸ ῥῆμα Παρηχῶ, ἔχει σημασίαν διάφορον.

ΣΤΙΧ. 80, Αὐτὸς ψηφίζει ΠΕΡΠΥΡΑ, καὶ γράφει καὶ ΣΤΡΟΓΓΥΛΑ.] ΔΓ. ΠΕΤΕΤΑΙ (γραφή κακὴ), καὶ ΣΤΡΟΓΓΥΛΑ (ἐλλειπτ. τοῦ Γράμματα ἢ Ψηφία). Στρογγύλη γραφή εἶναι ἡ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὠνομαζομένη *écriture ronde*.

ΨΗΦΙΖΕΙ. Σημαίνει τὸ Λογαριάζει, ἀριθμεῖ, ἀπὸ τὴν παλαιάν χρῆσιν τῶν ψήφων (λιθαρίων) εἰς τοὺς λογαριασμούς, ὡς καὶ τῶν Γάλλων τὸ calculer, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν calculus. Ἐκ τούτου ἐκρότησε νὰ ὠνομάζωμεν Ψηφία καὶ τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα, διότι τὰ μεταχειρι-

ζόμεθα καὶ ὡς μέρη λέξεων, καὶ ὡς σημεῖα λογικὰ, ἀ, β', γ', ἐν, δύο, τρία κ. τ. λ.

ΣΤΙΧ. 81, Καὶ σὺ ψηφίζεις φάβατα, καὶ γράφεις ΚΟΝΗΔΑΪΤΑ.] Τὸ δευτέρου ἀντίγραφον : « Σὺ δὲ ψηφίζεις φάβατα, καὶ γράφεις » ΚΟΥΔΟΥΜΕΝΤΑ. » ΦΑΒΑΤΑ ἔλεγαν (ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν faba) τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα Κουκκία (fèves, Ἑλλ. Κυάμους). Φάβατον ἀκόμη ὠνόμαζαν, καὶ Φάβα, οὐδετέρως, τὸ ἀπὸ τὰ κουκκία ἔτνος (purée), τὸ ὁποῖον σήμερον ὀνομάζομεν θηλυκῶς, Ἡ φάβα. Εἰς τὰ Πατερικὰ ἀναγινώσκεται συχνὰ Φάβατα βρεκτά, τὰ σήμερον εἰς ἡμᾶς λεγόμενα Βρεκτοκουκκία, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τὰ μόνασήρια, ἐπέρασαν καὶ εἰς τῶν κοσμικῶν τὰς τραπέζας. Μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα νοσηρὰ φαγητὰ φθείρεται ἡ ὑγεία εἰς δόξαν Θεοῦ.

ΚΟΥΔΟΥΜΕΝΤΑ εἶναι κατὰ γραφὴν Κουδούμεντον ὀνομάζον πολλοὶ ἐξ ἡμῶν τὸ Πετροσέλιον (persil) ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Condimentum, ἄρτυμα, ἡδυσμα.

ΚΟΝΗΔΑΪΤΑ (γρ. Κονιδάτα). Σημαίνει ὅμοια τῶν κονιδῶν, ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Κόνις ἴδος (lente). Τὸ Γράφειν κονιδάτα ὁμοιάζει μὲ τὸ Γαλλικὸν écrire des pieds de mouchés.

ΣΤΙΧ. 82, Αὐτὸς φορεῖ Αἰγιόμεταξα, καὶ σὺ τὴν Σαγολέβα.] ΔΓ, Αἰγαιόμεταξα, καὶ Σακολέβαν. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 35 καὶ 1316), δὲν ἐξεύρω ἂν ἀπ' ἄλλο ἀντίγραφον, ἢ διὰ λάθος, γράφει, Αἰγιομήλαξα, λέξιν ἀσήμαντον. Τὸ Αἰγιομέταξα σημαίνει ἐνδύματα ὑφασμένα ἀπὸ μετάξιον μὲ αἰγὸς μαλλίον ἐνωμένον, ἢ (τὰ πιθανώτερον) ἀπὸ μόνον αἰγὸς μαλλίαν (pœil de chèvre), τὸ ὁποῖον, διὰ τὴν ὁμοιότητα, ὠνόμασαν Αἰγὸς μετὰξιον.

ΣΑΓΟΛΕΒΑ. Λέξις σύνθετος ἀπὸ τὸ ἀρσενικὸν Σάγος, ἢ θηλυκῶς Σάγη, καὶ τὸ Λαῖφος, ἥτις ἐσήμαινε τὴν σήμερον λεγομένην Κίπαν. « Σάγη (λέγει ὁ Ἡσύχιος) . . . περιβόλαιον, σκέπασμα, » καὶ « Λαίφρα, » ῥάκη. » Ὁ δὲ σύγχρονος τοῦ Πτωχοπροδρόμου Εὐστάθιος (Ὀδυσ. ὁ, σελ. 1890) ἐφύλαξε καὶ τὸ τότε σύνθετος σύνθετον : « Λαίφρα » δὲ, πτωχικὰ παχέα ἱμάτια . . . κυρίως δὲ Λαίφρα, αἱ τῶν πλοίων, » φασίν, ὁθόναι ὅθεν οἱ κοινότεροι συνθέντες, ἐκ τοῦ, Σάγος καὶ » τοῦ Λαῖφος, Σαγολαίφρα λέγουσιν. » Εἰς ἡμᾶς σήμερον ἢ διὰ τοῦ κ Σακολέβα (Σαγαλαίφα) σημαίνει εἶδος πλοίου.

ΣΤΙΧ. 83, Κρεβατοςρώσια.] ΔΓ, Κρεβατοςρώσια. Σώζεται ἢ

λέξις καὶ σήμερον, τὸ Κρεβατοσρώσιον (une garniture de lit). Τέσσαρα διὰ Μοναχόν, ὅσους ἐφόρει Αἰγιομέταξα, δὲν ἦσαν πολλά.

ΣΤΙΧ. 84, Γρ. ΨΑΘΪΝ,] ἤγουν Ψαθίον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ψάθα, Ἑλλ. Ψίαθος, κατὰ συγκοπὴν τοῦ τ, ὡς καὶ εἰς τὸ Σάλιον (Σιελος) Σαγόνιον (Σιαγών) καὶ ἄλλα πολλά.

ΣΤΙΧ. 85, τέταρτον.] ΔΓ, δεύτερον.

ΣΤΙΧ. 86, Ὡς ΠΑΣΧΑ.] ΔΓ, Εἰς ἕτερον.

ΣΤΙΧ. 87, Λαβράκις, φιλομήλας.] ΔΓ, Λαυράκις, συναγρίδας. Τὸ Λαβράκιον, Ἑλλ. Λάβραξ (brochet), εἶναι γνωστὸν σήμερον καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸνομα, ὡς καὶ ἡ Συναγρίς, περὶ τῆς ὁποίας, ὡς καὶ περὶ τῆς Φιλομήλας, ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 71 καὶ 102).

ΣΤΙΧ. 88, κἂν τορνεσίου χαυῖάριν.] ΔΓ, κἂν ταρτερῶ χαυῖάριν.

ΣΤΙΧ. 89, Αὐτὸς κἂν δέκα κέκτηται λίτρης χρυσᾶς λογάριν.] Μετὰ τὸν σίχον τοῦτον, τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, φέρει καὶ ἄλλον τὸν ἐξῆς :

Καὶ εἰς τὴν κουράν του ἐξέβαλεν ἄλλην καμμίαν λίτραν.

ΛΟΓΑΡΙΝ (Λογάριον), συναθροισμένον καὶ φυλαγμένον ἀργύριον ἢ χρυσίον, θησαυρόν. Σημείωσε τὸ Ἐξέβαλεν, ἀντὶ τοῦ Κατέβαλεν, ἤγουν ἐπλήρωσε μίαν λίτραν χρυσοῦ διὰ τὴν κουράν (tonsure), ὅτε τὸν ἐκούρευσαν Μοναχόν.

ΣΤΙΧ. 90, Καὶ σὺ φόλαν οὐδὲν ἔχεις νὰ δῶς διὰ τὴν ψυχὴν σου.] ΔΓ, « Σὺ δὲ οὐδὲ φόλεν κέκτησαι νὰ δώσης τὴν ψυχὴν σου » ἔλεγον, Ὁ Φόλις, καὶ θηλυκῶς, ὡς λέγομεν σήμερον, Ἡ Φόλα, εἶδος νομίσματος, οὕτως ὀνομασθέντος ἀπὸ τοῦ σχήματος ὁμοίου τῶν Λεπίδων ἢ Λοπίδων (écailles) τοῦ ὀψαρίου. « Φολίς, λεπίς » λέγει ὁ Ἡτύχιος. Τὰ δὲ Γλωσσάρια, « Φόλλεις (γρ. Φόλεις), ὄβολοι » κατὰ τὴν κλίσειν δηλαδὴ, τοῦ Ὄφεις, ὄφεις. Τοιοῦτον σχῆμα πιθανὸν ὅτι εἶχαν καὶ οἱ παλαιότεροι ὄβολοι, ἐπειδὴ ἐκ τούτου ἔλθεν ἀφορμὴν ὁ Ἀριστοφάνης, νὰ παραστήσῃ γελοίως ἕνα ἀπὸ τοὺς συνήθως λαμβάνοντας τὸ τριώβολον δικαστῆς, ὅστις παραπονεῖται, ὅτι ὁ συνδικαστῆς του τὸν ἔκαμε νὰ χάσῃ τρεῖς λεπίδας ὀψαρίου, ἀντὶ τριῶν ὄβολῶν (Ἀριστοφάν. Σφ. 787-793)

Αἴτχιςα γάρ τοι μ' εἰργάσατο Λυαίςρατος ,
 Ὁ σκωπτόλης. Δραχμὴν μετ' ἐμοῦ πρώην λαβὼν ,
 Ἐλθὼν διεκερμάτιζεν ἐν τοῖς ἰχθύσι .
 Κᾶπειτ' ἐπέθηκε τρεῖς λοπίδας μοι κεσρέων .
 Κὰγὼ 'νέκαψ' · ὀβολοὺς γὰρ ὠόμην λαβεῖν .
 Κᾶτα βδελυχθεῖς , ὀσφρόμενος ἐξέπτυσα .
 Κᾶθ' εἴλικον αὐτόν. —————

Μετὰ τὸν στίχον ταῦταν (90) τὸ ἄλλο Ἀντίγραφον φέρει καὶ τὸν ἐξῆς :

Ἡ νὰ ἀγοράσης κᾶν κηρούς εἰς τὴν ἀπόκαρσίν σου.

Ἀπόκαρσις (ἀπὸ τὸ Ἀποκείρω), λέξις καταχωρισμένη εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά, καὶ καλὴ νὰ εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὴν καινὴν γλῶσσαν. Ἐνόσω ὑποφέρομεν τὸ βάρος τῶν Μοναχῶν, συγχωρεῖται νὰ μεταχειριζόμεθα καὶ τὴν μοναχικὴν λέξιν. Ἄν ὅχι ἄλλο, δύναται κᾶν νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ διὰ τὰ πρόβατα, μόνον ζῶα, τῶν ὁποίων ἡ ἀπόκαρσις ὠφελεῖ τοὺς ἀνθρώπους.

ΣΤΙΧ. 92, Καὶ ΣΑΡΑΝΤΑΠΗΧΟΝ βλατίν, καὶ δύο κυτροκανδήλας.] ΔΓ (σφαλμένη), ΣΑΡΑΝΤΑΣΙΜΟΝ.

ΒΛΑΤΙΝ. Γράφε, ΒΛΑΤΤΙΝ, ἦγουν Βλαττίου, καὶ ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 185) σημειωθέντα.

ΚΥΘΟΡΟΚΑΝΔΗΛΑΣ, ἦγουν Χυτροκανδήλας, Κανδήλας ἐχούσας σχῆμα χύτρας, ἢ ἰσομεγέθεις μὲ χύτρας, ἀπὸ τὸ Ἰωνικὸν Κύθηρη ἀντὶ τοῦ Χύτρα, ὡς ἐσημειώθη πρότερον (σελ. 123). Ἡ Κανδήλα (ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Candela), ὅτι παράγεται καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὸ Ἑλλ. Καίω, πιθανολογεῖται ἀπὸ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Κάνδαρος, ἀνθραξ, » ὅπου ἐξέτασε τὰς σημειώσεις τῶν κριτικῶν.

ΣΤΙΧ. 93, Καὶ σύλθεε ἀνυπόδητος καὶ δίχα ὑποκαμίσου.] ΔΓ,

Σὺ δ' ἦλθεε ἀνυπόδητος, καὶ δίχα ἐπικαμμύσου.

ΣΤΙΧ. 94, Καὶ τὸ Βρακύν σου φαίνεται ἀπὸ πενήντα τρίπας.]

ΔΓ, ἐφαίνεται ὁ ἀπὸ τῆς φουδουλίας. Αἱ πενήκοντα τρύπαι τοῦ βρακίου δὲν ἔχουν χρεῖαν ἐξηγήσεως. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1693) ἀφῆκεν ἀνεξήγητον τὸ Φουδουλίας, οὐδ' ἐγὼ ἔχω πῶς νὰ τὸ ἐξηγήσω. Ἰσὺς ἢ Φειδωλία εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ποιητοῦ μας, ἐμεταμορφώθη εἰς τὸ Φουδουλία;

ΣΤΙΧ. 95, Καὶ περιπάτει Ἐμπύρετε κ. τ. λ.] ΔΓ, Ἐμπύρετος. Εἰς τὸ πρῶτον Ποίημα (σελ. 199) ἐσημειώθη τὸ σύνθετον Μυριοεμπύρετος.

ΣΤΙΧ. 96, Οὐκ εἶσαι Σεβασοῦ παιδίον, οὐδὲ Κουροπαλάτου.] Ὁ Σεβασὸς (Ῥώμ. Augustus) ἦτον εἰς τὴν αὐλήν τὸ πρῶτον ἀξίωμα, μετὰ τὸν Αὐτοκράτορα. Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς, διὰ νὰ κάμῃ τὴν αὐλήν λαμπροτέραν (λαμπρότητα, ὡς τὴν ἐνοῦσαν τότε καὶ τὴν νοῦν ἀκόμη σήμερον πολλοί!) τὸ κατεμέρισεν εἰς πολλὰ Σεβασῶν ἀξιώματα, διαφόρου βαθμοῦ καὶ διαφόρου δυνάμεως. Ἀπὸ τὴν φρόνιμον ταύτην διαίρεσιν ἐγεννήθησαν ὁ Σεβασοκράτωρ (ἢ γυνὴ τούτου ἐπωνομάζετο Σεβασοκρατόρισσα), ὁ Πρωτοσέβασος, ὁ Πανυπερσέβασος, καὶ ὁ ὀκτασύλλαβος Πανυπερπρωτοσέβασος. Ὁ Κουροπαλάτης εἶχε τὴν φροντίδα (cura) τοῦ Παλατίου.

ΣΤΙΧ. 97, Σαρδαμαρίου.] ΔΓ, Σαρμαρδαρίου. Εἰς τὸ πρῶτον ἀντίγραφον ἔλιπε τὸ ἀρχικὸν ζοιχείον Σ (αρδαμαρίου), τὸ ὁποῖον ἔλαβα ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (σελ. 1330), ὅστις ὅμως γράφει ΣΑΜΑΡΔΑΡΙΟΥ· ὡς ἄλλου (σελ. 1722) ὁ αὐτὸς καὶ, ΚΑΡΔΑΜΑΡΙΟΥ. Ἰδοὺ λοιπὸν τρεῖς ΔΓ, καὶ αἱ τρεῖς ἴσως σφαλμένοι, ἐπειδὴ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐξηγήσῃ κάμμικον ὁ Δουκάγγιος. Ὑποπτεύομαι ὅτι εἰς τόπον αὐτῶν ὁ Πτωχοπρόδρομος ἔγραψε ΣΑΛΓΑΜΑΡΙΟΥ. Ὁ Σαλγαμάριος, λέξις κοινὴ εἰς τοὺς Γραικορωμαίους (ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Salgamarius), ἐσήμαινε τὸν πωλοῦντα Λάχανα, Γογγύλια, Ἀγγούρια, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ταριχευμένα εἰς ὀξειδιον, νὰ φυλάσσωνται εἰς χρῆσιν. Τοῦτο πιθανολογεῖται ἀκόμη ἀπὸ τὸ ἀκόλουθον, Χαθιαροκαταλύτης· διότι οἱ αὐτοὶ ἐπωλοῦσαν καὶ τὸ Χαθιάριον, καὶ ἄλλα διάφορα τραγήματα· ὅθεν καὶ τὰ Γλωσσάρια λέγουν, « Παντοπώλης, Seplesiarius, Salgamarius. » Εἶναι λοιπὸν ὁ Παντοπώλης ἢ Σαλγαμάριος, τὸν ὁποῖον σήμερον ὀνομάζομεν Βακάλην. Πρόσθετε ὅτι καὶ οἱ Τούρκοι τὰ ταριχευμένα μὲ ὀξειδιον καὶ σίνηπι γογγύλια, ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους λαβόντες, ὀνομάζουν Σαλγάμ.

ΣΤΙΧ. 98, Σκουμπροπαλαμιδόπασου ἐγγραυλοπασοφάγου.] ΔΓ (εἰς

ονομαστικὴν πτώσιν), « Σκουμβροπαλαμηδόπλασος, ἐγκραλοπασο- » φάγος » καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρω σίχους φέρει Κουροπαλάτης, καὶ Χαβιαροκαταλύτης. Τὰ Σκομβρία καὶ αἱ Παλαμίδες εἶν' ὀψάρια γνωστά. Περί τῆς Ἐγγραύλευς (Γαλλ. Anchois) ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοφράτην σημειώσεις (σελ. 168). Τὰ πολυσύνθετα τοῦτα, ὡς καὶ τὸ ἀνωτέρω (Α. 210) Δαμασκηναπιδομήλα, εἶναι τοῦ κωμικοῦ χαρακτήρος, ὅποια πολλὰ εὐρίσκονται εἰς τοὺς ἀρχαίους (ἀσειοτέρους ὅμως πολὺ παρὰ τὸν Πρόδρομον). Τοιοῦτοι εἶναι οἱ Σφραγιδοσυχαργοκομῆται (Ἄριστοφ. Νεφ. 332), ἦγον οἱ περιέργως καλλωπιζόμενοι, οἱ Θρασυμαχειοληψικέρματοι (Ἐπιπ. παρ' Ἀθην. XI, σελ. 509), ἦγον ὅσοι ἐνόουν τὴν θρασύτητα μὲ τὴν αἰσχροκέρδειαν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

ΣΤΙΧ. 99, Καὶ μὴν θορεῖς τοὺς βαθρακοὺς, τὰς ἸΣΧΑΣ, τὰ ψησία.] ΔΓ, ἸΣΚΑΣ. Γράψε, Ψησσία, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ψῆσσα ἢ Ψῆττα, καὶ ζῆτει τὰ περὶ ταύτης, ὡς καὶ τὰ περὶ τῶν Ἰσχῶν (ἢ Ἰσκῶν) καὶ τῶν Βαθρακῶν, εἰς τὰς εἰς τὸν Ξενοφράτην σημειώσεις (σελ. 48, 69, 186, 205).

ΣΤΙΧ. 101, Οὐδὲν ἐν διαλόγου σου τὰθρην τὸ παξιμάδι.] Ἀδιανόητος εἶναι ὁ σίχος, παρεκτός ἂν τὸν σίξης καὶ τοῦτον καὶ τὸν ἀκόλουθον ἐρωτηματικῶς, οἶον, « Οὐδὲν... παξιμάδι;... ἢ βρωμαρέα » ἦγον ἄρεκεῖσαι, δὲν εὐχαρισῆσαι εἰς τὰ εὐτελεῖ ταῦτα φαγητά; Τὸ Διὰ λόγου σου, ἢ ὡς φέρεται εἰς τὸ ἀντίγραφόν μου, Διαλόγου σου, σημαίνει τὸ Διὰ σέ (pour toi), περὶ τοῦ ὁποίου εἶπα τὴν εἰς ἄλλας σημειώσεις (εἰς τὸν Πλατ. Γοργ. σελ. 316).

Ἀντὶ τοῦ σίχου τούτου τὸ ἄλλο μου Ἀντίγραφον φέρει :

Μαθῶν οὐ μὴ τὰ γεύσεσαι, ξηρὰ νὰ τὰ διαβάσης.

ΜΑΘΩΝ. Τοῦτο ἀνωτέρω (Α. 275) ἐγράφετο ΜΑΘΩΝ, οὐδ' ἐκεῖ σαφέστερον παρὰ τὸ ἐδῶ.

ΣΤΙΧ. 102, παλαμηδόκομαν.] ΔΓ, Παλαμηδόκομμα. — Βρωμαρέα.] Σήμερον λέγομεν ὀρθότερον, Βρωμερά ἢ Βρωμερή (fétide).

ΣΤΙΧ. 103, νὰ γδάρη.] ΔΓ, Νὰ ἐκδέρνη.

ΣΤΙΧ. 104... τράπεζαν, καὶ βύθα τὸν κελλάρην.] ΔΓ, ... τράπεζαν, βοήθει τὸν κελάριν. Τὸ Βόθα (γρ. Βώθα) εἶναι συναίρεσις ἰωνικῆ, καὶ μετάθεσις ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν συνηρημένων εἰς τὴν δευτέραν (ὡς

προφέρομεν κάποτε καὶ Πολέμα ἀντὶ τοῦ Πολέμει, καὶ ἄλλα ὄχι ὀλίγα τοιαῦτα). « Βωθέοντες, βοηθοῦντες » καὶ « Βώσομαι, βοήσομαι » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Σήμερον ὁ κοινὸς λαὸς λέγει Βούθα. Καὶ ἴσως ἐκ τούτου ἐξηγηθῆ ἡ σκοτεινὴ εἰς σκοτεινὸν σύνταγμα (Παραγγελ. § 10, σελ. 66) τοῦ Ἰπποκράτους λέξις, « Αἰτήσαιμι θ' ἂν θαρσαλέως « ΒΟΥΣΘΗΝ. » Ὅλοι σχεδὸν οἱ μεταφρασαὶ τὸ ἠρμήνευσαν, Βοήθειαν. Εἷς μόνος ὑπωπτεύθη μήπως ἔπρεπε νὰ μεταβληθῆ εἰς τὸ Βουλήν. Νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ γραφῆ Βουθήν ἢ Βωθήν.

ΣΤΙΧ. 105, ΚΟΥΒΑΛΕΙ.] Ἐκ ΔΓ, ἀντὶ τοῦ, ΚΑΙ ΒΑΛΕ. Προστακτικὸν τοῦ Κουβαλῶ ῥήματος, περὶ τοῦ ὁποῖου ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 200) σημειωθέντα.

ΚΑΚΑΒΙΝ.] Κακάβιον, ἢ Κακκάβιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κακκάβη (ἢ) ἢ Κάκκαβος (ὁ). Κατὰ τὸν Φώτιον, « Κακκάβην δεῖ λέγειν, » οὐχὶ Κάκκαβον· σημαίνει δὲ τὴν χύτραν » Καὶ « Κακκάβη, ὃν » ἡμεῖς Κάκκαβον· ἔστι δὲ λοπαθῶδες, ἔχον ἐξ ἑαυτοῦ τρεῖς » πόδας. » Σπανίως σήμερον συνειθίζεται τὸ Κακκάβιον. Κάκκαβον ὅμως ὀνομάζει ὁ Σομανέρας εἰς τὸ Λεξικόν, τὸν ἀρσενικὸν πέρδικα (Pernice maschio). Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος· « Κακάβα, » πέρδιξ... ἢ χύτρα » Καὶ « Κάκκαβος, ἢ λοπάς, ἢ πέρδιξ. » Οἱ Γραικορωμαῖοι ἐσυνείθισαν καὶ τὸ σύνθετον Κακκαβοπυρφόρος, λέξιν ναυμαχικὴν, σημαίνουσαν τὸ Brûlot τῶν Γάλλων.

ΣΤΙΧ. 107, Κομμάτια, βλέπω, ἀπέγδαρες τρανά καὶ γωνιδάτα.] ΔΓ, « Κομμάτιν, βλέπω, ἀπέδειρες, καλὸν καὶ γωνιδάτον. » Τὸ Γωνιδάτον, ἰσοδυναμεῖ ἐδῶ μὲ τὸ Τετράγωνον.

ΣΤΙΧ. 108, Καὶ μαγερίαν διπίνακον· οὐκ εἰς' ἐκ τῶν ἐνδόξων.] ΔΓ, « Καὶ μαγερίαν τριπίνακον, καὶ τρία κομμάτια θύνην. »

ΣΤΙΧ. 109... καθόλου.] ΔΓ, κἂν ὅλως.

ΣΤΙΧ. 110, Καὶ παῦσε τὸ νὰ τρώς πολλά νάλέθης τόσα τόσα] ΔΓ, « Καὶ ἄφες τοῦ τρώγειν τὰ πολλά, νὰ ἀλήθης πασπαλάτα. »

ΤΟΣΑ ΤΟΣΑ. Διπλασιασμὸς ὅμοιος τοῦ ἀνωτέρω (Α. 102), Πολλὰ πολλά, συνήθης καὶ σήμερον ἀκόμη, ὡς καὶ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ποητοῦ μας, καὶ πολὺ ἀρχήτερα εἰς τὸν παρκαμάζοντα ἑλληνισμόν, σημαίνων ἐπίτασιν τῆς ποιότητος ἢ τῆς ποσότητος. Οὕτως οἱ Ἐβδομήκοντα (Δευτερονομ. κη, 43), ἐρμηνεύοντες κατὰ λέξιν τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον, εἶπαν, « Ὁ προσήλυτος, ὃς ἐστὶν ἐν σοὶ, ἀναθήσεται ἌΝΩ ἌΝΩ, σὺ δὲ » « καταθήσῃ ΚΑΤΩ ΚΑΤΩ, » ἀντὶ τοῦ ἌΝΩΤΑΤΩ καὶ ΚΑΤΩΤΑΤΩ.

ΠΑΣΠΑΛΑΤΑ, ἤγουν λεπτά ὡς τὸ λεπτότατον ἀλεύριον, τὸ ὁποῖον καὶ σήμερον ἀκόμη ὀνομάζεται *Πασπάλη*, ἐν ἀπὸ τοὺς τρεῖς παλαιούς σχηματισμούς, *Πάλη*, *Παιπάλη* καὶ *Πασπάλη*, τοὺς σωζομένους εἰς τὸν Ἡσύχιον.

ΣΤΙΧ. 111, Ἄπελθε φτίασε τὸ θερμόν, ὅς ΝΗΜΑΝ τοῖς πατρῶσιν.] **ΔΓ**, « Ἄπελθε, φτίασε τὸ θερμόν, καὶ νίψον τοὺς πατέρας. » **Γράφε ΝΙΜΜΑ**, ῥηματικὸν τοῦ *Νίπτω*.

ΦΤΙΑΣΕ. Φτιάζω ἢ Φτιάνω, ἀπὸ τὸ *Εὐθειάζω* (Ἑλλ. *Εὐθύνω*)· τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ *θηλυκόν*, *Εὐθειά*, ὡς ἀπὸ τὸ *Ἄδεια*, *Ἀδειάζω*, καὶ ἀπὸ τὸ *Χρεία*, τὸ μέσον *Χρειάζομαι*. Κυρίως σημαίνει, διορθῶν τὸ στρεβλόν, καὶ μεταφορικῶς, κατασκευάζω, παρασκευάζω, ἀρμόζω τί.

ΣΤΙΧ. 112, Σπούδασε, φθάσε σήμερον γοργὸν νά πᾶς ζὸν μύλον.] **ΔΓ**, « Σπούδασον, φθάσον σύντομα, καὶ διάβα εἰς τὸ πουλίτζιν. »

Πᾶς, εἶναι Ἰπάγης, ὡς εἰς τὸν πρὸ τούτου ζῆχον τὸ *Τρῶς* (γρ. *Τρῶς*) ἐσήμαινε *Τρώγης*.

ΠΟΥΛΙΤΖΙΝ, ὑποκοριστικὸν ὑποκοριστικοῦ τοῦ *Πουλίον*, σημαίνει τὸ *oiseau* τῶν Γάλλων, ἢ λεκτικώτερον, τὸ *uccelletto* τῶν Ἰταλῶν, τὸ ὁποῖον ἐδῶ δὲν ἀρμόζει. Ἴσως ἠθέλησε νά σημάνη ὁ ποιητὴς τὸ *Πωλητήριο* (*marché*), τὴν ἀγοράν, ὅπου πέμπει ὁ πανοσιώτατος Ἡγούμενός τὸν ὑποτακτικόν του νά ἀγοράσῃ τὰ χρειώδη.

ΣΤΙΧ. 113, Καὶ διάβα κ' εἰς τὸ πέραμαν γοργὸν ὡς ἐξηφτέριν.] **ΠΕΡΑΜΑ** ὀνομάζετο ὁ *Γαλατᾶς*, ὡς πέραν, ἤγουν καταντικρὺ τοῦ *Βυζαντίου*. *Περάματα* σήμερον ἀκόμη ὀνομάζονται τὰ πλοιάρια τὰ ὁποῖα περῶσι τὸν πορθμὸν τοῦ *Βυζαντίου*.

Ἐξηφτέριν. Ἐλέγετο καὶ *Ἐεπτέριον*, βάρβαρος λέξις, σχηματισμένη ἀπὸ τὸ *Ῥωμαϊκόν Accipiter*, *ιεράκιον* (*épervier*).

ΣΤΙΧ. 114, Ἐρώτησε ζὸ διάβα σου, Κ' εἶπέ τοὺς Βενετικούς.] **Μὲ** κακοφαινεται, ὅτι παρέδραμα τὴν ὀρθοτέρην γραφὴν τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, « Ἐρώτησε ζὸ διάβασου ἘΠΙ τοὺς Βενετικούς, » ἤγουν, ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὸ μέρος τῆς πόλεως ὅπου κατοικοῦν ἢ διατρίβουν οἱ Βενετικοί, ἐρώτησε πόσον πωλεῖται τὸ τυρίον.

ΔΙΑΒΑ. Εἰς τὸν πρότερον (113) ζῆχον τὸ *Διάβα* ἦτο *προσακτικὸν ῥῆμα*· εἰς τοῦτον εἶναι ἀπαρέμφατον, *Εἰς τὸ διάβα σου*, ἤγουν ἐν τῷ διαβαίνειν σε. *Περὶ τῶν τοιούτων ἀπαρεμφάτων ἐξέτασε τὰ ἄλλοῦ* (*Πλουτάρχ. Μέρ. Γ', Αὐτοσχ. στοχ. νή-ξβ'*) κατὰ πλάτος σημειωθέντα.

ΒΕΝΕΤΙΚΟΥΣ. Ἀντί τοῦ Βενετικῶν, διὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ στίχου. Ὁ Μάρκος Ἀντωνῖνος (Α', 5) τοὺς ὀνομάζει Βενετιανούς· εἶναι μία ἀπὸ τὰς δύο φατρίας, οὕτως ὀνομασθεῖσα διὰ τὸ Βένετον (bleu céleste) χρώμα τοῦ φορέματος. Ἴδε τὰ περὶ αὐτῶν ἀνωτέρω (σελ. 196) πλατύτερον ἰσορηθέντα.

ΣΤΙΧ. 115, Τὸ πῶς πουλιέται τὸ τυρὶν τί ἔχει τὸ κεντηνέριον.] ΔΓ, Πῶς πολεῖται τὸ τυρὶν κ. τ. λ. Τί ἔχει, ἤγουν, ποῖαν τιμὴν ἔχει, τί ἀξίζει.

ΚΕΝΤΗΝΑΡΙΟΝ (ζύγιον ἑκατὸν λιτρῶν). Λέξις Ῥωμαϊκὴ Centenarius, ἀπὸ τὸ Centum (ἑκατὸν)· ὅθεν καὶ ὁ εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν (Μάρκ. ιε', 39) Κεντυρίων (Centurio), ὁ ἑκατόνταρχος. Ἐξεχυδαῖσθη σήμερον ἡ λέξις εἰς τὸ Καντάριον (Ἰταλ. Cantaro).

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ. Ἄλλος οὗτος χυδαῖσμός, εἰς χρῆσιν, ὡς φαίνεται, ἔτι ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου, τοῦ Πουλιέται, λέγω, ἀντὶ τοῦ Πουλιέται ἢ Πωλιέται. Ἡ μετάθεσις αὕτη τῶν στοιχείων τῆς διφθόγγου εἰ ἔχει χώραν εἰς πολλὰ ἐνικὰ παθητικὰ τρίτα πρόσωπα τῶν εἰς εῶ ῥημάτων, οὕτω καὶ Πατιέται ἀντὶ τοῦ Πατεῖται, καὶ Κρατιέται ἀντὶ τοῦ Κρατεῖται. Εἰς τὰ πληθυντικὰ ἐφυλάχθη ἡ διφθόγγος ου, μὲ τὴν βάρβαρον ὁμως παρουσίαν τοῦ ι, οἷον Πουλιοῦνται, Πατιοῦνται, Κρατιοῦνται.

ΣΤΙΧ. 116, Ὑπάγε, λούσε σήμερον τὸν μέγαν Οἰκονόμον.] ΔΓ, « Ὑπάγε, νίψε, λούσε σύντομα τὸν μέγαν οἰκονόμον. »

ΣΤΙΧ. 117, Λούσε καὶ τὸν ἡγούμενον, παράστα καὶ τοὺς δύο.] Μετὰ τὸν στίχον τοῦτοιο τὸ δεῦτερον ἀντίγραφον φέρει ἀκόμη τὸν ἐξῆς :

ἘΝ ΜΕΡΙ ὁ ἡγούμενος, καὶ ἌΛΑ ὁ Οἰκονόμος.

Ἴσ. γρ. ἘΝ ΜΕΡΕΙ, καὶ ἈΛΛΟῦ, ἤγουν χωριστὰ εἰς δύο σκάφας οἱ δύο πανοσιώτατοι.

ΣΤΙΧ. 118, Ὁ ΜΕΝ ΠΡΟΣΤΑΣΣΕΙ, τρίψαι με, καὶ τάρασσε τὸ σκάμμα.] Ἐπρόκρινα τὴν γραφὴν τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, παρὰ τὸ, ἘΜΕΝ ΠΑΡΑΣΤΑ, διὰ τὸ ἀκόλουθον, Ὁ δ' ἄλλος. Ἐγραψα καὶ, τὸ Σκάμμα, ἀντὶ τοῦ, τὸν Σκάμμα. Σκάμμα λέγει τὴν σκάφην (baignoire).

ΣΤΙΧ. 119, παράχυσέ με, ἄς εὔγω.] ΔΓ, Περέρχυσέ με, ἄς ἔχω. Περέρχυσε εἶναι Περίχυσσε (Ἑλλ. Περίχυσσον ἢ Περι-

χρον), λέξις οικειοτέρα εἰς τὸ περὶ τοῦ ὁποῖου ὁ λόγος. Οἱ μέλλοντες-
νὰ ἐκβῶσιν ἀπὸ λουτρὸν, περιχέονται καθαρὸν ὕδωρ.

ΣΤΙΧ. 120, Καὶ μετὰ τοῦτοις ἔρχεται τρίτος ὁ Ἐκκλησιάρχης.]
Ἦθελα γράψαι τοῦτο, ἂν δὲν μ' ἐμπόδιζε τὸ ἄλλο ἀντίγραφον,
« Καὶ σὺν ἐκείνοις ἔρχεται τὸ τρίτον ὁ Ἐκκλησιάρχης. » Ὅπως ἂν
ᾔνοι, νοεῖ, ὅτι Μετὰ τὸν Ἡγούμενον καὶ τὸν Οἰκονόμον ἔρχεται ἡ
σέλλεται τρίτος ὁ Ἐκκλησιάρχης, νὰ λουσθῇ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν
ταλαιπῶρον Πτωχοπρόδρομον.

ΣΤΙΧ. 121. Πρὸς μεσαλείς τὸν ταπεινὸν τὸν κατηυτελισμένον.]
ΔΓ, Πρὸς μεσαλείς τὸν ταπεινὸν, προσάξει τοῦ ποιμένου.

ΣΤΙΧ. 125, Τὸ κρασοβόλιον μου πωλοῦν τὸ νεροκοπημένον.] ΔΓ,
ΚΡΑΤΟΥΝ.

ΚΡΑΣΟΒΟΛΙΟΝ. Λέξις σύνθετος ἀπὸ τὸ Κρασίον (οἶνος) καὶ
Βάλλω (ἴδ. ἀνωτέρω σελ. 186). Σημαίνει μίαν βολάν, μίαν ἐγχυσει
οἴνου, ἐν ποτήριον οἴνου (un verre de vin) ἀπὸ τὸ Βολή, ὡς καὶ οἱ
Γάλλοι λέγουσιν κατ' ὁμοίαν μεταφορὰν, un coup de vin. Σώζεται
ἀκόμη σήμερον ἡ λέξις Κρασοβόλιον.

ΝΕΡΟΚΟΠΗΜΕΝΟΝ, μιγμένον μὲ νερὸν (Ἑλλ. ὑδαρὴς οἶνος),
ἔχει ἄκρατον. Τὴν αὐτὴν μεταφορὰν ἔχει τῶν Γάλλων ἡ γλῶσσα τοῦ
Κόπτω εἰς τὸ vin ἢ lait coupé.

ΣΤΙΧ. 126, Σκύφτω.] ΔΓ, πίνω.

ΣΤΙΧ. 129, Καυκίον κρασίον οὐ δίδουν με, τὸ λέγουσιν εὐλογίαν.]

ΚΑΥΚΙΟΝ. Ἐσημείωσα (δὲν ἐνθυμοῦμαι ποῦ) ὅτι τὸ Καυκίον
εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Βαυκίον κατ' ὁμοίαν τροπὴν ζοιχείων, ὅποια
ἐσημείωθη ἀνωτέρω (σελ. 48) τοῦ Κορκορυγοῦ καὶ Βορβορυγοῦ.
Σημαίνει γενικῶς ἀγγεῖον ἢ δοχεῖον, καὶ κατεξάριτον, δοχεῖον
ὑγρῶν. Ἐκ τούτου εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας ὀνομαζομένη κατὰ τὸν
Ἀθήναιον (XI, σελ. 784) Βαυκαλίς, ὅθεν καὶ τῶν Ἰταλῶν τὸ
Boccale (Γαλλ. Bocal), καὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Βωκάλιον
(χρδ. Μπουκάλι), τὸ ὁποῖον ἄλλο δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ Καυκάλιον,
πλὴν τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος. Καύκαλον δὲ ὀνομάζομεν σήμερον καὶ
τὸ Κρανίον (crâne), ὡς ἀγγεῖον καὶ αὐτὸ τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ ὅχι
ἐγκέφαλον, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δουκάγγιος (σελ. 624). Τὰ Καύκαλα τῶν
φονευθέντων ἐχθρῶν ἐμεταχειρίζοντο οἱ Σκύθαι ὡς καυκία (ποτήρια)
πίνοντες ἐξ αὐτῶν. Καυκία ὀνομάζομεν ἀκόμη καὶ τοὺς δύο δίσκους
τῆς ζυγαρίας, τὰς παλαιὰ ὀνομαζομένας Πλάσιγγας (plateaux).

Καῦκον καὶ **Καυκαλίδα** ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ εἶδος τι φυτοῦ (Διοσκορίδ. Π, 169), ἀγνοῶ διὰ ποίαν ἐτυμολογίαν. « Καῦκον, » καυλίον, καὶ ἄγριον λάχανον » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « ΚΑΥΚΙΑΔΗΣ » βοτάνη τις, ὁμοία ΚΩΡΙΩ κ. τ. λ. » τὸ ὅποιον πρέπει νὰ γραφῆ ΚΑΥΚΑΛΙΣ, καὶ ἴσως, ΚΙΧΩΡΙΩ. Ἡ αὐτὴ ἄγνοια μὲ κρατεῖ, διὰ τί ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι Καύκαν τὴν παλλακίδα (Meurs. Glossar. Græcobarbar. pag. 235), καὶ ὀνομάζουν ἀκόμη σήμερον τινὲς ἐξ ἡμῶν Καῦκον τὸν μοιχόν.

ΕΥΛΟΓΙΑΝ ὠνόμαζαν τὸν μοιραζόμενον ἄρτον, ἢ ἄλλο τι φαγίον ἢ ποτὸν ἀπὸ τὸν ἠγούμενον εἰς τοὺς Μοναχοὺς· ὅθεν καὶ ὁ σερευόμενος τὴν μερίδα του, διὰ ποιήν τινὸς ἀμαρτήματος, ἐλέγετο, Ἀπ' εὐλογίας, καὶ βραβαροσυνθέτως, Ἀπευλογίας.

ΣΤΙΧ. 131, ῬΩΜΑΝΙΖΟΥΣΙΝ. Ῥωμανίσιον ἔλεγαν ὅ,τι σήμερον ὀνομάζεται θηλυκῶς Στάγγα, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Stanga (Γαλλ. barre), ὁ μοχλὸς τῆς θύρας· ἀπὸ τὸν Ῥωμαϊκὸν ἴσως τρόπον τῆς κατασκευῆς τῶν μοχλῶν. Ἡπατήθη ὁ Δουκάγιος (App. σελ. 150) φέρων μαρτυρίαν τοῦ Εὐστάθιου (Ὀδυσσ. κ. σελ. 1657), ὅτι ὁ μοχλὸς ὀνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαῖους καὶ Παράβλημα· ἐπειδὴ εἰς ἄλλο μέρος (σελ. 1406) ὁ αὐτὸς Εὐστάθιος λέγει, ὅτι εἰς τοὺς χρόνους του, Παράβλημα ὠνόμαζαν, « Τὸ ζῶοις εἰς τροφήν παρατιθέμενον. »

ΣΤΙΧ. 135, Κἂν εἴς οὐ βλέπει τὸ κουκὶν κ. τ. λ.] ΚΟΥΚΙΝ, ἡγούον Κουκίον, ἀπὸ τὸ Κόκκος (grain). Οὐ βλέπει τὸ κουκὶν μεταφορικῶς καὶ κατ'υπερβολὴν, ἀντὶ τοῦ, Κανεὶς δὲν λαμβάνει οὐδὲ τόσον, ὅσον εἶναι τὸ μέγεθος ἐνὸς κοκκίου, οὐδὲ τὸ παραμικρόν. Ἡ αὐτὴ μεταφορὰ καὶ εἰς τῶν Γάλλων τὴν φράσιν, Il n'y a pas un grain de bon sens, δὲν ἔχει κουκὶν γνώσιν. Οἱ παλαιοὶ κωμικοὶ ἔλεγαν εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, Κόκκυ, πλάσαντες ἀπὸ τὸ Κόκκος. « Κόκκυ, τὸ » ἐλάχισον » λέγει ὁ Ἡσύχιος· ἄλλος δὲ Λεξικογράφος (ΒΕΚΚ. Anecdol. σελ. 105), « Οὐδὲ κόκκυ, ἀντὶ τοῦ, Οὐδὲ βραχύ. »

ΣΤΙΧ. 136, Ἄν εἴπω, Δότε με ψωμὶν εἰς τὴν ὑποτροφὴν μου.] ΔΓ, (ἴσως γνησιωτέρᾳ), Ἄν εἴπω, Δότε με πετζίν διὰ τὰ ὑποδήματα μου.

ΥΠΟΤΡΟΦΗΝ, μικράν, ὀλίγην καὶ μόλις ἀρκοῦσαν εἰς τὸ ζῆν τροφήν (une chétive nourriture). Ἡ λέξις εἶναι ἑλληνικὴ, ἀπὸ πρῶτον τὸν Σνειδέρον θησαυρισθεῖσα εἰς τὰ Λεξικά, ἐκ μαρτυρίας Μαξίμου τοῦ Τυρίου.

ΣΤΙΧ. 137, Εἰς τὸν πυλῶνα.] ΔΓ, Ἐκ τοῦ πυλῶνος.

ΣΤΙΧ. 138-139, Καὶ πάντως ἈΝΥΠΟΔΕΤΟΝ κ. τ. λ.] Τοῦτο βεβαιώνει τὴν ἀνωτέρω (σίχ. 136) γραφὴν τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου ΠΕΤΣΙΝ, ἀντὶ τοῦ ΨΩΜΙΝ. Τὸ νόημα εἶναι, Δέν με δίδουν πετσὶν νὰ διαρτώσω τὰ ὑποδήματά μου, λέγοντες, Μὴν ἐξέρχεσαι τοῦ πυλῶνος, καὶ μὴ ἐξερχόμενος, οὐδ' ὑποδημάτων χρεῖαν ἔχεις. Καὶ ἀνυπόδητον ἂν μ' ἐσυγχωροῦσαν νὰ ἐξέλθω, δέν ἤθελα τὸ νομίζειν ἀτιμίαν.

ΣΤΙΧ. 140, Αἰ καρῶχαι] Ἐκ ΔΓ, ΔΤ, Οἱ καρῶχοι.

ΣΤΙΧ. 141, Τὴν γὰρ πολλὴν ἀσφάλειαν τῶν ἡμερῶν Τῶν Ἄλλων.] ΔΓ, Ἐκεῖνων. Τὸ νόημα εἶναι, Δέν φροντίζω τόσο τὰς ἄλλας ἡμέρας, ὅτι μὲ κλείουν εἰς τὸ μοναστήριον, ὅσον τὰς ἡμέρας, ὅτι τρέχουν αἱ καρῶχαι, ὅτε γίνεται ὁ ἀγὼν τῶν ἀμαξίων. Σημείωσε, ὅτι τὸ Ἀσφάλεια ἐδῶ σημαίνει, ὄχι τὴν ὁποῖαν νοεῖ σήμερον ἡ γλῶσσά μας διὰ τῆς λέξεως ταύτης ἐλευθερίαν τῆς ψυχῆς ἀπὸ φόβους καὶ ἀταραξίαν (sécurité), ἀλλ' ὅ,τι συνηθέστερον ὀνρμάζομεν Σφάλισιν, ἢ Σφαλισμὸν (réclusion), μὲ ὄνομα τῆς αὐτῆς συγγενείας (ἀπὸ τὸ Ἀσφαλίζω).

ΣΤΙΧ. 143, Εἰ δὲ πολλάκις κρατηθῶ.] ΔΓ, Ὅσάκις δὲ καὶ κρατηθῶ.

ΣΤΙΧ. 144, Πελεγρίνους.] Ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Peregrinus (ξένος), ὅθεν καὶ τῶν Γάλλων τὸ Pélerin, διὰ τοῦ ὁποῖου σημαίνουν τὸν Προσκυνητὴν, ἤγουν τὸν ταξειδεύοντα εἰς Μοναστήρια ἢ ἄλλους ἁγίους τόπους χάριν προσκυνήσεως, καὶ τῆς ἀπὸ τὴν προσκύνησιν ἐλπίζομένης ψυχικῆς ὠφελείας. Ἐδῶ κατεξάαιρετον νοεῖ τὰς περιβοήτους πελεγρινίας (pèlerinages) ἢ σαυροφόρους ἐκστρατείας (croisades) τῶν Δυτικῶν χριστιανῶν εἰς ἐπίκτησιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡ δευτέρα σαυροφορία συνέβη κατὰ τὸ 1147 ἔτος, ὅτε ἐβασίλευε Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, καὶ ἤκμαζεν ὁ ποιητὴς μας Πτωχοπρόδρομος, ὅστις καὶ ἐγνώρισεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πολλοὺς ττοιούτους σαυραφόρους, καὶ τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Λοδοβίκον πὸν ἕβδομον, βασιλέα τῆς Γαλλίας, τὸν ὁποῖον ὁ Κομνηνός ὑπεδέχθη μὲ Ἀσιανὸν τύφον, καθίσας αὐτὸν εἰς ταπεινὸν σκαμνίου (tabouret), καθήμενος αὐτὸς εἰς τὸν θρόνον. (Ἴδε GIBBON, *Histoire de la décad. et de la chute de l'empire Rom.*, tom. xi, pag. 409 de la trad. franç.).

ΣΤΙΧ. 145, Καὶ θέλω τοῦ μιμήσασθαι τὸ ἐλεύθερον ἐκείνων.] ΔΓ, Καὶ πολεμῶ μιμήσασθαι τούτων ἐλεύθερίαν.

ΠΟΛΕΜΩ. Εἰς σημασίαν τοῦ σφοδρῶς ἐπιθυμῶ τὸ Πολεμῶ (s'efforcer), ἥτις σώζεται ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον. Σημείωσε ἀκόμη τὴν σύνταξιν τοῦ Θέλω μὲ γενικὴν.

ΣΤΙΧ. 146, οὐκ εἶδα.] Ἴσως οὕτως ἔγραφαν τότε, ἀντὶ τοῦ Οὐκ οἶδα.

ΣΤΙΧ. 147, Σαπούνιν.] Σαπούνιον ἀπὸ τὸ Σαπώνιον, (savon) ὑποκοριστικὸν τοῦ Σάπων. Καὶ ἡ λέξις καὶ ἡ εὐρεσις τοῦ Σάπωνος, ἀναφέρεται εἰς τοὺς παλαιούς Γάλλους.

ΛΕΓΟΥΝ ΜΕ ΤΟ ΖΕΜΑΝ.] Ἴσως ἦτο γραμμένον: ΛΟΥΓΟΥ ΜΕ ΤΟ ΖΕΜΑ, κατ' ἔλλειψιν τοῦ, ἀποκρίνονται, ἢ λέγουν· ἤγουν Ἐγὼ μὲν ζητῶ σαπώνιον νά λουσθῶ, αὐτοὶ δὲ μ' ἀποκρίνονται, Λούου (μὲ τὸ δίγαμμα Λούου) μὲ μάνον τὸ ζεσὸν νερόν. Ἄρκου εἰς τὸ ζεσὸν νερόν. Τοῦτο σημαίνει ἐδῶ τὸ, Ζέμα, οὐδ' εἶναι, ὡς τὸ ἐνόησεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 460) συνώνυμον τοῦ Ζωμός.

ΣΤΙΧ. 149, Νὰ Εὔγω νὰ ἰδῶ φίλον μου, μικρὸν νὰ ΤΖΑΝΤΖΑΡΙΣΩ.] Δ. ὙΠἸΓΩ, καὶ ΤΖΑΤΖΑΡΙΣΩ.

ΤΖΑΝΤΖΑΡΙΣΩ. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Cianciare (Γαλλ. badiner). Ἴσοδυναμεῖ μὲ τῶν ἀρχαίων τὸ Ληρεῖν.

ΣΤΙΧ. 152, ΣΤΑΝΕΟ ΜΟΥ. Σήμερον λέγομεν, Στανιὸ, Στανέως (ἢ Στανιῶς) μου, καὶ Στανικῶς μου (malgré moi, par force).

ΣΤΙΧ. 153, Ἐχω καὶ πλεῖσα.] ΔΓ, Ἄλλα δὲ πλεῖσα.— συγγραφή.] ΔΓ, συγγραφή.

ΣΤΙΧ. 154, πολυλεξίαν.] ΔΓ, πολυλογίαν.

ΣΤΙΧ. 156, Ὑπὲρ δὲ ταύτης κέκτημαι μικρὰν παρηγορίαν.] ΔΓ, Καίπερ δὴ κέκτημαι τινὰν μικρὰν παρηγορίαν.

ΣΤΙΧ. 157, ὑποίσωμαι ὁ κατηυτελισμένος;] Οὕτως ἔγραψα, ἀντὶ τοῦ Ὑπήσωμαι. ΔΓ, ὑπήσωμεν (γρ. ὑποίσωμεν) οἱ κατηυτελισμένοι;

ΣΤΙΧ. 158, Τὰ τῆς τραπέζης ΔΗΛΑΔΗ τοῦ γεύματος ΕΚΕΙΝΟΥ.] ΔΓ, Τὰ τῆς τραπέζης ΛΕΓΩ ΔΗ, τοῦ γεύματος ΤΗΝ ὌΡΑΝ.

ΣΤΙΧ. 159 — 160, Ὅταν τὰ τρία δώσουσιν, καὶ πάντες συναχθῶσιν· Καὶ ψάλλουν τὸ Ὑψώσω σε, καὶ ἄρξονται τοῦ τρώγειν.] ΔΓ,

Ὅταν τὰ τρία δώσομεν, καὶ ἀρξόμεθα τοῦ τρώγειν·
Καὶ ψάλωμεν τὸ Ὑψώσω σε, καὶ πάντες συναχθῶμεν.

ΤΡΙΑ. Δὲν νοῶ τί σημαίνει ὁ ἀριθμός. Ἴσως τὰ σήμαντρα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐκάλουν τοὺς Μοναχοὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Αὐτὰ ἦσαν τρία, ὀνομαζόμενα Τὸ μικρὸν, Τὸ Μέγα, καὶ τοῦτο πάλιν ἐδιαιρεῖτο εἰς τὸ Τὸ χαλκοῦν καὶ εἰς Τὸ Σιδηροῦν (Ἰδ. Δουκαγγ. σελ. 1359 — 1360).

ΥΨΩΣΩ. Τὸ Ὑψώσω σε σημαίνει τὸν 144 Ψαλμὸν τοῦ Δαυὶδ, ὅστις ἀρχίζει οὕτως, « Ὑψώσω σε ὁ Θεὸς μου, ὁ βασιλεὺς μου κ. τ. λ. » καὶ τὸν ὁποῖον ἐψάλλαν πρὸ τῆς τραπέζης, πιθανὸν διότι εἰς αὐτὸν λέγει ὁ προφήτης καὶ τοῦτο, « Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σέ ἐλπίζουσι, » καὶ σὺ δίδως τὴν τροφήν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ. »

ΣΤΙΧ. 161, Καὶ τίς ὑποίσει κ. τ. λ.;] ΔΓ, Ὡς τίς ὑποίσει κ. τ. λ. Ἐδῶ κἀν ἐγράφη ὀρθά, Ὑποίσει, ἤγουν τίς δύναται νὰ ὑποφέρῃ.

ΣΤΙΧ. 162, Τῶν ἤγουμένων ἔμπροσθεν προκειμένα συνήθως.] Τὸ ἄλλο ἀντίγραφον:

Ταῖς ἤγουμένοις ἔμπροσθεν βαλλόμενα συχνάκις.

Καὶ μετὰ τοῦτον τὸν σίχον, φέρει ἄλλους δύο τοὺς ἐξῆς:

Τὰ εἰς τὴν ἀγκλειστραν ἔμπροσθεν, εἰς τὸν πατέρα λέγω,
Τὰ δ' ἄλλα πάλιν ἀλλαχοῦ πρὸς τὸν υἱὸν ἐκεῖνου.

ΑΓΚΛΕΪΣΤΡΑ, εἶναι κακὴ γραφή, ἀντὶ τοῦ, Ἐγκλειστρα. Ἐλέγετο καὶ σὺδετέρως Ἐγκλεισθήριον (Γαλλ. κατὰ λέξ. Cloître), καὶ οἱ ἐγκλειόμενοι, Ἐγκλειστοί (cloîtres). Τοὺς τοιούτους σαρδαναπάλους ἐγκλειστους, καθὼς τοὺς ἰσορεῖ ὁ Πρόδρομος, φαίνεται, ὅτι ἐνόει καὶ ὁ σύγχρονος τοῦ Προδρόμου Ἰωάννης ὁ Τζέτζης, ὅταν λέγῃ (παρὰ τῷ Δουκαγγ. σελ. 344),

Μὴ διὰ Σύρας βαίνειν δὲ λέγω τοὺς κλεπταβδάδας,
Χωσοὺς, Ἐγκλειστοῦς, ἔλκοντας θηρία, συλοβάτας,
Πάντας, ὅσοι παρὰ τὰ νόμιμα δρῶσι (γρ. διάγωσι) τὸν βίον.

ΠΑΤΕΡΑ... ΥΙΟΝ.] Παράβαλε μετὰ τὰ ἀνωτέρω (σίχ. 35).

ΣΤΙΧ. 163, Ἐγξεςον. Γράφε, Ἐκξεςον, καὶ ζήτηι ἀνωτέρω (σελ. 121) τὴν ἐξήγησιν.

ΨΗΣΟΠΟΥΛΟΝ. Ψησσόπουλον, τὸ ὁποῖον ἀνωτέρω (σίχ. 99) ὠνόμασε Ψησίον. (γρ. ψησσίον).

ΤΟΥΡΔΑΤΟΝ.] ΔΓ, Τρουδάτον. Καὶ αἱ δύο κακαί, ἀντὶ τοῦ ΤΡΟΥΔΑΤΟΝ· ἢ κατὰ μετάθεσιν σσιχείων (ἐπειδὴ εὐρίσκεται καὶ οὕτως) ΤΟΥΡΔΑΤΟΝ· ὅθεν εἶναι τῆς σημερινῆς γλώττης τὸ Τουρλωτόν, ἤγουν θολωτόν, θολοειδές (comblé, vouuté). Τροῦλλον οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν τὸν θάλον (Dôme, Vouûte), ἤγουν τὸ σφαιροειδές ἀνωτάτω μέρος τῆς οἰκοδομῆς, ἀπὸ τὸ Λατινικὸν trulla ὑποχοριστικὸν τοῦ trua τορύνη.

ΣΤΙΧ. 164, Καὶ δεύτερον ἀκρόβραστον μαζεῖ μ' ἀρβελισμένον.] ΔΓ:

Καὶ τότε τὸ παρέχυμα μαζὸς βαβαλισμένος.

ΜΑΖΕΪ. Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 175), σημειωθὲν Μαζῆ. Ἄλλ' ἴσως ἐγράφετο Μαζίν, ἤγουν Μαζίον, ὑποχοριστικὸν τοῦ Μαζὸς τοῦ ἄλλου ἀντιγράφου.

ἈΡΒΕΛΙΣΜΕΝΟΝ, ἢ Ἀρβελισὸν κρέας, λέγομεν τὸ κατακομμένον εἰς λεπτότατα (Γαλλ. viande hâchée, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ φαγητὸν hâchis). Δέν γνωρίζω τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ Ἀρβελίζω, ὅθεν ἢ μετοχὴ Ἀρβελισμένον.

ΜΑΖΟΣ (διάφορον ἀπὸ τοῦ ἄλλου ἀντιγράφου τὸ Μαζεῖ) σημαίνει τὸ Βυζίον (mamelle). Ἐδῶ νοεῖ τῶν κτηνῶν τὸ Βυζίον, τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τούτους παλαιούς μετ' ἰδιαίτερον ὄνομα Οὐθαρ (pis). « Οὐθαρ... τῶν ζώων τὸ κατὰ τούτους μαζοὺς... Οὐθατα, μαζοὶ » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸ οὐθαρ τῆς γουρούνας (tétine de truie) ἔκριναν ἐν ἀπὸ τὰ ἐξαίρετα φαγητὰ οἱ γασρολάτραι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρώμης, ὡς καὶ τὴν μήτραν (matrice) τοῦ αὐτοῦ ζώου. Καὶ ὁ χρόνος τῆς γασροδουλίας ταύτης (ἄξιον σημειώσεως) συμπίπτει μετὰ τὸν ὅτε οἱ Ἕλληνες, ἔπειτα οἱ Ρωμαῖοι, ἔτρεχαν τὸν περὶ ἐλευθερίας κίνδυνον. Ὁ Καλλιμέδων, περιβόητος γασρολάτρης, ἤθελε πλέον ἀποθάνειν διὰ μήτραν γουρούνας παρά διὰ τὴν πατρίδα του, ὡς ἀσειότατα λέγει ὁ Κωμικὸς Ἄλεις (παρ' Ἀθην. III, σελ. 100),

Ἵπὲρ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκειν θέλει·
 Ἵπὲρ δὲ μητέρα Καλλιμέδων ὁ Κάραβος
 Ἐφθῆς ἴσως προσεῖτ' ἂν ἄλλως ἀποθανεῖν.

Ἐάν οἱ Μοναχοὶ τοῦ Βυζαντίου, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πτωχοπρο-
 δρόμου, ἐξέπεσαν εἰς τόσῃν τρυφήν, ποία καὶ πόση τάχα ἔπρεπε νὰ
 ᾔηται ἡ τρυφή τῶν κοσμικῶν πλουσιῶν, καὶ μάλιστ' αὐτῶν, καὶ
 πόσῃν ἀκολούθως ἔπασχε τῶν ἀναγκαίων ἔνδειαν ὁ κοινὸς λαός!
 Ἀλλὰ κάνεις ἐξ αὐτῶν δὲν ἔτρεχε πλέον κίνδυνον νὰ χάσῃ τὴν πρὸ
 πολλοῦ χαμένην ἐλευθερίαν· μόνον τὸν χρυσοῦν ζυγὸν τῶν Γραικορω-
 μαίων Ἀυτοκρατόρων ἐκινδύνευεν νὰ μεταβάλωσιν εἰς τὸν σιδηροῦν
 Τουρκικὸν ζυγόν· καὶ τοῦτο συνέβη.

ΒΑΒΑΛΙΣΜΕΝΟΣ. Ὅτι ἐσήμαινε τὸ Ἀρβελισμένος, σημαίνει
 καὶ τὸ Βαβαλισμένος· ἀλλ' οὐδὲ τούτου τὴν ἐτυμολογίαν γνω-
 ρίζω. Ἐνθυμοῦμαι τὸ διὰ τοῦ μ̄ Μαμαλίζω, λέξις τινῶν νησιωτῶν
 τοῦ Αἰγαίου πελάγους, σημαίνουσα, ὡς μ' ἔλεγε τις φίλος, τὸ
 κοπανίζω, ἢ κόπτω εἰς λεπτά. Ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ β̄ καὶ τοῦ μ̄ δὲν
 εἶναι παράδοξος, εἰς ὀνόματα μάλιστ' ὀνοματωποιημένα, ὡς εἶναι τὸ
 Βαβαλίζω καὶ Μαμαλίζω. Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος « Μάματα,
 » ποιήματα (γρ. πέμματα) βρώματα· » καὶ « Μαμμᾶν... ἐσθίειν. »

ΠΑΡΕΧΥΜΑ.] Γρ. Περίχυμα, ἢ χυδαίετρον, Περέχυμα.
 Λέξις μαγειρική, ἀκόμη σήμερον σωζομένη, σημαίνουσα τὸ ὑγρὸν
 ἄρτυμα (sauce) τὸ χυνόμενον ἐπάνω τῶν ἐψημένων ἢ ὀπτημένων
 φαγητῶν. Τὸ ῥῆμα λέγεται Περιχύνω, Περεχύνω καὶ Πε-
 ρεχῶ.

ΣΤΙΧ. 165, ὈΞΙΝΟΓΛΥΚΟΣ.] Ἐκ ΔΓ, ΑΤ, Ὀξυνόγλυκον. Ὀξυ-
 νόγλυκον (aigre-doux) ὀνομάζει τὴν μαγειρίαν, διότι ἐσκευάζετο μὲ
 μέλι καὶ ὀξειδίον.

ΚΡΟΚΑΪΤΗ. Ἐχουσα καὶ κρόκον (safran).

ΣΤΙΧ. 166, Ἐχουσα σάχος σύσγουδον, ΚΑΡΙΟΦΥΛΛΟΝ τριψίδιον.]
 ΔΓ, ΚΑΡΟΦΑΛΟΝ. Οὕτως ὀνομάζαν, Καρόφαλον καὶ Γαρόφα-
 λον, καὶ ὀνομάζουσαν ἀκόμη σήμερον, τὸ συνηθεσέρως λεγόμενον
 Μοσχοκάρφιον (clou de girofle).

ΤΡΙΨΙΔΙΝ. Ἦγουν Τριψίδιον, βαρβάρως, ἀντὶ τοῦ τριπτὸν, κοπα-
 νιστὸν, ἢ ἀλεσόν.

ΣΤΑΧΟΣ, είναι τὸ ἄρωμα, τὸ ὀνομαζόμενον καὶ **Στάχυς**, καὶ **Ναρδόσαχυσ**, καὶ **Νάρδος** Ἰνδική. (Ἴδε Γεωπονικ. VI, 8, με τὰς σημ. τοῦ τελευτ. ἐκδότ.). Σήμερον τὸν ὀνομαζόμενον ἀπλῶς **Νάρδον** (**Nard**) τὸ ὄνομα εἶναι Ἀσιανὸν (Ἑβρ. נָרְד). Ἀντὶ τοῦ **Στάχος**, ὁ **Δουκάγγιος** (σελ. 654) ἔγραψε κακῶς **Στέχος**.

ΣΥΣΓΟΥΔΟΝ, τί σημαίνει, οὐτ' ὁ **Δουκάγγιος** μᾶς εἶπε, οὐτ' ἐγὼ εἶμαι καλὸς νὰ τὸ ἐξηγήσω.

ΣΤΙΧ. 167, Ἀμανιτάρην ὄξος τε, καὶ μέλι ἐκ τὰκάπνιν.] **ΑΜΑΝΙΤΑΡΙΝ**, ἤγουν Ἀμανιτάριον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἀμανίτης (*champignon*). Τὸνομα δὲν εἶναι ἀρχαῖον (ἔλεγον αὐτ' αὐτοῦ *Μύκης*)· ἀλλ' οὐδὲ παραπολύ νέον πάλιν, ἐπειδὴ εὐρίσκεται εἰς τὸν **Νικάνδρον**, ποιητὴν ἀκμάσαντα ἑκατὸν πενήκοντα σχεδὸν ἔτη πρὸ **Χριστοῦ**.

ΑΚΑΠΝΙΝ, ἐπίθετον τοῦ μέλιτος, σωζόμενον καὶ σήμερον. **Μέλι Ἀκαπνον** ἢ **Ἀκάπνισον** (**Στραβ. Γεωγρ. IX**, σελ. 400) ὠνόμαζαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκεῖνο τοῦ περιφήμου Ἀττικοῦ μέλιτος τὸ μέρος, ὅσον ἔστυραν ἀπὸ τὰ κυψέλια πρὶν τὰ καπνίσωσιν, ὡς συνειθίζουν οἱ μελιτουργοὶ, ὅτε θέλουν νὰ διώξωσι τὰς μελίτσας· διότι, τὸ καπνιζόμενον μέλι κινδυνεύει πολλάκις νὰ ὀξυνισθῇ, ὡς λέγει ὁ **Πλίνιος** (**PLIN. Histor. natur. XI**, 16, § 15).

ΣΤΙΧ. 168, Καὶ ΜΕΣΑ κεῖται.] **ΔΓ, ΑΠΕΣΩ**.

ΣΤΙΧ. 169, Ἐκ τὸ Ρύγιν.] **ΔΓ, Ἐκ τὸ Ῥίγην**. Καὶ αἱ δύο σφαλμένοι. **Γράφε**, Ἐκ τὸ Ῥήγιν, ἤγουν Ῥήγιον, λιμὴν τῆς **Κωνσταντινουπόλεως**, ἢ ἐπίγειον, ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ **Ἀγαθίας**. Ἡ εἰς αὐτὸ φέρουσα πύλη, ὠνομάζετο, **Πύλη τοῦ Ῥηγίου**, κτισθεῖσα ἀπὸ **Κωνσταντίνου** τινά, ἔπαρχον τῆς πόλεως, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ εἰς αὐτὴν ἐπίγραμμα (**Ἀνθολογ. IV**, 28, § 13), μετὰ τὸν τίτλον, **Εἰς τὴν πύλην τοῦ Ῥηγίου**, ἐν **Βυζαντίῳ**:

Ἡμασιν ἐξήκοντα φιλοσκήπτρω βασιλῆϊ

Κωνσταντῖνος ὑπαρχος ἐδείματο τείχει τείχος.

Ὡραῖον ἐγκώμιον βασιλέως ὁ **Φιλόσκηπτρος** (*qui chérit son*

sceptre)! Ἐκ τούτου μόνου τοῦ διςίχου κατεχωρίσθη ἡ λέξις εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά.

ΣΤΙΧ. 170, Καὶ συναγρίδα πεπανή, ὦ θεέ μου, μαγερία!] ΔΓ... θεέ μου μαγερία.

ΣΥΝΑΓΡΪΔΑ. Σώζει ἀκόμη σήμερον τὸνομά της. (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκρ. σημ. σελ. 102).

ΠΕΠΑΝΗ. Λέξις τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ· οἱ ἀρχαιότεροι ἔλεγαν Πέπειρος, ἡμεῖς σήμερον, Ὀριμος (mûr). Κακὰ προ-
παρωξύνθη ἡ λέξις εἰς πολλά Ἑλληνικά Λεξικά, Πέπανος. Κακὰ καὶ
εἰς τὰ Ἀνάλεκτα τοῦ Βρύγκου (II, σελ. 306) ἐγράφη Πεπάνων
βοτρύων, ἀντί τοῦ Πεπανῶν κ. τ. λ.

ΘΕ.] ΔΓ, Θεέ. Ἀλλά τὸ μονοσύλλαβον (ὡς καὶ σήμερον τὸ προ-
φέρουν οἱ χυδαῖοι) ἀρμόζει πλέον εἰς τὸν κωμικὸν μας Πρόδρομον.
Παρόμοια ὁ Ἀριστοφάνης φέρει συχνὰ διςσύλλαβον τὴν κλητικὴν τοῦ
Μέλεος, οἶον (Εἰρ. 137),

Ἄλλ', ὦ μέλε, ἄν μοι σιτίων διπλῶν ἔδει.

Σημείωσε ἀκόμη καὶ τὴν κωμικὴν (ὄχι εὐσεβῆ) ἐπίκλησιν τοῦ θεοῦ,
εἰς γαστρικὰς ἀπολαύσεις, κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων κωμικῶν. Παρό-
μοια καὶ εἰς ἐξ ἐκείνων (παρ' Ἀθην. σελ. 119), ἀνεφώνησε περὶ
ταρίχου καλοῦ,

Ἄλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς, ὦ γῆ, καὶ ΘΕΟΪ!

Ταριχοπώλου πάνυ καλοῦ τε κάγαθοῦ,

Τιλτὸν μέγισον. —————

ΣΤΙΧ. 172, Καὶ Χιώτικον ΝΑ ΚΟΤΖΟΣΑ κ. τ. λ.] ΔΓ,
ΝΑ ἘΤΖΑΚΟΣΑ κ. τ. λ. Χιώτικον, ἑλλειπτικῶς τοῦ Κρασίον·
ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ τὸ Χῖος, κατ' ἔλλειψιν τοῦ Οἶνος, καὶ σήμερον
οἱ Γάλλοι, boire du Champagne. Περὶ τοῦ Κοτσόνω, ἴδε τὰ
ἀνωτέρω (σελ. 145), ὡς καὶ τὰ περὶ τοῦ Τσακόνω (σελ. 225).

ΣΤΙΧ. 173, Καὶ νὰ ρευξάμην ἔμνοσα, καὶ νὰ παρηγορήθην.] ΔΓ,
Καὶ νὰ ἐρευξάμην εὔνοσα, καὶ νὰ ὑπεκοιμήθην.

ΥΠΕΚΟΙΜΗΘΗΝ (ἴσ. Ἀπεκοιμήθην). Τὸ ΕΥΝΟΣΤΑ, ἄν καὶ

ἑλληνικώτερον, δὲν ἀξίζει τὸ βάρβαρον καὶ κωμικὸν ἘΜΝΟΣΤΑ, κατὰ φθορὰν ὁμοίαν τοῦ Χαῦνος εἰς τὸ Ἀχαμνός, καὶ τοῦ Ἐλαύνω εἰς τὸ Λάμνω. Σήμερον ἀντὶ τοῦ Εὔνοσα, λέγομεν Νόσιμα, ἐπιβόημα ὁμοίως παραγόμενον ἀπὸ τὸ Νόσος. (Ἰδ. Πρόδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. Αὐτ. 50χ. σελ. ρε').

ΣΤΙΧ. 174, ΤΑ ΤΗΓΑΝΟΥ.] Ἦγουν τὰ τηγανιστά, ἢ ὡς τὰ ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες κωμικοὶ, τὰ ἀπὸ τηγάνου, οἶον (Φερεκρατ. παρ' Ἀθην. σελ. 229),

Ἀπὸ τηγάνου τ' ἔφασκεν ἀφύας φαγεῖν.

ΣΤΙΧ. 175, σιακοκόμματα.] ΔΓ, συγχομόματα. Ἄν προκρίνης τὴν πρώτην, Γράφε, Συακοκόμματα, ἦγουν, Σύακος ἢ Συακίου κόμματα. Περί τοῦ ὁποίου ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 90 καὶ 186).

Τριγλία μουσακάτα. Ὑποκοριστικὸν τῆς Τρίγλης τῶν παλαιῶν, οἱ ὅποιοι τὴν ὠνόμαζαν καὶ Γενειάδα. Καὶ τοῦτο σημαίνει ὁ Ποιητής μας διὰ τοῦ Μουσακάτα. (Ἰδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 105). Σώζεται ἔτι σήμερον εἰς τὰ κοινὰ Λεξικά μας τὸ ὄνομα Γενειάδα (mullus barbatus, Γαλλ. rouget).

ΣΤΙΧ. 176, Ἀθερίνες. Ἀθερίνας (Athérines ἢ Épis) ἀκόμη σήμερον τὰς ὀνομάζομεν.

ΣΤΙΧ. 177, ΚΙΘΑΡΓΟΣ, Ἑλληνισί, Κίθαρος (limande). Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκρ. σημ. σελ. 91.

Ἀκέρεος. Γράφε Ἀκέραιος.

ΓΑΡΟΣ. Περί τοῦ Γάρου, ἢ Γάρου, ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 183).

ΣΤΙΧ. 178, ΚΑΡΝΑΒΑΔΙΝ. Ἰδ. τὸν εἰς τὸν Ξενοκράτην Πίνακα (λεξ. Καρναβάδιν, σελ. 241).

ΣΤΙΧ. 179, Ἀπολάκτισμαν.] ΔΓ, Ἀπογαλάκτισμαν. Ὁ Δουκάγγιος μόνον τὸ Ἀπολάκτισμαν ἐχώρισεν εἰς τὸ Λεξικόν του (App. σελ. 22), ἀφήσας αὐτὸ χωρὶς ἐξήγησιν. Ἡ διάφορος γραφή Ἀπογαλάκτισμα, σημαίνουσα, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τὸ laite ἢ laitance τῶν Γάλλων (καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ lait, γάλα) εἶναι ἡ ὀρθότερα, ἢ καὶ ἡ Γραικιωτέρα. Ἀφῆκα ὁμως τὸ Ἀπολάκτισμα, καὶ ὡς ταυτόσημον, καὶ ὡς οἰκειότερον εἰς τοὺς Γραικορωμαίους. Ἐπειδὴ οἱ

Λατῖνοι ὠνόμαζαν *lac* μονοσυλλάβως τὸ Γάλα, ἀφαίρεσαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν πρώτην συλλαβὴν εἰς πολλὰ παράγωγα. Οὕτω, παραδείγματος χάριν, ὠνόμαζαν τὸ Γαλαθηνὸν ἐρίφιον (*chevreau de lait*) Ἐρίφιν Λακταῖον (κατὰ τοὺς Ῥωμαίους *hædus lactens* ἢ *lacteus*) ἀντὶ τοῦ Γαλακταῖον, καὶ ἀκόμη βαρβαρώτερα, τὸν γαλαθηνὸν χοῖρον (*cochon de lait*) Λακτεντόπουλον. (Ἴδε Δουκαγγ. σελ. 783).

ΣΤΙΧ. 180, Καὶ τίς ἀκρήτις.] ΔΓ, Ὡ τίς ἀκρίτης! Κατωτέρω (μετὰ τὸν στίχ. 546) φέρω ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον πάλιν διὰ τοῦ τὸ Ἀκρίτης, ὅπου τὸ συνοδεύει μὲ τὰ ἐπίθετα Πολεμάρχος, καὶ Στερόρος. Σημαίνει λοιπὸν ἡ λέξις Ἀκρίτης παρθεμίαν τινὰ ποιότητα τοῦ Ἀνδρείου, Ῥωμαλέου, ἢ ἄλλο τι συνώνυμον. Ἀλλ' ἀγνοῶ τὴν ἐτυμολογίαν του. Ὁ Δουκάγγιος τὸ παρέδραμεν ὅλως. Ἐὰρ εἶναι ἀπὸ τὸ Ἄκρος, ἤγουν ἄκρος τὴν ἰσχύν;

ΣΤΙΧ. 181, Καὶ τὰς ποδέας του νάμπηξεν κ. τ. λ.] Ἦγουν, Ἀνασύρας τὰς ποδέας νὰ τὰς ἔμπηξεν εἰς τὴν ζώνην του· ὡς κάμνουσιν συνήθως οἱ ἐπιχειρίζοντες ἔργον τι κοπῶδες. Σήμερον λέγομεν Ποδιά, ἀπὸ τὸ Ποδέα (ὡς Συκία ἀπὸ τὸ Συκέα καὶ Μηλία ἀπὸ τὸ Μηλέα), σημαίνοντες τὸ κάτω ἄκρον τὸ πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἐπανωφορίου. Ἐλεγαν καὶ συνηρημένως Ποδῆ, κατὰ τὸ Συκῆ. Οἱ παλαιοὶ τὴν ὠνόμαζαν Πέζαν, Κράσπεδον, καὶ Πτερύγιον. Ποδιάν (*tablier*) ὀνομάζομεν ἀκόμη, καὶ τὸ συνήθως κρεμάμενον ἀπὸ τῆς ζώνης μέχρι ποδῶν παραπέτασμα, εἰς φυλακὴν τῶν φορεμάτων.

ΣΤΙΧ. 182... ἀγουρίτης.] Ἐσημειώθη (ἀνωτέρ. σελ. 88-89), ὅτι τὸ Ἄγουρος (ἔθεν τὸ Ἀγόριον), ὡς καὶ τὸ πάλληξ, ἦσαν καὶ ἠλικίας ὀνόματα. Τὸ παράγωγον τοῦτο Ἀγουρίτης, σημαίνει, τὸν ἀνδρείον, ὡς ὁ Παλληκαρᾶς, ἀπὸ τὸ Πάλληξ, καὶ εἰς τοὺς παλαιούς ὁ Ἀρρένικος, τὸν ἀνδρώδη καὶ Ῥωμαλέον, ἀπὸ τὸ Ἄρσην ἢ Ἀρρήν.

ΣΤΙΧ. 183, Καὶ νὰ τοὺς ἐσυνέτριψεν τοὺς παλαμναίους μίσους.] ΔΓ, Καὶ νὰ τοὺς ἐσυνέτριψεν ὡς παλαμναῖος γίγας.

ΜΙΣΟΥΣ δὲν δύναται νὰ σημάνη ἐδῶ πλὴν τὰ παρατιθέμενα εἰς τὴν τράπεζαν, τὰς παραθέσεις (*services*), ὡς ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 211), καὶ ἐπομένως αὐτὰ τὰ σκουτέλια. Ἴσως ἡ δευτέρα γραφή, ὡς παλαμναῖος γίγας, εἶναι πιθανωτέρα.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡ. Βιβλ. Β', 180-188. 257

ΣΤΙΧ. 184, Πολλάκις μέ ΠΑΡΕΤΡΙΝΕΝ ὁ λογισμὸς νὰ ΓΕΡΘΩ.] ΔΓ, ΠΑΡΟΡΓΗΣΕΝ... ΕΓΕΡΘΩ.

ΠΑΡΕΤΡΙΝΕΝ. Γράφει ΠΑΡΩΤΡΥΝΕΝ.

ΠΑΡΟΡΓΗΣΕΝ. Ἴσως ἦτο ΠΑΡΩΡΜΗΣΕΝ.

ΓΕΡΘΩ ἢ ΕΓΕΡΘΩ. Παρωξυτονήθη διὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ μέτρου, ἀντὶ τοῦ Ἐγερθῶ.

ΣΤΙΧ. 185, Ναμπῶ σὴν μέσσην καὶ ναυγῶ, νὰ δώσω καὶ νὰ πάρω.]

ΔΓ, Νὰ ἐμβῶ εἰς τὴν μέσσην ὡς θρασὺς, νὰ δώσω καὶ νὰ πάρω.

ΣΤΙΧ. 186, Τζακόσω.] Ἴδε τὰ σημειωμένα ἀνωτέρω (σελ. 225).

ΣΤΙΧ. 187, Συντρίψω ΤΟΝ.] ΔΓ, ΤΑ.

ΣΦΙΞΩ ΤΟΥΣ ΟΔΟΝΤΑΣ. Φράσις ποιητικὴ, σημαίνουσα τὸν σφοδρὸν τῆς ψυχῆς θυμὸν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν, κατὰ μίμησιν τοῦ « Χεῖλος ὀδοῦσι θακῶν » τοῦ Τυρταίου, ἢ μᾶλλον τοῦ Εὐριπίδου (Βακχ. 620),

Θυμὸν ἐκπνέων, ἰδρῶτα σώματος σάζων ἄπο,
Χεῖλεσι διδούς ὀδόντας.

ΣΤΙΧ. 188, Καὶ σύντζεφλον λαφύξω τον, καθάπερ ἄρνα λέων.] ΔΓ, Καὶ σύντζεφλον τζακίσω τον καθάπερ λέων ἄρνα.

ΣΥΝΤΖΕΦΛΟΝ. Ἑλληνιστί, Αὐτῶ τῶ φλοιῶ, Σύν τῶ, ἰαφῶ. Τὸ περικάλυμμα τῶν καρπῶν ὀνομάζομεν Φλούδιον (ὑποκοριστικὸν τοῦ Φλοιὸς ἢ Φλοῦς) καὶ Τζώφλοιον, λέξιν φθαρμένην ἀπὸ τὸ Ἐξώφλοιον, Ἐξώφλοιον. Τὸν αὐτὸν χυδαῖσμὸν ἔπαθε καὶ τὸ Πρειακίον (dot), προφερόμενον ἀπὸ τινος Προυκίου. Σύντζεφλον, ἢ ὡς προφέρεται σήμερον Σύντζεφλον, ἠθέλε τις, παραδείγματος χάριν, ὀνομάσειν Ἀπίδιον, Μῆλον, ἢ ἄλλον τινὰ καρπὸν, τὸν ὁποῖον τρώγει ὡς τὸν λάβη ἀπὸ τὸ δένδρον, χωρὶς νὰ τὸν καθάριση πρῶτον ἀπὸ τὸν φλοιόν. Ἐδῶ ὁ ποιητὴς μας, ὡς ποιητὴς, τὸ ἐμεταχειρίσθη καὶ εἰς φαγητὸν τρωγόμενον ἐντάμα μὲ τὸ πινάκιον. Τύσσην πεῖναν ἔπασχεν ὁ πτωχὸς Πρόδρομος.

ΛΑΦΥΞΩ. Ἐδῶ ἀναμφιβόλως ἠθέλησε νὰ μιμηθῆ τὴν παραβολὴν τοῦ Ὀμήρου, ὅστις εἶπε (Ἰλιάδ. λ', 175-176) περὶ βωδίου σπαραττομένου ἀπὸ λέοντα,

Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσιν,
Πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα ΛΑΦΥΣΣΕΙ.

Τὸ Λαφύσσω εἶναι τὸ báfrer ἢ goinfrer τῶν Γάλλων.

ΣΤΙΧ. 190, Οὐδ' ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν κἄν ὕλως μὲ ἀφείνουν.] Τὸ δευτερον ἀντίγραφον, « Οὐδ' ἀτενίσαι καθαρῶς πολλαίς εἴσέ με. » καὶ μετὰ τοῦτον τὸν στίχον, φέρει καὶ ἄλλον τὸν ἐξῆς :

Καὶ φοβηθεῖς ἐλόφαξα, μήπως, μ' ἐκβάλουν ἔξω.

ΕΛΟΦΑΞΑ, ἢ μᾶλλον ΕΛΩΦΑΞΑ (ἀπὸ τὸ Λωφάξω) εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ Ελώφησα (ἀπὸ τὸ Λωφάω). Ἐδῶ σημαίνει τὸ se tenir coi τῶν Γάλλων. Λεῖπει ἡ λέξις ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον.

ΣΤΙΧ. 191, Μετὰ ΔΕ τὴν παράθεσιν ὧν εἶρηκα βρωμάτων.] ΔΓ, ΓΟΥΝ. Καὶ τὸ Γουῦν, καὶ τὸ Ὠν εἶρηκα, θέν εἶν' οὔτ' Ἑλληνισμὸς, οὔτε βαρβαρισμὸς (εἰς τοῦτο λέγω τὸ Ποιήμα), ἀλλὰ καθαρὸς μακαρονισμὸς, ὡς καὶ τὸ κατωτέρω (στίχ. 561) Ἄπερ εἶρηκα.

ΣΤΙΧ. 192, ΜΟΝΟΚΥΘΡΙΤΖΙΝ. Ὑποκοριστικὸν τοῦ ἐξηγηθέντος ἀνωτέρω (σελ. 123) Μονοκύθρου.

ΣΤΙΧ. 193, Ὑπεραθνίζον.] ΔΓ, Ὑπερατριζον. Γραφὴ Ἑλληνικωτέρα, ἀλλ' ἔξω γνησιωτέρα, ὡς μαρτυροῦν πολλά ποιήματα ἢ συγγράμματα Γραικθρωμαϊκά, ὅπου τὸ ἀπλοῦν γράφεται, Ἀθνίζω, ἀντὶ τοῦ Ἀτμίζω. Σήμερον λέγεται καὶ Ἀθνίζω, καὶ Ἀχνίζω (exhaler)· καὶ τὸ ὄνομα, Ἀχνὸς (vapour), καὶ θηλυκῶς, Ἄχνη καὶ Ἄθνη. Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι ἢ φθαρμένον ἀπὸ τὸ Ἀῦτμή, ἢ καὶ αὐτὸ τῶν παλαιῶν ἀπαράλλακτον τὸ Ἀχνη· ἐπειδὴ ἔλεγαν καὶ Πυρὸς ἀῦτμή καὶ Πυρὸς Ἄχνη. Εἰς πολλοὺς τόπους τῆς Ἑλλάδος μεταχειρίζονται τὸ Ἀχνὸς καὶ ὡς ἐπίθετον, συνώνυμον τοῦ Χλωμὸς (blême, pâle). καὶ τότε πιθανὸν ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Ἀχροὸς οὐς (décoloré) ἢ καὶ ἀπὸ τὸ Ἀχθυμαὶ τὸ λυποῦμαι, ἐπειδὴ ἐν ἀπὸ τῆς χλωμότητος τὰ αἷτια εἶναι καὶ ἡ λύπη.

ΟΛΙΓΟΝ. Ἐμετάθεσε τὸν τόνον, διὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ στίχου.

ΣΤΙΧ. 195, Κραμβὶν καρδίαι κ. τ. λ.] Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον, τὸ δευτερον ἀντίγραφον φέρει καὶ τὸν ἐξῆς :

Μουρούνας μεσοῦπόκοιλον καὶ ἀπὸ τὸ Σαχαλτίιν.

Ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 136) ἀνέγνωσε κακὰ, Μουρίνας. Τὸ Μεσοῦπόκοιλον εἶναι τὸ χυδαίως λεγόμενον Ποκοίλι, ἤγουν Ἰποκοίλιον. Τὸ Σαχαλτίικιον μοῦ εἶναι ἄγνωστον.

ΚΡΑΜΒΙΝ ἤγουν, Κραμβίον. Συχνότερα Δάχανον ὀνομάζομεν σήμερον τὴν Κράμβην τῶν παλαιῶν, κατ' ἀντονομασίαν (Ἰδ. ἄνωτερ. σελ. 191). Ἡ καρδία τοῦ Κραμβίου εἶναι τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Λαχανόγουλον. Οἱ παλαιοὶ τὸν ὀνόμαζαν Καυλὸν (tige), ὡς καὶ τοῦ μαρουλίου, καὶ ἄλλων τοιούτων. Ἀπὸ τὸ Καυλὸς παράγεται τῶν Ἰταλῶν τὸ Canolo καὶ τῶν Γάλλων το Chou.

ΜΟΥΡΟΥΝΑΣ. Εἶναι ἡ Μύραινα, ἢ Σμύραινα (Murène) τῶν παλαιῶν. Ἰδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 50), ὅπου διορθῶνω τῶρα, καὶ τὸ ὄχι σαφέστατα γραμμένον (σίχ. 10), γράφων « Περὶ δὲ » τῆς Σμυραίνης (Γαλλισ. Murène), τῆς παρ' ἡμῖν, ὡς καὶ παρὰ » πολλοῖς τῶν πάλοι, δίχα τοῦ σ̄ καλουμένης, Μυραίνης, λέγει, » κ. τ. λ. »

ΣΤΙΧ. 196, ΞΙΦΙΟΤΡΆΧΗΛΟΝ, ὁ τράχηλος τοῦ ὄψαριου, τοῦ ὀνομαζομένου ἀπὸ τοὺς παλαιούς, Ξιφίας, ἀπὸ ἡμᾶς δὲ σήμερον Ξιφὸς, ὡς ἐματασχηματίσαμεν καὶ τὸν Κολίαν εἰς τὸν Κελιὸν, καὶ τὸν Κοχλίαν εἰς τὸν Κοχλιόν. Περὶ τοῦ Ξιφίου ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις.

ΚΥΠΡΙΝΟΥ ἈΠΑΞΙΜΆΔΙΝ. ΔΓ, Κύπρινον ἀπαξιμάδην. Ἄν τὸ Ἀπαξιμάδιον ἦναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ κοινῶς σήμερον ὀνομαζόμενον Παξιμάδιον, ἢ Παξιμάδιον (biscuit), τὸ Κύπρινον σημαίνει τὴν νῆσον Κύπρον, τῆς ὁποίας τὰ Παξιμάδια ἐπρόκριναν οἱ Μοναχοὶ, συνήθως καλοὶ κριταὶ τῶν τοιούτων. Ἄν τὸ ἐπίθετον ἐγράφετο κατὰ γενικὴν, Κυπρίνου, ὁ Κυπρίνος εἶναι εἶδος ἰχθύος τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Γάλλους saigre, καὶ ἀπὸ ἡμᾶς Γριβάδι, τουρκοχυδαῖσι, Σαζάνι. Τὸ Παξιμάδιον ὀνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους ἀκόμη καὶ Παξαμάδιον καὶ Παξαμάτιον, καὶ Παξαμάς, καὶ Παξαμάτης, καὶ θηλυκῶς, Παξαμίς. Ἡ ποικιλία τῆς γραφῆς φανερόναι ἄγνωστον τῆς ἐτυμολογίας ὃ Σοῦιδας ὅμως τὴν ἔκρινε Ῥωμαϊκὴν λέξιν α Δίπυρος ἄρτος, ὃ παρὰ Ῥωμαίους λεγόμενος Πξῆμας. » Ἄλλ' εἰς τῶν Ῥωμαίων, ἢ τῶν γραψάντων Ῥωμαῖστί, τὰ συγγράμ-

ματα τοιοῦτον ὄνομα δὲν φαίνεται, πλὴν κατὰ τὸν παρακμάζοντα λατινισμόν· καὶ πιθανὸν ὅτι τὴν ἔλαβαν πρῶτοι οἱ Μοναχοὶ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς Ἀνατολικούς, καὶ οὗτοι πάλιν ἀπὸ τοὺς πρῶτους Μοναχοὺς τῆς Θεβαΐδος. Ἄλλοῦ κἂν δὲν ἀπαντᾶται συχνότερα ἢ λέξις παρὰ εἰς τὰ Πατερικὰ λεγόμενα βιβλία. Ὅθεν ὑποπτεύομαι ὅτι εἶναι Αἰγυπτιακὴ, καθὼς καὶ πολλὰ κύρια Μοναχῶν ὀνόματα, οἷον Παχώμιος, Παφνούτιος καὶ ἄλλα. Ἦθέλε τις εἰκάσειν καὶ ὅτι ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τινος Παξάμου ὀνομαζόμενον, ὅστις, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Σουΐδα (λέξ. Παξάμος), σιμὰ τῶν ἄλλων ἔγραψε καὶ Ὀψαρτυτικά. Εἰς τὸνομα τοῦτο, κατὰ τοὺς παλαιούς περιείχοντο, ὅχι μόνον τὰ ἰδίως λεγόμενα Μαγειρικά (la cuisine) ἀλλὰ καὶ τὰ παντὸς εἶδους Ζυμαρικά (la pâtisserie), studium pistoris et cocci, ὡς λέγει ὁ Κολλουμέλλας (de re rustic. XII, 4 § 2), ὅστις ὀνομάζει καὶ αὐτὸς τὸν Παξάμον. Ὁ Συμπλίκιος (Ἐξηγ. εἰς τὸ Ἐπικτ. Ἐγχειρίδ. σελ. 269) τὸν ὀνομάζει Παξάμονα καὶ τὸν συγκαταριθμῆ με τὸν περιβόητον ἀρτοποιὸν τῶν Ἀθηνῶν Θεαρίωνα· « Οὐδὲ γὰρ » πρὸς Θεαρίωνας καὶ Παξάμονας ἡμᾶς ἡ φύσις ὤκειωσε, καὶ τὴν μαγειρικὴν κακοτεχνίαν, ἀλλὰ πρὸς τροφήν κ. τ. λ. » Καὶ ἴσως τοῦτο εἶναι τὸ πιθανώτατον, ὅτι τὰ Παξιμάδια ἐχρημάτισαν εὐρημα τοῦ Παξάμου.

Μετὰ τὸν σίχον τοῦτον (196) τὸ δεύτερον ἀντίγραφον φέρει προσέτι καὶ τὸν ἐξῆς :

Ἀκρόπασα κἂν τέσσαρα γομφάρια ἐκ τὰ μεγάλα.

ΓΟΜΦΑΡΙΑ. Σήμερον ὀνομάζονται καὶ Γουφάρια· παλαιά, Γόμοφοι. Ἴδε περὶ τούτου καὶ περὶ τοῦ ἐπιθέτου Ἀκρόπασος τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 76 καὶ 177).

ΣΤΙΧ. 197, Γλαύκους ΧΛΩΡΟΥΣ κἂν εἴκοσι, ἈΠΑΚΙΝ ΒΕΡΖΗΤΙΚΙΝ.] ΔΓ, Γλαύκους ΚΑΛΟΥΣ κἂν εἴκοσι, ἈΠΑΚΙΑ ΒΕΡΖΗΤΙΚΟΥ. Περὶ τῶν Γλαύκων, ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 78-80), περὶ δὲ τῶν Ἀπακίων τὰ ἀνωτέρω (σελ. 204) σημειωθέντα.

ΧΛΩΡΟΥΣ. Χλωρά (frais) ὀνομάζομεν σήμερον τὰ χόρτα, ὀπωρικά, γαλατερά καὶ τὰ παρόμοια, πρὶν ξηρανθῶσι, παλαιωθῶσιν ἢ καὶ φθαρῶσιν, οἷον Χλωρὸν τυρίον, ἄνθος, μῆλον κ. τ. λ. Τινὰ ἐξ αὐτῶν καὶ Νωπά, κατὰ συγκοπὴν τοῦ Νεωπά, δηλαδὴ νέα

τὴν ὄψιν ὡς ἐσυγκόψαμεν καὶ τὸ Θεωρῶ εἰς τὸ Θωρῶ, καὶ τὸ Χρεωστῶ εἰς τὸ Χρωστῶ. « Νεωπούς, ἀντὶ τοῦ νεοβλέπτους, ἢ » νέας » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΒΕΡΖΗΤΙΚΙΝ ἢ ΒΕΡΖΗΤΙΚΟΥ. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 191) ἀφίνει τὴν λέξιν ἀνεξήγητον, ἀρκούμενος εἰς τὴν ἐξῆς μαρτυρίαν τοῦ Τζέτζου:

Ὡξιανούς ἰχθύας μοι ταρίχους εἶναι νόει,
Οἷπερ βαρδάρως καὶ κοινῶς Βερζίτικα καλοῦνται,

Ἄν δέν μας ἐφάνέρωσε τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ Βερζιτικού ὁ Τζέτζης, μᾶς ἐδίδαξε καὶ ὅτι τὰ ὀνομαζόμενα οὕτως, ἐξέλλοντο ἀπὸ τὴν Ὄξιανῆν (Oxiane), χώρην οὕτως ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ὄξον, σήμερον λεγόμενον Γιωνα (Gihon). Ἐπειδὴ ἡ Ὄξιανὴ γειτονεύει τὴν Περσίαν, ὑποπτεύομαι, μὴ τὸ Βερζίτικον ἀπεβαρβαρώθη ἀπὸ τὸ βάρβαρον Περσίτικον.

ΣΤΙΧ. 198, Ἀὐγὰ καὶν δεκατέσσαρα κ. τ. λ.] ΔΓ, Ὡὰ καδεκατέσσαρα κ. τ. λ. κατὰ συνηθεσίαν σύνθεσιν τοῦ Κᾶν. Οὕτω λέγομεν σήμερον Κάποιος Κάποτε κ. τ. λ. ἀντὶ Κᾶν ποιος, Κᾶν ποτε. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1648) ἀφ' ἑαυτοῦ διορθώσας ἔγραψε, Κᾶν δεκατέσσαρα. Ἀνωτέρω (σελ. 110) μὲ τὸ ν̄ Καντέσσαρα.

ΣΤΙΧ. 199, Ἀθότυρα καὶν τέσσαρα καὶ βλάχικον ὀλίγον.] ΔΓ, Ἰπότυρα καὶν δώδεκα, καὶ βλάχικον τετάρτιν.

ἈΘΌΤΥΡΑ (γρ. ἈΝΘΌΤΥΡΑ). Τὸ Ἀνθότυρον εἶναι γνωστὸν εἰς ἡμᾶς. Ἐξαιρέτα εἶναι τῆς Πάρου καὶ Ἀντιπάρου τὰ Ἀνθότυρα.

ἸΠΌΤΥΡΟΝ. Τοῦτο ἴσως ἔχει τινὰ σχέσιν μὲ τὴν Ἰποτυρίδα τῶν παλαιῶν, ἂν καὶ ἡ Ἰποτυρίς, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XIV, σελ. 647) ἦτο πλακούντιον, κατασκευαζόμενον ἀπὸ γάλα καὶ μέλι, μὲ πολλὴν γαστρονομικὴν περιέργειαν.

ΒΛΆΧΙΚΟΝ, ἐλλειπτικῶς τοῦ Τυρίου.

ΤΕΤΆΡΤΙΝ, ἤγουν Τετάρτιον. Δύναται δὲ νὰ σημάνη τέταρτον μέρος (un quartier) τοῦ τυρίου; ἢ τέταρτον τῆς λίτρας τοῦ τυρίου.

ΣΤΙΧ. 200, ΦΟΥΚΤΑΝ. Ὡς τὸ roignée τῶν Γάλλων, ἀπὸ τὸ Ῥωμικὸν rugnus, παρόμοια τὸ Γραικικὸν Φοῦκτα μετεπλάσθη ἀπὸ τὸ Πυγμή (rugnus) ἢ Πύκτη (ἴδε Προδρ. Ἑλλ. Βιβλ. Αὐτ. στοχ. σελ. 47'—48').

ΣΤΙΧ. 201, ΤΖΗΡΟΥΣ.] Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, ΚΡΟΜΪΔΙΑ. Ἐπειτα προσθέτει καὶ τὸν ἐξῆς σίχον :

Σκουπρία πασὰ κὰν εἴκοσι, καὶ τζύρους δεκαέξη.

Τὸ Σκουπρία (γρ. Σκουμπρία) εἶναι Σκομβρία, ὑποκοριστικὸν τοῦ Σκόμβρος. Περὶ δὲ τῶν Τζύρων ἢ Τζήρων ἢ Τζίρων, ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 73) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 202, Ἀπαλαρέα μουχρούτινος, γλυκύνκρασιν ἈΠΑΝΩ.] ΔΓ. Ἐπάνω. Εἰς τὸν Δουκάγιον (σελ. 95) γράφεται κακῶς, Μοιχρούτινος. Τὸ Μουχρούτινος παράγεται ἀπὸ τὸ Μουχρούτιν (Μουχρούτιον), τὸ ἐξ εἰκασίας ἀνωτέρω (σελ. 113) ἐξηγηθὲν εἶδος ποτηρίου. Ὁ Δουκάγιος (ἀκολουθήσας τὰς γλώσσας τοῦ Ἰσιδάμου) ἐξηγεῖ τὸ Ἀπαλαρέα Cochlear, ἤγουν Κοχλιάριον, ἀπὸ τὸ *Applare* ἢ μᾶλλον *Apalare* (τὸ πληθυντικὸν *Apalaria*), τοῦ παρακμαζόντος λατινισμοῦ. Καὶ τοῦτο ὅμως τὸ *Apalare* ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν Ἀπαλός, ἐπειδὴ, ἐσήμαινε, ὡς λέγουν οἱ Λατῖνοι Λεξικογράφοι, ὄχι ἀπλῶς καθὲν κοχλιάριον, ἀλλὰ τὸ μεταχειριζόμενον εἰς τὴν βρωσιν τῶν ἀπαλῶν ἀγῶν, τῶν εἰς ἡμᾶς ὀνομαζομένων Ροφητῶν. Ἐδῶ ὁ ποιητὴς μας σημαίνει μικρὸν ποτήριον, ὅποια συνήθως μεταχειρίζομεθα εἰς πόσιν οἴνων πολυτίμων. Ἀλλὰ τὸ Μουχρούτινος ἐπίθετον φανερώνει, ὅτι οἱ ὀσιώτατοι Μοναχοὶ καὶ τὸν γλυκύν ἔπιναν μὲ Ἀπαλαρέας μεγάλας, ἴσας μὲ Μουχρούτια.

ΣΤΙΧ. 203, Ἀνακομπόματα τρανά, καὶ τότε βλέπε βοῦκας.] ΔΓ :

Καὶ ἀνακομπόματα πολλὰ, καὶ βλέπε τότε ἀγούρους.

Τὸ Βοῦκαι ἢ Βουκίαι (*bouchées*) ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 187), ὡς καὶ τὸ Ἄγουρος (σελ. 88), τὸ αὐτὸ μὲ τὸ (σελ. 439) Ἄγουρίτζησ.

ΣΤΙΧ. 204, Αἰ τζούκα κ. τ. λ.] Περὶ τῆς Τσοῦκας ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 337). Ταύτης ὑποκοριστικὸν εἶναι ἢ Τσοουκαλούδα, καὶ τὸ Τσοουκάλιον.

ΣΤΙΧ. 205, Ἐκείνη βαπτισῆρά τον, οὐκ εἶτον Τζουκαλούδα.] ΔΓ : Ἐκείνη βαπτιστῆρα ἦτον, ἐκείνη τζοῦκα οὐκ ἦτον. Κατὰ τοὺς κανόνας

τοῦ χυδαῖτου, ἔπρεπε νὰ ἦναι, ἀρσενικῶς, Βαπτισήρας, αἰτι-
τικὴ πληθυντικὴ μεταμορφώθεῖσα εἰς ὀνομαστικὴν ἐνικήν (ὡς τὸ Ὁ βα-
σιλέας ἀπὸ τὸ Τους βασιλέας). Οἱ Γραικορωμαῖοι τὸν ὀνόμαζαν
ἀρσενικῶς Ὁ Βαπτισήρ· σήμερον λέγομεν οὐδετέρως Τὸ Βαπτισήριον
(Baptistère).

ΣΤΙΧ. 207, Χρισέ μου, νὰ τὴν ἔπιασα, σὰν ἦτον φουσκομένη.]
ΔΓ, Χρισέ, νὰ τὴν ἐπέπεσα, κατὰ ἦτον φουσκομένη.

ΕΠΕΠΕΣΑ. Τοῦτο εἶναι βωμολοχικώτερον (Νὰ ἔπεσα ἐπένω τῆς
τσούκας ὡς λησῆς), καὶ ἀκολούθως, ἴσως γνησιώτερον. Φουσκο-
μένη ἀπὸ τὸ Φουσκόνω· τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ Φούσκα (Ἑλλην.
Φύσκη), τὸ σημαίνει εἰς ἡμᾶς τὴν Κύστιν (vessie), ἔπειτα, καὶ ὅλα
τὰ ἐπαιρούμενα εἰς ὕψος διὰ φυσήματος, καὶ κατεξείρετον τὸν Πρό-
λοβον τῶν ὀρνίθων, τὸν κοινῶς ὀνομαζόμενον Σγάραν (jabot), τὴν
ὁποίαν συνειδίζουν τὰ παιδάρικα νὰ φουσκώνωσι. Τὸν Πρόλοβον ὀνό-
μαζαν καὶ Γαργαρεῶνα καὶ Προηγορεῶνα· καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸ
τελευταῖον φαίνεται ἀναμφιβόλως ἡ σύνθεσις τῆς προθέσεως Πρὸ, ὡς
καὶ εἰς τὸ Πρόλοβος, πιθανὸν ὅτι ἡ Σγάρα τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης
ἐγενήθη ἀπὸ μὴ σωζόμενον ἀπλοῦν τί, οἶον (φερειπεῖν) Γαρεῶν
(ὄθεν καὶ τὸ Γαργαρεῶν), μὲ τὴν προσθήκην τοῦ σ, Σγαρεῶν
ὡς ἐσχηματίσαμεν τὸ Σγουρὸς ἀπὸ τὸ Γυρὸς (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ.
79). Λέγει ὁ Ἡσύχιος, « Πρόλοβος... καὶ ὁ Γαργαρεῶν κ. τ. λ. » Ὁ
δὲ Σουίδας, « Πρόλοβος, ἐπὶ τῶν πτητικῶν ὀρνέων λέγεται ὁ μετὰ τὸν
» σόμαχον κόλπος νευρώδης... ὁ καὶ ὑπ' ἐνίων καλεῖται ΦΥΣΣΑ. »
Τὸ τελευταῖον τοῦτο πιθανὸν ὅτι ἦτο ΦΥΣΚΑ, ἢ καὶ ΦΥΣΑ, διότι
σημαίνει αὐτὴν τὴν Φούσκαν ἢ Σγάραν. Τὰ δὲ « Μετὰ τὸν σόμαχον »
πρέπει ἴσως νὰ γραφῆ, « Κατὰ τὸν σόμαχον » ἐπειδὴ κατὰ τὸν Ἀριστο-
τέλην (Περὶ ζ. Ἰσορ. II, 12 § 14, Schneid.), ὁ πρόλοβος κεῖται πρὸ
τοῦ σταμάχου· πλὴν ἂν ὁ Σουίδας ὀνομάζῃ σόμαχον τὸν οἰτοπάγου.
Σγάραν ἀκόμη ὀνομαζόμεν τὴν Βρογχοκήλην (goître). Καὶ ῥῆμα δὲ
Σγαρίζω (s'égosiller), τὸ μὲ βίαν φωνάζω.

ΣΤΙΧ. 208, Νὰ... ρουκανίζεις.] Ἐξηγήθη ἡ λέξις ἀνωτέρω (σελ.
157), τὸ Ρουκανίζω.

ΣΤΙΧ. 209, Νὰ χρίσην.] ΔΓ, Νὰ ἐχρίσθη. —]
ΔΓ, νὰ ἐκόλλησε.

ΛΙΓΔΙΤΖΑΝ.] Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 810) ἐξήγησε τὴν λέξιν κακά,
mortariolum, vel pila mortarii (Γουδί, ἢ Γουδοχέρι) ἀπὸ

τὸ Ἰγδίον. Λιγδίτσα εἶν' ὑποκοριστικὸν τοῦ Λίγδα, συνήθους εἰς ἡμᾶς ὀνόματος, (καὶ ὅμως ὄχι καταγραμμένου εἰς τὰ Λεξικά), σημαίνοντος τὸν μολυσμὸν, τὴν ἀλοιφήν τὴν μένουσαν εἰς τὰ χεῖλη, ἢ εἰς τὰς χεῖρας ἀπὸ τὰ λιπαρά, ὡς κρέατα, ὀψάρια, καὶ ἀπλῶς, ὅλα τὰ ἐλαιώδη ἢ βουτυρώδη φαγητά. « Λίγδα, ἢ ἀκόνη (ΕΔ, χώνη), καὶ ἡ κο- » νία » λέγει ὁ Ἡσύχιος, Κονίαν νοῶν ἐδῶ, μαλαγμένον πηλὸν ἢ ἄσβεσον, μὲ τὸν ὁποῖον ἀλείφουσι τοὺς τοίχους, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. φ, σελ. 1229) « Λίγδος, κονία, ἀλοιφή· καὶ » Λίγδοι, χωνευτήρια, χοάνας κ. τ. λ. »

ΣΤΙΧ. 210, Νάγκώθην.] Συναίρεσις τοῦ $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\omega}$, καὶ βάρβαρος προσθήκη τοῦ $\bar{\nu}$, ἀντὶ τοῦ Νά ω γ κώ θ η.

ΣΤΙΧ. 211, Καὶ τότε νᾶδες κ. τ. λ.] ἤγουν τότε νᾶ ἴδες. Σημείωσε τὴν χρῆσιν τοῦ Νά ἀντὶ τοῦ δυνητικοῦ Ἄν, ὡς καὶ ἀνωτέρω (σελ. 225), ἤγουν Ἰδες ἄν (ἤθελες ἰδεῖν).

ΣΤΙΧ. 212, κτύπους.] ΔΓ, ψόφους.

ΣΤΙΧ. 214, Τῶν δὲ πομάτων.] ΔΓ, Τὰ δὲ πομάτων.

ΣΤΙΧ. 217, Ῥοδοβολεῖ.] Σήμερον λέγομεν, Ῥοδοκοκκινέζει.

ΣΤΙΧ. 218, Καὶ ρεύγεται συχνότερον, καὶ ὑποκοιμᾶται (γρ. ἀποκοιμᾶται) ἡδέως.] Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, « Καὶ ρεύγεται συχνότερα » ἀπὸ τῆς ἈΠΟΣΙΑΣ (ἴσ. ΕΥΠΟΣΙΑΣ) » καὶ μετὰ τοῦτον τὸν στίχον φέρει ἀμέσως καὶ τὸν ἐξῆς:

Καὶ ροχαλίζει δυνατὰ, καὶ ἀποκοιμᾶται ἡδέως.

Σήμερον λέγομεν διφθόγγως, Ῥουχαλίζει· οἱ παλαιοὶ, Ῥέγγχει καὶ Ῥογγάζει.

ΣΤΙΧ. 219, ρεύγομαι τὸν ψόφον.] Ψόφος εἰς ἡμᾶς σημαίνει τὸν θάνατον τῶν ἀλόγων ζώων, ἂν καὶ ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν κυρίαν πρῶτην σημασίαν τοῦ Κτύπος (ποιητ. Δοῦπος), ὅστις συμβαίνει ἀπὸ τὴν πτώσιν τοῦ ἀποθνήσκοντος εἴτε ἀλόγου ζώου, εἴτ' ἀνθρώπου, καὶ ἐξαιρέτως στρατιώτου εἰς πόλεμον, τοῦ ὁποῖου ἡ πτώσις παρὰ τὸν κτύπον τοῦ σώματος ἤχει καὶ τὸν κτύπον τῶν ὄπλων. Οὕτω λέγομεν, Ἐψόφησεν ὁ Κάτος, τὸ Πρόβατον καὶ τὰ ὅμοια, ὡς ἔλεγεν ὁ Ὀμηρος, Ἐδούπησεν ὁ δεῖνα στρατιώτης, ἀντὶ τοῦ ἀπέθανε.

Ἡ αὐτὸς δουπῆσαι ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς

(Ιλιάδ. ν' 426), ἢ ν' ἀποθανῆ αὐτὸς, διὰ τὴν σῶσιν τοῦς Ἑλλήνας. Καὶ πάλιν,

———— Δεδουπότος Οἰδιπόδαο,

(Ιλιάδ. ψ', 679), Ἄφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ Οἰδίπους. Ὄθεν καὶ ὁ Ἡσύχιος ἐξηγῶν τὰς λέξεις, λέγει· « Δουπῆσαι, ψοφῆσαι, ἐν παρατάξει ἀπο- » θανεῖν. — Δουπόν, ψόφον, θάνατον, φύβον, (γρ. φόνον) — » Ψόφος, ἤχος, κτύπος. » Τὸ ῥῆμα λοιπὸν εἰς ἡμᾶς, ὡς καὶ τῶνομα, δὲν σημαίνει πλὴν τὸν θάνατον τῶν ἀλόγων ζώων, τῶν ὁποίων ἀκολούθως καὶ τὰ νεκρὰ σώματα ὀνομάζομεν οὐδετέρως, Ψοφίμια (charognes). Ψόφος λέγεται ἀκόμη ἢ ἐπιδημικὴ νόσος τῶν ζώων (τὴν ὁποίαν ἀφυέστατοι οἱ εὐφυέστατοι Γάλλοι ὠνόμασαν érizootie). Ἐπεσε ψόφος εἰς τὰ πρόβατα, λέγομεν, καθὼς καὶ, ὅταν ὁ λόγος ᾖ περὶ ἀνθρώπων, Ἐπεσε θανατικὸν (peste), ἐλλειπτικῶς τοῦ Πάθος ἢ Νόσημα. Ἐκ τούτου εἶναι καὶ τὸ ὀνομαζόμενον Ψοφάκιον, δέρμα (fourrure) βαρύτιμον, διότι ἐκδέρεται ἀπὸ ἀρνία γεννημένα Ψοφά, ἢ ἐκβαλμένα ἀπὸ κοιλίας μητρὸς ψοφημένης, ἢ σφαγμένης. Μόνοι οἱ ἀπαιδευτοὶ μεταχειρίζονται, ἀπὸ ἀπάνθρωπον θεοβλάβειν, καὶ διὰ τοῦς ἐτρεθρήσκους τὸ Ψοφῶ, λέγοντες Ἐψόφησεν ὁ Τοῦρκος, ὁ Ἑβραῖος (καθὼς καὶ τῶν Γάλλων τὸ il est crevé). Τὸ μεταχειριζόμεθα κάποτε μεταφορικῶς, ὅταν σημαίνωμεν μεγάλην χρεῖαν τροφῆς, ὅσον Ψοφῶ τῆς πείνας (je meurs de faim).

Ἡ φράσις λοιπὸν τοῦ ποιητοῦ μας, Ῥεύγομαι τὸν ψόφον, δύναται νὰ σημαίνῃ, ἐρεύγομαι ἐρυγὴν βρωμερὰν, ὡς ὀσμὴν ψοφίμιου, ἢ ἐρεύγομαι, ὡς ἀνθρώπος ψοφῶν τῆς πείνας. Οἱ χυδαῖοί μας καταρώμενοι ἕνας τὸν ἄλλον, λέγουσι κάποτε Νά φᾶς τὸν ψόφον! Τὸ ὁποῖόν πεθάνον ὅτι σημαίνει, Νά φάγῃς τοιοῦτον φαγητὸν, ὁποῖον νὰ σέ προξενήσῃ θάνατον. Οὕτως εἰς τὸν Κωμικὸν Ἀριστοφάνην (Εἰρ. 31-32) ἂ μὴ προφθάνων νὰ χορτάσῃ τὸν πολυφάγον Κάνθαρον, λέγει,

Ἐριθε, μὴ παύσαιο μήποτ' ἐσθίων,
Ἐως σεαυτὸν ἂν λάθῃς διαρράγεις!

ΣΤΙΧ. 220, Χολόκοκκα πικρίας.] Χολόκοκκα ὠνόμαζαν τοὺς κόκκους τοῦ Κίκεως (ricin ἢ palma-Christi), δένδρου μικροῦ, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν Διοσκορίδην (IV, 164) ὠνομάζετο καὶ Σήσαμον ἄγριον, καὶ Σέσελι κύπριον, καὶ Κρότων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὄνομα ἔλαβε (λέγει) διὰ τινὰ ὁμοιότητα τοῦ σπέρματος ἢ τοῦ κόκκου, πρὸς τὸν φθείρα τοῦ κυνὸς (Σκυλόψειραν), ὀνομαζόμενον Κρότωνα, ἢ Κυνοραΐσιν. Τὸ Κίκι εἶναι Ἀσιανὴ λέξις τὴν ὁποῖαν οἱ Ἑβραῖοι ὀνομάζουσι קיקאיון (Κικαῖον). Τοῦτο ἐσκίασε τὸν προφήτην Ἰωνᾶν (Ἰων. δ', 7), καὶ ὄχι ἡ Κολοκύνθη, ὡς μετέφρασαν οἱ Ἑβδομήκοντα. Ἡ ἰατρικὴ δόσις τοῦ σπέρματος, ἦτο, κατὰ τὸν Διοσκορίδην, τριάκοντα κόκκοι εἰς καθάρσιον. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἰατροὶ τὸ ὠνόμασαν Χολόκοκκον, ὡς καθαρτικὸν μάλισα χολῆς, κατ' αὐτοῦς. Σήμερον δὲν εἶναι εἰς χρῆσιν ἰατρικὴν, πλὴν τὸ ἔλαιον τοῦ Κίκεως (huile de ricin) πρὸς τοὺς γεννωμένους εἰς τὴν κοιλίαν ἔλμινθας. Χολόκοκκα, ἔλεγαν ἀκόμη καὶ ἄλλου δένδρου σπέρμα, παρομοίας δυνάμεως, τὸν ὁποῖον οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ ὠνόμαζαν Κόκκον Κνίδιον (Ἰδ. Διοσκορίδ. IV, 172. SALMAS. *Plin. exercit.* pag. 742, καὶ FOES. *OEconom. Hippocrat.* pag. 346).

Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1754) ἐξηγῶν τὰ Χολόκοκκα, φέρει μαρτυρίας ἀπὸ βαρβαρογλωσσάρια ἰατρικά, κατὰ γραμμένας: « Λαθυρίδες, » χολόκοκκα — Κρότωνα, τὰ χολόκοκκα — Κίκιες καὶ Κρότωνα, τὰ » χολόκοκκα, ἐξ ὧν ἔλαιον τὸ κόκκινον (γρ. κίκινον) — Κρότωνα » (γρ. Κροτώνια) τὰ . . . χολόκοκκα, ὍΠΟΥ ΕἶΝΑΙ ὍΜΙΣΑ ΤΖΗΜΟΥΨ ΡΊΣΑ. » Γράφει ὍΠΟΥ ΕἶΝΑΙ ὍΜΟΙΑ [ὡς] ΤΖΙΜΟΥΨΡΙΑ.

Τσιμουῦριον ὠνόμαζαν καὶ ὀνομάζουσι ἀκόμη σήμερον τὴν κυνόμυϊαν, ἣν τὸν Κυνοραΐσιν ἢ Κρότωνα, τὸν ὀνομαζόμενον ἀκόμη καὶ Σκυλόμυϊαν καὶ Σκυλόψειραν. Τὸ Τσιμουῦριον λείπει ἀπὸ τὰ κοινὰ μας Λεξικά· τὰ ὁποῖα ὅμως ἔχουσι τὸ Τζιβίκιον, ὄχι μόνον τῆς αὐτῆς σημασίας, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῆς συγγενείας ὄνομα. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1568) ἀπὸ ἰατρικὸν Γλωσσάριον, πάλιν σφαλμένον, φέρει « Κρεῖτ- » τωνα (γρ. Κρότωνα), τὰ τζημούρια· » ὀρθώτερα ὅμως κατωτέρω (σελ. 1570) « Κρότων τὸ τζημούριον κ. τ. λ. » Περί δὲ τοῦ Τσιβικίου, ὁ Δίδυμος ἐξηγῶν τὸ Κυνοραϊστέων τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. ρ', 300), λέγει, « Τῶν κροτώνων· τινὲς δὲ λέγουσιν ἄλλα ζῶα ἐγγίνε- » σθαι, ἃ λέγεται Κυνοραΐσιν· ραίουσι γὰρ τοὺς κύνας, πίνοντες » τὸ αἷμα αὐτῶν· εἰσὶ δὲ ταῦτα τὰ καλούμενα Τζιβίκια. »

Τὸ Τσιβίκιον ἀναμφιβόλως, παρεφθάρη ἀπὸ τῶν παλαιῶν τὸ Κίμβιξ, ὑποκοριστικῶς, Κιμβίκιον, ὡς τὸ ἐσημείωσα ἄλλοῦ (Ἀριστοτελ. Ἠθ. Νικομ. σελ. 245). Ἄλλ' εὐρίσκεται καὶ ἀντὶ τοῦ $\bar{\mu}\beta$, μὲ δύο $\bar{\mu}\mu$ γραμμέον, Κίμμιξ (Κιμμίκιον). Ἐσήμαινεν ἔτι καὶ τὸν φιλόργυρον τὸν μικρολόγον· ἀλλ' οὗτος ἐλέγετο ἀκόμη καὶ Κίμμυρος, κατὰ τὸν Ἠσύχιον, «Κιμβία, μικρολογία... Κίμμυρος, μικρολόγος» ὅθεν φαίνεται καθαρά, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἡ γένεσις τοῦ Τζιμουρίου.

ΣΤΙΧ. 222, πυκνογυριζόμενος.] ΔΓ, συχνογυριζόμενος.

ΜΗ' ΝΑΪΡΩ. ΔΓ. Μὴ νά ιδῶ.

ΣΑΒΡΗΔΙΝ. Γράψε, Σαυρίδιον, ἤγουν Σαυρίδιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Σαυρος ἢ Σαῦρα (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκρατ. σημ. σελ. 60, καὶ 207).

ΣΤΙΧ. 223, Ἡ παλαμίδαν, ἢ σκουμπριν, ἢ θύνναν βρωμιαρέαν.] ΔΓ. Ἡ κἂν σκουπριν, ἢ ἄλλο τι, ἢ θύνναν βρωμιαρέαν. Ἴδε περὶ τούτων τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 63 — 64), ὅπου ἔγραψα καὶ Βρωμαρέαν, ἂν καὶ τὰ δύο μου ἀντίγραφα φέρωσιν ἐδῶ Βρωμιαρέαν.

ΣΤΙΧ. 224, Δαμάκιν.] ΔΓ, Κομάτιν (γρ. Κομματίτιν). Τὸ Δαμάκιν, σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 179, 181 καὶ 216) Δαμίν.

ΣΤΙΧ. 225, Ἄσπασρον.] ΔΓ (σφαλμένη Ἄπασρον), ἀντὶ τοῦ Ἄπασρον (ἤγουν ἀκαθάριστον), ὡς λέγομεν σήμερον· ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ πρὸ ἡμῶν ἔλεγον Ἄσπασρον, καθὼς καὶ Σπασρεύω, ἀντὶ τοῦ Πασρεύω (καθαρίζω), περὶ τοῦ ὁποίου, ἴδε τὰς ἐξῆς (σέχ. 408) σημειώσεις.

ΣΑΧΛΟΨΝ.] ΔΓ (ἐλληνικώτερον), Σαχνόν. Εἶναι τὸ σήμερον λεγόμενον Ψαχνόν, ὡς ἐσημείωσα ἀνωτέρω (σελ. 217).

ἈΝΑΛΑΤΟΝ, ΒΡΩΜΙΑΡΗΝ.] ΔΓ, Ἄπλυτον, κχπνισμένον.

ΣΤΙΧ. 226, Χαδιαροπούλοι,] ἤγουν Χαδιαροπῶλαι, οἱ πωλοῦντες τὸ χαδιάριον.

ΣΤΙΧ. 227, ΣΠΑΣΤΡΕΒΕΣΘΕ.] Ἐκ ΔΓ, ΑΤ, ΣΠΑΤΡΕΒΕΣΘΑΙ. Γράψε (ἐνεργητικῶς) Σπαστρεύετε, ἤγουν καθαρίζετε σεις τὸ Ἄσπαστρον.

ΣΤΙΧ. 228, ΧΑΝΕΤΑΙ. Τὸ σήμερον ἐνεργητικὸν Χάνω (perdre), εἶναι ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος ἐλληνισμοῦ τὸ Χάω, μεταδληθὲν

ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους πρῶτον εἰς τὸ Χαόνω (κατὰ τὸ Χρυσόνου ἀπὸ τὸ Χρυσόω), ἔπειτα κατὰ συγχοπὴν εἰς τὸ Χάνω.

ΣΤΙΧ. 229, ΚΟΛΥΤΑΙ.] ΔΓ, Κόλιτε. Γράφε, ΚΟΛΛΗΤΑΙ ἀντὶ τοῦ Κολλᾶται. Ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου ἔγινε διὰ τὸν ῥυθμὸν.

ΣΤΙΧ. 230, Ἀπὸ τοῦ σκουτελείου.] ΔΓ, Ἄμα μὲ τὸ σκουτέλιν.

ΣΤΙΧ. 231, Καὶ μὲ ψωμὶν λιγούτζικον, καὶ δόλιον ἀγιοζούμιν.] ΔΓ, Καὶ μὲ τὸν ἄρτον τὸν ξηρὸν, τὸ δόλιον τὸ ἀγιοζούμιν.

ΔΟΛΙΟΝ. Σημείωσε, ὅτι ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Πτωχοπροδρόμου ἦτον εἰς χρῆσιν ἢ παράξενος σημασία τοῦ Δόλιος. Δόλιον ὀνομάζομεν κυρίως, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, τὸ διπλοῦν, τὸ ἀπατηλὸν, τὸ μὴ εἰλικρινές, οἷον Δόλιος ἄνθρωπος. Ἀλλὰ Δόλιον ἀκόμη λέγομεν, πράγμα ἢ πρόσωπον, καὶ τὸ δυσυχές, τὸ ἄθλιον, τὸ ταλαίπωρον, οἷον Δόλιον κορμί, ὡς τοῦ ποιητοῦ μας τὸ Δόλιον ἀγιοζούμιν. Ἴσως ἐκ τούτου, ὅτι Δόλια κυρίως λέγονται ὅσα ἔχασαν τὴν ἰδίαν φύσιν, ἠλλοιώθησαν, ἐφθάρησαν· ὅθεν καὶ Δολωμένος οἶνος, ὁ ἀλλοιωμένος ἢ μὲ νερόν, ἢ μὲ κάμμιναν ἄλλην ὕλην. « Δολοὶ φθείρει, κακουργεῖ » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Δόλιον κορμίου λοιπὸν, ἢ σῶμα λέγεται, τὸ ἀλλοιωμένον ἀπὸ κόπον, λύπην, ἀρρώστιαν· καὶ Δόλιον ἀγιοζούμιν, ὅποιον ἔδιδαν οἱ πανοσιώτατοι Ἡγούμενοι εἰς τοὺς Μοναχοὺς, ζωμὸν δηλαδὴ, ὅστις δὲν εἶχε φύσιν ζωμοῦ, χειρότερος ἀπὸ τῶν Σπαρτιατῶν τὸν Μέλανα ζωμόν.

ΣΤΙΧ. 232, ΔΙΑΒΑΖΩ. Ἦγουν, Διαβιάζω, διάγω. Τὸ Βιβάζω καὶ τὸ Βαίνω εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς ῥήματα, ἀρχὴν ἔχοντα τὸ Βάω· ὅθεν καὶ συγχέονται οἱ ἀνώμαλοί των χρόνοι. Τὸ Διαβάζω σημαίνει, (ὡς καὶ τὸ Διαβαίνω) οὐδετέρως, διέρχομαι, διαπερῶ· ὅθεν τὸ ῥηματικὸν Διαβάτης (passager, voyageur). Ἄλλ' ἔχει καὶ ἄλλην σημασίαν, ἀλλοτρίαν τοῦ Διαβαίνω, ἐνεργητικὴν, τοῦ Ἀναγινώσκω, καθὼς καὶ οἱ παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο μεταφορικῶς ῥήμα σημαῖνον κίνησιν (ὡς τὸ Διαβαίνω) τὸ Ἐπέρχομαι, οἷον Ἐπέρχομαι τὴν ἐπιστολήν, ἀντὶ τοῦ Διαβάζω τὴν ἐπιστολήν, καὶ οἱ Γάλλοι τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὴν αὐτὴν σχεδὸν μεταφορὰν, parcourir la lettre. Τὸ ῥηματικὸν ὁμῶς τούτου εἶναι ὄχι Διαβάτης, ἀλλὰ Διαβαστής (lecteur), καὶ ἡ μετοχὴ Διαβασμένος σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ Γραμματισμένος (lettré, ἢ homme de lettres).

ΣΤΙΧ. 233, Καὶ πίνω καὶ τὸ γάρισμαν αὐτὸ τὸ ὙΔΡΟΜΕΝΟΝ.] ΔΓ, ΓΑΡΙΣΜΕΝΟΝ. Γάρισμα ὀνομάζει μεταφορικῶς (ἀπὸ τὸ Γάρον

ἢ Γάρος) τὸ ζωμίον. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 183). — Ὑδρομένον.] Οὕτως ἔγραψα Ὑδρομένον (ἢ μάλλον Ὑδρωμένον), ΑΤ, Ἰδρομένον. Ὑδρωμένον σημαίνει Νεροκοπημένον, ἤγουν οἶνον ὄχι ἄδολον.

ΣΤΙΧ. 234, δέν τα λέγω.] ΔΓ, (ἐρωτηματικῶς) τί τὰ λεγῶ;

ΣΤΙΧ. 235, Ἄλλον γάρ τί χερότερον παρά τὸ νά ΨΩΝΙΣΩ.] Ὁ σίχος μένει ἀκατανόητος, ἂν δὲν μεταβάλῃς τὴν τελευταίαν λέξιν εἰς τὸ ΨΟΦΗΣΩ, ἤγουν ἀποθάνω. Τὸ Ἄλλον εἶναι τὸ οὐδέτερον Ἄλλο, μὲ τὸν βάρβαρον ἐφελκυσμὸν τοῦ, ψ. Χερότερον ἀντὶ τοῦ χειρότερον.

Ἀπὸ τούτου τοῦ σίχου (235) ἕως τοῦ σίχου 276, λείπουν σίχοι 42, ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον.

ΣΤΙΧ. 239, ἈΓΑΠΗΣΑΝ ΤΕΣ.] Ἐδιαίρεσα, ὡς ἀνάρμοσον ἐδῶ, τὴν μετοχὴν ἈΓΑΠΗΣΑΝΤΕΣ, εἰς τὸ ῥῆμα, καὶ τὴν ἐγκλιτικὴν ἀντωνυμίαν.

ΣΤΙΧ. 240, Ἀφ' οὗ πιασμὸς δὲ γέγονεν καὶ ἀνατροπὴ σὰς κύρβας.] ΠΙΑΣΜΟΣ, ἀπὸ τὸ ῥῆμα Πιάνω (Πιάζω ἢ Πιέζω), σημαίνει εἰς ἡμᾶς λοιμικὴν νόσον ἐπιδημίον, καὶ ἐξαιρέτως, τὴν κατ' ἐξοχὴν λεγομένην Θανατικόν (peste)· ὅθεν καὶ τὸ Ἐπιάσθη, καὶ Πιασμένος (attaqué de peste ἢ pestiféré).

ΚΥΡΒΑΣ. Τοῦτο δὲν σημαίνει τίποτε, ἂν καὶ ὁ Δουκάγγελος (σελ. 767) ἐθιάσθη νὰ τὸ ἐξηγήσῃ Τραπέζας, πλανηθεῖς, ὡς φαίνεται, ἀπὸ τὰς Κύρβεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐχαράχθησαν οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος. Γράφε λοιπὸν ΚΥΡΤΑΣ. Κύρτον, ἀρσενικῶς, καὶ Κύρτην, θηλυκῶς, ὠνόμαζαν ἐργαλεῖον ἀλιευτικόν, τὸν σήμερον ὀνομαζόμενον, Κύρτον (passe) καὶ Σκύρτον, Φανερόν ὅτι ἂν ὁ πιασμὸς ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν κατάχρησιν τῶν παλαμίδων, εἰς τὰς Κύρτας μάλισα, ἤγουν εἰς τοὺς τόπους ὅπου ὠψάρευον αἱ ἀλιεῖς μὲ τοὺς κύρτους, ἔπρεπε φυσικὰ νὰ ἦναι ὀλεθριώτερος.

ΣΤΙΧ. 241, οὐκ ἔχρηξέν τας.] Οὕτως ἔγραψα, ΑΤ, οὐ κέχρηξέν τας. Κανείς δὲν εἶχε χρεῖαν αὐτῶν, δὲν τὰς ἐχρειάζετο, οὐδὲ τὰς ἤθελε πλεόν, ἀλλὰ τὰς ἀπεστρέφετο. Ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 184) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 242, ἀπὸ μανίας] par désespoir.

ΣΤΙΧ. 243, Καὶ χρόνον... ὅπου φυγον ἀπέκει.] Ἐχῶ καιρὸν

πολὺν (ἢ καὶ ἐν ἔτος) ἀποῦ ἔφυγ᾽ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τοῦ Φιλο-
θέου.

ΣΤΙΧ. 244, Νοσηλευθεῖς.] Καταχρηστικῶς ἀντὶ τοῦ Νοσή-
σας· κατάχρησιν ὅμως τῆς ὁποίας εἶναι ἀθῶος ὁ ποιητής μας. Τὸ
Νοσηλεύω κυρίως σημαίνει, Ἐπιμελοῦμαι ἄρρώσων, καὶ ἀκολούθως
τὸ παθητικόν, Νοσηλευθεῖς, εἶναι ὁ δεχόμενος τὴν τοιαύτην ἐπιμέ-
λειαν. Εὐρίσκεται ὅμως καὶ ὡς συνώνυμον τοῦ Νοσῶ τὸ Νοση-
λεύομαι (être malade ἢ μᾶλλον être incommodé ἢ indisposé).
« Νοσηλεύεσθαι, νοσεῖν οὐκ ἐπαχθῶς· καὶ Νοσηλεύω, νοσοῦντα
» θεραπεύω » λέγει ὁ Σουΐδας.

ΣΤΙΧ. 245, Παρὰ μικρὸν ΔΕΝ ἔλειψεν κ. τ. λ.] Ἰσ. γρ. ΔΕ.

ΣΤΙΧ. 248, Μακάρη.] Τὸ Μακάρη (γρ. Μακάρι) εἶν' ἀκόμη
καὶ σήμερον συνηθέστατον ἐπιρρήμα εὐκτικόν, ἀντὶ τοῦ, Εἶθε
(plût à Dieu que). Ἐμβῆκεν εἰς τὴν γλῶσσαν πολὺ ἀρχήτερα τοῦ
Πτωχοπροδρόμου, ἐπειδὴ τὸ ἐσημείωσε καὶ ὁ Σουΐδας, Λεξικογράφος
τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος· « Ὄφελος καὶ Ὄφελον, εἶθε, μακάρι,
» εὐκτικῶς. Τὸ δὲ Μακάρι, τῶν ἀπαιδευτῶν, εὐκτικὸν ἐπιρρήμα,
» ἀντὶ τοῦ Εἶθε καὶ Αἶθε κ. τ. λ. » Δέν εἶναι τόσον ἀπαιδευτον, ὡς
τὸ κρίνει ὁ Σουΐδας. Ἄν οἱ Παλαιοὶ μετέβησαν τὸ ῥῆμα Ὄφελον εἰς
ἐπιρρήμα, διὰ τί δὲν συγχωρεῖται εἰς τοὺς μεταγενεστέρους νὰ ἐπιρρή-
ματίσωσι τὸ Μακάριος ὄνομα; « ὈΦΕΛΟΝ τις μετὰ ταύτης κοιμη-
» θῆναι! καὶ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς! » (Ἐπικτ. Δικτρ. σελ. 123)
Ὁ Πτωχοπρόδρομος, λέγων, « Μακάρι νὰ ταῖς εὔρισκα » νοεῖ ὅτι
Μακάριον, εὐτυχές, ἤθελ' εἶσθαι εἰς αὐτὸν νὰ εὔρη καὶ πάλιν τὰς
παλαμίδας, Μακάριον ἤθελε κρίνειν ἑαυτὸν, ἂν ἔτρωγε πάλιν παλα-
μίδας.

ΠΑΛΕ. Τοῦτο ἀληθῶς εἶναι ἀπαιδευτον (καὶ ὄχι τὸ Μακάρι).
Ἀκόμη σήμερον Πάλε λέγουσι οἱ ἀπαιδευτοὶ, ἀντὶ τοῦ Πάλιν.

ΚΑΙ ΤΡΩΓΆ ΤΕΣ. Καὶ ἔτρωγά τας, καὶ ἤθελα τὰς τρώγειν, ἂν τὰς
εὔρισκα.

ΣΤΙΧ. 254, ΚΙΤΟΜΑΙ. Σημαίνει τὸ Κεῖμαι τῶν παλαιῶν, δέν
παράγεται ὅμως ἀμέσως ἀπ' ἐκεῖνο, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Κοίτη (lit), ὅθεν
καὶ τὸ ἀμετάβατον Κοιτάζω (τὸ ὁποῖον ἢ συνήθεια λέγει μόνον διὰ
τὰς ὄρνιθας, Ἐκοίταξαν αἱ ὄρνιθες), καὶ ἄλλο ἄχρηστον τὸ
Κοιτόμομαι. Τοῦτο ἔτρεψεν ἢ βαρβαρότης πρῶτον εἰς τὸ Κοιτό-
νομαι, ἔπειτα, συγκόψασα, καὶ εἰς τὸ Κοίτομαι (être couché,

être au lit, ἢ s'aliter), κατὰ τὸ Χαόομαι Χαόνομαι καὶ Χάνομαι. (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 267).

ΣΤΙΧ. 255, Τὸ πῶς νὰ ζήσω ἐξαπορῶ ΜΕ ΤΑΎΤΑΣ τὰς τζερδέλας.] Γράφε, ΜΕΤ' ΑΎΤΑΣ, τὸ ὁποῖον νομίσας γραφικὸν σφάλμα ἔτρεψα κακῶς εἰς τὸ Μὲ ταύτας, λησμονήσας τὸν ἀνωτέρω (σελ. 70) βάρβαρον πλεονασμὸν τοῦ τ̄. Ἄν καὶ δὲν νοῆ τι διάφορον ἀπὸ τὸ Μὲ ταύτας, ἔγραψεν ὅμως ὁ ποιητὴς μας μὲ πλεονασμὸν τοῦ τ̄ καὶ παρατονισμὸν τῆς ἀντωνυμίας Μετ' αὐτας ἤγουν Μὲ αὐτάς ἢ Μ' αὐτάς (avec ces). Δὲν ἐξεύρω πόθεν ἔλαβεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1566) τὴν κακὴν γραφὴν Μηδὲν αὐτάς.

ΤΖΕΡΔΕΛΑΣ, ἤγουν Σαρδέλλας (Ἰταλ. Sardella, Γαλλ. Sardine). Τὰς ὀνομάζομεν σήμερον, Σάρδας πρωτοτύπως, καὶ ὑποκοριστικῶς Σαρδέλλας (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. σελ. 167, καὶ 207).

ΣΤΙΧ. 258, Παραβιάζω πάντοτε, ΚΑΪ τρώγω τὴν αὐτίκα.] Τὸ Παραβιάζω ῥῆμα δὲν ἐχωρίσθη εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, πλὴν μὲ μαρτυρίαν τοῦ Σουΐδα καὶ τῶν Ἐβδομήκοντα. Ὁ Σουΐδας ἐξηγεῖ (δὲν ἐξεύρω πόθεν) τὸ παθητικὸν « Παραβιάζεσθαι παραβαίνεσθαι. » Οἱ Ἐβδομήκοντα (Βασιλ. Β, ιβ', 13), ἰσοροῦντες τοὺς λόγους τοῦ προφήτου Νάθαν εἰς τὸν μετανοήσαντα Δαυὶδ, λέγουσι, « Καὶ Κύριος » παρεβίασε τὸ ἀμάρτημά σου, » τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται Ἀφείλετο, συμφώνως (κατὰ τὸ νόημα) μὲ τὸ Ἑβραϊκόν, Παρελθεῖν ἐποίησε, ἤγουν ἔκαμε νὰ περάσῃ νὰ μακρυνθῇ ἀπὸ σέ ἡ ἀμαρτία σου, διὰ μιᾶς λέξεως, τὴν Ἐπαραμέρισε (écarter). Τοῦτο δύναται νὰ σημαίνει καὶ τοῦ Πτωχοπροδρόμου τὸ Παραβιάζω, ἂν λάβῃς ἀπὸ κοινοῦ τὴν αἰτιατικὴν Παλαμίδα. ἤγουν τὴν παραμερίζω, τὴν μακρύνω ἀπὸ τὴν ὄψιν μου. Ἀλλὰ τοῦτο διὰ νὰ συμφωνῇ μὲ τὰ ἑξῆς, πρέπει νὰ προστεθῇ ἡ ἄρνησις, « ΚΑΪ ΟΥ̅ τρώγω τὴν αὐτίκα. » Δύναται αἰόμη, τὸ Παραβιάζω νὰ νοηθῇ ὡς συνώνυμον τοῦ Παρέλκω τὸν χρόνον (différer, tirer en longueur), καὶ τοῦτο φαίνεται πιθανώτερον.

ΣΤΙΧ. 259, Τοὺς μίσους,] τὰς παραθέσεις (les mets), τὰ πινάκια τὰ ἔμπροσθεν τοῦ Ἡγουμένου, ὡς ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 120-121).

ΣΤΙΧ. 260, Ἀφ' οὗ δὲ ΔΩ̅ ΤΙ πάρουσιν σαβοῦρα τὰ σκουτέλια.] Ἦτο γραμμένον κάμισα, ΔΟ̅ ΤΙ. Ἡ ἀνάλυσις εἶναι, Ἀφ' οὗ δὲ ἴδω ὅτι πάρουσιν.

ΣΑΒΟΥΡΑ. Ἀπέκοψε τὸ ν̄ τῆς αἰτιατικῆς. Ἡ δὲ λέξις σημαίνει σήμε-

ρον εἰς ἡμᾶς ὅ,τι ἐσήμαινεν καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους τὸ Saburra, καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ Ἐρμα (lest). Ἴσως ὁ ποιητής μας καταχρηστικῶς τὸ ἔβαλεν ἀντὶ τοῦ κοινῶς λεγομένου Σαβοῦ (sauce)· διότι τοῦτο πκράγεται ὄχι ἀπὸ τὸ Saburra, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Sapor (Γαλλ. sa-
veur).

ΣΤΙΧ. 261, Ἐξαναπιάνω την.] Τοῦτο βεβαιώνει τὴν ὁποίαν (ζίχ. 258) ἔλεγα χρεῖαν τῆς ἀρνήσεως Οἴ. Ἐπαρεβίβαζεν τὴν παλαμίδαν ὁ ταλαίπωρος, οὐδὲ τὴν ἔτρωγεν αὐτίκα· ἀλλ' ἡ πείνα τὸν ἠνάγκαζε τὰ τὴν ἐξαναπιάση.

ΤΖΙΝΒΩ. Σήμερον προφέρομεν Τσιμπῶ (béqueter), κυρίως λεγόμενον ἐπὶ ὀρνέων· ἔπειτα καὶ ἀντὶ τοῦ κεντῶ, ἢ θλίβω τὸ δέρμα (pincer, picoter). Ἰθαμεν ἀνωτέρω (σελ. 267) τὸ Τσιβίκιον ἢ Τσιμουρίον, ζωῦφιον μάλις κεντητικόν, ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Κίμβιξ ἢ Κίμμιξ. Τοῦτο προϋποθέτει μέλλοντα Κιμβίξω ἢ Κιμμίξω (ἀπὸ ἐνεσῶτα Κιμβίσσω ἢ Κιμμίσσω), ὡς τὸ Ἄναξ ἀπὸ τὸ Ἀνάξω, τὸ Ἄρπαξ ἀπὸ τὸ Ἀρπάξω, τὸ Πτώξ ἀπὸ τὸ Πτώξω, καὶ ἄλλα πάμπολλα. Ἀλλὰ καὶ τοῦ Κιμίσσω πιθανὸν ὅτι προὔπηρχε ἄλλος τύπος θεματικώτερος, τὸ Κίμμω, ἢ Κίμβω, ὡς τοῦ Δειδίσσω τὸ Δείδω. Ἀπὸ τὸ Κίμβω λοιπὸν ἐγεννήθη τὸ Τσιμπῶ. Τὸν Κιμβικα (φυλάργυρον) τῶν παλαιῶν ὀνομάζουσι οἱ Γάλλοι Pince-maille, τὸ ὅποιον κατὰ λέξιν ἤθελ' ἐρμηνεύσειν ἢ μὲν ἑλληνικὴ γλῶσσα Ὄβολοκίμβιξ, ἢ δὲ σημερινή, Ὄβολοτσιμβης.

ΣΤΙΧ. 264, Νὰ μηδὲ χνοῦς κ. τ. λ.] ἤγουν, ἵνα μηδὲ χνοῦς εὐρίσκηται. « Χνοῦς, τὰ λεπτά τῶν ἀχύρων » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Χνόος, ὁ χνοῦς ὁ τοῦ γενειᾶν ἀρξαμένου » ἤγουν ἡ πρώτη ἐξάνθησις τῶν τριχῶν, τὴν ὁποίαν καὶ Ἴουλον (poil follet) ὠνόμαζαν. Χνοῦς ἀκόμη λέγονται τὰ λεπτά πτερά τῶν ὀρνέων· καὶ τὰ ἐπιφανόμενα ὡς κλωσάρια ἢ τρίχες εἰς τὰ μάλλινα ἢ μεταξωτὰ ὑφάσματα, τὰ ὅποια ἡ κοινὴ γλῶσσα ὀνομάζει Χνούδιον (duvet) οὐδετέρως, ἀκόμη καὶ εἰς τινὰς καρπούς, οἷον κυδῶνια, ροδάκινα καὶ τὰ ὅμοια. Τὸ « Νὰ μηδὲ χνοῦς » λοιπὸν τοῦ ποιητοῦ μας, σημαίνει, ἵνα μηδὲ τὸ λεπτότατον, μηδὲ τὸ ἐλάχιστον.

ΣΤΙΧ. 268, Τὴν νύκτα βλέπω κ. τ. λ.] Ποιητικὸν τοῦτο καὶ ἀσειόν.

ΣΤΙΧ. 269, Ἐπαρχος.] Τῆς πόλεως δηλαδὴ. Ὁ Ἐπαρχος τοῦ Βυ-

ζαντίου ἦτο σχεδὸν ὁ αὐτὸς καὶ ὁ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενος *Préfet de police*.

ΣΤΙΧ. 270, *νά τὰς ἔδωκαν μαγγλάβια ζὸν Εὐγένιν.*] Τὸ ΜΑΓΓΛΑΒΙΟΝ (γρ. Μαγκλαύιον) πιθανὸν ὅτι συνεκόπη ἀπὸ βαρβαροσύνητος τὶ Ῥωμαϊκὸν ἄχρησον, *Manuclavium*, ἤγουν Χειρορρόαβδιον, ἢ Χειρορρόπαλον.

ΣΤΟΝ ΕΥΓΕΝΙΝ, ἤγουν Εἰς τὸν Εὐγένειον, κατὰ συγκοπὴν, ὡς Γεώργιος ἀπὸ τὸ Γεώργιος καὶ Δημήτριος ἀπὸ τὸ Δημήτριος. Ταύγευιου ὠνόμαζαν οἱ Βυζάντιοι, ὡς θελομεν ἰδεῖν κατωτέρω (στίχ. 572), ὅλον ἐκεῖνον τῆς πόλεως τὸν τόπον, ὅστις ἐπλησίαζε τὴν λεγομένην Πύλην τοῦ Εὐγενίου, ἢ τοῦ τυράννου τοῦ καταλυθέντος ἀπὸ τὸν βασιλέα Θεοδοσίον, ἢ τοῦ Εὐγενίου, ἐνὸς τῶν δώδεκα συγκλητικῶν τοὺς ὁποίους εἶχε συνοδοὺς ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, μετακομιζόμενος ἀπὸ τὴν Παλαιὰν εἰς τὴν Νέαν Ῥώμην. Οὕτω πολλοὶ τόποι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐλάμβαναν τὸνομα ἀπὸ τὴν πλησιεσέραν οἰκοδομήν κἀνεὸς Μεγιστᾶνος, οἷον, Τὰ Ἀνθεμίου, Τὰ Ἀντιόχου, Τὰ Καισαρίου κ. τ. λ. (ἴδε DUCANGE, *Constantinopol. Christian*, lib. I, pag. 47, et lib., II, pag. 168). Εἰς τὴν Ἀνθολογίαν (IV, 28 § 7) εὐρίσκεται ἐπίγραμμα μὲ τὸν τίτλον, *Εἰς τὴν Εὐγενίου πύλην ἐν Βυζαντίῳ*, τὸ ἐξ ἧς

Οὗτος Ἰουλιανὸς, λαοσσόα τείχεα πήξας,

Στήσσε τρόπαιον, ἐῆς σύμβολον ἀγρυπνίης,

Σφάζειν ἀντιβίους ἐχθροὺς ἀπάνευθε μενοινῶν,

Ἢ προπάραιθε κροτεῖν τῆς πόλεως πολέμους.

Μαγκλαύιον ἀκόμη ὠνόμαζαν καὶ τὸν Στρόπον (*fouet*) ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 847) μαρτύριον τοῦτο, « Κρέ » μανται δὲ ἐπὶ ζώνης ἐκάσου τούτων λῶροι, οὗς χαλοῦσι (γρ. » καλοῦσι) Μαγγλάβια, ἤως (γρ. ἤγουν) βακτηρίας, ἢ ράβδους, » μασιζεῖν τοὺς ἀξίους μασιζεσθαι. » Τὸ γραφικὸν σφάλμα, Ἡ ὡς, ἀντὶ τοῦ Ἡ γου ν εὐρίσκεται συχνά εἰς τὸν Δουκάγγιον. Μ' ὅλο ταῦτα, τὸ νόημα τοῦ Πτωχοπροδρόμου δὲν εἶναι σαφές. Ἄρα λέγει, *Νά ἔδωκαν τὰς παλαμίδας εἰς τοῦ Εὐγενίου τὴν πύλην*

διὰ τὰς μεταχειρίζονται ὡς ραβδία; τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρκετὰ ἄνοσον, ἢ Νά ἔδωκαν μαγκλαύϊα εἰς αὐτάς τὰς παλάμιδας, νὰ ἐράβδιζαν τὰς παλαμίδας; τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει πᾶσαν ἄνοσίαν.

ΣΤΙΧ. 275, ΜΑΣΣΟΥΜΑΙ. Ὡς οἱ παλαιοὶ (ἀποθετικῶς, Μασσῶμαι) : Ἄρα διότι οὕτως ἐσυνειθίζετο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου, ἢ κατὰ μακαρονισμόν; Σήμερον τὸ Μασσῶ (macher) σημαίνει τὴν ἐνέργειαν τῶν ὀδόντων τὸ δὲ Μασσοῦμαι (être maché) τὸ πάθος τῶν τριβομένων ἀπὸ τοῦς ὀδόντας.

ΣΤΙΧ. 276, Καὶ κατ' ὀλίγον ὀλιγόν.] Τὸ δεύτερον (ὀλιγόν) ὠξύνθη διὰ τὸν ῥυθμὸν ποιητικῆς ἀδείας.

ΣΤΙΧ. 278, Καὶ μουρμουρίση τί ποτε.] ΔΓ, Ἄν μουρμουρίση πῶς ποτέ.

ΤΙΠΟΤΕ, ὡς καὶ σήμερον. Κατωτέρω (στίχ. 513, ΔΓ), θέλομεν ἀπαντήσῃν καὶ τὸ ἐτισύνηθες Αἰολικὸν Τίποτα (χυσ. λεγόμενον Τίποτας).

ΣΤΙΧ. 279, ΠΟΣΟΣ ὀλιγορίας.] ΔΓ, Ἐκ τῆς ὀλιγορίας. Ἰσ. γρ. ΠΟΣΩΣ.

ΣΤΙΧ. 280, νὰ πῆ.] ΔΓ, εἰπέν.

ΣΤΙΧ. 281, ξίδιν.] ΔΓ, ὀξύδιν. — Νὰ πληρώση, ἤγουν νὰ τελειώση, νὰ ἀποπῆ τὸ ὀξυνισμένον του κρασοβόλιον.

ΣΤΙΧ. 282, ἀπέκει.] Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, Ἀθλίως. Καὶ μετὰ τὸν στίχον τοῦτον φέρει καὶ τοῦτον, « Καὶ ὩΣΑ νὰ τὸν ἐκβάλασι » τὴν πόρταν, καὶ οὐ θέλη » ἴσως, ὍΣΟΝ, ἢ μόνον, ὩΣ.

ΠΟΡΤΑ. Ὅτι εἶναι ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Porta (Γαλλ. Porte) δὲν εἶναι ὅσως τὸ ἀγνοεῖ.

ΣΤΙΧ. 283, Βιτζέας συνάγει ὁ ταπεινὸς πολλὰς καὶ ἀναριθμήτους.] Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον :

Βιτζαν συνάγει καὶ ἡμίση ὁ κακοδικημένος.

Καὶ μετὰ τοῦτον τὸν στίχον φέρει ἄλλους δύο, τοὺς ἐξῆς :

Εἰ δὲ σραφή καὶ εἰς πασῶς, καὶ ἴδη τὸ μονασήριν,
Ραβδέας καλὰς κατάραχα σολίζου τον, καὶ ὑπάγει.

ΒΙΤΖΕΑΣ. Σήμερον Βιτσιας συνώνυμον τοῦ Ῥαβδέας ἢ Ῥαβδίας. Κὰ Βίτσα, ἡ ῥάβδος. Τί σημαίνει τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Καὶ ἤμισυ, δὲν ἐξεύρω. Τὸ Βίτσα εἶναι, ὄνομα ξένον, ὡς καὶ τὸ συνώνυμον Βέργα, τὰ ὅποια ἤλθαν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὸ Βυζάντιον. Καὶ τοῦ μὲν Βέργα ἡ γένεσις εἶναι φανερά ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Virga (Γαλλ. verge). Τὸ δὲ Βίτσα, ἂν δὲν λαμβάνωμαι, ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Vitis, τὸ ὁποῖον εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐσήμαινε κυρίως τὴν Ἄμπελον, καὶ μεταφορικῶς τὴν Ῥάβδον τοῦ ἑκατοντάρχου, ἥτις ἦτον ἀμπέλου κλῆμα (sarment), μὲ τὸ ὁποῖον ἐράβδιζε τοὺς ἀμαρτήσαντας τι, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Πλούταρχος « Τὸ κλῆμα, ᾧ κολάζουσιν » ἑκατοντάρχει τοὺς πληγῶν δεομένους, ἐπαράμενος » (Πλουτάρχ. Γαλλ. § 26). Ὁ Πολύβιος (XXIV, 11) τὸ ὠνόμασεν « Ἄμπελίην » ῥάβδον. » Περιέργιαν κινεῖ τὸ ὄνομα τῆς Βέργης, Μακεδονικῆς πόλεως, ἥτις κατὰ τὸν ἡμέτερον Μελέτιον (σελ. 394), ὀνομάζεται σήμερον Βεῖζα, ὄνομα μικρὸν διάφορον ἀπὸ τὸ Βίτσα.

ΚΑΤΑΡΑΧΑ, κατὰ τῆς ῥάχεως (sur le dos), ὡς λέγομεν καὶ Κατακέφαλα (sur la tête), κατὰ τῆς κεφαλῆς.

ΣΤΙΧ. 284, ὩΣ ΤΟΥ ἦ νά κ. τ. λ.] Ὁ κοινὸς λαὸς λέγει σήμερον ὩΣ ΠΟΓ νά κ. τ. λ. Τὸ πρῶτον εἶναι Ἐως τοῦ νά· τὸ δεύτερον, Ἐως ὅπου (Ἐως οὗ) νά.

ΣΤΙΧ. 285, Ἀντίς νερόν κ. τ. λ.] ΔΓ, ἀντί ψωμίου. Σημείωσε τὴν βάρβαρον προσθήκην τοῦ σ̄ εἰς τὴν πρόθεσιν, συνειδητένην ἀκόμη καὶ σήμερον. Ἡ προσθήκη δὲν ἔγενεν ὅμως ὀλίποτελα χωρὶς λόγον. Ὡς ἡ Ἄμφι πρόθεσις, μεταβαλθεῖσα, διὰ τῆς προσθήκης τοῦ σ̄, εἰς τὸ Ἄμφις ἐπίρρημα, δὲν ἔχασεν ὅμως τὴν προθετικὴν αὐτῆς δύναμιν, οἷον, Ἄμφις ἕκασον (Ἰλιάδ. λ', 634), καὶ « Ἄμφισωπον τὸ περίβλεπτον » (Ἐτυμολογ. σελ. 91), παρομοίαν μεταβολὴν ἐνδεχόμενον νά ἔπαθε καὶ ἡ Ἀντί ἀπὸ κάμμίαν ἀρχαίαν διάλεκτον. Τοιοῦτόν τι συνέβη καὶ εἰς τὴν Περι πρόθεσιν· τὸ ἐξ αὐτῆς ἐπίρρημα, Πέριξ, ἐφύλαξε τὴν σημασίαν τῆς, εἰς τοῦ Ἡροδότου (III, 158) τὸ Πέριξ τὸ τείχος.

ΣΤΙΧ. 286, Ἀντίς Ψωμίν, τὸν θρόλικον, ἀντίς φαγίν, τὸν σφάχτην.]

ΔΡΟΔΙΚΟΝ. Δὲν ἔχω πῶς νά ἐξηγήσω τὴν λέξιν κατὰ τὸ παρόν.

Εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, ὅθεν ἠλπίζετο βοήθεια, ὁ στίχος οὗτος λείπει.

ΦΑΓΙΝ (Φαγίον) σημαίνει ἐδῶ τὸ αὐτὸ καὶ Προσφάγιον.

ΣΦΑΧΤΗΣ. Γράφει ΣΦΑΚΤΗΣ. Σήμερον λέγεται Σφαγμὸς (des tranchées), ἀπὸ τὸ Σφάζω, ἤγουν, Κωλικόπονος τόσον σφοδρὸς, ὥστε νὰ προξενῇ σφαγῆς αἰσθησιν. Οἱ παλαιοὶ τὸν ἔλεγαν Σφάκελον καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Σφάζω. « Σφακελισμὸς καὶ Σφάκελος, ἡ ἄμετρος » ὀδύνη κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΣΤΙΧ. 287, Πίνουσιν.] ΔΓ, Πίνοντες.

ΣΤΙΧ. 288. Κάθονται.] ΔΓ, Κάθηνται. — Ποιμένος.] ΔΓ. Ἡγούμενου. Ποιμένα λέγει τὸν Ἡγούμενον, περικυκλωμένον ἀπὸ τοὺς κόλακας, τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Μονῆς, ὅποιοι ἦσαν ὅσους ὠνόμασεν ἀνωτέρω.

ΣΤΙΧ. 290, Καὶ πρὸς ἡμᾶς.] ΔΓ, Καὶ πρὸς αὐτόν · ἤγουν πρὸς τὸν Ἡγούμενον.

ΣΤΙΧ. 291, Τοῦ μοναχοῦ τοῦ στοματᾶ, κ. τ. λ.] τοῦ διωχθέντος δηλαδὴ ἀπὸ τὴν τράπεζαν (ἀνωτέρ. στίχ. 284). Στοματᾶς σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς τὸν ἔχοντα μέγα στόμα, ὡς καὶ Χειλᾶς, τὸν ἔχοντα μεγάλη Χεῖλη. Ἐδῶ λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ Στόμαργος τῶν παλαιῶν, τὸν ὅποιον ὀνομάζομεν Γλωσσᾶν ἢ Γλωσσώδη (qui a la langue bien pendue).

ΣΤΙΧ. 292 μονοτρόπους.] ΔΓ (κακή), ὁμοφρόνους. Εἰς τοὺς Γραικορωμαίους τὸ Μονότροπος ἦτο συνώνυμον τοῦ Μοναχὸς (moine), ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν (Ἰδ. Δουκαγγ. σελ. 955). Εἰς τὸν βίον τοῦ ἀγίου Σάββα ὁ βιογράφος λέγει « Τὸν γὰρ » τοιοῦτον μονότροπον οἶδα τὴν γραφὴν ὀνομάζουσιν, ἐν τῷ λέγειν, » Κύριος κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ. » Ὁ Δαυὶδ ὁμως τοῦτο λέγων (Ψαλμ. ξή, 6), δὲν ἐνοοῦσε τοὺς χωριζομένους ἀπὸ τὸν κόσμον Μοναχοὺς, ἀλλὰ τοὺς διὰ πενίαν ἔτι ἀγάμους, εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Πρόνοια χαρίζει τὰ μέσα νὰ πληρώσωσι τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε. καὶ τὸ ἑβραϊκὸν λέγει Μόρους, τὸ ὅποιον οἱ ἑβδομήκοντα μεταφράζοντες Μονοτρόπους, σκοπὸν εἶχαν νὰ σημάνωσιν, ὅτι ἦτο περὶ ἀγάμων ὁ λόγος. Οὕτως ὁ Πλούταρχος θέλων νὰ φανερώσῃ περὶ τοῦ Ἐπαμινώνδου, ὅτι

ἔμεινεν ἄγαμος, λέγει (Πελοπ. § 3) « Μονότροπον βίον ἀπ' ἀρχῆς » ἐλόμενος. »

· ΣΤΙΧ. 294, Ἄρχοντας γὰρ οὐ δίδωσιν ὁ νόμος καθυδρίζειν.] ΔΓ, οὐ δίδουσιν οἱ νόμοι. « Καὶ ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐ » κακῶς ἐρεῖς » (Ἐξόδ. κδ', 28). Μὲ τοῦτον τὸν νόμον κολακεύουν οἱ παράσιτοι τὸν Ἡγούμενον, ὅστις τρυφᾷ λιμοκτονῶν τοὺς ὑπ' αὐτὸν Μοναχοὺς.

ΣΤΙΧ. 296. Ὡσπερ ἐδείκνυσο σαφῶς πρὸς τοὺς Φιλοθεΐτας.] ΔΓ, « Ἦσπερ δεικνύεις, ἀγαθὲ, πρὸς τοὺς Φιλοθεΐτας » γραφὴ ὀρθοτέρα, ἐπειδὴ ἀναφέρεται πρὸς τὸ Μακροθυμίας. Φιλοθεΐται, ἀπὸ τοῦ Μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον ὠνομάζετο, Μονὴ τοῦ Φιλοθέου, ἢ ἀληθέστερον, τοῦ Θεοφίλου, ὡς τὴν ὀνομάζει κατωτέρω (στίχ. 623) ἢ ΔΓ, ὅπου ἴδε τὰς σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 297, ἐξετάσαι.] ΔΓ, ἐρευνησαι.

ΣΤΙΧ. 299, ΤΑΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΕΙΣ ΗΜΑΣ ἀδικίας.] Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον :

ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΙΟΥ, ΟΪΜΟΙ, ΤΑΣ ἀδικίας.

ΣΤΙΧ. 300, Μεγάλως ἘΞΕΜΪΣΗΣΑ τὰς τούτων ἀνομίας.] ΔΓ (ὀρθοτέρα), « Καὶ ταύτας ἘΞΕΜΪΣΗΣΑΣ καὶ τὰς παρανομίας. »

ΣΤΙΧ. 301, Καὶ πῶς οὐ πάσω κεφαλῇ, καὶ πῶς οὐ πάσω κόνιν ;] ΔΓ, « Αἶ! πῶς οὐ πάσω κεφαλῇ κόνιν, καὶ τίγλω (γρ. τίλλω) τρίχας; »

ΣΤΙΧ. 302. Τὸ τυπικὸν τοῦ κτήτορος ΒΛΕΠΩΝ ἡμελημένον.] Διαφ. Γρ. ὈΡΩΝ. Καθὲν ἀπὸ τὰ Μοναστήρια εἶχεν ἴδιον Τυπικὸν (rituel), συνταγμένον πολλάκις ἀπ' αὐτὸν τὸν Κτήτορα ἢ Κτίτορα τῆς Μονῆς (ὅθεν ἐλέγετο καὶ Τυπικὸν Κτητορικὸν). Αὐτὸ περιεῖχε τοὺς κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ διάγωσιν οἱ Μοναχοί, εἰς τὰς ἱεροπραξίας, προσευχάς, νηστείας, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς σωματικὰς τῶν χρείας.

ΣΤΙΧ. 305...κατηυτελισμένα.] ΔΓ, καταφρονημένα.

ΣΤΙΧ. 309 ἀδικουμένοις.] ΔΓ, ἠδικημένοις.

ΣΤΙΧ. 310-311. Ὡς κόνις λεπτυνθήσεται βαρβάρων ἅπαν θράσος. Τὴν τοῦ Χριστοῦ μιμούμενος εὐθέως συμμαχίαν.] Οἱ δύο σίχοι γράφονται εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον οὕτως, « Τοῖς ἀλλοφύλοις καθαρῶς βαρ-

» βάροις θράσος παύσεις, Ἐκ τοῦ Χριστοῦ πεπλουτηκῶς, ὡς ἔθους, »
» συμμαχίαν. »

ΣΤΙΧ. 314, Οὐκ ἔνε τοῦτο, Δέσποτα, δαιμονικόν, εικάζω;] ΔΓ, « Οὐκ ἔνε τοῦτο δαίμονες, οὐκ ἔνε τοῦτο ΘΕΣΜΑ; » Διστάζω μὴ τὸ Θέσμα (τὸ ὁποῖον δὲν καταλαμβάνω) ἔπρεπε νὰ ἦναι ΔΕΣΜΑ, ἡγουν δεσμός τοῦ δαίμονος, ἢ, ΠΕΣ ΜΕ, ἡγουν, Εἰπέ με, κατὰ βωμολοχικὴν ἄδειαν, ἐρωτηματικῶς, πρὸς τὸν βασιλέα. Τὸ αὐτὸ ἀντίγραφον μετὰ τὸν στίχον τοῦτον (314) προσθέτει ἄλλους δύο τοὺς ἐξῆς: « Οὐκ ἔνε λύπη » ἀφόρητος καὶ συμφορὰ μεγάλη; Οὐκ ἔνε παραπόνεσις εἰς τὸν » ἠδικημένον; »

ΣΤΙΧ. 316, Ἐκεῖνοι νὰ χορτένουσιν, κ' ἐγὼ νὰ μὴν χορτένω.] ΔΓ, Ἐκεῖνοι νὰ λαμιώνωσι, καὶ ἐγὼ νὰ μὴ χορταίνω; Τὸ ΛΑΜΙΩΝΩΣΙ, σημαίνει, νὰ τρώγωσιν ὑπὲρ κόρον, ἀπὸ τῆς Λαμίας μυθικοῦ ζώου παιδιοφάγου.

ΣΤΙΧ. 317, Ἐκεῖνοι νὰ σταυλίζονται ἘΚ Τὸ ΦΑΓΙΝ ΚΑΘ' ὈΡΑΝ.] ΔΓ, ΤΡΩΓΟΝΤΕΣ Τὸ ΚΑΘ' ὈΡΑΝ. Ἡ γραφὴ τοῦ Σταυλίζονται εἶναι ἢ αὐτὴ καὶ εἰς τὰ δύο. Ἴσως ἦτο, Ταβλίζονται, ἡγουν νὰ κάθηνται καθ' ὄραν τρώγοντες εἰς τὴν τράπεζαν, τὴν ὁποίαν καὶ τότε ἠνόμαζαν, ὡς καὶ σήμερον πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ὀνομάζουν, Τάβλαν, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκόν tabula (table). Ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ κωμικώτερον, εἶπε Σταυλίζονται, ἀπὸ τὸ Στάβλος (Ῥωμ. stabulum, Γαλλ. étable), ἡγουν, Νὰ τρώγωσιν εἰς τὴν τράπεζαν, ὡς τὰ κτήνη τοῦ στάβλου εἰς τὴν φάτνην. « Φάτνη (λέγει ὁ Ἡσύχιος), καὶ ἡ τράπεζα, » καὶ ἡ τῶν κτηνῶν, καὶ εἶτι τοιοῦτον. »

ΣΤΙΧ. 318, λιμοταγισμένον,] λιμωδῶς ταγιζόμενον, ἡγουν τρεφόμενον, κατὰ τὸ Λιμοκτονοῦμενον (affamé) τῶν παλαιῶν. Ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Σημ. εἰς τὸν Ἰσοκρατ. σελ. 103) τὸ Ταγίζω..

ΣΤΙΧ. 319, Καὶ οἱ πάντες νὰ μὲ κράζουσιν, Ὁ σπαταλοκρομύδης.] ΔΓ, « Καὶ πάντες νὰ μὲ λέγωσιν, Ὁ σπαταλοκρομύδη. »

ΣΠΑΤΑΛΟΚΡΟΜΥΔΗΣ (γρ. Σπαταλοκρομμύδης). Βωμολοχικῶς συνθεμένη λέξις, σημαίνουσα τὸν τρώγοντα μὲ τόσην ἀπληστίαν τὰ κρομμύδια, μ' ὅσην οἱ σπάταλοι τὰ πολυτελῆ βρώματα.

ΣΤΙΧ. 320, χορτένουσιν τὰ πρῶτα.] ΔΓ, χορταίνωσι τοὺς πρώτους.

ΣΤΙΧ. 321, Ἐμένα δὲ νὰ δίδουσιν θύναν τὴν βρωμισμένην.] Τὸ δεῦτερον ἀντίγραφον: « Ἐμέ δὲ νὰ μὴ δίδουσι κἄν θύναν νὰ χορ-

» τάσω » Καί μετὰ τοῦτον προσθετεῖ ἀμέσως καὶ ἄλλον στίχον, τὸν ἐξῆς : « Καὶ τρυφηλὸν μὲ λέγουσιν, ἀδδῆφαγον, γουλάρην.

ΑΔΔΗΦΑΓΟΝ (ΑΔΗΦΑΓΟΝ). Τὸ ἐπροπαροξυτόνησε, διὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ μέτρου.

ΓΟΥΛΑΡΗΣ. Σήμερον, Γουλιάρης (Goulu), ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Gula (λαιμὸς), κ' ἔχει συνώνυμον τὸ Γούλαρμος, ἀπὸ τὸ Γούλαργος (ὡς ὁ Λαίμαργος τῶν παλαιῶν), κατὰ τροπὴν τοῦ γ̄ εἰς τὸ μ̄, ἧτις ἔγινε καὶ εἰς τὸν Γόγγρον, ὀνομαζόμενον σήμερον Μουγγρίον. Τὸ ἀπλοῦν ὅμως Γούλα δὲν σημαίνει εἰς ἡμᾶς τὸν λαιμὸν, ἀλλὰ τὸν καυλὸν (tige) τινῶν μικρῶν φυτῶν, οἷον Μαρουλίων, Λαχάνων καὶ τῶν τοιούτων (τὸν λεγόμενον καὶ Κοτσάνιον). Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 191.

ΣΤΙΧ. 322, Ἐκεῖνοι νὰ κοτζόνουσιν τὸ Χιότικον εἰς κόρον.] Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 294).

ΣΤΙΧ. 323, δικός.] ΔΓ, ἰδικός. — ξίθην.] ΔΓ, ὀξύθιν.

ΣΤΙΧ. 324, ἐμποτόπουλον.] ΔΓ, ποτηρούπολον. (Ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 186).

ΣΤΙΧ. 325, Περιπάτει.] ΔΓ, Περιπάτει. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον, τὸ δεύτερον ἀντίγραφον φέρει ἔτι δύο, τοὺς ἐξῆς :

Καὶ φακρασὶν μὲ λέγουσιν, καὶ ἐγὼ οὐ μυρίζομαί το,
Καὶ μεθυστήν τὸν ἐκ νεροῦ νῦν ὑδρωπικιασμένον.

ΦΑΚΡΑΣΙΣ, ὅτι εἶναι συνώνυμον τοῦ μεθυστῆς (Ἑλλ. Οἰνόφυξ) δὲν εἶν' ἀμφιβολία· ἡ σύνθεσις του ὅμως (ἀπὸ τὸ φάγω) εἶναι παράξενος, ἴσως καὶ γραφικῶς σφαλμένη. Σήμερον, Κρασοπινᾶς, καὶ κωμικώτερον, Κρασοπατέρας.

ΣΤΙΧ. 328, Αὐτοὶ καθαλιεύουσιν.] ΔΓ, Ἐκεῖνοι καθαλάριοι.

ΣΤΙΧ. 329, Καὶ μὲ τοὺς ὀψικάτορας, καὶ με πολὺν ὀψίκιν.] ΔΓ, καὶ τὸ πολὺ τὸ. Δύο λέξεις συνηθέσταται, περάσασαι ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους εἰς τοὺς Γραικορωμαίους, μὲ μικρὰν μεταβολὴν τῆς σημασίας, ὁ ὀψικάτωρ, καὶ τὸ ὀψίκιον.

ὈΨΙΚΑΤΩΡ (Obsecutor) καὶ ὈΨΙΚΙΟΝ (Obsequium). Ἐσημαίνει τοῦτο περιεκτικῶς ὅλους τοὺς περὶ τὸν βασιλέα, ἢ ἀξιωματικούς ἢ ἄλλως δυνατοὺς, ὅσοι τὸν ἠκολούθουν εἰς τὰς πομπάς,

παρατάξεις, καὶ ἀπλῶς εἰς ὅλας τὰς προελεύσεις. Οἱ Ἕλληνες τοὺς ὀνόμαζαν (περιεκτικῶς ὡσαύτως) *Θεραπείαν ἢ Οἰκετίαν*. Τῶν Γάλλων ἢ γλῶσσα, *suite*, ἢ *cortège*, φυλάξασα τὸ Ὀψίκιον (*les obsèques*), διὰ μόνους τοὺς συνοδεύοντας νεκρὸν εἰς τὸν τόπον τῆς ταφῆς, καὶ τὸ ἐπίθετον *Obséqueieux*, τὸ σημαῖνον τὸν ὑπερβολῆ ἄρεσκον.

ΣΤΙΧ. 330, Καὶ ὡς διεμέναν λέγουσιν, τ. κ. λ.] ΔΓ, Καὶ λόγου μου νὰ λέγουσι, κ. τ. λ.

ὩΣ ΔΙΕΜΕΝΑΝ, ἤγουν, Ὡς δι' ἐμέ, Περὶ ἐμοῦ. Ἀπόδειξις καὶ τοῦτο τῶν ἀνωτέρω (σελ. 168) σημειωθέντων περὶ τοῦ Ὀγιά. Τὸ Ὡς διεμέναν εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ βαρβαρώτερον Ὀγιαμέναν.

ΚΑὶ ΛΟΓΟΥ ΜΟΥ. Ἴσως ἐγράφετο ΚΑὶ ΔΙΑ ΛΟΓΟΥ ΜΟΥ (ἤγουν δι' ἐμέ), ὡς συνειδίχεται σήμερον. Ἴδε περὶ τούτου τὰ σημειωθέντα εἰς τὸν Γοργίαν τοῦ Πλάτωνος (σελ. 316).

ΣΤΙΧ. 331, νὰ βγένω νάρκουδίζω.] ΔΓ, Νὰ ἐκβαίνω τῶν ἐκεῖσε.

ΒΓΕΝΩ εἶναι φθαρμένον ἀπὸ τὸ Ἐκβαίνω.

ἌΡΚΟΥΔΙΖΩ, ἀκόμη καὶ σήμερον εἰς χρῆσιν. Σημαίνει τὸ Βαδίζω ὡς τὰ τετράποδα (*marcher à quatre pattes*), καὶ λέγεται μάλισα διὰ τὰ νήπια, πρὶν λάβωσι δύναμιν νὰ προπατῶσιν ὀρθά. Ἡ παραγωγή τοῦ ῥήματος εἶναι ἀπὸ τὸ Ἄρκουδα (Ἑλλ. Ἄρκος, ἢ Ἄρκτος *ours*), ὄνομα ζώου ἀγρίου. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον, τὸ δεύτερον ἀντίγραφον φέρει καὶ τὸν ἐξῆς :

Ὅτι φασὶ τὸ Τυπικὸν οὐ ΛΕΓΟΥΝ τὸ νὰ ἐκβαίνουν.

Γράφει ΛΕΓΕΙ. Τὸ τυπικὸν οὐ λέγει (ἤγουν ἀπαγορεύει) εἰς τοὺς Μοναχοὺς νὰ ἐξέρχωνται.

ΣΤΙΧ. 332, ... νὰ ξέλθω.] ΔΓ, Νὰ ἐκβῶ. Καὶ μετὰ τὸν στίχον τοῦτον προσθέτει τὸν ἐξῆς :

Ὡς μυλωνᾶς ἐξέρχομαι, καὶ πέζω τὴν πεζάλαν.

ΠΕΖΩ, κακογραμμένον, ἀντὶ τοῦ Παίζω.

ΠΕΖΆΛΑΝ (ἴσ. ΠΑΙΖΆΛΑΝ), δὲν ἐξεύρω τί πρᾶγμα εἶναι. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1139) ἠρέσθη νὰ τὸ ἐξηγήσῃ, *Ludi puerilis species*, Εἶδος παιδικοῦ παιγνιδίου.

ΣΤΙΧ. 334, τὴν ἅπασαν ἡμέραν.] ΔΓ, τὴν ὅλην τὴν ἡμέραν. Μετὰ τοῦτον τὸν σίχον, τὸ δεύτερον ἀντίγραφον προσθέτει ἄλλους δύο τοὺς ἐξῆς:

Καὶ πόσα μιξοκλαιάματα καὶ παρακαλεσίας,
Ὁ ταπεινὸς παρακαλῶ ΝΑ ΜΩΣ με βάνουν ἔσω.

Ἴσως εἰς τὸν πρῶτον σίχον ἐγράφετο, Μὲ πόσα μιξοκλαύματα κ. τ. λ. εἰς δὲ τὸν δεύτερον, ΝΑ ΠΩΣ, ἤγουν, Ἴνα πως μὲ βάλωσιν ἔσω τῆς μονῆς. Οὕτως ἀνωτέρω (σίχ. 273) εἶπεν, Ἴνα μὴ πως.

ΣΤΙΧ. 340, ξηροφαγοῦσιν.] ΔΓ, ξηροφαγοῦντες. Τοῦτο καὶ τὰ ἀκόλουθα λέγονται εἰρωνικῶς.

ΣΤΙΧ. 341, οὐκ ἐσθίουσιν . . . ἐνταῦθα.] ΔΓ, οὐκ ἐσθίομεν . . . ἐν τούτοις. Ἴσ. ἐν τούτοις, ἤγουν ταῖς ἡμέραις, τὴν τετράδα καὶ τὴν παρασκευὴν.

ΣΤΙΧ. 342, Εἰ μὴ . . . ὄρια παγούρια.] Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, Ἀμὴ . . . ἀληθινὰ παγούρια. Ἐπειτα προσθέτει καὶ ἄλλον σίχον τὸν ἐξῆς:

Ὀκταποδίτζια καὶ σηπίας, καὶ τὰ καλαμαρίτζια.

ὈΡΙΑ εἶναι ἴσως, ἀντὶ τοῦ Ὠραῖα.

ΣΤΙΧ. 343, Καραβιδίτζας ἐκζεσάς, τηγάνου καριδίτζας.] ΔΓ, « Καὶ καριδίτζας ἐκζεσάς, ἢ καὶ τηγάνου ἐκ τούτων. »

ΣΤΙΧ. 345, Καὶ μισὸν γόμον, Δέσποτα, τὰ κτένια τὰς σουλήνας.] ΔΓ, « Μετὰ τῶν ἄλλων, Δέσποτα, κτένια καὶ σωλήνας. »

ΜΙΣΟΝ, ὡς καὶ σήμερον, ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν, Ἡμισυς (la moitié).

ΓΟΜΟΝ. Σήμερον συνειθίζεται τὸ ὑπορισικὸν, Γομάριον (charge). Κτένια εἶναι τὰ Γαλλισὶ λεγόμενα Rétoncles. Ἄρισα ἐκρίνοντο τὰ τῆς Μιτυλήνης καὶ τὰ τῆς Χίου (Σημ. εἰς τὸν Ξενοκράτ. σελ. 121 καὶ 158). Σουλήνας, Σηλυκῶς, ὡς καὶ σήμερον. Ἐλληνισὶ Οἱ σωλήνες (Solens, ἢ Manches de couteau).

ΣΤΙΧ. 346, Καὶ φαβατίτζιν ἀλεσὸν ὀρίζιν μὲ τὸ μέλιν.] Φαβατίτζιν, ὑποκορισικὸν τοῦ Φάβα (ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Faba), μὲ τὸ ὁποῖον ἐσθίμαιναν οἱ Γραικορωμαῖοι καὶ τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα Κοκκία (fèves) καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν γινόμενον ἔτνος (purée). Τοῦτο μόνον ὀνομάζομεν σήμερον Φάβαν· τὸ δὲ ὄσπριον, ἐκ τοῦ ὁποίου

σκευάζεται, Κουκκία ἢ Κοκκία, ἤγουν Κόκκους (grains) κατ' ἀντονομασίαν, διὰ τὴν συχνὴν, ὡς φαίνεται, καὶ πολλάκις ἀνόητον χρῆσιν, ὥστε νὰ τρώγονται καὶ ὠμὰ βρεγμένα μόνον. Τοῦτα εἶναι τὰ πάγγνωστα Βρεκτοκοούκκια (fèves trempées) φαγίον κτηνῶν καὶ ὄχι ἀνθρώπων, τὰ ὅποια τρώγουν οἱ δεισιδαίμονες, εἰς δόξαν ἐκείνου, ὅστις μᾶς ἐδημιούργησε λογικούς (Ἰδ. ἄνωτέρ. σελ. 238).

ΟΡΙΖΙΝ. Γρ. Ορύζιν, ἤγουν Ορύζιον (ris), ἀπὸ τὸ Ὄρυζα, Θηλυκῶς, ἢ τὸ Ὄρυζον, οὐδετέρως, ἀν καὶ τὸνομα ἦναι πλέον Ἀσιανόν, παρὰ Ἑλληνικόν. Ὁ Θεόφραστος (Περὶ Φυτ. ἰσορ. IV, 4 § 10) τὸ συγκαταριθμεῖ μὲ ἄλλα φυτὰ τῆς Ἰνδίας.

ΣΤΙΧ. 347, Φασόλιν ἐξοφθαλμισον, ἐλαίας καὶ χαυῖαρίτζιν.] ΔΓ, Φασούλιν ἐξοφθαλμισόν, ἐλέτζας καὶ χαβιάριν. ΦΑΣΟΥΛΙΑ καὶ σήμερον τὰ ὀνομάζομεν (haricots), ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Φάσηλος, τρέψαντες τὸ ἡ εἰς δίφθογγον, ὡς καὶ τὴν Σηπίαν, Σουπίαν, καὶ τὸ Ζηλεύω, Ζουλεύω.

Ἐξοφθαλμισα (ἀπὸ τὸ Ὀφθαλμός) εἶναι τὰ σήμερον Ξεμάτιςα (ἤγουν Ἐξομματίςα ἀπὸ τὸ Ὄμμα), τὸ ὅποιον ὁμως εἰς ἡμᾶς λέγεται ὄχι διὰ τὰ Φασούλια, ἀλλὰ διὰ τὰ Κουκκία, καθαρισμένα ἀπὸ τὸ, ὡς ὄμμα, μαῦρον σημείον.

ΣΤΙΧ. 348, Καὶ πορινὰ αὐτοάραχα κ. τ. λ.] Ἡ γραφὴ τοῦ Δουκαγγίου (σελ. 1204) Αὐτοτάριχα, εἶναι σφαλμένη. Ἴσως ἦτον Αὐγοτάραχα (boutargues), ὡς ὀνομάζονται καὶ σήμερον καὶ μὲ τὸ γ̄ καὶ χωρὶς τὸ γ̄. Τὸ Πορινὰ εἶναι φθορὰ τοῦ Ὀπωρινὰ (d'automne ἢ automnaux).

ΣΤΙΧ. 249 . . . σῦκα [καὶ] καρυδίτζια.] ΔΓ, Ἰσχάδας καὶ καρύδια. Τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα, Σῦκα καὶ καρύδια· καὶ συνδέτως, ὅταν προσφέρωνται ἐντάμα, Συκοκάρυθα, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ Παλαιοὶ, Ἰσχαδοκάρυα (Ἐπικτ. Διατρ. σελ. 175).

ΣΤΙΧ. 350, Καὶ ἀσαπίδας ὀλιγὰς, καὶ τὸ διὰ κύτρου.] ΔΓ, Καὶ σαπιδίτζας Χιώτικας, καὶ ἀπὸ τὸ διὰ κύτρου (γρ. κίτρου). Σήμερον τὰς ὀνομάζομεν, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, διὰ τοῦ φ̄, Σταφίδας (raisins secs). Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1428), ἢ διὰ τὸν ὑποκορισμὸν, ἢ διότι τὸ ἔγραψε Σταπυδίτζας, διὰ τοῦ σ̄, δὲν ἐκατάλαβεν, ὅτι σημαίνει τὰς σαφίδας. Τῆς Χίου αἱ σαφίδες ἦσαν, ἐπίσημοι, ὡς καὶ τὰ σῦκά της.

Τὸ Διὰ κίτρου εἶναι γλύκισμα κίτρου (cédrot confit) ἐψημένου μὲ μέλι ἢ σάκχαρον. Οὕτως ὠνόμαζαν Διὰ ρόδων, Διὰ κυδωνίων,

καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀπὸ τὸν καρπὸν ἢ τὰ ἄνθη, μὲ τὰ ὅποια ἐσκευάζοντο. Κίτρον καὶ Κιτρόμηλον ἐλέγετο τὸ ἀρχαιότερα ὀνομαζόμενον Μηδικὸν μῆλον, καὶ τὸ δένδρον, Κιτρέα, καὶ Κιτρία (ὡς Μηλέα καὶ Μηλιά). Συγγενῆ τοῦ καρποῦ τούτου εἶναι καὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον Πορτογάλλιον (orange) καὶ τὸ Λιμώνιον. Τὸ Πορτογάλλιον ἀπὸ τῆς χώρας Λουσιτανίας (Πορτογάλου), ὅπου γίνεται κάλλιστον. Τὸ Λιμώνιον, ἀραβικὴ λέξις, ἀκόμη σήμερον γνωστὴ εἰς τὴν Ἰσπανίαν, σημαίνει κυρίως τὸ Γλυκολέμονον· ἀλλ' ἡμεῖς σήμερον Λεμόνιον ὀνομάζομεν καὶ τὸ ὄξυνον (citron).

Μετὰ τὸν σίχον τοῦτον (350) τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, φέρει σίχους δύο τοὺς ἐξῆς:

Καὶ καρυδάτον ὀλιγόν, καὶ κυδωνάτον χύτραν,
Γρανάτα σαχαράτα τε, καὶ τό τε ἀπαλωδάτον.

Τὸ Καρυδάτον εἶναι γλύκισμα ἀπὸ καρύδια χλωρά, ὡς καὶ τὸ Κυδωνάτον, ἀπὸ κυδώνια, εἰς χρῆσιν ἀκόμη καὶ τὰ δύο. Γρανάτα, πιθανὸν ὅτι ὀνομάζει τὰ ῥόδια (grenades). Ἀπαλωδάτον, ἀνδέν λανθάνωμαι, εἶναι γραφή σφαλμένη, ἀντὶ τοῦ Ἀπιδάτον, τὸ ὅποιον ὁ Τραλλιανὸς Ἀλέξανδρος ὀνομάζει Ἀπιάτον (ἀπὸ τὰ Ἄπια κοιν. Ἀπίδια), ὡς ὀνομάζει καὶ τὸ Διάκίτρον, Κιτράτον.

ΣΤΙΧ. 352, Τοιαύταις . . . ξηροφαγίαις.] Ἐγράφετο κακὰ Τοιαύταις . . . ξηροφαγίαις. Τὸ λεγόμενον εἶναι κατ' εἰρωνείαν.

ΣΤΙΧ. 354, χωνεύσουσιν ἀπό.] ΔΓ, χωνεύσωσιν ἐκ τῆς. Ἐλέγετο λοιπὸν ἔκτοτε τὸ Χωνεύω (digérer) ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Πέπτω.

ΣΤΙΧ. 355, Ἀλλὰ γλυκὺν Μιτυληναῖον, καὶ Κρητικὸν ἀθύρην.] ΔΓ, Κρασίην γλυκὺν Γανήτικον, καὶ Κρητικὸν καὶ ἐκ Σάμου. Ὁ γλυκὺς οἶνος τῆς Μιτυλήνης εἶναι γνωστός· δέν γνωρίζω τὸν Γανήτικον, ὡς οὐδὲ τὸ Ἀθύρην.

ΣΤΙΧ. 356, . . . τοὺς τῆς ξηροφαγίας.] ΔΓ, ἐκ τῆς γλυκοποσίας.

ΣΤΙΧ. 357, . . . χυάμους βεβρεγμένους,] τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα Βρεκτοκούκκια (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 282). Βλέπεις, ὅτι δέν ἦσαν τόσον μωροὶ οἱ πανοσιώτατοι ἠγούμενοι, ὥστε νὰ τρέφονται μὲ βρεκτοκούκκια. Εἰς τὸ Μοναστήριον, τὰ ἔδιδαν, ὡς εἰς κτήνη, τοὺς πτωχοὺς Μοναχοὺς· ἔξω τοῦ Μοναστηρίου, ἐδίδασκαν τοὺς κοσμικοὺς νὰ

τρέφονται μὲ βρεκτοκούκκια, καὶ νὰ πέμπωσιν εἰς τὴν Μονὴν τὰ γλυκίσματα. « Δεσμεύουσι γὰρ φορτία βαρῆα καὶ δυσβάστακτα, καὶ ἐπιτιθέσασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων· τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ » θέλουσι κινήσαι αὐτά » (Ματθ. κγ', 4).

ΣΤΙΧ. 358, . . . ἐκ τῶν κυμινοθήρμων.] ΔΓ, μὲ τὸ κυμινοθήρμιν. Ἐπειτα προσθέτει τὸν ἐξῆς στίχον :

Οὕτως φασὶ τοὺς Μοναχοὺς ἐνδέχεται ἐσθίειν.

Κυμινοθήρμιν (ἤγουν Κυμινοθήρμιον), ἢ Κυμινάτον. Φέρει ὁ Δουκάγγιος (σελ. 493) μαρτυρίαν ἀπὸ τὸ τυπικὸν τῆς Μονῆς τῆς Κεχαριτωμένης ταύτην· « Θερμὸν ὕδωρ κυμίνῳ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΟΝ· » ὅπου γράφει ΣΥΝΗΡΤΥΜΕΝΟΝ, ἀπὸ τὸ Ἀρτύω ἢ Ἀρτύνω (assaisonner).

ΣΤΙΧ. 362, Κακὸν, κακὸν, κραυγάζουσιν, Πάτερ, τὸ λελεγμένον.] ΔΓ, Ἄλλὰ κακὸν ἐκραύγασαν, Πατέρες, τὸ λεγόμενον. Ἐπειτα προσθέτει τὸν ἐξῆς :

Οἱ κόλακες ἐνώπιον βοῶντες τοῦ Ποιμένου.

ΣΤΙΧ. 363, ὁ φλύαρος ἐν τάχει.] ΔΓ, ὁ φλύαρος, ὁ λάλος.

ΣΤΙΧ. 364, ἀφελεστέρων.] ΔΓ, εὐλαβεστέρων.

ΣΤΙΧ. 368, εἰρήκει.] Καθαρὸς μακαρονισμός.

ΣΤΙΧ. 369, παρευθές. . . ἐκείνων.] ΔΓ, παρευθεῖς (γρ. παρευθῆς) . . . ἐκεῖνοις.

ΣΤΙΧ. 370, τὸ Τυπικὸν ἐκείνων.] ΔΓ, τοῦ τυπικοῦ τὸν ὄρον.

ΣΤΙΧ. 371, Ἀναίτιοι ὑπάρχουσιν καὶ δίκαιοι ὀρῶνται.] ΔΓ, Ἀναίτιοι καὶ δίκαιοι παρά πολλῶν ὀρῶνται.

ΣΤΙΧ. 372, πολλῆς φιλανθρωπίας.] ΔΓ, σοφῆς μακροθυμίας.

ΣΤΙΧ. 373, Θεὸς ἐπίγειός τε.] ΔΓ, Θεὸς τοῖς ἐπιγείοις. Οὐδὲ σέκει ἕως ἐδῶ ἢ θεοποίησις τοῦ Μανουήλ· βλέπε εἰς τὸν ἀκόλουθον στίχον ἄλλα θαυμασιώτερα.

ΣΤΙΧ. 374, Ἐμμανουήλ παμβασιλεῦ παρά σαρανταπέντε.] ΔΓ, Ω Μανουήλ παμβασιλεὺς, καὶ γόνε τῆς πορφύρας.

Ὁ πρῶτος στίχος, Ἐμμανουήλ . . . σαρανταπέντε, εἶναι

ὑπογραμμένους ἀπὸ κεφαλῆς ὡς τέλους μὲ κοκκίνην γραμμὴν· ἄρα διὰ τὸ Πορφυρογέννητον τοῦ Μανουήλ; ἄρα διότι ὁ στίχος ἐκρίθη βλάσφημος, καὶ διὰ τοῦτο ἄξιός νά ἐξαλειφθῇ; ἄρα διότι ἐθαυμάσθη ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας, ἴσως καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν ποιητὴν, ὡς σοφώτατον καὶ κομψότατον ἐπινόημα; Τοῦτο κρίνω πιθανώτερον· ἐθαυμάσθη ὁ στίχος, ὡς αἶνιγμα σχολαστικόν, ἄξιον τῶν πλειοτέρων ἐκείνης τῆς χρονικῆς περιόδου λογίων· ἄξιον ἀκόμη καὶ τῆς συνήθους πρὸς τοὺς Αὐτοκράτορας κολακείας τῶν ταλαιπώρων Γραικορωμαίων. Ἴδου ἡ λύσις τοῦ θαυμαστοῦ αἶνιγματος: ὄντως, ΜΑΝΟΥΗΛ, εἶσαι θεὸς ἐπίγειος, ὅμοιος τοῦ Παμβασιλέως ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ (ἦγουν τοῦ Χριστοῦ) καὶ ἄλλο δέν σε διακρίνει ἀπ' ἐκεῖνον παρὰ ὁ τεσσαρακονταπέντε ἀριθμός. Μὰ τὴν ἀλήθειαν! ἂν προσθέσῃς εἰς τὸνομα τοῦ Μανουήλ τὰ δύο πρῶτα στοιχεῖα τοῦ Ἐμμανουήλ, ἐμ (τὰ ὅποια ἀναστρεφόμενα, με, σημαίνουν 45), μεταμορφώνεται πάραυτα ὁ Αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων Μανουήλ εἰς τὸν Παμβασιλέα Χριστὸν τὸν ἐπονομασθέντα Ἐμμανουήλ. Πόσους σχολαστικούς ἐκίνησεν εἰς κρότον, καὶ πόσον πλειοτέρους εἰς φθόνον, τὸ θαυμαστὸν τοῦτο τοῦ Πτωχοπροδρόμου αἶνιγμα!

ΣΤΙΧ. 376, Καὶ ταῦτα μὲν, ὡς ἔΧΟΥΣΙΝ, ὁ δοῦλός σου ΠΡΟΣΛΕΓΩ.] Ἐκ ΔΓ, ΑΤ, ὡς ἔΦΗΣΕΝ... ΠΡΟΛΕΓΕΙ.

ΣΤΙΧ. 377, Ἡμεῖς δὲ ΓΟΥΝ κ. τ. λ.] ΔΓ, ΝΥΝ.

ΣΤΙΧ. 378... αὐτοῦ τὴν ποικιλίαν.] ΔΓ, αὐτοῦ προσηγορίαν. Εἶτα προσθέτει τὸν ἐξῆς:

Καὶ μάθανε τὴν ὄρεξιν, ἣν ἔχει καὶ σπατάλην.

ΣΤΙΧ. 379, διώτιν.] Ἐγράφετο, Διπλὸν, μὲ ΔΓ, Διόπτιν. Ἀπὸ ταύτην εἴκασα τὸ Διώτιν, ἦγουν, Διώτιον, ἀγγεῖον, ἢ χύτρα Διώτος (à deux anses).

ΣΤΙΧ. 380, μάγειροι γεμόζουσιν το.] ΔΓ, μάγειροι γεμίζουσιν το. Καθὼς καὶ σήμερον διπλογραφεῖται καὶ διπλοπροφέρεται, Γεμίζω, καὶ βαρβάρως Γεμόζω, ἀκόμη καὶ Γεμόνω (ἀπὸ ἄχρηστον ῥῆμα Γεμόω).

ΣΤΙΧ. 381, Καὶ βάνουσιν κρομύδια κἂν εἴκοσι κολέντας.] ΔΓ, Καὶ βάλλουσιν κρομύδια εἴκοσι καλολέοντας. Ὡς καὶ σήμερον Βάλλω, καὶ βαρβάρως, Βάνω.

Τὸ Κολέντα πιθανὸν ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Collana (ὄρμαθια), τοῦ ὁποίου τὸ ὑποκοριστικὸν Collanetta ἔγινε, κατὰ συγχοπὴν, Κολέντα. Τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ ΚΑΛΟΛΕΟΝΤΑΣ, εἶναι κακὴ γραφή (γεννηθεῖσα ἴσως ἀπὸ τὸν ἐξῆς 384 σίχον), ἀντὶ τοῦ ΚΑΝ ΚΟΛΕΝΤΑΣ.

ΣΤΙΧ. 384, ΧΟΝΔΡΟΝ.] Ὄνομα κύριον ἢ ἐπωνύμιον εἶναι ὁ Χονδρός.

ΚΑΛΟΛΕΟΝΤΟΣ, ΔΓ, ΠΑΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ.

ΣΤΙΧ. 385, Πῶς κουρταλίζουν Ἐμνοστα, καὶ Κροῦσιν καὶ Κλωστάτα.] ΔΓ, Πῶς κουρταλίζουν Εὔνοστα καὶ Παίζουσι καὶ τοῖς Πίζουσι.

ΚΟΥΡΤΑΛΙΖΟΥΝ. Ἀντὶ τοῦ Κρουταλίζουν, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Κροταλίζουσιν (jouer des castagnettes), ἀπὸ τὸ Κρόταλον, κοινῶς Κούρταλον. Τὸ Κροταλίζω ὁμως ἐσήμαινε πολλάκις τὸ αὐτὸ καὶ τὸ πρωτότυπον Κροτῶ (applaudir). « Κρο- » ταλίζει, κρούει ταῖς χερσίν » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Κροτήσουσιν, » ἐπαιέσουσι. » Σήμερον λέγομεν καὶ Κροτῶ καὶ, Κροταλίζω, εἰς τὴν σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Κροτῶ.

Ἐμνοστα. Παρεμφάρα ἀπὸ τὸ Εὔνοστα (ὡς τὸ Ἄάμνω ἀπὸ τὸ Ἐλάυνω). Σήμερον λέγομεν, Νόστιμα.

ΚΛΩΣΤΑΤΑ. Ἴσως Κλωστάτα, ἤγουν, κατὰ κλωστήν, σειράν, ἀκολουθίαν, χωρὶς διακοπὴν, ὡς καὶ τὸ à la file τῶν Γάλλων (ἀπὸ τὸ fil) ἔχει τοιαύτην σημασίαν.

ΠΙΖΟΥΣΙ. Τοῦτο τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου εἶναι χαραγμένον εἰς τοιοῦτον σχῆμα, ὥστε δύσκολα διακρίνεται ἂν ἦτο Πίζουσι ἢ Πίξουσι. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1172) τὸ ἐνόμισε Πίξουσι. Πιθανώτερον μὲ φαίνεται ὅτι ἦτο Πισούσι. Πισόν, Πινσόν καὶ Πεσσόν ὠνόμαζον οἱ Γραικορωμαῖοι τὸν ἀρχαίως ὀνομαζόμενον Πεσσόν, εἰς σημασίαν ἀρχιτεκτονικὴν βάσεως κυβοειδοῦς, ἐπάνω τῆς ὁποίας ἐσηρίζοντο κίονες, ἢ ἄλλο τι οἰκοδόμημα. Λέγει ὁ Σουίδας· « Πισός καὶ Πινσός· Πεσός » δὲ, παρὰ Προκοπίῳ. » Νοεῖ ὁ ποιητής μας, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὅτι ἔπαιζον τὰς Ἀμάδας (jouer au palet), παιγνίδιον οὕτως ὀνομασμένον, ἴσως ἀντὶ τοῦ Ὠμάδας. Τοῦ παλαιοῦ γυμνασίου τοῦ Δίσκου (palet) ἐπίθετον εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. ψ, 431), εἶναι τὸ Κατωμάδιος, τὸ ὁποῖον ἐξηγῶν ὁ Εὐστάθιος (σελ. 1309) λέγει, « Κατωμάδιος δὲ δίσκος, ὁ τῆς χειρὸς ἀναγειρομένης

» ΔΠ' ὨΜΟΥ πεμπόμενος. » Εἶναι λοιπὸν αἱ Ἀμάδες ἢ Ὠμάδες, κατὰ τροπὴν τοῦ ὦ εἰς τὸ ᾠ, ἢ κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Ἀπωμάδες.

ΣΤΙΧ. 386, εἶπα, εἶπέτε,] εἶδος παιγνιδίου, ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς, ἢ καὶ ἐμέ.

ΣΤΙΧ. 387, . . . κουρταλίσουσιν καὶ παίζουσιν, ὡς τὸ ἔθος.] Ἐκ ΔΓ, ΑΤ, . . . κουρταλίζουσιν καὶ παίζουσιν, ὡς ἑμέμεις.

ΣΤΙΧ. 390, Στάσει γὰρ τρίς.] ΔΓ, Ὡς εἰσὼν τρίς· βαρβάρως ἀντὶ τοῦ Στάζει καὶ Στάζων.

ΣΤΙΧ. 391, . . . θρυπτόξυλα τινὰ διὰ μυρωδίαν.] ΔΓ... θρυβόξυλα τινὰ πρὸς μυρωδίαν. Ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 83) ἀνέγνωσε Θριμβόξυλα. Τῶν παλαιῶν τὴν Θύμβραν, ὀνομάζομεν σήμερον Θρύμβην, Θρύμπην καὶ Θρύβην. Τὸ Θρυβόξυλα σημαίνει κλωνία τῆς Θύμβρης.

ΣΤΙΧ. 392, Ψιχίων.] Ψιχίων ὑποκοριστικὸν τοῦ Ψίξ, τοῦ ὁποίου τὴν αἰτιατικὴν Ψίχα μεταχειρίζομεθα σήμερον ἀντὶ ὀνομαστικῆς, ἢ ψίχα. Εὐρίσκεται ὁμοίως καὶ ὀνομαστικὴ Ψίχα εἰς τὸν Ἡσύχιον· « Ψίχι, αἱ ἀποκίπτουσαι τῶν ἄρτων τεμνομένων ψίχαι. » Ψίχαν (mie du pain) ὀνομάζομεν σήμερον τὸ ἔσω τοῦ ἄρτου, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ θρύμματα, ψίχουλα (miettes) ὑποκοριστικῶς ὡς ἀπὸ τοῦ Ψίχυλα, καθὼς καὶ τὸ Παχουλός (grasset) ἀπὸ τὸ Παχυλός.

ΣΤΙΧ. 393, Καὶ δίδουν μας καὶ τρώγομεν, καὶ λέγουν το Ἄγιοζούμιν.] ΔΓ, Καὶ τρώγομέν το, Δέσποτα, καλοῦντες ἄγιοζούμιν.

ΣΤΙΧ. 394, Κάλει λοιπὸν, ἠγούμενε, τοῦτο θερμαλατέαν.] ΔΓ, Ὁ δέ γε καθηγούμενος καλεῖ θερμαλαταίαν.

ΘΕΡΜΑΛΑΤΕΑΝ. Πιθανὸν ὅτι νοεῖ νερὸν ζεστὸν ἀλατισμένον (Saumure chaude).

ΣΤΙΧ. 395, Καὶ μὴν καλῆς Ἀγιοζουμον διὰ τὴν ὀμωνυμίαν.] ΔΓ, ΦΗΣΜῆΣ ΚΑΛῆΣ ἀγιοζουμον διὰ τὴν εὐωνυμίαν. Ὁ Δουκάγγιος (App. σελ. 82), ἀναγινώσκων, ΦῆΣ Μῆ ΚΑΛῆΣ, δὲν τὸ ἔκαμε σαφέστερον.

ΣΤΙΧ. 396, τοὺς ταπεινοὺς Ἀβάδας (Γράφε Ἀββάδας).] ΔΓ, Ἀναξ, τοὺς καλογέρους. Ὁ Ἀββάς (Abbé) εἶν' Ἑβραϊκὸν ὄνομα, καὶ σημαίνει Πατήρ· λέξις ὀνομαστοποιημένη, ὡς καὶ τὸ « Ἄππας, » ὁ τροφεὺς » τοῦ Ἡσύχιου.

ΣΤΙΧ. 397, και λέγουν.] ΔΓ, και λέγουν το. Μετά τὸν στίχον τοῦτον προσθέτει και τὸν ἐξῆς :

Καθίζομαι εἰς τὴν τράπεζαν, και θέτουν με ἀγιοζούμιν.

ΣΤΙΧ. 399, και λέγουν τ'.] ΔΓ, και φαίνεται.

ΣΤΙΧ. 400, Κουντῶ τὸν συψωμήτην μου, σύρω τον ἐκ τὸ μάτιν.] ΔΓ, Γνεύω τὸν συψωμήτην μου, σύρω τον ἐκ τὸν ἱμάτιν.

ΚΟΥΝΤΩ. Ἴσως ἤθελέ τις νομίσειν, ὅτι τὸ Κουντῶ (Ἑλλ. Ὠΰω pousser) ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Κεντῶ. Πιθανώτερον μὲ φαίνεται ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Κοντὸς ὄνομα. Εἶπεν ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. ι, 487),

Αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρεσσι λαβῶν περιμήκεα ΚΟΝΤὸΝ,
ὨΨΑ παρέξ κ. τ. λ.

Ἀπὸ τὸ Κοντὸς (perche), παράγεται ῥῆμα τὸ Κοντόω, τοῦ ὁποίου μόνον τὸ ῥηματικὸν Κόντωσις, εὐρίσκεται εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Δεξικά, μαρτυρημένον ἀπὸ τὸν Αἰλιανὸν (Περὶ ζ. ἰστρ. XII, 43) « Ἡ ΔΕ ΚΟΝΤΩΣΙΣ » ἐστὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀνδρειοτάτη. . . Παρεῖναι δὲ δεῖ Κάμακα ὀρθὴν » κ. τ. λ. » Οὕτω πρέπει νὰ γραφῆ ἀντὶ τοῦ συνθέτου, Ἡ ΔΕ ΔΙΑΚΟΝΤΩΣΙΣ (ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς Αἰλιανὸς, ὀλίγον ἀνωτέρω ἐμεταχειρίσθη τὸ ἀπλοῦν), και νὰ ἐξαλειφθῆ τὸ Διακόντωσις ἀπὸ τὰ Δεξικά, ἕως οὗ νὰ μαρτυρηθῆ. Ἀντὶ τοῦ Κοντόω ῥήματος, οἱ νέοι ἐκδότηι τοῦ Στεφάνου ἔλαβαν και ἀπὸ τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμὸν τὸ Κοντεύω, εἰς σημασίαν τοῦ κοινῶς λεγομένου Κονταρεύω (ἤγουν κτυπῶ μὲ κοντάριον), και, ἀν ὁ λόγος ἦναι περὶ ὀψαρίων, τοῦ Καμακεύω, ἀπὸ τὸ Καμάκιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κάμαξ. Ἀπὸ ταύτην τὴν διὰ τῶν κοντοῦ ὠθησιν, ἔλαβε και τὸ Κουντῶ καταχρηστικῶς τὴν σημασίαν τοῦ ἀπλοῦ Ὠΰέω, ἢ Ὠΰω ὄθεν και τὸ συνώνυμον τοῦ Κουντῶ, Ἀμπώθω (repousser) μὲ διπλὴν πρόθεσιν, και δωρικὴν συγκοπὴν, ἀντὶ τοῦ Ἀναπόθω ἢ Ἴσως μὲ μίαν (Ἀπόθω), μὲ πλεονασμὸν τοῦ μ, ὡς προφέρουν οἱ χυδαῖοι, και Ρούμπαλον, τὸ Ρόπαλον, και Δεμπίδα, τὴν Δεπίδα. Ὁ Δουκάγγιος (App. pag. 15) ἔπλασε και ἄλλο ῥῆμα Ἀμποστῶνω, πλανηθεῖς ἀπὸ μαρτυρίαν συναξαρικὴν, κακογραμμένην, « Καὶ πιάωντας ἓνα κοντάρι, και

» ἈΜΠΟΣΘΩΝΤΑΣ ΤΟ κατὰ τῆς [τοῦ] ἀγίου πλευρᾶς, τοῦ ἔδωκε
» τὸν θάνατον, » ἀντὶ τοῦ ἈΜΠΩΘΩΝΤΑΣ ΤΟ.

ΣΥΨΩΜΗΤΗΣ εἶναι ὁ Σύσσιτος ἢ Ὁμόσιτος τῶν παλαιῶν.

ΣΥΡΝΩ, ἀπὸ τὸ Σύρω, προσέλαβε τὸ Ψ κατὰ τὸ Φύρνω, ἀπὸ
τὸ Φύρω. Ἀντὶ τοῦ Κουντῶ, τὸ δεύτερον ἀντίγραφον φέρει,
Γνεύω, μὲ τὸ Αἰολικὸν δίγαμμα, ἀντὶ τοῦ Νεύω (faire signe
de la tête ou des yeux) κατὰ τὸ (Ὀδυσσ. π', 283),

Νεύσω μὲν τοι ἐγὼ κεφαλῇ.

Ὅθεν καὶ τὸ Γνέμα, ἀντὶ τοῦ Γνεῦμα, κατὰ τὸ Γέμα, ἀντὶ τοῦ
Γεῦμα. — Ἐκ τὸ ΜΑΤΙΝ. ἤθελέ τις τὸ ἐκλάβειν Ἐκ τὸ ὀμμά-
τιον, ἀν τὸ δεύτερον ἀντίγραφον δέν μας ἐδίδασκεν μὲ τὸ, Ἐκ τὸν
(γρ. τὸ) ἰμάτιν, ὅτι σημαίνει, Ἐκ τὸ ἰμάτιον.

ΣΤΙΧ. 401, ΚΑὶ ΛΕΓΩ ΤΙ ἘΝ τὸ τρώγομεν, καὶ λέγει κ. τ. λ.]
ΔΓ, ΛΕΓΩ ΤΟΝ ΤΙ ἘΝΙ. τὸ κ. τ. λ.

ΣΤΙΧ. 402, μεγάλως ἀληθεύω.] ΔΓ, μᾶλλον εὐστόχως λέγω.

ΣΤΙΧ. 404, ὁ ἰός.] Γαλλ. la rouille. Δέν μας ἔμεινε σήμερον
παρὰ τὸ ῥῆμα ἰόνω (χυδ. Γιόνω) ἀμετάβατον, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ
ἰοῦμαι (se rouiller) καὶ τὸ ῥηματικὸν ἰωμα (χυδ. Γιῶμα
rouillure). Ὠνόμαζαν ἔτι καὶ ἰάριν (ἤγουν ἰάριον) τὸ Γαλλιστί
λεγόμενον verdet ἢ vert-de-gris.

ΣΤΙΧ. 405, ἐμάνην.] Σήμερον, ἐμάνισα (ἀπὸ τὸ Μανίζω,
Ἑλλ. Μηνίω, Δωρ. Μανίω) ὠργίσθην, ἀπεστράφην, ἐχθρεύθην,
μεταφορικῶς, ὡς καὶ τὸ εἰς ἰδέαν λόγου κωμικὴν ἀπὸ τοὺς Γάλλους
λεγόμενον, se brouiller avec quelque chose. Ἀντὶ τούτου οἱ
Ἕλληνες ἔλεγον, « Διαβέβλημαι πρὸς τι. »

ΣΤΙΧ. 408, Καὶ λέγω ναῦρα θρύμματα καλὰ καὶ νὰ χορτάσω.] Τὸ
ἄλλο ἀντίγραφον, « Καὶ κἂν ἐὰν ἦσαν περισσὰ θρύμματα νὰ χορ-
» τάσω. » Καὶ μετὰ τούτου τὸν στίχον προσθέτει ἄλλους δύο τοὺς ἐξῆς :

Ἄμῃ καὶ ἐκεῖνα ὀλιγοστά, διὰ νὰ μῆδὲν ΒΛΑΒΟΥΪΜΑΙ.

Ἐγὼ ψοφῶ ἀπὸ τοῦ λιμνοῦ, καὶ ἐκεῖνοι με ΣΠΑΣΤΡΕΒΟΥΝ.

Γράφε, ΒΛΑΒΩΜΕΝ, καὶ ΣΠΑΣΤΡΕΪΟΥΝ. Ἀπὸ τὰ Σπάρτα (ge-
nets), ἐκ τῶν ὁποίων, συνδεδεμένων, γίνεται ἡ λεγομένη Φιλοκαλία

(χρδ. Φροκαλία balai) ἐσχημάτισαν πρῶτον ῥῆμα τὸ Σπαρ-
τεύω, ἤγουν σαρώνω, καθαρίζω, τὸ ὁποῖον οἱ μεταγενέστεροι ἐμετα-
σχημάτισαν εἰς τὸ Σπαστρεύω, καὶ ἡμεῖς τελευταῖον εἰς τὸ
Παστρεύω (nettoyer).

ΣΤΙΧ. 409, βαθρακούς, ἡμεῖς δέ.] ΔΓ, βατραχοὺς, ἐγὼ δέ.

ΣΤΙΧ. 411, . . . Βαρνώτικον.] ΔΓ, Βαρνεωτικόν. Ἀπὸ τὴν πόλιν
Βάρναν, ἣτις νομίζεται ἡ παλαιὰ Διονυσόπολις, ἀρχαιότερα
ὠνομασμένη Κρουνοί. (Στράβ. Γεωγρ. VII, σελ. 319).

ΣΤΙΧ. 412, Ἐκεῖνοι ΠΑΛΙΝ τὸ γλυκὺ μετὰ τῶν κουτρουβίων.] ΔΓ,
ΠΑΝΤΑ. Εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον δὲν διακρίνεται καθαρὰ, ἂν ἦτο
Κουτρουβίων, ἢ Κουτρουβίων. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 711)
ἀνέγνωσεν ἀπὸ τὸ πρῶτον ἀντίγραφον διὰ τοῦ ν̄ Κουτρουβίων,
χωρὶς ἐξήγησιν. Κατωτέρω (σελ. 747) ἔχει καὶ Κουτρούβιον, ὃχι ὅμως
ἀπὸ μαρτυρίαν τοῦ Πτωχοπροδρόμου, ἀλλὰ τοῦ Τζέτζου, τοῦ ὁποῖον
τὰ (εἰς τὸν Λυκοφρ. 786 - 788) λόγια εἶναι ταῦτα. « Λέγεται
» δὲ Βομβυλιὸς παρὰ τὸ βομβεῖν, ὡσπερ καὶ τὸ πινόμενον Κου-
» τρούβιον, καὶ ῥόμβια ἢ στρόμβια, Βομβυλιὸς καὶ Βέμβιζ κα-
» λείται. » Ὅσον δύναμαι νὰ καταλάβω ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν ταύτην
ἐξήγησιν εἶναι τοῦτο· Τὸ ζώφιον ὁ Βομβυλιὸς (bourdon) ὠνο-
μάσθη οὕτως ἀπὸ τὸν ὁποῖον κάμνει βόμβον ἢ ἤχον καθὼς καὶ τὸ
πινόμενον [ἔπρεπε νὰ εἶπη, τὸ ἐξ οὗ πίνομεν] Κουτρούβιον, καὶ ἡ
Ῥόμβια, ἢ Στρόμβια (toupie ἢ sabot) λέγονται καὶ αὐτὰ Βομβυλιοί,
διὰ τὸν αὐτὸν ἤχον. Τὸ Κουτρούβιον ἄρα ἦτον ἀγγεῖον ὕδατος ἢ
οἴνου, ὠνομαζόμενον Βομβυλιὸς (Βούμβουλας ἢ Μπούμπουλας).

ΣΤΙΧ. 414, Ἐκεῖνοι Τὸ ΣΕΜΙΔΑΛΙΝ, ἩΜΕῖΣ ΤὸΝ πιτυροῦντα.]
Τὴν ΣΕΜΙΔΑΛΙΝ, ἩΜΕῖΣ Τὴν κ. τ. λ.

ΠΙΤΥΡΟΥΝΤΑ. Εἰς τὰ Ἑλληνικά λεξικά φέρονται ἐπίθετα τοῦ ἀπὸ
πίτυρα, ἢ μέγα μέρος πιτύρων, κατασκευαζομένου ἄρτου, Πιτυρί-
της, καὶ Πιτυρίας. Ἐδανείσθησαν οἱ ἐκδῶται ἐσχάτως (δὲν ἐξέτασα
πόθεν) καὶ τὸ Πιτυρηνὸς, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε καὶ νὰ ἦναι Πιτυ-
ρινος, ὡς ἀπὸ τὸ Κριθή, Κριθινος, καὶ ὄχι Κριθινὸς, ἢ Κριθηνός.
Ἐξεναντίας, τὸ Πιτυροῦς (ἀπὸ τὸ Πιτυρόεις), ἂν καὶ βαρβά-
ρου ποιητοῦ λέξις, πρέπει νὰ θησαυρισθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά,
ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀναλογίαν, πρὸς τὸ Σησαμοῦς (ἀπὸ τὸ Σησα-
μάεις), ἀλλὰ καὶ διότι ὁ ποιητὴς μας πιθανῶς τὴν ἔλαβεν ἀπὸ συγ-
γοφῆα Ἕλληνα.

ΣΤΙΧ. 415, τάρφατούτζικον.] ΔΓ. ΤΟ ΑΦΡΑΤΟΔΕΣΤΟΝ · ὁ δὲ Δουκάγγιος (σελ. 1755) Ἀφρατόδιστον. Δὲν καταλαμβάνω τὴν σύνθεσιν· πλὴν ἂν ἦτον ἡ γραφή, ΤΑΦΡΑΤΩΔΕΣ ΤΩΝ [κ. τ. λ. Ἀφράτα λέγονται μεταφορικῶς τὰ μαλακὰ καὶ λευκά, ὡς ὁ ἀφρός.

ΣΤΙΧ. 416, τὸ χονδρόχυλον.] ΔΓ (ἀρσενικῶς καὶ διὰ τοῦ κ), τὸν χονδρόκυλον. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1755) διὰ τοῦ γ, τὸν χονδρόγειλον.

ΧΟΝΔΡΟΧΥΛΟΝ ἄρτον, πιθανὸν ὅτι λέγει τὸν μὴ κλωῶς χυλισμένον, τὸν μὴ διὰ καφαροῦ μῆδ' ἰκανοῦ ὕδατος ζυμωμένον.

ΣΤΑΚΤΟΚΥΑΙΣΜΕΝΟΝ. Οὗτος εἶναι ὁ Σποδίτης ἄρτος τῶν παλαιῶν, ἀπὸ τὴν σποδόν, τὴν ὀνομαζομένην σήμερον Στάκτην, διότι ἀπ' αὐτὴν, περιχυμένην μὲ θερμὸν νερὸν σκευάζεται ἡ λεγομένη Ἀλουσία (lessive), τὴν ὁποίαν οἱ Ἕλληνες ὠνόμαζαν Κορίαν στακτὴν, ἢ καὶ ἐλειπτικῶς Στακτὴν.

ΣΤΙΧ. 417. Λαλάγγια.] Εἶδος πλατύσματος ζυμηροῦ τηγανιτοῦ, ὃθεν ἐλέγετο καὶ παλαιὰ ὡς καὶ τὴν σήμερον Τηγανίτης (Γαλλ. beignet). Οἱ Σχολιασταὶ τοῦ Ἀριστοφάνους (Πλούτ. 138) ἐξηγοῦν τὰ Ψαιστά τῶν παλαιῶν διὰ τοῦ Λαλάγγια· ἄλλου δὲ πάλιν προσαρμόζουσι τὸνομα τοῦτο εἰς τοὺς Φθοῖς ἢ Φθόεις ἐκείνων. Ὁ Σουΐδας τὸ ἐξηγεῖ Κολλούριον, διότι σχηματίζονται πολλάκις καὶ ὡς κολλούρια, « Κολύρια εἶδος ἄρτου, ἢ ὁ μικρὸς ἄρτος, ὃν τοῖς παιδίοις διδῶσι. » Ἡ εἶδος πλακοῦντος. Καὶ Κολλυρίζω τὸ τὰς λαλάγγιας τηγανίζω· « καὶ ἐπιχωρίως, κολλούρια τὰ λαλάγγια. » Τὸ Κολλυρίζω τοῦ Σουΐδα, ἀναφέρεται, ἂν δὲν λανθάνωμαι, εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα (Βασιλ. Β, 17' 6) « Κολλυρισάτω ἐν ὀφθαλμοῖς μου δύο κολλυρίδας· » ὅπου τὸ Ἑβραϊκὸν ἐκφέρει τὰς κολλυρίδας διὰ τοῦ תְּבִיבִּי (Λεβιβὸτ).

ΣΤΙΧ. 418, Λελέβεε.] ΔΓ (ὄχι σαφεστέρα), Ἀλαλάϊν. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (στίχ. 417), καὶ κρίνε, ἂν ἔχη τινὰ σχέσιν ἢ συγγένειαν τὸ Λελέβεε μὲ τὸ ἑβραϊκὸν Λεβιβὸτ· δὲν τὸ κρίνω, οὐδὲ τὸ πιστεύω.

ΣΤΙΧ. 419, Ἐκεῖνοι τὰ γλυκύσματα (γρ. γλυκίσματα) ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΔΙΣΚΑΡΙΩΝ.] ΔΓ, ΜΕ ΤΑΣ ΑΠΑΛΑΡΕΑΣ. Ὁ δὲ Δουκάγγιος (σελ. 1754) ἀνέγνωσε (δὲν ἐξεύρω πόθεν), ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΑΡΥΩΝ. Ἡθελ' ἴσως ἔχει ποσὴν πιθανότητα, ἂν ἐγράφετο ΜΕ ΤΟ ΔΙΑ ΚΑΡΥΩΝ, διὰ τὴν σημαίνῃ τὸ καὶ σήμερον ἀκόμη γνωστὸν καὶ σύνηθες

γλύκισμκ ἀπὸ καρύδια χλωρά (confiture de noix), ὡς ἔλεγαν τὸ Διὰ κιτρίου, τὸ Διὰ ρόδων καὶ ἄλλα τοιαῦτα (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 282). Τὸ Μετά τῶν δισκαρίων, καὶ τὸ Μετάς ἀπαλαρέας, εἶναι αἱ μόναι γραφαὶ αἱ συγχωροῦσαι ἐκλογὴν. Ἐξ αὐτῶν κἂν βεβαιούμεθα, ὅτι ἡ Ἀπαλαρέα δὲν εἶναι πλὴν εἶδος δίσκου ἢ πινακίου, ἤγουν ἀγγείου πλέον πλατυτέρου παρά βαθυτέρου.

ΣΤΙΧ. 420, μετὸ μόδιον.] ΔΓ, μετὰς πολλὰς πικρίας. Κ' ἐδῶ κακὰ ἀνέγνωσεν ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1754) Μετὰ μόδου. Τὸ Μόδιον ἤγουν Μόδιον (muid), εἶναι ὁ ἀρσενικῶς λεγόμενος Μόδιος τῶν παλαιῶν.

ΣΤΙΧ. 423... χαλκὸν ἐπὶ τὴν ζώνην.] ΔΓ, χαλκὸν ἐπὶ τὰς ζώνας. Ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστὴν (Ματθ. ι', 9) « Μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας » ὑμῶν. »

ΣΤΙΧ. 426, Γοφάρια.] Ἐκ ΔΓ, ΑΓ, Δοφάρια. Σήμερον προφέρονται Γουφάρια. Ἀπὸ τὸ Γομφάριον ὑποκοριστικὸν τοῦ Γόμφος. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 76). — Ἰσχας.] ΔΓ, ἰσχας, ὡς καὶ ἀνωτέρω (σελ. 242).

ΣΙΤΧ. 428, Ἐχει τὸ ὄνομα καλόν.] ΔΓ (ὀρθοτέρα), Ἐχει γὰρ ὄνομα σαλόν· ἤγουν, ἀνόητον, τρελόν. Ἴσοδυναμεῖ τὸ ὄνομα σαλὸν μετὰ τῶν Γάλλων τὸ un drôle de nom. — ὀκάτι.] Ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 167).

ΣΤΙΧ. 429, Τζηγαρίζεται.] ΔΓ, Τζηγαρίζεται. Γράφε, Τζηγαρίζεται. Εἶναι ἀπὸ τὸ Τηγανίζεται, κατὰ τροπὴν τοῦ τ̄ εἰς τὸ βάρβαρον τσ̄ (ὡς τὸ Τσιλῶ ἀπὸ τὸ Τιλῶ, καὶ τὸ Τσιτσυρίζω ἀπὸ τὸ Τιτυρίζω) καὶ τοῦ ν̄ εἰς τὸ ρ̄· καὶ σημαίνει ὄχι τὸ frige (Τηγανίζω), ἀλλὰ τὸ rissoler τῶν Γάλλων. Ἐδῶ μεταφορικῶς (ὡς πολλάκις καὶ τὸ Τηγανίζεται) σημαίνει τὸ Βασανίζεται· Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1567) ἐξήγησε κακὰ τὸ Τζηγαρίζω ὡς συνώνυμον τοῦ Μαγεύω (ensorceler). — Ὡς τοῦ νά.] ΔΓ, ὡς εἶνα (γρ. ὡς ἶνα). Σήμερον λέγομεν Ἐως νά, Ὡς νά, καὶ Ὡς ποῦ νά (ἤγουν Ἐως ὄπου, ἢ Ἐωσοῦ νά).

ΣΤΙΧ. 430, Ἐπληξά,] ἤγουν Ἀπεπλήχθη. Ἴδε τὰς Ἐπισημειώσεις στίχ. 430. — Σκουλήκια νά τὸ φᾶσιν.] ΔΓ, Σκωλήκιν νά τὸ κήψη.

ΣΤΙΧ. 431, ... κάτσε.] Κάθισε, κατὰ συγκοπὴν Κάθσε, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη τὸ Κᾶτσε ἢ Κᾶτσε.

ΣΤΙΧ. 432, Ἐδε κεφάλιν σκορδαλοῦ χ. τ. λ.] Ἐκ ΔΓ, ΑΓ, Ἐδὲ κε-

φαλήν σκορδαφός κ. τ. λ. ἘΔΕ ἢ ἘΔΕ, εἶναι τὸ Ἴδε ἢ ἰδὲ τῶν παλαιῶν, ὡς καὶ τὸ Ἰδικὸς ἐτράπη εἰς τὸ Ἐδικός.

ΣΚΟΡΔΑΛΟΥ. Σκορδαλὸς εἶναι ὁ Κορυδαλός (Alouette) τῶν ἀρχαίων, μετὰ τὴν ἀνωτέρω (σελ. 219) σημειωθεῖσαν προσθήκην τοῦ σ, καὶ κατὰ συγκοπὴν ὁμοίαν τοῦ Σκόροδου, Σκόροδον.

ΣΤΙΧ. 433, Ἐδάρε ἂν ἦσαν.] ΔΓ (ὄχι σαφεστέρα), Ἐδάρτε εἰάν ἦσαν. — [φιλομήλης.] ΔΓ, φιλομήλαι.

ΣΤΙΧ. 434, Ἄν τύχη νὰ τὸ πέτυχα, ἴδε μυστήριον μέγα.] ΔΓ, Αὐτίκα νὰ τὸ ἐνέτυχα, καὶ ἰδέτε θεάμα μέγα.

ΣΤΙΧ. 435, Στὴν γλώσσάν μου γυρίζεται, Δαίμων, ἀνάθεμά σε] ΔΓ, Εἰς τὴν γλώσσάν μου περιπατεῖ, Δαίμον, ἀνάθεμά σε.

ΣΤΙΧ. 436, Συγχάρισε τὸν δρόλικον.] ΔΓ, Συγχώρησον τὸ ὑδρόκυλον. Ἀνωτέρω (στίχ. 286) ὠνόμασε τὸν Δρόλικον, χωρὶς ΔΓ. Ἐδῶ ἢ ΔΓ, Ὑδροκύλον, ἔχει τινὰ φωνῆς ὁμοίωσιν μετὰ τὴν Ὑδροκῆλην (hydrocele), ἀλλ' οὐδεμίαν πιθανότητα ὁμοίου νοήματος.

ΣΤΙΧ. 438, ἐθέκασιν.] ΔΓ, ἐθέκαν. Τοῦτο, ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν ἐθέκασιν· τὸ πρῶτον (ἐθέκασιν) ἀντὶ τοῦ ἐθέκασιν, κατὰ τὸν ἀνωτέρω (σελ. 210) σημειωθέντα βαρβαρισμὸν, εἴτε τῶν Μακεδόνων εἴτε (κατ' ἄλλους) τῶν Ἀσιανῶν Ἑλλήνων.

ΣΤΙΧ. 439, Ἄλλ' οὐδεγὼ μεχωρικὸς, νὰ μὴν τὸ κροῦ καὶ ξάπτει.] ΔΓ, Ἄλλ' οὐδὲ ἐγὼ ἤμην χωρικὸς, νὰ μὴ τὸ κρούω νὰ ἐξάπτῃ. Τὸ Κρούω νὰ ἐξάπτῃ, φαίνεται παροιμιώδες· πιθανὸν ὅτι ἐλέγτο, διὰ τοὺς ὀξύπους, οἷον Ἐξήψεν ὡς τὸ ἔκρουσε, ἢ τι παρόμοιον ἄλλο.

ΣΤΙΧ. 440, ἄγι· Δέσποτα.] ΔΓ, πόσση, Δέσποτα. Δὲν εἶναι παράδοξον ἂν ὀνομάξῃ Δεσπότην τὸν Αὐτοκράτορα. Ὁ Πατριάρχης, οἱ Ἐπίσκοποι, οἱ Ἀρχιερεῖς, οἱ ἱερεῖς ὅλοι καὶ ἐπωνομάζοντο, καὶ ἐπονομάζονται ἀκόμη σήμερον Δεσπότες. Ἀκολουθῶς ἄρα οἱ ὑπήκοοι εἶναι δούλοι τῶν βασιλέων, οἱ δὲ κοσμικοὶ, καὶ τῶν βασιλέων καὶ τῶν ἱερωμένων! Οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀφοῦ ἔχασαν τὴν ἐλευθερίαν δὲν ἐπωνόμασαν τοὺς Αὐτοκράτορας τῶν Δεσπότες, ἕως οὗ πρῶτος ὁ Διοκλητιανὸς (περὶ τὰ τέλη τῆς τρίτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος) ἠθέλησε νὰ ἐπονομάσῃ Dominus Δεσπότης· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ὑπέφεραν, ἢ μᾶλλον μετὰ χαρᾶς τὸ ἐδέχθησαν, διότι εἶχαν τότε κατασταθῆναι ἀξιότατοι νὰ ἔχωσι δεσπότην (ἴδε GIBBON, *Histoire de la decad. et de la chute de l'empir. Rom.*; trad. franç., tom. II, pag. 378-381). Τὸ παράξενον εἶναι, ὅτι ἐπιτοφόρισαν τοὺς Δεσπότες καὶ ἈΓΙΟΥΣ.

Δεσπότης καὶ ἅγιος! τοῦτο συντάσσει τὰ ἀσύντακτα. Ἠγιαζόντο ὁμῶς ἀπ' αὐτὸν τὸν Πατριάρχην, ὅταν τοὺς ἔστειφεν « Ὁ δὲ πατριάρχης » χροῖει σταυροειδῶς τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως τῷ θείῳ μύρῳ, ἐπιλέγων μεγάλη τῇ φωνῇ τὸ ἍΓΙΟΣ· οἱ δὲ ὄντες ἐν τῷ ἄμβωνι πάντες » περὶ τὸν πατριάρχην, διαδεχόμενοι τὴν φωνήν, λέγουσι καὶ αὐτοὶ » ἐκ τρίτου τὸ ἍΓΙΟΣ. » (Κωδιν. παρὰ τῷ Μεῦρσίῳ, λέξι. Ἅγιος).

ΣΤΙΧ. 441, Ἐδε καὶ παραπόνεσιν, ἔδε μυστήριον μέγα.] ΔΓ, Αἱ! ἔδε παραπόνεσαις, ἔδε καρβούνην μέγα.

ΚΑΡΒΟΥΝΙΝ. Καρβούνιον ἢ Καρβώνιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κάρβου (charbon) ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν carbo. Τὸ ἐπῆραν ὁμῶς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κάρφω, ὅθεν τὸ Καρφαλέον, τὸ καυμένον. « Καρφαλέα κατακεκαυμένα. . . κατὰξηρα » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ΣΤΙΧ. 442, φέρομεν ἄκοντες τὰ λεχθέντα.] Οὕτως ἔγραψα, ΔΓ, φέρωμεν (ἴσ. φέρομαι) ἄκων πρὸς τὰ λεχθέντα.

ΣΤΙΧ. 444, ἀσφάλειαν.] Ἴδε τὰς ἀνωτέρω (σελ. 248) σημειώσεις.

ΣΤΙΧ. 445, ἰσχύει.] ΔΓ, ἰσχύσει. — πολλάκις]. ΔΓ, τσοῦτον.

ΣΤΙΧ. 446, γίνεται.] ΔΓ, δύναται. — θύρας] ΔΓ, πόρτας.

ΣΤΙΧ. 447, εἰ λέγει τις.] ΔΓ λέγουν τί μοι (ἴσ. γρ. λέγοντί μοι).

ΣΤΙΧ. 448, μαλάξη.] ΔΓ, μαλάξω. — Τοῦ Ἠγούμενου.] ΔΓ, τοῦ κυριεγκλίστου (γρ. κυριεγκλείστου). Τὸν Ἠγούμενον, ὡς φαίνεται, ἐπονομάζει, Κυριέγκλειστον, ἤγουν κύριον καὶ δεσπότην τῶν ἐγκλείστων.

ΣΤΙΧ. 449, Εἰ μὴ πῆ ψεῦδός τι καλῶς πεποιημένον ὅλως.] Οὕτως ἔγραψα, ΔΓ, Εἰ μὴ τι ψεῦδός τι κ. τ. λ. ΔΓ, Εἰ μήπως εἶπω ψεῦδος τι, καλῶς πεποιημένον.

ΣΤΙΧ. 450, Βομβοκτυπίζον στερεῶς κ. τ. λ.] Ἀπὸ ΔΓ, ΑΓ, Βομβοκτυπήσει γὰρ στερεῶς κ. τ. λ.

ΣΤΙΧ. 451, Καὶ σύντομον ἐξέρχεται.] ΔΓ, ἐξεγλυστρῶν ἐξέρχομαι. Γράφομεν καὶ προφέρομεν Γλιστρῶ (Τά κοιν. Δεξικ., ὡς ὁ Ποιητής μας, μέ ὰ, Γλυστρῶ), τοῦ ὁποῖου τὸ ᾱ ἐνδέχεται νὰ ᾖναι λείψανον προθέσεως ἀπὸ τὸ Ἐκλιστρῶ (ὡς Γδέρω ἀπὸ τὰ Ἐκθέρω, Γδύνω ἀπὸ τὸ Ἐκθύω, καὶ Γλυτόνω ἀπὸ τὰ Ἐκλυτρόω) καὶ Ἐεγλιστρῶ μέ διπλῆν πρόθεσιν, ἤγουν Ἐξεκλισρῶ (ὡς Ἐεγθέρω, Ἐεγδύνω, Ἐεγλυτόνω). Ὡς σύνθετον μέ πρόθεσιν φαίνεται ὅτι τὸ ἐνόησεν ὁ Εὐστάθιος· ἐπειδὴ ἐξηγῶν τὸ Ἐπιλίγδην τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. ρ', 599, σελ. 1119), λέγει, « Τὸ Ἐπιλίγδην, ἀντὶ τοῦ ξεστικῶς » καὶ ἐπιπολῆς· καὶ ἔοικεν ἀπὸ τοῦ Δίξειν, ὀνοματοπεποιημένου ῥῆ-

» ματος παρήχθαι· ἀφ' οὗ καὶ Λίξρον τὸ ξύξρον ἐν Ὀδυσσεΐα [χ', 455]· καὶ παρὰ τῆ χυδαία δὲ ὀμιλία, τὸ Ἐκλιστρᾶν ». Εἶναι ὅμως ὀλίγον σκοτεινὸν τὸ λεγόμενον ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (σύγχρονον τοῦ Πτωχοπροδρόμου). Ἔνοσι τάχα, ὅτι οἱ χυδαῖοι ἔλεγαν, Ἐκλιστρᾶν, εἰς σημασίαν τοῦ Ὀλισθαίνειν (Γαλλ. glisser, Γερμ. gleiten) ἢ εἰς σημασίαν τοῦ Στιλθοῦν, Λαμπρύνειν (Γαλλ. lisser, Γερμ. glätten); ἐπειδὴ καὶ τὸ σημερινὸν Γλιστρᾶ σημαίνει καὶ τὰ δύο, ἀμεταβάτως τὸ glisser, καὶ μεταβατικῶς τὸ lisser; Ἀδιάφορον ὅμως εἶναι ὅπως καὶ ἂν τὸ ἐνόησε· διότι τὸ γ' ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῆ καὶ ὡς δίγαμμα (ὄχι πρόθεσις), κατὰ τὸ Γλίσχρος (ὄθεν παράγον οἱ Γάλλοι ἐτυμολογιστὰὶ τὸ glisser), τὸ ὁποῖον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον καὶ τὸν Σουίδα, ἐπροφέρετο καὶ Λίσχρος. Ὅτι δὲ τὸ Γλίσχρος εἶναι τῆς αὐτῆς συγγενείας μὲ τὸ Λισσός, ἤγουν ὀμαλός, λείος, καὶ ἀκολουθῶς ὀλισθηρός, τὸ μαρτυρεῖ ὁ τύπος τοῦ Ὀλισθηράζω, καὶ αὐτὸς ὁ Ἡσύχιος, « Γλίσχρος, ὀλισθηρός. » Ὁ δὲ Πλούταρχος (Γ. Μαρ. § 23) καὶ τὰ ἐνόησε· « Διὰ πάγον καὶ χιόνος βαθείας... ὑπεφέροντο κατὰ » κρημνῶν ὀλισθήματα καὶ ΛΙΣΣΑΔΑΣ ἀχανεῖς ἐχόντων » ὡς νὰ ἔλεγε καὶ ΓΛΙΣΣΑΔΑΣ, ἢ ὡς λέγομεν σήμερον, Γλίστρας. Ἐλησμόνησεν ὁ Συνειδὲρος τὸ Λίσχρος τοῦ Ἡσυχίου καὶ τοῦ Σουίδα, σημειωμένον καὶ εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Στεφάνου· τὸ πληθυντικὸν μόνον ἐσημείωσεν ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον « Λίσχροι τὰ ΣΤΡΟΦΙΚΑ τῶν » σπερμάτων, » τὸ ὁποῖον (ἀφημένον ἀνεξήγητον ἀπὸ τὸν Στέφανον) ἐξηγεῖ περὶ τινῶν φυτῶν εὐτελῶν, ὡς εἶναι οἱ θέρμοι (Iupins), τὰ ὁποῖα σέφουσι οἱ γεωργοὶ μὲ τὸ ἄροτρον, ὡς χρήσιμα εἰς κοπρῆσιν τῆς γῆς (ἴδε Γεωπονικ. II. 39, III, 5 καὶ τὰς ἐκεῖ σημ.). Ἡ ἐξήγησις ἤθελ' εἶσθαι πιθανή, ἂν ἦτα βέβαιον, ὅτι ὁ Ἡσύχιος ἔγραψε στροφικά, καὶ ὄχι ΤΡΟΦΙΜΑ.

ΣΤΙΧ. 454, Οὐδέν ἐχω.] ΔΓ, Οὐδένεχω. Ὅχι μόνον τὸ ἔγκλιτε διὰ τὸν ῥυθμὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐσύνθεσε βαρβάρως, ἀντὶ τοῦ, Οὐδέν ἐχω.

Νάνηθω, νάγοράσω.] ΔΓ, νά ανάθω, νά ἀγοράσω.

ΣΤΙΧ. 455, ὀλιγόν.] Διὰ τὴν αὐτὴν τοῦ ῥυθμοῦ αἰτίαν, ὡξυτόνησε τὸ παροξύτονον, Ὀλίγον.

Γιὰ που.] ΔΓ, εἶα ὅπου (γρ. εἶα ὅπου). Ἐκ τούτου φαίνεται ὅτι τὸ χυδαῖον παρακλευσματικόν, Γιὰ, παρεφθάρη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Εἶα ἢ Εἶα. Εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς κωμικοὺς καὶ εἰς τοὺς τραγικοὺς ποιητάς.

Ἄλλ' εἶα, φείδου μηδὲν, ὧν ἐπίσασαι,

λέγει ἡ Μήδεια (Εὐριπίδ. Μήδ. 401), ὅτε ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἄνδρα της· ἤγουν (χυδαίσι), Γιά, μὴν ἀφήσῃς τίποτ' ἀπ' ὅσα ξέρεις. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον (455) τὸ δεύτερον ἀντίγραφον προσθέτει δύο τοὺς ἐξῆς :

Πάτερ, τὸν πόδα μου πονῶ, νὰ ἀνάδω εἰς τὸν ξενῶνα,
Ἴνα [τὸν] δεῖξω ἱατρὸν, καὶ τῶρα εἶα ὅπου φθάνω.

ΣΤΙΧ. 456, ΡΟΓΕΥΕΙ.] Φιλοδώρεϊ, μοιράζει χαρίσματα καὶ τὸ τοιοῦτον φιλοδώρημα, γινόμενον κατ' ὠρισμένας τιμὰς ἡμέρας ἀπὸ τοὺς Αὐτοκράτορας, εἰς ἀργύρια, ἢ βρώσιμα, ἢ ἄλλα τινὰ χαρίσματα, ὠνομάζετο Ῥόγα, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Roga. « Ῥόγα, ἢ τῶν βασιλέων » εὐσέβεια, καὶ ἡ φιλοτιμία, » λέγει ὁ Σουΐδας. Ἄς μὴν ὑποπτευθῇ τις σφάλμα γραφικὸν τὸ Εὐσέβεια (ἀντὶ τοῦ Εὐεργεσία)· οὕτως ὠνομάζετο ἡ δωρεά, ὅταν ἐγένετο εἰς Μοναστήρια, καὶ εὐσεβὲς ἐλογίζετο ὅτι ἐχαρίζετο εἰς τοὺς δι' εὐσέβειαν ἀργούς. Ῥόγαν ἀκόμη ὠνόμαζαν καὶ τῶν στρατιωτῶν τὸν μισθὸν (solde)· καὶ ἐπειδὴ ἐδίδετο κατὰ μῆνα, ἐλέγετο καὶ Μηναιορόγιον (Δουκαγγ. σελ. 1303). Ῥόγαν ὠνομάζομεν σήμερον τὸν μισθὸν τῶν οἰκιακῶν ὑπηρετῶν, καὶ Ῥογεύω, τὸ μισθῶν ὑπηρετήν. Ἴδε τὰ προσημειωθέντα (σελ. 155).

ΣΤΙΧ. 457... τί διδουν.] Τὸ ἐγκλίνει καὶ τὸ συνθέτει (Τίδιδουν) διὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ μέτρου. — γιά που.] ΔΓ (πάλιν) εἶα ὅπου.

ΣΤΙΧ. 459, καλίγια.] Ἐξηγήθη ἡ λέξις ἀνωτέρω (σελ. 169). — γιά που.] ΔΓ (πάλιν) εἶα ὅπου.

ΣΤΙΧ. 460, πανίτζιν.] Ὑποκοριστικὸν (Πανίκιον) τοῦ Πανίου (toile), ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Πηνίον.

ΣΤΙΧ. 461, Ὑπάγω νὰ ζητήσω τὸ, καὶ τῶρα γιά που φθάνω.] Τὸ δεύτ. Ἀντίγρ. Ἄς δράμω νὰ τὸ ἀφέλωμαι, καὶ τῶρα εἶα ὅπου φθάνω. Καὶ μετὰ τοῦτον τὸν στίχον, προσθέτει ἄλλους δύο τοὺς ἐξῆς :

Πάτερ, πυρέσσω δύσκολα, νὰ διάδω ἀπὸ τὸν φόρον,
Νὰ ἐπάρω σάχαρ ταρτεροῦ, καὶ τῶρα εἶα ὅπου φθάνω.

ΦΟΡΟΣ. Σώζεται καὶ σήμερον ἡ λέξις (ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ forum) ἀντὶ τοῦ Ἄγορά. « Φόρος (λέγει ὁ Σουΐδας) τὸ πωλητήριον, ὁ τόπος, » ἐν ᾧ πωλοῦνται τὰ ὄνια. » — σάχαρ] τὸ Σάκχαρον (succe). Σήμερον θηλυκῶς, Ζάχαρη.

ΤΑΡΤΕΡΟΥΪ. Ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 168) ὅτι τὰ Ταρτηρὸν ἐμορφώθη ἀπὸ τὸ Τεταρτηρὸν, κατ' ἀφαίρεσιν. Ἐδῶ ἄς σημειώθῃ (διὰ μικρὰν ἠδονὴν τοῦ ἀηδισμένου ἀπὸ τὸν Πτωχοπρόδρομον ἀναγνώστου), ὅτι παρομοίαν ἀφαίρεσιν ἔκαμναν ἢ ἀληθῶς, ἢ πλασμένην ἀπὸ τοὺς Κωμικοὺς, καὶ οἱ ἰχθυοπῶλαι τῶν Ἀθηνῶν, λέγοντες, Τάρεις ἀντὶ τοῦ Τέτταρες, καὶ Βολοὶ ἀντὶ τοῦ Ὀβολοί. Τοῦτο τοὺς περιπαίζει ὁ κωμικὸς Ἄμφις (παρ' Ἀθην. VI, σελ. 224).

Οὐ λαλῶν

Ὅλα ῥήματ', ἀλλὰ συλλαβὴν ἀφελῶν, ΤΑΡΩΝ

ΒΟΛΩΝ γένοιτ' ἄν · ἢ δὲ κέστρ' ὀκτώ ΒΟΛΩΝ.

Εὐρίσκειτ' ὅμως καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον καὶ εἰς τὸν Ἐτυμολόγον Ταρτημόριον, ἀντὶ τοῦ Τεταρτημόριον. Ὁ Φώτιος τὸ ἐξηγεῖ σαφέστερα · « Ταρτημόριον, δίχαλκον · ὁ γὰρ χαλκός, ὄρθρον τοῦ ὀβολοῦ. »

ΣΤΙΧ. 462... στὸν Χριστὸν, εἰς τὴν Χαλκὴν ἀπάνω.] Ἡ Χαλκὴ ἦτο μὲν ἀπὸ τὰς λαμπράς τῆς Κωνσταντινουπόλεως οἰκοδομᾶς, ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ παλατίου, οὕτως ὀνομασθεῖσα, διότι ἦτο χαλκοσκέπαστος. Σώζεται ἐπιγράμμα εἰς αὐτὴν ἀνώνυμον, στίχων 21, μὲ τίτλον: « Εἰς οἶκον τὸν ἐπιλεγόμενον » Χαλκῆ ἐν τῷ παλατίῳ ». Ἐκτίσθη, ἢ μᾶλλον, μετὰ πυρκαϊᾶν ἀνεκαινίσθη τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸν μηχανικὸν Αἰθέριον, ἐκ προσταγῆς καὶ δαπάνης τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀναστασίου τοῦ Δικόρου. Τὴν ἐμετάβλεν ἔπειτα εἰς δικαστήριον Βασίλειος ὁ Μακεδὼν, καὶ τέλος εἰς δημόσιον φυλακὴν ὁ Ἡράκλειος. Ἐπάνω τῆς πύλης τῆς Χαλκῆς, ἦτον ἢ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, ὡς λέγει ὁ Ζωναρᾶς, πλησίον δὲ, καὶ ναὸς τοῦ Χριστοῦ, κτισθεὶς ἀπὸ Ἰωάννην τὸν Τζιμισκῆν. DUCANG. Constantinopol. Christian. lib. II, pag. 113-117, et lib. IV, pag. 81.

ΣΤΙΧ. 463, ΝΑΨΟΜΤΡΙΣΩ ὍΤΙ ΕΡΥΓΩ, καὶ τώρα γιὰ που φθάνω.] Λεῖπει ὁ στίχος οὗτος ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον · ὅθεν ἴσως

ἦτο δυνατόν νὰ ἐξηγηθῆ ἀπὸ διάφορον γραφήν. Τὸ Ἀπομυρίσω, γνωστὴ καὶ σήμερον λέξις, δὲν συναρμόζεται μὲ τὰ ἐξῆς· τὸ Ἐρυγῶ εἶν' ἔτι πλέον ἀνάρμοστον. Ἴσως ἦτο, ΝΑΠΟΜΟΙΡΗΣΩ ἢ ΝΑΠΟΜΟΙΡΙΣΩ Τὸ ῬΟΓΙΝ· Ῥογίν (Ῥογίον) ὑποκοριστικὸν τοῦ Ῥόγα (καὶ ὁ ποιητὴς μας ἀγαπᾷ πολὺ τὰ ὑποκοριστικά), καὶ Ἀπομοιρήσω, ἢ Ἀπομοιρίσω εἰς σημασίαν τοῦ Δάβω ἀπόμαιραν, ἀπολύσω τι ἀπὸ τὴν Ῥόγαυ, τὴν ὁποίαν ὁ βασιλεὺς Ῥογεύει (σῆχ. 456) εἰς τοὺς Μοναχοὺς. Ὁ Δουκάγγιος, ὅστις παρέδραμε τὸ Ἀπομυρίζω, οὐδ' ἐμνημόνευσεν ὅλως Ῥήμα, Ἀπομοιρῶ, ἢ Ἀπομοιρίζω, ἔλαβεν ὅμως τὸ ὄνομα Ἀπόμοιρα ἀπὸ μαρτυρίαν βαρβάρου Δεξικοῦ ταύτην (Αἰρρ. σελ. 22) « Ἀπόμοιρα, τὸ ἀπὸ τῶν οἰκείων κτημάτων ἀφιερῶθέν εἰς » ἐκκλησίαν, καὶ εἰς μοναστήριον, καὶ εἰς γηροκομεῖον » μαρτυρίαν, ἣτις πιθανολογεῖ τὴν εἰκασίαν μου.

ΣΤΙΧ. 465, . . . γιά που.] ΔΓ, εἶα ὀποῦ. Μετὰ τοῦτον τὸν σῆχον, τὸ δευτέρου ἀντίγραφον ἔχει τέσσαρας ἄλλους τοὺς ἐξῆς :

Πάτερ μου, ἐφλεδοτόμησα, ἀς διάβω ἀπὸ τὸν φόρον,

Μὴ να ἀγοράσω κάπαριν, καὶ τώρα εἶα ὀποῦ φθάνω.

Πάτερ μου, ὀκάτις κράζει με νὰ γράψω πιτακίτζιν,

Μῆνα με δώση τίποτα, καὶ τώρα εἶα ὀποῦ φθάνω.

Τὸ Ὄκάτις ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 167).

ΠΙΤΑΚΙΤΖΙΝ. Πιττάκιον (billet)· τὸ ὁποῖον, ἂν πιστεύσωμεν τοὺς γραμματικούς, παράγεται ἀπὸ τὸ Πίττα, κοινῶς Πίσσα (ροῖχ), διὰ τὴν ὁμοιότητα δηλαδὴ τοῦ σχήματος μὲ τὰ μαζία τῆς πίσσας. (Ἰδ. τὸν Εὐστάθ. εἰς τὴν Ἰλιάδ. ζ', σελ. 633). Διὰ τὸ αὐτὸ σχῆμα, καὶ ὁ πλκτυσμένος ἄστος ὠνομάσθη Πίττα (Galette, Fouace).

ΣΤΙΧ. 466, Λοχοτύμ.] ΔΓ, ὀλοχοτοίνην. Ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 185).

ΣΤΙΧ. 469, Καὶ τῆς μονῆς εὐγένομεν καὶ βλέπομεν τὰν κόσμον.] ΔΓ, Ἐκ τῆς μονῆς ἐκβαίνοντες, καὶ βλέποντες τὸν κόσμον.

ΣΤΙΧ. 470, μικρόν.] ΔΓ, λαπρόν (ἴσ. λαμπρόν).

ΣΤΙΧ. 471, τὰ γινόμενα.] ΔΓ, τὰ λεγόμενα.

ΣΤΙΧ. 472, Καὶ τὰς πολλὰς ἐπιβουλὰς.] ΔΓ, Τὰς ὕβρεις καὶ ἐπιβουλὰς.

ΣΤΙΧ. 473, Τὸ τίς εἶσε.] ΔΓ, Τὸ τί ἦσαι. — τί με συντυχένης;] ΔΓ, Τί ἐν τὸ συντυχαίνεις. Ἄξιον σημειώσεως τὸ, « Τί ἐν τὸ συντυχαίνεις » πρῶτον διὰ τὸ ἄρθρον, Τὸ, ἰωνικῶς λαμβανόμενον ἀντὶ τοῦ λεγομένου ὑποτακτικοῦ ἄρθρου, Ὁ, περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε καὶ ἀνωτέρω (σελ. 162). Δεύτερον, διότι ἐκ ταύτης τῆς φράσεως, Τί ἐν τὸ, ἢ Τί ἐν τὰ, ἐγεννήθη τὸ βάρβαρον Εἶντα (βαρβαρώτερα γραφόμενον Ἴντα) τὰ σημαῖναι ἀπλῶς τὸ ἐρωτηματικὸν Τί. Οὕτως ὁ ἐρωτῶν, Εἶντα λέγεις; Εἶντα κάμνεις; σημαίνει, Τί εἶναι τὰ (ἀ) λέγεις; Τί εἶναι τὰ (ἀ) κάμνεις;

ΣΤΙΧ. 474, στέκεσαι.] ΔΓ, ἴστασαι. — Ἐμβλεμματίζεις.] ΔΓ, ἀναβλεμματίζεις. Καλαὶ λέξεις τὸ Ἐμβλεμματίζω καὶ Ἀναβλεμματίζω, καὶ ἄξια νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν γλῶσσαν, ἐπειδὴ ἔχομεν καὶ τὸ Βλέμμα.

ΣΤΙΧ. 476, νὰ ὀρίζης.] ΔΓ, καὶ ὀρίζεις. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν, ὡς καὶ σήμερον, Ὀρίζω ἤγουν δεσπόζω, ἐξουσιάζω, προστάσσω· διότι ὅστις δεσπόζει ἢ προστάττει, βάλει τρόπον τινὰ ὄρον τὴν προσταγὴν του, τὸν ὁποῖον δὲν συγχωρῆται νὰ ὑπερβῇ ὁ προστασσόμενος. Ὅθεν καὶ λαλοῦντες πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας, λέγομεν τιμητικῶς, Τί ὀρίζεις (que vous plaît-il?); καὶ Εἰς τοὺς ὀρισμούς σου (à vos ordres), καὶ προσκαλοῦντες, Ὅρισε εἰς τὴν κατοικίαν μου (daignez venir chez moi), καὶ ὑποδεχόμενοι, Καλῶς ὄρισες (soyez le bien venu).

ΣΤΙΧ. 477, Καλογαρίτζιν ταπεινὸν ὑπάρχεις ἐκ τὸ μήλιν.] ΔΓ, Καλὸν γεράκιν ταπεινὸν ἀμοιάζεις μουτεμένον. Καὶ αἱ δύο γραφαὶ σκοτειναί. Τῆς πρώτης τὸ Μήλιν εἶναι τάπευ ὄνομα ἀθήλου· πλὴν ἂν νοῆ τὸ Μίλιον, ἐπίσημον τῆς Κωνσταντινουπόλεως κτίσμα, οἰκοδομηθὲν κατὰ μίμησιν τοῦ Χρυσοῦ μιλλιαρίου (milliare aureum), τὸ ὅποιον ἔζησεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Ρώμης ὁ Αὐγουστος, ὡς ἀρχὴν τῆς ὁδομετρίας. Ἐκ τούτου ἀριθμοῦσαν τὰ μίλλια τῶν πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις ἢ χώρας τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας διαστημάτων. Εἰς κάθε χίλια βήματα δρόμου ἔπηγαν στύλους λίθινους· ὅθεν ὠνομάσθησαν καὶ Μιλλιάρια, ἀπὸ τὸ Mille (χίλια). Ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς Ρώμης Μιλλιάριον, ὅθεν ἐμετροῦντο τὰ λοιπὰ καθεξῆς, ἦτο ψιλὸς στύλος λίθινος, τρογγύλος, φέρων εἰς τὴν κορυφὴν σφαῖραν χρυσοῦν. Τὸ δὲ τῆς

Κωνσταντινουπόλεως, ἦτον οἰκοδομὴ λαμπρὰ καὶ ὑψηλὴ, εἰς τῆς ὁποίας τὴν κορυφὴν ἐξέκοντο, κατὰ τὸν Κεδρηνὸν, οἱ ἀνδριάντες τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἔχοντες ἀνάμεσον τὸν ζαυρὸν, καὶ ἔπισθεν τοὺς ἀνδριάντας ἐπίκπους τοῦ Τραϊανοῦ καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ, τῶν Αὐτοκρατόρων. ὠνομάζετο Μίλλιον, ἢ Ἀγορὰ τοῦ Μιλλίου (Ἰδ. DUCANG. *Constantinopol. Christian. lib. I, pag. 72-73*). Δέν με φαίνεται πιθανὸν ὅτι νοεῖ τοῦτο τὸ Μίλλιον ὁ ποιητὴς μας.

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα τὴν δευτέραν γραφὴν, « Καλὸν γεράκιον » ταπεινὸν ὁμοιάζεις μουτεμένον » Ἀπὸ τῆς πρώτης γραφῆς τὸ Καλογερίτζιν, ἤθελε τις κρίνειν ἀναμφίβολον διόρθωσιν τοῦ Καλὸν γεράκιον (τῆς δευτέρας), τὴν ἔνωσιν, Καλογεράκιον, ἤγουν Καλογαίριον, ἢ Καλογαϊρίδιον. Ἀλλ' ὅμως ἡ τελευταία λέξις Μουτεμένον δίδει νὰ νοήσωμεν, Καλὸν ἰεράκιον, ὑποχωριστικὸν τοῦ Ἰέραξ (faucou). Μούταν οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν (ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ τὸ Mota) ὅ,τι σχεδὸν σημαίνει καὶ τῶν Γάλλων τὸ Meute, ἤγουν ζῶων κυνηγετικῶν ἄθροισμα, οἷον σκύλων, ἰεράκων, γυπῶν, συνοικισμένων καὶ τρεφομένων διὰ τὰς κυνηγεσίας. Καὶ ῥῆμα ἐκ τούτου τὸ Μουτεύω, καὶ Ἰέραξ μουτεμένος ἢ μουτάτος (Δουκάγγ. σελ. 996), ἤγουν κλεισμένος εἰς τὴν Μούταν. Ἡ θουμαστὴ ὀξύνοια τοῦ ποιητοῦ μας στέκει εἰς τὸ ἀμφίβολον τῆς λέξεως. Δέν του ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν τὸ Καλὸν γεράκιον, κλεισμένον εἰς τὴν Μούταν, πλὴν διότι συνηγεῖ μὲ τὸ κλεισμένον εἰς τὸ μοναστήριον Καλογεράκιον (Καλογαϊρίδιον). Ἰσως καὶ ἀλληγορικῶς ἠθέλησε νὰ παραβάλλῃ τοὺς ἠγουμένους μὲ τοὺς κυνηγοὺς, τὰ Μοναστήρια μὲ τὰς Μούτας, καὶ τοὺς Μοναχοὺς, τοὺς στελλομένους εἰς τὸν κόσμον νὰ κυνηγῶσι τὰ ἀργύρια τῶν λαϊκῶν, μὲ τὰ σκυλιά, τὰ ἰεράκια, καὶ τὰ λοιπὰ κυνηγετικὰ σαρκοβόρα ζῶα (oiseaux de proie).

Οἱ παλαιοὶ, καὶ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι, δὲν ἐγνώριζαν τὴν διὰ τῶν ὀρνέων κυνηγεσίαν, πλὴν ὅσον ἤκουσαν ἐξ ἱστορίας, ὅτι ἐγένετο εἰς τὴν Ἰνδίαν. Ὡς τέχνη, μνημονεύεται πρῶτον ἀπὸ τὸν Ἰούλιον Φίρμικον, συγγραφεὰ σύγχρονον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἡ τελειοποίησις ὅμως αὐτῆς συνέβη μάλιστα κατὰ τὴν δωδεκάτην ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδῃ, (ὡς λέγει ἡ ἱστορία), ἤγουν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου, ὅτε καὶ διδασκάλους ἔλαβε, καὶ βιβλία εἶχε τὰ ὀνομα-

ζόμενα Ὀρνεοσόφια. Τοιοῦτον Ὀρνεοσοφικὸν σύγγραμμα ἐπροσφώνησε, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην εἰς τὸν Ἀυτοκράτορα Μιχαήλ τὸν Παλαιολόγον ὁ ἰατρός του, Δημήτριος ὁ Πεπαγωμένος· καὶ τοιοῦτον ἄλλο ἐξεδόθη κατὰ τὴν αὐτὴν ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς δύσεως τὸν Ἀυτοκράτορα, Φριδερίκον τὸν δεύτερον, τὸ περίφημον Ὀρνεοσόφιον, ἐπιγραφόμενον, *De arte venandi cum avibus*, Περὶ τῆς τέχνης τοῦ δι' ὀρνέων κυνηγεσίου. Ἴδε BECKMANN, *Beytr. zur Gesch. der Erf.* Β, II, § 157-176.

ΣΤΙΧ. 478-479, Ψιριάρικον, κοντριάρικον, γυμνὸν, ἀπολεσμένον. Γαδοῦριν παλαιόπληγον, ὀρνίθιν κορυντζάριν.] Οἱ δύο οὗτοι στίχοι τάσσονται εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον οὕτως:

Ἐκδοῦριν παλαιοκάλιγον, φθιριάρικον κοντριάρικον,
Πτωχὸν ἀπολεσμένον, ὀρνίθιν κοριτζιάριν.

ΨΙΡΙΑΡΙΚΟΝ (*rouilleux*) εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Φθειριῶν τῶν παλαιῶν, γέμον ἀπὸ ψείρας (*φθειρας*).

ΓΑΔΟΥΡΙΝ, ὠνόμαζαν, καὶ Γαῖδοῦριν καὶ Ἀειδοῦριν, δὲν πιστεύω, ὅτι ἔλεγαν καὶ Ἐκδοῦριν (κατὰ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον). Τοῦτο σημαίνει τὸ Ἐκδαρμένον (*écorché*), ὡς τὸ ἐνόησε καὶ ὁ Δουκάγιος (*App. pag. 65*).

ΚΟΝΤΡΙΑΡΙΚΟΝ. Τοῦτο ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ Παλαιόπληγον. Αἱ ἀπὸ κακοπάθειαν παλαιαὶ πληγαὶ τῶν ἀλόγων, γαδάρων, καὶ ἀπλῶς τῶν ὑποζυγίων, Κοντριάζουν (Ἑλλ. Χονδριῶσι) ἤγουν σκληρύνονται καὶ γίνονται τυλώδεις (*calleux*).

ΚΟΡΥΝΤΖΑΡΙΝ, σημαίνει ὀρνίθειον ἔχον Κόρυντζαν (*la pépie*) ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κόρυζα.

ΠΑΛΑΙΟΚΑΛΙΓΟΝ, τὸ ἔχον παλαιὰ καλίγια, ὑποδήματα ἢ πέταλα.

ΣΤΙΧ. 481, Καὶ ΦΡΥΞΑΙ πίε τὸν πυρετὸν, καὶ ξάφες τὰς σαλίας.] ΔΓ, Καὶ ΦΡΑΞΑΙ νῦν τὸν κοπετὸν, πέρασε τὰς σαλίας. Ὁ Δουκάγιος (σελ. 1329) τοῦτο μόνον διαφέρει, ἀπὸ μὲν τὸ κείμενόν μου, ὅτι ἀνέγνωσε ΦΕΥΞΑΙ, ἀπὸ δὲ τὴν διάφορον γραφὴν, ὅτι ἀνέγνωσε (*Append. pag. 167*). ΦΡΑΞΕΙΝ. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι, νομίζω,

ΦΡΙΞΕ (φρίξον). Ἡ Φρίκη εἶν' ἐν ἀπὸ τὰ συμπτώματα τοῦ πυρετοῦ. Τὸ ξάφες εἶναι ἐξάφες. Σαλίαι σημαίνει, μωρίαί, ὡς καὶ Σαλὸς, ὁ μωρός (Ἴδε ἀνωτέρ. σελ. 89-91).

ΣΤΙΧ. 483, Εἰξάφες τὰ ΣΤΙΑΒΩΜΑΤΑ καὶ τὰς ἈΔΡΟΛΛΑΪΑΣ.]
Ἐκ ΔΓ, ΑΓ, ΣΤΥΔΟΜΑΧΙΑ, καὶ ἈΝΔΡΟΛΛΑΪΑΣ.

ΣΤΙΑΒΩΜΑΤΑ εἶναι τὰ χυθαῖστί Σκλιδώματα.

ἈΔΡΟΛΛΑΪΑΣ σημαίνει χόνδρολογίας, ἢ καὶ πολυλογίας.

ΣΤΙΧ. 484, Πρὶν ἂν σε κοπανίσουσιν, καὶ μάθουν σε τὸ σπάσμα.]
ΔΓ, Καὶ πρὶν σὲ κοπανίσωσι, καὶ δώσω σοι τὸ ὄγοη. ΚΟΠΑΝΙΣΟΥΣΙΝ. Ἀκόμη καὶ σήμερον τὸ Κοπανίζω, συνώνυμον τοῦ ξυλοκοπῶ (bâtonner), παράγωγον τοῦ Κόπανος (battoir), σημαίνει τὸ σφοδρῶς δέρω κατὰ τῶν Γάλλων τὸ rosser· ἤγουν δέρω μέχρις ἵνα κοκκινίσῃ ἢ καὶ ἵνα αἱματωθῇ τὸ δέρμα τοῦ δερμένου. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ Rosser (τὸ ὁποῖον ἀκόμη δὲν ἐτυμολογήθη Βεβαίως) παράγεται ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἀπὸ τὸ roussir, τὸ Κοκκινίζω, τῶν παλαιῶν τὸ Φοινίσσω, rubefier, λέξιν ἰατρικὴν, σημαίνουσαν τὴν αὐτόματον, ἢ διὰ τῶν Φοινηγμῶν (rubefiants) γινομένην ἐρυθρότητα τοῦ δέρματος. « Διαφοινίσσονται οἷα μάζιξιν . . . οἷα πληγῆσιν » ἐπωδύνοισι » λέγει ὁ Ἰπποκράτης (Κωακ. πρόγν. 467 καὶ 489), περὶ τῶν ἐξ ἀρρώστιας φοινηγμῶν τοῦ δέρματος, παραβάλλων αὐτοὺς πρὸς τοὺς γινομένους ἀπὸ τὴν μασίγωσιν. Ὅθεν ἐσήμκινε τὸ Φοινίσσω, καὶ αὐτὸ τὸ Αἱμάσσω (ensanglanter). « Φοινίζω (λέγει ὁ Φώτιος), » αἱμάξω, βιάψω, πυρρῶσω, ἀπὸ τοῦ φόου, ἢ τοῦ φοίνικος, ὅτι » πυρρῶς. »

ΣΠΑΪΣΜΑ. Ὁ Σπασμὸς σημαίνει καὶ εἰς ἡμᾶς, ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, τὴν ἀκούσιον συνέλκυσιν ὅλου ἢ μέρους τοῦ σώματος (spasme, convulsion)· τὸ δὲ οὐδέτερον, Σπάσμα, μεταχειριζόμεθα ἰδιαιτέρως, σημαίνοντες τὴν Κήλην (hernie, descente)· καὶ τὸν πάσχοντα, λέγομεν Σπασμένον (hernieux).

ΟΓΟΗ. Εἶναι τὸ σήμερον Οὐγού, ἢ Ὀγού (Ἑλλ. Οἴμοι, *helas!*) καὶ πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ, Ὠ γούου! ἢ Ὠ γόης! διότι τὸ ὄνομα εἶναι διγενές, Γόος καὶ Γόη, τὸ ὁποῖον ἢ κοινὴ γλῶσσα ὀξύνει, Γοή, ὅθεν καὶ τὸ guai τῶν Ἰταλῶν. Ἀπὸ τῆς γόης ἢ τοῦ γόου, ἔχομεν καὶ ῥῆμα τὸ Γόζομαι (*se lamenter*), Ἑλλ. Γοάομαι.

ΣΤΙΧ. 485, . . . ἐκβάλουσί σε ἔξω.] ΔΓ, ἐξοπορτίσωσί σε.

ΣΤΙΧ. 487, Εἶδὲ καὶ θελεῖς νάσε δώ.] ΔΓ, Εἰ δὲ θελεῖς νά εἶσι

ἐδώ. Σημείωσε καὶ τὸν πλεονασμὸν τοῦ δευτέρου συνδέσμου, ἀκόμη καὶ σήμερον συνήθη, ὅστις εἶναι πλεον δηλωτικὸς ἐλλείψεως παρά πλεοναστικὸς· οἷον ἡ φράσις αὕτη, « Μὴ λησμονήσης τὴν συμβουλὴν μου » ἐὶ δὲ καὶ κάμης ἀλλέως » ἰσοδυναμεῖ μὲ ταύτην, « Μὴ λησμονήσης » τὴν συμβουλὴν μου· ἐὶ δὲ [τὴν λησμονήσης] καὶ κάμης ἀλλέως. »

ΣΤΙΧ. 488, Σφίξε σφικτά κ. τ. λ.] ΔΓ, σφίξον καλά.

ΣΤΙΧ. 489, ΚΑΜΥΖΕ.] Γράφει Κάμυζε (Ἑλλ. Κάμυζε, κατὰ συγκοπὴν, ἀντὶ τοῦ Κατάμυζε), ἤγουν Κλείσει τοὺς ὀφθαλμούς σου. Λέγομεν ἀκόμη καὶ χωρὶς συγκοπὴν Καταμύζω, τὸ ὁποῖον ὁ Σομανέρας γράφει Κατομίζω.

ΣΤΙΧ. 490, Καὶ ἂν σε δέρουσιν ... ταῦτα γενναίως φέρε.] Ὁ σίχος εἶναι κολοβός, καὶ ἀκατάλληλος τὸ νόημα μὲ τοὺς ἀκολούθους. Τὸ δεύτερον Ἀντίγραφον ἐφύλαξε γραφὴν εὐλογωτέραν, « Καὶ πάντες μὲν » οὐ δύνανται ταῦτα γενναίως φέρειν. »

ΣΤΙΧ. 491, λυπούμενος ... ἂν λαλήσης.] ΔΓ, λυπούμενοι ... νὰ λαλήσουν.

ΣΤΙΧ. 492, ἂν χρήσεται.] ΔΓ, νὰ χρήσονται.

ΣΤΙΧ. 493, Καὶ ἂν ἔνε κἄν εἰς δόκιμος, καὶ χει κ. τ. λ.] ΔΓ, Καὶ νὰ ἔνι τις πανδόκιμος, νὰ ἔχει κ. τ. λ. Τὸ ΠΑΝΔΟΚΙΜΟΣ πιθανὸν ὅτι ἐσφάλη γραφικῶς ἀντὶ τοῦ ΚΑΝ ΔΟΚΙΜΟΣ. Διότι τὸ Δόκιμος, (ponice) σωζόμενον ἀκόμη εἰς τὴν Μονασηριακὴν διάλεκτον, σημαίνει τὸν ἀρχάριον Μοναχὸν τὸν νεωστὶ ἐμβάντα εἰς τὴν Μονὴν καὶ δοκιμαζόμενον ἀκόμη.

ΣΤΙΧ. 494, Καὶ θέσει τὰ τοῦ πλάσματος, καὶ ἀποδειλιάσει ὀλίγον.] ΔΓ, « Καὶ θέσει τὰ τοῦ κλάσματος, καὶ ἀποδειλιάσει πλήρης. » Τὸ Κλάσματος εἶναι σφαλμένη γραφή. Ἀντὶ τοῦ Θέσει ἢ Θήσει, ἴσως ἦτον, Ἀφήσει. Τὸ Πλήρης ἐξηγήθη ἀνωτέρω (τελ. 169, 210). Τὸ Ἀποδειλιῶ σημαίνει ἐδῶ τὸ Ἀποβάλλω τὴν δειλίαν, θαρρύνομαι, ἤγουν ὅλον τὸ ἐναντίον τοῦ παλαιοῦ Ἀποδειλιῶ, τοῦ σημαίνοντος τὸ Ἀπέχω ἢ μακρύνομαι ἀπὸ τι διὰ δειλίαν, ὡς τὸ μεταχειριζόμεθα καὶ σήμερον.

ΣΤΙΧ. 495, μερία,] ἀντὶ τοῦ Μηρία.

ΣΤΙΧ. 496, Καὶ ἀποκοτίσει.] Ἴδε κατωτέρω τὴν εἰς τὸν 498 σίχον σημείωσιν.— Καὶ πιλαλήσει εἰς μέσην.] ΔΓ, καὶ ἐπιλαλήσει μέγα. Εἶναι λοιπὸν τὸ,

ΠΙΛΑΛΩ τῆς σημερινῆς γλώσσης ἀπὸ τὸ Ἐπιλαλῶ, κατὰ ἀφί-

ρσειν τοῦ ἀρχικοῦ ζοιχείου τῆς προθέσεως, συνήθη καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς λέξεις, οἷον, Πίσομα, Πιτήθειος. Ἐδῶ σημαίνει τὸ Ἐπιβοῶ τῶν παλαιῶν· διότι ἡ Ἐπιλάησις ἔχει μάλιστα χώραν εἰς τὴν γινομένην ἀπὸ τὸν ὀνηλάτην εἰς τὸν ὄνον, ἢ ἄλλο τι ὑποζύγιον, βοὴν, διὰ τὰ τρέχη ταχύτερον. Ἐκ τούτου τὸ Πιλαλῶ ἔλαβε καὶ τὴν σημασίαν κυρίως μὲν τοῦ Τρέχω φωνάζων, ὡς τὸ Βοηθῆω (Βοῆθῆω) τῶν παλαιῶν· ἔπειτα κατὰ μεταφορὰν καὶ τὸ ἀπλῶς Τρέχω (courir). Τοιοῦτόν τι ἔπαθε καὶ τὸ Δακῶ (μὲ τὸ δῖγαμμα, Γλακῶ) τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς τὸ Φωνάζω, εἰς ἡμᾶς δὲ σήμερον σημαίνει τὸ Τρέχω (courir), ἐκ τοῦ ὁποῖου ἴσως εἶναι καὶ τὸ laquais τῶν Γάλλων, ἤγουν Τρόχισ, ὡς ὀνομάζει ὁ Αἰσχύλος (Προμ. 949) τὸν Ἑρμῆν, Διὸς τρόχιν (le laquais de Jupiter), τὸ ὁποῖον ὁ Ἡσύχιος ἐξηγεῖ, « Τρόχισ, ἄγγελος, ἀκόλουθος. » Ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος, « Ἐλακεν, ἐφθέγγατο, ἐψόφησεν, » ἔθεν ἴσως πρέπει νὰ διορθωθῇ καὶ ἡ ἐξῆς γλῶσσα τοῦ αὐτοῦ Δεξικογράφου: « ἘΝΕΔΕΝ, ἐβόησεν, ΕἶΧΕΝ » μεταβαλλομένη εἰς τὸ, « ἘΝΕΛΑΚΕΝ, ἐβόησεν, ἩΧΗΣΕΝ. »

ΣΤΙΧ. 497, ΚΑΙ ΠΕΪ τὸ ἀλέτζη ἀλέτζη.] ΔΓ, καὶ εἶποι τὸ ἀλλ' ἔτζη ἀλλέτζη· Δέν ἐξεύρω τί σημαίνει τὸ διπλοῦν Ἀλέτζη ἢ Ἀλλέτζη, ἢ Ἀλλ' ἔτζη. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 49), ὅστις ἔγραψε κακὰ, ΚΑΙ ΠΕΡ, ὑποπτεύεται (ἔχει ἴσως εὐτυχέστερα) ὅτι τὸ Ἀλέτζη Ἀλέτζη, σημαίνει τὸ Aller, Allez τῶν Γάλλων. Δέν ἐξεύρω, ἂν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Προδρόμου ἐγνωρίζετο ἀκόμη τὸ βαρβάρως σήμερον λεγόμενον Ἐτσι (ainsi), ἐπειδὴ οὐδ' εἰς τοῦτο, οὐδ' εἰς τὸ πρὸ τούτου ποίημα δέν εὐρέθη. Ἄν ἔλεγαν κ' ἐκεῖνοι, ὡς ἡμεῖς Ἐτσι ἢ Ἐτση, εἰς σημασίαν τοῦ Ὡδε ἢ Οὕτως, τὸ νόημα εἶναι σχετλιασικόν· Ἀλλ' ἔτζη, ἀλλ' ἔτζη! ἤγουν, Ἀλλ' οὕτως, ἀλλ' οὕτως (ἢ τοιουτρόπως, de cette façon), κυβερνᾶτε τοὺς πτωχοὺς ἡμᾶς Μοναχοὺς, Πανοσιώτατε Ἠγούμενε, καὶ οἱ περὶ σέ κόλακες!

Τὸ Ἐτζη εἶναι παραφθορά τοῦ Ἐτσι, ὡς καὶ τὸ σύνθετον Ἐδέτζη τοῦ Ὡδ' ἔτσι. Καὶ τοῦτο μαρτυρεῖται ἀπ' ἄλλους ποιητάς, οἱ ὅποιοι τὸ γράφουν χωρὶς τὸ ζ', οἷον παράδειγμα τοῦ πρώτου (Ἀπολλων. τοῦ ἐν Τύρ.)

ἘΤΙΣ κινᾶ κ' ἢ ὄρεξις, καὶ δίδει τῶν ἀνθρώπων,
Νὰ κάμνουσι καρποφοριὰ μ' ἓνα καὶ μ' ἄλλον τρόπον·

τοῦ δευτέρου,

Ἀμή 'Θελα νὰ σέκασιν, καὶ 'ΔΕΤΙΣ νὰ γεράσῃ.

ΣΤΙΧ. 498, Καὶ καταβῆ, τὸ λέγουσιν τινές, τὸ ΚΟΤΟΥ ΒΟΛΟΝ.] ΔΓ, « Καὶ καταβῆ, ὡσπερ λέγουσιν τινές, εἰς τὸ παιδίον. » Τὸ παιδίον δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι πρέπει νὰ μεταβαλῆ εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐπειδὴ ἡ φράσις ἦτο παροιμιώδης εἰς τοὺς ἀρχαίους, « Ἰππέας εἰς πεδίον προκαλεῖσθαι » τὴν κολάζει μὲ τὸ, ὡσπερ λέγουσιν τινές. Τὸ Κότου βόλον εἰς τὸν Δουκάγγιον (σελ. 49) μὲ τὴν ἀλλαγὴν τῆς πτώσεως, καὶ μὲ τὴν σύνθεσιν, Κοτυβόλου, ἔγινε σκοτεινότερον ὅθεν οὐδὲ τὸ ἐξήγησε. Γράφει, ΚΟΤΤΟΥ ΒΟΛΟΝ.

ΚΟΤΤΟΝ ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὸν Κύβον (dé) καὶ Κοττίω, τὸ Κυβεύω (jouer aux dés), ὅθεν εἶναι καὶ τὸ συνήθως ὀνομαζόμενον παίγνιδιον Κότσιν (les osselets). Βόλον ἔλεγαν τὴν ρίψιν τοῦ κόττου, ὡς ἔλεγαν καὶ οἱ παλαιοὶ Κύβου βόλον. Ἀλλ' εἶχαν ἐκεῖνοι καὶ παροιμίαν, Ρίψιν κύβου, καὶ Ἀνέρρῆπτται κύβος, λεγομένην εἰς τὰς τολμηρὰς καὶ κινδυνώδεις ἐπιχειρήσεις, ἧτις ἐπέρασε καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους (jacta est alea) καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς Γάλλους (le dé en est jeté). Ὡς παροιμίαν λοιπὸν ἐμεταχειρίσθη καὶ ὁ ποιητὴς μας τὸ Κότου βόλον, ἐπειδὴ ἀνεκομδόνετο εἰς πρᾶξιν ἐπικίνδυνον, νὰ πολεμήσῃ δηλαδὴ τὸν Ἡγούμενον.

Ἄλλου (Ἡλιοδώρ. Αἰθιοπ. Μέρ. Β, σελ. 147) ἐτυμολόγησα τὸ Ἀποκοτῶ (σύνθετον τοῦ Κοτῶ) ἀπὸ τὸ παλαιὸν Κότος (ὄργη). Ἀλλὰ τώρα (ἂν δὲν ἀπατῶμαι καὶ τώρα) τὸ νομίζω ἀπὸ τῶν Γραικορωμαίων τὸ Κόττος (Κύβος). Ὅθεν, ἐπειδὴ τὸ ΑΠΟΚΟΤΤῶ, ΑΠΟΚΟΤΤΙΖΩ (hasarder), εἶναι συνώνυμον τοῦ Ἀποτολμῶ, σημαίνει, ὅτι ἐνοοῦσαν καὶ οἱ παλαιοὶ (Πολυαιν. Στρατηγημ. VIII, 14, σελ. 258) διὰ τοῦ Ἀποκυβεύω. Ἐχομεν καὶ ἐπίθετον, Ἀπόκοττος ἄνθρωπος (homme hasardeux) καὶ οὐσιαστικὸν, Ἀποκοττίαν ἢ Ἀποκόττημα (πρᾶξιν τολμηράν).

ΣΤΙΧ. 499, Καὶ εἶπη, Πράγματα κακὰ γίνονται, πάτερ, ὦδε.] ΔΓ, « Καὶ λέξει, Πράγματα πολλὰ, ἃ γίνονται, ὦ πάτερ. »

ΣΤΙΧ. 500, γονικά.] ΔΓ, πκτρικά.

ΣΤΙΧ. 501, διεσέν.] ΔΓ, διὰ σέ.

ΣΤΙΧ. 502, ΣΥΓΓΕΝΕΪΣ.] Ἐκ ΔΓ, ΑΤ, ΣΥΝΚΕΝΟΥΨ. Ταύτην ὁμως

τὴν βάρβαρον γραφήν, Συγκενοῦς, ἐχρεώσθουν νὰ προκρίνω, μεταβάλλων εἰς τὸ Συγγενοῦς, καὶ ὄχι Συγγενεῖς, ἐπειδὴ σκοπὸν τοῦ ποιήματος ἐπρόβαλα τὴν ἱστορίαν τῆς γλώσσης. Ἐλέγετο καὶ Συγγενῆς, καὶ Συγγενὸς, κατ' ἐκείνους καὶ τοὺς ἐξῆς χρόνους, ὡς φαίνεται ἀπὸ μαρτυρίας ἄλλων ποιητῶν, οἷον (Στίχ. Στεφ. Σαχλ.),

— Γράψε γράμματα, Στέφανε, διὰ τοὺς φίλους,
Πῶς τοὺς ἀγαποῦν καὶ διὰ τί, τοὺς φίλους των οἱ φίλοι,
Καὶ οἱ συγγενεῖς τοὺς συγγενοῦς, καὶ πῶς τοὺς ἀπαρνοῦνται.

ΣΤΙΧ. 503, Καὶ τοὺς πτωχοὺς τοὺς Μοναχοὺς νὰ διόχης, ὡς περ ξένους.] ΔΓ, « Νὰ μᾶς διώκεις τῆς μονῆς, ὡς ξένους κατευθύτας. » Τί σημαίνει τὸ Κατευθύτας, ἀπορῶ. Ἐπειδὴ ἔτο Κατάφυγας, καὶ διὰ τὸν ἄνθρον Καταφύγας, ἀπὸ τὸ Κατάφυξ, ὡς Πρόσφυγας ἀπὸ τὸ Πρόσφυξ; Ἐπειδὴ ἄτοπον, ἐπειδὴ ὠνόμαζαν καὶ τὰ Μοναστήρια, Καταφύγια τῶν σωζομένων;

ΣΤΙΧ. 504, Ἡμεῖς νὰ σέγκαλέσωμεν ζῶν ἅγιον βασιλέαν.] ΔΓ, « Εἰ δ' οὖν νὰ τὸ ἐγκαλέσωμεν τὸν βασιλέα τοῖνον. » Τὸ εἶδ' οὖν καὶ τὸ Τοῖνον εἶναι μακαρονισμοί. Περὶ τοῦ Ἁγίου ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 294) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 505, Καὶ πάντες νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον.] ΔΓ, « Ὡσαύτως ἵνα δράμωμεν ἐπὶ τὸν πατριάρχην. » Μετὰ τοῦτον τὸν στίχον προσθῆται καὶ τὸν ἐξῆς, ὅστις φαίνεται ἀναγκαῖος εἰς τὴν σύνταξιν : « Τούτων λεχθέντων, Δέσποτα, τί ἔχει παθεῖν ὁ λέγων; »

ΣΤΙΧ. 506, Ἀς πῶ τότε καὶ τί νὰ ζῆ, καὶ φαίνεται στὸν κόσμον.] ΔΓ, « Ἀμὴ ἀπὸ τότε καὶ ἂν ζῆ, καὶ ἂν φαίνεται εἰς τὸν κόσμον. »

ΣΤΙΧ. 507, Κἀλλίων του νὰπέθανεν.] ΔΓ, Κρεῖστος ἦτον νὰ ἀπέθανεν.

ΣΤΙΧ. 508, ἐγεννήθη.] ΔΓ, ἐγεννήθη καὶ μετὰ τοῦτον προσθῆται καὶ τὸν ἐξῆς, « Παρὸ νὰ πάσχη πάντοτε, Δέσποτα, διὰ ἓνα λόγον. » Παρὸ, ἔγουν παρ' ὃ, ὡς καὶ τὸ Παρὰ πᾶσιν ἀντὶ τοῦ Παρ' ἃ (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 74-76)

ΣΤΙΧ. 509, Ἐκτοτε βλέπε μηχανάς καὶ δόλους ποῦ συρράπτουν.] ΔΓ, « Βλέπε ἀπὸ τότε μηχανάς καὶ δόλους καὶ κηλίας. »

ΣΤΙΧ. 511, Ὄξυνον δίδε ἀπὸ τοῦ νῦν κράσιν τὸν ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΝ.] ΔΓ, ἸΛΑΡΙΩΝΑ.

ΚΡΑΣΙΝ. Σφάλμα τυπογραφικὸν εἶναι τὸ παροξύτονον Κράσιν τοῦ κειμένου.

ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΝ, ἡ Ἰλαρίωνα. Ὑποθετικῶς δηλαδὴ, τὸν δεῖνα ἢ δεῖνα Μοναχόν, ἢ καὶ νοῶν ἰδίως τινὰ ὀνομαστὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Μοναχοῦς, τοὺς ὁποίους ἐβασάνιζεν ὁμοίως ὁ Ἠγούμενος.

ΣΤΙΧ. 512, Ἄς ἔνε καὶ ὀλιγούτζικον, νά μὴν ἀναισχυντίζη. ΔΓ, « Ἄς ἐνὶ ὀλιγώτερον, ΚΑΙ μὴ νά ΤΟΝ ψουψουρήση. » Ἡ τὸ ἀρῶρον ἢ ὁ σύνδεσμος εἶναι γραφικὸν σφάλμα.

ΣΤΙΧ. 513, Καὶ ἂν λαλήση τίποτε, καὶ θεῖλη κ. τ. λ.] ΔΓ, Κκι μουρμουρίση ΤΙΠΟΤΑ, καὶ ὄρμήση κ. τ. λ.

ΤΙΠΟΤΑ. Ἴδε τὰ προσημειωμένα (σελ. 274).

ΣΤΙΧ. 514, θεῖλεις σύρειν.] Σημείωσε πῶς ἐσχημάτιζαν τοὺς μέλλοντας, καὶ ἐξέτασε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 101-102) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 515, Καὶ σπρόσεις καὶ λακτίσης τον ἔξωθεν τοῦ πυλῶνος.] ΔΓ, « Καὶ ἐκ τοῦ πυλῶνος ἔξωθεν καὶ τοῦ μοναστηρίου. »

ΣΠΡΟΣΕΙΣ. Ἀπὸ τὸ Σπρόζω ἢ Σπρόσσω. Σήμερον λέγομεν, εἰς τὸν ἐνεστῶτα, Σπρώχνω, εἰς τὸν ἀόριστον, Ἐσπρωξα, Σπρώξης. Τὸ ἔξωθεν ἐνεστῶτα, Σπρώζω, Σπρώσσω, Σπρώχω, ἢ Σπρώκω. Μὲ τοῦτον τὸν διὰ τοῦ π ἢ διὰ τοῦ χ τύπον, συμφωνεῖ ὁ ἐνεστῶς τῆς συνηθείας Σπρώχνω καὶ οἱ ἀκόλουθοι χρόνοι Σπρώξω, Ἐσπρωξα, ἀνάλογοι μὲ τοὺς ἀπὸ τὸ παλαιὸν Διώκω, γεννηθέντας νέους, Διώχων, Διώξω, Ἐδίωξα. Συμφωνεῖ ἀκόμη καὶ μὲ τὸν διὰ διπλοῦ σ Σπρώσσω τὸ Σπρώχνω, ἀναλόγως μὲ τὸ ῥήχνω ἀπὸ τὸ παλαιὸν ῥήσσω. Ὁ ἀόριστος τοῦτου Ἐσπρωξα δύναται νὰ σχηματισθῇ καὶ Ἐσπρωσα, ὡς ἀπὸ τοῦ, Σπρώζω, κατὰ τὸ ὀρίζω, ὀρῖσα.

Ἡ σημασία τοῦ Σπρώχνω εἶναι, κινῶ τι πράγμα, ἢ πρόσωπον, μὲ βίαν ἀπέμπροσθέν μου· καὶ κατὰ τοῦτο μόνον (τὴν βίαν) διαφέρει ἀπὸ τὸ παλαιὸν ὦθω ἢ ὠθῶ, καὶ συνδέτως Προώθω, ἢ Προωθῶ. Ὁ μέλλον Προώσω, συναιρούμενος γίνεται Πρώσω· συναίρεσιν εὐρισκομένην εἰς τὸν Ἠσύχιον· ἐπειδὴ λέγει ἀσυναίρετως, « Προώσον, » ὦθησον » (Τόμ II, σελ. 1049), καὶ κατὰ συναίρεσιν, « Πρώσον, » ὦθησον » (σελ. 1055). Φέρουν εἰς παράδειγμα τοῦ ἀορίστου τοῦτου οἱ κριτικοὶ τὴν μετοχὴν Πρώσας, ἀπὸ ἐπίγραμμα τοῦ Στρά-

τωνος, και από τον Λουκιανόν (Λουκ. ἡ ὄν. σελ. 22, ἐκδ. 1818). Ὁ μέλλων Πρώσω (Προώσω) μεταβαλλόμενος εἰς ἐνεστῶτα, ἐδίπλωσε κανονικῶς τὸ σ̄, Πρώσσω, κατὰ τὸ Πτήω Πτήσω Πτήσσω, Πτόω Πτόσω Πτώσσω, Πρήθω Πρήσω Πρήσσω. Τοῦ νέου τούτου ἐνεστῶτος ὁ μέλλων εἶναι Πρώξω, ὡς τὸ μαρτυρεῖ τὸ Ῥηματικὸν Πρωκτὸς (I'anus), ὄνομα κακῶς ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τὸ Προάγω ἢ Προίτω. Πρωκτὸς ὠνομάσθη προσφυῶς, διὰ τὴν γινομένην ἰσχυρὰν αὐτοῦ προώθησιν εἰς ἐκβολὴν τῶν περιττωμάτων, τὴν ὁποίαν αἰνιττεται βωμολόχος καὶ ὁ Κωμικὸς (Ἀριστοφάν. Ἐκκλ. 366),

Οὗτος γὰρ ἀνὴρ, ἕνεκά γε στεναγμάτων,
Οἶδεν τί πρωκτὸς βούλεται χεζητιῶν.

Ἀπὸ τὸ, Πρώσσω λοιπὸν τοῦτο ἐγεννήθη τῆς σημερινῆς ἡμῶν γλώσσης τὸ Σπρώχω (repousser), μὲ τὴν προσθήκην τοῦ σ̄ (κατὰ τὸ Σκύπτω ἀπὸ τὸ Κύπτω). Μὲ τοῦτο ἴσως συγγενεῖ καὶ τῶν Γερμανῶν τὸ sprossen.

ΣΤΙΧ. 516, τῷ πρώτῳ.] Ἀπὸ ΔΓ, ΑΓ, τὸν πρῶτον. Ὁμοῖα τὸν πρῶτον, ἢ τῷ πρώτῳ, σημαίνει, τὸν ὅμοιον τρόπον, ὡς ἐπαράγγειλε τὸν οἰνοχόον (σίχ. 510).

ΣΤΙΧ. 518, Ἄς ἔνε σύσσειν σύνομον, ἄς ἔχει κ' αἱματίτζην.] ΔΓ. Καὶ ἄς ἐνι... καὶ ἐματίδας.

ΣΥΣΣΕΙΟΝ, κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Σύσσειον, ἤγουν μὲ τὰ κόκκαλα, καὶ ἔχη πλειότερα κόκκαλα παρά κρέας· καὶ μεταφορικῶς, σκληρὸν, ὡς τὰ κόκκαλα.

ΣΥΝΟΜΟΝ (Ἕλλην. Ἐνωμον), ἤγουν ὄχι καλεψημένον. Λεῖπουν καὶ αἱ δύο αὗται λέξεις εἰς τὸ Λεξικὸν τοῦ Δουκαγγίου.

ΕΜΑΤΙΔΑΣ εἶναι ἀντὶ τοῦ Αἱματίδας, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Αἱματίτζην τοῦ πρώτου ἀντιγράφου. Τὰ μὴ καλεψημένα σώζουσι ἀκόμη αἶμα. Τοῦτο ἐνθυμίζει παλαιοῦ κωμικοῦ (παρ' Ἀθην. ΙΙΙ, σελ. 125) ἀστειοτέρου παρά τὸν Πρόδρομον τὸ,

Χορδὴν τιν' αἱματίτιν αὐτῷ σκευάσαι

Ἐκέλευσε ταυτηνὶ ἐμέ·

ἀλλ' ἐκεῖνος ἐνόει ἔντερον παραγεμισμένον αἶμα διὰ τοῦ Χορδὴν αἱματίτιν (boudin).

ΣΤΙΧ. 519, *διάβα ἐπὶ τοὺς ἄλλους.] ΔΓ, Διάβαινε εἰς τοὺς ἄλλους.*

ΣΤΙΧ. 520, *Καὶ κείνος ἄς καθεύεται, καὶ ἄς γεύεται τὸν ψόφον.] ΔΓ:*

Ἄς καταπίνῃ στεναγμὸν, καὶ τάντανον καὶ στάκτην.

Ψόφον ἴδαμεν ὅτι σημαίνει θάνατον. Ὅσους δὲν ἔχει τί, ἢ ὄχι ἀρκετὸν, νὰ φάγῃ, τρώγει θάνατον, τρώγει στεναγμοὺς καὶ δάκρυα, ἀκόμη καὶ ὅσους διὰ λύπας ἄλλας τρώγει μὲ στεναγμοὺς καὶ δάκρυα. Ὡς εἶπε καὶ ὁ Δαυὶδ, « Ἐγεννήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος. » (Ψαλμ. μβ', 3), καὶ « Ψωμῆεις ἡμᾶς ἄρτον δακρύων » (Ψαλμ. π', 5). Τὸν Τάντανον, ἤθελέ τις ἴσως νομίσειν λέξιν φαρμαμένην ἀπὸ τὸ Τέτανος (tétanos). Ὁ Σομανέρας ἐξηγεῖ τὸν Τάντανον, φρίκην, τρόμον (ribrezzo, tremarella), καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥῆμα Ταντανίζω, φρίσσω, τρέμω. Συνώνυμον λοιπὸν εἶναι τοῦ Τουρτουρίζω, ἀπὸ τὸ Ταρταρίζω. « Καὶ τὸ ῥιγοῦντα πάλλεσθαι καὶ τρέμειν, ταρταρίζειν κέκληται. » (Πλειύταρχ. Περὶ τοῦ πρώτ. ψυχρ. § 9, σελ. 845, Wyt.). Ὁ Ἡτύχιος, διὰ τοῦ λ, « Τανταλίζεται, σαλεύεται. » Ὅπως ἂν ἦναι, ὁ Τάντανος τοῦ ποιητοῦ μας εἶναι ὁ αὐτὸς ὁ καὶ ἀνωτέρω (σελ. 202), ὀνομασθεῖς Τουρτουρισμὸς, καὶ σημαίνει τὴν φρίκην, τὸ ῥίγος καὶ τὸν τρόμον τοῦ πυρετοῦ. Συναπτόμενος μὲ τὸν στεναγμὸν, μᾶς ἐνθυμίζει τὸ, « Στένων καὶ τρέμων ἔση ἐπὶ τῆς γῆς » (Γένεσ. δ', 11). Λεῖπει καὶ τὸ Τάντανος ἀπὸ τὸ Λεξικὸν τοῦ Δουκαγίου.

ΣΤΙΧ. 521, *ΚΡΕΪΤΤΟΝ ΔΕ ΝΥΝ τὸν θυρωρόν.] ΔΓ, Τὸ πρῶτον ΔΕ τὸν θυρωρόν. Καὶ αἱ δύο σφαλμένοι, ὡς θέλει δειχθῆν ἀπὸ τὸν ἐξῆς (526) στίχον. Γράφε εἰς τὸ πρῶτον ἀντίγραφον, ΤΡΙΤΟΝ ΔΕ ΝΥΝ, καὶ εἰς τὸ δεύτερον, Τὸ ΤΡΙΤΟΝ ΔΕ.*

Ὁ γέρον κατηχίζει.] ΔΓ, ὡσαύτως κατηχίζει.

ΣΤΙΧ. 523, *Ῥαβδέας καλᾶς, ἂν μὲ ἀγαπᾶς, καὶ κ. τ. λ.] ΔΓ, Ῥαβδαίας-πολλὰς κατάραχα, καὶ κ. τ. λ.*

ΣΤΙΧ. 524, *Εἰ δὲ πολλάκις ἂν εὐγῆ ἔξω μικρὸν νὰ ἴδῃ.] ΔΓ, « Εἰ » δὲ πολλάκις κάθηται, καὶ μόνον παρακύψει. »*

ΣΤΙΧ. 525, *Ῥωμάμζε, καὶ ἄς κείται στὸν πυλῶνα.] ΔΓ, Ῥωμάνισε, καὶ ἄς κάτζη εἰς τὸ πεζούλη.*

ΠΕΖΟΥΛΗ ἀντὶ Πεζοῦλιν, ἤγουν Πεζοῦλιον, ὑποκοριστικὸν οὐδέτερον τοῦ συνηθεστέρου σήμερον θηλυκοῦ Πεζοῦλα. Σημαίνει τὰ πρὸ τῶν πυλῶν καθίσματα λίθινα (bancs de pierre), πιθανὸν οὕτως ὀνομασθεῖσα, διότι εἰς αὐτὴν πεζεύει, ἤγουν καταβαίνει ἀπὸ τὸ ἄλογον, ὃ ἐρχόμενος ἔξωθεν καθαλλάριος.

ΣΤΙΧ. 526, Τὸν δέ γε δοχιάριον ἡσύχως παραγγέλλει.] ΔΓ, « Τὸν » δὲ δοχιάρην τέταρτον εἶθ' οὗτος ψιθυρίζει. » Τοῦτο τὸ Τέταρτον δικαιώνει τὴν ὀποῖαν ἀνωτέρω (στιχ. 521) ἐπρόβαλα διόρθωσιν.

ΔΟΧΙΑΡΙΟΣ, ἢ **ΔΟΧΙΑΡΗΣ**. Ἐκ τούτου μανθάνομεν πῶς κατὰ μικρὸν ἐγένεν ἡ φθορὰ τῶν λέξεων. Τὰ εἰς *ιος* ὀνόματα πρῶτον ἐσυγκόπησαν εἰς *ις*, ἔπειτα ἔτρεψαν καὶ τὸ *ι* εἰς τὸ *η*. Τοιαῦτα εἶναι ὄλων τῶν μνηῶν τὰ εἰς *ιος* ὀνόματα, οἷον Ἰανουάριος — ρις — ρης κ. τ. λ. καὶ πολλὰ ἀνθρώπων κύρια, οἷον Δημήτριος — ρις — ρης, Γεώργιος — γις — γης.

ΣΤΙΧ. 528, Ἀπ' ὅλα τά.] ΔΓ, Ὡς πάλαι τά.

ΣΤΙΧ. 530, νουνεχής.] ΔΓ ἐνεργῆς. — σὺ παραβίβαζέ τον.] Οὕτως ἐδιόρθωσα ἀντὶ τοῦ συνθέτου Συμπαρβίβαζέ τον, βοηθούμενος ἀπὸ κακῆν ΔΓ τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου, Σὺ παραβίβαζέ τον. Τὸ νόημα τοῦ Παραβιβάζω εἶναι, Ἀνάβαλλέ τον, Μάκρυνε τὸν χρόνον μὲ προφάσεις κενάς (amusez-le). Ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 271) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 531, Καὶ λέγε τον, Οὐδὲν ἔχω, καρτέρησον ὀλίγον.] ΔΓ, « Ἀποκριθεῖς, Καρτέρησον μικρὸν, ὅτι οὐδὲν ἔχω. »

ΣΤΙΧ. 532, Καὶ μὴ νά πλήξη νά σφαγή, μὴ νά τὸν πιάση ὁ στροφός.] ΔΓ... καὶ πιάση τον ὁ πόνος.

ΠΑΛΗΗ. Οὐδέτερος καὶ ἀμεταβάτως, ἀντὶ τοῦ Πληγῆ· τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ Ἀποπληγῆ, ὡς καὶ τὸ ἀνωτέρω (σιχ. 430) Ἐπληξα, ἀντὶ τοῦ Ἀπεπλήγην ἢ Ἀπεπλήχτην. Σήμερον εἰς τόπον τούτου συνειρίζεται τὸ Νάσχάση, ἢ Σκάση (crever). Παρέδραμε τὴν λέξιν ὁ Δουκάγγιος· ἄλλου δὲ (σελ. 1182) τὸ γράφει κακὰ διὰ τοῦ *ι*, καὶ φέρει παράδειγμα τὸ Μακάρι νά θέλαμεν πλίξειν (γρ. πλίξειν)!

ΣΤΡΟΦΟΣ. Στρόφος λέγεται ὁ σφοδρὸς πόνος τῆς κοιλίας καὶ τῶν ἐντέρων. Λέξις συχὴ εἰς τὸν Ἱπποκράτην· « Στρόφοι κοιλίης· » καὶ « Στρόφοι περὶ τὴν γαστέρα. »

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡ. Βιβλ. Β', 526-549. 311

ΣΤΙΧ. 533, *διὰ νὰ μὴ παραψάλλη.*] ΔΓ, *νὰ μὴ μᾶς παραβλέπη.*

ΣΤΙΧ. 534, *τοὺς ἄπκντας ὁμοίως παραγγέλλει.*] ΔΓ, *τοὺς κόλακας πάντας οὗτος (γρ. οὕτως) διδάσκει.*

ΣΤΙΧ. 535, *Τοῦ πράττειν πάντα, Δέσποτα, τὰ τῆς δικείας γνώμης.*] ΔΓ « *Καὶ πράττουσιν πάντες, Δέσποτα, τὰ τῆς κακίας ἔργα.* »

ΣΤΙΧ. 539, *Ὁ κέκτηται προάστειον ΜΙΚΡΟΤΕΡΟΝ τῶν ἄλλων.*] ΔΓ, « *Εἰς ὃ ἔχει προάστειον ΜΑΚΡΟΤΕΡΟΝ τῶν ἄλλων.* » Τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Μακρότερον εἶναι τὸ ὀρθόν. Εἶχε λοιπὸν πολλὰ προάστεια ὁ ἀρνηθεὶς τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου πανοσιώτατος ἠγούμενος.

ΣΤΙΧ. 540, *ἀποστέλλει.*] ΔΓ, *ἀποστέλνει ὡς καὶ σήμερον οἱ χυδαῖοι.*

ΣΤΙΧ. 541, *Καὶ τοῦτο δὲ μηχανικόν, ἵνα τὸν παρεκβάλῃ.*] ΔΓ, « *ΜΗΧΑΝΙΚῶΣ καὶ τοῦτο γάρ, ΝΑΜῶΣ τὸν παρεκβάλλει.* » Γράφε, *ΜΗΧΑΝΙΚῶΣ, καὶ ΝΑ ΠΩΣ, ἤγουν ἑλληνιστί, Ἴνα πως. Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 281.*

ΣΤΙΧ. 544, *συμβουλήν.*] Ἐκ ΔΓ, ΑΓ, *συμβολήν. — πλείους.*] ΔΓ *Πλοῖοι (γρ. Πλείοι), ἤγουν Πλείονες.*

ΣΤΙΧ. 545, *Ποιήσωσι, καὶ δράμωσι.*] ΔΓ, *ποιήσουσι καὶ δράμουσι. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον τὸ δεύτερον ἀντίγραφον φέρει ἄλλους δύο τοὺς ἐξῆς,*

*Πρὸς σὲ τὸν χριστομίμητον, τὸν ἀληθῶς φωστῆρα,
Τὸν πολεμάρχον τὸν στεῆρόν τὸν νέον τὸν ἀκρίτην.*

Ἀνωτέρω (σελ. 256) ἐγράφετο Ἀκρίτης με ΔΓ, Ἀκρίτης.

ΣΤΙΧ. 547, *Τὸν πύργον τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Δύσεως τὸ θόρυ.*] ΔΓ, « *Ἀπάσης τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως τὸ θόρυ.* » Καὶ μετὰ τοῦτον, προσθεῖται τὸν ἐξῆς,

Ἄστερα φαεινότατον, ἠδραιομένην πέτραν.

ΣΤΙΧ. 549, *Καὶ ΚΛΗΣΙΝ νῦν βασιλικὴν κ. τ. λ.*] ΔΓ, *Καὶ πρόσταγμα βασιλικὸν κ. τ. λ. Ἴσως ἐγράφετο ΛΥΣΙΝ. Ἰδε τὸν ἀκόλουθον στίχον.*

ΣΤΙΧ. 550, ΠΟΣΑ λοιπὸν σημειώματα καὶ λύσεις τοῦ σοῦ κράτους;] ΔΓ :

ΠΟΣΑ λοιπὸν τοῦ κράτους σου σημειώματα καὶ λύσεις ;

Ὁ Δουκάγιος (σελ. 1362) ἀνέγνωσε κακὰ ΤΟΣΑ • ἐξήγησεν ὁμως ὀρθὰ, βοηθούμενος ἀπὸ τὴν ἱστορίαν, τὰς Σημειώσεις. Σημείωσις ἢ Σημείωμα βασιλικὸν ὠνόμαζαν προσταγὴν βασιλέως ἔγγραφον καὶ σφραγισμένην μὲ τὴν βασιλικὴν σφραγίδα. Λύσεις δὲ ἔλεγον, τὰς ἀποκρίσεις τοῦ βασιλέως εἰς τὰς γινομένας Ὑπομνήσεις (ἤγουν ἐρωτήσεις ἢ ζητήσεις) ἀπὸ νομικοῦς ἢ ἄλλους, περὶ ἀπορουμένων τινῶν νόμων.

ΣΤΙΧ. 552, λογαράς.] ΔΓ, λυγηρός. Τὸ Λογαράς (ἂν ᾖ ἢναι ὀρθὴ ἢ γραφὴ) εἶναι ὁ σήμερον λεγόμενος Πολυλογᾶς (Ἑλλ. Πολυλόγος, *hableur*). Τὸ Λυγηρός (σήμερον Λυγερός) κυρίως ὁ εὐκαμπτος (*flexible*), ἐδῶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τῶν παλαιῶν τὸ *Ῥαδινός* (*svelte*). Τὸ μεταχειριζόμεθα πλέον περὶ τῶν γυναικείων σωματῶν. Ἴδε ἀνωτέρω (σελ. 101). — ἀτζαλοπεριπάτης.] ΔΓ, τζαλοπεριπατάρης.

ΣΤΙΧ. 553, Ὁ πουλιτζίτζης, ὁ πτωχός, ὁ λερομενοστόλης.] ΔΓ, « Ὁ πουλιτζάκις ὁ χονδρός, ὁ λερωμενοτζόχος » Λεῖπουν καὶ αἱ δύο λέξεις ἀπὸ τὸ Λεξικὸν τοῦ Δουκαγγίου. Ἡ πρώτη (Πουλιτζίτζης ἢ Πουλιτζάκις), ἂν παράγεται ἀπὸ τὸ Πουλίτζιν (οὕτως ὠνόμαζαν τὸ Πουλάκιον, *oiseau*), ἐδῶ δὲν ἔχει τόπον. Λερωμενοστόλης εἶναι ὁ λερωμένα (*sales*) ἐνδύματα ζολισμένος, ὡς καὶ Λερωμενοτζόχος, ὁ λερωμένην τζόχαν φορῶν. Τζόχας ὠνόμαζαν ἀποτότε, (ὡς καὶ σήμερον) τὰ μάλλινα ὑφάσματα. Αὐτὰ ἦσαν γνωστὰ καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, καὶ μάλιστα τὰ κατασκευαζόμενα εἰς τὴν Μίλητον (Ἰωνικὴν ἀποικίαν), ἢ μὲ μαλλία τῆς Μιλήτου. Ἀλλὰ δὲν ἐξεύρω ἂν ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς ἦτον ὅμοιος ἢ παρόμοιος τῶν σήμερον ἐργαζομένων εἰς τὴν Εὐρώπην Τσοχῶν (*draps*). Οἱ Εὐρωπαῖοι ἔλαβαν τὴν τέχνην ἀπὸ τοὺς Ἀραβας περὶ τὴν ὁδοὴν ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα (ἴδε *MULLER, Histoire univers. tom. II, pag. 258, trad. franç.*). Εἶναι λοιπὸν τὸνομα Ἀραβικόν. Τσοχὰ ὀνομάζουν τὴν Τσόχαν καὶ οἱ Τοῦρκοι, καὶ τὸ Τσααθάρ

(Γρατικοχυδ. Τσοχαδάρης), αὐλικὸν ὑπουργημα εἰς αὐτοὺς, σημαίνει τὸν Γαλλιστὶ λεγόμενον Maître de la garde-robe, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Κλόδιος (I. Chr. Clodius) εἰς τὸ Λατινοτουρκογερμανικὸν Λεξικὸν του. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1576) καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Μεύρσιος ἠπατήθησαν, νομίσαντες ὅτι εὔρηκαν τὴν Τζόχαν εἰς τούτους τοῦ Τζέτζου τοὺς σίχους :

Ἡσίοδος ὁ πρότερος, κατὰ τινὰς, Ὀμήρου,
 Κατὰ τινὰς δ', ἰσόχρονος, ὕστερος, καθ' ἑτέρους ·
 Κατὰ ἡμᾶς, τὸν Τζέτζην δέ, ΤΑΣ ΤΖΟΧΑΣΜΟΥ ΤΑΣ ΜΙΑΣ,
 Ὀλίγον ὕστεροῦτζικος χρόνοις τετρακοσίοις.

Ἡ γραφὴ τοῦ τρίτου σίχου ἔπρεπε νὰ ἦναι ΤΟΥΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΥΣ ΜΟΥ ΙΔΙΟΥΣ.

Περὶ τοῦ Δερώνω (ὅθεν εἶναι τὸ Δερωμένος), ἴδε τὰ πρότερον (σελ. 50) σημειωμένα.

ΣΤΙΧ. 555, περπατῶ καὶ προσαιτῶ.] Ἀπὸ τοὺς χρόνους λοιπὸν τοῦ Πτωχοπροδρόμου ἐσυνειθίζετο ἢ καὶ σήμερον συνήθης βάρβαρος κολόδωσις τῆς προθέσεως, ἀντὶ τοῦ Περιπατῶ. Ἐδῶ σημαίνει τὸ περιέρχομαι (se promener, aller ça et là). Ἡμεῖς τὸ μεταχειριζόμεθα καὶ ἀντὶ τοῦ βαθίζω· ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὀρθότερον ἦτο τὸ Προπατῶ. — ΠΡΟΣΑΙΤῶ, τὸ Ἐπαιτῶ τῶν παλαιῶν, ἤγουν, Ψωμοζητῶ (mendier). — Φόλην.] ΔΓ, φόλιν. Ἐλεγαν, ὁ Φόλις, καὶ ἡ Φόλα ἢ Φόλη, ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 239).

ΣΤΙΧ. 556, οἱ σάρκες.] ΔΓ, αἱ σάρκες.

ΣΤΙΧ. 557, Ξυραφιστῆς κακότυχος, ἀπορουχοσυνάχτης.] ΔΓ, « Κύριε ἐλέησον κλόγερον ἐκ τοὺς ρουχοσυνάχτας. » Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1562) ἀνέγνωσε κακά, Καὶ ἐλέησαν. — Ὁ Ξυραφιστῆς (barbier) πῶς ἀρμόζει ἐδῶ, δὲν νοῶ.

ἈΠΟΡΟΥΧΟΣΥΝΑΚΤΗΣ, ὁ συνάγων τὰ ἀπόρουχα, ἤγουν τὰ παλαιὰ καὶ καταλυμένα ρούχα τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα Ἀποφόρια (des hardes fripées, des guenilles). Περὶ δὲ τῆς ἐτυμολογίας τοῦ Ρούχου, ἴδε τὰ ἀνωτέρω (σελ. 174) σημειωθέντα.

ΣΤΙΧ. 558, Καὶ τζαντζαλιαρουτζούριχος ἀπὸ τὸ δημοκ...] ΔΓ,

« Ἡ τζαντζαλιάριν τζούρουχον ἀπὸ τὸ δομακ... » Τῆς τελευταίας λέξεως αἱ τελευταῖαι συλλαβαὶ καὶ εἰς τὰ δύο ἀντίγραφα εἶναι γραμμόδεσμον (ligature), κατὰ τὰ συνήθη δυστυχῆ δυστυχῶν ἀντιγραφέων γραμμοδέσματα· οὐδὲ διαφέρουν αἱ λέξεις κατ' ἄλλο, πλὴν ὅτι τὰ πρῶτα γράμματα εἰς μὲν τὸ πρῶτον, εἶναι καθαρῶτατα Δημοκ... Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1562) ἀνέγνωσεν εἰς τὸ πρῶτον, Δημοσίαν, καὶ εἰς τὸ δεύτερον, Δυμακέλλην. Ἐὰν ἦτο τοῦτο πιθανόν, ἐσήμαινε τόπον τινὰ ὠρισμένον τῆς πόλεως, ἴσως Δημοκέλλιν (ἤγουν Δημοκέλλιον), ὅπου ἐπωλοῦντο τὰ καταλυμένα καὶ ρακῶδη φορέματα.

ΤΖΑΝΤΖΑΛΙΑΡΗΣ εἶναι ὁ φορῶν τζάντζαλα. Ἐξηγήθη ἀνωτέρω (σελ. 50) ἡ λέξις.

ΤΖΟΥΡΙΧΟΣ (καὶ ὄχι Τζούρουχος) εἶναι φαυλιστικὴ λέξις, τῆς ὁποίας τὴν παραγωγὴν δὲν ἐξεύρω. Ὁ σύγχρονος τοῦ Πτωχοπροδρόμου Τζέτζης στολίζει μὲ ταύτην πολλοὺς πανοσιωτάτους, ὀνομάτων αὐτοὺς Τζουρίχους, Τζουριχοαγίους, καὶ Τζουριχοχειροτονήτους (Δουκαγγ. σελ. 1575).

ΣΤΙΧ. 560, ΡΑΚΕΝΔΥΤΩΝ εἶναι ὁ ἐνδυμένος ράκη· ὅθεν καὶ ὄνομα τὸ ἀνωτέρω (στίχ. 20) Ράκενδύτης. Τοῦτο ἐλέγοντο, ἐγράφοντο καὶ ὑπεγράφοντο πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὀσιωτάτους Μοναχοὺς, καυχώμενοι τρόπον τινὰ εἰς τὸ ἐπίθετον. Ἄξιον, μὰ τὴν ἀλήθειαν καυχήσεως ἔργον, νὰ φορῇ τις χωρὶς ἀνάγκης ἐνδύματα κατεξεσχισμένα! Ὁ πάμπτωχος ἀναγκάζεται ν' ἀρκῆται εἰς τοιαύτην στολὴν, ὡς ὀλιγότερον αἰσχροῦν παρά τὴν παντελῆ γύμνωσιν. Ἡ θρησκεία δὲν συγχωρεῖ βέβαια οὐδ' εἰς αὐτάς τὰς γυναῖκας τὰ πολυτελῆ στολίσματα (Πρὸς Τιμόθ. Α, β', 9)· ἀλλ' οὐδ' ὡς μέσον πάλιν σωτηρίας ἐπαράγγειλ' εἰς κἀνέναν τὴν ράκενδυσίαν.

ΡΑΚΟΣ σημαίνει ὄχι μόνον τὸ διὰ παλαιότητα κατασχισμένον (guenille, haillon), ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς τὸ ἐπίτηδες ἀποσχισμένον ἢ ἀποκοπτόμενον μέρος πανίου ἢ ὑφάσματος ἄλλου τινός (morceau). Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1281) ἔπλασε λέξιν ἀνύπαρκτον, Ἡμισυράκιον πλανηθεὶς ἀπὸ σφαλμένην γραφὴν παλαιοῦ τινός Λεξικοῦ τὴν ἐξῆς, « Ποδῆρης, εἵνοι λέγουσι τὸ μέχρι τῶν σφυρῶν διῆκον ἰμάτιον· οἱ δὲ » τὸ συρράπτόμενον εἰς τὸ κατώτερον τῆς στολῆς ἐκ πορφύρας » ἩΜΙΣΥΡΑΚΙΟΝ. » Γράφε... ἐκ πορφύρας Ἡ ΒΥΣΣΟΥ ΡΑΚΙΟΝ, καὶ νόει τὸ κοινῶς σήμερον λεγόμενον Ποδογύριον (bordure du bas d'une robe).

ΣΤΙΧ. 561, ΚΑΙ ΦΕΡΩΝ.] ΔΓ (ὀρθότερα ἴσως) ΜΗ ΦΕΡΩΝ. Περὶ τοῦ Ἄπερ εἶρηκα, ἴδε τὰ προσημειωθέντα (Β. στίχ. 191)· περὶ δὲ τοῦ Γῶ Κράτει σου, τὰ ἐξῆς (στίχ. 603).

ΣΤΙΧ. 562, Ἄλλ' ὦ μικρὸν, Θεόστεπτε, τὰς ἀκοάς σου ΠΡΟΣΧΕΣ.] ΔΓ, ΠΡΟΣΘΕΣ. Ἡ δὲ σύνταξις εἶναι κατὰ τὸ λεγόμενον πρωθύστερον σχῆμα, ἀντὶ τοῦ, « Ἄλλ' ὦ θεόστεπτε, πρόσχες μικρὸν τὰς ἀκοάς σου. »

ΣΤΙΧ. 563, ὍΠΩΣ ΝΑ κ. τ. λ.] ΔΓ, ὍΠΩΣ ἌΝ.

ΣΤΙΧ. 564... ἡ πόνοσ τὸν ΚΡΑΤΗΣΗ.] ΔΓ, ΠΙΑΣΗ.

ΣΤΙΧ. 565, ΚΡΑΖΕΙ.] ΔΓ, ΚΡΑΖΟΥΝ.

ΣΤΙΧ. 566, Ἐρχονται.] ΔΓ, Ἐρχοῦνται· ὡς καὶ σήμερον ἀκόμη οἱ γνωρίζοντες τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν προκρίνουσ τὸ Ἐρχοῦνται, μὴ δυνάμενοι ὁμῶσ εἰς τὴν ὀμιλίαν νὰ ἐλευθερωθῶσιν ὀλότελα ἀπὸ τὸ τυραννοῦ Ἐρχοῦνται.

ΣΤΙΧ. 567, ΘΩΡΟΥΣΙ καὶ τὰ σκύβαλα μετὰ τοῦ ὙΑΛΙΟΥ.] ΔΓ. ὍΡΩΣΙ... ὙΑΛΙΟΥ.

ὙΑΛΟΝ, διὰ τοῦ ᾱ, ἔλεγασ οἱ Ἀττικοί· τὸ διὰ τοῦ ε̄ εἶναι τῶν μεταγενεστέρων. Τὸ ὑποκοριστικὸν, Ὑάλιον, ἔτρεψασ οἱ Γραικορωμαῖοι εἰς τὸ Ὑάλιν (Χυδ. Γυαλί). Ἐδῶ σημαίνει ὄχι ἀπλῶσ ὑάλινον ἀγγεῖον, ἀλλὰ τὸ δοχεῖον τοῦ οὔρου (urinal), καὶ μετωνυμικῶσ αὐτὸ τὸ οὔρον, ὡσ ὀρθῶσ τὸ ἐνόησασ ὁ Δουκάγγιοσ (σελ. 1629). Εἶναι λοιπὸν τὸ νόημα, Θεωροῦσ οἱ ἱατροὶ τὰ σκύβαλα (excrementa), καὶ τὸ περιεχόμενον εἰς τὸ ὑάλιον οὔρον.

Ἀπὸ τὸ Ὑάλιον ἔχομεν καὶ ῥῆμα Ὑαλίζω, τὸ σημαῖνον, ἔχω ὄψιν ὑαλίου, λάμπω ὡσ ὑάλιον· ὅθεν καὶ τὸ μεταφορικῶσ περὶ γυναικὸσ λεγόμενον Ὑαλίζει (χυδ. Γυαλίζει), ἡγοῦν ἔχει ὄψιν ἀσείαν (avoir un joli minois). Ἐλαβε τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ποιητῶσ, ὁποῖοσ εἶναι ὅστισ εἶπε (BRUNCK, *Analect.* II, pag. 398) περὶ τῆσ ἐρωμένησ του,

Ὄμματα μὲν χρύσεια καὶ ὙΑΛΟΕΣΣΑ παρειά.

Ἐλεγασ (ἴδ. *ibid.* pag. 379) καὶ Ὅψιν ὑαλέην.

Ἀπὸ τὸ Ὑαλίζω παράγεται ῥηματικὸν ὄνομα, τὸ Ὑαλισήριον (χυδ. Γυαλιστήρι) ἡγοῦν τὸ σκυτοτομικὸν ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποῖου

ὁμαλίζονται αἱ τραχύτητες τοῦ πάτου τῶν ὑποδημάτων (Γαλλ. *buis*).

ΣΤΙΧ. 568, Λέγουσιν, Ποῖσε τὰ καὶ τὰ, καὶ ἄς γένη τόδε, τόδε] ΔΓ,

Λέγουσι, τὰ ποιήσατε, καὶ ἄς γένωσι καὶ τάδε.

ΠΟΪΣΕ, ἀντὶ τοῦ Ποίησε (Ἑλλ. Ποίησον), ὡς καὶ τὸ ἀνωτέρω (στίχ. 246) Ποίσω, ἀντὶ τοῦ Ποιήσω, κατὰ συγκοπὴν, ἣτις ἐσώζετο ἕως τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος.

ΤΑ ΚΑΙ ΤΑ. Φράσις ἑλληνικὴ, σωζομένη μέχρι τῆς σήμερον. « Ἐφη » δέιν... κινδυνεύειν τὸν στρατηγὸν, ὅπως μὴ τὰ ἢ τὰ γενήσεται » κ. τ. λ. » (Δημοσθέν. Προοιμ. δημηγορ. σελ. 1457).

ΤΟΔΕ, ΤΟΔΕ. Κατ' ἔλλειψιν τοῦ συνδέσμου (Τόδε καὶ τόδε). Σήμερον λέγομεν, Τὸ καὶ τὸ (*telle et telle chose*). Ἑλληνικὸν καὶ τοῦτο. « Ἐδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι, καὶ τὸ, μὴ ποιῆσαι. » (Δημοσθέν. Κατὰ Φιλίππ. Γ, σελ. 128).

ΣΤΙΧ. 569, Καὶ ἄς φέρουσι συλίγουρδον, καὶ ἄς βάλουσιν ἀπέσω.] ΔΓ, « Ἄς φέρωσι συλλίγουρδα, καὶ ἄς βάλωσι βλησκούνην. » Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1476) ἀνέγνωσε τὰς δύο τελευταίας λέξεις τοῦ πρώτου ἀντιγράφου Βάλησιν ἀπάνω. Εἰς ἐξήγησιν τοῦ Συλλίγουρδα (ἢ Συλίγουρδον) πέμπει εἰς τὸ Συλληγοῦδι, ὡς νὰ ἦσαν δύο λέξεις ταυτόσημοι. Ἀλλὰ τὸ Συλληγοῦδι σημαίνει εἰς ἡμᾶς τὴν Σαῦραν (*lésard*), τὴν ὁποίαν καὶ Κολισαῦραν ὠνόμασαν τινές, καὶ Τοιχοβάτην. Σήμερον ἡ Σαῦρα, ὀνομάζεται ἀκόμη, καὶ Γουσερίτσα (δὲν ἐξεύρω πόθεν), καὶ τὸ πλέον παράξενον, καὶ Σαμιαμίθιον ἢ Σαμιάμιθος, λέξιν ἑβραϊκὴν, ὡς ἀλλοῦ (Πλουτάρχ. Μέρ. Γ', Αὐτοσχ. στοχ. σελ. 13') τὸ ἐσημείωσα. Ὅπως ἂν ἦναι, τὸ Συλίγουρδον τοῦ Προδρόμου δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸ Συλληγοῦδι, ἀλλὰ σημαίνει ἡδυσμα τὶ (δὲν ἐξεύρω ποῖον), καθὼς καὶ τὸ Βλησκούνην. Τοῦτα ὀνομάζεται σήμερον καὶ Βλησκοῦνι καὶ Φλησκοῦνι, ἀκόμη καὶ Γληκοῦνι (*pouliot*). Εἰς τοὺς παλαιούς εὐρίσκεται καὶ Βλήχων καὶ Γλήχων.

ΣΤΙΧ. 570, ἄς γένηται τοιαύτη ἰατρεία.] ΔΓ, ἄς γένωνται τοιαῦται ἰατρεῖαι.

ΣΤΙΧ. 571, Ὁ ΜΕΝ ὑπάγει σάγοράν ἰατρικῶν σπερμάτων.] Ἀντί

τοῦ ἌΝ ΜΕΝ, ἔγραψα, Ὁ ΜΕΝ, ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον, τὸ ὁποῖον φέρει καὶ ἄλλας διαφορὰς ταύτας : « Ὁ μὲν ὑπάγει εἰς τὸν ἀγρὸν » ἰατρικὰ γυρεύων. »

ΣΑΓΟΡΑΝ, δηλαδὴ εἰς ἀγοράν, διὰ τὰ ἀγοράση.

ΣΤΙΧ. 572, Ἄλλος ὈΡᾶΤΑΙ Εἰς πέραμαν, ἄλλος εἰς ταύγενίου.] ΔΓ, ὈΡΜᾶ Εἰς τὸ.

ΤΑΥΓΕΝΙΟΥ, ἦγουν Τὰ Εὐγενίου, ἑλλειπτικῶς τοῦ Παλάτια ἢ Μέρη. (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 273). Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον, τὸ δεύτερον ἀντίγραφον προσθετεῖ τὸν ἐξῆς, « Καὶ πάλιν ἄλλος ἑτοιμος, καὶ » τρέχει ἐπὶ τὸν μίλιν. » Γράφει οὐδετέρως, Τὸ μίλιν, ἦγουν τὸ Μίλιον, καὶ ἴδε ἀνωτέρω (σελ. 299).

ΣΤΙΧ. 573, βατόπουλα, ψησία.] ΔΓ, ψησόπουλα ἢ βάτους.

ΣΤΙΧ. 574, Φιλομηλίτζας τρυφεράς, κωβίδια, γαλέας.] ΔΓ, Φιλομηλίτζαν τρυφεράν κ. τ. λ. Περὶ ὅλων τούτων τῶν ὀνομάτων (στίχ. 573-574). Ἴδε τὸν εἰς τὸν Ξενοκράτην Πίνακα. Τὸ Κωβίδια (goujons) εἶναι ὑποκοριστικὸν τοῦ Κωβιὸς, γνωστοῦ εἰς ὅλους ὄψαριου.

ΣΤΙΧ. 575, . . . μαγειρεύουσιν.] ΔΓ, μαγειρεύσουσι.

ἈΡΤΥΣΙΑΙΣ (assaisonnemens). Τὰ Λεξικά μας ἔχουν τὸ Ἄρτυμα, τὸ ὁποῖον παρὰ τὴν Ἀρτυσίαν (assaisonnement), σημαίνει καὶ τὴν κρεωφαγίαν (gras), εἰς διάκρισιν τῆς νησείας (maigre), ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ῥῆμα Ἀρτύνομαι (manger gras).

ΣΤΙΧ. 576, Σαχαρόθερμον.] Σάχαρ, ἢ Σάκχαρ (ἀνωτέρ. σελ. 297) ἢ θηλυκῶς ὀνομαζομένη σήμερον Ζάχαρη (sucre). Ἐπειδὴ τὸνομα εἶναι σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας κοινόν, συμπεραίνεται, ὅτι μᾶς ἦλθεν ὁθεν καὶ τὸ πρᾶγμα, ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν ἢ τὴν Ἀσίαν.

ΣΑΧΑΡΟΘΕΡΜΟΝ, εἶναι νερὸν σαχαρωμένον (de l'eau sucrée), χλιαρόν.

ΔΡΟΣΑΤΟΝ. Κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ ζοιχείου, ἀντὶ τοῦ Ὑδροσατόν, καὶ τοῦτο πάλιν κατὰ συγκοπὴν βάρβαρον, ἀντὶ τοῦ Ὑδροροσάτον. Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι ἰατροὶ (ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Rosa) σύνθεσιν τινὰ φαρμακευτικὴν διὰ ῥόδων (sirop de roses), τῆς ὁποίας τὴν ἀνχγραφὴν εὐρίσκεις εἰς τὸν Ὀρειδάσιον καὶ ἄλλους.

ΣΤΙΧ. 577, τὸ χυλόν.] Καὶ τὰ δύο ἀντίγραφα οὐδετέρως, ἀντὶ τοῦ Τὸν χυλόν, ἴσως διὰ σφάλμα γραφικόν· ἴσως καὶ διότι οὕτως

ελέγετο τότε. Ἐλλά τίνα χυλόν (suc, crème de . . .); δὲν μᾶς διδάσκει.

ἈΘΡΕΨΙΑΝ.] ΔΓ, ἈΝΟΡΕΨΙΑΝ.

ΣΤΙΧ. 578, κεφαλὴν.] ΔΓ, κορυφήν. Μετὰ τὸν σίχον τοῦτον τὸ δεύτερον ἀντίγραφον προσθέτει καὶ τὸν ἐξῆς, « Ἄλλος δὲ πάλιν ἔτοιμος, προσφέρων ταῖς ρίπισιν. »

ῬΙΠΙΣ εἶναι τὸ σήμερον ὑποκοριστικῶς σχηματισμένον Ῥιπίδιον (éventail). Ἡ σύνταξις εἶναι συγκεχυμένη· τὸ δὲ νόημα, Ἐβρίπιζε τὸν ἠγούμενον.

ΣΤΙΧ. 579, Ἔτεροι . . . τρίβουν.] ΔΓ, Ἐτερος . . . τρίβει. Οἱ σίχοι 580 καὶ 581 λείπουν ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον· εἰς τόπον αὐτῶν φέρει τὸν ἐξῆς, « Δότε κριθὴν τὸν ἱατρὸν κἂν δεκαπέντε μόδια. »

ΚΡΙΘῆΝ, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ· σήμερον, Κριθάριον (orge).

Μόδιον (muid) οὐδετέρως, ὡς καὶ σήμερον· οἱ παλαιοὶ, ἀρσενικῶς, Μόδιος.

ΣΤΙΧ. 582, Δότε τὸν ἱατρὸν κρασίν.] ΔΓ, Δότε κρασίν τὸν ἕτερον. — ἀγγελία.] ΔΓ, μέτρα.

ΣΤΙΧ. 583, μανολάτα.] ΔΓ, μανουηλάτα. Μανολάτα, ἢ Μανουηλάτα, ὠνόμαζαν τὰ χαραγμένα εἰς ὄνομα τοῦ Ἀυτοκράτορος Μανουὴλ νομίσματα (ἴδ. ἀνωτέρ. σελ. 49). Σώζονται τινὰ σήμερον καὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλων Ἀυτοκρατόρων, πλειότερα ὅμως τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, τὰ ὀνομαζόμενα Κωνσταντινάτα, τὰ ὁποῖα αἱ δεσποδαίμονες μητέρες περιδέουσι εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν νηπίων, ὡς ἀγιασμοῦ πρόξενα. Τὰ Μανουηλάτα φέρουν ἐπιγραφὴν πολλάκις ΜΑΝΟΥΗΛ (καὶ κάποτε ἘΜΜΑΝΟΥΗΛ) μετὰ τὸ ἐπίθετον ΔΕΣΠΟΤΗΣ. Ἴδε RASCH, *Lexic. univers. r. numar. veter.* Tom. III, p. I, pag. 185.

ΣΤΙΧ. 584, Καὶ καθεξῆς τοὺς ἅπαντας μετ' ἐξουσίας δίδει.] Ἀντιτύτου τοῦ σίχου, τὸ δεύτερον ἀντίγραφον φέρει δύο, τοὺς ἐξῆς :

Καὶ καθεξῆς τοὺς ἅπαντας μετὰ τῆς ἐξουσίας
Προσάσσει ὁ ἠγούμενος ἵνα τοὺς ἀπεκβάλουν.

ἈΠΕΚΒΑΛΛΩ. Ἐσημειώθη εἰς τὰ κοινὰ μας Λεξικά, ὡς σχεδὸν ἰσοδύναμον τοῦ Γαλλικοῦ *Éconduire*. Ἄλλ' ὁ ποιητὴς ἐδῶ νοεῖ τὸ *Reconduire*, καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸ μεταχειρίζονται πολλοὶ τὴν σήμερον.

ΣΤΙΧ. 585, Εἰ δ' ἀρρώστησει Μοναχός, ἢ πόνος τὸν κρατήσει.]

ΔΓ, « Ἄν δ' ἀρρώστησῃ τις ἡμῶν, ἢ πόνος τὸν πιάσῃ. »

ΣΤΙΧ. 586, Ἀτός του γίνεται ἰατρός κ. τ. λ.] ΔΓ, γίνεται ὁ ἠγούμενος ἰατρός, κ. τ. λ. Εἶναι λοιπὸν σχεδὸν ἑπτακόσια ἔτη ἀποῦ ἡ Ἄντωννμία Αὐτός, ἀφίνουσα τὸ ὄν, καὶ προσλαμβάνουσα τὴν γενικήν τῆς προσωπικῆς ἀντωννμίας, ἐσήμαινε τὴν σύνθετον ἀντωννμίαν τῶν Γάλλων Ἀτός μου (Αὐτός ἐγώ) moi-même, Ἀτός σου (Αὐτός σύ) toi-même, Ἀτός του (Αὐτός οὗτος, ἢ Αὐτός ἐκεῖνος), lui-même. Ἡ φθορά ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ ἑλλειψιν, οἷον Αὐτός [ἀπ' ἐ]μοῦ, Αὐτός [ἀπὸ] σαῦ, Αὐτός [ἀφ' ἐαυ]τοῦ. Ἴδε καὶ τὰ ἀνωτέρω (σελ. 116) σημειωμένα.

ΣΤΙΧ. 587, Ἡμέρας τρεῖς ἀφῆτέ τον, καὶ νηστικός ἀς κείται.] ΔΓ,

« Ἡμέρας τρεῖς ἀς κείτεται, καὶ νηστικός ἀς διάβῃ. » μετὰ τὸν ὁποῖον προσθῆτει καὶ τοὺς ἐξῆς δύο :

Μὴ νὰ λαφρώσῃ ὁ σόμαχος ἐκ τῆς πολυφαγίας,
Καὶ τότε νὰ ποιήσωμεν ἰατρείαν ἐνδεχομένην.

ΙΑΤΡΕΙΑΝ. Πρόφερε το κατὰ συνίτησιν, ὡς διούλλαβον. Σημείωσε τοῦ Λαφρώσῃ, πρῶτον τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχτικοῦ ζοιχείου (ὡς καὶ εἰς τὸ Λάμνω, Λάφι, Λάδι, ἀντὶ τοῦ Ἐλάυνω, Ἐλσίφιον, Ἐλάδιον), ἔπειτα τὴν ἀμετάβατον σημασίαν, ἀντὶ τοῦ Ἐλαφρωθῆ.

ΣΤΙΧ. 589, πινάκιν.] ΔΓ, γαβάθιν.

ΣΤΙΧ. 590, Καὶ ψήσετε μικρούτσικον κεφάλιν κροமுδίτιν.] ΔΓ: « Καὶ κόψετε ψιλούτσικον κεφάλιν κροமுδίου. » Σημείωσε καὶ πάλιν τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ ε, Ψήσετε ἀντὶ τοῦ Ἐψήσετε, τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ προστακτικοῦ Ἐψήσατε. Παρατήρησε καὶ τὴν σημασίαν τοῦ Ψιλός ἀντὶ τοῦ λεπτός (mince) πόσον εἶναι παλαιά. Εἰς τοὺς παλαιότερους ἦτο συνώνυμον τοῦ Γυμνός· καὶ ἐπειδὴ τὰ γυμνά εἶναι ὀλιγώτερον ὀγκώδη παρὰ τὰ ἐνδυμένα ἢ σκεπασμένα, ἐπομένως καὶ τὸ Ψιλός ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ λεπτός. Αὐτὸ τὸ ῥῆμα Ψίω, ὅθεν παράγεται τὸ Ψιλός, σημαίνει τὸ ξύω, λεπτύνω (a mincir)· καὶ ἐξ αὐτοῦ ἀκόμη καὶ αἱ Ψίχαι, ἡγουν τὰ λεπτά ἀποθραύσματα τοῦ ἄρτου.

ΣΤΙΧ. 591, ἔλαδιον.] ΔΓ, ἔλαιον. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1684)

ἀνέγνωσεν Ἐλάδιον. Πρῶτος ἴσως ὁ Ἐπίκτητος (Διατρ. III, ε, 16) ἐμεταχειρίσθη τὸ ὑποκοριστικὸν Ἐλάδιον, τὸ ὁποῖον, ὡς φαίνεται, ἐκράτει ἀκόμη εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ποιητοῦ μας. Σήμερον ἐφθάρη εἰς τὸ Λάδι (huile).

ΣΤΙΧ. 592, Καὶ φλισκουνίτζιν ὀλιγόν, διὰ τὴν εὐωδίαν.] ΔΓ, « Καὶ βλησκουνίτζαν περισσὴν διὰ πλείονα μυρωδίαν. » Ἡ Βλησκουνίτζα εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ τὸ ἀνωτέρω (σελ. 316) Βλησκούνιν. Μετὰ τὸν σίχον τοῦτον, τὸ δευτέρον ἀντίγραφον φέρει τὸν ἐξῆς, « Καὶ » θρέφετέ τον ὀλιγόν, νά μὴ ὀλιγοψυχῆση. »

ΣΤΙΧ. 594, ἄλλας ΚΑΙ τρεῖς.] ΔΓ (ὀρθότερα), ἄλλας ΚΑΝ τρεῖς.

ΣΤΙΧ. 595, Σάν νάμαθεν ἐξάπαντος ἀπὸ τοῦ Ἴπποκράτους.] ΔΓ, « Καὶ ὡς ἔμαθον ἐξάπαντος ἀπὸ τὸν Ἴπποκράτην. » Καὶ μετὰ τοῦτον προσθέτει δύο τοὺς ἐξῆς :

Ἴνα ἀποθάνῃ σύντομον καὶ νά τὸν λυτρωθῶμεν,
Ἡ, ἐάν ὑγιάνῃ καὶ ἐγερθῇ, καὶ πάλιν νά δουλεύῃ.

ΣΤΙΧ. 596, ἴδες λαμπρὸν τεχνίτην;] ΔΓ, εἶδες τεχνίτην μέγαν.

ΣΤΙΧ. 597, Διέβη τὸν ΝΕΚΤΑΡΙΟΝ, ΔΙΕΒΗ ΤὸΝ ΚΑΝΙΚΛΗΝ.] ΔΓ, ΟΚΤΑΡΙΟΝ ἢ ΚΑΙ ΤὸΝ ΚΑΝΙΚΛΕΪΟΥ. Οὔτε Νεκτάριος, οὔτ' Ὀκτάριος ὠνομάζετο, ἀλλ' ἈΚΤΟΥΑΡΙΟΣ, ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Actuarium, συνώνυμον τοῦ Notarius, Νοτάριος, κατὰ λέξιν Πρακτικὸς (agent, praticien), ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ Γλωσσάρια, « Actuarium, efficax, agilis, πρακτικὸς. » Ἔως ἐδῶ, φανερόν ὅτι οὕτως ἐπωνομάζοντο οἱ καταγινόμενοι εἰς τὰς κρίσεις καὶ τὰ κριτήρια, καὶ ἀπλῶς εἰς πράγματα ἀναφερόμενα εἰς τοὺς νόμους. Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔδιδαν καὶ εἰς τοὺς φροντίζοντας τὴν διατροφήν τῶν στρατευμάτων, τοὺς ἐπὶ τῆς σιταρχίας ἢ σιταρχίας (munitionnaires ἢ entrepreneurs de vivres). Τοιοῦτος Ἀκτουάριος ἦτον ὁ φονεύσας τὸν Αὐτοκράτορα Μάριον, ὡς ἱστορεῖ ὁ Εὐτρόπιος (Breviar. Histor. Roman. IX, pag. 668). Σημειώσιμον εἶναι καὶ τοῦτο, ὅτι καὶ οἱ ἱατροὶ τῆς Αὐλῆς ἐπωνομάζοντο Ἀκτουάριοι· ὥστε νά γενῆ τρόπον τινα καὶ κυριωνυμικὸν ὄνομα τοῦ κατὰ καιρὸν τοιοῦτου ἱατροῦ. (Ἴδε Δουκάγγ. σελ. 46 καὶ FABRIC. Biblioth. Græc. XII, pag. 635).

ΚΑΝΙΚΛΗΝ ἢ ΚΑΝΙΚΛΕΪΟΥ. Κανίκλειον ὠνομάζετο τὸ

μελανοδόχον (ἢ μᾶλλον ἐρυθροδόχον) ἀγγεῖον, ὅθεν βαπτίζων τὸν κάλαμον ὑπέγραψεν ὁ Αὐτοκράτωρ· καὶ ὁ κρατῶν αὐτὸ ἀξιωματικὸς ἐλέγετο, Ὁ ἐπὶ τοῦ Κανικλείου. Ὁ Σαλμάσιος τὸ ἐτυμολόγησεν ἀπὸ τὸ Κανοῦν τῶν παλαιῶν, σήμερον Κανίον, τὸ ὅποιον ὁ Σομανέρης ἐξηγεῖ, ἀγγεῖον ἀργυροῦν. Ὁ δὲ Ἡσύχιος λέγει « Κανοῦν, κανίσκιον, δισκάριον » καὶ « Κάναστρον, ὄστρακον, » τρυβλίον, κανοῦν. » Ὁ Λύδης τὸ ὀνομάζει Καλίκλιον (*petite tasse*) καὶ τὸ ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τὸ Κάλυξ, ὡς ὑποκοριστικὸν (κατὰ τὸν Ῥωμαϊκὸν τύπον *Caliculus*, καὶ κατὰ συγκοπὴν *Caliclus*), λέγων περὶ τοῦ βασιλικοῦ καλαμαρίου, « Καλλίκλιον (γρ. Καλίκλιον) αὐτὸ, » οἰονεὶ κυαθίσκον, ἀπὸ τοῦ Κάλυκος, καλεῖσθαι νόμος. » (Λύδ. Περὶ ἀρχ. τῆς Ῥώμ. πολιτ. Β', 14, σελ. 118). Συμπεραίνεται ἀπὸ ταῦτα, ὅτι ἔτι ἀπὸ τοὺς χρόνους τοῦ Λύδου, συγγραφείως τῆς ἑκτης ἑκατονταετηρίδος, δὲν ἤξευραν βεβαίως, ἂν ἔπρεπε νὰ ὀνομάζεται Καλίκλιον ἢ Κανίκλιον.

Εἰς ἓν ἀπὸ τὰ δύο ἀντίγραφα ἴδαμεν ὅτι ὀνομάζει Κανίκλην, ὡς ὄνομα κύριον, εἰς τὸ ἄλλο, Τὸν Κανικλείου (ἤγουν τὸν ἐπὶ τοῦ Κανικλείου), ὡς ὄνομα αὐλικοῦ ἀξιώματος. Τοῦτο γίνεται πιθανόν, διὰ τὸν συνεγγισμὸν τοῦ Ἀκτουάριος (ὄνομα καὶ τοῦτο πολιτικοῦ ὑπουργήματος) ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ Ἐπὶ τοῦ κανικλείου οὗτος, ἦτο καὶ ἰατρός, ὡς καὶ ὁ Ἀκτουάριος. Ἄν στέρξωμεν τὴν πρώτην γραφὴν, Κανίκλην, ὑποθέτοντες αὐτὴν ἅμα καὶ γραφικῶς σφαλμένην, ἀντὶ τοῦ Καλλίκλην (κατὰ τὴν ἀνωτέρω σημειωθεῖσαν σύγχυσιν τοῦ Καλικλείου καὶ Κανικλείου), νοεῖ τότε ὁ ποιητὴς μὲς παλαιὸν τινα ἰατρὸν (ὡς ὠνόμασε τὸν Ἱπποκράτην καὶ τὸν Ἀέτιον), ὀνομαζόμενον Καλλίκλην. Δύο τοιοιτωνύμους ἔσωσεν ἡ ἱστορία. Ὁ πρῶτος, μνημονευόμενος ἀπὸ τὸν Γαληνὸν (Θεραπ. Μεθ. Β', 7, τόμ. X, σελ. 142 Kuhn), ἦτο Καλλικλῆς, ἐμπειρικὸς ἰατρός· ὁ δεύτερος, παλὺ νεώτερος, ἀκμάσας κατὰ τὴν ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα, ἑκατὸν σχεδὸν ἔτη μετὰ τὸν Ἀέτιον, ὠνομάζετο Νικόλαος Καλλίκλῆς (Ἰδ. FABRIC. Biblioth. Græc. XIII, pag. 347), τὸν ὅποιον ὑποπτεύομαι ὅτι ἐσύγχυσεν ὁ Φαβρίκιος μὲ ἄλλον Καλλίκλην ἀληθῶς σύγχρονον τοῦ Προδρόμου (Id. *ibid.* VI, pag. 818).

ΣΤΙΧ. 598, Διέβη τὸν Ἀέτιον, αὐτὸν τὸν Ἱπποκράτην.] ΔΓ, « Διέβη καὶ τὸν Γαληνὸν καὶ τὸν Ἀριστοτέλην. » Δὲν εἶν' ὅστις δὲν ἤκουσε τὸ ὄνομα τοῦ Ἱπποκράτους.

ΑΕΤΙΟΝ. Ὁ Αἰτίος ἤκμασε κατὰ τὴν ἕκτην ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ Χριστοῦ· σώζονται ἱστρικά του συγγράμματα, τὰ πλεότερα ἐραυσιμένα ἀπὸ τὸν ἀκμάσαντα κατὰ τὴν δευτέραν ἑκατονταετηρίδα Γαληνόν. — Διέβη. Ἀντὶ τούτου σήμερον λέγομεν, Ὑπερέβη (surpasser)· καὶ συνηθέστερον, Ἐπέρασε καὶ Ἐξεπέρασε.

ΣΤΙΧ. 599, Νὰ σὲ ἰατρεύσῃ, Δέσποτα, νὰ σὲ τὸν προξενήσω.] ΔΓ, « Τὰ συγχαρίκια, Δέσποτα, νὰ σὲ τὸν προξενήσω. »

ΣΥΓΧΑΡΙΚΙΑ ἔλεγον καὶ τότε, ὡς λέγομεν καὶ σήμερον, τὰ ἑλληνιστὶ ὀνομαζόμενα Μήνυτρα. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1473) ἠπατήθη, νομίσας ὅτι ἐλέγοντο καὶ Συγχαριάρια, ἀπὸ τὴν γενικὴν πληθυντικὴν Συγχαριαρίων, τῆς ὁποίας ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ Συγχαριάριος, ἐσήμαινε Μηνυτὴν χαρμοσύνων πραγμάτων (porteur de bonnes nouvelles).

ΣΤΙΧ. 601, Σκύλον ποτὲ ψοφιάρικον νὰ γέρῃ νὰ σὲ δάκῃ.] ΔΓ, « Ἡ ψοφισμένον πούποτε κύνα νὰ σὲ δαγκάσῃ » Τὸ πρῶτον ἀντίγραφον, Σκύλον, ὡς καὶ σήμερον· τὸ δεύτερον, ἑλληνικώτερον, Κύνα. Εἰς τὰ σωζόμενα τῶν ἀρχαίων συγγράμματα δὲν εὐρίσκεται ὁ Σκύλος (chien). Μόνος ὁ Ἡσύχιος (ἴσως ἀπὸ κανένα κωμικόν) λέγει, ὅτι ὠνόμαζαν οὕτω τὸν θηλυκὸν Σκύλον· « Σκύλλον, τὴν κύνα λέγουσι. » Ὁ δὲ Ἐτυμολόγος (σελ. 720) τὸ προσαρμόζει εἰς τὰ νέα σκυλία· « Σκύλλος, κυρίως ἐπὶ κυνὸς νεογνοῦ κ. τ. λ. » Ἀλλὰ τὰ νεογνά εἶχαν ὄνομα ἴδιον τὸ Σκύλαξ, ὡς ἔτι σήμερον τὰ ὀνομαζόμενα, Σκυλάκια. Ὅπως ἂν ἦναι, ὅτι τὸ Σκύλος εἶναι ἐπίσης ἑλληνικόν, ὡς καὶ τὸ Κύων, φαίνεται ἀπὸ τὰ παράγωγα, ἔτι δὲ καὶ ἀπὸ τὸ σωζόμενον εἰς τὰ ἑλληνικά Λεξικά Σκυλοπρόσωπος (ὁ ἀρχαιότερον Κύνωψ, ἦγον ἀναίσχυντος), πολὺ εὐφραδέστερον παρὰ τὸ Σκυλομούτζουνος τῆς χυδαίας συνηθείας. Παρὰ τὸ Σκυλοπρόσωπος (impudent), ἔχομεν ἀκόμη καὶ τὸ Σκυλόχαρδος (immiséricordieux), καὶ ῥῆμα Σκυλιάζω (enrager). Ὀνομάζομεν ἔτι καὶ Σκυλόψαρον (chien de mer) συνηθέτως, τὸν ἀπλῶς ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς παλαιούς Σκύλον ἢ Σκυλίον· καὶ Σκυλόμυιαν τὸν Κυνοραϊσὴν (Ἰδ. ἀνωτέρ. σελ. 266) καὶ Σκυλόροδον τὸ Κυνόρροδον.

ΣΤΙΧ. 602, Εἰ δὲ καὶ γράφω περισσά, καὶ τοὺς λόγους μηκύνω.] ΔΓ, « Τί γὰρ καὶ γράφω περισσά, μηκύνω καὶ τὸν λόγον; » Καὶ μετὰ

τούτον προσθέτει τὸν ἐξῆς, « Εἰ γὰρ λεπτῶς ἀπάρξομαι τὰ τούτων
« καταλέγειν. »

ΣΤΙΧ. 603, Καὶ δῆλα πάντα καθιστῶ τῷ κράτει σου τῷ μέγα.]
ΔΓ, « Καὶ δῆλα ταῦτα καθιστῶ τῇ κραταίᾳ σου σκέπη. » Καὶ μετὰ
τούτον προσθέτει δύο ἄλλους τοὺς ἐξῆς:

Ὁ χρόνος ἐπιλείψει με φθεγγόμενον τὰ τούτων,
Γαστρίμαργον καὶ λαίμαργον καλούμενον πολλάκις.

Τῷ ΚΡΑΤΕΙ ΣΟΥ. Ἡ φράσις εὐρίσκεται συχνά εἰς τὸν Πτωχοπρό-
δρομον, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους ποιητὰς ἢ συγγραφεῖς συγχρόνους του.
Ἰσοδυναμεῖ μὲ ἄλλην φράσιν (καὶ ταύτην συνήθη τότε εἰς τοὺς λαλοῦντας
ἢ γράφοντας πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα), Τῇ Μεγαλειότητί σου,
ὡς καὶ σήμερον ἀκόμη τῶν πολιτισμένων ἔθνων οἱ βασιλεῖς τιμῶνται
μὲ τὴν ἐπίκλησιν, *Votre majesté*. Οἱ Ῥωμαῖοι Αὐτοκράτορες δὲν
ἤρκοῦντο ὅμως εἰς τοῦτον τὸν τίτλον, ἀν καὶ ἀρκετὰ ἀντίθεον, ἐπειδὴ
ἡ Μεγαλειότης ἀποδίδεται εἰς μόνον τὸν Θεόν, κατὰ τοὺς ἀπο-
στολικούς συγγραφεῖς (Λουκ. 9', 43. Πέτρ. Β, α', 16). Ἦθελαν ἀκόμη
να ὀνομάζωνται καὶ Ἅγιοι (Πτωχοπροδ. Β, 440 καὶ 504), καὶ τὸ
τολμηρότερον, καὶ Θεῖοι, ὥστε οἱ πρὸς αὐτοὺς λαλοῦντες ἢ γρά-
φοντες νὰ τοὺς λέγωσιν, Ἡ ὑμετέρα Θεϊότης (*Votre divinité*).
Τοιοῦτοι τίτλοι ἦσαν φυσικὸν ἐπακολούθημα τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας,
ἢ ἐγεννήθησαν μὲ τοὺς ἀπολύτους βασιλεῖς, κ' ἔχουν νὰ διαμένωσιν,
ἐνόσω σώζονται ἀπόλυτοι βασιλεῖαι, καθὼς καὶ οἱ ἀπ' αὐτοὺς γεννη-
θέντες τῶν ὑπαλλήλων ἡγεμονίσκων, ἀξιωματικῶν, ἀυλικῶν, ὑπουργῶν
βασιλικῶν, μέχρι καὶ τῶν λασανοφόρων τίτλοι τῆς Ἐκλαμπρό-
τητος, Ἐξοχότητος, Εὐγενείας κ. τ. λ. Ἐξω τοῦ ὅτι δείχνουν
καταφρόνησιν ἰσότητος καὶ μισαδελφίαν ἀντευαγγελικὴν, οἱ τοιοῦτοι
τίτλοι, ἔχουν καὶ γελοῖόν τι, ἀνεπαίσθητον διὰ τὴν μακρὰν συνήθειαν.
Παραδείγματος χάριν, ἂν εἶπη τις πρὸς κανέν' ἀπὸ τοὺς Ἐξοχωτάτους,
Σοῦ εἶμαι ὑπόχρεως, λαλεῖ γλῶσσαν ἀνθρώπικην, ἐπειδὴ
φανερῶναι δύο πρόσωπα, ὅσα καὶ ἀληθῶς εἶναι τὰ διαλεγόμενα· καὶ
ὅμως ἡ τοιαύτη γλῶσσα νομίζεται γλῶσσα τῶν ἀγροίκων. Ἀλλ' ἐάν
εἶπη, Εἶμαι ὑπόχρεως εἰς τὴν Ἐξοχότητά σου, ἢ τὸ
γελοῖότερον, Εἰς τὴν Ἐξοχότητά της, ὑποθέτει παρά τὰ δύο καὶ

τρίτου ἢ τέταρτον ἄλλο πρόσωπον ἀφηρημένον, καὶ ἀληθινὸν φάντασμα, ὑπερβολῇ κωμικόν· καὶ ὅμως ἐπαινεῖται ὁ τοιοῦτος ὡς ἐμπειρότερος τῆς μὲ ἀνθρώπους ἀναστροφῆς καὶ ὁμιλίας.

Τῷ ΜΕΓΑ. Βάρβαρος μεταβολὴ κ' ἐδῶ, καθὼς ἀνωτέρω (B· σιχ· 2), τῆς λέξεως Μεγα, ἀπὸ αἰτιατικῆν εἰς δοτικῆν.

ΣΤΙΧ. 604, Καὶ ἡ κοιλία μου ἐζάρωσεν ἈΠΟ ΤῆΣ ἈΦΑΓΙΑΣ.] ΔΓ, ἈΠΟ ΤΗΝ ἈΦΑΓΙΑΝ. Μετὰ τοῦτον τὸν στίχον, τὸ ἄλλο ἀντίγραφον φέρει καὶ τὸν ἐξῆς, « Καὶ μεδυστῆς ἀδόμενος ἐκ πάντων καὶ » οἴνοπότης. »

ΕΖΑΡΩΣΕΝ. Ἐτυμολογήθη ἀνωτέρω (σελ. 213) τὸ Ζαρόνω. Προσθετῶ, ὅτι τὸ μεταχειριζόμεθα καὶ ἀμετάβátως, ὡς ἐδῶ, Ἐζάρωσεν (se rider), καὶ μεταβατικῶς, οἶον, Ζαρόνω τί (-froncer).

ΑΔΟΜΕΝΟΣ. Τὸ Ἄδω ῥῆμα δὲν συνειθίζεται σήμερον, πλὴν εἰς μόνην ταύτην τὴν φράσιν, Ἄδεται λόγος (le bruit court).

ΣΤΙΧ. 605, Ἀπὸ τὸ κυμινόθερμον ὈΛΩΣ (ἴσ. ὈΛΟΣ) ὑδροπικιάσα.] Διαφ. γρ. ΔΕΣΠΟΤΑ. Ἀντὶ τοῦ Ὑδροπικιάσα εἶπε παροξυτόνως, Ὑδροπικιάσα, διὰ τὸν ῥυθμὸν. Ἑλληνιστί Ὑδρωπίασα.

ΚΥΜΙΝΟΘΕΡΜΟΝ εἶναι τὸ ἀνωτέρω (σελ. 233) σημειωθὲν Κυμινάτον. Μετὰ τὸν στίχον τοῦτον εἰς τὸ δεύτερον ἀντίγραφον φέρεται καὶ ὁ ἐξῆς, « ΓΗΡΩΚΟΜΗΝ καλούμενος καὶ τρίτον, Δέσποτά μου. » Καὶ ἂν διορθώσῃ τις ΓΗΡΩΚΟΜΕΪΝ, οὐδ' οὕτως εὐκόλον εἶναι νᾶ μοῆσῃ τί λέγει ὁ ποιητής μας.

ΣΤΙΧ. 606, Ἐκ τὰς πολλὰς Ἐβλάβησαν δουλείας τὰ νεφρά μου.] ΔΓ, Ἐθλάσθησαν... ΠΑΕΥΡΑ. Σημείωσε, τὰ νεφρά (les reins) οὐδετέρως, καθὼς καὶ σήμερον, καὶ ὅχι, οἱ νεφροὶ, ὡς οἱ παλαιοί. Πιθανόν ὅτι καὶ ἐσυλλογιζέτο ὁ ποιητής μας, λέγων, Ἐβλάβησαν τὰ νεφρά μου, τὸν Ψαλμογράφον, « ΗΨΦΑΝΘΗ » ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροὶ μου ἠλλοιώθησαν » (Ψαλμ. ογ', 21), ὅπου ἀντὶ τῆς κακῆς ἐρμηνείας τῶν Ἐβδομήκοντα, εὐρίσκεται ΔΓ (ἀρμοδιωτέρα κᾶν), ἘΞΕΚΑΨΘΗ. Ἡ ἑβραϊκὴ λέξις σημαίνει τὸ, ἐξεπεκράνθη.

ΣΤΙΧ. 607, Κουρτέσης δ' αὖθις ὑπ' αὐτῶν καλούμενος πολλάκις.] ΔΓ, « Σελβίτζης ὁ ταλαίπωρος καλούμενος πολλάκις. »

ΚΟΥΡΤΕΣΗΣ ἀπὸ τὸ ἰταλικόν, Cortese (Γαλλ. courtois) σημαίνει μεταφορικῶς τὸν χαρίεντα, τὸν μιμούμενον ἤδη αὐλικοῦ (cour-

tisan). Ἐπαράδραμε τὸ Κουρτέσης ὁ Δουκάγγιος σημειώσας εἰς τὸ Λεξικόν του μόνον τὸ Κούρτη (cour), σύνηθες ὄνομα καὶ τοῦτο εἰς τοὺς Γραικορωμαίους· ἀλλ' ἐπλανήθη φέρων καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν (σελ. 743), ἀπὸ τὸν Ἀπολλώνιον τὸν ἐν Τύρῳ :

Κ' ἐκεῖ θωρεῖς τὰ φαγητὰ, καὶ ΚΟΥΡΤΕΣ πᾶσα μέρα.

Γράφει ΤΟΥΡΤΕΣ. Τὸ Τούρτα, σημαῖνον ἀκόμη σήμερον εἰς ἡμᾶς, ὅ,τι σημαίνει τῶν Γάλλων τὸ Tourte, ἐγεννήθη ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατινισμοῦ τὸ Torta, τὸ ὅποιον κατὰ λέξιν σημαίνει, Στρεπτή, ὡς ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ ζυμαρικὰ τινὰ Στρεπτοὺς καὶ Στρέμματα ἀπὸ τὸ Στρέφω (tordre). « Πλακοῦντος » εἶδος εἰσιν οἱ στρεπτοὶ » λέγει ὁ Ἀρποκρατίων· καὶ, « Στρέμμα, » εἶδος πέμματος » ὁ Ἡσύχιος. Ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν εἰσέρευσεν εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ Τόρτσα (torche), ἥγουν λαμπᾶς κήριος συν-εστραμμένη.

ΣΤΑΙΒΙΤΖΗΣ. Κατὰ στοιχείων μετάθεσιν, ἀντὶ τοῦ Στιλβίτζης (recherché dans sa parure), ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Στιλθὸς καὶ Στιλπνὸς (luisant, poli). Καὶ ῥῆμα Στιλθόω, ὅθεν τὸ κοινὸν Στιλθόνω (χρδ. Σκλιθόνω). Δύο παλαιὰ ὀνόματα κωμικὰ (Ἀριστοφάν. Εἰρ. 1031, καὶ Ὀρν. 139), Στιλβίδης καὶ Στιλβωνίδης, ἐρμηνεύουν τὸ Στιλβίτζης τοῦ θέλοντος νὰ κωμικεῖται ποιητοῦ μας. Τὸ πρῶτον εἶναι ὄνομα κύριον μάντεως. Τὸ δεύτερον ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τὸν Σουῖθαν, « Στιλβωνίδης, λαμπρὸς ἀπὸ βαλανείου, καὶ κεκαλλωπισμένος· ἢ » ὄνομα κύριον. »

ΣΤΙΧ. 608, Ὀλόγυμνος.] Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1452) ἀνέγνωσε κακὰ, Ὁ λεγόμενος. Σώζεται εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν τὸ Ὀλόγυμνος (tout nu). —τὴν ὄνειδισίαν.] ΔΓ, τὰς ὄνειδισίας. Τὰ Λεξικά μας δὲν γνωρίζουν ἀκόμη, πλὴν τὸ Ὀνειδισίς, καὶ τὸ Ὀνειθισμός (reproche).

ΣΤΙΧ. 609, Ἀφῆκα καὶ τὰ μαλακὰ στρώματα νὰ κοιμοῦμαι.] ΔΓ, « Εἰξάφες καὶ τὰ μαλακὰ στρώματα καὶ πλατέα. »

ΣΤΙΧ. 610, ξηροκοιτίας.] Καλὴ λέξις τὸ Ξηροκοιτία, καὶ χρήσιμος εἰς τὸν θέλοντα νὰ ἐρμηνεύσῃ τῶν παλαιῶν τὸ Χαμευνία

ἡ Σκληροκοιτία. Δυνάμεθα νὰ λέγωμεν καὶ Ξηροκοιτῶ (coucher sur la dure), ὡς ἔλεγαν ἐκεῖνοι Σκληροκοιτέω, τοῦ ὁποίου ἐναντίον εἶχαν τὸ Μαλακευένω. Καὶ τὰ δύο ταῦτα ῥήματα εὐρίσκονται εἰς τὸν Ἰπποκράτην. Ἐκ τοῦ δευτέρου ἴσως παρήγετο καὶ ἐπίθετον Μαλακεύνητος, ὡς εἶκασα ἄλλοτε (Στραβ. Γεωγραφ. τόμ. V, σελ. 140 τῆς Γαλλ. μεταφρ.), καὶ ὡς εἰκάζω ἀκόμη ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸ Σκολιὸν τοῦ Ἀριστοτέλους (παρ' Ἀθην. XV, σελ. 696). Λέγει ὁ φιλόσοφος, περὶ τῆς ἀρετῆς, ὅτι

Καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος,
Καὶ πόνους τλῆναι μαλεροῦς ἀκαμάτους.

Ἐπειτα σρέφων τὸν λόγον πρὸς αὐτὴν, ἀκολουθεῖ,

Τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις
Καρπὸν τ' ἀθάνατον,
Χρυσοῦ τε κρέσσω καὶ γονέων,
ΜΑΛΑΚΑΥΓΗΤΟΪΟ Θ' ὕπνου κ. τ. λ.

Ὁ τελευταῖος σίχος ἐφάνη εἰς τοὺς κριτικούς, ὡς καὶ εἶναι, ἀρκετὰ σκοτεινός· καὶ οἱ διορθώσαντες μὲ μόνην τὴν τροπὴν τοῦ γ̄ εἰς τὸ χ̄, (Μαλακαυχητοῖο) τὸν ἔκαμαν σκοτεινότερον. Μόνον τρόπον σαφηνείας εὕρισκα γράφων ΜΑΛΑΚΕΥΝΗΤΟΙΟ. Μαλακεύνητος ὕπνος ἐμπορεῖ νὰ λεχθῆ χωρὶς ξενισμὸν, ὁ εἰς μαλακὴν εὐνήν ἢ στρωμνὴν γινόμενος ὕπνος (somme fait sur un lit mou). Τοιαῦται ἦσαν κατὰ τὸν Ξενοφῶντα (Κύρ. παιδ. VIII, 8) αἱ σρωμναὶ τῶν Περσῶν. « Ἐκεῖνοι γὰρ πρῶτον μὲν τὰς ΕΥΝΑΣ οὐ μόνον ἀρκεῖ ΜΑΛΑΚΩΣ (ἴσ. » μαλακάς) ὑποστρώνυσθαι, ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν κλινῶν τοὺς πόδας » ἐπὶ ταπίδων τιθέασιν, ὅπως μὴ ἀντερεῖδῃ τὸ δάπεδον. »

ΣΤΙΧ. 611, Εἰς τὸν χορὸν ποῦ ψάλλομεν φοβούμενος πολλάκις.] ΔΓ, « Εἰς τὸν χορὸν μὴ ψάλλοντα, πληττόμενον πολλάκις. »

ΣΤΙΧ. 612, Γούργουρον.] Ὁ Δουκάγιος (σελ. 262) ἔγραψε κακά, Γούργουριν. Εἰς τὰ κοινὰ μας Λεξικά γράφεται Γούργουρας. Ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ παλαιὸν Γαργαρεών, τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε πρῶτον τὸ εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ οἰσοφάγου κρεμάμενου σαρκίδιον (ἴδιον εἰς τὸν

ἄνθρωπον μόνον καὶ εἰς τὸν πίθηκον), σήμερον ὀνομαζόμενον κοινῶς, Σταφυλίτης (lucette) ἀπὸ τὸ Σταφυλή, ἂν καὶ ταῦτο εἰς τοὺς παλαιούς ἐσήμαιεν ἔχει ἀπλῶς Γαργαρεῶνα, ἀλλὰ Γαργαρεῶνα πρησμένον. Ἐπειτα ἐκατήντησε νὰ σημαίη καὶ ὅλον τὸν Σωλῆνα τοῦ Γαργαρεῶνος (gorghe). Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμα Γουργουρίζω (se gargariser) σημαῖνον τὸ κινῶ τι ὑγρὸν εἰς τὸ στόμα πρὸ τῆς καταπόσεως, διὰ πλύσιν ἢ καὶ θεραπείαν τοῦ στόματος

ΣΤΙΧ. 613, Τὰ γόνατά μου σθένησαν.] ΔΓ, ἡσθένησαν. κ. τ. λ. Μιμῆται τὸν Δαυὶδ (Ψαλμ. ρθ', 24) « Τὰ γόνατά μου » ἡσθένησαν ἀπὸ νηστείας. » Τὸ δεύτερον ἀντίγραφον προσθέτει καὶ ἄλλον σίχρον τοῦτον :

Ἵπνιαρῆς δὲ καλούμενος καὶ πάλιν παρ' ἐκείνων.

ἽΠΝΙΑΡΗΣ, ὡς καὶ σήμερον. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Ἵπνηρὸς καὶ Ἵπνηλός (sommolent).

ΣΤΙΧ. 614, Τὰ μμάτιά μου ἐξηράνθησαν. κ. τ. λ.] ΔΓ, Τὰ ὀμμάτιά μου ἠγριώθησαν κ. τ. λ. Ἐπειτα προσθέτει τὸν ἐξῆς :

Ἡ σάρξ μου ἐκεφαλίασεν ἀπὸ τῆς ἀλουσίας.

ΕΚΕΦΑΛΙΑΣΕΝ. Ὁ Δουκάγγιος, ἢ ἀπὸ ἀμνησίαν, ἢ διότι δὲν τὸ ἐνόησε, δὲν ἐσημείωσεν εἰς τὸ Λεξικόν του τὸ Κεφαλιάζω. Ἡ γραφή εἶναι ἀδιστάκτως σφαλμένη· οὐδ' ἄλλην διόρθωσιν ἔχω τὰ προβάλλω παρὰ τὸ ΕΚΝΕΦΑΛΙΑΣΕΝ ἢ ΕΓΝΑΦΑΛΙΑΣΕΝ, ἀπὸ τὸ Γνάφαλον, Κνάφαλον, ἢ Κνέφαλον. Καὶ τῶντι ὡς Κνέφαλα (bouffe) γίνονται τῆς κεφαλῆς αἱ τρίχες ἀπὸ τὴν μακρὰν ἀλουσίαν καὶ ἀκτενισίαν.

Ἄς σημειωθῇ καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ ποιητὴς μας ἠθέλησε κ' ἐδῶ νὰ μιμηθῇ τὸν Ἑβραῖον ποιητὴν· καθὼς ἐκεῖνος (Ψαλμ. οθ', 3) εἶπεν, « Ἑβραγγίασεν ὁ Λάρυγξ μου, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου » οὕτω καὶ ὁ Πρόδρομος (στίχ. 612 καὶ 614) « Ἐπόνεσα τὸν γούργουρον ἐκ » τῆς πολυφωνίας, τὰ μμάτιά μου ἐξηράνθησαν ἀπὸ τῆς ἀγρυπνίας. »

ΣΤΙΧ. 616, Καὶ τὰ μαλίτζιά μου ἔπεσαν ἈΠὸ τὴν ἈΛΟΥΤΖΙΑΝ.] ΔΓ, Ἐκ τὰς ἈΠΟΤΡΙΧΕΑΣ.

ΑΠΟΤΡΙΧΕΑΣ. Παρέδραμε τὴν λέξιν ὁ Δουκάγγιος εἰς τὸ Λεξικόν του. Ἄλλο δὲν ἔχει νὰ σημαίη ἐδῶ παρὰ τὰς μαθήσεις τῶν μαλλίων,

διὰ τὴν ἀποτριχίαν, ἤγουν διότι ἔγεναν ὡς κνέφαλα. Εἰς τοὺς παλαιούς τὸ Ἀπότριξ, ἐπίθετον, ἐσήμαινε τὸν διὰ τὴν ἠλικίαν μὴ ἔχοντα ἀκόμη τρίχας· « Ἀπότριχες οἱ ἄνηθοι » λέγει ὁ Πολυδεύκης. Φέρουν τὰ λεξικά καὶ ῥῆμα Ἀποτριχόω, ἀποσπῶ τὰς τρίχας· ἀλλὰ χωρὶς μαρτυρίαν. Ἐσήμαινεν ἴσως τὸ Γαλλικὸν *écheveler*, καὶ τὸ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης Σουρομαλλίζω (ἀπὸ τὸ Σύρω καὶ τὸ Μαλλός). Ὅπως ἂν ἦναι, χρήσιμος λέξις ἢ (Ἀποτριχία) εἰς ἐρμηνείαν τοῦ Γαλλικοῦ *bougre*.

ἌΛΟΥΤΖΙΑ. Ἀπὸ τὸ Ἄλουσία (*faute de bains*) ἢ μάλλον, Ἄλουτία, ἀπὸ τὸ ῥῆμα Ἄλουτέω, κατὰ τὴν ἀνωτέρω (σελ. 45) σημειωθεῖσαν βάρβαρον τροπὴν τοῦ τ εἰς τὸ $\tau\zeta$. « Ἄλουσία (λέγει ὁ » Ἡσύχιος), τὸ μὴ λούεσθαι· καὶ Ἄλουτεῖν, ὁμοίως. » Τοὺς Πυθαγορείους ἐξαιρέτως ὠνειδίξαν οἱ Κωμικοί, ὡς ἀμελοῦντας τὴν διὰ τοῦ λουτροῦ κάθαρσιν (Ἄλεξ. παρὰ τῷ Ἀθην. IV, σελ. 161),

Ἐδει θ' ὑπομεῖναι μικρὸν, ἀσιτίαν, ῥύπον,
Ῥίγος, σιωπὴν, στυγνότητ', ἄλουσίαν.

Δὲν ἦτον ὁμως τοιαύτη ἡ διδασκαλία τοῦ Πυθαγόρου· ἐνδέχεται νὰ τὴν παρεξήγησαν τινὲς ἀπὸ τοὺς ὀπαδοὺς του, ὡς συνέβη καὶ εἰς αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν κακῶς νοοῦντες πολλοὶ ἐνόμισαν καὶ αὐτὴν τοῦ σώματος τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὸν ῥύπον χρήσιμον εἰς τὸν ἀγιασμὸν τῆς ψυχῆς.

Παρὰ τὴν σημασίαν ταύτην, ἢ ἌΛΟΥΣΙΑ σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς καὶ τὴν Γαλλιστὶ λεγομένην *lessive* (ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν *lixivia* ἢ *lixivium*). Τοῦτο δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὴν Λουσίαν ἢ τὸ Λουτρὸν, πλὴν ἂν ὑποθέσωμεν ὅχι ἀπιθάνως, ὅτι τὸ α πλειονάζει (Λουσία). Πιθανώτερον ὁμως κρίνω, ὅτι ἡ ὀρθὴ γραφὴ του εἶναι Ἄλισία διὰ τοῦ $\bar{\iota}$ · καὶ οὕτως ὀνομάζεται τῶντι κατὰ τινος. Τὸ Λεξικὸν τοῦ Σομανέρα φέρει τὴν διπλὴν ταύτην γραφὴν Ἄλισιὰ καὶ Ἄλουσιὰ (τὸ ὁποῖον καὶ συγκόπτουν τινὲς εἰς τὸ Ἄλουσά). Ἡ ἌΛΙΣΙΑ, μὲ δασύ, καὶ ὄχι ψιλὸν πνεῦμα (ἀπὸ τὸ Ἄλας), σημαίνει Ἀλάτισιν ἢ Ἀλατισμόν· διότι καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ φύσις καὶ ὁ σκοπὸς τῆς χημικῆς ταύτης ἐργασίας, τῆς Ἑλληνιστὶ λεγομένης Κονίας καὶ Στακτῆς κονίας (ὅθεν ὠνομάσαμεν καὶ Στακτὴν παροξυτόνως, τὴν ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὀνομαζομένην Τέφραν ἢ Σποδόν), νὰ χω-

ρίζη δηλαδή τὰ εύρισκόμενα εἰς τὴν τέφραν ἄλατα διὰ τῆς ἐπιχύσεως τοῦ ζεστοῦ νεροῦ. Ἐδῶ ἴσως ἀρμόζει ὅ,τι λέγει ὁ Πλούταρχος (Αἰτ. φυσικ. § 1) περὶ τῆς Κονίας· « Καὶ γὰρ ἡ κονία γίνεται, γλυκέος » ὕδατος εἰς τέφραν ἐμπεσόντος· Ἡ ΔΕ ἌΔΙΣΙΣ ἐξίστησι καὶ φθείρει » τὸ χρηστὸν καὶ πότιμον κ. τ. λ. » Ἡ διόρθωσις εἶναι τοῦ Τουρνέβου, ἀντὶ τοῦ, Ἡ ΔΙΑΛΥΣΙΣ, καὶ μὲ φαίνεται πιθανωτάτη.

ΣΤΙΧ. 617, Ἐδε ΚΑΡΒΟΥΝΙΑ, Δέσποτα, καὶ ΘΑΛΪΨΕΙΣ ΤΑΣ βραστάζω.] ΔΓ, ΚΑΡΒΟΥΝΙΝ... ΘΑΛΪΨΙΝ ΤΗΝ. Ἐπειτα προσθέτει τὸν ἐξῆς στίχον :

Αἶ! πόση παραπόνεσις εἰς τὴν ψυχὴν μου κεῖται.

ΣΤΙΧ. 618, Καὶ τίς οὐκ οἰκτειρήσει με τὸν κακοδικημένον;] ΔΓ, « Καὶ πῶς οὐκ οἰκτερεῖ με τὸν παραπονεμένον; » Κακοδικημένος εἶναι, ὄχι κακῶς ἀδικημένος, ἀλλὰ κακῶς δικασμένος, ἀπὸ τὸ Κακοδικέω, λέξιν ἀξίαν νὰ τοπισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικά Λεξικά, ἐπειδὴ εὐρίσκεται εἰς αὐτὰ τὸνομα Κακοδικία.

ΣΤΙΧ. 619, Οὐδ' ἄπερ εἶπον χαλεπὰ ἐλευθερίην δίδουν.] ΔΓ, « Ἡ » ὄΝΠΕΡ εἶπον ΧΑΛΕΠὸΝ ἐλευθερίαν δώσει; » Γράφει, ὄΝΠΕΡ... ΧΑΛΕΠΩΝ. Τὸ νόημα κρέμεται ἀπὸ τὸ Ποῖος ἐρωτηματικόν.

ΣΤΙΧ 620, Παντάναξ.] Τοῦ Θεοῦ τὸ ἐπίθετον εἰς τὸν Γραικορωμαῖον δεσπότην!

ΣΤΙΧ. 622, Αὐτὰ λοιπὸν, ὡς εἶρηκα τῷ κράτει σου, μὴ φέρων.] ΔΓ, « Ἰδοὺ λοιπὸν τὰς μάστιγας, ἃς εἶρηκα, μὴ φέρων. »

ΣΤΙΧ. 623, Ἐκὼν ἐξέρχομαι μονῆς ἐκ τῆς τοῦ Φιλοθέου. ΔΓ, « Αὐ- » τὸς ἐξῆλθον τῆς μονῆς τοῦ κυροῦ Θεοφίλου. »

ΘΕΟΦΙΛΟΥ. Τοῦτο πιθανὸν ὅτι εἶναι ἡ γνησία γραφή, καὶ ὄχι τὸ ΦΙΛΟΘΕΟΥ. Ὁ Θεόφιλος δὲν σημαίνει ὄνομα ἀγίου, προσάτου τῆς Μονῆς, ἀλλὰ τὸν ἡτίσην αὐτῆς, ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸν τίτλον Κυροῦ, τὸν ὁποῖον ἔδιδαν καὶ εἰς τοὺς Αὐτοκράτορας. Πιθανὸν ὅτι νοεῖ τὸν γνωστὸν διὰ τὴν Εἰκονοκλασίαν Θεόφιλον, ὅστις ἐβασίλευσε περὶ τὰ μέσα τῆς ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος. Εἰς τὸν Δουκάγγιον (Constantinop. Christian. IV, pag. 164) εὐρίσκω Ξενοδοχεῖον κτισθὲν ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Θεόφιλον, καὶ ὀνομαζόμενον, Ὁ ξενῶν τοῦ Θεοφίλου, μεταβαλθεὶς ἔπειτα, ὡς ἴσσορεῖ ὁ Σκυλίτζης, εἰς μοναστήριον γυναικῶν, ἴσως διπλοῦν, γυναικεῖον ἓν, καὶ ἄλλα τῶν ἀνδρῶν.

ΚΥΡΟΥ. Ἐσημειώθη ἀνωτέρω (σελ. 119) ὅτι τὸ Κυρὸς ἐσυγκόπη ἀπὸ τὸ Κύριος. Ἐλεγαν, Κυρὸς, Κύρης, Κύρις καὶ Κύρ, οἶον, « Ὁ βασιλεὺς ὁ κύρης Ῥωμανός· ὁ κράτιςος βασιλεὺς κύρις Ἀλέξιος » ὁ Κομνηνός » (Δουκαγγ. σελ. 766). Σήμερον λέγομεν Κύριος, καὶ Κύρ (Monsieur)· τὸ δὲ Κύρης ἢ Κύρις σημαίνει τὸν πατέρα (père), καθὼς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς (Ξενοφ. Ἰππαρχ. I, 11) τὸ Κύριος· « Κύριος γὰρ τῆς γυναικὸς ὁ ἀνὴρ καὶ τῶν υἱῶν ὁ πατήρ· » Δεσπότης δ' ἀργυρωνήτων » (Ἴδε καὶ Ἀμμων. λέξ. Κύριος).

ΣΤΙΧ. 624, Δι' ἃς ἐξεῖπον ἄνωθεν πανπλείστους τὰς αἰτίας.] ΔΓ, « Δι' ἅπτερ εἶπον ἄνωθεν πολλὰς παρανομίας.

ΣΤΙΧ. 625, μεγάλην βασιλείαν.] ΔΓ, μετὰ θαυρῶν σκέπην.

ΣΤΙΧ. 626, ἐκέρδησας.] ΔΓ, ἐκράτησας.

ΣΤΙΧ. 627, εἰς τὸ διδόναι.] ΔΓ, εἰς τὸ μὴ δοῦναι.

ΣΤΙΧ. 628, Καὶ Μοναχοὺς καὶ κοσμικοὺς, καὶ γέροντας καὶ νέους.] ΔΓ, « Καὶ μοναχοῖς καὶ κοσμικοῖς, καὶ γέρουσι καὶ νέοις. »

ΣΤΙΧ. 629—630, Καὶ πάντες ἘΠΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ, σκιρτῶντες, εὐφημοῦντες, τῶν σῶν ἐπαπολαύοντες μεγάλων δωρημάτων.] ΔΓ, « Καὶ » πάντες ἐπαγγέλλονται μεγάλων δωρημάτων, Ἐκ τῶν χαρίτων τῶν » λαμπρῶν τοῦ σοῦ γενναίου κράτους » Ἰσ. γρ. ἘΠΑΓΓΑΛΛΟΝΤΑΙ.

ΣΤΙΧ. 613, Ἄρτι δὲ πρόσχες καὶ εἰς ἐμὲν σενοῦμενον πινόντα (γρ. πεινῶντα).] ΔΓ, « Ἐπίθε βλέψον ἐπ' ἐμοί, σερονοκτυπῶ καὶ » κλαίω. »

ΣΤΙΧ. 632. Τὸν Ἰλαρίωνα τὸν σὸν δοῦλον οἰκτρὸν καὶ πένην.] Ὁ σίχες οὗτος λείπει ἀπὸ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον· εἰς τόπον αὐτοῦ θέτει τοῦτον, « Παρακαλῶ λυθῆναί μου τὴν δέησιν ταχέως. » Ἡ λεῖψις ἀυξάνει τὴν ὑποψίαν τῆς νοθεύσεως τοῦ κυρίου ὀνόματος. Τὸ ποίημα εἶναι Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου ἢ Πτωχοπροδρόμου, καὶ ἐκ προσώπου τοῦ Θεοδώρου ἐπροσφέρθη εἰς τὸν βασιλέα. Ἐπὶ πῶς λοιπὸν ὁ Θεόδωρος ἐματαμορφώθη εἰς Ἰλαρίωνα; Ἀνωτέρω (σελ. 307) ὠνομάσθη πρῶτον ὁ Ἰλαρίων μετὰ ΔΓ, Μητροφάνης· ἀλλ' ἐκεῖ, ὡς ἔλεγα, ἐδύνατο νὰ νοηθῇ ὑποθετικῶς· τὸ ὁποῖον ἐδῶ δὲν ἔχει χάραν.

ΠΕΝΗΝ. Ὡς καὶ μετ' ὀλίγα (σιχ. 644) Πένην, ἀντὶ τοῦ Πένητα. Παρομοίως ἔκλινε τὸ Μύκης καὶ ὁ σχεδὸν ἑκατὸν πενήκοντα χρόνους πρὸ Χριστοῦ ἀκμάσας Νικάνδρος ὁ ποιητὴς (παρ' Ἀθην. IX, σελ. 372) εἰπὼν Μύκην, ἀντὶ τοῦ Μύκητα (Champignon),

τὸ ὁποῖον ἐσημείωσε καὶ ὁ Ἡσύχιος, « Μύκης, μύκητος, καὶ μύκου » δίκλιτον. »

ΣΤΙΧ. 634, νὰ λάβω σὺν τὴν ζήτησιν εὐθύς καὶ ἀτιμίαν.] ΔΓ, « Νὰ λάβω τὴν ἀπόφασιν εὐθύς τῆς ἀθυμίας. » Σημείωσε τὴν σύνταξιν τῆς Σὺν προθέσεως μὲ ἀιτιατικὴν, ὡς ἐσύντασσαν καὶ τὴν Ἐκ καὶ τὴν Ἀπό. Σήμερον δὲν ἔμεινεν εἰς τὴν γλῶσσαν, πλὴν ἡ βάρβαρος σύνταξις τῆς Ἀπό. Τῆς δὲ Σὺν εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Ἐβδομήκοντα (Ἐκκλησιας. γ', 17), « Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ » ὁ Θεός. »

ΣΤΙΧ. 635, καλὸν κοματοπούλιον.] ΔΓ, ὀλίγον κοματίτζιν.

ΣΤΙΧ. 636, παραπέμφης.] ΔΓ, παραπέμψει.

ΣΤΙΧ. 638, Γεώργιον τὸν μέγαν.] ΔΓ, Γεώργιον τὸν Δούκαν. Ἐσόλισε τὸν περιφημον ἅγιον Γεώργιον μὲ τοῦ Δουκὸς (στρατηγοῦ) τὸν τίτλον, διὰ τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ ἐπάγγελμα.

ΣΤΙΧ. 640, Εἰς τούτου τὴν Μοῦνν ζητῶ ἐκεῖ κατατεθεῖναι.] ΔΓ, « Ἐν τούτῳ τοῖνον ἐξαιτῶ, γοργὸν κατάνευσόν μοι. »

ΣΤΙΧ. 641, Πέτρον ἀπὸ θαλάσσης.] ΔΓ, τὸν Πέτρον ἐκ πελάγους.

ΣΤΙΧ. 642, τοῦ ἀβυσσίου κήτους.] ΔΓ, τοῦ θαλαττίου κήτους.

ΣΤΙΧ. 644, Οὕτω καὶ σύ με, Δέσποτα, τὸν ἄθλιον καὶ πένην.] ΔΓ, « Οὕτως γὰρ, Δέσποτα, καὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ξένον. »

ΣΤΙΧ. 645, δεινῶν.] ΔΓ, σοφῶν.

ΣΤΙΧ. 646, λεπτομερῶς ὁ τάλας.] ΔΓ, λεπτομερῶν ὠδίνων.

ΣΤΙΧ. 648 — 649, Ποθῶ καὶ γὰρ, ὦ Δέσποτα, τῷ κράτει σου προθύμως, ὡς δοῦλός σου ἀνάξιος τολμήσας ἐδεήθην.] ΔΓ, Πεῖθομαι « γὰρ, ὦ Δέσποτα, τῷ κράτει σου θαρρήσας, Καὶ δοῦλος ὢν ἀνάξιος » τολμήσας ἐδεήθην. »

Ἐδῶ τελευτᾷ τὸ δεύτερον ἀντίγραφον (σημειωμένον μὲ τὸν ἀριθμὸν 382). Οἱ ἐξῆς ἕξ στίχοι (650 — 655) σώζονται εἰς μόνον τὸ πρῶτον (σημειωμένον μὲ τὸν ἀριθμὸν 1310).

ΣΤΙΧ. 651, ἐκπέμπων.] Ἡ σύνταξις ἐζητεῖ, Ἐκπέμπω.

ΣΤΙΧ. 654, τὴν μετὰ τῶν ἡδίστων.] Ἐδῶ ὁ ἀναγνώστης ἐπρόσμενε, τὴν μετὰ τῶν δικαίων, ἢ ἄλλο τι ἀγιότητος ἢ θεαρέσου βίου σημαντικὸν ὄνομα. Ἄλλ' ὁ ποιητὴς μας εἶχεν ἴσως τοὺς λόγους του, νὰ εὔχεται τὸν ἡδίστον τῶν Μουσουλμάνων παράδεισον εἰς τὸν ἄτοκράτορα Μανουήλ, ὅστις ἔζησε ζωὴν ἡδίστην ποτιζομένην ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοὺς πικροὺς ἰδρώτας.

ΕΠΙΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

ΣΕΛΙΔΙ, 41 ; σίχῳ 30. Τὸ, Τὸ καθ' ἡμᾶς, εἶναι, ὡς ἐξηγήθη, εἰς τοὺς Χρόνους μας, οὐδ' ἔχει χρείαν διορθώσεως. Ἐνας ἀπὸ τοὺς Δειπνοσοφιστὰς τοῦ Ἀθηναίου (σελ. 400) λέγων, ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐπρόφεραν τὸ ΛΑΓΩΣ διὰ τοῦ ὦ, προσθέτει, « Ἐπεὶ τὸ καθ' » ἡμᾶς ἐστὶ ΛΑΓΟΣ » ἤγουν, σήμερον.

ΣΕΛΙΔ. 55, ΜΕΤΑΞΟΣΦΥΚΤΟΥΡΑΤΟΣ. Ἐσημειώθη ὅτι τὸ Σφικτούριον ἢ Σφιγκτήριον ἐσήμαινε χιτῶνα. Μανθάνω τώρα (SUICER. *Thesaur. Ecclesiast.* tom. II, pag. 1019), ὅτι οἱ Γραικορωμαῖοι, ὠνόμαζαν ἀκόμη Σφικτούριον, καὶ τὴν γνωστὴν ἰσρατικὴν ζολὴν τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην Στεχάριον. Πιθανὸν ὅτι ἐμετάφρασαν τὴν λατινικὴν λέξιν, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὰ παλαιὰ Γλωσσάρια, « Strictoria σιχάρια. » Τὸ Strictoria (ἀπὸ τὸ stringo σφίγγω) εἶναι κατὰ λέξιν Σφιγκτήρια. Ὁ Δουκάγγιος (Glossar. med. et infim. latinit. v. Strictoria) παραβάλλει τὸ Σφικτούριον μὲ τῶν Γάλλων τὸ justaucorps.

ΣΕΛΙΔ. 56. Περὶ τοῦ Σγουρὸς καὶ τῶν ἀπ' αὐτὸ συνθέτων, ἴδε κατωτέρω (ΣΕΛΙΔ. 79).

ΣΕΛΙΔ. 63, Μανθάνω τώρα ἀπὸ τὴν νέαν ἐκδοσιν τῶν Λειψάνων τοῦ Μενάνδρου (AUG. MEINEKE, *Menandr. et Philem. reliq.* pag. III) ὅτι καὶ ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ ἐξήγησαν τὸ Μηναγύρτης, ὁ τῆς Μήνης ἀγείρων, δὲν ἐξεύρω ὅμως ἂν ἐσημείωσαν καὶ τὴν συνωνυμίαν τοῦ Μήνη καὶ τοῦ Μάνα, ἤγουν Μήτηρ, ὅθεν ὁ Μητραγύρτης.

ΣΕΛΙΔ. 79, Ἀπὸ τὸ Γυρὸς, (ΓΥΡΤΟΣ, ΚΥΡΤΟΣ) ἐπλάσθη καὶ τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Σγουρὸς ἢ Σγουρομάλλεις, ἤγουν ὁ Γυρτὰ ἢ Κυρτὰ μαλλία ἔχων (ὁ Οὐλόθριξ τῶν παλαιῶν), ὡς καὶ ἀπὸ τὸ Γυρότης, ἢ Σγουρότης, καὶ ἀπὸ τὸ ῥῆμα Γυρίζω, τὸ Σγουρίζω, τὰ ὁποῖα, ὡς ἐσημείωσα ἀνωτέρω (σελ. 56) δὲν ἐνόησεν ὁ Δουκάγγιος. Ἡ τροπὴ τοῦ ὕ εἰς τὴν θίφθογγον ου, εἶναι εἰς ἡμᾶς ὡς ἐδείχθη (σελ. 45, 58) συνηθεστάτη· δὲν εἶναι ὀλιγώτερον συνηθῆς οὐδ' ἢ καταρχὰς τῶν λέξεων προσθήκη τοῦ σ, οὔτ' εἰς ἡμᾶς οὔτ' εἰς τοὺς πα-

λαιούς· τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. ν', 799) τὸ Κυρτά κύματα, σημαίνει κατὰ λέξιν Σγουρά κύματα, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ἡ κοινὴ φράσις Τὸ κύμα σγουρίζει, ἢ σγουραίνει. Τὸ ἐπίθετον Σγουρός, ἴσως ἐλέγετο καὶ Σγυρός, χωρὶς τὴν δίφθογγον, ὡς συμπεραίνεται, ἀπὸ τὴν φερομένην ἀπὸ τὸν Δουκάγγιον (σελ. 1029) ῥῆσιν Συμεῶν τοῦ Λογοθέτου, « Γένειον ἔχων καθιστάμενον, ὈΓΥΡΟΣ τὴν κόμην, » φωνὴν ἔχων βροντώδη· » ὅπου τὸ Ὀγυρός, οὔτ' εἰς τὸ Ὀγκηρός, οὔτ' εἰς τὸ Ὀχυρός πρέπει νὰ μεταβληθῇ, ὡς εἴκαζεν, ἀλλὰ πρέπει νὰ γραφῇ ἢ ἀπλῶς ΓΥΡΟΣ, ἢ ΣΓΥΡΟΣ. Ὑποπτον εἶναι καὶ τὸ « Γένειον ἔχων ΚΑΘΙΣΤΑΜΕΝΟΝ. » Ἰσως ἐγράφετο ΚΑΘΕΙΜΕΝΟΝ.

ΣΕΛΙΑ. 92. Εἰς τὸ « Σεσαλαγμένον οἶνω » τοῦ Ἀνακρέοντος πρόσθετες καὶ τῶν Ἑβδομήκοντα (Ἡσαϊ. κή, 7) τὴν μαρτυρίαν, « Ἴερεῖς » καὶ προφήτης . . . κατεπόθησαν διὰ τὸν οἶνον, ἐσεισθησαν ἀπὸ τῆς » μέθης, ἐπλανήθησαν. »

ΣΕΛΙΑ. 97, σίχ. 117, Εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ΠΕΡΙΧΑΡΑΣΣΟΜΕΝΗ ἐλησμόνησα, ὅτι καὶ ἡ παλαιὰ τῶν Ἑλλήνων γλῶσσα, τὴν αὐτὴν μεταφορὰν τοῦ Κεντῶ ἢ Στίζω, ἐφύλαξε περὶ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, λέγουσα, Ἐκέντησεν, ἢ Ἀνεκέντησεν ὁ ἥλιος· τὴν ὁποίαν (ἀχώριστον ἀκόμη εἰς τὰ Λεξικά) μᾶς ἐφύλαξεν ὁ Ἡσύχιος, « Ἀγκεντέοντα, » ἀνατέλλοντα. »

ΣΕΛΙΑ. 125. Ἡ ῥῆσις τοῦ Ὀμήρου, « ΠΟΤΙ Ξερόν ἠπείροιο » μοῦ ἐνθύμισε τὴν ὁποίαν πρὸ μικροῦ ἐρωτηθεῖς, ἐκοινώνησα εἰς φίλον τινὰ εἰκασίαν περὶ ἄλλης Ὀμηρικῆς ῥήσεως πολλὰ σκοτεινῆς, διὰ τὴν ἕως τώρα, ἂν δὲν ἀπατώμαι, σύγχυσιν τῆς προθέσεως Π ο τ ῖ μὲ τὸ τοπικὸν ἐπίρρομα Πόθι. Καὶ παλαιοὶ καὶ νέοι κριτικοὶ ἐσεβάσθησαν τὸ Ὀμηρικὸν κείμενον, τόσον, ὥστε ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ἐτόλμησαν νὰ τὸ διορθώσωσι. Μ' ὅλον τοῦτο, ἔχει χρεῖαν καὶ αὐτὸ, εἰς ἴσως ὄχι ὀλίγους, τόπους διορθώσεως. Ἰδοὺ ἡ ῥῆσις τοῦ Ποιητοῦ (Ἰλιάδ. κ', 5—9),

Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσράπτη πόσις Ἡρῆς ἠϋκόμοιο,
 Τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἢ ἐχάλαζαν,
 Ἢ νίφετον, ὅτε πέρ τε χιῶν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
 Ἢ Ἐ ΠΟΘΙ πτολέμοιο μέγα σόμα πευκεθανοῖο·
 Ὡς πυκίν' ἐν κ. τ. λ.

Ὅστις δὲν γράψῃ εἰς τὸν παρατελευταῖον σίχον, Ἡ Ἐ Π Ο Τ Ι , δὲν ἐξεύρω πόθεν ἔχει τὰ κρεμάση τὴν αἰτιατικὴν Μέ γ α σ ὄ μ α , ἢ πῶς τὰ ἐξηγήσῃ τὴν ὅλην ῥῆσιν. Τὸ νόημά της εἶναι· « Καθὼς ὁ Ζεὺς, ὅταν » ἀσράπτῃ, διὰ τὰ βρέξῃ, τὰ χιονίσῃ, ἢ καὶ τὰ χαλαζήσῃ, ἢ [ὅταν » ἀσράπτῃ] Π Ρ Ο Σ μακρὸν στρατεύματος μέτωπον [διὰ τὰ προσημάνη » τὴν μέλλουσαν τύχην τοῦ πολέμου]· οὕτως κ. τ. λ. » Σ τ ὄ μ α ἢ Μέτωπον τοῦ στρατεύματος ὠνόμαζαν οἱ τακτικοὶ τὴν πρώτην σειρὰν ἢ γραμμὴν τῆς παρατάξεως (le front ἢ la première ligne d'une armée)· ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματα, Ἀ μ φ ῖ σ ο μ ο ς, Ἀ ν τ ῖ σ ο μ ο ς, ἢ Ἐ τ ε ρ ὄ σ ο μ ο ς φ ἄ λ α γ ξ. Περὶ δὲ τοῦ σημείου τῆς ἀσραπῆς, εὐρίσκονται καὶ ἄλλα παραδείγματα εἰς τὸν Ποιητὴν. Τὴν ὥραν ὅτε τὸ Ἑλληνικὸν στρατεύμα, ἐμβαίναν εἰς τὰ πλοῖα, τὰ κινήσῃσι κατὰ τῶν Τρώων, Ὁ Ζεὺς τοὺς ἐθάῤῥυνεν (Ἰλιάδ. β', 353),

Ἀσράπτων ἐπιθέξι', ἐναίσιμα σήματα φαίνων.

Ὁ Ὀδυσσεὺς, θέλων τὰ διεγείρῃ τὸν Ἀχιλλεῖα εἰς πόλεμον, τὸν φοβερίζει λέγων, ὅτι ὁ Ζεὺς δείχνει κατὰ σημεία εἰς χάριν τῶν Τρώων (Ἰλιάδ. ι', 236),

Ζεὺς δὲ σφι Κρονίδης ἐνδέξια σήματα φαίνων
Ἀσράπτει· ἔκτωρ δὲ μέγα σθένει βλεμεαίνων
Μαίνεται ἐκπάγλως.

Παρόμοια καὶ ὅτε οἱ Τρῶες ἔμελλαν τὰ νικήσῃσι τοὺς Ἕλληνας, πάλιν ὁ Ζεὺς (Ἰλιάδ. ρ', 595),

Ἀσράψας δὲ, μάλα μεγάλ' ἔκτυπε, τὴν δ' ἐτίναξεν·
Νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιοὺς.

ΣΕΛΙΑ. 124, Λέγων, ὅτι τὸ Μονόκυθρον, ἀναλογοῦσε μετὰ τῶν παλαιῶν τὸ Σύγκρουμα, ἔφερα μάρτυρα τὸν Ἡσύχιον, « ΣΥΓ- » ΚΡΟΥΜΑ, χρέος δάνειον. Τινὲς τὴν σύμμικτον λοπάδα. » Τώρα διστάζω, ὅχι περὶ τοῦ Μονοκύθρου, ἀλλὰ περὶ τοῦ ποῖαν σχέσιν ἔχει εἰς τοῦ Ἡσύχιου τὴν γλῶσσαν τὸ χρέος ἢ δάνειον μετὰ τὴν λοπάδα.

Υποπτεύομαι, ὅτι οἱ ἀντιγραφεῖς ἤσαν πρῶτον εἰς τὴν σειράν τοῦ *συγγ* « ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ, χρέος δάνειον » καὶ τοῦτο ὀρθῶς, ἐπειδὴ τὸ σύγγραμμα (συνηθέστερον λεγόμενον Συγγραφὴ) ἐσήμαινεν ἔγγραφον ὑπόσχεσιν (obligation) τοῦ δανειζομένου, νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος. Ἐπειτα καταβαίνοντες εἰς τὴν σειράν τοῦ *συγκ*, ἔγραψαν κακῶς, « ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ, τινὲς τὴν σύμμικτον λοπάδα » ἀντὶ τοῦ ΣΥΓΚΡΟΥΜΑ, ἢ ἴσως ΣΥΓΚΡΑΜΑ.

ΣΕΛΙΑ. 125—131, Λαλῶν περὶ τῶν Μίσων ῥημάτων, δὲν εἶχα καιρὸν, νὰ προσθέσω, καὶ ὅσα ἀλλοῦ εἶπα διὰ μακρῶν περὶ τῶν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο, χάριν τῶν νέων σπουδαστῶν τῆς γλώσσης Ἑλλήνων, σημειῶν μόνους τοὺς τόπους ὅπου ἐξηγήθησαν. Αὐτοὶ εὐρίσκονται εἰς τὸν Πρόδρομον τῆς Ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης (Αὐτοσχεδ. στοχ. σελ. κς'—λς') καὶ εἰς τὰς εἰς τὴν Ἰσοκράτην (Μέρ. Β', σελ. 2, 75, 122, 130, 136, 178, 184, 225—227, 303, 341) σημειώσεις

ΣΕΛΙΑ. 170, ΓΕΓΟΝΕΝ ἢ Ἐγένετο. Ἐλεγον ἀκόμη οἱ Γραικορωμαῖοι καὶ Ἐγένη, Ἐγένης, Ἐγένη, ὡς μαρτυρεῖ ὁ ἐξῆς (ἀπὸ ποιητὴν ἀνέκδοτον) στίχος,

Ταῦτα ἰδὼν ὁ Βέλθανδρος ἐξεστηκῶς ἐγένη,

κατ' ἀναλογικὸν δηλαδὴ ἀόριστον ἀπὸ τὸ Γίνομαι.

ΣΕΛΙΑ. 159, Μετὰ τὸ Φαγέν καὶ Πιέν ὄρωρικά ἀπαρέμφατα, ἀντὶ τοῦ Φαγεῖν καὶ Πιεῖν, πρόσθετος εἰς πίστῳσιν τὸν ἐξῆς εἰς καιλιοδούλου τινὸς μνῆμα, ὀνομαζομένου Βακχίδου, ἐπιτάφιον (παρ' Ἀθην. VIII, σελ. 336),

Πιέν φαγέν, καὶ πάντα τᾶ ψυχᾶ δόμεν.

Καγὼ γὰρ ἔστακ' ἀντὶ Βακχίδα λίθος.

ΣΕΛΙΑ. 209, στίχ. 302, τοῦ δευτέρου ἀντιγράφου τὸ Ἐγκατεπλέκαμεν, μὲ διπλὴν πρόθεσιν, εἶν' ἀπὸ τὸ Ἐγκατεπλέκω, ῥῆμα ἀπὸ μόνον τὸν Ξενοφῶντα (Κυνηγετ. IX, 12) ἕως τώρα μαρτυρημένου. Σήμερον λέγομεν, μὲ τὰς πρόθεσεις ἀνεστραμμένας, Κατεμπλέκω, σπάνιον ἐνεργητικῶς (ὡς τὸ μεταχειρίζεται ὁ ποιητής μας), συχνότε-

ρον, οὐδετέρως, εἰς σημασίαν τοῦ μέσου, Κατεμπλέκομαι, καθὼς καὶ τὸ μονοπρόθετον Ἐμπλέω καὶ Ἐμπλέομαι (être embarrassé, impliqué), οἷον Ἐμπλεξα ἢ Ἐμπλέχθην εἰς παγίδα, δίκτυα, συμφοράς, δυστυχίας, κυρίως καὶ μεταφορικῶς, ὡς εἶπεν ὁ Δισχύλος (Προμ. δεσμ. 1086),

Εἰς ἀπέραντον δίκτυον ἄτης
Ἐμπλεχθήσεσθ' ὑπ' ἀνοίας·

καὶ ὁ Ἰσοκράτης (Συμμχ. λέ; σελ. 180), « Ἐν τοσούτοις κακοῖς » εἰσιν ἐμπελεγμένοι. » Λέγομεν, ἐνεργητικῶς, Μ' ἔμπλεξες (impliquer, compromettre), καὶ μέσως Ἐμπλέχθην ἢ Ἐμπλεξα μὲ κακὸν ἄνθρωπον, ὡς ἔλεγε περὶ τοῦ Δημοσθένους ὁ Δισχίνης (Περὶ παραπρεσβ. σελ. 48), « Συμπέπλεγμαι... ἀνθρώπων » γόητι καὶ πονηρῶ. » Λέγομεν καὶ Ἐμπλεγμένην ὑπόθεσιν (affaire embarrassée ἢ compliquée) τὴν προξενούσαν ἀπορίας καὶ δυσκολίας ὑπόθεσιν.

ΣΕΛΙΑ. 225, ΟΛΟΚΟΚΚΙΝΟΝ. Τὸ Κόκκινον χρῶμα, ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Κόκκον, τὸν ὁποῖον ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἱστορ. III, 7 § 3) ὀνομάζει Φοινικοῦν κόκκον. Οἱ μεταγενέστεροι, θηλυκῶς, τὴν κόκκον, ἀπλῶς καὶ κατ' ἐξοχὴν νοοῦντες τὸ ἐπιγεννώμενον εἰς τὸν Πρίνον χρήσιμον εἰς βαφὴν σκωλήκιον, τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον, Πρινοκόκκιον (Kermès du petit chène ἢ Kermès de Provence). Ἀφοῦ ἐγνωρίσθη ἡ Πορφύρα ὠνόμασαν τὰ μὲ πρινοκόκκιον βαμμένα, Κόκκινα, καὶ τὰ μὲ Πορφύραν, Πορφυρᾶ ἢ Ἀλουργῆ. Ὁ Στράβων (XIII, σελ. 630) λαλῶν περὶ τῆς ἐπιτηδειότητος τινῶν ὑδάτων εἰς βαφὴν, λέγει, « Ὡστε τὰ ἐκ τῶν ριζῶν βαπτόμενα » ἐνάμιλλα εἶναι τοῖς ἐκ τῆς Κόκκου, καὶ τοῖς ἄλουργέσιν. » Ὁ Διοσκορίδης (IV, 48) τὴν ὀνομάζει, Βαφικὴν κόκκον.

ΣΕΛΙΑ. 228, στίχ. 394. Τίρωνες (soldats de recrue) ἦσαν καὶ οἱ δύο Θεόδωροι· ὁ δεύτερος προσέλαβε τὸ ἐπώνυμον Στρατηλάτης, εἰς διάκρισιν τοῦ πρώτου. Τίρων ὠνομάζετο (ἀπὸ τὸ διττογραφούμενον Λατινικὸν Tiro ἢ Tyro) ὁ νεοσύλλεκτος στρατιώτης. Ὁ Δουκάγγιος (σελ. 1580) φέρει ἀπὸ Γλωσσάρια ταύτην τὴν ἐξήγησιν, « Τίρων, » ὁ νέος στρατιώτης, ὁ νεόλεκτος στρατὸς » καὶ, « Τιρωνάτον,

» νεόλεκτον στράτευμα » καὶ (App. σελ. 188), « Τίρωνες οἱ ἀρτι-
» καθεῖς (γρ. ἀρτιμαθεῖς) τὰ πολέμια. »

ΣΕΛΙΑ. 234, στίχ. 65, κἄν δεκαπέντε χρόνους.] Χρόνους, (temps) ἀντὶ τοῦ ἔτη (ans), κατάχρησις τοῦ παρακμάζοντος Ἑλληνισμοῦ (πολὺ ὀρχαιοτέρα τοῦ Προδρόμου) καὶ τῆς σημερινῆς γλώσσης. Ἐλαβ' ἴσως ἀφορμὴν ἀπὸ παλαιῶν φράσεις ἀμφιδόλους, ἤγουν τοιαύτας, ὅπου ἡ χρῆσις τοῦ ἔτος ἢ χρόνος ἐγένετο σχεδὸν ἀδιάφορος. Τοιαύτη εἶναι τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἐκκλ. 637),

Πατέρας γὰρ ἅπαντας

Τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῶν εἶναι τοῖσι χρόνοισιν νομιοῦσιν.

Τοιοῦτον ἔτι καὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (Λουκ. κ', 9) τὸ « Διεδήμησε
» χρόνους ἱκανούς. »

ΣΕΛΙΑ. 272, στίχ. 261. ΤΖΙΝΒΩ. Εἶπα ὅτι παράγεται ἀπὸ ῥῆμα ἄχρηστον, τὸ Κιμβῶ ἢ Κυμβίσσω, ὅθεν καὶ Κίμβιξ, ὁ φιλάργυρος. Ἀκόμη σήμερον οἱ Χιοὶ, Κίβικα (χωρὶς τὸ μ) ὀνομάζουσι τὸν ὑπερβολῆ προσκολλημένον εἰς τὸ ἀργύριον (pince-maille).

ΣΕΛΙΑ. 272, στίχ. 262, Μυρίζομαί την, βλέπω την, εἰς ὄρεξιν με φέρνει.] Σημείωσε, πόσον παλαιὰ εἶναι ἡ κατάχρησις τοῦ Μυρίζομαι, τοῦ σημαίνοντος τὸ Ἀλείφομαι μύρον (se parfumer), ἀντὶ τοῦ Ὁσφραίνομαι καὶ τοῦ Ὁσμῶμαι, ἢ ὡς λέγομεν σήμερον, Ὁσμοῦμαι (flairer, sentir), τὰ ὅποια ὅμως καὶ τὰ δύο σώζονται καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν κοινὴν καὶ εἰς τὰ Λεξικά της, ὡς καὶ τὸ ὄνομα, Ὁσμὴ (odeur). Εἰς μέρη τινὰ τῆς Ἑλλάδος λέγουσι καὶ Ὁσμίζομαι, ὅταν ὁ λόγος ᾖ περὶ σκύλου κυνηγετικοῦ, οἷον Ὁ σκύλος ὀσμίζεται τὸ ζῶον (le chien flaire la bête).

ΣΕΛΙΑ. 281, στίχ. 334. Πιθανολογεῖται ἐπιπλέον ἡ προβληθεῖσα μεταβολὴ τοῦ ΝΑ ΜΩΣ εἰς τὸ ΝΑ ΠΩΣ ἀπὸ τὸ ἐξῆς (στίχ. 541, σελ. 311) ἼΝΑ, παραβαλλόμενον μετὰ τὴν ΔΓ, ΝΑΜΩΣ.

ΣΕΛΙΑ. 284, στίχ. 358, Ἐνδέχεται.] Εἰς σημασίαν τοῦ Δεῖ ἢ

Πρέπει· κατά τὴν ὁποίαν λαμβάνεται καὶ τὸ ἐξῆς (σελ. 319, στίχ. 587) Ἐνδεχομένη Θεραπεία, ἤγουν ὀφειλομένη, πρέπουσα.

ΣΕΛΙΔ. 288, στίχ. 400, Ἐκ τὸ Μάτιν. Ἐξηγήθη ἡ λέξις, Ἐκ τὸ ἱμάτιον (Ἐκ τοῦ ἱματίου). Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ προστεθῆ, ὅτι καὶ ἱμάτιον, εἰς τῶν Μοναχῶν τὴν γλῶσσαν, ἦτο συνώνυμον μὲ τὸ Μαῦρον ἱμάτιον ἢ Ράσον (ἀπαραλλάκτως καθὼς καὶ οἱ Γάλλοι, τὸ ὀνομάζουσι habit). Ὅθεν ἔπλασαν καὶ ῥῆμα Ἰματίζω, τὸ ἐνδύω τινὰ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, τὸν κάμνω Μοναχὸν (donner l'habit), καὶ Ἰματίζομαι, γίνομαι Μοναχὸς (prendre l'habit). Ἴδε τὸν Δουκάγγιον (σελ. 515).

ΣΕΛΙΔ. 291, στίχ. 419, Μετὰ τῶν δισκρίων.] ΔΓ μὲ τὰς ἀπαλαρέας. Ἀνωτέρω (σελ. 262, στίχ. 202) ἐξηγήθη ἡ Ἀπαλαρέα ἀπὸ τὸ Λατινικὸν Apalare, εἶδος κοχλιαρίου ἢ ποτηρίου. Ἀλλὰ τὸνομα φαίνεται γενικώτερον, ὥστε νὰ σημαίνει καὶ ἄλλα διαφόρου εἴδους καὶ μεγέθους ἀγγεῖα, οἷον δισκάρια, bassins (ὡς μαρτυρεῖ ἐδῶ τὸ Ἀπαλαρέα τῆς ΔΓ), πινακία ἢ γαβάθια (écuelles, assiettes). Εἰς τῶν Ἐβδομήκοντα (Ἄριθμ. ζ', 13) τὴν ῥῆσιν ταύτην, « Προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, » τρυβλίον ἀργυροῦν κ. τ. λ. ἐν ἀπὸ τῆς Βασιλικῆς βιβλιοθήκης τὰ ἀντίγραφα (ἄριθμ. 3) φέρει ἐξήγησιν τῆς λέξεως Τρυβλίον (plat) τὴν λέξιν Ἀπαλαρέαν. Σώζεται ἀκόμη ἡ λέξις Ἀπαλαρία εἰς τὴν Χίον, σημαίνουσα δίσκον· οὐδ' ἠμέλησεν ὁ Σομαυέρας νὰ τὴν φέσῃ εἰς τὸ Λεξικόν του, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τοῦ τυπογράφου του, ἐξέπεσαν, ὡς φαίνεται, οἱ τύποι τῶν στοιχείων, τὴν ὥραν τῆς πίεσεως, ὥστε νὰ μείνῃ κενὸς ὁ τόπος τῆς ἐξηγήσεως.

ΣΕΛΙΔ. 292, στίχ. 430. Ἐπληξα τῶρ' ἀπέθανα κ. τ. λ.] Ἐπληξα, οὐδετέρως, ἀντὶ τοῦ Ἐπλήγην, ὡς καὶ κατωτέρω (στίχ. 532) Πλήξη, ἀντὶ τοῦ Πληγῆ. Εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμὸν τὸ ἀπλοῦν Πλήσσομαι ἐσήμαινε καὶ τὸ σύνθετον Ἀποπλήσσομαι (être frappé d'apoplexie), οἷον (Μακκαβ. Α, 9', 55), « Ἐπλήγη » . . . καὶ παρελύθη, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἔτι λαλῆσαι. »

ΣΕΛΙΔ. 315, στίχ. 567, Μετὰ τοῦ Ἰελίου (ἢ Ἰαλίου).] Σήμερον ὀνομάζεται Κατουροῦάλιον (χυδ. Κατουρογυάλι), Κατουρολάγηνον, Κατουροκάνατον, Κλοκίον καὶ Κοκλίον (χυδ. Κοκλί καὶ Κουκλί). Ἡ σύνθεσις τοῦ Κατουρολάγηνον

εἶναι ἀπὸ τὴν Λαγήνην (τὴν σήμερον οὐδετέρως ὀνομαζομένην Λαγήνιον). Τὸ Κατουροκάνατον ἐσημειώθη ἀλλοῦ (Προδρ. Ἑλλ. Βιβλιοθ. σελ. 343) ὅτι εἶναι ἀπὸ τὸ Κανήτιον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κάνης ητος, σήμερον λεγόμενον, Κανάτιον. Περὶ τοῦ Κλοκίου, διαζώ, ἀν' ἐγεννήθη ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν cloche, ὡς εἴκασαν τινές (Δουκαγγ. σελ. 669), οὐδ' αὐτοὶ πληροφορημένοι. Ἐπειδὴ ἐλέγετο ὄχι μόνον Κλοκίον, ἀλλὰ καὶ Κοκλίον (Δουκαγγ. σελ. 682), ἐνδέχεται νὰ παρεφθάρη ἀπὸ τὸ Κοχλίον, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κόχλος· ὅθεν καὶ ὁ Κοχλίας, καὶ τὸ Κοχλιάριον.

ΠΙΝΑΞ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ.

Οἱ Ἀραβικοὶ ἀριθμοὶ σημαίνουν τοὺς στίχους· τὸ πρὸ τῶν ἀριθμῶν Α. στοιχείου σημαίνει τὸ πρῶτον βιβλίον, τὸ Β., τὸ δεύτερον.

ΑΒ — ΑΚ.

- Ἀβάδας (τοὺς), Β. 396.
Ἀβύσσιον κῆτος, Β. 642.
Ἀγανακτῶ, Β. 407. Ἠγανάκτησα,
Β. 267.
Ἀγάπησαν, Β. 239. Ἠγάπησαν
Β, 250. Ἄν μ' ἀγαπᾶς Β. 523.
Ἀγγεῖα, Β. 582.
Ἀγιοζούμιν, Β. 231, 377, 393,
397, 401, 407. Ἀγιοζουμον,
Β. 395.
Ἄγιος δεσπότης, Β. 440. — Βα-
σιλεύς, Β. 504.
Ἀγκλειῖσρα, σελ. 250.
Ἀγοράζω, Β. 454. Ἀγόρασε, Α.
120.
Ἀγόριν, Α. 111.
Ἀγουρίτζης Β, 182. Ἄγουρος,
Β. 496. σελ. 362.
Ἀγριοῦμαι. Ἠγριώθησαν, σελ. 327.
Ἀγρυπνία, Β. 614.
Ἄδηλα, Β. 214.
Ἄδηφάγος σελ. 279.
Ἀδιάκριτον (τὸ) Α. 184.
Ἀδικῶ. Ἀδικούσαμεν, Α. 302.
Ἀδόμενος, σελ. 324.
Ἀδρολαλίας (τάς), Β. 483.
Ἄει, Β. 415.
ἌΕΤΙΟΣ, Β. 598.
Ἀθερίνες, Β. 176.
Ἀθότυρα, Β. 199.
Ἀθύρης, Β. 355.
Ἀθρεψία, Β. 577.
Ἄϊ! Β. 204, 440.
Αἱματίτζιν, Β. 518.
Ἄθυμία, σελ. 331.
Ἀκάπνιν, Β. 167.
Ἀκέραιος, Β. 177.
Ἀκοάσσου (τάς) πρόσχες, Β. 562.
Ἀκοῆς (ἐξ) Β. 298.
Ἄκοντες, Β. 442.
Ἀκούω. Ἀκοῦς [Ἀκούεις] Α. 182.
Ἄκου [Ἄκουε] Α. 372.
Ἀκρήτης, Β. 180.
Ἀκριβῶς (νὰ μάθης) Β. 563.

- Ἀκρίοπαστον, Α. 131. Ἀκρό-
 παστον, Α. 269. σελ. 122.
 Ἀκρίτης, Β. 180. σελ. 256, 311.
 Ἀκρόβραστον, Β. 164.
 Ἀκροσαχμισμένη, Β. 342.
 Ἀλέθω. Νάλέθης. Β. 110.
 Ἀλεστόν, Β. 346.
 Ἀλέτση, ἀλέτση, Β. 497.
 Ἀλήθεια, Β. 445.
 Ἀλητεύω, Β. 402.
 Ἀληθινά, σελ. 281.
 Ἄλλ' οὖν. Β. 339.
 Ἄλληλούϊα, Β. 336.
 Ἄλλον [ἀντί τοῦ Ἄλλο], Β. 235.
 Ἄλλος ἐξ Ἄλλου γίνομαι, Β. 37.
 Ἄλμυραὶ φροντίδες, Α. 12.
 Ἄλογον (cheval) Β. 148.
 Ἄλογοτριπλοντέληνος, Α. 60. (ΔΓ.
 Διπλοεντέληνος).
 Ἄλουσία, σελ. 327.
 Ἄλουτζία, Β. 616.
 Ἀφάθητος (ὅ), Β. 64.
 Ἄμανιτάριν, Β. 167.
 Ἄμῃ, Β. 325. σελ. 281.
 Ἄμελῶ. Ἡμελημένον, Β. 302.
 Ἄμυγδαλάται ψύραι, Α. 65.
 Ἄν (οὐκ), Β. 448.
 Ἀναβαίνω. Νάνήθω [ἵνα ἀναβῶ],
 Β. 454.
 Ἀναγνώσουσιν (ἀς τ'), Β. 361.
 Ἀναδράμωμεν (Ν'), Β. 505.
 Ἀνάθεμα, Α. 86, 87, 134, 160,
 Ἀνάθεμά σε, Β. 435.
 Ἀναιδῶς, Β. 482.
 Ἀναισχυντίζη (νά μήν), Β. 512.
 Ἀναίτιοι, Β. 371.
 Ἀνακομπόματα, Β. 203.
 Ἀνακομπόνηται, Α. 136. Ἀνακομ-
 βόνηται σελ. 137.
 Ἀνακρατορία, Α. 5 (ΔΓ. Ἀνα-
 κτορία).
 Ἀνακτορία, Ζ. Ἀνακρατορία.
 Ἀνάλατον, Β. 225.
 Ἄναξ, Β. 298, 341. — Ἀνάκτων,
 Α. 379.
 Ἀνάπαυλα, Α. 44.
 Ἀνάρπαστος, Β. 282.
 Ἀνασπάται, Β. 229.
 Ἀναστενάζω, Β. 278.
 Ἀνατολή, Β. 547.
 Ἀνατολικά δαμάσκηνα, Α. 210-
 211.
 Ἀνατροπή, Β. 240.
 Ἄνεσιν (πῶς) εὐρήσω; Β. 122.
 Ἀνθρακιά, Α. 231.
 Ἀνοίγω, Α. 97, 99.
 Ἀνορεξία, Β. 328. σελ. 318.
 Ἄντερα. Ζ. Ἐντερα.
 Ἀντί. Ἄντ' ὕδατος, Β. 287. Ἀντίς
 νερόν, Β. 285—φαγίν, Β. 286.
 Ἄντικρυς, Α. 340.
 Ἀντίφωνον, Β. 327.
 Ἀνυπόδετος, Β. 93, 138.
 Ἀνυπόλυφτον (τὸ), Α. 184.
 Ἀνῦσαι, Β. 551.
 Ἄνωθι ὡς κάτω, Β. 178. Ζ. καὶ
 Β. 624, 646.
 Ἄξιον ἐκρίνασιν, Β. 366.
 Ἄξυστον, Β. 225.
 Ἀόκως, Β. 581.

- Ἀπάκιν, Α. 269, 277, 284, 288, 298, 301, Β. 197.
 Ἀπαλαρέα, Β. 202.
 Ἀπαλωδάτον, σελ. 283.
 Ἀπανθρωπία, Β. 365.
 Ἄπαντας (τούς) Β. 584.
 Ἀπάνω, Β. 202, 462.
 Ἀπανωφόριν, Α. 364.
 Ἄπαξ τὸν χρόνον, Β. 128, 148.
 Ἀπαξυμάδιν, Β. 196. Παξυμάδιν, Β. 101.
 Ἀπάρξομαι, σελ. 323.
 Ἄπασαν ἡμέραν, Α. 163, 193. Β. 334.
 Ἀπαύτους, σελ. 68.
 Ἀπέγδαρες. Ζ. Γδάρη.
 Ἀπέκβάλουν, σελ. 318.
 Ἀπεκείθε, Α. 157. Ἀπέκει, Β. 174, 229, 243, 282, 523.
 Ἀπελαθήτω, Β. 363.
 Ἄπελθε, Β. 111.
 Ἄπερ εἶρηκα, Β. 561. — Εἶπον, Β. 619.
 Ἀπέσω, Β. 53, 390, 569.
 Ἀπλήστως, Β. 421.
 Ἀπλόνω, Α. 103. Νάπλώθην [Νά ήπλώθην] Β. 210.
 Ἄπό. Ἄπό τοῦ νῦν. Β. 511. Ἄφ' οὔτου, Β. 626. Ἄπό μικρόθεν, Α. 56.
 Ἀποβλέπω πρὸς, Β. 259.
 Ἀποδειλιάσει, Β. 494.
 Ἀποθνήσκω (ν') ἢ Νά ποθνήσκω, Β. 327. Ἀπέθανα, Β. 430. Ἴνα ἀποθάνη, σελ. 320.
 Ἀποκαθησμένων (τῶν), Β. 21.
 Ἀπόκαρσις, σελ. 240.
 Ἀποκοιμᾶται. Ζ. Ὑποκοιμᾶται.
 Ἀποκοτίσει, Β. 496.
 Ἀπολάκτισμαν, Β. 179.
 Ἀπολεσμένον, Β. 478.
 Ἀπομένω. Ἀπέμεινα, Β. 608.
 Ἀπομεριμνημένος, Α. 106.
 Ἀπομυρίσω (Ν') Β. 463.
 Ἀπόξυσμαν, Α. 179.
 Ἀπορουχοσυνάχτης, Β. 557.
 Ἀποστέλλει, Β. 540. Ἀποστέλνει, σελ. 311.
 Ἀπόστολος, Β. 333.
 Ἀποτριχέα, σελ. 327.
 Ἀπροσμάχητον τεῖχος, Β. 621.
 Ἀρβελισμένον, Β. 164.
 Ἀργαβιάζεσαι, Α. 275.
 ἈΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ. σελ. 321.
 Ἄρχλα (ή), Α. 99.
 Ἀρκουδίζω, Β. 331.
 Ἀρμάριν, Α. 94.
 Ἄρνα (καθάπερ) λέων, Β. 188.
 Ἀροῦμαι (renoncer), Α. 109.
 Ἀρρώστῳ, Β. 252, 564, 585.
 Ἄρτι, Β. 631.
 Ἀρτυσίαι, Β. 575.
 Ἄρχομαι γνωρίσαι, Α. 51. — τρώγειν Β. 275. — τοῦ τρώγειν, Β. 160.
 Ἄρχοντες, Β. 294.
 Ἀρχόντισες, Α. 219, 220.
 Ἄς εὔγω, Β. 119. — ἐγενόμην,

- Β. 269. — ἐπουλούντασιν, Β. Ἀφρατίτζιν, Α. 150. Ἀφρατού-
 272. Ἄς πῶ [εἶπω], Β. 506. τζικον, Β. 415.
 — βράσει, Α. 118.
- Β.
 Βαγγέλιον [Εὐαγγέλιον], Β. 333.
 Βαθρακός, Β. 99, 409. Βατρα-
 χός, Β. 236.
 Βάλλω. Ζ. Βάνω.
 Βάνω [Βάλλω], Α. 374. Βάνουσιν,
 Β. 381. Βάνουν σελ. 281.
 Βάλλουσιν σελ. 285. Βάλλει,
 Β. 391. Βάλε, Α. 118.
 Βαπτίζονται, Β. 389.
 Βαπτιστήρα (ἡ), Β. 205.
 Βαρβάρων θράσος, Β. 310.
 Βαρνιώτικον [κρασίν], Β. 411.
 Βαροῦμαι, Α. 243.
 Βαρύς (ἵνα μὴ φαίνωμαι), Β. 155.
 Βασιλεύς, Α. 279. Β. 456. —
 βασιλέων, Α. 379, 387.
 Βασιλικὰ προστάγματα, Β. 304.
 Βαστάζω, Α. 339, Β. 617.
 Βαστῶ, Α. 188.
 Βαστῶ. Ζ. Βαστάζω.
 Βατόπουλα, Β. 573.
 Βατραχός. Ζ. Βαθρακός.
 Βαφέας, Α. 375. Β. 460.
 Βεβρεγμένους κυάμους, Β. 357.
 Βενέτικοι (οἱ), Β. 114.
 Βερζιτίκιν, Β. 197.
 Βηλαρικαί, Α. 202.
 Βιτζέα, Β. 283. Βίτζα, σελ. 274.
 Βλάβη, Β. 253.
 Βλάπτω. Μὴ βλαβῆτε, Β. 227.
 Ἐβλάβησαν, Β. 606.
 Βλατίν, Β. 92.
- Ἀσθενῶ. Σθενήσαν, Β. 613.
 Ἄσοφος, Α. 320.
 Ἄσπαστρον, Β. 225.
 Ἄσταπίδες, Β. 350.
 Ἀστὴρ φαινότατος, σελ. 311.
 Ἀσυνεῖδητον (τὸ), σελ. 181.
 Ἀσφάλεια, Β. 141, 444.
 Ἀτευίζω, Β. 190.
 Ἀτζαλοπεριπάτης, Β. 552.
 Ἀτιμία, Β. 634.
 Ἀτός του, Β. 586.
 Ἄτυχος, Α. 344.
 Αὐγάτος, Β. 169.
 Αὐγή, Α. 117.
 Αὐγὸν, Β. 198.
 Αὐθις, Β. 607.
 Αὐοτάραχα, Β. 348.
 Αὐριον (ἐπὶ τὴν), Β. 265.
 Αὐτίκα, Β. 258, 282, 327.
 Ἀφαγία, Β. 604.
 Ἀφείνουν, Β. 190. Ἀφήνουν, Β.
 151, 331. Ἀφήνουσιν, Β. 131.
 Ἀφήσουν, Β. 332. Ἄφες με,
 Α. 310. Ἀφῆτέ τον, Β. 587.
 Ἀφῆκα, Β. 609.
 Ἀφελέστεροι, Β. 364.
 Ἀφέντη, Α. 348.
 Ἀφόρητος, σελ. 278.
 Ἀφότου, Β. 387.
 Ἀφοῦ, Α. 105, 123, ἢ Ἀφ' οὗ
 σελ. 110.

- Βλάχα, Α. 362.
 Βλάχικον, Β. 199. — τυρίν, Α. 121.
 Βλέπε, Β. 383. — νά μή βράζη, Α. 132.
 Βλησκουνίτζα, σελ. 320.
 Βόθα [Βοήθει], Β. 104.
 Βόλος. Ζ. Κότου.
 Βομβοκτυπῶ, Β. 450.
 Βόσκω, Β. 73.
 Βούκα, Α. 352. Β. 203. Βουκιές, Α. 198.
 Βουκλωμένας. Ζ. Βουτουλομένας.
 Βούλει μαθειν, Β. 367.
 Βουρβουρίζω, Α. 65.
 Βουτουλομένας (Γρ. Βουκλωμένας) Β, 69.
 Βρωῶντες, σελ. 284.
 Βραθὺν (τὸ), Α. 164, 194.
 Βράση (ἄς), Α. 118.
 Βρέχω. Βεβρεγμένους κυάμους, σελ. 283.
 Βρίσκω. Ζ. Εὐρίσκω.
 Βρωμαρέα, Βρωμιαρέα, Β. 102, 223. Βρωμιάριν, Β. 225. Βρωμισμένες, 246. Β. Βρωμισμένην, 321.
 Βρώματα, Α. 233, Β. 213.
 Βρωμόκαπνον, Β. 425.
 Βρωῶμος, Β. 437.
 Βρωῶσις, Β. 338.
 Βυζαντίς, Β. 621.
 Γ.
 Γαβάθιν, σελ. 319.
 Γαδοῦριν, Β. 479.
 Γαλέα, Β. 574.
 ΓΑΛΗΝΟΣ, σελ. 321.
 Γανήτικος, σελ. 283.
 Γάρισμα, Β. 233.
 Γάρος, Β. 177.
 Γαστρίμαργος, σελ. 323.
 Γδάρη [Ἐκδάρη], Β. 103. Ἄπεγδαρες, Β. 107.
 Γε. Τὴν δέγε, Β. 358, 526. Οὐδέγε, Β. 370.
 Γείτονας, Α. 226.
 Γειτόνισα, Α. 170.
 Γελῶ. Νά γελάσης, Β. 453.
 Γέμα. Ζ. Γεῦμα.
 Γεμάτον. Α. 94, 195.
 Γέμει, Α. 66, 104. Β. 84, 399.
 Γεμίζω. Γέμισαν, Α. 331. Γέμισεν, Α. 363. Ἐγεμίζασιν, Β. 324. Γεμίζουσιν, Β. 380. Γεμόζουσιν σελ. 285.
 Γενναίως φέρε, Β. 490.
 Γεννῶμαι. Ἐγεννήθην. Β. 508.
 Γεράκιν, Β. 477, σελ. 299.
 Γεροβοσκῶ, Α. 78.
 Γέρων, Β. 521. Γέροντας καὶ νέους, Β. 628.
 Γεύεται (ἄς) τὸν ψόφον, Β. 520.
 Γεῦμα. Β. 158. Γέμα, Α. 127.
 ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Α. 394. Β. 638.
 Γηροκομεῖν, σελ. 324.
 Για [Εἶα], Β. 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467.
 Γίγας, σελ. 256.

- Γίνομαι, Β. 37. Νὰ γένουμον, Β. 568. —
 Α. 225. Ἄς γένη, Β. 570. Γέγονεν, Α.
 59.
 Γλαῦκος, Β. 197.
 Γλήγορα, Β. 263.
 Γλυκασμὸς, Α. 221.
 Γλυκοποσία, σελ. 283.
 Γλυκὶν σελ. 144.
 Γλυκὶν κρασὶν, Β. 202, 412. —
 οἶνον, 355.
 Γλυκύσματα, Β. 419.
 Γνωρίσαι, Α. 51. Γνωρίσω, Α. 55.
 Γλώσσα, Β. 435.
 Γνεύω, σελ. 288.
 Γόμος, Β. 345.
 Γόνατα, Β. 613.
 Γονικά, Β. 500.
 Γόνος, Β. 546. σελ. 284.
 Γοργὸν, Β. 361, 451, 533,
 565, 575.
 Γούλα, Α. 214.
 Γουάρης, σελ. 279.
 Γοῦν. Ἡμεῖς δὲ γοῦν, Β. 377.
 Ζ. Γε.
 Γούργουρος, Β. 612.
 Γοφάρια (τά), Β. 426.
 Γράμματα (τά), Α. 86, 321
 (σελ. 321). Γραμματίτζια, Β.
 554.
 Γραμματικά (τά), Α. 81.
 Γραμματική, Α. 85.
 Γραμματικὸς, Α. 82, 236. Β. 63.
 Γρανάτα, σελ. 283.
 Γυμνὸν, Β. 478.
 Γυμνοποδῶν, Β. 560.
 Γυνή, Α. 337. Γυνήν (τήν), Α.
 335. Γυναῖκα, Α. 343.
 Γυρέβω, Α. 101, 103. Γυρεύω,
 Α. 139, 140. Γυρέβεις, Α.
 305.
 Γυρεύω. Ζ. Γυρέβω.
 Γυρίζεται, Β. 435.
 Γυρίσματα, Β. 212.
 Γύρωθεν, Α. 272.
 Γωνία, Β. 57.
 Γωνιδάτα, Β. 107.
 Δ.
 Δαγκάνω, Β. 601.
 Δαιμονικὸν, Β. 314. Δαίμων, Β.
 435. σελ. 278.
 Δάκη (νά σέ), Β. 601.
 Δαμάζει, Β. 396.
 Δαμάκιν, Β. 224, 470. Δαμίν,
 Α. 183, 338.
 Δαμάσκηνα, Α. 210.
 Δαμασκηναπιδόμηλα. Α. 210.
 Δαμίν. Ζ. Δαμάκιν.
 Δανεικὸν, Α. 311.
 ΔΑΝΤΌΝΙΣ, Α. 36.
 Δαυκοψίσης, Α. 218.
 Δεῖνα (ὅ), Β. 522. Τὸν Δεῖναν.
 Β. 517. Τὸν δεῖνα καὶ τὸν
 δεῖνα, Β. 565. Τὸν ὀδεῖναν
 Β. 47.
 Δεμείς, Β. 76.
 Δέον, Β. 6.
 Δέρουσιν (ἂν σέ) Β. 490.
 Δέσμα. Ζ. Θέσμα.

- Δέσποτα (ὦ), Β. 152, 211, 217, Διηνεκῶς, Β. 68, 338.
 Δεῦρο, σελ. 174. Δίκαιοι, Β. 571.
 Δῆλα καθιστῶ, Β. 603. Δικονῶ. Ἐδικόνησεν, Β. 72.
 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Α. 394. Δικός [Ἐδικός, ἰδικός] μου, Β.
 Δημοκ... (ἴσ. Δημοκέλλιν), Β. 323. Ζ. ἰδικός.
 558. Δυμακέλλην. σελ. 314. Διοικήσεις (τάς) Β. 312.
 Διά. Διά νά ποῦν, Α. 294. Διά νά Διόρθωσις, Β. 306, 500.
 μῆ, Β. 533. Διά νά τοὺς ἔχη, Διόχες [Ἐδίωκες], Β. 73. Νά
 Β. 581. διόχης, Β. 503. Δίωξέ τον, Β.
 Διάβα (Εἰς τὸ) σου, Β. 114. 253.
 Διαβαίνω. Διαβαίνει, Β. 163. Διέ- Διπίνακος, Β. 108.
 βαίνα, Α. 176. Διέβην, Α. 157. Διπλοεντέληνος, σελ. 44. Ζ. και
 Διάβα, Β. 113, 519. Διάβαινε, Ἄλογοτριπλοντέληνος.
 σελ. 309. Οὐ διαβῆ, Α. 286. Διπλοκαλαμαράτος, Α. 349.
 Διαβάζω, Β. 232. Διέβη, Β. Διπλοσφουγγάτα, Β. 55.
 597, 598. Ἐδιέβασα, Α. 159. Διπλοτήγανον, Β. 176.
 Διαβαίνουσι, Β. 328. Δισκαρίων (μετὰ τῶν) Β. 419.
 Διακελεύω, σελ. 201. Δίχα, Β. 93.
 Διαλόγου σου. Ζ. Λόγος. Δίψαν (τήν) παύουσιν, Β. 358.
 Διαφοροτερίτζιν, Α. 327. Διῶμχ (τὸ), Α. 368.
 Δίδω. Δίδωσιν, Β. 294. Δίδει, Διώτιν, Β. 379.
 Β. 584. Μὲ διδάσιν ἢ Μ' ἐδί- Δόκιμος, Β. 493.
 δασιν, Α. 317. Δίδουσιν, Α. Δόλιον, Β. 231.
 124. Β. 321, 580. Δίδουν, Δόλος, Β. 509.
 Β. 129, 393. σελ. 110. Δώ- Δομῆσιχος, Β. 60.
 σεις, Β. 309. Ἄν δόσουν, Β. Δόντιά (σφίξε τὰ) σου, Β. 488.
 132. Νά δώσω καὶ νά πάρω, — ἐσπαράχθησαν, Β. 615.
 Β. 185. Νά δὸς [ἵνα δῶς] Β. Δόξω (ἵνα μήπως) Β. 273.
 90. Δὸς με, Α. 122, 338. Δόρυ τῆς δύσεως, Β. 547.
 Δὸς τοῖς, Β. 111. Δίδε, Β. Δούκας, σελ. 331.
 517. Δότε τὸν, Β. 582, 593. Δουκάτον, Α. 120.
 Δότε με, Β. 136. Διδόμενα, Δουλεία, Β. 606.
 528. Δουλεύω, Β. 95, 560. σελ. 320.
 Διμενάν [Δι' ἐμέ], Β. 330. Δοχιάριος, Β. 62, 526.
 Διεσέν [Διὰ σέ], Β. 501.

Δράμων (άς), Β. 465. Δράμωσι,
Β. 545.

Δρόλικον (τόν), Β. 286, 436.

Δροσάτον, Β. 576.

Δρουβανισόν, Α. 190.

Δριμύτης, Β. 403.

Δυμακέλλην. Ζ. Δημακ. . .

Δύναμις, Β. 452.

Δυνατά, σελ. 264.

Δύναται, Β. 446.

Δύσις. Ζ. Δόρυ.

Δυσωδεςάτη, Α. 355.

Ε.

Έασον, σελ. 185.

Έαυτόν (τόν) σου, Α. 276.

Έγειρω (σελ. 114). Γέρω [Έγερ-
ω], Β. 184. Γέρω, Β. 601.

Έγερω, σελ. 320.

Έγγραυλοπασοφάγος, Β. 98.

Έγκαλέσωμεν (νά σ') Β. 504.

Έγκλεισος, Β. 249.

Έγνωκότες, Α. 299.

Έδάρε (ΔΓ) Έδάριτε, Β. 433.

Έδε [Ίδε], Α. 144, 265. Β. 432,
441, 617.

Έδείκνυσο, Β. 296.

Έδραιω. Ηδραιωμένην πέτραν,
σελ. 311.

Έθέκασιν, Β. 438.

Έθος (ώς τὸ), Β. 387.

Εἰ. Εἴ τις, Α. 312. Εἰ βούλει, Β.
194. — λέγει, Β. 447. — θε-

λήσεις. Β. 308. — ήθέλησας,

Β. 297. Εἰ δέ, Β. 143. Εἰ

δέ. . . άν, Β. 524. Εἰδὲ καί,
Β. 332, 337, 487. Εἰ μὴ, Β.
342. Εἵπερ καί, Β. 529.

Εἶδα, Α. 182, Β. 146, 249.

Εἰκάζω, Β. 314.

Εἰκόνα, Β. 91.

Εἶμαι, Α. 286. Εἶσε, Α. 242,

277, Β. 96, 473. Εἶσαι,

Β. 475. Ένεν. Β. 78. Ένε,

Α. 116. Β. 314. Έν, Α. 316.

Β. 59—61, 63. Ένι, Β. 101.

Έσι, Β. 142. Η̄μουν, Α. 328.

Εἴμουν, Α. 218. Η̄ν (ἴσ. Εἶν),

Β. 70 — 71. Η̄τον Β. 207.

Εἴτον, Β. 205.

Εἰπάν με, Α. 318. Πέ [Εἶπέ],

Β. 266. Νά πῆ [Ίνα εἶπη], Β.

280. Εἴπη (άν), Β. 499.

Εἴπα, Εἰπέτε, Β. 386.

Εἰρήκει, Β. 368. Εἴρηκα, Β. 561.

Εἰσβαίνω. Σέβηκεν [Εἰσέβη], Α.

332. Εἰσβαίνεν, Β. 74.

Εἰσηλθα, σελ. 178. Εἰσηλθεν,

Β. 192.

Εκ ἢ Εξ. Εκ τὸ, Α. 185. Εκ τά,

Α. 196, 237, 270. Εκ τήν,

Α. 317. Εξχύτην τήν Α. 359.

Εκ τὰς, Β. 606.

Εκατέστησεν, Α. 324.

Εκάτζα. Ζ. Καθέζομαι

Εκβαίνω, σελ. 280.

Εκβαλε, Α. 238. Εκβάλλωσιν, Β.

356. Εκβάλουσί σε, Β. 485.

Εκβολή τῆς θύρας, Β. 446.

Εκδαρμένη, Α. 341.

- Ἐκδεδόασιν, Β. 352.
 Ἐκδίκησις, Β. 309.
 Ἐκεῖσε, σελ. 81, 280.
 Ἐκξεσον, Α. 180 (σελ. 124). Ἐγ-
 ζεσον, Β. 163. Ἐκξεσάς, Β.
 343.
 Ἐκκλησία, Α. 367. Β. 124.
 Ἐκκλησιάρχης, Β. 120.
 Ἐκκλησιαστικά, σελ. 199.
 Ἐκκλησιαστικός, Α. 248.
 Ἐκτεθείσης, Α. 346.
 Ἐκτοτε, Β. 509 (σελ. 124).
 Ἐκχέει, Β. 392.
 Ἐκῶν, Β. 623.
 Ἐλαία, Β. 347.
 Ἐλαιον, Β. 290, 390. Ἐλάδιον,
 Β. 591.
 Ἐλέτζα, σελ. 282.
 Ἐλπίζοντες [ἤγουν Νομίζοντες],
 Α. 282.
 Ἐμβαίνω. Νά μπῶ [ἵνα ἐμβῶ]
 σὴν μέσσην καὶ ναυγῶ, Β. 185.
 Ἐμβλεμματίσεις (πῶς); Β. 474.
 Ἐμέναν [Ἐμέ], Α. 88.
 ἘΜΜΑΝΟΥΗΛ, Β. 374.
 Ἐμνοςα, Β. 173, 385.
 Ἐμπήγω. Μπήγω, Α. 227. Νάμ-
 πηξεν [ἵνα ἐπέπηξεν], Β. 181.
 Ἐμπλέκονται, Α. 373.
 Ἐμπορῶ. Ἡμπορῶ, Β. 146.
 Ἐμποτόπουλον, Α. 195. Β. 324.
 Ἐμπουκόνομαι, Α. 290.
 Ἐμπροσθέν μου, Β. 265.
 Ἐμπύρετος, Β. 95. Μυριοεμπύρε-
 τος, Α. 237.
 Ἐνδέχεται, σελ. 284. Ἐνδεχομένη
 σελ. 319.
 Ἐνδόξων (οὐκ εἶσ' ἐκ τῶν), Β.
 106, 108. Ἀπὸ τῶν ἐνδόξων,
 Β. 475.
 Ἐνταῦθα, Β. 341.
 Ἐντερα, καὶ Ἄντερα. Τάντερά
 μου Α. 332.
 Ἐντεροχορδοπλύτης, Α. 358.
 Ἐνώπιον, σελ. 284.
 Ἐξαιτῶν, Α. 4. σελ. 331.
 Ἐξαλείψω, Β. 263.
 Ἐξάμνηνον, Β. 66.
 Ἐξαναπιάνω, Β. 261.
 Ἐξάπαντος, Β. 595.
 Ἐξαπορῶ, Β. 255.
 Ἐξάπτω, Β. 382.
 Ἐξάφες, Β. 50, 54, 55, 483,
 519. Ἐάφες, Β. 481. Ἐξαφῆτέ
 τον Β. 594.
 Ἐξάψαλμος, Β. 42.
 Ἐξέβαινεν, Α. 327. Νά ξέβενα,
 Β. 139.
 Ἐξεῖπον, Α. 300. Β. 624.
 Ἐξεμίσησα, Β. 300.
 Ἐξεπέση, [Ἐκπέση], Β. 279.
 Ἐξέρχεσαι, Β. 137. Ἐξέρχεται,
 Β. 451. Ξείλω [Ἐξείλω], Β.
 332.
 Ἐξέρχομαι, Β. 623. σελ. 280.
 Ἐξεύρω. Ζ. Ἡξεύρω.
 Ἐξη [Ἐξ], Β. 242.
 Ἐξηπτέριν, Β. 113.

- Ἐξουσία Β. 584.
 Ἐξοφθαλμισόν, Β. 347.
 Ἐξωπορτίζω, σελ. 302.
 Ἐξωσμένη, Β. 303.
 Ἐπαγγέλλονται, Β. 629.
 Ἐπαινοῦντες, Β. 289.
 Ἐπάνω, Β. 392, 404.
 Ἐπαπολαύοντες, Β. 630.
 Ἐπαρ. Ζ. Ἐπέρνω.
 Ἐπαρχος, Β. 269.
 Ἐπέγνωσ, Β. 298.
 Ἐπεῖ, Α. 242.
 Ἐπέπεσα, σελ. 263.
 Ἐπέρνω, Α. 126, 369. Ἐπαρ, Α. 173. Ἐπάρετε, Α. 190, 202. Νά πέρνης, Α. 240. Νά πῆρην, Β. 181. Πάρουσιν. Β. 260. Ἐπῆρα, Α. 185. Καί ἄν οὐ τὸ πάρη, Β. 519.
 Ἐπεσράφην, Α. 323.
 Ἐπέτυχα, Β. 436.
 Ἐπί. Ἐπί τοὺς ἄλλους, Β. 519.
 Ἐπιβαλτάριν, Α. 365.
 Ἐπιβουλαί, Β. 472.
 Ἐπίγειος, Β. 373.
 Ἐπιλείψει με ὁ χρόνος, σελ. 323.
 Ἐπιστάμην, Α. 344. Ἐπίσταται, Β. 543.
 Ἐπληξα, Β. 430. Μὴ νά πλήξη, Β. 532.
 Ἐρευνῆσαι, σελ. 277.
 Ἐρυγῶ, Β. 463.
 Ἐρχομαι. (σελ. 144) Ἦρχομουν [ἠρχόμην], Α. 330. Ἦρχομην. Α. 47. Πλῆθεν, Α. 292 — εἰς κόρον, Α. 290.
 Ἐσέβαινεν. Ζ. Εἰσβαίνω.
 Ἐσέν [Σέ], Α. 364. Ἐσέναν, Α. 365.
 Ἐσθίουσιν, Β. 341. Ἐσθίομεν, Β. 377. Ἐσθίειν, σελ. 284.
 Ἐσπερινός, Β. 45.
 Ἐσῶ, σελ. 281.
 Ἐτεροί, Β. 579.
 Ἐτοιμος, Β. 578.
 Εὐγάνω [Ἐκβάλλω], Α. 375.
 Ἐκβάλουσιν (πριν) Β. 485.
 Εὐγενικόπουλον, Β. 475.
 ΕΥΓΕΝΙΣ [Εὐγένιος], Β. 270.
 Ταυγενίου [Τὰ Εὐγενίου], Β. 572.
 Εὐγένω [Ἐκβαίνω], Β. 152.
 Εὐγῶ (άς), Β. 119, 149, 457.
 Εὐγῆ, Β. 524. Εὐγοῦν (όνταν), Α. 228. Βγένω, Β. 331. Εὐγένομεν, Β. 469.
 Εὐθυδρομήσωμεν, Β. 312.
 Εὐθύς τὸ, Α. 119.
 Εὐλαβεσέρων, σελ. 284.
 Εὐλογία, Β. 129.
 Εὔνοσα, σελ. 286.
 Εὐρίσκω, Β. 265. Εὐρίσκειται, Β. 264. Ἡῦρηκα, Α. 153.
 Ἡῦραν, Α. 303. Βρίσκω, Α. 100, 102. Βρέθη [Εὐρέθη], Β. 180. Ἐκείρα [ἐκεῖ ἠῦρα], Α. 334.
 Εὐφημοῦντες, Β. 629.
 Εὐχαριστίας (μετ'), Β. 537.
 Εὐωδία, Β. 216, 592.

Εὐωνυμία, σελ. 287.

Ἐφεύρεμα, Β. 453.

Ἐχω (ψωμῖν οὐκ), Α. 263. Οὐκ

ἔχω τί νά φάγω, Α. 234. —

τί φαγεῖν, Α. 264. — τί φο-

ρεῖν, Α. 260, 261. Κάλλιον

τόχω [τὸ ἔχω], Α. 244. Οὐκ

εἶχά το ἀτιμίαν, Β. 139. Ἐχει

παθεῖν, σελ. 306. Ἐχει δεκα-

πέντε χρόνους, Β. 65. Χρόνον

ἔχω ὁποῦ, Β. 243. Τάδο

(τῆθε) δὲν ἔχεις τόπον, Α.

275. Ὡς ἔχουσιν, Β. 376.

Ἐχω [couter]. Τί ἔχει τὸ κεντη-

νάριν, Β. 115.

Ἐως ἄνω, Β. 380.

Z.

Ζαρόνω. Ἐζάρωσεν, Β. 604.

Ζέμαν (τὸ), Β. 147.

Ζεματίζω, Β. 589.

Ζηλεύω, Α. 161.

Ζήτησις, Β. 634.

Ζητῶ Α. 139. Ζητῶ τῶ [παρά

τοῦ], Β. 635. Ζητήσω (νά),

Β. 461, 467.

Ζουμίν, Β. 392. Ζουμίτζιν, Β.

171.

Ζυμωτής, Α. 328.

Ζῶ, Α. 89. Ζοῦσιν [Ζῶσιν], Α.

91. Νάζουν [ἵνα ἔζων], Α. 92.

Νά ζήση, Α. 112.

Ζωνάριν, Β. 458.

Ζώνη, Β. 423.

H.

Ἡγοῦμαι, Α. 245.

Ἡγούμενοι, Β. 32, 117, 162,

259, 274. Ἡγούμενε, Β.

394.

Ἡλθεν. Ζ. Ἐρχομαι.

Ἡμισυ, σελ. 274.

Ἡμπορῶ, Β. 146.

Ἡξέυρης, Β. 64.

Ἡρξάμην, Α. 285, 290, 335,

Ἡρξατο, Α. 145.

Ἡρχουμουν. Ζ. Ἐρχομαι.

Ἡῦρα, Ἡῦρηκα. Ζ. Εὐρίσκω.

Θ.

Θαλάττιον κῆτος, σελ. 331.

Θανατόνω, Β. 245.

Θέ, Ζ. Θεός.

Θέλω Ἡθέλασιν, Α. 304. — τοῦ,

Β. 145. Οὐ θέλω, Β. 405. Τί

θέλεις; Β. 473. Θέλω νά σέ

ιδῶ, Β. 514. Θέλεις σύρειν,

Β. 514.

Θέμις, (ὡς) σελ. 287.

Θεός. Θεός καὶ Κύριος, Β. 335.

Θέ [Θεέ], Β. 170. Μόνος

θεός, Β. 543.

Θεόςεπτε, Β. 562.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ, σελ. 329.

Θεραπείας (τῆς ἀχρας) σελ. 161.

Θερμαλατία, Β. 394. Θερμαλα-

ταία, σελ. 287.

Θερμοδότης, Β. 61.
 Θερμόν, Α. 119, Β. 111.
 Θερμούτζικον, Β. 106.
 Θές τραπέζιν, Α. 129. Ε΄θεςσε τρ.
 Α. 347. Θέσει, Β. 494. Θέ-
 τουν, σελ. 288.
 Θέσμα (ἴσ. Δέσμα), σελ. 278.
 Θλάω. Ε΄θλάσθησαν, σελ. 324.
 Θλίβομαι, Β. 559.
 Θλίψιν ἔχω, Β. 440.
 Θορῶ, Α. 207. Β. 99.
 Θρασεῖαν (ψυχὴν), Β. 493. Θρά-
 σος, Β. 310. Θρασύς, σελ. 257.
 Θρυβόξυλα, σελ. 287.
 Θρύμματα, Β. 171, 399, 408.
 Θρυπτόξυλα, Β. 391.
 Θυμιατὸν (encensoir), Β. 43.
 Θυμός. Μετὰ θυμοῦ (en colère),
 Β. 290.
 Θύνα ἢ θύννα, Β. 102, 223,
 321.
 Θυνόκομαν (τὸ), Β. 224.
 Θυνομαγερία, Α. 95.
 Θύραν ἐλέυς, Α. 382. Ἐκβολὴ
 τῆς θύρας, Β. 446.
 Θυρωρός, Β. 521.
 Θωροῦσι, Β. 567.

I.

Ἰαμβος, Α. 139.
 Ἰατρεύω, Β. 599.
 Ἰατρὸς, Β. 565, 580, 582.
 Ἰατρεία, Β. 570. Ἰατρικῶν
 σπερμάτων, Β. 571. Ἰατρικά,
 σελ. 317.

Ἰδε, Α. 287. Ἰδέ, Β. 431, 434,
 437. Ἀς Ἰδω, Β. 457, 465.
 Ἰδες, Β. 596.
 Ἰδικὸς, σελ. 279. Δικὸς, Β. 323.
 ἸΛΑΡΙΩΝ, Β. 632, σελ. 307.
 Ἰμάτιν [ἰμάτιον], σελ. 288.
 Ἰνα, Β. 452. — μὴ, Β. 293.
 — μήπως, Β. 273.
 Ἰὸς, Β. 404.
 ἸΠΠΟΚΡΑΤΗΣ. Β. 595, 598.
 Ἰσκα, σελ. 242, 292.
 Ἰσαμαι, Α. 106. Ἰσαμένη. Α.
 177. Ἰσημι. Ε΄σησας, Β. 627.
 Ἰσία, Α. 229.
 Ἰσχα (ἦ), Β. 99, 426.
 Ἰσχάδες, σελ. 282.
 Ἰσχύει, Β. 445. Ἰσχύσουσιν, Β.
 551.

Ἰσως καὶ... ἄν, Β. 491.
 Ἰχθύς, Β. 133. Ἰχθύς, Β. 341.
 Τὰ πλήθη τῶν ἰχθύων, Β.
 161.

ἸΩΝᾶΣ, Β. 642.

Κ.

Καβάδιν, Α. 67.
 Καβαλάρης, Β. 150. Καβαλά-
 ριος, Β. 68. σελ. 279.
 Καβαλικεύω, Β. 328.
 Καθίζομαι, Β. 219, 256. Ἐκα-
 θίζουν, Β. 75. Καθίζεται, Β.
 520. Κάθημαι. Καθήμενοι
 γύροθεν, Α. 272. Κάθεσε, Β.
 54. Κάθησε, Α. 348. Νὰ κά-
 θησα, Β. 208. Ἐκάτζα [Ἐκά-
 θησα ἢ Ἐκάθισα], Α. 186.

- Κάτζει, [καθίσει], Α. 133.
 Κάτζει. [κάθισον], Β. 431.
 Εκάθισαν, Α. 271. Κάθονται,
 Β. 288. Κάθηνται, σελ. 276.
 Κάτζει, Β. 522.
 Καθεκάστην, Β. 326.
 Καθεξής, Β. 534, 584.
 Καθερισμένα, Α. 303.
 Καθημέραν, Β. 335.
 Καθικετεύω, Α. 4.
 Κάθισμαν, Β. 44.
 Καθιστώ. Ζ. Δήλα.
 Καθοράν, Β. 161.
 Καθυβρίζειν, Β. 294.
 Καθώραν, Β. 317. Καθ' ὥραν,
 Β. 447. σελ. 278.
 Καθώσπερ, Α. 35.
 Καί. Προσάσσει καί, Β. 580.
 Καινουργοχλασμένον, Α. 370.
 Κακάβιν, Β. 105, 379. Κακα-
 βίου, Β. 382.
 Κακίας ἔργα, σελ. 311.
 Κακοδικημένος, Β. 618. Κακοα-
 δικημένος, σελ. 274.
 Κακομήχανος τρόπος, Α. 345.
 Κακόν! κακόν! Β. 362.
 Κακότυχος, Β. 557.
 Καλαμαρίτζια, σελ. 281.
 Καλαπόδι, Α. 128.
 Καλή προαίρεσις, Α. 343.
 Καλίγια, Α. 155. Β. 459. Κα-
 λήγια, Β. 51.
 Καλλιγράφος, Α. 313.
 Κάλλιον, Α. 359. Β. 507.
 Καλόγερος, Β. 50, 135, 212,
 277, 360, 527. Καλογερίτζιν
 ταπεινόν, Β. 477.
 Καλοκοδέσποινα, Α. 201, 294.
 Καλοκτένισος. Ζ. Καλοχτένισος.
 ΚΑΛΟΟΔΕΩΝ, Β. 384. σελ. 285.
 Καλόν (ὑπάγετε με τὸ), Β. 486.
 Καλονάρχος, Β. 59.
 Καλοπαθῶ, Α. 175.
 Καλοσιχοπλόκος, Α. 152.
 Καλόφωνος, Β. 78.
 Καλοχτένισος (ΔΓ. Καλοκτένι-
 σος), Α. 72.
 Καλοψουνησής, Α. 116.
 Καλῶ. Κάλει, Β. 394. Μὴν κα-
 λῆς, Β. 395.
 Καμαροτριχάρις, σελ. 56.
 Κάμνει (τὰ τὸν), Β. 542.
 Καμπόσα, Β. 554.
 Κάμπου (κατὰ), Α. 227.
 Κάμυζει [Κάμμυε] τὰμμάτιά σου.
 Β. 489.
 Κᾶν. Κᾶν μὴ θέλω, Β. 152, 266.
 Κᾶν ὄλωσ, Β. 264. Κᾶν εἶς,
 Β. 135, 186, 241, 277,
 429. — τέσσαρα, Β. 199.
 — τέσσερα, Α. 124. — δέκα,
 Β. 89, 583. — δεκατέσσαρα,
 Β. 198. — δεκαπέντε, Β.
 65, 269, 582. — εἴκοσι,
 Β. 197, 381. — ὀλίγον, Β.
 275. Καντέσσαρα, σελ. 110.
 Καναβοσησαμάτος, Α. 217.
 ΚΑΝΙΚΑΗΣ, Β. 597. Κανι-
 κλείου, σελ. 320.
 Καντέσσαρα. Ζ. Κᾶν.

- Κάπα**, Α. 361, 362, 376, 377. **Καταποντιζόντων φροντίδων**, Α. 41.
Κάπου. Ζ. **Όκάπου**.
Καπουλική, Α. 162.
Καραβιδίτζαι, Β. 343.
Καρβούνια, Β. 617.
Καρδίαι, Β. 195.
Καριδίτζαι, σελ. 281.
Καρναβάδιν, Β. 178.
Καρούχα, Α. 228. Β. 140. **Καροῦχος**, Β. 75.
Καρτέρησον ὀλίγον, Β. 531.
Καρυδάς, Α. 217.
Καρυδάτα (τά), Α. 219. σελ. 283.
Καρύδια, σελ. 282.
Καρυδίτζαι, Β. 343.
Καρυδίτζια, Β. 349.
Καρύφυλλον, Β. 166.
Κατά. **Καθ' ἐκάστην**, Β. 247. Ζ. **καὶ Καθεκάστην**. **Καθ' ὅλου**, Β. 377. **Καθ' ὄραν**, Β. 420. **Τὸ καθ' ἡμᾶς**, Α. 30.
Κάτα (ἡ), Α. 294. **Κατοῦδιν (τὸ)**, Α. 293, 296, 302.
Κατάβαινε, Β. 104. **Καταβῆ**, Β. 498.
Καταβλατάς, Α. 192.
Κατάδικος, Β. 369.
Καταζαρωμένη, Α. 325.
Κατακλύζω, Α. 8.
Κατακρίνω, Β. 337.
Καταλέγειν, σελ. 323.
Καταλιμπάνω, Β. 154.
Καταλύω, Β. 370.
Κατανεύω, σελ. 331.
Καταπίνω, Β. 220, 285.
- Καταπροντιζόντων φροντίδων**, Α. 41.
Καταπρόσωπα, Α. 356.
Κατάραχα, σελ. 274.
Κατατεδεῖναι, Β. 640.
Καταφεύγω. **Κατέφυγα**, Β. 625.
Καταφρονημένα, σελ. 277.
Κατευθύτας, σελ. 306.
Κατέχω, Α. 178.
Κάτζει. Ζ. **Καθίζομαι**.
Κατῆλθον, Α. 291.
Κατητελισμένος (Abject), Β. 121, 157, 305.
Κατηφῆς, Α. 106.
Κατηχίζουσιν, Β. 422. **Κατηχίξαι**, Β. 516, 521.
Κατηχρειωμένος, Α. 46.
Κατώγειν, Α. 280. **Κατώγειον**, σελ. 206.
Κατώφλιν (ΔΓ, Κατόφλιν), Α. 63.
Καυκίν, Β. 129.
Καυχῆσθην [Ἐκαυχῆσθην], Α. 319.
Κειμένη, Α. 232. **Κείμενον**, Α. 284. **Κείμενα**, σελ. 81. **Κείται**, Β. 168, 525, 587. σελ. 309, 329. **Κείτεται**, σελ. 319. **Ἐκειτο**, Β. 437. **Κίτομαι**, Β. 254.
Κεῖνος [Ἐκεῖνος], Β. 520.
Κεκτημένοι, Β. 443. **Κέκτῃται**, Β. 539.
Κελάρης, Β. 104, 221, 516.
Κέλη (ἡ), Α. 295.
Κελὶν (τὸ), Α. 269.

- Κεντήκλα, Α. 199, 202, 205.
 Κεντηνάριν, Β. 115.
 Κεντῶ, Α. 172.
 Κερά. Ζ. Κυρά.
 Κερνῶ, Α. 125.
 Κεφαλήν σου (τήν)! Α. 110. Κε-
 φάλιν, Β. 590.
 Κεφαλιάζω, σελ. 327.
 Κέφαλος τρισπίδαμος, Β. 169.
 Τρανοὺς κεφάλους, Β. 424.
 Κέφαλοι, Β. 433.
 Κῆπος, Α. 216.
 Κηπουρική, Α. 208.
 Κηπουρός, Α. 212, 214-216.
 Κηρὸς, σελ. 240.
 Κιβαρίτης, Α. 151.
 Κιθαργός, Β. 177.
 Κινδυνεύω, Β. 600.
 Κινοῦμαι, Β. 407.
 Κίτομαι. Ζ. Κεϊμένη.
 Κλαίγω, Α. 85.
 Κλαπωτά, Α. 91.
 Κλαπωτή, Α. 92, 93.
 Κλήσις, Β. 375. Εἰς κλήσιν, Β. 389. — βασιλικήν, Β. 549.
 Κλονίζομαι, Β. 559.
 Κλοςάτα, Β. 385.
 Κνήθεσαι (μῆ), Β. 48. Κνήθει
 τὴν κεφαλὴν, Β. 578.
 Κοιλία, Β. 210, 234. — ἐξά-
 ρωσεν, Β. 604.
 Κοιμοῦμαι, Α. 372. Β. 609.
 Κόκκινος, Β. 168.
 Κόλακες, Β. 288. σελ. 284.
 Κολάσεις τρεῖς, Α. 255, 259.
 Κολέντα. Κᾶν εἴκοσι κολέντας, Β.
 381.
 Κολλῶ. Νά ἐκόλλησε, σελ. 263.
 Κόλυται (γρ. Κολλῆται ἢ Κολ-
 λᾶται), Β. 229.
 Κόλυται. Ζ. Κολλῶ.
 Κομμάτα, Α. 220. Κομματούκλα,
 Α. 164. Κομματούρα, Α. 194.
 Κομμάτιν, Α. 99, Κομμάτια,
 Β. 175. Κομματοπούλιν, Β.
 635.
 Κομνηνόβλασος, Α. 2. Κομνηνο-
 ελάσθητον ρόδον, Α. 378. Κο-
 μνηνός, Β. 546.
 Κονιδάτα, Β. 81.
 Κόνις (ὡς), Β. 310.
 Κοντριάρικον, Β. 478.
 Κοπανίζω. Πρὶν ἂν σέ κοπανί-
 σουσιν, Β. 484.
 Κοπροξύσης, Β. 70.
 Κοπροπαραγέμισος, Α. 355.
 Κόπτω, Ἐκόπην, Β. 458. Ἐκό-
 πτασιν, Β. 242. Κόφτε, Β.
 105. Κόψετε, σελ. 319.
 Κόρον (εἰς), Β. 322, 353, 410.
 Κορυντζάριν, Β. 479.
 Κορυφή, σελ. 318.
 Κόρφος, Α. 65. Κόλπος, σελ. 47.
 Κοσκινάς, Α. 226, 244.
 Κοσμικοὶ, Β. 628.
 Κοσμοκράτωρ, Α. 255.
 Κόσμος, Β. 469.
 Κοτζόνω, Β. 172, 322.
 Κότου βόλον, Β. 498.
 Κουβαλῶ, Α. 239, 245. Β. 105.
 Κουβαλεῖν (τὸ), Α. 245.

- Κουκίν, Β. 135.
 Κουντῶ, Β. 400.
 Κουροπαλάτης, Β. 96.
 Κουρούναι, Β. 73.
 Κουρτάλιζον, Β. 385. Κουρτα-
 λίσουσιν, Β. 387. Κουρταλί-
 ζουσιν, σελ. 287.
 Κουρτέζης, Β. 607.
 Κουτάλιν, Α. 136.
 Κουτρούβιον, Β. 412.
 Κράζω, Β. 319.
 Κραμβίν, Β. 195. Κραμπία, Α.
 213.
 Κρανιοκέφαλος. Ζ. Παρά.
 Κρασίν (τὸ), Α. 95, 118, Β.
 342, 582.
 Κράσιν (τὴν), Β. 511.
 Κρασοδόλιν, Α. 195. Β. 125, 281.
 Κρατάρχης, Α. 266.
 Κράτος, Β. 155, 561.
 Κρατῶ. Κρατήσας τὴν μάχαιραν,
 Α. 289. Εἰ δὲ κρατηθῶ, Β.
 143. Νά κράτησε, Β. 209.
 Κρατοῦν, Β. 466. Κράτει τὴν
 φωνὴν σου, Β. 488. Κρατοῦσι
 τὸν σφυγμὸν του, Β. 566.
 Πόνος τὸν κρατήση, Β. 564.
 Κραυγάζω, Β. 362.
 Κρεβάτιν, Α. 159.
 Κρεδατοςρώσιον, Β. 83.
 Κρεῖπτον, Β. 521. Κρεῖσσον,
 σελ. 306.
 Κρητικὸν τυρὶν, Β. 103. —
 οῖνον, Β. 355.
 Κριθὴ (ή), σελ. 318.
 Κροκάτα, Α. 210. Κροκάτη, Β.
 165.
 Κρομμύων, Β. 403.
 Κρομύδια, Β. 381. Κρομυδίτζια,
 Α. 212. Κρομυδίτζιν, Β. 590.
 Κρομμυδοφύλαξ, Β. 62.
 Κροῦσμα, Α. 158.
 Κρούω. Α. 157. Κροῦ [Κρούει],
 Α. 356. Κροῦσιν, Β. 385. Ἐ-
 κρουγα, Α. 198. Κρῶ [Κραύω],
 Β. 439.
 Κτᾶσθαι, Β. 423.
 Κτένια, Β. 345.
 Κτηθῶ. Ἐκθήθησα, Α. 322.
 Κτήματα, Β. 476.
 Κτήτωρ, Β. 302, 551.
 Κτίζω. Ἐκτισαν, Β. 501.
 Κτύπος, Α. 280, 292. Β. 212.
 Κύαμοι, Β. 357.
 Κυδωνάτον, σελ. 283.
 Κυθροκανδήλα, Β. 92.
 Κυμινοθήρμον, Β. 358, 605.
 Κυμινοθήρμιν, σελ. 284.
 Κύνα (τὸν) σελ. 322.
 Κυπρίνου ἀπαξιμάδιν, Β. 196.
 Κυρά, Α. 129, 336. Κερά, σελ.
 119. Κυράδες, Α. 190, 201,
 Κύρβας (τάς), Β. 240.
 Κυριακή. Ζ. Λαμπράν.
 Κυριέγκλειστος, σελ. 294.
 Κύριε λήσον, Α. 145, Β. 280.
 Κυρός, σελ. 329.
 Κυτρίου (τὸ διὰ), Β. 350. Κύ-
 τρου (τὸ διὰ), σελ. 282.
 Κωβίδια, Β. 574.

Κωπηλάτης, Α. 224.

Λ.

Λαβράκια, Β. 87, 179, 424.

Λαγηνάτα, Α. 211.

Λαγχάνει, σελ. 236.

Λαιμαργος, σελ. 323.

Λαιμός, Β. 103.

Λακτίσης, Β. 515.

Λαλάγγια (τά), Β. 417.

Λάλος, Β. 155, 291. σελ. 284.

Λαλώ, Β. 325. Ἐλάλησεν, Β.

360. Τί λαλοῦν, Β. 465.

Λαμβάνω ἐκ τῆς χειρὸς, Α. 346.

Λαμβάνουσιν, Β. 388.

Λαμιώνω, σελ. 278.

Λαμπράν (τήν) τήν κυριακήν, Α. 366.

Λαμπροπούκαμισάτος, Α. 69.

Λαμπρός τεχνίτης, Β. 596.

Λαπάρα, Α. 197, 325, 339, 340, 351, 360.

Λαρυγγίζω, Α. 147.

Λάρυγξ, Α. 148, 286. σελ. 206.

Λαφρώση (μή νά) σελ. 319.

Λαφύξω, Β. 188.

Λαχανίτζιν, Β. 344.

Λαχένη, Β. 76.

Λέβητος (τοῦ), Β. 404. Λεβητάρης, ἢ Λεβετάρης, ἢ Λεβατάρης, σελ. 233.

Λέγω. Λέξον με, Β. 123. Λε-

λεγμένον, Β. 362. Λέγουν,

Β. 397. Τὸ λέγουσιν, Β. 431,

498. Τὰ λεχθέντα, Β. 442.

Ὡς λέγουν, Β. 464. Τὸ λεγόμενον, Β. 508. Λέξει, σελ. 305.

Λειποθυμῶ, σελ. 85.

Λειποψυχῶ, σελ. 85.

Λείπω. Δὲν ἔλειψεν, Β. 245.

Λεῖψις τοῦ ψωμίου, Α. 307.

Λελεγμένον. Ζ. Λέγω.

Λελέβε (τὸ), Β. 418.

Λεπτοκοπῶ, Β. 226.

Λεπτομερῶς, Β. 646. Λεπτομερῶν, σελ. 331.

Λεπτυνθήσεται, Β. 310.

Λεπτῶς, σελ. 323.

Λερομενοςόλης, Β. 553.

Λερωμενοτζόχος, σελ. 312.

Ληρομυθουργία Α. 54.

ΛΙΒΑΝΙΟΣ, Α. 316.

Λιγδίτζα, Β. 209.

Λιγούτζικον, Β. 231, 591.

Λιμός, σελ. 289.

Λιμοταγισμένος, Β. 318.

Λιπαρομένα, Α. 196.

Λίτρα, Β. 200.

Λογαράς, Β. 552.

Λογαριασῆς, Β. 61.

Λογάριν (τὸ), Β. 89.

Λογισμός, Β. 486.

Λόγος. Διὰ λόγου σου, Β. 101.

Λόγον μου, σελ. 280.

Λοιπὸν, Β. 312, 394. Τὸ λοι-

πὸν, Β. 445.

Λοκοτίνιν, Α. 312. Β. 466.

Λουτρικίζεται, Α. 64.

Λουτρὸν (τὸ), Β. 85. Λουτρὸς

- (ὁ) Β. 86. Λουτροῦ Α. 63. Λουτροῦ σελ. 46.
 Λούω. Λούσε, Β. 116. Λουσιῶ, Β. 128. Λουσιῶ, Β. 147.
 Λυγηρὸς, σελ. 312.
 Λύπη, σελ. 278.
 Λύσεις, Β. 550.
 Λυτρωθῆμέν τον (νά), Β. 533. Λυτρωθῶμεν, σελ. 320.

Μ.

- Μαγγλάβια, Β. 270.
 Μαγειρεύουν, Β. 397. Μαγειρεύουσιν, Β. 575. Μαγειρεύω, Α. 270. Μαγειρεύω, Β. 239.
 Μαγερία, Β. 108, 170. Μαγερία, Β. 165. Μάγεροι, Β. 380. Μάγειρος, Β. 390.
 Μαγεύω. Εμαγεύθην, Β. 432.
 Μαγκίπιον, Α. 176.
 Μαγκίπιστα, Α. 177, 182. Μάγκιπος, Α. 174.
 Μάγουλον, Α. 324.
 Μαζεῖ, Β. 164.
 Μαθάνω. Μάθανα (νά), Α. 90. Εμάθανα, Α. 199. Μάνθανε, Β. 194. σελ. 285.
 Μαθόν, Α. 275, σελ. 205.
 Μαίνομαι. Εμάνην το, Β. 405.
 Μακελλάρης, Α. 335, 337.
 Μακελλεῖον, Α. 333.
 Μακρημίτηκα, Α. 62. Μακρομήτικα, σελ. 45.
 Μακροθυμία, σελ. 284.
 Μαλακά χρώματα, Β. 609.
 Μαλάσσω, Β. 261. Οὐκ ἂν μαλάξης, Β. 448.
 Μαλίτζια, Β. 616.
 Μανδῖλιν, Α. 350.
 Μανθάνω. Ζ. Μαθάνω.
 Μανίας (ἀπό), Β. 230, 242.
 Μανίκια, Β. 53.
 Μανολάτα, Α. 66.
 ΜΑΝΟΥΪΛ, Β. 373, 546.
 Μασσοῦμαι, Β. 275. Εμασσησάμην, Β. 271.
 Μασάριν, Α. 338.
 Μάστιγες, σελ. 329.
 Μάτην (εἰς), Β. 305.
 Μάτιν [ἱμάτιον] Β. 400. Τάμματα [τά ὀμμάτια] Β. 489.
 Με ἢ Μετά. Ζ. Μετά.
 Μέγα (τῷ), Β. 2, 603.
 Μεγάλως, Β. 289, 300.
 Μέγιστον, Β. 365.
 Μέθηκεν [ἔθηκέ μοι], Α. 347, 350, 351.
 Μεθυσης, σελ. 279, 324.
 Μειδιόσαντες, Α. 300.
 Μελανίτζιν, Β. 455.
 ΜΕΛΙΑΣ, Α. 36.
 Μέλι, Β. 167, 346, 417.
 Μέμψεται, Β. 274.
 Μέναν [Μ' ἔνα] Α. 167.
 Μερίου (ἀπό), Α. 131. Τά μερία, Β. 495.
 Μερτικόν, Α. 196. Β. 517. Μερδικόν, Β. 58.
 Μεσανυκτον, Α. 372.

- Μεσοκάθαρον, Α. 151. Μεσοκά-
θαρον, σελ. 163.
Μέσον ἀπὸ καρδίας, Α. 249.
Μέσση (εἰς τὴν), Β. 133, 361,
496.
Μετά. Μετά μικρὸν, Α. 295. —
τούτοις, Β. 120. Με ταύτας,
Β. 255. Μετ' ἐξουσίας, Β.
584. — εὐχαριστίας, Β. 537.
Μεθ' ἡσυχίας, Β. 579.
Μεταλαμβάνω. Μετέλαβον, Β.
215.
Μετανοίας (ὡς βάλλει), Β. 43.
Ζ. καὶ 613.
Μεταξοσφυκτουράτος, σελ. 54.
Μετέρχομαι. Μετερχόμεν, Α. 223.
Μέτρα, Α. 140. Μέτρη σελ. 148.
Μετρῶ, Α. 138. Μετρῶν τεσ-
σάρων, Β. 379.
Μῆ, Β. 489. Μῆν, Β. 58, 395.
Μηδέν [Μῆ], Β. 44.
Μηκύνω τοὺς λόγους, Β. 602.
Μήλειν, Β. 477.
Μηλίτζια, Β. 349.
Μήνας, σελ. 170.
Μησοῦριν, σελ. 110. Μισοῦριν,
σελ. 144.
Μήτη, Β. 52.
ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, Β. 51γ.
Μηχαναί, Β. 509. Μηχανικόν,
Β. 541.
Μικρόθεν (ἀπὸ), Α. 56.
Μικρόν τι, Β. 443. Μικρότερον,
Β. 517. Μικροῦτζικον, Β. 590.
Μικροτερίτζιν, Α. 100.
Μιμοῦμαι, Α. 257. Β. 145.
Μιξοκλαιάματα, σελ. 281.
Μισὸν [ἡμισυ], Β. 345.
Μίσος, Α. 130. Β. 183, 259.
Μισοῦριν. Ζ. Μησοῦριν.
Μόδιον, Β. 420. Μόδια, σελ. 318.
Μόλις, Β. 224, 436.
Μουάλλαχος, Α. 68.
Μονασήριον, Β. 456. Μονασήριν,
Β. 501. σελ. 274.
Μοναχὸς, Β. 291. Μοναχοί, Β.
628.
Μονή, Β. 65, 72, 91, 363, 469.
— τοῦ Φιλοθέου, Β. 623.
Μόνη, Β. 298.
Μονήρης δρόμος, Β. 27.
Μονοκρατορία, Α. 27.
Μονοκράτωρ, Α. 33.
Μονόκυθρον, Α. 132, 196. Β.
194. Μονοκυθρίτζιν, Β. 192.
Μονότροπος, Β. 292.
Μορφοπροσωπάτος, Α. 70.
Μοσχομυρίζει, Α. 230.
Μουρμουρίζω, Β. 278.
Μουσακάτα, Β. 175.
Μουσαλιν, Β. 209.
Μουτεμένον, σελ. 299.
Μουτλογατανόσκουφε, Α. 337.
Μουτλούμενας, σελ. 216.
Μουχρούτιν, Α. 124.
Μουχρούτινος, Β. 202.
Μουχτερόν, Α. 216.
Μπηγοματζούκης, Α. 244.
Μπήγω, Α. 227.
Μποτόπουλον, Α. 165. Ζ. καὶ
Ἐμποτόπουλον.

Μυγαλιτζία, Α. 209.
 Μυθοπλασῶ, Α. 47.
 Μυθουργῶ, Α. 54.
 Μυιοπία, Β. 9.
 Μύλος, Β. 112.
 Μυλωνᾶς, σελ. 280.
 Μύριαι, Β. 447.
 Μυριοεμπύρετος, Α. 237.
 Μυρίζομαι, Β. 262. Νά μυρίση,
 Β. 591. σελ. 279.
 Μυρωδία, Β. 391. σελ. 320.
 Μυσηρίον μέγα, Β. 434, 441.
 Μυτιληναῖος, Β. 355.

Ν.

Νά. Νᾶδες [Νά ἴδες], Β. 208.
 Νά μηδὲ [ἵνα μηδὲ], Β. 264.
 Νάπια [ἵνα ἔπιον] Β. 171. Νά
 ἔπιασα [ἵνα ἔπιασα], Β. 207.
 Νά τὸ ἢ Νάτο, Α, 120. Νᾶ-
 πες [ἵνα εἶπες]. Α. 375. Ναῦρα
 [ἵνα εὔρον]. Β. 408. Τὸ νά,
 Β. 482, 502. Νά μῶς (ἴσ.
 Νάπως), σελ. 281, 311.
 ΝΕΕΜΑΝ, Α. 38.
 ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ, Β. 597.
 Νεροκοπημένον, Β. 125, 411.
 Νερὸν, Β. 285. σελ. 279.
 Νερούτζικον, Β. 413, 593.
 Νευρώδης, Α. 340.
 Νεύω, Α. 31.
 Νεφρά (τά), Β. 606.
 Νεώτερος, Β. 211.
 Νησευταὶ πατέρες, Β. 337.

Νησεύω, Β. 339.
 Νησικός, Β. 334, 587.
 Νίμμα, Β. 111.
 Νίψεται, Α. 133.
 Νομίσματα, Β. 421.
 Νόμος, Β. 294.
 Νόμος [ᾧμος], Α. 188.
 Νοσηλευθεῖς, Β. 244.
 Νοτάρας, Α. 348, 357.
 Νουνεχῆς, Β. 530. Νουνεχῶς, Β.
 537.
 ΝΟΥΡΑΔΙΝΟΣ, Α. 37.
 Νοῦς, Β. 448.
 Νύκταν (τήν), Β. 268.
 Νυκτοκλέπτης, Β. 556.
 Νυστάζω, Α. 371.

Ξ.

Ξάπτει [Ἐξάπτει], Β. 439.
 Ξέβena [Ἐξέβαινον], Β. 139.
 Ξένη ὀπτασία, Β. 214, 383.
 Ξενῶν, σελ. 170.
 Ξηραίνω. Ἐξηράνησαν, 614.
 Ξηροκοιτία, Β. 610.
 Ξηροφαγία, Β. 352, 615.
 Ξηροφαγῶ, Β. 340.
 Ξίδιν [Ὀξειδίων], Β. 281, 323.
 Ξιφιοτράχηλον, Β. 196.
 Ξύγαλα, Ζ. Ὀξύγαλα.
 Ξυραφιστής, Β. 557.

Ο.

Ὁ. Ὁ μὲν... ἄλλος δὲ, Β. 576.
 Ὄ, Β. 539.

- Ὄγκων. Νάγκωθην, Β. 210.
 Ὄγῳ, σελ. 302.
 Ὄδεῖνα. Ζ. Δεῖνα.
 Ὄδεύει, Β. 68.
 Ὄδοιπορῶν, Α. 200.
 Ὄδόντια. Ζ. Δόντια.
 Ὄδος, Α. 185. Β. 67.
 Οἱ [Αἰ], Α. 220. Ζ. καὶ Σάρκας.
 Οἰκείας γνώμης (τὰ τῆς), Β. 535.
 Οἰκοδεσπότης, σελ. 173.
 Οἰκονόμος, Β. 70, 116.
 Οἰκτειρήσει με (τίς οὐκ); Β. 618.
 Οἰκτρὸς καὶ πένης, Β. 632.
 Οἴμοι. σελ. 277.
 Οἰνοπότης, σελ. 324.
 Οἶνος, Β. 287, 353.
 Οἰνοχόος, Β. 510.
 Ὄκαποια, Α. 170.
 Ὄκαποσες, Α. 204.
 Ὄκαπου, Α. 153.
 Ὄκάτι, Α. 280.
 Ὄκταποδίτζια, σελ. 281.
 ὌΚΤΑΡΙΟΣ, σελ. 320.
 Ὄλιγός, Β. 350. Ὄλιγόν, Β. 193,
 276, 455. Ὄλίγον, Β. 275.
 Κατ' ὀλίγον, Β. 276. Πρὸς
 ὀλίγον, 332. Ὄλιγούτζικον, Β.
 512, 540. Ὄλιγοςά, σελ. 289.
 Ὄλιγωρία, Β. 279.
 Ὄλόγυμνος, Β. 485, 608.
 Ὄλόκληρον μῆναν, Α. 159.
 Ὄλοκόκκινον, Α. 375.
 ὌΜΗΡΟΣ, Α. 317.
 Ὄμμάτια. Τάμμάτια [τὰ ὀμμά-
 τια], Β. 614.
 Ὄμοια τῷ πρώτῳ, Β. 516.
 Ὄμοιάζω, Α. 375, Β. 318. —
 νυκτοκλέπτῃς, Β. 556. Μοι-
 άζουν, Β. 268.
 Ὄμόφροννοι, σελ. 276.
 Ὄμωνυμίξ, Β. 395.
 Ὄνειδίζω, σελ. 89.
 Ὄνειδισία, Β. 471, 608.
 Ὄνομα καλόν, Β. 428.
 Ὄνταν [ὅταν], Α. 61, 228.
 Ὄντως, Β. 373.
 Ὄξος, Β. 167. — καὶ χολήν,
 Β. 287.
 Ὄξύγαλα, Α. 187. Ξύγαλα, Α.
 188. Ὄξύγαλον, Α. 190.
 Ὄξυγλατάς, Α. 187.
 Ὄξυνόγλυκος, Β. 165.
 Ὄξυνον, Β. 368, 511.
 Ὄποῦ [ὄτε], Α. 88.
 ὌΠΗΙΑΝΟΣ, Α. 318, 319, 322,
 326.
 Ὄπτασία. Ζ. Ξένος.
 Ὄπτούτζικα, Β. 174. Ὄπτούτζικος,
 Β. 177. Ὄφθόν [Ὄπτόν], Α. 131.
 Ὄπως νά, Β. 563.
 Ὄράματα, Β. 268.
 Ὄράται, Β. 572.
 Ὄρεξις, σελ. 285.
 Ὄρθρος, Β. 40.
 Ὄρια, Β. 342.
 Ὄριάριος, σελ. 233. Ζ. Ὄρειάριος.
 Ὄρίζιν, Β. 346.
 Ὄρίζω. Νά ὤρισα, Β. 270. Νά
 ρίζης [ὀρίζης], Β. 476.
 Ὄρμῳ. Ὄρμησα, Α. 273. Ὄρμήσα,
 Α. 149.

- Ὀρνίθιν, Β. 479.
 Ὄρος, σελ. 284.
 Ὄρφανῶν καὶ χηρῶν προσάτην, Β. 548.
 Ὄρωνται, Β. 371. Ὄρων, σελ. 277. Ὄρωσι, σελ. 315.
 Ὄσα, Β. 276. Ὄσεια, Β. 610.
 Ὄσφυρομυδιτζια, Β. 344.
 Οὐ, Οὐκ, Β. 205, 252.
 Οὐδέν [Οὐ]. Α. 137, 235, 318, 367. Β. 101, 204. Οὐδέν ἰδεν (ΔΓ, Οὐδέν εἶδε), Α. 63. Οὐδέν ἔχω, Β. 454, 531.
 Οὐδέποτε, Β. 215.
 Ὄφελῶν, σελ. 148.
 Ὄφθον [Ὀπτὸν]. Ζ. Ὀπτούτζια.
 Ὄχυρωθῶσιν, Β. 549.
 Ὄψαρια, Α. 232.
 Ὄψικάτωρ, Ὄψικιν, Β. 329.
- Π.
- Πάγει [Ἰπάγει], Α. 333, 369.
 Παγετός, Α. 260.
 Παγούρια, Β. 342.
 Παγώσει (εἰ), Β. 229.
 Παθάνω, Α. 372.
 Παῖδες, Β. 386. — τρεῖς, Β. 643. Παιδιν, Α. 119.
 Παιζάλα. Ζ. Πέζω.
 Παίζουαιν, Β. 386. Παίζουιν, Β. 387.
 Παίζω. Ζ. Πέζω.
 Παινώ [Ἐπαινώ], Α. 206.
 Παλαιόπληγον, Β. 479.
 Παλαιόσπιτον, Α. 370.
- Παλαμίδα, Β. 223, 237. Παλαμυδοκόμματα, Α. 96. Β. 102.
 Παλαμναῖος, Β. 183.
 Παλάτιν, Β. 74. Παλατίνος, Β. 71. Παλατιανός, σελ. 233.
 Πάλε [Πάλιν], Β. 248. Πάλιν, Β. 508.
 Παλιοχαρβαλωμένη, Α. 361.
 Παμβασιλεύς, Β. 374.
 Πανάριςος ἰατρός, Β. 596.
 Πανίτζιν, Β. 460.
 Πανουργία, Β. 538.
 Πανπλείςους αἰτίας, Β. 624.
 Πάντα, Β. 517.
 Παντάναξ, Β. 620.
 Πάντες, Β. 239, 250.
 ΠΑΝΤΟΛΕΩΝ, σελ. 286.
 Παντός (ἐκ), Β. 464.
 Πάντως, Β. 407. Α. 70.
 Παξυμάδιν. Ζ. Ἀπαξυμάδιν.
 Παπαδικά (τά), Α. 238. Παπαῶς, Α. 276, 301.
 Παποτερόθεν (ἀπό), Α. 380.
 Παρά. Τά παρ' αὐτοῦ, Β. 289.
 Παρά μικρὸν, 244, 245. Παρά κρानιαροκέφαλον (ἴσ. Παρακρानιαροκέφαλον), Α. 113.
 Παραβάλλω, Β. 438.
 Παραβατὸν, Β. 77.
 Παραβιθάζω, Β. 258. Παραβιθαζέ τον, Β. 530.
 Παραβλέπω, σελ. 311.
 Παραγεμισατράχηλος, Α. 70.
 Παραγγέλλει, Β. 526, 534. —

- συντόμως, Β. 510. — τάδε, Β. 586.
 Παράδειγμα, Β. 292.
 Παραζυμωτής, Α. 174, 328.
 Παράθεσις, Β. 191.
 Παραθέσουσιν. Ζ. Παρατίθημι.
 Παρακαλεσία, σελ. 281.
 Παρακαλώ, σελ. 281.
 Παρακρανιοκέφαλος. Ζ. Παρά.
 Παρακλησιάρχης, Β. 60.
 Παρακύπτω, σελ. 309.
 Παράλυμαν, Α. 173.
 Παραμουρμουρίζω, Β. 48.
 Παραμυθία, Β. 468.
 Παρανομία, σελ. 277, 330.
 Παράξενον, Β. 428.
 Παραπέμφης, Β. 636.
 Παραπονεμένος, σελ. 329.
 Παραπόνεσις, Β. 441. σελ. 278, 329.
 Παρασημαίνω, Α. 22.
 Παρασκευήν. Ζ. Τετράδα.
 Παράστα, Β. 117.
 Παρατίθημι. Παραθέσουσιν, Α. 133.
 Παρατρέχω, Β. 67.
 Παραυτίκα, Α. 281. Β. 127.
 Παράχυσσε, Β. 119.
 Παραχωρώ, Β. 138.
 Παραψάλλη, Β. 533.
 Παιρεκβάλη (ἵνα τὸν), Β. 541.
 Παρέτρηνεν [Παρώτρυνε] Β. 184.
 Παρευθές, Β. 369. Παρευθός, Α. 126, 171.
 Παρηγόρημα, Β. 443, 470.
 Πάρηχος, Β. 79.
 Παροῦ ὅτι, Α. 97. Παρὸ, σελ. 74, 306.
 Παρρήσιος (μετά) Β. 482.
 Πᾶς [Υπάγης], Β. 112.
 Πάσσω. Πῶς οὐ πάσω; Β. 301.
 Πεπασμένος, Β. 178.
 Παττελοπούλης, Α. 217.
 Παστός, Β. 196.
 Πάσχα (ἀπὸ) ὡς Πάσχα, Β. 86.
 Πάσχω, σελ. 306.
 Πατήρ, Β. 35, 362, 454. Πατέρες, Β. 359. Πατῶσιν, Β. 111.
 Πάτος, Α. 97.
 Πατριαρχεῖον, Β. 505. Πατριάρχης, σελ. 306.
 Πατρικά, σελ. 305.
 Παύουσι, Β. 358. Παῦσε, Β. 110.
 Παχυμουλαράτος, Α. 60. Παχυμουλαράτος, σελ. 44.
 Παχύν (τὸ). Β. 176.
 Παχυνομένη, Α. 541.
 Πεζοπορῶν, Β. 560.
 Πεζός, Α. 58. Β. 67, 151, 331.
 Πεζούλη (γρ. Πεζούλιν) σελ. 309.
 Πεζῶ τὴν Πεζάλαν (ἴσ. γρ. Παίζω τὴν Παιζάλαν), σελ. 280.
 Πεθυμᾶς [Ἐπιθυμεί], Α. 241.
 Πείνα, Α. 108, 309, 317.
 Πεινῶν, Β. 406. Πεινῶντες, Β. 247.
 Πέλαγος, σελ. 331.
 Πελεγρίνος, Β. 144.

- Πέμπον, Β. 193.
 Πένην (τόν), Β. 632, 644.
 Πενήντα, Β. 94.
 Πεπανή, Β. 170.
 Πεπασμένος. Ζ. Πάσσω
 Πεπόνθασι, Α. 36.
 Πέραμαν (τό) Α. 223, Β. 572.
 Περιθραυθηνώσι, Α. 30.
 Περικόπτω, Α. 308.
 Περιμαζόνω, Α. 172.
 Περιπατώ, Α. 235. Β. 95. Περ-
 πατώ, Β. 325, 555.
 Περιπέση (ἵνα μή), Β. 293.
 Περισσά, Β. 602.
 Περισορεμένη. Α. 93.
 Περισουφρόνω, Α. 156.
 Περιστρέφομαι, Β. 221.
 Περιχαρασσομένη, Α. 117.
 Περπατώ. Ζ. Περιπατώ.
 Πέρπυρα, Β. 80. Ζ. Ὑπέρπυρα.
 Περσίμιν, Α. 103.
 Πέτεται, σελ. 237.
 Πετζίν, Β. 454.
 Πετζόνω, Α. 122, 126.
 Πετζωτής, Α. 115.
 ΠΕΤΡΟΣ, Β. 641.
 Πέτυχα [Ἐπέτυχα], Β. 434.
 Πέφτω [Πίπτω], Α. 371. Ἐπε-
 σαν, Β. 616.
 Πηγάδιν, Β. 325.
 Πηδήματα, Β. 211.
 Πηλός, Α. 239, 245.
 Πιάνω, Α. 136, 156. Πιάνει,
 Β. 127. Ἐπιανα, Α. 326.
 Ἐπίασα, Β. 206, 207. Πιάσω,
 Β. 187, 228. Ἐπιάσθησαν,
 Β. 238. Νά τὸν πιάση, Β.
 532. σελ. 315.
 Πιασμός, Β. 240.
 Πίζους (τούς) σελ. 286.
 Πιλαλήσει (ἄν), Β. 496.
 Πίνακας, Β. 186.
 Πινάκιν, Β. 109, 398. Β. 589.
 Πινακίου, Β. 413. Πινάκια, Α.
 304.
 Πίνω, Β. 233. Πίνουσι, Β. 287,
 353. Πίνων, Β. 217. Πίε τὸν
 πυρετόν, Β. 481.
 Πιπέριν, Α. 118, 203. Β. 200.
 Πιπεροτρίφτης, Α. 199-205.
 Πίστευσον, Β. 402, 405.
 Πιτυροῦντα, Β. 414.
 Πιτύχη [Ἐπιτύχη], Β. 429.
 Πλανηθῆ (εἰ δὲ). Β. 277.
 Πλάσμα, Β. 494.
 Πλατέα (τά) σελ. 325.
 Πλάτυσμαν (τό). Β. 57.
 Πλεῖοι, σελ. 311.
 Πλείους (οἱ), Β. 544.
 Πλεῖστα καὶ πολλά, Β. 153
 Πλευρά (τά), σελ. 324.
 Πληθυντικόν, Α. 95.
 Πλήρις, Α. 155, 303.
 Πληρόνω. Ἐπλήρωσες, Β. 66.
 Νά πληρώση, Β. 281.
 Πλησίον, Β. 288.
 Πλήσσω. Ζ. Ἐπληξα
 Πλουσίως, Β. 580.
 Πλύσιμον, Α. 304. Β. 109.
 Πλωρήτης, Α. 224.
 Πνίγω, Α. 282.
 Ποδέα, Β. 181.

- Πόδες στίχων, Α. 138.
 Ποικιλία, Β. 378.
 Ποιμὴν, Β. 450. Ποιμένος, Β. 288, 538.
 Ποίσω [Ποιήσω], Α. 246. Ἐποίηκεν [Πεποίηκεν] Α. 294. Πεποιημένον, Β. 449. Ποίησον, Β. 500. Ποιήσωσι, Β. 545. Ποίσει, [Ποίησον], Β. 568.
 Ποκάμισον, Α. 365.
 Πολεμάρχος, σελ. 311.
 Πολεμεῖ (τά τὸν) Β. 542.
 Πολλά πολλά, Α. 102.
 Πολυλεξία, Β. 154.
 Πολυπραγμόνει (μὴ) Β. 489.
 Πολυφαγία, σελ. 319.
 Πολυφωνία, Β. 612.
 Πόματα, Β. 214.
 Πονέσει τὴν ψυχὴν του, Β. 495. Ἐπόνεσα τὸν γούργουρον, Β. 612.
 Πόνος (ἄν) τὸν κρατήση, Β. 564.
 Περινά, Β. 348.
 Πόρτα, Β. 131, 151, 330, 444.
 Πορφύρας (τὸν τῆς) γόνου, Β. 546. — βλάστημα, Β. 620.
 Ποσὸς, Β. 279.
 Ποσῶς, Β. 54, 137, 341. — οὐκ, Α. 311. — νὰ μὴ, Β. 508.
 Ποτάμιν. Α. 137. Ποταμὸς, Β. 600.
 Ποταπὸς, Β. 246.
 Ποτηρόπουλον, σελ. 279.
 Ποῦ [ὄστις], Α. 86. [ἄς], Β. 509. [ὄπου], Β. 611.
 Πουγγίν, Α. 103.
 Πουλιέται [Πωλείται] Β. 115. Πωλοῦν, Β. 125. Ἐπουλούσασιν, Β. 272.
 Πουλιτζίτζης, Β. 553. Πουλιτζάκις, σελ. 312.
 Πούποτε, σελ. 322.
 Πράγματτα, Β. 383. — κακά, Β. 499.
 Πρασινίζει, Β. 404.
 Πράττειν (τοῦ), Β. 535.
 Πρέσβυν προβάλλομαι, Β. 637.
 Πρὶν ἄν, Β. 484.
 Πρίσκειται, Β. 234.
 Πρίσμακ, Α. 158.
 Προάστειον, Β. 539.
 Προβάλλομαι. Ζ. Πρέσβυν. Πρόδας, Β. 77.
 Προγεύματα, Β. 55.
 Προγεύομαι, Α. 122.
 Προκείμενα (τά). Β. 162. Προκείμενον (πρὸς τὸ), Α. 39.
 Προκρίνω, Α. 109.
 Προκύψατε, Α. 202.
 Προλέγω, σελ. 285.
 Προξενήσω (νὰ σέ τὸν), Β. 599.
 Προσαιτῶ, Β. 555.
 Προσγινόμενα, Β. 305.
 Προσηγορία, σελ. 285.
 Προσλέγω, Β. 376.
 Προσθεῖναι τὰς ἀκοάς, Α. 5. Β. 30, σελ. 315.
 Προσκυνῶ, Α. 181.
 Προσόψιν, σελ. 200.

- Προστάσσει καὶ, Β. 580. Προσ-
 τάξει σοι, Β. 529.
 Προστάτης, Β. 548.
 Προσφάγιον, Α. 307. Προσφάν, Α.
 306.
 Πρόσχει, Β. 452, 538, 562.—
 εἰς ἐμὲν, Β. 631.
 Προσώμιν, Α. 239.
 Πρότερον, Β. 510.
 Προτιθέασιν, Β. 357.
 Προφητεύομαι, Β. 307.
 Προφούρνια, Α. 175, 329.
 Προχεράρης, Α. 238, 243.
 Προχθές, Β. 460.
 Πρῶτα (τὰ) τῶν ἰχθύων, Β. 320.
 Πρωτοπαπᾶς, Β. 59.
 Πρῶτος, Β. 516.
 Πταῖσμα, Β. 367.
 Πτοοῦμενοι, Α. 33.
 Πτῶμα, Β. 365.
 Πτωχός, Β. 502, 553.
 Πυκνογυριζόμενος, Β. 222.
 Συκνογυριζόμενος, σελ. 267.
 Πυλῶν, Β. 54, 137, 451, 515,
 522, 525.
 Πύργος, Β. 547.
 Πυρὸς ἑπταπλασίου, Β. 643.
 Πῶποτε, Β. 448, 522.
 Πωχίας, σελ. 163.

Ρ.

- Ῥαβδία, Β. 523. σελ. 274.
 Ῥακενδύτης, Β. 20. Ῥακενδυτῶν,
 Β. 560.

- Ῥάμματα, Α. 167.
 Ῥάσον, Β. 480.
 Ῥαυτική, Α. 166.
 Ῥάφτης, Α. 169.
 Ῥάψιμον, Α. 173.
 Ῥεπανᾶς, Α. 218.
 Ῥεύγεται, Α. 125. Β. 218.
 Ῥευξάμην, Β. 173.
 Ῥηγηνάρχης, Α. 16.
 Ῥίγην, σελ. 253.
 Ῥίγος (τὸ), Β. 127.
 Ῥίμνα, Α. 189.
 Ῥίπης, σελ. 318.
 Ῥίπτω, Β. 230. Ῥίψας τὴν ἐντρο-
 πὴν παρέκει, Α. 180. Ῥίπτει
 τὸ καλαπόδι, Α. 128.
 Ῥύγιν, Β. 169.
 Ῥυγῶ, ἢ Ἐρυγῶ, Β. 463.
 Ῥογεύει, Β. 456.
 Ῥοδάκινα, Α. 209.
 Ῥοδίτζια, Α. 209.
 Ῥοδοβολεῖ, Β. 217.
 Ῥουθούνην. Τάρθούνην, Α. 331.
 Ῥουκανίζω, Α. 145, 179, 183.
 Ῥοῦχον, Α. 170, 172.
 Ῥουχοσυνάκτης, σελ. 313.
 Ῥοχαλίζει, σελ. 264.
 Ῥύμη, σελ. 182.
 Ῥωμανίζω, Β. 131, 151, 330,
 525.

Σ.

- Σαβούρα, Β. 260.
 Σαβρίδιον, Β. 222.
 Σαγολέβα, Β. 82.

- Σάγοράν [Εἰς ἀγοράν], Β. 571.
 Σάλια (τρέχουν τὰ), Β. 100. Ἐκί-
 νησαν τὰ σάλια μου, Β. 206.
 Σαλίαι (τάς), Β. 481.
 Σαλοκρανιοκέφαλος, σελ. 89.
 Σκλός, Α. 252.
 Σάμος, νῆσος, σελ. 283.
 Σάν νά [Ὡς ἂν εἶ], Β. 595.
 Σανίδιν, Α. 128.
 Σαπούνιν, Β. 147.
 Σαρακιάρικα, Α. 102.
 Σαρανταπέντε, Β. 374.
 Σαρντάπκχον, Β. 92.
 Σαρδαμάριος, Β. 97.
 Σάρκας (τάς) μου, Β. 271. σάρ-
 κες, Β. 556. Σάρξ, σελ. 327.
 Σαφνίζω, Α. 268.
 Σάχαρ, σελ. 296.
 Σαχαράτα (τά), σελ. 283.
 Σαχαρίθερμον, Β. 576.
 Σαχλόν, Β. 225.
 Σαχνόν, Β. 246.
 Σέβηκεν [εἰσέβη], Α. 332.
 Σείσει, Β. 497.
 Σεῖσμαν, Α. 368.
 Σεισός, Β. 74.
 Σεμίδαλιν (τὸ), Β. 414. Σεμιδαλά-
 τον, Α. 178.
 Σεσαθρωμένον, Α. 283.
 Σευκλόγουλα (τά), Α. 213. Σευ-
 κλογουλάς (ὁ), Α. 218.
 Σηκόνω ἢ Σηκώνω, Β. 282, 398.
 Σύκονα (γρ. Σήκονα) Α. 163.
 Σηκωτής [ὄχι, Συκωτής], Α. 163.
 Σημειώματα, Β. 550.
 Σηπίαι, σελ. 281.
 Σησαμάτα (τά), Α. 219.
 Σησάμιν (τὸ), Β. 415.
 Σιακοκόμματα, Β. 175.
 Σκατωτή, Α. 360.
 Σκέπη, Α. 3, σελ. 330.
 Σκηπτούχος, Α. 2.
 Σκῆπτρα, Α. 27, 249. Σκηπτο-
 κρατῆσαι, Α. 250.
 Σκιρτώντες, Β. 629.
 Σκόλασμα, Α. 197.
 Σκολίον, Α. 88.
 Σκονμπρία, Α. 96. Σκονμπριν,
 Β. 223.
 Σκόπει, Β. 378.
 Σκόρδα, Α. 212. Β. 201.
 Σκορδαλός, Β. 432.
 Σκοτασμός, Α. 262.
 Σκοτίζουμαι τῆς πείνης, Α. 264.
 Σκότος ἀφεγγές, Α. 262, 265.
 Σκουλικια. Ζ. Σκώληξ.
 Σκουμπροπαλαμιδόπασος, Β. 98.
 Σκουτέλιν, Β. 228, 398. Σκου-
 τελίου, Β. 230. Σκουτέλια, Α.
 303. Β. 260. Σκουτελίτζιν,
 Α. 351.
 Σκύβαλα, Β. 567.
 Σκυβαλοφύλαξ, Β. 71.
 Σκύλος ψοφιάρικος, Β. 601.
 Σκύπτω, Α. 353. Σκύπτω, Β.
 126.
 Σκώληξ, Α. 265. — ἀκοίμητος,
 254, 257. Σκουλήκια, Β. 430.
 Σμιλιν, σελ. 116.
 Σουβλέα, Α. 157.
 Σουβλιν, Α. 154, σελ. 116.

- Σουγλιταρεία, Α. 334.
 Σουλήνα (ή), Β. 345. Σωλήνα,
 σελ. 281.
 Σοφή, σελ. 284.
 Σοφιστής, Α. 144.
 Σπανίως, Β. 443.
 Σπαράσσω. Ἐσπαράχθησαν, Β.
 615.
 Σπάσμα, Β. 484.
 Σπασρέβω, Β. 227.
 Σπατάλη, σελ. 285.
 Σπαταλοκρομμύδης, Β. 319.
 Σπέρματα, Β. 571.
 Σπίτιν, Α. 181, 282, 369, 370.
 Σπονδεῖος, Α. 139.
 Σπουδάζω, Β. 263, 431, 573.
 Σπρόσεις, Β. 515.
 Στακός, Β. 342.
 Στακτή, σελ. 309.
 Στακτοκυλισμένον, Β. 416.
 Σταλείς, Β. 121.
 Στάμενα (τά), Α. 104, 167. Β.
 466. Στάμενον, σελ. 103.
 Σταμεναρεία, Α. 121.
 Στανέο μου, Β. 152.
 Σταπιδίτζαι, σελ. 282.
 Στάσει [Στάζει], Β. 390.
 Σταυλίζονται, Β. 317.
 Σταφιδόχνοτος, Α. 342.
 Στάχος, Β. 166.
 Στέκεσαι, Β. 474.
 Στενάς και τεθλιμμένας ημέρας,
 Β. 232.
 Στενούμενος, Β. 631.
 Στενοχωρία, Α. 108.
 Στερεός, Β. 536. Στερεώς, Β.
 450. Στερρός, σελ. 311.
 Στερνοκτυπῶ, σελ. 330.
 Στιγμὴν [un moment], Β. 124.
 Στιλβόμακτα, Β. 482.
 Στιχίτος (γρ. Στιχητός ἢ Στοιχη-
 τός) σελ. 154.
 Στιχίζω, Β. 16.
 Στιχοπλόκος, Α. 242.
 Στίχος, Α. 138. Β. 46.
 Στλιβίτζης, σελ. 324.
 Στολίζω, σελ. 274.
 Στοματᾶς, Β. 291.
 Στόμαχος, Β. 323. σελ. 319.
 Στούππινον, Α. 67.
 Στράτα, Α. 330.
 ΣΤΡΑΤΗΛΑΤΗΣ [Θεόδωρος ὁ],
 Α. 394.
 Στραφῆ, σελ. 274.
 Στρέψη (νά τὸ), Β. 513.
 Στριγγίζω, Α. 189, 200.
 Στρογγύλεα, Β. 80.
 Στρώματα, Β. 609.
 Στυλομαχία, σελ. 302.
 Συγγενεῖς, Β. 502. Συγγενοὶ,
 σελ. 306.
 Συγγράφω, Β. 153.
 Σύγκρισις, Α. 33.
 Συγχαρῖκια (τά), σελ. 322.
 Συγχαρίσει, Β. 436.
 Σῦκα, Β. 349. Συκίτζια, Α. 209.
 Σύκονα, Συκοτής. Ζ. Σηκόνω.
 Σύλαρδον, Α. 270.
 Σύλθες [Σὺ ἤλθες], Β. 93.
 Συλίγουρδον, Β. 569.

- Συλλογίζεσθαι, Α. 285.
 Συμβάν (τὸ πρὸ μικροῦ) Α. 268.
 Συμμαχία, Β. 311.
 Συμφορὰ, σελ. 278.
 Σύμπλευρον, Α. 270, 284.
 Συμπλήρωσιν (μετὰ δὲ τὴν), Β. 588.
 Σύν. Σύν αὐτοῖς, Α. 292. — πά-
 σαις, Β. 575. Σύν τὴν ζήτησιν,
 Β. 634.
 Συνάγει, Β. 283. Συνάγουσι, Β.
 421. Σύνασε [Σύναγε], Α.
 240. Σύνάγε, Β. 57. Συν-
 αχθῶσιν, Β. 159.
 Συναγρίδα, Β. 170.
 Συνδυθίζω, Α. 8.
 Σύνδυο, Α. 228. Β. 140.
 Συνεργούμενος [Συνεργὸν ἔχων],
 Α. 28.
 Συνήθεια, Β. 303.
 Συνοδικαὶ κρίσεις, Β. 304.
 Συνοδοιπόρος, Β. 639. Συνοδοι-
 πορῶ, Α. 396.
 Σύνομον [Σύνωμον], Β. 518.
 Σύντζεφλος, Β. 188.
 Σύντομα, Α. 191. Β. 56. Σύν-
 τομον, Β. 451, 570. σελ. 320.
 Συντόμως, Α. 42. Β. 403.
 Συντρίβω, Α. 374. Β. 183, 187,
 276. Συνετρίβησαν, Β. 610.
 Συντυχένω, Α. 252. Β. 47, 473.
 Συνφθάνει, Β. 280.
 Σύρνω. Ζ. Σύρω.
 Συρράπτω, Β. 509.
 Σύρω, Α. 350. Σύρνω, Β. 400.
 Ἐσυραν τὸ τραπέζιν, Α. 271.
- Συρόμενος, Β. 284, 514.
 Σύσκατος, Α. 354.
 Συσκευή, Α. 344.
 Σύστεον, Β. 518.
 Συχνὰ συχνὰ, σελ. 81.
 Συχνάκις, Β. 417.
 Συχνογυριζόμενος, σελ. 267.
 Συχνοκαταπίνω, Β. 100.
 Συχνοφλαμαρίζω, Α. 229.
 Συψωμίτης, Β. 400.
 Σφαγή (νά), Β. 532.
 Σφάχτης, Β. 286.
 Σφικτὰ, Β. 488.
 Σφικόματα (τά), σελ. 116.
 Σφίξε τὰ δόντια σου, Β. 488.
 Σφίξω τοὺς ὀδόντας, Β. 187,
 Σφίξει τὰ μερία του, Β. 495.
 Σφουγγάτον, Α. 130.
 Σφυγμός, Β. 566.
 Σχίζω. Ἐσχίστης, Β. 204.
 Σωλήνα. Ζ. Σουλήνα.
 Σώπασε [Σιώπησον], Α. 252.

Τ.

- Τὰ καὶ τὰ (ποιῖσε), Β. 568.
 Τάδω [Τὰ ἐδῶ, Τῆδε], Α. 275.
 Τάλας, Α. 345. Β. 646.
 Τάντανος, σελ. 309.
 Ταξιδεύοιεν, Α. 595.
 Ταξιδίους, Α. 595.
 Ταπεινός, Β. 280. σελ. 281.
 Τάραξεν, Α. 332.
 Τάρθούνια. Ζ. Ρουθούνιν.
 Τάρταρος, Α. 254, 259, 265.

- Ταρτερόν, σελ. 168, 173, 239, 297.
 Τάς [άς]. Β. 617.
 Ταύγενίου. Ζ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ.
 Ταῦτα, Β. 468.
 Τάχα, Α. 292, 319. Β. 263, 492.
 Τάχατε, Α. 156, 371. Β. 307.
 Τάχει (έν), Β. 363.
 Τείχος, Β. 621.
 Τελευταῖς μου (πρὸ τῆς) Α. 256.
 Τελευταῖς (έν τοῖς), Α. 77. ΔΓ.
 Τελευτῆ (έν τῆ), σελ. 57.
 Τέσσερα, Α. 124. Τέσσαρα, σελ. 110.
 Τετράδα καὶ παρασκευὴν, Β. 340.
 Τετρακαλαμαράτος, Α. 236.
 Τετραμερῆς, Α. 23.
 Τετραμέρια, Α. 22.
 Τετράναξ, Α. 17.
 Τετραύγουστος, Α. 26.
 Τεχνίτης, Α. 144.
 Τέως, Α. 153.
 Τζαγγάρης, Α. 114, 144.
 Τζαγγία, Β. 67.
 Τζακίζω, Α. 374.
 Τζακόνω, Β. 186.
 Τζαλοπεριπατάρης, σελ. 312.
 Τζαντζαλιάρης, σελ. 314.
 Τζαντζαλιαρουτζούριχος, Β. 558.
 Τζαντζαλοφορεμένου, Α. 67.
 Τζαντζαοίζω, Β. 149.
 Τζίκνα, Α. 230, 233, 331.
 Τζικνόνω, Α. 234.
 Τζερδέλα, Β. 255.
 Τζήρος, Β. 201. Τζύρος, Α. 96.
 Τζιμπῶ, Β. 261.
 Τζούκα, Α, 188, Β. 204.
 Τζουκαλούδα, Β. 205.
 Τζούριχος ἢ Τζούρουχος, σελ. 314.
 Τζυγαρίζεται, Β. 429. Τζυγαρίζομην, Β. 437.
 Τζύρος. Ζ. Τζήρος.
 Τηγάνου, Β. 174.
 Τὴν [Ἡν], Α. 207. Β. 440.
 Τίλλω. Πῶς οὐ τίλλω τρίχας, σελ. 98.
 Τίποτε, Β. 278. Τίποτα σελ. 298.
 Τίς. Τίναν, Β. 76, 77. Τί έν τὸ, Β. 401. Τί ποτε, Β. 278.
 Τὸ πῶς τὸ λέγουν, Β. 427.
 Τὸ [Ὄ], Α. 241.
 Τόδε τόδε (άς γένη), Β. 568.
 Τὸν [Ὄν], Α. 263, 286.
 Τὸ νά, Β. 235.
 Τοιάδε, Β. 290.
 Τορνεσάκιν, Α. 153.
 Τορνέσιον, Β. 88.
 Τόσα τόσα, Β. 110.
 Τουρδάτον, Β. 163.
 Τουρτουρίζω, Α. 259, 261.
 Τουρτουρισμός, Α. 259.
 Τραγανόδεχτος, Α. 340.
 Τραλισθῆ (μῆ) σελ. 185.
 Τρανά, Β. 107, 203. Τρανόν, Α. 124. (σελ. 144). Τρανούς, Β. 424. Τρανώτερον, Β. 58.
 Τράπεζα, σελ. 288.
 Τραχηλία, Β. 53.
 Τραχυτέροις λόγοις, Β. 492.
 Τρέφε, Α. 276. Τρέφονται, Β. 338.

- Τρία** (ὅταν τὰ) δώσουσιν, Β. 159.
Τριάδος (τῆς ἁγίας) Β. 389.
Τρίβουν, Β. 579.
Τριγλία, Β. 175.
Τριπτούτζικον, Α. 179. **Τριφτούτζικον**, Α. 183.
Τρικράτιστον, Α. 380. **Τρισκράτιστον**, Α. 396.
Τρίς, Β. 390.
Τρισανάθεμα, Α. 134, 160.
Τρισπίδαμος, Β. 169.
Τρίχες, σελ. 277.
Τριψίδιν, Β. 166.
Τροπαιοῦχος, Β. 620.
Τρύπα, Β. 94.
Τρυφερά, Β. 574.
Τρώω Β. 257, 258. **Τρώγης**, Β. 487. **Τρώς** [τρώγης] **Ἰτρωγα** (καί), 248. **Ἰτρωγαν** (καί) Β. 250. **Τρώγουν**, Β. 236. **Τρώγεται**, Β. 133.
Τυγχάνω, Α. 23. Β. 79, 142, 213, 373. **Ἄν τύχη**, Β. 434. **Εἰ τυγχάνει**, Β. 536.
Τυλίγομαι. Α. 371.
Τύμπανον, **Τυμπανάρης**, σελ. 170.
Τυμπανόκρουστος, Α. 360.
Τυπικόν, Β. 302, 359, 551.
Τυρίν, Α. 121, 123.
ΤΥΡΩΝ, Α. 394.
Τώρα, Β. 455.

Υ.

- Υάλιον**, Ζ. **Υέλιον**.
Υγιάνη (ἰάν), σελ. 320.

- Υδωρ**, Β. 380.
Υδατος (τοῦ), Β. 287.
Υδρόκυλον, σελ. 293.
Υδρομένον, Β. 233.
Υδροπικιάσα [**Υδρωπίασα**], Β. 605. **Υδρωπικιασμένος**, σελ. 279.
Υέλιον, Β. 567. **Υάλιον**, σελ. 315.
Υπάγω, Β. 461, 467. **Υπαγε**, Β. 116. **Υπάγει**, Β. 571, σελ. 274.
Υπάρχω, Β. 50, 253, 371, 477.
Υπεραθνίζον, Β. 193.
Υπέρογκα, Β. 633.
Υπέρπυρα, Α. 66.
Υπέστην, Α. 52.
Υπνιάρης, σελ. 327.
Υπόδημαν, Α. 126.
Υπόδησις, Α. 61.
Υποκάμισον, Β. 93.
Υποκοιμάται ἡδέως, Β. 218. **ΔΓ.**
Ἀποκοιμάται, σελ. 264.
Υποίσω, Β. 161. **Υποίσομι**, Β. 157.
Υπομείνω, Β. 472 (σελ. 144).
Υπομένει, Β. 444.
Υπομουγγρίζουσα, Α. 323.
Υποτροφή, Β. 136.
Υψώσω σε (ψάλλουν τὸ), Β. 160.

Φ.

- Φάβατα**, Β. 81, **Φαβατίτζιν**, Β. 346.
Φαγίν, Β. 286.
Φάγω, Β. 405. **Φάγει**, σελ. 110.

- Φαινότατος. Ζ. Ἀστήρ.
 Φαίνομαι, Β. 556. σελ. 288.
 Φακὴ, Β. 340.
 Φακρασίν, σελ. 279.
 Φάνη [ύφάνη], Α. 362.
 Φαρμάκιν, Β. 285, 418.
 Φάρτωμα, Α. 226. Φάλσωμα,
 σελ. 194.
 Φᾶσιν [Φάγωσιν], Α. 271. Β.
 430.
 Φασόλιν, Β. 347. Φασούλιν, σελ.
 282.
 Φελῶ [Ὠφελῶ]. Φελέσης, Α. 57,
 74. Φελοῦν, Β. 554.
 Φέρνει εἰς ὄρεξιν, Β. 262. Φέρομεν,
 Β. 442. Μὴ φέρων, Β. 622.
 Φερωνύμως, Β. 375.
 Φεῦ τῆς συμφορᾶς! Α. 146.
 Φησμῆς, σελ. 287.
 Φθάνω, Φθάσει, Α. 123. Β.
 455. Φθάσω (οὐ), Β. 333.
 Ἄς φθάσει, Β. 360. Φθάσε,
 Β. 112.
 Φθεγγόμενοι, Β. 290.
 Φιλανθρωπία, Β. 372.
 Φιλαργυρία, Β. 422.
 Φιλάσθενος, Β. 253.
 Φιλοθεῖται, Β. 296. ΦΙΛΟΘΕΟΥ
 Μονή, Β. 623.
 Φιλοκτίρων, Α. 388.
 Φιλοίκτωρ, Α. 388.
 Φιλομήλα, Β. 87, 168, 236,
 433. Φιλομηλίτζα, 574.
 Φιλοτιμία, Β. 388.
 Φλύαρος, Β. 291, 363.
 Φοβοῦμαι, Β. 253. Φοβάσαι (νά
 μῆ), Β. 600. Φοβεῖτω., Β.
 292.
 Φοίνικες, Β. 349.
 Φόλα, Β. 90. Φόλη, Β. 272, 555.
 Φόρει, Α. 239. Φορεῖν, Α. 260,
 261. Β. 51. Φόρην [Ἐφόρει],
 Α. 68.
 Φόρος, σελ. 296.
 Φορτικός, Α. 245. Β. 273.
 Φούκτα, Β. 200.
 Φουσκωμένη, Β. 207.
 Φροντίζει, Β. 577.
 Φρυξαι, Β. 481.
 Φτερνισήρα (ῆ), Β. 69.
 Φτιάνω, Β. 111. Φτιάσουν, Β.
 251.
 Φυλάσσοντες τοὺς νόμους, Β.
 359.
 Φωνάζω, σελ. 201.
 Φωνή, Β. 488.
 Φωστήρ, σελ. 311.
 Χ.
 Χαβιάριν. Χαυιάριν, Β. 88.
 Χαυιαρίτζιν, Β. 347. Χαβια-
 ροκατελύτης, Β. 97. Χαβιαρο-
 ποῦλοι, Β. 226.
 Χαλῆ, Α. 282.
 Χαλεπά, Β. 619.
 Χαλίκια, Α. 240.
 Χαλκή, Β. 462.
 Χαλκός, Β. 423.
 Χάνεται, Β. 228.

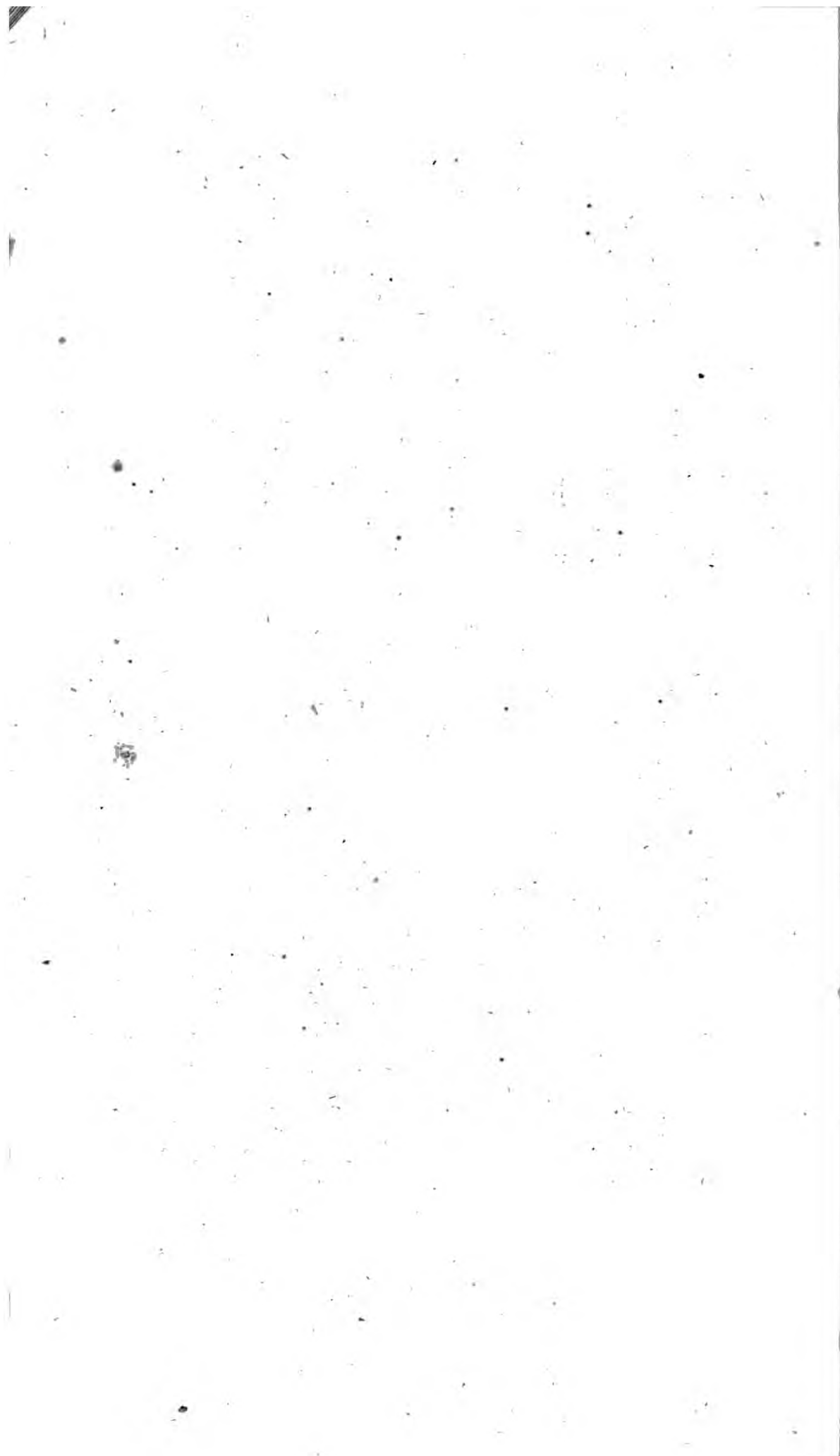
- Χάρισόν μοι τὰς ἀκοάς σου, Α. 267.
 Χαρικόπος, Α. 116.
 Χαρτία (τὰ), Α. 98.
 Χαρτοσάκουλα, Α. 98.
 Χανιάριν. Ζ. Χαβιάριν.
 Χειμὸν καὶ καλοκαίριον, Α. 68.
 Χειμῶνος (ὡς ἐκ) παγετοῦ, Α. 260.
 Χειραγωγῶ, Α. 247.
 Χειρομάχισες, Α. 201.
 Χειρονόμος, Β. 63, 78.
 Χειροτεχνάριος, Α. 161. Χερο-
 τεχνάριος, Α. 206.
 Χερότερον, Β. 235.
 Χιονάτος, Β. 195.
 Χιώτικον [ἑλλ. τοῦ Κρησίου],
 Β. 172, 322, 410. Οἶνον
 Χιώτικον, Β. 353. Χιώτικαι
 σαπιδίτζαι, σελ. 282.
 Χνοῦς (μηδὲ), Β. 264.
 Χολή, Β. 287.
 Χολόκουκκα ἢ Χολόκοκκα, Β.
 420. — πικρίας, Β. 220.
 Χονδρὸς, Β. 195, σελ. 312.
 Χονδρὸς (ἴσως ὄν. κύρ.), Β.
 384.
 Χονδρόχυλον, Β. 416.
 Χορδόκοιλα, Α. 120, Χορδο-
 κοιλίτζιν, Α. 123.
 Χορδοκοιλίσρα, Α. 336.
 Χορὸς, Β. 611.
 Χορταίνω, Α. 214. Β. 126,
 241, 316, 418. — τὸν
 ὕπνον, Β. 326.
 Χρήζω, Α. 191. Β. 241, 459.
 Χρήσεται, Β. 492.
 ΧΡΙΣΤΟΣ, Β. 641. Χριστέ! Β.
 206. Χριστὸν [στὸν], Β. 462.
 Χριστομίμητος, Β. 372, σελ.
 311.
 Χρίω. Νάχρῖσιν, Β. 209.
 Χρυσάφιν, Α. 316.
 Χρυσοφτερινηράτος, Α. 59.
 Χυλὸν (τὸ), Β. 577.
 Χυμὸς, Β. 356.
 Χύτρα, σελ. 283.
 Χωνεύω, Β. 354.
 Χωρικὸς, Α. 320. Β. 439.
 Χωρεῖ, Α. 367. Χώρσες, Β.
 204.
 Ψ.
 Ψαθῖν, Β. 84.
 Ψαλιδόπουλον, Α. 168.
 Ψάλλω, Β. 79, 160, 335,
 336, 611.
 Ψείρα. Ψύρας (ΔΓ, Ψήρας), Α.
 65.
 Ψεύδομαι (οὐ); Β. 462.
 Ψεῦδος, Β. 446, 449.
 Ψευδοτσαγγάρης, Α. 115.
 Ψηλαφῶ, Α. 104, 105.
 Ψήνασιν [Ἐψον], Α. 334. Ψήσετε
 [Ἐψήσατε], Β. 590.
 Ψησία, Β. 99, 236, 426, 433.
 Ψησόπουλον, Β. 163.
 Ψηφίζω, Β. 80.
 Ψιθυρίζω, σελ. 310.

- Ψιλούτζικον, σελ. 319.
 Ψιριάρικον, Β. 478.
 Ψίχα, Α. 83. Ψιχίτζα, Β. 589.
 Ψιχία, Β. 392.
 Ψουνίζω, Β. 87, 132.
 Ψουφουρίζω, Β. 49. σελ. 307.
 Ψοφιάρικος, Β. 601.
 Ψοφισμένος, σελ. 322.
 Ψόφον (ρέυγομαι τόν), Β. 219.
 Ψόφος [κτύπος], σελ. 264.
 Ψόφουν ἐκ τὴν πεῖναν, Α. 317.
 Ζ. καὶ Ψωνίσω.
 Ψύρες (οἱ), Α. 373.
 Ψυχὴ, Β. 440.
 Ψυχικόν, Β. 480.
 Ψυχομαχεῖ, Β. 464.
 Ψωμιν, Α. 83, 99, 214. Β.
 231, 480, 487. Ψωμίτζιν, Β.
 342.
 Ψωνίσω [ἴτ. Ψοφήσω], Β. 235.
- Ω.
 Ὠ τῆς! Β. 372. Ὠ τοῦ! Β. 192,
 365.
 Ὠν εἶρηκα, Β. 191. — εἶπον, Β.
 588. Ὠνπερ κατεῖπον, Β. 646.
 Ὠρα γεύματος, Α. 127, σελ. 249.
 Ὠρειάριος, σελ. 233.
 Ὠς ἄν, Β. 651.
 Ὠς διεμέναν, Β. 330.
 Ὠς ἔχουσιν, Β. 376.
 Ὠς ἴνα, Α. 268. Ὠς νά, Α. 311.
 Ὠς τοῦ νά, Β. 284, 429.
 Ὠσαύτως, σελ. 306, 309.
 Ὠσπερ, Β. 503.
 Ὠς [Ἐως] τὴν μέσην, Β. 51.
 Ὠτά, Β. 450.

ΤΑ ΠΑΡΑΛΕΙΦΘΕΝΤΑ.

- Ἄγρὸς, σελ. 317.
 Ἄδρῦ, Ζ. Τάδρην.
 Ἀλαλάϊν, 291.
 Ἀναδλεμματίζω, σελ. 299.
 Ἀνδροαλαίαι, 302.
 Ἀποκριθεῖς, 310.
 Αὐτάναξ, Α. 16.
 Αὐτοῦνον, Α. 359.
 Ἀφέλωμαι, σελ. 296.
 Βαβαλισμένος, 251.
- Βαράβατον, 236.
 Βλέψον, 330.
 Βλησκούνην, 316.
 Βομβοκτυπίζω, Β. 450.
 Διάβη (ἄς), σελ. 319.
 Δύσκολα, 296.
 Ἐγκαταπλέω, 209, 335.
 Ἐθλάσθησαν, 324.
 Εἶα, 295-296.
 Εἶδ' οὖν, 306.

- Ἐκδοῦριν, 301.
 Ἐκπέμπων, Β. 651.
 Ἐκτήθησα, Α. 322.
 Ἐματίδας, σελ. 308.
 Ἐνεργής, 310.
 Ἐξεγλυστρῶ, 294.
 Ἐξοπορτίζω, 302.
 Ἐπίθε, 330.
 Ἐπιλαλῶ, 303.
 Ἐπικάμμουσον, 240.
 Εὐστόχως, 289.
 Εὐσυγκρίτως, 208.
 Ἡδίστων (μετά τῶν), Β. 654.
 Θαρρήσας, σελ. 331.
 Θέαμα, 293.
 Θεοστεφία, 228.
 Θεός (τὸ), 121.
 Ἰδέτε, 293.
 Ἰδοῦ, 203.
 Κάππαρις [câpre], 298.
 Κῆτος, Β. 642.
 Κλάσμα, σελ. 303.
 Κοπετός, 301.
 Κορεσθῆναι, 208.
 Κουδούμεντον, 238.
 Λαχανόγουλα, Α. 213.
 Λυθῆναι τὴν δέησιν, σελ. 330.
 Μίλιον, 317.
 Μουρούνα, 259.
 Νῦν (ἀπὸ τοῦ), Β. 511.
 Ὄξύδιον, σελ. 274, 279.
 Παγετός. Ζ. Χειμόν.
 Παθεῖν (τί ἔχει), 306.
 Πάλαι, 310.
 Παλαιοκάλιγον, 301.
 Πανδόκιμος, 303.
 Πάπλωμαν, Α. 364.
 Παραπέμπω, Β. 636.
 Παρέτρινεν, Β. 184.
 Παρόργησεν, σελ. 257.
 Πείθομαι, 331.
 Πέρασε, 301.
 Πιττακίτζιν, 298.
 Πληττόμενον, 326.
 Ποθῶ, Β. 648.
 Πουλίτζιν, σελ. 244.
 Προνοία, Α. 49.
 Προσοίσομαι, σελ. 109.
 Προσόψιν, 200.
 Πρόσταγμα, 311.
 Πυρέσσω, 296.
 Σάχαρ, 297.
 Σίγα, 201.
 Σπιγοματζούκης, 201.
 Σπίγω, 195.
 Στεναγμός, 309.
 Συβουκίζεσθαι, 208.
 Συγκόμματα, 255.
 Τάδρην (Τὸ ἀδρὺ), Β. 101.
 Ταλαίπωρος, σελ. 324.
 Τετάρτιον, 261.
 Τζερδέλα, Β. 255.
 Τοπάρχης, Α. 16.
 Τραλίζομαι, σελ. 185.
 Ὑβρεις, 299.
 Ὑπέρ, Α. 288.
 Φθιριάρικον, 301.
 Φλεβοτομῶ, 298.
 Φλισκουνίτζιν, Β. 592.
 Φουδουλία, σελ. 241.
 Φουρνητάρης, Α. 326.
 Χέρην, Α. 185, Χερίτζιν, Α. 374.
 Ὠά, σελ. 261.
 Ὠδίνες, 331.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

A — AK.

- Α, αφαιρείται καταρχάς, 51. — 140-142, 152, 225. — εις
 πλεονάζει, 87, 156. — τρέ- αζ και αω, 65. Ζ. και ΔΣΣΩ.
 πεται εις ε, 111, 116. — Αθερίνες, 255.
 αντί του τ, 103.
 Ἀββάς, 287.
 Ἀβαναικῶ τὰς χάριτας, 226.
 Ἀγιωγράφει, Ἀγιωδημήτρις, 47.
 Ἀγιοζούμιν, 287, 288.
 Ἅγιος βασιλεύς, 293-294, 306, 323.
 Ἄγορά, 317.
 Ἀγόριον, 87, 256.
 Ἀγουρίδα, 89.
 Ἀγουρίτζης, 256, 262.
 Ἄγουρς, 88, 256, 262.
 Ἀγριομελιτσάνα, 191.
 Ἄγωρς, ἢ Ἄγορς, 88.
 Ἄδεια, Ἀδειάζω, 138.
 Ἄδεται λόγος, 324.
 Ἀδηφάγος, 279.
 Ἀδρολαλῖαι (paroles dures), 302.
 Ἄδρῦ (dur). Ζ. Τάδρῦν.
 Ἀδύνατον χρέας, 217.
 Ἄειδούριν, 301.
 ἈΕΤΙΟΣ, 322.
 ΑΖΩ, ΑΝΩ και ΑΙΝΩ (εις) ῥήματα, 140-142, 152, 225. — εις
αζ και αω, 65. Ζ. και ΔΣΣΩ.
 Ἄθελίνες, 255.
 Ἀθίζω, 44.
 Ἄθνη, Ἀθνίζω, 258.
 Ἀθότυρον, 261.
 Ἀθύρην Κρητικόν, 283.
 ΑΙΑ. Ζ. ΙΑ.
 Αιγιομέταξον, 238.
 ΑἰΘΕΡΙΟΣ, 297.
 Αἱματίτζιν, 308.
 ΑΙΝΩ (εις) ῥήματα, 44-45.
 Αἰτιατικαὶ ἀρσ. πληθ. ἀντὶ ὀνο-
 μασικ. ἐνικ. 87. — θηλυκ.
 ἐνικ. ἀντὶ ὀνομασικ. ἐνικ. 48,
 87. — ἀντὶ δοτικῶν, 108,
 119, 308.
 Ἀκανετός, 103.
 Ἀκάπνιν, 253.
 Ἀκόμη, 234.
 Ἄκου [Ἄκουε], 104, 224. Ἀκοῦ
 Ἀκοῦς, 104, 134, 220.
 Ἀκοῦμεν, Ἀκοῦτε, Ἀκοῦσιν
 και Ἀκοῦν, 104, 133-134.
 Ἀκοῦς [ὀνομάζεσθαι], 178-
 179.
 Ἀκούγω, 63.

- Ἀκρίοπασον. Ζ. Ἀκρόπασον.
 Ἀκρίτης, ἢ Ἀκρήτης, 256, 311.
 Ἀκρόβρασον, 251.
 Ἀκρόπασον, 122, 204.
 Ἀκροσαχνισμένη, 217. Ζ. Σαχνός.
 ἈΚΤΟΥΓΑΡΙΟΣ, 320.
 Ἀλαλαίην, 291.
 Ἀλέθω, 160.
 ἈΛΕΞΕΙΟΣ ὁ Κομνηνός, 40. — ὁ
 δεύτερος, 41.
 Ἀλέτση, ἢ Ἀλλ' ἔτση, 304.
 Ἀλισία, 328.
 Ἀλλαγὴ, 51. Ἀλλάγω, 224. Ἀλ-
 λαξία, 51.
 Ἄλλον [Ἄλλο], 269.
 Ἀλμύραι φροντίδες (des soucis
 cuisans), 40.
 Ἄλογον (τὸ), 43.
 Ἄλουσιὰ, 291, 328.
 Ἄλουτζία, 328.
 Ἀλφάβητος (ὁ καὶ ἦ), Ἀλφάβητον
 (τὸ), 234.
 ΑΜ, ἀντί τοῦ ΑΥ, 255, 286.
 Ἀμάδες, 286-287.
 Ἀμανιτάρην, 253.
 Ἀμασχάλη, 87.
 Ἄμε ἰδέ, — κάμε, 223. Ἄμε (τὸ)
 κ' ἔλα, 159.
 Ἄμποτε, 88.
 Ἀμπώθω, ἢ Ἀπώθω, 288.
 Ἀμυγδαλάτος, 48.
 ΑΝ (εἰς) οὐδέτερα περιττοσύλ-
 λαβα, 65.
 Ἀναβλεμματίζω (morquer),
 299.
 Ἀνάθεμαν, 65, 135. — καὶ Τρι-
 σανάθεμα, 135.
 Ἀναθηδάνω [δηγοῦμαι], 101 (*).
 Ἀνακρατορία, 39.
 Ἀνακομβόνομαι, (retrousser ses
 manches), 140. Ἀνακομβώ-
 ματα, 262.
 Ἄναξ Ἀνάκτων, 227.
 Ἀνασάινω, 103 (**).
 Ἀνατολικά, 190.
 Ἀνατρανίζω, ἢ Ἄνετρανίζω,
 112.
 ἌΝΔΡΕ΄ΑΣ, 90.
 Ἀνδρολαλία. Ζ. Ἄδρολαλία.
 Ἄνεμοδείκτης, 79.
 Ἀνθρακούφη, 198.
 ΑΝΝΑ Κομνηνή, 40.
 Ἄντελήνα, ἢ Ἐμπροσθελήνα, 43.
 Ἄντεννα, 71.
 Ἀντιζύγιον, 207.
 Ἀντικούτικας, 61.

(*) Ἀπὸ τὸ Ἀντιβάλλω, ἔθεν ἢ Ἀντιβολή, ἐκχυδαίσθησα εἰς τὴν σημειωθεῖσαν ἀλλοῦ (Ἑλλ. Βιβλιοθ. τομ. III, σελ. 13') Ἀντιβολήν, καὶ με διπλὴν πρόθεσιν, Ἀναντιβάλλω.

(**) Ἀπὸ τὸ Ἀνασθμαίνω, κατὰ τὰ σημειωθέντα ἀλλοῦ (Ἑλλ. Βιβλιοθ. τομ. VIII, σελ. 340).

- Ἀντίπτωσης, ἤγουν ἀλλαγὴ πτώσεως, 101.
 Ἀντίς [au lieu de], 275.
 Ἀντιχρονισμός, 101.
 Ἀνυπόδετος, Ἀνυπόδητος, 240, 248.
 Ἀνυπόληπτον (τὸ), Ἀνυποληψία, 181.
 ΑΝΩ (εἰς) ῥήματα, 140-141.
 Ἄνω ἄνω, 243.
 Ἀνωφέλητα λόγια, 149. Ἀνωφέλητον καὶ Ἀνωφέλευτον, 43.
 Ἄξιά [Νάξος νῆσος], 183.
 Ἀόριστοι δεύτεροι παθητικ. εἰς ηκε, 178. Ἀόριστων ὀριστικ. τρίτ. πρόσωπ. ἐνικ. κατάληξις εἰς ην, 51, 55. — πληθυντικῶν, εἰς ων, 69. — εἰς ασιν, 67, 69, 210. — προσακτικῶν τόνος καὶ κατάληξις, ε, 104-106, 136. — ἀπαρεμφάτων μὲ τὸ Ἐχω ἢ Θέλω ῥήμα, 136. — ὑποσακτικῶν, 136.
 Ἄπαί, πρόθ. Ἄπαί ποῦ; 111.
 Ἄπάκιν, 204, 206, 260.
 Ἄπαλκρέα, 262, 291, 338.
 Ἄπαλωδάτον, Ζ. Ἀπιδάτον.
 Ἄπανωφόριον [Ἐπανωφόριον], 222.
 Ἄπαξιμάδιν. Ζ. Παξιμάδιν.
 Ἀπαρέμφατα. Ζ. Προσακτικά. Ἄν τὸ Ἀπαρέμφατον σώζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, 158-159. — εἰς ἮΝ ἀντὶ τοῦ ΗΝΑΙ, 103.
 Ἄπασρος. Ζ. Ἄσπασρος.
 Ἄπατά, 116.
 Ἄπεζός, 87.
 Ἀπέθανε τῆς πείνας, 203.
 Ἄπεκβάλλω, 318.
 Ἀπέκει, 134.
 Ἄπευλογίας, 247.
 Ἀπήγανος. Ζ. Πήγανος.
 Ἀπηλογιαζώ (refuser une demande à...) 78.
 Ἀπιάτον, Ἀπιδάτον, 283.
 Ἀπλόνω, 83.
 Ἀπὸ (τῆς) προθέσεως σύνταξις, 151-152, 331. — ἔλλειψις, 79, 83. — σημασία ἐν συνθέσει. Ζ. καὶ Ἐκ. Ἀπὸ μικρόθεν, 42. — παποτερόθεν, 227.
 Ἀποτ' ἐμένα, 70.
 Ἀπογαλάκτισμα. Ζ. Ἀπολάκτισμα.
 Ἀποδειλιῶ, 303.
 Ἀπόθερμον, 192.
 Ἀποκαθήμενος, 230.
 Ἀπόκαρσις, 240.
 Ἀποκοιμούμαι, Ἀποκοιμήθην, ἢ Ὑπεκοιμήθην, 254, 264.
 Ἀποκοπὴ εἰς ῥήματα, 104, 220. — εἰς προθέσεις, 143-144.
 Ἀποκόττημα, Ἀποκοττία, Ἀποκοττος. Ἀποκοττίζω, ἢ Ἀποκοττώ (aventurer), 305.
 Ἀπολάκτισμα, 255.
 Ἀπομεριμνημένος, 84.
 Ἀπόμοιρα, Ἀπομοιρῶ, ἢ Ἀπομοιρίζω, 298.
 Ἀπομυρίζω, 298.
 Ἀπόντης, Ἀφόντης, 116.
 Ἀπόξυσμα, 178.

- Ἀποπλυσίδιον, 178.
 Ἀπόρουχα, 313.
 Ἀποσία, 264.
 Ἀπόσεμα (abcès), 123.
 Ἀποσηθίζω, ἢ Ἐκσηθίζω (ap-
 prendre par cœur), 212.
 Ἀπόστροφος ἢ ἔκθλιψις εἰς ἀρχὴν
 προθέσεων, κ. τ. λ. 114, 150,
 167, — ἢ συνίησις, 164-
 157.
 Ἀπότε ἢ Ἀφότε, 116.
 Ἀποτ' ἐμένα. Ζ. Ἀπό.
 Ἀποτριχία, 328.
 Ἀποφάγια, Ἀπόφελα, 79.
 Ἀποφόρια, 313.
 Ἀπόθω. Ζ. Ἀμπώθω.
 Ἀράδα καὶ Ράδα, 154, 156-
 157. Ἀραδιάζω, 157.
 Ἀραμάδα, 97.
 Ἀρβελίζω, Ἀρβελιστὸν κρέας, 221,
 251.
 Ἀργαβία ἢ Ἀργαλία, Ἀργαδιάζο-
 μαι, 205.
 Ἄρθρα προτακτικὰ ἀντὶ τῶν λε-
 γομένων ὑποτακτικῶν, 203,
 205. Ἄρθρων πλεονασμὸς, 84,
 222.
 Ἀρθούνη, 214. Ζ. καὶ Ρουθούνη.
 ΑΡΙΑ (εἰς) ὀνόματα, 109. — εἰς
 ΑΡΙΣ, 92.
 ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, 321.
 Ἄρκλα, 77.
 Ἀρκούδα, Ἀρκουδίζω, 280.
 Ἀρμάριον, 70, 72.
 Ἄρμενα (τὰ), Ἀρμενίζω, 71.
 Ἄρμυρὸς, 47.
 Ἄρνούμαι (renoncer), 85.
 Ἀρσενικά συντασσόμενα μεθ' ἑ-
 λυκά. Ζ. Μετοχαί.
 Ἄρτυμα, Ἄρτυσία, Ἀρτύνομαι,
 317.
 Ἀρχίζω, Ἀρχινῶ, 145.
 Ἀρχιχρωμάτικα, 155.
 Ἄρχομαι. Ἡρξάτο, 157.
 Ἀρχόντισσες, 193.
 Ἄρχος, 52.
 ΑΣ, τρέπεται, εἰς $\bar{\alpha}\iota\varsigma$, 81.
 Ἄς, μόριον προσακτικόν, 98-99.
 — εὐκτικόν, 99.
 Ἀσαράκωτος, 82.
 Ἀσῆμιν [Ἀργύριον], 102.
 ΑΣΙΝ, κατάληξις ἀορίστων ἀντι-
 τοῦ ΑΝ, 67, 69, 293. —
 παρατατικῶν, 69.
 Ἄσπασρος, 267.
 ΑΣΣΩ (εἰς) καὶ ΑΖΩ ῥήματα, 77,
 141.
 Ἄσαπίδαι, Σταπιδίτζαι, 282.
 Ἀσφάλεια, 248.
 Ἄσχημα, 97.
 ΑΤΟΣ (εἰς) ὀνόματα βάρβαρα,
 43, 48, 53, 122, 186,
 190.
 Ἄτός μου, 116. — σου, του,
 319.
 ΑΤΟΥ, κατάληξις γεν. οὐδετ.
 περιττοσυλλ. ἀκτὶ τοῦ ΑΤΟΣ,
 65.

- Ἄτσαλα (*), Ἀτσαλοπεριπάτης, 312. Ἀχρήζω, 184. Ζ. Χρήζω.
 Ἄψαι (εἰς ἐν) καὶ σθέσαι, 159.
- Αὐγή, 97. Β.
 Αὐγὸν (τὸ), 63. Αὐγάτος, 122. Β, ἀντὶ τοῦ Υ. Ζήτ. Βρίσκω καὶ
 Αὐξαίνω, 44. Γυρέβω. — τρέπεται εἰς τὸ Π,
 Αὐξήσεις ῥημάτων χρονικαί, 161. 137. — εἰς τὸ Μ, 252. Τοῦ Β,
 — συλλαβικαί, 210. καὶ τοῦ Γ, ἐναλλαγὴ, 316.
 Αὐὸν. Ζ. Αὐγόν. Αὐοτάραχον καὶ Βαβαλισμένος, 252.
 Αὐγοτάραχον, 63. Βάθρακος, 68, 123. Βαθρακός,
 Αὐτοῦνος [Αὐτός], 220, 223. 290.
 Ἀφαίσεις τοῦ κατ' ἀρχάς τῶν Βακάλης, 241.
 λέξεων ζοιχείου, 113, 114, Βάλε, Βάλλω, 186. Βάνω, 186,
 148, 164-166. 285.
 Ἀφηρημένα καὶ συγκεκριμένα ὀνό- Βάνω. Ζ. Βάλλω.
 ματα, 181. Βαπτιστήρ (ὁ), 263. Βαπτιστήρα
 Ἀφόντης καὶ Ἀπόντης, 116. (ῆ), 262. Βαπτιστήρας (ὁ), Βα-
 Ἀφότε, 116. πτιστήριον (τὸ), 263.
 Ἀφοῦ ἢ Ἀφ' οὗ, 110. Βαράδατον, 236.
 Ἀφρατίτζιν, 162. Ἀφρατούτζικον, Βαρβάτον ἄλογον, 237.
 291. Ἀφρατόδεζον, 291. Βαρδάσα, 190.
 Ἀφράτον, 162. Βάρνα, πόλις. Βαρνώτικον, 290.
 Ἄφς, ἀντὶ τοῦ Ἄφες, 99. Βασιλεύς, 40. — Βασιλείων, 227.
 Ἀχαμνός, 255. Ω Βασιλεύς, 206.
 Ἀχερα, 119.
 Ἀχνη, Ἀχνίζω, Ἀχνός, 258.

(*) Ἀπὸ τὸ « Ἄσκαλα, ἀκάθαρτα », ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Ἡσύχιος. Ὁ αὐτὸς ὅμως Ἡσύχιος σημειώνει ὡς λέξιν Φρυγιακὴν καὶ τὸ « Ἀτάλη, φόρυξις » τὸ ὁποῖον ἀρμόζει πλέον εἰς τὸ σύνθημα Ἄτσαλα. Ἡ Φόρυξις, ἀκόμη ἄγνωστος εἰς τοὺς Λεξικογράφους λέξεις, εἶναι τὰ συνήθως λεγόμενα Πηλὰ, Λάσπη, καὶ ἀπλῶς πᾶσα σωρευμένη ἀκαθαρσία, ὡς καὶ ὁ λεξικογραφηθεὶς γνωστὸς Φορυτὸς ἢ Φορυκτὸς, ἀπὸ τὸ Φορύσσω, τὸ μολύνω. « Φορυτὸς (λέγει ὁ Ἡσύχιος). . . συρφετὸς » βόρβορος, ἀκαθαρσία. » Εἶναι λοιπὸν ὁ Ἄτσαλοπεριπάτης τοῦ ποιητοῦ μας, ὁ μολυσμένος ἀπὸ τὸν εἰς τὰ Ἄτσαλα περίπατον, ὅστις, « Ἐφορύξατο » γυῖα πηλῶ ἀλινδθηθεὶς » ὡς λέγει ὁ Νικάνδρος (Θηριακ. 203).

- Βασταγάριος, 171.
 Βάτος, Βατόπουλον, 317.
 Βάτραχος. Ζ. Βάτρακος.
 Βαῦνος, 197.
 Βγάζω, 165. ἢ Βγάνω. Ζ. Ἐβγάνω.
 Βγαίνω, 165, ἢ Βγένω, 280.
 Βγάλλω, 165.
 Βγαλτόν. Ζ. Ἐβγαλτόν.
 Βγένω. Ζ. Βγαίνω.
 Βεΐζα, πόλις Μακεδονίας, 275.
 Βελανίδιον, 111.
 Βελόνιν, 173.
 Βενετικοὶ (οἱ). Βένετον χρώμα, 196, 245. Ζ. καὶ Πράσινοι.
 Βέργα, 275.
 Βερζητίκιν, 261.
 Βιβλιοδέτης (Relieur), Βιβλιογράφος, Βιβλιοαμφιάστης, 156.
 Βίλα, 188.
 Βίτζα, Βιτζιά, 275.
 Βλαττᾶς, Βλαττίν, 185.
 Βλάχα, 221. Βλάχικον τυρὶν, 108, 261.
 Βλέμμα, 299. Βλέπημα, 176.
 Βλησκοῦνι, 316. Βλησκουνίτζα, 320.
 Βοθῶ ἢ, μάλλον, Βωθῶ [Βοηθῶ], 242. Βουθῶ, 243.
 Βοσκή (Pâture). Βόσκος (Bois), 64.
 Βουθῶ. Ζ. Βοθῶ.
 Βούκα, 219, 262. Βουκία ἢ Βουκουνία, 57, 187.
 Βούκλα, Βουκλώμενος, 216, 234.
 Βούμβουλας, 290.
 Βουρβουρίζω, 47 — 48.
 Βουτλουμένος. Ζ. Βουκλωμένος.
 Βραδειάζομαι, Βραδειάζω. Βραδύν (τὸ), 171.
 Βράζει, 48. Βραστὸν (τὸ), 121.
 Βρεκτοκούκκια, 238, 282, 283.
 Βρίζω, 221.
 Βρωμερά, ἢ Βρωμερῆ, 242.
 Βυζιον, 216, 251.
 Βωθῶ. Ζ. Βοθῶ.
 Βωκάλιον, 246.
- Γ.
- Γ, ἀντὶ τοῦ π, 87, 294. — ἀντὶ τοῦ σσ, 224. Ζ. Δίγαμμα, καὶ Μ.
 Γαβαδίζω, Γαβάδιον, 113
 Γαδοῦριν, Γαϊδοῦριν, Αἰδοῦριν, 301.
 Γαϊτάνιον, 107, 215 — 216.
 ΓΑΛΗΝΟΣ, 321.
 Γανήτικον, 283.
 Γάρ (κατάχρησις τοῦ). 70, 97.
 Γαργαλίδες, 216.
 Γάρος, 255. Γάρισμα, 268.
 Γαρόφαλον, Ζ. Καρόφαλον.
 Γδέρω, ἢ Γδέρνω, 166. Ξεγδέρω, 294.
 Γδύνομαι, 166. Γδύνω, Ξεγδύνω, 294.
 Γέγονεν, 53.
 Γειτόνισσα, 174.
 Γέλιον, 162.
 Γέμα, 289. Ζ. Γεῦμα.
 Γεμάτος, 186. Γεμίζω, Γεμόζω, Γεμόνω, 285. Γέμω, 83 — 84.

- Γενέσθαι (τί θέλει), 159.
 Γενική ἔλλειπτική, 203. — ἡ ἀντι-
 δοτικῆς, 108.
 Γένω ἢ Γενῶ, 136.
 Γεράκιον, 299.
 Γέρνω, 80.
 Γέρος, 52.
 Γεύομαι, 63. Ζ. Ψόφος. Γεῦμα,
 109. Γέμα, 116.
 ΓΕΩΡΓΙΟΣ (ἅγιος), 228. — ὁ
 μέγας ἢ Δούκας, 331.
 Γιά [παρακελευσματικὸν], 295-
 296, 298.
 Γιαγέρνω, 80. Ζ. Διαγύρω.
 Γιαίνει [Ἰγαινεῖ]; 101.
 Γιερός, 123, 221.
 Γίνομαι, 136. Γέγονε καὶ Ἐγένη,
 335.
 Γκρεμνίζω. Ζ. Ἐγκρημνίζω.
 Γλακῶ. Ζ. Λακῶ.
 Γλαῦκος, 260.
 Γληκοῦνι, 316.
 Γλίστρα, Γλιστρῶ, 294-295.
 Γλυκάδιον (τὸ), 147.
 Γλυκίν ἢ Γλυκύν (τὸ), 147.
 Γλυκίσματα, 292.
 Γλυκολέμονον, 283.
 Γλυκὺ (τὸ), 142.
 Γλυσῆρι. Ζ. Ἐγκλυστήριον.
 Γλύστρα. Ζ. Γλίστρα.
 Γλυτόνω, 294.
 Γλωσσᾶς, Γλωσσώδης, 276.
 Γναφαλιάζω, 327.
 Γνέμα, 116, 289.
 Γνεύω, 288, 289.
 Γόζομαι, Γοή, 302.
 Γομάριον, Γόμος, 281.
 Γομφάριον, 260, 292.
 ΓΟΡΓΩ, 126.
 Γούλα, 191, 279, Γουλάρης,
 Γουλιάρης, Γούλαρμος, 279.
 Γούλια (τά), 191.
 Γουνέλλα, 55.
 Γουργουρίζω, 48, 327. Γουργού-
 ρισμα, ἢ Γουργουρισμός, 48.
 Γούργουρος, 326.
 Γουστερίτσα, 316.
 Γουφάριον. Ζ. Γομφάριον.
 Γραμματισμένος, 268.
 Γραμμόδεσμον, 314.
 Γρανάτα, 283.
 Γρεπίδα, 87.
 Γριβάδι, 259.
 Γυρεύω, ἢ Γυρέω, 79, 147. Γυ-
 ρίζω, Γυρτός, 79.
 Γυψέλιον, 87.
 ΓΩ (εἰς) ῥήματα, ἀπὸ τὰ εἰς ΣΖΩ,
 224.
 Γωνιδάτον, 243.
 Δ.
 Δαμάκιν, Δαμίν, Δαμινῆ, 179-
 181, 216, 267.
 Δαμασκηνά (τά), 190.
 Δαμασκηνάπιδόμηλα, 190.
 Δαμίν, Δαμινῆ. Ζ. Δαμάκιν.
 Δάσος, 64.
 Δαυκίον καὶ Λαυκίον, Δαυκοψίσης,
 193.
 Δεμεις, 236.

- Δέν, 46, 180.
 Δένω, 137.
 Δέσμα. Ζ. Θέσμα.
 Δέσποινα, 80.
 Δεσπότης, 293.
 Δημοκέλλιν, 314.
 Διά, Διατ' έμένα, 70. Τὸ Διά
 κίτρου, ἢ κυτρίου, Διά κυθω-
 νίου, Διά ρόδων, 282. Διά
 λόγου μου, 280.
 Διάβα (προστακτ.), καὶ Τὸ Διάβα
 (ἀπαρέμφατ.) 244.
 Διαβάζω, Διαβασμένος, 268.
 Διαβαστής, 233.
 Διαβαίνω, 268. Εἰδιάβασα. Διε-
 βίβασα, 170, Διέβη 322.
 Διαβάτης, 268.
 Διαγείρω. Ζ. Διαγύρω.
 Διαγύρω, 80.
 Διάκος, 52.
 Διαρτόνω, 50.
 Διαφοροτερίτζιν, 79, 214.
 Δίγαμμα, 63, 64, 91, 295.
 Δίδουσιν, ἢ Δίδουν, 111,
 Διέβη, Εἰδιάβασα, Διεβίβασα. Ζ.
 Διαβαίνω.
 Δικονῶ [Διακονῶ], 236.
 Δικός. Ζ. Ἰδικός.
 ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΣ, 293.
 Διουσιόπολις, πόλις, 290.
 Διπίνακος, 243.
 Διπλασιασμός λέξεων, 81, 243.
 Διπλοεντέληνος, 44.
 Διπλοσφουγγάτα, 232.
 Δισκάριον, 291.
 Διῶμαν, Διωματάρης, 222.
 Διώτην, 285.
 Διώχω, 182, 236, 306.
 Δόκιμος, 303.
 Δόλιος, 268.
 Δολωμένος οἶνος, 268.
 Δομέστικος, 232.
 Δόντια, 85.
 Δόρυ, 311.
 Δουκάτον, 107.
 Δοχιαρία, ἢ Δοχιάρισσα, Δοχιά-
 ριος, 233, 310.
 Δράκος, 52.
 Δρόλικος, 275, 293.
 Δρόμον (ἄλλον) ἐπήρα, 181.
 Δροσάτον, 317.
 Δρουβανιστόν, 184.
 Δυμακέλλην, 314.
 Δύοσμος. Ζ. Ἡδύοσμος.
 Δωρακινά. Ζ. Ροδάκινα.

Ε.

- Ε, ἀντὶ τοῦ Υ, 119. — ἀντὶ τοῦ
 Η, 123. — ἀντὶ τοῦ Α, 111.
 — ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὰς προ-
 θέσεις ΕΝ, ΕΣ, ΕΞ, ΕΠΙ,
 114, 164-167. — ἀπὸ τὰ
 ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Ε, ῥήματα,
 113-114, 164, 319.
 ΕΑ, τρέπεται εἰς τὸ ΙΑ, 109,
 154, 169.
 Ἐαυτόν (τόν) μου, σου, του.
 Ἐμαυτόν μου, 206.
 Ἐθαίνω, Εὐθαίνω, 225. Ἐθα,

- Ἐβγάλλω, Ἐβγαλμα, Ἐβγαλτὸν, 165. Εἰς, ὄρκωτικὸν, 86.
Ἐβγατὸν, Ἐκβατὸν, 165. Εἴ τις, 211.
Ἐβγάνω, 225. Εἶχα (οἱ διὰ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ,
Ἐγγας, 52. Ζ. Ὑπερσυντελικοί.
Ἐγγραυλοπαστοφάγος, 242. Ἐκ (πάθη τῆς) προθέσεως, 165-
Ἐγείρει, 115. 167. — ἔλλειψις 203 — δι-
Ἐγίγη, 335. πλωσις 294. — σύνταξις με ἀι-
Ἐγκατεπλέξαμεν, 335. τιατικὴν, 151, 181, 205.
Ἐγκλειστρα (ἡ), Ἐγκλειστήριον
(τὸ), Ἐγκλειστος, 250. Ἐκβάλλω, Ἐξέβαλεν, 239.
Ἐγκλισις λέξεων, 46. Ἐκδέρω. Ζ. Γθέρω.
Ἐγκλυστήριον, 164. Ἐκδούριν, 301.
Ἐγκρημνίζω, 114, 164. Ἐκδύομαι. Ζ. Γδύνομαι.
Ἐδέ [ἰδέ], Ἐδε [ἰδε], 293, 294, Ἐκζεστον, 121.
203. Ἐκκλησιάρχης, Ἐκκλησιάρχισσα,
Ἐδέτις, 305. 233.
Ἐδέκασιν. Ζ. Θέτω. Ἐκκλησιαστικός, 201.
Ἐι (τῆς) διφθόγγου ἀναγραμμα- Ἐκλιστρῶ, 295.
τισμὸς βάρβαρος εἰς τὸ IE, 245. Ἐκπέμπω, 331.
ΕΙΑ (εἰς ὀνόματα), 138. Ἐκτηθίζω. Ἐκτήθησα. Ζ. Ἀπό-
ΕΙΑ (γρ. Εἶα) παρακελευσματικόν, στηθίζω.
295-296. Ἐκτοτε, 134.
ΕΙΑΖΩ (εἰς) ῥήματα, 138, 171, Ἐλάδιον, Ἐλάδιον, 319-320.
244. Ἐλαφρόνω, 50.
Εἶδα [Οἶδα], 249. Ἐλλειψις τῆς Ἀπὸ προθέσεως, 79.
Εἰ δὲ καὶ, 143. — τῆς Εἰς ἢ Πρὸς, 108-109,
Εἶμαι, Εἶσαι, Εἶναι, 95. Ἐνε, 162. — τῆς Ἐκ, 203. — τῆς
Ἐν, 44, 95, 211. Ἐκ τοῦ μὴ Ἐνεκα, 162. — τοῦ ῥήματος
ὄντος εἰς τὸ εἶναι, 159. Ἐχω ἢ Δύναμαι, 152, 160.
ΕΙΝ. Ζ. Ὑπερσυντελικοί. Ἐλπίζοντες (croyant, pensant),
Εἶναι. Ζ. Εἶμαι. 207.
Εἶντα, ἢ Ἴντα, 299. ΕΜ, ἀντὶ τοῦ ΕΥ, 255.
Εἶπα, Εἶπέτε, 287. Ἐμαυτὸν. Ζ. Ἐαυτόν.
Εἶπεῖν (ἢ μάλλον), 159. Ἐμβαίνω, 137, 164. Ἐμβῆν,
Εἰς (τῆς) προθέσεως πάθη, 164- 103.
Ἐμβατίκιον (Μπατίκι), 164.

- Ἐμβλεμματίζω, 299.
 Ἐμβολία, Ἐμβολιάζω, Ἐμβόλιον, 164.
 Ἐμέ, Ἐμένα ἢ Ἐμέναν, 68. Μέ-
 ναν, 179. Μέν, 222.
 ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ παρὰ σαραντα-
 πέντε, 284, 285.
 Ἐμνόσα, Εὔνοσα, 254-255, 286.
 Ἐμορφος, 54.
 Ἐμπερδεύω (Μπερδεύω), 143,
 164.
 Ἐμπήγω (Μπήγω), 164.
 Ἐμπίθιον (Μπίθι), 164.
 Ἐμπλασρόνω, 164.
 Ἐμπλέκομαι, Ἐμπλέκω, 164, 336.
 Ἐμπορῶ, 164.
 Ἐμπότης, Ἐμποτόπουλον, 176,
 186.
 Ἐμπουκόνομαι, 208.
 Ἐμπροκάπτω, 78.
 Ἐμπρόμυτα, 114.
 Ἐμπροσθελήνα. Ζ. Ἀντελήνα.
 Ἐμπύρετος, 241.
 Ἐν (πάθη τῆς) προθέσεως, 164.
 Ἐνα ἀντὶ τοῦ Ἐν, 114.
 Ἐναι, 44.
 Ἐνδέχεται, Ἐνδεχομένη, 337-338.
 Ἐνδύομαι, 126.
 Ἐνε, 44, 95.
 Ἐνεργητικά, ἢ Μεταβατικά ῥήματα
 ἀντὶ ἀμεταβάτων, 115, 319.
 Ἐνι, 44, 95, 211.
 Ἐνοίκιον, 164.
 Ἐνταλόνω, 164.
 Ἐντεροχορδοπλύτης, 220.
 Ἐντηροῦμαι, 164.
 Ἐντρέπομαι, 302.
 Ἐντριμόνω, 165.
 ΕΝΩ (εἰς) ῥήματα, 137.
 Ἐξ πρόθεσις. Ζ. Ἐκ.
 ΕΞΑΝΑ (ἀπὸ τοῦ) ἢ ΕΞΑ ἀρχό-
 μενα ῥήματα, 114, 166.
 Ἐξάπαντος, 92.
 Ἐξάπτει, 293.
 Ἐξάυτην, 216.
 Ἐξάφες, 302.
 Ἐξεγλυσρῶ, 294.
 Ἐξεπαίρομαι, 115. Ἐξεπαρμένος,
 Ἐξέπαρσις, 115, 167.
 Ἐξεπέρασε. Ζ. Διέθη.
 Ἐξεργάζομαι, Ἐξεργασία, 166.
 Ἐξέργου, 116, 166, 205.
 Ἐξεφτέριν, 244.
 Ἐξημερώση (ἕως νᾶ), 97.
 Ἐξοματίτσα. Ζ. Ἐξοφθάλμισον.
 Ἐξοφθάλμισον, 282.
 Ἐξόψις, 194-195.
 Ἐξυποδημένος, Ἐξυπόδητος, 115.
 Ἐξυπόλυτος, 115.
 Ἐξωκάπουλα, 171.
 Ἐξώφαρσα, ἢ Ἐξώφαλσα, 194.
 Ἐπαγᾶλλονται, 330.
 Ἐπάπλωμα, 222.
 Ἐπαρμένος, 115, 167.
 Ἐπαρσις, 115, 167.
 Ἐπέπεσα, 263.
 Ἐπέρασε. Ζ. Διέθη.
 Ἐπέρνω, ἢ Ἐπαίρω, 115, 223.
 Ἐπῆρε, 115, 181.
 Ἐπί (τῆς) προθέσεως πάθη, 114,
 164.

Ἐπιβαλτάριν, 222.
 Ἐπίθετα. Ζ. Οὐσιαστικά. Ἐπιθέτων
 διπλασιασμός, 81.
 Ἐπιλαῶ. Ζ. Πιλαῶ.
 Ἐπίμυτα, 114.
 Ἐπίσομα, 114, 222.
 Ἐπληξ. Ζ. Πλήξω.
 Ἐποικεν. Ζ. Ποίσω.
 Ἐργοβιάζομαι, 205-206.
 Ἐργος 166.
 Ἐρείπιον, Ἐρειποτόπιον, 208.
 Ἐρχονται, 84.
 Ἐσέ, Ἐσέν, Ἐσένα, 221-222.
 Σένα, 114. Ἐσέναν, 222.
 Ἐσπερνός (vépres), 143.
 Ἐταιριάζω, Τεριάζω (être as-
 sorti, conforme, convena-
 ble), 138.
 Ἐτιά. Ζ. Ἰτιά.
 Ἐτίς, Ἐδέτις, Ἐτσι, 304-305.
 Εὐγαίνω, 298. Ζ. Ἐβγαίνω.
 Εὐγάνω, 225.
 Εὐθειάζω, 138, 244.
 Εὐθός τὸ [Ἄμα τῶ], 101.
 Εὐλογία, 247.
 Εὐσέβεια, 296.
 Εὔνοσα. Ζ. Ἐμνοσα.
 Ἐχειν (τὸ), 159.
 Ἐχω (οἱ διὰ τοῦ) σύνθετοι μέλ-
 λοντες καὶ παρωχήμενοι, 101-
 102, 136-137.
 ΕΩ. Ζ. ΑΩ. Εἰς εὼ καὶ εὼ ρήματα,
 43. — καὶ ἰζῶ, 131. ΕΩ συν-
 αριεῖται εἰς Ω, 189.
 Ἐως νά, Ἐωσοῦ νά. Ζ. Ως νά.

Ζ.

Ζ, ἀντί τοῦ Σ, 213, 223.
 Ζάλα (τά), 223.
 Ζαρόνω, 213, 324. Ζαρώματα,
 213.
 Ζάχαρη (ή), 317.
 Ζέμα, 249.
 Ζηπούνιον, 55.
 Ζουμίον, 89.
 Ζοφός, 223.
 Ζόχος, 223.
 Ζύμη, 72.
 Ζῶ μέ, ἢ ἀπό, 69.

Η.

Η, φωνῆεν ὑσερογενές, 161. —
 ἀφαιρεῖται καταρχάς τῶν λέ-
 ξων, 103-104, 117. — τρέ-
 πεται εἰς οὐ, 55, 282. — εἰς
 ε, 123, 194.
 Ἡ (τοῦ διαξευκτικοῦ) ἔλλειψις,
 110.
 Ἡδισος, 331.
 Ἡδύοσμος, 104.
 Ἡΐελα (οἱ διὰ τοῦ) σύνθετοι δυ-
 νητικοὶ ἀόριστοι, 101.
 ΗΚΑ (ἀορ. β' εἰς). Ζ. Ἀόριστοι.
 Ἡμισυ, 275.
 Ἡμουν, 55, 176.
 Ἡμπορεῖ, 66. Ζ. Ἐμπορῶ.
 ΗΝ (εἰς) ὀνόματα οὐδέτ. Ζ. ΙΝ.
 — ἀόριστοι. Ζ. Ἀόριστοι. —
 Ἀπαρέμφατα. Ζ. Ἀπαρέμφατα
 Ἡρξατο. Ζ. Ἀρχομαι.

Θ.

Θ, ἀντί τοῦ Γ, 123.
 Θαμβός, ἢ Θαμπός, 52, 137.
 Θανατικόν, 265.
 Θέ [Θεῖ], 254.
 Θεϊότης, 323.
 Θελία. Ζ. Θηλεία.
 Θέλω (οἱ διά τοῦ) σύνθετοι χρό-
 νοί, 101-102, 136-137,
 158-159. Ζ. καὶ Χρόνοι. Θέλω,
 συνταγμένον με γενικήν, 249.
 — με ἀπαρέμφατον, 307.
 Θέλω (avoir besoin), 62, 210.
 — (devoir), 211.
 Θέμεν, Θέτε, Θεσιν, Θέν, Θές,
 Θε, 134. Ζ. καὶ 220.
 Θεμωνία (monceau de gerbes),
 123.
 ΘΕΣΔΩΡΟΙ (ἄγιοι) δύο, 228.
 ΘΕΟΦΙΛΟΣ, 329.
 Θερίον, 123.
 Θερμαλατέα, 287.
 Θέρμη (fièvre), 142. Θερμόν
 [Ἑλλ. τοῦ ὕδωρ], 103. Θερμο-
 δότης, 233.
 Θές (τὸ), 121.
 Θέσμα, 278.
 Θέτω. Ἐθέκασιν, ἢ Ἐθέκαν, 293.
 Θηλεία, Θηλυκόνω, Θηλύκιον,
 137-138. Θηλειάζω, 138.
 Θλιβῆν, 158.
 Θρύβη. Ζ. Θρύμβη. Θρυβόξυλα ἢ
 Θρυπτόξυλα, 287.

Θρύμβη, Θρύμπη, Θρύβη, 287.
 Θρυπτόξυλα. Ζ. Θρυβόξυλα.
 Θύνα, 73.
 Θωρῶ, 189.

I.

I (εις) ὀνόματα οὐδέτερα, 47,
 100.
 I, συγκόπτεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν
 λέξεων, 143, 239. — εἰς τὴν
 μέσην, 47, 143, 310. —
 τρέπεται εἰς ε̄, 154. — εἰς ᾱ,
 103, 156.
 IA, ἀντί τοῦ EA, 154, 169. Εἰς
 ᾱ θηλ. ὀνόμ. ἀπὸ τῶν εἰς ᾱια
 ἢ ε̄α, 109, 154, 275, 283.
 Ἰαμβος, 147.
 Ἰάριν, 289.
 Ἰδεῖν (μέ) ἄγριον, 159.
 Ἰδικός, 154. Ζ. Ἐδικός.
 Ἰδρος, 162.
 Ἰδω καὶ ἰδῶ, 136.
 IE ἀντί τοῦ EI. Ζ. EI.
 IZΩ. Ζ. EΩ.
 ἸΛΑΡΙΩΝ, 229, 307, 330.
 Ἰμάτιν, 289, 338. Ἰματίζω,
 338.
 IMON (εις) ὀνόματα οὐδέτερα,
 ἑτερόκλιτα, 176.
 IN (εις) ὀνόμ. οὐδέτ. 47, 100.
 INEΩ, ω̄ (εις) ῥήματα, 145.
 Ἰντα. Ζ. Εἶντα.
 Ἰόνω, 289.
 IOYH ἀντί τοῦ OYH, 245.
 ἸΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, 321.

- ΙΣ (εις) ὀνόμ. ἀρσενικά, 47, 170, 310.
 ΙΣΑΪΚΙΟΣ Κομνηνός, 40.
 Ἴσκα ἢ Ἴσχα, 242, 292.
 Ἴσαμαι, Ἴσέκω, 84.
 Ἴσία, Στιά, 197.
 Ἴσχα. Ζ. Ἴσκα.
 ΙΤΣΙΝ (εις) ὀνόματα, 214.
 ἸΩΆΝΝΗΣ Κομνηνός, 40.
- Κ.
- Κ. Ζήτει, Γ.
 Κ. ἀντὶ τοῦ Τ, 191. — τοῦ ΤΖ, ἢ ΤΣ, Ζήτει, ΤΖ. — τοῦ Χ, 68, 123.
 Καβάδης (ὁ), Καβάδιν, ἢ Καββάδιον (τὸ), 49.
 Καβούρια, ἢ Κανούρια, 177, 215.
 Καδεκατέσσαρα, 261.
 Καθερισμένα, 210.
 Κάθημα. Ζ. Κάθομαι.
 Καθίζω, 131. Ἐκάθισε βασιλεύς. Ἐκάθισε τρεῖς χρόνους. Ἐκάθισ' εἰς τὸν σόμαχον. Τὸ καράβιον ἐκάθισεν. Ἀς καθίσωσι κάτω, 132-133. Κάθισε φρόνιμα, 132.
 Κάθομαι, 131. — μὲ χέρια σαυρωτά, 132. Καθούμενος, 131. Εἰς τὰ καλά καθούμενα, 132. Κάθου φρόνιμα, 132. Τί κάθουσαι καὶ βλέπετε; 132.
- Καὶ (τοῦ) συνδέσμου διάφοροι σημασίαι, 143, 215, 303.
 Καῖ, Καῖς, Καῖμεν, Καῖτε, Καῖσιν, Καῖν, 133, 134.
 Καίγω, 63.
 Καινουργιοχλασμένον, 223.
 Κακιάβιν, 243.
 Κακκαβοπυρφόρος, 243.
 Κακοδικημένος, 329.
 Κακὸν ποδαρικόν, 117.
 Κακοπαθῶ (pâtir), 177.
 Κακοπόδαρος, 117.
 Καλαμάριον, 199.
 Καλαμάριον (Calmar), 55.
 Καλαπόδιν, 117.
 Καλέγια, Καλήκια, 169, 231, 296.
 Καλιγόνω καὶ Καλιβόνω, 169.
 Καλίκλιον, 321.
 ΚΑΛΛΙΚΛΗΨ, 320-321.
 Καλογερίτζιν, 299.
 Καλοκοδέσποινες, 188.
 Καλονάρχος, 232.
 Καλοπαθῶ ἢ Καλοπαθοῦμαι (vivre gaiement), 177.
 Καλοπαιδοδιώκτης, 117.
 Καλοπόδαρος, 117.
 Καλοσιχοπλόκος, 164.
 Καλοχτένισος, 56.
 Καλοψουνισής, 96.
 Καμακεῖω, Καμάκιον, 288.
 Κάμερα, 111.
 Καμαροτριχάρης, 56.
 Καμίσιον, 53.
 Καμισόλα, 53.
 Καμμία, 110, 174.

- Καμμύζω καὶ Καταμύζω (ὄχι Κατουμίζω), 303.
 Καμόνω, 165.
 Καμπόσοι, 111, 174.
 Κάν, 110-111.
 Καναβοσησαμάτος, Κανναβούριον, 192.
 Κανάτιον, 339.
 Κανδήλα, 240. Κανδηλάπτης, 233.
 Κάνεις, 110.
 Κανικλείου (ὁ ἐπὶ τοῦ), 320-321.
 ΚΑΝΙΚΛΗΣ, 320.
 Κανίον, 321.
 Κανισκεύω [régaler], 78.
 Κανναβάτσον, 192.
 Κανουάρχης, ἢ Κανόναρχος, 232.
 Καντάριον, 245.
 Καντέσσαρα, 110.
 Κάποιος, 174.
 Καπουλική, 171. Καπουλοδέτης, 43, 171.
 Κάππα, 49, 221, 238. Καππάσιον, 221.
 Καραβοκῦρις, 47.
 Καρβούνιν, 294, 329.
 Καρδία, 62.
 Καρδιοφλόγησις, 66.
 Καρχέσι, 68.
 Καρναβάδιν [carvi], 255.
 Καρότσα, 196.
 Καρόφαλον, Γαρόφαλον, 252.
 Καρρόυχ, Καρρόυχος, 196, 236, 248.
 Καρτερῶ [attendre], 310.
 Καρυδάς, 192. Καρυδάτεον, 283.
 Καρύων (τὸ διὰ), 291-292.
 Κασσέλα, 77.
 Κασσόνω, 51.
 Κατά. Τὸ καθ' ἡμᾶς, 41, 332.
 Κάτα, Κάτος, Κάτης, 208.
 Καταβλατᾶς, Καταβλάττιον, 185.
 Καταζκρωμένη. Ζ. Ζαρόνω.
 Κατακέφαλα, 275.
 Κοταποντιζόντων, ἀντὶ τοῦ Καταποντιζουσῶν, 42.
 Κατάραχε, 275, 309.
 Κατάσιγλον. Ζ. Σίγλα.
 Καταφρονοῦμι, 129.
 Καταφύγια τῶν σωζομένων, 306.
 Κατάφυξ, 306.
 Κατεμπλέω, 335-336.
 Κατευθύτας (ἴσ. Κατάφυγας), 306.
 Κάτζει, 292. Κάτζειν, Κάτζει, 131, Ἐκατζει, 131. Ἐκάτζα, 182.
 Κάτι [κάντι], 174.
 Κετούδιν, 208.
 Κατουμίζω. Ζ. Καμμύζω.
 Κατουροκάνατον, Κατουρολάγηνον, Κατουρογυάλιον, 338-339. Κάτουρον, 148.
 Κατόχιον, 119.
 Κάτω κάτω, 243.
 Κατώγιν (rez de-chaussée), 206.
 Κατώφλιον (le seuil de la porte), 46.
 Καύγω, ἢ Καύω, 63, 213.

- Καύκα, Καῦκος, 247. Καύκαλον, 246. Καυκὶν (écuelle; bassin d'une balance), 246.
- Κανούρια. Ζ. Καβούρια.
- Καυχητάρης (qui aime la jactance), 52.
- Καψία. Ζ. Χαψία.
- Κελὶν, Κέλλα, Κελλίον, Κελλάριον, 81, 204, 209.
- Κεντηνάριον, 245.
- Κεντούκλα, Κέντουκλον, 187-188.
- Κεντυρίων, 245.
- Κεντῶ, 187.
- Κερά, 119.
- Κερνῶ, 114.
- Κετσέν [Τουρκ.], 188.
- Κεφαλιάζω. Ζ. Κνεφαλιάζω.
- Κεφάλιν (νὰ χαρῆς τὸ) σου, 86.
- Κηπουρικὴ, 189.
- Κίβικας (ὅ), 337.
- Κίθαργος, 255.
- Κινῶ [οὐδέτερ.], 115.
- Κιόλας, 99.
- Κίταλον. Ζ. Κύταλον.
- Κίτομαι. Ζ. Κοίτομαι.
- Κιτρία, 283. Κίτρου, ἢ Κιτρίου (τὸ διὰ), 282, 292.
- ΚΚΟΣ (εἰς) ὀνόματα, 77.
- Κλαίγω, 63.
- Κλαῖς, Κλαῖ, Κλαῖμεν, Κλαῖτε, Κλαῖσι, Κλαῖν, 133, 134, 220.
- Κλάνω, 141.
- Κλάπα, Κλάπος, Κλαπωτά, 68.
- Κλαπωτή, Κλαπωτικὴ, 70.
- Κλαῦμαν, 65.
- Κλίματα (τέσσαρα) γῆς, 203.
- Κλωστάτα, 286. Κλωστή, 173.
- Κνεφαλιάζω, 327.
- Κνήθομαι, 231.
- Κνισάριον, 106.
- Κοιτάζω, Κοίτομαι, 279.
- Κόκκινος, 336.
- Κοκκίον ἢ Κουκκίον, 121-122, 238, 247. Κόκκος, 282.
- Κοκλίον, ἢ Κλοκίον, 338-339.
- Κοκωνάριον, 59.
- Κολέντα, 286.
- Κολισαῦρα, 316.
- Κολλίκιον, ἢ Κολίκιον, 153.
- Κολλούρια, 291.
- Κολλῶ, Κόλληται [Κολλᾶται], 268.
- Κομβίον, Κομπίον, Κομπίον, Κομβοθηλεία, Κομβολόγιον, ἢ Κομβοσχοίνιον, 137. Κομβόνω, Κομπόνω, 137, 138. Κόμβος, Κόμποι, 137.
- Κομματίν; 78. Κομματούκλα, 171. Κομματούρα, 185, Κομματίζιν, Κομματοπούλιν, 331.
- Κομνηνοβλάστητος, 226. Κομνηνῶν γενεαλογία, 40-41.
- Κομποδένω, 137.
- Κονιδάτα, 238.
- Κονταρεῦω, 288.
- Κοντριάρικον, 301.
- Κοπανίζω, (Bâtonner) 50, 302.
- Κόπανος, 50, 302.
- Κοπίδιον, 118.
- Κόπος (σύνθετα ἀπὸ τὸ), 96-97.

- Κυπροξύστης, 235.
 Κοπροπαραγέμιστος, 219.
 Κόρδα, 68, 106. Κορδέλλα, 106.
 Κορίτζιον, 107, 172, 190.
 Κορμός, 147.
 Κόρυντζα, 301. Κορυντζάριν, 301.
 Κόρφος, 47.
 Κοσκινᾶς, 194.
 Κοσμοκράτωρ, 202, 363.
 Κοσσεύω, Κοσσία, Κοσσίζω, Κοσσισης, 146.
 Κοτζόνω, 145, 186.
 Κότζυφος, 145.
 Κοτσάνιον, 191, 279.
 Κότσιν, Κότσιον, 305.
 Κοττίζω, 305. Κόττου βόλος, 305.
 Κούδακας (Grenouille), 122.
 Κουβελῶ, 200, 243.
 Κουδούμεντον, 238.
 Κουδούμιον, 89.
 Κουκίν, 247.
 Κουκούλλα, 220, 221. (*)
 Κούκουτσον, 189. Ζ. Κουκκίον.
 Κουλούρα, 122.
 Κούνουπας, 89.
 Κουντῶ, 288.
 Κούπα, 113.
 Κουροπαλάτης, 241.
 Κουρταλίζω, 286, 287.
 Κουρτέζης, 324. Κούρτη, 325.
 Κουρούνα, Κουρουνόμυαλος, 236.
 Κουσκούν, 43.
 Κουτάλα, 61, Κουτάλιον, 58, 61, 143. Κούτελον, 60-61.
 Κούτικας, 61, Κουτίον, 58.
 Κουτούμιον, 61.
 Κουτρούδιον, 290.
 Κουτσαίνω, 146. Κουτσάζω, 146.
 Κουτσοκεφαλίζω, Κουτσομυτίζω, Κουτσοουρίζω, Κούτσουρον, 146.
 Κραμβίν, Κραμπίν, Κραμπία (τά), 191, 259.
 Κρανίον, 246.
 Κρασίτζιν, 172. Κρασίον, 72, 172. Κρασοδόλιν, 186, 246.
 Κρασοπατέρας, Κρασοπινᾶς, 279.
 Κράτος, 315, 323.
 Κρεββάτιον, 111. Κρεββατοσρωσίον, 239.
 Κρητικόν. Ζ. Αθύριν.
 Κριθάριον, Κριθῆ (ή), 318.
 Κρακάτον, 190.
 Κροῦ, Κροῦς, Κροῦμεν, Κροῦσιν,

(*) Ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Cucullus· ἀλλὰ καὶ τοῦτο οἱ Λατῖνοι Ἐτυμολόγοι ὁμολογοῦν ὅτι παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν κύκλος. Καὶ τὸ μαρτυρεῖ ἀκόμη καὶ τὸ ῥῆμα Κουκουλλόνω, προφερόμενον καὶ τρισυλλάβως Κουκλόνω (Δουκαγγ. σελ. 727), διότι δηλαδὴ εἶναι τὸ Κυκλόω μετὰ τὴν συνήθη εἰς τὰ διὰ τοῦ οἴου προσθήκην τοῦ ν. Ἐκ τούτου ἐσχηματίσθη καὶ τῶν Γάλλων τὸ coqueluchon.

- Κροῦν, 133-134, 220. Κρω̄, 293.
 Κρουνοὶ, πόλις, 290.
 Κρούω, ἢ Κρούγω [Τρώγω], 187.
 Κτένια, 281.
 Κτυπῶ [τρώγω], 145, 187.
 Κυδωνάτον, 283.
 Κυθροκανδήλα, 240.
 Κυμινάτον, 284, 233. Κυμινοθέρμιν, 284. Κυμινόθερμον, 284, 324.
 Κύπρινον. Ζ. Παξιμάδιν.
 Κύρ, Κυρός, 119, 107, 330.
 Κυρά (ἢ Κερά), 119. Κυράδες, 184, 188. Κυράτζα, Κυρίτσης, 107. Κύρις, 47, 119, 330.
 Κυριέγκλεισος, 294.
 Κύρις Κυρίτσης Κυρός. Ζ. Κύρ.
 Κύρτος, ἢ Σχύρτος, 269.
 Κύταλον, 60.
 Κωβίδια, 317.
 Κωλικόπονος, 276.
 Κωνσταντινάτα, 318.
 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ μέγας, 49, 318.
- Λ.
- Λ. ἀντί τοῦ δ̄ (Ζήτ. Δ). — ἀντί τοῦ ρ̄, 58.
 Λαβαίνω, 44.
 Λαβράκιον, 239.
 Λαγηνάτα, 190, Λαγήνιον, 339.
 Λάδι, 320. Λαδικόν, 78.
 Λαθαίνω, 44.
 Λαιμός, 78.
 Λακταῖον, Λακτεντόπουλον, 256.
 Λακῶ, Γλακῶ, 304.
 Λαλάγγια, 291.
 Λαμιόνω. 278.
 Λάμνω, 255.
 Λαμπροπουκαμισάτος, 53.
 Λαπάρα, 187, 213. Λαπαριμαῖα, 186.
 Λαρδίον, 20.
 Λασία, 113. Ζ. Ἐλασία.
 Λαυκίον. Ζ. Δαυκίον.
 Λαφρόνω, 50.
 Λαχαίνω, 44.
 Λαχανόγουλον, Δάχων, 191, 259.
 Λεβητάρης, 233.
 Λέγειν (κατὰ τὸ) σου, 159.
 Λεῖπω. Παραμικρὸν ἔλειψε, 270.
 Λελέεβε, 291.
 Λεμόνιον, ἢ Διμόνιον, 283.
 Λερόνω, Λερωμένος, 50-51. Λερωμένα, 312.
 Λές, Λέ, Λέν, Λέσιν, Λέμεν, Λέτε, Λέσιν, 133-134, 220.
 Λῆψις. Ζ. Λαβή.
 Λιάζω, 104.
 ΛΙΒΑΝΙΟΣ, 211.
 Λίγδα, Λιγδίτσα, 264.
 Λιγοθυμῶ, 85.
 Λίγος, 85.
 Λιγοψυχῶ, 85.
 Λιμόνιον. Ζ. Λεμόνιον.
 Λιμοταγισμένος, 278.

Λιπαρωμένα, 186.
 Λογαράς, 312.
 Λογαριαστής, 233.
 Λογάρην, 239.
 Λόγου μου (διά), 280.
 Λοετρὸν. Ζ. Λουτρὸν.
 Λοκοτίνην, 211. Ζ. Ὀλοκοτίνην.
 Λολὸς, 85.
 Λούζομαι, 47.
 Λουρίκιον, Λουρικάτος, Λουρίον,
 ἢ Λωρίον, 53-54.
 Λουτράριος, Λουτρικίζομαι, Λου-
 τρικὸν, Λουτρὸν, Λοετρὸν, 46,
 47.
 Λοφάριον, Ζ. Γομφάριον.
 Λυγαρέα, 236.
 Λυγερή, 101. Λυγηρὸς, 312.
 Λυγιστὰ, Λιγιστὸς, Ζ. Σει-
 στὸς.
 Λύσειν (τὸ) καὶ τὸ δέσειν, 159.
 Λύσεις, 312.
 Λωφάζω, 258.

Μ.

Μ. ἀντὶ τοῦ Γ, 279. — πλεονάζει
 εἰς τὴν μέσην τῶν λέξεων, 288.
 Ζήτει, καὶ Β.
 Μαγαιρεία, Μαγερεία, Μαγαιρία,
 143. Μαγειρεύω, Β, 317.
 Μάγιστρος, Μαγίστωρ [Μαίστωρ],
 174.
 Μαγίπισσα, 178. Μαγίπιον,
 177. Μάγκιπος, 176.
 Μαγκλαύιον, 273.
 Μάγουλον, 213.

Μάζευσσις, Μάζωξις, 175. Μαξεύω,
 Μαζόνω, 175.
 Μαζῆ, Μαζι, 175. Μαζεῖ, 251.
 Μαζόνω. Ζ. Μάζευσσις.
 Μαζὸς, 251.
 Μάζωξις. Ζ. Μάζευσσις.
 Μαθαίνω, 44-45, 89. Μαθάνα,
 44, 55.
 Μαίνομαι. Ἐμάνην, 289.
 Μαίστωρ. Ζ. Μάγιστρος.
 Μακκάρι! 270.
 Μακελλεῖον, 214-215.
 Μακρομύτικα, 46.
 Μαλακόνω, 50.
 Μαλλία, 54.
 Μαλλοῦσα, 54.
 Μαμαλίζω, 252.
 Μάμμη, 62-63.
 Μανδίλιον. Μαντίλιον, 219.
 Μανίας (ἀπὸ), 269. Μανίζω, 289.
 Μανίκιον, 140.
 Μανίτσα, 62.
 Μάννα, 62-63, 101.
 Μανολάτα, 49, 318.
 ΜΑΝΟΥΗΛ ὁ Κομνηνὸς, 39, 40.
 Ζ. Ἐμμανουήλ.
 Μαντίλιον. Ζ. Μανδίλιον.
 Μαξιλλάριον, 213.
 Μαργωτήρα, 55.
 Μασσῶ, 274.
 Μαστάρην, 216. Μαστάρειον, 383.
 Μάστορης, ἢ Μάστορις, 174.
 Ματζάνα, Μελιτζάνα, Μελτζά-
 να, Μελιτζάνειον, 191,

- Ματζουκίζω, Ματσούκα, Ματσούκιον, 195.**
Μαυρισμένος, Māvρος. Μαύρη ὥρα. — ἡμέρα. — καρδία, 56.
Μάχομαι, ῥῆμ. ἀποθετικόν, 127.
Μέ, ἢ Μέρ [Μετά] πρόθεσις, 70.
Μετ' ἐκείνην, 69. Μετ' ἐμένα, 70. Μέ ταύτην, 70. Μετά τούτοις, 246.
Μέγα (τῶ), 230, 324.
Μεγαλειότης, 323.
Μεγαλόνω, 50.
Μεγιστᾶνες, 175.
Μεθουοκωῶ, 97.
Μεθυσκότταβος, 146.
Μείνω, 136.
ΜΕΛΙΑΣ, 42.
Μελιτζάνα, ἢ Μελτζάνα, Μελιτζάνιον. Ζ. Ματζάνα.
Μελίσσιον, Μελισσώνας, 114.
Μέλλοντες τῆς κοινῆς γλώσσης, 158-159.
Μέν. Ζ. Ἐμένα.
Μέρα [Ἡμέρα], 171.
Μερδικόν, 186.
Μέρει (έν), 245.
Μερίον, 123, 303.
Μέρμηκας, ἢ Μέρμηγκας, 119.
Μερτικόν. Ζ. Μερδικόν.
Μέσα ῥήματα, 125-131.
Μέσα [Ἐνθον], 253.
Μεσίμι, 94*).
Μεσοκάθαρον, 163.
Μεσοκαιρίτης, ἢ Μισοκαιρίτης, 163.
Μεσοκοπημένος, ἢ Μεσόκοπος, 163.
Μῆσος, 163.
Μεσοὑπόκοilon, 259.
Μεταβατικά ῥήματα. Ζ. Ἐνεργητικά.
Μετάξιον, 55, 82.
Μέτρα καὶ Μέτρα (τά), 148.
Μετερχόμην, 193.
Μετοχαὶ ἀρσενικαὶ ἀντὶ θηλυκῶν, 41, 218, 230.
Μηγαρί, 150.
Μηδέν, ἀντὶ τοῦ Μη, 143, 231.
Μήλιν, 299.
Μηναιορόγον, 296.
Μησοῦριν, Μισοῦριν, 113, 147.
Μήτη. Ζ. Μύτη.
Μητέρα (ἡ), 48.
ΜΗΤΡΟΦΑΝΗΣ, 307.
Μηχανικῶς, 311.
Μικροτερίτζιν, 79. Μικρούλης, Μικρούτσικος, 74.
Μίλιν, 300, 317.
Μιλλιάριον, 299. Μίλλιον, 300.
Μιμοῦμαι, 202.
Μίνσος, ἢ Μίσος, 121, 256.

(*) Δὲν ἔχει τὸ κοινὸν ἢ λέξις μὲ τὴν Μυσίαν ἢ Μοισίαν. Πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη ἀπὸ τῶν Γάλλων τὸ Mégir (ῥῆμα ἀχρηστον), ὅθεν ὀνομάζουσι peau mégie, τὸ ἀργασμένον μὲ στύψιν δέρμα, καὶ mégissier τὸν ὀργάζοντα τεχνίτην, καὶ mégisserie τὴν τέχνην.

- Μιξοβάρβαρον ὕφος, 226.
 Μιξοκλύματα, 281.
 Μίσθαργος, 115.
 Μισὸν [Ἡμισυ]. Εἰς τὴν σύνθεσιν
 Μισὸ καὶ Μέσο ἀντὶ τοῦ
 Ἡμι, 163, 281.
 Μίσος. Ζ. Μίνσος.
 Μίσσευμα, ἢ Μισσευμὸς (départ)
 66, 121. Μισσεύω (partir),
 121.
 Μισσὸν, ἢ Μίσσον, 120.
 Μισούρεν. Ζ. Μησούρεν.
 Μιτυληναῖος γλυκὺς, 283.
 MN, ἀντὶ τοῦ γN, 254-255.
 Μόδιον, 292. Μόδιον, 318.
 Μολόνω, 50.
 Μονάλλαγος, 51.
 Μονή, 331.
 Μονόκυθρον, 123, 186. Μονο-
 κυθρίτζιν, 258.
 Μονότραπος, 276.
 Μορφοπροσωπάτος, 54.
 Μοσχάτον, Μοσχοκάρυδον, Μο-
 σχοκάρφιον, Μοσχομυρίζει,
 197.
 Μουγγρίζω, Ὑπομουγγρίζω, 212.
 Μουδιάστρα, 55.
 Μουλάριον, 44.
 Μουρμουρίζω, 48, 231.
 Μουρούνα, 259.
 Μουστακάτα, 255.
 Μουστόπιττα, 192.
 Μούτα, Μουτεμένος, 300. Μού-
 τη, 45.
 Μούτζουνον, 45.
 Μουτλογατανόσκουφος, 215. Μου-
 τλωμένος. Ζ. Βουκλωμένος.
 Μουχρούτιν, 113, Μουχρούτι-
 νος, 262.
 Μουχτερόν (τὸ), 191.
 Μπαίνω. Ζ. Ἐμβαίνω.
 Μπατίκι, 164. Ζ. Ἐμβατίκιον.
 Μπερδένω. Ζ. Ἐμπερδεύω.
 Μπηγοματζούκης, 201.
 Μπήγω. Ζ. Ἐμπήγω.
 Μπίδι. Ζ. Ἐμπίδιον.
 Μπλαστρόνω. Ζ. Ἐμπλαστρόνω.
 Μπλέκω, 164. Ζ. Ἐμπλέκω.
 Μπόλι (τὸ), Μπόλια (ἡ), Μπο-
 λιάζω. Ζ. Ἐμβολία κ. τ. ε.
 Μπορῶ. Ζ. Ἐμπορῶ.
 Μπόσκος, 64. Ζ. Βόσκος.
 Μπρωτόπουλον. Ζ. Ἐμπωτόπουλον.
 Μπουκάλι. Ζ. Βωκλίον.
 Μπουκουνία, Ζ. Βούκα. Μπου-
 κόνομαι. Ζ. Ἐμπουκόνομαι.
 Μπούμπουλας. Ζ. Βούμβουλας.
 Μπρόμυτα, ἢ Μπρούμυτα. Ζ.
 Ἐμπρόμυτα.
 Μυγδαλίτζια (τά). 190.
 Μύλος, 52. Μυλωνᾶς (meunier),
 280.
 Μύζαι. Ζ. Σάλια. Μυζάρης (Μογ-
 νευχ), 91.
 Μυιοπία, 230.
 Μυρίζομαι, 337.
 Μυριεμπύρετος, 199, 241.
 Μύτη, Μύτις, Μήτη, 45, 231.

N.

N. προστίθεται εις τὰς ἀρχὰς τῶν ὀνομάτων, 183. — εις τὰς αἰτιατικὰς ἐνικὰς τῶν περιττοσυλλάβων ὀνομάτων, 87. — εις τὰ εἰς $\bar{\alpha}$ οὐδέτ. ὀνόμ. 65, 170. — εις τὰ εἰς $\bar{\upsilon}$, 147, 171. — εις τὰ εἰς \bar{o} , 114, 269. — εις τὰ εἰς $\bar{\iota}$, 100. — εις τὰ $\bar{\epsilon}\omega$ καὶ $\bar{o}\omega$ ῥήματα, 137. — εις τὰ τρίτ. πρόσωπ. ἐνικ. τῶν δευτέρ. ἀορίστων, 51, 169. — εις τὰ ἐπιρρήματα. 44, 116. — εις τὰς ἀντωνυμίας, 179, 222. — τρέπεται εις τὸ Γ, 115, 184.

Νά [Ἀπὸ τὸ Ἰνα], 57, 69, 103, 157. — δεικτικὸν, 103. — ἀπαρεμφατικὸν, 157-159. — δυνητικὸν, 225, 264. — σηματικὸν μέλλοντος, 56, 92. — τοῦ Ἐάν, 225.

Ναί, 86.

Νᾶκου τον, Νᾶκου την, Νᾶκου το, 104.

Νά πως [Ἰνα πως], 281, 311, 337.

Νάτον, Νάτην, Νάτο, 103.

NEEMAN, 42.

Νειότης (jeunesse), 101.

Νεμπότης. Ζ. Ἐμπότης.

Νεροκοπημένον, 246.

Νεφρά (τὰ), 324.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ὁ Βοτανειάτης, 40.

ΝΙΚΩΝ, 90.

Νίμμα, 244.

Νίπτομαι, 126. Νίπτω, 244.

Νοῖκι. Ζ. Ἐνοίκιον. Νοικοκύρης.

Ζ. Οἰκοκύρης.

Νομάτοι. Ζ. Ὀνομάτοι.

Νόμος. Ζ. Ὠμος.

Νοσηλευθεῖς, 270.

Νόστιμα, 255, 286.

Νοτάρος, ἢ Νοτάριος, 171, 218.

ΝΟΥΡΑΔΙΝΟΣ, 42.

Νταλόνω. Ζ. Ἐνταλόνω.

Ντηροῦμαι. Ζ. Ἐντηροῦμαι.

Ντολάπι, 70.

Ντρέπομαι. Ζ. Ἐντρέπομαι.

Ντριμόνω. Ζ. Ἐντριμόνω.

Νύχια (τὰ), 85.

Νωπὸς (frais), 260.

Νωτάριος, 171.

Ξ.

Ξ (τῶν εἰς) ληγόντων ὀνομάτων παραγωγή, 165.

Ξαθὸς (blond), 44.

ΞΑΝΑ (τὰ ἀπὸ τοῦ) ἀρχόμενα.

Ζ. ΕΞΑΝΑ.

Ξάργου. Ζ. Εξέργου.

Ξάφες. Ζ. Εξάφες.

Ξεγδέρω. Ζ. Γδέρω.

Ξεγδύνω. Ν. Γδύνω.

Ξεγλυτόνω. Ζ. Γλυτόνω.

Ξεμματιστά. Ζ. Εξομ.

Ξεπαρμένος. Ζ. Εξεπ.

Ξεποδημένος. Ζ. Εξεπ.

Ξεπόλυτος. Ζ. Εξυπ.

Ξεπτέριον. Ζ. Ξεφετ.
 Ξεργάζομαι, Ξεργασία. Ζ. Ξεργ.
 Ξερός, 123, 194.
 Ξεσπασμένος, 167.
 Ξηπάζομαι. Ζ. Ξεσπάζομαι.
 Ξηροκοιτία, Ξηροκοιτώ, 325,
 326.
 Ξίδιν, (vinaigre), 274.
 Ξιφός, Ξιφιοτράχηλον, 259.
 Ξυλοκοπῶ, 146, 302.
 Ξύμητον (aigu, pointu), 85.
 Ξυνόγαλον (lait caillé). Ζ. Ξυ-
 νόγαλω.
 Ξυραφιστής, 313.
 Ξυσπάζομαι, Ξυσπασμένος, 167.
 Ξύω κοιτίας, 220.

Ο.

Ο, ἀντί τοῦ Ε, 54. — ἀντί τοῦ
 Υ, 50. — τρέπεται εἰς τὸ ου,
 121 - 122. — ἀφαιρεῖται κατ'
 ἀρχάς τῶν λέξεων, 85. — προσ-
 τίθεται εἰς τὰς ποσότητες ση-
 μαινούσας λέξεις, 167.
 Ὄβρις, 54.
 Ὄγια, Ὄγια νά, 167-168, 280.
 Ὄγῳ, Ὄγοῦ, Οὐγαῦ, 302.
 Ὄδος [Μέθοδος], 181.
 Οἰκοκύρης, 183.
 Οἰκονόμος, 234, 245.
 Ὄκαποιας, 167. Ὄκαποσες, 167,
 188. Ὄκαπου, 167. Ὄκάτι,
 167, 206.

Ὄλιγος (σύνθετα ἀπὸ τὸ), 85.
 Ὄλόγυμνος, 325.
 Ὄλόκληρος, 225.
 Ὄλοκόκκινος, 225, 336.
 Ὄλοκοτίνιν, 183, 186.
 Ὄλομέταξον, 82.
 ΟΛΟΣ (τὰ ἀπὸ τὸ) σύνθετα, 225.
 Ὄλοσήρικον, 82.
 Ὄλόφυχος, 225.
 Ὄμμάτια. Ζ. Χαίρομαι.
 Ὄμοια τὸν πρῶτον, 308.
 Ὄμορφομαλλοῦσα, 54. Ὄμορφος,
 54.
 Ὄνειδισία, Ὄνειδισις, Ὄνειδισμός,
 325.
 Ὄνομα σαλόν, 292.
 Ὄνομαστικαὶ ἀρσενικαὶ ἐνικαὶ ἀπὸ
 αἰτιατικὰς πληθυντικὰς, 87.
 Ὄνόματα εἰς $\overline{\alpha\iota\alpha}$, 109. — εἰς $\overline{\alpha\mu\iota\varsigma}$,
 310. — εἰς $\overline{\iota\varsigma}$, 47. — εἰς $\overline{\iota\eta}$
 $\overline{\nu}$, 47. — εἰς $\overline{\iota\mu\omicron\nu}$ 176 — εἰς
 $\overline{\iota\tau\omicron\iota\varsigma}$, 107. — εἰς $\overline{\sigma\upsilon\lambda\eta\varsigma}$, 74.
 — εἰς $\overline{\sigma\upsilon\sigma\sigma\alpha}$, 54. — εἰς $\overline{\iota\tau\sigma\alpha}$,
 64. — εἰς $\overline{\sigma\upsilon\rho\alpha}$, 185. — εἰς
 $\overline{\sigma\upsilon\tau\zeta\iota\kappa\omicron\nu}$, 178. εἰς $\overline{\sigma\upsilon\delta\iota\omicron\nu}$, 209,
 εἰς $\overline{\sigma\epsilon}$ ἀπὸ τῶν εἰς $\overline{\omega\upsilon\upsilon}$, 52. —
 ἰσοσύλλαβα ἀπὸ περιττοσυλλά-
 βων, 48, 119.
 Ὄνομάτοι, 85.
 Ὄνοματοποιῶν σχηματισμός, 48,
 Ὄνομάτων ἢ Ῥημάτων πληρώσεως
 σύνταξις, 83-84,
 Ὄνταν, Ὄντας, Ὄντε, 44, 55.
 ΟΝΩ (εἰς) ῥήματα, 50, 116, 137,
 Ὄξος. Ζ. Ὠξος.
 Ὄξυνόγαλον, ἢ Ξυνόγαλον, 183.

Οξυνόγλυκον, 252.
 Οἶζω, 54.
 Οπισθελίνα, Οπισθία, 43.
 Οπισοκάπουλα, 171.
 Οπίσω, 85.
 Οποῖον (τὸ), 67.
 Όπου, ἢ Όποῦ, ἢ Ποῦ, 65-67, 134, 225.
 ΟΠΠΙΑΝΟΣ, 211.
 Οπωρινά, 282.
 Όρια, 281.
 Οριάριος. Ζ. Ωριάριος.
 Ορίζω, 299.
 Ορνεοσόφια (τά), 301.
 Ορνιθα (ή), 44.
 Ορύζιον, 282.
 ΟΣ (εις) λήγοντα ἀπὸ τῶν εἰς ᾶν.
 Ζ. Ονόματα.
 Οσμίζομαι, Οσμοῦμαι, Οσμῆ, 337.
 Οσπίτιον, 178, 207.
 Οσφραίνομαι, 337.
 Ότι. Ζ. Τί.
 ΟΥ ἀντὶ τοῦ ΟΙ, 257. — ἀντὶ τοῦ Ω, 89, 96. — ἀντὶ τοῦ Η, 55. — ἀντὶ τοῦ Υ, 45, 58. — ἀντὶ τοῦ Ο, 121, 122. — ἀντὶ τοῦ Α, 202.
 Οὐ, ἀντὶ τοῦ Οὐ μὴ, 208.
 Οὐγού, Ζ. Όγαῦ.
 Οὐδέ ποσῶς, 46.
 Οὐδέν, ἀντὶ τοῦ Οὐ, 46, 145.
 Οὐδένεχω, 295.
 Οὔλη, 45.

ΟΥΛΗΣ (εις) ὀνόματα ἀπὸ τῶν εἰς ΥΛΟΣ. Ζ. Μικρούλης.
 ΟΥΝ ἀντὶ ΟΥΣΙΝ, ἢ ΩΣΙΝ, 68-69, 114, 149.
 Οὐρὸς, 74.
 Οὔρος, τὸ [Οὔρον], 148.
 Οὐσιαστικά τρεπόμενα εἰς ἐπίθετα, τρέπουσι καὶ τὸν τόνον, 92.
 ΟΥΣΙΝ, ἀντὶ τοῦ ΩΣΙΝ, 68-69.
 Όφελος (τί); Δέν εἶναι ὄφελος, 42, 149.
 Όφθον, 122.
 Όχθρὸς 54.
 Όψάριον, 96, 198.
 Όψικάτωρ, Όψίκιν, 279.
 Όψωνίζω, Όψωνιστής, 96.

Π.

Π, ἀντὶ τοῦ Β, Ζήτει, Β. — τρέπεται εἰς τὸ Φ, Ζήτει, Φ.
 Παγαίνουν, 84. Πάγω, 223.
 Παθαίνω, 44.
 Παίζω. Τὸ ἔπεξεν ὅλον, 145. Πέζω (γρ. Παίζω) τὴν Πεζάλαν, 280.
 Παλαβός, 91.
 Παλαιᾶς καὶ Νέας γλώσσης μίξις ἄκριτος. Ζ. Μιξοβάρβαρον.
 Παλαιῖθω, Παλαίω, 63, 91.
 Παλαμίδα, 73.
 Παλαμναῖος, 256.
 Παλατιανός, Παλατινος, 233, 235.

- Πάλε [πάλιν], 270.
 Παλικάρι, 67.
 Παλιοχαρβαλομένος, 221.
 Πλληκαράς, 256.
 Πανθάνω, 44.
 Πανίον, Πανίτζιν, 296.
 Παντάναξ, 329.
 ΠΑΝΤΟΛΕΩΝ, 286.
 Πάντως, 92.
 Πανυπερπρωτοσέβασος, 241.
 Πανυπερσέβασος, 241.
 ΠΑΣΣΑΜΟΣ, ἢ ΠΑΣΣΑΜΩΝ, 260.
 Παξιμάδιον Κύπρινον, 259.
 Παπαδόπωλος (ὁ), Παπαδόπωλον
 (τὸ), 172.
 Πάπλωμαν, 222.
 Παποτερόθεν, 227.
 Παραβατὸν, 236-237.
 Παραβιάζω, 271, 310.
 Παραγεμισὸς, Παραγέμισμα,
 54.
 Παραζυμωτής, 176.
 Παραθέτω, 121.
 Παρακείμενοι εἰς $\bar{\alpha}\nu$, 67.
 Παρχκρανιοκέφχλος, 90.
 Παράλυμαν, 176.
 Παράμεσα ῥήματα, 129.
 Παραμουρμουρίζω, 231.
 Παρά νά, 76.
 Παρατατικοὶ εἰς $\bar{\alpha}$, 69. Παρατατι-
 κῶν τρίτα πρόσωπ. ἐνικ. εἰς
 $\bar{\eta}\nu$ ἢ $\bar{\epsilon}\nu$, 51. — πληθυντικά εἰς
 $\bar{\alpha}\sigma\tau\iota\nu$, 67, 69, 210.
 Παρατιοῦνται ἀντὶ τοῦ Παι-
 τοῦνται, 97. Ζ. καὶ Εἰ.
- Παρατοπισμὸς. Ζ. Πολιτικοὶ στί-
 χοι.
 Παράχυσε, ἢ Περέχυσε, 245.
 Παρεκκλησιάρχης, Παρεκκλησιάρ-
 χισσα, 233.
 Παρευθὺς, 114, 284.
 Παρέχυμα, 252. Ζ. καὶ Περί-
 χυμα.
 Πάρηχος, 237.
 Παρθενοῦδι, 111, 209.
 Παρθικὰ δέρματα, 93-94.
 Παρισία, 197. Ζ. καὶ Πυροσία.
 Παρμένος. Ζ. Ἐπαρμένος.
 Παροικονόμος, 234.
 Παροξυσμὸς, 142.
 Παροτρύνω, 257.
 Παροῦ, 74.
 Παρωνυχία, 199.
 Πᾶς, ἐπιρῥήμα, 99. — ῥήμα,
 244.
 Πασπαλάτα, 244.
 Πασέλλιον (τὸ), Πασελοπούλης,
 192.
 Πασρεύω, 267, 290. Ζ. καὶ Σπα-
 ρεύω.
 Πάσω (πῶς) κεφαλὴν; 277.
 Πατιέται, 245.
 Παχίνιον, 217.
 Παχουλὸς, 287.
 Παχυνομένη, 217.
 Πεζάλα, 280.
 Πεζούλα, Πεζούλεν, 310.
 Πέζω: Ζ. Παίζω.
 Πεινασμένος. Ζ. Χορτάζω.

- Πελεγρίνος, 248.
 Πελεκῶ, 160.
 Πένην (τόν), 330.
 Πεπανή, 254.
 Πέραμα, 193, 244, 317. Περ-
 ματάρης, 194.
 Περβόλιον, 143.
 Περὶ (τῆς) προθέσεως ἀποκοπή,
 143-144.
 Περίδρομος, 199.
 Περιθρασύνομαι, 41.
 Περιτορεμένη, 70.
 Περισουφρόνῳ, 169.
 Περισυρομένη. Ζ. Περισορεμένη.
 Περιχαράσσομαι, 97, 333.
 Περιχύμα, Περέχυμα, Παρέχυμα,
 Περιχύνω, Περεχύνω, Περεχῶ,
 252. Περέχυσσε, 245.
 Περκίδα, 55.
 Περλογή, 144.
 Περμαζεύω, 143. Περιμαζεύω,
 Περιμαζόνω, 175.
 Πέρνω, 223.
 Περνώ [Περῶ], 223.
 Περπατῶ, 313.
 Πέρπυρα. Ζ. Ὑπέρπυρα.
 Περσικά ἢ Παρθικά δέρματα, 83,
 93. Ζ. Ρούσια (*). Περσικά
 μῆλα, 83. Περσικάριος, 83,
 93, 94. Περσίκιον, 83, 94.
 Περσός, 143.
 Πέσει, Ἐμπεσει, Κατάπεσει, 104.
 Πετεινός, 43.
 Πετζίον, 94, 107. Πετζόνω,
 Πετζωτής, 94, 116.
 Πετροσέλινον, 238.
 Πέφτω, 223.
 Πήγανος, 87.
 Πιάνω, 140, 142. Πιασμένος,
 Πιασμός, 142, 269.
 Πιδέξιος, 222.
 Πίζος, 286.
 Πιλαῶ, ἢ Ἐπιλαῶ, 303-304.
 Πίμυτα. Ζ. Ἐπίμυτα.
 Πινσός, 286.
 Πίζους, ἢ Πίσους, 286.
 Πιπέριν, 160. Πιπεροτρίπτης,
 189.
 Πισιά, 43.
 Πίσομα. Ζ. Ἐπίσομα.
 Πίσω, Ζ. Ὀπίσω.
 Πιτήδειος, 222, 304.
 Πίττα, Πιττάκιον, 298.
 Πλάτη, 61.
 Πλάτυσμα, 232.
 Πλεῖσι, 311. Πλεῖος, Πλειότερος,
 52.
 Πλεονασμός ἄρθρων, 84, 222.
 Πλήξω, Ἐπληξά, 292, 310, 338.
 Πλήρις, Πλήρης, Πληρίς, 169,
 210, 303.
 Πληρώση (νά), 274.
 Πλήσσω. Ζ. Πλήξω.
 Πλόας (λογαριασῆς τῆς), 233.
 Πλώρη, Πλωρήτης, 194.
 Ποδαρικόν, 117.

(*) Κοκκινοβαφή, τὰ καὶ Ῥούσια ἢ Ῥούσια ὀνομαζόμενα. Οἱ Πέρσαι ζολί-
 ζονται καὶ τὴν κεφαλὴν μὲ κοκκινοβαφῆ ὑφάσματα· ἔθεν ὀνομάζονται καὶ ἀπὸ τοῦς
 Τούρκους Κιζιλμπασί, ἤγουν Κοκκινοκέφαλοι.

- Ποδέα, Ποδία, 256. Ποδογύ-
 ριον, 314.
 Ποία (τά), 45, 67. Ποθος (ὅ),
 67. Παια (ἦ), 66. Ποῖαι (αἶ),
 66. Ζ. καὶ Ὀποῖον.
 Ποῖσω, 201. Ἐπαικον, 209. Ποῖσε,
 316.
 Ποκάμισον καὶ Πουκάμισον, 53,
 221.
 Ποκοῖλι, 259.
 Πολεμῶ, 249.
 Πολῆνι, 221.
 Πολιτικῶν εἰχῶν συλλαβαὶ καὶ
 ἄτονισμός, 42, 46, 201, 258.
 Πολλά πολλά, 18, 243.
 Πολυλογᾶς, 312.
 Ποντικότηρυπα, 230.
 Ποντικοφωλέα, 230.
 Πορθμεῖον, 193. Πορθμεύς, 194.
 Πορινά. Ζ. Ὀπωρινά.
 Πόρτα, 274.
 Πορτογάλλιον, 283.
 Πορφύρα, 40. Πορφυρογέννητος,
 40.
 Ποσατικόν, 221.
 Ποσῶς (οὐδέ), 111.
 Ποτέ μου, σου, του, της, 55-56.
 Ποτῆρι κρασί, 78.
 Ποτίστρα, Ποτίστρια, 144.
 Ποῦ. Ζ. Ὀπου.
 Πουγγίον, 83.
 Πουκάμισον. Ζ. Ποκάμισον.
 Πουλάριον, Πουλάριν, 172.
 Πουλί, 172.
 Πουλιέται [Πωλιέται], 245.
 Πουλίον, Πωλίον, 172.
 Πουλίτζιν, 244, 312.
 Πράσινοι ἢ Πρασιανοὶ (οἱ), καὶ οἱ
 Βενετικοὶ, 196.
 Πρεπός, 52.
 Πρίσμαν, 170.
 Προάσειον, 311.
 Πρόβας, (τὸ τῆς), 256.
 Προβάλλω. Προβάλετε, 188.
 Προγεύματα, 109, 232.
 Προγεύομαι, Πρόγευμα, 109.
 Προθέσεων τελικὸν $\bar{\alpha}$ καὶ $\bar{\sigma}$ τρέ-
 πονται εἰς $\bar{\alpha}$, 111. — ἀρχικὸν
 σοιχεῖον ἀφαιρεῖται, 150,
 164-167.
 Προζύμη (ἦ), καὶ τὸ Προζύμιον, 72.
 Προκύπτω, 188.
 Πρόνοια, 42.
 Προπατῶ, 313.
 Προσαιτῶ, 313.
 Προσοῖσομαι, 109.
 Προσόψιν, Προσόψιον, 200.
 Προσακτικὰ ῥήματα, 167-168.
 — συνταγμένα μετὰ τὸ οὐδέτερον
 ἄρθρον ὡς ἀπαρέμφοτα, 159,
 244.
 Προσφάγιον, 198, 211. Προσφάν,
 211.
 Προσχεάρης, 200.
 Προσχειριάρης, Προσχειριάρης,
 199.
 Πρόσχεις, 315.
 Προσῆμιν, 200.
 Προυκίον, 257.
 Προφούρνια (τά), 176.

Προχεράρης, 199-200.
 Πρωτομάστορας, 174.
 Πρωτοσέβαστος, 241.
 Πρωτοψάλτης, 232.
 Πταιίγω, 63. Πταιίς, Πταιί, Πταιί-
 μεν, Πταιίτε, Πταιίσι, Πταιίν,
 133-134.
 Πτώσεως ἐναλλαγή. Ζ. Αντί-
 πτώσις.
 ΠΤΩΧΟΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, 39.
 Πυρετον (πίε τόν), 301.
 Πυροξία, ἢ Παριξία, 197. Ζ. και
 Ἴξια.
 ΠΩΛΟΣ (τὰ μέ τδ) σύνδετα, 172.

P.

P, ἀντί τοῦ λ, 47, 58, 194.
 Ραβδία, 274, 309. Ράβδος, 157.
 Ραβδωτά, 157.
 Ρακενδύτης, 230, 314.
 Ράμμα, 173. Ραπτικόν, 176.
 Ράσον, 338.
 Ραυτική, 173. Ράφιμον. Ζ.
 Ραπτικόν.
 Ρέγουνται, 101.
 Ρεπανᾶς, 193.
 Ρεπίδιον. Ζ. Ριπίδιον.
 Ρεύγομαι, 113, 264 (*). Ζ.
 Ἐρεύγομαι, καὶ Ψόφος.

Ῥήγας, Ῥηγηνάρχος, 40.
 Ῥήγι, Ῥήγιον, Ῥηγιον (πίλη),
 253.
 Ῥήματα ἐνεργητικά με σημασίαν
 οὐδετέραν, 152. Ῥήματα πλη-
 θυντικά εἰς ΟΥΣΙΝ καὶ ΟΥΝ,
 ἀντί τοῦ ΩΣΙΝ, 114. Ῥήματα
 εἰς ΕΩ καὶ ΕΥΩ, 43. — εἰς
 ΑΝΩ καὶ ΑΖΩ, 65. — ΕΩ καὶ
 ΙΖΩ, 131. — συνταγμένα με
 δύο αἰτιατικὰς, 108. Ῥημά-
 των μετάθεσις ἀπὸ τὴν πρώτην
 εἰς τὴν δευτέραν συζυγίαν, 43,
 243. Ῥημάτων σύνταξις ἀσύν-
 δετος, 223.
 Ῥίμνα, 184.
 Ριπίδιον, 154.
 Ῥύγα, Ῥογεύω, 155, 296. Ῥογί, 298.
 Ῥοδάκινα, 83, ἢ Δωρακίνα,
 189.
 Ῥοδίτζια (τὰ), 189.
 Ροδοβολῶ, 264.
 Ῥοδοκοκκινίζω, 264.
 Ῥόδων (τὸ διά), 292.
 Ρεπαλίζω, 195.
 Ρουθούμιον, 89, 214. Τὰ ρου-
 θούμια ἀπὸ τὴν μύτην ἢ τὰ
 ρουθούμια σου νὰ ἐκβῆ, κ. τ. λ.
 214.

(*) Ἐν μόνον παράδειγμα ταιαύτης ἀφαιρέσεως τοῦ ἀρχικοῦ ε̅ μᾶς ἐφύλαξαν οἱ Γραμματικοὶ ἀπὸ τῆς παλαιῆς, φέροντες μάρτυρα τὸν ποιητὴν Ἰππώναχτα, ὅστις ὠνόμασε Ῥωδιὸν τὸν Ἑρωδιὸν (héron). Ἴδε τὸν Ἑτυμολόγον (σελ. 380).

- Ρουκίνα, Ρουκάνιον, Ρουκαίζω, 160.
 Ρούμπαλον, 195.
 Ρούσια, ἢ Ρούσια δέρματα, 93 (*).
 Ρούχον, 174.
 Ροχαλίζω, ἢ Ρουχαλίζω, 264.
 Ρύμη, 182.
 Ρώθων, 89, 214.
 Ρωμαίζω, 247, 309. Ρωμανίσιον, 247.
 Ρωτοῦν, 84.
 Σ.
 Σ, προσίθεται, ἢ ἀφαιρεῖται εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν λέξεων, 59, 60, 219, 221, 332.
 Σαβού, 272.
 Σαβοῦρα, 271-272.
 Σαγγάριος, 92.
 Σαγολέβα, 238.
 Σαγόνιον, 239.
 Σάγος, ἢ Σάγη, 238.
 Σαζάνι, 259 (**).
 Σακκούλιον, Σάκκος, 77.
 Σακολέβα, 238.
 Σαλγάμ, 241. Σαλγαμάριος, 241.
 Σαλεύω, Ἐσάλευσεν ὁ νοῦς του, Σαλευμένος, 91-92.
 Σαλίζω, 90, Σαλία, 302. Σαλιάρης, Σάλιον, 90. Σάλια κχι μύξαι, 91.
 Σαλοκρανιοκέφαλος, 89, 90. Σαλοπαλαθός, 91. Σάλος καὶ Σαλός, 92. Σαλός (διὰ Χριστόν), 90. Σαλός καὶ μεθυσμένος, 92. Σαλὸν ὄνομα, 292.
 Σαμιαμίθιον (τὸ), ἢ Σαμιάμιθος (ὁ), 316.
 Σάμος, νῆσος, 285.
 Σάν, 148.
 Σανίδιον, 118.
 Σαπούνιν, 249.
 Σαράκιον, 81. Σαρακοφωγόμενον, 81.
 Σαρανταπέντε, Ζ. Εμμανουήλ.
 Σαραντάπηχον, 240.
 Σάρδα, Σαρδέλλα, 271.
 Σαρδαμάριος, 241.
 Σαρόνω, 213.
 Σαῦρα, 316. Σαυρίθιον, 267.
 Σαχαλτίιν, 259.

(*) Εἶναι τὰ Γαλλιστὶ ὀνομαζόμενα, *cuir de Roussi*, διότι ἡ κατασκευὴ των προήλθε καταρχὰς ἀπὸ τὴν Ρωσίαν. Τὰ ἐξ αὐτῶν Τσαγγια ὀνομαζόνται *bottes de Roussi*. ἴδ. PALLAS, *Premier voyage*, tom. I, pag. 83, trad. Franç.

(**) Οὕτω τὸ ὀνομαζοῦν σήμερον καὶ οἱ Κοζάκοι, ὀφθαλμοκτετῆς εἰς τὸν ποταμὸν Ἰακκον (Jaick), ὅστις εἶναι, κατὰ τινας, ὁ ἀπὸ τὸν Πτολεμαίων ὀνομαζόμενος Ῥύμνος.

- Σάχαρ, καὶ Σάκχαρ, 297, 317. Σαχάρουζερμον, 317.
 Σαχλός, Σαχνός, 217, 267.
 Σθένω, 137.
 Σγάρα, Σγαρίζω, 263.
 Σγαυρίζω, Σγουραίνω, 56, 332-333. Σγουρός, 56, 263, 332. Σγουροειδής, Σγουρίτζης, Σγουροκέφαλος, Σγουρομάλλης, Σγουρορότης, 56, 332.
 Σεβαστοκράτωρ, Σεβαστοκρατίσσια, 241. Σεβαστός, 241.
 Σεισός καὶ λυγιστός, Σειστά καὶ λυγιστά, 236. Σείσμαν, 222.
 Σεμέ, Σεσέ, Σεκείνον, κ. τ. λ. 164.
 Σεμίδαλιν (τὸ καὶ τήν), 290. Σεμιδαλάτον, 178.
 Σένα, Ζ. Εἰσέ.
 Σενδούκιον, ἢ Σεντούκιον, 77.
 Σέρνω, 80.
 Σευκλογουλάς, 193. Σευκλογούλια (τά), 191.
 Σηκόνω, 207. Σηκόνουμαι, 127. Σηκωτής, 171, 185, 207.
 Σημεῖα (τά), 218. Σημειώματα βασιλικά, 312. Σημειογράφος, 218.
 Σησαμόλαθρον, 192.
 Σιγανός, Σιγός, 52. Σίγα, 201.
 Σίγλαι, 218.
 Σίδερον (τὸ), 194. Σιδηροστία, 197. Ζ. Ἰστία.
 Σινεμπέντ, Τουρκ. λέξ. 43.
 ΣΚ. Ζήτ. ΤΖ. — ἀπὸ τοῦ ΣΧ, 68.
 Σκάζω, ἢ Σκῶ, 68, 310.
 Σκάμμα, 245.
 Σκάρα, 68.
 Σκαρολάχανον, 111, 209.
 Σκεμπές, Τουρκ. λέξ. 213.
 Σκέπη, 106. Σκεπός, 52.
 Σκηπτοκρατῆσαι (γρ. Σκηπτοκρατῆσαι, 201.
 Σκίζα, Σκίζω, 68.
 Σκίνος, 68.
 Σκλιβόνω, 325, Σκλίβωμα, 302.
 Σκοινίον, 68. Σκόλασμα, 187.
 Σκολίον, 68.
 Σκόνις, 219.
 Σκορδαλατίχ, ἢ Σκορδαλία, 135.
 Σκορδαλός, 219, 292.
 Σκορδάτον, 134.
 Σκορδούλα, ἢ Σκουρδούλα 142, 219.
 Σκοτίζομαι τῆς πείνας, 203.
 Σκούζω, 60.
 Σκούληκας, Σκουλήκιον, Σκουλήκιν. Ζ. Σκώληξ.
 Σκουμπρίν, Σκουμβρίον, 73, 262.
 Σκουμπροπαλαμυδόπαστος, 242.
 Σκουρία, 89.
 Σκουτάριον, 60.
 Σκουτέλα, Σκουτέλιον, 59-60, 88.
 Σκουτία (τά), 60.
 Σκούφια, 215.
 Σκυβλοφύλαξ, 235.
 Σκυλάκιον, Σκύλος, Σκυλιάζω, Σκυλόκαρδος, Σκυλομούτσουνος, 322. Σκυλόμυια, 266, 322, Σκυλοπρόσωπος, Σκυλό-

- ροδον, Σκυλόψαρον, 322. Σκυλόψειρα, 266.
- Σκύπτω, 219.
- Σκύρτος, Ζ. Κύρτος.
- Σκώληξ, 89. Σκωλήκην, Σκουλήκην, 292.
- Σμάριον, 113. Ζ. και Έσμάριον.
- Σμίλα, Σμιλάκιον, 118.
- Σολοικισμοί. Σύνταξις Ήλ. όνομα. μέ μετοχ. άρσενικήν, 42, 218, 230.
- Σούβλα, 168. Σουβλία, 169. Σουβλία, 169. Σουβλίον, 118, 168.
- Σουγλιταρέα, 215.
- Σουλῆναι, 281.
- Σουρομαλλίζω, 328.
- Σουσαμ χαλβά, Τουρκ. λέξ. 192.
- Σουφράνω, 169.
- Σοφιστής, 154.
- Σπάλλα, 61.
- Σπασμένος, Σπασμός, Σπάσμα, 302.
- Σπαστρεύω, 267, 289-290.
- Σπαταλοκρομύδης, 278.
- Σπιτάλιον, 207.
- Σπίτιν, 178, 207.
- Σπλαγχχνικά (avec compassion), 81.
- Σπολάτη, 164.
- Σπρώχνω, 165, 307.
- Σπάγγα, 247.
- Σταθῆν [Σταθῆναι], 103.
- Σταίνω, 44.
- Στάκτη, 291, 328. Στακτοκυλισμένον, 162, 291.
- Σταλαγματιά νερόν, 78.
- Σταμεναρέα, 109. Στάμενον, 83, 107, 173.
- Στανέως, ἢ Στανικῶς μου. 249.
- Σταπιδίτζαι, 282. Σταπιδίτζαι, 282. Σταπίδες, 282. Σταπιδόχνοτος, 217. Ζ. Ασταπίδαι.
- Στάσω [Στάζω], 287.
- Σταυλίζονται, 278.
- Σταφυλίτης, 327.
- Στάχος, 253.
- Σταχωτής, Ζ. Στεχωτής.
- Στέκω, Στέκομαι, 84.
- Στερεύομαι, Στερίζομαι, Στεροῦμαι, Στέρησις, Ὑστεροῦμαι, Ὑστέρησις, 228.
- Στιά, Ζ. Ἰστία.
- Στιλθώνω, 325. Στιλθώματα, 302.
- Στιχητός, ἢ Στοιχητός, 154-156. Στιχίζω, ἢ Στοιχίζω, 155.
- Στιχόνω, 156.
- Στιχοπλόκος, 201.
- Στιχωτής, 156.
- Στοιχημα, Στοιχηματίζω, 155.
- Στοιχώ, 154.
- Στοματᾶς, 276.
- Στόν, Στήν, Στούς, Στάς, κ. τ. λ. 150, 164.
- Στούπα, ἢ Στούππα, 50. Στούπενος, Στουπόνω, 50. Στουπίζει [ρήμ. άπρόσωπ.], 50.
- Στράτα, 181, 182, 214.
- Στραφήν [Στραφήναι], 159.

- Στριγγίζω, 184.
 Στριμώνω, 165.
 Στρογγύλα (γράφει), 237.
 Στρόπος, 49, 273.
 Στρόφος, 310.
 Στυλομαχία, 302.
 Συάκιον, 255. Συακοκόμματα, 255.
 Συθάζομαι [Συμβιδάζομαι], 155.
 Συθασμός, 155.
 Συγγενής, καὶ Συγγενός, 306.
 Συγκεκριμένα, Ζ. Αφηρημένα.
 Συγκοπή τοῦ $\bar{\iota}$, εἰς ὀνόματα οὐδέτερα, 143. — εἰς τὰ λήγοντα εἰς $\bar{\iota}\sigma\bar{\iota}$, 143. — εἰς τὰ σύνθετα ἀπὸ τὴν Περὶ πρόθεσιν, 143. εἰς τὰ λήγοντα εἰς τὸ $\bar{\tau}\rho\bar{\iota}\alpha$, 144. — εἰς τὰ εἰς $\bar{\iota}\sigma\bar{\iota}$ οὐδέτερα, 47, 57. — εἰς τὰ ἀρσενικά εἰς $\bar{\sigma}\bar{\iota}$, 47, 92, 119, 330. — θηλυκά εἰς $\bar{\iota}\alpha$, 119. — ῥήματα, 104, 134, 201.
 Συγχαρίκια, 322. Συγχαριάριος, 322.
 Συζυγιῶν ἐναλλαγὴ, 42, 149.
 Συκίτζια (τά), 189.
 Συκοκάρυδα, 282.
 Συλίγουρδον, 316.
 Σύλλαρδον, 204.
 Συλληγοῦδι, 316.
ΣΥΜΕΩΝ, 90.
 Σύν, με ἀιτιατικὴν, 331.
 Συναγρίδα 239, 254.
 Συναζώ, ἢ Συνασσω, 200.
 Σύναιγα, 97.
 Σύνδυο, 195.
 Συνίξεις ἢ συνεκφάνσεις, 157, 201, 225-236. — τοῦ ὅτι μετὰ προηγούμενα, 201. — τῶν δύο $\bar{\epsilon}$, 157.
 Συνοδοιπορῶ, 228.
 Συνόστεον, 308.
 Σύνταξις ἀρσενικ. μεθ. θηλυκ. Ζ. Σολοικισμοί. — ἑλλειπτικὴ Ζ. Ἐλλείψεις.
 Σύντξεφλον, 257.
 Συντόμως, 42.
 Συντυχαίνω, 201, 299.
 Σύνωμον, 308.
 Συρματηρά, Συρματοκεντημένα, 68.
 Σύρνω, 289. Συρτάριον, 77.
 Σύσγουδον, 253.
 Σύσκατον, 219.
 Συχνά, συχνά, 81.
 Συχνοφλαμαρίζει, 197.
 Συλβωμήτης, 289.
 Σφαγμός, 276. Σφάκτης, 276.
 Σφάλισις, Σφαλισμός, 248.
 Σφηκώματα, 118-119.
 Σφικτυδριον, 55, 332.
 Σφογγάριον, 121.
 Σφουγγάτον, 121-122.
ΣΧ. Ζ. ΣΚ.
 Σχοινίον, 106.
 Σωκάρδι, 164.
 Σώπασε, 202.
 Σωτικά (τά), 164.

Τ.

Τ. Προστίθεται βαρβαρώς εἰς προθέσεις τινὰς 69-70, 271. —

- τρέπεται εἰς τὸ ΤΖ. , 45, 292.
 — εἰς τὸ Κ, 191.
 Τά [ἄ], 203, 205. Τά καὶ τὰ,
 Τὸ, καὶ τὸ, 316.
 Τάβλα, Ταβλίζομαι, 278.
 Ταγίζω, 78, 278 (*).
 Τάδο ἢ Τάδω, 206.
 Τάδρην [Τὸ ἀδρὺ], 242.
 Ταῖς ἀντὶ τοῦ Τάς, 81, 84.
 Ταυτανίζω, Τάντανος, 309.
 Ταξιδεύω, Ταξίδιον, 228.
 Τάρθουνα, 214.
 Ταρτερὸν, 168, 173.
 Τάχατε, Τάχατες, 224.
 Τε, πλεοναστικὸν, 224.
 Τεῖντα, 299.
 Τελευτοῖς, 57.
 Τεριάζω, Ζ. Ἐταιριάζω.
 ΤΕΡΟΪΖΗΣ, 42.
 Τέσσερα (Τρία), 110.
 Τετάρτιν, 261
 Τετρακαλαμαράτος, 199.
 Τετραμέρια, 41.
 Τετραπέρατα (τά) τῆς οἰκουμένης,
 203.
 Τετραύγουστος, ἢ Τετραυγουστά-
 μορφος, 41.
 Τεφρατίτζιν, 162.
 ΤΖ. ἢ ΤΖ ἀντὶ τοῦ Κ, 74, 198.
 — ἀντὶ τοῦ ΣΚ, 107, 189.
 — ἀντὶ τοῦ Τ, 45, 292. —
 ἀντὶ τοῦ Ξ, 257. — ἀντὶ τοῦ
 Σ, 271. Ὅσα δὲν εὕρισκεις εἰς
 τὸ ΤΖ, Ζήτει εἰς τὸ ΤΣ.
 Τζαγγᾶς, Τζαγκᾶς, 93. Τζαγγίον
 92, 93, 114. Τζαγκάρης,
 92, 93, 169.
 Τζακίζω, 224, 257. Τζακισμὸς,
 224. Τζακίον, 224.
 Τζαντζαλιαροστζούριχος, 313.
 Τζαντζαλιάρης, 314. Τζάντζα-
 λον 50. Τζαντζαλοφορεμένος,
 50.
 Τζανζαρίζω, 249.
 Τζερδέλα, Ζ. Σάρδα.
 Τζηγαρίζομαι, 292.
 Τζῆρος, Ζ. Τζίρος.
 Τζιβίκιον, 267, 272.
 Τζικίγια, 107.
 Τζιμούριον, 266-267, 272.
 Τζινβῶ. Ζ. Τιμβῶ.
 Τζίντζικας, 45.
 Τζίρος [ὀψάριον], 74, 262. Τσί-
 ρος [τοῦ Γάλακτος], 74.
 Τζιτζωρίζω, 45, 292.
 Τζίχλα, 73.
 Τζούριχος, Τζουριχιάγιος, Τζου-
 ριχοχειροτόνητος, 314.
 Τζύρος, Ζ. Τζίρος.
 Τζώφλοιον, 257.
 Τηγανισά, 255. Τηγανίτης, 291.
 Τήγανον, 255.
 Τι, ἐκθλιμμένον ἀντὶ Ὅτι, 89.
 Τί ἐν τὸ, Τί ἐν τὰ, 299.
 Τιγαρί, 150.
 Τίλλω τρίχας, 277.
 Τίποτε, Τίποτας, 274. Τίποτα,
 307.

(*) Περὶ τῆς λέξεως ταύτης, ἴδε τὰς εἰς τὸν Ἰσοκράτην σημειώσεις, σελ. 103.

- ΤΙΡΩΝ**, 336.
Τίτλοι, 120, 193, 227, 323, 329.
Τὸ [ὸ], 162, 163, 164, 299.
Τὸν [ὸν], 203.
Τὸ [Ὅτε ἢ Ὅταν], 101.
Τοιχοβάτης, 316.
Τὸν. Ζ. Τὸ.
Τονίνα, 73.
Τόνου μετάφρασις εἰς ῥήματα, 111, 136. — διαφορά εἰς διάκρισιν οὐσιαστ. καὶ ἐπιθέτ. 92. **Τόνων μετάφρασις διὰ τὸν ῥυθμὸν**, 42, 46, 258, 274, 295, 296, 324.
Τορνεσάκιον, 168.
Τόρος, διαφ. τοῦ **Τορὸς**, 92.
Τόρτσα, 325.
Τόσα τόσα, 243.
Τότε, 134.
Τούνου, 223.
Τουρδάτον, Ζ. Τρουλλάτον.
Τουρλωτός, 251.
Τούρτα, 325.
Τουρτουρέζω, Τουρτουρισμὸς, 202, 309.
Τοὺς [ἀντὶ τοῦ Τῶν], 210.
ΤΡΑ, (διαφορὰ τῶν εἰς) καὶ ΤΡΙΑ ὀνομάτων, 144.
Τραγανόδηκτον, 216-217.
Τράγανον [οὐσιαστ.], Τραγανὸν [ἐπίθ.], 216-217.
Τραλίζομαι, 186.
Τρανὰ κομμάτια, 243.
Τραπεζομάντιλον, 219.
Τραχηλᾶς, Τραχηλία, 231. **Τράχλος**, 54.
Τρελὸς, 186.
Τρία, τέσσαρα, 110.
Τριγλία, 255.
Τρικράτισον ἢ Τρισκράτιστον, 227.
Τριπτούτζικον, 178-179.
Τρισανάθεμα, Ζ. Ἀνάθεμα.
Τριψίδιν, 252.
Τρουλλάτον, Τουρδάτον, 251.
Τρουῦλλος, 251.
Τρῶς, Τρῶ, Τρῶμεν. Τρῶτε, Τρῶσι, Τρῶν, 133-134, 243.
Τσακόνω, 225.
Τσίκνα, Τσικνόνω, 198-199. **Μεταφ. Λυπούμαι**, 199.
Τσικνίδα, 198.
Τσιλῶ, 292.
Τσιμβῶ, Τσιμπῶ, 272, 337.
Τσίρος. Ζ. Τζίρος.
Τσούκα, Τσουκάλιον, 183, 262. **Τσουκαλούδα**, 262.
Τσόχα, Τσοχαδάρης, 312-313.
Τυλάριον, 200.
Τυλίγομαι, 224.
Τυμπανάρης, 170. **Τυμπανόκρουσος**, 220. **Τύμπανον**, 170.
Τυπικόν, 277, 280.
Τυρὶν βλάχικον, 108.
Τυχαίνω, 44.

Υ.

- Υ (τοῦ) σοιχείου προφορά, 136.
 Ἀφαιρεῖται καταρχάς τῶν λέξεων, 49, 221. — κατά μέσον, 116. — μεταβαίνει εἰς τὴν ΟΥ δίφθ. 45, 58-61, 293, 332. — εἰς τὸ Ο, 50. — εἰς τὸ Β, Ζήτ. Β. — εἰς τὸ Ε, Ζήτ. Ε.
 Ὑάλισσι, 315. Ὑάλιον, 315, 338.
 Ὑαλισηρίον, 315.
 Ὑδροκύλον, 293.
 Ὑδροροσάτον, Ὑδροσάτον, Δροσάτον, 317.
 Ὑδρωμένον, 269.
 Ὑδρωπικιάσα, 324.
 Ὑῖος τοῦ Ἡγουμένου, 231, 250.
 Ὑπαγαίνω, ἢ Ὑπαγένω, 145, 223.
 Ὑπᾶς, Ὑπᾶ, Πᾶ. Ὑπᾶμεν, Ὑπᾶτε, Πᾶτε, Ὑπᾶσιν, Πᾶσιν, 133-134.
 Ὑπεραθνήζω, 258.
 Ὑπερβαίνω, 322.
 Ὑπέρπυρα, ἢ Πέρπυρα, 49, 78.
 Ὑπερσυντελικοὶ (οἱ διὰ τοῦ Εἵχα ῥημ.), 101, 136.
 Ὑπνιάρης, 327.
 Ὑπόδημαν, 114.
 Ὑποίσωμαι, 249. Ὑποίσει, 250.
 Ὑποκάμισον, Ποκάμισον, Πουκάμισον, 53. Ἐπικάμυσον, 240.
 Ὑποκοιλίον, 259.
 Ὑποκοιμοῦμι, Ζ. Ἀποκοιμοῦμαι.
 Ὑποκοριστικά συγκομμένα εἰς ῥ, 47. — ἀντι ἀπλῶν, 47.
 Ὑπομνήσεις, 312.
 Ὑπομουγγρίζω, Ζ. Μουγγρίζω.
 Ὑποτακτικοὶ ἄοριστοι περισπώμενοι. 136. — μετὰ τὸ ΝΑ, ἀντι μελλ. ὀριστ. 57.
 Ὑποτροφή, 247.
 Ὑπότυρον, 261.
 Ὑσέρησις, Ὑσεροῦμαι, Ζ. Στερεοῦμαι.
 Ὑσερὸν, 143.
 Ὑφέν (περὶ τῆς) προσωδίας, 226.
 Ὑψόνομαι, 127. Ὑψώσω σε (ψάλλουν τὸ), 250.
 Φ.
 Φ, ἀντι τοῦ Π, 43, 47, 121, 122-123.
 Φᾶ [φάγη], 134.
 Φάβα (τὸ), Φάβατος (τὸ), 238.
 Φαβατίτζιν, 281-282. Φάβατος βρεκτά, 238, 282.
 Φάγε τὸν περιδρομον, 199. Ζ. Ψόφος.
 Φαγίν, 276. Τὸ φάγε καὶ τὸ πῖε, 159.
 Φαινόλιον, ἢ Φαιλόνιον, 53.
 Φαίνω [Ἐφαίνω], 221.
 Φακωλίον, 55.
 Φακρασίς, 279.
 Φαλσευτής, Φαλσεύω, Φαλσῆτα, Φαλσογράφος, 194.
 Φάλωμα, ἢ Φάρσωμα, 194.

Φᾶς, Φᾶ, Φᾶτε, Φᾶμεν, Φᾶσιν, 134, 292.
 Φασόλιν, Φασούλια, 282.
 Φαφλατᾶς, 90.
 Φελιν, Φελίον, 79.
 Φελῶ, 43, 148. Δέν φελᾶ, 149.
 Φέξη (ἕως νᾶ), 97.
 Φευγός, 52.
 Φίβλα, ἡ Φιούμπα, 216.
 Φιδές, 107.
 Φιλοθεῖται, 277.
 ΦΙΛΟΘΕΟΣ, 277.
 Φιλοικτωρ, Φιλοικτίρμων, 227.
 Φιλοκαλία, 239. Φροκαλίχ, 290.
 Φιλομήλα, 239.
 Φλαμαρίζω, 197.
 Φλησκοῦνι, 316, 32α.
 Φλούδιον, 257.
 Φόλα (ἡ), καὶ Φόλις (ὁ), 239, 313.
 Φόρος, 297.
 Φορτόνομαι, 128.
 Φουδουλιᾶ, 241.
 Φούκτα, 261.
 Φουμίζω, 55.
 Φουρνίζω, 176, 213. Φουρνάρης, 213. Φουρνάριος, 176, 213.
 Φουρνιτάρης, 176. Φουρνιστὸν κρέας, Φουρνιστὰ σῦκα, 176.
 Φοῦρνος, 176, 213.
 Φούσκα, 45, 263. Φαυσκωμένος, 263.
 Φράξουν, 78.
 Φρίξε, 302.

Φροκαλία. Ζ. Φιλοικλία.
 Φροντίδες ἄλμυραὶ, 40.
 Φτενός, 123.
 Φτερμισήρα, 234.
 Φτιάνω, ἢ Φτιάζω, 244.
 Φυλακάτορας (Geolier), 78.
 Φυλλιάζω, 164.
 Φύλλον χαρτί, 78.
 Φωνάζω, 65.

Χ.

Χ, ἀντί τοῦ Κ, 68.
 Χαβιάριον, ἢ Χαυιάριον, 239, 267. Χαβιαροπούλος, 267.
 Χαβιαροκαταλύτης, 241.
 Χαλίκια (τὰ), 144, 200. Χαλικολόγος, 144.
 Χαλκῆ, 297.
 Χαλῶ, 207, 370. Χάλασμα, Χαλάσρα, 208.
 Χαμάλης, 171, 185.
 Χάμου, 97.
 Χανικολόγος, Ζ. Χαλικολόγος.
 Χάνομαι, 267-268.
 Χάπτω, 57, 78.
 Χαράζω, 77. Χαράσσει, 97.
 Χαρχαμάδα, ἢ Χάραμιδα, 98.
 Χάρβαλον, 221.
 Χαρῆναι, 158. Νᾶ χαρῆς τὰ ἰμμάτιά σου! — τὸ κεφάλιν σου, 86.
 Χάρισέ με τὸνομά σου, 86.
 Χαροκόπος, 96.
 Χάρος, 52.
 Χαρτίον, 76.

- Χαρτοκόπος, 96.
 Χαψία (ή), 57.
 Χειλᾶς, 276.
 Χειμὸς, Χειμὸν καὶ καλοκαίριν, 51.
 Χειρομάχισες, 188.
 Χειρότερος, 52. Χερότερον, 269.
 Χειροτεχνάριος, 170, 189.
 Χεράκιον, 224.
 Χερονόμος, ἢ Χειρονόμος, 234, 237.
 Χεσμένον πρόσωπον, 80.
 Χιώτικον [κρασίον Χιώτικον], 254, 279. Χιώτικαι σταπιδίτται, 282.
 Χλωρός, 260.
 Χνότος (ὅ), Χνότα (τά), 217.
 Χνοῦς (μηδὲ), Χνούδιον, 272.
 Χοιρνὸν, 143.
 Χολόκοκκα, 266.
 Χονδρόκυλος (ὅ), 291.
 Χονδρός, 286.
 Χονδρόχυλον, 291.
 Χονδρώδη (τά), 217.
 Χορδόκοιλον, 106, 215. Χορδοκοιλίτζιν, 107. Χορδοκοιλίστρα, 215.
 Χορεύτρια, ἢ Χορεύτρα, 144.
 Χορτάζω, Χορταίνω, 152. — τὸν θυμὸν, 153. — τὰ λόγια, 153.
 Χουλιάρα, 61. Χουλιάριον, 58.
 Χοχλάζω, 48.
 Χρειαίζομαι, 184.
 Χρήζω, 184, 269.
 Χρίομαι. Νά ἐχρίσθη, 263.
 Χρόνοι ῥημάτων σύνθετοι διὰ τοῦ Ἐχω καὶ Θέλω, 101-103.
 Χρόνος [ἔτος], 337.
 Χρυσάφιν, 212.
 Χρυσορτερμιστηράτος, 43.
 Χυλὸν (τὸ), 317.
 Χωνεύω, 283.
 Χώρα, Χωρικός, Χωριανός, 212.
 Χωρῶ. Δέν τὸν Χωροῦν τὰ φορέματα του, 222.
 Ψ.
 Ψ, ἀντὶ τοῦ ΦΘ ἢ ΦΣ, 49.
 Ψαδίν, 239.
 Ψαλιδόπουλον, 173.
 Ψαχνός, 217, 267.
 Ψέγω, 66.
 Ψείρα, 48-49, 224.
 Ψευδοτσαγκάρης, 94.
 Ψευδοτόιχος, 194.
 Ψήσετε, 319.
 Ψησίον, 242. Ψησόπουλον, 251.
 Ψηφία, Ψηφίζω, 237.
 Ψιλός, 319.
 Ψίχα, 62, 287, 319. Ψίχουλον, 62, 287, 319.
 Ψουνίζω, 89.
 Ψουψουρίζω, 231, 307.
 Ψοφάκιον, 265. Ψοφίμιον, 265.
 Ψόφος [θάνατος], 265, 309.
 Ψοφῶ [ἀποθνήσκω], 265, 269. ἀπὸ τοῦ λιμοῦ, 289.
 Ψωμίν, 57. Κομμάτιν, (Ψωμίν),

78. Ζ. καὶ Κομμάτιν. Ψωμοζη-
τῶ, 313.

Ω.

Ω. Ζήτ. $\overline{\alpha\zeta\omega}$ καὶ $\overline{\sigma\omega}$.

Ω (ἀφαίρεσις τοῦ), 42, 148.

Ὠχτός, 122.

Ὠγκώθη (νά), 264.

ΩΝ. Ζ. $\overline{\sigma\omega\upsilon\upsilon}$.

Ωξος. Ὠξιάνοι ἰχθύες, 261

Ὠρειάριος, 233.

Ὠριμος, 254.

Ὠς νά ἢ Ἐως νά, 292. Ἐωσοῦ νά,

Ὠσπου νά, 275, 292. Ὠς τοῦ

νά 275. Ὠς γιανά, 168. Ὠσάν

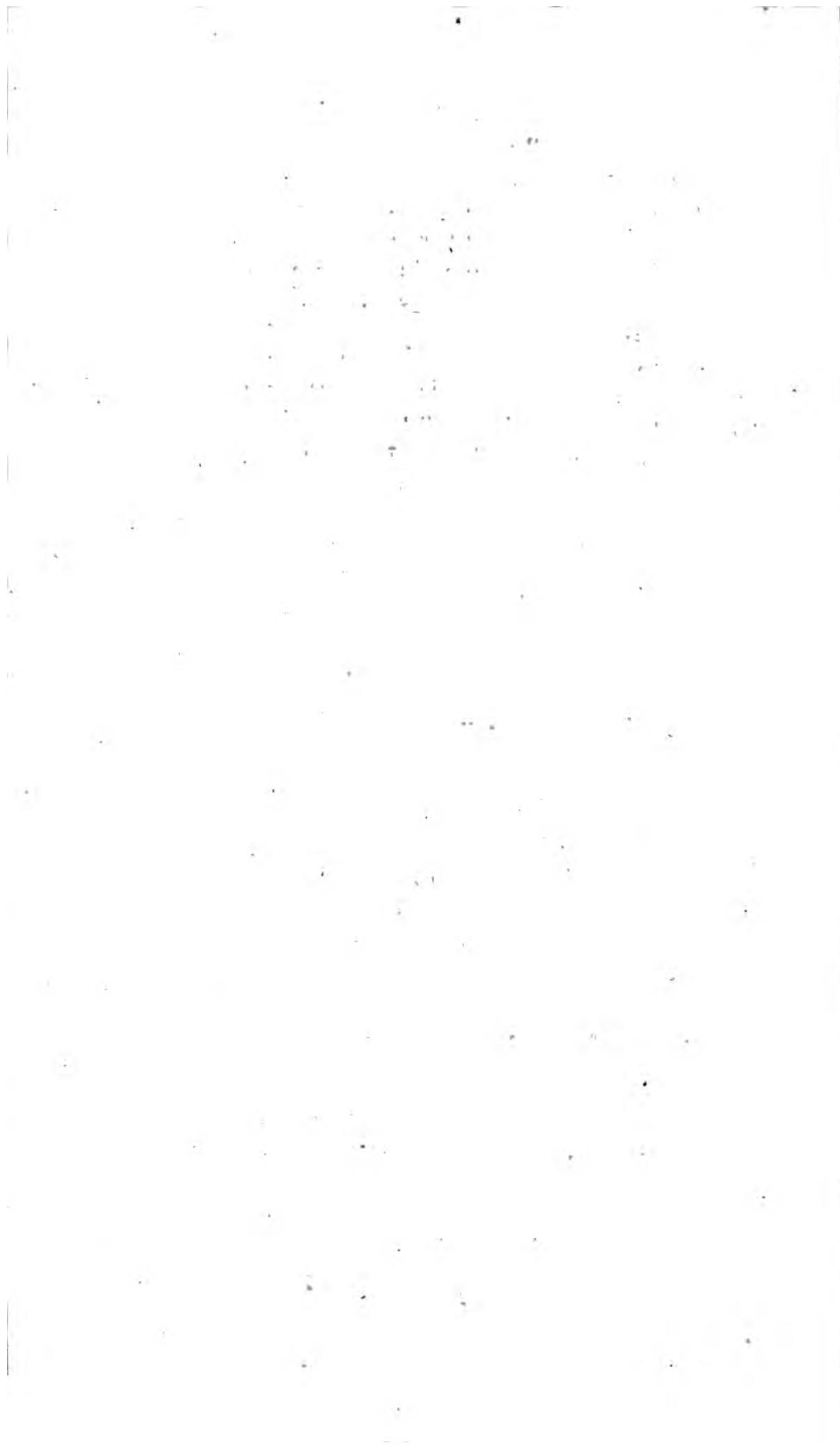
νά, Ὠς νά, 225, 292. Ὠς ἴνα,

168, 203, 292. Ὠς διεμένα,

230.

ΩΣΙΝ, Ζήτ. ΟΥΣΙΝ.

ΠΙΝΑΞ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ.

A. — AN.

- Α. Ζήτει, Ο.
 Άγασοί, 49.
 * Άγκεντέω, 333.
 Άγκυρα., 60. Άγνος 236.
 Άγριοι, 117.
 Άγω, Άγέω, Άγίω, Άγίω, Άγε-
 νέω, 145, 223.
 Άδένες . 216.
 Άδω, 324.
 ΑΖΩ και ΑΝΩ (εις) ρήματα, 140-
 141, 225.
 Άθερίνη, 255.
 Α1 (εις) λήγουσαι προθέσεις, 111.
 Αίμάσσω, 302.
 Αίματιτις χορδή, 308.
 Αίρωμαι, 127, 128, Αίρω, 71,
 72.
 ΑΙΣ, Αίολικώς αντί του $\bar{\alpha}\varsigma$, 81.
 Αιών, 63.
 Άκαπνον μέλι, 253.
 Άκμήν, 234.
 Άκούσομαι κακός, 179.
 Άκρατίζομαι, Άκράτισμα, 109.
 Άκρόπαστος, 122, 204.
 Άπροχειρίη, 237.
 Άλαρύνω, 51.
 Άλεκτορίς, Άλέκτωρ, 43-44.
 Άλετριθανος, 189.
 Άλισις, 329.
 Άλλασσόμεναι, ή Εξάλλάσσομαι
 στολαί, 51. Άλλάσσω, 224.
 Άλυρόν γειτόνημα, 40.
 Άλουσία, Άλουτέω, 328.
 Άλόπεκες, 204.
 Άμα τῷ, 101.
 Άμαθαινῶ, 45.
 Άμανίτης, 253.
 Άμαυρός. Άμαυρά φρήν, 56.
 Άμείσασθαι, 159.
 Άμπελίη ράβδος, 275.
 Άμφις, Άμφίσωπον, 275.
 Άμφιστομος. Ζ. Φάλαξ.
 ΑΝ (εις) καταλήγοντες παρακείμε-
 νοι, 67.
 ΑΝ αντί του ΑΩΝ, 148.
 Άν [Άνά], 144.
 Άν σύνθ., 101-102.
 Άναιμος και Άναίμων, 52.
 Άναπτύσσω, 83.
 Άνασηλόω, 207.
 Άνθη και Άνθος, 64.

- Ἄνθρακες μαλακοί, Ἀνθρακίη, * Ἄρθρον, 221.
 198.
 Ἄνοις [ἀνύρις], Ἄνοντος [ἀνύον-
 τος] 220.
 Ἀνόνητ' ἔπη, 149.
 Ἄνοντος. Ζ. Ἄνοις.
 Ἀντίπαις, 88.
 Ἀντισηκόω, 207.
 Ἀντίστομος. Ζ. Φάλαγξ.
 Ἀνυπόδητος, 240.
 ANΩ (εἰς) ῥήματα. Ζ. AZΩ.
 Ἄνω ἄνω, 243.
 Ἀνωφελές, 43.
 Ἄξετε, 104.
 Ἄπαι, 111.
 Ἀπαμελεῖσθαι, 85.
 * Ἀπατίω, 149.
 Ἀπέθαναν [ἀπέθανον], 69.
 Ἀπελήλυθαν [ἀπεληλύθασιν], 67.
 Ἀπεςκές, 116.
 Ἀποσειλιῶ, 303.
 Ἀπόδρομος, 88.
 Ἀποθανυμάζειν, 85.
 Ἀποθετικά ῥήματα, 127.
 Ἀποκαθημένη, 230.
 Ἀπόκαρσις, 240.
 Ἀποκυβεύω, 305.
 Ἀπομερμηρίζω, 84.
 Ἀπόμοιρα, 298.
 Ἀποστηθίζω, 212.
 Ἀπόστροφος ἢ ἐκθλιψις τοῦ ἀρχι-
 κοῦ τῶν προθέσεων, 150.
 Ἀπότριχες (οἱ), Ἀπατριχώω,
 328.
 Ἀποψόφησις, 141.
 * Ἄππας, 287.
 * Ἄρθρον, 221.
 Ἄρθεις εἰς ὕψος Ἄρθειςα τράπεζα,
 127.
 Ἄρκος ἢ Ἄρκτος, 280.
 Ἄρμαλία, 72. Ἄρματα, ἢ Προσάρ-
 ματα, 71-72,
 Ἄρμενα, 70 — τέχνης 71.
 Ἄρνημαι, 115.
 Ἄρρενικός, 256.
 Ἄρσις 72.
 Ἄρτοπωλεῖον, 178.
 Ἄρτος, 71. — ἐγκρυφίας, 162.
 — σποδίτης, 162, 291. —
 αὐτόπυρος, πιτυρίτης, συγκο-
 μιστός, 163.
 Ἄρτύω ἢ Ἄρτύνω, 284, 317,
 Ἄρτυμα, 317.
 * Ἄρχαος [Ἄρχαῖος], 143.
 Ἄρχος καὶ Ἄρχων 52.
 Ἄς [Ἔως], 100.
 Ἄσαναῖοι, 49.
 * Ἄσηρος, 82.
 Ἄσκαλα. Ζ. εἰς τὸν Πίνακ. σημειώσ.
 Ἄτσαλα.
 Ἄσφάραγος, 121.
 * Ἄτα [Ἄτα], 116.
 Ἄτάλλω καὶ Αὐτάλλω, 116.
 Ἄτάρ καὶ Αὐτάρ, 116.
 Αὐγάζω, 112.
 Αὐγάς (ὑπ') ἡλείοιο, 97.
 Αὐξήσεις ῥημάτων, 161, 210.
 Αὐξίς, 73.
 * Αὐτάλλω. Ζ. Ἀτάλλω.
 Αὐτάρ. Ζ. Ἀτάρ.
 Αὐτμή πυρός, 258.
 Αὐτοδίδακτος, 129.

- Ἀφείλαν [Ἀφείλου], 69. Βοηθεῖν, 304.
 Ἄφες, προστακτικὸν, συντασσό- Βολῶν [όβολῶν], 297,
 μενον Ἀύθυποτάκτοις, 98-99. Βομβυλιός, 290.
 Ἄχνη πυρός, 258. Βορβορυγμός, Βορβορύζω, 48.
 Ἄχθυμαι, 258. Βούπαις 88.
 Ἄχρους, 258. Βραδέως τῆς ἡμέρας, 171.
 ΑΩ καὶ ΕΩ (εἰς) ῥήματα, 42, 149. Βρογχοκίλη, 263.
 ΑΩΝ συγκεκομμένον εἰς τὸ ΑΝ. Ζ. Βωθέοντες, Βωθή, 243.
 ΑΝ. Βώσομαι 243.

Β.

- Β καὶ Γ ἐναλλάσσονται, 316.
 * Βάδομαι 64.
 Βάλανος, 111.
 Βλαντιοτόμος, 93.
 Βάλ' εἶνον, 186.
 * Βαληκιώτης, 64.
 Βᾶμες, 99.
 Βάσκ' ἔθι, 223.
 Βάυκαλις, Βαυκάλιον, 246.
 * Βείκας [μακράν], 64.
 * Βείκατι [εἴκοσι], 64.
 * Βείρακες [ιέρακες], 64.
 * Βέλα [Ἡΐλιος, Ἀυγή] 64.
 Βελόνη, 173.
 Βέμβιξ, 290.
 Βενετιανοὶ, 245.
 Βέργη, πόλις, 275.
 Βιάζω, Βιάζομαι, 127.
 Βιβλίον, 76.
 Βλάβη καὶ Βλάβος, 64.
 Βλέννα, Βλέννος, 91.
 Βλήχων, Γλήχων, 316.
 Βλωμός, 57.
 Βοεΐη, 59.
 Βόες, 63. Βοΐδιον, 189.

Γ.

- Γ. Ζήτ. Β.
 Γαβαθόν, 113.
 Γάθος, 64.
 Γαλαθινὸν χοῖρον, ἐρίφιον, 256.
 Γάρ, 70, 97, 150.
 Γαργαρεῶν, 263, 326-327.
 Γείνω, 136.
 Γεΐταινα, 174.
 * Γέλα [αὐγή ἡλίου], 64.
 * Γελίκη [Ἐλιξ], 64.
 Γέλος, 162.
 Γενειάς, 255.
 Γένυς, 213.
 * Γέσμα [Γεῦμα], 64.
 Γεῦμα, 116, 289.
 Γλήχων. Ζ. Βλήχων.
 Γλίσχρος, Λίσχρος, 295.
 Γλυκὺς 147.
 Γλυκεῖαι παῖδες σκότου 142.
 Γνάθος, 213.
 Γνάφαλον, 327.
 Γοάομι, 302.
 Γόγγρος, 279.
 Γόη καὶ Γόος, 302.
 * Γοῖνος [εἶνος], 64.

- Γόμος, 281.
 Γόμφος, 260, 292.
 Γόος. Ζ. Γόη.
 Γόρτυν και Γόρτυγα, 48.
 *Γραφέτω, 105.
 Γύαρος (ή), νήσος, 202.
 *Γύλος [νέμος], 64.
 Γυρός διαφέρει τοῦ Γύρος, 79-80, 92, 263. Γυρός ἐν ὤμοισι, Γυραὶ πέτραι, 79. Γυρώω, 80.
 Γύρος. Ζ. Γυρός.
 Γυρτόν, 80.
 Γυροῦμαι, 80.
- Δ.
- Δ, τρέπεται εἰς τὸ Λ, 193.
 Δαιμονική νόσος, 142.
 Δαίρομαι, 127.
 Δάκνειν. Ζ. Χεῖλεσι.
 Δάκρυμα, 193.
 Δαμασκηνά, 190.
 Δαρεικοὶ, 107 (*).
 Δαῦκος 193.
 Δεῖν, Δεῖνα, 181. Δεῖς, Δέν 180.
 Δεῖπνα ἀπὸ συμβολῆς, 97.
 Δένδρα και Δένδρεα, 148.
 Δεσπότης, 330.
 Δῆθεν 224.
 Δημήτηρ, και Δήμητρα, 48.
 Διαβέβλημαι πρὸς τι, 289.
 Διαρτύνω, 50.
 Διαυγάζειν (ἅμα τῷ) 97.
- Διδάσκομαι 129-131. — στυγία κ. τ. λ. 89.
 Δίδωμι. Ζ. Χεῖλεσι.
 Διεβρώγος. Ζ. Ράκος.
 Δίπυρος ἄρτος, 259.
 Δίσκος κατωμάδιος, 286.
 Διώκω τὸν πλοῦν, 182.
 Δίωτος, 285.
 Δούλειος. Ζ. Χόρτος.
 Δουπῆσαι, Δούπος, 264-265.
 Δρόσος. Ζ. Πιμπλάναι.
- Ε.
- Ε, ἀντὶ τοῦ Ι, 154.
 ΕΑΣ (εἰς) και ΕΥΣ ὄνομα ἀρσενικ. 87.
 Ἐγγραυλις, 242.
 Ἐγείρομαι, 115.
 Ἐγάπτω. Ζ. Κάπτω.
 Ἐγκαταπλέκω, 335.
 Ἐγκατέλιπαν [Ἐγκατέλιπον], 69.
 Ἐγκαφος, 57, 187.
 Ἐγκεντρίζω, 164.
 Ἐγκομβόω 138.
 Ἐγκρυφίας. Ζ. Ἄρτος.
 Ἐγκυτί, ἢ Ἐν χρωτὶ (tout ras, tout près de la peau), 59.
 *Ἐγραψες, 105.
 Ἐγών, Ἐγώνη, 222.
 Ἐθεῖρ και Ἐθεῖρα, 48.
 Ἐθέλημος και Ἐθελήμων, 52.
 Εἶα! 295-296.
 Εἶδαν [Εἶδον], 69.

(*) Τῶν Δαρεικῶν ἕκαστος ἄξιός ἦν ὀλίγου δεῖν φράγκων τριάκοντα. "Ἴδε και τὰ σημειωθέντα μοι ἀλλαγῶ (Πλουτάρχ. Β. Μέρ. 5, σελ. 446.)

- Εἶκω, 105.
 Εἶμι, 64.
 Εἶξασι, 105.
 Εἶποτε! 88.
 Εἰκβαίνω, 225.
 Εἰκθασίς, 165.
 Εἰκθιάζω, 225.
 Εἰκλογή, 144.
 Εἰσπᾶω, 167.
 Εἰστηθίζω, 212.
 Εἰκτείνειν. Ζ. Χεῖρα.
 Εἰλάδιον, 320.
 Εἰλασία, 113. Εἰλάυνω 255. —
 δρόμον 182.
 Εἰλαφρύνω, 50.
 Εἰλάω, Ελεύθω, 159.
 Εἰλεός (ὁ καὶ τὸ), 64.
 Εἰπιζώ, Εἰπομαι, 207.
 Εἰβλημα, Εἰβολάς, Εἰβολίς, 164.
 Εἰμήνη, Εἰμίν, 179.
 Εἰμπεσε, 104.
 Εἰμπήκτης, 201.
 Εἰμπλέκομαι, 336.
 Εἰμπλησο λέγων, 153.
 Εἰμφυλλίζω, 164.
 ΕΝ κατάληξις ἀπαρεμφάτων Δωρι-
 κή ἀντὶ τοῦ ΕΙΝ, 159, 335.
 Εἰνθεσίς, 57, 187.
 Εἶ, 44, 95, Εἶνοι, 95.
 Εἰνοίχιον, 164.
 Εἰντεριώνη, 62.
 Εἰντεῦθεν, 134.
 Εἰνωμον, 308.
 Εἶξ. Εἶξ οὐρανόθεν, 42.
 Εἶξαμεῦσαι 159.
 Εἶξες, 301.
 Εἶξομαι, 115, 167.
 Εἶξομαι, 194.
 Εἶξομαι, 225.
 Εἶξομαι, Εἶξομαι 115. Ζ. καὶ
 167.
 Εἶξομαι, 268.
 Εἶξομαι, 222.
 Εἶξομαι, 71.
 Εἶξομαι, 304.
 Εἶξομαι ἢ Θεόληπτος, Εἶξο-
 ψία, 142.
 Εἶξομαι καὶ Εἶξομαι, Εἶξο-
 ματότατος, 52.
 Εἶξοψία. Ζ. Εἶξοψος.
 Εἶξοψος, 294.
 Εἶξοψος, 106.
 Εἶξοψομα, 121.
 Εἶξοψος, 166.
 Εἶξοψομα, 206.
 Εἶξοψος, 208.
 Εἶξοψος, 272.
 Εἶξοψος, 161.
 * Εἶξοψος [παρὰ τὸ Εἶξοψος]. Εἶξοψος,
 64.
 Εἶξοψος, Εἶξοψος, 113.
 Εἶξοψος, 134.
 Εἶξοψος, 84.
 Εἶξοψος, Ἰστία, 197.
 Εἶξοψος, 68.
 Εἶξοψος Ζ. Φάλαγξ.
 Εἶξοψος, 304.
 Εἶξοψος, 238, 281.
 Εἶξοψος, 337.
 * Εἶξοψος, 155.
 Εἶξοψος 244.

Εὐμαρής, 140.
 Εὐνή. Ζ. Πίπτω.
 Εὐνοστος, 255.
 Εὐπαθέειν, Εὐκαθή, 177.
 Εὐραν [Εὔρον], 69.
 ΕΥΣ. Ζ. ΕΑΣ.
 ΕΥΩ. Ζ. ΕΩ.
 Ἐφαν, 134.
 Ἐφαναυ [Ἐφρανον], 69.
 Ἐφάπλωμα, 222.
 Ἐφηβος, 38.
 * Ἐχονι, 149.
 Ἐχω καταστρεψάμενος — ἀπολω-
 λεκῶς, 102.
 ΕΩ (εἰς) καὶ ΙΖΩ ῥήματα, 131.
 — καὶ ΕΥΩ, 43.

Ζ.

* Ζαλεῦ, 223.
 Ζόη, 161.
 Ζύμη, 71.
 Ζωμήρυσις, 58.
 Ζωμὸς, 89.

Η.

Η, σοιχείον ὑπερογενές, 161.
 Ἡδεῖν, 51.
 Ἡδος, 147.
 Ἡεῖν, 51.
 Ἡλιος, 64.
 Ἡμίνηρον, 122.
 Ἡμίονος, 44.
 Ἡμιτάριχον, 122.
 ΗΝ ἀπαρεμφάτων κατάληξις, 103.
 ΗΝ, 51.
 Ἡνί, Ἡν' ἴδε, Ἡνίδε, Ἡν' ἰδοῦ,
 103-104.

Ἡ οὐ, 76.
 Ἡπου, 134.
 Ἡσκεῖν, 169-170.
 Θ.
 Θ καὶ Τ ἐναλλάσσονται, 123.
 Θαλαττοκοπεῖν, 96.
 ΘΕΑΡΙΩΝ, 260.
 Θεοὶ (ὦ γῆ καί)! 254.
 Θεόληπτος, Ζ. Ἐπίληπτος.
 Θεραπεία, 280.
 Θέρμοι, 295.
 Θερμῶ λουσθαι, 103.
 Θήλεα (τὰ), 138.
 *Θρασειμαχειοληψικέρματος, 242.
 Θριπήδεστος, Θριπηδέστατος, 82.
 Θρίψ, 82.
 Θρυμματις, 124.
 Θύμβρα, 287.
 Θυννάς, Θύννη, Θυννίς, Θύννος,
 73.
 Θώραξ, 54.

Ι.

Ϊαμβος, 147.
 Ϊγδίον, 189, 264.
 Ϊδε, Ϊδοῦ. Ζ. Ἡνί.
 Ϊδίωμα, 223.
 Ϊδρὸς, 162.
 Ϊμάντες, 53.
 Ϊνα συντεταγμένον ὑποτακτικ.
 ῥήμ. ἰσοδυναμεῖ ἔσθ' ὅτε τοῖς
 ἀπαρεμφάτοις, 157-158.
 Ϊνιον, 61.
 Ϊὸς, Ϊόω, 289.
 Ϊουλος, 272.
 Ϊπνὸς, 213.

Ἰππέας εἰς πεδίον, 305.

Ἰραξ, 143.

Ἰρός, 143.

ΙΣ (εἰς) καὶ ΙΑ ὀνόματα, 57.

Ἰσάμενα, 83.

Ἰσία. Ζ. Ἐσία.

Ἰσχαδοκάρυα, 282.

Ἰτέα, 154.

Κ.

Κ ἀντὶ τοῦ Χ, 123.

ΚΚ (Ὄνόματα διὰ δύο) γραφόμενα, 77.

Κάθημαι, 152. Καθίζω, 131.

Κακκάθη, Κακκάβα, Κάκκαβος, 243.

Κακοδικία, 329.

Καλάπους, Καλόπους, 117-118.

Κάλον, 117.

Καλτίκιοι, Κάλτιοι, Κάλτοι, 169.

Κάμαξ, 288.

Καμάρα, 111.

Καμμύω, 303.

* Κάναδοι, 213.

* Κάνδαρος, 240.

Κάνης, Κανήτιον, 339.

Κάνναβις, 192.

Κανοῦν, 321.

Καπάνη, 220-221.

Κάπετος, Σκάπετος, 221.

Κάπη, 57.

* Καππάτια, 220.

Κάπτω καὶ Ἐγκάπτω, 57.

Καπύρια σῦκα, 177, 213. Καπυρός, 214.

Καρδία, 62.

Καρδία. Ζ. Συνθρύπτειν.

Κάρυον, 192. Καρυόφυλλον, 252.

Καρφαλέα, Κάρφω, 294.

Καρχήσιον, 68.

Καρωτόν, 193.

Κάσσης, Κασσόν, 51.

Κατά. Τὸ καθ' ἡμᾶς, 41, 332.

Καταβολή πυρετοῦ, 142.

Καταί, 111.

Κατάπεσε, 104.

Κατηγορήματα ὀρθά, ὑπτια, οὐδέτερα, ἀντιπεπονθότα, 125.

Κατηφής, 84.

Καττύω, 109.

Κατωμάδιος. Ζ. Δίσκος.

* Καυαλέον, 214.

Καυκαλῖς, Καῦκος, 247.

Καυλός, 191, 259.

Καχλάζει, 48.

Κάψα, Καψάκης, 78.

Κάψις, 57.

Κεδάζω, Σκεδάζω, 221.

Κεῖμαι, 270.

Κέλλω, 81.

Κέλφος, 59.

Κέντρων, 187.

Κεραννύω, Κεράω, 114, Κερνάω,

Κέρας, 114.

Κέρνον ἢ Κέρνος, 114.

Κεφαλῆς (πρὸς τῆς σῆς)! 86.

Κήλη, 302.

* Κίβαλος, 200.

Κίθαρος, 255.

Κιθών, 123.

- Κίαι (τὸ), 266.
 Κιμβία, 267. Κίμβιξ ἢ Κίμμιξ,
 267, 337. Κίμμυρος, 267.
 Κίρκος ἢ Κρίκος, 80, 196.
 Κιρνάω. Ζ. Κεραυνύω.
 Κίρος, Κίρρος, Κιρρά, Κιρράς,
 Κίρυλος, 74.
 Κιρρός, 74.
 Κίστη. Ζ. Κύτη.
 Κιτρέα, Κίτρον καὶ Κιτρόμηλον,
 283.
 *Κίττυλα (τά). Ζ. Κύττιλα.
 Κίχλη, 73.
 Κλαγγή, Κλάζω, Κλαγκάζω,
 Κλαγκάνω, 141.
 Κλαυσίγελως, 205.
 Κλήμα, 275.
 Κνάσαι. Ζ. Κνάω.
 Κνάφαλον, 327.
 Κνάω, Κνέω, Κνήμι, Κνήθω,
 Κνίω, Κνύω, Κνίζω, Κνύζω,
 Κνόω, Κνάπτω, 198.
 Κνεόμενος, 199. Κνέω. Ζ.
 Κνάω.
 Κνέφαλον. Ζ. Κνάφαλον.
 Κνίδη, 198.
 Κνίζω, 199.
 Κνισσῶσαι 199.
 Κνόω. Ζ. Κνάω.
 Κνύζομαι, 199.
 Κόαξ, 122.
 Κοβαλεύω, Κόβαλος, 200.
 Κοιλία. Ζ. Πλύνειν.
 Κοίτη, 270.
 Κόκκος, 77, 122, 247. — Κνί-
 διος, 266. — φοινικοῦς ἢ βα-
 φικὴ, 336. Κόκκυ, 247.
 Κοκκύμηλα, 190.
 Κολίας, 259.
 Κόλλιξ κρήθινος, 153.
 Κόλπος, 47.
 Κολύρα 122, 291. Κολυρίζω,
 291.
 Κομβολύτης, 93.
 Κόμβωμα, 138.
 Κομώτριαι, 201.
 Κομπός, 52.
 Κονία, 264. Ζ. Στακτῆ.
 Κόνιδες, 238.
 Κόνις, 219.
 Κοντεύω, 288.
 Κοντός, 288.
 Κόντωσης, 288.
 Κοπιζώ, 97.
 Κοπίς, 97.
 Κάπος (τὰ ἀπὸ τοῦ) σύνθετα,
 96-97.
 Κόπτω, 146.
 Κορδύλη, 106, 219.
 Κορέω, ἀμετάβατ. 152.
 Κόρη καὶ Κόρος, Κούρη καὶ
 Κοῦρος, 87-88. Κορίσκιον,
 107, 190.
 Κορκορυγμός, 48.
 Κόρος. Ζ. Κόρη.
 Κόρρης (ἐπὶ) παίειν, 146.
 Κορυθαλός, 219, 293.
 Κόρυφα, 301.
 Κορώνη, 256.

- Κοσκινοποῖος, ἢ Κοσκινοπώλης
194.
Κόσση ἢ Κόττη, 60, 146, 191.
Κόσσος, Κοσσοτράπεζος, 146.
*Κόσσω. Ζ. Κόττω.
Κοτίκας, 61.
Κότταθος, 145-146.
Κόττη. Ζ. Κόσση.
Κοττίζω. Κόττος, 305.
*Κόττω, Κοττέω, Κοττώ, 145.
Κούρη, Κοῦρος. Ζ. Κόρη.
Κοχλιάριον, 58.
Κοχλίας, 259.
Κράββατος, 111.
Κράζω, Κραυγάζω, Κραυγάνω,
141.
Κρᾶμα, Κρᾶσις, 72.
Κράμβη, 191, 259.
Κρανίον, 246.
Κράσπεδον, 256,
Κρηπίς, 87.
Κρίβανος, 177, 213. Κριβανω-
τῶν ὄρμαθος, 177.
Κριθῆ, 318.
Κρίθινος κόλλιξ 153.
Κρίκος. Ζ. Κίρκος.
Κρίνα καὶ Κρίνη, 148.
Κροκωτός, 190.
Κροταλίζω, Κροτῶ, 286.
Κρότων, 266.
Κρώβυλος, 106.
Κύαμος, 238.
Κύβαλος, 200.
Κυβηλιστής, 200.
Κύβος ἀνέριπται, Κύβου ρίψις,
305.
Κύθηρη, 123, 240. Κυθρίδιον,
123.
Κυκλίσκοι, 192.
Κυνῆ, 221.
Κυνοκράμβη 209. Κυνοραϊστής,
266, 322. Κυνορόροδον, 322.
Κύνωψ, 322.
*Κύπα, Κύπη, 113. Κύπελλον,
113.
Κυπρίνος, 259.
Κύπτω, 221.
Κυρεύω, 81.
Κύριος, 350.
Κυρίσκος, 107.
Κυρὸς, 80.
Κύρτη ἢ Κύρτος, 269.
Κυρτός, 80. Κυρτά κύματτα, 333.
Κύρω, 80.
Κύστις, 263.
Κύταρος ἢ Κύτταρος, 58, 59.
Κύτη (τά) 59. Κύτινος, 59.
Κύτος καὶ Σκύτος, 58-59,
94, 221. Κύτιον, 58-60.
Κίττυλα ἢ Κύττυλα, 59.
Κύτη ἢ Σκύτη (ἦ), 59-60.
Κυψέλιον, 87.
Κωδῖος, 317.
Κώδων, 89.
Κάθων, Κωθωνίζω, Κωθωνιστή-
ριον, 113.
Κώνωψ, 89.
Κωπηλασία, 113.
Κώτχλις, 58.

- Δ.
 Δ. Ζήτει Δ.
 Λαβή. Ζ. Λήψις.
 Λάγανον, 214.
 Λάγηνος, 339.
 Λαῖφος, 238.
 Λαμβάνω ὀδόν, 181.
 Λάκκος, 77.
 Λάκω ἢ Λακῶ, 304.
 Λαμία, 278.
 Λαπάρα, 187.
 Λαρινοὶ σύες, 205.
 Λάρναξ, 77.
 Λάρος, 191.
 Λαρυγγίζω, 161.
 Λασυροκάκαβον, 124.
 Λαύραξ, 239.
 * Λάφνη [Δάφνη], 193.
 Λαφύσσω, 258.
 Λεῖος, 63.
 Λεκανίσκη, 190.
 Λεπίς ἢ Λοπίς, 239-240. Λεπι-
 δωτός, 122.
 Λευκὴ ἡμέρα, 56.
 Ληρεῖν, 249.
 Λήψις πυρετοῦ, 142.
 Λίγδα, Λίγδας, 264.
 Λίζω, 294.
 Λιμοκτονούμενος, 278.
 Λινόζωσις, 111, 209.
- Λιπαίνω, 187.
 Λισσάς, 295.
 Λίσρον, 295.
 Λίσχρος. Ζ. Γλίσχρος.
 Λοστρόν, 46-47.
 Λοπίς. Ζ. Λεπίς.
 Λορδόν, 214.
 Λούμενος, Λούσι, Λούται, 104,
 134, 220. Ἐλούμεν, 134.
 Λυγηρὸς, 312.
 Λύγος, 236.
 Λωφάω, 258.
- Μ.
 Μά, μόρ. ὁμωτ., 86.
 *Μάγερός, 215.
 Μάζα, 175 — τριπτὴ, ἄτριπτος,
 178.
 Μαζός, 251.
 Μάθη (ἡ) καὶ Μάθος (τὸ), 64.
 Μάκελλον, 215.
 Μάκκος, 77 (*).
 Μαλκευνέω, Μαλακεύνητος, 316.
 Μαλκκοὶ ἄνθρακες, Μαλακὸν πῦρ,
 198.
 Μαλλός, 54.
 Μάματα, 252.
 Μαμμᾶν, 252.
 Μάμμη, 62-63. Μαμμία 62.
 Μανδύας, 219.
 Μαννάριον, 62.

(*) Τέσσαρα παρεθέμην ὀνόματα διὰ διπλοῦ τοῦ π γραφόμενα. Τούτων τὰ τρία παρελήφασιν οἱ νεώτεροι Λεξικογράφοι, χαίρειν φράσαντες τῷ Μάκκος, διὰ τὸ ἄδηλον τῆς σημασίας. Σημῆναι δ' ἂν ἢ τὸν μωρὸν, ἔνθεν καὶ τὸ καταγεχωρισμένον ἐν τοῖς Λεξικοῖς Μακκοῦν, τὸ ἀνοηταίνειν ἢ γοῦν τὸ σϋδέτερον ὄνομα Μάκρος, μεταπεσὸν εἰς τὸ Δωρικὸν Μάκκος, ὡσπερ ἔλεγον καὶ Μικκὸν τὸ Μικρὸν, καὶ Πικκὸν τὸ Πικρὸν.

* Μάρα ἢ Μάρη, 140.
 Μάρναμαι, 140.
 Μάρπιω, 140.
 Μασσῶμαι, 274.
 Μασῶς, 216.
 Μάταθος, 91.
 Μαῦρος ἢ Ἀμαυρὸς, 56.
 Μεγιστᾶνες, 175.
 Μεθυσθῆν [Μεθυσθῆναι], 103.
 Μεθυσσοκότταθος, 146.
 Μειζότερος, 52.
 Μέλε [Μέλεε] 254.
 Μελετώ, 202.
 Μελίσιον, 114.
 Μελιτοῦττα, 192.
 Μελλέφηθος, 88.
 Μέσα ῥήματα, 125-131, 335.
 Μεσαῖον, 73.
 Μεσόκοπος, 163.
 Μεσοπερσικαί, 94.
 Μεσοτριβῆς, 163.
 Μεταβάλλω, οὐδέτ. ῥήμ. 115.
 Μετεοροκοπῶ, 96.
 Μετρητῆς οἴνου, 113.
 Μηδικόν. Ζ. Μῆλον.
 Μῆλον Μηδικόν 283—Περσικόν,
 83, 189.
 Μῆν χρυσοχίτων, 155.
 * Μῆνα, Μηναγύρτης, 63, 332.
 Μηνίω, 289.
 Μήνυτρα (τά), 322.
 Μήτηρ καὶ Μήτηρ, 48.
 Μήτηρ, 62.
 Μητραγύρτης, 63.
 Μητροδίδακτος, 130.

Μικκός, Μικκύλος, 74.
 Μισθαρνῆς, Μισθαρνία, 115.
 Μόδιος, 292, 318.
 Μονότροπος, 276.
 Μορμύρω, 48, 231. Μορμορυγ-
 μός. Ζ. Βορβορυγμός.
 Μοχλός, 247.
 Μύκης, 253 — Μύκητος καὶ Μύ-
 κου, 330-331.
 Μυκῶμαι, 212.
 Μύλη, 60.
 Μύλος, Μυλὼν, 52.
 Μύξα (τά), 190.
 Μυοπία, 230.
 Μύραινα, 259.
 Μυρίζομαι, 337.
 Μυσιᾶν, 45.
 Μυσιλᾶσθαι, Μυσίλη, Μυσιλά-
 ριον, 58.
 Μύτις, 45.
 Μυττωτός, 135.
 Μωρόσοφος, 206.

N.

Ναὶ ἢ Νῆ, 86.
 Ναιδαμῶς, 180.
 Νάπη (ἡ) καὶ Νάπος (τὸ), 64.
 Νάρδος, Ναρδόσαχυς, 253. Ζ.
 καὶ Στάχυς.
 Νάρκη, 55.
 Ναύκληρος, 194.
 Νέμος, 64.
 Νεῦμα, 116, 289.
 Νευρορράφος, 49.
 Νεῦω, 289.

Νεφροί (οί), 324.
 Νεφραμητραι, 204.
 Νεωπός, 261.
 ΝΗ προσιζόμενον ἀντωνυμίας,
 179.
 Νή. Ζ. Ναί.
 Νίκη καὶ Νίκος, 64.
 Νοθογενής, 53.
 Νοσηλεύομαι, 279.
 Νυνγαρι, Νυνμενί, 150.
 Νύξ, 60.

Ξ.

Ξιφίας, 259.
 Ξυλοκοπῶ, 146.
 Ξυνεείκοσι, 196.
 Ξυσπῶμαι, 167.

Ο.

Ο ἀντί τοῦ Α ἐν τισι συνθέταις,
 45.
 ὀβελός, 118, 168.
 ὀδός, 181-182.
 ὀδοὺς. Ζ. Χεῖλεσι. Ὀδάντες, 85.
 Οἰκαδες, 224.
 Οἰκετία, 280.
 Οἴκοι, 162.
 Οἰκόπεδον, 208.
 Οἰνοῦττα, 192. Οἰνόφυξ, 279.
 ὄϊς, 63.
 Οἴσε, Οἴσετε. 104.
 ὀλόκληρος, 225.
 ὄλος, 85.
 ὀλόλῳγων 85.
 ὄλος (τὰ ἐκ τοῦ) σύνθετα, 225.
 ὀλοσήμερον, 82.
 ὀλόφυχος, 225.

ὀμπρόκεντρα, 187.
 ὀμόσιτος, 289.
 ὀμραξ, 89.
 ὀνειδος (ὁ καὶ τὸ), 64.
 ὄνθος, ὄνθυλεύω, 219.
 ὄνομα καὶ ὄνυμα, 60. Ζ. καὶ 85.
 ὀνόματα [ἀνδρωποι], 85.
 ὀνόματα κύρια εἰς εὐς καὶ εως, 87.
 — ὄς καὶ ὠν, 52. — διγενῆ εἰς
 ἦ καὶ ὄς, 64. — θηλυκά εἰς
 οὔσσα, 54. — παλυσύνθετα, 242.
 — ὀνομάτων διπλασιασμός,
 81, 243.

ΟΝΤΩΝ (τὰ εἰς) λήγοντα προσ-
 τακτικά, 111.

ὀξύγαλα, 183.
 ὀξύμωρον σχῆμα, 205.
 ὀπήτιον; 118.
 ὀπίσω, 85.
 ὀπλα, 70-71.
 ὀπου, 66, 134.
 ὀρεὺς, 44.
 ὀρέω, 149.
 ὀρκυνοσ, 73.
 ὀρμαθός. Ζ. Κρίθανος.
 ὀρμις, 44.
 ὀρός, ὀρόδος, ὀύρας 74.
 ὀρυζα (ή), ὀρυζον (τὸ), 282.
 ὀρχήστρα, 144.
 ὀσμή, ὀσμῶμαι, 337.
 ὄσον, 111.
 ὀσφραίνομαι, 337.
 οὐ μὴ 208.
 οὐδαμὸς, οὐδαμινὸς, 180. οὐ-
 δαμοῦ γῆς, 56.
 οὐδεὶς, οὐδέν, 180.

- Οὐδέν [οὐ], 46.
 Οὐθαρ, 251.
 Οὐλόθριξ, 56, 332.
 Οὐλοκάρηνος, 56.
 Οὐρός. Ζ. Ὀρός.
 Ὄφελω, 148.
 Ὄφελον! 270.
 Ὄφελος (ἔτου τι καὶ μικρόν) 42-43. Ὄ,τι περ' ἔστ' ὄφελος, 150.
 Ὄψάριον, 96, 198.
 Ὄψαρτυτικά, 260.
 Ὄψε τῆς ἡλικίας, 56. — τῆς ἡμέρας, 171.
 Ὄψίζομαι, 171 (*).
 Ὄψον, 96, 198, 211. Ὄψοφάγος, 198. Ὄψων, Ὄψωνέω, Ὄψώνης 96.
- II.
- II. Ζήτει Φ.
 Πάθη (ἦ), Πάθος (τὸ), 64.
 Παιδεύομαι τὸν υἱόν, 131.
 Παιπάλη, 244.
 Πάϊω, 145.
 * Πάλαος, 91, 143.
 * Παλαιῶρ, 91.
 Παλαιορράφος. 94.
 Πάλη, 244.
 Πάλληξ, 88, 256.
 Παντοπώλης, 241.
ΠΑΞΑΜΟΣ ἢ ΠΑΞΑΜΩΝ, 260.
 Πάρ [παρά], 144.
 Παρά [Παρ' ᾶ], 75.
 Παραβιάζω, 271.
 Παράβλημα, 247.
 Παραθέσεις, 121, 124, 256.
 Παραί, 111.
 Παραιβάτης, 237.
 Παρακείμενοι εἰς ᾶν, 67.
 Παράληρος, 91.
 Παράμεσα ῥήματα, 129.
 Παρατατικῶν τριτ. πρόσωπ. ἐνικ. εἰς εἰν, 169-170. — πληθυντικ. εἰς ᾶν, 210.
 Παρατιθέμενα (τά), 121, 124, 256. Παρατίθημι, 121.
 Παρείληφان [Παρείλήφασι], 67.
 Παρέκ, 151.
 Παρηχῶ, 237.
 Παρθέμιον, 209.
 Παρὸ [Παρ' ὀ], 75, 76.
 Περσένος, 49.
 Παρωνυχία, 199.
 Πασπάλη, 244.
 Παφλάζω, 48, 90. Παφλάττης, 90.
 Πεδίον. Ζ. Ἰππέας.
 Πέζα, 256.
 Πεζὸς, 87.
 Πεπανὸς, Πέπειρος, 254.
 πέπερι καὶ Πεπέριον, 100.
 Πέπτω, 283.
 Περάτης, 194.
 Πέρδεται, 141.
 Περιδίδομαι, 155.
 Περιεκτικά ῥήματα, 125.
 Πέριξ, 275.
 Περκάζω, Περκαίνω, 140.
 Πέρκη, 55.

(*) Σημαίνει σχεδὸν τὸ Γαλλικὸν, se mettre à la nuit.

- Περσικαί, 94. Περσικόν. Ζ. Μή-
λον.
- * Περφερεύς, 144.
- Πέσε, Ἐμπεσε, Κατάπεσε, 104.
- Πέσημα, 176.
- Πέσκος, Πεσκόω, 94, 116.
- Πεσσός, 286.
- Πετροσέλινον, 238.
- Πέφρικαν[Πεφρικάσιν], 67.
- Πήγανος, 87.
- Πηλαμύς, 73.
- Πηνίκα τῆς ἡμέρας, 56.
- Πηνίον, 296.
- Πιάζω, Πιαίνω, Πιέζω, 140.
- Πιέν, 159, 335.
- Πιλίον, Πίλος, 188.
- Πιμπλάναι ἐκ θρόσου, 84.
- Πίους [Πίονας], 218.
- Πίπτω, 223 (*).
- Πιτυρίας ἢ Πιτυρίτης ἄρτος, 290.
- * Πιτυρούς, 290.
- Πίων. Ζ. Πίους.
- Πλατεία, 232.
- Πλάτη. Ζ. Ὠμοπλάτη.
- Πλατύσημος, 68.
- Πλείος καὶ Πλείων, 52.
- Πλήρες, 210.
- Πλήσσομαι, 338.
- Πλοῦτος καὶ Πλούτων, 52.
- Πλύνειν κοιλίας, 220.
- Ποδῆ, 256.
- Ποδί μου (ἐπὶ τῷ), 118.
- Ποδοκάκη, 68.
- Πόδι. Ζ. Ποτί.
- Πολυλόγος, 312.
- Πορθμεῖον, Πορθμεύς, 193-194.
- Ποσός, 111.
- Ποτὶ συγκέχυται τῷ Πόδι, 333.
- Ποῦ γῆς; 56.
- Πούς. Ζ. Ποδί.
- Πρᾶτος, 99.
- Πρῆσμα, 170.
- Προηγορέων, 263.
- Προθέσεων τελικὸν $\bar{\alpha}$ ἢ $\bar{\sigma}$ τρεπό-
μενον εἰς $\bar{\alpha}$, 111.
- Προικίον, 257.
- Προΐσχειν. Ζ. χεῖρα.
- Πρόλοθος, 263.
- Προσάρματα. Ζ. Ἄρματα.
- Προσοίσματα, 109.
- Προστακτικῶν ῥημάτων συγκοπή,
111-112.
- Προσφάγιον, 211.
- Προσφέρομαι, Προσφερόμενα (τὰ),
Προσφορά (ἡ), 109.
- Προῦμνον ἢ Προῦνον 190.
- Πρόφρασσα, 174.
- Πρωῶθω ἢ Προωθῶ, 307.
- Πρωκτός, 308.
- Πρώρα, Πρωράτης, Πρωρεύς,
194.
- Πρώσας, Πρώσον, 307.
- Πτερύγιον, 256.
- Πυγμή, 261.
- Πύον καὶ Πύος, 148.
- Πυρετός Ζ. Λῆψις.
- Πυρῆν, 189.
- Πυρρίχιος, 148.

(*) « Πέσοιμ' ἐς εὐνὸν » εἶρηκεν Εὐριπίδης (Ἐκ. 927.)

Πῶλος, 172.
Πῶρος, Πωρώδης γῆ, 138.

Ρ.

Ῥάβδος, 275.
Ῥαβδωτά, 157.
Ῥαδινός, σελ. 312.
* Ῥακεάζειν, 174.
Ῥάκος, 174, 314. Ῥακῶδες, ἢ
Διεβρώγος ἱμάτιον, 221.
Ῥάμμα, 173.
Ῥαφανοπώλης, 193.
Ῥέγχω, 264.
Ῥέμβεται, 79.
Ῥήματα συντεταγμένα δυσὶν αἰ-
τιατικαῖς, 108.
Ῥήματα εἰς $\overline{\alpha\zeta\omega}$ καὶ $\overline{\alpha\iota\omega}$, 140,
152. — $\overline{\alpha\omega}$ καὶ $\overline{\alpha\iota\omega}$, 45.
— $\overline{\alpha\omega}$ καὶ $\overline{\alpha\zeta\omega}$, 65.
— $\overline{\epsilon\omega}$ καὶ $\overline{\epsilon\iota\omega}$, 43.
— $\overline{\epsilon\omega}$ καὶ $\overline{\iota\zeta\omega}$, 131.
Ῥινόμακτρον, 219.
Ῥιπίς, 318.
Ῥίψις κύβου, 305.
Ῥογχάζω, 264.
Ῥοίδιον, 189.
Ῥόπαλον, 195.
Ῥυκάνη, 160.
Ῥύμη, 182.
Ῥυτίς, 213.
Ῥωδιός [Ἐρωδιός]. Ἰδ. Πίν. σημ.
λέξ. Ῥεύγομαι.
Ῥώθωνες, 214.

Σ.

Σ, ἀντὶ τοῦ Θ, 49. — προσ-

τίθεται ἢ ἀφαιρεῖται ἐν ἀρχῇ τῶν
λέξεων, 59, 60, 219, 221.
Σάγη ἢ Σάγος, 238.
Σαίρω, 213.
Σάκκος Σακκύλλιον, 77.
Σακτῆ, 55.
Σαλαγέω, Σαλάξαι, Σαλαχθέν,
Σεσαλαγμένος, 91, 92, 223,
333.
Σάλος, 91. Σαλός, 90, 92.
Σάνδυξ, 77.
Σανίς, 118.
Σάπων, 249.
Σαρόω, 213.
Σαῦρα, 316.
Σαχνός, 217.
Σεσαλαγμένος. Ζ. Σαλαγέω.
Σεσηρώς. Ζ. Σαίρω.
Σετωπαμένον, 202.
Σεῦτλον, 191. Σευτοπώλης,
193.
Σηκῶω, Σήκωμα, 207.
Σημειογράφος, 218.
Σῆρ, Σῆς, Σῆραξ, Σῆρες, Σηρικὰ,
82.
Σησάμινον ἔλαιον, Σησαμίς, Σῆ-
σαμον, 192. Σησαμοῦς, 290.
Σητόβρωτος, 82.
Σιαγών, 143, 239.
Σιαλίς, Σιαλός, 91.
Σιαλοπάλλαγος, 91.
Σίαλος καὶ Σίελος, 90. Ζ. καὶ 239
Σιαλοχόος, 91.
Σίγλαι, 218.
Σικύα, 133.
Σιμύλος, 74.

- Σιός [Θεός], 49.
 Σιταρκία, 320.
 Σιάπετος. Ζ. Κάπετος.
 Σκεδάζω. Ζ. Κεδάζω.
 Σκείρος, Σκείρωμα, 138.
 Σκέπας, Σκέπη, 221.
 Σκίρρος. Ζ. Σκείρος.
 Σκληροκοιτίω, Σκληροκοιτία, 326.
 Σκομβρίον, Σκόμβρος, 73, 262.
 Σκορακίζω, 114.
 Σκόρδιον, 135.
 Σκόρδον, 135, 191, 293.
 Σκορδύλη, 73. Ζ. Κορδύλη.
 Σκοροδάμη, 135.
 Σκόροδον. Ζ. Σκόρδον.
 Σκότος (ὁ καὶ τὸ), 64.
 Σκύδαλα, 235.
 Σκύζω, 60.
 Σκύλαξ, 322.
 Σκυλοπρόσωπος, 322.
 Σκύλος ἢ Σκύλλος, 322.
 Σκυτάλη, 60.
 Σκυτάριον, 60.
 Σκυτεὺς, 94.
 Σκύτη (ἡ). Ζ. Κόσση καὶ Κύτη
 (ἡ).
 Σκυτία (τά) 60.
 Σκύτος. Ζ. Κύτος.
 Σκωρία, 89.
 Σμίλη, 118.
 Σμύραινα, 259.
 Σόγχος, 223.
 Σομφόν, 223.
 Σορός, 77.
 Σοφία, Σοφιστής, 154.
 Σπασμὸς, 302.
 Σπείρα, 200.
 Σποδός, 291, 328.
 Σποδίτης. Ζ. Ἄρτος.
 Σπονδεῖος, 147.
 Στακτή κονία, 291, 328.
 Στατήρ, 173.
 Σταφυλή, 327.
 Στάχυς, Ναρδόσταχυς, 253.
 Στείχω, Στοιχώ, Στίχω, 154.
 Στενόσημος, 68.
 Στεροῦμαι, καὶ ὕστεροῦμαι, 228.
 Στηθιστήρ, 43.
 Στήκω, 84.
 Στιλβίδης, Στιλβωνίδης, 325.
 Στιλβώ, 191, 325.
 Στιξ, Στιχός, 154.
 Στίχω. Ζ. Στείχω.
 Στοιχώ. Ζ. Στείχω.
 Στόμαργος, 276.
 Στρέμμα, Στρεπτός, 325.
 Στρηνιάω, Στρήνος, 184.
 Στρόβιλος, 59.
 Στρόφοι γαστρὸς ἢ κοιλίης, 310.
 * Στρώμωξ, 165.
 Στρώχνος ἢ Τρύχνος κηπαῖος, καὶ
 Στρώχνος μακίχος, 191.
 Στρωτή ὁδός, 214.
 Στυπάζω, 50.
 Στυπεῖον, 50.
 Στύπος, 50.
 Σύαξ, 255.
 Σύγκρουμα, 124, 335.
 Σύες. Ζ. Λαρινοί.
 Συμβαίνω, 155.

- Συμβολῆς (ἀπό). Ζ. Δείπνα. Συμ-
 βολοκοπῶ, 97.
 Συμπλέκομαι, 336.
 Σὺν πρόθ. μετὰ αἰτιατικῆς, 331.
 Συναγρῖς, 239.
 Σύνδυο, Σύντρεϊς, 195-196.
 Συνεείκοσι. Ζ. Ξυνεείκοσι.
 Συνθρύπτειν τὴν καρδίαν, 225.
 Συνοφρυοῦν, 169.
 Σύντρεϊς. Ζ. Σύνδυο.
 Σύρω, 289.
 Συσκευή, 218.
 Συσπῶμαι, 167. Ζ. Ξυσπῶμαι.
 Σύσσιτος, 289.
 Σύστημα, 308.
 Σφάκελος, 276.
 Σφάλλω, 107.
 Σφενδόνη, 107.
 Σφηκόω, 118.
 Σφήκωμα, 118-119.
 Σφιγκτήρ, 55.
 Σφίδη, 107.
 Σφόγγος, 121. Σφογγωτόν, 122.
 Σφραγιδοουχρηγοκομῆται, 242.
 Σχάζω, ἢ Σχῶ, 68.
 Σχέω, Σχήσειν, 141.
 Σχίζα, Σχίζω, 68.
 Σχῖνος, 68.
 Σχοινίον, Σχοῖνος, 106.
 Σχόλασις, 187.
 Σχολεῖον, 68.
 Σωλήν, 281.
- Τ.
 Τ. Ζήτηι. Θ.
 Τὰ ἢ τὰ, Τὸ καὶ τὸ, 316.
- * Τάλως, 164.
 Τανταλίζεσθαι, 309.
 Τάρταρα (τὰ), Τάρταρος (ὁ) 202.
 Ταρταρίζειν, 202, 309.
 Ταρτημόριον, 297.
 Τάρων [Τεττάρων], 297.
 Τε, πλεοναστικόν, 224.
 Τέκτων σοφός, 154.
 Τέτανος, 309. Τετανός, 92.
 Τέτυφαν [τετύφασιν], 134.
 Τευθίς, 55.
 Τέφρα, 162, 328.
 Τηγανίτης, 291. Τήγανον, Τὰ
 ἀπὸ τηγάνου, 255.
 Τῆδε, Τᾶδε, 206.
 Τῆνος [ἐκεῖνος], Τήνου [ἐκεῖνου],
 220, 223.
 Τιλῶ, 292.
 Τιν, 179.
 Τίποτα, 274.
 Τίς προστιθέμενον τοῖς ἀριθμητι-
 κοῖς, 110.
 Τίτθη, 63.
 Τό. Ζ. Τά.
 Τομεύς, 118.
 Τόμος διαφέρει τοῦ Τομός, 92.
 Τόρος διαφέρει τοῦ Τορός, 92.
 Τράγανον, Τραγανόν, Τραγή-
 ματα, 216.
 Τρανῆς καὶ Τρανός, Τρανὴ ἀκοή,
 ὄψεις, φωνή. Τρανία, Τρανόν.
 Τρανῶς λαλεῖν, ὄρᾶν κ.τ.λ. 112
 Τραυλίζω, Τραυλός, 186.
 Τρίγλη γενεῖας, 255.
 Τρικάδιος, 88.
 Τρόχις, 304.

- Τροχίσκοι, 192.
 Τρυβλίον, 338.
 Τρύχνος. Ζ. Στρύχνος.
 Τρωγάλια, Τρώγανα, Τρώγω, 216-217.
 Τύλη, 200.
 Τυλίσομαι, 224.
 Τύνη, 179.
 Τύπτομαι, μέσ. ῥῆμ. 126-127.
 Τύπτοντι, Τυπτόντων, 111-112.
 Τύρρις ἢ Τύρσις, 195.
 Υ.
 Ὑαλος ἢ Ὑελος, Ὑαλέη ὄψις, Ὑαλίεσσα παρειά, 315.
 Ὑδαρῆς οἶνος, 246.
 Ὑδροκλήη, 293.
 Ὑδροπιάω, 324.
 Ὑλη, 64.
 Ὑλος (τὸ), 64.
 ὙΝΩ (εἰς) ῥήματα, 50.
 Ὑπαγίνω, 145.
 Ὑπαί, 111.
 Ὑπέρ, 64.
 Ὑπέχειν. Ζ. Χεῖρα.
 Ὑπνηλὸς ἢ Ὑπνηρὸς, 327.
 Ὑποδέομαι, Ὑπόδημα, 114.
 Ὑποκοριστικά, 47.
 Ὑπολύομαι, 114.
 Ὑποτροφή, 247.
 Ὑποτυρίς, 261.
 Ἰσέρημα. Ἰσεροῦμαι, Ζ. Στεροῦμαι.
 Φ.
 Φ ἀντὶ τοῦ Π, 121.
 Φαγὲν, 159, 335.
 Φάλαγξ Ἀμφίστομος, Ἐτερόστομος, Ἀντίστομος, 334.
 Φάρσος, 194-195.
 Φάσηλος, 282.
 Φάτνη, 217, 278.
 Φειδωλία, 241.
 Φθεῖρ, 48, 49. Φθειριῶν, 301.
 Φθόεις, Φθοῖς, 291.
 Φιλόσκηπτρος, 253.
 Φίλοψος, 96.
 Φλοιὸς, Φλοῦς. 257.
 Φλύαρος, 90.
 Φοινηγοῖ, 302.
 Φοινίσσω, 302.
 Φοιτέω, 149.
 Φολίς, 239.
 Φορὸς, Φόρος, 92.
 Φύρω, 289.
 Φύσκη, 45, 263.
 Χ.
 Χαλᾶν, 207-208. Χαλαρά, Χαλία, Χαλιφροσύνη, Χαλίφρων, 207.
 Χάλιξ, 200.
 Χαμευνία, 325.
 Χαραμὸς, 97. Χαράσσω, 77, 97-98. Χάρτης, Χάρω, 76.
 Χάρων, 52.
 Χαῦνος, 255.
 Χεῖλεσι διδοῦς ὀδόντας, 257.
 Χεῖλος ὀδοῦσι δακῶν, 257.
 Χεῖρα ἐκτείνειν, προΐσχειν, ὑπ.

έχειν, 82. Χειρόμακτρον, 219.
 Χειρονομία, 237.
 Χείρος, [Χείρων], 52.
 Χειροτέχνης, 170.
 Χερύδριον, 224.
 Χήλευμα, Χήλευσις, 119.
 Χηραμός, 98.
 Χλωρός, 260.
 Χνοῦς, 272.
 Χονδριᾶν, 301.
 Χονδρώδη (τά), 217.
 Χορδή, 106.
 Χορτάζειν βόας, 152.
 Χόρτος δούλιος, 153.
 Χρήζω, 184.
 Χρόνος, 337.
 Χρυσοχίτων. Ζ. Μήν.
 Χρωτή (έν) Ζ. Έγκυτή.

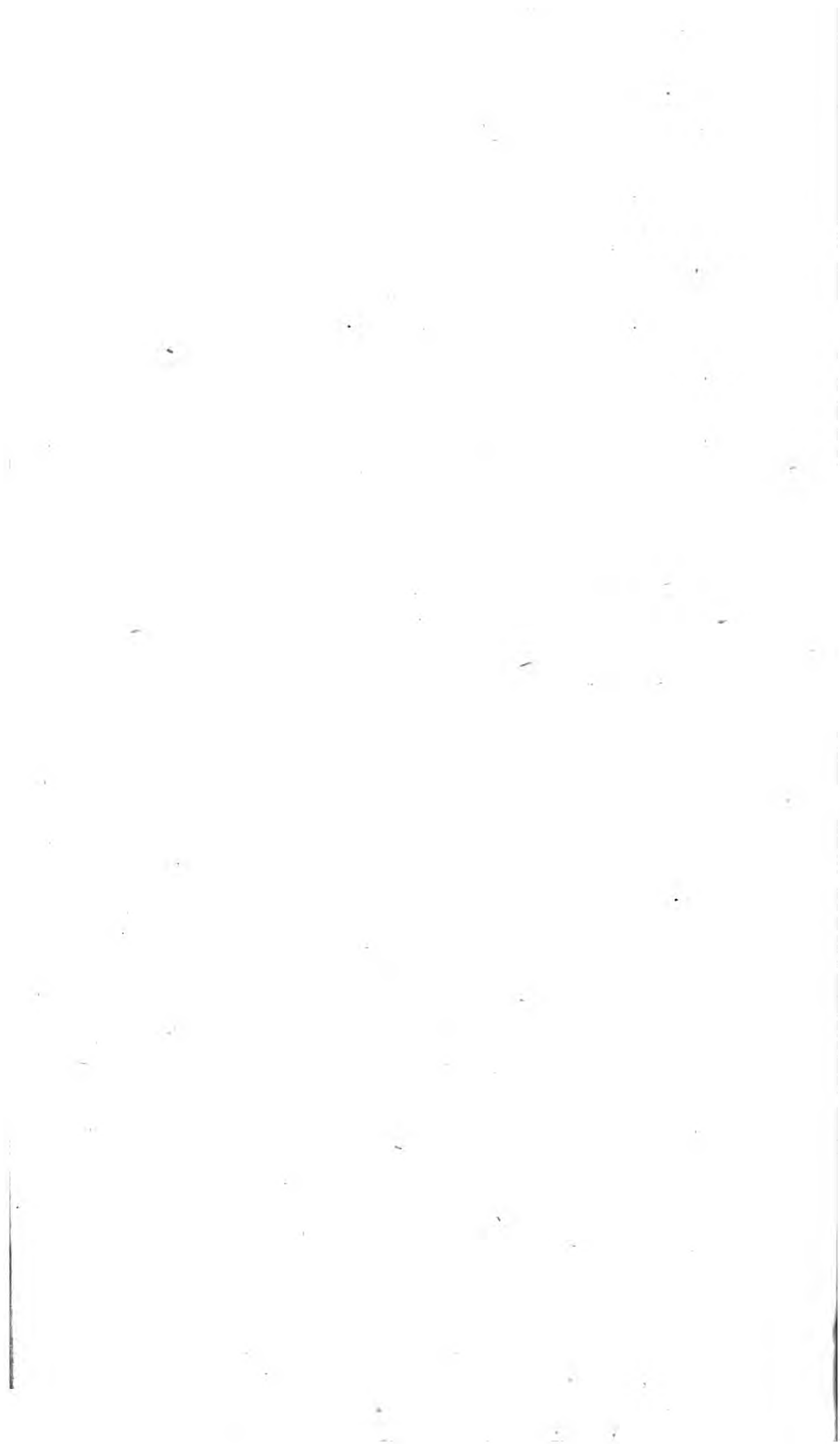
Ψ.

Ψαιζά, 291.
 Ψέ, 49.
 Ψευδότοιχος, 194.
 Ψήσσα ή Ψήττα, 242.
 Ψῆφοι, 337.
 Ψίαθος, 239.

Ψιθυρίζω, 231.
 Ψιλός, 319.
 Ψίξ, 62, 287.
 Ψίχη, Ψιχίον, 62, 287, 319.
 Ψίω, 319.
 Ψόσι ή Ψύαι, 204.
 Ψόφος, 264-265.
 Ψυχρόν, 103.
 Ψωμός, 57.

Ω.

Ω, ροιχείον ύσερογενές, 161. —
 συγκόπτεται έν μέσφ λέξεων 148.
 Ωθω, ή Ωθῶ, 288, 307.
 Ωμοπλάτη, 61.
 Ωνθυλευμένη. Ζ. Ονθος.
 Ωόν, 63.
 Ως, προστακτικόν και εύκτικόν
 μόριον, 99-100.
 Ως άν, Ωσανεί, Ωσπερανεί, 225.
 ΩΤΟΣ (εις) λήγοντα όνόματα,
 122.
 Ωφέλησις, 149.
 Ωχρός, Ωχρος, 92.
 Ωωτός, 122.

ΠΙΝΑΞ ΓΑΛΛΙΚΟΣ.

A — AU.

- Abbé, 287.
Abcès. V. Ἀπόστημα.
Accapareur, 176.
Accès, 142.
Adoucir (s'), 207.
Affaire compliquée; ou embarrassée. 236.
Affamé, 278.
Agent, 320.
Âges (entre deux), 163.
Aigre-doux, 252.
Aigu. V. Ἐύμητον.
Aillade, 135.
Ainsi, 304.
Aises. V. Vivre.
Aisselle, 87.
Alêne, 118, 168.
Allez, Allez, 304. Aller çà et là, 313.
Aliter (s'), 271.
Alouette, 219, 293.
Alphabet (l'), 234.
Amas, Amasser, 175.
Amincir, 319.
Amuser, 310.
Anchois, 242.
Ans, 337.
Anses (à deux), 285.
Anus (l'), 308.
Apoplexie (être frappé d'), 338.
Appaiser (s'), 207.
Applaudir, Battre les mains, 286.
Apprendre. V. Cœur.
Armée. V. ligne.
Arracher, Arraché, 167.
Arrière (rester en), s'arriérer, 228.
Armoire, 70.
Assaisonnement, 317. Assaisonner, 284.
Assemblage, Assemblée, 175.
Assiette, 338.
Assorti (être), conforme, convenable. V. Ἐταιριάζω.
Athérines, Épis, 255.
Attendre. V. Κατερεῶ.
Aubergine. V. Melongène.
Augure (bon), 117.

- Automne (d'), *ou* Autom-
 naux, 282.
 Aventurer. V. Ἀποκοτῶ.
 B.
 Bachot, 194.
 Badiner, 249.
 Bâfrer, 160, 258.
 Baguette, 157.
 Baignoire, 245.
 Bains (faute de), 328.
 Baisser, 207. se —, 219.
 Balai, 290. Balayer, 213.
 Banc de pierre, 310.
 Baptistère, 262, 263.
 Barbier, 313.
 Barre, 247.
 Bassin, 338. — d'une balance.
 V. Καυκίω.
 Bâtonner, 302. V. et Κοπανί-
 ζω. Battoir, 302.
 Battre les mains. V. Applau-
 dir,
 Bavard, Bave, 91.
 Beignet, 291.
 Belles-lettres, et Belles let-
 tres, 226.
 Béqueter, 272.
 Besoin (avoir). V. Θέλω.
 Betterave, 191.
 Beugler ou Meugler, 212.
 Billet, 298.
 Biscuit, 259.
 Blême, 258.
 Bleu-celeste, 196, 245.
 Blond. V. Ξαθός.
 Bocal, 246.
 Bois. V. Βόσκος.
 Boîte, 58.
 Bordure du bas d'une robe,
 314.
 Bosquet, 64.
 Botte, Bottier, Bottine, 93-94.
 Bottes de Russie, V. Ρούσια.
 Bouchée. 187.
 Boucherie, 215.
 Boucle, 216, 234.
 Boucler, 216, 234.
 Bouclier, 60, 234.
 Boudin, 308. Vendeur de
 boudins, 167.
 Bouilli, 121.
 Boulanger, 176. Boulangère,
 178. Boulangerie, 177.
 Bourdon, 290.
 Bourre, 327-328.
 Bourrelet, 200.
 Bourse, 83. Coupeur de bour-
 ses, 93.
 Boutargue, 63 282.
 Boutons, Boutonner, 137.
 Boutonnière, 137.
 Braise, 198.
 Brèche, 208.
 Brésil, 82.
 Broche, 168.
 Brochet, 239.
 Broder, 175. Brodés, 187.
 Brouiller, 164. se —, 208, 289.
 Bruit (le) court, 324.
 Brûlé (sentir le), 199.
 Brûlot, 243.

Bûche, 146.

Buis, 316.

C.

Cacher. V. Celer.

Caillé. V. Lait.

Calculer, 237.

Calleux, 301.

Calmar. V. Καλαμάριον.

Calmer, 207. se —, *ibid.*

Camisole, 53, 164.

Campagnard, 212.

Campêche, 82,

Canevas, 192.

Cannelé, 157.

Capote, 49.

Câpre. V. Κάπαρις.

Capuchon, Coqueluchon, 220.

V. Κουκούλλα.

Caractère, 77.

Carotte, 193.

Carpe, 259.

Carrosse, 196.

Cartilages, 217.

Carton, 76.

Carvi. V. Καρναβάδι.

Casque, 221.

Castagnettes (jouer des), 286.

Cave. V. Cellier.

Cédrat confit, 282.

Celer, Cacher : 82.

Cellier, Cave, 81.

Cellule, 81.

Centon, 187.

Ceps (les), 68.

Cercueil, 77.

Champagne (du), 254.

Champignon, 253, 330.

Chapeau, 221.

Chapelet, 137.

Charbon, 294.

Charogne, 265.

Charte, 76.

Chaux, 200.

Cheval. V. Entier.

Chemin, 214.

Chemise, 53.

Chercher, 80.

Chetive(une) nourriture, 247.

Chèvre (poil de), 238.

Chevreau. V. Lait.

Chien, 322. — de mer, 322.

Chou, 191, 259. — de Chien,
209.

Cirque, 196.

Citadin, 212.

Citron, 283.

Citrouille, 182.

Civil, 212.

Cliquetis des armes, 141.

Cloison, 194.

Cloître, Cloître, 250.

Clou-de-girofle 197, 252.

Clystère, 164.

Cochon. V. Lait.

Cœur, 62. Apprendre par
cœur. V. Αποστηθίζω.

Coffre, 77.

Coi (se tenir), 258.

Coing. V. Pâte.

Col, 231.

- Comblé 251.
 Comme si, 224.
 Compassion (avec). V. Σπλαγ-
 χνικά.
 Complicquer, 164., 336.
 Compromettre, 336.
 Concombre d'Arabie, 183.
 Confits, Confitures. V. Cé-
 drat, et Noix.
 Conforme. V. Assorti.
 Contrepoids, 207.
 Convenable. V. Assorti.
 Convulsion, 302.
 Copiste, 200.
 Coq, 43.
 Coqueluchon. V. Capuchon.
 Corde, 106.
 Cordonnier, 92.
 Corneille, 236.
 Cortège, 280.
 Couché (être), 270. Se cou-
 cher, 223. Coucher sur la
 dure. V. Dure.
 Coup (un) de vin, 246.
 Coupe, 113.
 Coupé (lait, vin), 246.
 Coupelle, 113.
 Coupeur de bourses, 93.
 Cour, Courtisan, Courtois,
 324-325.
 Courbe, Courbé, Courber,
 81.
 Courge, 183.
 Courir, 304.
 Courtisan, V. Cour.
 Courtois. V. Cour.
- Crâne, 246.
 Craquer, 141.
 Crécelle, 160.
 Crème de... 318.
 Crépus (cheveux), 56.
 Crever, 141, 265, 310.
 Croisade, 248.
 Croquans, 217. Croquer,
 160.
 Croupière, 43.
 Croûte, 59.
 Croyant, pensant. V. Ἐλπίζου-
 τες.
 Cuiller, 58.
 Cuir, Cuirasse, 54. Cuir de
 Roussi. V. Ρούσια.
 Cuisans. V. Soucis.
 Cuisine (la), 260.
 Cure-tripailles, 220.
 Cuve, 113.
- D.
- Daigner. V. Venir.
 Dames (les), 193.
 Dandiner (se), 236.
 Dé (le) en est jeté. 305. V.
 Jouer.
 Décoloré, 258.
 Déconcerter, 208.
 Démolir, 207.
 Départ. V. Μίσσευμα.
 Déployer, 83.
 Déranger, Déconcerter, faire
 échouer, 208.
 Descente, 302.

Désespoir (par), 269.
 Déshabiller (se), 166.
 Dessein (à), 166.
 Détendre, 207.
 Détruire, 207.
 Dévider, 138.
 Devoir. V. *οὐλο*.
 Différer. V. Tirer.
 Digérer, 283.
 Divinité, 323.
 Dôme, 251.
 Domestique, 232.
 Dos (sur le), 275.
 Dot, 257.
 Draps, 312.
 Drôle (un) de nom, 292.
 Dur. V. *ἄδρῦ*. Paroles dures.
 V. *ἄδρολαλία*.
 Dure (coucher sur la), 326.
 Duvet, 272.

E.

Éblouir, 164.
 Écaille, 239. Couvert d'écaill-
 les, 122.
 Écarter, 271.
 Écheveau, 138.
 Écheveler, 328.
 Échouer (faire). V. Déranger.
 Éconduire, 318.
 Économe, 234. Suppléant de
 l', 254.
 Écorcher, 166. Écorché, 301.
 Écrire des pieds de mouches,
 238.
 Écritoire, 199.

Écriture ronde, 237.
 Écuelle, 338. V. *καυλί*.
 Efforcer (s'), 249.
 Effrayer (s'), 166. Effrayé,
 167.
 Église (homme d'), 201.
 Égosiller (s'), 263.
 Élargir, 207.
 Embarrasser, 164. Être em-
 arrassé, 336.
 Enflé d'orgueil, 115, 167.
 Enflure, 170.
 Enfoncer, 164.
 Enrager, 322.
 Ensanglanter, 302.
 Ensorceler, 292.
 Entier (cheval), 237.
 Entrailles, 164.
 Entrepreneur. V. Vivres.
 Enveloppé (être), 164.
 Épaule, 61.
 Éperon: 234.
 Épervier, 244.
 Épis. V. Athérines.
 Épizootie, 265.
 Éruption cutanée, 165.
 Essaim, 114.
 Essuie-mains, 219.
 Est-ce que? 150.
 Étable, 278.
 Étaler, 83.
 Étendre, 83.
 Étoupe, Étouper, 50.
 Étrennes, 155.
 Étrier, 208.
 Éventail, 318.

Exanthème, 165.

Excrémens, 315.

Exhaler, 258.

Expédition, 228.

F.

Faim. V. Mourir.

Farce, 54.

Farcie. V. Merde.

Faucon, 300.

Faussaire, 194.

Fente, 98.

Ferrer un cheval, 169.

Fétide, 242.

Feu, 197.

Fèves, 238, 281. — trempées, 282.

Ficher, 164, 213.

Fièvre. V. Θέρμη.

Fil, 173, 286.

File (à la), 154, 286.

Fine. V. Ouie.

Fissure, 98.

Flaire (le chien) la bête, 337.

Flamboyer, 197.

Flexible, 312.

Force (par), 249.

Fou, 85, 186.

Fouace, galette, 298.

Fouet, 273.

Fouler, 165.

Fourrure, 265.

Foyer, 197.

Frais, 260. V. Νωπός.

Fraise, 106.

Fripées (des hardes), 313.

Frise, 292.

Frise, 87.

Froid. V. Grelotter.

Froncer, 169, 213, 324. Se—, 213.

Front. V. Ligne.

G.

Gaiement. V. Vivre.

Galette. V. Fouace.

Ganache, 213.

Garde-manger, 81, 204.

Garde-robe (maître de la), 313.

Gargariser (se), 327.

Gâter, 207.

Gencives, 191.

Genêt, 289.

Geôlier. V. Φυλακίατορας.

Gerbes. V. Monceau.

Gihon (le fleuve), 261.

Girofle (clou de), 252.

Girouette, 79.

Glandes, 216.

Glisser, 294.

Goinfrer, 258.

Goître, 263.

Gorge, 327.

Goujons, 317.

Goulu, 279.

Grabat, 111.

Grain (il n'a pas un) de, etc., 247. Grains, 282.

Gras (manger), 317.

Grasset, 287.

Grefte, greffer, 164.

Grelotter de froid, 202.

Grenades, 283.

Grenier , 233.
 Grenouille. V. Κούβακας.
 Grouiller, 48.
 Gruger , 160.
 Guenilles , 50, 313, 314.
 Guinguette , 113.

H.

Habit (donner , ou prendre l'), 238).

Hableur, 312.

Hachée, Hachis, 251. Hacher, 221.

Haillons, 50, 314.

Hardes, V. Fripées.

Haricots , 282.

Hasarder, Hasardeux , 305.

Haut. V. Parler.

Hernie, Hernieux , 302.

Héron. V. Ρωδιός.

Hibrides, 53.

Hôpital , 207.

Hospice , 178.

Huile , 320 — de Ricin, 266.

Hydrocèle, 293.

I.

Immiséricordieux , 322.

Impliquer , 336. Impliqué (être), 164, 336.

Impudent, 322.

Incliner (s'), 219.

Incommodé (être), 270.

Indigo , 82.

Indisposé. V. Incommodé.

Jabot , 263.

Jactance (qui aime). V. Καυχισάρης.

Jeunesse. V. Νειότης.

Joli minois , 315.

Jouer aux dés , 305. — au palet, 286. — des castagnettes, 286.

Justaucorps, 332.

K.

Kermès du petit chêne, ou Kermès de Provence, 336.

L.

Lacs, 138.

Laisser (se) battre, 129.

Lait (chevreau de), 256. Cochon de —, 256. Lait caillé. V. Ευνόγαλον.

Laitance, Laite, 255.

Lamenté (se), 302.

Langue (qui a la) bien pendue, 276.

Laquais, 304.

Lard, 204.

Lecteur, 53, 268, 233.

Lente, 238.

Lessive, 291, 328.

Lest, 272.

Lettre, ou Homme de lettres, 268.

Levain, 72.

Lever (se), 207.

Lézard, 316.

Lie, 55.

Lieu (au) de. V. Αντίς.

Ligature, 314.

- Ligne**, 154. La première ligne, *ou* le front d'une armée, 334.
Lisser, **Lustrer**, **Polir**, 295.
Lit, 270. Être au lit, 271. V. **Somme**. Garniture de —, 239.
Loyer, 164.
Luette, 327.
Luisant, 325.
Lupins, 295.
Lustrer. V. **Lisser**.
- M.**
- Mâcher**, 274.
Mâchoire, 213.
Magnats, 175.
Maigre, 317.
Maître, 174. — *ou* Patron de vaisseau, 194.
Majesté, 323.
Malade (être). V. **Incommodé**.
Malgré moi, 249.
Malheur à vous! 56.
Maman, 62.
Mamelle, 251.
Manche, 140. V. **Retrousser**. Manches de couteau. V. **Solens**.
Manouvrier, 170.
Manteau, 219.
Marché, 244.
Marcher à quatre pattes, 280.
Masures, 208.
Masse, 175.
Massue, 195.
Matrice, 251.
Mégie (peau). V. **Messive**.
Melongène, *ou* Aubergine, 191.
Même (moi-), 116. — (toi-, lui-), 319.
Mendier, 313.
Mercuriale, 111, 209.
Merde (farcie de), 219.
Mère, 62. Grand'— 63.
Mesure, 113.
Mets, 120-121, 271.
Mettre, 121.
Mengler, V. **Beugler**.
Meûnier, V. **Μυλωνάς**.
Meute, 300.
Mie, 59, 62, 287.
Miette, 62, 287.
Mince, 123, 319.
Minois (joli), 315.
Mitron, 176.
Moelle, 62.
Moi. V. **Même**.
Moine, 276.
Moitié (à) usé, 163. La —, 281.
Monceau de gerbes. V. **Θεμωνία**.
Monopoleur, 176.
Monsieur, 330.
Morceau, 79, 314. Grand —, 171.
Morelle furieuse, 191.

Morguer. V. *Αναβλεμματίζω.*

Morveux. V. *Μυξάρης.*

Mouches (pieds de), 265.

Mouchoir, 219.

Mourir de faim, 265.

Moutarde, 135.

Mouette, 191.

Muid, 292, 318.

Munition (pain de), 163.

Munitionnaire, 320.

Mûr, 254.

Murène, 259.

Murmurer, 231.

Muscade (noix), 197.

Museau, 45.

N.

Nappe, 219.

Nard, 253.

Nasse, 269.

Navrer, 225.

Neiger bien fort, 50.

Nettoyer, 290.

Nœud, 138. — Coulant, 138.

Noix. V. Muscade. Confiture de Noix, 292.

Notaire, 218.

Nourriture. V. Chétive.

Nouer, 138.

Nouvelles (bonnes), V. Porteur.

Novice, 303.

Nu, V. Tout.

Nuit (se mettre à la). V. *ὀψίζομαι.*

O.

Obsèques (les), Obséqueux, 280.

Odeur, 337.

OEuf, 63.

Oiseau, 172, 244, 312 — de proie, 300.

Omelette, 121.

Orange, 283.

Ordres (à vos), 299.

Orges, 318.

Orgueil. V. Enflé.

Oser (n'), 164.

Osselets, 305.

Ouie fine, 112.

Ours, 280. Oursons, 172.

Ouvrir, 207.

P.

Pain. V. Munition.

Palamide, *et suivant les Marseillais*, Palamida, 73.

Pâle, 258.

Palet. V. Jouer.

Palma-Christi. V. Ricin.

Panaris, 199.

Paquebot, 193.

Parcourir, 268.

Parfumer (se), 337.

Parler haut, 112.

Paroles. V. Dur.

Partir. V. *Μισσεύω.*

Parure. V. Recherché.

Pas (il n'a) un grain de bon sens, 247.

- Passager, 268.
 Pastilles, 192.
 Pâte de coing, 192.
 Pâtisserie, 260.
 Patron. V. Maître.
 Patte. V. Marcher.
 Pâturage. V. Βοσκή.
 Pavée. V. Rue.
 Peau (tout près de la). V. Ras.
 Pêche, 83, 189.
 Pèlerin, 218.
 Pèlerinage, 248.
 Pendue. V. Langue.
 Pensant. V. Croyant.
 Pépie, 301.
 Perçante. V. Voix.
 Perche, 288.
 Perdre, 267.
 Père, 330.
 Perruque, 164.
 Persil, 238.
 Personnes, 85.
 Peste, 219, 265, 269. Pestiféré, 269.
 Pétoncles, 281.
 Picoter, 272.
 Pied (à), 87.
 Pieds de mouches, 238.
 Piler, 50.
 Pince-maille, 272, 337. Pincer, 272.
 Pique-nique, 97.
 Piquer, 175.
 Pis, 251.
 Plaît (votre nom s'il vous), 203. Que vous plaît-il? 299.
 Plat, 338.
 Plût à Dieu que! 270.
 Poche, 83, 137.
 Poignée, 261.
 Poil de chèvre, 238.
 Poil follet, 272.
 Poindre (le jour commence à), 98. le point du Jour, 98.
 Pointus, V. Souliers, et Εύμητρον.
 Poitrail, 43.
 Poivre, 100, 170.
 Poli, 325.
 Police. V. Préfet.
 Polir. V. Lisser. Poli, 325.
 Porte, 274.
 Porte-faix, 207.
 Porter, 207.
 Porteur de bonnes nouvelles, 322.
 Pot à boire, 172.
 Pot-pourri, 124.
 Pouilleux, 301.
 Poulain, 172.
 Poulaines, V. Souliers.
 Poule, 44. Poulet, 172.
 Pouliot, 316.
 Pousser, 165.
 Poussière, 219.
 Poussins, 172.
 Praticien, 320.
 Précipiter, 164.
 Préfet de police, 273.
 Prendre racine, 143.
 Privation, 228.

Priver, Être privé, se priver, 228.

Proie (oiseaux de) 300.

Promener (se), 313.

Propos (à), 116.

Pruneaux, 190.

Purée, 238, 281.

Pus, 148.

Q.

Quartier, 261.

Quelque, 110, 111.

Qui, lequel, 65.

R.

Râble, 204.

Rabot, Raboter, 160.

Racine. V. Prendre.

Raie, 157.

Raisins secs, 282.

Raréfier, 207.

Ras (tout), tout près de la peau. V. Έγκυτι.

Raves, 193.

Rayé, 157.

Rechange de vêtement, 51.

Recherché dans sa parure, 325.

Reclusion, 248.

Reconduire, 318.

Recrue (soldat de), 336.

Refuser, V. Απηλογιάζω.

Régaler. V. Κανισκεύω.

Reins, 324.

Relâcher, 207.

Relieur, V. Βιβλιοδέτης.

Renoncer. V. Αρνούμαι.

Repousser, 288, 308.

Reproche, 325.

Restes de table, 79.

Retard, Retarder, 228.

Retenir (se), 164.

Rétrécir (se), 213.

Retrousser ses manches. V.

Ανακομβόνομαι.

Rez-de-chaussée. V. Κατώγειν.

Ricin, ou Palma-Christi, 266.

Rider (se), 213, 324. Rides, 213.

Ris, 282.

Ris de veau, 216.

Rissoler, 292.

Rituel, 277.

Rivage, 194.

Rive, 194.

Rochet, 174.

Ronde (écriture), 237.

Rongeur, V. Ver.

Rosser, 302.

Rouget, 255.

Rouille, Rouillure, se Rouiller, 289.

Roussi (cuirs de). V. Ρούσια.

Roussir, 302.

Rubéfier, Rubéfiants, 302.

Ruche, 87.

Rue, 182. — pavée, 214.

S.

Sabot, 68, 290.

Safran, 190, 252.

Sale, 312.

Salmigondis, 124.

Sardine, 271.

- Sarment**, 275.
Sauce, 252, 272.
Saule, 154.
Saumure chaude, 287.
Savetier, 94.
Saveur, 272.
Savon, 249.
Sébestos, 190.
Secrétaire, 200.
Sécurité, 248.
Sentir, 337. V. *Brûlé*.
Sceptre (chérir son), 253-254.
Service, 121, 124, 256.
 Rendre un mauvais service, 208.
Serviette, 219.
Seuil. V. *Κατώφλιον*.
Signe (faire) de la tête, ou des yeux, 191, 289.
Sirop de roses, 327.
Soldats. V. *Recrue*. **Solde**, 296.
Solens, ou Manches de couteau, 281.
Somme fait sur un lit mou, 326.
Somnolent, 327.
Sortir (faire), 165.
Soucis cuisans. V. *Άλμυραι φροντίδες*.
Souliers pointus, ou à poulaines, 46.
Spasme, 302.
Sténographe, 218.
Strié, 157.
Suc, 318.
Sucre, 297, 317. **Sucrée (eau)**, 317.
Suite, 280.
Superficiellement 194.
Surpasser, 322.
Surpris, 167.
Svelte, 312.

T.

- Table**, 278.
Tablier, 256.
Tabouret, 248.
Tarir, 228.
Tasse (petite), 321.
Telle et telle chose, 316.
Temps, 337.
Tétanos, 309.
Tête (sur la), 275.
Tétine de truie, 251.
Thon, 73.
Tige, 191, 259, 279.
Tire-pied, 119.
Tirer en longueur, différer, 271.
Tiret, 226.
Tiroir, 77.
Toi (pour), 242.
Toile, 296.
Tomber, 223.
Tonsure, 239.
Torche, 325.
Tordre, 325.
Toupie, 290.
Tour, 195.
Tournois, 168.

Tourte, 325.
 Tout nu, 325.
 Tranchées (des), 276.
 Tranchet, 118.
 Tronc, 147.
 Tumeur, 219.

U.

Urinal, 315.
 Urine, 148.
 Usé. V. Moitié.

V.

Vaisseau, V. Maître.
 Vapeur, 258.
 Vélanède, 111.
 Venaison (sentir la), 217.
 Vendeur. V. Boudin.
 Venir (daignez), 299. Soyez le
 bien venu, 299.
 Ventouse, 183.
 Vêpres. V. Έσπερινός.
 Ver rongeur, 82.
 Verd, 196.

Verdet, ou Verd-de-gris, 289.
 Verge, 275.
 Vermicelles, 107.
 Vermoulue, 82.
 Verre (un) de vin, 246.
 Verrou, 119.
 Vers, 167.
 Verser, 186.
 Versificateur (bon), 164. V.
 et 201.
 Vessie, 45, 263.
 Vêtement. V. Rechange.
 Villageois, 212,
 Vinaigre. V. Ξίδιν.
 Vivre gaiement, chercher
 ses aises. V. Καλοπαθώ.
 Vivres (entrepreneurs de),
 320.
 Voie, 214.
 Voir clair, 112.
 Voix perçante, 112.
 Voûte, 251. Voûté, 251. A
 dos voûté, 79.
 Voyage, 228.
 Voyageur, 268.

ΠΙΝΑΞ ΛΑΤΙΝΙΚΟΣ.

ΑΙ ΕΤΕΡΟΓΛΩΣΣΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΠΡΟΚΛΙΝΕΙΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ

A.

Accipiter, 244.
Accusativi pro nominativis,
48-49.
Actuarius, 320.
Ævum, 63.
Alea, V. jacta.
Amanuensis, 199.
Ammassare, 175. Ital.
Anchora, 60.
Angusticlavium, 68.
Antela $\frac{1}{2}$ Antella, 43.
Antenna, 71.
ANTO (desin. in) imperativa,
112.
Apalare, 262, 338.
Arca, Arcella, Arcula, 77.
Arma, Armarium, 70.
Armario, 70. Ital.
ATUS (in) desinentia, 122,
190.
Avere (*l'*), 159. Ital.
Augustus, 241.
Blatta, Plattearius, 185.

B.

Boccale, 246. Ital.
Boccata, Boccone, 57, 187.
Ital.
Bosch, 64. Holl.
Bosco, 64. Ital.
Boves, 63.
Bricht (*der tag*) an, 97.
Buccula, 216, 234.

C.

Calceus, 169.
Calculus, 237.
Caliculus, 321.
Calx, 200.
Camara, 111.
Camera, 111. Ital.
Camicia, 53. Ital.
Camisa, 53. Esp.
Camisia Camisium, Cami-
siatus, 53.
Canavaccio, 192. Ital.
Candela, 240.
Cantaro, 245. Ital.
Cappa, 49, 220. Ital.
Capsa, 77.

Carbo, 294.
Carrozza, 196. Ital.
Carta, 76. Esp.
Carta, 76. Ital.
Carruca, 196.
Cassa, 77. Ital.
Cassella, 77. Ital.
Catablattia, 185.
Catus, 209.
Cavolo, 259. Ital.
Celo, 81.
Cella, 81, 204, 209.
Cencio, *Cencerello*, 50. Ital.
Centenarius, 245.
Cento, 187.
Centum, 245.
Centunculus, 187.
Centurio, 245.
Cercare, 80. Ital.
Charta, 76.
Che, 65. Ital.
Chorda, 68, 106.
Ciabattino, 94. Ital.
Cianciare, 249. Ital.
Cibarius panis, 163.
Circare, 80. *Circus*, 80, 196.
Clavata, 68.
Clavus, 68.
Cochlear, 85, 262.
Cocus. V. *Pistoris*, etc.
Collana, 286. Ital.
Condimentum, 238.
Corame, *Corazza*, 54. Ital.
Corda, 68, 106. *Cordella*,
 106. Ital.

Cortese, 324. Ital.
Crepito, *Crepeo*, *Crepitus*, 141.
Crocata, 190.
Cucchiajo, 58. Ital.
Cucullus. V. *Κουκούλλα*.
Cucurbita profetarum, 183.
Cupa, 113.
Cura, 241.
Curvo, 81.
Curvus, 81.
Cutis, 59.

D.

Daucus Carota, 193.
Denarium, 186.
Dentes, 85.
Doge, 107. Ital.
Domesticus, 232.
Dominus, 293.
Ducatus, 107.
Duracina Persica, 189.
Dux, 107.

E.

Egg, 63. Angl.
En, 103.
Escudilla, 59. Esp.
Estopa, 50. Esp.

F.

Faba, 238, 281.
Fallo, 107.
Felis, 209.
Fercula, 121.
Fero, 121.
Fiammeggiare, 197. Ital.

Fibula, 216.

Fides, 107.

Figo, 213.

Fio, 136.

Fioccare, 50. Ital.

Focus, 197.

Forum, 297.

Funda, 107.

Fuo, 136.

Fuoco, 197. Ital.

Furnus, 176, 213.

G.

Gaeta, 107.

Girare, 79. Ital.

Giuppone, 55. Ital.

Glätten, 295. *Gleiten*, 295.

All.

Gonella, 55. Ital.

Guai, 302. Ital.

Gula, 191, 279.

Gyrare, 79.

H.

Horreum, 233.

Hospitium, 178, 207.

I.

Imboccare, 208. Ital.

Ipsa, 49.

Jacta est alea, 305.

L.

Lac, 256.

Lacryma, 193.

Lactens, lacteus, 256.

Lardum, 204.

Lascio (mi) battere, 129. Ital.

Lasst, 99. All.

Laticlavium, 68.

Laurus, 193.

Levis, 63.

Lixivium, 328.

Lorica, Loricatus, Lorum,
53.

M.

Machuca, *Machucar*, 195.

Esp.

Macellum, 215.

Maestro, 174. Ital.

Magister, 174. Magistratus,
175.

Malum Persicum, 83. — In-
sanum, 191.

Manceps, 176.

Manica, 140.

Mantile, 219.

Manuclavium, 273.

Manus, 140.

Massa, 175.

Maxilla, 213.

Maxuca, 195.

Meister, 174. All.

Melongena. V. Solanum.

Mensa, 113.

Mensorium, 113.

Mensura, 113.

Messen, 113. All.

Meten, 113. Hol.

Metior, 113.

Mezzo, 163. Ital.

Mille, Milliare aureum, 299.

Missa, 120.

Missorium, 113.
 Missus, 120.
Misura, 113. Ital.
 Mittere, 120.
 Mola, 60.
 Mota, 300.
 Mugire, 212.
 Mullus barbatus, 255.
 Mulus, 44.
 Murmur ventris, 48.
 Myxa, 190.

N.

Nomen, 85.
 Nota, 218.
 Notarius, 218, 320.
 Nox, 60.

O.

Obsecutor, Obsequium, 279.
 Occiput, 61.
 Offa panis, Ofela, Ofella,
 79.
Olla podrida, 124. Esp.
 Opera data, 166.
 Ornatrices, 201.
 Ovatus, 122.
 Ovis, 63.
 Ovum, 63.

P.

Panis cibarius, 163.
 Pastillus, 192.
 Parthicus. V. *Sacculus et Zanchæ*.

Pede pessimo, vel dextro,
 118.
 Percido, 112.
 Peregrinus, 248.
Pernice Maschio, 243. Ital.
 Persicum, 83. V. *Duracina*.
Pezzaccio, 171. Ital.
 Piper, 100.
 Pistoris et coci studium, 260.
 Plenus, 140.
 Pointu. V. *Εύμητον*.
 Porta, 272.
 Post, 85.
 Postilena, 43.
Prova, 237, Ital.
 Pruna, 190.
 Ptolemaida, 48.
 Pugnus, 261.
 Pullus, 172.

Q.

Quatrino, 168. Ital.

R.

Rad, Raido, Redas, Rede,
Ridda, 157. var. ling.
Raya, 157. Esp.
Reihe, 157. All.
 Rex, 40.
Ribrezzo, 309. Ital.
 Ridge, 157. Angl.
 Riga 157.
 Roccus, 174.
Rochet, 174. Ital.
Röck Röckchen, 174. All.
 Roga, 155, 296.
 Rosa, 317.

Ruga, 182.

Runcina, 160.

S.

Saburra, 272.

Sacculus, 77. — Parthicus, 93.

Sachs, ou Sax, 224. All.

Salamina, 48.

Salgamarius, 241.

Sapor, 272.

Sardella, 271. Ital.

Scapulæ, 171.

Scatola, 61. Ital.

Schotel, 59. Hol.

Schüssel, 59. All.

Scodella, 59. Ital.

Scordium, 135.

Scutella, 59.

Scutica, 60.

Scutula, 61.

Scutum, 59.

Secare, 225.

Seplasiarius, 241.

Serum, 74.

Siero del latte, 74. Ital.

Sinciput, 61.

Singulæ, 218.

Sol, 64.

Solanum, melongena, 191.

Spalla, 61. Ital.

Sprossen, 308. All.

Spuntar (lo) del giorno, 98. Ital.

Squama, Squamatus, 122.

Stabulum, 278.

Staffa, 119. Ital.

Stanga, 247. Ital.

Stop. (to), 50. Angl.

Stopfen, 50. All.

Stoppa, Stoppare, 50. Ital.

Strata, 214.

Strictoria, Stringo, 332.

Stupa, 50.

Subula, 118, 168.

Sum, 64, 118.

Super, 64.

Sylva, 64.

T.

Tabella, 160. Ital.

Tabulla, 278.

Temeva, 170. Ital.

Tiro, 336.

Tonnina, Tonno, 73. Ital.

Torta, 325.

Tremarella, 309. Ital.

Trua, Trulla, 251.

U.

Uccelletto, 244. Ital.

V.

Verdaccia, 190. Ital.

Vermicelli, 107. Ital.

Villa, 188.

Villagio, 188. Ital.

Villaris, 188.

Virga, 275.

Vitis, 275.

Z.

Zanchæ parthicae, 95.

Zendado, 221. Ital.

Zucca, 183. Ital.

ΟΙ ΔΙΟΡΘ. ΕΞΗΓΗΘ. Η ΜΝΗΜΟΝΕΥΘ. ΣΥΓΓΡΑΦ.
ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΑΙ.

- Ἀθήναιος, 204, 223.
 Αἰλιανός, 288.
 Ἀνακρέων, 92.
 Ἀπουλλήϊος, 118.
 Ἀριστοτέλης, 326.
 Ἀριστοφάνης, 128, 177, 239-
 240, 337.
 Γραμματικοὶ Λατίνοι, 118.
 Διογένης Λαέρτιος, 123.
 Διόδωρος Σικελιώτης, 44.
 Δίων ὁ Χρυσόσομος, 181.
 Δουκάγγιος, 45, 52, 54, 55,
 56, 57, 61, 65, 73, 78,
 81, 89, 94, 96 (δὶς), 98,
 109, 113, 119, 121 (δὶς),
 123, 146, 160, 162, 179,
 184, 185, 186, 192, 194,
 197, 199, 200, 201, 204,
 209, 212, 214, 215, 218,
 229, 231, 232, 236-237,
 238, 246, 247, 249, 250,
 253, 255, 256, 258, 261,
 262, 263, 266 (δὶς), 271,
 273, 280, 282, 284, 287
 (δὶς), 288-289, 290, 291
 (δὶς), 292 (δὶς), 298, 301,
 304, 305, 309, 310, 312
 (δὶς), 313, 314, 316, 322,
 325 (δὶς), 326, 327 (δὶς),
 332-333, 337.
 Ἐξδομήκοντα (οἱ). Ζ. Παλ. Δια-
 θήκη.
 Ἐρρίκος Στέφανος, 117, 127.
 Ἐτυμολόγος, 59, 77, 201, 235,
 180.
 Ἡρόδοτος, 144, 195.
 Ἡσύχιος, 45, 64, 74, 91, 92,
 112, 116, 131, 138 (δὶς),
 166, 187-188, 191-192,
 199, 201, 204, 207, 223,
 231, 247, 252, 265, 295,
 304, 334-335.
 Θεόφραστος, 140.
 Θεουκυδίδης, 110, 170-171.
 Ἴπποκράτης, 111, 243.
 Ἰώσηπος, 195.
 Κουσέρως, 117.
 Κασωδών, Ζ. Δίων Χρυσόσομος.
 Λεξικά, 144, 239, 254.
 Λουκιανός, 132, 198.
 Νέα διαθήκη, 52, 72, 84, 85,
 99, 111, 124, 138-139, 152,
 103, 111, 182, 215.
 Ξενοφών, 326.
 Ὅμηρος, 88, 333-334.
 Παλαιὰ διαθήκη, 50, 51, 69,
 78, 97, 111, 118, 132,
 152, 184, 214, 230, 243,
 266, 271, 276, 291, 324,
 331, 332, 338.
 Μετρώσιος, 118.
 Πλάτων, 118.
 Πλούταρχος, 140, 329.
 Σουΐδας, 200, 263.
 Σοφοκλῆς, 130, 179.
 Σχολιαστὴς Ἀριστοφάνους, 117.

ΣΦΑΛΜ. ΤΥΠΟΓΡΑΦ. ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

ΣΕΛΙΔΙ 8, *σίχω* 223, γρ. *όκάτι*. — ΣΕΛ. 18, ΣΤΙΧ. 87, γρ. *φιλομήλας*. — ΣΕΛ. 24, ΣΤΙΧ. 261, γρ. *Τζινβώ*. — ΣΕΛ. 28, ΣΤΙΧ. 380, γρ. *γεμόζουσιν το*. — ΣΕΛ. 32, ΣΤΙΧ. 511, γρ. *κρασίν*. — ΣΕΛ. 43, ΣΤΙΧ. 27, γρ. *poitrail*. — ΣΕΛ. 64, ΣΤΙΧ. 2, γρ. *Γέλα*, *Γελίκη*. — ΣΕΛ. 70, ΣΤΙΧ. 4, γρ. *μόνον ᾱ*, *ότε*. — ΣΕΛ. 77, ΣΤΙΧ. 5, γρ. *σημειώσειν*. — ΣΕΛ. 80, ΣΤΙΧ. 21, γρ. *ήγουν γυρίζει όπισω*. — ΣΕΛ. 83, ΣΤΙΧ. 10, γρ. *φῆ*, *πονηρά*. — ΣΕΛ. 92, ΣΤΙΧ. 14, γρ. *από το Ω̄χρος*. — ΣΕΛ. 107, ΣΤΙΧ. 19, γρ. *έκ τοῦ*. — ΣΕΛ. 114, ΣΤΙΧ. 4, γρ. *Έγκρημνίζω*. ΣΤΙΧ. 19, γρ. *το Κέρνος ή Κέρνον*. ΣΤΙΧ. 20, γρ. *ΈΝΑ*. — ΣΕΛ. 127, ΣΤΙΧ. 23, γρ. *έμαυτοῦ*. — ΣΕΛ. 145, ΣΤΙΧ. 2, *έξάλειψ. τάς λέξ. ή Ῡπαγαίνω*. — ΣΕΛ. 171, ΣΤΙΧ. 28, γρ. *διά τοῦ*. — ΣΕΛ. 189, ΣΤΙΧ. 11, γρ. *συγκοπήν ή συναίρεσιν*. — ΣΕΛ. 202, ΣΤΙΧ. 25, γρ. *από τοῦ Γύαρος*. — ΣΕΛ. 206, ΣΤΙΧ. 5, γρ. *Έργοδιωκτουμένους*. — ΣΕΛ. 243, ΣΤΙΧ. 31, γρ. *ποιητοῦ*. — ΣΕΛ. 246, ΣΤΙΧ. *τελευτ. γρ. plateaux ou bassins*. — ΣΕΛ. 247, ΣΤΙΧ. 25, γρ. *Il n'a pas, etc*. — ΣΕΛ. 248, ΣΤΙΧ. 15, *σίζ. φόβους, και άταραξίαν*. ΣΤΙΧ. 17, γρ. *reclusion*. — ΣΕΛ. 251, ΣΤΙΧ. 21, « *Δέν γνωρίζω... Ᾱρβελισμένον* » *Ᾱντι τούτων γρ. Περὶ τοῦ Ᾱρβελίζω, ἴδε τά άνωτέρω* (σελ. 221). — ΣΕΛ. 256, ΣΤΙΧ. *παρατελευτ. γρ. 121*. — ΣΕΛ. 262, ΣΤΙΧ. 25, γρ. *μέ το* (σελ. 256). ΣΤΙΧ. 28, γρ. *σημειωθέντα* (σελ. 183). — ΣΕΛ. 272, ΣΤΙΧ. 10, γρ. *ΤΖΙΜΠΩ. Και σήμεραν όμοίως Τζιμπω προφέρομεν*. ΣΕΛ. 275, ΣΤΙΧ. 2, γρ. *Και Βίτσα*. — ΣΕΛ. 279, ΣΤΙΧ. 14, γρ. (254). — ΣΕΛ. 280, ΣΤΙΧ. 3, γρ. *cortége*. — ΣΕΛ. 296, ΣΤΙΧ. 27, γρ. *ζητήσω το*. ΣΕΛ. 299, ΣΤΙΧ. 8, γρ. *το βάρβαρον Ε̄ιντα και Τε̄ιντα*. — ΣΕΛ. 302, ΣΤΙΧ. 2, γρ. *ξάφες*. — ΣΕΛ. 305, ΣΤΙΧ. 31, γρ. *λέξει*. — ΣΕΛ. 307, ΣΤΙΧ. 3, γρ. *ΚΡΑΣΙΝ*. — ΣΕΛ. 316, ΣΤΙΧ. 20, γρ. *lézard*. — ΣΕΛ. 330, ΣΤΙΧ. 20, γρ. ΣΤΙΧ. 631. — ΣΕΛ. 333, ΣΤΙΧ. 28, γρ. *όλίγους τόπους*. — ΣΕΛ. 339, ΣΤΙΧ, 1, γρ. *τήν Λάγηνον*.

572371

DAWKINS COLLECTION

THIS WORK IS
PLACED ON LOAN IN THE LIBRARY
OF THE TAYLOR INSTITUTION BY
THE RECTOR AND FELLOWS OF
EXETER COLLEGE
OXFORD

Dawk. PA1

